Antonij Trombete Patauini minoriste theologi opus in Metaphysicā Arist. Padue in thomistas discussum: Cum q̄onibus perutilissimis antiquioribus adiectis in optimā serieꝫ redactiꝫ: ⁊ formalitates eiusdem cū additionibuꝫ ⁊ dilucidatione diligenti exculte.

Cū priuilegio.

¶ Reuerendissimo in christo patri ⁊ omniū literatoꝝ eminentissimo. D. Dño Dominico Grimani ⁊. S. Nicolai inter imagines presbytero cardinali: ⁊ patriarche aquilegiēsi. Fr Antoni⁹ trombeta ordinis minoꝝ humillimus seruus sese supplex comēdat.

Cum pluribus iaȝ ānis elapsis ex cōi decreto scholariū in hoc gymnasio patauino me ad traditionem metaphysice contulissem: interlegendo difficultates locis cōgruētibus multas exagitandas edideram: quas scholares satis cōfuse collectas in volumē redegerūt: ⁊ studiosi doctrine doctoris subtilis: vt cōmode his intendere possent: eas imprimendas tradiderūt: quas cum non solum inordinatas: sed plurimuȝ depravatas inspicerē: ipsas erroribus abiectis in ordinem aliquem redigere curaui: vt eorum voluntati pariter: ⁊ fructui consulerem: quo doctrinam doctoris: queȝ sequimur: preclaram ⁊ saluberrimam facilius asse qui possent: qua qui prediti sunt: omnem cuiusqȝ discipline laudem: atqȝ intelligentiam sibi vendicasse videnť: ⁊: vt vtar teste. D. tua reuerēdissima: q̄q̄ ab ineunte adolescentia omni disciplinaruȝ genere semper florueris: adeo vt non humanū: sed celestem animum scientiarū omniū ⁊ virtutum ornamētis imbutū preteferre visus sis: quasi platonis sententiā contestans: habitus morales simul ⁊ intellectuales esse nobis innatos: tñ cum huius achademie scotice fontem exhauseris: ⁊ de doctrina eius argumenta plurima ⁊ gloriosa prestiteris: te maiorem in modū tanq̄ numen aliqđ celo demissum laudant vniuersi: colunt: ⁊ admirantur: Itaqȝ cuȝ his: alijs etiā non pretermissis: maxime delecteris: qui cōmentaria in expositionē doctoris super sentēnas maxima: ⁊ ab oibus desiderata ingeniosissime: ⁊ plusq̄ dici possit argutissime edidisti: quibus ingeniuȝ tuū excellentissimum ⁊ diuinū maxime cōprobatur: Quasdaȝ nostras disputationes questionibus supradictis adiectas: eas presertim: quas ad. d. tuā reuerēdissimā scripsimus: dū sese apud nos cōtineret: ⁊ suū patriarchatū aquilegiensem adiret: sacro nomini tuo dicare cōstitui: non quo hec inspectione tua digna existimem: ꝗ tenuissima sint: ⁊ inopē mineruam sapiant: sed vt meā in amplitudinem tuam: seruitutem ⁊ obseruantiā aliquo argumēto agnoscas: cui me atqȝ ingenij mei vires omnes ac studia dedicaui: has questiones cum his prioribus collectis: ideo adiunxi vt suppleant earum defectum diminutionemqȝ: cum presertim materijs metaphysicalibus in ordine librorum Aristo. deessent plurime: ac locis illis: que posterius edite sunt: maxime cōuenirēt. Has igitur minutas nostras editiones pro tua singulari clemētia benigne digneris excipere: in quib' non rei dignitatem: sed mee in reuerendissimam. d. tuam seruitutis studium: ⁊ voluntatis promptitudinem metieris: quas cum legeris: me tibi dicatissimum seruuȝ: ac deuotissimuȝ esse prospicies. Valeat amplitudo tua reuerendissima: cui me humiliter cōmitto. Padue die. XIII. Iunij. M. CCCCC. II.

¶ Questiones Metaphysicales Eximij sacre Theologie Doc. M. Antonij Trombete Patauini ordi. Minorũ in Phamosiss. Uniuersitate Pad. ab eodẽ edite: lecte: ꝛ disputate ad concurrentiam. M. Frã. Neritonensis ord. Predi. sequuntur. Questio. I.

Q Uoniaȝ teste Ari. pmo celi tex. cõmen. iio. sigs diuiso multiplr vtaẽ tãq̃ idiuiso imãifestũ ẽ ꝭȝ quã nãȝ ipsi acciderit qḋ dr̃. Idcirco isistendo circa diuisionẽ entis: qḋ cõiter ponit̃ subiectum metaphysice. Querit̃. ¶ Utꝝ ens prima diuisiõe diuidaẽ ꝑ finitũ ꝛ infinituȝ. Et anteq̃ȝ arguatur ad partes: ḋclaratur titulus qõnis: in quo primus terminus declarãdus est ly finituȝ ꝛ infinitũ. ¶ Pro cuius itelligẽtia est notandum: ꝙ vt hȝ Arist. primo physicoꝝ. tex. cõmẽ. 15. Ratio finiti ꝛ infiniti quãtitati ꝯgruit. Et hȝ ibi cõmentator ꝙ quantuȝ est genus infiniti. Quãtitas autem est duplex: q̃daȝ est quãtitas molis: q̃dam est quãtitas virtutis: quantitas molis est quãtitas: ꝭm quã aliq̃d extendit̃: ꝛ est dimensio natũ aliqua trium dimẽsionũ. quãtitas virtutis est quãtitas ꝑfectiõalis: de qua hȝ Aug. 6. ḋ trinitate. c. 8. In his q̃ mole magna nõ sunt: idẽ est maius qḋ meli⁹. Scḋm hãc duplicẽ quãtitatẽ possumus distiguere duplicẽ infinitatẽ. q̃daȝ est infinitas in quãtitate molis: quedã in quãtitate virtutis. pma infinitas est priuationi ꝛ potẽtie annexa: ꝛ appellaẽ tale ĩfinitũ: infinitũ potentiale seu in potẽtia. de quo loqtur Arist. in. 3. phyco. tex. cõmẽ. 63. ꝙ infinitũ est cui⁹ quãtitatẽ q̃ticunq̃ȝ accipientib⁹ sꝑ restat aliq̃d accipe. Infinitũ in quãtitate virtutis est ĩfinitũ in actu. Et sic describit̃. ꝙ ẽ illud qḋ q̃ḋcunq̃ȝ finitũ datũ vltra quãcunq̃ȝ ꝑportionẽ finitaȝ signabilẽ adhuc excedit: ꝛ tale ĩfinitũ est illud qḋ cõtinet in se oẽm entitatẽ ꝛ oẽm ꝑfectionẽ quãtũ possibile est talẽ entitatẽ ꝯtineri in aliquo vno: qḋ dico: q2 nõ est possibile q̃ḋlibet ens ꝯtineri realiter aut formalr̃ ĩ aliquo vno: sed solũ virtualr̃ ꝛ eminẽter. Sicut dr̃ ꝙ de⁹ ẽ bos: capra: aux: lignũ. nõ realiter aut formalr̃: sed soluȝ eminẽter: q2 ois ꝑfectio q̃ est in creaturis repit̃ in deo perfectioꝛi mõ q̃ȝ sit in ipsis creaturis. Et sic ꝯtinere ẽ ꝯtinere virtualr̃ ꝛ eminẽter. sicut ducatus ꝯtinet soldũ eminẽter: q2 ꝯtinet ipsuȝ ꝭm eẽ aureũ: ꝛ nõ ꝭm eẽ argẽteũ: q tñ soldus hȝ eẽ argẽteũ in seipso. Sic q̃ḋlibȝ ens ꝛ ois ꝑfectio eius (quũ cõtineaẽ ĩ deo tanq̃ȝ in pn̄⁹ ꝛ cã simplr̃ pma) cõtinet̃ in ḋo sub esse indepẽdẽti: ꝛ ẽt sub esse actualissimo. ꝛ cũ talis ꝑfectio sit ĩ creatura in esse depẽdẽti: ꝛ ĩ esse potẽtiali: seqtur ꝙ ꝑfectioꝛi modo in deo cõtinet̃: q̃ȝ in creatura. ꝛ cũ oẽs creature possibiles esse sint ĩfinite: de⁹ cõtinens ꝑfectiões ĩfinitas: erit ĩfinitus itẽsiue. ꝛ sic excedet q̃ḋlibet finitũ vltra quãcũq̃ȝ proportionẽ finitã assignabilẽ. Sicut dcm̃ est de duplici ĩfinito: sic dḋm est de finito. nã quoddã est finitũ in quãtitate molis: ꝛ q̊ddã finituȝ in q̃ȝtitate virtutis ꝛc. Ex his ad ꝑpositũ: in titulo qõnis nõ accipit̃ infinitum aut finitũ in quantitate molis: ꝭȝ in quãtitate virtutis.

¶ Et argr̃ pmo negatiue ad qõnẽ. Illa diuisio nõ ẽ prima: qua daẽ altera prioꝛ: ista est hõ. q̃ est ꝑ finitũ ꝛ ĩfinitũ: ergo ꝛc. maioꝛ est nota: ꝛ mioꝛ ꝑbatur. Ens pri⁹ diuiditur ꝑ ens reale: ꝛ ens rõnis: q̃ȝ ꝑ finitũ ꝛ ĩfinitũ: q2 finitũ ꝛ ĩfinitũ ĩportat quãtitateȝ virtutis q̃ cõpetit enti reali: ergo q̃ḋlibet qḋ ẽ finitũ vel ĩfinitũ: est ens reale. Probaẽ eadẽ mioꝛ ẽt. q2 ens rõnis ẽ precise respcũs rationis: qḋ cũ sit minime entitatis: nõ importat aliquaȝ quãtitatẽ virtutis: ergo q̃ḋlibet finitũ ꝛ ĩfinitũ est ens reale. Sȝ diuisio q̃ est entis realis: presupponit illã q̃ ẽ entis realis ꝛ rõnis: ꝛ sꝑ presuppositũ ẽ pri⁹ presupponẽte. Seqtur ergo ꝙ illa ẽ prioꝛ q̃ est ꝑ ens reale ꝛ rõnis. ¶ Scḋo pncipalr̃ argr̃ ex fundamẽtis Sco. Presupponẽdo pmo ꝭm ipȝ ꝙ finitũ ꝛ ĩfinitũ q̃ diuidunt ens: distinguunẽ ex nã rei ab ente. Scḋo presupponit̃ ꝙ vnũquodq̃ȝ ꝑ ꝑpriã vnitatẽ est idistinctũ a se: ꝛ distictum a quolibȝ alio. q2 vnitas vniuscuiusq̃ȝ rei ẽ illud suꝑ qḋ fundaẽ ipsa distictio. Istis stãtib⁹ argr̃. Ens distinguit̃ ex nã rei ꝑ Sco. a finito. ꝭȝ qḋcũq̃ȝ distinguitur ab alio prius ẽ vnũ in se ꝛc. ex scḋo ꝑsupposito: ergo pri⁹ ens est vnũ q̃ȝ sit finitũ: ꝛ vlteri⁹ cũ simĩ mõ se habeat ad infinitũ: pri⁹ ens erit vnũ q̃ȝ ĩfinitũ. Probaẽ ꝯña pma. In eo signo in quo ens distiguit̃ a finito nõ ĩtelligit̃ sibi ꝯpetere finitas: q2 vt sic nõ distigueret̃ ab ipa: ꝛ ĩ tali signo est vnũ. aliogn nõ distigueret̃: ergo vnitas ẽ intimioꝛ q̃ȝ finitas. ¶ Tertio pncipalr̃ argr̃. Hõ est finitus. Aut finit̃ ĩ genere: aut in dr̃ia vltima. Nõ in genere: q2 dr̃ia vltima ẽ tota subã rei ꝯpletiue: vt vult Ari. 7. metaph. tex. cõmẽ. 43. ergo finitur hõ in ipa dr̃ia vltĩa. Ex q̃ seq̃t̃: ꝙ cũ hõ inquãtũ aĩal sit vnũ ꝛ nõ finitũ: ꝑ pri⁹ aduenit hoĩ vnitas q̃ȝ finitas. ¶ Itẽ q̃rto argr̃. Illud qḋ est trãscẽdẽs est intimi⁹ enti q̃ȝ illud qḋ nõ est trãscẽdẽs. vnitas est trãscẽdẽs. finitas ꝛ ĩfinitas nõ. qḋ ꝑbaẽ de ĩfinito: q2 infinitũ tm̃ vni cõpetit. trãscẽdẽs aũt ꝯpetit pluribꝰ. ergo seqtur ꝑpositũ: ꝙ vnitas ẽ prioꝛ ĩfinitate ꝛ ẽt finitate. ¶ Itẽ vltio argr̃. Infinituȝ est illud qḋ aggregat in se oẽm ꝑfectionẽ simplr̃. ꝭȝ nõ põt ĩ se cõtinere oẽs ꝑfectiões simplr̃ sine multitudie ꝛ vnitate: ergo pri⁹ aliq̃d cõtinet in se vnitatẽ ꝛ multitudineȝ q̃ȝ infinitatẽ: q̃m ĩfinitas sequit̃ ad ꝯtinẽtiã vnitiuã oĩuȝ perfectionũ simplr̃. Cõfirmaẽ. Nã Scot⁹ ponit ĩter ꝑ ditates attributoꝝ distõnẽ formalẽ. sed distinctio fundatur suꝑ vnitatem ꝛ presupponit ipsam. ꝛ q2 vnuȝ est qḋ est indiuisuȝ a se: ꝛ diuisuȝ a quolibet alio: ergo anteq̃ȝ attributa intelligantur infinita: preintelliguntur habere vnitatem ꝛ multitudinem.

Ad oppositum tamen arguit̃. Sicut se habȝ quãtitas molis ad substãtiã: ita se hȝ quãtitas virtutis ad ipsum ens. Sed sic est ꝙ quãtitas molis est ĩtimioꝛ substãtie q̃ȝ qualitas: ꝛ alia predicamẽta. sic ergo erit de quãtitate virtutis: ꝙ erit intimioꝛ enti. ergo ꝛc. maioꝛ pȝ ꝑ ꝯuenientem similitudinẽ. q2 sicut quãtitas molis insequtur subam rõne materie: sic quãtitas virtutis insequtur ens ꝭm rõnem entitatis. minoꝛ ꝑbatur. q2 q̃litas ꝛ cetera accidentia materialia de necessitate ꝑsupponũt ipsaȝ q̃ȝtitatẽ: aliogn vt dicit. s. Tho. q̃litas eẽt sẽsibilis ꝛ ĩsensibilis: q̃re ꝛc.

In ista questiõe sunt tres articuli. In pmo declarabit̃ positio Doctoris sub. In scḋo ponetur ꝯclusio respõsiua ad qõneȝ. Deinde tertio respõdebitur ad argumẽta in pncipio questionis.

Circa primum artic. sunt duo notãda. Est primo aduertẽduȝ ꝙ opio Doc. subti. est ꝙ ens prima diuisiõe diuidit̃ per quãtuȝ: ꝛ nõ quãtuȝ. Intelligẽdo ꝑ quãtuȝ qḋ icludit quãtitateȝ virtutis: ꝛ aliquẽ gradum ꝑfectionalẽ. ꝑ non quãtuȝ ĩtelligẽdo relatiões diuinas. sicut paternitas in pr̃e: filiatio in filio: spiratio passiua in spũ. s. Ista nõ possunt eẽ quãta. Declaratur: q2 si sic: cũ paternitas sit in patre forma-

liter ⁊ nō in filio: filius careret formaliter aliqua perfectione: quā haberet pater. s. illa quā includeret ipsa paternitas. ⁋ Declarat̄ hoc idē aliter: Si. n. p̄nitas cōtinet quātitatē virtutis: illa quātitas virtutis aut eēt finita: aut īfinita. Non est dandū p̄mū: q2 oē finitū (cū habeat rōnem partis respectu īfiniti ⁊ excedat̄ ab ipō) h3 rōnem imꝑfecti. ⁊ ꝓpter hoc dixit Aris. 3. physi. text. ↄmē. 64. vbi vult ꝙ totū ⁊ ꝑfectum sunt idē: ⁊ ex consequēti ꝙ pars inquātum ps dicit imꝑfectionē: q2 excedit a toto: ⁊ cū nullū imꝑfectū inueniat̄ formaliter in deo: nullū finitum pōt reꝑiri in patre formalr̄. Nō pōt etiā dici: ꝙ paternitas in p̄re diuino sit infinita formaliter. q2 oē formalr̄ infinitū est ens primū simpliciter: ꝑ cuiꝰ accessū ⁊ recessum mēsurat̄ q̄libet ens quātum. Sed nullus respcūs pōt esse ens p̄mum simplr̄: q2 absolutū est prius respectiuo: ergo p̄nitas in patre non pōt esse formalr̄ infinita. Licet ↄcedat̄ esse īfinita fundamētalr̄ ⁊ idētice. s. ꝑ idētitatē ad eēntiā diuinā: q2. s. est eadē realiter eēntie. q̄uis distīguat̄ ab ea formalr̄.

⁋ Insurgit vna difficultas circa ea que dicta sunt. Dictum est ꝙ relatio in diuinis nō est formaliter quanta de mēte scoti. Cōtra. Magis vr̄ ꝙ relatio diuina sit formaliter quāta: q̄3 relatio creata. Sed ista q̄ est in creaturis ſm Doctorē subti. est formalr̄ quāta: qd̄ probat̄. Tū q2 ↄtinetur sub ente finito: qd̄ est formalr̄ quātū. Tum q2 per ipm docto. subtilē in p̄mo snīa2. di. 28. q. vltima. Genus relatiōis diuidit̄ per dr̄ias oppositas. qua2 vna est nobilior reliq̄: ergo relinquitur: ꝙ multo magis hoc debet ↄcedi de relatiōe diuina. ⁋ Ad hoc nonnulli respōdent dicēdo: ꝙ nō fuit de intentione doctoris remouere a relatione oēm quātitatē virtutis: sed solū illā q̄ spectat ad rōnem principij actiui: volens ꝙ relatio non possit esse principiū actiuū. sicut nec pōt per se terminare actionē aut motū; vt vult Ari. 5. physi. ⁋ S3 ↄtra. q2 data ista responsione sequeret̄ ꝙ pariformiter negasset a quātitate molis (que ē genus ⁊ p̄dicamētū) quātitatem virtutis: sicut negauit a relatiōe: q2 eque bene q̄titas molis nō est de formis actiuis sicut nec ipsa relatio: ergo sequeret̄ ꝓpositū: ꝙ vtrobiq3 negasset huiuscemodi q̄titatē v̄tutis: qd̄ tñ nō fecit. ⁋ Et si tu dicas: quātitas est p̄cipiū actiuū in sensū actiōe intētiōali. Cōtra: q2 sensibile cōe non causat ꝓpriā spēm in sensu. s3 solū diuersificat actionē in ipso: ⁊ causat diuersū modū īmutādi. ⁋ Ideo dōm ē aliter: ꝙ iō relatio diuina nō pōt eē quāta: q2 sibi repugnat finitas aut īfinitas intēsiua. Nō. n. pōt esse finita formalr̄: q2 tūc h̄ret rōnem partis: ⁊ tūc seq̄ret̄ ꝙ eēt entitas īꝑfecta. Neq3 p̄t esse formalr̄ īfinita: q2 tūc eēt formalr̄ ens p̄m: vt dcm̄ ē supiꝰ. p̄m āt. s. eē finitū ⁊ eē ꝑtē n̄ repugnat relatiōi create. igr̄ ⁊c.

⁋ Secundo notandum est principaliter: ꝙ quantitas virtutis quedam competit rei ſm esse essentie ⁊ quiditatiuū: q̄dā ſm eē īdiuidual e. Prima quātitas inseq̄tur vltimā dr̄iā specificā ↄstitutiuā spēi: q̄ dr̄ia dr̄ ex 7. metaphy. (vt allegatū est) eē completiue ⁊ ꝑfectiue tota sub̄a rei. Scd̄a q̄titas virtutis cōpetit rei rōne ꝓprietatis īdiuidualis: penes quā q̄titatē nō est ordo essentialis īter īdiuidua. Dicēte Arist. 3. metaph̄. tex. cō. xi. (in hoc cōmēdante Platonē q ponebat ideas spērū ⁊ nō generū) ꝙ inter spēs est ordo eēntialis: ⁊ nō inter īdiuidua. volens ꝙ in īdiuiduis nō est hoc priꝰ ⁊ illō posterius: ꝓpter aliquā q̄titatē ↄsītem ipm eē indiuiduale. Exēplificatur de istis q̄litatibꝰ. Certū est ꝙ albedo est ꝑfectior eēntialiter q̄3 nigredo. Nigredo tñ vt. 4. ē perfectior accn̄taliter ⁊ īdiuidualiter albedine vt. 2. ⁊ idē est excedēs ꝑēntialiter aliud; ⁊ ab illo excessū accidētaliter. Perfectio eēntialis seu q̄titas est demonstrabilis de ipsa q̄ditate vel eēntia. Sed ꝑfectio accidētalis nō pōt demōstrari: q2 diffinitio ⁊ demōstratio nō est singularium: vt habet̄ in primo posteriorum: ⁊ in. 7. metaphy. tex. ↄmen. 53.

His premissis ad scd̄o art. ponit̄ ↄ̄clusiua ad q̄stionē q̄ est ista. Ens p̄ria diuisione diuidit̄ ꝑ q̄tū ⁊ nō quātū: sic intelligēdo istā diuisionē eē ſm mēbra diuidētia q̄ sunt intimiora ipsi diuiso. ⁋ Ista ↄclusio ꝓbat̄. ꝓsupponēdo p̄mo ꝙ q̄n aliquid cōpetit alicui ↄsiderato in se ⁊ in eē q̄ditatiuo: illud est intimiꝰ illi q̄3 illud qd̄ non ↄpetit ei in tali esse. Presupponit̄ scd̄o: ꝙ vnitas: veritas: multitudo: nō cōpetūt rei in esse q̄ditatiuo. Tū q2 ista sunt passiōes entis: vt vult Ari. 4. metaph̄. vbi icipit tex. (Et phi est ꝑscrutari ⁊c.) vbi h3 ꝙ sicut numeri (īquātū numerꝰ ē) paritas ⁊ īparitas sunt q̄dā ꝓpria: hoc est passiōes ⁊ proprietates. Ita entis (inquantū ens ē) sunt ꝓprietates ⁊ passiōes. Tū ēt q2 dato ꝙ vnitas nō sit passio entis: adhuc nō ↄcedes ꝙ vnitas sit de q̄ditate entis. Hoc ꝓbatur: q2 Auicē. 5. metaph̄. vult ꝙ eq̄nitas est tm̄ eq̄nitas: ⁊ nō est vna neq3 plures. ita ꝙ vnitas ⁊ multitudo non cōpetit eq̄nitati inquātū eq̄nitas est. ⁋ His stātibꝰ ar̄. Qd̄ cōpetit rei in esse q̄ditatiuo est intimiꝰ illi eo qd̄ nō cōpetit sibi in tali eē: sed ita ē ꝙ quātitas virtutis cōpetit q̄ditati ⁊ nāe in esse q̄ditatiuo. Unitas ⁊ multitudo nō: ergo q̄titas virtutis est intimior q̄ditati: maior p3 ex dictis. mīor ꝓbat̄. Quia vnitas ⁊ multitudo: aut cōpetūt rei in scd̄o mō: aut si nō: saltē nō cōpetūt rei in eē quiditatiuo ſm Auic. Quātitas aūt virtutis cōpetit sic ipsi rei: qd̄ ꝓbat̄: q2 accipio eq̄nitatē in esse q̄ditatiuo. nō secludit̄ eq̄nitas a dr̄ia sua ↄstitutiua: q̄ cōparata ſm suā rōnē formalē ad dr̄iam specificā asini est nobilior ⁊ ꝑfectior illa. q̄ perfectio imediate ↄsequit̄ eēntiā eq̄nitatis rōne sue ꝓprie dr̄ie: ergo eq̄nitas ſm eē essentie ⁊ q̄ditatiuum est ꝑfectior q̄3 nā ⁊ essentia asini: ⁊ in isto priori nō intelligit̄ vt vna: neq3 vt plures: ergo ⁊ in aliquo priori cōpetit tali nāe q̄titas virtutis: in quo tñ sibi nō cōpetit vnitas vel multitudo. ⁋ Et cōfirmat̄: q2 Aris. 8. meta. tex. cōmē. 10. vult ꝙ eēntie īquātū eēntie se h̄nt sicut numeri: ⁊ ponit ordinē eēntialē inter nās ⁊ q̄ditates ſm eē eēntie: ⁊ hoc nō ꝑꝑ aliud: nisi q2 quelibꝫ essentia ↄstituit̄ ꝑ aliq̄3 dr̄iam eēntialē: loquēdo saltem de istis eēntijs īferioribus: ⁊ q2 ipossibile est reꝑire duas dr̄ias eēntiales eē eque ꝑfectas. ita pariformiter īpossibile est reꝑire duas eēntias seu nās eque ꝑfectas. Assumptū de dr̄ijs eēntialibꝰ ꝓbat̄. q2 essentiales dr̄ie diuidūt aliqd̄ vnū genꝰ cōe: ⁊ q̄cunq3 sūt diuidētia aliquod vnū cōe sunt opposita ⁊ ordiata eēntialr̄ īter se: ergo de necessitate vna ē nobilior reliq̄. ⁋ Et cōfirmat̄: cū genꝰ diuisū se hēat in poª respectu dr̄ia2 eēntialiū: ⁊ eadē potētia nō possit eē eque p̄mo ad aliquos actus eēntiales sine tali ordīe: ⁊ (cū potētia ipsa generis priꝰ nata sit ꝑfici ꝑ vnū actū eēntialr̄ q̄3 ꝑ aliū) seq̄tur ꝙ ipsū genus eque p̄mo nō respiciat ipsas dr̄ias eēntiales: vt ꝑfectibile ꝑ ipsas. Quod ēt ꝓbat̄: q2 vbi est maior inclinatio potētie ad actū ibi potētia priꝰ nata ē ꝑfici ꝑ talē actū: ad quē magis īclinat̄: q̄3 ꝑ aliū. Sed certū ē ꝙ maior ē īclinatio potētie generis ad vnū actū eēntialē q̄3 ad aliū: ergo priꝰ genꝰ natū ē ꝑfici ꝑ ipm q̄3 ꝑ aliū. Ex q̄ sequit̄ ꝙ ē ordo eēntialis ꝑfectiōis īter actꝰ īportatos per dr̄ias essentiales ſm se: ⁊ in ordīe ad potentiā generis q̄ perficit̄ per ipos actus. Et si dicas: ꝙ dr̄ie eēntiales nō h̄nt ordinē perfectiōis īter se inquātū sunt diuidentes ipm genꝰ: sed h̄ij inquātū ↄstituūt ipsas species.

¶ Cõtra hoc dupli̾r. p̊mo qꝛ nõ constituunt ipsam spẽm nisi per diuisionẽ gñis: ſʒ qḋ nõ ꝯstituit aliqd nisi per diuisionẽ alteri⁹: si ꝯstituit inq̃tũ tale. .i. inq̃tũ ens pfectũ: seqtur ꝙ diuidit ẽt inq̃tũ tale. ¶ 2°. iprobaꝛ: qꝛ ꝯstitutũ nõ est pfecti⁹: nisi qꝛ ꝯstituẽtia sunt pfectiora. Principia .n. 12°. meta. tex. cõ. 19. sunt ꝓportionata p̊ncipiatis: ita ꝙ p̊ncipiatũ pfecti⁹ icludit p̊n͞a pfectiora: qꝛ da ꝙ p̊ncipia sint eque pfecta (cũ p̊ncipiata hñant oẽm suã pfectionẽ a p̊ncipijs: ꝛ nulla sit pfectio in p̊ncipiatis: q̃ nõ cõtineaꝛ v̾tualr̾ in p̊ncipijs) seqtur ꝓpositũ ꝙ p̊ncipiata q̃ sũt ipa ꝯstituta: erũt eq̃ pfecta: ſʒ spẽs ꝯstitute hñt ordinẽ perfectiõis inter se. igiꝛ an̄ istũ ordinẽ ꝯstitutoꝝ erit ordo pfectiõis ꝯstituẽtiũ: ſʒ talia ꝯstituẽtia sũt drĩe didẽtes gen⁹ igiꝛ ꝛc̃. ¶ Itẽ 2°. p̊ncipalr̾ argr̾ p̊supponẽdo. ꝙ gradus pfectiõis seu intẽtionis nõ distinguiꝛ formalr̾ neq; realr̾ ab eo cui⁹ est gradus. ¶ Qḋ pbaꝛ. p̊ qꝛ pfectio rei ẽ inseparabilis a re ꝛ res ab ipsa pfectione. g̊ est eadẽ realr̾. pʒ ꝯña. qm̃ sic ex sepabilitate ꝯcludim⁹ distõnẽ realẽ eorũ que sepanꝛ: ita ex isepabilitate ꝯcludimus idẽtitatẽ realẽ. ¶ Probaꝛ 2°. qꝛ pfectio nõ distiguiꝛ formalr̾ a re. qm̃ dato h: ꝙ sic distingueretꝛ: seq̃retꝛ ꝙ q̃libʒ gradus in albedine ꝯstitueret aliqd vnũ in eẽ formali ꝛ qditatiuo. Vñ sic drĩa eẽntialis (qꝛ est distincta formalr̾ a genere) ꝯstituit aliqd in eẽ formali specifico distictũ ab alijs: sic eẽt de quolibʒ gradu intẽtiõis in forma: ꝙ q̃libʒ talis adueniẽs qditati forme ꝯstitueret aliqd distinctũ ab alijs in eẽ specifico ꝛ formali. ꝯñs est falsum: qꝛ albedo vt duo: ꝛ albedo vt tria dñr eẽ eiusdẽ spẽi ꝛ eiusdẽ rõis formalis: cũ hñant eãdẽ diffõnẽ. g̊ ꝛc̃. ¶ Et si tu dicas. Dictũ ẽ pfectio rei ẽ isepabilis a re: ꝛ pp h ꝯcludis idẽtitatẽ realeʒ iter ista. Contra. certũ est ꝙ gradus intẽtionis in albedine. .s. gradus vt duo: vel vt tria sepanꝛ a nã albedinis. ergo iste gradus nõ est idẽ realr̾ albedini. ¶ Ad h r̄ndeꝛ: ꝙ nõ q̃cũq; gradus intẽsionis i albedine ꝯseqtur eẽntiã albedinis: ſʒ solũ ille qui ꝯseqtur eẽntialẽ drĩaʒ albedis: qui est demõstrabilis de ipsa per diffõnẽ ei⁹. Sʒ ille gradus intẽsionis qui ꝯseqtur ꝓpetates idiuiduales ꝛ ipaʒ drĩaʒ idiuidualẽ: nõ ꝯseqtur eẽntiã albedis: ſʒ solũ eẽ indiuiduale ꝛ mãle: ꝛ ita sic gradus ꝯñs eẽntiã est isepabilis ab eẽntia: ꝛ est idẽ realr̾ sibi: ita gradus q ꝯseqtur esse idiuiduale est isepabilis ab illo idiuiduo cui⁹ ẽ gradus: ꝛ est idẽ realr̾ sibi. ¶ Isto stãte argr̾ sic ad ꝯclõnẽ intentã. Illud qḋ nõ distinguiꝛ realr̾ aut formalr̾ a qditate ẽ itimi⁹ qditati eo qḋ distinguiꝛ formalr̾ ab ipsa: ſʒ ita est ꝙ q̃titas v̾tutis seu pfectionalis nõ distinguiꝛ formalr̾ a qditate. Unitas ꝛ multitudo distinguunꝛ formalr̾ ab ipsa qditate nõ solũ in spẽ: verũetiã in ente. g̊ ꝛc̃. Discursus bonus: maior est nota: ꝛ p̊ͣ ps minoris ex p̊supposito. 2ͣ ps ipsi⁹ pbaꝛ. Tũ qꝛ vt cõiter teneꝛ vnitas ꝛ multitudo sunt passiões entis: ꝛ passio distinguiꝛ formalr̾ ſʒ oẽs ab eo cui⁹ est passio: Tũ ẽt qꝛ si negareꝛ eẽ passio: mltitudo distinguiꝛ formalr̾ ab ente: g̊ vnitas. Pʒ ꝯña. qꝛ oppositoꝝ eadẽ rõ est. Unitas ꝛ multitudo sunt opposita: tuʒ ẽt qꝛ sic veꝝ ꝛ bonũ dicũt aliquã formalitatẽ distinctaʒ ab ente: ita ꝛ vnũ. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: qꝛ nõ est idẽ ꝯcept⁹ formalis hui⁹ qḋ est eẽ ens: ꝛ eẽ vnũ. qm̃ si eẽt idẽ ꝯcept⁹ formalis vnitatis q̃ opponiꝛ multitudini ꝛ ipsi⁹ entis: multitudo eẽt non ens: qꝛ opposita vnitati. ¶ 3° p̊ncipalr̾ arguiꝛ. Illud nõ est itimi⁹ enti q̃ʒ q̃titas v̾tutis qḋ p̊supponit in ente ipsaʒ q̃titatẽ v̾tutis: ſʒ vnũ est hmõ. g̊ ꝛc̃. maior est manifesta: ꝛ minor pbaꝛ. pfecti⁹ .n. est eẽ vnũ q̃ʒ multa: qꝛ dato opposito: seq̃reꝛ ꝙ q̃to aliqd icluderet maiorẽ multitudinẽ eẽt pfectius: ꝯñs est falsuʒ: qꝛ maxia multitudo est multitudo eẽntialr̾: ſʒ ista nõ poniꝛ in p̊° ente: ꝛ ibi poniꝛ vnitas: g̊ vnitas est pfectior multitudie: ergo vnitas cõpata ad multitudinẽ presupponit pfectionẽ in ente. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: qꝛ vnitas est pfectio simpli̾r: multitudo nõ ẽ pfectio simp̾: vt tenẽt meta^ci ꝛ theologi. g̊ ꝛc̃. ¶ Itẽ 4°. arguiꝛ p̊supponẽdo: ꝙ ordo eẽntialis iseqtur rões formales ꝛ qditatiuas ipoꝝ extremoꝝ: sic ordo eẽntialis q ẽ iter hoieʒ ꝛ asinũ: isurgit ex rõne formali hoĩs: ꝛ ex rõne formali asini: ita ꝙ positis ipsis rõnib⁹ formalib⁹ ꝛ specificis (q̃buscũq; alijs circũscriptis) statiʒ isurgit iter ista ordo essentialis: qui est: ꝙ hõ ẽ p̊or ꝛ pfectior essentialr̾ ipso asino. Ex h arguiꝛ: circũscripta q̃cũq; passione ipsi⁹ qditatis: ꝛ circũscripta vnitate ꝛ multitudine qditas ipa hʒ ordinẽ eẽntialẽ ad alterã qditatẽ: ſʒ iste ordo eẽntialis nõ est nisi ordo ſm pfectionẽ ꝛ ſm q̃titatẽ v̾tutis. ergo ipse qditates in esse abstracto a q̃cũq; vnitate vel multitudie: icludũt aliq̃ q̃titatẽ v̾tutis: aliogn in tali eẽ abstracto nõ p̄nt eẽ funda^ta ime^ta isti⁹ ordis. ¶ Et si dicas iste ordo est relõ vel respcũs qui nõ aduenit rei in esse qditatiuo. R̄ndetur ꝙ saltẽ erit ordo fundamentalis iter tales qditates hoc est erunt fundamẽta q̃ imediate p̄nt subesse tali ordini. ¶ Ultimo argr̾. hʒ Ar. 10. meta. tex. cõ. 12. ꝙ oẽ ens oĩ enti ꝯparatũ aut est idẽ aut diuersuʒ: ꝛ ex ꝯñti sile aut dissile: eq̃le vel ineq̃le: vñ ſm ipm vnũq̊dq; ens est quid: ꝛ quale ꝛ q̃tum. est .n. quid ꝓ quãto hʒ aliquã qditateʒ vel essentiã: est equale q̃litate eẽntiali: modo quo actus ꝛ forma diciꝛ esse qualitas: ad modũ loquẽdi Ar. 5° meta. c. de q̃li. vbi vult ꝙ drĩa eẽntialis est quedã q̃litas: qꝛ est actus essentialis: ꝛ cũ vnũq̊dq; ens sit in actu aliquo modo: sic est quale. est ẽt q̃tũ ſm ipm Ar. pro quãto hʒ aliquẽ ordinẽ in entib⁹ ad p̊^m ens simpli̾r: ſm quẽ ordinẽ dr̾ eẽ q̃tũ: ꝛ ita oẽ ens inq̃tũ quid: ad aliud ꝯpatũ est idẽ vel diuersuʒ: inq̃tum quale est sile aut dissile. inq̃tuʒ q̃tũ ꝛ hñs q̃titatẽ: est eq̃le vl̾ ineq̃le: qm̃ idẽtitas ꝛ diuersitas imediate fundanꝛ sup eẽntiã rei. silitudo vel dissimilitudo sup q̃litatẽ: eq̃litas vel ineq̃litas sup q̃titatẽ. ¶ Ex h argr̾ ad ꝓpo^m. Unũq̊dq; ens acceptũ ſʒ suã eẽntiã ꝛ qditatẽ: ꝛ nõ ꝯsideratũ vt vnũ: aut vt multa: ẽ q̃tũ: vt pʒ ex dictis. g̊ q̃titas virtutis cõpetit qditati ꝛ eẽntie rei: circũscrpta vnitate vel multitudine: ꝛ sic pʒ ad q̃õnem. ¶ Arguiꝛ ꝙ diuisio entis per q̃tum ꝛ non q̃tũ nõ est p̊ma ꝛ imediata. Presupponiꝛ p̊mo ꝙ illa diuisio est eẽntialis que euacuat totaʒ nãm diuisi. 2° ꝙ membra posterioris diuisionis continẽtur sub altero mẽbro p̊oris disiõis. Isto stãte argr̾. diuisio ꝑ q̃tum ꝛ non q̃tum non est hmõ. ergo ꝛc̃. Assumptũ ꝓbaꝛ: qꝛ ens diuidiꝛ posteriori diuisione per absolutũ ꝛ respectiuũ: tunc quero aut respectiuũ cõtineꝛ sub q̃to aut sub nõ q̃to: nõ p̊° mõ: qꝛ tũc q̃libʒ respcũs eẽt q̃tus: qḋ est falsuʒ: vt pʒ in diuinis: si v̊o detur 2^m seqtur ꝙ finitũ ꝛ q̃tum nõ diuidiꝛ in .x. p̊dicamẽta. ¶ Scḋo argr̾ p̊supponendo ꝙ pro q̊cũq; signo aduenit q̃tũ ipsi enti pro eodẽ aduenit nõ q̃tũ: qꝛ qñ aliq̃ duo diuidũt vnũ cõe pro q̊cũq; signo vnũ ꝯstituit. pro eodẽ reliquũ: sic ꝓ q̊cũq; signo corporeũ ꝯstituit corp⁹. ꝓ eoḋ icorporeũ spm̃. Presupponiꝛ 2° ꝙ nihil est q̃ʒ^m nisi sit qd ꝛ in actu. p̊^m pbaꝛ: lʒ sit notũ: qꝛ idẽtitas ẽ relõ itimior enti q̃ʒ eq̃litas: ſʒ idẽtitas fundaꝛ in ente iq̃tũ qd. eq̃litas iq̃tuʒ q̃tuʒ. igr̾ ꝛc̃. ¶ Et cõfirmaꝛ: qꝛ vnũq̊dq; est illud qḋ est per eẽntiã suã ꝛ nõ est alteꝝ ꝛ nõ ꝑ q̃titatẽ. 2^m ꝓbaꝛ qꝛ nihil põt absolui a drĩa ꝯstitutiua ipsi⁹ que est quidã actus essentialis etiã in vltimata precisione: ſʒ bene a q̃titate. Ex hoc concludit in tantũ. pro quocũq; signo competit q̃tum ipsi enti ꝛ constituit aliqḋ ens in particulari pro eodẽ nõ q̃tuʒ. sed nihil est q̃tuʒ nisi sit quid ꝛ in actu. ergo ꝛc̃. ¶ Et ꝯfirmatur qꝛ sicut q̃titas molis competit enti ſʒ ꝙ in potentia ita quantitas virtutis ſm ꝙ in actu: ꝛ ita diuisio que fit

ipsius entis per quid ꝛ non quid erit prior: ꝛ similitudo per actū ꝛ potentiā. ❡ Ad p̄mū respōdet ꝙ iste due diuisiones supascripte nō sunt subordinate ſm superi⁹ ꝛ inferius: aut ſm magis cōe ꝛ minus cōe: sed vna datur per intimiora ꝙ̄ alia: illa. vz. que est per q̄tuz ꝛ non q̄tū. ❡ Ad scōm respondet ꝙ vnūqḋq; pri⁹ est quid ꝛ quale ꝙ̄ q̄tū loquendo de quid ꝛ quali q̄litate essentiali: ꝛ sic conceditur ꝙ pri⁹ est in actu essentiali ꝙ̄ sit q̄tū: sȝ tn̄ talis actus q̄ditatiuus ꝛ eēntialis: a quo accidit dr̄ia ꝯstitutiua eēntialis non diuidit ens: q: lȝ vnūqḋq; ens sit sic in actu: nihil tn̄: qḋ est ens: est in potentia ad talem actū: q: sic simł esset ens ꝛ non ens: sȝ actus qui diuidit ens est act⁹ existētie: ꝛ potentia obiectiua sibi correspondens: ꝛ tūc q̄titas virtutis est intimior enti ꝙ̄ actus existētie: vt pȝ de quiditatib⁹ p̄dicamētalib⁹: que sunt q̄ta q̄titate virtutis: quū vna spēs sit nobilior alia: ꝛ tamē q̄libȝ spēs abstrahit ab existentia. quare ꝛc̄.

Respondetur nunc ad argumēta p̄ncipalia: ꝛ p̄ ad p̄mū dicēdo: ꝙ cū ens diuiditur in ens reale: ꝛ in ens rōnis: hec non est diuisio alicui⁹ vni⁹ concept⁹ vniuoci: sȝ precise vocis in suas signatiōes. qn̄ aūt loqmur de p̄ma diuisione entis accipimus ipsuȝ ens vt vniuocū ꝛ reale: ꝛ dicim⁹: ꝙ entis sic accepti p̄ma diuisio est per q̄tū ꝛ nō q̄tū: quo aūt enti reali ꝛ enti rōnis: nō correspondeat vn⁹ cōcept⁹ vniuoc⁹: videas Sco. in. 3. ꝛ. 8. di. i. ❡ Ad scōm argumētū respondet cōcedendo: ꝙ finitū distinguit ab ente: ꝛ ens a finito tm̄mō negatiue. ❡ Pro quoꝝ intelligētia: sūt tria notanda. ❡ p̄⁹ ꝙ ens acceptū ſm se in eo p̄ori quo precedit vnitatē vel multitudinē: est nō idē finito: ꝛ ecōtra. Uñ distictio (cū ipsortet negationē inclusaȝ in ipsa) pōt accipi vel negatiue vel positiue. Negatiue accipit q̄tū ad hoc ꝙ est: hoc nō eē illud: q: si exponat: tu differo ab asino: sic exponit. tu es. ꝛ asin⁹ est: ꝛ tu nō es asinus: ꝛ ita differre vel distingui pōt accipi p̄cise q̄tū ad istā negationē inclusam. que est: h̄ nō est illud. Sȝ distinctio capit positiue: ꝛ tūc p̄supponit aliquā affirmatiōeȝ ꝛ positionē. s. ꝙ hoc est: ꝛ illud est: ꝛ distigui sic positiue: semꝑ est iter extrema positiua: ꝛ isto mō distinctio est passio entis: ꝛ ēt cuiuslibȝ inferioris ad ens. Sȝ distinctio negatiue sumpta pōt eē entis: ꝛ nō entis. ❡ 2⁹ notandū est: ꝙ oīs distinctio est nō identitas: ꝛ nō ecōtra. Aliq̄. n. sunt nō idē: q̄ tn̄ nō distinguunt: sic chymera est nō idē asino: ꝛ tn̄ nō distinguit ab asino: q: cū distinctio sit entitas positiua: capiēdo ipsam positiue: nō pōt fundari nisi in ente positiuo: ꝛ cū chymera nō sit ens positiuū: nō pōt esse fundamētū distōnis. ❡ 3⁹ notandū ꝙ non idētitas in aliquo signo cōpetit alicui: in q̄ nō ꝯpetit sibi distinctio: Tū q: idē ꝛ nō idē sunt cōtradictoria: idē vel diuersuȝ sunt ꝯtraria: oppositio ꝯtradictoria est p̄or oppōne ꝯtraria: cū p̄supponat ab ipsa. ḡ pri⁹ poterit ꝯpetere alicui eē idē ꝛ non idē: ꝙ̄ esse idē vel diuersum. Tū etiā q: si humanitas abstrahat ab oī passiōe entis: ꝛ ab oīb⁹ proprijs passionib⁹: certū est ꝙ humanitas nō distinguit ab asino: q: distinctio est passio entis: vt dictū est: ꝛ in ista p̄cisiōe seu abstractiōe humanitas nō est idē asino: vt pȝ: ꝛ est: ergo est nō idē. ❡ Ex q̄b⁹ seqtur ꝓpositū: ꝙ ens distinguit a finito: ꝛ ecōtra: añq̄ sibi adueniat vnitas vel multitudo: distinguit inquā negatiue: h̄ est: est nō idē. ❡ Sȝ ꝯtra ea q̄ dicta sūt istatur. Tu dixisti: ꝙ ens vt p̄scindit ab vnitate ꝛ multitudie est nō ideȝ finito. Cōtra. Illud qḋ est nō idē alteri: p̄us ē idē sibiipi. Sȝ q̄dlȝ qḋ est idē sibiipsi p̄us est vnū in se: q: idētitas per Ar. 5. meta. ca⁹ de ad aliqd. fundat sup vnitatē. ḡ seqtur ꝙ illud qḋ est sic nō idē: p̄us est vnū in se: ꝛ sic habet ꝯpositū: ꝙ ens in ista p̄cisiōe p̄us ē vnū ꝙ̄ finitū. ❡ Ad hoc r̄ndet ꝙ idētitas capit vel formalr̄ vel fundamētaliter. Idētitas p̄⁹ mō sumpta est relatio actualis p̄supponens extrema ſm ꝓpriā rōneȝ vnitatis. 2⁹ mō identitas nihil aliud est ꝙ̄ fundamētū ipm cui nō repugnat idētitas ad seipm. Hoc stante: dico ꝙ illud qḋ est nō idē alteri: p̄us est idē sibiipsi fundamētalr̄. h̄ est. est aliqḋ fundamētū cui n̄ repugnat vnitas ꝛ idētitas ad se: qḋ nihil aliud est: nisi ipm eē ipm. ❡ Ad 3ᵐ argu^m r̄ndet: ꝙ vnicuiq; predicato quiditatiuo incluso in aliquo maxime existēte in genere correspondet aliq̄ q̄titas v̄tualis: ex quo oīa talia cōtinent sub finito: ꝛ ita ꝯcedo: ꝙ quot sūt p̄dicata q̄ditatiua in hoīe tot sūt finitates v̄tuales: ꝛ ita finit hō in rōne aīalis in aīali. Et inq̄tuȝ hō finit in vltima dr̄ia specifica: ꝛ h̄ mō itellexit Ar. 7. meta. ꝙ dr̄ia vltima est finalis subā rei. Ex quo pȝ ꝙ capiēdo hoīeȝ inq̄tuȝ aīal: nō pri⁹ dr̄ eē vnus ꝙ̄ finit⁹. ❡ Ad 4ᵐ argu^m r̄ndet. negādo ꝙ finitū ꝛ ifinitū nō sint trāscēdētia: ꝛ cū tu dicis: trāscendens dr̄ de oīb⁹: negat. Uñ sic de rōne gnīs gnālissimi nō est ꝙ dicat de multis spēb⁹ (sicut forte est de hoc gnālissimo: qḋ est qn̄: qḋ forte nullas spēs hȝ: vł si hȝ: paucas hȝ. Queādmodū vult Doct. subtilis in de vniuersalib⁹: sȝ de rōne generis gnālissimi est ꝙ nō habeat supraueniens genus ꝛ accidit ei ꝙ dicat de multis.) Sic etiā de rōne transcēdētis est: ꝙ nō sit per se in genere: neq; reducitiue: ꝛ ei accidit: ꝙ dicat de pluribus. ❡ Q: autē detur tale transcēdens qḋ tm̄ de vno dr̄: declarat: q: ens ꝛ passiones entis sunt trāscēdētes. ens aūt nō tm̄ hȝ passiones simplices: verūetiaȝ passiōes disiunctas: vt pȝ ex 4⁹ meta. ꝛ. 9. passiōes aūt disiūcte sunt: necessariū: vel possibile. depēdēs: vł indepēdēs: sȝ certū est: ꝙ independētia tm̄ vni ꝯpetit: q: soli deo: ēt ſm viā phoꝝ: ergo aliqḋ qḋ est transcēdēs tm̄ cōpetit vni. ❡ Et cōfirmat: q: non est imaginādū ꝙ passio disiuncta sit transcēdēs: ꝛ pars passionis disiuncte nō sit transcēdēs. ❡ Ad 5ᵐ ꝛ vltimū argumētū r̄ndetur negādo: ꝙ p̄us aliqd hēat oēs ꝑfcōnes formalr̄ in se: ꝙ̄ sit ifinitū. Et cū tu dicis. ifinitū est illud qḋ continet oēs ꝑfectiones q̄tuȝ pole ē eas repiri in aliquo vno. R̄ndeo: ꝙ ꝯtinere in se oēs ꝑfectiones pōt esse vel formalr̄ vel virtualr̄ ꝛ eminēter. Formalr̄: qn̄ ꝯtinet illas ſm suas rōnes formales: virtualr̄ ꝛ eminēter: qn̄ cōtinet illas tanq̄ radix ꝛ fundamētū: ꝛ nobiliori modo ꝙ̄ ꝯtineant in seipsis: eo mō quo dicimus: ꝙ soldus cōtinetur in ducato ꝑfectiori mō ꝙ̄ in seipso: q: in ducato sȝ eē aureū cōtinet: ꝛ in seipso ſm eē argēteuȝ: qḋ ē lōge min⁹ nobile eē. Isto stāte dr̄: ꝙ deitas seu eēntia dīna cōtinet oēs ꝑfectiōes dīnas radicalr̄ ꝛ virtualr̄: ēt circūscriptis formalitatib⁹ ipsarū ꝑfectionū dīnarū: ꝛ est ipsa essentia p̄ncipiū: ꝛ q̄si cā: a qua fluunt oēs ꝑfectiōes dīne: tanq̄ a radice ꝛ a fundamēto. Uñ ex ista cōtinētia virtuali ipsa dr̄ esse infinita formalr̄ ꝛ fundamētalr̄: ꝛ ipse ꝑfectiones in se ꝛ in suis formalitatib⁹ dr̄ solū formalr̄ ifinite: ꝛ nō fundamētalr̄: ꝛ ꝓpter h̄ Damascen⁹ in p̄mo suaꝝ sniarū appellat eēntiā diuinā pelagus sube infinitū: ꝛ interminatū. Uñ sicut a pelago fluunt ꝛ emanant oīa flumina: ꝛ ad ipm redeunt tanq̄ ad radicē ꝛ fundamētū: sic ab eēntia dīna fluunt oēs ꝑfectiōes ꝛ ifinitates: ꝛ reducunt in ipsaȝ: tanq̄ in radicē ꝛ fundamētū: ꝛ ita se sola oīb⁹ alijs circūscriptis est formalr̄ ꝛ radicalr̄ ifinita. ❡ Sed ꝯtra istat: q: si essentia dīna est v̄tualr̄ ꝛ eminēter bona: vera: sapiēs: ꝛ sic de alijs ꝑfectionibus dīnis: vŕ est ꝙ iste perfectiones dīne fluunt ab eēntia ſm ꝓprias formalitates earū: Et argr̄ sic. Cōtinēs aliqd nobiliori mō: non dȝ ꝯtinere illud mō ignobiliori. Sȝ eēntia dīna (continendo istas ꝑfectiōes v̄tualr̄ ꝛ eminēter) ꝯtinet ꝑfectiori ꝛ nobiliori mō: ꙙ̄ vbi cōtineret eas formalr̄. ḡ frustra ponētur

formalitates eaꝝ in essentia. ¶ Ad hoc respondetur: ꝙ non est ꝯtra rōnem illius qḋ ꝯtinet virtualiter aliqd: in quantū sic continens: ꝙ ꝯtineat ipm formaliter: sic substantia cōtinet virtualr ipm accidens: ⁊ tñ recipit ipꝫ in se formalr: ⁊ cōtinet ipm continētia formali. Unde verꝫ est quādoqꝫ: ꝙ illud qḋ continet virtualiter aliqd: non continet illud in se formalr. Sed hoc nō est ex cōtinentia virtuali: sed ex aliquo alio: qḋ cōcurrit cū ipso continente virtualiter: cui repugnat hr̄e illud in se formalr: sicut sol cōtinēs virtualr caliditatē: nō pōt ꝯtinere in se formalr caliditatē: ⁊ hoc ꝓpterea: qꝛ ē corpꝰ simplex: vl' substātia simplex. nō receptiua qualitatū elemētaliū: nec passibilis ab hꝫ q̄litatibꝰ: ⁊ nō ex cōtinētia virtuali: qꝛ si talis cōtinētia ipediret vt tale ꝯtinēs nō hr̄et in se cōtētū formalr: Saturnꝰ: ꝗ est frigidus virtualr: ⁊ nō cōtinet caliditatē virtualr: posset in se recipe caliditatem formalr: qḋ est falsū. Ueniēdo ad ꝓpoᵐ. Dato ꝙ essentia diuina ꝯtineat virtualiter oēs ꝑfectiōes diuinas. ex plenitudie sue ꝑfectiōis hꝫ: ꝙ nō tñ ꝯtineat ipsas ꝑfectiōes virtualr: verum ēt ꝙ ponat ipsas realiter in esse. ¶ Ad vltimū rñdeṫ: qḋ est ꝯfirmatio ꝓcedētis ꝑncipalis rōnis. cū tu dicis. ꝙ infinitū hꝫ plures ꝑfectiōes: ⁊ ꝑ ꝯñs vnitatē ⁊ multitudinē. Dico ꝙ ꝯsiderādo istas ꝑfectiōes in infinito ꝫ suas q̄ditates: non sunt vna ꝑfectio: neqꝫ plures vnitate vel pluralitate formali: sed bñ sunt vna aut plures vnitate ⁊ pluralitate fundam̄tali: qḋ nihil aliud est dīc: nisi ꝙ ipse perfectiōes in esse q̄ditatiuo accepte sunt fundamēta: vel tales q̄ditates: aut nāc: qbꝰ non repugnat vnitas: aut multitudo formalis ꝑ aliquo signo posteriori: ⁊ in scḋo mō dicēdi ꝑ se. ¶ Et cū dicis: iste ꝑfectiones ꝫm suas q̄ditates (ꝑ doc. subtilē) sūt distincte formalr. ergo habent vnitates formales. Respōdetur. ꝙ aut itelligis ꝙ iste q̄ditates itelligātur abstracte ⁊ ꝓcise in esse q̄ditatiuo: aut ꝙ itelligantṫ simplr ⁊ nō precise in tali eē. Si ꝑmo mō intelligit Sco. ꝙ distiguūtur formalr negatiue: hoc est ꝙ sunt nō idē formalr. Ex quo postmodū nō seqtur ꝙ ibi sit vnitas: aut multitudo formalis: qꝛ nō idētitas ꝓsupponit q̄ditatē: ⁊ nō vnitatē formalē. Si autem tu itelligas scḋo mō ipsas perfectiones diuinas: ꝯcedo ꝙ distiguuntṫ formalr positiue. ⁊ ꝙ includunt vnitatem ⁊ multitudinē formalem: ⁊ hoc nō est contra dicta. Et sic pꝫ ad questionem.

¶ Omnes homines natura scire desiderant.

Tex. prologi. Qō. II.

Queritur. Utrū tres demōstrationes quas fac̄ san. Tho. ad demōstrandā ꝯclōnez Arist. a priori: ⁊ ꝑꝑ q̄d (s. oēs hoīes nā scire desiderāt) possint eē vna virtualr. ¶ Et argṫ ꝙ nō. Illa que habent ordinē essentialē iter se: ⁊ vnū depēdet a reliquo: non pñt hr̄e vnā demōstrationē. (Ista ꝓpositio probaṫ a silī. in passionibus hn̄tibus ordinem essentialem ad subm ⁊ iter se. nō .n. est vna demōstratio: aut vnū mediū ad demōstrādaꝫ qualibꝫ passionem de subto: qꝛ tunc demōstratio nō eēt ex imediatis:) sed ita est ꝙ ista tria: scia habitualis: scia actualis: ꝯiunctio cū substātijs sepatis: habēt ordinē essentialem inter se. ergo respcū istoꝝ non pōt eē vna demonstratio. ¶ Et cōfirmaṫ. qꝛ Anto. A. in. q. pͣ. dicit. ꝙ passio vltima non demonstratur de subto per diffonem subiecti: sed per passionē imediatā. ergo a simili non demonstrabiṫ coniūctio cū substātijs separatis de intellectu humano per rōnē appetitus nālis: sed ꝑ hoc mediūꝫ quod est scire actuale: alioqn demonstratio eēt ꝑ cām remotam: ⁊ ex principijs mediatis.

Ad oppositum tamē arguiṫ. Ille demonstrationes sunt tñ vna demonstratio: quaꝝ est vnū tñ mediū demonstratiuū. Ista ꝓpositio pꝫ: ꝓpterea: qꝛ vnū tñ mediū nō pōt eē respectu pluriū demōstrationū: ex snia Arist. ꝑmo posterioꝝ. Augenṫ demōstrationes non per media: sed in post assumēdo: sed istaꝝ triū demōstrationū est tñ vnū mediūꝫ demonstratiuū. ergo ⁊c. Mior ꝓbaṫ. vbi est tñ vna ratio appetibilis: ⁊ vna rō appetēdi ex pte appetētis: ⁊ ex pte appetibilis: ibi est tñ vna rō appetitus. ⁊ ex ꝯñti vnum mediū demōstratiuū. sed sic est in ꝓposito: ex pte appetentis est vna rō appetitus nālis: per quā demōstrantur ista tria de hoīe: ex pte ēt appetibiliū est tñ vna rō appetendi. qꝛ quorūcūqꝫ est vna bonitas: eoꝝ est vna rō appetendi. qꝛ bonitas est rō appetibilitatis: ꝫ ita est: ꝙ istoꝝ trium dictoꝝ. s. scie habitualis: scie actualis: ⁊ ꝯiunctionis cū substātijs sepatis est tñ vna bonitas. ꝓbaṫ hoc: qꝛ quoꝝ est vnus finis: ⁊ vna rō finis: ibi ē vna bonitas in entibꝰ ad finē: qꝛ entia ad finē sortiunṫ suā bonitatez a fine: sed ita est: ꝙ ista tria vl' saltē duo ordinanṫ ad vnū finē: qꝛ scia habitualis: ⁊ scia actualis ordinanṫ ad ꝯiunctionē cū substātijs separatis. ergo istoꝝ est vna bonitas. ergo vna rō appetibilitatis. Sꝫ ita est ꝙ ista tria demonstranṫ de homie ex rōne appetitus nālis: ⁊ ex rōne appetibilitatis: in istis ergo. ex quo mediū dmōstratiuū est rō appetitꝰ ⁊ appetibilitatis: que est tñ vna. relinquiṫ ꝙ respcū istoꝝ est tñ vnū mediū demōstratiuū: nec rō adducta in ꝯtriūꝫ aliqualiter cogit.

In. q. ista primo ꝑmitto vnā distictionez ex q̄ patebit respōsio ad q̄ōnē. 2ᵒ soluā rōnē i principio. Ultimo mouebo dubium circa vnum dctm̄ Anto. A. vbi tractat istam q̄ōnem.

Quantum ad ꝑmū notādū ꝙ duplex est ordo inter aliq̄. Est. n. ordo essentialis: ⁊ ē ordo accn̄talis. Ordo eēntialis ē iter illa quoꝝ vnū dpendet a reliq̄: vel saltē ꝓexigit ipꝫ. Ordo accn̄talis ē iter illa: iter q̄ nulla ē depēdētia aut ꝓexigētia. Si loq̄mur de ordie eēnˡⁱ: nō ē ordo eēnˡⁱˢ iter ista 3ᵒ: nec q̄ꝫᵐ ad eē: nec q̄ꝫᵐ ad appetibiˡⁱᵗᵐ. Nō. n. sciṫ actuale dpēdet i esse a scia hituali: qꝛ pt eē scia actualis i itellectu sine scia hituali: qꝛ actꝰ ꝓcedit habitū i pō habituabili. Nō dpēdet ēt sciēntia actual' ab habitu q̄ꝫᵐ ad appetibilitatē. qꝛ itell's pt ꝑmo ꝑmitate itētiōis appetere ipꝫ scire actuale. g itellectus i appetēdo scire: nō dpēdet ab habitu: seu scia habituali. Si loq̄mur d ordie accn̄tali: Dico ꝙ ordo accn̄tal' est iter ista. ¶ Ex ꝑ arti. seqtur solō q̄ōnis tenēdo ptem affirmatiuā quā ꝓbat rō supiꝰ ad oppositum inducta.

Quantum ad scḋꝫ arti. Rñdeo ad rōnē in ꝑncipio factā: ⁊ ad eiꝰ ꝯfirmationē. Nō est silitudo de passiōibꝰ respcū subti: ⁊ d istis tribꝰ: qm̄ iter passiōes ē ordo eēntial': ⁊ q̄ꝫᵐ ad eē: ⁊ ēt q̄ꝫᵐ ad cognosci: ⁊ ꝫ h ꝓcedit arguᵐtuū d passiōibꝰ entis: qm̄ passio vltia n̄ pōt dmōstrari de subto ꝑ diffōnē subti: ꝫ solū ꝑ passiōeꝫ ꝓpinquā ⁊ imediatā: ex eo ꝙ nō ē tñ ordo eēntial' passionū ad subm: veꝝ ēt iter se: qḋ dici nō pt de istis tribꝰ: qꝛ in ipis ē tñ ordo accn̄tal: vt dctm̄ ē. qrṫ ⁊c.

De vltimo ꝑncipali dubitatur. Utrum sit veruꝫ quod dicit Ant. A. ꝙ appetitus naturalis est de essentia rei ⁊ intellectꝰ: ⁊ argṫ ꝙ nō: qꝛ data veritate istiꝰ seqṫ. ꝙ itell's nō ordiabiṫ ad veꝝ tāq̄ꝫ ad obꝫ: neqꝫ appetitꝰ ad bonū tāq̄ꝫ ad ꝓpriū obm: ꝯñs ē flm: qꝛ veꝝ ē obꝫ itellꝰ: bonum ē obm appetitꝰ: vt oēs tenēt: ⁊ ꝯñs ꝓbaṫ. Intellus iclinaṫ nālr ad sciaꝫ: ⁊ appetit ipsaꝫ: aut iclinaṫ ad ipaꝫ sciaꝫ tāq̄ꝫ ad bonū: aut tāq̄ꝫ ad veꝝ.

Si dicit p^m. g̃ bonũ erit obm̃ itellus: ⁊ nõ verũ. Si dicit 2^m
arguo sic. qcqd ẽ obz alicui⁹: ẽ obz cuiuscũqz qð ẽ d eẽn-
tia ei⁹: s3 ita ẽ: ꝙ scia tãq̃ verũ ẽ illð ad qð itellus iclina-
tur: ⁊ appetit⁹: seu ista iclinatio: q̃ ẽ ipse nãlis appetit⁹: ẽ
de eẽnila intellect⁹. g̃ scia. vt ẽ ens verũ: erit obm̃ isti⁹ ap-
petit⁹: ⁊ ita bonũ nõ erit obm̃ appetit⁹: s3 verum.

Ad istã difficul^tem ego rñ: dðo. ꝙ ↄcurrẽs exponens
sniaz Doc. nõ itelligit itentionẽ ei⁹. ⁋ Pro
q̊ nõn^m p ꝙ alið ẽ eẽ idẽ eẽntialr alicui: ⁊ alið ẽ eẽ d eẽn^a
alic⁹. s3 .n. ifert p^m: ⁊ nõ eõ. Esse idẽ eẽn^r alicui ẽ eẽ idẽ
realr: ⁊ eẽ eãdẽ rẽ cũ illo: s3 eẽ d eẽntia ẽ eẽ d ↄceptu for-
mali: ⁊ de qditate ei⁹: ⁊ d ipo p̃dicari i pmo^o dicẽdi p se.
Nõ multa sũt idẽ realr: quoꝝ vnũ nõ p̃dicaĩ d alio i p-
mo^o. sicͭ nos dicim⁹ ꝓpriã passionẽ ⁊ subm̃ eẽ idẽ realr ⁊
eãdẽ rẽ: ⁊ tñ passio nõ p̃dicaĩ p se i pmo^o: s3 i scðo d subie
cto. Istã distictiões d eẽ idẽ eẽntialr: ⁊ d eẽntia põit. An.
An. i. 7°. meta^{ce}. q. i. ⁊ doc. sub. i eodẽ loco. ⁋ Scðo nõn^m
ꝙ itell's pt accipi duplr. vno^o vt nã. alio^o vt pn^m opatiuũ.
Si capiaĩ vt nã: capiĩ vt ens ordiatũ ad finẽ dĩntez ab
eẽntia sua. Si capiaĩ vt põ opatiua: seu vt pn^m: accipiĩ
vt ẽ q̃dã põ actiua vł passiua respcũ sue ꝓpe opõnis. vñ
ens ordinatũ ad aliq̃ pfectionẽ dĩentẽ ab eẽntia sua: ñ
sp est pn^m respcũ illi⁹ pfectiõis: sic ꝙ ista pfectio dicaĩ eẽ
ꝓpa opõ ei⁹: eo^o q̃ supficies ordiaĩ ad albediez aut nigre
dinẽ: a qb⁹ ipa pficiĩ: ⁊ tñ neutꝝ istoꝝ ẽ ꝓpa opatio ei⁹.

His p̃missis. Rñdeĩ ad arg^m. cũ dicis itell's in-
clinaĩ ad sciaz. aut. n. tãq̃ ad verũ:
aut tãq̃ ad bonũ. Dico ꝙ si capiaĩ itell's vt põ opatiua:
ordiaĩ ad sciaz tãq̃ ad verũ: si capiaĩ vt nã pfectibil' q̃-
cũqz mõ pfectiõe dĩnte ab eẽntia sua: ordiaĩ ad sciaz tã-
q̃ ad bonũ. Et cũ dicis iclinatio ⁊ appetit⁹ nãlis itell's
ẽ d eẽntia ipsi⁹. Negaĩ h: q2 ẽ passio ei⁹: ⁊ ẽ eadẽ eẽntia-
liter sibi: nõ tñ ẽ de eẽntia vt sit d cõceptu formali ipsi⁹.
Et i h tu õndis q̃z^m ignores p̃ncipia Doc. ⁊ ita cũ appeti
tus nãlis nõ sit d eẽntia itell's: pt aliqd sub rõne boni eẽ
obm ipsi⁹ appetit⁹: sub q̃ rõne non est obm̃ intell's. Arg^m
ãt ↄcluderet vbi appetit⁹ nãl' eẽt d eẽn^a itell's. Qõ. III.

Queritur. Utꝝ eodẽ appetitu itel-
lect⁹ appetat sciaz: ⁊ itelli-
gere. ⁋ Et argr̃ negatiue. Ubi nõ ẽ eadez
põ: ibi nõ pt eẽ idẽ appetit⁹: s3 ita ẽ ꝙ i in-
tellectu appetẽte sciaz ⁊ ipz itelligere nõ
est eadẽ põ. g̃ nõ pt eẽ idẽ appetit⁹. Discur
sus bon⁹: ⁊ maior pbaĩ: q2 appetit⁹ ⁊ põ vi-
denĩ eẽ idẽ: ⁊ maxie h ẽ verũ i itellectu. Naz ista p̃dica^o
est eẽntial'. itell's ẽ põ. silr ista. itell's appetit nãlr. g̃ iste ꝓ
põnes ↄuertunĩ. nõ ↄuerterenĩ ãt nisi appetit⁹ ⁊ põ eẽnt
idẽ. g̃ ꝓpõ maior ẽ vã. mior ãt ꝓbaĩ a sili d põ mãe p^e: ⁊ d
ei⁹ appetitu. põ mãe p^e: q̃ ẽ ad formã: ẽ eẽntial' põ q̃ ẽ ad
opõnẽ ↄsitẽ formã: ẽ accñtal. Nõ essentiale ⁊ accñtale
distiguunĩ realr. g̃ iste po^e mãe p^e nõ sũt vna põ: ⁊ a sili ta
les po^e i itellectu nõ erũt vna põ: ex q̃ seqĩ ꝙ erit ẽt ali⁹
appetit⁹ eẽntial' ⁊ accñtal' i ipo itellectu. ⁋ 2° argr̃. Ille
po^e nõ sũt idẽ: quaꝝ vna fundaĩ in vno funda^m: ⁊ alia in
alio: s3 ita ẽ ꝙ põ eẽntial' ⁊ accñtal' i mã hñt diuersa fun-
da^m: q2 eẽntial' fundaĩ i mã p^a: accñtal' i toto ↄposito ex
mã ⁊ for^a. g̃ iste po^e nõ sũt vnũ: ⁊ ita a sili po^e q̃rũ vna est
eẽntial': ⁊ altera accñtal' i itellectu: nõ poterunt eẽ vna ⁊
eadẽ põ: ⁊ ex ↄñti seqneĩ: ꝙ nõ erit idẽ appetit⁹. ⁋ 3° pn
cipalr arĩ. ꝙ itell's ñ imediate appetit ipaz sciaz: ⁊ arĩ sic.
Agẽs ꝓꝑ finẽ p̊us ⁊ imediati⁹ appetit finẽ: q̃z ea q̃ sũt ad
finẽ: s3 ita ẽ ꝙ ↄiũctio cũ substãtiis sepat' ⁊ ipz itelligeĩ
sũt finis respcũ scie habitualis. ergo itellect⁹ nõ imedia
te appetit sciaz hitualez.

Ad oppositum. Et ꝓ pte affirmatiua qõnis
argr̃: q̃cũqz sũt vnũ ⁊ idẽ realr: multiplicato vno: multi-
plicaĩ ⁊ reliquũ: s3 põ eẽntial' ⁊ accñtal': siue i mã p^a: siue
in itellu ẽ eadẽ realr mãe ⁊ itellectui: ⁊ ꝑ te ñ sẽ vna põ:
g̃ mltiplicata põ mltiplicabiĩ mã ⁊ itell's: ↄñs ẽ slm: q2
tũc eadẽ mã ñ reciꝑet formã: ⁊ opõez ↄñtẽ formã. Neqz
idẽ itell's sciaz hitualẽ reciꝑet: ⁊ ipz itelligeĩ. g̃ s3 ẽ illð.

In. q. hac p̊ p̃mitto tres distõnes. 2° pono ↄclõnes. 3° soluo rõnes i pn^o. (ex q̃ seqĩ.

Quantum ad p^m. P2ia distictio quã p̃mitto ẽ. ꝙ
act⁹ ẽ duplex: q̃dã act⁹ sũbalis siue eẽn-
tial. q̃dã ẽ act⁹ accñtal. Act⁹ eẽntial' ẽ dẽ illð qð ẽ actus
p̊m⁹: ⁊ p̊n^m alic⁹ opõnis: act⁹ accñtal' ẽ ipa opõ actual' ꝓ-
ueniẽs ab actu p̊. Et sicͭ duplex ẽ act⁹: ita duplex ẽ põ cor-
respõdẽs actui: q̃dã põ corñdet actui eẽn^{li}: ⁊ dĩ po^a eẽn-
tial' ꝑ respcũz ad istũ actũ cui oppo^r: q̃dam põ corñdẽs
actui 2°: ⁊ dĩ põ accñtal'. ⁋ 2° p̃mittẽdũ: ꝙ põ in mã p^a
q̃dã ẽ põ absoluta: q̃dã ẽ põ respectiua. Po^a absoluta dĩ
eadẽ eẽ realr mãe p̊me: ⁊ est vna respcũ oĩum formarũ
receptibiliũ i mã. Po^a respectiua distiguiĩ realr a mã p̊-
ma: ⁊ multiplicaĩ ad multiplicationẽ formaꝝ recepti-
biliũ i mã. ⁋ Tertio notãdũ ꝙ itẽtio est duplex: q̃dã ẽ
intẽtio simplr: q̃dã executionis. intẽtio simplr ẽ cũ ali-
qd p̊ncipalr itẽdim⁹. intẽtio executiõis: q̃ itẽdim⁹ pro-
pter aliũ. Penes vtrãqz intẽtionẽ pt accipi ali^o ⁊ ali⁹ or-
do. Penes itentionẽ simplr: accipiĩ ordo p̊ncipalitatis
⁊ pfectiõis. Penes itẽtionẽ scðaz accipiĩ ordo executio
nis. Si loq̃mur de p̊ma intẽtiõe: dicim⁹ ꝙ agẽs p̊ inten-
dit finẽ itentiõe simplr. si loq̃mur de intẽtiõe scða: dici-
mus ꝙ ordie executiõis agẽs pri⁹ itendit ens ad finez:
q̃z finẽ: ⁊ nũc dicim⁹ ꝙ eodẽ appetitu agẽs appetẽs finez
p^o. i vno ordie appetit finẽ: ⁊ p̊ i alio ordie. s. executionis
appetit ens ad finẽ. ⁊ nõ ẽ icõueniẽs: ꝙ eodem appetitu
aliqd sit pri⁹ ⁊ posteri^o appetitũ penes aliũ ⁊ aliũ ordiez.

His premissis. Quãtũ ad 2^m sũt due ↄclõnes.
p^a ꝙ eodẽ appetitu fundamen-
tali ⁊ absoluto: appetim⁹ sciaz ⁊ itelligere: h pz: q2 eodẽ
inclinaĩ aĩa itellectiua ad opõnẽ q̃ iclinaĩ ad habitum
ordiatũ i ipaz. ⁋ 2ª ↄclo. Nõ vno appetitu formali: ⁊ re-
spectiuo appetimus illa duo. pbaĩ. Qm̃ sicͭ mã ꝑ aliũ ⁊
aliũ appetitũ respectiuũ ordiaĩ ad formaz aq̃. ignis ⁊c.
ita intellectus noster ad scientiã ⁊ intelligere.

Quãtum ad 3^m arti. Rñdeĩ ad p^m arg^m. Qñ dicis:
vbi est eadẽ põ: ibi ẽ idẽ appetitus. Ista
maior posset negari. Et cũ dicis. po^a ⁊ appetit⁹ sunt idẽ:
nego. certũ ẽ ꝙ aq̃ ẽ in po^a ad caliditatẽ: ⁊ tñ aq̃ nõ nãlr
appetit ipsam caliditatẽ. sed ↄ nãliter iclinaĩ: ergo ap-
petitus nãlis ⁊ po^a non sunt idẽ. Unde appetitus nãlis
cãtur ex duob⁹. Uno modo ex potentia ad formam: se-
cundo ex conformitate forme ad susceptiuũ. S3 vbi for
ma est difformis: ⁊ non conuenit susceptiuo: non dĩ tale
susceptiuũ appetere nãliter ipsaz formã: ⁊ ita potentia ⁊
appetitus nõ sunt idẽ. Tñ gr̃a disputationis admittaĩ
illa maior. s. ꝙ vbi nõ ẽ eadẽ potẽtia: ibi nõ ẽ idẽ appeti-
tus: ⁊ negatur minor. Et cũ tu dicis eẽntiale ⁊ accñtale
sunt realiter distincta. Dico ꝙ accñtale ⁊ eẽntiale acci-
piunĩ duob⁹ modis. Uno mõ itrisece ⁊ formaliter: alio^o
extrinsece: ⁊ denoiatiue. Illud dĩ eẽntiale seu accidẽta-
le intrisece: ⁊ formalr: qð est ex se tale: ⁊ ꝑ aliqd itrisecũ:
sed extrinsece dĩ eẽ tale ꝑ aliqd extrisecũ: ⁊ denoiatiõe
extriseca. Nõ dico: ꝙ accñtale ⁊ eẽntiale ex se formalr
⁊ intrisece nõ pñt eẽ idẽ: s3 necessario distiguunĩ: s3 eẽn-
tiale ⁊ accñtale extrisece: ⁊ denoiatiue nõ distinguunĩ
realr. imo pñt eẽ vnũ ⁊ idẽ. Po^a aũt in mã p̊ma: q̃ ẽ vna
⁊ eadẽ cũ mã: dĩ eẽ eẽntialis ꝑ habitudinẽ ad actũ eẽn-
tialẽ: qui ẽ actus p̊mus: ⁊ sic denoiaĩ ab isto actu primo

eẽntiali denoĩatione extrinseca. Silr eadẽ po^a dicit accidẽtalis in ordie ad actuz z^m ꝛ accñtalem: ꝛ dr̃ accñtalis ista potẽtia denoiatione extrinseca. mõ nõ est incõueniẽs ꝙ aliqḋ vnũ ꝛ idẽ posset dici eẽntiale ꝛ accñtale extrinsece ꝛ denoiatiue. Ex quo seqtur ꝙ nõ variat̃ potẽtia i mã ꝑma respcũ forme ꝛ opõnis ꝯñtis formã: ꝛ ħ idẽ hꝫ dici de potẽtia essentiali in intellectu ꝛ accñtali ꝛc. ℭ Ad z^m argu^m. R̃ndet̃: cũ dicis. ille potẽtie sunt distincte que nõ sunt in eodẽ subo ꝛ fundamẽto. R̃ndeo ꝯcedẽdo istam maiorẽ: ꝛ negat̃ minor: ꝙ potẽtia essentialis ꝛ accñtalis mãe nõ sint in eodẽ subo ꝛ fundamẽto. ℭ Et si dicas. cuius est potẽtia: ei^9 est actus: sꝫ potẽtia eẽntialis ꝛ accñtalis respcũ forme ꝛ opõnis ꝯñtis formam fundant̃ in mã ꝑma. igit̃ forma ꝛ opatio forme fundat̃ in mã ꝑma: ꝯñs est falsuz. ğ illud ex quo seqtur. ℭ Ad ħ r̃ndet̃ dicẽdo: ꝙ cui^9 est po^a: ei^9 est act^9: vel vt receptiui: vel vt illi^9: qḋ est rõ recipiẽdi: ita ꝙ in quocũqꝫ fundat̃ po^a ad aliqḋ: in eodem recipit̃ illud: vel saltẽ istud in quo est po^a est rõ recipiẽdi respcũ illi^9. mõ sic est: ꝙ lꝫ mã ꝑma non sit ꝓximũ receptiuũ respcũ opationis: est tñ rõ recipiẽdi ipsi ꝯposito: qḋ est imediatũ receptiuũ ipsi^9. Qḋ declarat̃. Sic eñi actualitas ꝛ actiuitas ꝯpetit ꝯposito rõne forme: ita po^a passiua ꝛ receptiua ꝯpetit ꝯposito rõne mãe. ğ si ꝯpositũ recipit opõne for^e ħ ẽ rõne mãe. ℭ Põt ẽt dari z^a r̃nsio dicẽdo: ꝙ c^9 est po^a ei^9 est act^9. verũ est de po^a ꝓxima ꝛ imediata respcũ act^9. Sꝫ po^a q̃ fundat̃ in mã ꝑma siue sit eẽntialis: siue accñtalis nõ est po^a ꝓxima respcũ opõnis receptibilis in ꝯposito: sꝫ est po^a remota. Po^a aũt ꝓxima passiua ꝛ receptiua fundat̃ in toto ꝯposito: ꝛ ita eni^9 ẽ põ loq̃ndo de po^a ꝓxima: ei^9 vt receptiui est act^9. ℭ Sꝫ contra istã r̃nsionẽ instat̃ sic. Certũ est ꝙ po^a accñtalis in mã ꝑma est ꝓxima respcũ act^9: qꝛ ois po^a accñtalis ꝑ Ar. z^o de aia. tex. cõ. 5. ꝛ 8°. phy. tex. cõ. 3 z. est po^a ꝓxima. ğ seqt̃ ꝙ in mã ꝑma imediate recipit̃ opõ actualis. ℭ ꝓ. z^o instat̃. Nã data v̾itate r̃nsiõis seqt̃ ꝙ erũt due po^e accñtales respcũ eiusdẽ. vna cõpositi: ꝛ altera mãe ꝑ^e. ℭ Ad ꝑ^m istoꝝ. R̃ndet̃ ꝑmittẽdo ꝙ aliq̃ po^{am} eẽ ꝓximã põt esse vel ex pte act^9 receptibilis ꝛ ex pte fundamẽti: in q̃ fundat̃ talis po^a: ita vt sit ex pte vtriusqꝫ tã fundamẽti q̃ȝ termini. Vel aliq̃ est ex pte termini solũ. Illa dr̃ eẽ ex parte vtriusqꝫ: q̃ hꝫ imediatũ ordinẽ ad ipm actũ tãq̃ȝ ad terminũ: sic ꝙ ipm respicit nõ mediãte alio. Et vltra ħ: q̃ fundamẽtũ ipsi^9 po^e est imediate receptiuũ ipsi^9: sꝫ po^a ẽ ꝓxĩa ex pte termini so^m ꝑ oppo^m: q̃ respicit terminũ nõ mediãte alio: ꝛ funda^m ipsi^9 po^e nõ ẽ imediate receptiuũ ipsi^9: sꝫ aliqḋ aliḋ ꝑsupponit. Dico ğ: ꝙ ois po^a accñtalis est ꝓxĩa ſm Ar. vel rõne termini ꝛ fundamẽti: vel rõne termini solũ: q̃ respicit ime^{te} a tali põ: ꝛ nõ ꝑ aliqḋ me^m: ꝛ sic ꝯcedo potẽtiã accñtalẽ fundatã i mã ꝑ^a eẽ sic ꝓximã ex pte termini: q̃ ẽ actualis opõ: lꝫ nõ ex pte fundamẽti: qḋ ẽ eẽntia mãe: sꝫ po^a q̃ fundat̃ in ꝯposito est ꝓxima: ex pte vtriusqꝫ. ℭ Et ꝑ ħ r̃ndet̃ ad z^m: ꝙ nõ ẽ icõueniẽs ꝙ dent̃ due po^e ꝓxĩe re^e eiusdẽ diffor^{ter} accipiẽ^9 ipsas: sꝫ bñ ẽ icõueniẽs accipiendo vniformiter: ꝛ hoc est veruꝫ etiã de po^a accñtali: ꝙ. vꝫ. vbi po^a accñtalis ñ accipiat̃ vniformiter ꝛ eodẽ mõ: nõ ẽ icõueniẽs talẽ po^{am} mltiplicari. Et q̃ dcã sũt de põ eẽntiali ꝛ accñtali i mã: applicent̃ ad po^{as} eẽntialẽ ꝛ accñtalẽ itell̃s re^u scie hitualis ꝛ opõnis ꝯñtis hitũ. ℭ Ad 3^m ꝛ vlti^m r̃ndet̃ dicẽdo: ꝙ eodẽ appetitu appetim^9 q̃ȝlꝫ istaꝝ ꝑfectionũ. s. sciaꝫ hitualẽ: itellr̃e: ꝛ ꝯiũctionẽ cũ substãtijs sepatis. mõ ꝑ dict^9 est supi^9 in 3° notãdo.

ℭ Causa autẽ est quia hic maxime cognoscere nos facit ꝛ multas rerum differentias demonstrat. Textu prologi.

Ueritur. Utrũ sensus visus sit nobilior sensus oibus alijs: ꝛ faciat magis scire. Et arguit̃ ꝙ nõ. Ille sensus est nobilior: ꝛ facit magis scire: per quẽ homo efficit̃ sapientior. Sed sensus auditus est hmõ. Testante Aris. in de sensu ꝛ sensato. Ubi cõcludit q̃re sapiẽtiores a natiuitate ꝑuatorum vtroqꝫ sensu sunt ceci surdis ꝛ mutis. igr̃ ꝛc. ℭ Scdõ sic arguit̃. Ille sensus magis facit scire: per quẽ magis certificat̃ itellect^9 de re cognoscibili. Sed sensus tactus est hmõ. ğ ꝛc. Maior ẽ manifesta: qꝛ cognitio sensitiua ordinat̃ ad itellectiuaꝫ. minor aũt ꝓbat̃ in exẽplo de baculo existẽte in aq̃: quẽ visus diiudicat esse fractũ: Tactus aũt iudicat ipm eẽ integrũ: ꝛ ita cognitio sensus tact^9 ꝯformat̃ veritati rei cognoscibilis: ꝛ per cõsequẽs itellectus videt̃ quodãmõ rectificari ꝛ certificari de v̾itate rei ꝑ sensũ tact^9: ꝛ nõ per sensuꝫ visus. ℭ Itẽ 3°. arguit̃. Ille sensus magis facit scire: qui est pluriũ cõtrarietatũ q̃ȝ ille qui est vni^9 ꝯtrarietatis. Ista ꝓpositio pꝫ: qꝛ quiuꝫ vnius cõtrarietatis sunt ad minus duo extrema ſm genus. Ille qui est duarũ cõtrarietatũ est pluriũ cognoscitiuus q̃ȝ ille qui est vnius tantũ. Sensus visus ẽ vnius contrarietatis. Sensus tactus est duarũ cõtrarietatũ. testant̃ Ar. z^o de aia. tex. cõmẽ. 106. igit̃ ꝛc. ℭ Item vltimo. Prime qualitates sunt per se tangibiles: vt vult Arist. z. de gñõne. tex. cõmenti. 7. Sed vbicũqꝫ est positiuus: ibi ꝛ suũ prius. Igitur vbicũqꝫ sunt q̃litates visibiles: ibi sunt q̃litates tangibiles. Sꝫ quecũqꝫ habẽt q̃litates tangibiles sunt cognoscibilia tactu. ğ oia sensibilia ĩ qb^9 sunt q̃litates visibiles sũt cognoscibilia a sensu tact^9.

Ad oppositum tamẽ est Aristo. in ꝑ^o metaph. in ꝓlogo. qui probat nãlem dilectionem sensuuꝫ ꝓpter cognitionẽ sensitiuã. ex hoc: ꝙ illuꝫ sensuꝫ magl nãliter diligimus qui est magis cognoscitiuus: cuiusmodi est sensus visus. Qḋ ꝓbat ex duplici causa. Tuꝫ qꝛ est in cognoscendo certior. Tuꝫ qꝛ plures rerũ differẽtias nobis ostẽdit: qꝛ oia corpora: taꝫ superiora q̃ȝ inferiora lucẽ ꝛ colorẽ participant: Hãc eandẽ sententiaꝫ habet in de sensu ꝛ sensato: non multũ post ꝑncipium: vbi iquit. Multas q̃dem differentias ꝛ multimodas visus annunciat potẽtia: q̃a oia corpora coloreꝫ participant. Et post moduꝫ subdit. Quare ꝛ cõia magis per hoc sentiunt̃. Dico aũt cõmunia: magnitudinem: motũ: quietem: figuram: numerum ꝛc.

In ista qõne. Primo declarat̃ pars: que erit tenẽda. z^o soluent̃ rõnes facte i ꝑn^a.

Quantum ad ꝑmũ. pars affirmatiua questionis est tenenda sub ista ꝑma conclusione affirmatiua. Sensus visus est nobilior ceteris sensibus ꝛ magis cognoscitiuus: que q̃dem ꝑma cõclusio ꝓbatur q̃druplr̃. Primo ex parte obiecti. Scdõ ex parte organi. Tertio ex parte medij. 4° ex parte actus sentiendi.

ℭ Ex ꝑma via arguit̃ nobilitas ꝛ perfectio sensus visus q̃ȝtum ad pluralitatem cognoscibiliuꝫ a tali sensu: ꝛ quo ad eius prioritatem respectu aliorum sensuuꝫ ex comparatione ipsius ad obiectũ propriũ. Scdõ ex comparatione eius ad obiectũ cõe alijs sensib^9. Tertio ex vniuersalitate obiecti ei^9. ℭ Prio sic. Ille sensus est prior ꝛ vlior in cognoscẽdo: cui^9 obiectũ est simplr̃ prius ſm naturaꝫ. Sed obiectũ visus est hmõ. ergo ꝛc. Maior est nota: qꝛ ordo potentiarũ q̃ȝtuꝫ ad suas opationes est ex ordine obiectoꝝ: circa que operantur: vt colligitur de mente Ar. z. de aia. tex. cõ. 63. minor aũt ꝓbatur. ꝑ^o auctoritate Ar. z. de gñatione. tex. cõmẽti. 7. preallegato. vbi vult: ꝙ sicut visus est prior tactu: Ita ꝛ subiem ipsi^9: hoc est obiectũ.

cuius ratio visibilis (inquit ipse) non est corporis tangibilis passio sm q̄ tangibile: sed sm aliud. i. sm aliquam aliam naturã vel qualitatem: que est cõmunis corpori generabili ⁊ corruptibili: ⁊ etiã incorruptibili. Sicut est forsan natura perspicui. Et concludit. Et si contingat natura prius. Ex hoc innuens: q̄ illa ratio: sm quã corpus est visibile: est prior natura qualitate tangibili: ac etiã ceteris qualitatibus sensibilib⁹. ¶ Scḋo pbaẗ hec minor ratione sic. Illa qualitas diciẗ esse simpliciter prior sm naturam: que conuenit corpori priori simpliciter: q̄ sint qualitates: que tñ conueniũt corpori generabili ⁊ corruptibili. Sed qualitas visibilis (sicuti ẽ lux ⁊ color: extẽdẽdo nomẽ coloris) reperitur in corporib⁹ celestibus: q̄ sunt priora simpliciter ⁊ sm naturam: ⁊ non reperiuntur alie qualitates sensibiles ab alijs sensib⁹ exteriorib⁹. igitur ⁊c. ¶ Scḋo ex ista via arguiẗ principaliter sic. Ille sensus est simplicior ⁊ nobilior cui⁹ obiectũ propriũ est simplici⁹ ⁊ nobilius. Sed obiectũ propriũ visus est hm̃. igiẗ ⁊c. Maior est nota. Minor aũt probaẗ: q2 certũ est: q̄ lux que est obiectũ propriũ visus est simplicior ⁊ immaterialior: q̄ alie qualitates sensibiles ab alijs sensib⁹ exteriorib⁹: propterea q̄ competit corpori simplicissimo: qḋ est spiritualı⁹ ⁊ immaterialius ceteris corporibus: in quo sm Aristo. nulla est materia: aut forma informans materiam: que est altera pars compositi. Alie autẽ qualitates sensibiles ĩsequunẗ composita: vel ratione materie: vel saltem ratione forme a materia cõprehense: Sicẗ apparet discurrẽdo per omnes qualitates sensibiles sensuum exterioꝝ. ¶ Itẽ ⁊ 3° ex hac via pbatur: q̄ iste sensus est pluriũ cognoscitiuus ex vniuersalitate obiecti: q2 ille sensus est pluriũ cognoscitiuus: cui⁹ obiectũ formale ⁊ ppriũ reperiẗ in omnibus sensibilib⁹. Sed obiectũ sensus visus: sicuti est lux vel color: est hm̃. igitur ⁊c. Maior est manifesta: ⁊ minor etiam patet ex dictis. Et sic ex hac via: scʒ ex comparatione visus ad obiectũ propriũ: pmo probatur prioritas nature de ipso. scḋo simplicitas ⁊ immaterialitas. tertio vniuersalitas ⁊ communitas in cognoscendo. ¶ Secundo principaliter ex hac via consimilibus rationibus probantur ista tria ex comparatione visus ad sensibile commune: quod est magnitudo: vel quantitas: quia ille sensus videtur esse prior: qui percipit magnitudinem simpliciter priorem. Sensus visus est huiusmodi: quia percipit magnitudinem existentem in corporibus celestibus: ⁊ non contractam ad corpus generabile ⁊ corruptibile: quemadmodum faciunt alij sensus exteriores. ¶ Preterea. Ista magnitudo: q̄ est in corporibus celestibus: non insequitur substantiam ratione materie: sed ratione forme. Magnitudo autem in istis inferioribus insequitur materiam: Sed qualis est ordo forme ad materiã: talis est ordo magnitudinis corporis celestis ad magnitudinem istorum inferiorũ. Sed ordo forme ad materiã est ordo prioris simpliciter ad posterius: vt est de mente Aristotelis. 7. metaphysice. tex. cõmenti. 7. ⁊ 9. metaphysice. tex. cõmẽti. 13. vbi vult: q̄ act⁹ est prior potentia simpliciter. igitur ⁊c. ¶ Per idem probatur simplicitas ⁊ immaterialitas de ipso visu ex sensibili cõmuni: quia absolutũ est simplicius ⁊ imaterialius contracto. Magnitudinem absolutam ⁊ indeterminatã ad corpus celeste ⁊ ad corp⁹ generabile percipit sensus visus: ⁊ non alij sensus. igiẗ ⁊c. ¶ Et cõsimiliter pbaẗ vniuersalitas: vt pri⁹ argutũ est de sensibili cõi. q̄re ⁊c.

Ex secunda via arguiẗ etiam tripliciter. primo sic. Ille sensus est nobilior: cuius organum est nobilioris complexionis: Organũ sensus visus est hm̃. igitur ⁊c. Maior videtur nota: quia quũ virtus sensitiua fundetur in organo: Illa virt⁹ est nobilior: cuius organum est nobilius: ⁊ melius dispositum sm cõplexionem. Minor aũt probatur: quia illud organũ est melioris complexionis ⁊ dispositionis: in quo magis residet sensus tactus: sed sensus visus est huiusmodi. ḡ ⁊c. maior huius prosyllogismi patet (primo: quia tactus est sensus necessarius ad vitã animalis: ⁊ ad eius esse. Unde propter hoc concluditur cor esse pncipalissimũ membrum animalis: quia in ipso principalius residet virtus tactiua. Unde Arist. in de sensu ⁊ sensato. vult. q̄ sensus tactus ⁊ gustus fundentur in corde) eadẽ maior prosyllogismi est nota per Aristo. 2. de anima. Qui vult q̄ homo in tactu excedat cetera animalia. Et vlteri⁹ q̄ quanto complexio corporis humani ⁊ organi est contemperata ⁊ reducta ad quandã mediocritatem qualitatũ primarũ: tanto magis in ipso est itensior ⁊ efficacior sensus tactus: ⁊ per ipsum sensum viuaciorem melius percipitur obiectũ tangibile. vnde dicit. molles carne mẽte aptos dicimus: duros autẽ ineptos. Et est tex. cõmẽti. 94. Minor aũt syllogismi: probatur: quia in illo organo est viuacior sensus tact⁹: quod citissime leditur a nociuis: ⁊ statim sentit contrarium ⁊ nociuum. Sed organũ visus. s. pupilla oculi est huiusmodi. igitur ⁊c. ¶ Item scḋo principaliter sic. Illud organum videtur esse nobilius: ad cuius conseruationem plura sunt producta a natura. (Ista patet: q2 natura non deficit in necessarijs: neq3 abundat in superfluis. ex. 3. de anima. tex. cõmenti. 45.) Organũ visus est huiusmodi: vt pʒ de supcilijs: palpebris: ⁊ alijs: quibus hic sensus cõseruatur: ⁊ a nociuis defenditur. igitur ⁊c. ¶ Item tertio. Illud organũ est nobilius ⁊ melioris dispositionis ad actum sentiendi: in quo predominatur elementũ quantũ ad illud qḋ est facillime impressionis ⁊ receptionis intentionum sensibilium. Sed sensus visus est huiusmodi. Nam in ipso predominatur aq̃ inquantum perspicua ⁊ diaphona: que q̄litates sunt magis receptiue intentionũ sensatarũ: q̄ sint qualitates: sm quas elemẽta in alijs sensib⁹ predominanẗ: vt habet videri in. 2. de anima. Et hoc non disputando mõ: Utrũ oculus sit organũ visus: aut nerui obtici: sʒ tenendo cõmunem viam: q̄ oculus sit tale organũ: hec dicta sint.

Ex tertia via. vʒ. ex parte medij arguiẗ nobilitas istius sensus. Arguitur etiam tripliciter. pmo. nam medium ipsius est simplicius ⁊ purius q̄ media aliorum sensuum. Ita q̄ quãto tale medium est subtilius ⁊ limpidius: tanto est melius dispositum ad acceptionem specierum visibilium. Ex hoc arguitur sic. Ille sensus est nobilior cuius medium est simplicius subtilius: ⁊ immaterialius: medium sensus visus est huiusmodi. igitur. ⁊c. ¶ Itẽ secundo. Ille sensus est nobilior: qui recipit intentiones sensatas per medium non solum generabile ⁊ corruptibile: sed etiã ingenerabile ⁊ incorruptibile q̄ sit sensus: qui tãtũ recipit per mediũ quod est materiale ⁊ corruptibile: sensus visus est huiusmodi: qui immutatur a luce: non solum per aerem: verũ etiam per mediũ: quod est celum: per quod medium percipit lucẽ solis ⁊ aliorum planetarũ: alij autem sensus per ista inferiora generabilia ⁊ corruptibilia. igitur ⁊c. ¶ Item 3° Ille sensus est immaterialior: ⁊ ex cõsequenti certior: qui ĩmutatur per medium: qḋ recipit spẽm sensibilem solũ intentionaliter: ⁊ non materialiter. Sensus visus est huiusmodi: ⁊ nullus alius sensus preter ipm̃. igiẗ ⁊c. Maior est manifesta: q2 quãto mediũ spũalius recipit intentionem sensibilem: tanto organũ sensus spũalius immutatur. ¶ Preterea: q2 ex scḋo de aĩa. tex. cõmẽ. 71. ⁊ 76. ⁊ deinceps: mediũ ⁊ organũ sunt eiusdem rõnis: quo ad si-

lem qualitatem ſm quam ſpecies ſenſibiles multiplicãtur in medio ⁊ in organo: quia quãz ſpecies ſenſibilis in medio ⁊ in organo ſint eiuſdẽ rationis: ⁊ paſſiua recipiẽtia ipſas ſpecies erunt eiuſdem rationis. Nam ex ſecundo de anima. tex. cõmẽti. 66. inquit Auerroys. Melius eſt eniz exiſtimare ꝙ cauſa in diuerſitate materie eſt diuerſitas formarum: nõ ꝙ diuerſitas materie ſit cauſa diuerſitatis formarũ. Unde ſicut diuerſe forme alteriꝰ rationis ſunt in diuerſis ſubis alteriꝰ rationis: Ita forme eiuſdem rationis ſunt in ſubiectis eiuſdem rationis. Et ꝓpter hoc Ariſ. in ſcdo de anima. concedit organũ ⁊ mediũ eſſe eiuſdez rationis: q2 ſpecies in medio ⁊ in organo ſunt hꝫ. minor principalis probatꝰ: quia mediũ per quod viſus recipit ſpeciem viſibilem tm̃ immutatur immutatione intentionali: ⁊ non imutatione naturali. Uoco aũt immutationem naturalem: quãdo paſſum recipiens formam ab agente recipit ipſam formam ſm illud eſſe reale: aut ſm diſpoſitionem materie conuenientem forme: prout forma eſt in agente: Immutationem autem intentionalem voco: ſm quam paſſum recipit intentionem ⁊ ſpeciem forme: non autẽ ipſam formam. Modo ſic eſt: ꝙ ſenſus viſus tm̃ recipit ſpeciẽ obiecti viſibilis: ⁊ ſimiliter mediũ: ⁊ non recipit ipm̃ obim̃: aut formaz eius ſm eſſe reale. Alij autem ſenſus immutanꝰ vtraqꝫ imutatione: ⁊ ſimiliter mediũ ipſoꝝ. Naz in tactu ⁊ in guſtu organũ ⁊ mediũ alterantur alteratiõe ſimpliciter: quia organũ ⁊ mediũ in immutatione tactꝰ realiter alteranꝰ ſm caliditatem aut frigiditatem. Guſtus ⁊ eius mediũ alterantur etiaz alteratione ſimpliciter recipiendo realiter ſaporem. Odoratus ⁊ mediũ eius ſimiliter alteranꝰ alteratione ſimpliciter ſm odorem realiter multiplicatũ in medio ⁊ in organo. Similiter dicẽdũ eſt de auditu ⁊ eiꝰ medio: que non tm̃ immutantur ſm alterationem ſimpliciter: verũ etiam ſm motũ localem aeris ſonũ deferẽtis. Et forte ad hanc intentionẽ dixit Ar. 7. phy. tex. cõmenti. 12. Et ipſi ſenſus alteranꝰ. patiunꝰ enim: actꝰ eniz ipſoꝝ motus eſt per corpꝰ patiente aliqd ſenſu. q̃re ⁊c̃.

Ex via vltima ex parte actus arguiꝰ nobilitas: ⁊ dignitas: ⁊ perfectio: iſtius ſenſus tripliciter. pꝰ ſic: ille ſenſus eſt perfectior qui cognoſcit duo ꝯtraria ſilꝰ eque perfecte ⁊ diſtincte: ac ſi eſſet vnius: q̃ ſint illi ſenſus: qui confuſe ⁊ indiſtincte percipiũt hꝫ contraria. Sẽſus viſus eſt hꝫ ⁊ nullus alius preter ipm̃. igitur ⁊c̃. Maior eſt manifeſta. Minor aũt probatꝰ. Nam certuz eſt: ꝙ ſi ponantur ante oculos duo contraria ſcz albũ ⁊ nigruz: ſenſus viſus percipiet vtrũqꝫ diſtincte: ⁊ pceptio vniꝰ nõ impediet perceptionem alteriꝰ. Alij aũt ſenſus ſic percipiunt contraria ⁊ oppoſita: ꝙ vnũ impedit cognitionem alteriꝰ. Ratio pro ſenſu viſus eſt: q2 obiecta non imutãt ipm̃ niſi itẽtionalr̃: ⁊ per ſpecies que ſimul in ſuis actualitatibus vltimatis poſſunt eſſe in eodem ſubiecto. Q2 ſi obiecta ſunt contraria: ſpecies ipſorũ aut etiam ſenſationes non ſunt cõtrarie. Ratio pro alijs ſenſibus ẽ per oppoſitum ad iſtud qð nunc dictũ eſt: q2 alij ſenſus non tm̃ recipiunt ſua obiecta intentionali: verum etiam realiter: recipiendo ipſa ſm eſſe proprium reale ipſorum: ⁊ quia contraria non poſſunt recipi ſimul in eſſe reali in aliquo ſubiecto in vltima eoruz actualitate: ideo nullus alioꝝ ſenſuũz poteſt percipere ipſa contraria perfecte et diſtincte ſm ꝓprias eoꝝ actualitates: ſed ſenſatio vnius impedit ſenſationem alterius. ¶ Item ſcdo ex hac via arguitur ſic. Actus vidẽdi eſt vniuerſalior: ⁊ ad plura ſe extendens: igitur actus iſte eſt perfectior ⁊ nobilior. ꝯña eſt nota: ⁊ antecedẽs pbatur. Nam per actuz videndi ſimul attingimus plura obiecta: vt dictũ eſt: ſimulqꝫ attingimus magnitudinez quãtãcũqꝫ magnam: ⁊ etiam figuram cuiuſcũqꝫ quantitatis. Tactus aũt non attingit ⁊ cognoſcit ſimul niſi magnitudinem determinate quãtitatis ſm proportionem ad organum: per qð exercetur ſenſatio tactus: ſimulqꝫ non attingit plures magnitudines ⁊ figuras diſtincte. Et per oppoſitũ ſenſus viſus ſilꝰ percipit viſibilia plura poſita ante ipſuz. igitur ⁊c̃. Qð dixi de tactu idem dicenduz eſt de alijs ſenſibus particularibꝰ: ꝙ non percipiunt: niſi vnum obiectũ ſenſibile diſtincte ⁊ determinate quantitatis. ¶ Tertio ex hac via arguiꝰ ſic. Actus videndi eſt certior ceteris ſenſationibꝰ ſenſuũ exteriorum. Igitur viſus excedit oẽs alios ſenſus. Cõſequentia eſt euidens: ⁊ antecedẽs pbatur. Nam certum eſt: ꝙ ille actus eſt certior: per quẽ magis certificatꝰ intellectus de re cognoſcibili: vt ſuperius arguebatur. Actus videndi eſt hꝫ: q2 vbi aliquod ſenſibile percipiatur per viſuz: ⁊ per alios ſenſus: ſi cetera ſunt paria quantuz ad diſpoſitionem organi ⁊ medij: magis ſtatur iudicio ſenſus viſus: q̃ aliorum ſenſuũz. Hoc etiã iudiciuz de re cognoſcibili magis inſeqtur intellectus: qð declaratꝰ. Naz illud qð percipitur per ſenſuz viſus: magis ĩprimitꝰ fantaſie ⁊ imaginatiue: que ſunt virtutes ĩmediate deſeruientes ĩtellectui: q̃ illa que percipiunꝰ ab alijs ſenſibus. Cuius rei ſignũ eſt: q2 ſomniãtes magis ſomniant de rebus viſis: q̃ de alijs: que ab alijs ſenſibꝰ percipiũtur. Ex quo infertur: ꝙ intellectus magis mouetꝰ a ſenſibilibus per viſum: q̃ ab alijs aliorum ſenſuum. Ex his omnibus apparet veritas concluſionis ꝓpoſite. ¶ Scda concluſio eſt iſta. Senſus auditus magis facit ſcire: quo ad ſciẽtiam habitam per doctrinam. Iſta cõcluſio patet ex ſententia Ariſt. de ſenſu ⁊ ſenſato. vbi habet: ꝙ ſermo audibilis exiſtẽs cã eſt diſcipline nõ ſꝫ ſe: ſꝫ ſm accidens. Et paruz ante. Horũ aũt ipſoꝝ ad neceſſaria qdez melior ẽ viſus: ⁊ ſm ſe. Ad intellectũ aũt ⁊ ſm accñs eſt auditus. Unñ ſcia quedã eſt habita per doctrinã: quedã eſt habita per ꝓpriã inuẽtionẽ: ⁊ illa que eſt per inuẽtionẽ eſt ſimpliciter ꝑor illa que habetꝰ per doctrinã. Uiſus aũt (quã ſit prior ſenſus prioritate cõmunitatis ⁊ vniuerſalitatis vt dcm̃ eſt) cõfert ad ſciam ſimplr̃ priorẽ ſm ſe. Sed ad ſciam poſteriorẽ que eſt per doctrinã confert auditus: q eſt magis limitatus ⁊ determinatus ad determinata cognoſcibilia. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ auditus dꝛ plus cõferre per accñs ad ſciam: ꝓpterea: q2 non ſic confert: niſi ex aliquo qð eſt accñtale obõ audibili: inq̃tum eſt audibile: aut imutatiuũ auditus. Ex inſtitutione. n. ⁊ per accñs vox audibilis eſt expreſſiua conceptus: qð non competit ſibi ex nã talis obi: ſꝫ preciſe a voluntate humana ſic inſtituente ⁊ determinãte. Cui obõ audibili ſic ĩpoſitũ eſt: vt ſit ſignũ expreſſiuũ conceptꝰ: q2 voces audibiles ſunt ſic promptiſſima ſigna ad hos ꝯceptꝰ exprimẽdos pre ceteris alijs ſenſibilibꝰ q̃ ſꝫ obã alioꝝ ſenſuũ. ⁊ ſic pꝫ ad qõez.

De vltimo artꝰ. Ad argumẽta ꝑncipalia rñdetur. ¶ Ad pm̃ ꝙ Ari. intelligit: ꝙ ceci nati ſunt ſapientiores q̃tum ad ſciam habendã per doctrinã: per accñs tñ vt dictũ eſt. Sed ſurdi ⁊ muti habentes viſuz ſunt ſapiẽtiores cecis q̃tum ad ſciam habitã per inuentionẽ ⁊ per ſe: ad quã viſus per ſe ⁊ directe conducit. ¶ Ad 2m̃ argm̃ rñdetꝰ: ꝯcedẽdo maiorẽ: ⁊ negãdo miorẽ. Et ad ꝓbationẽ rñdetꝰ ꝙ cetera non ſũt paria. Uiſus. n. iudicat baculũ exiſtẽ in aq̃ ꝑ mediũ groſſũ ⁊ idiſpoſitũ. Tactꝰ aũt iudicat ſuũ ꝓpriũ ſenſibile imeꝰ: aut ꝑ mediuz ſufficiẽter diſpoſitũ: ⁊ ſic certiꝰ ẽ iudiciũ tactꝰ q̃ viſus: q2 cetera nõ ſũt paria. ¶ Põt ẽt dici: ꝙ iudiciũ qð vꝛ fieri ꝑ viſũ ñ ẽ ipſiꝰ viſus: ſꝫ ſenſus cõis: q2 nõ hꝫ viſus iudicarꝰ de ſenſibꝰ niſi de colore: ⁊ de alijs: q̃ ſpectãt ad nãz coloris.

Similr de magnitudine ⁊ de q̄ntitate:sed non hʒ iudicare de his que accidunt magnitudini ⁊ q̄ntitati:queadmodū forte est eē cōtinuuʒ aut discontinuū. Factū aut integrū:que ptinent ad iudiciū altioris sensus. Et fm hoc dicit Ar.2°de aia.tex.cō.63. Et nō decipit visus:qm color neq auditus:qm sonus. Sʒ qd coloratū aut vbi:aut qd sonās. Innuens per hec φ accñtia q̄ adueniunt sensibilibus ꝓprijs:aut cōib⁹:nō sunt dijudicāda per sensus particulares exteriores. ¶ Pro maiori tn̄ itelligentia hui⁹ responsionis notādū est φ sensatio vnius sensus pōt cōparari ad sensationē alterius:vel due sensatiōes possunt cōparari ad aliqđ vnū obm̄:quod percipitur ⁊ cognoscitur per vtrāq sensationē. Si pmo modo:dicimus sensationē visus esse certiorem quacūq alia sensatione. Si 2° modo:cognitio que fit per duos sensus est certior q̄ illa que fit per vnū tm̄. Et ita si vnuʒ sensibile cognoscit per sensuʒ tact⁹ ⁊ per sensuʒ visus certi⁹ cognoscit q̄ vbi cognoscat solū per visuʒ. ¶ Ad 3m argumentuʒ respondet cōcedendo maiorē:si cetera sint paria:⁊ ad minorē dicit φ lʒ sensus visus sit vnius cōtrarietatis tm̄:qz tamē obiectū suū in plurib⁹ reperit q̄ sensus tactus:Ideo visus est pluriū cognoscitiuus. ¶ Pōt etiā dici φ sensus tact⁹ non est vnus:vt est duarum contrarietatū nisi mãliter ⁊ subiectiue:sic φ in quacūq parte nerui:aut organi tact⁹ fundat potētia pceptiua vnius cōtrarietatis:fundatur ⁊ alia alterius contrarietatis: que potētie se cōsequuntur: queādmodū extrema istaruʒ cōtrarietatū pceptibilia a sensu tactus se cōsequūtur:qz sicut qualitates actiue.vʒ. caliditas ⁊ frigiditas fundātur in qualitatibus passiuis que sunt humiditas ⁊ siccitas:ita tactus pceptiuus contrarietatis inter caliditatem ⁊ frigiditatē vel ipsoꝝ extremoꝝ contrarietatis fundatur in tactu:qui est pceptiuus alterius contrarietatis. Unde qualis est ordo mãe ad formā:talis est ordo istarū qualitatum tāgibiliuʒ:qđ declaratur:qz qualitates passiue.s.humiditas ⁊ siccitas consequuntur compositū rōne mãe cuius est pati ⁊ recipere. Qualitates aūt actiue consequuntur compositum rōne forme:ergo sicut forma fundat in mã tanq̄ in subiecto:ita tactus perceptiuus qualitatis actiue fundatur in alio qui est pceptiuus q̄litatis passiue. Unde in quacūq etiam modica parte nerui predominatur aliq̄ qualitas ⁊ dispositio:per quā neruus percipit vnā ꝯtrarietatem:in eadem etiā est alia qualitas:per quā neruus percipit aliā contrarietatem:seu extrema ipsius. ¶ Qz aūt sint duo ꝓbatur:pmo sic. Impossibile est vnū sensum tactus hēre simul ⁊ semel duos actus pfectissimos.hoc.n. nō conceditꝰ de itellectu:de quo magis videt. Et rō hui⁹ est:qz vnus pfectissimus adequat sibi totā virtutē potētie in p⁹ actu. Si ḡ secuʒ cōpateret aliuʒ actuʒ pfectissimū:pmus nō adequaret:⁊ sic simul adequaret ⁊ nō adequaret. Sed tactus simplr pōt hēre duos actus pfectissimos. Probat:tactus siml sentit aquā frigidā ⁊ humidā esse. Sʒ non eodem actu.probo.qz impossibile est actuʒ sentiendi esse respectu talis obiecti:quo remoto cēt iste actus sentiēdi:Sʒ remota frigiditate ab aqua (qđ nō ē impossibile vel p nãm:vel p artē vl per potētiā diuinā) adhuc tact⁹ sentit humiditatē ei⁹:ergo actus sentiēdi humiditatē aque non est respectu frigiditatis eius:nec est actus sentiendi frigiditatē. Sunt ergo duo actus ⁊ perfectissimi:quoꝝ vnus ab alio non dependet:vt visum est. ¶ P.2°. ꝓbatur ideʒ sic. Rō obiectoꝝ formaliter diuersorum non est respectu eiusdem actus:quū actus numeretur ⁊ mensuret ab obiecto suo formali. Sʒ humidum ⁊ frigiduʒ sunt formalr diuersa.ergo ⁊c. ¶ P.3°. ab aqua inq̄ntum frigida recipit vna species in organo tactus:⁊ i quātum humida alia species in eodem organo. Spēs.n. frigiditatis non est species humiditatis:sʒ species in organo est pncipiū actus vel formale:vel saltem inclinatiuum. Quū igit ex duobus pncipijs disperatis:non ordinatis adinuicē:non egrediat ideʒ actus:sequitur φ act⁹ sentiendi frigiditatem ⁊ humiditatem aque sunt diuersi. Ex quo concluditur:φ tactus est vnus materialiter ⁊ subiectiue.non autem formaliter. ¶ Sed contra istam determinationem instatur:qz si tactus sunt duo:aut differunt numero:aut specie.non numero:qz sunt in eodem subiecto:qđ non esset fm cōmunem opinioneʒ si solo numero differrent. Similiter alter eorum superflueret:qz quando aliqua sunt eiusdem speciei:a quocūq potest pati vnum ⁊ aliud. Igitur a quacūq contrarietate vel specie sensibili imutaretur vnus tactus ⁊ alius: qz que sunt eiusdem speciei:quicquid competit vni:nō repugnat alteri. Nec potest dici φ differant specie:qz species vniuersi non sunt eq̄les:quū se habeāt sicut numeri.ex.8.meta.tex.cōmēti.10. Ergo vnus tactus erit perfectior alio. Sʒ hoc videtur falsum.quia eque perfecte tactus sentit vnā contrarietatem sicut aliam. ¶ Ad hoc dicendum est:φ illi tactus differunt spē:sicut ⁊ obiecta formalia. ¶ Ad obiectioneʒ dicendū est:φ ille perfectior est:qui est perfectioris contrarietatis scʒ calidi ⁊ frigidi. Et quū dicis. φ vnus eque perfecte sentit suum obiectum sicut alius. Dicenduʒ est:φ quilibet eque perfecte fm proportionē attingit suum obiectum:sed non eque perfecte simpliciter:⁊ fm adequationem actus ad actum:aut potentie ad potentiā:vt diximus in questione precedēte de difficultate in cognoscendo. Exemplum huius est. Oculus hoīs eque perfecte fm proportionem potentie ad obiectū visibile videt solem:sicut oculus aquile. Sed nō eque perfecte fm adequationeʒ:qz actus videndi aquile est perfectior:quia acutior ⁊ limpidior q̄ actus videndi hominis. Sic dicenduʒ est in proposito de sensationibus istorum sensuum. ¶ Ad vltimum respōdetur.φ qualitates tangibiles non sunt priores simpliciter:vt allegatum est superius de mente Aristo.ibidem.vbi vult.φ obiectuʒ visus sit prius natura qualitate tangibili: sicut superius expositum est ⁊ declaratuʒ. Sʒ qualitates tangibiles ex eo dicunt pme:qz in quocūq susceptiuo sunt qualitates tangibiles:visibiles:⁊ audibiles. Tangibiles presupponuntur ab alijs:vt priores respectu determinati susceptiui:scʒ respectu corporis mixti ⁊ elementati. Cum hoc tamē stat:φ (nō determinando istas q̄litates visibiles ad corpus mixtū aut elementatū) sint priores simpliciter: sic φ eis nō repugnat esse in aliquo susceptiuo sine istis qualitatibus tangibilibus. Dicēdum est etiam ad minorem φ vbicūq est posterius:ibi est prius:verum est vbi prius est de essentia posterioris. Sicut animal est de essentia hominis. Sʒ dato φ qualitates tangibiles essent prime:non sunt tamē de essentia lucis ⁊ coloris: loq̄ndo de colore extensiue. Ex quo seqtur φ alicubi poterit reperiri lux ⁊ color vbi nō erit qualitas tangibilis.

¶ Alia quidem igitur imaginationibus ⁊ memorijs eueniunt. Tex.prologi. Qō. V.

Dubitatur p°. Utrū cogitatiua distinguatur ab extimatiua. Et argr̄ auctoritate.s. Thome ⁊ Auerroys.φ virtus cogitatiua nō distinguit a virtute extimatiua sic. Nulla virtus ē ponenda nisi ꝓpter aliquam operationem: que debʒ sibi competere ⁊ non alijs. Sed nulla opatio pōt cōpetere vtuti extimatiue q̄ nō ꝯpetat

virtuti cogitatiue: ergo extimatiua nõ distinguit̃ a cogitatiua. maior est mãifesta: mior ãt ꝓbat̃. extimatiua .n. hꝫ cõponere intẽtiones reseruatas in memoratiua ⁊ imaginatiua. ſꝫ h̃ idẽ pt̃ facer̃ cogitatiua: g̃ supfluit extimatiua pter cogitatiuã: ita ꝙ iste v̇tutes ñ sũt distincte.

Ad oppositum dubij arguit̃: oĩs po⁹ organica sensitiua determinatur ad certũ gen⁹ sensibiliũ. qm̃ dispõ ipsi⁹ ꝯsistit in media ꝓportione illi⁹ generis: vltra qđ nõ pt̃ se extẽdere. Sed cogitatiua est virt⁹ organica: ⁊ dterminat̃ ad intentõez sensatã: g̃ nõ poterit apphẽdere intẽtiones nõ sensatas: neqꝫ ipas ꝯponer̃. g̃ oꝫ dare virtutẽ supiorẽ q̃ sit apphẽsiua istaꝝ intẽtionũ ⁊ ipsaꝝ compositiua.

Respõdeo breuiter. tenẽdo opionẽ Auic. ꝙ extimatiua distiguit̃ a cogitatia. ¶ Pro respõsione tñ ad arg^m añ op^m notãdũ: ꝙ virtutes q̃ hñt ordinẽ essentialez iter se: sic se hñt: ꝙ illa q̃ est supior est pluriũ cognoscitiua: sicut appet in exẽplo đ sensu pticulari exteriori: ⁊ sensu cõi. Et de sensu interiori: ⁊ intellectu. Uirtutes sensitiue iteriores: ⁊ maxime cogitatiua ⁊ extimatiua hñt ordinẽ essentialẽ: ⁊ vna subordinatur alteri: g̃ illa q̃ est supior. s. extimatiua poterit plura cog̊scere q̃ꝫ cogitatiua. ⁊ ita cũ intẽtiões nõ sensate nõ apphendant̃ a cogitatiua sꝫ viã Auic. apphendent̃ ab extimatiua. ¶ Et p h̃ appet rñsio ad arg^m. Dicẽdo ꝙ necessitas ponẽdi extimatiuã distictã a cogitatiua: ẽ apphẽsio aliquoꝝ obiectoꝝ: q̃ nõ pñt apphendi ab aliquo sensu iteriori: aut exteriori. ¶ Sub codez tex. q̃ritur.

VTruz imaginatiua ⁊ memoratiua sint po^e apphensiue: ⁊ cognoscitiue. Et ar̃ ꝙ sic. qꝛ experimur i nobis ꝙ recordamur alicui⁹ pteriti inq̃ꝫtũ pteritũ est: ⁊ silr̃ imaginamur. Sꝫ ista imaginatio nõ pt̃ eẽ act⁹ cogitatiue aut extimatiue: qꝛ tunc cogitatiua aut extimatiua eẽnt memoratiua: qđ nõ ꝯcedit̃. Neqꝫ ẽt pt̃ eẽ act⁹ sẽsus cõis ⁊ sensus pticularis exterioris: qꝛ iste po^e nihil apprehẽdũt nisi i pñtia rei sensibilis: g̃ act⁹ recordatiõis ẽ memoratiue ⁊ imagiatiue. Ex q̃ seqtur ꝙ ipe sũt cognoscitiue pfectiori mõ etiã q̃ꝫ aliq̃ alia po^a. qꝛ illa po^a dicitur eẽ pfectior i cognoscẽdo q̃ cognoscit difficiliora: sed ita est ꝙ difficili⁹ est cog̊scere pteritũ inq̃ꝫtũ pteritũ: aut futuꝝ inq̃ꝫtũ futuꝝ: ⁊ sic cog̊scere ẽ act⁹ memoratiue ⁊ imagiatiue: g̃ iste v̇tutes pfecti⁹ sũt cognoscitiue.

Ad oppositũ tñ arg̃. Actiuo totali nãli ⁊ passiuo sit approxĩatis ⁊ nõ ipeditis de necessitate sequit̃ actio: sꝫ actiuũ totale p te sensationis ⁊ nãle est obm̃ sensibile pñs i se vel i spẽ sẽsibili. passiuũ nãle a tali obiecto ẽ ipe sensus. ⁊ ista duo sunt i po^a memoratiua ⁊ imagiatiua. g̃ i ipis sp seqtur act⁹ memorãdi ⁊ imaginãdi respcũ illoꝝ obiectoꝝ: q̊ꝝ spẽs sunt i ipsis. vl̃ saltẽ po^a memoratiua sp hẽbit actũ recordationis respectu illi⁹ obi ad qđ ipsa po^a memoratiua magis nãliter iclinat̃. Sed oppositũ experimur in nobis: g̊ memoratiua ⁊ imaginatiua: non sunt po^e cognoscitiue.

Pro rñsione ergo ad arg^m pmittit̃ pmo ꝙ potẽtia memoratiua nõ ẽ po^a tm̃ reseruatiua spẽi: veꝝ ẽt est aliq̃ po^a cuius ẽ apphẽdere aliquẽ actũ i nobis pteritũ iquãtũ preterit⁹ est: g actus pterit⁹ est obm̃ ꝓximũ recordationis. De h̃ videas sco. in. 4. dis. 45. q. 3. vbi diffinit̃ memoria. Memoria ẽ recordatio alicui⁹ actus pteriti iquãtũ pteritus est: qui fuit supposito recordãti. ¶ Scđm premissuꝫ est: ꝙ ab actu existẽte in nobis defluit q̃dã species i memoratiua: aut in aliq̃ potẽtia reseruatiua specieꝝ: q̃ retinet similitudinem actus: qua postmodũ defluẽte ⁊ redeunte ad cogitatiuã seu extimatiuã potest virt⁹ cogitatiua aut extimatiua ꝯsiderare ipm̃ actum non pñtem in se: sed i spẽ: ⁊ non tm̃ potest hoc facere talis virtus: verũ etiã pt̃ pcipere totuꝫ fluxum tpis inter instãs in quo pfuit talis actus in nobis: ⁊ instãs pceptiõis pñtis. Nec obstat ꝙ iste fluxus dicat̃ esse ens successiuũ. qꝛ successiuũ sicut est motus: est p se sensibile. Silr̃ si dicas ꝙ iste fluxus q est mot⁹ sit numerus: hoc non ipedit: quin possit percipi a po^a sensitiua: qm̃ numerus est p se sẽsibilis. ¶ Et si dicas: ꝙ potẽtia sensitiua non pt̃ pcipere actuꝫ ꝓpriuꝫ: aut sensationẽ ipaꝫ: qm̃ hoc arguit reflexionẽ potentie super actũ: que reflexio ꝓuenit ex imaterialitate potẽtie. ¶ Respõdeo ꝙ po^a sensitiua non põt percipe actũ propriũ in se: dum sibi inest in se: ⁊ in existẽtia ꝓpria. Sꝫ bene potest pcipere actuꝫ ꝓpriũ pñteꝫ in aliq̃ spẽ q̃ p defluxum ab aliq̃ potentia reseruatiua: mouet ipaꝫ potentiã ad ꝯsiderationeꝫ ipsi⁹ actus repñtati per taleꝫ spẽm. ⁊ sic cognoscere actũ ꝓpriuꝫ nõ arguit reflexiõeꝫ potentie sup actuꝫ. ¶ Ultimo est notãdũ ꝙ po^a memoratiua: ⁊ vl̃r q̃cũqꝫ potentia reseruatiua specieꝝ ꝯsistit in opposita dispositiõe nãli ei que est apprehẽsiua ipsorum obiectoꝝ. reseruatiua .n. ꝯsistit in maxima siccitate ⁊ frigiditate. qm̃ sicci aut frigidi ẽ bene retinere. Sꝫ apprehensiua ꝯsistit i dispõne calida ⁊ humida: qm̃ humidi ẽ facile apphẽdere. ⁊ p caliditatẽ fit defluxus spirituũ deferẽtiũ spẽs ad ipaꝫ potentiã apprehensiuam.

Ex his oĩbus apparet rñsio ad arg^m. Cuꝫ dicis ꝙ actus memorãdi ⁊ recordãdi nõ est act⁹ cogitatiue: aut extimatiue. Dico ꝙ actus memorandi est act⁹ cuiusdã aggregati ex po^a memoratiua: ⁊ ex potẽtia cogitatiua seu extimatiua. Nã memoratiua nõ ẽ tm̃ illa po^a q̃ reseruat spẽs: verũ etiã alie po^e apphensiue ꝯiũcte cũ ipsa memoratiua. Dr̃ tñ approꝑate attribui act⁹ recordãdi reseruatiue: ꝓpterea qꝛ p spẽꝫ reseruataꝫ in ipsa fit imutatio cogitatiue aut extimatiue. Et qđ dixi de actu recordãdi: dico ẽt de actu imaginãdi: dicẽdo ꝙ imaginatiua non tãtum est potentia q̃ reseruat spẽs: verum etiã aliqua apprehensiua sibi coniuncta q̃ imutat̃ a specie aliqua reseruata in ipsa imaginatiua ⁊c̃.

¶ Experientia quidem singulariuꝫ est cognitio. Textu prologi. Qõ. VI.

VTrum natura obiecti sẽsibilis sit obm̃ pmũ ⁊ formale sẽsus. Et arguit̃ p pte negatiua. Presupponendo: ꝙ q̃ñcũqꝫ ẽ aliqđ vnũ pmuꝫ obm̃ alicuius potẽtie: põt illud attingi p se a tali potẽtia. Isto stãte ar̃ sic. Q̃ñcũqꝫ aliq̃ potentia hꝫ aliqđ vnũ pmũ obm̃: pt̃ illđ cognoscere. Sꝫ ita ẽ ꝙ potentia sensitiua hꝫ nãm obiecti sensibilis ꝓ pmo obiecto formali: g̊ poterit cognoscere tale obm̃: ⁊ vlteri⁹ cũ cognoscat h̃ singulare: poterit cognoscere dr̃iaꝫ iter singulare ⁊ nãꝫ cõeꝫ obiecti sensibilis: sꝫ cognoscẽs extrema alic⁹ dr̃ie: poterit cognoscere ipaꝫ dr̃iaꝫ: q̃ depẽdet ab extremis: g̃ sẽsus particularis exterior cognoscit taleꝫ dr̃iã: sꝫ hoc ẽ falsuꝫ: g̃ illud ex quo seqtur. ¶ Et ꝯfirmat̃: qꝛ cũ differẽtia ista iter nãꝫ cõeꝫ ⁊ ipꝫ singulare: nõ possit esse nisi dr̃ia rõnis: seqtur ꝙ sẽsus exterior percipiet differẽtiã rõnis: ⁊ ita cognoscet relationẽ seu respcũꝫ rõnis. Et ꝙ seq̃tur arguit̃. qꝛ differẽtia q̃ ẽ iter albedinẽ: exẽpli gratia: ⁊ hãc albedinẽ: aut ẽ sũbalis: aut accñtalis. Nõ substãtialis: qꝛ albedo nõ differt ab hac albedie eẽntialr̃. vt pꝫ. Neqꝫ etiaꝫ ista differeptia ẽ accñtalis realis: qꝛ si ẽ accñtalis realis

aut est p accñs propriũ: aut p accñs cõe. Nõ p accidens propriũ: qꝛ tale ꝯpetit p se vtriqꝫ: supiori: ꝛ inferiori: ḡ p tale accñs nõ distiguunť. Nõ p accñs cõe: qꝛ tale accñs pmo cõpetit iferiori ꝛ scđario supiori: ḡ dñia nõ pt sumi penes tale accñs. Si ḡ erit aliq̃ dñia: erit precise fm accidẽs rõnis: ergo sensus pcipiet talẽ differẽtiã sumptaꝫ ab accñte rõnis. Sed ois talis dñia q̃ accipiť ab accidẽte rõnis: est ens rõnis: ḡ ista dñia rõnis pcipieť a sensu. ¶ Scđo pncipaliter argř. Data veritate isti⁹ ꝙ nã obiecti sensibilis sit obm̃ sensus: seqtur ꝙ sensus erit po^a abstractiua: ꝯñs est falsũ. ḡ ꝛ añs. ꝯña pbať. qꝛ qñcũqꝫ potentia appbẽdit aliqđ vnũ obm̃ realř ꝯiũctũ cũ altero. ꝛ apphendit illud sine illo: po^a cognoscẽs abstrahit vnũ a reliquo. sed ita est: ꝙ nã obiecti sensibilis ẽ realř ꝯiuncta cũ singulari: ꝛ ipsa pcipiť a sẽsu sub ppria rõne: ꝛ nõ sub rõne singularitatis: ḡ talis po^a i cognoscẽdo: abstrahit nãꝫ a singulari. Et ꝯfirmať. qꝛ scđo phi. Mathematicus abstrahit q̃titatẽ a mã sensibili: qꝛ ꝯsiderat taleꝫ quãtitatẽ sine ipsa mã: cui ꝯiũgiť realř. ¶ Tertio argř data ista positiõe: seqtur ꝙ spẽs sensibilis in sensu eodẽ mõ repsentabit obm̃ sensui: sicut spẽs itelligibilis i intellectu. Cõsequẽtia ꝺclarať. Naꝫ spẽs sensibilis i sensu representat ipaꝫ nãm sub rõne nãe: ꝛ hoc idẽ repñtat species itelligibilis in itellectu. ḡ habeť ppositũ. ¶ Et si tu dicas: ꝙ spẽs itelligibilis repñtat nãꝫ vt est i multis. ꝛ vt ꝺ multis. Cõtra: eẽ ꝺ mult͡l ẽ relatio rõnis ꝺpẽdens ab itellectu poñ. ſꝫ spẽs itelligibilis pcedit oẽꝫ actũ itelligẽdi: ḡ nõ pt repñtare nãꝫ vt est i multis: ꝛ de multis.

Ad oppositum tamẽ argř. Illud est obm̃ formale po^e sensitiue: qđ ẽ ratio mouẽdi ꝛ terminãdi actũ po^e sensitiue. Ista ppõ pꝫ qm̃ obiectuꝫ formale se hꝫ ad mãle sicut quo ad qđ: ꝛ obiectum formale est id p qđ obm̃ materiale mouet potentiã aut terminat actum eius. sed ita est ꝙ obm̃ sensibile non mouet neqꝫ terminat ipsaꝫ potẽtiã sensitiuã nisi sub rõne nãe: qđ probať: qꝛ sicut in actione reali rõ mouendi ꝛ terminãdi est ipsa nã vt ꝯcediť ab oib⁹: ita ẽt in actione intẽtionali. ergo in actiõe sensus nã obiecti sẽsibilis erit rõ mouendi ꝛ terminãdi actũ sensus. Et cõfirmať. illud est rõ terminãdi ꝛ mouẽdi potentiã sensitiuã: sub qua aliqd cognosciť ꝛ attingiť a po^a. sed ita est: ꝙ obm̃ sensibile attigiť ꝛ cognosciť sub rõne nãe: ꝛ non sub rõne singularis (vt in qõne de vnitate nature ꝺclarabiť: ꝛ amplu⁹ in. 7. metaphy. deo dãte) ergo rõ nãe: est ratio mouendi ꝛ terminãdi: ꝛ ex consequenti sequitur ipsam esse obiectum formale sensus.

In ista qõne pmo pmitteť aliq̃ notãda. Scđo respõdebiť ad arg⁹ ante oppositum.

Pro determinatiõe igř qõnis pmittunť q̃tuor. p^m: ꝙ sẽsus nõ pcipit nãm sine singlaritate: ſꝫ necessario illã appbẽdit in singulari: licet ipsa nã sit rõ appbẽdendi ꝛ cognoscendi. Unde sicut in actione reali nã est rõ agendi. singularitas ãt est ꝯditio necessaria ꝯcomitãs talẽ rõnem agẽdi. Et silř sicut nã est rõ terminãdi i tali actione reali: ꝛ singularitas ꝯditio necessario annexa tali nãe: vt est rõ terminãdi huiuscemodi actionẽ: ita dicim⁹ pariformiter i actiõe itentiõali obiecti sensibilis i sẽsu. ¶ Aduertendũ scđo. ꝙ differũt itellectus ꝛ sensus in apphendẽdo nãm ꝛ singularitatẽ. vterqꝫ. n. ꝯuenit in hoc: ꝙ neuter tã sensus quã itellect⁹ apphendit singularitatẽ distinctã a nã. Neqꝫ distictã ꝯtra aliaꝫ singularitatẽ. Intellectus tñ differt a sensu i hoc: qꝛ nãm ipsaꝫ seorsum a singularitate percipit ꝛ cognoscit: qđ nõ facit sensus. Et rõ istius dñe ẽ ex pte itellect⁹: qꝛ spẽs itelligibilis imprimitur. nõ tm̃ ab obiecto in fantasmate qđ est singulare: vex ẽt ab itellectu agẽte: q est virtus abstracta fm esse a mã: ꝛ ẽt fm opationẽ. qꝛ ei⁹ est abstrahere gditateꝫ a ꝯditiõib⁹ idiuidualib⁹: dicente ꝯmen. 3. de aia cõmen. 18. Si gditates essent abstracte vt posuit Pla. nõ indigeremus itellectu agẽte. qꝛ igř spẽs itelligibilis gigniť virtute intellect⁹ agẽtis (cui⁹ est abstrahere tales gditates) repñtat ipsa spẽs nãꝫ abstractam a singularitate: ꝛ ita itellectus possibilis potest appbẽdere ꝛ cognoscere ipaꝫ nãm sine singularitate: spẽs vo sensibilis (qꝛ totalř cãtur ab obto sensibili singulari: sicut a cã totali ꝛ adequata) hꝫ repñtare nãꝫ ipsam: nõ solũ sub rõne nãe: vex etiã sub rõne singularitatis: qꝛ ad ipaꝫ cãndaꝫ nõ ꝯcurrit aliq̃ virt⁹ abstractiua. ¶ Est tertio aduertẽdũ: ꝙ lꝫ singularitas nõ sit rõ appbẽdendi ꝛ cognoscẽdi i actione sensus: cõcediť tñ esse obm̃ cognituꝫ: vel ps obiecti cogniti. Nunq̃ꝫ tñ est mod⁹ obiecti sub quo obm̃ cognosciť: ꝛ vt sic nõ est rõ cognoscẽdi. ¶ Ultimo notãdũ ẽ: ꝙ cũ potẽtia cognoscitiua hẽat appbẽdere obm̃ suũ fꝫ aliquã vnitatẽ: cũ sensus nõ appbẽdat obm̃ sensibile fꝫ vnitatẽ singularẽ: appbẽdet tale obm̃ fm vnitatẽ nãe. Ita ꝙ nã ꝛ erit rõ cognoscendi ꝛ erit rõ cognita. In qua cognitiõe (vt dictũ est) necessario ꝯcurrit ipsa singularitas vt ps obiecti cogniti. Qꝛ aũt obm̃ sensibile sic cognoscať fꝫ vnitatẽ nãe: aliqualř dictũ est i pcedẽtibus. Nã obm̃ sub ea rõne cognosciť: ꝛ sub illa vnitate: sub q̃ mouet po^am cognoscitiuã: qꝛ eadẽ est rõ mouendi ꝛ terminãdi: sed obm̃ sensibile mouet sub rõne nãe: ꝛ nõ sub rõne singularis. ergo ꝛc. Probať h̃ ẽt esse de mẽte Ari. in. 2. de aia: tex. ꝯmẽ. 63. vbi vult ꝙ sensus pticularis nõ decipiť circa suũ ppriũ sensibile: ꝛ hꝫ ꝙ visus nõ decipiť circa colorẽ: qm̃ color. Neq̃ꝫ auditus circa sonũ: qm̃ sonus: sed circa qd est coloratũ: aut vbi est coloratuꝫ. ex quo vult hr̃e ꝙ visus appbẽdẽs colorẽ fm vnitatẽ nãe non decipiť circa tale obiectũ quo ad talẽ vnitatẽ apphensaꝫ: sed bene quo ad ꝯditiones cõcomitantes naturam. Ex quo vult habere: ꝙ natura est ratio appbẽdẽdi ꝛ cognoscendi respectu sensus.

His positis de scđo arti. rñdeť ad pmũ argu. añ op^m ꝛ ei⁹ ꝯfirmationẽ: ꝙ sensus apprehẽdit colorẽ: ꝛ hũc colorẽ. sed idistĩcte: nõ distiguendo colorẽ ab hoc colore: qꝛ nõ distiguit nãꝫ a singularitate. vt dcm̃ ẽ: ꝛ sic cessat ois qđ. ¶ Ad scđꝫ arg. reduco argumẽtũ ꝯtra ipꝫ. Ois po^a cognoscens aliqđ vnũ obm̃ ꝯiũctum cũ alio realř: vbi tale obiectũ apprehendať sine illo: potẽtia cognoscẽs abstrahit ꝛ cognoscit abstracte. Ista est tua. sed sensus gcunq̃ꝫ pticularis: imo ẽt interior fm recte sẽtiẽtes pcipit accidẽtia sensibilia ꝯiuncta realiter ipsi subo: ꝛ pcipit talia accidẽtia sine subiecto: ergo ois sensus cognoscit abstracte. ꝯclusio ẽ falsa: etiã fꝫ te: ergo aliq̃ premissax: nõ mior vt ꝺ se pꝫ: ḡ maior q̃ est tua. Ideo rñdeť ad formã argumẽti: pmittendo: ꝙ duplex ẽ abstractio: q̃dã est spẽi ꝛ silitudis ab ipa re: ꝛ ista cõpetit itellectui ꝛ nõ sẽsui. sensus. n. nõ abstrahit spẽm sensibilẽ ab obiecto sensibili qꝛ spẽs sensibilis gigniť: sicut a cã totali de obiecto sensibili. gcqd dicãt nonulli Scotiste. h̃ est de mẽte Doc. sub. in p̊ snĩax: dis. 3. q. 6. ꝛ q. 7. Ista abstractio spẽi ꝛ silitudis nõ est ab aliquo prius cognito: sed ista abstractio est ab icognito: qꝛ intellect⁹ agẽs abstrahẽs spẽꝫ itelligibilẽ a fantasmate nõ cognoscit ipꝫ fantasma. Scđa abstractio est fꝫ operationẽ: ꝛ est qñ aliqđ vnũ icludẽs plures rõnes cognoscibiles: precise ꝯcipit fm vnã illax: illã abstrahendo ab alia rõne pri⁹ cognita. Et ista abstractio sp̄ psupponit illud a quo fit abstractio eẽ prius cognitũ. Applicãdo ad

propositū. sensus non pcipit nām coloris abstrahēdo a singulari: sic ꝙ feraꝛ in colorē post cognitionē singularis. sed sil' apphēdit vtrūqꝫ. sed dato ꝙ apphenderet colorē sine hoc colore. qđ est falsū. adhuc nō seqtur ꝙ ipse abstraheret: nisi addaꝛ ꝙ pcognosceret ipꝫ singulare: ꝛ isto mō nos dicim⁹ mathematicū abstrahere q̄titatē a mā sensibili: q2 p itellectū cognoscit māꝫ sensibilem: a q̄ postmodū pscindit ipsaꝫ q̄titatē p itellectū: ꝯsiderādo q̄titatē sine ipsa mā sensibili. Et p h̄ pꝫ ad cōfirmationē. ¶ Ad vltimū argu. negatur ꝯn̄tia: ꝙ species sensibilis ꝛ itelligibilis eodē mō repn̄tet. spēs. n. intelligibilis repn̄tat nām sine singularitate: eo ꝙ gigniꝛ mediante virtute abstractiua: q̄ ē itell's agēs: ꝛ ita spēs intelligibilis ꝛ in essendo ꝛ i repn̄tādo est abstractior q̄ sit spēs sensibilis in repn̄tādo: q2 repn̄tat obm magis abstracte in eēndo: q2 recipiꝛ i subto imāli ꝛ iextēso. spēs vō sensibilis est māl'is repn̄tādo: q2 representat singulare materiale: ꝛ est māl'is in essendo: q2 recipiꝛ in subiecto materiali ꝛ extenso. quare instantia nl'la. ¶ Et per hec sit sufficienter dictum quantum ad istam questionem.

¶ Cum his singuloꝝ cognitiones maxime sūt proprie sensibus. Tex. plogi. Qō. VII.

Vlterius mouetur alia difficultas. Utꝝ singularitas sit cā sine qua nō. in actiōe sensus respcū nature mouētis ipꝫ sensuꝫ. ¶ Et argr̄ pmo ꝙ nō: q2 data veritate isti⁹: seq̄reꝛ: ꝙ singulare non h̄ret ppriā spēꝫ in sensu. ꝯn̄s est falsuꝫ: ꝛ ꝯn̄a pbaꝛ. sic se hꝫ singularitas ad nāꝫ sensibilē: quēadmodū q̄titas ad colorē. quantitas. n. est cā sine q̄ non. respcū coloris i actiōe l sensuꝫ: sꝫ q̄titas nō cāt proprias spēꝫ in sensu: ḡ neqꝫ ēt singularitas. ¶ Itē scđo arguiꝛ. Et est ꝯfirmatio p̄oris argum̄ti. si singularitas nō hꝫ ppriā spēm i sensu: ḡ spēs sensibilis repn̄tabit ipsam nāꝫ vl'em. quo dato seqtur ꝙ sensus cognoscet nāꝫ vl'eꝫ. ꝯn̄s ē fl'm. Nā si cognitio sensus ē nāe vl'is: q̄to aliq̄ po⁹ sensitiua erit cōior: tāto hēbit obm cōius: quo dato seqꝛ (cū cogitatiua pcipiat oēs itētiōes. io. pdicamētoꝝ s'm Cōmētatorē) ꝙ cogitatiua pcipiet aliq̄ nāꝫ cōem oib⁹ pdicamētis: sꝫ talis nā ē trāscēdens: ḡ cogitatiua cognoscet nāꝫ trāscēdētē. ꝯn̄s ē fl'ꝫ: igr̄ ꝛ an̄s. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: q2 si po⁹ sensitiua cognoscit nāꝫ. seqꝛ ꝙ ifinite spēs alicui⁹ vl'is poterūt eē i po⁹ sensitiua. Nā spēs p te cāta a singulari sensibili repn̄tat nāꝫ vl'eꝫ: sꝫ nō ē maior rō ꝙ vnum singulare sensibile causet vnā spēꝫ vl'is q̄ aliđ. ḡ q̄libꝫ singulare sensibile cābit aliā spēꝫ vl'is. Et ita quot erūt singularia sensibilia apphēsa a sensu: tot erūt spēs vl'iuꝫ in sensu. ¶ Itē tertio argr̄ pbādo: ꝙ sensus nō hꝫ spēm tm̄ repn̄tatiuā vl'is: q2 h̄ dato opposito: seq̄reꝛ ꝙ po⁹ sensitiua p talē spēꝫ cognosceret nāꝫ vl'eꝫ sub rōne vl'is. ꝯn̄s est fl'ꝫ. ꝛ falsitas ꝯn̄tis pbaꝛ. Nam d̄ rōne vl'is ē ꝙ sit de multis ꝛ i oib⁹ suis iferiorib⁹. ḡ nullū vl'e p̄t cognosci: nisi cognoscaꝛ: vt ē l oib⁹ suis iferiorib⁹: sꝫ illa: i q̄b⁹ nā vl'is ꝯtineꝛ: p̄nt eē ifinita. ḡ sensus nō poterit cognoscere nāꝫ vl'eꝫ: nisi cognosceret ista ifinita. ꝯn̄s ē fl'ꝫ: ḡ illđ ex quo seqtur. ¶ Itē vltio argr̄. si cognosceret sensus istā nām vl'eꝫ: q̄ro qūo cognoscit ipm singulare sensibile: aut cognoscit p eādē spēꝫ: aut p aliā. si p eādē: ḡ quot sūt singularia sensibilia: tot erūt spēs vl'iuꝫ. ꝯn̄s ē fl'ꝫ. igr̄ ꝛ an̄s: si p aliā ꝛ aliā: cū magis vl'e distinguaꝛ ex nā rei a minus vl'i: quot erūt vl'ia s'ꝫ magl ꝛ min⁹: tot erūt spēs ipsorum vl'iuꝫ i sensu: ꝛ ita multiplicabūꝛ spēs vl'iuꝫ ad multiplicatiōem singularium in sensu.

Ad oppositū tm̄ argr̄. Illud ē cā sine qua nō: qđ est necessario reqsitum ad hoc ꝙ causa possit attingere suum effectū: sine q̄ cā ēt nō est in po⁹ ppinqua ad suum effectū pducendū. sꝫ singularitas ē h⁹. qđ pbaꝛ. q2 sic in actiōe reali singularitas est ꝯditio i cā necio reqsita ad causandū: ita etiam in actione intentionali. ꝛ ergo sicut ibi est causa sine qua non. ita ꝛ hic.

Pro solutione isti⁹ difficultatl pmittūꝛ p̄ duo nōbilia. 2° solueꝛ argum̄ta.

Quantum ad p̄m̄ arti. p̄ pmittiꝛ ꝙ sic ē alia rō cognoscēdi: ꝛ alia ratio cognita. Ratio cognoscendi l actiōe sensus (vt dictum est) est ipsa natura. Rō vero cognita ē totū obm qđ cognoscitur a sensu: ꝛ q̄lꝫ qđ ē ps obti cogniti: vel q̄si ps eēntial'r in ipso inclusa: Ita alia ē rō repn̄tādi i spē sensibili repn̄tāte: ꝛ aliud ē obm qđ repn̄taꝛ. Rō repn̄tādi ē ipa nā. qđ adequate ꝛ p̄ repn̄taꝛ ē totū singulare. Rō repn̄tata. vt ps. est ipa singl'aritas. Ex q̄ ꝯcludiꝛ: ꝙ spēs sensibilis p̄ repn̄tat ipm singulare: sꝫ n̄ nisi sub rōne nāe. ita ꝙ lꝫ singularitas dicaꝛ eē rō repn̄tata idisticte: nūq̄ tm̄ ē mod⁹: aut rō repn̄tādi: sꝫ solū nā: qđ pbaꝛ: q2 spēs sensibilis representat obꝫ sub ea rōne sub q̄ iprimiꝛ. sꝫ nō iprimitur sub rōne singularitatl: sic ꝙ singl'aritas sit rō iprimēdi: vt p̄n̄m formale agēdi i ipꝫ sensum: sed solū ipa nā: ḡ spēs sensibilis repn̄tabit obm sub rōne nāe. qūo āt singularitas n̄ sit rō agēdi: neqꝫ i sensuꝫ neqꝫ i itellcm: diceꝛ in. q. 35. Utꝝ singulare sit p se itelligibile a nobis. ¶ 2° nōn̄ est ꝙ lꝫ nā apphēdaꝛ a sensu: nō tm̄ apphēdiꝛ sub ratiōe vl'is i actu: ꝛ rō ē: q2 nā vt ē vl'is in actu: est nā i se abstracta ab oi supposito: ꝛ indifferēs ad q̄libꝫ tale. Sensus aūt non percipit naturam sic abstractaꝫ: sed solū in singulari: ḡ nō pcipit naturaꝫ sub rōne vl'is in actu.

Ex his de scđo arti. r̄ndeꝛ ad p̄m̄ argu̅m an̄ oppositū: ꝯcedēdo ꝙ quēadmodū se hꝫ q̄titas ad colorē: sic se hꝫ singularitas ad nāꝫ. ꝛ ꝯcediꝛ vlteri⁹: ꝙ sic q̄titas nō iprimit ppriā spēꝫ i sensuꝫ: ita nec singl'aritaꝫ: ꝯcedo tm̄ ꝙ ipꝫ singulare sensibile hꝫ ppriā spēm repn̄tatiuā ipsi⁹: lꝫ nō sub rōne singularitatl: sꝫ sub rōne nāe: vt dcm̄ ē. Un̄ aliđ ē dr̄e: ꝙ aliq̄d sit illud qđ repn̄taꝛ. ꝛ aliđ ē dicere ꝙ sit rō repn̄tādi. Ut dcm̄ ē. singulare ē illud qđ repn̄taꝛ. sed singulare vt singulare (h̄ ē sub rōne singularitatl) nō ē rō repn̄tādi: sic nō ē rō cognoscendi. ¶ Ad 2m̄ argu. r̄ndeꝛ. ꝙ spēs sensibilis nō repn̄tat ipaꝫ nām sub rōne vl'is in actu: sꝫ nām in singulari: ꝛ ita etiā cognoscit ipam. Et ad aliud qđ tu infers: ꝙ si sensus cognoscit obm sensibile sub rōne nāe: ꝙ cogitatiua cognoscet nāꝫ trāscēdētē. ꝯcedo ꝯn̄s ꝛ ꝯn̄tiā: isequēdo opionē illā q̄ dicta ē. Dico tm̄ ꝙ talis nā trāscēdēs nō pcipiꝛ a cogitatiua nisi in aliq̄ singulari: ꝛ cū aliq̄ singularitate: ꝛ ex h̄ nihil mali seqtur. ¶ Ad aliud qđ erat scđa cōfirmatio. negaꝛ ꝯn̄a. q2 pl'itas spērū ē ex pluralitate representabiliū: sꝫ cū nā vl'is sit vna: quotq̄ spēs repn̄tabunt ipsaꝫ: repn̄tabūt tāq̄ vnā nāꝫ vl'eꝫ. Uerūtm̄ ꝯcedo ꝙ q̄libet spēs singularis impssa ab obto sensibili: repn̄tabit ipsaꝫ nāꝫ: ꝛ repn̄tabit vt vnā: nō vt plēs: Loq̄ndo d̄ vnitate sibi ꝯpetēte. Ex q̄ seqꝛ: ꝙ oēs spēs repn̄tātes naturā vl'eꝫ: erūt p̄cise vna obiue ꝛ repn̄tatiue. licꝫ possint eē plures formal'r. ¶ Ad 3m̄ p̄ncipale negaꝛ ꝯn̄a. cognoscere. n. nāꝫ vl'eꝫ i po⁹ sufficit cognoscere ipaꝫ l h̄ singulari: aut i illo. ꝛ nō oꝫ cognoscere ipaꝫ vt i oib⁹: imo ēt nec intellect⁹ itelligēs nām vl'eꝫ i actu d̄ necessitate cognoscit oia illa: i q̄b⁹ nata ē eē ipa nā: q2 ad h̄ ꝙ cognoscaꝛ talis nā sub rōne talis vl'itatis: sufficit cognoscere ipaꝫ sic abstractā a q̄libꝫ supposito: ꝛ idifferētē ad q̄lꝫ suppositū indisticte: i q̄ ipa nata ē repiri. sꝫ nō oꝫ q̄libꝫ suppositū: i quo nata ē eē disticte: ꝯcipi ab itellectu: ꝛ ita argume-

tū nihil ɔcludit. ¶ Ad vltimū rńdeť: q̄ p eādē spēz cognoscit singulare ⁊ vlē: q̄ꝛ sic se hz obz ad obm: sic se hz repñtatiuū ad repñsentatiuū: ⁊ spēs ad spēm. s3 singulare ɔtinet eētialr oīa supiora ⁊ vlīa. ergo ɔtinet oīa ista cognitiue: sic q̄ poterit facere oīa ista actu cognita in po° cognitiua ipoꝝ: ergo sic se hz spēs multiplicata a tali obto: q̄ sic p̄mo repñtat tale obm: ita repñtabit virtualr q̄dlz inclusum in tali obto eētialr vel virtualr: ⁊ ita potentia p eandez spēz singularis poterit cognoscere vlīa cōtēta in singulari. Nūq̄ʒ tñ sensus ista cōtēta in singulari cognoscet sub rōne vlis i actu: vt dcm̄ ē freq̄nter. q̄r ⁊c.

¶ Actus eniz ⁊ gnātiones circa singulare sunt. Tex. prologi. Q̄ó. VIII.

Quia cōcurrēs arguit cōtra vnū dcm̄ doctoris sub. p̄ meta^ce. q. 6. q̄ ab hoc moueri ⁊ ab illo moueri non pōt abstrahi aliqd̄ vnū cōe qd̄ ɔpetat alicui vli p̄mo. Ut argu^m soluať adduciť ipugnatio sua. ¶ Et argř sic ɔ Doc. p̄supponēdo q̄ est dr̄ia iter accñs cōe ⁊ ppriū: q̄m accñs ppriū fluit a ppriȷs p̄ncipȷs spēi: ⁊ p se p̄ ɔpetit vli: sed accñs cōe p̄ fluit a p̄ncipȷs idiuidui: ⁊ p̄ ɔpetit singlari. isto stāte argř sic. Data veritate isti ɔpōnis seqť q̄ nulla dr̄ia ē iter accñs ppriū ⁊ cōe: qd̄ pbať: q̄ꝛ p te ab h̄ moueri: ⁊ ab illo moueri abstrahiť vnū cōe qd̄ ɔpetit subto vli p se p̄. S3 ita ē q̄ ip3 moueri ē accñs p accñs: ⁊ accidēs cōmune. Igitur accidens per accidēs habebit aliquod vnū cōmune cui per se primo competit.

Ad oppositum tam argř. qd̄ iest plurib^9 vniuoce ⁊ p se: ⁊ nō inest vni per alteꝝ: inest eis p aliquā nām cōem: sed ip3 moueri inest plurib^9 eo mō: quo dcm̄ est. ergo ⁊c. Maior ē māifesta. Nā qd̄ inest plurib^9 vniuoce est eiusdē rōnis i oīb^9 illis. tale aūt nō ɔseqtur p̄ncipia idiuidui: cū talia sint oīo alteri^9 rōnis ⁊ p̄ diuersa. igř ɔseq̄tur aliq̄ vnā nā3 p quā inerit oīb^9 illis vniuoce. ¶ Et ɔfirmať h̄. Nā qd̄ inest plib^9 p se: inest eis ex aliq̄ cā intrīseca: q̄m p̄seȷtas iherētie p̄dicati formalis ad ip3 subm̄ ē ex cā itrīseca: vt als dcm̄ est. S3 talis cā itrinseca i subto: nō ē aliqd ppriū alicui singulari ⁊ idiuiduo: q̄ꝛ tūc p̄dicatum tm̄mō inesset illi singulari: i quo eēt cā ppria illi^9 p̄dicati. Igiť dabiť aliquod vnū cōe: p qd̄ tale p̄dicatū inest plurib^9 vniuoce.
¶ Itē ɔfirmať h̄: q̄ꝛ scia nālis: q̄ ē vera scia: nō ē nisi de q̄ditatib^9 reꝝ f3 ph3. 6°. metaphyce: s3 d̄ q̄ditate corpis phyci p̄t ista passio d̄mōstrari. v3. mobilitas. Quiditas aūt corpis phyci nō ē pticularis: s3 poti^9 vlis: aut plibus cōicabilis. Igiť mobilitas vel eē mobile poterit d̄mōstrari: nō solū q̄ꝛ h̄ corpus ē mobile. cum d̄mōstratio sit vliu3 sic̄ ⁊ scia. ex. 7°. metaphyce. tex. c. 53. ⁊ p̄ posterioꝝ. Igitur hoc erit per medium cōe ⁊ vniuersale. Tale aūt non erit nisi natura cōmunis. Igitur ⁊c.

His premissis respōdeť ad argumētū adductū i p̄n°. Dico: q̄ moueri capiť duobus mōis. Uno mō i actu. alio mō in aptitudine. Si p̄ mō est accñs p accñs. Si 2° mō ē accñs ppriū: ⁊ vt accidēs proprium: h3 aliqd̄ vnu3 cōmune: cui per se primo cōpetit qd̄ nō h3: vt accñs p accñs. Et q̄n Anto. An. dicit q̄ ab h̄ moueri: ⁊ ab illo moueri abstrahiť vnū cōe moueri: accipiť moueri: vt dic̄ aptitudinem ⁊ nō actum. Et ad h̄ facit qd̄ dic̄: q̄ ip3 moueri ē aliq̄ passio ɔsiderata d̄ aliquo subto. s. i ph̄ia nāli. ¶ Un̄ ɔcedo q̄ accñs ppriū differt ab accñte cōi i duob^9: quoꝝ p̄^m ē: q̄ cōpetit alicui subto neċio p cā3 itrīsecā ⁊ neċiam: q̄ꝛ subm̄ ɔtinet tale accñs virtualr ɔtinētia neċaria ⁊ effectiue ⁊ cognitiue. Effectiue: q̄ꝛ causat tale accñs: vł saltez icludit p̄ncipia eētialia effectiua talis accñtis. Sic q̄ si distigueretur realr tale accidēs sufficiēter pduceret inesse: vt als dixim^9. Cognitiue. q̄ꝛ cognoscēdo subm̄ passiōis cognitiōe distīcta: possum^9 facilr cognoscere passionem: sic cognoscēs cā3 distīcte cognoscit effectum scd̄3 i quo differt: q̄ꝛ tale accñs (ex q̄ h3 cā3 itrīsecā3 neċia3 i tali subto) insequitur rōnē formalē subti i quocūq3 repiť talis rō formalis. E cōuerso aūt accñs cōe i nullo subto: sic necessario ɔtineť: quin tale sub3 possit separi a tali accñte: saltē q̄tū ad itellectū eētialē ipi^9: ita q̄ nō repugnat sibi eē sine tali accñte. Ulterius tale accidens nō isegtur nām subti: vt nā est: sed vt in aliq̄ eētia singulari: ⁊ vt exñs: ⁊ h̄ est qd̄ dř: q̄ tale accñs fluit ex p̄ncipȷs idiuidui: q̄ꝛ insegtur idiuiduum quo ad existentiam actuale3 ipi^9. Et sic patet responsio ad questionem.

¶ Primū existimamus sapientem omnia maxime scire vt cōtingit. Tex. plogi. Q̄ó. IX.

Queritur. Utꝝ de mente doctoris subtilis sit: q̄ metaphysicus ɔsideret q̄ditates reꝝ solū in vniuersali. ¶ Videť q̄ nō. Nā in p̄° sniarū. dis. 2. q. i. arguēdo ɔtra. s. Tho. dicit. q̄ metaphysicus cōsiderat ad qd̄ gen^9 ptineat linea: ⁊ q̄ ɔsiderat istā. Linea est spēs q̄ntitatis ɔtinue: distincta ɔtra corp^9 ⁊ supficiē. S3 ista ppō nō cognosciť a metaphysico distincte: nisi ɔcipiať quiditas linee in pticulari. ergo ⁊c. ¶ Itē 2°. in eodē. di. 3. q. 2. igř. Principia aliarū sciarū sunt per se nota ex ɔceptu ɔfuso terminoꝝ: s3 ex metaphysica scita: postea est possibilitas ingrendi q̄ditatē termioꝝ distincte. Postmodū subdit: tūc. n. multa possunt patere metaphysico geometro: que non erant prius nota geometro ex ɔceptu ɔfuso. ¶ Et cōfirmať h̄ idē per illud qd̄ h3 ipse in. 2. sniarū. di. 3. q. 6. circa mediū. ingt. n. q̄ nā prius est nāliter: q̄ʒ hec nā: ⁊ vnitas ppria ɔñs nām vt nā est: prior est nāliter vnitate ei^9: vt hec nā: ⁊ sub ista ɔsideratiōe est de ea ɔsideratio metaphysica: ⁊ assignať diffō ei^9: ⁊ sunt ppōnes per se p̄ mō: hec ibi. Auctoritas ē expssa. ¶ Hāc eādē snia3 h3 in eodē lib°. ⁊ di. eadē. q. i. in corpe q̄ōnis. vbi h3 h̄ vba. Equinitas nō est ex se vna vnitate nūerali: nec plēs plalitate opposita illi vnitati. Nec vlis actu: eo mō quo aliqd est vle factū ab itellectu: nō vt est ob3 itellcs: nec ē pticularis de se: l3. n. nunq̄ʒ sit realr sine aliq̄ istoꝝ: nō tñ est de se aliqd istoꝝ. S3 est p̄us nālr oīb^9 istis: ⁊ f3m istā p̄oritatē nālez est p se obm itellcs: ⁊ per se: vt sic ɔsideraťa metaphyco: ⁊ exprimiť per diffōnē: ⁊ ppōnes de p̄° mō: sunt de rōne q̄ditatis sic accepte ⁊c. Hec auctoritas vř expsse ad oppositū hui^9: q̄ metaphyc^9 tm̄ ɔsiderat i vli. ¶ P̄. p rōnes. p̄ma. q̄ꝛ sic̄ se h3 ens: vt est obm itellcs ad intellcm: ita vř se hře ens vt est subm metaphycu3: ad metaphycā: q̄ꝛ sic̄ se h3 obm ad po^am: ita se h3 ad habitū. S3 itellcs est toti^9 entis: vt obti: ⁊ f3m oēm ambitū entis. ex 3° de aīa. ergo ⁊ habitus metaphicus. ¶ P̄. 2°. metaphycalis ē scia pfectissima. ex p̄ meta. 2. 6. sed noticia rei in vli est iperfecta. ergo ⁊c. ¶ Itē vltima rō. Cōsiderās dr̄ia3 aliquoꝝ extremoꝝ f3m ppas rōnes: h3 ɔsiderare illa f3m pprias rōnes ipoꝝ. S3 metaphycus est hm̄. igř. maior ē nō. ex snia Ar. 2. de aīa. ca° de sensu cōi. minor pbať. Q̄ꝛ aliquis artifex ponit dr̄ia3 iter lineā inq̄ʒtū linea est: ⁊ hoie3 inq̄ʒtū hō. S3 iste artifex nō erit mathe^cus: q̄ꝛ talł nō ɔsiderat hoie3: vt hō: n3 nālł: q̄ꝛ nō ɔsiderat lineā vt linea. ergo metaphyc^9.

Ad oppositum. q̄. s. h̄ sit itētio Sco. q̄ metaphysicus ɔsideret q̄ditates in

vniuersali argr̄ auctatib⁹ ei⁹. p⁹ ē i ꝓlogo pmi sniaꝝ. q. i. argumēto. 3. ꝯ phos vbi hn̄tur hec v̄ba. Si i aliq̄ scia naturalr possibili tradcrēt h̄ ꝓpa: h̄ eēt i metaphyca. Sed ipsa nō ē possibilis nālr a nobis hr̄i ō ꝓpriys passiōibus subaꝝ sepataꝝ: vt satis pꝫ: qꝛ illa nō icludunt̄ virtualr i pmo subto metaphyce. s. ente. h̄ ēt ē qd̄ dicit phs. p̄ metaphyce. q̄ oꝫ sapiētē oīa cognoscere aliq̄lr. i. i vli. ꝛ non in pticulari. ¶ Ad h̄ ꝯfirmādū subifert (qd̄ addit Aristo.) dicēs: ꝛ subdit. s. Arꝫ. q. n. nouit vlia nouit aliq̄liter oīa subta. Sapiētē āt vocat metaphycū: sic̄ metaphycā ꝓbat ibi eē sapiaꝫ. Ecce q̄ expsse h̄ exp̄mit Sco. suā intētionē. Hoc ēt ē qd̄ hꝫ ipse i ꝓlogo meta^ce. ingt. n. Proprium ē hui⁹ scie ōmōstrare p cās vles: passiōes vlissimas ꝛ p eēntialia cuiuslibꝫ: nō inq̄m h̄: sꝫ inq̄m sūt. ¶ Item idē i eodē p̄ metaphyce. q. 8. Meta^ca nō ē p⁹ scia pticularis ō hoīe: siue ō hoīe i pticulari: sꝫ ē pma vlis ō ipo i quātū ens vel suba: ꝛ sic cognoscit qd̄ p̄ sibi inest in vli: vt ens. Hec ibi. Et. 6. metaphyce. q. i. ō q̄cūqꝫ subto spāli pma cognitio hētur i scia ꝓpa ō ipso. scḋa āt i metaphyca. Essentiali⁹ ēt cognoscit q̄libet scia spālis gd ꝓpriy subti: q̄ metaphycus. Metaphycus ēt sine ipa pfectus est: pticularis sine illa nihil scit. nī applicādo metaphycā ad noticiā ꝯfusaꝫ pt pfectioꝛ hr̄i ō subto: q̄ hēat pticulari inq̄m tal: h̄ ibi. Et i eodē. 6. q. eadē ingt. Pria scia speculatiua ē ō ente. nullā passionē ꝓpriā ali ic⁹ entis inferioris ꝯsiderās: sꝫ solū passiōes entis p̄ mō ō ipo ꝛ per se nō primo ō quocūqꝫ iferiori.

¶ He auctoritates sunt expressime: nisi dicas vt nōnulli dicunt proteruientes: qui ad fugam miserorum confugiunt: negando (quod ab auctoribus antiquis conceditꝛ) vꝫ. q̄ iste liber metaphyce non fuerit Sco. sꝫ alteri⁹: qd̄ ē volūtarie ac temere dctū: nullāqꝫ ō h̄ rōnē habere pñt: q̄ h̄ opus nō fuerit ab ipo ꝯfectū. Hanc sniam Doc. sub. auctores ei⁹ seq̄ces imitant̄: vt Ant. An. Scoti fidel interps: ꝛ Landulphus Neapoli. ꝛ ꝯplures aly. ¶ Probat̄ ēt q̄ h̄ opio sit vera i se: q̄ metaphy. ꝯsiderat gditates reꝝ vli p rōnes p̄ gnāles. ꝛ⁹ p rōnes speciales. p̄ sic. si meta^ca consideraret oēs gditates i pticulari. seq̄ret̄ q̄ q̄libꝫ alia scia pticularis supflueret: ꝯñs ē fl̄ꝫ: igr̄ ꝛ añs: ꝯñā ꝓbat̄: qꝛ qd̄lꝫ ens ꝯsiderat̄ i metaphy. fm ꝓpriā rōnē formalē ꝛ gditatiuā. Sꝫ pfectissima cogni⁹ q̄ pōt hr̄i ō re ē fm rōnē gditatiuā: vt hētur. 7. meta^ce: ꝛ pꝫ rōne: qꝛ oīs alia cogni⁹ resoluit̄ i istā tāq̄ i p̄mā simp^r. ergo vnūqd̄qꝫ pfectissime cognosceret̄ in meta^ca. ¶ Et ꝯfirmat̄: qꝛ ꝯsiderās subꝫ aliqd̄ fꝫ ꝓpriā rōnē: hꝫ ꝯsiderare ꝓpriā passiōeꝫ. ꝓbat̄ ista. Nā ꝯsiderās cāꝫ: hꝫ ꝯsiderare effectū: qꝛ cognita cā distīcte: statiꝫ cognoscitur effcūs. Nō possuꝫ. n. cognoscere cāꝫ distincte: nisi cognoscā v̄tutē ei⁹: aut pōꝫ: ꝛ ex ꝯñti illō ad qd̄ terminat̄ pō: qd̄ est effcūs. subꝫ āt ē cā cuiuscūqꝫ passiōis: ḡ si meta^ca ꝯsiderat q̄libꝫ gditatē in pticulari: ꝛ sub ꝓpria rōne: nihil remanebit ꝯsiderādū i sciētys spālib⁹. ¶ Ad h̄ respondet̄. q̄ metaphyca ꝯsiderat q̄libꝫ gditatē i se: sꝫ alie sciētie spāles i ordie ad accn̄tia q̄ ꝯpetūt sibi p accidens. ¶ Cōtra hāc rn̄sionē: p̄ qꝛ dato isto seq̄t̄: q̄ qlꝫ alia scia a metaphy. erit ō ente p accn̄s: ꝯñs ē fl̄ꝫ. igr̄ ꝛ añs: ꝯñtia ꝓbat̄: accn̄s ꝓpriū nō facit vnā p se cū subto: cui⁹ ē accn̄s: eo mō q̄ vnitas p se reqrit̄ ad subꝫ scie: qꝛ vt iferi⁹ ōñdet̄ qd̄lꝫ subm̄ p^m i scia dꝫ ꝯsiderari fꝫ ꝓpriā rōnē gditatiuā in scia cui⁹ ē subm̄ p^m. Tū qꝛ talis scia ē scia p⁹ ō ipo. Tū qꝛ ē pfectissima cogni⁹ ei⁹: ꝛ dclat̄ i exēplo. Si. n. eēt scia de hoīe: p⁹ scia ō ipso nō eēt ō ipo inq̄m anial vl̄ suba: qꝛ ista ē ꝯfusa: neqꝫ inq̄tū risibilis: qꝛ ꝯceptus passiōis est reducibilis i cōceptū subti: ꝛ iō talis cognitio nō ē p⁹ q̄ ē de hoīe i ꝯceptu passiōis: neqꝫ talis scia p⁹ eēt ō hoīe i respectu ad aliō. s. vt ē aial māsuetū nā: qꝛ conceptus respectiuus reducit̄ i ꝯceptū absoluti: ḡ noticia p⁹ ꝛ pfectissima ō hoīe eēt ō ipso fꝫ ꝓpriā ꝛ gditatiuā rōnē. qr̄ falsuꝫ est q̄ scia spālis sit ō gditate i ordine ad accn̄a.

¶ Probat̄ scḋo ꝯ eādē rn̄sionē gnālr: q̄ nulla ꝓpa passio alic⁹ subti possit eē rō formalis obtiua: seu rō ꝯsiderādi subm̄ p^m sciētificū i scia cui⁹ ē subm̄ p^m: ꝛ p̄ p̄supponit̄ q̄ subm̄ p^m fꝫ rōnē formalē obtiuā: sub qua ꝯsiderat̄ i scia: cui⁹ ē subm̄ pmū: ē simplr p^m ad qd̄ stat vltimata resolō oīuꝫ cognoscibiliū i tali scia. ¶ Illud p̄suppositū ꝓbat̄: ordo eēntialis stat ad aliqd̄ vnū p^m ꝛ supmū: sꝫ īter obta ꝯsiderata i scia ē ordo eēntialis: igr̄ talis ordo terminabit̄ ad aliqd̄ vnū p^m: sꝫ tale nō ē nisi subm̄ pmū sciētificū fꝫ rōnē ei⁹ formalē: q̄ ē rō ꝯsiderādi q̄cūqꝫ ꝯsiderata i scia. igr̄ ꝛc. ¶ Ex isto pmisso ar̄ sic: subm̄ sciētificū p^m ꝛ adeq̄tū toti scie se hꝫ ad rōnē ei⁹ formalē ꝛ obtiuaꝫ (q̄ est adeq̄ta rō ꝯsiderādi scie) sic̄ qd̄ ad quo: vl̄ sic̄ effcūs formalis ad pn̄^m formale. sꝫ pn̄^m formale ē pri⁹ ex nā rei: vel saltē fꝫ ꝯsiderationē effcū suo formali: ḡ rō formalis obiectiua ē prioꝛ obto p̄ ꝛ adeq̄to ipsi⁹ scie. Sed rō formalis passiōis ē posterioꝛ subto pmo sciētifico. ḡ nō poterit eē rō formal obtiua. ¶ Et ꝯfirmat̄ h̄: qꝛ nullū posteri⁹ ē rō ꝯsiderādi suū p̄us: qꝛ pri⁹ non ōpēdet a posteriori: nec q̄tū ad eē: nec q̄tū ad cognosci: igr̄ passio non poterit eē sic rō ꝯsiderādi subm̄: cui⁹ est passio.

¶ 2⁹ arguo ad h̄ idē pmittēdo: q̄ subm̄ i scia p^m ꝛ adeq̄tū est p̄ notū duplr i scia. s. quo ad nāꝫ: ꝛ quo ad nos: vl̄ q̄tū ad gd est: ꝛ qꝛ ē: ex p̄ posterioꝝ: ꝛ hoc ex snia Auerroys in plerisqꝫ locis. i 2⁹ phycoꝝ i cōmēto. 22. ꝛ i 2⁹ ō aīa. cōmēto. 27. q̄ opio est ēt Auic. lꝫ Albertus ꝛ Doct. sub. alr sentiāt: q̄tū ad noticiā: qꝛ i h̄ tn̄ oēs cōueniunt: q̄ subm̄ pmū ē notissimū p se: ꝛ quo ad nām: ꝛ nō pōt cognosci p aliqd p̄us ptinēs ad ipsaꝫ sciaꝫ. ¶ Ex h̄ argr̄ sic. Illō qd̄ est pmū ꝛ notissimū i scia vtraqꝫ noticia p̄dicta vel saltē quo ad nāꝫ: nō cognoscit̄ sub aliq̄ cōceptu reducibili ad aliquē ꝯceptū p̄orē ad istā sciaꝫ ptinentē. Sꝫ ita ē q̄ ꝯcept⁹ passiōis ē reducibilis i ꝯceptū subti gditatiuum prīorē ptinētē ad eādē sciaꝫ. igr̄ talis ꝯcept⁹ passiōis nō est rō ꝯsiderādi tale subm̄ i scia cui⁹ ē subm̄ p^m.

¶ Iteꝫ 3⁹ ar̄ vt supra: subm̄ pmū i scia cui⁹ ē subm̄ p^m: ꝯsiderat̄ pfectissimo mō q̄ pt ꝯsiderari i aliq̄ scia. (qd̄ dclarat̄. Nā det̄ oppositū cū tale subm̄ possit cognosci perfectissimo mō i aliq̄ scia: si nō ꝯsiderabit̄ sic i illa scia cuius ē subm̄ pmū: sꝫ i alia: nō eēt rō: qr̄ magis eēt subm̄ p^m pmo itētū ab artifice h̄ q̄ ibi: quiꝫ p̄sertim scia intēdat p̄ncipalr venari noticiā pfectā ꝛ distictaꝫ ō subto p̄: qd̄ ē finis obiectalis vltim⁹ toti⁹ scie: qꝛ ē illō p qd̄ alia considerātur: ꝛ ad qd̄ oīa alia ꝯsiderata i scia hn̄t eēntialem attributionē. Ista maioꝛ ꝓbata: assumo istā minorē:) noticia subti sub rōne passiōis nō ē pfectissima noticia. Tū qꝛ ē respectiua: qꝛ oīs aptitudo nālis ē respcūs aptitudialis. cōcept⁹ āt absolutus ē pfectioꝛ respectiuo. Tū etiā qꝛ cōcept⁹ passiōis nō ē pm⁹ simplr: sꝫ reducibilis in aliū cōceptū priorē. Cōcept⁹ āt pfectissim⁹ simplr pm⁹: ē cōceptus gditatiu⁹ rei: vt ē ēt de mēte Arꝫ. 7. metaphy. tex. cōmenti. 4. Igit̄ passio nō ē rō formal obtiua subti sciētifici i scia. cui⁹ ē subiectum pmum.

¶ Item quarto. omnis passio est demonstrabilis de subiecto suo: sed nihil demonstrabile in scientia de subiecto ē ratio ꝯsiderādi pma. qꝛ ista p̄cedit oē scibile de subiecto p̄. igr̄ ꝛc. ¶ Respōdet̄ ad maiorem cōcedēdo ipaꝫ: nisi passio sit p se nō de subto. ¶ Cōtra. lꝫ passio sit p se nō ex euidētia termīoꝝ ꝓpōnis i q̄ p̄dicat̄ de subiecto: nūq̄ tn̄ ē p se nota ex noticia cāe quā hꝫ in subiecto. ¶ P. gnto ꝛ spālr de nāli ꝛ mathe^ca. nulla scia p⁹ p̄ diui

dēs gen⁹ ſcie ē ð aliq̄ vno ꝑ accñs:quocūqꝫ mō accipiaꝛ
per accñs:qꝛ talis ꝑſupponit duas ad min⁹ tractãres de
qualibet pᵗe ſubiecti:vt pꝫ ð ꝑſpectiua q̄ ꝑſupponit nã/
lēꝫ ꝛ mathematicã.ſꝫ ſcīs nãlis ꝛ mathematica ſūt ſcie
ꝑme ꝑ diuidētes gen⁹ ſcie ſpeculatiue.ꝰ ꝛc. ¶ Et cõfir/
maꝛ:qꝛ ens ꝑ accñs quocūqꝫ mō nō ē ens ꝑ ſe.ergo non
pōt eſſe ꝑ ſe cã alicui⁹ paſſionis:qꝛ cãlitas cū ſit cõditio
entis:eo mō quo aliqd ē ens:eo mō ē cã:ergo ſi ens ꝑ ac/
cidēs:erit cã ꝑ accñs.Ex quo ſeqtur:ꝙ nō ðmonſtrabiꝛ
aliq̄ paſſio ꝑ ſe ð toto ꝑ accñs:ſꝫ ꝑciſe ð pᵗe:ꝛ ita ſciꝛ de
illa ſꝫ nō de toto. ¶ Sed r̄ndeꝛ:ꝙ lꝫ gditas cuꝫ accñte
faciat vnū ꝑ accñs in eē:tñ cõſiderata ſub illo accñte.nō
eſt vnū ꝑ accñs.Exēplū.lꝫ corp⁹ mobile ſit vnū ꝑ accñs
in eē:tñ corp⁹ ſꝫ ꝙ mobile vt ſic cõſideratū:nō ē vnuꝫ ꝑ
accñs. ¶ Cõtra.corp⁹ ſꝫ ꝙ mobile:aut dicit ꝑciſe corp⁹:
aut ꝑciſe mobile.aut vtrūqꝫ:nō ꝑmo⁹:qꝛ tūc idē eēt cor/
pus ſꝫ ꝙ mobile:ꝛ corp⁹ ſꝫ ꝙ corp⁹:qð ē fl'ꝫ. Neqꝫ ē dã/
dū zᵐ:qꝛ tūc idē eēt corpus ſꝫ ꝙ mobile:ꝛ mobile ſꝫ ꝙ
mobile:qð adhuc ē fl'm:ꝰ eſt dãdū tertiū.Sꝫ corp⁹ ꝛ mo
bile nō ē aliqð vnū ꝑ ſe:neqꝫ vnū ꝑ ſe cognoſcibile:ergo
corp⁹ ſꝫ ꝙ mobile nō erit vnū ꝑ ſe cognoſcibile. ¶ P̄
z°.ſi corp⁹ ſꝫ ꝙ mobile cõſideratur in ſcīa nãli:poterit
mobilitas cõſiderari ſine corpe:ꝛ ita ſtabit ꝙ phyſicus
cognoſcat mobilitatē ignorato corpe.ꝓbaꝛ cõſequētia.
Nã dič pħs i Elenchis:ꝙ h̄ eſt fallacia accñtis.Cogno/
ſcis corriſcūꝫ:ꝛ ille ē veniēs:ꝰ cognoſcis veniētē.ſtat.n.
te cognoſcere ſubꝫ ignorato accñte:ꝛ cõ.ſtat ſimil'r ꝙ co
gnoſcas accñs:ignorato ſubto:ſič ſtat ꝙ cognoſcas veni/
entiã q̄ ē i ſubto:ipo ignorato:ꝰ ſtabit ſil'r ꝙ phyc⁹ ꝯſide/
ret ꝛ cognoſcat mobilitatē ignorato ſubto:qð ē corpus.
¶ P̄ tertio.ſi phycus ꝯſiderat mobilitatē circa corpus:
aut cognoſcit ipaꝫ ꝑ ſe:aut ꝑ accñs.Nō ſcðo mō:qꝛ non
eēt ꝑ ſe rō formalis ꝯſiderandi l phīca:neqꝫ ꝑ ſe rō for/
malis obiectiua.Et tūc vltra eēt q̄rēdū ð illo rōne cui⁹ mo/
bilitas ꝯſideraꝛ:ꝛ ſic i ĩfiᵐ.Si ꝑ ſe:ꝰ mobilitatē ꝯſide/
rabit inq̄tū gd:ſꝫ eadē mobilitas ꝯſideraꝛ:vt gd ĩ me/
taᶜᵃ:ꝰ erit eadē rō formalis ꝯſiderata in duab⁹ ſciētīs.
¶ Itē q̄rto.nãlis ꝯſiderat corp⁹ inquantuꝫ mobile:aut
in eadē ſcīa ꝯſiderat mobile ĩquãtum mobile:aut nō:ſi
nō:ꝰ phyca nō ꝯſiderat mobilitatē ꝑ ſe:qꝛ nō cõſiderat
mobilitatē ſub rōne mobilitatis:ꝛ inq̄tū tal'.ſi ſic:ꝰ co/
gnoſcit mobilitatē inq̄tū gd:ꝛ tūc ſeqtur ꝙ idē ſub ea/
dē rōne formali cognitū cõſidereꝛ ꝑ ſe a diuerſis ſcien/
tīs:qꝛ eadē rō cognitiōis ē q̄ cognoſcitur corp⁹ inq̄tuꝫ
mobile:ꝛ mobile inq̄tū mobile:ꝛ mobilitas ē rō ꝯſide/
rãdi phyca. ¶ Sꝫ r̄ndeꝛ.ꝙ nō ē eadē rō formal' ꝯſide/
rãdi corp⁹ inq̄tū mobile:ꝛ mobile ſꝫ ꝙ mobile:qꝛ mo/
bilitas accidit corpi:ꝛ ꝑ ſe ineſt mobili. ¶ Cõtra.lꝫ mo/
bilitas poſſit hr̄e diuerſas ꝯparationes ad cognita:ſub
ipſa tñ ſꝑ remanet eadē rō formalis mobilitatꝭ.eadem
.n.rō formalis mobilitatꝭ nō variata:q̄ accidit vni:ē ea/
dē eēntial'r alteri:ꝛ tūc reduciꝛ argumētū vt ꝑus:ꝙ ea/
dē ꝑ ſe rō nō variata ꝯſiderabiꝛ l diuerſis ſciētīs.B āt
eſt expſſe fl'ꝫ:qꝛ cū diuerſe ſcie hēant diuerſas rōnes for
males:n̄ pt vna rō formal' ꝑ ſe ꝯſiderari ab vna ꝛ ab aª.

Ex quibus oib⁹ lꝫ pateat veritas q̄ōnis in ſe:tñ
pro ðclatione q̄ōnis erunt duo arti/
culi vidēdi. ¶ Primus adducet aliq̄ notãda. ¶ Scðs
vo ꝯclōnes. ¶ Deiñ r̄ndebiꝛ ad argumñta facta ĩ ꝑn.q.

Quantum ad ꝑᵐ ſūt gnqꝫ notanda:quoꝝ ꝑᵐ ē:ꝙ
duplex ē gditas.vna ē in eē coniūcta
mãe:alia ē ſepata.Exēplū ꝑmi:hūanitas i ſua rōne for/
mali icludit mãꝫ (ſic ꝙ ipſa ē de eēntia hūanitatꝭ:vt te/
net Sco.i.z.cū quo ꝯuenit.S.Tho. Uel ſaltē hūanitas
ꝯcernit mãꝫ.Lꝫ nō ſit ð gditate ei⁹:vt tenet Albertus
ꝛ Auer.7.metaphyce.)Exēplū ſcði.deitas ꝛ q̄lꝫ itelli/
gētia ē gditas ſepata. ¶ z°.nõnᵐ:ꙑ ð gditate ſepata pᵗ
hri q̄druplex ꝯcept⁹.vn⁹ ꝛ ꝑmus ē trãſcēdēs.ꝛ ē duplex.
gdã gditatiu⁹:gdã q̄litatiu⁹:gditatiuus ſič ē ꝯcept⁹ en/
tis:q ē gditatiu⁹ reſpcū taliū ſubaꝝ:qꝛ ꝑdicaꝛ i gd tran/
ſcēdēs.q̄litatiu⁹:ſič paſſiōes entis:q̄ ꝑdicãtur i q̄le:ꝛ per
modū act⁹ ſeu ðterminãtis.Scðs ꝯcept⁹ q habeꝛ ð ſuba
ſepata ē ꝯcept⁹ q̄ſi gnis gnãliſſimi:ſič ē ꝯcept⁹ ſubſtan/
tie:vt ſuba ē.Terti⁹ ꝯcept⁹ ē q̄ſi gnis ſubalterni:ſič ē cõ/
cept⁹ ſpūs:vl' ſube icorpee.Et iſta duo.ſ.ſuba:ꝛ ſuba icor/
porea ſe hñt vt gen⁹ gnãliſſimū:vl' ſubalterᵐ.qꝛ vl' itelli/
gētie ſūt i ꝑdicamēto:excepto ꝑ°(vt teneꝛ cõiter)ꝛ ſic
iſta ſꝛ gnã reſpcū itelligētiaꝝ.vl' nō ſꝛ in ꝑdicamēto(vt
tenet Com.)ꝛ tūc iſta ſe hñt vt gnã:ꝛ nō ſꝛ ꝓpe gnã ipa/
rū.Quart⁹ ꝯcept⁹:q nar⁹ ē hri ð gditatib⁹ ſepatꝭ ꝛ ꝯcept⁹
ꝓpri⁹ ꝛ ſpecific⁹ l q̄ ꝯcipiūꝛ ſub ꝓpa ꝛ ſpãli rōne.Sič cõ/
cept⁹ deitatꝭ reſpcū dei.Tres ꝑmi ꝯcept⁹ hēnꝛ a nobis
nãl'r:qꝛ iſti poſſūt abſtrahi a ſenſibilib⁹ ꝛ imaginabili/
bus.Quartus ãt nō hētur a nobis nãl'r:qꝛ ex ſenſibilib⁹
nō pᵗ abſtrahi.Ex q̄ ſeqꝛ:ꙑ ð ſubſtãtīs ſepatis nar⁹ eſt
hri duplex ꝯceptus ꝓpri⁹.Un⁹ mixt⁹ ꝛ aggregat⁹:vt cõ/
cipiēdo deū ſub rōne entis ĩfiniti:q ē cõcept⁹ aggregãs i
ſe duos ꝯcept⁹.ꝛ tot⁹ iſte ꝯcept⁹ ſoli deo ꝯuenit:ꝛ nō aliꝭ.
Alius cõceptus ꝓprius de ſubſtantīs ſepatis:ē ſimplex
ꝛ intuitiuus:vt eſt cõceptus ſpecificus cuiuſcūqꝫ itelli/
gētie.Prim⁹ eſt poſſis nobis ex nãlib⁹.ſecundus non.
¶ 3°.nõnᵐ:ꙑ metaphycū ꝯſiderare gditates reꝝ ĩ vli pᵗ
intelligi duob⁹ mōis.Uno°:ꙑ ipe gditates conſiderate
a metaphyco l ſe ſint vl'es:ꝛ ſub rōne vli ꝯſidereñ.Alio
mō:ꙑ lꝫ i ſe eēnt ꝑticulares:nō tñ ꝯſideraꝛ ſub rōne ꝑti/
culari:ſꝫ ſolū vli.Cõſil'r pᵗ dici:ꙑ ꝯſiderare gditatē l ꝑ/
ticulari pᵗ eē duob⁹ mōis.Uno°:ꙑ ipa gditas ꝯſiderata
ſit ꝑticularis:alio° vt vltra h ꝯſidereꝛ ſub rōne ꝑticl'ari.
¶ Ultio ē nõnᵐ:ꙑ ꝯſiderationē metaphy.eē ð aliq̄ g/
ditate ꝑticulari pᵗ eē vno mō abſolute:ſiſtēdo vltimate
in tali ꝯſideratiōe ꝑticulari:alio mō reſpectiue:referē/
do talē ꝯſidcᵒⁿᵉ ad ens:ꝛ ad ꝑnª ſūpta ab ente inq̄ᵐ ens ē.

His ꝑmiſſis. Quãtū ad zᵐ arti.ponūꝛ ꝯclōnes.
4.Pria ē iſta.Metaphyc⁹ ꝯſide/
rat gditates ſepatas:nō ſolū ĩ vli.veꝝ ēt in particulari.
¶ Pria ps iſti⁹ ꝯclōnis pꝫ.Nã gditas ſepata ſiue cõci/
piaꝛ ſub rōne trãſcēdēti:ſiue ſub rōne gnis gnãliſſimi:
vl q̄ſi gnis:ꝑtinet ad metaphyᵐ.Probaꝛ.qñcūqꝫ ē ali/
qð ſubꝫ ꝑᵐ alic⁹ ſcie ꝑmitate adeq̄tiōis:qcqd icludit rō/
nē ei⁹:vt icludit illã ꝑtinet ad illã ſciaꝫ:ſꝫ ens inq̄ᵐ ens
eſt ſubꝫ ꝑᵐ metaᶜᵉ.ꝰ ſube ſepate ſub rōne entis ꝑtinēt ad
metaᵐ.Sil'r vt icludūt paſſiōes entis ꝛ ꝑmas pᵗes ſubie
ctiuas ſic ꝑtinēt ad metaᵐ.qꝛ artifex ꝯſiderãs aliquid
vnū ſubꝫ ꝑᵐ ꝯſiderat ꝑmas pᵗes ei⁹ ſubtiuas:ꝰ ꝛ q̄cūqꝫ
inq̄tū icludūt illas:vt ē ð mēte Com.z°.phycoꝝ.cō.zi.
dū dič:ꝯſideratio ð mã.vt.ē.allegatū ē.ꝛ ē ſenſus.lꝫ nãl
cõſideret ð mã ſꝫ ꝑdicata hñtia hitudineꝫ ad formam:
metaphyc⁹ tñ ꝯſiderat mãꝫ ſꝫ ꝙ ens:ꝛ modi entꝭ iſūt il/
li.Hoc idē hꝫ Cõmē.z.ð anĩa.cō.z7.vbi ingt.artifex.n.
ponit ſubm̄ ſue artꝭ:ꝛ diuidit gnã ei⁹ q̄ſi manifeſta ineē
ergo(cū metaphy.cõſtituat ſubm̄ ſue artis ens inq̄tuꝫ
ens:vt ē ð mēte Ar.4.meta.i ꝑn.ꝛ hēat cõſiderare q̄ſi
mãifeſta ineē ꝑª gnã ei⁹ q̄ ſūt.io.gnã gnãliſſima)hꝫ cõ/
ſiderare oĩa iſta ꝛ q̄cūqꝫ ꝑticipant rōnē coꝝ:ꝛ ita ſubas
ſepatas inquãtū ſube ſūt. ¶ Scða ps cõclōnis probaꝛ.
ſube ſepate ſi cõſidereñꝛ ſub rōne gnis:vel q̄ſi gnis ſub/
alterni ꝛ i cõceptib⁹ ꝓpꝛīs mixtis ꝛ aggregatꝭ.ſ.ſub rō/
ne entis ifiniti q̄tū ad deū.vel ſube ĩmãlis.q̄tū ad ali/
as:ꝛ inq̄tū ſūt nãe itellectuales neceſſe eē act⁹ puri:q̄ᵐ
ad iſtos cõcept⁹ ꝓprios eis ꝛ alīs nō cõpetētes ꝑtinent

ad meta^m. pbatur. ille gditates ptinēt ad meta^m: q̄ cōcipiunē sub rōne entis: sic sūt ista. Necessitas: actualitas: simplicitas: idepēdētia: ifinitas: ⁊ hō: sed subē sepate cōcepte i cōceptu pticulari cōcipiunē sub istis. ḡ ⁊c. Sȝ loquēdo ō cōceptu pticulari ppo simplici ⁊ ītuitiuo. gditates subāꝝ sepataꝝ nō ptinent ad meta^cam. put tradiē ab Ar. pbaē. Illa ptinēt ad metaphycaȝ. Ar. q̄ cōsiderant sub rōnib^9 abstrahibilib^9 a sensibilib^9 ⁊ imagiabilib^9. ⁊ sub passionib^9 entis q̄ pnt sciri via sensus ⁊ fantasmatū: sȝ tales cōcept^9 ppꝛꝫ simplices nō sūt abstrahibiles a sēsibilib^9. ḡ ⁊c. ❡ Et si q̄ras ad quā sciaȝ spectat ꝯsiderare tales cōcept^9: ❡ Rn̄deo φ q̄ntū ad subas sepatas citra deū spectabit ad metaphy. i se nō put hr̄ ab itellectu cōiūcto: q̄ nihil cognoscit nisi abstrahēdo a sensibilib^9: sȝ q̄ntū ad deū spectabit ad ipsam theologiam. ❡ Uel dōȝ ē: φ q̄ntū ad oēs subas sepatas spectabit talis cōsideratio ad theo^am. ⁊ h̄ si tales cōcept^9 hr̄enē virtute obti theologici qō i itellu disposito pt facere oīa itelligibilia actu cognita: cū ex sui illimitatiōe non dterminet ad certū gen^9 cognoscibiliū: ⁊ ita causando noticiā ō gditatib^9 sepatꝭ i itellectu nr̄o sub ppria rōne ipaꝝ ⁊ de passiōib^9 ppꝛꝫ cābit noticiā theo^cam ō istis: q̄ noticia theo^ca est noticia quā obȝ theologicū natū ē causare in intellu nr̄o. ❡ Aduertēdū tn̄ φ si noti^a specificeē vel denoiēē nō tm̄ ab obto a q̄ cāē: sȝ ab obto ō q̄ ⁊ terminatiue: cui^9 ē pncipalī^9 specificare: vt dicem^9 i q̄one. 38. ō regressu: cognitio ō istis gditatib^9 citra deū magl diceret metha^ca q̄ȝ theologica: ēt dato φ cāreē ab obto theo^co: q̄ nō eēt ō obto theologico: sȝ ō alys ab illo: sic geometria eēt illa cognitio q̄ eēt ō linea ēt si talis cognitio cāretur ab obto theologico. seu ab aliq̄ supplēte vicē obti theologici. ❡ Qz si tu dicas. Sco. i q̄one de subto theolo^e dic̄ istā eē theologicā. ❡ Rn̄deo. ipse accipit sciam specificari ab obto a q̄ cātur: ⁊ h̄ teneē pbabilr̄: sȝ nō negat. gn possit pbabilr̄ teneri ipsaȝ specificari ab obto de q̄ est. Un̄ nō valȝ: nō posuit istū modū: ḡ negauit ipȝ. Loc^9 ab auc̄te negatiue nō tenet: ⁊ forte illū modū specificandi tetigit i q̄one ō subto theolo^e. cū dic̄ in p̊ arti. theo^e. i nobis talis ē cognitio q̄lē itellus nr̄ natus ē hr̄e ō obiecto theo. ❡ Qz si tu dicas: ḡ deo hr̄et distictos habit^9 sciales: ⁊ tūc theo. dei nō eēt oīs scia dei: qō negat Sco. ❡ Respōdeē negādo ꝯn̄aȝ tenēdo p̊^m fundamētū. s. φ tm̄ specificaē scia ab obto a q̄ cātur. Sȝ tenēdo 2^m fundamtū: cōcediē ꝯn̄s ⁊ cōseq̄ntia. Scdōȝ p̊^m fundamentū locut^9 est Sco. n̄ sȝ 2^m. ❡ Uel dōȝ ē ⁊ meli^9: φ n̄ silr̄ specificaē scientia i itellu diuino ab obto creato: sic specificaē i itellu creato: q̄ respcū itellus diuini nihil aliud ab eēntia diuina pōt p se termiare actū ei^9: sȝ solū eēntia sic p se terminat ēt qōcūq̄ aliō [illegible]te eēntie (vt ōclarat Sco. i reportatiōib^9 pisiēsib^9 lib. i. dis. 36. q. i) In itellu vō creato nō solū eēntia pt p se termiare actū ei^9. veꝝ ēt qōlibȝ aliud creatū. Rō vō h^9 dr̄ie in obto creato terminante videaē i. q. allegata. ⁊ sic saluabis φ oīs scia dei ē theo. nō āt oīs scia itell's creati. Sȝ i ipo poteēt poni distictē habit^9 sciales. ❡ 2^a cōclusio pncipal loq̄ndo ō cōsideratiōe gditatis i vli p̊ ⁊ scdo mō. Ad meta. spectat ꝯsiderare oīuȝ entiū mālīū gditates i vli. Ista ꝯ pȝ ex dictis. pbaē tn̄ sic. Scientia cōissima cōsiderās aliqō vnū obm cōissimū ⁊ passiōes cōissimas oīb^9 entib^9: hȝ cōsiderare oīa entia ⁊ gditates ipsaꝝ sub talib^9 rōnib^9: q̄ subȝ i sciētia p̊^m ē illud p cui^9 rōnē cōsideraē q̄cūq̄: ⁊ vlteri^9 si sic p̊^m ⁊ adeq̄tū cōsiderabūē q̄cūq̄ icludūt rōneȝ ei^9 (alioquin obȝ excederet sciaȝ: q̄ i aliq̄ icluderet rō obti pꝛimi: qō nō ptineret ad ipaȝ sciaȝ: ⁊ ita subm excederet.) Sed metaphy. cōsiderat ens inq̄ntū ens: ex q̄rto meta. in p̊n. qō ē cōe oīb^9: ⁊ ēt ꝯsiderat passiōes oīb^9 ꝯpetētes. ergo ⁊c. ❡ Tertia ꝯ. Ad meta. spectat ꝯsiderare gditates reꝝ in pticulari respectiue: resoluendo tales gditates in ens: ⁊ in p̊ncipia entis. Ista ꝯ probaē. Illa gditas ptinet ad meta. sub ea rōne: sub q̄ p̄cise ꝯsiderata: icludit ens vel identice vel formalr̄ sed gditas q̄cūq̄ mālis ⁊ imālis: p̄cise ꝯsiderata: inq̄ntū talis icludit ens formaliter vel idētice. ḡ. maioꝛ pȝ. q̄ sicut illa sunt cognoscibilia ab aliq̄ potētia: gb^9 obiectū eius p̊^m ē cōe: sic qō p̄dicatur de illis idētice vel formalr̄. (vt est de mente doct. subt. in p̊ sniaꝝ. dist. 3. q. 3.) sic illa sunt cōsiderabilia a scia gb^9 subiectum p̊^m scie sic est cōe. minoꝛ ēt pȝ. q̄ de q̄cūq̄ gditate q̄ntūcūq̄ abstrahaē ⁊ p̄scindaē ab his que non sunt de gditate eius (dūmō abstractio fiat per noīa p̊maꝝ itentionū.) sp ens p̄dicaē saltēȝ idētice. Un̄ ista est vā. humanitas est entitas in p̄dicatiōe identica: vt vult Sco. in. 8^a dist. p̊mi. q. de attributis. in fine: ⁊ tn̄ nō ꝯcediē ista apō ipȝ. humanitas ē aīalitas. neq̄ in p̄dicatiōe formali: neq̄ in p̄dicatiōe idētica: vt pȝ p ipm in 3° meta. q. vnica: ⁊ in. 2. dist. 16. q. p̊^a. ⁊ q. 16. in de vlibus. Rō istius dr̄ie videaē ibi. ex quo seq̄ē. φ (cū gditas in pticulari accepta ⁊ ꝯsiderata sub rōne qua talis sit identice ens: vna: va: bona: ⁊ sic de alys passiōibus entis.) vt sic nō subterfugit ꝯsideratiōeȝ meta. nō tn̄ dico φ ꝯsideretur sub rōne pticulari sistendo in tali rōne pticulari: aut in p̊ncipys ipsi^9. sȝ solum referēdo ipsam ad ens. et ad p̊ncipia entis: seu q̄ sumūē ab ente. Un̄ aliud est cōsiderare humanitatē inq̄ntū gditas icludēs māȝ sensibileȝ: seu māȝ put est p̊n^m potētiale ⁊ mobile: hn̄s ordineȝ ad formā nālē vt subiectū ipsi^9: ⁊ silr̄ ꝯsiderare formaȝ humanitatis put ē p̊n^m opatiōis ⁊ mot^9 in ipsa. Aliud ē ꝯsiderare hūanitatē vt q̄dā entitas i se: ⁊ vt icludit māȝ ⁊ formaȝ: vt ista sunt p̊ncipia eēntie ipsi^9: circūscripta oī rōne mot^9 ⁊ mutatiōis. Un̄ sic ens: qō p̊ ꝯsiderat meta. abstrahit a motu ⁊ quāto: ⁊ ab oī q̄litate sensibili: sic et qōlȝ iq̄^m ꝯsideraē a meta. sic abstrahit. ⁊ sic meta. ꝯsiderat gditatē mālē in pticulari respectiue in ordie ad ens ⁊ ad p̊ncipia entis. Artifex aūt spālis ꝯsiderat ipsaȝ gditatē pticularē in se: sistēdo in ipsa: ⁊ in p̊ncipys eius: vt sunt p̊ncipia hui^9 inq̄ntū h^9. Un̄ lȝ phs nālis ꝯsiderādo gditatē ignis p̄cisiue ⁊ abstractiue abstrahat a motu et mobilitate: tn̄ gditas ignis vt ꝯsideraē a nāli nō abstrahit a p̊ncipys mot^9 ⁊ mobilitatis: sȝ de necītate icludit talis gditas māȝ: vt mā est p̊n^m potētiale ⁊ mobile: vel vt vtar vbis Auerroys in. 2. physi. includit māmm vt est subȝ forē: q̄ est p̊n^m opatiōis ⁊ mot^9: ⁊ pȝ ista ꝯ. ❡ Ultia ꝯ. Meta. nō ꝯsiderat gditates māles i pticulari: put gditas in se est pticularis: ⁊ sub rōne pticulari. Ista ꝯ pȝ ex dictis: p q̄ faciūt argumēta adducta p ꝯfirmatione opi. doct. subt. ❡ Sȝ ex ista vltia ꝯne isurgit vna difficultas: pp qd est φ gditates sepate cōsiderētur a meta. sub rōne pticulari magis q̄ȝ gditates māles. Videē. n. φ sit ꝯsilis rō de vtraq̄: cū vtraq̄ s̄m Sco. in esse gditatiuo abstrahat a motu. ❡ Rn̄deē φ ppꝛiū ē scie metaphi. ꝯsiderare gditatē abstrahēdo a motu ⁊ a mā sensibili. ḡ ad ipsaȝ maxie ptinēt illa q̄ s̄m eē sūt sic abstracta: ḡ cū mod^9 ppꝛi^9 ꝯsiderādi i metaphy. (q ē abstrahere s̄ȝ cōsideratione) cōueniat istis gditatib^9 sepatis s̄m eē: maxie videē ptinere ad metaphy. ⁊ nō iste gditates que p̄cise abstrahūt s̄m cōsideratione ⁊ nō s̄m eē q̄ licȝ abstrahāt s̄ȝ cōsideratione a motu ⁊ mobilitate (loq̄ndo ō eaꝝ eē gditatiuo i pticulari) nō tn̄ vt sic abstrahūt a p̊ncipys mot^9 ⁊ sensibilitatꝭ: q̄ nō abstrahunt a forma (nāli q̄ ē p̊n^m mot^9 ⁊ sensibi^m: ⁊ sic pȝ ad. q.

Nunc videē ad argumēta p̊ncipalia. ⁊ p̊ ad p̊mā au

ctoritatē: q nullꝰ artifex pt ꝯsiderare lineā ad qd̄ gen9 ptineat: nisi cuiꝰ ē ꝯsiderare ipa gnā gnālissima. Hoc at̄ ptinet ad metaphy. q ꝯsiderat q̄titatē: vt ē ꝺ ꝑmis p̄tibus subiiuis entꝭ: ꝛ ita sine htu meta. nūq̄ mathe. distīcte cognoscit lineā: ꝛ ex ꝯñti an sit distīcta a sup̄ficie ꝛ a corpe. Sed ad h̄ cogn̄scēdū dirigitur p ꝯceptꝰ metaphy.

¶ Ad scd̄az auctoritatē p̄z r̄nsio. Nūq̄. n. aliqd̄ p̄nᵐ cognoscit̄ distīcte: nisi resoluat̄ ī oīa ea ī q̄ pt resolui: ꝛ ita ī ens: ꝛ ī alios ꝯceptꝰ metaphy. q̄s icludit: ꝛ ita si termini subales ꝯcipiunt̄ distīcte nō sistēdo ī ipis: s̄z resoluēdo ī ens: ꝛ ī p̄ncipia sumpta ab ente: h̄ erit per habitū meta.

¶ Ad ꝯfirmationē p auc̄tes. ī zᵒ sniax r̄ndet̄ quemadmodū dcm̄ ē ī corpe qōnis: q ꝺ q̄ditatibꝰ spālibꝰ ī ordie ad ens: ꝛ ad p̄ncipia eiꝰ h̄r ꝯsideraꝰ meta. s̄z nō ꝺ talibꝰ q̄ditatibꝰ sisten̄ ī p̄ncipijs ppriꝭ ipax: ꝛ sic itellexit Sco.

¶ Uel dōz ē q ꝯsideraꝰ abstracta appropriate dr̄ meta. cū meta. p̄ncipalr̄ sit abstrahere. oēz. n. ꝯsideratōēz realē abstractā possumꝰ appellare meta.

¶ Et si dicas. Artifex spāl' cū abstrahit q̄ditatē quā ꝯsiderat ab his q̄ isūt p accn̄s: cū diffiniat ipaz: ꝛ ꝯsiderat ipam q̄ditatiue: sic̄ etiā meta. q̄r igr̄ magꝭ ista abstractio q̄ditatꝭ dr̄ meta q̄ nālis vl' matheᶜᵃ.

¶ R̄ndet̄ q meta. magis abstrahit a motu ꝛ q̄titate q̄ᵐ ad ea q̄ p̄ ꝯsiderat: ꝛ a p̄ncipijs istox vt istox p̄ncipia sūt: a qbꝰ nō abstrahūt artifices spāles. ḡ ꝯsideratio abstracta magꝭ appropāte pt dici metaph. Alia rō eiusdē pt assignari: q2 cū q̄ditas q̄tūcūq̄ abstracta sp̄ icludat ens. saltē idētice: ꝛ nō icludat ppa p̄ncipia nālia: aut mathema. sic q talia p̄ncipia p̄dicēt̄ ꝺ q̄ditate q̄cūq̄ p̄dicatiōe: seq̄t̄ q ꝯsideratio abstracta magꝭ dꝫ dici meta. q̄ physica: aut mathema.

¶ Sed ꝯ argr̄. q2 sic ista ē vā. hūanitas ē entitas: ita vr̄ ista ꝯcedenda: hūanitas ē aīalitas ꝛ rōnalitas: q2 ista icludūt̄ eēntialr̄ ī hūanitate. Et ꝯfirmatur: q2 dic̄ ꝯmē. 7. meta. cō. 20. q Sor. nihil aliō ē q̄ rōnalitas ꝛ aīalitas.

¶ R̄ndet̄: negando istā. Hūanitas ē aīalitas ꝛc. qm̄ l3 anīalitas ꝛ rōnalitas sic ī abstracto icludāt̄ eēntialr̄: ꝛ vt ptes eēntiales ī hūmanitate: nūq̄ tn̄ p̄dicāt̄ ī recto p̄dicatōe eēntiali: q2 p̄s sūpta p modū ptis nō p̄dicat̄ ꝺ toto. ī abstracto at̄ sic significat̄: ꝛ ī ꝯcreto p modū totiꝰ: q2 ꝯcretū significās formā significat ipaz ī htudie ad totū. q2 p modū dnoiantis ipz totū. ꝛ ita ꝯnotat totū. licꝫ significet p̄ ptē.

¶ Ad ꝯfirmationē ꝛ ad Auerroyz dr̄ vnoᵒ. q ipse intelligit q Sor. nil aliō ē q̄ aīalitas ꝛ rōnalitas integratiue ꝛ ꝯstitutiue: sic̄ ꝯcedit̄ q totū ē sue ptes ꝯstitutiue ꝛ itegratiue: q2 ptes itegrāt ꝛ ꝯstituūt ipz totū. s̄z nō ē vex q ptes sint ipz totū ī p̄dicatiōe formali: ꝛ p idētitatē.

¶ Ul' dicēdū ē ad itētionē eiꝰ: q Sor. nihil aliō ē q̄ aīalitas ꝛc. q2 tenet ipe: q totū nihil aliō ē q̄ sue ptes sil' sumpte: vt h3 videri ī p̄ phy. cō. 17.

¶ Uel 3ᵒ. Alr̄ dōz ē (s̄m Sco. ꝛ Tho. q teneēt oppoᵐ.) q ab vtroq̄ negāda ē ista. Hūanitas ē aīalitas ꝛ rōnalitas: ī p̄dicatiōe eēntiali ꝛ p idētitatē: q2 subz sē h3 p additionē ad p̄dicatū: q2 subz significat totū: p̄dicatū ptes: ꝛ totū addit ad ptes ēt sil' sūptas: ꝛ ita ista ñ ē formal̄: neq̄ idētica hūanitas ē aīalitas ꝛc. Ista tn̄ ꝯcedit̄ p idētitatē: ꝛ ē vā idētice. hūanitas ē entitas: q2 q̄uis ista extrema sint abstracta remāet tn̄ alterū extremū: qd̄ ē entitas ifiᵐ saltē p̄missiue. pp quā ifinitatē idētificat̄ alteri extremo pfecta idētitate: q̄ ē idētitas real'. Nā ifiᵐ siue sit tale actualr̄: siue permissiue: sp̄ idētificat sibi realr̄ q̄cq̄d ē sibi ꝯpossibile. Et h̄ s̄z Sco. ī pᵒ dis. 8. q. penul. Ex q̄ appet q nūq̄ pt fieri tāta abstractio in p̄mis itētiōibꝰ q hūanitas abstrahat ab ente: ꝛ a p̄ncipijs entꝭ: p q̄ pt ꝺmr̄ari aliqd ꝺ hūanitate ꝺmr̄atiōe metaphy. s̄z bn̄ ī ista abstractiōe humanitas abstrahit a p̄ncipijs nālibus: q2 pt sic abstrahi a mā sensibili: ꝛ ab aīalitatē: q2 hec nōn predicatur de ipsa.

Ad rationes r̄ndet̄: ꝛ p̄ ad p̄mā negando maiorē. obz. n. sē h3 ad pōz: sic̄ motiuuz ad mobile: vl' sic̄ actiuū ad passiuū ꝛc. zᵒ ꝺ aīa: ꝛ ex p̄hibꝰ alijs locis. s̄z obz sē h3 ad hiuz: sic̄ cā efficiēs ad effcūm: ꝛ sic̄ mēsura ad mēsuratū. scibile. n. causat sciaz: ꝛ mēsurat ipaz: ex. 5. meta. ꝛ nō causat pōz: neq̄ mēsurat: s̄z bene agit ī ipaz: ꝛ monet. Silr̄ scd̄o. sic sē h3 obz p̄ᵐ ad pōz: q si aliqd obz mouet aliq̄ pōz: ꝛ cognoscit̄ ab aliq̄ pō: qd̄cūq̄ ī q̄ saluat̄ rō realis obtī ē cognoscibile a tali pō: ita q pō respicit tale obz s̄z oēz modū q̄ icludit rōnez obtī p̄mi: vt p̄z īducēdo ī oibꝰ potētijs: ꝛ maxie h̄ ē vex ꝺ intellectu ꝛ obto eiꝰ: q2 itellꝰ itelligit vl' pt itelligere: q̄ᵐ est ex nā itellꝰs: qd̄ l3 ens: nō solū s̄m rōnes gnāles ꝛ cōmunes: vex ēt s̄m pprias rōnes. Et h̄ ē qd̄ dic̄ Ar. 3ᵒ de aīa. oz itellꝫ eē imixtū ad h̄: vt oīa itelligat: tex. cō. 4. s̄z obz respicit tn̄ hiuz s̄z rōnes aliq̄s ꝛ nō s̄m oēs: vt p̄z discurrēdo p oēs. ꝛ rō ē: q2 distīcti habitꝰ hn̄t distincta ꝛ determīata p̄ncipia: q̄ nō excedūt: ꝛ ita limitatio ipoꝝ stat ad illa p̄ncipia: ꝛ q2 meta. ē hitꝰ vlis: ē tn̄ rō cognoscēdi obta ī vli: nō ī p̄ticulari.

¶ Ad rōnē zᵃᵐ p̄n. R̄ndetur: q meta. ē scia pfectissima q̄tū ad subas sepatas q̄s ꝯsiderat pfectissimo mō: quo p̄nt ꝯsiderari ī aliqua scia hūanitus iuētā: ꝛ ēt pfectissima ē q̄tum ad trāscēdētia q̄ ꝯsiderat q̄ sūt certissima cognoscibilia certitudie euidētie.

¶ Pro quo nōnᵐ ē: q obz eē certiꝰ ꝯtigit duobus modis. Unoᵒ q2 ī sē pfectius ꝛ actualius ens: alioᵒ q2 sit euidētiꝰ apō itellcm̄: ꝛ ꝺ quo itellꝰs plēs gradꝰ cognoscibilitatꝭ attigit: ꝛ iste due certitudies sūt sepabiles. Aliqd. n. pt eē certiꝰ p̄ mō qd̄ nō ē scd̄o mō: sic̄ ē ꝺs ꝛ itelligētie. hn̄t. n. certitudinē actualitatꝭ ꝛ pfectiōis: q̄ᵐ ē ex pte ipax: ꝛ tn̄ nō hn̄t certitudinē euidentie. ꝛ pp h̄ dixit Ar. ii. ꝺ aīalibꝰ: q q̄uis ꝺ īmālibꝰ minimā cognitionē hēamus: ista tn̄ ꝺsiderabilior ē cognitiōe magna q̄ pōt hr̄i ꝺ mālibꝰ. vnde mālia ꝛ sensibilia sūt certiora nobis certitudie euidētie: s̄z nō certitudie pfectōis. Nā loq̄ndo ꝺ ista certitudie: sic̄ aliqd ē ens: ita ē in sē certū: ita q talis certitudo iseq̄tur entitatē: ꝛ ꝺ vtraq̄ certitudie fecit mētionē Ar. ī p̄ ꝺ aīa ī p̄n. De ista ēt certitudie fecit mētionē ī p̄ posteriox: vbi ꝯpat ꝺmōstrationē vlēm ad p̄ticularē: ꝛ vult q vlis sit certior: ꝛ facit magis scire q̄ p̄ticularis. Applicādo ad ppositū: meta. ē pfectior q̄cūq̄ alia scia quo ad subas sepatas s̄z p̄mā certitudinem. Quo ad trāscēdētia ē pfectior rōne scd̄e certitudis: ꝛ s̄z pportionē obtī ad pōz q̄ alia p̄ticularis: q2 plēs gradus cognoscibilitatꝭ attigimꝰ ꝺ vlī q̄ ꝺ p̄ticulari.

¶ S3 arr̄. Cognitio alicꝰ ī p̄ticulari ē pfectior q̄ cogniᵒ eiꝰ ī vlī: qd̄ pbat̄ zᵉ. Tū q2 cognitio alicꝰ ī vlī ē ꝯfusa: ḡ ipfecta. Tū scd̄o q2 p̄ticulare icludit vlē: ꝛ nō ꝯ. ḡ sic̄ p̄ticlare ē pfectiꝰ vlī: ita cogniᵒ p̄ticlarꝭ ē pfectior vlī.

¶ Ad h̄ r̄ndet̄. ad p̄ᵐ: q cogniᵒ alicꝰ p̄ticlaris ī vlī ē ꝯfusa: q2 cog̃scēt̄ cōfuse ē cog̃scēt̄ aliqd: sic̄ dr̄ p nomē: vl' cog̃scere ipz solū ī vlī: q2 vlē cōtinet p̄ticulare cōfuse ꝛ idistīcte. tn̄ cogniᵒ vlis ī sē nō ē ꝯfusa. Uñ aliō ē dr̄e q p̄ticulare cognoscit̄ in vlī: aliō q vlē ī sē cognoscat̄. p̄ᵒ ē cōfusa scd̄a distīcta. Metaphy. ē ipox vliuz ī sē: q2 p sē p̄ ē vliuz: p accn̄s p̄ticulariū: ꝛ iō meta. q̄ᵐ ad suū obz qd̄ respicit p sē est distīcta: ꝛ vt ē cognitio p sē. q̄ᵐ vō ad obz p accn̄s ē ꝯfusa: ꝛ vt cognitio p accn̄s: ꝛ h̄ nō icōueniens q cognitio aliq̄ sit p sē distīcta: p accn̄s ꝯfusa.

¶ S3 ꝯ q2 cuicūq̄ ꝯpetit vnū oppositox p sē: reliquū oppoᵐ nō ꝯpetit sibi neq̄ p sē: neq̄ p accn̄s: s̄z cōfusuz ꝛ distinctū sūt opposita: ꝛ metaphy. ē p sē distīcta: ḡ ꝛc.

¶ R̄ndet̄. q p sē pt ꝺtermiare vl' cōpōnē ipaz ꝛ ihērētiaz formalē p̄dicati ad subm: vel pt ꝺtermiare ipz p̄dicatū. p̄moᵒ maior ē vera: ꝛ nego

minorē sub isto sensu. 2° mō ꝓpō maior ē falsa: ꝛ mior vera: neqꝫ ista. ꝯfusū ꝑ accñs ꝛ distinctū ꝑ se sūt opposita: vt ꝑ se ꝛ ꝑ accñs dterminát ipꝫ ꝑdicatū: sic albuꝫ simplr ꝛ nigrū ſꝫ gd ꝛ ꝑ accñs nō opponunꝰ. ❡ Ad 2m rñdeꝰ. ꝙ pticulare ꝓut icludit vle ē ꝑfectiꝰ: ſꝫ vbi nō icludit: non est ꝑfectiꝰ. Daꝰ exēplū a Dyonisio dicēte. ꝙ eē dei ꝑcise sumptū: vt distiguiꝰ ꝫ alias ꝑfectiões attributales. s. sapiaꝫ ꝛ itellcm̄ ē gd ꝑfectiꝰ: tñ accipiēdo eē sapie ꝓut icludit eē diuinū: nō ē ꝑfectiꝰ ipꝫ eē i deo q̄ꝫ sapia. Applicādo ad ꝓpositū ipꝫ pticulare ꝓut cōsideraꝰ ab artifice spāli: nō icludit vle: qꝛ eiꝰ nō ē ꝯsiderare tales rationes vles: ſꝫ solū pticulares: ꝛ iō talis cognitio nō ē ꝑfectior. Neqꝫ ē veꝝ: ꝙ sic obꝫ ad obꝫ: sic se hēat cognitio ad cognitionē: qꝛ obꝫ simplr icludit obꝫ: ſꝫ ñ cognitio cognitionem: qꝛ cognitio sciētifica habꝫ dterminata ꝑncipia scibil: vltra q̄ ñ se extēdit: qḋ nō ē doꝫ ḋ obtis. quare ꝛc. ❡ Ad rōnē vltimā rñdeꝰ ꝙ ꝑ vnū hitū nō cognoscitur vtrūqꝫ extremū: ꝛ dña coꝝ: ſꝫ distictis hitibꝰ. vnde siue relatio specificeꝰ a termino: siue a fundamento ſm diuersas opiniones talis erit habitus vel actus cognoscitiuus dñe: quale erit fundamentū aut terminꝰ. q̄re ꝛc.

❡ Fere autē ꝛ difficillima sunt hoibus ad cognoscēdū q̄ maxie sūt vlia. Tex. ꝓlo. Q̄ō. X.

Q ueritur. Utruꝫ magis vlia sint nobis notiora q̄ꝫ minꝰ vlia. ❡ Et argꝰ ꝑ pte affirmatiua ꝑ illā auctēꝫ vulgarē i ꝓ physi. Ex vlibꝰ ad singularia oꝫ ꝓcedere. Habꝫ ibi Aꝝ. ꝙ ꝓcedēdū ē i nālibꝰ ex notioribꝰ nobis ad ea q̄ sūt minꝰ nota nobis: ꝛ notiora nāe. Sꝫ in nālibꝰ ex vlibꝰ ē ꝓcedēdū. ğ vlia sūt nobis notiora. ❡ Sꝫ ad h̄ rñdēt Scotiste. Or vlia dñr notiora noticia distincta. ❡ Sꝫ ꝫ. Aꝝ. ꝓbat vlia eē notiora ꝑ h̄: ꝙ vle ē qḋdā totū ꝯphēdēs plura sub se: vt ptes. Sꝫ totuꝫ cognosciꝰ cognitione ꝯfusa (vt diꝰ ipe.) ğ vle est nobis notiꝰ noticia ꝯfusa. ❡ Et ꝯfirmaꝰ. Probat. n. vle eē notiꝰ ꝑ exēplum ḋ toto itegrali: qḋ ē notiꝰ apud sensuꝫ: ꝛ ḋ toto eēntiali qḋ ē notiꝰ q̄ꝫ ptes diffiniētes vl eēntiales. Et ꝑ exēplū ḋ toto vli i cognitiōe pueri: sed oia ista tota cognoscūꝰ cognitiōe ꝯfusa. ğ ipꝫ magis vle cognoscitur a nobis ꝑus cognitiōe ꝯfusa. ❡ Itē argꝰ. Illa dñr nobis eē ꝑus cognita: quoꝝ singularia ꝑus ꝛ efficaciꝰ mouent sēsū: ſꝫ ita ē ꝙ singlaria magl vlis ꝑus ꝛ efficaciꝰ mouēt sensuꝫ. ğ seqꝰ ꝓpositū. ❡ Itē 3° argꝰ. Intellus sp ꝓcedit de iperfecto ad ꝑfectū ꝑ mediū: ſꝫ ita ē ꝙ medium iter purā ignorātiā ꝛ cognitionē ꝑfectā ē cogniꝰ ꝯfusa magl vlis. ğ relinqꝰ ꝙ itellus ꝑus dueniꝰ i noticiā ꝯfusaꝫ magis vlis: q̄ꝫ ad noticiam alicuius particularis.

Ad oppositū. Illa q̄ sūt ꝯpositiora sunt nobis magis ꝛ ꝑus nota: ꝑ phꝫ loco ꝑdicto: ſꝫ minꝰ vlia sūt ꝯpositiora q̄ꝫ magl vlia. ğ magis cognita. Probaꝰ minor: minꝰ vlia ꝯponūꝰ ex magl vlibus. ❡ Itē ꝯpositio actualis ē maior ꝯpō ꝛ itēsior q̄ꝫ sit ꝯpō potētialis: ſꝫ minꝰ vlia ꝯponūtur ꝯpōne actuali ex magl vlibꝰ. magis āt vlia si ꝯponunꝰ ex minꝰ vlibꝰ cōponūꝰ ꝯpōne potētiali. ğ maior ꝛ actualior ē ꝯpō minꝰ vlis q̄ꝫ ꝯpō magis vlis. ❡ Itē illa q̄ sūt ꝑora ſm nām: ꝛ ꝑncipia eēntialia rei: sūt nobis minꝰ nota: ꝛ magis nota nāe: ſꝫ magis vlia sunt ꝑncipia essentialia respectu minus vlis: ꝛ sunt priora ſꝫ nāꝫ. ğ minꝰ nota nobis.

In ista. q. quinqꝫ facie mꝰ. Prio ꝑmittemus distictiões q̄sdā. 2° ponemꝰ cōclusiones rñsiuas ad. q. 3° mouebimꝰ dubia ꝫ ipsam ꝛ soluemus. 4° inducemus opinionem San. Tho. nostre determinationi contrariam: ꝛ eam impugnabimus. Quinto ꝛ vltimo soluemus rationes ante oppositum. q.

Quantū ad ꝑm arti. Pria distō sit ista. Primitas capiꝰ tribꝰ modis. Uno° ꝓ primitate originis. 2° mō ꝓ ꝑmitate ꝑfectiōis. 3° ꝓ ꝑmitate adeq̄tiōis: seu causalitatl ꝑcise. Sic ſꝫ triplicē ꝑmitatē est triplex ordo. ꝑmus ē ordo origīs. iste ordo ē iter illa quorū vnū ꝑcedit alteꝝ via origīs ꝛ gnōnis. Aliꝰ ē ordo perfectiōis q ē iter illa: quoꝝ vnū ē ꝑus altero ſꝫ ꝑfectionēꝫ. De istis duobꝰ ordibꝰ facꝰ mētionē Aꝝ. i. 9. meta. ꝙ illa q̄ sūt ꝑora via gnōnis: sūt posteriora ſꝫ subāꝫ ꝛ ꝑfectionē. Et iste ordo duplex acceptꝰ ex ꝑmitate origīs: ꝛ ex ꝑmitate ꝑfectiōis ē oppositꝰ i nobis. ita ꝙ illa q̄ sūt ꝑora ſm gnōnē sūt posteriora ꝑfectiōe. ❡ Et ē aduertēdū ꝙ isti ordies sūt oppositi: vbi sint iter aliq̄ eiusdē rōnis vel ifra idē genꝰ subāle aut accñtale. Sꝫ si isti ordies accipianꝰ iter diuersa gnā: nō ē veꝝ ꝙ illud qḋ ē ꝑus via gnōnis: sit posteriꝰ ꝑfectiōe. sic forꝰ subālis ē illa quā seqtur forma accñtal: ꝛ tñ nō seqꝰ: ꝙ forma accñtalis sit ꝑfectior forma subāli. De istis ordibꝰ videas Sco. i ꝑ sñiaruꝫ di. 3. q. 2. Primitas cāltatis ē ꝑmitas adeq̄tiōis: ḋ qua primitate loqꝰ phs i ꝑ posterioꝝ. cap. ḋ vli: volēs ꝙ vle qḋ ē ꝓpa passio ꝯpetit subīo ꝑ ꝑmitate cāltatis ꝑcise. ❡ Scḋa distictio. Aliḋ ē itelligere ꝯfusuꝫ: ꝛ aliḋ itelligere ꝯfuse. Intelligere ꝯfusuꝫ ē itelligere aliqḋ vnuꝫ in quo pla ꝯfunduntꝰ vt ptes. Sꝫ itelligere cōfuse: ē aliqd intelligere sic exꝑmiꝰ ꝑ nomē: vel sicut inferius ꝛ particulare intelligitur i vli. Ita ēt aliḋ est itelligere distictū: ꝛ aliḋ itelligere dističte. itelligere distictū ē itelligere aliqd idistiguibile i ptes. sic itelligo Sor. q Sor. ē idistiguibilis i ptes subiectiuas. Sꝫ itelligere dističte ē intelligere sic exꝑmiꝰ ꝑ diffōnē. Uñ ꝯfusuꝫ vel distictū itelligere iportat ꝯditionē se tenētē ex pte obti. ſꝫ dističte itelligere vl ꝯfuse iportat ꝯditionē se tenēteꝫ ex pte cognitiōis. Or āt aliq̄ cognitio possit eē disticta ex parte obti: ꝛ nō ex pte cognitiōis ḋclaꝰ a simi. Dicimꝰ. n. ꝙ aliq̄ cognitio ē certa ex pte obti: ꝛ icerta ex pte cognitiōis: ꝛ aliq̄ cō. vñ cognitio q̄ est ḋ deo dꝰ eē certior q̄ꝫ cognitio mathe^ca^ ex pte obti. Tñ cognitio mathematica ē certior certitudie se tenēte ex pte cognitiōis q̄ꝫ sit cognitio ḋ deo. ❡ 3ª distictio. Aliqd pt cognosci triplr. vno° cognitiōe actuali. 2° mō cognitiōe hituali. 3° mō cognitione virtuali. illḋ dꝰ cognosci cognitiōe actuali: quādo aliqd actu cognosciꝰ. Cognitiōe hituali: qñ ē i ꝓxima dispōne ad cognosci: nisi aliqd ipediat. Cognitiōe virtuali aliqd cognosciꝰ: qñ cognosciꝰ vtute alicꝰ qḋ ꝑ se ꝑ termiat intellectionē. sic pticulare cognosciꝰ i vli: qñ tale vle ꝑ se ꝛ ꝑ termiat itellectionē. ꝛ breuiter ptes oēs vtualr itelliguntꝰ in toto: qñ ipsum totum per se ꝑmo intelligitur.

De secūdo arti. His premissis poniꝰ ꝑ° ꝫ. (Loquēdo de cognitiōe actuali via originis.) Primū cognitū cognitione ꝯfusa ē spēs spālissima: cuius singlare fortiꝰ ꝛ efficaciꝰ mouet sensū: (ꝛ h̄ dimittēdo difficultatē ḋ cognitiōe singularis ad qōnē. 35. An ꝑ se intelligaꝰ a nobis.) Ista ꝫ probaꝰ. Premittendo: ꝙ oē agēs nāle agit ſꝫ vltimū vtutl sue i passuꝫ ꝓportionatū sibi sufficiēter approximatū: ꝛ ḋbite dispositūꝫ. Istḋ ꝑmissuꝫ ꝑr. Agēs nāle necīo agit: ꝑ Aꝝ. 2°. phẏ̄co. ruꝫ. Distiguēteꝫ agēs nāle ab agēte a ꝓposito penes oppositū modū agēdi. Agēs nāle sic agit: ꝙ i ptāte sua non est nō agere: ſꝫ agēs a ꝓposito sic agit: ꝙ pt non agere. Et ꝑite passo. Mō argꝰ sic. qḋ ḋ necessitate agit: agit ſꝫ vltimū vtutl sue: qꝛ sic i ptāte sua ñ ē agere: ꝛ nō agere: ita i ptāte sua ñ ē modꝰ agēdi. s. ageꝰ itēse: aut remisse: ſꝫ agit quātum potest: nisi sit impediens. ❡ His ꝑmissis ꝓbaꝰ

xclo sic.oē agēs qđ agit fʒ vltm̄ vtutl sue pducꝫ effcūꝫ pfe-
ctissimū quē pt pdu'ꝫ i passo sibi pporꝫ ōbite dispo'ꝫ
ꝯueniēter approxiato.Sʒ ita ē ꝙ illa q̄ ꝯcurrūt ad cāndū
itellcōnē:agūt fʒ vltim vtutl sue:g̃ pducūt i itellu cōce-
ptū pfectissimū quē pnt pducere.Sʒ tal' ꝯcept' pfectissi
m' ē ꝯcept' spēi spālissime ꝯfusus:g̃ pducūt istū ꝯceptū
i itellu posli.Maior p'.nā ex oppo'o pdicati iferꝫ oppom
subti.Da.n.ꝙ agēs n̄ pducat effcūꝫ pfectissimū quē pōt
pducerꝫ:g̃ n̄ agit fʒ vltm vtutl sue:sʒ agit citra vltim vtu-
tis sue.mior ē maifesta.qꝛ cātio pmi ꝯcept' pcedit oēm
actū volūtatl:ꝛ ē nālis puenies ab agētib' nālib' q̄ sunt
spēs itelligibilis.itells agēs:ꝛ itells polis.sʒ agentia nā-
lia agūt fʒ vltm vtutl sue:vt ex pmisso presupposito pʒ:g̃
ista agētia cānt pfectissimū ꝯceptū.ꝙ āt ꝯcept' spēi spe-
cialissime ꝯfusus dicaꝫ eē pfectissim' appet.qꝛ includit
oēs alios ꝯcept' supiores:ꝛ aliqd supaddit ad ipos: iste
ēt ꝯcept' subest po'ꝛ vtuti istoꝝ agētiū i p istāti nāe: qđ
nō ē dēʒ ō ꝯceptu disticto spēi spālissime vt videbiꝫ infe-
ri'.❡ Cōfirmaꝫ ista rō:qñcūqꝫ sūt aliq̄ duo agētia nālr
eque approximata alicui passo ōbite disposito:illđ qđ ē
actuali':puenit illđ qđ ē min' actuale i agēdo circa pas-
suꝫ.Sʒ rō spēi spālissime:ꝛ ratio supioris puta gnis sūt
duo agētia nāliter i itelluꝫ possibilē q ē passuꝫ dispositū
ad receptōeꝫ vtriusqꝫ ꝯcept':ꝛ rō spēi spālissime ē actua
lioꝛ q̄ sit rō gnis:g̃ rō spēi i mouēdo itelluꝫ possibilē p-
uenit rōnē gnis:ꝛ alioꝝ supioꝝ.mior p p' pte pʒ.scđa vo
pbaꝫ.qm̄ i ordie eētiali supioꝝ ꝛ iferioꝝ q̄to rō ē infe-
rioꝛ:tāto ē actualioꝛ.Alias pbatiōes isti' ꝯnis videas a
Sco.i p sniaꝝ dis.3.q.2.❡ 2' ꝯ pncipalis ē ista. Primū
cognitū(via origis i cognitiōe actuali ꝛ disticta)ē ens.
pbaꝫ.psupponiꝫ.n.ꝙ cogni' actual' disticta attēdiꝫ pe-
nes illđ qđ pauciora icludit:ꝛ qđ ē min' distiguibile i p-
tes eētiales.Inclusio.n.ptiū eētialiū ē actualioꝛ iclu-
sio:q̄ iclusio ptiū subtiñaꝝ:qꝛ p' ē actual':2' ē potētialis.
Isto stāte argr̄ sic.Illđ pus cogsciꝫ poritate origis in co-
gnitiōe actuali ꝛ disticta qđ ē min' distiguibile i ptes es-
sentiales:sʒ tale ē ens inq̄m ens.g̃ ens inq̄tū ens dꝫ esse
pmū cognitū via origis i cognitione actuali ꝛ distincta.
Maior pʒ ex pmisso.Nā ꝯcept' distict' ē ille ꝯceptus q
resolviꝫ i pncipia eētialia ꝛ exp̄miꝫ noie diffōnis:sicut
ꝯcept' ꝯfusus ē ille q nō resolviꝫ i pncipia eētialia seu
in ptes eētiales:q exp̄miꝫ noie diffiniti:g̃ maior ē va.
❡ Et ꝯfirmaꝫ ista rō.illđ dꝫ pus cognitū cognitiōe di-
sticta qđ pt cognosci sine alys:ꝛ alia nō sine ipso.h pʒ p
rōnē poris positā a pho.5.meta.ca.ō pori.Priora fʒ nāꝫ
sūt q̄cūqꝫ ꝯtigūt eē sine alys ꝛ alia nō sine ipis.Sʒ ita ē:
ꝙ ens ꝯcipi pt sine alys iferiorib' q̄m ad suū ꝯceptū qdi
tatiuū ꝛ distictū:ꝛ iferiora nō sine ente:g̃ ꝯcept' entis dꝫ
pus cogsci cognitiōe disticta ordie origis.Alias q̄ʒ pba-
tōes isti' ꝯnis videas a Sco.i p sniaꝝ:loco pus allegato.
❡ 3' ꝯ ē ꝙ magl vlia pus cognoscūꝫ cognitiōe bituali ꝛ
virtuali.Premitto p ei' pbatōe(pter ea que dixi ō co-
gnitiōe bituali)ꝙ cognitio bitual' obti nō est nisi pñtia
obti ad itellcm̄ fʒ quā pñtiā obʒ ē pñs itellectui sub rō-
ne actu itelligibil'.Et cognitio vtualis ē cognitio fʒ quā
aliqd itelligiꝫ:vt ps obti p itellecti.Vñ cognitio bitual'
seu vtualis nō iportat aliquē actū 2m cogsciituū itellus.
❡ Ista ꝯ(h stāte)pbaꝫ sic.q̄lis ē ordo aliq̄rū i entita-
te:talis ē ordo i cogscibilitate:vbi talia sūt pñtia itelle-
ctui sub rōne actu itelligibiliū:sʒ talis ē ordo aliq̄ꝝ i en-
titate ꝙ illa q̄ sūt ipfectiora si sūt susceptibilia i aliq̄ su-
sceptiuo:nata sūt pus pficere susceptiuū:q̄ illa q̄ sūt pfe
ctiora.g̃ talis erit ordo i cogscēte.ꝙ illa q̄ sūt ipfectiora
pus nata sūt pficere itellcm̄ q̄ pfectiora:sʒ magl vlia sꝫ
ipfectiora min' vlib'.g̃ magl vlia pus cogscūꝫ cognitōe
bituali:ꝛ ita pm cognitū cognitōe bituali ē ipꝫ ens:h idē
dico ō cognitiōe vtuali.videas p h qōnē pallegatā in p
sniaꝝ.❡ 4' ꝯ.pm cognitū ordie pfectiōis ē de'.❡ Pro
intellcōne isti' ꝯnis ē aduertēdū:ꝙ cognitio pt intelligi
eē pfectioꝛ duob' mōis.Primo mō ꝙ sit pfectioꝛ simp'.
Alio' ꝙ sit pfectioꝛ fʒ pportlonē po' ad obʒ.Illa cogni-
tio ē pfectioꝛ simp':q̄ ē ō obto fʒ se pfectiori. illa āt ē p-
fectioꝛ fʒ pportōeꝫ fʒ quā pō cogscēs plēs grad' cogno-
scibilitatl attigit ō obto cogscibili.Ista distictio ē ō mē-
te phi in p ō aia i pn'.Bonoꝝ bonorum ꝛc.❡ Loq̄ndo
ō cognitiōe pfectiori simp'.Nra ꝯ pbaꝫ.illđ ē pm simp'
tale:c' cognitio ē actualiō simp':sʒ cogni' ō dō ē hꝫ.g̃ ꝛc.
maioꝛ nō.mioꝛ p'.Nā cogni' di hʒ oēꝫ actualitatē ꝛ pfe-
ctōeꝫ quā hñt oēs a' cognitōes ex pte po'.ꝛ vltra h aliđ
supaddit ad actualitatē cognitōis q̄ ē ō alys obtis: que
actualitas supaddita ē ex pte di:q supaddit actualitatē
ad oia a' obta itelligibilia:ꝛ cū cogni' nata sit hr̄e aliq̄
actualitatē ab obto:illa q̄ erit ō deo erit actualioꝛ: q̄ sit
q̄cūqꝫ ō alys.❡ Sʒ loq̄ndo ō cognitōe pfectiori fm p-
portiōeꝫ.illa q̄ sꝫ magl sensibilia ꝛ mālia:sꝫ nobis magl
cognita ordie cognitōis fʒ pportionem.❡ Ista 5a ꝯ p'.
Illa q̄ pus ꝛ efficaci' mouēt sensū:sūt pus cognita in isto
ordie:qꝛ ō ipis plēs grad' cogscibilitatl attigim'. sʒ illa
q̄ sūt magl sensibilia ꝛ mālia:pus ꝛ efficaci' mouēt sen-
suꝫ:g̃ ista sunt nobis magis ꝛ efficaci' cognoscibilia.
❡ Pro dclatiōe dictaꝝ ꝯnū imediate precedētiū. Nōndū
ꝙ nō ē icōueniēs:ꝙ aliqd dicaꝫ pfecti' simp' cognitū:ō
q̄ tñ nō plēs grad' cogscibilitatl attigim' q̄ ō a' minus
cognito:qđ dclaꝫ i exēplo.Certū ē ꝙ lum̄ solis est aliqd
pfecti' visibile a nobis q̄ lum̄ cādele.Esto.n.ꝙ lum̄ sol'
sit visibile fʒ.10.grad':po' nra visiua nō erit vtutl visiue
nisi q̄ ad.4.grad':qꝛ ex q̄ ē inadeq̄ta fm vtutem maioꝛ
erit visibilitas ex pte solis:q̄ sit vt' visiua ex pte po' vi-
siue vidētis.Esto ēt ꝙ lum̄ cādele sit visibile fʒ.4.gra-
dus:pō nra visiua q̄ erit vtutl visiue:exempli grā fʒ.4.
grad' adeq̄biꝫ ei:ꝛ tūc tot grad' visibilitatl attigit ō ipo
lumie cādele:q̄t grad' hʒ ō vtute visiua.Si ꝯpeꝫ āt vi-
sio po' vidētl ad vtrūqꝫ visibile:illa visio q̄ erit ō lumie
solis erit pfectioꝛ simp':qꝛ ō pfectiori visibili fʒ eē:ꝛ il-
la a' erit pfectioꝛ fʒ pportōeꝫ:qꝛ q̄te visibilitatl ē ipm
obʒ:tāte vtutl ē pō vidēs:ita ꝙ plus ō visibilitate attin-
git pō vidēs fʒ pportiōeꝫ sue vtutl ad visibile de lumie
cādele:q̄ attigat ō lumie solis fʒ talē pportionē.❡ 6a ꝛ
vltia ꝯ:pm cognitū pmitate adeq̄tiōis(vt obm nāle ex
nā po')ē ens inq̄m ens.Declaro.Illđ ē obm nāle ex nā
po' pm ꝛ adeq̄tū:ad qđ pō nālr ordiaꝫ:ꝛ ad qđlibet ꝯtētū
sub ipo:sic ꝙ i q̄cūqꝫ iueniꝫ rō tal' obti:ad ipꝫ ē nāl' icli-
natio po':ꝛ ad nihil pō nālr iclinaꝫ:qn i illo ueniaꝫ rō
talis obti:sʒ ens inq̄tū ens fʒ totū ambitū ei' ē illud ad
qđ pō itellectiua nālr iclinaꝫ:g̃ ens inq̄ntuꝫ ens ē sic pm
obʒ nāle.Maior pʒ ex adeq̄tōe obti ad pōꝫ.mior āt p'.
qꝛ h ē ō mēte Ar.3.ō aia vbi dic:ꝙ oꝫ eē itellcm̄ imixtū
ad h vt oē itelligat.Probaꝫ ēt rōne.vnūqđqꝫ nālr icli-
naꝫ i suā ppaꝫ pfectōeꝫ:sʒ pō itellectiua pficiꝫ p itelle-
ctiōes cuiuscūqꝫ entl:g̃ nālr iclinaꝫ ad qđcūqꝫ ens.

His p̄missis devenio ad 3m arti.i q̄ obycio ꝯ di-
cta:ꝛ ꝯ ꝯnes positas i 2o arti.❡ Et
p obyciꝫ ꝯ rōnē p' ꝯnis.Deide ꝯ ꝯfirmatiōeꝫ eiusdem.
3o ꝯ ꝯnē pmā i se multiplr.Prio istatur sic.Tu assumis
istā ppōnē:ꝙ qñcūqꝫ ē aliqđ agēs nāle approximatum
passo sufficiēter disposito: pducit effcm̄ pfectiorē queꝫ
pt pducere:sub ista maiori accipio istā miorē:sʒ effect'
pfectissim' q nat' ē pduci i itellu posli vtute itells agētl:
ꝛ spēi itelligibil':ꝛ alioꝝ ꝯcurrētiū ad itellectōeꝫ ē ꝯce-
ptus spēi spālissime distict' ꝛ pfect':igr̄ ista ꝯcurrētia ad

intellecõnē p̄ ꝓducūt istū ɔceptū; ɔn̄s ē fl̄z: ḡ aliq̄ ꝑmissaꝝ: nō mioꝛ: ḡ maioꝛ q̄ ē tua. ¶ 2ᵒ argr̄ ɔ̄ ɔfirmatiōes: Tu accipis istā ꝓpōnē q̄ncūq₃ sūt aliq̄ due rōnes: quaꝝ vna ē actualioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ alia: illa q̄ ē perfectioꝛ ꝑuenit min⁹ ꝑfectā i agēdo i passū sibi approximatuz ⁊ dispositū: sub ista maiori accipio istā minorē. Sȝ ita ē ꝙ rō generis ē magis vl'is: ⁊ magl vl'e ꝑuenit rōnē spēi i agēdo i intellcūz polez: ḡ rō gn̄is erit ꝑfectioꝛ q̄̄ sit rō spēi: ɔn̄s ē fl̄z: ḡ aliq̄ ꝑmissaꝝ: nō mioꝛ: vt pȝ ꝑ expiētiā: ḡ maioꝛ q̄ ē tua: ⁊ ita rō assumit fl̄z. ¶ Possum⁹ ēt al'r formare argᵐ sic assumēdo eādē maiorē addēdo: ꝙ illa rō q̄ ē actualioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ ꝑuenit min⁹ ꝑfectā i agēdo i passuz i q̄cūq₃ distātia ponat̄: sȝ ꝑ te rō spēi ē actualioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ rōne gn̄is: ḡ mouebit itellcūz polez i q̄cūq₃ distantia maiori: qḋ ē fl̄z: vt pȝ ꝑ expiētiā. ¶ 3ᵒ argr̄ ɔ̄ ipaz ɔ̄nē i se. primo. Qualis ē ordo aliquoꝝ apḋ sensuz: talis ē ordo eoꝝ apḋ intellcūz. Sȝ magis vl'e ꝑus ꝑcipit̄ a sensu q̄̄ min⁹ vl'e: ḡ talis erit ordo apḋ itellcūz ꝙ magis vl'e ꝑus ꝑcipit̄ ab itellū q̄̄ min⁹ vl'e: maioꝛ pȝ s̄ȝ oēs: mioꝛ ē nō ꝑ expiētiā. ⁊ h̄ ꝓbat pȟs a signo ḋ puero. ¶ Et ɔfirmat̄ ista ratio. Qualis ē ordo aliquoꝝ i eēndo: tal' ē ordo eoꝝ i mouēdo: ⁊ agēdo: sȝ ita ē ꝙ i obto itelligibili tal' ē ordo rōnuz intelligibiliū ɔtētaꝝ i tali obto s̄ȝ eē: ꝙ illa q̄ ē vl'ioꝛ est prioꝛ i eē: ḡ tal' erit ordo: ꝙ illa ꝑus mouebit intellectū. ¶ Itē argr̄ scḋo ad idē. q̄cūq₃ cogi̊scit iferi⁹: cogi̊scit supi⁹ (ꝑ locū a ꝑte subtius) ⁊ nō eɔ̄: q: tūc cōmitteret̄ fallacia ɔn̄tis. Sȝ ita ē ꝙ supi⁹ ē magl vl'e: ḡ q̄cūq₃ cogi̊scit inferi⁹ cogi̊scit magl vl'e: ⁊ nō eɔ̄. Sȝ illḋ ꝑus nā cogi̊scit̄: a q̄ nō ɔuertit̄ subsistēdi ɔn̄a. ḡ magis vl'e ꝑus nāl'r cognoscit̄. ¶ Itē 3ᵒ argr̄. sic se hȝ obȝ ad habitū: sic se habȝ ad itellcūz. Sȝ sic se hȝ obȝ ad hituz: ꝙ i q̄cūq₃ hitu sciētiali magl vl'ia ꝑcedūt ordie doctrīe min⁹ vl'ia: ḡ sic se hȝ ad itellcūz: ꝙ magis vl'ia ꝑus nata sūt ɔcipi q̄̄ min⁹ vl'ia: maioꝛ appꝫ ꝑ ɔueniētē silitudinē: q̄ꝛ idē vr̄ ordo obtoꝝ ad hitus ⁊ potētias q̄ꝛū sūt hit⁹: ꝓbat̄ mioꝛ: q̄ꝛ i scia q̄cūq₃: aut cōi: aut spāli ē ꝓcessus ab vl'ib⁹ ad ꝑticularia. ¶ Et h̄ ɔfirmat̄ ex ꝓcessu scie nāl. Nā liber physicoꝝ ordie doctrīe ꝑcedit oēs alios libros nāles: ⁊ i li. physicoꝝ ꝑtractat̄ ḋ ꝑncipijs vl'issimis: ⁊ cāis reꝝ nāliū. ḡ seqt̄ ꝓpositū ꝙ magl vl'ia sint nobis magl nō. ¶ Itēȝ argr̄ 4ᵒ ꝑsupponēdo: ꝙ quotiēscūq₃ aliqḋ vnū cogi̊scibile ḋpēdet i cogi̊sci ab aᵒ diffinit̄ ab illo. Isto stante argr̄ sic. ꝑ te min⁹ vl'ia cogi̊scūt̄ ꝑus q̄̄ magis vl'ia: aut iste ordo s̄ȝ quē cogi̊scit̄ min⁹ vl'e ꝑus ē ordo eēntial. aut accitalis: nō accitalis: q̄ꝛ iste ordo nō eēt necius: ⁊ possȝ eē ꝙ itell's nō ꝑus cogi̊sceret min⁹ vl'e q̄̄ magl vl'e: ḡ iste ordo ē eēntial: ḡ ḋ necitate ad h̄ ꝙ itellus itelligat magis vl'e: oȝ ꝙ ꝑus itelligat min⁹ vl'e: sȝ (ꝑ suppoᵐ) qḋ ḋpendet i cogi̊sci ab aᵒ hȝ diffiniri ꝑ illḋ: ḡ magis vl'e diffinit̄ ꝑ min⁹ vl'e: ⁊ ita aial ꝑ hoiez. ¶ Or si tu dicas: ꝙ q̄n aliqd ḋpēdet ab alio i cognosci i ordie cognitiōis distincte diffinit̄ ꝑ illḋ: sȝ magis vl'e nō ḋpēdet a min⁹ vl'i i cognitiōe disticta: sȝ i cognitōe ɔfusa. ḡ nō hȝ diffiniri ꝑ ipm. ¶ Cōtra. hō ꝑ te exēpli grā cognoscit̄ cognitōe ɔfusissima: aial: qḋ posteri⁹ cognoscit̄ nō pt cognosci cognitiōe i tāto gradu ɔfusiōis: ḡ aial distincti⁹ cogi̊scit̄ q̄̄ cogi̊scatur hō. Ex q̄ seqt̄ ꝙ aial cogi̊scit̄ cognitōe disticta: sȝ corp⁹ in cogi̊sci ḋpēdet ab aialī: ḡ n̄ nisi i cognitiōe disticta: ḡ corpus sait̄ē diffinict̄ ꝑ aial. ¶ Itē argr̄ 5ᵒ: illḋ est ꝑus cognitū: qḋ ē magl ɔfusū: sȝ ita ē ꝙ magis vl'e ē magis ɔfusuz q̄̄ min⁹ vl'e: ḡ ⁊c. ꝓbat̄ mioꝛ: q: qḋ ɔtinet aliq̄ idistincte ⁊ sine ordie: illḋ ɔtinēs ē magis ɔfusuz: q̄̄ illḋ qḋ cōtinet aliqd ordiate: sȝ magl vl'e ɔtinet sine ordie minus vl'ia: ⁊ min⁹ vl'e ɔtinet ordiate magl vl'ia: ḡ maioꝛ ɔfusio est i magis vl'i q̄̄ i min⁹ vl'i. ¶ Et ɔfirmat̄: q: hō ɔtinet supioꝛa iclusa i ip̄o puta subaz limitate ⁊ ḋterminate: sed suba n̄ ɔtinet hoiez: nisi illimitate ⁊ ideterminate: ḡ maioꝛ ɔfusio ē i suba: q̄̄ i hoie: ⁊ ꝑ ɔn̄s seqt̄ ꝙ magl vl'ia: q: magis ɔfusa: ꝑus cogi̊scūt̄ a nobis. ¶ Argr̄ 6ᵒ ɔ̄ eādez ɔ̄nē ⁊ ꝑsupponūt̄ duo. pᵐ ꝙ itell's sꝑ ꝓcedit ḋ pō ad actū: ⁊ nō ꝓcedit ḋ extremo ad extremū nisi ꝑ mediū. Exempli grā. Si dȝ i aliq̄ passo itroduci aliq̄ foꝛ⁹ itēsa: ꝑus introducit̄ foꝛ⁹ remissa: ⁊ itroducet̄ i ꝑ gradu an̄q̄̄ itroducat̄ foꝛ⁹ sub ꝑfectissimo gradu: ⁊ h̄ hȝ v'itatem i oib⁹ formis acq̄sibilib⁹ successiue. Presupponit̄ 2ᵒ: ꝙ itellectio est foꝛ⁹ itēsibil' ⁊ remissibil': ⁊ successiue acq̄rit̄. Isto stāte ar̄ sic. itell's ꝑus recipit itellectōez iꝑfectā q̄̄ itellcōez ꝑfectā: sȝ itellectio iꝑfecta ē itellō entl': q: i ista itellcōne ɔueniūt oia q̄ actual'r cogi̊scūt̄ ab itellū: ḡ ꝑ itell's itelligit ens q̄̄ aliqd aliḋ: ⁊ ꝑ ɔn̄s magl vl'e. ¶ Argr̄ 7ᵒ ꝙ 3ᵒ ɔ̄ ɔ̄dicat pᵉ ɔ̄ni. Nā dcm̄ ē i 3ᵒ ɔ̄ne ꝙ ꝑus obȝ ē pn̄s itellectui sub rōne entl' q̄̄ sub rōne alic⁹ iferioris. Ex h̄ ar̄ sic. eo mō q̄ obȝ ē pn̄s itellectui eo mō mouet: sȝ ꝑus obm̄ ē pn̄s itellectui sub rōne magl vl'is vt hitū ē in illa ɔ̄ne. ḡ obȝ pn̄s ꝑus mouet sub rōne magl vl'is q̄̄ sub rōne min⁹ vl'is. ¶ 8ᵒ ⁊ vltio ar̄ ɔ̄ vltimā ɔ̄nē ꝓbādo. ꝙ ens n̄ ē obȝ pᵐ ꝑmitate adeq̄tiōis itell's ex nā poᵉ. Illḋ ē obm̄ ex nā poᵉ qḋ ꝓportiōat̄ poᵉ cogi̊scēti: sȝ q̄ditas rei māl' ꝓportionat̄ poᵉ itellectiue nr̄e: ḡ q̄ditas rei mālis ē sic obȝ ꝑmū. maioꝛ ē nota. mioꝛ ꝓbat̄. Nam poᵃ itellectiua ē ɔiuncta māe s̄m eē: abstracta s̄ȝ ɔsiderationē: q: nō ḋpēdet ab organo. Sed talis est q̄ditas rei materialis.

Respondetur ad oēs istas obiectiones: ⁊ ꝑmo ad ꝑmā: ꝑmittēdo ꝙ agēs naturale respiciēs aliquos duos effcūs eēntial'r ordiatos inter se: ⁊ ad ip̄ȝ agēs: ꝑus hȝ ꝓducet̄ effcm̄ iꝑfectū q̄̄ ꝑfectū: ⁊ h̄ hȝ ex ordie eēntiali ip̄oꝝ effcūuz iter se: ⁊ ad ip̄ȝ agens: ⁊ ex limitatiōe ip̄si⁹ agētis. Agens. n. limitatū ⁊ iꝑfectū ex sua iꝑfectiōe hȝ ꝙ nō possit attingere terminū vltimate itentū: q̄ ē termin⁹ ꝑfect⁹: nisi ꝑus attingat mediū eēntial'r ordinatū. Ex quo seqtur: ꝙ (cuȝ cognitio ɔfusa spēi spālissime fit mediū essential'r ordinatuȝ respectu cognitiōis disticte i ordine ad ip̄ȝ agēs: qḋ est itellectus ɔiūct⁹) ꝑus intellectus cū alijs ɔcurrentibus ad actū itelligēdi ꝓducet noticiā ɔfusaȝ spēi spālissime q̄̄ ꝓducat noticiā disticta. ¶ Et ꝑ h̄ rńdet̄ ad formā argumēti: q̄ꝛ tu subsumis: sȝ noticia disticta ē effcūs ꝑfectissim⁹ q natus est hr̄i ḋ spē spālissima. ḡ itellectus prius ꝓducet ⁊ recipiet ɔceptū distictuz spēi spālissime: q̄̄ aliquē aliū ɔceptū. ¶ Rńdeo negādo argᵐ: sȝ oȝ addere i miori: ⁊ talis ɔceptus distictus pt ꝓduci i tali instāti ab itellectu: ⁊ subest i tali in istanti ꝑāti ei⁹ actiue. Sed negat̄ ista mioꝛ pro secūda ꝑte: ⁊ ꝑꝑ h̄ additū ē in miori agēs nāle appꝛoximatū passo ⁊c. producit effcūȝ ꝑfectissimū quē pōt producere. Unde notāda ē illa additio: quē pōt: q: in ꝑmo instāti pōt i cōceptū confusuz: ⁊ nō i cōceptū distictū ꝑꝑ rōnes adductas. ¶ Ad 2ᵐ argumentū respōdetur. ꝑmittēdo duo. ꝑmum ꝙ aliqd dr̄ esse actualius ⁊ ꝑfectius duob⁹ modis. Uno mō itensiue. Alio mō extēsiue. illud dr̄ actualius itensiue qḋ maiorē ꝑfectionē icludit i se v'tual'r. illud aūt ē actuali⁹ extēsiue: qḋ ad plures ꝑfectiōes se extēdit: ⁊ ē i se magis indeterminatū ⁊ vl'e. Premitto scḋo: ꝙ illud qḋ ē actuali⁹ alio. Uel ē eiusdē rōnis cū illo. Uel ē alteri⁹ rōnis. Exēplū ꝑmi. dicim⁹ ꝙ calȝ: vt. 8. ē eiusdē rōnis cū calido vt 4. Exēplū scḋi: calidū vt. 8. ē alteri⁹ rōnis a frido: vt. 4. Si loq̄mur de magis actuali ⁊ min⁹ actuali q̄ sunt eiusdē rōnis: certū ē ꝙ magis actuale approximatum passo cū min⁹ actuali ꝑuenit minus actuale i agendo: sed vbi magis actuale ⁊ minus actuale sunt alterius rōnis: non

oportet: neq̃ ē necessarium ꝙ magis actuale preueniat minus actuale: sicut forma subalis q̃ ē actualior caliditate ĩ igne nō ꝓuenit caliditatē ĩ agēdo circa passũ: sed caliditas ꝓuenit formā subalē. Applicādo ad ꝓpositũ. Rō spēi spālissime: ꝛ rō gnis dr ee alterius rōnis: ꝛ ita nō oz ꝙ illud qd̄ ꝓuenit ipaz rōnē spēi ĩ agēdo: dicat̄ esse actualius ꝛ pfecti⁹: ꝛ ꝑ h̄ pz ad formā argumēti. ¶ Pz ēt ad scd̄az formā eiusdē argumēti cū tu assumis: ꝙ qñ sūt due res: quarũ vna ē actualior reliq̄ ꝛc. Ista maior ē vera vbi rōnes tales sūt eiusdē rōnis. Sicut si calm: vt .8. ꝛ calidū vt .4. approximētur alicui passo: calidū vt .8. ꝓueniet calidū vt .4. ꝛ tūc minor ē fa: ꝙ rō spēi spālissime ē actualior rōne gnis. Et cū īfert̄: ḡ ꝓuenit rōnē gnis in q̃cūq̃ distātia ponat̄: negat̄ argm̄: q2 oē agēs limitatū reqrit dterminatā distātiā: vltra quā nō pt. ¶ Pōt etiā dari alia rñsio dd̄o: ꝙ qñ sūt aliq̄ duo agētia: quoꝝ vnuz est actuali⁹ reliquo intēsiue ꝛ extēsiue: sꝑ actuali⁹ in q̃cūq̃ distātia ponat̄ ꝓuenit illd̄ qd̄ est min⁹ actuale. Sz vbi agēs actuali⁹ sit actuali⁹ itēsiue ꝛ nō extēsiue: ꝛ aliud min⁹ actuale itēsiue sit actuali⁹ extēsiue: istud scd̄z ꝓuenit min⁹ actuale ĩ aliq̄ distātia: ꝛ pōt istud actuali⁹ extēsiue (lz nō itēsiue) mouere passũ ĩ maiori distantia ꝑꝑ suā illumitationē: lz vbi cetera sint paria: q̄tū ad itēsionē ꝛ extēsionē: actuali⁹ ꝓuenit min⁹ actuale. Sic ĩ ꝓposito: rō gnis q̄ ē actualior extēsiue q̄z sit rō spēi. ex sua illimitatiōe poterit ĩ aliq̄ distātia mouere itellcm̄ polem: ĩ qua nō poterit mouere rō spēi q̄ nō ē sic illimitata. Nec est veꝝ ꝙ sꝑ illd̄ qd̄ ē pfecti⁹ ꝛ actuali⁹ intēsiue: ꝑus agat vl' possit agere ĩ maiori distātia. Certū ē .n. ꝙ forma substātialis ē pfectior forma accntali: sīc forma subal' ignis caliditate: ꝛ tñ ĩ aliq̄ distātia ignis calefacit ꝑ caliditatē: ĩ q̄ distātia nō pt ignire ꝑ formā subalē suam. ¶ Ad 3m argm cū dicis: qualē ordinē hn̄t aliq̄ apud sensuz: talē hn̄t apud itellz: cōcedo istā. Et cuz tu dicis: ꝙ apud sensuz talis ē ordo cognoscibiliū ꝙ aliqd ꝑus cognoscitur sub rōne magis vlis. ¶ Dico ꝙ h̄ est ꝑꝑ imoderatā distātiā ꝛ idebitā approximationē obti ad pōz: lz vbi obz sit debite approximatū po⁹ ꝑus mouet sub rōne spēi spālissime q̄z sub rōne gnis: ꝛ sic itelligit̄: ꝙ qñ agēs ē debite approximatū passo (si sit nāle) ꝑducit effcm̄ pfectissimū: quē pōt ꝑducere. ¶ Ad ↄfirmatiōez dicte rōnis cū dicis. Qualē ordinē hn̄t aliq̄ ĩ cēndo: talē ordinē hn̄t in mouēdo. Nego istā ꝓpōnē. Non .n. oz ꝙ hēant ĩ mouendo ordinē talē: q̄lē ĩ cēndo. Nā certū ē ꝙ forma subalis pri⁹ inest ↄposito: q̄z forma accntalis: ꝛ tñ forma accntal' preuenit ĩ agēdo: q2 agēs ꝑ formā accntalē ꝑus alterat: q̄z ꝑ formam substantialem generet.

Ut tamen clarius itelligātur solutiones ad 2m ar. ꝛ ad tertium: instatur cōtra ipas. Naz ex ipsis solutionib⁹ seqtur destructio p̄me ↄclusionis secūdi arti. qd̄ ꝓbatur. Tu dixisti in solutione secūde rōnis: q̄ erat ↄfirmatio p̄e rōnis ad p̄mā ↄclōnē. ꝙ qñ sunt duo agētia: q̄ꝝ vnū est pfectius reliquo respectu alicui⁹ passi: nō oz ꝙ pfecti⁹ ꝓueniat minus perfectū: vbi perfectius ꝛ iperfectius sint alteri⁹ rōnis. Sed bene vbi talia agentia sunt eiusdē rōnis. Ex ista respōsione dstruo rōnez dicte ↄclōnis ante positā: ꝛ ostēdo ꝙ ipa nihil ↄcludit: ꝛ arguo sic. Qñcūq̃ sunt aliq̄ duo agētia respcū alicuius passi: quoꝝ vnū est perfectius reliquo: si sint alterius rōnis nō oz ꝙ pfectius ꝓueniat iperfecti⁹ in agēdo in passũ: sed hn̄ h̄ est veꝝ vbi agētia sunt eiusdez rationis: sed rō spēi spālissime est alterius rōnis a rōne gnis: ꝛ ista sunt duo agentia sic ordinata respectu intellectus polis: ꝙ spēs ē pfecti⁹ ꝛ actuali⁹ agens ipso genere. ergo non oz ꝙ rō spēi ꝓueniat rōnem generis in mouendo ĩntellectū polez: cui⁹ oppositū dicit p̄ma conclusio. s. spēm spālissimā ee p̄mū cognitū ꝛc. Quare solutio dstruit cōclusionē. ¶ Secūdo ↄtra aliam solutionez istatur. Tu dixisti ad tertiū ar. ꝙ qualez ordinē hn̄t aliq̄ apud sensuz talē ordinē hn̄t apud itellz. ¶ Veꝝ est vt dicis: vbi ista sunt sufficiēter approximata sensui ꝛ itellectui. Sz cōtra hoc argr̄. Ubi agens est sufficienter approximatū passo debite disposito: illud agēs agit ĩ istāti: ꝛ producit effcm̄ pfectissimū quē pōt: sed ꝑ te obm̄ qd̄ debet mouere itellectū: oz vt sit sufficiēter approximatū itellectui: ergo aget in istanti in itellectu poli: cū itellect⁹ sit sūme dispositus: ex quo nō ꝓuenit aliqua resistētia ad obz: ipz obm̄ cābit conceptū pfectissimū: ꝛ ita cābit ↄceptuz distinctissimū spēi spālissime: cui⁹ ēt oppom̄ asserit prefata ↄ: que ponit spēz spālissimā p̄mū cognitū in noti⁹ ↄfusa.

Ad hec rn̄detur. ꝛ p̄mo ad p̄mum: dicēdo ꝙ rō accepit: ꝙ q̄cūq̃ sūt duo agētia sufficienter approximata alicui passo debite disposito: illud qd̄ ē actualius ꝛ pfectius ꝓuenit illud qd̄ ē minus actuale in agēdo: siue sint agētia eiusdē rōnis: siue alterius. ¶ Intelligo agētia ee sufficienter approximata passo: qñ qd̄libz ipsoꝝ est in tali distātia ꝛ presentia: vt possit passum attigere: ꝛ perficere per aliquaz formam. Unde non eodē modo dr̄ ee sufficienter pñs agēs perfectū ꝛ iperfectū respcū passi: vbi talia agētia sūt alterius rōnis: q2 maior pñtia reqritur passi ad agēs perfectius q̄z ad agens iperfectius: sicut exēplificatuz est ĩ igne qui in aliqua distantia ꝛ presentia ad combustibile potest calefacere in qua non pōt ignire: sed vbi ista agētia habeant sufficientez approximatiōnē: ꝛ passuz sit sūme dispositū: qd̄ erit perfectius agēs: ꝓueniet minus pfectū. Unde si ignis eēt sufficiēter approximatus alicui cōbustibili sūme disposito: non hn̄te ↄriū forme ignis: ꝑus ꝑ formā suā subalē igniret: saltē ordīe nature: q̄z calefaceret: ꝛ ꝙ alteratio seu calefactio ꝑcedat: hoc est ꝑꝑ formā ↄriā forme itroducēde. ↄcedo ḡ illā maiorez sic ꝙ qñcūq̃ sunt aliq̄ duo agētia: quoꝝ vnū ē pfectius reliquo: ꝛ sunt sufficienter approximata alicui passo sūme disposito: agēs pfectius: siue sit eiusdē rōnis: siue alteri⁹: ꝓuenit ĩ agendo illud agens quod est minus perfectuz. ¶ Ad secūdā istantiaz respōdetur cōcedēdo ꝙ obiectū in debita approximatione ad itellectū mouet in istanti. Et cum tu dicis. ḡ causat ↄceptū pfectissimuz. Nego argumētū: loquēdo de ↄceptu pfectissimo distīcto speciei specialissime. Et cū tu dicis: in passo nulla est resistētia ad agens: ḡ subito forma pfecta itroducitur. Rn̄deo ꝙ forma pfecta nō sꝑ itroducit̄. Et hoc vl' ex ordīe cēntiali forme pfecte ꝛ iperfecte. Uel ex limitatiōe agent' nālis. Uel ex depēdētia ipsi⁹ agētis ad aliqd̄ agēs cui⁹ pri⁹ est opari seu ꝑducere iperfecte. Ita ĩ ꝓposito dico ꝙ est ordo cēntial' iter ↄceptū pfectū spēi spālissime ꝛ iperfectū. q2 ordo est iter istas formas respcū itellectus ↄiuncti: nō ex ꝑte itellus iquātū itells est: q2 itells ↄiūct⁹ respicit istos ↄceptus ordīe quodā cēntiali. ¶ Uel 2o q2 itellect⁹ ↄiūctus ē q̄dā nā limitata: q̄ nā hz ab istituente eā: ꝙ ꝑus deueniat ad mediū q̄z ad extremū: qd̄ mediuz est ↄceptus ↄfusus spēi spālissime. Uñ ordo ꝑfixus a deo hz seruari ab oi agēte nāli: ḡ ordo ꝑfixus ē: ꝙ agēs nāle ꝑueniēs ad extremū: prius ordīe tpis vel nature deueniat ad mediū. Uel pōt tertio eē iste ordo ꝑꝑ dependētiā intellectus ad sensum: cui⁹ ē opari circa obm̄ ↄfuse ꝛ idistīcte: q2 sensus nō ē distiguere ꝛ resoluere obm̄ sensibile ĩ sua pn̄a: ꝛ q2 eo mō itells itelligit (in p̄o et⁹ opōne) quo fantasia fantasiat̄: iō itells tm̄ apphēdit obz ↄfuse. ¶ Ad 2m arm ↄtra p̄mā ↄclusionē. Quum tu dicis: intel-

lecto inferiori intellr superius: τ nõ ecõtra. ğ supius ṗus nã itellr. Dico q locus a parte subiectiua ad totũ in predicamẽtis cõcernentib⁹ vel cõseqñtib⁹ actũ intelligẽdi non tenet. Uñ nõ valet hõ intellr. ğ aial intellr: sʒ bñ valet in exñtia (vʒ. Illud qd intellr est hõ. ğ illud qd intelligit est aial) cuʒ ly est. ¶ Ad 3m quum tu dicis. Qualeʒ ordinẽ habẽt obiecta ad habitũ: talẽ ordinẽ hñt ad potẽtiã. Ista posset simplr negari: tñ grã disputatiõis admittatur. Et cũ tu dicis: q in habitib⁹ τ sciẽtys: scia de vlib⁹ precedit sciaʒ de pticularib⁹. Rñdetur q alius est ordo in sciẽtys disparatis: τ ali⁹ in sciẽtys partialib⁹ cõtentis in vna scia totali. Primo est talis ordo: q scia de pticularibus ṗcedit sciaʒ de vlib⁹: vt pʒ in mathe^ca τ phyca: q̃ ṗcedunt metaphycã. Sʒ in sciẽtys ptialib⁹ sub vna scia totali: scia vlis ṗcedit sciaʒ pticularẽ. Rõ ṗmi est ex ordĩe cognoscibiliũ. Particularia. n. sunt ṗus cognita nobis: τ magis vlia nãe: q̃re a pticularib⁹ tanq̃ a notiorib⁹ est ichoandũ. Rõ scdi est: q2 scia totalis icipit a notitia subiectĩ ṗmi: cui⁹ notitia seu cognitio ṗncipalr itendit. Cum aũt subm ṗm est qddã cõe ad oĩa cõsiderata in scia: maxĩe in sciẽtys hũanit⁹ inuẽtis: hinc est: q scia vlis in his ṗcedit sciaʒ pticularẽ. Alia via ad ṗbandũ: q in scia vna totali sit incipiẽdũ ab vlib⁹ sumit ex ɔtinẽtia virtuali subiecti. In scia. n. totali subm ṗm cui⁹ cognitio distincta ṗncipaliter inuestigat in scia: p⁹ vtualr ɔtinet ṗn^a toti⁹ scie: a qb⁹ depẽdet tota certitudo τ notitia oĩuʒ ɔclusionuʒ: τ cũ in scia inuestiget distincta cognitio cognoscibiliũ: opʒ ṗcõcipere ṗn^a: τ ita vlia: Et ɔsilis ẽ ordo in sciẽtys subalternatis: queadmodũ dictũ est de sciẽtys ptialib⁹. Alia τ 3a via põt assignari ad eandẽ ɔclõnẽ (.vʒ. q in scia vna totali incipiendũ sit ab vlib⁹) ex mõ ṗcedendi in notitia sciẽtifica: in qua est ṗcessus ab vlibus ad pticularia. τ rõ est: qm scia intẽdit venari notitiã distinctã cognoscibi^m in pticulari seu in spẽ. Modus aũt deueniẽdi ad notitiã distinctã ipsoȝ est per diuisionẽ vliuʒ i ipsa pticularia. ğ ipsa scia hʒ incipe ab vlib⁹: τ ita a cãis vliorib⁹: que sunt notiores apud nos in notitia distincta: q̃ cãe pticulares: τ hoc ẽ qd vult phs ṗ phy. in ṗn^o: Ex vlib⁹ ad pticularia opʒ ṗcedere. Hec tñ q̃ dicta sunt: q ṗcedẽdũ est ab vlibus ad pticularia: nõ itelligant de sciẽtys disperatis: vt dixi. ¶ Et si dicas: q h ɔcludit de sciẽtys dispatl: τ silr de oib⁹. ¶ Rñdet q in sciẽtys spãlib⁹ totalib⁹ nõ habetur distinctissima cognitio cognoscibiliũ in ipa scia ante metaphycã. lʒ bñ distincta habeat: sic posse est hẽri in tali scia spãli: τ ita nõ opʒ icipere ab vlissimis ad habẽduʒ notitiã de cognoscibilib⁹: sʒ sufficit incipe ab vlib⁹ ptinẽtib⁹ ad eandẽ sciaʒ: τ nõ ad aliã. Uñ mathematico suffic scire q nũerus est q̃titas discreta: τ nõ ɔtinua: ad hoc q sciat nũerũ eẽ parẽ vel iparẽ. nõ aũt opʒ q sciat: an nũer⁹ sit suba vel accñs. Applicãdo ista q̃ dcã sunt ad rñsiones formalẽ argumti: Dico q tal ẽ ordo in sciẽtys disparatis: q̃lis est ordo cognoscibiliũ apud intellcm: q2 sic itellcũs incipit a pticularib⁹ cognoscẽdo ɔfuse: ita in habitibus: habit⁹ pticulares ordine doctrine ṗcedunt habit⁹ vles. ¶ Ad ɔfirmatõeʒ cũ tu dicis scia nãlis icipit a lib^o phy. in quo partractant vlissima. Dico q scia nãlis vt cõtinet oẽs alios libros nãles est vna scia totalis: τ in sciẽtys ptialib⁹ ɔtẽtis in vna scia totali: icipiẽdũ est ab vlissimis: ṗpter rõnes predcãs. ¶ Ad 4m qñ dicis. Data vitate isti⁹ q min⁹ vle ṗus cognoscat: q̃ magis vle: sequeret q magis vle diffiniret per min⁹ vle. Negat ɔña. Et ad ṗbationẽ qñ tu dicis: aut ordo iste cognoscẽdi minus vle ṗusq̃ magis vle est essentialis: aut accñtalis. Dico q iste ordo est eẽntialis respcũ intellcũs ɔiuncti qui itelligit per depẽdentiã ad sensuʒ. Et ad ṗbationẽ cũ tu assumis istã ṗpõnẽ. oẽ qd depẽdet ab alio eẽntialr in cognosci: hʒ diffiniri per illd. Rñdeo queadmodũ iste arguẽs rñdit in lra: q vera est ista ṗpõ vbi aliqd depẽdet essentialr in cognosci ab alio in ordine cognitiõis distincte: sʒ falsa est ista ṗpõ in ordine cognitiõis ɔfuse: τ rõ est: q2 cõceptus diffinitiuus est ɔceptus distinctioȝ q̃ ɔcept⁹ diffiniti: qdcũq; igit depẽdet ab alio in cognosci cognitiõe distincta (sic q illd per qd cognoscit distincti⁹ cogscit) habet diffiniri per illud: sed non est sic in proposito: quia magis vniuersale depẽdet a minus vniuersali in ordine cognitionis confuse. Et ad illud qd dicis contra hanc responsionem: q quando cognoscitur homo: τ postmoduʒ aial: aial distinctius cognoscitur q̃ homo: q2 non in tanto gradu cõfusionis. Concedo: Et cũ tu dicis. ergo dependet corpus a cognitione aialis in ordine cognitionis distincte. Nego ɔsequentiã: q1 qd dependet ab alio ordine cognitionis distincte: opʒ q illud per qd cognoscitur distinctius cognoscat: sʒ nõ est sic in ṗposito: q2 aial nõ distinctius cognoscit q̃ corpus: cũ cõceptus distinctus sit conceptus minus resolubilis in alios cõceptus. ¶ Põt etiã dici: q lʒ corpus dependeat a cognitiõe aialis: quãtum ad cognosci in aliquo gradu cognitionis distincte: non tñ seqtur: q possit diffiniri per ipsuʒ: q2 diffinitio 6o topicoȝ est per diffinientia que sunt priora simpliciter τ ṗncipia essentialia diffiniti: sed animal non est ṗus corpore: nec ṗncipium essentiale respectu ipsius. ergo corp⁹ non habet diffiniri per aial. ¶ Ad 5m quando dicit. Illa que sunt magis confusa: sunt nobis ṗus cognita: dico q duplex est confusuʒ: quoddã distinguibile in partes eẽntiales: quoddam confusum distinguibile in partes subiectiuas quodlibet istorum dicit esse confusum τ distinguibile in partes suo ordine: sed comparando confusum distinguibile in partes essentiales: quod appellatur confusum essentiale: ad cõfusuʒ qd est distinguibile in ptes subiectiuas: qd dicit confusum vle: confusum essentiale est magis confusuʒ: q̃ confusum vle: Qd ṗbatur: q2 tale confusuʒ essentiale actualiter cõfundit partes eẽntiales quas actualr includit: sʒ confusuʒ vle potentialr confundit partes subiectiuas: quas soluʒ potentialr includit: τ hoc est qd dicit ṗmo phycoȝ q tale confusuʒ componitur cõpositione potẽtiali ex partibus potẽtialibus.

¶ His ṗmissis: rñdet ad formã argumẽti cũ dicis. Illud ṗus cognoscit quod est magis ɔfusuʒ. ɔcedo istã. sʒ nego minorẽ q magl vle sit magis ɔfusuʒ: τ ad ṗbationẽ ipsi⁹: q2 magis vle ɔtinet suas ptes sine ordine: τ min⁹ vle ɔtinet suas ptes ordinate: τ cũ maxio ordine. Rñdeo negãdo assumptũ pro ṗma pte. Uñ dico q magis vle ɔtinet ptes subtiuas ordinate. Propterea: q1 nõ icludit in ptibus subiectiuis neq; respicit ipsas nisi mediantib⁹ dr̃ys eẽntialib⁹ didẽtib⁹ ipʒ: q2 iferiora nõ respiciũt ṗdicationẽ supiori: nisi p disionẽ ipsi⁹ p dr̃ias eẽntiales: τ cũ dr̃ie eẽntiales hẽant iter se ordinẽ eẽntialẽ: seqt q magl vle respicit ordinate ipsas ptes subtiuas. Itẽ cũ magl vle ṗdicet sm ṗus τ posteri⁹ de suis ptib⁹ (τ vbi ẽ ṗus τ posteri⁹ eẽntialr dcã: ibi ẽ ordo eẽntialis: q2 ṗus τ posteri⁹ sũt passiões ordis.) ğ magl vle respicit suas ptes: τ continet ipsas ordinate: τ ita sic min⁹ vle cõtinet magis vle: ordinate: ita magis vle min⁹ vlia ordinate. ¶ Sʒ adhuc instat: qm min⁹ vle ɔtinet magis vle limitate τ determiate: τ magis vle ɔtinet min⁹ vlia indetermiate τ illimitate. ğ vr̃ q magis disticte τ ordinate ɔtineat min⁹ vniuersale magl vniuersalia: q̃ eʒ. ¶ Ad h rñdet. q min⁹ vle continet magis vlia limitate τ determinate actualiter. Sʒ magl vle ɔtinet min⁹ vlia solũ limitate τ determiate potẽtialiter: τ q2 actualis limitatio respcũ pluriũ dic

maiorē ɔfusionē: vt dcm̄ est supius: ꝗ limitatio potētialis: seqtur ꝓpoᵐ: ꝙ minꝰ vlē est magis confusuꝫ. ⸿ Sed adhuc instat: magis vlē est idetermīnatū rōne vlītatis: sꝫ minꝰ vlē est determinatū rōne minoris vlītatis. ḡ minus vlē est magl distinctū. ⸿ Ad h rndeꝛ dicēdo: ꝙ duplex est indeterminatio. Una est idetermīnatio vlīs ad pticularia: alia est idetermīnatio totiꝰ ad ptes: idetermīnatio vlīs est: fm quā qditas vlīs est indrns ad qōlꝫ pticulare. scda idetermīnatio est fm quā totū nō determinatur magis ad vnā ptē ꝗ ad aliā: q̄tu ad iclusionē cēntialē: qꝛ totū eq̄ cēntialr icludit vnā ptē cēntialē sicͨ aliā cū ab oibꝰ ptibꝰ itrinsece ⁊ cēntialr ɔponētibꝰ depēdeat sicͨ cēntialr. Utrū aūt magis depēdeat ab vna pte cēntiali ꝗ a reliq̄ ipm totū cēntiale videbiꝛ als. Applicando ad ꝓpositū. si loq̄mur de idetermīnatiōe vlīs: q̄to aligd ē minus vlē: tāto magis est determinatū determinatione opposita tali idetermīnationi. Si loq̄mur de idetermīnatiōe totiꝰ ad ptes: q̄to aligd est minꝰ vlē: tāto magis ē idetermīnatū: ⁊ q̄to aligd est magis vlē: tāto magis determinatū determinatiōe opposita idetermīnationi totius ad ptes. Rō pᵃ. qꝛ tale est magl resolubile i ptes cēntiales. Rō scdi: qꝛ est minꝰ resolubile in ptes cēntiales. Et per h pꝫ ad ɔfirmationē ibi factā. ⸿ Et si q̄ras. q̄ est maior indetermīnatio vel idetermīnatio totius ad partes: vel idetermīatio vlīs ad pticlare. ⸿ Dico ꝙ est maior intēsiue ⁊ actualior idetermīatio totiꝰ ad ptes: ꝗ sit idetermīnatio vlīs ad pticularia: qꝛ illa est actualis cuꝫ respiciat ptes actualr inclusas: ista est pōlis cū respiciat ptes pōles. ⸿ Ad 6m arm rndeꝛ admittendo psuppositū pm. ꝙ pō pus deuenit ad mediuꝫ: ꝗ ad extremū: ⁊ actū iperfectū ꝗ pfectissimū: vbi iter istos actus sit ordo cēntialis: aliter nō. Admitto ēt ꝙ intellcūs ꝓcedit de pō ad actū. ⸿ Et ad arm: quū tu dicis. Intells recipiēs intellectiōes: pus recipit itellcōnē iperfectā: ꝗ pfectā. Ista posset negari: loquēdo de itellcōne pfecta ⁊ iperfecta diuersoꝝ oboꝝ: vt declarabiꝛ iferiꝰ: lꝫ sit va de itellcōne respectu eiusdē obti. ꝓpter ordinē cēntialē ipsarū itellcōnuꝫ. Et ad ꝓbationē ꝙ forᵃ q̄ acgriꝛ successiue: pus acgritur sub gradu iperfecto: ꝗ pfecto. Ista posset negari: qꝛ forᵃ acgriꝛ in subo sūme disposito. Sicͨ lumē acgriꝛ ipsi meᵒ aereo hn̄ti sūmā dispōnē respcū illumiatiōis. acgriꝛ iꝗ sub gradu pfectissimo. Un̄ aūt sit va ista ꝓpō: ꝙ pō recipiēs actū: pus recipit actū iperfectū ꝗ pfectū: dcm̄ est superiꝰ in 3ᵒ arti. rn̄dendo ad instātiā ɔtra solonē tertij argumēti. ꝙ est ex triplici cā ⁊c̄. vt ibi. Et cū tu dicis: ꝙ forma que est itellectio acgriꝛ successiue: qꝛ est intēsibilis ⁊ remissibilis: ɔcedo ꝙ acgritur successiue: ꝙ. vꝫ. cognitio de vno ⁊ eodē obo pus acgriꝛ sub gradu iperfecto: ꝗ sub gradu pfecto: vbi est ordo cēntialis iter istas itellcōnes: Sꝫ tn̄ nō cōcedo ꝙ itellectio icludēs aliq̄s gradus intēsionis acgraꝛ successiue in tpe fm istos gradus. Sꝫ quecūq̄ intellectio in aliquo gradu acgritur: in eo instāti in quo ꝓduciꝛ hꝫ oēm gradū sibi ɔpetētē. ⸿ Aliter pōt respōderi. Admittendo ꝙ intellcūs pus simplr recipit itellcōnē iperfectā: ꝗ pfectā. (⁊ hoc admittaꝛ grā disputatiōis.) Et cū tu dicis: ꝙ itellectio remississima ⁊ iperfectissima est intellectio entis. Rn̄deo: ꝙ pfectio in cognitione pōt eē vel fm certitudinē ⁊ euidentiā cognitiōis: vel q̄tū ad obꝫ ⁊ entitatē obi. Si pmo mō accipiaꝛ perfectio in cognitiōe: q̄to cognitio est de aliquo magis vlī: tāto est pfectior: qd declaraꝛ de mente Arꝫ. pᵒ meta. vbi vult. ꝙ q̄to cognitio est de aliquo qd pauciora icludit ⁊ cōcernit: tāto est certior. Et iō scia metaphy. q̄ est de vlissimis q̄ pauciora includunt: certissima est ⁊ pfectissima pfectiōe euidētie. Si vo loq̄mur de cognitiōe pfectiōis q̄tū ad obm: q̄to cogniᵒ est de minꝰ vlī: tāto est pfectior: qꝛ minus vlē addit ad entitatē magis vlīs: ⁊ talis cognitio est pfectior: qꝛ de pfectiori obo ꝗ cognitio magl vlīs: licꝫ sit iperfectior iperfectiōe euidētie. Et isto: dicimus ꝙ cognitio q̄ est de ente est iperfectissima rōne obi. cum obm tale cōe positiue ⁊ actualr nō icludat aliq̄ pfectionē: cū possit stare cū ol ente: ⁊ pdiceꝛ de ipo. Sꝫ tn̄ cognitio entis est pfectissima pfectiōe euidētie: qꝛ certissima ⁊ euidētissima est: cū ɔceptus entis non sit resolubilis in aliquē ɔceptuꝫ priorē. ⸿ Ad 7m arm qd fit: ꝙ. vꝫ. 3ᵒ ꝯ ɔtradicat pᵉ: in qua dcm̄ est ꝙ cognitione hituali magis vlīa pus cognoscunꝛ. Cū dr̄. quoᵒ aliq̄ sūt pn̄tia itellectui: eoᵒ mouent. Rn̄deꝛ negādo h assumptū: vbi sit aligd impediens motionē ipsiꝰ vlīs. Un̄ q̄tūcūq̄ obꝫ sit pn̄s itellectui sub rōne magis vlīs: tn̄ (qꝛ itellcūs in intelligēdo ⁊ in mouēdo dependet a sensu: ⁊ sensus moueꝛ ab obo extra sub rōne nāe specifice) qn̄ obm est in debita distātia ad sensuꝫ: opꝫ itellcm̄ moueri ab obo sub rōne nāe specifice: ⁊ ita obm pn̄s sub rōne vlīs: nō pōt mouere sub tali rōne: ex ipedimēto singularis sensibilis ad extra mouētis ipꝫ sensuꝫ. Cōcedo ḡ. ꝙ quecūq̄ sunt pn̄tia itellectui eo ordine mouent itellcm̄ quo ordine sunt pn̄tia: nisi eorū motio ipediaꝛ ab aliquo sensibili ex̄. ⸿ Ad 8m ⁊ vltm ɔtra vltimā ɔnē: cū tu dicis. quiditas rei mālis est obm pm poᵉ itellectiue. nego istā: ⁊ cuꝫ dicis: obm ꝓportionaꝛ poᵉ: dico ꝙ verū est: ⁊ ex hoc seqtur: ꝙ obm ⁊ poᵃ nō hn̄t silēꝫ modū eēndi nālēꝫ: qꝛ ꝓportio est relatio inter dissimilia ⁊ opposita: sicͨ iter actiuū ⁊ passiuū: iter totū ⁊ ptē: iter finitū ⁊ ifinitū. vn̄ ꝓportio est iter disperata ⁊ opposita q̄ sunt oīno dissimilia: sꝫ silitudo seu relatio silitudinis est iter silia fm modū eēndi nālēꝫ. Nō relatio similitudinis nō est inter obm ⁊ poam: sꝫ soluꝫ relo ꝓportiōis. Et h ꝓbat de mēte. S. Tho. Quia hitudo ⁊ relo que est obti ad poam est relatio motiui ad mobile: que sunt opposita relatiue: sicͨ actiuū ⁊ passiuū: ⁊ illa que sunt opposita: nō opꝫ vt ɔueniāt in esse nāli. ⸿ Et si tu dicas. lꝫ pō actiua sit dissimilis in esse nāli poᵉ passiue: non tn̄ obm dꝫ eē dissimile poᵉ itellectiue: qꝛ itellectio fit per assimilationē cognoscētis ad cognitū. ⸿ Dico ꝙ poᵃ itellectiua assimilaꝛ obo q̄tū ad actū cognoscēdi ⁊ intelligēdi que est silitudo obti: ⁊ q̄tum ad spēm intelligibilē receptam ab obo. Sꝫ nō opꝫ ꝙ assimileꝛ obo in esse nāli: Sꝫ solū per silitudinē receptā ab obtis: que est actus itelligendi: aut spēs itelligibilis. Et declaꝛ in exēplo. Certū est ꝙ visus moueꝛ a colore māli: ⁊ recipit spēꝫ coloris sine mā: ⁊ per talē spēm assimilabiꝛ colori: ⁊ fit actu color. per phm. 2. de aia. ⁊ tn̄ visus nō assimilabiꝛ in esse nāli colori māli a quo moueꝛ. Si ḡ hoc est verū de visu: ꝙ nō oporteat ad hoc ꝙ moueaꝛ a colore assimilari sibi in esse nāli: multo minꝰ h reqriꝛ in pō itellectiua respcū sui obti. Et ita negaꝛ ꝙ (ꝓpꝫ ɔueniētiā ⁊ silitudinē nālēꝫ ad itellcm̄) oporteat talē qditatē mālēꝫ eē obm nāle itellcūs ex nā potētie itellectiue. Quare appet veritas nr̄aꝝ ɔclusionū.

Quantū ad 4ᵐ artm ꝓ ɔfirmāda vitate qōis determinate adducunꝛ rōes ꝫ fundam Thomistaꝝ ponētiū opm istaꝝ ɔnū. Et pᵒ ponā eoꝝ fundam ⁊ ɔnē ex eo seqntē. 2ᵒ ipugnabo vtrūq̄. ⸿ Circa pm. Ponit. S. Tho. in pᵃ pte. q. 85. ar. 3. in determiatiōe qōnis: ꝙ rō ꝓpꝫ quā itellcs nr̄ pus itelligit magl vlīa est: qꝛ intellcs nr̄ ꝓcedit de pō ad actū. Un̄ h sūt vba eiꝰ i forᵃ. Cōsiderare oꝫ ꝙ itellcs nr̄ de pō ad actū ꝓcedit. oē āt qd ꝓcedit de pō in actū: pus ꝑuenit ad actū icōpletū: q est mediꝰ iter poam ⁊ actū: ꝗ ad actū pfectū. Actus aūt pfectꝰ ad quē ꝑuenit intellectꝰ est scia pfecta: per quā distincte ⁊ determinate res cognoscunꝛ. Actus aūt icōpletꝰ est scia ipfecta: ꝑ quā

sciunt res idistincte sub quadā ꝯfusione. Qd.n.sic cognoscit: ſm qd cognoscit in actu: ⁊ quodāmō in pō. Un̄ pħs dicit p̊ pħy. ꝙ sunt nobis p̄mū manifesta ⁊ certa confusa magis. posteri⁹ aūt cognoscimus distinguendo distincte p̄n⁹ ⁊ elta. Manifestū est aūt ꝙ cognoscere aliqd in quo plura ꝯtinent̄ sine h ꝙ beāt ꝓp̄a no⁹ vniuscuiusq̧ eoꝝ q̄ ꝯtinent̄ in illo: est cognoscere aliqd sub ꝯfusione q̄dā. sic āt pōt cognosci totū vl̄e ⁊c̄. Et postmodū subdit. Pri⁹ igit̄ occurrit itellectui nr̄o cognoscere aial q̄ꝫ cognoscet̄ hoieꝫ. ⁊ eadē rō ē: si ꝯparem⁹ qd̄cūq̧ magis vl̄e ad min⁹ vl̄e. Et q: sensus exit de pō in actū: sic ⁊ intell̄s: ideꝫ ordo cognitiōis appꝫ in sensu. Nā p̊ ſm sensuꝫ diiudicam⁹ magis cōe q̄ꝫ min⁹ cōe: ⁊ ſm locū: ⁊ ſm tp̄s ⁊c̄. ¶ Ex isto textu nos elicim⁹ istā ꝯnē: ꝙ magis vl̄ia p̊us cog̊scunt̄ a nobis q̄ꝫ min⁹ vl̄ia. ¶ Cōtra hāc g̊ ꝯneꝫ in se instat̄. Deinde ꝯtra funda^m. p̊ ꝙ magis vl̄e p̊us itelligat̄ q̄ꝫ min⁹ vl̄e: apparet eē fłm duplici via. p̊⁹ ex q̄busdā auctib⁹. 2⁹ ex rōnib⁹. Pria auc̄tas est pħi in p̊ pħy. tex. cō. 5. vbi hꝫ. sustinēt h idē quodāmō ⁊ noīa ad rōnē. vbi vult Ar. ꝙ diffinitū sit p̊us notū q̄ꝫ sint sue ptes: no^a ꝯfusa: sꝫ diffinitū est minus vl̄e q̄ꝫ sint ptes diffiniētes. g̊ min⁹. vl̄e est nobis p̊us cognitū. ¶ Alia auc̄tas ē Ar. ⁊ Cō. in. 3. de aia. ꝯ^{to}: io. vbi habet̄. ꝙ p̊⁹ for⁹ itellecta est q̄ditas abstracta a singulari: q̄ est nā specifica: ⁊ posteri⁹ itelligit q̄ditatē abstractā a tali nā q̄usq̧ deueniat ad q̄ditatē simpliceꝫ. Et ista sunt vba Cōme. Et nec̄e est vt forma experimēteꝫ p aliq̄ꝫ v̊tutē: ⁊ h erit ex hac v̊tute aut p dispōnē silēꝫ linee recte: cuꝫ itellexerit p̊^{am} formā exītē in hac re singulari: aut ſꝫ dispositionē silēꝫ linee sperali q̄n fuerit reuersa: q̄rēdo itelligere q̄ditatē illi⁹ deide q̄ditatē illi⁹ q̄ditatl: q̄usq̧ perueniat ad simplicē q̄ditatē in illa re. v̊bi grā. ꝙ p̊ itelligit q̄ditatē carnis: deide q̄rit itelligere q̄ditatē isti⁹ q̄ditatl: ⁊ h erit duꝫ īueniet q̄ditatē in q̄ditate: ⁊ nō cessabit: q̄usq̧ deueniet ad formā simplicē. ¶ Hoc idē habet̄ in eodē. 3. in ꝯ^{to}. 36. vbi cōmēdat Cōme. opiōnē Auēpa. ⁊ vult. ꝙ itell̄s natus est abstrahere q̄ditatē a singulari ⁊ itelligere ipsam: ⁊ vlteri⁹ abstrahit q̄ditatē a q̄ditate: ⁊ sic successiue itelligēdo q̄ditatē post q̄ditatē: deuenit vltimate ad q̄ditatē simplicē. ¶ Est ēt auc̄tas Ar. in p̊ poste. cap. 2⁹. p̄mi tractat⁹. vbi Ar. ponit: ꝙ non est idē p̊us nā: ⁊ ad nos: neq̧ noti⁹ nā ⁊ nobis. Et subdit Ar. Dico āt p̊ora ⁊ notiora q̄ ad nos ꝓxima sensui: simplr̄ aūt p̊ora ⁊ notiora que longius sunt. Ex quo tex. vult ꝙ illa dicant̄ eē notiora apud nos que ꝓxima sunt sensui: ⁊ minus nota que remotiora sunt. Et declarat q̄ sunt longiora a sensu ⁊ minus nota nobis. notiora q̄dē apd̄ nām sunt (ingt ipe) lōgiora q̄dē vl̄ia. maxīe aūt ꝓxima singularia: ex qua snīa vult: ꝙ pticularia ⁊ singularia sunt nobis notiora.

Deinde īstatur q̄tuor rōnibus: quarū p̄ma est iste: si intellc̄us noster p̊us itelligit magis vl̄ia q̄ꝫ minus vl̄ia: aut iste ordo est essentialis: aut accñtalis (vt ēt arguebat cōcurrēs ꝯtra Sco.) Si dicas ꝙ iste ordo intelligēdi p̊us magis vl̄ia sit accñtalis. g̊ intellect⁹ pōt indr̄iter p̊us intelligere magis vl̄e: ⁊ minus vl̄e. Si iste ordo est eēntialis. ergo necessari⁹: q: nullus ordo est essentialis: nisi sit necessarius. g̊ nec̄io p̊us cognoscet̄ magis vl̄e anteq̄ꝫ cognoscat̄ minus vl̄e. Sꝫ hoc est falsuꝫ: q: tunc nec̄io ad cognitionē sp̄ei sp̄ālissime opꝫ nos cognoscere oīa supiora ⁊ vl̄ia: ex quo notitia ipsoꝝ haberet ordinē essentialē ⁊ nec̄ium ad notitiā sp̄ei. Sed hoc est falsuꝫ. s. ꝙ nos cognoscamus oīa magis vl̄ia: q: supiora gnā multa in recta linea p̄dicamētali ⁊ multe differētie eēntiales ipsoꝝ generū sunt nobis icognite. g̊ iste ordo nō ē eēntialis nec accñtalis. g̊ nullo mō pōt dici ꝙ p̊us itelligatur magis vl̄e q̄ꝫ min⁹ vl̄e: qd̄ tñ nō seq̄tur: ponēdo minus vl̄ia p̊us cognosci ab intellectu nostro. ¶ Scd̄o principaliter arg̊r. Illud est difficili⁹ ad cognoscendū cuius abstractio est difficilior. Sed abstractio magis vl̄is est difficilior: q̄ꝫ abstractio min⁹ vl̄is. ergo ⁊c̄. ꝯña nota. maior ꝓbat̄: q: itellectus nihil intelligit nisi abstrahēdo vł abstractione sp̄ei ⁊ silitudinis a re: vel abstractione magis vl̄is a min⁹ vl̄i. g̊ vbi difficilior abstractio: ibi difficilior intellectio: sꝫ ꝓbat̄ minor: q: abstractio a magis dissimilib⁹ ⁊ oppositis d̄r esse difficilior: q: quāto aliq̄ magis ꝯueniunt: tāto facili⁹ ab illis pōt abstrahi aliqd̄ vnū cōe: sꝫ ita est ꝙ abstractio generis est ex magis dissimilibus ⁊ oppositis: q̄ꝫ abstractio sp̄ei: q: abstractio gn̄is ē a diuersis ſm sp̄ēm: ⁊ abstractio sp̄ei a similib⁹ in sp̄ē. ergo illa est difficilior ista ⁊c̄. ¶ Itē 3⁹ arguit̄ sic. qualis est ordo sciarū: talis est ordo cognoscibiliū in scientijs: sꝫ talis est ordo sciaruꝫ ꝙ metha^{ca} est vltima ordine doctrine: ⁊ scie sp̄āles p̄cedunt in tali ordine. g̊ cog̊scibilia ī meta^{ca} posterius cognoscuntur ordine doctrine: q̄ꝫ cognoscibilia in sciētijs sp̄ālib⁹: sꝫ cognoscibilia in metaphy. sūt magis vl̄ia. g̊ magl vl̄ia posterius cognoscunt̄. discursus bonus: maior assumpta pꝫ: q: ordo sciarum est ex ordine cognoscibiliū. minor aūt est Auic. p̊ metaph. ca. 3. ⁊ Cōme. cōme. 3⁹. 6⁹ meta. Cui⁹ v̊ba hec sunt. mani^m est aūt: ꝙ si aliqua suba imobilis est: ꝙ ista suba est p̄ma: ⁊ scia istius est scia vl̄is: ⁊ pħia p̄ma: ⁊ dixit (supple Ar.) in esse: q: ordo adiscendi istā sciam est posterius: ⁊ iō discimus eaꝫ post pħicam: ex qua snīa cōcluditur: ꝙ pħica est prior ordine doctrine q̄ꝫ metaphy. ¶ Itē 4⁹ arguit̄ sic: illud vl̄e prius cognoscit̄ ab intellectu cui⁹ singulare forti⁹ mouet ipm sensum: sed singulare minus vl̄is fortius mouet ipm sensuꝫ. ergo minus vl̄e p̊us cognoscitur ab intellectu. maior pꝫ. minor ꝓbatur duplr̄. p̄mo sic. Sensus mouet̄ a singulari. ergo maxime mouet̄ a maxime singulari: sꝫ maxīe singulare ē singulare sp̄ei sp̄ālissime. Un̄ cū singulare sit ens determinatū vltima determinatōe. ⁊ singulare sp̄ei sp̄ālissime sit determinatū nō solū determinatiōe singularitatis: sꝫ determinatiōe nāe: q: hꝫ nām determinatissimā nō determinabilē vlterius per aliquā drīam essentialē: seq̄tur ꝙ tale singulare est singulare simplr̄. g̊ cum sensus moueat̄ a singulari: hꝫ p̊⁹ moueri a tali singulari simplr̄: qd̄ est ī vltimata actua^{te}: ⁊ ex pte nāe: ⁊ ex pte singularitatis. ¶ Itē 2⁹ eadē minor ꝓbat̄: q: tale ē actuali⁹ ⁊ sing^{re} magl vl̄is ē pōli⁹. ¶ Itē ē pfecti⁹ cū supaddat aliqd pfectiōis ad sing^{re} magl vl̄is. mō qd̄ est actuali⁹ ⁊ pfecti⁹: forti⁹ mouet ipꝫ ſsū (vbi sit ī d̄bita distā^a ad ipꝫ) q̄ꝫ illd̄ qd̄ ē pōli⁹ ⁊ ipfecti⁹. g̊ tale sin^{re} sp̄ei sp̄āli^{me} forti⁹ mouet.

His habitis ꝯ opiōnē in se: iaꝫ arg̊r ꝯ fundamēta .S. Tho. Tenet. n. p̊ ꝙ q̄cq̄d ē ī re: ⁊ ex nā rei ē singlare. ex q̄ funda^m arg̊r opp^m huc ꝯnis. p̄supono tñ p̊us ꝙ illud qd̄ p̄cedit actū itelligēdi ē reale. maxime si p̄cedat actū p̊^m itelligēdi: q: ens rōnis est illd̄ qd̄ depēdet ab actu collatiuo itellc̄us aut alteri⁹ po^e inesse. ¶ Probat̄ ēt triplr̄ idē suppo^m sic. Tū p̊ q: tale obm̄ est cā effect⁹ realis: qui est act⁹ p̄mus itelligēdi. Tū 2⁹: q: talis p̄m⁹ act⁹ refert̄ ad ipm obm̄ relōne reali: ⁊ relatio realis est ad terminū realē. Tuꝫ vlti⁹: q: talis act⁹ p̄mus depēdet ab obo: vt a mēsura ⁊ ens reale nō pōt d̄pēdere ab ente rōnis vt a mēsura. Isto stāte arg̊r. Intellc̄us in p̄mo actu itelligēdi itelligit aliqd in re. Aut. n. tale est vl̄e: aut singulare: si dicas ꝙ est vl̄e. g̊ dabit̄ vl̄e in re. si singulare ergo p̄mo itelligit singulare. ergo nō vl̄e: aut magis vniuersale. g̊ ⁊c̄. verbi grā. reducit̄ ad formā: vt ipsi r̄ndeāt ad maiorē vel minorē: vel ad ꝯñam. Et arguit̄ sic. Quicquid est in re est singulare: sꝫ q̄cq̄d p̄ma intellc̄ōne itell̄r est in re. g̊ q̄cquid p̄ma intellc̄ōne itelligit̄ est singulare.

¶ Arg^m est in pmo pmc. maior est. S. Tho. minor pba/
ta est: qz qd p causat actu itelligedi ipm e reale. ¶ Sed
ad h forte rndebut: dicedo q illud qd pma itellectioe i/
telligit e singulare magis vlis: z no singulare min9 vlis.
¶ Sz ptra. duplr. Prio qz ponit. S. Tho. in p^a pte. q. 86.
arti. p. q singulare no itellr nisi reflexe: z indirecte. g nul
lu singulare magis: aut min9 vlis pma itellcone itellr fz
ipm. ¶ z^o. ar ad ide: qz si itellr pus singulare magis vlis
q min9 vlis: sit singulare magis vlis a. z singulare min9
vlis b. si a. pus itellr q b. Aut est aliq distinctio inter a. z
b. aut nulla. si z^o mo: vnu no pot terminare intellcm sine
altero: z ita intelligedo vnu: itelligit reliquu. Si est aliq
distictio: aut realis: aut ronis. (Scdz ipm) no realis pz.
Neqz ronis. pbo: distinctio ronis est illa q catur p actuz
collatiuu itellcus: aut per actu alteri9 po^c collatiue: sz obm
moues intellcm ad pma itellcone pcedit oem actu colla
tiuu itellcus: z et actu cuiuscuqz alteri9 po^c collatiue. er/
go nulla h pot ee distinctio ronis. ¶ z^o ar. p aliud funda
metu. Assumit. n. ista ppone: q intellcus nr pcedit de po
ad actu: ad pbadu q magi vle pus itellr. Cotra. ista ppo
assumpta: aut nihil pcludit pro opione istius: aut ipsa est
simplr falsa: qz cu dicis: q itellcus pcedit de po ad actuz
aut itelligis: q pus itellcus aliqd itelligat in po anteqz i/
telligat in actu. Et si sic: ista ppo est va: sz no est ad ppo/
situ: qz cu itellcus intelligit spem spalissima: pus itelligit
tale spez in po: qz in actu: z isto mo pcedit de po ad actu.
Et ex h no pcludit: q oporteat intellcm pus bre pceptu
vliore: qz min9 vlem. Si intelligas q itellcus pcedit de
po ad actu h e de notitia ipfecta ad pfecta. Cotra. qz ista
no est vlr va. Na cu intellcus pcedit a notitia pmissaru
ad notitia pnuz: no pcedit de notitia iperfecta ad pfca:
sz ecotra. Qz notitia pmissaru est pfectior. Silr cuz pce/
dit a notitia cae ad notitia effect9 no pcedit de notitia i/
perfectiori ad pfectiore: z per h pz illd ee falsuz: q oe qd
pcedit de po^a ad actu: p9 pcedat de actu ipfecto ad actu
pfectu. Na certu est q aer illuminat9 a sole no pus reci/
pit aliquem actu icopletu ante actu pletu. Silr itellect9
pus recipit actu: qz habituz: z tn act9 est pfectior habitu.
Volutas et qnqz ex dilectioe dei diligit pximu: z tn di/
lectio dei est pfectior: z sic qsi per ifinitas instatias appz
falsitas isti9 pponis. Vn ad h q ppo sit va oporteret p/
bare ordine eentiale act9 icopleti ad pletu. qd ipse non
pbat. Sz h declaratu fuit a nobis supi9: quo actus ipfe/
ctus pcedit actu pfectu. ¶ Ite z^o ar ptra aliud fundame
tu. Dicit. n. q scia qua sciunt vlia est scia incopleta. Con
tra: qz p poste. hz Ar. q demratio vlis est potior pticula
ri. g notitia vlis q acqrit per demratione vlez est potior
qz sit notitia pticlaris: sic pfecti9 est scire (fm ipm Ar.)
q ois triaglus hz tres qz q ysocheles hz tres. ¶ Ite 4°.
falsuz est illud qd dicis: q scia vlis est scia fz qd z in po^a:
ppterea qz in ipso vli itelligunt pticularia sub qda con/
fusione. Ex quo ifers: q notitia vlis est notitia pfusa. Co
tra. Illa pbatio nulla est q pcedit fz fallacia equocatio/
nis. Sed tua pbatio est h: qd declarat: qz aliud est log
de notitia actuali alicui9 obi. Aliud de notitia vtuali ali
quoz q in ipso ptinent. Licz notitia vtualis pticulariu
in vli sit pfusa respcu ipsoz in tali vli: vtute cui9 illa itel/
ligunt: notitia tn actualis ipsi9 vlis: est distincta notitia.
vn no dr ee pfusa penes illa q sunt extrisecа ab aliq obo:
z extrin^ce in ipso pfundunt: sz solu penes illa q in ipso co
fundunt itrin^ce. pticularia vo sunt extriseca a magis vli:
z in ipso extrisece pfundunt. g no dz dici cofusa penes il
la. maior pz: qz notitia hz specificari ab obo: z ab his que
sunt itrinseca obo: vt et per se pz. ¶ Arguit 5° p aliud fun/
dametu qd est: q cu sensus pcedit de po ad actu: ide e or

do cognitiois apud sensuz: q est apud intellcm: sic q sen/
sus pus cognoscit obm sub rone magis cois: qz sub rone
min9 cois. Cotra h ar. Sensus no cogscit nisi singulare.
g no cogscit sub roe magis cois. ¶ Qz si dicas q sensus
no cogscit magi coe in se: sz bn in singulari. ¶ Cotra. aut
eni cognoscit coe in singulari: sic q singularitas est ro co
gnoscedi. Aut sic q na cois sit ro cogscendi: no pot dari
pmu (sequedo pn^a tua: z fm vitate) qz illud no est ro co/
gnoscedi qd no est ro mouedi. (qz illud est ro mouedi in
quo ages assimilat sibi passuz: sz agens non assimilat pas
suz sibi in singularitate. g) singularitas no est ro mouen
di: z p pns no e ro cognoscedi. maior pz. qz obz sub ea ro/
ne cognoscit: sub q mouet po^tm cognoscentem: Si vo da/
tur z^m. vz. q na cois in singulari sit ro cognoscedi: hoc io
est: qz singulare sub rone nae mouet. Cotra. Illud no est
ro mouedi: qd est oino idez re z rone illi cui repugnat ro
mouendi: sz na cois est oino eade singularitati re z rone
in eo instanti in quo obm sensibile mouet sensum. g na
cois no pot esse ro z pn^m mouendi. Totus pcessus est cla
rus: z assumptu pro minori pbat. Na per te na no distin
guit realr a singulari: neqz ex na rei. No distinguit etiaz
in isto instati quo mouet sensuz distinctione ronis. Ro
est: qz distinctio ronis catur per actu collatiuuz itellcus:
aut alteri9 po^c collatiue: sz in isto instati nullus actus col
latiuus pcedit obm sensibile aut sensationez. g nulla ibi
pot esse distinctio ronis. ¶ Et pfirmat minor de distin/
ctione ronis: qz actus realis no pot depedere ab ente ro/
nis. Ista est manifesta: sz sensatio est act9 realis. g no de/
pendet ab ente ronis: sz obm sensibile habes in se aliqua
distinctione ronis est ens ronis: vel salte aggregatum ex
ente reali z ronis. ergo sensatio no pot depedere ab obo
aliquo in se icludete tale distinctione. ¶ Et pfirmat ro
pncipal. qcuqz sunt idistincta oio fm re: si vnu terminat
aliqua actione reale: z reliquu: sz na magis cois: z na mi/
nus cois sunt ide fz re oino. g ipole est q na magis cois
terminet aliqz sensatione reale: nisi ea et termiet na mi/
nus cois. Et hoc: psupposito q obz sensibile sit in debita
distatia ad sensuz: qz vbi no est debita distatia ex illimi/
tatione nae cois q maior est qz sit illimitatio nae minus
cois: pot obm sub rone magi cois in maiori distatia mo/
uere sensuz: qz sub rone min9 cois. ¶ Cofirmat z^o ista ra
tio: qz illud obm sensibile p apprehendit a sensu: qd spes
sensibilis p^o representat. Sz spes sensibilis p^o represen/
tat singulare spei spalissime: posita debita distatia: vt di/
ctu est. g zc. maior est manifesta. minor pbat. Spes sen/
sibilis pmo representat obm sub ea rone sub qua iprimi
tur in sensu: sz iprimit spes ab obo sub roe nae specifice.
Tuz qz ista est actualior z pfectior. Tu qz spes talis sen/
sibilis est nalis silitudo cata ab obo repntans ipm adeq
te fm rone sibi eentialr copetente. g magis representat
ipm sub rone que sibi essentialius z pfectius copetit: qz
sub illa rone que sibi remote z min9 pncipalr copetit. Ex
qbus oibus apparet falsitas istius opinionis.

Quantum ad vlti^m arti. Restat rndere ad argu/
meta adducta an oppo^m. ¶ Ad p^m rn/
det pcededo: q in scia nali nos pcedimus a notiorib9 no
bis ad ea q sunt min9 nota nobis. Et p itelligetia h9 pre/
mittit: q duplex e modus pcededi in scia nali. Vn^a e a
ppositis ad pn^a z cais. Ali9 est a pncipiis z cais ad ipsa co/
posita seu pncipiata. In p pcessu pcedim9 in no^a pfusa. I
z^o. pcessu pcedim9 in no^a disticta. Scds pcessus cotinet
duo mebra. Pri^m mebz est pcedere a cais vlib9: ad cas
pticulares: Alid mebz est pcedere a cais pticularib9 ad
ipsa pposita: z tot9 iste pcessus e in ordie disticte cogsce/
di. Ex hoc habet q qn Ar. dicit: q ex vlib9 ad singula/

ria oꝫ ꝓcedere: h̄ hꝫ veritatē in ꝓcessu distincte cognoscēdi: ꝛ h̄ ꝯsonat intētioni Arꝭ. q̄ itendit tradere notitiā sciētificā ꝛ distinctā reꝝ nāliuꝫ: q̄ notitia sciētifica dꝫ eē ꝑ cās: ꝛ cū cāe vlīores sint notiores cāis singularibꝰ ipsorū ꝯpositoꝝ nāliuꝫ: in notitia distincta icipiēdū ē a cāis vlīssimis: ꝛ ꝓꝑ h̄ dixit: ꝙ ex vlībꝰ ad singularia. i. in spēs oꝫ ꝓcedere. ¶ Sꝫ ꝯ̄ ar. qꝛ Arꝭ. ꝓbat: ꝙ magis vlē est notius ꝑticulari ꝑ exēplū de toto itegrali: ꝛ de toto ꝗditatiuo: ꝛ ꝑ exēplū de puero: sꝫ certū ē ꝙ oīa ista exꝰ ꝓcedunt de notitia ꝯfusa ꝛ idistincta. ḡ ex istis exemplis ꝓbat̄ ꝙ magis vlē est notius notitia ꝯfusa. ¶ Ad h̄ rn̄det̄: ꝙ totū vlē icludit duo: icludit rōnē totiꝰ: ꝛ rōnē vlītatis. Cōsilr dōm est de toto itegrali: ꝛ de toto eēntiali: penes rōꝫ totiꝰ: vnūqdq3 istoꝝ dr̄ eē simplr̄ ꝛ able notiꝰ: sꝫ penes rōnē vlītatis eēntialitatis: aut itegralitatis: q̄ sūt rōnes cōcomitātes ipsaꝫ tōlitatē seu rōnē totiꝰ: dicimꝰ tom cognosci: vel ꝯfuse: vel disticte. Rōe vlītatis dr̄ cognosci distincte. rōne itegralitatis: aut eēntialitatis: dicimꝰ ipm cognosci ꝯfuse: ꝛ sic iste rōes ꝯcomitātes adueniūt toti a posteriori ꝛ ꝑ accn̄s: ita dicimꝰ ꝙ ipsi toti accidit ꝙ sit notius tali vel tali notitia. puta ꝯfusa vel disticta. Probādo āt Arꝭ. ꝙ cā vlīs est notior cā ꝑticlari: accipit ꝙ vlē ē qōdā totū ꝛ cā ꝑticularis est ꝑs: ꝛ totū inq̄ꝫtū totū able ꝛ simpr est notiꝰ sua ꝑte. ḡ ex h̄ ꝯcludit ꝙ cāe vlīores dnr̄ eē nobis notiores cāis ꝑticularibꝰ: ꝛ ad h̄ ꝓbandū: ꝙ totū est able notiꝰ sua ꝑte: iducit exēpla de toto itegrali: ꝛ de toto eēntiali: qm̄ qōlꝫ istoꝝ ex rōne tōlitatis est notiꝰ suis ꝑtibꝰ: siue apd̄ sensuꝫ: siue apd̄ itellꝫ: sꝫ dissilitudo ē: qm̄ ista tota ex rōnibꝰ ꝯcomitātibꝰ tōlitatē: sunt notiora notitia ꝯfusa: totū āt vlē ex rōne ꝯcomitāte: est notiꝰ notitia distincta. vn̄ in exēplis apd̄ auctores sp̄ est ꝯsiderare sile ꝛ dissile: vt hꝫ Dam. ꝑ li. suaꝝ sen. ingt. n. Qd̄ in oībꝰ ē sile: idē vtriq3 erit. Et Arꝭ. ꝑ ꝑoꝝ. Exa ponimꝰ nō vt ita sit: sꝫ vt sentiāt q̄ adiscūt. ¶ Alr rn̄det ad h̄ Lādulphus neapolitanus imitator Scoti. Dicit. n. ꝙ zr est ꝯfusuꝫ (queādmodū dcm̄ fuit in corꝑe qōnis) vnū vlē. alteꝝ eēntiale. Essentiale ē distiguibile i ꝑtes eēntiales: vlē i ꝑtes subiectiuas. ꝛ penes vtrāq3 distiguibilitatē pōt accipi aliq̄ notiꝰ: seu aliqs ꝯceptꝰ ꝯfusus: qꝛ ꝯceptꝰ ꝯfusus ē ille q̄ nō resoluit̄ in ꝑtes rei ꝯceptibilis: sic̄ ꝯceptꝰ diffinitiuꝰ ē ille qui resoluit̄ in ꝑtes diffiniētes. Si capiamꝰ ꝯfusuꝫ eēntiale: q̄to aliqd ē minꝰ vlē: tāto magis ꝯfuse cogn̄scit̄ penes distinguibilitatē in ꝑtes eēntiales. Si capiat̄ ꝯfusum vlē: q̄to aliqd est magis vlē: tāto magis ꝯfuse cogn̄scit̄: ꝛ h̄ penes distiguibilitatē in ꝑtes subiuas: qꝛ nunq̄ꝫ tale ꝯfusū vlē distinle cognoscit̄: nisi qn̄ resoluit̄ i ꝑtes subiuas. Dicit ḡ ꝙ Arꝭ. dicit: ꝙ vtrūq3 ꝯfusum cogn̄scit̄ a nobis notiꝰ ꝯfusa. Un̄ qn̄ dicit: ꝙ ex vlībꝰ ad singlaria ꝛc̄. accipit magis vlē: vt est qōdā totū distinguibile in ꝑtes subiuas: ꝛ vt sic est notiꝰ minꝰ vlībꝰ. Sed qn̄ Scotiste accipiūt ꝙ magis vlīa sunt notiora notitia distincta: ꝯparāt magis vlīa: ꝛ ipsa ꝯsiderant vt sunt ꝑtes eēntiales minꝰ vliuꝫ: ꝛ nō est icōueniēs: ꝙ idē dicat̄ eē ꝑus ꝛ posteriꝰ cognitū rem eiusdē in diuerso genere notitie. ¶ Si q̄rit̄ qd̄ istoꝝ .s. ꝯfusuꝫ eēntiale vt tale cōfusuꝫ est: ꝛ ꝯfusuꝫ vlē vt tale ꝯfusuꝫ: est ꝑus ꝛ magis notū in gn̄e notitie ꝯfuse: ¶ Rn̄det̄ ꝙ ꝯfusū eēntiale: ꝓꝑ iclusionē eēntialē ꝛ actualē partiū ipsarū (qꝛ vlē) solūmō pōliter includit ꝑtes. ¶ Et si dicas. Si magis vlē minꝰ ꝯfuse cogn̄scit̄ q̄ꝫ minꝰ vlē. ḡ vr̄ ꝙ cognoscat̄ distincte: accipiendo ipm vt qōdā ꝯfusum. ¶ Ad h̄ rn̄det̄ negādo ꝯn̄aꝫ. qm̄ dat̄ latitudo ꝛ gradus in genere cognitiōis ꝯfuse. Nō. n. latitudo cognitiōis cōfuse ꝯsistit in idiuisibili. ¶ Et vlteriꝰ est aduertēduꝫ: ꝙ nō est icōueniēs penes aliā ꝛ aliā distinguibilitatē ipsiꝰ ꝯfusi: respcū vniꝰ ꝛ eiusdē eē magis ꝛ minꝰ notū. Nō som in diuerso gn̄e notitie: sꝫ ēt in eodē: nō tn̄ sm̄ eādē distinguibilitatē: sꝫ penes aliā: ꝛ aliā: vt dictū est. Alia est. n. distinguibilitas in ꝑtes eēntiales. alia in ꝑtes subiuas. Et iste distinguibilitates sunt alteriꝰ rōnis. Si cōparet̄ magis vlē ad minꝰ vlē penes distinguibilitatē in ꝑtes essentiales: minꝰ ꝯfuse cognoscit̄ q̄ꝫ minꝰ vlē. Si penes distiguibilitatē in ꝑtes subiuas: magis ꝯfuse cognoscit̄ penes talē distiguibilitatē magis vlē q̄ꝫ minꝰ vlē. ¶ Per hoc rn̄det̄ ad exm de puero: dicēdo ꝙ illa auctas fac̄ pro ꝯ̄ne nr̄a. Auctas. n. sonat: ꝙ puer ꝑus cogn̄scit singlare. sub rōe spēi: q̄ꝫ singulare vt singulare est: ita ꝙ ibi nō ē ꝯparatio magis vlīs ad minꝰ vlē: sꝫ est ꝯpatio spēi ad singulare ꝛ indiuim: ꝛ ꝯcedit̄ ꝙ spēs ꝑintelligit̄ ab itellcū nr̄o ipsi singulari signato (qcq̄d sit de singulari vago) ꝛ rō qꝛ itellco mō itelligit q̄ mouet̄ ab obo: sꝫ singulare iq̄ꝫm singulare nō mouet: qꝛ singularitas nō est rō mouēdi. mouet āt sub rōe spēi: ꝛ nāe specifice. ḡ itellcs nr̄ ꝑus itelligit spēꝫ q̄ꝫ ipm singulare: ꝛ h̄ est qd̄ ingt phs: ꝙ puer ꝑus cogn̄scet hoieꝫ sub rōne hois: distiguēdo ipꝫ a nō hoie: q̄ꝫ cogn̄scendo hūc hoieꝫ: distinguēdo ipꝫ ab eo qd̄ nō ē h̄ hō. Alia rō est: qꝛ vlē itelligit̄ directe sꝫ nos: sicut nāa specifica. singulare signatuꝫ reflexe: ꝛ ꝓꝑ h̄ dixit Arꝭ. illud qd̄ dcm̄ est. ¶ Ad zm ꝑnle qn̄ dr̄. Illud dr̄ eē ꝑus cognitū ꝛc̄. Cōcedo maiorē: sꝫ nego minorē: qꝛ dato ꝙ obꝫ sensibile sit approximatū sensui in debita distantia: ꝑus obm sensibile mouet: vt dictū est sub rōne nāe specifice: q̄ꝫ sub rōne gn̄is: aut alteriꝰ magis vlīs. Et cetera q̄ dicēda sunt ad h̄ argm habent̄ in corꝑe qōnis. ¶ Ad vltim qd̄ est potissimū fundamētū. S. Tho. dōm est: ꝙ ipse fuit valde deceptꝰ: ponēdo magis vlē ꝑus cognosci ex h̄ fundaro. ꝙ notitia cōfusa dicat̄ eē mediū iter purā ignorātiā ꝛ notitiā distinctā. ¶ Pro quo nōnm ꝙ cognosci distincte (vt hituꝫ est ꝑus) pōt eē duobꝰ modis. Unoꝰ qn̄ aliqd itellr̄ sic̄ exꝑmitur ꝑ nomē. Alioꝰ qn̄ itellr̄ in suo vli: sic̄ qn̄ itellr̄ hō i vli: vn̄ licꝫ itellectio aialis in se dicat̄ eē disticta in ꝯpatiōe ad itellcōnē q̄ per se terminat̄ ad hoieꝫ: tn̄ itellectio aialis vt est ipsoꝝ ꝯtentoꝝ in aiali est ꝯfusa: ꝛ nō est incōueniens ꝙ aliqd obꝫ per se terminās itellcōnē adequās ipaꝫ itelligat̄ distincte: lꝫ cōtenta in ipso itelligant̄ cōfuse: sic̄ cognitio cāe dr̄ esse distincta: sed cognitio eadē vt ē effectꝰ v̄tualr cōtenti in ipsa cā est cōfusa. Et sic possumꝰ distinguere de duplici cognitiōe respcū cāe. Una ē actualr̄: ꝛ est illa q̄ ꝑ se terminat̄ ad cām. Alia est v̄tualis: ꝛ est illa eadē q̄ ꝑ se terminat̄ ad cāuꝫ: vt ē v̄tualr effectꝰ ꝯtent̄ in cā: Ita ꝙ illa q̄ est actualis cāe: ē v̄tualis effectꝰ. Ex h̄ accipit̄ ista ꝓpō. oē qd̄ cognoscit̄ cōfuse: pōt eē ex altera duaꝝ cāꝝ: aut qꝛ cognoscit̄ sic̄ exꝑmit̄ per nomē: aut qꝛ cognoscit̄ v̄tualr in suo vli vel supiori: ꝛ ex h̄ cōcedo ꝙ cognitio cōfusa est media iter purā ignorātiā ꝛ cognitionē distinctā: ꝛ ꝙ itellcs in ꝓcessu cognitiōis nālis ꝑꝰ deuenit ad cognitionē cōfusaꝫ q̄ꝫ ad cognitionē distinctā. Et cū tu arguis. ꝑus obm nāle cognoscit̄ cognitiōe cōfusa q̄ꝫ distincta. ḡ ꝑus cogn̄scit̄ cognitiōe vli: Tu cōmittis fallaciā ꝯn̄tis: arguendo a ꝓpōne hn̄te duas cās v̄itatis: ad alterā illarū. Argum est sile: ac si qs argueret a disiunctiua v̄a: ad alterā ꝑtē: Un̄ ista ꝯn̄a est bona: hō cognoscitur cōfuse. ḡ cognoscit̄: vel sic̄ exꝑmit̄ per nomē: vel cognoscit̄ in suo vli. Sꝫ arguendo: hō cognoscit̄ ꝯfuse. ḡ cognoscitur in suo vli: tu arguis implicite a disiūctiua ad alterā ꝑtē. ꝛ ē ac si tu argueres. hō cogn̄scit̄ vel sic̄ exꝑmit̄ per nomē: vel in suo vli. ḡ hō cognoscit̄ in suo vli. ꝯn̄a nulla est. Dico ḡ ꝙ mediū eēntialr ordinatū ad cognitionē distinctā (queādmodū habitū est in corpore qōnis) est: qn̄ obm itelligit̄ ab intellectu nr̄o: sicut exprimit̄ per nomē: ꝛ cōcipit̄ in cōceptu spēi spālissime: ꝛ in conceptu diffiniti. Et sic patet qd̄ est dōm quātū ad istam q̄ōnem.

¶ Scientiaruꝫ vero certissime sunt que maxi-

me priorum sunt. Tex. plogi. Qõ XI.

VTrum iferi⁹ dicaꝭ eē pfectius ꝙ̃ superi⁹: ⁊ magis cõe vel ecõtra. Et arguit cõcurrens ꝙ supi⁹ sit pfecti⁹ ꝙ̃ iferi⁹. Pri⁹ tñ notat ipse: ꝙ nõ ɔparaꝭ iferius ad supius: vt iferi⁹ icludit supi⁹: sꝫ vt inferi⁹ accipiꝭ in se vt distinctũ a supiori. Exẽpli grã. Accipiaꝭ gradus itellectiu⁹ vt distinguiꝭ cõtra gradũ sensitiuũ. Et qriꝭ. Utrũ talis gradus itellectiuus sit pfectior gradu sensitiuo. Et arguit ꝙ gradus sensitiuus sit pfectior gradu itellectiuo. Illud qd̃ ẽ cõicabilius ẽ pfecti⁹ eo qd̃ ẽ min⁹ cõicabile: sꝫ ita ẽ ꝙ gradus sensitiu⁹ ⁊ aialis ẽ cõicabilior gradu itellectio. g̃ ẽ pfectior. maior pbaꝭ. Bonũ iõ bonũ: q2 cõicabile. g̃ q̃to magis bonũ: tãto magis cõicabile. minor aũt mãifesta ẽ de se. ℂ 2⁰ pncipaliꝭ arguit. Q̃to aliqd est magis depẽdẽs: tãto est magis ipfectũ: sꝫ ita est ꝙ gradus itellectiu⁹ ⁊ vlr qd̃libꝫ iferi⁹ dꝭ eẽ magis depẽdẽs. g̃ ⁊c̃. maior est mãifesta: q2 depẽdẽtia arguit ipfectionẽ. minor ẽt appet: ⁊ pbaꝭ sic: qñ aliqua duo sic se hñt ꝙ (si vnũ sepaꝭ a reliq̃) vnũ illoꝝ remanet in eẽ ꝭm rẽ: aliud remanet in esse ꝭm ymaginationẽ: qd̃ remanet i esse ꝭm rẽ ẽ min⁹ depẽdẽs: ꝙ̃ sit illud qd̃ remanet i esse ꝭm ymaginationẽ. Sꝫ ita ẽ ꝙ supi⁹. s. aial si sepaꝭ ab itellectiuo: remanet i esse ꝭm rẽ. ⁊ itellectiuũ sepatũ a sensitiuo remanet i esse ꝭꝫ ymaginationẽ. g̃ sequitur ppositũ: ꝙ sensitiuũ est min⁹ dependens. ℂ Tertio arguiꝭ. Illud qd̃ predicaꝭ in qd est pfectius eo qd̃ predicaꝭ in quale: sꝫ gradus sensitiuus predicaꝭ in qd. Intellectiuus pdicaꝭ in quale. g̃ gradus sensitiuus est pfectior.

Ad oppositũ argꝭ. In q̃cũq3 gñe ẽ ordo eẽntialis in istis iferiorib⁹: illa q̃ sũt posteriora via gñõnis in eodẽ gñe: sunt priora ꝭꝫ subaꝫ ⁊ pfectionẽ: sꝫ gradus itellectiu⁹ hꝫ ordinẽ eẽntialẽ ad gradũ sensitiuũ: ⁊ est posterior via gñõnis. g̃ prior ꝭꝫ subaꝫ ⁊ pfectionẽ. maior est Ar. 9. meta. expsse: ⁊ appet inducẽdo in oĩb⁹ formis subalib⁹ ⁊ accñtalib⁹. Aia. n. itellectiua: q2 posterior ꝙ̃ aia sensitiua ẽ pfectior: ⁊ sensitiua q2 posterior vegetatiua ẽ pfectior ea ⁊c̃. ℂ Itẽ Ar. 7. politicoꝝ. vult: ꝙ pfectiõis sit in sensitiua in hoĩe attingere itellectiuã. Ex h̃ ɔcludit ꝙ q2 sensitiua iperfectior itellectiua attingit ipaꝫ itellectiuã pfectiorẽ: iõ ipsa est pfectior. ℂ Ex qb⁹ rñdeꝭ ad argu⁹. ℂ Nõn⁹ tñ pus: ꝙ ista põ: ꝙ inferi⁹ dicaꝭ eẽ nobili⁹ positiue suo supiore: ẽ Sco. i. 4. sen. di. 45. q. i. in corpe q̃õnis. ⁊ fundamẽtũ suũ est: q2 qd̃libꝫ iferi⁹ ⁊ min⁹ vle icludit magis vle vel actualr vel vtualr: ⁊ eminẽter. Itaq3 distinguẽdo formã itellectiuã a forma sensitiua: adhuc forma itellectiua ɔtinet virtualr ⁊ eminẽter formã sensitiuã: ⁊ hoc est qd̃ dicit Ar. 2⁰ de aia. ꝙ sensitiuũ cõtineꝭ in itellectiuo sicut trigonũ in tetragono.

In. q. ista p̊ soluem⁹ arg⁹. I pn⁰. Ex qb⁹ patebit determiatio q̃õis. ⁊ soluenꝭ q̃dã obõnes.

Quantũ ad p̊⁹. Rñdeꝭ ad p̊ᵐ arg⁹ ⁊ reduco p̊ ipm ɔ arguẽtẽ. Qd̃ ẽ cõicabili⁹ ẽ pfecti⁹: sꝫ ita ẽ ꝙ sba gñica ẽ cõicabilior ꝙ̃ sit eẽntia diua. g̃ sba ẽ nobilior ⁊ pfectior. minor pbaꝭ: q2 suba gñica cõicaꝭ plurib⁹ dñtib⁹ spẽ ⁊ nũero: sꝫ eẽntia diua tm̃ cõicaꝭ plurib⁹ differẽtib⁹ nũero suppositalr. g̃ rõ tua nulla ẽ. ℂ Ad formã g̃ arg⁹ rñdeꝭ: ꝙ oẽ qd̃ est magis cõicabile sine sui disiõe: ⁊ in maiori vnitate est pfecti⁹: sꝫ nõ est sic magis vle re⁹ min⁹ vlis: imo eɔ. g̃ ppõ assumpta ẽ falsa. Uñ duo ɔcurrũt i vli. s. rõ cõicabilitatis: ⁊ rõ disibilitatis. Pria rõ dicꝭ pfectionẽ: ⁊ ad hũc sensũ dixit Diony. d̃ sũmo bono. Bonũ q̃to magis bonũ: tãto magis sui ipsi⁹ diffusiuũ: ⁊ cõicatiuũ. Et pp h̃ dicim⁹ eẽntiã diuã eẽ pfectissimã: q2 est maxie cõicabilis sine sui disiõe: ⁊ in vnitate singularitatis. Alia rõ ɔcurrẽs i vli est disibilitas q̃ arguit ipfectionẽ: q2 oẽ disibile expectat aliquã pfectionẽ a diuidẽtib⁹: ⁊ est põle ad illa. Sic gen⁹ hꝫ suã pfectionẽ a dñtijs diuidẽtib⁹: ⁊ est i põ ad ipsas. Ex q̃ seqtur: ꝙ (cũ q̃to aliqd ẽ vli⁹: tãto sit disibili⁹) tale dꝭ eẽ ipfecti⁹ ⁊c̃. ℂ Ad 2ᵐ argumẽtũ rñdeꝭ. Reducẽdo p̊us illd̃ ɔ aduersariũ: ⁊ assumo maiorẽ in q̃ dicebaꝭ. Quãto aliqd magis depẽdet ab alio tãto ẽ ipfecti⁹: ⁊c̃ addo: sꝫ ita ẽ: ꝙ ɔpositũ subale magis d̃pẽdet ꝙ̃ ptes eẽntiales itrinsece: q̃ sũt mã ⁊ forma. g̃ ɔpositũ est magis ipfectũ: ꝙ̃ ptes itrinsece. ɔñs falsum. g̃ aliq̃ pmissarũ: nõ minor. g̃ maior. Qꝫ aũt ɔpositũ magis depẽdeat. pbaꝭ: q2 depẽdet a suis cãis itrinsecis: ⁊ cãe itrinsece nõ depẽdẽt ab ipso. g̃ seqtur ppo⁹. ℂ Itẽ 2⁰ istãtia ɔ eãdẽ maiorẽ. plꝰ depẽdet suba cõposita ꝙ̃ accñs: q2 sba ɔposita d̃pẽdet ab effi⁹ a mã ⁊ forma: accñs ãt tm̃ ab effi⁹ d̃pẽdet. g̃ suba ɔpo⁹ erit ipfectior. ℂ Qꝫ si tu dicas: ꝙ accñs d̃pẽdet a subõ. ℂ Cõtra. depẽdẽtia ẽ eẽntialior ipi⁹ sube ɔposite ad pn⁹ itri⁹ ꝙ̃ sit accñtis ad subm. Probaꝭ h̃: q2 p nullã po⁹ pt suba ɔposita nõ d̃pẽdeꝭ a cãis itrisecis: sꝫ bñ accñs pt p aliq̃ po⁹ nõ d̃pẽdeꝭ a subo: q2 p diuã po⁹. g̃ d̃pẽdẽtia ad cãs itri⁹ ẽ eẽntialior sube ɔposite. ℂ Rñdeꝭ g̃ ad for⁹ argu. Q̃to aliqd plꝰ d̃pẽdet ⁊c̃. dico ꝙ ista ẽ vã ceteris pib⁹ q̃tũ ad actualitatẽ ⁊ põlitatẽ depẽdẽtis: ita ꝙ sic aliqd ẽ d̃pẽdẽti⁹ alio: ita ista sint eq̃lia i actua⁹: ⁊ põlitate. vel ꝙ maiorẽ depẽdẽtiã iseq̃t maior põlitas: sꝫ vbi illd̃ qd̃ magis d̃pẽdet sit magis i actu: seu actuali⁹: ⁊ illd̃ qd̃ min⁹ d̃pẽdet sit min⁹ i actu: ppõ nõ est vã. Mõ ita ẽ i pposito: ꝙ lꝫ iferi⁹ plꝰ depẽdeat ꝙ̃ supi⁹: tñ iferi⁹ ẽ magis i actu ꝙ̃ supi⁹. ℂ Ex h̃ ɔfirmaꝭ ɔ nr̃a. qd̃cũq3 ẽ simpꝭ põli⁹ ⁊ magis i põ. dꝭ eẽ ipfecti⁹: sꝫ supi⁹ ⁊ vli⁹ vt distictũ ɔ min⁹ vle ẽ põli⁹ re⁹ min⁹ vlis: q2 i põ ad ipsũ: sicut aia sẽsitiua ad itellectiuã. g̃ supi⁹ ẽ ipfecti⁹. ℂ Ad vltimũ rñdeꝭ: cũ tu dicis: qd̃ pdicaꝭ i qd: ẽ pfecti⁹ eo qd̃ pdicaꝭ i q̃le. Dico ꝙ pdicari i qd pt accipi duob⁹ mõis vl q̃tũ ad rẽ pdicatã: vl q̃tũ ad modũ pdicãdi. Illd̃ pdicaꝭ i qd q̃tũ ad rẽ pdicatã qd̃ idicat qdi⁹ ⁊ eẽntiã rei. Illd̃ pdicaꝭ q̃tũ ad mõꝫ pdicãdi qd̃ pdicaꝭ p mõꝫ põl ⁊ ɔbibil. Dr̃ia pdicaꝭ i qd q̃tũ ad rẽ pdicatã: q2 idicat qdi⁹ ⁊ eẽntiã spẽi d̃ q̃ pdicaꝭ: nõ tñ pdicaꝭ i qd q̃tũ ad mõꝫ: sꝫ i q̃le. ℂ Pro q̃ nõndũ: ꝙ sicut ẽ i ɔpo⁹ realis: ita i ɔpo⁹ rõis. i ɔpo⁹ reali qd̃ ẽ p se vnũ: ẽ assignaꝭ aliqd vt põꝫ: ⁊ aliqd vt actũ: q2 ista duo ɔcurrũt ad oẽ ɔpo⁹. Et si põ ẽ p⁹: ⁊ act⁹ p⁹: faciũt vnũ ɔpositũ p⁹. si p accñs: p accñs. In ɔposito rõis ista ẽt ɔcurrũt. vꝫ. act⁹ ⁊ põ: ⁊ ita cũ gen⁹ ⁊ dr̃ia cõstituũt vnũ ɔpo⁹ p se: dr̃ia nõ pt hr̃e rõꝫ po⁹: q2 nõ ẽ idetermiata nꝫ põlis re⁹ gñis. g̃ nõ poterit pdicari p mõꝫ po⁹: sꝫ pdicabiꝭ p mõꝫ act⁹. Act⁹ ãt for⁹: ⁊ q̃litas (loq̃ndo d̃ q̃litate eẽntiali ⁊ trãscendẽti) sũt idẽ apd̃ Ar. g̃ cũ dr̃ia sumaꝭ a q̃li⁹ ⁊ a for⁹ trãscẽdẽti: pdicabiꝭ p mõꝫ q̃lis. ℂ Aduertẽdũ tñ ꝙ act⁹ qdã ẽ adueniẽs po⁹ ɔstituẽs vnũ p⁹ cũ po⁹: qdã act⁹ adueniẽs po⁹ ɔstituẽs vnũ p accñs ⁊ ꝭꝫ qd cũ põ: sicut accñs adueniẽs sbe. Dr̃ia eẽntialꝭ nõ sumiꝭ ab actu ɔstituẽte vnũ ꝭꝫ qd: sꝫ ab actu ɔstituẽte vnũ p⁹: ⁊ eẽntialr. ⁊ h̃ ẽ qd̃ dꝭ: ꝙ dr̃ia pdicatur i q̃le eẽntiale: q2 sumiꝭ ab actu ⁊ q̃li⁹ eẽntiali. Qñ g̃ dꝭ. illd̃ qd̃ pdicaꝭ i qd ẽ pfecti⁹ eo qd̃ nõ pdicaꝭ in qd. si tu itelligis d̃ pdicari i qd rõe rei de q̃ pdicaꝭ: ɔcedo tibi istã. Si itelligis ⁊ rõe rei: ⁊ rõne mõi pdi⁹. nego tibi istã: q2 qd̃ pdicaꝭ i qd q̃tũ ad rẽ: ⁊ q̃tũ ad mõꝫ: pdicaꝭ p mõdũ po⁹: ⁊ p mõꝫ ɔbibilis: qd̃ pdicaꝭ i qd q̃tũ ad rẽ pdicatã: pdicaꝭ p mõꝫ act⁹: ⁊ qd̃ pdicaꝭ isto⁰ ẽ perfecti⁹ ⁊c̃.

Ex his q̃ dcã sũt appet rñsio ad q̃dã obõnes qb⁹ pbaꝭ: ꝙ d̃s nõ sit ens pfectissimũ. Tũ q2 dareꝭ aliqd̃ vnũ qd̃ eẽt cõicabili⁹ deo. Tũ q2 d̃s magis depẽderet ꝙ̃ illd̃ supi⁹ ⁊ cõe. sub q̃ d̃s ɔtineꝭ. ℂ Rñdeo negãdo q̃libꝫ ɔñaꝫ. Nã esto ꝙ deꝭ aliqd cõi⁹ deo: qd̃ sit cõicabili⁹: illd̃ tñ est iperfecti⁹: ppea q2 cõicaꝭ in sui disiõne: ⁊ in minori vnitate: ꝙ̃ d̃s cõiceꝭ: g̃ seqtur ꝙ tale ẽ ipfecti⁹: vt

dcm̄ est supi⁹. Silr z^m ↄñaz.s.ꝙ ds magi dependeret:nego:qꝛ depēdētia sp ē ad aliqd ꝑus s̄z rē ⁊ in eē:cū āt in re ⁊ in eē nihil dicat eē ꝑus deo:ğ repugnat deo simplr depēdere. Uñ si ē aliq̄ ꝑoritas entis ad ipm deū:ista ꝑoritas ē tm̄ ꝑ actū itellc̄s abstrahētis ⁊ ꝑdicātis:⁊ ğ ad tale ꝑus nulla pōt eē depēdētia dei. ¶ Sz arguebaṫ postmodū.si.n.eēt vez ꝙ cōi⁹ ⁊ vliius dicat eē ꝑfecti⁹ ꝑmissiue: sequereṫ ꝙ dareṫ aliqd ꝑfecti⁹ deo. ¶ Rñdeṫ negādo ↄñaz. Dicim⁹.n.supi⁹ eē ꝑfecti⁹ ꝑmissiue:vbi tale ↄpaṫ ad iferi⁹ qd nō ↄtinet i se v̄tualr ⁊ eminēter oēz ꝑfectionē supioris:cū āt ds ↄtineat eēntialr vel eminēter vniuscuiusq; entis:nō pōt dici ꝙ deṫ aliqd ꝑfecti⁹ ꝑmissiue. Uñ ifinito nulla pōt fieri additio:qꝛ tale infi^m ↄtinet oē ens: vel eēntialr vel eminēter. Et ēt si dieṫ:ꝙ deo dareṫ aliqd ꝑfecti⁹ extēsiue:lz nō itēsiue:nō eēt icōueniēs. ꝑfecti⁹ extēsiue est illd cui⁹ eē repiṫ in ꝑlib⁹ vel realr:vel foṙalr. mō ens sic repiṫ in ꝑlib⁹ q̄z ds:ğ vt sic videreṫ eē ꝑfecti⁹ extensiue:s̄z tale ꝑfecti⁹ extēsiue nō icludit de se aliquā actualitatē intēsiue. De⁹ aūt oēm actualitatē icludit q̄z^m possibile est oēm talē actualitatē icludi in aliquo vno:ğ de⁹ est ens ꝑfectissimū intensiue.quare ⁊c̄.

¶ De v̄itate qdē theoria sic qdē difficil. ⁊ facil.
¶ Quare si sic vr̄ hr̄e vt prouerbialr dicimus in forib⁹ qs delinqt. Tex.cō.I. Q8. .I.

VTrum p^o pn^a ↄplexa sint ꝑ se nō aut depēdeāt a sensu. ¶ Et arguiṫ mltiplr ꝙ sic. p̊ ꝑsupponēdo ꝙ q̄cūq; sba nō ē ens i tpe opatio ipsi⁹ nō mēsuraṫ tpe ⁊ si tpe mēsuraṫ:nec̄io depēdet ab aliquo existe i tpe. Isto stāte arguiṫ. Ꝑpōnes ⁊ sylli sunt opōnes (aie) q̄ fiūt i tpe. ğ depēdent ab aliq̄ qd tpe mēsuraṫ. Sz ita ē ꝙ itellc̄s ⁊ aia itellectiua nō mēsuranṫ tpe. Sz ꝑcise aia sensitiua aut opatio ei⁹. ğ ꝑpōnes ⁊ sylli eēntialr depēdēt ab aia sensitiua ⁊ a cognitiōe ipsi⁹. minor ꝑbaṫ z^r.p:qꝛ seq̄reṫ ꝙ aia sepata opareṫ in tpe.ↄñs ē falsuz. z^o eadē mior ꝑbaṫ sic. Qd ē ens in tpe subiacet motui:s̄z aia itellectiua nō pōt subiacere motui cū sit idiuisibilis:⁊ idiuisible nō pōt moueri. ex.6.phy.ğ relinqṫ ꝙ aia itellectiua nō subiacet motui nz tpi. ¶ Et si dicas idiuisibile eē ꝑ se mobile. ¶ Cōtra:qꝛ s̄z aduersarios idiuisibile si moueṫ:hz successionē ⁊ diuisionē mot⁹ nō ex ꝑte sui:s̄z ex ꝑte magnitudis sup quā fit mot⁹.ğ a sili si ꝑpōnes ⁊ sylli fiāt i tpe diuisibili:h erit virtute sensus ⁊ alic⁹ qd subiacet motui ⁊ tpi. ¶ z^o pncipalr arguiṫ.qñ ↄcurrūt ad aliq̄ vnā actionē agēs vle ⁊ ꝑticulare:nō pōt agēs vle in actionē:nisi ↄcurrēte ꝑticulari:s̄z ita ē ꝙ itellc̄s ē agēs vle re^u ꝑpōnū:siue sit itellc̄us polis siue agēs.ğ nō poterit talis itellc̄s formare ꝑpōnes nisi ↄcurrēte aliq̄ agēte ꝑticulari:s̄z tale agēs ꝑticulare ē ipz fan^m.ğ actio ⁊ formatio ꝑpōnū ⁊ sylloꝝ nec̄io depēdebit a fan^e. ¶ 3° pncipalr argr̄.ꝑsupponēdo.ꝙ lz in p̊ actu cōpositiuo itellc̄s itelligat ipaz ꝑpōnē formatā ab ipso itellectu:nō tm̄ itelligit ipaz ↄpōnē in se:aut ↄplonē ꝑpōnis in se i p̊ actu recto:s̄z solūmō i z^o actu ⁊ i actu reflexo.isto stāte argr̄ sic. Intellc̄s i p̊ actu qñ itellīt istā ꝑpōez.exēpli grā.hō ē aial.q̄ro ad qd termiaṫ ista itellec̄. Nō ē dōz ꝙ termieṫ ista itellec̄ ad ↄpōez seu ad ↄplonē ꝑpōis i se.ex ꝑmisso.ğ termiabiṫ ad termios simplices ipi⁹ ꝑpōis:ita ꝙ i p̊ actu cū itelligo hoiez eē aial:itelligo hoiez:itelligo aial ⁊ vnionē istoꝝ. Sz no^a termioꝝ simpliciū ōpēdet a sensu:⁊ a cognitiōe sensitiua ꝑ aduersarios.ğ nō poterit itellc̄s itellīre aliq̄ ꝑpōez:nisi ꝑ ōpēdētiā ad sensū. ¶ 4° pn^r ⁊ vlt^o argr̄. Si i eēt vez ꝙ itellc̄s i cogscēdo pn^a ↄplexa nō depēderet a sensu seq̄reṫ ꝙ leso orgāo fan^e itellc̄s possz itellīre ipa pn^a ⁊ formare ꝑpōes p̊^m ⁊ imediatas.ↄñs ꝑbatur:qꝛ ꝑ te hītl termis i itellcū:itellc̄s pt ↄponeṫ ipsos terminos adiuicē:⁊ formaṫ ipa pn^a sine q̄cūq; ōpēdētia a sensu. Sz i casu posito termi pñt hr̄i i itellcū ꝑ spēs itelligibiles.ğ itellc̄us in isto casu poterit ↄponere ⁊ formare ꝑpōnes:⁊ ex ↄñti itelligere v̄itatē istarū ꝑpositionū.

Ad oppo^m ē phs p̊ poste. Ꝑricipia cogscim⁹ i q̄z^m termios cogscim⁹.ğ no^a ↄplexa pn^m eēntialr nō dependet nisi a teris:⁊ a no^a termioꝝ itelle^m. ¶ Itē arguiṫ.6.ethi.distinguit Ar.itellcm̄ q ē hit⁹ pn^m a scia:qꝛ itellc̄s ē hit⁹ euidēs ex se.i.hz euidētiā nō mēdicatā aliūde q̄z ex se. Scia āt ē ex alijs.h ē hz euidētiā accepta a pncipijs cognitl i itellcū.

In ista.q. sūt.4.arti. In p̊ dicā.q̄lr cognitio itellectiua ōpēdet a sensitiā cognitiōe. In z^o ponā ↄnē ꝑ qōe. In 3° mouebo dubia ↄ z^m art^m ⁊ soluā. 4° ⁊ vlt^o rñdebo ad argumēta in pede.q.

Circa p̊^m ꝑtē nōn^m ꝙ z^x ē itellīn^a icōplexa.q̄daz hr̄ ꝑ p̊^m opōnē de obo.q̄dā hr̄ ꝑ abstractōez ab obo p̊ mouēte: itellec̄ p̊ supta appellaṫ p̊^a itellec̄ z^a appellaṫ z^o. ¶ Loquēdo de p̊^a itellcōne:pōiṫ ista ↄ.ꝙ ois talis itellec̄ eēn^r ōpēdet a fan^e:⁊ ab actu fātasiādi. Ista ↄ pz de mēte phi .3.de aia.speclamur igt ipe qdqdest i fan^{tib}. Et itez ibi. Nec̄e ē itellīntē fan^{ta} speculari. Et alibi ēt i eod 3°.t.c.30. Neq̄z sine fan^e intelligit aia. Ꝑrobaṫ ēt rōne. Illa opō eēntialr ōpēdet ab aliq̄:sine q̄ nō pt eēntialr cāri. Sz p̊^a opō nō pt eē i itellcū:nz cāri sine fan^e.ğ eēntialr ōpēdet ab ipso fan^e. ¶ Sz si loq̄mur ō z^a itellcōne:dico talē ↄnē.ꝙ lz illa z^a itellec̄ hēat ordinē eēntialez ad fan^{me}.seu ad actū fātasiādi:nō tm̄ eēntialr depēdet a fan^e. Neq; ē icōueniēs ꝙ sit ordo eēntial iter aliq̄ (q ē simplr nec̄i⁹) sine depēdētia eēntiali:qꝛ vt hz Sco.i ō p̊ pn^o ē ordo eēntialis iter hoiez ⁊ asinū:⁊ tm̄ h nlla ē ōpēdētia eēntialis. Depēdētia eēntialis sp ē ad p̊^o i aliq̄ gñe cāe. Sz certū ē ꝙ fan^{ma} nō sp cāt istā z^m itellcōnē:nz ē cā i aliq̄ gñe cāe re^a pncipij imediati isti⁹ z^e itellcōnis.ğ z^a itellec̄ nō depēdet eēntialr a fan^e. Et pp h dixit Aui.ꝙ fan^{ma} ē vehiculū spēꝝ itelligibiliū ad itellīm qb⁹ hītl:itellc̄s nō curat āpli⁹ de fan^e:imo fan^{ma} ē poti⁹ sibi i onus. Sic exēplificat de iumēto.iumētū.n.ē nec̄iū hoi i itinere:s̄z qñ ꝑueniṫ ad terminū:ē sibi i onus. Cōcludiṫ tm̄ de mēte Ar.ꝙ sp est ordo eēntialis itellcōnis ad ipz fan^{ma}:seu ad v̄tutē fātasticā:⁊ pp h dr̄ ꝙ itellc̄s i q̄libz itellcōne reqr̄ ↄuertiṫ ad fan^{ma}:q̄ ↄuersio pt itellī duob⁹ mōis:vel ꝙ sit ↄformis opō circa idē obz vtriusq; v̄tutl itelle^{us} ⁊ fan^{e}. ⁊ sic ē vez ꝙ ista ↄuersio sit i q̄libz itellcōne:qꝛ q̄ncūq; itellc̄s itellīt aliqd vle fātasia fātasiaṫ circa sin^e illi⁹ vlis. Uñ ista ↄformis opō ē iter po^{as} subordiatas:qꝛ pō supior nō pt ꝑfecte opari:seu hr̄e ꝑfcāz opōnē:nisi pō iferior q̄ pōt opari circa idē opeṫ. Sic pz de s̄su cōi ⁊ ō s̄su exteriori. Uel ista ↄuersio ad fan^{ta} pt itellī ↄuersio passiui ad actiuū:⁊ tc̄ ista ↄuersio ē i pō i p̊^a itellcōne:qꝛ itellc̄s polis nō itellīt nisi ꝑ recepciōez spēi itellibil a fan^e. Ita ꝙ nō tm̄ in p̊^a itellcōne ē ↄuersio ex ↄformitate opōnis:vez ēt qꝛ itellc̄s agēs nō abstrahit spēz a fan^e:nisi fan^a fātasiāte.pt et itellī ista ↄuersio itellc̄s ad fan^{ma}:sic pa^u ad actiuū:non qd ꝙ tale passiuū recipiat formā ab actiuo:s̄z aliquā ꝑfectionē i for^a:⁊ ita itellc̄s polis a fan^e recipit itēsionez spēi itellibilis. Ex qb⁹ oib⁹ seqṫ:ꝙ ista ↄuersio nō ē ad fan^{ma}: sic ad ꝑpriū obm itellc̄s:nz ad reꝑntatiuū ipsi⁹ obi:nz ad illd a q̄ sp recipiat spēz itelligibilē aut actū itellīndi. Sz ista ↄuersio nō ē nisi ↄformitas opōnis:qꝛ qdcūq; itellc̄s itelligit:circa idē fan^a fātasiaṫ:vel circa aliqd ad qd obz itellcū hz habitudinē. ¶ Ex h argr̄ sic. Ista intellectio nō depēdet eēntialr a fantasmate:respectu cuius ipz fan

tasma nō est p̄n^m aut cā ipsi^9: sȝ respcū z^e itellectiōis fan/
tasma nō est p̄n^m aut cā: sȝ solū spēs itelligibil' cāta p p̄^m
imutationē itell'ls. ḡ a fan^te nō depēdet eēntialr z^a itellec:

Quantum ad z^m qd̄ hȝ videri i ista q̄ne pono ta
lē ⁊nem. s. q̄ notitia ⁊plexa p̄ncipioꝝ
nō dependet a notitia sensitiua ⁊ experimētali: per quaȝ
app̄hēdant extrema eē ⁊iūcta in re: ⁊ in effectu. ❡ Ista
⁊clō pbat̄ p̄supponēdo tria. p̄^m q̄ cōformitas p̄dicati ad
subm ipsi^9 p̄ncipij: ⁊ cuiuscunq̄ ppōnis est vitas p̄ncipij:
h̄ hȝ declari in. 6. meta. qn̄. n. p̄dicatū ē ⁊forme subo: cō/
plexio est va. qn̄ aūt est difforme: ⁊plexio est falsa. ❡ z^o
p̄supponit̄: q̄ cā necc̄ia ⁊ p̄cisa isti^9 ⁊formitatis in p̄n^o cō
plexo est ⁊positio terminoꝝ in itellectu: ⁊ app̄hēsio ipo/
rū: qz sic ipossibile est eē albedinē a. ⁊ albedinē b. gn iter
ista isurgat ⁊formitas vel difformitas: ita ipole est extre
ma p̄ncipij eē in itellectu: ⁊ eē ⁊posita ad seinicē: gn isur/
gat ⁊formitas toti^9 ⁊plexionis ad terminos. ❡ Premit
tit̄ 3° q̄ euidētia p̄ncipij ⁊plexi tm̄ depēdet a terminis:
vt pȝ per Ar. p̄ poste. ⁊ 6° ethi. In h̄ distinguit̄ euidentia
p̄ncipij ab euidētia ⁊nis: qz euidētia ⁊nis hȝ cām extrin
secā a q̄ eēntialr depēdet. Sȝ euidētia p̄ncipij dependet
tm̄ a cā itrinseca: q̄ cā itrinseca sunt termini pcepti ab i/
tellcū: ⁊ ⁊positi ad seinicē: ⁊ h̄ est qd̄ ingt Linco. p̄ poste.
q̄ ppositio per se nota est illa que non habet cām cōpar/

His premissis (ticipē ⁊ extneā: sȝ bn̄ itrancā.
probat̄ ⁊clō sic. Posita cā necc̄ia
alicui^9 effect^9 de necc̄itate seqtur effect^9 (si illa cā est tota/
lis ⁊ sufficiēs) sȝ ita est q̄ cā necc̄ia ⁊ totalis sufficiēs (re/
spectu vitatis p̄ncipij ⁊ euidētie ipsi^9) est app̄hensio ter/
minoꝝ simpliciū: ⁊ ⁊pō ipsoꝝ in itellcū. ḡ istis positis in
itellectu: de necessitate seqtur vitas p̄ncipij: ⁊ euidentia
ipi^9. ⁊ h̄ circūscripto q̄cūq̄ alio. ḡ circūscripto h̄: q̄ extre
ma p̄ncipij app̄hēdant̄ eē vnita in re p sensuȝ: nō minus
itellc̄s pcipiet vitatē p̄ncipij: ⁊ ēt euidēter cognscet ipm.
Et tūc vltra. illud nō depēdet eēntialr ab aliquo: quo cir
cūscripto nihil min^9 illd̄ hȝ eē: ḡ (si circūscripta pceptio/
ne in sensu ⁊iūctiōis extremoꝝ in re veritas p̄ncipij pos
sit eē euidēs itellectui) seqtur q̄ talis vitas nō depēdet
ab aliq̄ cognitiōe in sensu. ❡ Scd̄o argr̄. Si. n. eēt verū
q̄ stāte pceptiōe extremoꝝ p̄ncipij in itellectu ⁊ cōpōne
ipsoꝝ nō imediate ipm p̄n^m euidēter cognoscat̄ ab itelle
ctu: seqtur q̄ erūt in itellcū due notitie vtualr repugnan
tes. Cōsequēs est falsuȝ: qm̄ sic due notitie formalr repu
gnantes. vel (vt cōiter dicā) duo opposita formalr repu
gnātia nō p̄nt eē in eodē subo: neq̄ duo opposita vtualr:
qz sic albū simplr ⁊ nigrū simplr: nō stāt sil' in eodē: ita al
bū ⁊ illud qd̄ est cā necc̄ia ⁊ simplr nigri nō stāt sil': qz ista
duo vtualr repugnāt. ⁊nia pbat̄. Et accipiam^9 h̄ p̄n^m. Oē
totū est mai^9 sua pte. cā totalis ⁊ necc̄ia notitie vitatis to
tius ⁊plonis est notitia toti^9 ⁊ ptis ⁊ ⁊pō ipsoꝝ. Aut eni
posita notitia istoꝝ terminoꝝ ⁊ ⁊pōne ipoꝝ in itellectu:
habet̄ notitia: q̄ h̄ ⁊plexio ē va. Aut nō. Si dicas q̄ sic.
habeo ppo^m: qz istis positis qbuscūq̄ alijs circūscriptis
isurgit in itellcū notitia isti^9 p̄ncipij: ⁊ vitatis ei^9. Si aūt
dicis: q̄ nō isurgit notitia vitatis p̄ncipij in itellcū. ḡ cuȝ
notitia toti^9 ⁊ ptis ⁊ ⁊pōne istoꝝ: poterit stare opinio q̄
⁊pō isti^9 p̄ncipij est falsa. Sȝ ista opinio vtualr repugnat
notitie toti^9 ⁊ ptis: ⁊ ⁊pōni ipoꝝ: qz h̄ duo icludūt (vt cā
necc̄ia) vitatē toti^9 p̄ncipij ⁊ euidētiā ei^9: ⁊ ita sunt cā ne/
cessaria notitie opposite isti opioni quā habes: q̄ h̄ ⁊plo
est falsa. ḡ stabūt i itellcū due notitie vtualr repugnātes:
qz notitia totius ⁊ ptis cū ⁊pōne istoꝝ terminoꝝ q̄ ē cā
necc̄ia opposite notitie ipsi opioni. ḡ sic illa notitia oppo/
sita opioni: formalr repugnat ipsi opioni: ita qcqd est cā
necc̄ia ipsi^9 dr̄ vtualr repugnare tali opioni. ❡ 3° argr̄. Il/
la notitia q̄ est certissima notitia nō depēdet ab aliq̄ no/
titia ip̄fectiori: sȝ notitia itellectiua max^e p̄ncipij dr̄ esse
certissima noti^a: ⁊ certior q̄cūq̄ cognitiōe sensitiua. ḡ no
titia isti^9 p̄ncipij nō depēdebit eēntialr ab aliq̄ noti^a sen
sitiua: maior ē māifesta. minor āt pbat̄. Tū p̄ qz illa noti
tia ē certior q̄ iudicat de alia q̄lis ipsa sit: h̄o ē noti^a itelle
ctiua maxie p̄ncipioꝝ. Tū z^o. qz illa cognitio est certior:
p quā veꝝ discernit̄ a visili: sȝ p itellcm̄ ⁊ nō p sensuȝ ve
rū descernit̄ a visili: qz sensus q̄nq̄ vtit̄ spē p re. nō itel/
lect^9. ḡ cognitio itellectiua ē certior sensitiua. Tuȝ 3°. qz
illa notitia ē certior: p quā vitas obi pcipit̄: sȝ veritas rei
nō pcipit̄ a sensu: sȝ ab itellcū. ḡ notitia itellcūs dr̄ eē cer
tior. minor p̄sylli pbat̄: qz vitas rei nō itellr nisi p actū
reflexū: ⁊ p po^am reflectētē se sup obm cognitū ⁊ ⁊pantes
ipȝ ad actū ppriū inq̄rēdū sile vel dissile. cū vitas obti nō
sit nisi ⁊formitas rei cognite ad actuȝ cognoscitm̄. nulla
aūt po^a pōt reflectere se sup obm aut sup actū cognosciti
uū nisi itellect^9: ḡ seqtur ppositū. s. q̄ cognitio intellecti/
ua ē certior cognitiōe sensitiua. Eadē mior pȝ p btm̄ Ans.
li^o. d̄ vitate dicētē. Ueritas ē recti^do: sola mēte pceptibil'.

Quātum ad 3^m arti^m p̄ ⁊ z^m ⁊nē p̄mi articuli argr̄
duplr. p̄ p te ordo ē eēntialis itellectiōis
ad aliquā opationē in sensu: aut iste ordo est p̄oris ad po/
steri^9: aut posterioris ad p̄us. Si p̄oris ad posteri^9: vr̄ q̄
itellectio pōt eē sine opatiōe in sensu. Si posterioris ad
p̄us: ḡ est depēdētia eēntialis. ❡ Rn̄deo q̄ est ordo eēn
tialis p̄oris ad posteri^9: ⁊ dico q̄ nō repugnat itellectiōi:
nec ex pte sui: nec ex pte obti eē sine opatione in sensu: sȝ
si nō pōt sine tali opatione: h̄ est inq̄ntū cōnectit̄ sensui: ⁊
potētia opatiua circa aliqd̄ vnū obm non pfecte opatur
(quēadmodū dictū est) nisi po^a iferior subordinata ope
tur circa illd̄: n̄ pōt opari. Ex quo seqtur q̄ ex nā itellcūs
⁊ ex nā itellectiōis nō repugnat ipsi itellectioni separi a
sensu. Prioritas aūt nāc ē ex p se rōne q̄ditatiua rei: ⁊ nō
est ex aliq̄ ānexo cui aliq̄ mō p accn̄s ⁊iūgit̄. ❡ z^o ⁊ ideȝ
instat̄: certū est q̄ obm respcū itellectiōis ē mouens non
motū: ⁊ itellect^9 est mouēs motū: sȝ mouēs motū depen/
det a mouēte nō moto. ḡ vr̄ q̄ itell's in cāndo itellectio/
nē depēdeat ab obo qd̄ relucet i fantasmate. ❡ Ad h̄ rn̄
detur q̄ duplex est act^9 itellcūs. vn^9 est act^9 p̄mus: qui ē
spēs itelligibilis. alius est act^9 scd̄s q est ipsa actualis in/
tellectio. obȝ ⁊currit ad vtrūq̄ actū cū itellcū agēte aut
possibili: sȝ in neutra istarū motionū respcū act^9 p̄mi aut
scd̄i itellcūs mouet̄ ab obo: sȝ solū itellc̄s cū obo ⁊currit
respcū vtriusq̄ motiōis: tāq̄ due cāe ptiales ⁊stituētes
vnā totalē: in q̄ cā totali itell's ē cā p̄ncipalior ⁊ pfectior:
⁊ nullo mō mot^9 neq̄ aliqd recipiēs ab altero ptiali p̄n^o:
qd̄ est ipm obm p̄ns in fantasmate: vel in spē itelligibili:
⁊ ita in agēdo itell's nullo mō depēdet eēn^r ab ipso fan^te
neq̄ a spē itelligibili: q̄ntūcūq̄ qolibȝ istoꝝ necc̄io cōcur/
rat. ❡ Et p h̄ rn̄det̄ ad arg^m q̄ itellc̄s respcū intellcōnis
est mouēs motū p̄ori motione: q̄ est ad spēm itelligibilē.
Ita q̄ qn̄ dr̄ itellc̄s ē mouens mot^9: est ⁊patio duarū mo
tionū puenientiū ab eodē p̄n^o ordine quodā: sȝ nō est ⁊pa/
tio p̄ncipij ptialis ad alteꝝ p̄n^m ptiale.

❡ Cōtra ⁊nē z^e arti. argr̄. Sic se hn̄t p̄n^a ad ⁊nes: sic se hn̄t
extma ad p̄n^a. Sȝ p̄n^a sic se hn̄t re^o ⁊nū: q̄ ipa st̄ notiora ⁊/
ne. ḡ sic se hēbunt extrema respcū p̄ncipij: q̄ erūt notio/
ra ipso p̄ncipio. Sed extrema ⁊ termini simplices nō co
gnoscunt̄ nisi per sensuȝ. ḡ cognitio sensitiua erit certior
⁊ euidētior notitia itellectiua terminoꝝ p̄ncipij. ❡ Re
spondeo ad hoc p̄mittendo q̄ lȝ itellectus in acq̄sitione
spēi itelligibilis depēdeat a sensu: vt dixi in p̄^o ⁊ne p̄mi
arti. hui^9. q. nō tn̄ dependet quo ad vsum ipsi^9: vt pȝ in z^a
⁊ne eiusdē arti. pōt enim itellc̄s vti spē intelligibili p̄us

habita p sensu ad itelligedu qdcuq obz iclusu i spe (ge
gd sit d sesu) z opone i sesu z ita pt itells abstrabere oez
pceptu iclusuz i p obto repntato p spez: z ipz pponere cu
alio: z sic pponere z diuidere vtute ppa dato et (p ipole
vel sz q imagiant theolo.) q i aia sepata nulla eet opo
in sensu: tuc i ista abstractioe z pone no dpedet itellus
a sensu nisi occasioalr: z remote. Dico tn q (qz itells co
nectit sensui) nlla e opo i itellu qua no comitet aliq in
sensu: z sic e ordo eentialr cognitois itellectiue ad aliqua
cognitioez i sensu: lz no sit dpedetia eentialr iaq sic ca p
xima ipi: loqndo d itellcone q fit p abstractioez post p
mu cognitu: z p pone z disione: vt pz in palle. 2° one. q
aut aliqd passiuz dpedeat ab agete eentialr q ad acqsi
tione forme: z no q ad vsuz: dclarat i exeplo. ma dispo
sita p forma subali ignis dpedet eentialr q ad acqsitio
ne forme subal ignis ab igne gnante: z tn no depedet es
sentialr q ad calefacere. pt. n. suppositu bns forma suba
le ignis calefacere dstructo igne gnante. Sic vdz e d in
tellu i acqsitioe spei itelligibil. Ex his oib rndet ad for
ma: cu tu dicis. Sicut se hnt pn ad ones. ita extrema ad
principia: pcedo ista. Sed cu tu dicis: extrema sunt no
tiora pncipys: trafeat ista: lz extrema cogscut tn p sen
suz. Dico q extrema pncipioz vt abstracta a sesibilib:
z vt pposita: no dpedent a sensib nisi occasionalr. qz ab
stractio z ppo ipsoz termioz pncipali fit virtute lumi
nis nalis itells: z no vtute fantasmatu. ¶ Possuz et di
cere alr sz via coem pcededo: q noticia i itellectu dpen
det eentialr a sensu. Dico tn q no psili dpedetia eentia
li dpedet qli dpedetia dpedet ones a principys aut pn
ab extremis. sic. n. depedent pncipia ab extremis q de
pedet i eendo z i cando ipas ones. Sz extrema pncipio
ruz i itellcu sic depedet a sensu q lz depedeant i eendo
no tn in cando. qz itellcus pcurrentib terminis z noti
cia ipsoz: causat euidete veritate z noticia d pn (gcgd
sit de sensu) ita q dato p ipole q sensus no eet: itellcus
ex no termioz z pone ipsoz causaret adhuc tale noti
cia euidete de pn. ¶ Cotra miore tertie ronis p addu
cta. vz. q noticia itellectiua e certior sensitiua: qdrupl r
ne. Pmo Ar. in. 8. physi. tex. co. 26. dicit q frustra e qre
re rone. vbi hr aliqd dignius rone. Illud aut qd dr ee di
gnius rone (vt exprimit Come.) est noticia sensitiua: er
go seqtur oppositu isti: qd deduxit ro tertia. ¶ Ad hoc
respodet tripl r vno mo (sz mete Come.) q illud qd est
digni rone e pgregatio oiuz sensuu: p qua apphenditur z
cognoscit motu ee: z vez est q cognitio sensitiua d aliq
vno obto p iudiciu cuiuscuq sensus exterioris: e certior
intellectiua d code obto. coparado tn itellectiua ad q
libet sensitiua cuiuscuq sensus seorsuz: no erit cognitio
sensitiua certior z euidetior itellectiua de eodez obto: z
circa ide. ¶ Uel possumus dicere q p digni rone itel
ligit et vnica cognitio sensitiua vnius sensus circa idez
obz: itelligedo tn p rone: noticia discursiua sophysticaz
pcedete ex falsis: z h facit ad rone Ar. destruete opio
nez Zenonis negatil motu p rones sophysticas z falsas.
Mo dignior e cognitio sensitiua qcuq rone falsa z so
physticа. z sic logr Ar. in. tex. come. 22. eiusde. 8. physco.
vbi dic: q dimittere sensu: z seq rone: e ifirmitas itells:
z in h loco iuehit p rone sophystica Zenonis. ¶ Uel 3°
possum dre sm q dic Sco. in p metes. q. 4. q p digni
rone Ar. itellexit itellcm q e habit pmoz pncipioz: q
adherem pncipys p se notis. Isto mo frustra qrit ro: h
est cognitio discursiua z demostratiua etia no sophysti
ca: vbi hr aliqd digni rone. i. vbi hr habit itellcus: q p
se z euideter cogscim vitate rei: z vult dre. q qn aliqd
est p se notu apud itellcm: ei no e qreda ro demostrati
ua: z h facit ad ppositu ipi: qn arguit p negates motu
z dicetes oia gescere. mo motu ee e p se notu n solu apd
oez sesuz (cu sit sensibile coe) vez et apud itellcum: qz e
pn cognitiois in scia nali. qd pn cognitiois i scia non e
demostrabile: aut salte no e neccuz dmostrari. ¶ Diffi
cultas e 2° p ide: qz itellcus diiudicas aliqd d aliq obto
diiudicat p noticia accepta a sensu: sz ois illa noticia vr
ee certior: a qua depedet alia: q sit illa q depedet. Igit
noticia sensitiua e certior noticia itellectiua. ¶ Ad hoc
rndet qmeadmodu dic Sco. i metaphy. sua i hac eadez
qone. si itells iudicat d aliq obto p aliq noticia sensiti
ua diiudicat p tale noticia accepta a sensu occasionalr z
no p se. ita q noticia i sensu no e p se z eentialis ca noti
cie itellectiue. Un si noticia i sensu hz aliq caliтate pfe
ctiore supra noticia itellectiua: q sit calitas occasioalis:
ista calitas no e nisi q ad apphesione simplice termioz.
no aut q ad pone z diuisione pncipioz z pclone: q dedu
cunt ex pncipys. ¶ Tertio ad ide sic. Si noticia itelle
ctiua e certior q noticia sensitiua: h io e: qz itellus refle
ctit se sup actu ppriu: z sup ppriu obz diiudicado d veri
tate act z obti: sz ita e q iste act reflexus no e verus: ni
si ex vitate pmi act: z act recti: g in oi actu: itells no e p
verus respcu sui ppry obti: sz sensus respcu sui ppry obti
sp est verus i oi actu state dispone medy organi z dbita
distatia: g sensus vr certior q itells. ¶ Ad h rndet dhoc:
q certitudo maior i cognitioe itelle no ponit soiu pp
actu reflexu: sz et pp pone z diuisione: q e p se nota itel
lectui: aut ex p se nota iferr: in qru neutra depedet noti
cia itellectiua seu itells a sensu: nisi occasioalr. ¶ Et p
maiori itelligetia isti rnsio is e aduertedu: q sic sensus
in p actu respcu sui ppry obti sp est verus (loquedo de
sensu pticulari exteriori: vbi pcurrut tres pditoes posi
te in 2° d aia. s. dispo organi. dispo medy: dbita distantia
obti sensibil ad sensuz) ita itells in p actu sp e verus re
spectu sui ppry obti: z q ad apphesione simplice ipsi: z
(qd plus e) dato q sensus erraret circa ppriu obz sensi
bile: itells tn in apphensioe simplici no errat. Dato. n. q
visus pcipies aliqd qd e nigru: diiudicaret illud esse al
bu: itellcus tn itelligedo ipaz albedine z apprehededo
apphesioe simplici: sp erit verus. Ita. n. pcipit ab itelle
ctu albedo p visuz iudicate illud qd est nigru ac si esset
albu: sicut pcipit albedo ab itellectu per visuz vere vi
dentez albu: qz ad h q intellectus aliquid vere pcipiat:
sufficit q ad ipz pueniat aliq spes repntatiua ipsi obti
intelligibilis: z cu p visuz iudicate ee albu illd qd est ni
gru deferat spes repntatiua albi ad itellcm: eq bn: z eq
vere p itellcm pcipiet albedo nuc sic als. Ex h cocludi
mus q certitudo i noticia itellectiua copetit sibi ex tri
bus. p ex h q itellect e reflexiuus supra se. sup actu p
priu. z sup obz. qd non pпetit sensui. 2° pпetit certitudo
noticie itellectiue: qz itellcus semp vere apphedit obm
simplex simplici apphesioe. z 3° pp copone z diuisionez
vt stati dicet. ¶ Ad forma q argu. cu dicl noticia itelle
ctiua dr ee certa ex hoc: qz intellect reflectit se supra se.
Rndeo q no tn pp istud itells e cert: vez et pp copo
sitione: z diuisione: q pprie ptinet ad ipm intellectuz z
no ad sensum. Loquedo de pone pncipioz z coclusio
nu: q deducunt ex pncipys in quibus itellect nullo mo
depedet eentialr a sensu. ¶ Aduertedu tn q itellectus
bn pot errare in aliq noticia pplexa: q non e noticia pn
cipy vel onis deducibilis ex pncipys: sz est noticia tota
liter depedes a sensu: z si sensus errabit circa suu ppriu
obz: errabit et itells i tali noticia dpedete a sesu. Dico tn
no ee nece itellz errare i tali noti pplexa i q itells seqt
sensu errate. Pot. n. vl p aliq noticia sumpta a sesu ve

riori: vel supra ab eodē sēsu aīa meli⁹ disposito diiudicat̄ de errore sēsus. Dico āt sensū eē meli⁹ dispositū: qñ nō ē impedit⁹ p aliqḋ extrīsecū īpediēs: aut p īdispōnē organi: aut p īmoderatā distātiā. ¶ Sz īsurgit hic vna difficultas: quō itell's pcipiat sensū aliquē nō errare: vel sēsū eē meli⁹ dispositū. ¶ Dico φ pt diiudicar̄ p aliq̄ ppōnē p se notā qescētē ī aīa q̄ nō dependet a sēsu nisi occasionalr. ē.n. ppō p se nota apd itellz. pō nāl nō libera vt ī plib⁹ recte agit: ḡ q̄ticūq; itell's pcipiat aliq̄ pōz sensitiuā sic sentire obz aut sic opari vt ī plib⁹: diiudicabit talē sēsuz nō errar̄ sz recte ager̄: ⁊ qñ pcipiet itell's φ sēsus circa propriū obz opat̄ ī paucioib⁹: diiudicabit itell's sēsū errar̄. ¶ Ex q̄ pcludim⁹ vnū correlariū: φ nūq̄ decipit̄ sēsus inq̄tū dseruit itellectui q̄ ad apphēsionē simplicē terminoz: neq; q̄ ad ppōnē ⁊ diuisionē pncipioz ⁊ pnū deducibiliū ex pncipijs: sz bn̄ pt decipi inq̄tū dseruit itellectui q̄ ad aliq̄ noticiā pplexā: q̄ nō ē d pn̄: aut d pne deducēda ex pn̄: q̄ seqt̄ sensū errātē: ī q̄ tn̄ nō ē necīuz ipz itellcm̄ errare: q2 pt corrigere actū ppriū: ⁊ actū sensus p aliq̄ noticiā pplexā p se notā itellectui ⁊ euidētē ex terminis. ¶ 4° ⁊ vltio istat̄ ꝯ eādē miorē. Nā dr̄ ex p° d aīa φ scia d aīa ē certissima scia iter oēs nāles. Tum q2 ē d certiori obto. Tū q2 certiori mō pcedit: sz pcessus ⁊ modus pcedēdi nō vr̄ eē certior: nisi q2 ē pcessus ex sēsibilib⁹. ḡ sēsibilia sīt certiora: ⁊ noti° ipoz ē certior apd itellz. ¶ Hoc idē ꝯfirmat̄ p° d scientijs mathema. Sciē.n. mathema. dīr eē ī p° gradu certitudis: nō pp aliud: nisi q2 ex sēsibilib⁹ pcedūt. ¶ 2° ꝯfirmat̄ p illō pmi posterioz. pp qḋ vnūqḋq; tale: ⁊ illō magl: sz ita ē φ pn° cognoscūt̄ pp terminos: termini āt pp sēsū ḡ sensus ē certior ī cogscēdo q̄ itell's. ¶ Ad hoc rndet̄ pmittēdo vnū. vz. φ cū certitudo magl ppe pueniat ppōni ⁊ diuisiōi: q̄ simplici apphēsiōi rei cogscibil (vt dcm̄ ē supi⁹) aliq̄ pplo seu ppō rez cogscibiliū pt eē ex se euidēs. vel euidētia solū apd sēsuz. ⁊ sic ista pplo: nix ē alba: ē euidēs apd sēsū: ⁊ nō apd itellectū: qm̄ itell's apphēdēs termios ⁊ ppōnēs ipos adinuicē: nō asserit pploni. Dato φ nō sit pcepta a sēsu. Aliq̄ vo pplo ē euidēs apd itellz: ⁊ nō apd sēsuz. sic icorpalia nō eē ī loco: q̄ pplo nō pt pcipi ab aliq̄ sēsu. Aliq̄ vo pplo est euidēs ⁊ apd sēsuz ⁊ apd itellz: sic ista: hō viuit: hō sentit. Loq̄ndo d pplone actuali: vel aptitudinali. Dico mō φ licz illa pplo q̄ ē euidēs apd vtrāq; pōz cogscitiuaz ⁊ intellz ⁊ sēsuz dicat̄ eē certior ⁊ euidētior q̄ sit illa q̄ tm̄ apphēdit̄ ab itellu: nō tn̄ ē vez: φ q̄cūq; pplo apphēdit̄ a sensu: sit certior illa q̄ apphēdit̄ ab itellu tm̄. imo ptingit oppo^m. ¶ Ex hoc rndet̄ ad arg^m. Scia nāl libri d aīa est certior: nō tm̄ q2 sit d certiori obto: sed q2 certiori mō pcedit. Procedit.n. ex hīs q̄ sīt p se euidētia apd sensū: ⁊ apd itellz: vt pz discurrēdo p ea: q̄ sīt me° ī dmr̄atōib⁹ d aīa. ¶ Per hoc ēt rndet̄ ad illō d mathematicis. pcedūt .n. ille sciē ex hīs q̄ sīt p se nō ⁊ apd sēsuz: ⁊ apud itellcm̄. ¶ Ad aliā auctoritatem phī p° posterio. pp qḋ vnumqḋq; ⁊c. Dico φ illa auctas hz itelligi d cāis p se ⁊ eēntialib⁹ vniuocis ⁊ adeq̄tl: mō sī termini sūt cā no° pncipij: nō sīt cā vniuoca vniuocatiōe pplēta: sz tm̄ vniuocatiōe icōpleta eo mō q̄ Ar. 7. meta^ce vocat gnōnē domus ad ex̄ eē vniuocā. nō sīt ēt cā adeq̄ta: sz itell's ex lūine suo nāli pcurrētib⁹ termis ⁊ noti° ipoz cāt euidētē noticiaz pplonis pncipij. Silr termini nō cogscūt̄ p sēsuz: vt p cāz eēntialē oīo: vt dcm̄ ē in p° arti. pne 2°. ⁊ in rnsiōe pme rationis huius articuli.

Quātum ad vlt^m arti. Ad arg^a pncipalia. ad p^m rndet̄ φ nulla opatio actual ipsius aīe itellectiue: siue sit simplex apphēsio. siue ppō ⁊ diuisio siue discursus p se mēsurat̄ tpe: sz solū p accīs p q̄to ista nō pcipiūt̄ ab itellu: nisi p delationē spēz ad itellz q̄ fit mediāte sēsu. ⁊ mediāte motu ⁊ alteratiōe facta ī sēsu: vt hr̄. 7. phycoz. Inductio spēz itelligibiliū ī itellu: seqt̄ iductionē alicui⁹ for̄ ī sēsu. cū ēt sēsus alteret̄ ⁊ moueat̄ (auctē Ar. phallegata) seqt̄ φ for̄ ī itellu acqrūt̄ ex tpe ⁊ motu p accīs. q̄lz tn̄ tal for̄ sz totū suū eē idiuisibilr acqrit̄. ⁊ nō p ptē post ptē. Tū ex pte ipaz formaz. Tū ex pte subti qḋ pficit̄ ab istis formis. Pnt tn̄ iste for̄ itēdi ⁊ remitti per maiorē conatū po° itellectiue se ferētl supra obz. Vel p ꝯsiderationē illoz a qb⁹ iste forme dpēdēt. Nūq̄ tamē ista itēsio ⁊ remissio q̄^m ad quēlz gradū acqsituz for̄ fit in tpe. neq; successio grad⁹ ad gradū fit ī tpe. φ. vz. gradus ipe diuisibilr aut q̄tū ad subz: aut q̄^m ad eēntiā ei⁹ acqrat̄: sz qcqd acqrit̄ d istis: acqrit̄ ī istāti: ita φ ex pn̄tia obti mouētl ad itelluz polez: ī istāti seqt̄ illud eē for̄ qḋ acqrit̄. ¶ Et p hoc rndet̄ ad illō d syllis ⁊ discursu: ⁊ d alijs. discursus.n. nō fit ī tpe nisi p accīs: ex ordie essentiali itell's ad sēsuz: neq; discursus vt discursus est: icludit eēntialr successionē tpis sz solū mō successionē ordine nāe: φ. vz. vnū cogscat̄ post aliō ordine nāe: ⁊ ex no° vni⁹ dueniat̄ ī noticiā alteri⁹: q2 ēt vt dicūt theologi: aīa sepata sic discurrit: ⁊ tn̄ nō successiue nec ī tpe. Et p hoc ēt appet rnsio ad illō qḋ accipiebat̄ d motu aīe itellectiue. nō.n. p se subiacet motui: sz p accīs. Dr̄.n. ī. 4. physi. cō. 45. φ aīa ē ī loco p accīs: q2. s. ē ps corpis qḋ ē ī loco per se: sz eo mō q̄ aliqd ē ī loco eo mō mouet̄: aīa p accīs ē ī loco: ḡ p accīs mo°. Dr̄ ēt ibi φ celū ē in loco p accīs. tn̄ hoc. s. eē ī loco p accīs inest celo p se: ⁊ nō p accīs. Dr̄ iōi φ rō q̄ adducit̄ ad hoc φ aīa itellectiua nō mo°: q2 ipa ē idiuisibil: nō pcludit: vt hitū ē ī pcedētib⁹ q̄ōnib⁹. s. ii. ⁊ 22. Et cū dr̄ φ accīs diuisibile nō pt fūdari ī idiuisibili. dcm̄ ē ibi φ accīs diuisibile hñs ptes sil exītes nō pt fūdari ī aliq̄ idiuisibili: sz accīs diuisibile c⁹ nihil ē ī actu sil nisi idiuisibile: pt fūdari ī idiuisibili. sic ē mot⁹: ⁊ ita lz pcedaz φ aīa nō possit mo° p se seq̄ndo pn° Ar. tn̄ rō quā tu adduxisti minus pcludit ppo^m ⁊ itētū tuū. quō āt valz rō Ar. 6. physi. φ idiuisibile nō pt mo°. dcm̄ ē loco pallegato ⁊ āpli⁹ dicet̄ ī seq̄ntib⁹. ¶ Sz ꝯ istā rnsionē datā ad p^m arg^m pncipale īsurgūt due difficultates. ¶ Pria difficultas: q2 dcm̄ fuit φ opō aīe itellectiue acqrit̄ ī istāti ⁊ idiuisibiliter ī eo istāti ī q̄ acqrit̄. ¶ Cōtra. q2 Ar. 3. d aīa dicit φ nos itelligim⁹ cū ptinuo ⁊ q̄to: ḡ vr̄ φ opō itellus mēsurat̄ ptinuo ⁊ q̄to: ⁊ p pns tpe. ¶ 2° diffi. q2 pcessuz fuit itellcōez itēdi ⁊ remitti: sz oīs itēsio ⁊ remissio for̄ vr̄ eē mot⁹ tpe mēsurat⁹: ḡ itellectio acqrit̄ tpe. ¶ Ad p^mam difficltatē rndet̄ dupl: φ auctas Ar. hz itelligi φ itelligim⁹ ī tpe ⁊ ptinuo pseruatiue: q2 formā acqsitā ī istāti ⁊ idiuisibilr possum⁹ pseruar̄ ī tpe: ⁊ sic itelligim⁹ cū ptinuo ⁊ q̄to: pfuādo ipaz itellcōez nō pducēdo ipaz ī aliq̄ mēsura diuisibili. ¶ Ad 2^m dico: φ itēsio ⁊ remissio q̄dā ē re^ne for̄ hñtl ꝯriū ⁊ dispōnē ꝯriā ī subto: ⁊ silr re^ne subti diuisibil: qḋ pñs natū ē pfici sz vnā ptē q̄ sz aliā. q̄dā ē itēsio for̄ idiuisibil ⁊ re^ne subti idiuisibil. Pria itēsio. s. re^ne forme hñtis ꝯrium ⁊ subm diuisibile fit in tpe: ⁊ p motuz. Scđa aūt itēsio fit ī istāti. sic est d itellecōne. itellectio .n. ē forma idiuisibilis. i. idiuisibilr acqsita cui nihil opponit̄ nisi puatio q̄ ē ignorātia: sz nihil ꝯrie ei opponit̄. Silr itēsio ipsi⁹ ē respcū subti idiuisibil nullū hñtis ꝯriū: ḡ ista itēsio pt fieri ī istāti. ¶ Ad 2^m argu^m pncipale rndet̄ dupl φ duplex ē idetermiatū: vt colligit̄ de mēte Scoti ī p° sniaz dis. 7. q. vnica: ⁊ ī. 35. di. q. vnica. In vtraq; dis. arguēdo ꝯ. S. Tho. ⁊ ī. 3. dis. p°. q. 7. Quoddā ē indeterminatū idetermiatiōe po° actiue. qḋdā indeterminatū idetermiatiōe po° passiue. idetermiatū indeterminatiōe po° actiue: est de se sufficienter determina-

tū:ꝛ limitatū respcū sue actiōis:qꝛ si determiatū ꝛ limitatū respcū vnius actiōis pōt ex se sufficiēter agere sine quocūq; determināte:multo magis illō qō ē īdeterminatū īdeterminatiōe respcū pluriū actionū:qꝛ ista illimitatio seu īdetermiatio actiōis oīno nō tollit aliquaz cālitatē ꝛ pfectiōez ab agente:sed posita cālitate respcū vnl⁹ effcūs ponit cōsimilē respcū alteri⁹.ḡ vbi tm̄ vnaz cālitatē hrēt si posset ex se sufficiēter in effcm̄:mlto magis vbi hēat aliā ɔsimilē poterit vtrūq; effcm̄ pducere: ꝛ h̄ psupposito passo sibi sufficiēter approximato:ꝛ dbite disposito:sed īdeterminatū īdetermiatione scdo mō (sicut ē mā pma respcū pluriū formaꝝ subaliū)oꝫ ꝙ determineẽ aliūde q̄z ex se:ꝛ ab aliq̄ agēte pficiēte ipꝫ per aliquā formā. Mō ad ppositū applicādo.itellus agens seu possibilis cāns ipaz ɔpositionē ē īdeterminat⁹ indeterminatōe po⁹ actiue:ḡ nō oꝫ ipꝫ aliūde dtermiari. Ut possumus dicere ꝙ si dtermineẽ ab aliq̄ agēte pticulari (eo mō quo dr̄ cā iferior determiare supiorez) determinaẽ poti⁹ ad vnā ɔpōnē q̄z ad aliā p spēz itelligibilez que exñs i itellectu magl mouet ad vnū obꝫ ɔcipiēdum q̄z ad aliud. ¶ Ad 3ᵐ pncipale rñdeẽ pmittendo: ꝙ duplex ē ɔpositio.s.mālis ꝛ formal.ɔpō mālis ē ɔpō ī re q̄ nihil alid ē q̄z vnio realis extremoꝝ. ɔpositio formalis diuidiẽ.q̄dā ē act⁹ cōpositiuus itellꝰ:q̄dā ē ɔpositio formata ab itellectu q̄ ē obꝫ potus cōpōnis formalis ꝛ act⁹ cōpositiui. In pma ɔpōne qua itell's cōponit vnū extremū cū reliquo:affirmādo vnū d alio (sicut formādo istā ppōnez:hō ē aial) itell's hꝫ actū quo affirmat pdicatū de subto:ꝛ iste act⁹ appellaẽ cōpositio formalis.scda cōpositio formalis obtiua hꝫ eē obtiue i itellectu. Loquēdo d ɔpōne formali:siue de actu ɔpositiuo:siue d ɔpōne formata q̄libꝫ talis hꝫ veritatē a ɔpōne māli i re:ꝛ h̄ est qō dr̄ ab Ar.in pdicamētis.Ex eo ꝙ res ē vel nō ē:ɔpō dicit eē vera vel falsa.Si loq̄mur d cōpōne māli: illa itelligiẽ p actu itell's ꝛ actu recto.Si loquamur d ɔpōne formali q̄ ē actus ɔpositiu⁹ itellectus:ista itelligiẽ actu reflexo:ꝛ veritas isti⁹ cōpōnis formalis hꝫ itelligi nō solū p actū reflexū:sed ēt p actū collatiuū itell's cōparantis ipꝫ actū cōpositiuū ad ɔpōnem i re sub rōne silis vel dissimilis:ꝛ cognoscēdo ipꝫ actū cōpositiuū eē silez cōpositiōi māli i re:cognosciẽ veritas isti⁹ act⁹:cū veritas act⁹ nō sit nisi ɔformitas act⁹ ad rē cognitā.si āt cōparatur vt dissimilis:cognosciẽ falsitas ipsi⁹ actus:ꝛ ɔpōnis formalis.Si vō loq̄mur d ɔpōne formali obtiua formata ab itellectu:dico ꝙ ista itelligiẽ seu pōt intelligi actu recto:q̄tūcūq; nō itelligaẽ ipaz eē ɔpōnē aut ppōnē nisi actu reflexo. Uñ alid ē itelligere ɔpōnē i se formatam ab itellu.alid ē itelligere ipaz cōpōnē eē ɔpōnez ꝛ ɔpōnē itell's.2° mō nō pt itelligi nisi itelligendo actū ɔpositiuū itell's.Sꝫ p mō bñ pt itelligi:nō itellecto actu ɔpositiuo.sic nō possuꝫ itelligere istā ppōnē(hō ē anial)eē ppōnē formatā ab itellcū nisi itelligā actū p quem formaẽ.possuꝫ tm̄ itelligere eādē ppōnē i se:sine itellectiōe act⁹ ɔpositiui. ¶ Qn̄ ḡ tu dicis:cū itelligo ɔpōnē ꝛ propositionē:ad qd termiaẽ ista intellectio: Rñdeo ꝙ terminaẽ ad ɔpōnē i re q̄ hꝫ eē obtiue ꝛ repñtatiue i itellu: ꝛ ita termiaẽ ad vtrāq; ɔpōnē.s.ad ɔpōnē mālē:ꝛ ad cōpositionē formalē. Licꝫ nō termineẽ ad talē ɔpōnē formalē hñtē eē obtiuū i aīa sub ea rōne sub q̄ hꝫ esse obiectiuū.ita ꝙ cognosciẽ ꝛ itelligiẽ illud qō obyciẽ itellectui.licꝫ nō itelligaẽ illō sub rōne q̄ obyciẽ. Nec valet argᵐ.h̄ obyciẽ itellectui:ꝛ h̄ itelligiẽ:ḡ itelligiẽ sub rōne q̄ obyciẽ. Falsitas ɔñe pꝫ ex logica:qꝛ ē fallacia ɔñl ponēdo ɔñs.ꝛ ēt accñtis. ¶ Ad vltᵐ argᵐ. Rñdeẽ negādo:ꝙ leso organo fantasie itell's possit formare ppōnes ꝛ syllogismos:ꝛ rō adducta ē i corpe q̄ōnis.nō.n.ē ppea: qꝛ pceptio vitatl pncipy ɔplexi dpēdeat eēntialr a pceptiōe vniōis extremoꝝ pncipy i re:sꝫ h̄ ē pp ordinē essentialē quē hꝫ itell's ad sensum.leso.n.organo fantasie fit inordinat⁹ discursus fantasmatū:pp quē nō pt itell's intelligere ita vnuꝫ ꝙ nō alid.ꝛ p ɔñs nō pt recte discurrere syllogizare:ꝛ formare ipsas ɔpōnes.qr̄ appet ꝙ argumēta adducta ɔ itētōez Doctoris min⁹ ɔcludūt.qr̄ ꝛc.

¶ Forsan autez ꝛ difficultate duobus modis existēte non in rebus sed in nobis est eius cā. Tex.cōmē.primi. Qō. II.

Queritur. Qūo difficultas itelligēdi sit.ex pte itell's:aut ex pte reꝝ.Ut dtermiat Anto. An.ꝛ Scot⁹. ¶ Ur.n.ꝙ ex pte reꝝ sit difficltas cognoscēdi.qō pbaẽ sic.Qō ē pō itelligibile:ꝛ nō actu itelligibile ē cū difficltate cog̃scibile:qꝛ facili⁹ itelligiẽ qō ē actu itelligibile q̄z illō qō ē po⁹ itelligibile:Sꝫ ita ē ꝙ res māles sit pō itelligibiles:ꝛ imāles actu itelligibiles:vt colligiẽ d mēte Auerroys.3.d aīa Cōmē.18.Igiẽ difficltas itelligēdi nō tm̄ ē ex pte itell's nr̄i. ¶ Et ɔfir⁹.vnūqdq; cog̃sciẽ fꝫ ꝙ ē i actu:vt ē de mēte Ar.9.metaᶜᵉ.tex.cōmē.20.ḡ q̄ sit in po⁹ sit cū difficltate cog̃scibilia:ita ꝙ difficltas se tenet ex pte ipsoꝝ. ¶ Itē arẽ 2°:qn̄ passuꝫ ē sūme dispositū respcū actiōis alic⁹ agētl nulla ē difficltas ex pte ipsius passi:ꝛ pfertiꝫ h̄ ē veꝝ vbi passuꝫ p actiōez agētl pficiẽ. Sꝫ ita ē:ꝙ itell's nr̄ polis ē passiu⁹ respcū cuiuscūq; obti itelligibil':ꝛ p ipꝫ nālr pficiẽ: quū ad qdlꝫ tale nālr iclineẽ:igr̄ nulla difficltas ē ex pte ipi⁹ i recipiēdo actū intelligēdi a q̄lꝫ itelligibili. ¶ Itē 3° arẽ.Si eēt difficltas ex pte itell's nr̄i i itelligēdo aliqd itelligibile:maxie eēt respcū subaꝝ imāliū qrū itellibilitas excedit vtutē cognoscitiuā itell's nr̄i.Sꝫ h̄ ē flꝫ:qꝛ in h̄ differt sensus ab itellu:qꝛ sensus corrūpiẽ ab excellēti sensibili.Intellus aūt habilitatur ꝛ confortaẽ ab excellēti itelligibili: igr̄ nlla difficltas ē ex pte nr̄i itell's itelligeẽ subas sepatas.

Ad oppositū tm̄ est Ar.2.metaᶜᵉ i pn°:q dic:ꝙ difficultas:vl cā difficultatl nō ē in reb⁹.sed i nobis:qō pbat:qꝛ sic oculi noctue.ꝛc̄.

In ista.q. p recitabiẽ opio Cōmētato.ꝛ excludeẽ. 2° loco poneẽ opio ppria. 3° loco soluentur rationes in principio.q.

Circa pᵐ est opio Cōmētatoris i.2.metaᶜᵉ.in cō.p:ꝙ itell's nr̄ pt ɔparari vl ad res imāles:vl māles.Si p mō.difficultas cognoscēdi ē ex pte itellus nr̄i: qꝛ tales subē ex se sūt actu itelligibiles:ꝛ ex se sufficienter i actu vt possint mouere itellcm̄ sibi pportionatū: sꝫ intell's nr̄ ē iproportionat⁹ talib⁹ cog̃scibilib⁹:sic st subē sepate:qm̄ cog̃scibilitas ipaꝝ excedit vtutē cognoscitiuā itell's nr̄i. Igr̄ si itelligūẽ a nobis:cū difficultate itelligūẽ:q̄ difficultas ē ex pte itell's nr̄i.Sꝫ si itell's nr̄ ɔpareẽ ad subas māles:tales subē sūt iproportionate itellectui nr̄o:ex dfectu se tenēte ex pte ipaꝝ.Qm̄ eaꝝ cognoscibilitas excediẽ a vtute cog̃scitiua itell's nr̄i.Et etiam (quū talia itelligibilia sint tm̄ itelligibilia i po⁹:ꝛ fiūt i actu p opationē itell's agētis.)seqtur ꝙ si q̄ est difficultas itelligēdi ꝛ cognoscēdi:ista difficultas se tenebit ex parte ipsaꝝ rerum:ꝛ non ex parte itellectus. ¶ Sꝫ istū modum dicendi impugnat Sco.ꝛ Anto.An.sic. Si est difficultas ex parte intellectus nostri i itelligendo res materiales ex pte reruꝫ māliū:Igitur cōparate ad quēcūq; intellectuꝫ:erūt ex se cū difficultate cognoscibiles ꝛ ita ɔparate ad itellectū diuinū:cū difficultate intelli

genꝰ. ¶ Ista īpugnatio cōtra Auerroyz nulla ē ꝑpꝑea: qꝛ ẜm ipm in .12. metaphyce cōmēto. 51. ⁊ in .3. de aīa. cōmento. 5. ⁊ 8. Intelligentia pma q̄ est deus nihil ītelligit ex se. Tn̄ pſupponēdo ꝙ aliqd ītelligat extra suā essentiā. respondetur ꝙ qdcūq; ītelligibile qd est ex se cū difficultate cognoscibile cōparatum ad quēcūq; ītellectum mobilē a tali obto: aut saltez ꝑ se pmo terminabilē: ⁊ nō virtute alteriꝰ: erit a tali ītellectu cū difficultate cognoscibile. Modo ītellectus diuinus: nec est mobilis a rebus mālibꝰ: neq; terminabilis ab ipsis quēadmodū dictum est in qōne. 25. vz. de ītelligere diuino. Igīr tales res nō cognoscent̄ cū difficultate ab ītellectu diuino: ꝗ virtute eēntie vt obti mouētis: aut primo terminātis ītelligit quicquid intelligit.

Quantum ad 2m arti. dōm est: ꝙ oīs difficultas ī cognoscēdo se tenet ex ꝑte ītellectus nostri. qd declarat̄ ꝑnotādo duo. Primū ꝙ potētia ītellectiua hz difficultatē in cognoscēdo quādo est īproportionata obto cognoscibili. Est aūt īproportionata: aut ꝑpter maximā entitatē obti: aut ꝑꝑ minimā: sed q̄lz istaꝝ improportionū est ex defectu virtutis cognoscitiue qd ꝓbat̄. Naz ꝙ ītellectus nō possit ītelligere maxime cognoscibilia: hoc est: qꝛ virtus eiꝰ cognoscitiua excedit̄ a cognoscibilitate obti: ergo defectus ē ex ꝑte ipsiꝰ. Improportio ēt respcū eoꝝ que sūt minime entitatꝫ ꝓuenit ex defectu ipsius ītellectus: qd ꝓbat̄. per Aristo. in de sensu ⁊ sensato: ꝗ vult: ꝙ si visibile decrescit in minꝰ ī īfinitū: necesse est visuz crescere in maiꝰ ī īfinitū si debeat visibile ꝑcipere. ergo ad cognitionē minimi cognoscibilis reqrit̄ ꝑfectior virtus ī cognoscēdo. ergo ꝙ ītellectꝰ non possit ītelligere minima: hoc est ex defectu virtutꝫ cognoscitiue ī ītellectu. ¶ Scđo nōndū ē: ꝙ cognitio ꝑfecta ẜm ꝓportionē est duobꝰ modis. Uno mō ẜm ꝓportionē rei ad virtutē suā motiuā: aut terminatiuā ītellꝰs. Et sic vnūqdq; eque ꝑfecte cognoscit̄ ẜm ꝓportionē: qꝛ (quū virtus sequat̄ subaz ⁊ eēntiaz rei) in q̄nto gradu: ⁊ in quāta ꝓportiōe est entitas sua: in tāto gradu ē eius virtus motiua. Et q̄ntū est ens: tātū ꝓportionabilr mouet. Scđo mō pōt ītelligi cognitio ꝑfecta ẜm ꝓportiōez rei ad potētiā tendētē in ipsaz rē: ⁊ qꝛ intellectus noster plus tendit in sensibilia ⁊ mālia: ⁊ hoc qꝛ plures gradꝰ cognoscibilitatis attigit de sensibilibꝰ q̄ īsensibilibus ꝑꝑ ordinē ītellectus ītelligētis ad sensuz: iō (ẜm ꝓportiōez hoc secūdo mō poꝰ tendētis in obm) sensibilia ꝑfectius cognoscunt̄: q̄ īsensibilia. ¶ Et per hoc soluit̄ cōdictio: q̄ vr̄ esse inter Doc. sub. in p̄. dis. 3. q. 2. et eūdez in 2o metaphysice. Habet. n. in p̄ loco p̄allegato: ꝙ ītellectus nr̄ ꝑfectius ẜm ꝓportionē cognoscit sensibilia ⁊ mālia: q̄ īsensibilia ⁊ īmālia. Et in scđo metaphyce vult: ꝙ eq̄ ꝑfecte ẜz ꝓportionē cognoscant̄ ab ītellectu mālia: sicut īmālia. Ex his q̄ dicta sūt appet dissolutio difficultatis.

Ad argumenta ꝑncipalia. Ad pmū pz rnsio ex dictis: ꝙ eque facilr ẜz ꝓportionē entitatis ad ṽtutē motiuaz vel terminatiuam obti ⁊ eque perfecte mouēt: aut termināt intellectū res mālēs sicut īmālēs. Sed si qua difficultas est in cognoscēdo: ista est solūmodo ex dbilitate virtutis cognoscitiue: tā respcū eoꝝ que sūt maxie cognoscibilia q̄ respcū eoꝝ que sūt minime cognoscibilitatis. Nec obstat ꝙ ītellectus agēs respcū māliū faciat actu ītelligibile: qd ē potētia ītelligibile: qꝛ solūmō hoc est ꝑꝑ ordinē eēntialez ītellectus nostri ītelligētis ad fantasmata: qꝛ nihil ītelligit pmo ⁊ motiue: nisi abstrahēdo a fantasmatibꝰ. Unde obm relucēs ī fantasmate: quū hēat eē māle ⁊ extēsuz nō pōt mouere ītellectū possibilē ꝗ est īmālis ⁊ inextēsus: qꝛ oz agēs ⁊ patiēs in quocūq; ordie eē ꝓportionata q̄ntū ad eē māle: ⁊ īmāle: ⁊ ita quū obm ī fantasmate nō possit sic mouere ītellectū polez: necesse ē ītellectū agentez de ipso ꝓducere spēz ītelligibilez: ī qua relucet obm qd ē ꝓportionatū mouēs respcū ītellectus possibilis: qd obm ī spē hz eē īmāle: ⁊ īextensūz. Et ꝑ hoc apparet ad īstantiaz de potētia ītelligibili ⁊ actu ītelligibili. Et per hoc ēt pz respōsio ad cōfirmationē. ¶ Ad 2m pncipale respōdet̄. pmittēdo ꝙ ītellectus hz vno mō cōsiderari vt passiuus ⁊ receptiuus actus ītelligēdi: ⁊ vt ē in pura potētia passiua respcū obti ītelligibil̄. Alio mō vt actiuꝰ ⁊ opatiuus: qꝛ pono ītellcm̄ possibilē etiā actiue cōcurrere ad actū ītelligēdi. Si pmo mō accipiat̄ ītellcūs: sic ē summe dispositus nullā hn̄s resistētiā ad obz cognoscibile vl ad actū ītelligēdi quē recipit. Si secūdo mō: cōsideret̄ vt ē actiuus actus ītelligēdi: ⁊ opatiuꝰ (hoc est vt per actualē opationem que est actus ītelligēdi formalr intelligat) sic ītellectus hz aliquā resistētiā ad obm intelligibile ⁊ ad actuz ītelligendi circa ipm ꝑꝑ debilitatez virtutis cognoscitiue: aut actiue ī agēdo ⁊ operando circa ipm obm: que resistentia est: ꝙ virtus eiꝰ cognoscitiua: aut actiua nō ꝓportionat̄ cognoscibilitati obti ꝑꝑ eius maximā: aut minimā cognoscibilitatē. Nec obstat ꝙ respcū alicuius ītelligibilis virtus cognoscitiua ītellectus excedat eius cognoscibilitatē: qꝛ ad cognoscēdū tale iperfectū cognoscibile reqrit̄ acutior ⁊ pstātior virtus in cognoscēte: q̄ sit ṽtus intellectus nr̄i. ꝑ Ar. in de sensu ⁊ sensato: vt supiꝰ allegatū est. ¶ Ad 3m ⁊ vltimuz. argumentū pz per ea que dicta sunt. Nā licz ītellectus confortet̄ ab excellēti intelligibili ⁊ vigoret̄ ⁊ nō corrūpat̄: quemadmodū sensus ab excellēti sensibili: tamē qꝛ virtus intellectus est debilis in cognoscēdo: ꝓpter quā debilitatez non potest attingere obm ẜm omnem gradūz sue cognoscibilitatis. Aut si attigit̄ imperfecte attigitur: difficultas ⁊ defectꝰ istiꝰ cognitionis nō ē ex ꝑte rei: sed ex parte intellꝰs cognoscentis.

¶ Nescimus autem verū sine causa vnūquodq; maxime ipsum aliorum est per quod alijs inest vniuocatio. Tex. cō. IIII. Qō. III.

Queritur. Utrū si dmonstret̄ cā ꝑ effcm̄: possit dari regressus. ¶ Quidā arguūt ꝙ nō: pſupponēdo ꝙ dmr̄atio sit ex notioribus. 2o pſupponūt ꝙ ītellꝰs nūq; pt aliqd ītelligere nisi fantasia existe ī actu. 3o presupponūt ꝙ vna notiꝰ ī ītellu sit ītēsior alia. Et 4o presupponūt ꝙ ista ītēsio nō fit ī aīa ītellectiua vt ītellectiua ē: sz ī viribꝰ sensitiuis. Tū qꝛ ī. 7. phycoꝝ. in ꝑte ītellectiua nlla ē alteratio. Tū qꝛ ītēsio ⁊ remissio fiūt successiue: ⁊ ī tpe: ⁊ aīa nō subiacet motui ⁊ tpi: ꝗ ⁊c̄. Quibus suppositꝫ statibꝰ sr̄ sic. Si ꝑ effcm̄ dmr̄at̄ cā. tūc oz ꝙ in ipa cogitatiua fiat ītensior notiꝰ effcūs: siue ꝙ sit magis notꝰ effcūs q̄ cā: tenet cōnā ꝑ p̄m pſuppm: si postmodū fiat regressus dmr̄abit̄ effcūs ꝑ cāz: sz cū effcūs sit minꝰ notꝰ q̄ cā: ꝗ ꝑ minꝰ notū dmr̄abit̄ magꝫ notū. ¶ Qꝛ si tu dicas: ꝙ cū ītellꝰs accipit aliq̄lē cognitōez ipiꝰ cāe: tc̄ ītellꝰs negociat̄ circa illā cāz: ⁊ negociādo venit ī maiorē noticiaz eiꝰ. ¶ Cōtra. certū est ꝙ ista negociatio ē qdā actꝰ ītelligēdi ⁊ cū ītellectꝰ nō possit aliqd ītelligere nisi fantasia sit in actu. si ergo ista itensio fit in aīa intellectiua: nō fit in ipsa: nisi qꝛ fit in aīa sensitiua: ergo ītēditur noticia effectus. ¶ Scđo pncipalr argr̄. Concesso isto regressu: seq̄ret̄ ꝙ aliqua cognitio cōtinue ītenderet̄: ⁊ tn̄ ī fine intensionis illa cognitio ꝓus hita corrumperetur.

pbat̃ ɔ̃ña. ꝑsupponẽdo: ꝙ scia q2. ꝛ pp gd. spẽ distiguũt: ꝛ ex ɔ̃nĩ i nũero. Tũc sic. si p cãz dmõstrat̃ effcũs: tũc acquirit̃ noticia ipsi᷒ effcũs pp gd. sꝫ h distiguit̃ spẽ a pori: ğ poꝛ coꝛrũperet̃. qꝛ ꝛc̃. ¶ 3° pncipalr ar. Data vitate isti᷒: seq̃ret̃ ꝙ pfecti᷒ cognoscerent̃ supiora q̃ȝ inferioꝛa: ɔ̃ñs ẽ fl3: ꝛ pbat̃ ɔ̃ña: qꝛ nũq̃ȝ pcedim᷒ a cã sup effcm̃ in regressu: nisi habuerim᷒ ĩcẽsiorẽ cognitiõez cãe. h aũt nõ erit: nisi cognouerim᷒ cãz illi᷒ cãe. Sꝫ cãe istoꝝ iferiorũ sunt cãe supiores: ğ oꝫ nos cognoscere cãs supiores: ꝛ cũ p illas demõstrabim᷒ cãs ppinq̃s effcũũz iferioꝝ: erũt cause supiores notiores ipsis effectib᷒ inferioribus.

Ad oppositũ tam̃ est cõis sñia phoꝝ. Et totus pcessus Ar. p̊ ꝛ scdo posterioꝝ.

Pro declarãda ista q. sunt tres arti. In p̊ pmittet̃ aliq̃ nc̃cia. In 2° ponet̃ dtermĩatio qõnis. In 3° rñdebit̃ ad arg᷒ in pn. q.

Quãtum ad p̊m pmitto distõnes. Prima. ꝙ multipliciter itelligere possum᷒ dari regressũz. Uno mõ ꝙ cognito aliq̊ qꝛ. possit cogsci cognitione pp gd. ꝛ h p diuersa media: q̊rũ vnũ sit qꝛ. alteꝝ pp gd. vt si cogscim᷒ p eclypsiz lune: ꝙ terra iterponit̃ iter solẽ ꝛ lunã: possum᷒ postea p solẽ eẽ i capite draconis ꝛ lunã in cauda vel ɔ̃: cogscere euidẽti᷒ ꝛ certi᷒ iterpõnẽ terre dyametralr: qð fuit p̊us dmõstratũ p eclypsiz lune. ꝛ iste ẽ p̊mus mod᷒ dãdi regressũz. Scdo mõ possum᷒ itelligere dari regressũz itelligẽdo ꝙ aliqð vnũ cognoscat̃ cognitiõe qꝛ. p aliud: ꝛ illud p qð cogscit̃ postmodũ cognoscit̃ cognitiõe pp gd. p ipꝫ: vt faciliter appet i pmisso exẽplo ð eclypsi respcũ terre iterpõnis iter se pcise. De p̊ mõ dãdi regressũz nõ ẽ difficultas: sꝫ ð 2°. De p̊mo mõ ẽ textus Auerroys 2° phycoꝝ ɔ̃mẽto. 22. ɔ̃ Auicẽ. q volebat ꝙ nullus artifex possꝫ pbare suũ subꝫ eẽ. Neq3 cãs subti in aliq̊ genere dmõstrationũ: ɔ̃ quẽ inuehit̃ Cõmen. ꝙ pñt demõstrari demõstratione signi: ꝛ si ille cãe habuerint cãs p̊ores: poterũt dmr̃ari p illas dmonstratiõe simplr: ꝛ ð h videas cõmẽtũ allegatũ. ¶ 2ª distõ ẽ ista. dari regressũz pt eẽ duplr vł i eadẽ scia: vł i diuers.

Quãtum ad 2m artic. pono ɔ̃nes. Prima ẽ. De regressu i diuersis sciẽtys nõ ẽ difficltas quin tal' dari possit ꝛ ð facto det̃. pꝫ. Nã p̊n᷑ aliqð i scia inferiori notũ qꝛ. p effcm̃ aut expiẽtiã: i scia supiori põt eẽ notũ pp gd. loq̃ndo. s. de regressu p̊mo mõ i p᷑ diuisione posita i pcedẽti arti. h᷒. q. ꝛ aliqualr tãget̃ in. q. seq̃nti. arti. 2°. rõne 2° ɔ̃ Egidiũ Romanũ i fine. ¶ 2ª ɔ̃. In eadẽ scia fm p̊ncipia Ar. nõ ẽ ipoẽ dari regressum. s. ꝙ si cã demõstret̃ p effcm̃ demõstratiõe qꝛ. eadẽ cã demõstret effcm̃ dmõstratiõe pp gd. loq̃ndo de 2° mõ p̊me distictiõis in p̊ arti. h᷒ qõnis. Hec ɔ̃ pbat̃ auctoritatibus ꝛ rõne. Pria auctoritas ẽ Ar. p̊ posterioꝝ. vbi Ar. dmonstrat dr̃iaz iter dmõstratione qꝛ. ꝛ pp gd. ꝛ h vel respcũ eiusdẽ scie: vel respcũ diuersaꝝ: ꝛ dicit ꝙ possum᷒ dmõstrare ꝙ planete sũt ppe: qꝛ nõ sintillãt: ꝛ sic dmõstrant̃ eẽ ppe p nõ sintillare: tãq̃ȝ p effcũz: ꝛ postmodũ possum᷒ demõstrare nõ sintillare p eẽ ppe. pp gd. ꝛ a p̊ori. Cõsilr dmõstrat̃ circularitas ð luna p augm̃tũ circulare luminis i luna a posteriori: ꝛ postmodũ regredimur ad dmõstrãdũ aug᷑ circlare lumis p circlaritatẽ. corpis pp gd. Nec valet dr̃e: ꝙ Ar. loq̊t̃ hic ɔ̃ditionalr. qꝛ Ar. docet q̃ñ hita dmr̃atiõe qꝛ. pt hr̃i dmr̃atio. pp gd. sic. Si b. sit mediũ a. maior extremitas c. mior. Fiat ıngr a. medius b. maior extremitas c. mior: ꝛ tũc hr̃ dmr̃atio. pp gd. Si aũt loq̃ret̃ ɔ̃ditiõalr si daret̃ regula nulla eẽt: qꝛ nullibi ista regula exerceri posset seu hr̃et locũ. Mõ non ẽ mos Ar. aliq̊d docere aut tradere qð nullibi hẽat veritatẽ. ꝛ sic simp' ipoẽ. qr̃ ꝛc̃. ¶ Ad h fac̃. qð dic̃ Auerroys p̊ posterioꝝ ɔ̃mẽto. 30. si sciuerim᷒ ꝙ luna ẽ spice figure. pp lucẽ q̃ augm̃tat̃ in figura lunari: ẽ poẽ nobis: vt ɔ̃uertamus ppõnẽ maiorẽ. ꝛ dicam᷒ cãm i cẽntia lumis cũ hac dispõne: pp ea ꝙ ipa ẽ spica: ꝛ ɔ̃ponet̃ dmr̃atio hoc mõ. Luna ẽ spice figure: ꝛ qð ẽ spice figure: oꝫ ꝙ lux ei᷒ augm̃tet̃ cũ hac dispõne. q̊m ẽ cũ hac figura. Jã. n. venim᷒ cuꝫ hꝫ dictiõe i cãz: pp quã vr̃ luna cũ hac dispõne: ꝛ h ẽ illð qð dnoiat̃ dmõstratio qꝛ: h ille. Ecce q̃ñ expsse ɔ̃mẽtatoꝛ põit regressũz. ¶ Hãc eadẽ sñiaz hꝫ Ar. p̊ phycoꝝ. Et Cõmẽtatoꝛ. p̊. 2. 3. ɔ̃mẽ. Habꝫ Ar. ꝙ i noticia cãruꝫ reꝝ nãliũ venim᷒ ex ɔ̃positi resoluẽdo i ptes: ꝛ i cãs. Et hꝫ idẽ Cõmẽ. ɔ̃mẽto. 3. c᷒ text. ẽ h. Et illa q̃ sũt nota apð nos p̊ ð reb᷒ nãlib᷒ sũt ɔ̃posita cãta ab eẽntꝫ: ꝛ illa q̃ sũt ignota apð nos nãlr sũt cãe: ꝛ certũ ẽ ꝙ cogscim᷒ ipa cõposita p cãs: dicẽte pho. Tũc vnũq̊dq3 arbitramur cogscere: cũ cãs cognoscimus p̊mas: ꝛ p̊ncipia p̊ma: vsq3 ad elemẽta. ergo fꝫ ipm datur regressus. ¶ Hoc idẽ habꝫ Ar. 8. phycoꝝ. vbi pbat eternitatẽ p̊mi motoris p eternitatẽ mot᷒: in pn᷒. 8. Et circa finẽ: pbat eternitatẽ motus: p eternitatẽ p̊mi motoris. dmõstratiõe pp gd. Et h dicit Cõmẽ. cõmẽto. 53. Innitimur inq̊t i h fmone iducere cãz pp quã fuit necẽ: vt p̊m motũ a motore nõ transmutabili sit eternũ ꝛ motũ i loco: ꝛ est ecõuerso ei qð dclaratũ ẽ i p̊n᷑ isti᷒ tractat᷒. s. ꝙ ex pbatiõe eẽntie istius motus fuit pbatũ p̊m motorẽ eẽ: ꝛ ex hoc appet ei illud qð q̃siuit a pn᷑. h ibi. ¶ Rñdet̃ ꝙ Ar. q̃ñ regredit̃ pbãdo eternitatẽ mot᷒ p eẽntiã motoris: ẽ regressus topicus. ¶ Contra. seq̊tur: ꝙ cum regressus topicus seu sillogismus topicus non aggeneret sciam: sed opinionem: de eternitate motus per essentiaz p̊mi motoris erit tm̃ opinio non scia. ¶ Et si tu ɔ̃cedas ɔ̃sequẽs: seq̊tur ꝙ cũ nulla sit cognitio certioꝛ q̃ȝ illa que est per suaz cãz: maxime vbi sit causa proxima: nulla alia noticia certioꝛ habebitur de eternitate motus. ¶ Si dicatur ꝙ motus ẽ eternus: qꝛ mobile nũquã incepit esse: hoc est per cãm. ¶ Contra. maioꝛ est dependentia motus ad efficiẽs q̃ȝ ad subm̃ aut materiam: probatur. qꝛ dependentia mot᷒ ad subm̃ non est nisi per efficiens transmutans. ¶ Iteꝫ habitudo efficiẽtis ad motũ est necessaria per Aris. sed mobilis ad motũ est contingens: qꝛ circũscripta itelligentia mouente: mobile est sine motu: ergo ꝛc̃. ¶ Et cõfirmatur: oĩs potẽtia passiua est cõtradictionis. 9. meta. tex. cõmenti. 17. Sed mobile est i potẽtia passiua respectu motus: ergo ɔ̃tradictiõis: sed potẽtia efficiẽtis p̊mi ad motũ est simplr necessaria. ¶ P̃ ad. p̊ncipale arguitur. Ar. 2. de aĩa p̊mo inuestigat diffõnem cõem ipsius aĩe. Postmodũ ex ipa iuestigat ppriã vniuscuiusq3 ptiũ aĩe. Et tertio demõstrat diffõnem mãlem ꝛ cõez p ppriã ipsi᷒. pp gd. ꝛ a p̊ori. cõsimilẽ pcessũz hꝫ p̊ posteriorum de diffõne mãli ꝛ formali ipsi᷒ dmõstratiõis: qr̃ ꝛc̃. Sꝫ qꝛ locus ab auctoritate est debilissimus: Scdo p rõnes ɔ̃ñ pbat̃: p̊mo sic. Q̃ñcũq3 hita noticia de cã p effectũ põt hr̃i noticia itẽsioꝛ de cã q̃ȝ sit illa q̃ hẽtur p effectũ: possumus regredi a cã sup effcm̃: sꝫ sic ẽ ꝙ ð cã cognita p effcm̃ possum᷒ hr̃e cognitõez certiorẽ ꝛ pfectiorez ð ipsa sine effectu: ğ ꝛc̃. Maioꝛ ẽ a te ɔ̃cessa. mioꝛ pbatur. ꝑsupponẽdo ꝙ q̃cũq3 due po᷑se hñt sicut excedẽs ꝛ excessũz: se hñt i pportione geometrica iter se: sed inter act᷒ aut hit᷒ ipsaꝝ ẽ pportio Arithmetica. pportio Geometrica ẽ vbi ẽ silitudo pportionũ: q̃lis ẽ pportio. 9. ad. 6. ꝛ. 6. ad. 4. vbiq3 ẽ pportio sexqaltera: sed est dissimilitudo excessuũ. 9. excedit. 6. per. 3. sed. 6. 4. per. 2. pportio Arithmetica est dissimilitudo ppor᷑: sꝫ silitudo excessuũ: talis est. 8. ad. 6. ꝛ. 6. ad. 4. 8. ad. 6. est proportio sexqtertia: sed. 6. ad. 4. sexquialtera: h tñ est similitudo

excessiuā. Nā .8. excedit sex. p .2. ⁊ .6. 4. p .2. Cū3 igr̄ due potētie ineq̄les nūq̄3 cōsimili excessu excedāt act⁹ suos: inter ipsas est ꝓportio geometrica: ⁊ si aliq̄ ꝓportio dicatur esse i ipsis actib⁹ potētiaꝝ ineq̄liū: erit tm̄ ꝓportio arithmetrica ꝯpando ipsos ad suas potētias. h̄ h3 Sco. in p̄ sniaꝝ di. 17. circa finē: ⁊ i tertio sniaꝝ dis. 27. q. vnica i fine. ¶ His stātib⁹ ar̄ sic. Quecūq3 due po⁹ st̄ ineq̄les producūt vel producere possunt suos effe ctus ineq̄lis itensiōis. Probat̄. sicut po⁹ pfectior ꝓducit pfectiorem effcm̄ i entitate: ita pōt in excessu ineq̄li ip3 itendere: dato q̄ cooperet̄ sibi po⁹ iferior. ita q̄ cū po⁹ superior sit efficacior ad producendum suū actū: erit et̄ efficacior ad itendendū ⁊ augmentandū: s3 ita ē q̄ itellect⁹ ⁊ sensus sunt due po⁹: quaꝝ vna operat̄ ad noticiam cause. s. intellectus: ⁊ alia ad noticiā effcūs per te: ergo cū itellectus sit perfectior virtus: poterit magis itendere noticia3 cause: q̄3 poterit itendere sensus noticiam effectus.

¶ Et confirmatur: q2 aut itellectus ⁊ sensus operantur simul ad noticiā cause hita p̄ma noticia de cā p effectū: aut simul ad noticiā effcūs: aut itellect⁹ ad noticiā cāe: ⁊ sensus ad noticiā effcūs. Nō scdo mō vt p3: q2 itellect⁹ habita noticia ð cā discurrit circa ipaꝫ: ⁊ nō circa effcm̄. Neq3 tertio mō: q2 itellect⁹ ⁊ fantasia subordiata sunt i opando. circa qdcūq3 opatur itellect⁹: circa ide3 opatur fantasia: q2 iste po⁹ sunt subordinate: ⁊ o3 potētiā iferiore3 hr̄e actū circa idē: circa qd opatur po⁹ supior: pp ordinē eēntialē. Dabit̄ g̊ p̄m⁹ mod⁹: q̄ vterq3 opabit̄ circa cā3: g̊ hēbit̄ itentū: q̄ efficacior ⁊ itēsior noti⁹ hēbit̄ ð cā p vtrāq3 pō3 opantē circa eādē: q̄3 fuerat illa q̄ erat ð effcū. ¶ P̄ 2°. si nō poss3 hr̄i itēsior noticia ð cā i itellu: nisi itēderet̄ noticia effect⁹: h̄ eēt vt dicis: q2 itēsio non posset fieri i itellu i istāti: q2 talis itēsio est successiua ⁊ i tēpore. S3 contra: q2 ois illa intensio pōt fieri i istanti q̄ fit respectu subti idiuisibilis nullū hn̄tis ꝯ̄rium: s3 intēsio que fit i itellectu est h̄. Nam itellectus ē idiuisibil̄ nullū hn̄s ꝯ̄rium scie: cui nihil opponit̄ nisi ignorantia. Est et̄ sūme dispositus p abiectionē ꝯ̄rꝗ: nō dico p eq̄lē inclinationē ad itelligibile: g̊ ois itensio in ipso poterit fieri i istanti. ¶ P̄ 3°. si non daretur regressus: hoc esset vt tu dicis: qm̄ noticia q2 ⁊ pp q̄d. ipsius effectus vna ex altera non posset itendi: q2 sunt alterius spēi: ⁊ ex pluribus differentib⁹ spē nō fit aliq̄d itensius. Sed cōtra. q̄cūq3 due noticie sunt de codē obto: oino sunt eiusdē rationis formal̄: s3 noticia q2 effcūs: ⁊ pp q̄d. eiusdem sunt de eodē obto oino. Nā si cognoscat̄ q̄ hō ē risibil̄ ex sensu: ⁊ cognoscat̄ q̄ sit risibil̄ per h̄: q2 ē aial̄ rōnale: p̄ia cognitio ⁊ scda nō distiguunt̄: nisi s̄m magl pfectū ⁊ minus pfectū: ⁊ isti gradus nō variant rōnē formalē alic⁹: sicut albedo itensa ⁊ remissa sunt eiusdē rōnis formal̄.

¶ Et si dicas ꝯtra. demōstratio pp q̄d. ⁊ q2. sūt disticta s̄m spēm: g̊ ⁊ scia. ¶ P̄. p̄ncipia demonstratiua i demōstratiōe q2 ⁊ pp q̄d. sunt p̄ncipia scie: sed ista sunt distincta s̄m spēm: g̊ ⁊ noticie. ¶ Ad p̄mū respōdet̄: q̄ cāe efficientes istrumētales disticte s3 spēm nō distiguūt effectū spē. sicut sanitas iducta a nā ⁊ a casu nō distiguunt̄ spē. silr̄ sectio q̄ fit mediāte securi ⁊ alio istro: nō h3 distictiōe3 specificā. Et q̄ cāe efficiētes istrāles nō distiguāt suos effcūs: maxie appet eē de mēte Sā. Tho. q̄ vult q̄ cā istralis nō agit neq3 ē mouēs: nisi q2 mota a p̄ncipali agēte. demōstratio pp q̄d. ⁊ q2. cōcurrūt p̄cise istrumentalr̄: q̄ r̄c. ¶ Ad 2m qd h3 maiorē difficultatē. R̄ndeo q̄ q̄cūq3 due cāe efficiētes ꝓxime effcūs si sint cāe p se distiguūt suos effcūs: si vna nō ꝯtinet̄ i alia: neq3 ambe in vna 3a. mō sic ē: q̄ p̄ncipia d̄mr̄atiōis: quoꝝ vnū ē pp q̄d. alteꝝ q2. ꝯtinētur virtualr̄ i subto. de quo demōstratur passio: ⁊ p̄ncipia demōstratiua nō cānt noticiā ð cōclusione nisi v̄tute subti de quo aliq̄d d̄mōstrat̄: vt stati dicet̄. q. seq̄nti ð medio d̄mōstratiōis. g̊ ex quo virtute subti sic cānt noticiā ð ꝯc̄lōne nō distiguēt ipaꝫ noticiā s3 spē3: s3 solū s3 magis pfectū: ⁊ min⁹ pfectū i eadē spē.

¶ Itē ꝯfirmat̄ hec r̄nsio. Habitus seu noticia specificatur magis ab obto: de quo ē scia: q̄3 a p̄n° efficiente: ⁊ declarat̄ i pulcherrimo exemplo. Geometria si ifundat̄ intellectui n̄ro a deo erit eiusde3 rōnis cū illa q̄ erit nāl̄r acq̄sita p propaꝫ spēm. ⁊ tn̄ hec ⁊ illa q̄ sunt ð eodē obto nō erūt ab eodē efficiente s̄m spē3: sed a distictis. g̊ p̄n° efficientia nō sp distiguūt spē. q̄ r̄c. ¶ Sed hic isurgit vna difficultas. si p̄n° demonstratiua nō distiguūt scias: seq̄tur q̄ scia nālis erit mathe^ca. ꝯn̄a s̄m: g̊ r̄c. ꝯn̄a pbatur. eadē ꝯ̄ ꝯsiderat̄ a nāli ⁊ mathe^co: puta q̄ terra ē rotūda: sed a nāli p hr̄e ptes equalr̄ tēdētes ad cētrū. a mathe^co. s. astrologo p vniformē ortū ⁊ occasu3 signoꝝ. g̊ si p̄n° d̄mr̄atiua nō distiguūt: s3 ob3 de q̄ aliq̄d d̄mr̄at̄: seq̄t̄ q̄ scia nālis sit mathe. ¶ Ad h̄ r̄ndet̄: q̄ noticia q2 ⁊ pp q̄d. de eodē ⁊ i eisdē termis: vl̄ q̄ nō excedūt p̄n° alicui⁹ vni⁹ scie s3 gen⁹ sūt eiusdē spēi: alr̄ nō: mō nō ē sic i ꝓposito. ¶ Uel pt̄ dici: q̄ nō ē eade3 ꝯ̄ formal̄ ꝯsiderata ab vtroq3 artifice. lic3 sit eadē mālis: neq3 circularitas ꝯsiderat̄ eodē mō a nāli: ⁊ a mathematico. Circularitas a nāli ꝯsiderat̄ vt ē passio corpis nālis: aut termin⁹ ei⁹: s3 a mathematico vt ē passio q̄titatl: ⁊ ita nō ē eadē circularitas formal̄ vtrobiq3 ⁊ tal̄ noticia seu ꝯsideratio distiguit̄ ex h̄ q̄ tale ob3 ð quo ē noticia h3 i se multiplicē rōnē formalē s3 quā multiplr̄ pt̄ ꝯsiderari. ⁊ nō tm̄ vno mō. ⁊ addendū est: q̄ iste rōnes formales: per quas ꝯsiderat̄ a mathe^co ⁊ a nāli sunt disperate: ⁊ vna non subordinat̄ alteri. Nā aliud est cōsiderare q̄ aliq̄d sit circulare: q2 nā corpis circularis determinat sibi talem figuram: ⁊ aliud est considerare aliquid esse circulare: q2 q̄tu3. aut rōne alicuius alterius ptinentis ad quātitatem. S3 rōnes cognoscēdi q2 ⁊ pp q̄d. sunt subordinate. Nā ex accn̄tib⁹ seu ex opationib⁹ cognoscim⁹ effcūs. Sic ex ridere cognoscim⁹ hoie3 eē risibilē. Mō opationes ꝯseq̄unt̄ nā3 ⁊ q̄ditatē rei: g̊ rōnes cognoscēdi q2 ⁊ pp q̄d. ad se iuicē consequunt̄: ⁊ subordināt̄: q̄ r̄c. Q2 āt de eodē diuerse scie ꝯsiderēt: appet ex .2. phycoꝝ. Nā ð linea supficie: ⁊ corpe ꝯsiderāt nālis ⁊ mathematicus sub diuersis rōnib⁹: ⁊ hoc h3 Cōmē. ibi. cō. 16. Silr̄ Doc. subt. i 6° meta^ce. Nālis ⁊ mathema. ꝯsiderant suba3 corporeā ⁊ quātitatē circa ipsam. Mathema. n. cōsiderat subam corporeā ꝓ quāto suba corpea icludit p̄ncipia q̄titatis: quēadmodū est mā p̄ma: ⁊ ita necessario ꝯsiderat mā3: s3 nō vt p̄n^m potētiale siue mobile: ⁊ ita mathematicus diffinit p mā3: nō inq̄3^m p̄n^m mot⁹. phycus vero ꝯsiderat eādē suba3 corporeā iquātū i ꝯceptu: quē ð corpe h3: includūtur p̄n^a motus ⁊ opatiōis: iō p mā3 sic diffinit: nō q̄ motū ponat i diffōne: q2 ille ē passio apud eū: s3 mā3 s̄m ꝯsideratione ꝯ̄ctā: s3 quā ē p̄n^m motus. ¶ Q2 si tu dicas: iste diuerse ꝯsiderationes seu diuerse rōnes formales: sub q̄b⁹ aliqd vnū obm̄ ꝯsiderat̄: vident̄ eē distincta media ad demōstrādū diuersas passiōes: vel eandē passionē alr̄ ⁊ alr̄ ꝯsideratā: g̊ scie diuerse st̄ ex diuersis medijs demonstratiuis. ¶ P̄. diuerse rōnes formales: sub q̄bus aliqd vnū ob3 ꝯsiderat̄: arguūt diuersas diffōnes ⁊ diuersu3 modū diffiniēdi: ⁊ distincte diffōnes sunt disticta media demōstratiua: g̊ scie distiguunt̄ ex medijs: qd ē ꝓpositū. ¶ Ad ista r̄ndet̄: q̄ disticte scie hn̄t distictos modos diffiniēdi. Metaphycus. n. i diffiniēdo oino abstrahit a mā: q2 sicut ens qd p̄ cōsiderat: ita ⁊ qdl3 inquantū sub ei⁹ ꝯsideratiōe cadit: non icludit materiā,

Mathema. ⁊ nālis diffiniunt ꝑ mām alio ⁊ alio mō vt dcm̄ est: ⁊ ita ex diuersis modis diffiniēdi ɔcludit̄ distinctio sciaꝝ. ¶ Ex h̄ r̄ndet̄ ad vtrāq3 istantiā ɔcedendo totū ꝓcessū vsq3 ad vltimā ɔn̄az: cū tu iferes: ḡ scie distiguunt̄ ex medijs. Dico ꝙ ⁊ si media aliq̄ mō distiguāt: qđ nō est negatū: nō tn̄ q̄cūq3 media: s3 solū illa q̄ sūt essentialr̄ ordinata: ⁊ in eodē ordie eēntiali: ⁊ de istis loquitur Cōmē. 3. meta^ce. cō. 2. Si .n. sube fuerint diuersoꝝ p̄ncipioꝝ: relinq̄t̄ ꝙ ɔsideratio ip̄oꝝ sit plib⁹ q̄3 vni sciētie ⁊c̄. media accn̄talr̄ ordiata nō distiguūt: neq3 media i diuersis ordinib⁹: sicut est mediū ꝑꝑ gd: ⁊ qꝛ. Mediū ꝑꝑ gd ē eēntialr̄ ordiatū: nō aūt mediū qꝛ: ḡ ⁊c̄.

His p̄missis quātū ad 3^m arti. r̄ndet̄ ad arg^a p̄ncipalia admittendo presupposita preter vltimum. Cōcedo intensionē fieri in habitu ⁊ in actu itell^s iquātū ista sūt i itellectu. Et ad illđ qđ adducit̄ i. 7. phȳcoꝝ ɔcedit̄: ꝙ i parte itellectiua ⁊ i itellectu nō fit ꝓp̄e alteratio: q̄ ē motus successiu⁹ ⁊ i tp̄e. Ista .n. alteratio nō est i p̄te itellectiua: ⁊ ita itēsio ⁊ remissio. ¶ Sed contra. eo mō quo Ar. negat p̄tē itellectiuā alterari: eo mō ɔcedit sensū sic alterari. Inq̄t .n. ⁊ ipsi sensus alterant̄. patiunt̄ .n. Actio .n. ipsoꝝ mot⁹ ē ꝑ corp⁹ patiente aliq̄d sensu. Sed certū est: ꝙ sensus nō alterat̄ alteratiōe q̄ sit motus successiuus: ⁊ i tp̄e (loq̄ndo d̄ oi sensu) vt p3 de visu: ḡ negat. ēt alteratiōe3 istantaneā ab intellectu: iquātū itellcūs ē: ⁊ ita itēsionē. ¶ R̄ndeo Ar. nō ɔcedit alteratiōnē eē ad aliq̄3 q̄litate: nisi q̄ pōt p̄mo acqri. Sic ꝙ ipsa nō tn̄ nō ɔsequat̄ ꝑ accn̄s ad formā iductā: queādmodū ē relatio: s3 nec ci⁹ iductio ne©io seq̄tur iductionē alic⁹ forme p̄oris: ⁊ tūc f̄m ip3 i nll̄o subiecto ē alteratio: nisi illa sit ꝓxima ⁊ imediata p̄mo alterāti i ordie alteratiōis: ⁊ illo mō ad sciā3 vel ad ɔsideratiōnē nō ē alteratio imediata p̄mo alteranti i illo ordie: qꝛ p̄mū alterās ē obm ex̄. cognitio aūt i itellectu nō imediate causat̄ ab obto ex̄: sed ab aliquo i aia. s. a sp̄e. qꝛ intelligim⁹ cū volum⁹: ex. 2. de aia: qꝛ ad itelligēdū habemus obm itra: ad sentiēdū reqrit̄ ob3 ex̄. Qꝛ autē itelligat de tali alteratiōe de qua dcm̄ est: appꝫ: qꝛ paꝝ ante ɔcedit sensū alterari dicens: queādmodū allegatū ē in opponēdo tex. cōmē. 12. ipsi sensus alterant̄: ⁊ postmodū negat p̄tē itellectiuā alterari: i tex. ɔmē. 20. ⁊ v̄r assignare ꝑ rōne: qꝛ noticia itellectiua accipit̄: nō imediate ab obto ex̄: qđ est p̄mū alterās i isto ordie: sed mediante cognitiōe sensitiua. vn̄ ad ꝓbandū ꝙ nulla mutatio est ad sciā3 ait. Ex ea .n. q̄ est f̄m p̄tem experientia: vlem accipimus sciam: ⁊ sic illud verbū (sciens maxime ad aliq̄d d̄r) ꝺ3 itelligi sic: ad aliq̄d. i. ad obm itra: ⁊ nō imediate ad obm ex̄: qđ est p̄muz alterans: ⁊ ista ɔcl̄o sic p̄ticulariter itellecta de alteratiōe p̄ma sufficit ad ꝓpositū suū ibi: qꝛ cōclusionē illā ꝙ mouēs ⁊ motū simul sunt: itendit ꝓbare iductiue i oibus motib⁹: ⁊ sp̄aliter i alteratiōnib⁹ v̄r h̄re istantia3 d̄ illis q̄litatib⁹ q̄ nō imediate iducunt̄ a p̄mo alterāte: qꝛ alteratū: ⁊ si simul sit cū ꝓximo alterāte: nō tn̄ cū p̄mo i illo ordie. ¶ Uel p̄t dici ꝙ Ar. intelligit d̄ alteratione q̄ est mot⁹: vel si ē idiuisibilis: ē mutatio termiatiua vel cōtinuatiua mot⁹: vel saltē que est subti mobilis vel mutabilis: ⁊ ab aliquo agēte nāli. Nullū istoꝝ iuenit̄ in parte itellectiua: nā ipsa est idiuisibilis: ⁊ ita nō susceptiua motus q̄ reqrit sub3 diuisibile. Ipsa ēt qꝛ iduisibilis: iō nō est localr̄ p̄ns alicui agēti nāli: qꝛ nō replet locū. Agēs aūt phȳcū nō est actiuū: nisi i passū sibi localr̄ p̄ns. sensus aūt ꝑ oppositū pōt dici alterari: qꝛ sensus ē sub3 q̄tū recipiēs formā: ⁊ ab agēte nāli cui ē localr̄ p̄ns. Et ꝑ h̄ p3 gd ꝺ3 sit de itellectu. Sed ad illud qđ d̄r. itensio ⁊ remissio ē successiua: ḡ fit in tp̄e. D̄r ꝙ l3 itensio ⁊ remissio fiat cū aliq̄li successione: nō tn̄ ois itensio successiua fit i tp̄e: sed solū illa q̄ fit. subto diuisibili h̄nte ɔriū: ⁊ dispōnem oppositaz formes ¶ Ad 2^m p̄ncipale p3 r̄nsio ex dictis i. 2. ar^o. r̄ndendo ad p̄maz istantiā ɔtra tertiā rōnem p̄ncipalem: ⁊ ēt ad difficultatē ocide motā: ꝙ noticia qꝛ. ⁊ ꝑꝑ gd. de eodē ⁊ in eisdē termis. vel q̄ noticie nō excedūt ꝓp̄a p̄ncipia scie sunt eiusdē sp̄ei. ¶ Pōt ēt dici: ꝙ ille noticie distiguūt̄ sp̄ē ⁊ vna adueniēte alia nō corrūpit̄. Et ꝙ noticia q̄ est ꝑꝑ gd. pōt itēdi: l3 alia q̄ est qꝛ. nō itēdat̄: neq3 icōuenit: ꝙ plr̄es noticie actuales distictc f3 sp̄ē3 sint i eodē: sicut plr̄es hitus: aut plr̄es sp̄ēs itelligibiles q̄rū q̄l3 pōt itendi sine alia. ¶ Qꝛ si tu dicas. Ar. 2. topicorum h3 ꝙ ɔtigit pl̄a scire: s3 nō itelligere: qđ nō v̄r veꝝ: si possum⁹ h̄re sil̄ distictas itellectiones actuales. ¶ R̄ndetur duplr̄. p̄ ꝙ ph̄s vult ostēdere ꝙ scire hituale ne©io ē pluriū: s3 itelligere actuale nō ne©io ē pluriū: qꝛ pōt eē vni⁹. Qꝛ āt sic intelligat. probo: qꝛ aut itelligit ꝙ scire possum⁹ plura hitualr̄: ⁊ nō itelligere pl̄a hitualr̄: ⁊ p3 ꝙ nō: qꝛ sūt idē. s. scire hitualr̄ ⁊ itelligere hitualr̄. Aut itelligit ꝙ pl̄a possum⁹ scire actualr̄: ⁊ nō itelligere actualr̄: ⁊ h̄ ēt est f̄l3: qꝛ st̄ idē: ḡ itell̄it d̄ scire hituali qđ ne©io ē pluriū: s3 n̄ itelligere actuale: ne©io ē pluriū: q̄uis possit eē. ¶ Alr̄ r̄ndet̄: ꝙ scia ē ɔnū itellus p̄ncipioꝝ: ex. 2. posterioꝝ. scire ergo ne©io ē pluriū: qꝛ ad scia3 ne©io cōcurrit tota deductio syllogistica: s3 itellectus p̄ncipioꝝ nō est pluriū: sed vni⁹: nō accipiēdo p̄ncipia ꝓ dignitatib⁹: q̄ sūt ꝓpōnes cōplexe: s3 ꝑ diffōnibus q̄ nō sign̄ant eē vel nō eē ex p̄mo posterioꝝ: ⁊ taliū suppōnū hitus ē itell̄s: qꝛ ē mediū in demr̄atiōe. ¶ S3 ē aliđ dubiū vtꝝ plr̄es intellcōnes actuales eiusdē sp̄ei possint eē i eodē itellectu. De h̄ alr̄. ¶ Ad 3^m ⁊ vltimū negat̄ ɔn̄a. ꝙ seq̄tur: ꝙ supiora ꝑfecti⁹ cognoscant̄ a nobis: q̄3 ista iferiora ⁊ sensibilia. Ad ꝓbatiōnē r̄ndet̄: ꝙ nō o3 cognoscere cām alicui⁹ effcūs simplr̄ ad h̄ ꝙ talis effectus cognoscat̄ ꝑꝑ gd. ⁊ f3 cōe3 modū sue cognitionis: sed sufficit ꝙ cognoscatur sub ea rōne sub q̄ est cā. Unde cognoscēdo deū in rōne cāe p̄ime sufficit cognoscere ꝙ ē p̄mū ens: ⁊ idepēdēs: ⁊ ꝙ agit a se: ⁊ hoc sufficit vt cognoscat̄ eē p̄mū efficiēs: ⁊ qđ ē sūmū bonū: vt cognoscat̄ eē cā finalis: ⁊ isto modo supiora ꝑfectius cognoscūt̄ ꝑ discursū: ⁊ ꝑ negociatiōe3 itellectus q̄tū ad aliquā rōnē sue cognitiōis: q̄3 isti effcūs inferiores. Et ista perfectior ⁊ maior cognitio superioꝝ facit ad hoc ꝙ effectus isti iferiores possint cognosci ꝑꝑ quid ⁊ sic patet ad questionem istam.

¶ Et manifestū ē ꝙ res h̄nt principiū ⁊ ꝙ cāe reꝝ oiu3 nō sūt ifinite. Tex. cō. V. Qō. IIII.

Queritur. Utrum detur status in omni genere cāruz. Et argr̄ ꝙ non. Primo. qa gn̄atio est eterna: ⁊ nūq3 icepit esse: ⁊ hoc successiue vna post alia3: sed cuilib3 gn̄ōni correspōdet propria mā: ꝓpria forma: efficiens: ⁊ finis. igr̄ ⁊c̄. Maior p3. qa motus nūq3 incepit esse: ex. 8. physicoꝝ. text. cōmē. 4. 5. ⁊ 6. Motus āt est cā gn̄ationis in istis iferiorib⁹: ex. 2°. de generatione tex. cō. 54. ⁊ 55. igr̄ ⁊c̄. ¶ Scđo. iter p̄mam cām ⁊ qualibet aliam est distantia infinita. Igitur inter p̄mam cā3 ⁊ qualibet aliam possunt accipi infinita media. ergo ⁊c̄. Antecedēs declarat̄: qꝛ quādo distantia non accipitur penes quātitatem interiacente3 inter extrema: tāta est distātia: q̄tus ē excessus ꝑfectioris extremi: qꝛ distātia nō tn̄ repitur in q̄titate molis: s3 etia3 in quātitate ꝑfectionis suo modo: sed prima causa excedit in infinitū

qualibet aliam causam. Igitur &c.

Ad oppositum est Aristo. scđo metaphy. tex. cõmẽ. 5. & Cõmentator.

In ista. q. primo ponent distictões. Secũdo respondebitur ad. q. Et tertio obijcietur contra determinationem.

Quantũ ad p̃mũ. Prima distinctio ẽ hec. Cãruz quedã est p se: q̃daz p accñs. Illa est p se: que sm propriaz nãm aliqd causat: sic q eius nã est p se & ppria ratio formalis agẽdi: vt edificator respectu edificatiõis. edificator enĩ importat artẽ edificãdi: q̃ ẽ p se ratio formalis edificãdi: & p se & eẽntialr ordiaf ad edificiũ: sicut ad ppriũ effcm. Alia est cã: que dr p accñs: q̃ non sm ppriã nãm causat: sed est accñs ꝯiũctũ: cũ eo: qd est p se rõ formalis agẽdi: vt musicũ edificat. musica. n. est accñs eius: qd ẽ per se ratio formalis agẽdi: q2 musica ꝯiũgit cũ arte: & pro tãto musicũ edificat: q2 edificator est musicus. ¶ Scđa distictio cãruz: q̃dã sũt eẽntialiter ordiate: q̃daz accñtalr ordiate: p̃me sunt que ordie quodaz eẽntiali & necessario ꝯcurrũt ad aliquẽ effcũm causandũ: vt sol & hõ: respcũ gnãtionis hois. Cause accidẽtaliter ordiate sunt: q̃ ordie quodã accñtali ꝯcurrunt ad aliquẽ effcũm cãndum. vt Sor. & pr ipsius ꝯcurrunt ad gnõnẽ Martini: si Martin⁹ sit filı⁹ Sortis. ¶ Et ẽ aduertẽdũ: q ex alio orit distictio cãrũ p se: & p accñs: & ex alio scđa distictio. Prima orit ex ꝯparatõe cãe ad effectũ. 2ᵃ oritur ex ꝯparatiõe duaꝝ cãruz. i. quãtũ ab eis puenit aliqs effcũs ordine quodã essentiali vel accñtali: & iter causas assignaf triplex dr̃ia in vtraq3 distictõe. Prima est: q2 cause eẽntialr ordiate sunt: quaꝝ vna dependet ab alia in cãndo gcqd sit de eẽ ipsi⁹: vtrũ. v3. in esse dpẽdeat cã supiore vel nõ: Unde q̃nq3 cãe eẽntialiter ordiate depẽdent in esse: & in cãndo: q̃nq3 depẽdẽt nõ q̃tuz ad eẽ: sed q̃tuz ad aliquẽ influxũ: aut aliquam formã receptaz a supiore: sp tñ depẽdet in agẽdo a superiore. Q̃nq3 vero & tertio: cãe eẽntialr ordiate nõ dpendent q̃tuz ad esse: nec q̃tuz ad influxũ: sed imediate attingũt effcm ordie quodam eẽntiali: sic q vna pfectius ꝯcurrit q̃ reliqua: vna tñ nõ mouetur ab alia: neq3 recipit aliquaz formã: aut influxũ. Exẽplũ p̃mi. celũ & ignis in gnõne ignis. Exẽplũ scđi. manus & baculus in mouẽdo pilam: & sm Auerroy3 motor sepatus & motor ꝯiunctus in mouẽdo celũ: vt in. 12. metaᶜᵉ. cõ. 41. Exẽplũ tertij. pater & mater in gnõne prolis ꝯcurrit semẽ viri & semen femelle: ordie quodã eẽntiali: sic q quãtũcũq3 itẽderef in ĩfinitũ: virtus seminalis viri nõ posset sine semine femelle in gnõnẽ fetus. ¶ Si loquamur d causis accñtalr ordiatis: nulla depẽdet ab alia i cãndo: lic3 forte in esse: & h p̃supposito q idẽtitas agentis requiratur ad idẽtitatez numeralẽ effcũs. Qd h3 videri. 8. metaᶜᵉ. tex. cõ. 11. & comẽti. 12. vbi Aris. nõ assignat diuersitatez effectus: nisi pp diuersitatẽ mouẽtis aut mãe. Qr aũt cã accidentalr ordiata nõ dependeat ab alia in cãndo p3. q2 Sor. põt generare patre suo existẽte mortuo. ¶ Scđa dr̃ia que seqtur ex p̃ma est: q in essentialr ordinatis. cã prior semp est pfectior: & alteri⁹ spẽi seu rõnis a scđa: & i p̃ma ꝯcurrit cõiter triplex p̃oritas: p̃ma ẽ nature: q2 prior cõiter est vlior q̃ posterior in cãndo: & ad plẽs effectus se extẽdit: vt p3 de deo & itelligẽtia 2ᵃ. Scđa p̃oritas est s3 pfectionẽ eẽntialẽ in cãndo: q2 prior semp est eẽntialiter pfectior: & h competit oibus priorib⁹. Tertia p̃oritas que seqtur ex scđa est: q cãe eẽntialr ordiate semp sunt alterius rõnis: sed cãe accñtaliter ordinate: nõ hñt istas cõditiones dictas: vt p3 intuenti. Et hec scđa dr̃ia seqtur ex p̃ma: q2 ex quo posterior depẽdet a priore: eẽntialiter in causando: & qd est vnius rationis non dependet essentialiter ab alio eiusdẽ rõnis: q2 vnum istoꝝ pt tantu3 intẽdi in sua virtute: q alteꝝ super fluet. igr &c. ¶ Tertia dr̃ia est: q cause essentialiter ordinate simul actu sunt: & actu causant. Accñtaliter ordiate sunt: & causant successiue: vna post aliã: & hec seqtur ex p̃ma & secũda. Nam q2 causa scđa dependet in causando a p̃ma: nõ poterit scđa causare: nisi causante prima: & ex cõsequenti esse sine prima. Similr ex eo q superior habet perfectiorẽ causalitatez supra effectu3 q̃ inferior: op3 q causante inferiore: supior causet: aliogn effcũs poss3 eẽ sine eo: a quo eẽntialius dependeret: qd est ipossibile. q2 tũc non dependeret effcũs essentialr ab ipsa: & vlterius aliq̃ per se causalitas deesset effectui: nisi omnes simul concurrerent ad causationem effectus.

De secundo articulo dicif ad. q. q datur stat⁹ in causis in quolibet genere cause: Tum q2 hoc pbat Aristo. 2. metaphysice. tex. com. 5. & postmodum sigillatim in quolibet genere cause: & vt videaf intentio Aristote. ponuntur tres propositiones. ¶ Prima est ista. In causis essentialr ordiatis non est possibilis infinitas. ¶ Scđa. in accñtaliter ordiatis nõ est possibilis infinitas: nisi ponatur status in essentialr ordinatis. ¶ Tertia. q negãdo ordinẽ essentialẽ i causis: adhuc ĩfinitas est ĩpossibilis. ¶ Iste tres ppositiones colligũtur de mẽte Cõmẽta. 2. metaphyᶜᵉ. cõmẽ. 6. Inquit. n. Cõmẽtator. Necesse ẽ si aliqua res nõ fuerit primũ: vt vniuersu3: non habeat cãm oino: & hoc manifestum est in motis que mouent se: adinuice3 habẽtib⁹ situ3. s. que sunt insimul: & ista ipossibile est vt sint infinita: essentialr aut accñtaliter. Si autez fuerit positum in vniuerso carẽti situ: tũc erit impossibile essentialiter q2 vniuersum non habebit motorez oino: sed est necessarium accñtaliter. Qñ p̃mus motor fuerit positus: non motus oino: q2 tunc erit eternu3: & mouebit vnum post aliud in eternũ: & hec omnia sunt dclata i. 8ᵒ. phyficoꝝ: hec Cõmẽtator. Ponit hic Cõmẽ. aliquas propositiões. Quarũ prima est ista. Si cause essentialr ordiate procedunt in infinitũ: nulla erit causa. Scđa est. In causis habentibus situ3: siue essentialiter: siue accidẽtalr ordinatis: non est possibilis ĩfinitas. Tertia est. In causis eẽntialiter ordinatis non habẽtibus situ3 est impossibilis infinitas eẽntialis. ¶ Prima ppositio pbatur ab Aristotele sic. text. cõmẽti prefati. Si cause essentialiter ordinate procedũt in infinitu3: & maxie efficientes: nulla erit causa efficiens. cõsequens est euidenter falsu3: & cõtradicit antecedẽti. igif antecedẽs: ꝯsequentia probatur. presupponẽdo: q vbi datur in causis aliquid pri⁹: & aliqd posterius: & aliqd mediu3: semper prius est causa motionis medio & vltimo: q2 omnia mouent in ṽtute primi: ita q si p̃mum non mouet: non mouent alia: & si primu3 non efficeret: nõ efficerẽt alia: & sic remota causalitate primi: remouetur causalitas ab oibus alijs: sed vbi est infinitas: ibi nõ est p̃mu3. ergo vbi est infinitas: ibi non est causalitas in p̃mo: sed si non est causalitas in primo: non est in alijs. igitur ponere infinitatẽ in causis agentib⁹ est remouere omnez causalitatez: sed hoc ẽ impossibile. igif p̃mu3. s. esse ĩfinitatem in causis agentibus. ¶ Scđo p̃supponit. q vbi est infinitas: ibi nõ est primũ: sed in ĩfinito omnes partes sunt medie. ¶ Pro cuius declaratiõe notandũ est: q mediu3 qd accidit in agẽtibus & causis habet tres conditiones. Quaꝝ prima est: q eo ipso q est medium: non est primum in causantibus: nec habet virtutem super omnia causata: q2 ipm causatu3 non hab3 ṽtutẽ super seip̃3. Scđa ꝯditio est.

ꝙ mediũ habet respectum ad p̄mum: ita ꝙ sua causalitas per quã potest causare non est nisi in virtute p̄mi: iõ est mouens motũ. Ultima conditio est: ꝙ omne agens mediũ est mouens motũ: quũ enĩ medium moueat posteriora: est mouens: quũ aũt moueat vtute p̄mi est motum: si aũt dareť ĩfinitas in causis: cause essent medie s̄m p̄mã ꝓprietatem: q2 nulla ipsarũ esset p̄ma: nec haberet virtutẽ super oĩa causata. tamẽ s̄m scḋam ꝓprietatẽ non essent medie: q2 non hẽrent habitudinẽ ad aliqḋ p̄mũ. Similr̄ cause non essent medie s̄m tertiã ꝓprietatẽ: q2 lʒ quelibʒ esset mouẽs mota: nulla tamẽ moueret in virtute p̄mi. ¶ Et per hoc soluiť obiectio ꝯtra Ar. ꝙ ratio ꝓbãs statum in causis petit p̄ncipiũ: q2 assumit ꝙ in causis datur p̄mũ ⁊ vltimũ. r̃isio pʒ. q2 accipit mediũ tantũ negatiue per p̄uationẽ p̄mi ⁊ vltimi. nõ aũt positiue: qḋ habet habitudinẽ ad p̄mũ ⁊ vltimũ. ¶ Scḋa ꝓpositio Cõmẽ. ꝙ in causis habentibꝰ situm nõ est possibilis ĩfinitas: neq3 essentialis: neq3 accñtalis. Hec ꝓpositio probatur p̄supponẽdo ꝙ Cõmẽ. per causas habẽtes sitũ intelligit causas que nõ tantũ cõcernũt situm positionem ⁊ q̄ntitatẽ. verũ etiã sunt simul: quẽadmoduʒ corpora celestia: elemẽta: mixta: que simul actu existũt: per causas nõ habẽtes situm: intelligit causas nullam cõcernentes q̄ntitatem in esse: quẽadmodũ deus ⁊ intelligentie. Hoc p̄supposito ꝓbať ꝯ. Nã dato opposito ipsius sequereť ꝙ dareť ĩfinitũ in actu. ꝯn̄s est ĩpossibile. ex 3°. phycoꝝ. ⁊ p° celi. igiť añs. ꝯn̄a ꝓbať: q2 ex oĩbus istis causis infinitis actu existibus fit vna magnitudo ĩfinita: ⁊ vlterius: quũ omne corpus sit mobile: in tp̄e finito moureť corpus ĩfinitũ: cuius oppositũ demonstrať. 6. phyc. ¶ Tertia ꝓpositio Cõmẽtatoris est: ꝙ si cause nõ habẽt situʒ in istis est impossibilis ĩfinitas ẽẽntialis. Hec ꝓbať: q2 in istis ẽ deuenire ad motorẽ oĩno ĩmobilem: tam per se q̄3 per accidens: vt demõstrať. 8. phy. ¶ Alij exponũt Cõm. dicẽdo ꝙ s̄m ip̄m duplex est vniuersum: qḋdam habẽs situʒ ⁊ ista vniuersitas est causarũ essentialr̄ ordinatarũ. Aliḋ est vniuersum carens situ: ⁊ est vniuersitas causarũ accidentalr̄ organicarũ: quarũ vna est post aliaʒ: ⁊ nõ simul. In p° vniuerso nõ est possibilis ĩfinitas neq3 essentialis: neq3 accñtalis: q2 tunc dareť ĩfinitũ in actu: vt argutum est. In alio vniuerso est possibilis ĩfinitas accñtalis: non ẽẽntialis. nam tale vniuersuʒ est multitudo indiuiduorũ que est accñtaliter ordinata: vt homo ab hoĩe: in eadẽ specie. ¶ Sʒ pretermissa expõne Cõmẽtatoris. Uidenduʒ est de tribꝰ ꝓpõnibus: quas ponit Doctor subtilis in p° sen. di. 2. q. 2. ad mentẽ Aristo. in hoc. 2. meta. ⁊ postmodũ arguendũ est ꝯtra ipsas: ⁊ rõnes soluẽde sunt. ¶ Prima ꝓpositio de mente Aristo. s̄m ip̄m est ista. In ẽẽntialiter ordinatis nõ est poss̄is ĩfinitas: in q̄cũq3 genere cãe. ¶ Scḋa. In accñtalr̄ ordinatis nõ ẽ poss̄is ĩfinitas: nisi ponať status in ẽẽntialiter ordinatis. ¶ Tertia ꝓpõ. In accñtaliter ordinatis nõ est poss̄is infinitas: etiã si negeť ordo ẽẽntialis. ¶ Pria ꝓpter breuitatẽ dicať a. 2a b. 3a c. p̄ma ꝓbať p̄supponendo: ꝙ oĩs causa in eo ꝙ cã nõ est vltima: q2 vltima nihil causat: similr̄ oĩs cã causans ĩ virtute alterius nõ est p̄ma. Ex his duabꝰ suppõnibus seqť ꝙ si cause ẽẽnt ĩfinite: quelibet causaret in virtute alterius: ⁊ ita non esset p̄ma nec vltima: sʒ oẽs medie. ꝯn̄a ꝓbatur: q2 cause ẽẽntialr̄ ordinate sunt: quarũ vna dependet ab alia in causando ex dictis supiꝰ. ḡ vna causaret in virtute alteriꝰ: ⁊ ita oẽs ẽẽnt medie per abnegationẽ p̄mi ⁊ vltimi. Ex hoc arguiť. Omnes cause medie sil' accepte habẽt causalitatẽ ab aliq̄ vna cã: aliogn vniuersitas causarũ mediarũ nõ eẽt cãta. Qḋ enĩ est causatũ hʒ causalitatẽ ab eo a quo causať: q2 hʒ virtutẽ causatiuã ab illo. sʒ quelibʒ causarũ mediarũ est cãta. ḡ quelibʒ istaruʒ causarũ mediarũ hʒ causalitatẽ ab aliqua vna cã. ista nõ est aliqua istius vniuersitatis: q2 tunc eẽt cã suiipsius. ḡ est extra istaʒ vniuersitatẽ: ⁊ per ꝯn̄s est incausata ⁊ independens. ḡ ista causa est p̄ma. ¶ Scḋo ꝓbať eadẽ ꝯclõ. Illa que oĩa sunt simul in actu: nõ possunt eẽ ĩfinita. sed oẽs cãe ẽẽntialiter ordinate sunt simul in actu. igiť ⁊c. maior pʒ per Aristo. ⁊ oẽs ph̃antes. minor ꝓbať ex p̄ma dr̃ia posita superiꝰ iter causas ẽẽntialr̄ ordinatas ⁊ accñtaliter ordinatas. Nã ĩfima cã ẽẽntialiter ordinata causante q̄libet alia necessario causat. ¶ Tertio. vbi nõ est p̄mũ ibi nõ est ẽẽntialiter p̄us: sʒ vbi est ĩfinitas: non est p̄muʒ. ergo ibi non est ẽẽntialiter p̄us. maior pʒ: ⁊ minor ꝓbať: q2 illud est p̄us qḋ est p̄ncipio ꝓpinquius. 5. meta. sʒ vbi est ĩfinitas nõ est p̄ncipium. igiť neq3 prius. ¶ 4°. in ẽẽntialiter ordinatis quãto causa est p̄or aut superior tanto est perfectior. ergo in ĩfinitũ superior: est in ĩfinitũ perfectior. ⁊ si sic. ergo erit indepẽdẽter causans: ⁊ nõ in virtute alterius: ⁊ per ꝯn̄s prima.

Sed vt videat q̄ntuʒ iste rõnes cõcludunt. Arguitur cõtra ipsas. p̄mo contra p̄mã: ꝙ eque bene ꝯcludat de causis accñtaliter ordinatis sicut de ẽẽntialr̄ ordinatis. Q2 accipio oẽs p̄res generãtes si sint ĩfiniti. igiť oẽs sunt medij: ⁊ si sint medij: causalitas oĩum est ab aliqua vna cã. Illa nõ est aliqua vna illarũ: q2 si sic illa eẽt causa suiipsius. Igiť est aliq̄ causa p̄ma que est cã omniũ. ¶ Item est dubiũ circa cõmentũ q̄ntum. vbi Aristo. ponens: ꝙ cause non ꝓcedunt in ĩfinitũ s̄m rectitudinẽ. Cõmen. exponit ꝙ Arist. forte intelligit per causas s̄ʒ rectitudinẽ: causas que sunt eiusdẽ spẽi: vt homo ab homine: ⁊ per s̄m speciẽ: intelligit causas que sunt de diuersis spẽbus collocatis sub eodẽ genere: sʒ cause que sunt eiusdeʒ spẽi sunt accñtalr̄ ordinate: ⁊ in istis est ꝓcessus ĩfinitus. Et Arist. itendit: ꝙ in causis s̄m rectitudinẽ nõ est ꝓcessus ĩfinitus. ergo cõtradictio: vel Cõmen. nõ exponit ad intẽtionẽ Aristo. ¶ 3° si esset ꝓcessus in ĩfinituʒ in causis accñtaliter ordinatis: esset numerus ĩfinitus: ⁊ spẽs numeroꝝ sunt ẽẽntialr̄ ordinate. Igiť ponẽdo ĩfinitatẽ in causis accñtalr̄ ordinatis ponitur ĩfinitas in essentialiter ordinatis. ¶ 4°. arguiť. ꝙ rõ adducta p̄ma: per quã ꝓbať status in causis petit p̄ncipiũ: q2 assumit omnes causas eẽ medias. Igiť rõ ponit p̄mũ ⁊ vltimũ: q2 mediũ hʒ habitudinem ad vtrũq3: vnde ponere mediũ sine extremis est ĩpossibile. ¶ Iteʒ rõ assumit ꝙ oẽs cause medie simul accepte habẽt cãm aliquã. R̃ndens dicet: ꝙ licʒ quelibʒ cã in ordine causatorũ ⁊ dependẽtiuʒ sit causata ⁊ dependẽs ab aliqua causa s. hec cã ab aliq̄ p̄ore: ⁊ alia ab alia successiue: nõ tñ seqť: ꝙ omnes simul accepte sint causate ab aliq̄ vna: sed est fallacia figure dictionis. cõmutatur. n. singulare in plurale. ¶ Itẽ arguiť cõtra aliã rõnẽ: quũ diciť ꝙ causa in ĩfinitũ superior est in ĩfinitũ perfectior: diceť: ꝙ non datur causa in ĩfinitum superior: accipiendo ĩfinituʒ cathegoreumatice: sʒ sincathegoreumatice: ad hunc sensuʒ: ꝙ q̄cũq3 cã data: poterit dari supior: sʒ tñ nunq̄3 deueniť ad aliquã que hẽat ĩfinitã distãtiã ad quãlibet assignabilẽ.

Ad hec respõdet ⁊ p° ad p̄m dicendo: ꝙ ista ꝯn̄a est bona. Omnes cause sunt medie. ergo omniũ cãlitas est ab aliq̄ vna cã: presupposito ꝙ sint ẽẽntialr̄ ordinate. Nam si sic: iste cause sunt sil' ⁊ vna agit in v̄tute alterius: ⁊ per ꝯn̄s quelʒ pars istius multitudis agit in virtute vnius: sic ꝙ oĩuʒ causalitas istius multitudis est ab aliq̄ vna cã. Igiť oĩuʒ causalitas istarũ causarũ essentialr̄ ordinatarũ erit ab vna. Pʒ ꝯn̄a. q2 illud qḋ per se competit cuilibʒ parti alicuꝰ

totius: videt per se competere toti. ¶ Et confirmat: qꝛ multe cause simul accepte in ꝓposito: habēt causalitatē ab aliq̄ vna cā: qꝛ oēs iste simul accepte sunt medie. Igitur quiꝫ in toto ordine causarū eēntialr̄ ordinatarū oēs sint medie: seqtur ꝙ oīum cālitas totiꝰ vniuersitatꝭ erit ab vna. Neqꝫ vlteriꝰ ista ꝯña valꝫ simplr̄. Oēs cause sūt medie: igit̄ oīum cālitas est ab vna: vt pꝫ in instātia adducta de patribꝰ generātibus: qꝛ iste cause sunt accn̄taliter ordinate: ⁊ vna nō agit in virtute alterius. Neqꝫ etiā simul reqrunt̄: ⁊ ita non valꝫ ꝯña in istis: sꝫ bene in essentialiter ordinatis: valet etiā ꝯña ex alio medio: qꝛ si cause sunt essentialr̄ ordinate: opꝫ ꝙ in istis sit aliqd eēntialiter ꝑus: qꝛ ꝑus ⁊ posterius sunt passiōes ordinis: ⁊ si est ordo essentialis: in tali est ꝑus ⁊ posterius eēntialr̄: sꝫ nō est ꝑus essentialr̄ nisi sit ꝑmū eēntialr̄. qꝛ 5° meta. cap. de priori. Pꝛiꝰ est illud qd̄ est pn̄° ꝓpinquiꝰ. igit̄ ⁊c̄. ¶ Sed cōtra. qꝛ in tempore ⁊ motu est ꝑus ⁊ posteriꝰ. ex 4° phy. quū tempus sit numerus: motus fm̄ ꝑus ⁊ posterius. igitur ⁊c̄ ¶ Rn̄detur ꝙ ꝑus ⁊ posterius in tempore sūt ex assignatione nostra assignādo aliqd̄ vnū nunc pro pn̄° respectu cuiꝰ aliq̄ pars temporis dicit̄ ꝑor: ⁊ alia posterior: ⁊ hoc declarat phs 5° meta. ¶ Ad 2m qd̄ est ꝯtra Cōmen. dōm est vno mō: ꝙ Arist. ꝓbat statuꝫ in causis etiā accidentalr̄ ordinatis ex testimonio alioꝝ: ⁊ maxime platonis: qui posuit mūdū icepisse ex tēpore: ⁊ ex ꝯsequēti habuit ponere causas eiusdē spēi nō ꝓcedere ī īfinituꝫ: ⁊ ita datur status in causis fm̄ rectitudinē tam accn̄talr̄ ordinatis: q̄ꝫ eēntialr̄ ordiatis. Cōmētator aūt hūs respectuꝫ ad opionē platonis dixit: ꝙ forte Aristo. intēdit per cās fm̄ rectitudinē causas eiusdē spēi: vt hō ab hoīe. Uel dicēdū est: ꝙ Cōmē. in ista expōne scd̄a loqtur dubitatiue ⁊ cū forte: ⁊ istā nō approbat: neqꝫ acceptat: sꝫ scd̄aꝫ solū. ¶ Ad 3m rn̄det̄. ꝙ cause accn̄taliter ordinate sunt successiue vna post aliā in īfinitū: ⁊ sic cōceditur ꝓcessus īfinitus in nūeris ⁊ figuris: in potētia tātū ⁊ nō in actu. ¶ Et si dicas. ordo eēntialis stat ad aliqd̄ vnuꝫ ꝑmū ⁊ supremū oīum. ergo quiꝫ spēs numeroꝝ sint essentialr̄ ordinate: dabit̄ aliq̄ spēs numeri īfinita ⁊ suprema: ⁊ ita numerus īfinitus. ¶ Rn̄deo qcqd sit de numero īfinito. Utꝝ sit dabilis vel nō: de quo aliq̄liter tetigimus in. q. de ꝑscientia dei futuroꝝ cōtingentiū: saltē pro nunc dicit̄ ꝙ in spēbus seu formis: que sunt de ꝑfectione vniūersi: datur status numeri nō sunt de ꝑfectione vniuersi: ⁊ in istis nō incōuenit esse ꝓcessuꝫ in infinitū. ¶ Uel dicit̄ ꝙ nūeri nō sunt forme ⁊ spēs: qꝛ vna sola est forma specifica oīuꝫ numeroꝝ. Nā trinariꝰ nō differt a binario in spē: sicē nec linea maior ⁊ minor: ⁊ h̄ pōt ꝓbari ex. 8. meta. tex. cō. 10. vbi Arist. ponit numeri diffōnes assimilari diffōnibꝰ naturarū ⁊ q̄ditatū. Uult. n. vt exponit Cōmē. ꝙ diffi° superioris. s. aīalis ex additione aliciꝰ d̄r̄ie fit diffi° īferioris. s. hoīs: quēadmodū ex additione vnitatis nā vniꝰ numeri transfert̄ ad aliā nām: videas Cōmē. ibi. Quemadmodum qn̄ ab aliquo nūero. Ex qbꝰ verbis cōcludit: ꝙ vnitas in nūero addita vel variata cōstituit nūerū maioreꝫ aut minorē: superiorē ⁊ inferiorē. Sꝫ rō ⁊ diffi° sꝑioris ⁊ īferioris nō distinguit̄ fm̄ spēm: vt diffi° aīalis ⁊ hoīs. ¶ Itē numeri nō ꝯponunt̄ nisi ex vnitatibꝰ. ergo ptes vniꝰ nūeri que sunt vnitates: nō differunt a ꝑtibꝰ alterius: ⁊ sic omne qd̄ est realr̄ in vno nūero: est in alio realr̄: siue hͤ sint vnitates: siue aliq̄ alia forma: vt d̄r̄ia formalis: qꝛ talis forma aut d̄r̄ia formalis nō pōt sumi nisi ab vnitate: ex quo ꝯcludit: ꝙ nūerꝰ est spēs spālissima de genere q̄ntitatis: ⁊ nūeri distincti sunt īdiuidua ī eadē specie: modo īter īdiuidua nō est ordo eēntialis. igit̄ ⁊c̄. ¶ Sꝫ ista rn̄sio nō pōt stare: qm̄ ex hac rn̄sione seqtur: ꝙ arithmetica nō esset scīa: qꝛ est de nūeris. si igit̄ numerus est spēs spālissima: seqtur ꝙ nūeri īdiuiduales erunt de consideratiōe arithmetici: sꝫ singulariū ⁊ īdiuiduoꝝ nō est scīa. igit̄ ⁊c̄. ¶ P. Arithmeticꝰ aliā passionē ꝓbat de trinario: quā nō ꝓbat de binario. ergo per alia pn̄° que sunt per se. ⁊ si sic: seqtur ꝙ illa passio cōpetit per se trinario: tunc sic: quecūqꝫ sunt īdiuidua eiusdē spēi: qcqd per se ꝯpetit vni: competit alteri: sꝫ binarius ⁊ trinarius sunt eiusdeꝫ spēi. ergo qcqd arithmeticꝰ demonstrabit de trinario: poterit demōstrare de binario: ꝯñs est falsuꝫ. igit̄ illō ex quo seqtur. Uñ oportebit dicere ꝙ nihil poterit demōstrari de binario ⁊ trinario: nisi per rōnē nūeri: nō aūt sub rōne qua trinariꝰ aut binariꝰ: qd̄ ē falsuꝫ in arithmetica. Igit̄ dōm est aliter: ꝙ nūeri distinguunt̄ fm̄ spēm. ¶ Pro q̄ notādū ꝙ numerꝰ minor nō est ps nūeri maioris nisi potētialr̄ acceptꝰ: ⁊ q̄ntū ad vnitates mālēs: vn̄ si nūerꝰ trinariꝰ cōstituit̄ ex binario: hoc iō est: qꝛ binariꝰ ꝯtinet geminā vnitatē: ex q̄ cū alia vnitate cōstituit̄ trinariꝰ. Sꝫ q̄ntuꝫ ad formā specificā quā īportat binariꝰ: vt est distincta spēs ab ipso: ⁊ q̄ntū ad vnitatē formalē īsequētē formā specificā fm̄ quā binariꝰ est per se vnꝰ vnitate specifica: binariꝰ nō ꝯstituit trinariū: ⁊ sic pōt saluari Euclides in 5° Geo. ⁊ Aristo. 5° meta. cap. de colobon. vbi hꝫ: ꝙ nūerꝰ minor est pars nūeri maioris: ⁊ sic ītellexit Cōmētator: ꝙ per additionē vnitatis: nūerꝰ trāsfert̄ ad aliā nām. h̄ est verū q̄ntū ad eē mālē in nūero: nō q̄ntū ad esse formale. ¶ Ad istātiā ergo que adducit̄ ꝙ datur īfinitas in potētia in eēntialr̄ ordinatis. s. in nūeris. Rn̄detur: ꝙ Ar. negat ꝓcessuꝫ īfinitū in eēntialr̄ ordinatis: vbi est ordo cū depēdentia essentiali posterioris ad ꝑus. Nō sic ē in nūeris: q̄ntū ad suū eē formale: vt dcm̄ est. ¶ Ad 4am rōnē ꝑncipalē rn̄det̄: ꝙ rō nō petit pn̄m: qꝛ assumit mediuꝫ ꝑuatiue nō positiue. Pꝛiuatiue: hoc est per abnegationē ꝑmi ⁊ vltimi: nō ꝙ cause sint medie per habitudinē ⁊ respectū positiuū ad ꝑmū ⁊ vltimū. ¶ Ad 5am istantiā rn̄det̄: ꝙ ista ꝯña nō valꝫ de forma. Quelibet cā media est causata. igit̄ oēs sil' sunt causate: neqꝫ valꝫ ista ꝯña. Uniuersitas cārū mediarū nō est causata. Igitur aliq̄ nō est causata: sꝫ tenet gratia mālē: qꝛ si vniuersitas cāruꝫ nō sit ab aliq̄ vna cā: nō esset aliq̄ cā ꝑma oīum: neqꝫ esset īter illa aliq̄ ꝑor eēntialr̄ alia: qꝛ vt dcm̄ est: ꝑus essentialr̄ est illud: qd̄ est pn̄° ꝓpinquius. ergo si nullum ꝑmū: nihil est eēntialr̄ ꝑus. Ex quo ꝯcludit̄ ꝙ si oēs cause sunt medie: ⁊ sit ordo eēntialis īter illas: oīuꝫ cālitas ē ab aliq̄ vna in accn̄talr̄ ordinatis: nō valꝫ ꝯña. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad vltimā instantiā rn̄det̄: iō dari cām in īfinitū superiorē in eēntialiter ordinatis: qꝛ tales cāe sūt simul in actu: ⁊ vna ē ꝑfectior reliq̄. Uñ sic in numeris si dare t̄ multitudo īfinita in actu daret̄ nūerus actu īfinitus cōtinēs in se īfinitas vnitates. s. nūerꝰ qui cōprehēderet in se totā īfinitā multitudinē: ita si darent̄ cause īfinite simul in actu: quaruꝫ vna cōtineret ꝑfectionē alteriꝰ: oēs ꝑfectiōes q̄ essent in istis īfinitis causis vnitiue continerent̄ in aliq̄ vna: ita ꝙ aliciꝰ cause assignate ad aliquā cāꝫ sꝑiorē eēt distātia nō solū īfinita: hoc est īdeterminata: sꝫ īfinita per cōtinētiā vnitiuam īfinitarū ꝑfectionū. Nō enī repugnat istas īfinitas perfectiones vnitiue cōtineri posse in aliq̄ vna ꝓpter ordinē eēntialē causarū: fm̄ quē vna cōtinet ꝑfectionē alteriꝰ. Ex quo videt̄ ꝙ aliq̄ cā īferiore data: possit dari distantia īfinita actualis ad aliquā cām in īfinitū superiorē. Si. n. quacūqꝫ distātia finita data actuali aliciꝰ cause ad aliā dat̄ maior actualis. ergo dat̄ distātia maior in īfinitū q̄cūqꝫ finita assignabili: sꝫ distantia maior q̄cūqꝫ finito assignabili est īfinita. ergo ⁊c̄. ¶ Scd̄a ꝓpositio doctoris subtilis ē. In eēntialr̄ ordinatis nō est

possibilis ifinitas:nisi ponat status in essentialr ordinatis. ¶ Probat:nulla successio aliquor eiusdē rōnis pōt perpetuari nisi ab aliq̄ cā perpetuante in ifinitū durāte: a qua tota successio:ꝛ qōlibz ei⁹ depēdet:sz successio accidentalr ordinator est aliquor eiusdē rōnis:sic successio hoīs ab hoīe:ꝛ equi ab equo.ergo hz aliquā cām in ifinitū durātē:a qua tota successio:ꝛ qōlibz ipsius depēdet:talis cā nō est aliqd isti⁹ successiōis:qꝛ oīa in ista successiōe qñqꝫ sunt:ꝛ nō sunt:ꝛ vnū desinit eē post aliud. Ergo ista cā erit alteri⁹ rōnis ꝛ ordinis ab istis:ꝛ p ꝯñs erit aliqd a q̄ tota ista successio eēntialr depēdet:sz in isto ordine ē stat⁹:vt pbatū est.ergo ꝛc. Tot⁹ iste pcessus est clarus:ꝛ maior pncipalis est nota:qꝛ sicut aliqd nō pōt esse nisi a sua cā:ita nō pōt ppetuari nisi ab aliq̄ cā perpetuāte. Unde Ar. perpetuitatez successionis in generādo ꝛ corrūpēdo reducit ad aliqd perpetuū dicens.2.de gnōne.tex.cō.55. Propter motū solis in obliquo circlo fiūt gnōnes ꝛ corruptiōes in istis iferiorib⁹. ¶ Tertia ppō Docto.subtilis est.qꝫ negato ordie eēntiali:adhuc dat stat⁹ in accñtaliter ordinatis. ¶ Probat:qꝛ aliq̄ nā est effecta ꝛ causata:vt de se pz.ḡ vel a se:vel a nullo:vel ab aliquo alio.nō a nullo:qꝛ qd nihil est:nulli⁹ est cā:neqꝫ a se:qꝛ nulla res ē que seipsaz gignat vt sit.ex p̄ de trini.c.p:ꝛ 2° de aīa.tex.cō.47.si ab alio:habet ppositū:qꝛ ista cā est simplr pma ꝛ incāta negādo ordinē eēntialē. ¶ Sed dices forte:qꝫ ista cā nō est pma:neqꝫ incausata. ¶ Cōtra:qꝛ ista cā aut causat a se ꝛ idependēter aut causat ab alio depēdēter:ꝛ in vtute alicui⁹.si pmo mō habet intētū:qꝫ est pma. si 2° mō:stati pōit ordo eēntialis:ꝛ sic ponis ordinē eēntialē: negādo ordinē eēntialē.Et sic pz ad qōnem.

Ad argumenta i pn⁹ rñdet:qꝫ posita gnōne ppetua:cāe ifinite accñtalr ordinate:in quocūqꝫ genere cāe pcesserūt vna post aliaz.sz dubiū est de cā mālī:q̄ manet eadē in gnāto ꝛ corrupto. Dōm est:qꝫ mā quedā est propinq̄:q̄dā remota:mā pmo mō ē mā disposita q̄titatiue:ꝛ q̄litatiue pro forma subāli itroducēda:ꝛ si ista mā hz dispōnes alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rōnis:ꝛ vna est subm forme in vtute alteri⁹: Iste māe sunt eēntialr ordinate:queadmodū est mā p̄a respcū for elti ꝛ elemētū respcū mixti:ꝛ mixtū respcū alteri⁹. Nā eltuz nō est subm forme mixtiōis:nisi rōne māe pme:ꝛ in istis nō ē pcessus in ifim:vt ondit Ar. in lrā.tex.cō.5.2° meta. si vo mā sic disposita nō hz ordinē ad aliaz i rōne subi:vt est mā ligni ꝛ lapidis: iste accñtalr ordiant: ꝛ iste pñt eē ifinite.si loq̄mur de mā pma ꝛ nuda:ista pōt eē vna nūero oīum formar ad seinuicē succedētiū:alia tñ est in generāte ꝛ alia i genito:ꝛ h declarauim⁹ i q̄dā.q.ordinaria de hac mā.Ex quo ꝯcedit:qꝫ ifinite māe accñtalr ordiate successiue sūt poles. ¶ Ad vltim rñdet:qꝫ 2ª est distantia.q̄dā dimēsionalis:q̄dā pfectionalis. Pria est fz quā aliq̄ distāt penes q̄titatē interiacentē:vt de se pz. Scda est per excessuz pfectiōis vni⁹ sup aliud:vt ista distātia nihil aliud sit:nisi excessus pfectiōis vni⁹ extremi super aliud extremū. Prima distātia est q̄ta fm q̄titatē medij interiacentis:ꝛ ista distātia nunq̄ est iter imediata: sz mediata. Scda distātia est q̄ta fm q̄titatē pfectiōis pfectioris extremi: vt tāta sit:q̄ta est pfectio eius:ꝛ ista pōt eē iter illa que sūt imediata:queadmodū ponit Ar. 10.meta.ꝛ in pdicamētis. Cōtraria sunt q̄ maxie distant sub eodē gñe:ꝛ tñ aliq̄ ꝯria sunt imediata per puationez medij iteriacentis. Applicādo ad ppositū. De⁹ distat in ifinitū a creatura distātia pfectionali nō solū ab illa que hz aliqd me fm pfectionē ad ipm: verū ēt a creatura suprema possibili. ¶ Sz ꝯtra h arguit:qꝛ si de⁹ distat in ifinitū a q̄cūqꝫ creatura.ḡ vr qꝫ possit pducere creaturaz nobiliorē q̄cūqꝫ data in ifinituz:Qꝛ potētia ifinita queadmodū est potētia diuina nō adequat per qdcūqꝫ finitū. ¶ Ad hoc rñdet:qꝫ licz de⁹ forte possit pducere nām pfectiorē in ifinituz q̄cūqꝫ data q̄tum est ex se:tamē ex pte nāe factibilis in istis naturis datur status:nō qdē ex pte dei:sz ex parte nature:sic forte nō repugnat deuz posse facere albedinē ꝛ nigredinē simul:q̄uis ex pte ipsarū formarū repugnātiū ꝛ icōpossibiliū hoc nō sit pole. Tenendo:qꝫ ipossibilitas rei fiende sit ex pte rei factibilis: nō ex pte dei faciētis:qd hz videri in p° sen.di.43.Et sic patet determinatio.q.ꝛ finis.

¶ Non enim fit ex generatione quod fit sed est post gnātionē. Tex.cō.VII. Qō V.

Queritur qō. Utrū gnātio subalis distinguat a termino. ¶ Et arguit negatiue trib⁹ argumētis: quor p. est:psupponēdo qꝫ illa q̄ distinguunt realiter:hñt aliquē ordinē. Isto stāte ar sic.si est distin iter gnōnē subalem ꝛ terminuz ei⁹:erit aliqs ordo iter gnōnez ꝛ formā genitam. Aut.n.erit ordo tēporis:aut ordo vlis ad pticulare:aut ordo nāe. Nō est dōm qꝫ sit ordo tēporis:ppterea qꝛ gnātio est mutatio instātanea. Neqꝫ est ordo vlis ad pticulare:de quo loqtur Ar. in pdicamētis:ꝛ in 5° meta. qꝫ est inter illa: a quor vno non couertit ꝯña:cū hoc vbo Sum es est.sz nō pōt eē talis ordo iter gnōnem ꝛ formā. Tum qa generatio non est vlior forma: neqꝫ econuerso. Tuz qꝛ nō saluat regula nō couertendi ꝯñam inter gnōnez ꝛ formā.ergo nec talis ordo pōt esse iter ista. Nec ēt pōt esse ordo nāe:qm talis ordo est duob⁹ modis iter aliqua:aut.n.qꝛ vnū est pus origine reliquo:aut qꝛ vnū est cā ꝛ pn alterius. Nō est dōm qꝫ gnō sit prior origine forma:qꝛ tunc eēt gnō sine forma. Nec 2° mō: ppterea quia gnō non est cā forme:ꝛ preterea qd est prius nā pmo ꝛ 2° mō est prius fm esse.ḡ si sic esset prior gnō forma: staret gnōnem esse sine forma. Neqꝫ pōt dici qꝫ gnō habeat ordinem dignitatis ad formā: qꝫ.vz.ipa sit dignior forma: qꝛ gnātio est respectus:ꝛ forma est ens absolutū. ḡ nullo mō gnātio pōt dici esse prior forma. ¶ Et per easdez rōnes pbatur:qꝫ forma nō sit por gnātione. Nō prioritate tēporis:vt pz. Nec poritate que est eius a quo nō couertitur subsistēdi ꝯña. Nō poritate nāe fm originem:qꝫ.vz. ipa prius originet:q̄ gnātio:vt pz. Nec etiā vt forma dicatur esse prior gnātione qꝫ sit pn ꝛ cā ei⁹:qꝛ gnātio fundaret in forma tanq̄ in subo:ꝛ subz hz pus esse q̄ accñs: qd fundat in ipso.ḡ pus forma hret esse q̄ gnāret:qd est falsuz. Neqꝫ potes dicere qꝫ forma sit prior fm dignitatē ꝛ perfectionez:qꝛ si sic eēt prior:aut gnātio fundaretur in forma tanq̄ in subto:aut fundaret in mā p°. Non est danduz scdz:qꝛ nullū accñs fundat in mā:nisi mediāte forma subali:vt colligit de mēte Ar. p° phyco. Mā ꝛ forma subalis sunt cā omniū accñtium. Si det pmū redit argm qd pus:qꝫ forma cū sit subm ipsi⁹ gnōnis:pus habebit esse q̄ gnātio.ḡ poterit esse:ꝛ itelligi esse forma sine gnōne.ꝯñs est falsum:qꝛ tunc forma nō acciperet esse per gnōnez. Si vo tu dicas:qꝫ gnātio ꝛ forma sunt siml. Quero q̄ simultate sunt sil.nā vt hz Ar. in postpdicamētis:ꝛ 5° meta.aliq̄ sunt simul simultate tēporis:aliqua simultate nāe:ꝛ hoc duob⁹ modis:aut loquēdo de simultate nature reqsita ad naturā correlatiuor:aut de simultate nāe:que est cor que couenīunt in aliquo vno genere: eo mō quo asinus ꝛ hō dicunt esse siml in natura aīalis. Si tu des pmū:ꝯtra.illa que sunt siml simultate tpis habent aliquē ordinē nāe inter se:sz forma ꝛ gnātio nō hñt

ordinē nature. ğ nō pñt dici sil' simultate tpis. ¶ Si dicas φ sint sil' simultate nature. Cōtra. forma ꝛ gnātio nō sunt correlatiua: qm̄ vnū est de genere substātie: ꝛ alterū de genere passionis: aut alterius p̄dicamēti: neq̄ȝ etiā sūt simul natura: φ cōueniāt in aliquo genere: vt de se pȝ. ergo nullo mō sunt simul. Ex hoc arguit̄ sic. Illa que nullo mō sunt sil': ꝛ nō habēt aliquē ordinē inter se: vident̄ esse idē realr̄: sȝ gnātio ꝛ forma sunt hmo̊. ğ gnātio ꝛ forma sūt idē realr̄. ¶ Scđo p̄ncipalr̄ arguit̄ p̄supponēdo duo. p̄ᵐ: φ gnātio instātanea de necessitate p̄supponit aliquē motū factū in tpe. Hoc dr̄ eē de mēte Cōme. 4. phy. cō. 129. vbi vult φ si illuminatio fiat respcū aeris: que illuminatio est actio istātanea: hoc hȝ fieri per motū localē corporis luminosi ad aerē illumiabilē: ita φ si nō eēt talis motus: non posset assignari rō ꝓpter quā iste aer magis illuminat̄ in hoc instāti q̄ prius. ¶ Scđo p̄supponit̄: φ mutatio istātanea si hȝ terminū a quo: qui est p̄uatio forme: nō hȝ rōne sui: sȝ rōne mot᷒ p̄cedētis: qđ declarat̄. Naȝ si det̄ oppoᵐ: qđ. vȝ. mutatio istātanea hēat terminū a quo rōne sui: seq̄ret̄ φ duo ꝯdictoria eēnt sil' in eodem istāti. vel mutatio istantanea esset diuisibilis: ꝛ ex ꝯñti in tpe. ꝯña ꝓbat̄: φ mutatio istātanea est in istāti. ğ hȝ suos per se terminos in istāti: sȝ termin᷒ a quo ꝛ terminus ad quē sunt per se termini isti᷒ mutatōis. ğ isti termini sunt in istāti: sȝ isti termini sunt ꝯdictorij: qꝛ p̄uatio ꝛ forma sunt ꝯdictoria circa subm aptū natū. ğ duo ꝯdictoria eēnt sil' in eodē istāti. Si aūt dicas φ isti termini. puta p̄uatio et forma sint in alio ꝛ in alio istāti: ꝛ iter q̄cūq̄ȝ duo instātia cadit tēpus mediū. ğ mutatio media iter. terminos esset in tali tpe itermedio. ꝛ ita mutatio istātanea eēt in tpe. ꝛ per ꝯñs diuisibilis. Ex istis arguit̄ sic. ois mutatio distīcta realr̄ a termino: accipit̄ vt via realis i terminū realē: sȝ gnātio forme subalis nō pōt accipi vt via realis in terminū realē. ğ nō distinguit̄ realr̄ a termino. maior videtur nota. Qm̄ mutatio aut accipit̄ vt via in terminū: aut accipit̄ vt termin᷒. Si accipiat̄ vt termin᷒: nō distinguitur a termio: si vt via in terminū (cū via distinguat̄ a termino vie) vt sic accipit̄ vt distincta a termio. minor aūt ꝓbat̄: qꝛ mutatio vt via hȝ ꝑ se terminū a quo: ꝛ terminū ad quē: qꝛ nō possum᷒ imaginari viā eē sine termis: sȝ generatio nō hȝ de se istos termios. ğ nō pōt accipi vt via. ğ accipiet̄ vt terminᵘˢ: ex q̊ seq̄tur: φ nō distinguet̄ a termino. ¶ Ultio ꝓ ista pte arguit̄: p̄supponendo ex fundamētis Sco. φ illa sunt idē realr̄: quoꝝ vnū nō pōt separi a reliq̊. Habita ista maiore assumo istā minorē: sȝ forma subalis ꝛ termin᷒ gnōnis nō pñt separi a gnōne. ğ gnātio subalis ꝛ termin᷒ ei᷒ sunt idē realr̄. minor ꝓbat̄. Certū ē fm̄ Sco. φ suba genita in eodē istāti cōseruat̄ a corpib᷒ celestib᷒: a deo: ꝛ itelligētijs: sȝ ista ꝯseruatio ē gnātio: qđ ꝓbat̄: qꝛ certū est φ corpa celestia aliqd ifluūt in subam genitā: aut corpora celestia ifluūt p̄cise per assistētiā: aut per h̄ φ dant aliquā entitatē: ꝛ aliqđ eē sube genite. Nō est dicendū p̄mū: qm̄ assistētia illa corpoꝝ celestiū est relatio. per ipsaȝ aūt relationē corpa celestia nō influūt in hec iferiora aut ꝯseruāt ipsa. ğ influūt dādo aliquā entitatē. sȝ vbi aliqđ vnuȝ recipit aliquā entitatē ab alio. ibi est actio ꝛ passio: actio aūt ꝛ passio fundant̄ i motu. ex 3ᵒ. phy. aut mutatiōe. ğ ibi erit aliq̄ mutaᵒ: aut illa erit mutatio subalis: aut accn̄talis: non accn̄talis: qꝛ erit aut loci mutatio: aut augmētatio: aut diminutio: aut altera᷒. Nullū istoꝝ est: vt pȝ discurrēdo per singula: qm̄ suba genita ꝯseruat̄ in istāti seq̄nti ꝓductionē ipsi᷒. ğ ista mutatio erit subalis: sȝ ois talis mutatio est gnō vel corruptio. ğ suba genita qm̄ ꝯseruat̄ semꝑ gnātur. ¶ Et ꝯfirmat̄: φ ista mutatio nō sit alteratio: qꝛ aut eēt ad accn̄s ꝯueniēs: aut ad accn̄s discōueniēs subo ꝛ sube genite. ¶ Nō est dicēdū: φ sit ad accn̄s discōueniēs: qꝛ tūc per tale accn̄s nō ꝯseruaret̄: sȝ magis corrumpet̄ suba: si sit ad accn̄s ꝯueniēs: (cū tale accn̄s depēdeat i eē ꝛ i ꝯseruari a suo subo) oporteret prius subiectū ꝛ subam cōseruari in se: q̄ cōseruaret̄ per accidēs. ꝛ tunc ista cōseruatio precedēs erit terminata ad subam rei: ꝛ nō ad accn̄s. ergo erit gnātio.

Ad oppositum tm̄ arguit̄ ex auc͞te Ar. i 2ᵒ. hᵒ. vbi habet̄ φ illđ qđ fit est post gnōnē: qđ nō tm̄ ē verū de ꝯposito: sȝ etiā de forma. Et ēt rōne sic. Illa q̄ sunt in distinctis p̄dicamtis: distinguunt̄ realr̄: sȝ gnō subalis ꝛ termin᷒ siue formalis: siue totalis sunt in distinctis p̄dicamētis. ğ ꝛc. maior ꝓbat̄: qꝛ p̄dicamēta sunt p̊ diuersa. ex. 5. meta. ꝛ sunt simplr̄ diuersa entia: ex. 10. meta. ğ nihil vni᷒ est idē ens alicui alterius. minor aūt ꝓbat̄. Nam gnātio vel est de p̄dicamto passiōis: loquēdo de gnātione formalr̄ sumpta: vel de p̄dicamēto relonis. Forma autē subalis est de p̄dicamēto sube. ğ ꝛc.

In ista. q. p̄mo p̄mittent̄ distōnes. 2ᵒ loco determiabit̄ qđ. 3ᵒ ꝛ vltᵒ soluent̄ argᵃ in p̄n̄ᵒ.

Quātum ad p̄muȝ. Pria distinctio ē ista. Gnātio subalis pōt accipi duob᷒ modis: vno mō sub rōne mutatiōis. alio mō sub rōne ꝓductōis. Uel sub alijs vbis: vt est actio trāsmutatiua: vel vt est actio ꝓductiua. si p̄mo mō sic est act᷒ mãe p̄me. si 2ᵒ mō sic est actᵘˢ forme: vt termini formalis: vel cōpositi vt termini totalis. p̄ma rō in gnōne respicit subm mutatū. 2ᵃ respicit terminū ꝓductū. ¶ Scđa distinctio est ista. φ cū gnātio iportet respectū. duplex est respectus iportatus in gnōne. Primus est extrinsecus adueniēs. Scđs est intrinsecus adueniēs: gnātio vt mutatio est respectus extrīsecus adueniens. sȝ gnātio vt ꝓductio est respect᷒ itrinsecus adueniens. Qꝛ aūt gnātio vt mutatio sit sic respcūs extrinsecus adueniēs declarat̄: qꝛ ille respcūs est extrīsec᷒ adueniens: qui nō nec̄io oritur ex nã fundamēti posito termino: sȝ posita mã p̄ma ꝛ posito gnānte: h̄ est illo qđ generat: nō de nec̄itate ponit̄ mutatio in mã p̄ma. ğ mutatio est respcūs extrīsec᷒ adueniēs: sȝ posito ꝓducto inq̄ȝtū ꝓductū est de necessitate ponit̄ ꝓducens: ꝛ ex vtroq̄ȝ posito nec̄io insurgit ꝓductio: qꝛ nō est imaginabile esse aliqd qđ ꝓducat̄: ꝛ φ sit ꝓducēs sine ꝓductiōe in eo qđ ꝓducit̄. igit̄ gnātio vt ꝓductio est respcūs intrinsec᷒ adueniēs: qđ nō est de ipsa mutatione: qꝛ ad h̄ φ mutabile mutet̄ ab aliq̊ trāsmutāte vltra mãȝ trāsmutationis requirit̄ debita applicatio: approxiatio: ꝛ dispō in trāsmutabili. ğ mutatio ipa nō de nec̄itate oritur ex ipsis extremis positis in esse solū: sȝ multa alia requirit: que nō requirunt̄ ad rōnē ꝓductionis: qꝛ statim φ ponit̄ ꝓductū ꝛ ꝓducēs: imediate seq̄tur ꝓductio in ꝓducto.

His premissis. Quātū ad 2ᵐ p̄ncipale ponunt̄ 4ᵒʳ ꝯnes. ¶ Pria est ista. Gnāᵒ sub rōne mutatiōis est respcūs de p̄dicamēto passionis. Probat̄. Illud quo passuȝ formalr̄ refert̄ ad agēs est de p̄dicamto passiōis: qꝛ passū nō refert̄ ad agēs nisi mediāte passiōe: sȝ subm mutabile inq̄ȝtᵘᵐ mutabile est: refert̄ ad agēs. ğ mutatio ipsa ē d̊ p̄dicaᵗⁱ passiōis. mīor pȝ: qꝛ q̄cq̄d trāsmutat̄: trāsmutat̄ ab agēte ꝛ trāsmutat̄ inq̄ȝᵗᵘᵐ agens agit in ipȝ ꝓducēdo aliq̄ȝ formā in ipso trāsmutabili. vn̄ sic actio ē respcūs agētis ad passū: ita trāsmutatio ē respectus passi ad agēs. ¶ Cōfirmat̄ h̄. Qꝛ ois respcūs extrīsec᷒ adueniēs aut ē de p̄dicaᵗⁱ passiōis: aut in aliq̊ alioꝝ generū: de qb᷒ ꝑtractat auctor. 6. p̄nᵖᵘᵐ. sȝ non vr̄ φ possit reduci ad aliqđ gen᷒ q̄ȝ ad p̄dicamētū passiōis: vt pȝ discurrendo ꝑ singula. ğ ꝛc. ¶ Scđa ꝯ est ista. Gnō vt ꝓductio est de p̄dicaᵗⁱ relonis. Ista ꝯ pȝ. Ois respcūs itrīsec᷒

aduenies: qui de necessitate ⁊ eēntialr oritur ex ipsis extremis positis in esse ptinet ad pdica^m relonis: qꝛ ibi ponunt illa q̄ s̄z se ⁊ eēntialr sunt ad aliqd: s̄z ita est: ꝙ pductio est hō: vt dcm̄ est. g̃ est de pdica^to relonis. ¶ Tertia ꝯ est ista. respcūs māe vt pfectibilis: ad formā vt pfectiuā ipsi⁹ māe: ⁊ respcūs māe ad formā p̄us pficiētē ipsaꝫ vel ad p̄uationē forme: s̄m quā pficit̄ isti duo respcūs s̄t de eēntia mutationis. Et qꝛ isti duo .s. ꝙ mā pficiat̄ p formā: ⁊ ordo ipsi⁹ ad p̄uationē pcedētē formā dependēt ab agēte: qꝛ forma nō pficit mām nisi ab agēte: coexigitur vel reqrit̄ respcūs māe ad agēs ad rōnē mutatōis: ita ꝙ mutatio est respcūs māe vt pfectibilis ad formā pficiētem vna cū re^a ad p̄uationē pcedētē formā: ⁊ vltio cū ordine ipsi⁹ māe q̄ pficit̄ a forma ad ipm agēs. ¶ Ista ꝯ sic intellecta pbat̄ ex snia Ar. 6 phy. Mutari (inqt ipse) est alr se hre nūc q̄ p̄us idē manēs. Per h̄ ꝙ dr̄ idē manēs: exprimit̄ subm in ipsa mutatiōe. p h̄ ꝙ dr̄ alr q̄ p̄us: exprimitur for^a s̄z quā subm se alr hꝫ nūc q̄ p̄us. p h̄ ꝙ dr̄ nūc alr q̄ p̄us: exprimit̄ respcūs māe ad p̄uatōeꝫ oppositā forme. ⁊ qꝛ for^a vt dcm̄ ē nō ē pfectio s̄m quā subm alr se hꝫ nūc q̄ p̄us: nisi v̄tute agētis: iō coexigitur vel ꝯcomitant̄ ponit̄ respcūs māe ad ipm agēs. ¶ 4^a ⁊ vltia ꝯ est ista. Generatio distinguit̄ realr a termio. Ista ꝯ pbat̄ multiplr: ⁊ p̄ sic: illud q̄ manēte: alterū nō manet: ⁊ q̄ corrupto: alterū nō corrūpit̄: distīguit̄ realr ab illo altero: s̄z ita ē ꝙ termin⁹ gnōnis formalis: g̃ ē for^a: manet nō manēte gnōne. g̃ relinqt̄ ꝙ gnō distinguit̄ a for^a realr. maior pꝫ. ex p̄ p̄n^o: qꝛ ipoīe ē idē realr sil' eē ⁊ nō eē. Probōnē istius ppōnis videas in Doc. subti. i 2° sen. di. 1. q. 5. circa p̄n^m. minor āt pbat̄. hꝫ Ar. ⁊ cō. 6. phy. tex. ⁊ cō. 44. Qꝛ ipoīe sit idem sil' eē sub trāsmutari: ⁊ vltio trāsmutato eē: s̄z ita ē: ꝙ gnō nō ē nisi ipm trāsmutari. g̃ qn̄ for^a hꝫ genitū eē seu ꝯpo^m per formā nō est ampli⁹ gnō. ¶ Hoc idē ꝯfirmat̄ p Ar. in p̄ de gnōne. tex. cō. 55. hītib⁹ existētib⁹ in mā cessat mot⁹. ¶ Probat̄ ēt rōne sic. Illō dr̄ gnāri in aliq̄ instanti in q̄ p̄ capit eē: sic ꝙ ei⁹ eē imediate succedit nō esse: s̄z for^a p^o capit eē in p̄ instāti quo res gnāt̄ ⁊ fit: ⁊ nō in aliq̄ instāti seqn̄ti: neqꝫ suū eē imediate succedit nō eē. g̃ tm̄mō in p̄ instāti sui eē gnātur: ⁊ nō l aliq̄ alio. ¶ Et ꝯfirmat̄. Qꝛ res pmanēs in h̄ distinguit̄ a re successiua: qm̄ totuꝫ esse sil' accipit in p̄ instāti: ꝙ idē eē manet in q̄cūqꝫ istāti sequēti: qꝛ dr̄ oppo^m ꝙ nō maneat idē. g̃ suū eē eēt successiuū ⁊ fluxibile. g̃ nō distingueret̄ res pmanēs a successiua: s̄z ita ē ꝙ res pmanēs totū suū eē capit in p̄ istāti. g̃ tm̄mō in p̄ istāti gnātur. ¶ Et ꝯfirmat̄ h̄ 2°: qꝛ sic mot⁹ ad terminū mot⁹: sic gnō ad terminū subalē. S̄z mot⁹ distiguit̄ realr a termio: qꝛ hito termio mot⁹: cessat mot⁹. g̃ ēt sic se hēbit gnō ad termi^m: ꝙ hito termio cessabit. ¶ Et ꝯfirmat̄ vltio. Qꝛ sic corruptio ad terminū corruptiōis: ita in pposito. S̄z corruptio ē in eo istāti q̄ res corrūpit̄ ⁊ termin⁹ foīalis. s. for^a corrūpēda tūc nō ē. igr̄ ⁊c̄. ¶ Itē hec eadē ꝯ pꝫ de mente Cōmē. 4. meta. ꝯ^o. 2. vbi vult: ꝙ gnō ⁊ corru^o sunt via in subaꝫ: aut in negatiōes sube. Uia autē distinguit̄ realr a termio vie: qꝛ vt vult ipse Cōmē. ibi. ens aliō vt via: aliud vt termin⁹ vie. ¶ Ex quo seqt̄. Qꝛ sic mot⁹ distinguit̄ a termio vt via: ita gnō sic distinguet̄ a termio subali. ¶ Itē argr̄ sic. Nihil ē idē realr alicui qō ē cā effectiua: vl rō pductiua eiusdē. S̄z gnō ē hō. g̃ ⁊c̄. maior ē māifesta: qꝛ nihil gnāt seipm: aut ē rō gnāndi seipsū: vt hꝫ Ar. 2. d aīa. tex. cō. 47. nihil gnāt se s̄z se ipm ꝯseruet. ¶ Probat̄ ēt rōne. Qꝛ tūc idē eēt p̄us ⁊ posteri⁹ seipso: vt deducit btūs Aug⁹. p̄ de tri. c. p̄. S̄z gnō ē rō pductiua vel gnātia re^a termini subalis: qō pbat̄: qꝛ ad idē gen⁹ cāe ptinet ars ⁊ artifex. 5. meta. tex. cō. 3. S̄z ita est ꝙ gnō est p̄n^m formale gnāndi saltē vt via. g̃ distinguit̄ realr a termio. ¶ Itē arguit̄ sic. Gnō actiua nō est eadē realr termino subali pducto. g̃ neqꝫ gnō passiua. pꝫ ꝯña s̄z Tho. Actio ⁊ passio sūt idē realr. g̃ si vnū identificat̄ alteri: ⁊ reliquū. Probat̄ mō añs. Gnō actiua aut dependet eēntialr ab agēte vli solū: aut ab agēte pticulari solū: aut ab vtroqꝫ sil'. Nō ē dandū p^m aut 2^m. Qm̄ in gnōne est ordo eēntialis inter agēs vle ⁊ pticulare. g̃ vnū nō generat sine reliq̄. g̃ nō gnānte agēte pticulari: nō gnāt agēs vle: s̄z hito termio subali gnōnis agēs pticulare nō gnāt: qꝛ nihil īfluit in ipꝫ genitū: neqꝫ ab ipso genitū eēntialr dependet. Qō pꝫ: qꝛ nō existēte agēte pticulari: termin⁹ subalis manet in eē. g̃ relinqtur ꝙ agēs pticulare nō gnāt in q̄cūqꝫ istāti quo genitū est: s̄z desinēte gnōne actiua: desinit eē gnō passiua. Tū qꝛ ista sūt sil' nā: cū sint respcūs se inicē ꝯsītes. Tuꝫ ēt qꝛ p te sūt idē realr q̄x corrupto vno corrūpit̄ ⁊ reliquū: relinqt̄ ꝙ nulla gnō erit manēte termino subali. g̃ gnō nō est eadē genito: seu termino subali gnōnis. ¶ Et ꝯfirmat̄. Illa nō sunt idē realr: quox vno multiplicato realr: reliquū nō multiplicat̄: s̄z gnō multiplicat̄ (maxie gnō actiua) nō multiplicato termio subali. Qō declat̄. hꝫ n. Cōmē. 5. phy. cō. 38. ꝙ si forma ē alia: ⁊ actio erit alia: s̄z ita ē ꝙ forma gnāntis vlis ⁊ forma generātis pticularis (q̄ sūt p̄n^a gnātiua) sūt realr ⁊ eēntialiter distīcte. g̃ erūt distīcte actiōes. ¶ Itē argr̄ sic. Nullus respcūs extrisec⁹ aduenies est idē realr funda^to: s̄z ita est ꝙ gnō sub rōne mutatiōis est hō: vt pꝫ in p̄ arti. supi⁹. g̃ ⁊c̄. maior pbat̄. Ille respcūs est nō idē realr funda^to et termio: per quox pōnē realē nō ponit̄ realr: s̄z ita ē ꝙ talis respcūs extrisec⁹ aduenies est hō: qm̄ non de necītate orit̄: posito funda^to realr: ⁊ termio ipsi⁹: reqrit. n. realē positionē alic⁹ distincti eēntialr a funda^to ⁊ termino. Naꝫ actio ⁊ passio nō ponunt̄ realr in eē: posito actiuo ⁊ passiuo: nisi ponat̄ realr approximatio passi ad agēs: q̄ approximatio distinguit̄ eēntialr ab vtroqꝫ extremox. s. actiuo ⁊ passiuo. g̃ per realē pōnē extremox. s. māe ⁊ agentis nō ponet̄ gnō in eē de necītate. g̃ distiguet̄ gnō vt mutatio eēntialr a termio. ¶ Et ꝯfirmat̄: qō fundat̄ subiectiue formā p̄ma añ formā subalē: distinguit̄ eēntialr a termino substātiali: s̄z gnō ē act⁹ māe p^s: ⁊ fundat̄ in ipsa añq̄ forma isit ipsi māe: qꝛ mā p̄us ē sub trāsmutari q̄ sub transmutato eē. g̃ seqtur ppositū. ¶ Itē ille respcūs nō ē idē eēntialr funda^to qui est ad terminū poīeꝫ nō eē: ista ppō pꝫ: qꝛ cū respcūs magis dependeat eēntialr a termio q̄ a funda^to: (cū diffiniat̄ per ipm: ⁊ nō per fundamētū): remoto termio desinit eē respcūs: ⁊ cū termin⁹ distinguat̄ eēntialr a funda^to respcūs: remoto termio eēntialr distīcto a fundamēto: poterit remanere fundamētū q̄tuꝫ ad oēꝫ suā realitatē: ⁊ tn̄ nō remanebit respcūs. g̃ relinqtur ꝙ respcūs nō erit idē realr fundamēto: s̄z gnō passiua est ad terminū. puta ad agēs qō est poīe nō eē: qꝛ est a gnānte pximo pticulari: qō agēs pximū pōt nō eē. ¶ Qꝛ si tu dicas: ꝙ talis gnō nō est ad h̄ agēs pticulare: s̄z ad agens in cōi. ¶ Cōtra. Eo mō q̄ gnō actiua est ad terminū substātialē: eo mō gnō passiua est ad agēs: s̄z gnō actiua ē ad terminū substātialē in pticlari. Probat̄. Ad illud ē gnō vt ad terminū: qō p̄ iducit̄ per motū: s̄z ita est: ꝙ singu^re ⁊ pticulare iducit̄ p̄ per motū. ex snia Ar. p̄ meta. Actus ⁊ gnōnes sūt circa singularia. g̃ isto mō gnō erit ad agens pticulare: qꝛ nō ē maior rō ꝙ sit ad terminū substātialē pticularē q̄ ad agēs. ¶ Rñdet̄ ad h̄: ꝙ manēte fundamēto alic⁹ respcūs: manet tota realitas respcūs: s̄z nō manet respcūs sub oī rōne: qꝛ nō sub illa rōne: sub q̄ erat respcūs: ita ꝙ desinit eē q̄tū ad rōnē respcūs: ⁊ nō q̄tū ad ppriā realitatē respcūs: qꝛ nō hꝫ aliā realitatē a realitate fundamēti. ¶ Cōtra. qro de illa rōne respcūs sub qua

nõ manet:aut illa fuit aliqd qđ lerat fundamẽto:aut nihil.si dicas ꝙ nihil.ḡ nunq̃ rõ respcũs fuit:ꝛ ita gnõ sub rõne respcũs est nihil.si aũt dicas ꝙ fuit aliqd:aut fuit aliqd idẽ fundamẽto:aut fuit aliqd aliud a fundamẽto. Si dicas ꝙ fuit aliqd idẽ fundaᵗᵒ.ḡ aliqd idẽ ipsi fundamẽto nũc nõ est manẽte ipso fundamẽto:ꝛ ita aliqd simplr idẽ sil' est:ꝛ nõ est.Est qdeꝫ ad eẽ fundamẽti:ꝛ nõ est ad desitionẽ isti⁹ rõnis:quã tu ponis eẽ eandẽ fundamẽto:ꝛ ita idẽ sil' erit ꝛ nõ erit.❡ Itẽ vltio arguit̃ sic. Principia distinctiua relationũ:ꝛ effectiua distiguunt̃ eẽntialr a rẽonib⁹:ꝛ ħ vlr est veruꝫ de oĩb⁹ ṗncipijs q̃rũcũqꜫ respectuũ:sꝫ ṗnᵃ effectiua gnõnis sunt fundaᵐ ꝛ termin⁹:ḡ termin⁹ est forma substãtialis ĩducta.ḡ relinqtur.ꝙ forma substãtialis distiguit̃ eẽntialr a gnõne.❡ Nũc ꝫ:rñdet̃ ad argᵗᵃ ṗncipalia:ꝛ ṗ ad ṗᵐ ṗmittẽdo:ꝙ triplex est ordo:qdã est ordo tp̃is:qdã est ordo nãe:qdã ẽ ordo originis:ordo tp̃is est iter illa:quoꝝ vnũ ṗcedit tp̃e ꝛ actuali duratiõe aliud:ordo nãe ẽ iter illa:quoꝝ vni nõ repugnat eẽ sine ꝫdictiõe absqꜫ alio. De q̃ ṗoritate nãe loqt̃ Ar.5.meta.ca.de ṗori.ꝛ in.7.meta.tex.cõ.4.vbi vult.ꝙ q̃lꝫ subᵃ ṗcedit qðlꝫ accñs tp̃e:capiẽdo tp̃s nõ pro actuali duratiõe:sꝫ pro sepabilitate:sꝫ quã aliqð vnũ est sepabile ab alio:ꝛ i nullo implicat ꝫdictionẽ eẽ sine illo. Ordo origis ẽ iter illa:quoꝝ vnũ originat̃ ab alio:vel coexigit aliud:aut ṗsupponit ad suũ fieri ꝛ gnãri. Isti ordines sic se hñt:ꝙ cũ simultate opposita vni ordini stat ali⁹ ordo alteri⁹ rõnis. Aliq̃.n.sunt sil' tp̃e:q̃ tñ hñt ordinẽ nãe. sic subm ꝛ ṗp̃a passio sunt in eodẽ ĩstãti tp̃is ꝛ ṗducunt̃:ꝛ tñ subm ẽ ṗus nã ṗp̃ria passione. Silr aliq̃ sunt sil' nã:quoꝝ vnũ ẽ ṗus origine alio:sic cã ꝛ cãtũ sũt sil' nã:inq̃ᵐ sunt correlatiua:ꝛ tñ cã origine ṗcedit ip̃m cãtũ.❡ His stãtib⁹.rñdet̃ ad arguᵐ discurrẽdo per singulas ṗbationes.Et dr̃ ꝙ terminus subalis ẽ ṗor nã q̃ꝫ sit gnõ sub rõne mutatiõis:ꝛ etiã sub rõne ṗductiõis:lꝫ gnõ sub rõne mutatiõis nõ sub rõne ṗductiõis sit ṗor origine termino formali q ẽ ipsa forma. Dico ḡ ꝙ termin⁹ formalis gnõnis est ṗor nã gnõne:qꜫ ab ipso nõ ꝯuertit̃ subsistẽdi ꝯña qꜫ seqtur.gnõ mutatio est. ḡ termin⁹ est:ꝛ nõ eꝫ.termin⁹ mutationis est ħ est ipsa forᵃ subalis:q est termin⁹.ḡ gnõ est.ṗᵃ ꝯña ꝯcedit̃.zᵃ negat̃.❡ Aduertẽdũ tñ ꝙ ipsa forᵃ põt accipi vel vt in fieri:vel vt in eẽ.Si accipit̃ vt in fieri:ꝯcedit̃ ꝙ est sil' nã:ħ est nãli itelligẽtia cũ ipsa gnõne:q̃ simultas nãe reqrit̃ ad nãm correlatiuoꝝ:ꝛ ita cũ fieri ipsi⁹ forme ꝛ ip̃m mutari in subo mutabili sint correlatiua:forma vt in fieri est sil' cũ ipso mutari:ꝛ ex ꝯñti cũ generatiõe sub rõne mutatiõis. Dr̃ ẽt ꝙ termin⁹ qui est forma est ṗor nã zᵒ mõ q̃ꝫ sit ipsa gnõ:ꝛ cũ tu ĩferes poterit ergo eẽ termin⁹ gnõnis:ꝛ ẽt itelli sine gnõne:ꝯcedit̃.❡ Et si tu dicas ꝫ. ħ nõ vt via ṗcedit terminũ vie.❡ Dico ꝙ ṗcedit ordie originis:ꝛ ꝯcedo ꝙ gnõ est ṗor origine ipsa forᵐ:qꜫ ṗsupponit̃ a fieri ipsi⁹ forme:nõ tñ seqt̃:ꝙ sit ṗor nã. Unĩ nõ oẽ ṗus origie ẽ ṗus nã.❡ Et si tu arguas. Qð est ṗus nã:est ṗus tp̃e:vt vult Ar.7.metaph.❡ Rñdeo ṗoritas tp̃is nõ est ṗoritas ꝺm actualẽ durationẽ:sꝫ ṗcise ꝺm sepabilitatẽ ab alio:quẽadmodũ dcm̃ est:ꝛ cũ nõ implicet ꝫdictionẽ subam posse separi ab accñte:relinqtur ꝙ subᵃ sit ṗor istoᵒ quolibet accñte.❡ Et si tu dicas. Si termin⁹ subalis est ṗor quolibꝫ accñte nã istoᵒ.ḡ poterit subᵃ ṗducta eẽ ṗus q̃ꝫ sit eius ṗductio:ꝛ i aliq̃ ĩstãti nãe erit subᵃ accipiẽs eẽ:in quo nõ erit ipsa ṗductio ꝺm quã accipit eẽ.❡ Rñdet̃ ꝯcedẽdo ꝯñs ꝛ ꝯñaꝫ:ꝙ ṗus in aliq̃ ĩstãti nãe est absolutũ in effectu:qð est fundaᵐ ṗductõis passiue q̃ꝫ sit ipsa ṗductio passiua.ꝛ ħ de mẽte Doc.sub. ṗ sen.di.35.Qui vult:ꝙ ad absoᵐ in cã sine q̃cũqꜫ respcũ rei ꝛ rõnis seq̃tur absoᵐ in effectu:ita ꝙ in ṗ signo nãe ẽ cã sub rõne mere absoˡᵉ:ꝛ in zᵒ signo nãe est absoᵐ in effectu:qð seqtur ab ipsa cã. In ꝫᵒ signo nãe est respcũs in absoluto effect⁹ ad absoᵐ in cã. In 4ᵒ signo nãe ꝛ vltio seqt̃ respcũs cause ad effectũ:ita ꝙ ṗductio passiua nõ est nisi in ꝫᵒ signo nature:ꝛ effect⁹ sub rõne mere absoluta est in zᵒ:ꝛ ita ꝯcedit̃ ꝙ lꝫ in zᵒ signo effect⁹ nõ ṗducat̃ ꝑ actualẽ ṗductionẽ passiuã in ipso:ꝯcedit̃ tñ ꝙ in tali signo seqtur absoᵐ in cã. Probationeꝫ isti⁹ ṗsuppositi videas loco ṗallegato.❡ Cõcedit̃ vlteri⁹ ꝙ termin⁹ subalis ẽ ṗor dignitate q̃ꝫ sit gnãtio. Et cũ tu dicis:ꝙ gnãtio tunc erit in forᵃ subiue. Dico ꝙ lꝫ gnãtio sub rõne ṗductiõis sit in forma tanqꜫ in subõ:vel in toto ꝯposito:tñ sub rõne mutatiõis ẽ in ipa mã ṗma. Et cũ tu dicis. Nullũ accñs põt fundari in mã ṗma.rñdeo ꝙ nullũ accñs absoᵐ ꝛ ꝑfectũ põt fundari in mã ṗᵃ. Sed si loq̃mur de accñte respeᵘᵒ:ꝛ de accñtib⁹ iꝑfectis:multa talia fundant̃ in mã ṗᵃ:sic est põ respeᵘᵃ ad q̃lꝫ formã gnãbileꝫ ꝛ corruptibilẽ:q̃ põ respectiua:lꝫ dicat̃ eẽ respcũs rõnis:qꜫ ẽ ad nõ ens:nõ tñ ẽ respcũs rõnis fabricatus per opus itellectus:qꜫ circũscripto oĩ opere itellectus.mã sic est in poᵃ ad talẽ formã generandã.ꝛ ita iste respcũs lꝫ sit rõnis ex ṗte termini:non tñ est rõnis ex ṗte fundamẽti:sꝫ ꝯpetit sibi ex nã rei.

Sed contra rñsionẽ datã adducunt̃ q̃dã sophismata. Tu dixisti:ꝙ termin⁹ subalis gnõnis est ṗor nã q̃ꝫ sit gnãtio.❡ Ex ħ argr̃ sic.data ista ṗpõne:seqtur ꝙ termin⁹ subalis nõ iciperet eẽ per gnõnẽ:ꝯñs est falsum:ꝛ ꝯtra oẽs pħos.ḡ ꝛ añs.ꝯña ṗbat̃. Sim⁹ in illo instãti nãe in quo termin⁹ subalis ṗcedit gnõnem saltẽ sub rõne ṗductiõis. Certũ est ꝙ in illo instãti nature nõ est gnõ:ꝛ iste termin⁹ hꝫ eẽ.ḡ talis terminus icipit eẽ:ꝛ non per gnõnẽ.❡ Pᵒ.arguit̃. Tu dixisti:ꝙ absoᵐ in cã ṗcedit absoᵐ in effectu sine oĩ respcũ rei ꝛ rõnis. Argt̃ tũc sic. Termin⁹ subalis in ipso ṗori in quo ṗcedit respectũ hꝫ eẽ a sua cã:qꜫ aut est ens a se:aut ab alio:sed:qð hꝫ esse ab alio:hꝫ respcm̃ ad illud vt ad dans eẽ.ḡ ante oẽm respcm̃ rei ꝛ rõnis erit aliqs respcũs in ipso effectu:qð implicat ꝫdictionẽ.❡ Cõfirmat̃ ħ. Qꜫ Ar.hꝫ.ꝫ.pħy.ꝙ eẽ ab alio ꝯstituit ip̃aꝫ passionẽ:ꝛ esse a q̃ aliõ ꝯstituit ipsaꝫ actionẽ.ḡ si effect⁹ est ab alio in isto ṗori:icludit respcm̃ passiuũ ad ip̃m agẽs:qui est passio:ꝛ omni passioni correspondet actio.ḡ effect⁹ est ab alio per actionẽ ꝛ passioneꝫ:qui sunt respectus generationis passiue ꝛ actiue.

Ad primum rñdet̃.ṗmittẽdo ꝙ incipere eẽ per gnõneꝫ põt intelligi duob⁹ modis. Unoᵒ formalr per gnõnẽ sibi formalr inexñtẽ. alioᵒ fundamẽtalr sic ꝙ sit fundamẽtũ cui non repugnat gnãtio:sꝫ ei ꝯpetit simplr ꝛ absolute sine determinatione signi. Si ṗmo mõ itelligat̃:negat̃ ħ ꝙ oẽ qð icipit eẽ incipiat eẽ per gnõnẽ.zᵒ mõ ꝯcedit̃:qꜫ talis termin⁹ est fundamẽtũ cui simplr ꝛ absoˡᵉ ꝯpetit gnãri sine q̃cũqꜫ determinatiõe signi vel ĩstãtis:maxie loq̃ndo de signis nãe.❡ Ad zᵐ sophisma:cuꝫ tu dicis.eẽ ab alio ꝛc̃.❡ Dico ꝙ esse ab alio formalr nec̃io icludit respcm̃ passiõis ad agens:ꝛ sic itellexit Ar.ꝫᵒ.pħy.sꝫ eẽ ab alio fundamẽtalr:nõ est verũ ꝙ tale icludat aliquẽ respcm̃ ad agẽs:maxie ṗ illo signo pro quo nã ṗcedit respcm̃.❡ Uel possum⁹ dicere:ꝙ esse ab alio põt itelligi vel positiue vel negatiue.illud est ab alio positiue qð realr ponit̃ in eẽ ab agẽte per aliquẽ respectũ ad ip̃ꝫ agẽs. Negatiue aliqd est ab alio:qꜫ nõ est a se:sꝫ ad sui esse ṗsupponit aliqd dans eẽ.dicimus tunc ꝙ effect⁹ sub rõne absoˡᵉ est ab alio negatiue:qꜫ non est a se:qꜫ si eẽt a se:eẽt de⁹. Sꝫ tñ cũ ħ nõ ẽ ab alio positiue per iclusionẽ alicui⁹ respcũs ad ip̃m agẽs ṗducẽs.❡ Ad zᵐ argᵐ ṗncipale. Rñdet̃ ꝯcedẽdo:ꝙ mutatio ĩstãtanea ratione sui hꝫ terminũ a quo ꝛ terminuꝫ ad quẽ:ꝛ nõ rõne

motus ꝑcedētis:qꝺ declaraꝛ:qꝛ sic terminꝰ ad quē muta
tionis istātanee distinguiꝛ a termio motus:ita ꝑuatiões
corrñdētes istis termis sunt alie ⁊ alie:⁊ īter se distincte:
ꝓbaꝛ. ꝑuatões mltiplicanꝛ ad multiplicationē habituū
oppoꝛᵐ. ꝗ si habitꝰ sunt distincti:ꝑuatiões erunt disticte.
ꝫ aliꝰ est terminꝰ ad quē alterationis ꝑcedētis gnōnez ⁊
aliꝰ ipsiꝰ gnōnis. ꝗ erūt disticte ꝑuatões corrñdētes istis
termis positiuis:ꝫ 4ᵒʳ termis corrñdent due mutatões
per se distincte. ꝗ mutaꝰ istātanea ⁊ motꝰ sunt mutatiões
distincte. Et cū tu dicis. si mutaꝰ istātanea hēret termiᵐ
a quo rōne sui:seqreꝛ ꝙ aut duo ꝯdictoria eēnt in eodēz
instāti:aut ꝙ mutaꝰ istātanea eēt diuisibilis. Nego vtrāqꝫ
ꝯñaz. Et cū tu dicis. Mutaꝰ istātanea est in īstanti. ꝗ ter
mini qui sunt de rōne sui sunt in istāti. Nego ꝯñaz:qꝛ ad
eē mutatiōis istātanee sufficit ꝙ termini oppositi sint i
mediati:sic ēt in ꝓposito:qꝛ priuatio forme subalis est in
toto tpe ꝑcedēte instās gnōnis:⁊ ipsa forma est in ipo in
stanti imediate seqnte. sic ꝙ inter illud instās ⁊ tēpꝰ mē
surās ꝑuationē forme nihil mediat. ¶ Et si tu dicas. Di
uisibile nō est imediatū idiuisibili. ꝓpterea qꝛ qcqd ac
cipiꝛ in ipso diuisibili īter ipm ⁊ idiuisibile aliqd mediat.
Rñdeꝛ imediatū capiꝛ duobꝰ modis. Unoᵒ dꝛ vnū esse
imediatū alteri inter qꝺ ꝫ se totū ⁊ aliud nihil mediat.
alioᵒ capiꝛ imediatū qꝺ ꝫm se totū seqtur alterū. si capi
tur imediatū ꝑmo:dicimꝰ ꝙ diuisibile est imediatū idiui
sibili:qꝛ īter diuisibile ꝫ se toᵐ ⁊ idiuisibile nihil mediat.
si vō capiꝛ imediatū 2ᵒ mō:sic idiuisibile ē imediatū di
uisibili:⁊ nō ecōtra:qꝛ diuisibile ꝫ se totū ⁊ q̄ꝫlꝫ eiꝰ ꝑtē nō
pōt eē imediatū idiuisibili. ex q̄ appꝫ:ꝙ ꝑuatio est ime
diata forᵉ itroducēde eo mō q̄ mēsura ꝑuatiōis est ime
diata istāti gnōnis. Ex q̄ seqtur:ꝙ cūz gnō hēat termiᵐ a
quo:⁊ termiᵐ ad quē:rōne sui gnō pōt accipi vt via in ter
minū subalē:⁊ gnō accipiꝛ sic via inq̄ntū est mutaꝰ:⁊ actꝰ
ipsiꝰ mutabilis:qꝛ sic origine ⁊ ordine gnōnis ꝑcedit ter
minū subalez. ¶ Ad vltᵐ argᵐ. rñdeꝛ ꝑmittēdo duo. ꝑᵐ
ꝙ respcūs effectꝰ ad cām dantē eē pōt ꝯpari vel ad nō eē
ipsiꝰ effectꝰ imediate ꝑcedēs eē:vel pōt ꝯpari ad esse q̄si
prehabitū. si ꝯpareꝛ ad nō eē imediate ꝑcedēs eē:sic iste
respcūs dꝛ eē gnō:vel ꝓductio:si ꝯpeꝛ iste respcūs ad ipꝫ
eē q̄si prehabitū:sic dꝛ ꝯseruatio. Uñ gnō ⁊ ꝯseruatio nō
distinguunꝛ nisi penes istos respcūs:siue isti respcūs ꝯco
mitātes respcm̄ effectꝰ ad cāꝫ dātē eē sint reales:aut rō
nis:in h nō est cura. ¶ Scōꝫ nōnduꝫ est ꝙ ꝯseruatio nō
est ꝓductio vel cātio alicꝰ noue entitatis ⁊ ꝯseruare non
est nouā entitatē ifluere:ꝫ est rē exñtē i entitate hita te
nere vel facere ꝑsistere. Uñ ꝯseruatio describiꝛ a theolo
gis sic. Cōseruatio est eiusdē entitatis in nūero ꝑsistētis
manutenētia per efficiētiā poᵉ potētis ipsaꝫ ꝯsuare. Ex
his seqtur. ꝙ cātio cāe dantis eē nō est gnātio:nisi in ꝑᵒ i
stāti:qꝛ in eo istāti cātio est gnātio in quo eē rei cāte ime
diate succedit nō eē. Sꝫ ita est ꝙ in ꝑ instāti eē ipsiꝰ rei
cāte imeᵗᵉ succedit nō eē. ꝗ ⁊c̄. ¶ Per h rñdeꝛ ad formā
arguᵐ negādo:ꝙ gnātio semꝑ maneat cū re gnāta:qꝛ tm̄
manet i ꝑ istāti:vbi ē ordo imediatiōis eē ad nō eē ime
diate ꝑcedēs:⁊ desinēte isto ordine. ipsꝗ cātio nō est am
pluꝰ gnātio. ¶ Et cū tu dicis. agētia sicꝰ sūt corpa celeᵃ cō
seruātia:aut aliqd influūt in rē ꝯseruatā:aut nō. Rñdeo
ꝙ nō ifluūt aliquā entitatē nouā ꝑtinētem ad eēntiā seu
subaꝫ rei:ꝫ ꝑcise ifluūt ad eādē entitatē ꝑus hitā:facien
do ipsaꝫ ꝑsistere:⁊ tenendo ipsaꝫ rē in entitate ꝑus hita.
¶ Et si q̄ras. Utrū corpa celeᵃ agāt i rē ꝯseruatā. dico ꝙ
agūt:nō ꝓducēdo aliqd de nouo:ꝫ agūt manutenēdo et
ꝯsuādo subaꝫ rei iā hitā. ¶ Et cū tu dicis:ꝙ actio fūdaꝛ
in motu ⁊ in mutatiōe. ¶ Dico negando ꝙ ōis actio fun
daꝛ in motu:aut in mutato eē:qꝛ mutatio est vbi passuꝫ

trāsit de ꝑuatiōe ad actū:ꝫ vbi nullus est trāsitus de ꝑi
uatiōe ad actū:ibi nulla est mutatio. post ꝑmū instās:in
quo res accipit esse:nō trāsit ipsa res cāta de ꝑuatione eē
subalis ad ipm esse subale. ꝗ ibi nulla mutatio. ¶ Et cō
firmaꝛ:qꝛ qñ forma est coeua subō:ibi ē actio respcū for
me in subō ꝯseruāte formā:⁊ tm̄ nulla est mutatio in sub
iecto:qꝛ cū talis mutatio fit de ꝑuatione ad actū:in eodē
instāti subm̄ eēt sub ꝑuatiōe ⁊ forma coeua ipsi subō. ꝗ h
nulla mutatio dato ꝙ hic sit aliqua actio:sic est in ꝓposi
to. Conseruaꝛ res subalis per aliquā actionē agētis ꝯser
uantis:sine q̄cūqꝫ mutatiōe. ¶ Sꝫ instaꝛ adhuc. Corpa
celestia influūt cāndo aliqꝺ accñs in re ꝯseruata:h ē mu
tatio:aut ꝗ erit causatio subalis:aut aliq̄ alia mutatio ꝑ
tinēs ad alterū genus mutationis. Sꝫ nō vꝛ ꝙ possit ꝑti
nere ad aliqꝺ genus mutatiōis alteriꝰ a mutatione suba
li. ꝗ opꝫ ꝑus subam mutari in se:q̄ꝫ muteꝛ ad tale accñs.
¶ Et ꝯfirmaꝛ:qꝛ si est accñs ꝯueniēs:tale accñs ꝯserua
tur a suba. ꝗ nō pōt ipsaꝫ talē subaꝫ ꝯseruare. si est accñs
discōueniēs qꝺ influiꝛ a corpore celesti:tūc nō cōserua
bit subam:ꝫ corrumpet. ¶ Ad ista rñdeꝛ cōcedendo:ꝙ
corpora celestia influunt aliqꝺ accñs cōueniēs:⁊ ex ꝯñti
cōcediꝛ:ꝙ mutatio rei ad tale accñs est alteratio. Et cūꝫ
tu dicis ꝙ non pōt esse mutatio in re quo ad illud accñs:
nisi sit mutatio in suba. Negaꝛ hoc. ¶ Ad cōfirmationē
cū tu infers ꝙ accñs cōseruaꝛ a suba ⁊c̄. Rñdeꝛ ꝙ suba
ꝯseruat ipm accñs cōueniēs q̄ntū ad esse:substātificādo
ipm. Sꝫ accñs nō cōseruat eē subē:nisi dispositiue:qꝛ sic
accñs nō generat subam:nisi pro quāto disponit māꝫ ad
terminū subalez:nō attingendo talē terminuꝫ:ita accñs
nō pōt cōseruare subam:nisi disponēdo ad h ꝙ corpora
celestia possint effectiue cōseruare subaꝫ:q̄ntū ad sui eē.
¶ Sꝫ instaꝛ:qꝛ corpora celestia ⁊ suba genita vniformi
ter se hñt:ita ꝙ nulla est variatio:neqꝫ ex ꝑte corporis ce
lestis:neqꝫ ex ꝑte eē subalis ꝓducti. ꝫ agente ⁊ passo vni
formiter se hñtibꝰ:semꝑ ē eadē actio. ergo sic actio ꝓue
niens īter ista erat gnātio:ita ⁊ in quocūqꝫ instāti sequē
ti erit gnātio. ¶ Ad hoc rñdeꝛ ꝯcedendo istā ꝙ agente
⁊ passo vniformiter se hñtibꝰ:sꝑ seqtur eadē actio vnifor
miter se hñs. Sꝫ negaꝛ ꝙ agēs gnāns:⁊ ipꝫ eē subale ꝓ
ductū vniformiter se hēat in quocūqꝫ istāti:qꝛ vt dcm̄ ē:
aliū ordinē hꝫ ipm eē subale in ꝑ instāti:⁊ aliū ordinē in
quocūqꝫ instāti sequēti. Ordo. n. queꝫ hꝫ in ꝑ instāti:qui
est ad nō eē imediate ꝑcedēs eē:corrūpiꝛ ⁊ desinit eē in
quocūqꝫ istāti posteriori:⁊ ita nō vniformiter se hꝫ actio
agētis in ꝑmo instāti:⁊ in alijs sequētibꝰ. Ita ꝙ lꝫ dareꝛ
ꝙ esset eadē actio qua agens generat:⁊ qua cōseruat:ea
dem inquā mālr:nō tm̄ est eadē formalr vt dictū ē pe
nes aliuꝫ ⁊ aliuꝫ respcm̄ ad nō esse precedēs esse ⁊ ad eē
prehabitū. Et sic est finis istius questionis.

¶ Quedā ꝓo ad seinuicē reflectunꝛ. alteriꝰ. n. corruptio est gnō alteriꝰ. tex. cō. VII. Qō. VI.

N materia de rōnibꝰ semialibꝰ. Cōcurrēs meꝰ arguit
ꝯtra Sco. ꝙ aīa sensitiua non ꝓducaꝛ im
mediate a deo. Propterea:qꝛ sequereꝛ:ꝙ
agēs gnāns nō posset corrūpere ipꝫ viuēs
aīa sensitiua:⁊ ꝓbat ipse sic. Difficiliꝰ est
corrūpe q̄ꝫ gnāre:ꝫ ꝑ te agēs gnāns nō pt
gnāre aīaꝫ sensitiuā. ꝗ nō pōt ipsaꝫ corrūpere. Assumptū
pro maiori nitiꝛ multis rōnibꝰ ꝓbare. ¶ Cōtra quē in
tendo arguere:⁊ vt ordo hēaꝛ in dcis nřis. Quero. Utrū
h sit verū qꝺ ipse dicit. vꝫ. ꝙ difficiliꝰ sit corrūpere q̄ꝫ ge
nerare. Et arguiꝛ ꝙ sic:qꝛ filꝰ pōt gnāri a filꝰ:ꝫ qꝺ corrū
piꝛ nō corrūpiꝛ a filꝰ:ꝫ reqrit agēs corrūpens itēsiꝰ ⁊ ꝑfe

cti⁹. Nā exēpli grā. calm vt 4ᵒʳ pōt gnāre calm vt 4ᵒʳ: et
frigidū vt 4ᵒʳ nō pōt corrūpe calꝫ: vt 4ᵒʳ: ſꝫ bñ frigidū vt
4ᵒʳ corrūpit calm vt duo. ḡ relinqꝛ ꝙ difficili⁹ erit corrū
pere ꝙ̄ gnāre: qꝛ illa actio eſt difficilior que requirit in-
tenſius ⁊ perfectius agens in agendo: ſed actio corrupti-
ua eſt hōꝫ: ⁊ non actio generatiua. ergo ⁊c̄.

Ad oppoſitum

tñ arguit̄. Sic̄ eſt in artificia-
lib⁹: ita eſt in nālib⁹. ex. z. phy.
ſꝫ ſic eſt in artificialib⁹: ꝙ facili⁹ eſt deſtruere ꝙ̄ cōſtrue
re. ḡ ſic erit in nālib⁹. ¶ Itē z°. ſic̄ ē in actib⁹ itellꝰ ita in
actiōib⁹ exᵗ itellcm: ſꝫ in actib⁹ itellcs facili⁹ eſt deſtruer̄
ꝙ̄ ꝯſtruere: qꝛ difficili⁹ ē ꝯſtruer̄ ꝓpōnē vlꝫ foꝛatā ab i-
tellꝰ: ꝙ̄ deſtruere: vt hꝫ Ar. ꝑ poꝝ. c. z3. ḡ ſeqtur ꝓpoᵐ.

In hac. q.

ꝑ ꝓmittent̄ aliq̄ diſtōnes. z°. ponent̄ ꝯ-
nes. Dein ſoluent̄ rōnes in pn°. q.

Quantum

ad pᵐ. Pria diſtinctio ē iſta. aliqd eē
ꝑfectius alio: vel eq̄ ꝑfectū cū illo: aut
min⁹ ꝑfectū pōt eē duob⁹ modis. Uno: eēntialr̄ ⁊ qdita
tiue. Alio: accñtalr̄. Pro mō illud eſt ꝑfecti⁹ vel eq̄ ꝑfe-
ctū: qd̄ ſꝫ ſuā eēntiā ⁊ qditatē excedit aliud: vl̄ alteri eq̄-
tur: ſic̄ nos dicim⁹ ꝙ hō ē ꝑfectior qditatiue aſino: qꝛ cir-
cūſcriptis oīb⁹ accñtib⁹ ⁊ oīb⁹ his q̄ non ſunt de qditate
hoīs: ⁊ ſilr̄ de qditate aſini: adhuc eſt verū dīc: ꝙ hō qdi
tatiue eſt ꝑfectior aſino. Scdo: aliqd dr̄ eē ꝑfecti⁹ accñ-
talr̄: ſic̄ albedo vt q̄ttuor eſt ꝑfectior albedie vt duo: que
maior ꝑfectio ⁊ minor nō attēdit̄ ſꝫ eē ſpecificū: ſꝫ ſoluꝫ
ſꝫ eſſe inālē: ⁊ indiuidualē: ⁊ ſm h̄ nō icōuenit vt aliqd
dicat̄ eē ꝑfecti⁹ alio accñtalr̄: qd̄ tñ eſt ipfecti⁹ eēntialr̄ ⁊
qditatiue. Exᵐ frigiditas vt q̄tuor eſt ꝑfectior intenſiue
accñtalr̄ caliditate vt duo: tñ caliditas vt duo ē ꝑfectior fri-
giditate vt q̄ttuor eēntialr̄: qd̄ declat̄. Qd̄ eſt demonſtra-
bile de aliq̄ ſpē: eſt demōſtrabile de q̄libꝫ idiuiduo illi⁹
ſpēi: ſꝫ demr̄atur de caliditate: ꝙ eſt q̄litas ꝑfectior eēntia-
liter frigiditate. ḡ demōſtrabit̄ de q̄lꝫ idiuiduo caliditatꝭ:
ꝙ habeat ꝯſilēꝫ ordinēꝫ ꝑfectōis ad q̄dlibꝫ idiuiduū fri
giditatis. Lꝫ frigidū accñtalr̄ poſſit excedere calm: vt i
exemplo dato. ¶ Scda diſtinctio eſt iſta. Aliqd eſſe ꝑfe
cti⁹ vel eq̄ ꝑfectū alio pōt eē duplr̄ vel in eodē gnē: vel i
diuerſis. Exᵐ pmi. Quelibꝫ ſuba cū alia ſuba eſt ꝑfectior
vel eq̄ ꝑfecta in eodē gnē: qꝛ in gnē nāe ſubalis. Exᵐ ſcdi.
q̄libꝫ ſuba cū q̄libꝫ accñte. aliō. n. gen⁹ ē nāe ſbalis: ⁊ aliō
nāe accñtalis. ¶ 3ᵃ diſtictio ē. Gnō ſiue corruptio q̄dam
ſimplr̄: q̄dā ſꝫ qd. Pria ē gnō ſube. Scda eſt accñtis.

Quantum

ad zᵐ articulum. Primo ponam con-
cluſiōes ꝑambulas. z°. ad. q. rñſiuas.

Circa

pmā ptē q̄ōnis pono. 5. ꝯnes. ¶ Pria ꝯ ē iſta.
Gnō ſiue ſimplr̄ ſiue ſꝫ qd reqrit agēs eq̄ ꝑfe-
ctū ſiue ꝑfecti⁹ eēntialr̄ ⁊ qditatiue. nō ſolū in eodē gnē:
verū etiā in eadē ſpē: cū termio formali gnōnis. Pria pa
iſti⁹ ꝯnis ꝓbat̄. Nullus effect⁹ pt excedere ſuā cāꝫ. Nā
effect⁹ vel ē vniuoc⁹ vel eqnoc⁹: ſi vniuoc⁹ ḡ ē eq̄ ꝑfect⁹
cū ſua cā: qꝛ eiuſdē ſpēi. ſi eqnoc⁹. ḡ eſt ineq̄lis ꝑfectiōis:
aut ḡ maioris ꝑfectiōis: aut minoris. nō mioris: qꝛ oīs ꝑ-
fectio effect⁹ cāe eqnoce v̄tualr̄ ꝯtinet̄ in cā. ḡ nulla ꝑfe-
ctio ē in effectu q̄ nō ſit in cā: ⁊ h̄ veꝝ ē de cā eq̄ᵒ totali i
ſuo ordie: aut ꝑtiali: ſaltē pncipali. Iſta āt ꝓpō. ꝙ ipfecti⁹
ſimplr̄ ſꝫ gen⁹ aut ſꝫ ſpēꝫ nō ſit neqꝫ poſſit eē totale pnᵐ
reᵘ ꝑfectioris: ē eq̄ nota ſic̄ aliq̄ in phyca: q̄ negata: nemo
poſſꝫ ꝓbar̄ aliquē ordinē entiū. Uideas Sco. i 4°. di. iz.
q 3. in corpe q̄ōnis. rñdendo ſꝫ mētē ꝓpriam. Iſta ſic ꝓ-
bata: addo miorē iſtā. Sꝫ termin⁹ foꝛal ꝑduct⁹ ꝑ gnōnē
ſimpˡ aut ſꝫ qd ē aliqs effcūs. ḡ nllꝰ effcus ꝑduct⁹ ꝑ gnō-
nē excedit ſuā cāꝫ. ¶ Ex h̄ pꝫ z° pa ꝯnis. Qꝛ ſi ipfectius
ſꝫ gen⁹ poſſet gnāre ꝑfecti⁹: accñs poſſꝫ gnāre ſubaꝫ: ꝯñs
ē fl̄m. ḡ ⁊ illō ex q̄ ſeqtur. ¶ Et ſi dicas ꝙ accñs in v̄tute
ſube pōt gnāre ſubaꝫ. ¶ Cōtra. aut illō i v̄tute cui⁹ agit:
ē cā efficiēs ſube. aut nō. ſi ſic: hr̄ ꝓpoᵐ: qꝛ nō eſt ſuba: i vir
tute cui⁹ aliqd agit: niſi inq̄ꝫtū ſuba. ḡ ſuba vt ſuba eſt cā
efficiēs ſbe. qd̄ negat̄. ¶ Et ſi dicas ꝙ ē efficiēs remotū.
Eo hr̄ magl ꝓpoᵐ: qꝛ cā q̄ꝫto poꝛ: tāto veri⁹ cauſat. ex pma
ꝓpōne de cāis. ¶ Si dicas ꝙ ſuba nō agit ſꝫ ē aliqd i c⁹
v̄tute agit accñs. ¶ Cōtra. i nullo gnē cāe vr̄ aliqd cāre i
v̄tute alteri⁹: niſi illud alterū pncipali⁹ cāet in eodē gnē.
¶ P. ſi ſuba non agit. ḡ effect⁹ ē ꝑfectior ſua ꝑ ſe cā effiᵗᵉ.
Nā illō ꝑ te: i v̄tute cui⁹ agit nullo° eſt efficiēs. Cōſequēs
dat̄ ab aduerſarys. ¶ Sꝫ ꝯ. qꝛ lꝫ effect⁹ eēt ſimplex i re:
tñ ſꝫ itellm pōt diuidi in duo. ſ. i illō in q̄ eq̄tur ſue cāe:
⁊ illud in q̄ excedit cāꝫ. Priᵐ dicat̄ a. zᵐ dicat̄ b. Iſte effe
ct⁹ ſꝫ a. ꝑciſe ē effect⁹ adeq̄t⁹ ſue cāe: qꝛ ſimplr̄ eq̄ ꝑfectū
ens ſic̄ ſua cā. ḡ b. vel erit a ſeipſo: vel a nllo. Nō. n. pōt b.
eē ſic̄ a ꝑ ſe cā a cā effect⁹ ſꝫ a. qꝛ cā nō pōt vltra effectum
ſibi adeq̄tū: qꝛ iā effect⁹ nō eēt adeq̄t⁹: ſꝫ effect⁹ ſm a. eſt
effect⁹ adeq̄t⁹. ḡ ⁊c̄. ¶ Alias ꝓbōnes h⁹ zᵉ ptis videas i
4° ſen. Doct. ſubti. di. i. q. altal. ¶ Scda ꝯ. corrupᶜ ſiue
ſimplr̄ ſiue ſm qd lꝫ reqrat ꝑfecti⁹ corrūpens vel eq̄ ꝑfe
ctū eēntialr̄ ſꝫ gen⁹: Nō tñ ſp reqrit ꝑfecti⁹ ſpē. pᵃ pa ꝓ-
bat̄: qꝛ accñs nō pōt corrūpe ſubam: ſꝫ ſolū ſuba corrūpit
ſubaꝫ. ḡ ⁊c̄. zᵃ pa ꝓbat̄: qꝛ aq̄ q̄ ē ipfectior igne: qñꝫ corrū
pit ipꝫ. ¶ Et ſi q̄ras. Un̄ ē: ꝙ ipfecti⁹ actiuū ſm gen⁹ nō
pōt corrūpe ꝑfecti⁹: ⁊ tñ ipfecti⁹ ſꝫ ſpēm pōt. ¶ Rñdeo
ipfecti⁹ actiuū ſꝫ gen⁹ nō pōt corrūpe ꝑfecti⁹ ens ſm ge
n⁹: qꝛ nō pōt iducere ſiue gnāre niſi ipfecti⁹ ens ſm gen⁹
illō qd̄ ipfecti⁹ nō pt eē ſuccedēs corruptōi ꝑfectionis ſꝫ
gen⁹. Nō. n. pt accñs oē ſuccedēs corruptiōi ſube: qꝛ ſi il-
lud ſolū ſuccederet: ſuba vt ſuba eēt q̄ſi ānihilata. Sꝫ i-
ꝑfecti⁹ ſꝫ ſpēꝫ nō ē ſic: qꝛ ipfecti⁹ in h̄ qd̄ pōt iducere ali-
qd ſilē ſibi: pōt iducere aliqd qd̄ pōt ſuccedere ipi corru-
pto eiuſdē gnīs: ⁊ ita ſuba nō ānihilat̄. q̄re ⁊c̄. ¶ Tertia
ꝯ. Lꝫ gnō ſimplr̄ aut ſꝫ qd qñꝫ ſit ab agēte ꝑfectiori ꝑfe
ctōe accñtali q̄ꝫ ſit ei⁹ termin⁹ formalis: nō tñ ſp. nec illō
necīo reqrit̄. Pōt. n. eē ab agēte eq̄ ꝑfecto tali ꝑfectiōe.
Hec ꝯ pꝫ. Nā calꝫ vt. 8. pōt gnāre calm vt. 8. Silr̄ i ſub-
ſtātys. Dato ꝙ forᵉ eloꝝ itēdant̄: for° ſubalis ignis vt. 8.
itēſa pōt gnāre ignē itēſiuꝫ vt. 8. q̄r ⁊c̄. ¶ 4° ꝯ. corruptio
ſiue ſimplr̄ ſiue ſꝫ qd de necītate reqrit ꝑfecti⁹ agēs acci
dētalr̄ q̄ꝫ ſit for° corrūpēda. Nā calꝫ vt 4ᵒʳ nō pōt corrū-
pere fridū vt. 8. qꝛ a ꝓportiōe mioris ineq̄litatis nō ꝓue-
nit actio. neqꝫ calm vt. 8. pōt corrūpe frigidaꝫ vt. 8. ḡ ⁊c̄.
¶ 5ᵃ ꝯ. lꝫ corru° reqrat ꝑfecti⁹ agens accñtalr̄: nō tñ eēn-
tialr̄. Iſta ꝯ pꝫ ex z° ꝯne: qꝛ aq̄ q̄ ē ipfectior igne: pōt cor-
rūpe ignē. ¶ Ex his ꝯnib⁹ ⁊ maxīe pᵒ ſequunt̄ duo corre-
laria: quoꝝ pmuꝫ eſt tale. Gnātio nō pōt eē ab ipfectiori
agēte: neqꝫ eēntialr̄: neqꝫ accñtalr̄: ſꝫ ab eq̄ ꝑfecto: vl̄ a ꝑ-
fectiori: vt pꝫ ex dictis. ¶ Scdm correᵐ. corruptio lꝫ nō
poſſit eē ab imperfectiori accñtalr̄. pōt tñ eſſe ab imper-
fectiori eſſentialr̄. Hoc pꝫ ex dictis.

Quantum

ad zᵐ ptē q̄ōnis pono duas pncipales
ꝯnes. ¶ Prima quaꝝ eſt iſta. Gnātio
per ſe ⁊ eēntialr̄ eſt difficilior corruptōe. Iſta ꝯ ꝓbat̄ ſic.
Illa actio eſt difficilior q̄ reqrit agēs ſimplr̄ ꝑfecti⁹ eēn-
tialr̄. ſꝫ gnō eſt hōꝫ. ⁊ nō corruptio. ḡ ⁊c̄. maior pꝫ: ⁊ minor
eſt euidēs ex dictis. ¶ Itē z°. illa actio ſimplr̄ eſt diffici
lior q̄ necīo a plurib⁹ depēdet: ſꝫ gnō ē hōꝫ: ⁊ ñ corruptio.
ḡ ⁊c̄. maior pꝫ. mior vō pᵗ. Gnō eſt actio acq̄ſitiua: corru-
ptio ē actio deꝑditiua. Mō in nālib⁹ mutatio acq̄ſitiua
pſupponit ordie nāe mutaᵒⁿᵉᵐ dꝑditiuā: qꝛ agēs nāle ñ i-
ducit formā: niſi aliā corrūpendo. ḡ ⁊c̄. ¶ Qꝛ ſi tu dicas:
ꝙ ſic̄ gnō pſupponit corruptionē: ita ecōuerſo. ¶ Rñde
tur negādo iſtō. Nā poſteri⁹ ordine nāe pſupponit ꝑus:
nō āt eꝯ. Mō ſic eſt: ꝙ corruptio ordie nāe ꝑcedit gnā-

tionez. Nā lz corruptio forme corrūpende: et gnō forme
gnāde sil' et i eodē istāti tpis sint: pus tñ nā corrūpit for
ma corrūpēda: q̄ꝫ itroducat for' gnānda. Aliogn possz i
telligi forma gnānda cū forma corrūpēda sil' eē i eodez
subto. Pōt āt itelligi forma corrūpēda corrumpi absqꝫ
h ꝙ forma gnānda itelligat itroducta. imo h pt eē in re
ꝑ pōz diuinā. si. n. i illo istāti i quo agēs corrūpit formaz
suspēderet de' actionē productiuā agētis: agēs corrūpe
ret: et nō gnāret. Nō pt āt de' facere ꝙ agens itroducat
formaz: nisi expellat incōpossibilē. Aliogn due for' for
malr repugnātes eēnt sil'. qꝫ et c. ℂ Cōtra tñ istā ꝯnez sꝫ
sic. Illa actio difficilior ē q̄ est iter termios formalr re
pugnātes: lz corruptio ē hmōi et nō gnō. ḡ et c. Discursus ē bo
nus cū maiori: et mior probat. Nā gnō est iter termios si
miles: qꝛ oīs gnō est aliquo' a sili. ex. 7. meta. Corruptio
āt est iter dissimiles termios: iter q̄s est repugnātia for
malis: vl' v̄tual. Gnō iter termios similes formalr. vl' vir
tualr. ḡ et c. ℂ Rñdet ꝙ maior ē vā vbi cetera sint pia.
sic ꝙ illa q̄ ē iter silia nō psupponit necessario actōez q̄ ē
inter termios dissiles: q̄lr nō ē i proposito. qꝫ et c. ℂ z' ꝯ.
Corruptio accñtalr ē difficilior q̄ꝫ gnātio. Probat. Illa
actio ē difficilior accñtalr q̄ ōpēdet ab agente pfectiori
accñtalr. corruptio est hmōi: vt pz ex dict]. ḡ et c. ℂ Ex istis
seqt vnū correlariū: ꝙ nō icōuenit eādez actiōez esse fa
ciliorez et difficiliorē diuersis mōis. Nā corruptio est fa
cilior eēntialr. difficilior āt accñtalr: et ista ñ repugnāt.
ℂ Qꝫ si q̄rat q̄ istaꝝ pt dici facilior simplr. ℂ Rñdet
ꝙ corruptio. qō probat. Qñcūqꝫ aliq̄ duo dependent a
duob': et vnū est tale simp': alteꝝ ē tale sꝫ qd: illō ē simp'
tale qō ōpendet a simp' tali. Sꝫ facilitas et difficultas in
actiōe attendit i ordie ad agens pfecti' vl' iperfectius: et
agens pfecti' essentialr et qditatiue est simp' pfecti': et ñ
agēs pfecti' accñtalr. Gnō āt regrit agens pfecti' eēn' q̄ꝫ
corru': et ōpēdet ab ipo: ḡ gnō ē difficilior simp' q̄ꝫ cōru'.

Et sic pz ad qōnē: et ad arg' adducta i pn°. Ex q̄ pz ꝙ
ignorāter locut' est i ista mā Cōcurrens me'
in. 7. meta. et multū eguocauit ō difficultate actiōis a fa
cilitate: ōterminādo qōnez ꝯ Ar. et oēs perypatheticos
pp ruditatez et idispōnez sue virtutis fantastice. qꝫ et c.

ℂ Necesse est aggredi ad q̄sitā sciētiam. et ifra.
ℂ Quo nāqꝫ modo possibile est motus pricipium esse in imobilibus. Tex. cō. III. Qō. I.

Queritur. Utruz in intelligentys possit eē mot' subtine:
ℂ Et argr ꝙ nō. Nulluz accñs diuisibi
le pōt fundari in subto idiuisibili Ange
lus seu intelligētia est idiuisibilis. ḡ et c.
ℂ P̄. si esset veꝝ ꝙ angelus possz moue
ri motu locali: Seq̄ret ꝙ eius mot' ꝯpo
neret ex mutatis eē: et silr magnitudo sup quā moueret
cōponeret ex pūctis: ꝯña pbat: qꝛ si angelus mot' super
aliquā magnitudinē sꝑ dū mouet est in spacio sibi eq̄lī.
sit grā exēpli a. instans: in a. istāti ē i spacio sibi eq̄li: et h
per mutatū eē imediate post h erit i spacio sibi eq̄li. sed
spaciū ei eq̄le ē idiuisibile et pūct': ḡ pūctus erit imedia
tus pūcto: et sic cōmēsurādo totā magnitudinē: tot' flux'
ipsi' ꝯponet ex mutat] eē: et magni' silr ex idisibilib'.

Ad oppositū tñ argr: oē receptiuū aliq̄rum for
maꝝ qō non ē ex se ōtermiat'' ad
vnā illaꝝ: neqꝫ illimitatū ad oēs q̄ꝫ'' ē ex se: pt mutari ab
vna i alterā. Ista ppō pz: qꝛ ex opposito p̄dicati ifertur
oppo'' subti. si. n. nō pt mutari ab vna i alterā vl' h erit ꝑ
pter ōtermiationē ad vnā. vl' pp illimitatiōem ad oēs:
eo mō quo dr ꝙ de' ē illimitat' ad oia vbi: et iō nō pt mo
ueri ab vno vbi i alteꝝ: sꝫ angel' ē receptiu' vbi: loq̄ndo
de vbi diffinitiuo: et nō ōterminatur ad vnum: vt pz sm
theologos: neqꝫ est illimitatus ad omnia vbi: qꝛ non est
immēsus: ergo poterit mutari ab vno vbi in alteꝝ vbi.

Circa istā qōnē sunt tres arti. p̄mo ponet vna opi.
cū suis motiuis quā nō teneo. z' alr dicā ad
qōnez. 3' et vlti. soluā rōnes p̄oris opionis: ac ēt ad arg'
(in principio facta respondebimus.

Quātum ad p̄'' ē opinio quoꝛūdā q̄ tenet ptez ne
gatiuā qōnis. Pro q̄ adducūt rōnes Ar. hinc ide. p̄' rō
est in. 6. physi. vbi Ar. pbat: ꝙ oē qō mouet ē corp'. Et
rō ē talis: oē qō mouet: ptiz ē in termio a quo: et ptiz i ter
mino ad quē (loq̄ndo ō ptibilitate se tenēte ex pte mo
bilis:) sꝫ angelus nō pt eē ptiz i termio a quo: et ptiz i ter
mino ad quē rōne sui: qꝛ nō hꝫ ptez et ptē: ḡ nō pōt moue
ri. ℂ z' rō est ista: quā hꝫ Ar. i. 4. physi. probādo ꝙ mo
tus nō pōt eē i vacuo: q̄lis ē pportio medy ad mediū in
subtilitate: talis ē proportio mot' ad motū i velocitate et
tarditate: mō h rō applicat ad propositū sic. q̄lis ē ppor
tio mobilis ad mobile i subtilitate: talis est pportio mo
tus ad motū in velocitate: vt supra: sed angeli ad corpus
nulla ē proportio i subtilitate: ḡ motus angeli ad motuz
corpis nulla ē proportio i velocitate et tarditate. Sꝫ oīs
mot' polis ad aliū motū polez ē aliq̄ pportio: ḡ mot' an
geli nō ē polis. ℂ Itē 3'. si angelus posset moueri: possz
moueri i eq̄li tpe ꝑ aliqō mediū cū corpe: ꝯñs ē fls: qꝛ vr
ꝙ mediū mīus resistat idiuisibili q̄ꝫ diuisibili: ꝯña pba
tur a simili eo mō q̄ arguit phs. loco p̄allegato pbās. ꝙ
si eēt motus i vacuo: ꝙ aliqō corp' moueret in eq̄li tpe
per vacuuz et plenū. Probat a sili. sit ita ꝙ angelus mo
ueat in tpe a. corpus moueat i tpe b. tps b. hēat pportio
nez millecuplā ad a. ita ꝙ sit maius b. in millecuplo q̄ꝫ
a. Accipiat aliud corp' qō se hēat in subtilitate in tanta
proportione ad p̄mū corpus qō mouet in tpe b. q̄ꝫta p
portio ē ipsi' b. ad a. et tūc tale corpus datū erit subtilius
alio sꝫ gradū millecuplū. Sed quāto aliqō corp' ē sub
tilius: tāto veloci' mouebit: et in minori tpe: ḡ tps i quo
tale mouet est min' tpe b. in millecuplo: sed tps minus
sm gradū millecuplū ipso b. est eq̄le tēpori a. ḡ istud cor
pus mouebit i eq̄li tpe cū angelo: qō vr absurdum.

Quantum ad z'' principale. nō obstantibus istis
rationibus: teneo partez affirmatiuaz
questionis: pro cuius determinatione premittenda sunt
duo posita in. ii. q. de duplici successione et de duplici cō
paratione motus ad mobile et ad magnitudinem super
quaz fit motus: que fuit vtruz suba nālis sit subiectum
in phia nāli: respondendo ad p̄muz principale. ℂ Qui
bus premissis pono hanc cōclusionē ꝙ angelus pōt mo
ueri motu cōtinuo et nō repugnat indiuisibili de genere
quātitatis: aut de genere sube ꝑ se moueri: (et hoc loq̄n
do de motu habente ꝯtinuitatē et successionē a spacio.)
Ista conclusio probatur: qñcūqꝫ aliqua duo alicui com
petunt: quoꝝ vnū est per se: et alterum per accñs: remoto
eo qō ē ꝑ accñs remanet illud qō est ꝑ se: sed motui com
petit hr̄e q̄ꝫtitatē et diuisibilitatē ex spacio et magnitudi
ne super quā mobile mouet: et hoc cōpetit motui ꝑ se. ꝙ
aūt hēat q̄ꝫtitatē seu diuisibilitatē ex mobili ꝯpetit mo
tui ꝑ accñs. ḡ remoto h ꝙ mobile ex se hēat diuisibilita
tez et q̄ꝫtitatē remanēte q̄ꝫtitate spacy: poterit mot' esse
q̄ꝫtus ꝑ se: et ex spacio. Maior ē manifesta ex termis: mi
nor āt pbat ꝑ Ar. 5. meta. capi. de q̄ꝫto. vbi hꝫ Ar. dico
autē nō qō mouetur: sed quod motuz est. nam ꝑ eē q̄ꝫtuz
illud: et motus ē q̄ꝫtus: vt ōclaratū est i p̄allegata. q.

De tertio arti. His p̄missis p̄ rñdet ad rōnes alte
ri' opi. et p̄ ad p̄mā. ꝙ illa rō Ar. ñ plus

ꝯcludit nisi ꝙ illud qđ mouet̃ motu hñte ꝯpletã successionẽ ⁊ ꝯtinuitatẽ est q̃tũ ⁊ diuisibile. Si aũt intelligit illa rõ de oĩ motu petit ꝑncipiũ: q2 illa maior assumpta que dicit: ꝙ oẽ qđ mouet̃ ꝑti3 est in termĩo a quo: ⁊ ꝑti3 est in termino ad quẽ: aut itendit de partibilitate mobilis: aut de ꝑtibilitate forme q̃ acqrit̃: seu spacij: sup̲ quo aliquid mouet̃ localiter. Si p̃ mõ petit ꝑnm̃: nisi intelligat de motu hñte ꝯpletã successionẽ ex vtraq3 cã successionis: vt dcm̃ ẽ in qõne p̃dicta. nã itẽdit ꝓbare ꝙ oẽ qđ mouet̃ ẽ corpus: ⁊ accipit istã maiorẽ: ꝙ oẽ qđ mouet̃ h3 ꝑtẽ ⁊ ꝑtẽ: ⁊ ꝑ ꝯñs est corpus: g̃ assumit qđ d3 ꝓbare. Si vero itelligat̃ ꝑti3 ⁊ ꝑtim ꝓ ꝑtibilitate forme: vel spacij sup̲ qđ aliqd mouet̃: sic nõ est cõtra ꝓpositũ nr̃m. ¶ Ad 2m respõdet̃: ꝙ illa ꝓpositio. q̃lis est ꝓportio medij ad mediũ ⁊c̃. vera ẽ ceteris parib9. Et iõ seq̃t̃ motũ nõ esse in vacuo. aut saltẽ vera est ꝯtra eos q̃ posuerũt vacuum eẽ totã cãm mot9: vel successiõis i motu. S3 in ꝓposito. arguẽdo hic silr̃ de mobilib9: sicut ibi de spacijs: ista ꝓpositio põt negari. v3. q̃lis ẽ ꝓportio mobilis ad mobile in subtilitate: eadẽ est ꝓportio ⁊c̃. Et si accipias q̃ ẽ proportio hui9 sub rõne qua mobile: ⁊ alteri9 sub rõne q̃ mobile. Cõcedo. s3 tũc mĩor ẽ falsa. Angelus. n. nõ solũ vt indiuisibil' mobilis ẽ motu ꝯtinuo: queadmodũ dcm̃ est: vex̄ ẽt est mobilis ꝯtinue inq̃ntũ h3 virtualẽ q̃titatẽ sm̃ quã põt coexistere loco q̃to: ⁊ ita ẽ proportio angeli ad corp9 sub rõne q̃ mobilis: ⁊ tũc nõ ẽ vex̄ ꝙ angelus vt sic sit idiuisibil': s3 s3 q̃titatẽ virtualẽ ẽ diuisibilis. ¶ Per h̃ r̃ndet̃ ad tertiã rõnẽ: ꝯcedẽdo illđ qđ infert̃: ꝙ in eq̃li tp̃e poterit moueri angelus ⁊ corp9. ¶ Pro quo nõndũ ꝙ motus h3 duplicẽ successionẽ vltra ea q̃ dicta sunt de successiõe mot9 i iã sepe dcã. q. vna ẽ successio eẽntialis: alia ẽ successio accñtalis. successio eẽntialis cõpetit motui ex diuisibilitate spacij seu medij ꝑ qđ mobile mouetur: sed successio accñtalis ꝯpetit motui ex aliq̃ q̃litate sup̲addita spacio: vel medio q̃ est raritas vel dẽsitas: penes quas mediũ ẽ ꝓmotiuũ vel ipeditiuũ ipsi9 mot9. v3. penes subtilitatẽ mediũ ꝓmouet. penes dẽsitatẽ ipedit ip3 motũ. Et rõne istax̄ q̃litatũ seu ꝯditionũ accñtaliũ q̃ sup̲addunt̃ spacio aut medio: mot9 h3 successionẽ accidentalem: ⁊ velocitatem: l3 a spatio ⁊ medio habeat successionem essentialem ⁊ velocitatem essentialem. inq̃ntum ista sunt quanta. s. medium ⁊ spacium. Dicendum est igit̃ ꝙ si Angelus ⁊ corp9 mouentur in equali spacio (si cetera sint paria) nata sũt moueri motu eq̃ veloci velocitate eẽntiali: ⁊ in eq̃li tp̃e: inq̃ntũ tp̃s mẽsurãs ꝯꝑatur ad motũ eẽntialez: seu includẽtẽ successionẽ eẽntialez. ¶ Et cum tu dicis. mediũ plus resistit corpi q̃ angelo. R̃ndet̃ negãdo: loq̃ndo d̃ medio inq̃ntũ h3 ꝑtes q̃titatiuas: ⁊ iquãtu3 est quãtũ. Nã sicut corpus nõ põt ꝑtransire de extremo ad extremũ. nisi ꝑ oĩa media: ⁊ ꝑ oẽs ꝑtes q̃titatiuas: ita ẽt Angelus isto ordĩe ꝑtrãsibit totũ spaciũ: ⁊ hoc si mouet̃ motu icludente totã realitatẽ mot9. ordo. n. ꝑfixus a nã q̃ est iter aliq̃ ordinata: est idẽ re° cuiuscũq3 nãe limitate. cũ igit̃ ordo ꝑtiũ inter se: ⁊ respcũ extremox̄ sit ꝑfixus a nã talis: ꝙ vna ꝑs est prior altera ꝑte: ⁊ ꝑtes itermedie ꝓcedũt altex̄ extremox̄: iste ordo h3 seruari a q̃l3 nã limitata: ⁊ ex ꝯñti ab angelo. Et ergo sicut corpus ꝑus ꝑtrãsibit i aliq̃ tp̃e ꝑtẽ ꝓrẽ q̃ ꝑte3 posteriorẽ: ⁊ ꝑus ꝑtes iter medias: q̃ ꝯueniat ad extremũ sic ẽt angelus ꝯsili ordĩe mouebit̃ ⁊ ita ab equali spacio erit eq̃lis successio eẽntialis ⁊ eq̃lis velocitas essentialis. l3 forte angelus vt idiuisibiliter mot9 veloci9 moueretur velocitate accñtali q̃ corpus. Quia ꝯditio accñtalis sup̲addita ipsi medio nõ tñ resisteret ipsi angelo sic corpi: licz ꝯcederet̃ ꝙ angelus motus diuisibilr̃ ⁊ corpi stens loco q̃to: motu eque veloci velocitate essentiali ⁊ accidentali moueretur cu3 corpore in eq̃li tempore.

Jam secundo h̃ arti. r̃ndet̃. Ad arg9 ꝑncipalia: ad p̃m ꝑ3 ex dictis i. q. ii. vtx̄ suba nãlis sit sub3 ꝑhie nãlis. ¶ Ad 2m respõdet̃. negãdo ꝯñam: ⁊ cũ tu dicis. ꝙ sp̲ est in spacio sibi eq̃li. aut ly semp̲ distribuit ꝓ oĩ istanti: ⁊ sic cõcedit̃ ꝙ in quol3 instanti est in spacio sibi eq̃li: seu in aliquo idiuisibili sup̲posito. si aũt ly sp̲. distribuat tã ꝓ istanti q̃ pro tp̃e: vt sit sensus ꝙ in oĩ instãti: ⁊ in oĩ tp̃e est in spatio sibi eq̃li. negatur. nã in. A. instãti est in spacio sibi eq̃li: ⁊ in tp̃e imediate terminato ad. A. instãs ẽ in spacio sibi ineq̃li. Nõ. n. indiuisibile est imediatum idiuisibili: ⁊ ita post indiuisibile imediate nõ est i spacio idiuisibili: sed diuisibili: ⁊ ita l3 in quolibet instãti sit in spacio idiuisibili: in q̃libet tñ tp̃e. ⁊ in q̃libet ꝑte tp̃is est in spacio diuisibili. ¶ Pro quox̄ itelligentia maiori est nõn̄ ꝙ cũ dicim9 indiuisibile moueri sup̲ aliquã magnitudinez dicimus ipsu3 in quolib3 instãti eẽ in pũcto sibi equali. In parte tñ accepta iter quelib3 duo istantia est sup̲ ꝑte3 magnitudinis supposite fluẽdo. q2 mouet̃ cõtinue: nõ signãdo actualr̃ pũcta in magnitudĩe supposita: s3 poti9 ꝑ ꝯtinuũ fluxũ ⁊ motũ ꝯtinuãdo pũctu3 suppositũ linee vel magnitudini. ⁊ magnitudinẽ pũcto: ⁊ hãc ꝑte3 magnitudis alteri ꝑti magnitudis ꝑ mediũ punctũ: q2 nõ mouet̃ de puncto in pũctum ⁊ de idiuisibili ad idiuisibile i spacio magnitudis supposite: s3 fluit potius. ꝯtinuãdo oĩa que sunt in spacio. Ex q̃bus appet respõsio. ꝙ Angelus non mouetur cõmẽsurãdo semp̲ magnitudinẽ suppositã: sed solum in quolib3 instãti tp̃is mẽsurantis. quare ⁊c̃.

¶ Impossibile autem predicari aut species de proprijs differentijs aut genus sine suis speciebus. Tex. cõmen. x. Questio. II.

Queritur. Utx̄ ꝓpõ ꝑ se ꝯuertat̃ i ꝑ se. ¶ Et arĩ ꝙ sic. Ista est ꝑ se. Ens ẽ vnũ: ⁊ ꝯuertit̃ i istã. vnũ est ens: s3 ista ẽ ꝑ se: i quã ꝯuertit̃. g̃ ꝑ se ꝯuertit̃ i ꝑ se. Assũptũ ꝓbat̃ ꝓ miori: ⁊ ꝓ 2a ꝑte ipi9: q2 ista. vnũ ẽ ens: ẽ nec̃ia. g̃ ꝑ se: añs ẽ euidẽs: q2 alr̃ extrema isti9 ꝓpõnis vnirẽtur ꝯtigẽter: s3 h̃ ẽ fl3. g̃. ꝯña p3. Q2 si ista. vnũ ẽ ens: ñ ẽ ꝑ se: s3 ꝑ accñs: aut ẽ ꝑ accñs eo mõ q̃ loq̃t̃ metaphyc9: q̃ vult ꝙ illa ꝓpõ sit ꝑ accñs qñ ꝑdicatũ ẽ ex̄ rõnẽ formalez subti: aut ẽ ꝑ accñs eo mõ q̃ loq̃t̃ logicus: ⁊ Ar. p̊ posterio. qñ ꝓpõ ẽ talis ꝙ ei9 subm̃ nõ h3 rõnẽ formalẽ ĩherẽtie ꝑdicati. Si tu itelligas ꝑ accñs p̊ mõ. 3. eq̃ hñ ista est ꝑ accñs. ens ẽ vnũ. q2 ꝑdicatũ ẽ ex̄ rõnẽ formalẽ sbti. sic ista. vnũ ẽ ens. g̃ ñ ꝑt dici ꝙ ista sit ꝑ accñs p̊ mõ. Si vo tu dicas ꝙ ista sit ꝑ accñs 2o. s. vnũ ẽ ens. 3. si ista ꝓpõ. vnũ ẽ ens: ẽ nec̃ia: aut a se: aut ab a° h3 suã nec̃itatẽ. si dicas ꝙ a se ẽ nec̃ia ꝑ se. g̃ ẽ ꝓpõ ꝑ se. Si tu dicas: ꝙ h3 necessitatẽ ab alio: q̃ro d̃ cã ipi9 necessitat': aut cã ista cãt nec̃io istã ꝓpõnẽ q̃ntũ ad suã v̾itatẽ: aut cãt ꝯtigẽter. Nõ est dõ3 ꝙ causat ꝯtigẽter: q2 tũc ista ꝓpõ eẽt ꝯtigẽs: ⁊ cõtingẽter v̾a. Si dicas ꝙ cãt nec̃io v̾itatẽ ipi9. g̃ ista ꝓpõ: vnũ est ens. depẽdebit a cã ista nec̃io cãnte dꝑẽdẽtia essentiali: s3 dꝑẽdẽtia sp̲ est ad pri9. g̃ ista propõ. vnũ ẽ ens: hr̃et aliqd ꝑus: s3 ñ ꝑt hr̃e aliqd ꝑus: q2 extremis isti9 nihil est pri9. g̃ ista propõ q̃ntũ ad suã v̾itatẽ nõ ꝑt dꝑẽdere ab aliq̃ cã nec̃io cãnte. ¶ Itẽ probat̃. Oẽ ꝑ accñs h3 reduci ad ꝑ se: sic ad ꝑus: s3 nulla propõ ẽ prior ista. v3. vnũ est ens. g̃ ista nõ põt eẽ v̾a ꝑ accñs. maior ẽ Ar. 2. ꝑhysi. minor probat̃. q2 propõ illa est prior q̃ est ex termis priorib9: s3 nihil ẽ ꝑus: vt dcm̃ ẽ termis isti9 propõnis. g̃ ⁊c̃.

¶ Scdo ꝛ vltio argr̄. Qñcūqꝫ sūt due ꝓpōnes:in quarū vna ē depēdētia ad ꝑdicatū:ī altera ē ðpēdētia ad subꝫ: illa cui⁹ ðpēdētia ē ad ꝑdicatū dr̄ eē magꝰ per se q̄ȝ alia. Probaꝛ̄ ista:qꝛ ðpēdētia ad ꝑdicatū ē ðpēdētia ad formā:cū ꝑdicatū sc hēat ad modū forme. ðpēdētia ad sbꝫ est ðpēdētia ad māꝫ:qꝛ subꝫ se hꝫ vt mā respcū ꝑdicati. Sꝫ eēntialioꝛ ē ðpēdētia ad formā q̄ȝ ad māꝫ. ḡ ꝓpō in qua ē ðpēdētia ad ꝑdicatū dr̄ eē magꝰ ꝑ se:q̄ȝ ꝓpō c⁹ ðpēdētia ē ad subꝫ. sꝫ ita ē:ꝙ ī ista ꝓpōne:ðdo. vnū est ens. subꝫ ðpēdet a ꝑdicato:ꝛ ī ista. ens ē vnū. ꝑdicatū ðpēdet a subiecto. ergo ista ꝓpositio. vnum est ens: dicitur esse magis per se:q̄ȝ ista. Ens est vnum.

Ad oppositū ꝛ pro pte negatiua arḡ. Arꝫ. ꝑ posterioꝛ hꝫ:ꝙ ꝓpōnes ꝑ se nō couertunꝛ̄. Ita ꝙ ꝑ se nō ꝯuertiꝛ̄ i ꝑ se:sꝫ ista ē ꝑ se. hō ē risibilꝰ ḡ ista in quā ꝯuertiꝛ̄. vꝫ. risibile est hō:non est per se.

In ista. q. ꝑmo ꝑmittā distōnes. 2° rñdebo ad. q. 3° ad rationes in principio.

Quātum ad pᵐ ꝑmitto distōnes. Pria ē: ꝙ ꝓpō ē duplex:q̄dā ꝑ se:q̄daꝫ ꝑ accñs: ꝓpō ꝑ se est illa c⁹ ꝑdicatū hꝫ rōnē formalē itrīsecā ihērētie ī sbo. Propō ꝑ accñs ꝑ oppᵐ ē illa c⁹ ꝑdicatū non hꝫ rōnē formalē ihērētie itrīsecā ī subo. ꝓpō q̄ hꝫ talē itrīsecā rōnē formalē ī subo adhuc ē duplex: ꝗn q̄dā sic hꝫ talē rōnē formalē itrīsecā ī subto:ꝙ ꝑdicatū ē itra ꝗditatē subti:ꝛ isto° qñ idē ꝑdicaꝛ̄ ð seipō: vl̄ diffō ð diffinito: vl̄ ꝑs diffinitiōis ð diffinito:ꝑdicatū sic ē itra subꝫ. Qñqꝫ vō ꝑdicatū ꝓpōnis lꝫ hēat talē rōnē formalē ihērētie ī subto:ē tñ ex̄ ꝗditatē subti. Et ista ꝓpō c⁹ ꝑdicatū ē ex̄ subꝫ hñs talē rōnē formalē ihērētie ī subo ē duplex. Quedā.n.ē ī cui⁹ subto icludiꝛ̄ rō nec̄ia formalꝰ ihērētie ꝑdicati. q̄dā vō c⁹ ꝑdicati ihērētia nō ē nec̄ia ī subto. pᵃ ꝓpō ē ꝑ se in 2° mō. 2ᵃ ꝓpō ē ꝑ se in 4° mō. Exᵐ ꝑmi. hō ē risibilꝰ. Exᵐ scūdi. volūtas vult. calꝫ calefaꝛ̄. In subo 2ᵉ ꝓpōnis nō est rō nec̄ia reᵘ ꝑdicati:ꝛ h̄ ꝭꝫ Sco. ī. 3. sniaꝝ. dis. 7. distiguētē ꝓpōnē ꝑ se scōi mōi a ꝓpōne ꝑ se q̄rti mōi: ꝑ h̄ ꝙ subꝫ vni⁹ hꝫ rōnē ꝛ cāꝫ nec̄iaꝫ ihērētie ꝑdicati. ꝛ altera ñ. Ex quo ꝭꝫ ipꝫ ꝛ ꝭꝫ rei vitateꝫ: oīs ꝓpō ꝑ se hꝫ cāꝫ itrīsecā in subto:ꝑ quā ꝑdicatū iest tali subto. Et h̄ ē snia Auer. 2. ð aīa. cōme. 66. sup illud. visibile ē coloꝛ. Ingt. visibile.n.ī rei vitate ē coloꝛ:aut ē illud qð ꝑ se ē visibile:ꝛ ē dr̄e ꝑ se: nō ꝭꝫ ꝑmā itētionē itētionū ð gb⁹ dr̄ illð qð ē eēntialr̄:ꝛ est mod⁹ ī q̄ ꝑdicatū ē in sba subti:sꝫ ꝭꝫ itētiōeꝫ scðaꝫ:ꝛ ē illð ī q̄ subꝫ ē ī diffōne ꝑdicati. Coloꝛ.n.ē cā vt res sit visibilꝰ. Sꝫ ꝑ h̄ qð dixit:sꝫ ī eo īueniꝛ̄ cā: itēdit ꝭm ꝙ coloꝛ ē cā:vt ī eo īueniꝛ̄ cā vt aliqd sit visibile. h̄ Auer. Ex qb⁹ ꝯcludit:ꝙ iō ista ē ꝑ se. coloꝛ ē visibilꝰ:qꝛ ꝑdicatū hꝫ cāꝫ ī subto. Et ꝑm⁹ ꝛ scðs mod⁹ hñt ꝯsileꝫ cāūtatē ī subto reᵘ ꝑdicati q̄ȝᵘ ad ihērētiā:sꝫ ñ q̄ȝᵘ ad iclusionē eēntialeꝫ ꝑdicati ī subto. h̄ idē hꝫ Cōmēta. ī cō. 67. Vñ h̄ sꝫ vba cōmētato. Arꝫ. posuit pmᵘ:ꝙ coloꝛ ē visibilꝰ ꝑ se:ꝛ ꝙ sile est dr̄e colorē visibilē:ꝛ hoīeꝫ risibilē. s. ð gñe ꝓpōnis eēntialis ī q̄ subꝫ ē cā ꝑdicati:nō ꝑdicatū cā subti. Hec Cōme. Et itelligit ꝓpōnē eēntialē ꝑ se:q̄ ꝑ tāto dr̄ eēntialꝰ: qꝛ ꝑdicatū icludiꝛ̄ eēntialr̄ realr̄ ī subto:ñ tñ eēntialr̄ ꝗditatiue:sic ī pᵒ mō vbi ē iclusio ꝑdicati ī subo ꝗditatia. ¶ 2ᵃ distō sit ista. Dr̄ia ē iter ꝓpōnē ꝑ se:ꝛ ꝓpōnē ꝑ se notā. illa ꝓpō ē ꝑ se:vt dcm̄ ē:q̄ hꝫ itrīsecā cāꝫ ꝛ nec̄iaꝫ ihērētie ī subto reᵘ ꝑdicati. illa ē ꝑ se nec̄ia c⁹ extrema hñt imutabilē hitudinē vniōis iter se:q̄lecūqꝫ eē hēant ipsa extrema siue ī re siue ī itellu. Propō pᵉ nota ē illa q̄ hꝫ euidētiā ex terminis ꝓpriꝭ vt sui sūt:ꝛ nō ab aliq̄ ꝓpōne pore.

His ꝑmissis. Quātū ad 2ᵐ ponit ista ꝯ. ꝙ ꝓpō ꝑ se ñ ꝯuertiꝛ̄ in ꝑ se. h̄ ꝯ pᵗ. ꝑsupponēdo ꝙ ñ ē circlus ī ðpēdētia eēntiali ī eodē gñe cause. Isto stāte arḡ sic. cuiuscūqꝫ ꝓpōnis ꝑdicatū ðpēdet a sbto q̄ȝᵘ ad rōnē formalē ihērētie itrīsecā ī subto: subꝫ ipi⁹ nō pt ꝯsili ðpēdētia ðpēdere a ꝑdicato: sꝫ ī q̄lꝫ ꝓpōne ꝑ se: ꝑdicatū sic ðpēdet a subto. ḡ eꝯ subꝫ ñ pt ðpēdere a ꝑdicato. ḡ ꝑ se ñ ꝯuertiꝛ̄ i ꝑ se. ¶ Et ꝯfirꝛ̄. Qꝛ ista depēdētia vr̄ eē ad aliqd ī rōne ꝑncipij formalꝰ: qꝛ oīs ðpēdētia q̄ ē ꝭꝫ rōnē formalē itrīsecā:reduciꝛ̄ ad gen⁹ cāe formalꝰ. sꝫ ī tali ðpēᵃ eēntiali ī eodē gñe ñ ē circlus. ḡ seqꝛ̄ ꝓpositūꝫ. ¶ Et ꝯfirꝛ̄ 2°: qꝛ si ꝑ se ꝯuerteretꝛ̄ i ꝑ se: maxīe ꝓpō ꝑ se ꝑmi mōi ꝯuerteretꝛ̄ ī ꝓpōnē ꝑ se: qꝛ ñ ē maioꝛ rō: ꝙ ꝓpō ꝑ se scðī mōi ꝯuertaꝛ̄ ī ꝑ se: q̄ȝ ꝓpō ꝑ se ꝑmi mōi. Sꝫ ꝯñs ē flm: ꝙ ꝓpō ꝑmi mōi ꝯuertaꝛ̄ ī ꝑ se. Qm̄ sic ista. hō ē aīal. ꝯuerteretꝛ̄ ī istā: aīal ē hō: sic ī ꝓpōnē ꝑ se. Sꝫ cū ꝑ se presupponat ð oī: vt hꝫ Arꝫ. ꝑ poste. ḡ ꝓpō vlīs affirᵐᵃ ꝯuerteretꝛ̄ simpꝛ̄. ¶ Itē 2° pnᵗ arḡ. Arꝫ. ꝑ poste. vult: ꝙ passio ꝑdicaꝛ̄ ꝑ se 2ᵒᵒ ð subto. ḡ ī diffōne passiōis subm̄ cadit vt additū. ex. 7. meta. tex. cō. 17. ꝛ. 19. ī ex° ð simo. Sꝫ qð cadit ī diffōne alic⁹ vt additū ñ ē itra ꝗditatē ei⁹: nec ꝯpetit ei pᵉ ꝑ mō: qꝛ nihil alið ē eē aliqd additū alicui: nisi eē extraneū a rōne ei⁹ foꝛali. ḡ ꝓpō ī quā ꝯuertiꝛ̄ ꝓpō 2ᵉ mōi ñ est ꝑ se. ¶ Et ꝯfirꝛ̄ h̄ ꝑ illð qð dicꝛ̄ Arꝫ. ī ꝑ poste. ð statu ꝑncipioꝝ: vbi vult: ꝙ ꝓpōnes ꝑ se ñ ꝯuertūꝛ̄: ꝛ h̄ hꝫ vitatē ꝭꝫ ipꝫ: tā ī ꝑdicatis eēntialib⁹ q̄ȝ accñtalib⁹. ḡ ꝯ nr̄a vera.

Quantū ad 3ᵐ arti. Rñdeꝛ̄ ad argᵃ añ oppᵐ. Ad pᵐ cū dicis. ista ē ꝑ se. ens ē vnū: ꝛ ꝯuertiꝛ̄ ī istā. vnū ē ens. ista ē nec̄ia. vnū ē ens. ḡ ꝑ se. Rñdeo ꝯcedēdo: ꝙ ista ꝓpō. vnū ē ens: est nec̄ia: ꝛ cū tu dicis. ḡ ꝑ se. Nego ꝯñaꝫ. Ad ꝓbatōeꝫ. ista aut ē nec̄ia de se: aut ab aᵒ. Rñdeo ꝙ ista ē nec̄ia ð se itrīsece ꝛ formalr̄. ꝛ tñ ñ seqꝛ̄ ꝙ sit ꝑ se. vñ ab aᵒ hꝫ ꝓpō ꝙ sit nec̄ia ð se: ꝛ ab aᵒ hꝫ ꝙ sit ꝑ se. Dicim⁹ ꝓpōnē eē nec̄iaꝫ ð se: qñ extrema ipi⁹ sꝫ imutabilr̄ vnita ī q̄cūqꝫ eē ꝯcipiaꝛ̄: siue ī re: siue ī itellu: ita ꝙ nec̄itas ꝓpōnis ē ex imutabili hitudie termioꝝ: sꝫ ꝓpō ē ꝑ se: qñ ī subto icludiꝛ̄ rō formalꝰ ihērēᵉ ꝑdicati ad ipꝫ. Mō stat aliq̄ extrema ꝓpōnis eē imutabilr̄ vnita: ꝛ hr̄e nec̄iaꝫ hitudinē ad se iuicē: ꝛ vnū ñ icludere rōnē formalē ihērētie alteri⁹. sic ē ī ista. vnū ē ens. ly vnū. nō pt hr̄e rōnē formalē ihērētie ꝑdicati: cū ī ꝑdicato sit rō formalꝰ ihērētie subti. Et cū tu dicis. si ista est ꝑ accñs. vnū ē ens. ḡ ꝑsuppōit aliq̄ꝫ poꝛē. Cōcedo ꝛ dico: ꝙ ista. ens ē vnū. ē poꝛ q̄ȝ ista. vnū ē ens: ꝛ cū tu dicis: ꝙ termis isti⁹ ꝓpōnis vnū ē ens: ñ ē aliqs termin⁹ poꝛ. ḡ nulla ꝓpō poꝛ. Nego argᵐ: qm̄ ex eisdē termis pt formari ꝓpō poꝛ ꝛ posterioꝛ. poꝛ vbi ꝑdicaᵐ directe ꝑdicaꝛ̄ ð subto. posterioꝛ: vbi termin⁹ in pori ꝓpōne ꝑdicaꝛ̄ idirecte: mō passio q̄ se hꝫ vt act⁹ ꝛ forᵃ reᵘ sbti ꝑdicaꝛ̄ directe. sbꝫ āt cū se hēat vt māᵃ ꝑdicaꝛ̄ idirecte. ¶ Ad alteꝝ argᵐ. Rñdeꝛ̄ negādo assūptū: ꝙ qñ ī aliq̄ ꝓpōne ē depēᵃ ad ꝑdicaᵐ: ꝛ ī aᵃ ad subꝫ: illa in q̄ ē ðpēᵃ ad ꝑdicaᵐ dicaꝛ̄ eē magꝰ ꝑ se: qꝛ ꝑseytas ī ꝓpōne ē ex ðpēdēᵃ ꝑdicati ad subꝫ. ñ āt ex ðpēᵃ subti ad ꝑdicatū. ¶ Pōt ēt argui reducēdo argᵐ ꝯ ipꝫ. Qñcūqꝫ ī aliq̄ ꝓpōne ē ðpēᵃ ad ꝑdicatū: illa ꝓpō ē magꝰ ꝑ se q̄ȝ sit illa vbi ñ ē talꝰ ðpēᵃ. ista ē tua: sꝫ ī ista ꝓpōne. ens ē vnū: ē magꝰ ðpenᵃ ad ꝑdicatū q̄ȝ ī ista. vnū ē ens. Probaꝛ̄. illud magꝰ hꝫ rōnē ꝑdicati: qð magꝰ hꝫ rōnē forᵉ: ꝛ illð hꝫ magis rōnē subti: qð magꝰ hꝫ rōnē māe. Ista ē tua: sꝫ passio hꝫ rōnē forᵉ reᵘ subti: ꝛ ñ eꝯ. ḡ maioꝛ erit ðpenᵃ ī ista ꝓpōne. Ens ē vnū: q̄ȝ ī ista. vnū ē ens. ¶ Pōt ēt 2ᵒᵒ rñderi: ꝙ vbi ē ðpenᵃ ad illð qð ē ꝑdicatū ꝭꝫ eē: ꝛ ꝭꝫ dici: ibi ē eēntialioꝛ: ꝛ maiō ðpēᵃ. Et cū dicis: ꝙ ī ista ꝓpōe. vnū ē ens: ē ðpēᵃ ad ipꝫ ꝑdicatū. Rñdeo ꝙ lꝫ ens dicaꝛ̄ esse ꝑdicaᵐ reᵘ vni⁹ ꝭꝫ dici: nō tñ ē ꝑdicatū ꝭꝫ eē. Vñ ens ē pᵐ ꝑdicatū ꝭm eē reᵘ coꝝ q̄ sūt ī recta linea ꝑdicamtali: sꝫ reᵘ passionū ꝓpriaꝝ ꝛ dr̄iaꝝ: seu modoꝝ ꝯꝛentiū: nō est pᵐ ꝑdicatū: sꝫ respectu istoꝝ est ꝑmū subiectū. quare ꝛc̄.

¶ Est scia que speculaꝝ ens inquātū ens. ⁊ infra.
¶ Unde nobis entis inquātū est ens prime cāe sunt accipiende. Tex.cō.primi. Qō. I.

Queritur. Utrū ens inquātū ens habeat ꝑncipia. loquēdo ꝺ ꝑncipijs incōplexis: ⁊ vt inquātū. teneꝝ specificatiue. ¶ Et argr̄ ꝙ nō. Nā quādo dr̄ ens inquātū ens hꝫ ꝑncipia. aut ly inquātuꝫ, specificat rōnē entis cōeꝫ: aut aliquā pticularē: nō rōnē cōeꝫ. q: rō cōis abstrahit a cā ⁊ a cāto. Neqꝫ ēt specificat rōneꝫ entis vt ē limitata ⁊ ꝺterminata ad sua iferiora: q: hinc seqreꝝ ꝙ i aliquo inferiori ad ens eēt duplex entitas: vna cōis: altera pticularis: cōis i qua ꝯueniret ens creatū cū deo: pticularis ꝫ quā ens creatū eēt cātuꝫ. ¶ Scđo ꝑncipalr̄ argr̄ sic. Cōfirmando ꝓcedēs argumentū q̄tū ad h: ꝙ ens vt limitatū nō hꝫ ꝑncipia: ⁊ ar̄ sic. Ens inquātū subꝫ meta. habet ꝑncipia: ſꝫ ens inquātū subꝫ metaphysice nō est ens limitatū: ergo ens vt limitatū non habet principia.

Ad oppositū est Ar. in ꝑncipio q̄rti metaphy. Ubi hꝫ: ꝙ scia metaphy. ꝯsiderat ens inquātum ens: ex eo ꝙ ꝯsiderat ꝑmas cās: q̄ sūt cause entis inquātū ens ē. ⁊ hāc eādē snīaꝫ habꝫ in ꝑncipio. 6. ¶ Et ꝓbaꝝ rōne. Effectus vlīs hꝫ reduci in cās vlēs: ſꝫ esse est effectus vlīssimus: ergo habꝫ reduci in cās vlīssimas: sed tales cause sunt deus ⁊ intelligentie. igiꝝ ⁊c̄.

In ista. q. ꝑmo ponētur q̄dā distīōnes. 2° recitabitur opinio q̄ non teneꝝ. 3° rn̄debiꝝ ſm mētē ꝓpriaꝫ. Ultimo solueneꝝ rōnes in ꝑncipio.

Quātum ad ꝑmū. ¶ Prima distictio est ista. ꝑn° entis q̄dā sūt cōplexa. q̄dam incōplexa. cōplexa sū: ꝑncipia inherentie ꝓprietatū ⁊ passionū ad ens. ꝑn° icōplexa sunt ꝑn° entis q̄tuꝫ ad eē. ¶ 2ª distinctio ē ista: ꝙ ens pōt ꝯsiderari q̄tū ad eētiā ⁊ rōnē entis. Alio° q̄tū ad ei° scibilitatē: ⁊ vt ꝺ eo aliqd ē scibile.

His stātibus de scđo. Rn̄deꝝ a nōnullis ⁊ ē sententia San. Tho. in ꝑ° pte. q. 45. ar. 5. ꝙ ens ⁊ eē est effcūs ipsi° dei: ita ꝙ ad eē nō cōcurrit agens gnāns: ſꝫ ꝓcise agēs ꝑmū: qꝺ est de°. ⁊ fundamētuꝫ suū est illud qꝺ adductū est ad oppoᵐ. s. effcūs vlīssimus hꝫ reduci in cāꝫ vlīssimā. eē est hꝫ. ergo ⁊c̄. ¶ Uñ imaginaꝝ ꝙ in effectu ꝓducto plures gradus cōcurrūt quoꝝ q̄libꝫ est termin° actiōis ꝺterminati agētis. Nam in aīali cōcurrit eē q est q̄daꝫ gradus ꝑfectiōis i ipso. cōcurrit gradus sube. gradus corporeitatꝭ. gradus viuētis. gradus sensitiui. Gradus ꝑm° q ē eē: determiate ē a deo. ⁊ grad° sube ē ꝺterminate ⁊ ꝓcise ab aliq̄ itelligētia citra deū. Et sic de oib° alijs gradib°: quoꝝ q̄libet cōcomitaꝝ ipꝫ ꝯpositū vt termin° ꝺterminate actionis respcū determinati agētis. ¶ Cōtra istā opinionē istaꝝ: ꝓbando ꝙ eē nō tm̄ ē a deo: verū ēt a generante. ¶ Et ar̄ sic. a quocūqꝫ gnātur cōpositū: ab eodē est esse cōpositi. Sꝫ ꝯpositū ē a generante. Igiꝝ ab eodē ē eē ꝯpositi: maior pꝫ: q: gnō est via ad eē. Et probaꝝ ēt alia rōne: q: a q̄cūqꝫ gnātur ꝯpositū ꝑ ei° actiōeꝫ forma ē in mā. Sed formā esse in mā ē cōpositū hr̄e eē: q: nō est imaginabile ꝙ forma sit in mā: ⁊ cōpositū nō hēat eē: q: aut eē ꝓcedit ꝯpositū: aut seqꝝ ipꝫ. Si ꝓcedit: ergo i aliq̄ istāti ꝑori erit esse cōpositi in quo nō erit ipꝫ ꝯpositū: qꝺ ē absurdū. Si vō sequitur ipꝫ ꝯpositū: in aliquo istāti erit ꝯpositū i quo nō erit esse cōpositi: ⁊ tūc seqtur ꝙ quū in aliq̄ ꝑori sit ipm cōpositū in quo nō est ei° eē: poterit sine ꝯdictione ꝯpositū separi a suo eē: q: ꝑora ſm nāꝫ sunt q̄cūqꝫ ꝯtigūt eē sine alijs: ⁊ alia nō sine ipsis. Testāte Ar. 5. meta. ca. de priori. Quū igiꝝ ꝯpositū ꝑus genereꝝ q̄ꝫ suū eē: nō repugnabit cōposito fieri ⁊ gnāri sine suo eē. Nec valet dicere ꝙ eē nc̄c̄io ꝯcomitaꝝ cōposituꝫ: q: nō cōcomitaꝝ ipm vt terminus actionis agentis naturalis: sed vt terminus actionis diuine: ⁊ (quum deus non agat ex necessitate nature: sed libere ad extra: quuꝫ cōpositum fiat a gnāte) poterit deus non dare esse ipsi cōposito. ¶ Nec ratio adducta ꝺ effectu vniuersali: ⁊ cā vniuersali aliqualiter cogit. Nam aut ipsa peccat per fallaciaꝫ equiuocationis. Aut minor rōnis erit falsa. ¶ Pro quo notandū ꝙ vniuersalius diciꝝ duobus modis. s. ſm predicatiōeꝫ ⁊ perfectioneꝫ. Illud est vniuersalius predicatione: cui° ratio dicitur aut reperitur in plurib°. Illud aūt ē vlīus ſm perfectionem: cuius rō est ꝑfectior: aut pluriuꝫ perfectionū cōtentiua. Quando ergo tu dicis. effectus vniuersalis hꝫ reduci in causas vlēs: aut tu intelligis de vlī ſm perfectionē (in maiori: ⁊ in minori) aut ꝫ ꝑdicationem: sic ꝙ in vtraqꝫ ꝑmissa vniformiter accipiaꝝ vlīus: si sic: minor est falsa: ꝙ esse sit effectus vlīor ſm ꝑfectionē: q: quod stat cū imperfectissimo ente: nō pōt eē vlīus ꝫ ꝑfectionē: q: nihil est ꝓximū imꝑfectissimo: aut stat cū ipso: nisi sit iperfectū. Esse aūt ē hꝫ: igitur mīor ē falsa. Si vero tu assumas i vtraqꝫ ꝑmissa vlīus ꝫ ꝑdicationē. maior est vera: ⁊ adhuc mīor est falsa: q̄tū ad istā parteꝫ: ꝙ de° sit cā vlīor ſm ꝑdicationeꝫ. Si vero aliter sumas vlīus i maiore: ⁊ aliter in minore: argumētū ē in q̄tuor terminis: ⁊ peccat ꝫ equiuocationeꝫ. ¶ Dōm ē igiꝝ: ꝙ genitū ꝫ eē ē nō soluꝫ a deo: vex ēt a gnāte: ⁊ ab oibus causis eētialr̄ ordiatis: ita ꝙ ad eūdeꝫ effcūm ſm eūdeꝫ gradū cōcurrūt oēs cāe ꝑdicte ordie eētiali. Nō q̄deꝫ sic ꝙ i aliq̄ ꝑori nā deus causet esse cōpositi: in quo non causat generans: aut aliqua causa secunda. ¶ Pro quo notandum: ꝙ ordo nature vno modo est inter aliq̄ que possunt esse sine seinuicē (aut causare) sine contradictione. Alio modo ordo nature est inter aliqua: quoꝝ vnum est perfectius reliquo: aut perfectius ⁊ principalius agit. Si loquamur de ordine nature primo modo: non est ordo talis inter primam causam causanteꝫ esse: ⁊ ipsum generans: sed in quocūqꝫ instanti nature prima causa causat esse compositi: in eodē instāti nature generans causat idē esse. Licet (scđo mō loquēdo) prima cā ꝑncipali° causet q̄ꝫ cā scđa aut gnāns. ¶ Aduertēdū tm̄ ꝙ lꝫ ipsum esse sit a causa prima ⁊ scđa simul: eē tamē in tali gradu determinato ⁊ determinate ꝑfectionis: est a cā scđa. s. a gnānte ⁊ nō a ꝑma. Nam causa scđa nō addiꝝ prime ad ꝓducendū effectū ſm eē: nisi vt addaꝝ ordinata ⁊ limitata ꝑfectio effectui: que limitatio perfectionis non posset esse a causa prima solū: ⁊ maxime ꝫ ꝑncipia Ar. ponētis ꝑmā cām agere ex necessitate nāe. Queciūqꝫ. n. causanꝝ ab aliqua cā imediate agente ſm vltimuꝫ virtutis sue (sicuti est causa naturalis) sūt eque ꝑfecta ⁊ in eodē gradu ꝑfectionali. Igiꝝ si oia eēnt imediate a deo causante ex necessitate nature essent eque perfecta. ¶ Sed insurgit difficultas pp q̄d deus ⁊ itelligētie dicunꝝ eē cāe entitatis rei ꝫ Ar. vt supi° allegatū ē in. 4. ⁊ in. 6. meta. ¶ Rn̄deꝝ ꝑ: ꝙ sic dr̄: q: entitas tāq̄ꝫ effectus primus eis ꝑncipalius attribuiꝝ. Sunt. n. principaliores cause in essendo: ⁊ in causando. Igitur (cuꝫ ꝑmuꝫ cātum in re sit rei entitas: dicente Proculo libro de causis. Prima rex creatax est esse. hoc est. ꝑmum habitum ⁊ productum in re: est esse) entitas ⁊ esse tāquaꝫ primus effectus causis primis ꝑncipalius dꝫ attribui: ⁊ ita appropriate dr̄ cause entitatis: non q̄dem q: alie cāe non concurrant: sed q: non sic primo ⁊ ꝑncipaliter causant.
¶ Alio mō pōt exponi textus Ar. q: entitas simplr̄ dr̄,

ee a talib⁹ causis:q̄ specificatio ⁊ determinatio effectus est ab agēte pticulari:⁊ ab alijs causis pticularib⁹:vt dictū ē supi⁹. Nā q̄ vl̄es cause nō specificāt:s₃ pticulares: iō dr̄:ꝙ talis entitas ē a pticularib⁹:s₃ entitas absolutis accepta ab vl̄ib⁹. ¶ Tertio mō pōt dici:ꝙ prime cause dicunt̄ cāe entitatis:q̄ aligd cāūt ēt effectiue sine motu vt alias diximꝰ in q̄ōne. Utrū metaphysicus possit ꝓbare subās sepatas eē. Et tale causatū sine motu ⁊ mutatione est isensibile ⁊ imāle. Esse ḡ simplr̄ ē a causis vl̄ibus. Sed eē sensibile aut materiale a particularibus q̄ non causant sine motu.

Ex his quātū ad 3ᵐ arti. R̄ndet̄ ad q̄ōnē s̄m duplicez ꝯ̄nē. ꝑma est hec. Ens inq̄ꝫᵐ ens (specificatiue) habz ꝑncipia icōplexa put ens icludit̄ i suis iferiorib⁹:q̄ ꝯ̄ declarat̄. Nā qd̄ ꝯpetit alicui iferiori ꝯtēto sub ente:nō repugnat rōni entis:s₃ aliqd̄ ꝯtētū sub ente ē ꝑncipiatus ⁊ hz ꝑncipia icōplexa. igr̄ nō repugnat enti sub rōne absoluta entitatis hr̄e ꝑncipia icōplexa. ¶ 2ª ꝯ̄ ē:ꝙ ens inquātū ens hz ꝑnᵃ:vt ly inq̄ꝫᵐ. tenet̄ reduplicatiue q̄ sunt ꝑncipia iherentie ꝓprietatū ad ipm ens. Ista ꝯ̄ ꝓbatur. Oē subz hn̄s ꝓprietates ⁊ passiōes ꝑ se ꝑ sibi iherentes hz ꝑnᵃ ꝑ que tales ꝓpetates pn̄t sciri ⁊ dmōstrari d ipso. ens est hmōi. ḡ ⁊c̄. De istis autez ꝑncipijs locut⁹ ē Ar. ꝑ posterioꝝ. quiuz ait subz hr̄e ꝓprietates ⁊ ꝑncipia. Nō.n. itellexit d ꝑncipijs in esse nāe vt itelligat̄ subz scientificū necꝰ hr̄e talia ꝑncipia:s₃ solū d ꝑncipijs iherētie: q̄ sūt ꝑncipia subti nō s̄z eē:s₃ i eo ꝙ scibile. Et sic pꝫ ad q̄ōez.

De vltimo arti. Ad argᵃ ꝑncipalia:ad ꝑᵐ r̄ndet̄ ꝙ ens pt ꝯsiderari vel i se:vel i suis inferiorib⁹. Si i se ⁊ i cōi:nō hz ꝑncipia icōplexa. Si vt includit̄ i suis iferiorib⁹:sic hz ꝑncipia. Et ad iprobationē cū dicis:ꝙ tūc darent̄ due entitates i re. R̄ndet̄ negādo ꝯ̄nāz. Et ad ꝓbationē:ꝙ entitas pticularis limitata distiguit̄ ab entitate i cōi. Dico ꝙ entitas q̄ accipit̄ vt limitata:ē eadē cū seipsa accepta i cōi. eadē.n. entitas pt ꝯcipi cōceptu dtermiato ⁊ adeq̄to ipsi rei:vel pōt concipi cōceptu idetermiato:⁊ inadeq̄to rei a q̄ accipit̄:⁊ ita q̄ꝫtūcūq̄ sit vna entitas i re ⁊ in effcū:in intellu tn̄ exn̄s obtiue distiguit̄ s̄z cōceptū determinatū:⁊ idetermina-tū:⁊ ita nō habes ꝙ alia sit entitas pticularis i re ab illa q̄ cōcipit̄ vt i cōi:cū sp̄ sit eadē s̄z re:differēs s̄z itellectū abstrahētē ⁊ s̄z cōceptū abstractū. ¶ Ad 2ᵐ respōsuz ē i corpe q̄ōnis: ꝙ ens vt subz metaphy. nō hz ꝑncipia incōplexa:q̄ vt sic accipit̄ in cōi. S₃ bn̄ hz ꝑncipia cōplexa: q̄ nō sūt ꝑncipia ipsi⁹ q̄ꝫtū ad eē:sed solū q̄ꝫtū ad ei⁹ scibilitatē:⁊ sic dicunt̄ poti⁹ ꝑncipia iherētie passionū:q̄ꝫ dicant̄ ꝑncipia entis. Et quiuz tu dicis ꝙ ens limitatū non hz talia ꝑncipia. Negat̄:ꝓpea q̄ gcqd ē mediū ad sciendum aliq̄ꝫ passionē d supiori:ē mediū ad sciēdū eādem passionē d iferiori:ḡ ens limitatuz hz talia ꝑnᵃ. ¶ Pōt ēt dici negādo argumētū i ea forma q̄ dducit̄:q̄ i ipo cōcurrit duplex fallacia:ꝑma ē:q̄ ꝓcedit ex puris idefinitis. Ex qb⁹ nihil ꝯcludit̄. Alia fallacia ē:q̄ argumētū ē i 3ª figura miore exn̄te negaᵃ:⁊ sic nihil ꝯcludit̄. q̄r ⁊c̄.

¶ Ens autem multis modis dicitur ⁊ ad vnā aliquam naturam. Tex. cō. II. Qō. II.

Queritur questio. Utrū ens qd̄ est commune dō ⁊ creature: sit vniuocū:sic ꝙ hēat aliq̄ꝫ vnaz rōnem formalē cōez dō ⁊ creature. ¶ Et ar̄ negatiue.ꝑsupponēdo tria.ꝑᵐ ꝙ nihil ē intelligibile:nisi icludat ipz ens q̄ditatiue. Istud ꝑsuppositū ꝓbat̄. itelligibilitas ē passio entis. passio nō pt cōpetere alicui nisi cui cōpetit rō formalis subti. sic̄ nihil pt eē risibile nisi sit hō. ⁊ icludat rōnē formalē hois. ¶ Scd̄o ꝑsupponit̄:ꝙ nullū cōe diuidit̄ nisi sit i se vnū ⁊ vniuocū. Ista ꝓpō pꝫ:q̄ qd̄ ē in se diuisuz nō pt diuidi. ¶ 3ᵐ ꝑsuppoᵐ ē.ꝙ ꝯ̄hēs nūq̄ꝫ includit q̄ditatiue ipz ꝯ̄hibile. Silr̄ diuidēs nūq̄ꝫ icludit q̄ditatiue ipm diuisum. Ista ꝓpō ꝓbat̄. q̄ si sic:aut icluderet ꝑcise ipz diuisuz:aut aligd aliud. Nō ē dandū ꝑᵐ. q̄ tūc i diffōne cōmitteret̄ nugatio. q̄ in ea ponit̄ diuidens ⁊ diuisuz (sic̄ i diffōne hois ponit̄ anial ⁊ rōnale.) Et si idē iportaret̄ ꝑ vtrūq̄:idē bis repeteret̄. si dat̄ 2ᵐ seqtur idē qd̄ ꝑus. s. ꝙ aligd idē bis dr̄. ¶ His ꝑsuppositis ar̄ sic. si ens sit cōe:vt dcm̄ ē (cū sit vnū ⁊ vniuocuz) diuideret̄ ꝑ aliq̄ diuidētia. sint illa exēpli grā finitū ⁊ ifinitū. Aut finitū icluderet ens q̄ditatiue: aut nō. Nō ē dādū ꝑmū ex tertio ꝑsupposito. ḡ dādū ē 2ᵐ. s. ꝙ nō icludit ipz ens q̄ditatiue. s₃ qd̄ nō ē ens q̄ditatiue:nō ē itelligibile. igit̄ finitū nō eēt itelligibile. igr̄ nec vex. ¶ S₃ ad h̄ respōdēt Sco. ꝙ nō oꝫ ꝙ illud qd̄ ē itelligibile sit ens q̄ditatiue:s₃ sufficit ꝙ sit ens realr̄ ⁊ idētice. ¶ Cōtra. oīs ꝯceptus vniuoc⁹ hz vnā rōnē formalez tm̄: ḡ rō formalis entis erit tm̄ vna. Añcedens est euidens: q̄ si conceptus habet multiplices rationes formales: nō eēt vniuocus:vt pꝫ ex diffinitione vniuoci ⁊ equiuoci. Tūc sic ista vna ratio formalis entis aut ē realis: aut quiditatiua. Si est realis:ḡ tm̄ realiter icluderet in diuidēte:ergo ipm diuidēs nō erit itelligibile:vt pri⁹ argutuz est. Si autem est q̄ditatiua:ergo q̄ditatiue icludet̄ i diuidente:q̄ qd̄ est in se q̄ditatiuum:est cuilibet alteri q̄ditatiuum. ꝯ̄ns est falsum:⁊ contra tertiū presuppositū: igitur ⁊ añs. ¶ Itez ꝙ tantū realiter ens includatur in diuidente. s. finito:improbatur. q̄ certum est ꝙ finitus diuidens ens distinguitur ab ente:ergo est vnum. quod est vnum:est ens etiam quiditatiue: q̄ impossibile est ꝙ passio (vt dictum est) competat alicui: nisi illi cōpetat ratio subiecti. ¶ P̄. si in ente concurrunt realitas ⁊ quiditas. ita ꝙ ratio entis sit realis ⁊ quiditatiua: aut realitas entis est prior quiditate entis saltem s̄m rōnē. aut econtra. si dicas ꝙ est prior:ergo diuidentia in illo priori erunt precise ens realiter:⁊ sic non erūt intelligibilia ex ꝑmo presupposito. Si autem quiditas est prior: ergo diuidentia icludēt rōnez entis q̄ditatiue:⁊ ita erit contra tertiuz ꝑsuppositū. Ex quo sequitur:ꝙ ens nullo mō pōt diuidi:⁊ ex ꝯ̄nti nō ē vniuocū. ¶ Scd̄o ꝑncipaliter arguit̄. illa q̄ vniuocant̄ in aliquo cōi:hn̄t aliq̄ꝫ similitudinem:sed inter ens creatū ⁊ icreatū nulla pōt eē similitudo. Tū q̄ in ifinitū distant. (q̄ tanta distantia ē iter extrema:q̄ꝫtus ē excessus ꝑfectionis extremi. extremus ꝑfecti⁹ ē ens icreatū:⁊ excedit creaturā excessu ifinito:ḡ distātia iter deū ⁊ creaturā erit ifinita. Ex h̄ iferit̄: ꝙ cū inter ista nulla sit silitudo:ab istis nō pt abstrahi vnus cōceptus cōis vniuoc⁹) tū ēt q̄ plus ꝯueniūt ars ⁊ artificiale:q̄ꝫ dē ⁊ creatura:q̄ iter artē ⁊ ipz artificiale nō ē distātia ifinita:⁊ tn̄ ab arte ⁊ artificiali. s. a domo nō pt abstrahi vn⁹ cōcept⁹ vniuoc⁹ imediatus:ex eo:q̄ dom⁹ est effcūs equiocus respcū artis:ḡ si ab istis nō abstrahit̄ aliqd̄ vnū cōe vniuocū imediatū:multo min⁹ a deo: ⁊ a creatura. ¶ Argr̄ tertio principaliter. presupponēdo ꝙ ens:quod predicatur de deo:sit illud idem ens quod est in deo. Quo stante ar̄ sic. aut ens qd̄ predicat̄ de deo est sūme necesse eē:aut nō sūme nec̄e eē:si dat̄ ꝑᵐ (cū istud ens icludatur in creatura:) sequitur ꝙ creatura erit sūme necesse eē. si autē rō entis in se nō sit necesse eē. ⁊ ista rō includitur in deo:ḡ aligd icludetur in deo q̄ditatiue ⁊ formalr̄:quod nō erit nec̄e eē:ergo deus non erit ens sūme nec̄ium:ꝯ̄ns est ipossibile. ḡ illud ex quo sequitur.

¶ Quarto arguitur. si ens importaret vnū ↄceptū realē ⁊ cōez
vniuocū seq̄ret ꝙ i deo eēnt due entitates: vl' due rōnes
formales entitatꝫ. ↄñs ē fl'm. g̊ ⁊ añs. ↄñs sic deducit̄. sic
se hꝫ aīal i cōi ad hoīez (ſꝫ viā Sco.) sic se hꝫ ens in cōi
ad h ens qd̄ ē deus: ſꝫ sic se hꝫ aīal ꝙ importat aīaz sensiti/
uā cōez distictā ex nā rei ab hac aīa sensitiua pticulari ī
hoīe (qd̄ pbat̄: q2 aīal i cōi ſꝫ Sco. distiguit̄ ex nā rei a
suo iferiori: g̊ aīa sensitiua cōis: sic distiguet̄ ex nā rei ab
hac aīa sensitiua pticulari: q̄ dato seq̄t̄ ꝙ i hoīe erūt due
aīe sensitiue ex nā rei distīcte) ex h iferet̄ ppositū ꝙ (cū
entitas cōis distiguat̄ ex nā rei ab hac entitate pticula/
ri.) in deo erūt due entitates distīcte ex nā rei. ¶ Itē 5°
pncipalr̄ ar̄. psupponēdo: ꝙ qñ sūt duo termini ↄuertibi/
les: ⁊ vnus p̄dicat̄ d̄ altero cū ista distōne inq̄ꝫm. ly inq̄ꝫtū.
nō reduplicat aliqd aliō a subto: ſꝫ tm̄ illud qd̄ ē subm.
Ut dōo: hō iq̄ñtū hō ē risibil': ly inq̄ꝫtū. precise redupli/
cat illd̄ qd̄ ē hō: ſꝫ qñ termini nō sūt ↄuertibiles ly. inq̄ꝫ/
tū. reduplicat aliqd̄ cōe ad sbꝫ. Ut dōo: hō inq̄ꝫtū aīal ē
sensitiu9. Isto stāte ar̄ sic. Ar. 7. meta. hꝫ ꝙ accñs inq̄ꝫm
ens diffinit̄ p subaꝫ: aut ly. inq̄ꝫtū. reduplicat aliqd con/
uertibile cū accñte: aut aliqd cōe. Si p̄mo9 hr̄ itentū: ꝙ
ens qd̄ p̄dicat̄ d̄ accñte ↄuertit̄ cū ipo. Si vero dicas ꝙ
reduplicat aliqd̄ cōe: tūc seq̄t̄: ꝙ oē ens diffinit̄ p subaꝫ:
q2 sic seq̄t̄: hō inq̄ꝫtū aīal ē sensitiu9: g̊ oē aīal ē sensitiuū:
ita i pposito: ⁊ tūc vltra. Oē ens diffinit̄ p subaꝫ: g̊ suba
diffinit̄ p subaꝫ: ⁊ sic i infim. ¶ Ultio ar̄. si ens sit sic cōe
vniuocū. g̊ ens d̄ se erit potētiale: g̊ (cū icludat̄ in deo)
aliqd potētiale erit i d̄o: qd̄ ē flꝫ. 2a ↄña pꝫ. Pria pbat̄: q2
oē ↄdibile ē i po9 respcū ↄdētis: ens ē hm̄: g̊ ⁊c̄. ¶ Nec va
let dicere ꝙ ens ↄdit̄ p modos itrisecos q nō distiguūt̄
realr̄: nec formalr̄ ab ente. ¶ Quia stante ista idētitate
reali ac ēt formali: quā tu ponis: cū ↄcedas modū itrise/
cū ↄdētē nō eē d̄ eēntia entis: neq3 icludi i eius q̄ditate.
ita ꝙ ens ↄsideratū ſꝫ suā q̄ditatē nō includit modū ↄ/
dētē: g̊ vt sic ē i po9 ad ipꝫ: ⁊ cū vlterius ex po9 ⁊ actu fiat
vnū p ↄpōnē: seq̄t̄ ꝙ ex ente ⁊ mō: fiet vnū ↄpositū: ⁊ cū
tale includatur in deo: vel sit ipsemet deus: dabitur ali/
qua compositio in deo: qd̄ sapit heresim.

Ad oppositū tm̄ ar̄. Nullū eq̄uocū pt̄ eē subꝫ p̄/
mū alicui9 scie: neq3 obꝫ p̄m itelle
ctus. Sed ita ē ꝙ ens ē subꝫ p̄m scie meta ⁊ obꝫ p̄m itel/
lectus. g̊ ⁊c̄. maior pbat̄. q̄ꝫm ad p̄mā ptē: q2 eq̄uocū ipor
tat tm̄mō vocē cōez: ſꝫ d̄ voce nulla passio sciri pt̄ simulr̄
scia d̄mr̄at passiōes d̄ subto: ſꝫ h nō pt̄ esse d̄ aliq̄ ↄceptu
eq̄uoco. dicēte Ar. i. posterioꝝ. scia ē vni9 gnīs subei: h ē.
scia ē de ↄtinēte passionē scibilē d̄ subto: qd̄ subꝫ ē vnūꝫ
ſꝫ rōnē formalē ⁊ vni9 gnīs: h ē hñs aliq̄ꝫ vnitatē gene/
ricā: vl' q̄si genericā. eq̄uocū āt non hꝫ talē vnitatē. g̊ ⁊c̄.
Probat̄ ēt 2a ps. q2 obꝫ p̄m po9 cōparat̄ ad ipaꝫ pōm: vt
motiuū ad mobile: aut vt terminatiuū ad termiabile: ſꝫ
qd̄ mouet aliq̄ꝫ pōꝫ: d̄ necessitate hꝫ aliq̄ꝫ formā: seu ali/
quā vnā rōnē formalē p quā mouet: aliogn nō moueret.
Eq̄uocū āt nullā vnā rōnē formalē hꝫ: g̊ vt sic nō pt̄ esse
obꝫ p̄m po9. Hoc idē ponit̄ ex rōne terminandi actū po9.
q2 qd̄ i se termiat actū po9 ē i se vnū: ⁊ pp h dixit Ar. 4.
meta. tex. cōmē. io. q vnū nō itelligit: nihil intelligit. q̄si
dicēs ꝙ q̄cq̄d itelligit̄: itelligit̄ sub rōne vni9: ⁊ ex ↄñti
qd̄ terminat actū itelligēdi: termiat vt vnū. Mior p̄nci
pal' pbat̄ q̄ꝫtū ad p̄mā ptē. Tū ex. 4. meta. i p̄n9: ⁊ ex cō.
p eiusdē. Tū q2 si ens ↄsiderat̄ i meta. aut ↄsiderat̄ taq̄ꝫ
subꝫ p̄m: ⁊ sic hr̄ itētū aut aliqd ↄtētū sub subto p̄: ⁊ h non
pōt dari. q̄r ⁊c̄. Scda ps eiusdē mioris pbat̄ per Auic. i.
metaphy. ca. 5. dicētē. ens p̄9 ipressiōe iprimit̄ i aīa: nec
pōt manifestari ex aliqs notiorib9 ⁊ certiorib9 se. Ex qua
snia ar̄ sic. qd̄ p̄ occurrit po9 cognoscitiue ⁊ ē notissimū i/
ter oīa cogscibilia a po9: ē obꝫ ei9 p̄m: q2 sic subꝫ i scia est
notissimū i ipsa: ⁊ ē p̄mū qd̄ occurrit itellectui i tali scia:
sic est d̄ obto p̄ respcū po9. qd̄ p̄ occurrit ei vt sibi notissi/
mū: ſꝫ ens ē hm̄. p Auic. respcū itell's nr̄i. ergo ⁊c̄.

In ista. q. sūt tres arti. p̄ ponēt̄ distōnes. 2° loco ↄ
respōsiua. 3° ⁊ vltīo r̄ndebit̄ ad arg9.

Circa p̄mū arti. sūt q̄nq3 notāda. ¶ Primo nōn
est: ꝙ ↄceptus vno mō accipit̄ ex pte itellus:
alio mō ex pte obti. Prio mō ↄceptus appellat̄ ↄceptꝫ
formalis. 2° mō appellat̄ ↄcept9 obtiuus. p̄m9 ↄcept9 est
actus itelligēdi q̄ aliqd ↄcipit̄ ⁊ itelligit̄. scd̄s ↄcept9 est
ipꝫ obꝫ ↄceptibile qd̄ cōcipit̄ ⁊ itelligit̄. ¶ Pro q̄ ē no/
tādū: ꝙ talis cōcept9 obtiuus ē obꝫ pn̄s itellectui sub ra/
tiōe mouētis: aut terminātis actū po9: vel ſꝫ aliq̄s qd̄ ē
in pxima dispōne ad mouēdū itellm̄ vel terminādum:
queadmodū ē obꝫ relucēs i spē itelligibili: que vel actu
mouet itellꝫ: vel saltē ē i po9 pxima ad mouēdū. Sco. tñ
in theorematib9 vr̄ dicere: ꝙ obꝫ hñs relationē actualē
ad itellꝫ sub rōne mouentꝫ aut terminātis est concept9.
Un̄ dicit: cōceptū dico oē actu cognitū put hꝫ eē i itellu
nō sicut forma in re: ſꝫ put cognitū ē in cognoscēte: ⁊ ta/
le eē in. dicit relationē obti ad itellm̄ vel ecōuerso: vel
vtrinsq3 ad vtrūq3. In. 9. tñ theoremate extēdit nomen
cōceptus ad obm̄ itelligibile. Un̄ hꝫ hec v̄ba. Cōceptꝫ
dico: ꝙ actū itelligēdi terminat. hoc obm̄ d̄r: vel itelligi
bile vel itellectū vel itētio. p̄mū cōissimū est ad oēs po/
tētias. scdm̄ ad obm̄ itellectus in po9 vel in actu. tertiꝫ
ad obiectum intellectus in actu. quartum Arabes i vsu
habent: vt Auic. ⁊ Auerroys. Unde sicut intentio dicit̄
equiuoce de obiecto ⁊ actu: sic ⁊ conceptus. hic autē ac/
cipitur per obiecto. Hec Sco. Ex quo cōcludit: ꝙ nō tm̄
obiectum actu intellectuꝫ: seu actu terminans intelle/
ctionē est conceptus: sed etiam obiectum qd̄ terminat
in potētia. ¶ Ulterius est aduertēdum circa hoc ꝙ cō/
ceptus obiectiuus est p̄or ↄceptu formali respectu cui9
est causa ⁊ principium: q2 actus intelligendi causat̄ effe/
ctiue ab obiecto conceptibili represētato in specie in/
telligibili. Ex quo sequitur. ꝙ cum queritur. Utrūꝫ ens
importet vnum cōceptum cōem deo ⁊ creature: non q̄/
ritur de conceptu formali: sed de conceptu obiectiuo:
q2 de conceptu formali nō ē difficultas vtrū eodē actu
intelligēdi possim9 itelligere ens qualitercūq3 cōe d̄o ⁊
creature. Sꝫ q̄rim9 vtrū huic noī ens. corrn̄deat aliq̄ rō
obiectiua q̄ de se possit terminare vnū actū itelligēdi: q̄
rō sit cōis deo ⁊ creature. ¶ Scdo p̄ncipalr̄ ē nōn ꝙ i/
ter cōceptū obiectiuū ⁊ p̄mā itentionē nō est alia dr̄ia:
nisi ꝙ cōcept9 ē ipsa res cōceptibilis sub ea rōne q̄ ē p̄/
sens itellectui vt actu itelligibilis vel itellecta: ſꝫ p̄a itē/
tio ē ipsa res posita in esse cognito ſm̄ aliquē cōceptꝫ
imediate abstrahibilē ab ipsa re: sic hō cōcept9 vl' itell's
inq̄ꝫtū hō: hoc ē sub rōne hūanitatis vel sub rōne alia. s.
aīalitatis. viuētis. ⁊c̄. q̄ sit imediate abstrahibilis: d̄r eē
p̄ma itētio. Un̄ diffinit̄ itentio p̄ma a Docto. subtili in
p̄mo snia. x. dis. 23. ꝙ ē cōceptus imediate abstrahibilis
a re: qd̄ nihil aliud est dicere: q̄ꝫ ꝙ rō conceptibilis ime/
diate abstracta a re ⁊ ab itellectu cōsiderata d̄r eē p̄ma
intētio. ex quo seq̄tur: ꝙ cū. cōcept9 entis sit aliq̄ rō con/
ceptibilis: a re ipa: imediate abstrahibilis: pro q̄ꝫto ista
rō ↄsideratur ab itellectu: ⁊ ē actu cognita p actū simpli
ceꝫ itelligēdi d̄r intētio p̄ma: vel cōcept9 p̄me itētionis.
¶ Tertio p̄ncipalr̄ nōndū ꝙ itellectus agens vel possꝫ
pōt abstrahere ab obto oēm rōnē itelligibilē seu conce/
ptū iclusūꝫ i obto essentialr̄ vel v̄tualr̄: puta ab albedine
relucēte i spē itelligibili pōt abstrahere rōnē coloris q̄/
litatꝫ: ⁊ entis: ⁊ pōt ferri ipse itellectus sup ipsaꝫ rōnem

abstractã:absq3 hoc q feratr sup illud a quo abstraxit.qr (cũ sit vtus abstractiua) ea q̃ sunt vnita i re: põt separe ⁊ diuidere a se inuicẽ:⁊ tũc poterit ↄsiderare rõnez entis abstractã a re sensibili:nõ ↄsiderando rẽ ipsaz sensibilẽ: ⁊ cũ rõ entis sic abstracta sit:illud i quo non tm̃ cõuenit obz sensibile:verũ ẽt isensibile(qr vez est dĩce q rõ entis cõpetit tali obto:⁊ vere enũciatr ⁊ pdicatr de ipso)iõ rõ entis est rõ cõis vtriq3.℄ Quarto notãdũ ẽ:q cõceptus obtiuus gdam est nois tm̃ ⁊ vocis:gdã ẽ nois ⁊ rei. pmo mõ est qñ aliqð nomẽ ↄcipitr ab itellectu imediate significãs plura:cui nõ rñdet vna res significata. Ita q nulla vna res itelligitr sub vno noie significãte. S3 plura imediate subitelligunt̃. 2° mõ est:qñ nomini significanti corñdet vna res significata que remanet eadẽ vt cõcepta apud oẽs ↄcipiẽtes: Ita q q̃ntũcũq3 vox ⁊ nom̃ variaretr:semp remanet eadẽ res itellecta:⁊ fm̃ h distiguit Ar. voces a ↄceptib' p peryermenias: volẽs:q cõceptus idez sit apud oẽs. Licet non voces.℄ Ultio nõn^m est:q ↄceptus entis cõis do ⁊ creature nõ dr̃ realr realitate subiectiua ⁊ existẽtie:qr qðlz qð est sic reale ẽ extrĩo ⁊ singulare:qð nõ cõpetit cõceptui vli entis:s3 bñ ẽ realr realitate obtiua:qr est aliqð vnũ obm̃ cõceptibile ex natura rei:hñs eẽ obtiuuz i itellectu mediante aliqua spẽ intelligibili repñtante:Qð obm̃ cõceptibile i itellectu pcedit oẽm actũ itelligẽdi ⁊ oẽm actũ collatiuũ:cũ cãet i intellectu actũ itelligẽdi ð se vna cũ itellectu agẽte aut possibili:⁊ qr cã nõ pcedit effcm̃:iõ ↄceptus entl obtiu' est por actu itelligẽdi:⁊ vt sic dr̃ realis:qr non depẽdet ab actu itelligendi in fieri ⁊ in ↄseruari:cũ maneat habitualr i itellectu manẽte spẽ itelligibili.nõ depẽdet etiã ab actu collatiuo itellectus:g̊ vt sic est realis:qr ens rõnis ppriissime dictũ est:qð cãtur p actũ collatiuũ itellectus:sicut oẽs itentiões scðe:g̊ vt sic est ens reale. Est ẽt ↄceptus entis realis:qr imediate abstrahitr a re:⁊ ei substistit aliq̃ res i effectu ⁊ extra animam.

Quãtum ad 2^m arti.pono hãc ↄnẽ: conceptus entis est vn' ↄcept' vniuocus do ⁊ creature. Primo pbatr. Impoĩe est eundẽ ↄceptũ eidẽ intellectui oĩno sil' eẽ certũ ⁊ dubiũ:sed aliqs itellectus est certus ð aliquo qð est ens:dubitando:vtrũ sit de' vel creatura:ergo ⁊c.℄ Ad hoc respondetr ab aduersarijs cõcedendo maiorẽ:⁊ ad miorẽ dr̃.q itellectus ẽ certus ð aliquo vno disiuncto qñ dr̃ q deus est ens:⁊ silr creatura: dubitat tñ de q̃libz pte disiuncti.℄ Sed ↄ istã rñsiõez instatr. Impoĩe est eudẽ ↄceptũ oĩno hri sub disiũctione ⁊ sine disiũctione.Sed ↄceptus entis a disputãtib' ð pncipio hr̃ sine oi disiunctiõe:⁊ ↄceptus iferiores ↄcipiuntur ab ipsis cũ disiunctiõe:g̊ nõ sunt idez cõcept'. maior est manifesta. Qm̃ dato opposito seq̃retr ↄdictio:minor ãt pbatr. Quia tã phõs:g ponebat illð qð ponebatur pmum pn^m eẽ icreatũ:q̃z ille g ponebat tale pn^m eẽ creatu:affirmabat illud pn^m esse ens. Dubitabat aũt vtruz hoc vel illð. Disiũctio g̊ nõ cadebat sup ↄceptũ entl certũ:s3 sup ↄceptus dubios:g̊ ↄceptus entis ẽ ali' a conceptu dubio.℄ Scðo alr rñdent dõo:q ens qð dr̃ de do: ⁊ ens qð dr̃ ð creatura nõ iportãt vnũ cõceptũ:sed duos cõcept':g pp maximã ppinqtatẽ ⁊ silitudinẽ:videntr eẽ vnus ↄcept':⁊ dñt vlteri' q ↄceptus entis qð dr̃ ð creatura:causat ↄceptũ entis qð dr̃ de do.℄ Primũ dcm̃ ipugnatr. Impoĩe est itellcm̃ ↄcipe aliquos duos ↄcept' hñtes analogiã ⁊ ordinẽ eẽntialẽ iter se:nisi vnũ ↄceptũ distiguat ab alio.℄ Probo istã ppõnẽ. Qm̃ sicuti ẽ ordo eẽntialis ⁊ analogia iter aliquos ↄceptus in essendo: ita ⁊ i itelligẽdo. Qm̃ sicut res se hz ad eẽ:ita se habz ad cõcipi ⁊ itelligi. Sed ↄcipiẽdo ↄceptus g fm̃ eẽ hñt talez ordinẽ eẽntialẽ iter se de necessitate itellus distiguit vnũ a reliquo. Qm̃ cũ ordo eẽntialis sit respcũs fundatus i ipsis ↄceptib' fm̃ se:⁊ respcũs nõ possit concipi nisi cõceptis extremis.s.fũdamẽto ⁊ termio.respcũs g̊ itellectus nõ cõcipiet istos ↄceptus i se:nisi distiguat vnum a reliquo. Et ↄfirmatr g Ar.2.de aia pbantẽ dari sensum cõem:g arguit:q qr ẽ aliqs sensus g pcipit drĩaz iter sonuz ⁊ colorẽ:iõ est dare sensuz pcipientẽ sonũ ⁊ colorẽ g est sensus cõis. Sic i pposito de ↄceptib' hñtib' ordinẽ essentialẽ iter se q vterq3 erit ppt' ⁊ distictus a reliq̃.℄ Et ↄfirmatr:qr qñ itellectus itelligit q deus ẽ ens ⁊ creatura ẽ ens:q̃ro ad gd terminatr illa itellectio.aut terminatr ad ↄceptũ cõez entis:aut ad ↄceptũ ppriũ. Nõ pmõ p te:g̊ scðo mõ. Sed itellus ↄcipiẽs ↄceptũ pprium alic':ↄcipit sub rõne illi ppa. S3 rõ q̃ ẽ ppria vni obto ẽ alteri icõpossibil:g̊ itell's sic ↄcipiẽs ↄcipiet ipz ↄceptuz sub rõne alteri icõpossibili. S3 itell's ↄcipiẽs rõnẽ alteri icõpossibilẽ:distiguit talẽ rõnẽ a q̃cũq3 alia:g̊ hr̃ ppositũ.℄ Et ↄfir'.nõ magl isti duo ↄcept' entl dicti ð do ⁊ de creatura sñt vn' vl' vt vn' q̃z duo ↄcept' ð duob' idiuiduis i eadẽ spẽ. S3 gcũq3 itell's hret ↄcept' duoz idiuiduoz:distigueret vnũ a reliq̃:g̊ sic erit i pposito.℄ Itẽ ↄ 2^m dcm̃ cũ dr̃ q ↄcept' entl dicti ð creatura:cãt conceptũ entis dicti ð do Argr.sic. Nullũ obz creatũ pt cãre ↄceptũ pfectiorẽ suo ppo ↄceptu gditatiuo:s3 ↄcept' entis dicti ð do ẽ pfectior:q̃z ↄcept' entis dicti de creatura (qr iste ↄcept' creature hz attributionẽ ⁊ analogiaz ad illũ ↄceptũ dcm̃ ð do:⁊ analogia seu ordo eẽntialr sp ẽ ad pus ⁊ pfecti')g̊ ↄcept' creature vl' entis creati ñ poterit cãre ↄceptũ entis dicti ð do. maior p'.qr cã eguoca ppa. pxia:⁊ total:i suo ordie:nãlr agẽs:nõ pt cãre effcm̃ pfectiorẽ effcũ sibi adeq̃to:⁊ sibi silimo. S3 obz(re^o ↄcept' gditatiui)ẽ hõ.ẽ.n.cã total'in rõne cãe pticularis:⁊ ẽ cã eguoca respcũ ↄcept' gditatiui:quẽ cãt vt effcm̃ ppriũ ⁊ sibi silimũ:ẽ ẽt cã nãlr agẽs:⁊ cũ cãet fz vlt^m vtutl sue pducit ↄceptũ sibi adeq̃tũ:aliogn ñ ageret fz vlt^m vtutl sue:ex q̃ seq̃r q nõ poterit cãre illũ ↄceptũ ð do.℄ Itez 2° ar ad idẽ. Nã data vitate isti' q ↄcept' entl creati cãret ↄceptũ entis dicti ð do:seq̃retr q aliq̃ creatura possz cãre noticiã pfectissimã ⁊ ituitiuã q̃ appellatr visio ð essentia diuina:ↄñs ẽ fl3:g̊ añs.ↄña p'.⁊ accipio illũ cõceptũ ð do g cãtur vtute creature:q̃ creatura cãns talẽ ↄceptũ sit exẽpli gra albedo. Iste cõcept' cãtus ab albedie hz certũ ⁊ determiatũ gradũ pfectiõis:⁊ accipio cõceptũ pfectissimũ ð eẽntia diuina. Iste cõcept'(q̃ntũcũq3 pfectior ẽ:cũ sit creatura ⁊ ens creatũ)hz aliq̃ ppõrtionẽ i rõne excedẽtis ad illũ ↄceptũ g cãtur i nobis nãlr vtute albedis. Sit g̊ ppõtio exẽpli cã millecupla:ita q ista visio q̃ ẽ excedẽs:excedat i millecuplo illũ aliũ cõceptũ in nobis nãlr cãtũ. Tũc accipiatr aliq̃ vna creatura que hẽat talẽ pportionẽ ad albedinẽ datã fz excedẽtiã:q̃lis est pportio visiõis ad cõceptũ datũ. Ita q sic̃ illa visio est pfectiõ i millecuplo pori ↄceptu:ita h creatura sit pfectior albedine fz gradũ millecuplũ:⁊ tũc seq̃r:q sic̃ albedo potuit cãre nãlr illũ ↄceptũ porẽ entis:ita h creatura poterit cãre visiõez ð eẽn':rõ ẽ euidẽs. Qm̃ q̃l' pportio est albedis ad ↄceptũ entl datũ:tal' pportio ẽ creature nũc date ad visionẽ ð eẽntia dina.ↄñs ẽ fl3:qr fz oẽs nõ ponitr talis visio posse cãri i nobis nisi vtute essentie diuine.℄ Scðo ad ↄnẽ pncipalẽ ar. Impoĩe ẽ aliq̃ pla in eodẽ cõceptu oĩo sil' cõuenire ⁊ differre. S3 ðs ⁊ creatura cõueniũt i cõceptu entis:⁊ dñt i cõceptib' ppriys. g̊ ⁊c. maior p3:qr ipoĩe ẽ idẽ fũdamtũ fũdare i se opposítos respcũs:⁊ re^o eiusdẽ termi:qm̃ tũc seq̃retr ↄdictio cũ in q̃lz spẽ oppõis icludatr ↄdictõ:s3 ↄueniẽ' ⁊ discõueniẽtia

sunt respcu͂s oino oppositi:ğ ⁊c̃. ¶ Et ɔfirmať. ipole est idē agēs respcū eiusdē passi vniformiter se hñtē cāre distictos ⁊ oppositos effcūs. Sʒ ita ē ꝙ ɔcept⁹ q̃ de⁹ cōuenit cū creatura: ⁊ ɔcept⁹ quo differūt: sūt oino oppositi ī intellu posi vniformiter se hñte. ğ nō pñt cāri ab eodeʒ obto: ğ obʒ cāns vnū istoꝝ ɔceptuū nō causat reliquū. ¶ Sʒ ad h̃ r̃ndeť: ꝙ de⁹ ⁊ creatura secluso oi ope itellꝰs nō ɔueniūt ī aliq̃ vno ɔceptu: ꝑꝑea q̄ repugnat eis hr̃e aliquē vnū ɔceptū cōeʒ q sit ɔcept⁹ realis: aut ex nā rei. ¶ Cōtra istā r̃nsionē istať: ꝓ ī qbuscūqʒ eēntialr̃ ⁊ realr̃ icludiť vnū extremū ɔ̃dictiōis: illis ð necc̃itate ē aliqua vna rō cōis reał ⁊ eēntiał. Sʒ ī deo ⁊ ī creatura sic icludiť vnū extremū ɔ̃dictiōis: ğ ⁊c̃. maior ꝓbať. Quia extremū ɔ̃dictiōis ⁊ ꝓferri positiuū nō tm̄ hʒ vnitatē nominis: sʒ nois ⁊ rei: vt dr̃ ꝑ elencoꝝ. Tūc isto stāte accipio h̃ extremū ɔ̃dictiōis qȯ ē. aliq̃ res huic extremo opponiť ɔ̃dictorie. nulla res seu nihil. Tunc q̃riť: aut deus ⁊ creatura sūt aliq̃ res: aut nihil. si dicis ꝙ sunt aliq̃ res: habeo ꝓpositū: q̄ tūc q̃ro: aut sūt aliq̃ res realr̃ ⁊ essentialr̃: aut ꝑ rōnē ⁊ itellꝰ. Nō scðo mō: q̄ tūc seqť: ꝙ deus nō eēt vere ⁊ realr̃ ens: sʒ ꝓcise ꝑ itellꝰ: ğ ꝑ mō: de⁹ ē res: ⁊ silr̃ creatura. Ex q̃ seqť ꝙ ī istis icludiť h̃ extremū cōtradictiōis: qȯ ē aliq̃ res realr̃ ⁊ eēntialr̃. Si āt dicas ꝙ de⁹ ⁊ creatura nō sunt aliq̃ res. ğ sūt nulla res: ⁊ per ɔ̃ns nihil. ¶ Itē ɔ̃ r̃nsionē 2° argr̃: q̃cūqʒ distiguunť eēntialiter ⁊ nō ſm̄ cōeʒ rōnē iclusaʒ in eis hñt aliq̃ʒ vnā rōnē cōeʒ in qua ɔueniūt: sʒ de⁹ ⁊ creatura sūt h⁹: ğ ⁊c̃. Maior ē nota: q̄ ex opposito ꝓdicati iferť oppoᵐ subti: mior ꝓbať: q̄ si distiguiť de⁹ a creatura: aut distigniť inq̃ʒtū res ⁊ ens: aut nō: si dicas ꝙ non: habeo ꝓpoᵐ: si dicas ꝙ sic: ğ oē ens ⁊ res distiguiť a creatura. ista ɔ̃nā pʒ. ab inquātū reduplicatiue tētū ad ipʒ vlē valet ɔ̃nā eo mō: q̃ arguit Ar. ꝑ poꝝ. i. si iustitia eēt bonū iquātū bonuʒ: iustitia eēt oē bonū. sic ī ꝓposito. ɔ̃ns tn̄ ē ſlm: q̄ tūc creatura cū sit aliq̃ res: distigueref a seipa. Si āt dicas ꝙ ðs nō distiguiť inq̃ʒᵐ res ⁊ ens: habeo ꝓpoᵐ ꝙ deo ⁊ creature ɔuenit rō entis ⁊ rei. ¶ Et ɔfirmať. Nulla rō ē distictiua alic⁹ ab aliquo qȯ nō cadit sub ɔ̃dictorio illi⁹ rationis (exēpli grā. Albedo nō distiguit aliqd nisi ab eo qȯ cadit sub nō albo. Nō. n. albedo distiguit albū ab albo. sed albū a non albo) sʒ ita ē ꝙ creatura nō cadit sub ɔ̃dictorio entꝭ ⁊ rei: ğ ens ⁊ res nō distiguūt deū a creatura. ¶ Ad h̃ r̃ndeť. ꝙ ens nō hʒ ɔ̃diᵐ. ꝑꝑea q̄ in equocis nō dať ɔ̃dictio. ¶ Cōtra. Ar. 4. meta. reducit oēʒ ɔ̃dictionē ad eē vel nō eē. Un̄ ꝓbādo pᵐ pnᵐ. tex. cōmē. 9. ꝓbat: ꝙ oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij nō pt venire ī mētē: q̄ tūc opiniōes ɔ̃rie essent in mēte vna: ⁊ ꝓbat h̃: q̄ ɔ̃dictōis opiniones sūt ɔ̃rie. ¶ Ex q̃ ifert: ꝙ cū eē ⁊ nō eē sint ɔ̃dictoria: nō possum⁹ opinari idē eē ⁊ nō eē. silr̃ ꝓbat: ꝙ cōtradictiōis nullū ē mediū: ꝑ h̃ ꝙ nō est mediū inter veꝝ ⁊ flʒ. ⁊ h̃ ꝓbat tex. cō. 27. Probat āt assumptū ꝑ h̃: ꝙ veꝝ est eē qȯ ē: flʒ est eē qȯ nō ē: sʒ sic nō ē mediū iter dicere ⁊ opiari aliqd eē qȯ ē ⁊ opiari aliqd eē qȯ nō est: ita iter veꝝ ⁊ flʒ nō est dare mediū. Ex quo ifert ꝙ iter ɔ̃dictoria multo min⁹ dabiť meᵐ. ¶ Itē 2° ipse ꝓbat: ꝙ si iter esse ⁊ nō eē dareť meᵐ: iter gnōneʒ ⁊ corruptionē dareť aliq̃ mutatio media: q̃ rō nō valeret: nisi eē ⁊ nō eē eēnt ɔ̃dictoria. ¶ ꝑ argr̃ tertio. Oēs spēs oppōnis hñt reduci ad aliquā primā oppositionē: ğ ois oppō ɔ̃dictoria hʒ reduci ad aliquā ꝑmā oppōnem contradictoriā. Sʒ talꝭ prima oppō non pōt eē iter eē ⁊ nō esse alicui⁹ in particulari. (q̄ qua rōne eēt iter h̃ eē: ⁊ illud esse: pariformiter ēt iter qȯlibʒ aliȯ eē ⁊ nō eē sibi oppoᵐ.) ⁊ ita stabit ꝓpoᵐ. ꝙ enti est ɔ̃dicᵐ. s. non ens. ¶ ꝑ ad ꝑncipale. vl'imo argr̃. Uni⁹ poᶜ est vnum obm ꝑmū ſm aliquā vnitatem. ¶ Probatur ista: q̄ obm cōparatur ad potentiā sicut motiuū ad mobile: ⁊ sicut actiuū ad passiuū. Mō si mobile est in se vnū: ⁊ motiuuʒ erit vnum: q̄ ista sunt correlatiua: ⁊ multiplicato vno: multiplicať ⁊ reliquuʒ: ergo si datur aliqua vna potentia que sit ꝑmo mobilis: dabitur aliquid quod erit ꝑmo motiuum. Sed ita est ꝙ itellectus est potētia mobilis ad omnem actum itelligendi. ergo oportet assignare aliquod vnum qȯ sit ꝑmo motiuum: per cuius rōnem cetera moueant ipʒ intellectum. aut saltem terminent actum itelligēdi. Sed tale nō ē nisi ens iquātū ens: q̄ itellꝰs possibilis inclinatur ad ens: ⁊ ad qȯlʒ ɔtētū sub ente: ⁊ nālr̃ ꝑficiť ꝑ qȯlʒ tale. ğ ens inq̃ʒᵐ ens sic erit obʒ poᶜ itellectiue: ⁊ tale nō ē vnū ſʒ rōnē (q̄ ꝓcedit actū itelligēdi: cū sit cā effectiua ipsi⁹ actus: ğ nō erit aliqȯ vnū ɔstitutum ī suo eē: ⁊ ī sua vnitate ꝑ actū itelligēdi) ğ vnitas eius erit reał. ¶ Ad hoc r̃ndeť. ꝙ obm ꝑmum poᶜ itellectiue comparať ad talē pōm mediante actu itelligendi: ⁊ est aliqȯ vnū cōstitutum in suo esse per actuʒ itelligendi. Unde non est imaginandū ꝙ sit aliqȯ vnū cōe ex nā rei qȯ moueat itellcꝰ polem. sed solū ens ī ꝑticulari sic mouet. ¶ Cōtra hoc ꝑ argr̃. prior ē hitudo obti ad pōʒ q̃ʒ sit ad actū. Quia prior est hitudo agentꝭ ad passuʒ: q̃ʒ ad formā iductaʒ ī passo: que forma non iduciť nisi agēs ⁊ passuʒ sint approximata. Sʒ ita ē ꝙ obʒ se hʒ vt agens respcū poᶜ. ergo ⁊c̃. ¶ Item 2° sic causa nā ꝓcedit effcūm. ğ obʒ intelligibile nā ꝓcedit itellcōnē: ⁊ ꝑ ɔ̃ns nō constituitur ī suo esse ꝑ ipsaʒ. ¶ Itē 3° cōtra illud qȯ dicis ꝙ ens ī ꝑticulari mouet: certū ē ꝙ h̃ ē vnū ꝑncipium metaphisicale. Ens ē vnū. Hoc totū complexū itelligiť: ⁊ q̃lʒ pars ipsius: ğ ⁊ subm isti⁹ ꝓpōnis. Sed tale ens vel subm nō est aliquod ens particulare: (q̄ nullum ens particulare pōt esse ꝑmum subiectū respectu ꝑncipij simpliciter ꝑmi ī scia cōissima: q̄ qua rōne vnū: eadē rōne ⁊ qȯlibet aliud) ğ stabit ꝓpositū. ¶ Et confirmatur. q̄ intelligo ens qȯ est obm itellectus ꝑmum ⁊ adequatū vnica itellectione simplici: quod vnica intellectione itelligiť habet vnū ɔceptū ⁊ vnā rōnē itelligibilem. sed ens sic itellectū nō est aliqȯ ens ꝑticulare: ğ ⁊c̃. ¶ Multe alie rōnes ad hāc eādē ɔ̃nē (q̄s cā breuitatis omitto) ꝑtractātur ab Anto. An. l. 4. meta. ⁊ a doc. subtili in ꝑ sniaꝝ. dis. 3. q. 8. ¶ Cōfirmať ɔ̃ ꝑncipalis auc̃tib⁹. Auc̃tas ē Ar. 2. meta. tex. cō. 4. vbi hʒ ꝙ ꝑmū ens qȯ est de⁹: ⁊ vlr̃ ꝑncipia sempiternoꝝ sunt maxie vera: ⁊ maxie entia: q̄ sť cā veritatis ⁊ entitatꝭ ī alijs. Un̄ facit istā ɔ̃naʒ. Principia sempiternoꝝ sūt cā entitatꝭ ī alijs ⁊ silr̃ vitatꝭ. ğ sť maxie entia: ⁊ maxie va. Ista ɔ̃nā tenet ſm ipm ꝑ h̃ pnᵐ qȯ ponit ibi. Unūqȯqʒ maxie ipsum alioꝝ est: ꝑ qȯ alijs inest vniuocatio. Uult. n. ex hoc sensu ꝙ illȯ ē maxime ens: qȯ est cā entitatꝭ ī alijs vniuoca: ⁊ nō equoca: ⁊ h̃ apparet ex snia ei⁹. Tū q̄ dicit: ꝑ qȯ alijs inest vniuocatio. Tū scðo q̄ exēplificat de igne: qui est maxime calidus: q̄ est cā caloris in alijs. Sed certū est ꝙ ignis est causa vniuoca respectu caloris: ergo ꝓpositio assumpta ꝑ quā tenet ɔsequentia Ar. habet intelligi de causa vniuoca. Tum tertio: q̄ hoc dicit Cōmenta. in cōmē. exemplificando de igne: volens ꝙ hoc nomen ignis magis sit dignuʒ habere hāc intētionem calidū: q̄ est causa caliditatis in alijs. Tunc argr̃ sic. Illud qȯ est causa vniuoca entitatis ⁊ veritatis in alijs est maxime ens ⁊ maxime verū. deus est h⁹ ſm ipm Ar. ergo ⁊c̃. Aut. n. in minori accipitur ꝙ deus est causa vniuoca: vel equoca: seu analoga. Si ꝑ mō hr̃ itētū: q̄ cū cā vniuoca ⁊ effcūs ei⁹ sint eiusdē rōnis. Seqť ꝙ ðs ⁊ creatura ī ente sint eiusdē rōnis. Si vō accipiať ī miori 2° mō: argᵐ ē ī. 4. terminis: ⁊ ni-

bil ɔcludit. ¶ Ad idez facit qd dicit Cōmē. l 4. meta. cō. z. vbi vult q scia meta^{ca} ɔsiderat de ente inq̄tuz est ens. ꝛ subdit: q in hoc gn̄e iueniunt̄ p̄dicata eēntialia sic inueniunt̄ in gn̄e qd dr̄ vniuoce: ꝛ hz q p̄dicata eēntialia nō iueniunt̄ in gn̄e qd dr̄ eq̄uoce. Auctoritas ē ex̄p̄ssa: q cuz in ente sint p̄dicata eēntialia: ens nō dr̄ eq̄uoce. ¶ Nec obstat q dicas q ens dr̄ multiplr̄. Q2 fm ipm ly multipliciter intellr̄ analogice q̄ analogia (fz nos) stat cū vniuocatione. ¶ Nec obstat z°. q dicat q ens nō dic̄ vnā intētionē cōez. Q2 forte itelligit de intētione cōi q̄ hz eundē modū eēndi ꝛ descēdendi in sua iferiora: q̄ vnitas intentionis nō stat cū analogia: q2 analogū est illud qd p̄dicat̄ fm p̄us ꝛ posteri⁹: ꝛ ita cū ens sic p̄dicet̄ nō hz tale intentionē cōez. Et hoc est qd sepenumero dicit: q ens dr̄ analogice nō eq̄uoce. ¶ Ad h ēt est auctoritas Aui. p̊ meta. ca. z. vbi hz q suba ꝛ q̄litas ꝛ cetera p̄dicamenta nō hn̄t aliquā vnā cōez intētionē: nisi intētionē essendi: hoc est entis inq̄tuz ens est: cui⁹ q̄dā sunt ei q̄si spēs: q̄dā sunt ei q̄si accn̄tia ꝓpria. Et in ca. 4. facit Auic. ar^m qd facit Sco. de ɔceptu certo: ꝛ dubio. Jngt .n. oēs imaginant̄ certitudinē entis: dubitāt aūt. Utrū sit agēs vel patiens: ꝛ mihi hucusq nō patuit nisi per discursuz. Un̄ vult q cū certitudine entis stat dubitatio: an aliqd sit agens vel patiēs. ¶ Hui⁹ opi. est Algaçel in metaphyca sua in p̊ tractatu. vbi hz q q̄dā hoies putauerūt: q ens nō p̄dicat aliū ɔceptū a suis inferioribus dicentes: q esse accn̄tis nihil aliud sit ab esse sube. i. ordo ad subam: ꝛ hoc est falsum. Nā certū ē q qd q̄ q̄rit̄ de aliq̄: an ē: ē alia a qōe q̄ q̄rit̄ qd ē. Uolēs q p̄dicatū qd est eē simplr̄: sit aliud a p̄dicato qd ē eē in p̄ticulari qm̄ qōes distincte sūt de obt̄is distinctis.

Sed contra p̊^{am} rōnē instat̄ p̊: q2 ille mod⁹ arguēdi de itellcū certo ꝛ dubio nō valet: Qd declarat̄: Sint exēpli grā. tres in vna camera obscura qui vocent̄ h noie soz. volo q aliqs istorū p̄cutiat me existēz in illa camera. Nūc cert⁹ suz q soz. me p̄cussit: dubito aūt vtrū h soz. vel ille. g̊ soz. iportat vnū ɔceptū cōez plurib⁹: qd est ipole. ¶ Jtē z° ɔsile exēplū pōt hēri: si ponat̄ piscis marin⁹ qui vocat̄ canis: ꝛ canis latrabilis: in vno sacco moueat̄ aliqs istoꝝ: sum cert⁹ q illud qd mouet̄ est canis latrabilis: vel piscis marin⁹: dubito tn̄ vtrū hoc vel illud determinate. g̊ canis iportat vnū ɔceptum cōez ad vtrūq. ¶ Jtē 3° certū est q Sco. ɔcedit vle esse ens reale. S. Tho. dicit ipm ens rōnis: vterq istoꝝ ē certus q est ens: dubitat aūt vtrū sit reale: vel rōnis. g̊ intellectus hz ɔceptū entis vnū ꝛ aliuz a cōceptu entis realis ꝛ rōnis. g̊ vniuocū qd est falsuz: vt patet.

Pro responsione ad ista sūt tria p̄mittēda. Primo (p̄ter ea q̄ diximus de ɔceptu nois ꝛ rei) est aduertēdū: q ad h q ab aliqb⁹ duob⁹ vel plurib⁹ possit abstrahi aliqs vn⁹ ɔcept⁹: opz q in aliq̄ ɔueniāt: ꝛ in aliq̄ differāt. Si .n. in oīb⁹ cōuenirēt: eēnt idē: ꝛ per ɔñs ɔcept⁹ abstract⁹ nō eēt cōis: sz ꝓpri⁹ illis. Si ēt oīno differrēt ꝛ eēnt p̊ diuersa: ab eis nō posset abstrahi aliqs vn⁹ ɔcept⁹ cōis: q2 p̊⁹ diuersa in nullo conueniūt. ex s̄nia Ar. io. meta. tex. cō. iz. ꝛ in 5° meta. c. d eodē vel diuerso. ¶ Presuppōit̄ z° q canis latrabilis ꝛ piscis marin⁹ nō p̄nt ɔuenire in aliq̄ rōne magl̄ sp̄āli: q̄z sit rō aialis posito q aial sit vlti^m gen⁹ istis: q2 si ɔuenirent in aliq̄ rōne magis sp̄āli illa rō eēt media īter rōnez aialis ꝛ ꝓpriā rōnez specificā q̄ nō vr̄ posse dari: ꝓpterea q2 dr̄ia sp̄ālis specifica cuiusl3 istoꝝ aduenīēs aiali ɔstituit spēz sp̄ālissimā vtriusq: vel saltē spēz subalternā: dato q ipsa spēs ɔstituta nō eēt vltīa spēs. ¶ Tertio nōn^m est: q a plurib⁹ suppositis nō pōt abstrahi aliqs ɔcept⁹ cōis suppositalis: q2 ɔcept⁹ suppositalis est simplr̄ incōmunicabilis: vt alias declarauimus: q2 suppositū vt suppositūz est vltimū in genere sube: ꝛ est ens subsistens ꝛ incōicabile: ɔcept⁹ aūt cōis cōicabilis. ergo nō ē ɔcept⁹ suppositalis.

His stantibus r̄ndet̄ ad oīa argumēta vnica responsione: q cū intellc̄s est certus de istis q̄z^m ad casuz datū. s. q soz. p̄cussit: aut q canis mouet̄: ꝛ q̄tum ad 3^m: q vle est ens: loquēdo de ente cōi enti reali: ꝛ enti rōnis. Dico q intellc̄s nō hz aliquē vnū cōceptū obiectiuū ad illa: sz p̄cise ɔceptū nois ꝛ vocis. Unde si suz certus: q soz. me p̄cussit: nō suz certus nisi q aliquis hō cui impositū est hoc nomē soz. me p̄cussit. Jta q certitudo cadit sup ɔceptū hoīs: ꝛ nō sup cōceptū aliquē suppositalē cōem attenuitate qui sit iferior ad ɔceptum specificū: q2 ipossibile est dari talē conceptū: q2 seq̄ret̄ q concept⁹ hoīs: nō esset concept⁹ spēi sp̄ālissime: aut q cōceptus suppositalis eēt plurib⁹ cōicabilis: ꝛ ita cū suz certus q soz. me p̄cussit nō sum certus: nisi q hic homo: aut ille homo q̄bus ipositū est h nomē soz. me p̄cussit. ¶ Et si tu dicas. Jdē dicā de ente: q cū sum certus q aliqd est ens: sum cert⁹ q est hoc ens aut illud ens: ꝛ dubito de q̊libet istoꝝ determiate. ¶ R̄ndet̄ q nō est ɔsilis ipossibilitas abstrahēdi conceptū cōem a plurib⁹ entib⁹: sicut a plurib⁹ suppositis est possibile abstrahere conceptū cōez inferiorē cōceptu spēi sp̄ālissime ꝓpter rōnes adductas. Et per hoc respōdet̄ ad aliud q nō sum certus de aliquo conceptu obtiuo: q̄ sum certus q canis mouet̄ in sacco: nisi de conceptu aialis ɔtracti ad hoc aial vel ad illd. Et sum cert⁹ q aliqd aial cui ipositū est hoc nomē canis: mouetur: ꝛ nō sum certus de aliquo vno ɔceptu imediate significato per hoc nomē canis: q cōcept⁹ sit nomini significāti adeq̄tus. ꝛ hoc q2 hoc nomē eq̄uocū canis imediate significat plura sub vno noie significāte. ita q variato isto noie canis apud diuersos ꝛ diuersa idiomata non remanet aliqs vnus cōceptus qui sit idē apud oēs in mēte ɔcipientis: qui ɔcept⁹ huic nomini corr̄ndeat adeq̄te: sz nō ē sic de ente. Q2 q̄tūcūq vox varieī iportās rē significatā per h nomē ens: semper remanet idem cōceptus apd oēs. Et p h r̄ndet̄ ad 3^m q cū Sco. ē cert⁹ q vle ē ens: ꝛ silr̄. S. Tho. isti nō sūt certi nisi de ɔceptu nois ꝛ vocis: ꝛ nō de aliq̊ ɔceptu obtiuo quē olo ipole ē ab istis abstrahere: ꝛ certitudo nō ē in itellcū nisi re^u hui⁹: q vle aut est ens reale: aut rōnis: ita q certificat̄ intellc̄s imediate de plurib⁹ idetermiate acceptis. q̄r ꝛc̄. ¶ Jnsurgit alia difficultas circa ea q̄ dcā sūt. Nā si ens ē vniuocū: erit ɔdiuibile ꝛ diffibile: sz oē tale ē pōle: ꝛ in pō respcū ɔdēlis. g̊ seq̄t̄ q ens de se icludit aliquā pōlitatē: qd repugnat ipi deo. ¶ Ad h r̄ndet̄ p̄mittēdo q pō est triplex. s. phyca. metaphysica. ꝛ logica. Jsta distinctio accipit̄ penes ꝓpōnes: d q̄b⁹ ɔsiderāt diuersi artifices. Potētia phyca est q̄ aliqd caret aliq̊: ꝛ ē capax ei⁹: sic q illud cui⁹ ē capax nō ɔpetit ei in actu: sic sup̄ficies carēs albedine ē i pō phyca ꝛ nālī ad ipsaz albedinē. z° ē q̄ aliqd nō icludit aliud q̄ditatiue: siue in re: siue in ɔceptu. 3° pō ē qua aliqd nō icludit i suo cōceptu repugnātiā aut cōtradictionē. p̊ma repugnat ei qd ē nc̄c̄iuz ex se: ꝛ ēt cōceptui entis: qd ē nc̄c̄ium p̄missiue. z° aut 3° nō repugnat neq nc̄c̄io: neq ɔceptui entis: ꝛ ista pō nō ponit aliquā ip̄fectionē. ¶ Et si tu dicas: q ēt talis pō metaphy. nō solū rep̄it̄ in ente: verū ēt repitur i quolibz alio vlī: vbi vle nō includit q̄ditatiue ipm ɔtrahēs. g̊ non erit magl̄ in ente potētia metaphy. q̄z in aliys. ¶ R̄ndet̄ negādo ɔñam: pro quo ē notandū q qdlz aliud ab ente qd ē vle ɔtrahit̄ p aliqd hn̄s distinctā realitatē ꝛ formalitatē ab ipso contrahibili: q2 qdlibz vle ex̄ns in recta linea p̄dicamētali contrahitur p dr̄iaz eēntialē q̄ iportat distinctā realitatē ꝛ formalitatē a cōtrahibili.

Ens aūt ⁊ qðlibꝫ vľe transcendēs cōtrahiť ad sua iferio-
ra solū p modos itriſecos nō dicētes diſtinctas formali-
tates:aut realitates ab eo qð cōtrahiť:⁊ ita ens includit
ipm cōtrahēs realr ⁊ formalr:⁊ hꝫ ex ſe(pp infinitatē p-
miſſiuā q̄ ſibi cōpetit:vľ ſub alijs vbis ex ſua maxima il-
limitatiōe:)vñ ſic includat idētice ⁊ formalr ipm cōtra
hēs qð ē modus intrinſecus:Cetera vo vľia q̄ nō ſūt trā-
ſcēdētia non includunt idētice ⁊ formalr ipm cōtrahēs
pp coꝝ limitationē ⁊ finitatē:qꝛ qðlibꝫ tale:cū ſit finitū
⁊ limitatū:nō hꝫ ex ſe:vñ includat ipm cōtrahēs realr:⁊
p idētitatē. Vñ ſi cōtrahēs ē idē realr ꝯtrahibili in iſtis
vľibus pdicamētalibꝰ:hoc eſt ſolū rōne tertij:in quo cō-
ueniunt contrahēs ⁊ cōtrahibile:ſicut aīal ⁊ rōnale:dñr
eē idēꝫ realr rōne hoīs:qꝛ rōne huiꝰ ſunt iſepabilia in eē:
pꝫ ēt cōtrahibile non icludat formalr contrahēs appet i
iſtis:qꝛ ſp genꝰ eſt ex̄ rōnē formalē dñe:⁊ eꝫ. Ex quo ſeq-
tur:ꝙ in iſtis vltra pōm metaphy. eſt ēt pō phyca:q̄ ē ꝙ
tale ꝯtibile nō hꝫ ex ſe vñ icludat p idētitatē ſeu iden-
tice:qðlꝫ qð eſt ſecū ꝯpoſe. Illud aūt dř eſſe in pō phyca
⁊ nāli:qð nō hꝫ ex ſe vñ icludat actualitatē alteriꝰ:⁊ ex
h vlteriꝰ ſeqtur:ꝙ ex alio eſt pō phyca in iſtis:qꝛ cū qðlꝫ
iſtoꝝ ſic ex ſe careat actualitate alteriꝰ.ſ.ꝯtrahentis:⁊ p
ꝯñs ſit finitū:⁊ qðlꝫ finitū dicať eſſe puatū reſpcū aliꝰ
gradus entitatis:qui natꝰ eſt ꝯpetere ei inq̄tum eſt ens:
pp hoc dř eſſe in pō ad talē gradū entitatis:⁊ ita carere
ſimplr eo gradu:ſic talpa dř puata viſu:qui natꝰ eſt ei cō-
petere inq̄tū eſt aīal. Sꝫ iſta puatio ⁊ pō nō repitur i en
te inq̄tū ens eſt:⁊ ita in eo nulla eſt pō phyca:ſꝫ ſolū poꝰ
metaphy. ❡ Qꝛ ſi tu dicas:ꝯtrahens diſtinguiť foalr a
ꝯtracto.ğ ⁊ modus itrinſecꝰ diſtingueť formalr ab ente.
❡ Rñdeť ꝙ modū itrinſecū diſtingui formalr ab ente
pōt eſſe vľ poſitiue vel negatiue.poſitiue:ꝙ hēat diſtin-
ctā formalitatē.negatiue:ꝙ nō ſit de eſſentia itriſci ⁊ rō-
ne foīali illiꝰ cꝰ eſt modus. p mō negať ꝙ modus itriſcꝰ ⁊
vlr qðlꝫ ꝯhens ſic diſtiguať foalr a ꝯcto. 2º mō ꝯcediť:
ꝙ modus nō eſt de itellcu foali q̄ditatis:qꝛ ſi ipſa diffini
reť:modus nō caderet i diffōne eiꝰ:ſꝫ ex h nō ſeqtur mo-
dū hr̄e diſtinctā foalitatē:nec ſeqtur.modus nō eſt de
eētia.ğ hꝫ diſtinctā foalitatē:negať argꝰ. alr iſta decla
rabunť. Vlteriꝰ ꝯcediť ꝙ ente ꝯtibili eſt pō logica:q̄ ēt
nō repugnat nectio. Nā ppō formata ex ꝯtibili ⁊ ꝯhēte
dř eē poſſis pō logica:qꝛ oē tale ē ſic poſe cuiꝰ ex̄ma p itel-
lectū ꝯpoſita nō iplicāt ꝯdictiōeꝫ:⁊ iſtoꝰ iſta ppō ē poſſis
pō logica. deꝰ ē.ğ ⁊c. ❡ Per h ſolniť obiectio q̄ ſolet fie-
ri dðo:ꝙ oē diſſibile ē pōle:⁊ ens i pō. ❡ Rñdeť ꝙ oē di
uiſibile p aliq̄ realr vel foalř diſticta ē ens in pō:ſꝫ vbi
diuiť aut ꝯhiť p ea q̄ ſunt ſibi idē foalř ⁊ realr.nō ē ve-
rū:ꝙ ſit ens in pō niſi eo mō q̄ dcm̄ ē. ❡ Sꝫ adhuc iſtať
ſic.oē pdicatū in q̄le ē actꝰ reſpcū illiꝰ de q̄ pdicať:qꝛ q̄-
litas ⁊ actꝰ ꝯuertunť.ex 5º meta.tex.cō.19.modi intriſeci
pdicanť in q̄le de ente vt cōcedit Sco.in .8.di.pmi.q.3.
rñdendo ad pmū argm.igiť modi erūt actꝰ reſpcū entis.
actꝰ referť ad pōm.igiť ens erit pō reſpcū modi:nec valꝫ
illa ꝯtinētia idētica ⁊ foalis entis ad modos:qꝛ ſaltē dī
ſtiguunť ex nā rei.ğ vt ſic videnť q̄lificare ⁊ pficere ipꝫ
ens. Hoc argm eſt difficile tñ pro nūc rñdeť ꝙ eo mō quo
modus ē actꝰ eo mō pſupponit pōm:eſt.n.actꝰ q̄lificans
⁊ nō pficiēs eſſentialr ⁊ q̄ditatiue:⁊ ſic pſupponit aliqd
nō ſic q̄lificatū ⁊ pfectū:⁊ ſi tale debet dici eſſe in pō:hec
eſt ſolū pō metaphyca aut logica.⁊ hec pō eſt ꝙ hoc non
icludit illð q̄ditatiue ſeu hoc nō repugnat illi. ❡ Sꝫ cō-
tra.dato ꝙ modus non pficiat ens q̄ditatiue:tñ videť ꝙ
pficiat aliq̄ mō ſꝫ Scotū:qꝛ cōceptꝰ quo res cōcipiť ſine
mō eſt iperfectꝰ. ❡ Rñdeť ꝙ ſcotꝰ p iſto ꝯcedit ꝯceptū
eē ipfectū:qꝛ nō adequať rei q̄ ꝯcipiť:ſꝫ nō ipfectꝰ qꝛ ſit
rei iperfecte i ſe. ❡ Sꝫ cōtra. pſcindať res a modo. cer-
tū ē ꝙ eſt ipfecta reſpcū ſuiipſiꝰ cū mō. ❡ Rñdeť ꝙ eſt
iperfecta q̄tū ad ꝯceptū nō q̄tū ad rē:qꝛ illū realr ⁊ for-
malř cōtinet. ❡ Sꝫ ꝯ.res ꝯcepta in eſſe q̄ditatiuo nō hꝫ
illū modū.cū poſtmodū aduenit ei aut addit aliqd aut
nihil.nō 2º mō.ğ pº mō.⁊ ſi ſic pꝰ res erat ipfcā. ❡ Ad h
dř ꝙ modus addit aliqd rei modalr ⁊ ex nā rei.ſꝫ cū iſer
tur.ğ pus res erat iperfecta.negať ꝯñā.tū qꝛ nihil dř im-
perfectū niſi careat pfectione ⁊ ſigno in quo perfecto na
ta eſt in eſſe:ſic catulus nō dř iperfectꝰ ſm viſuꝫ ante no-
nū diē:tū 2º qꝛ res virtualr ꝯtinet modū ſic ſubm̄ ppriā
paſſionē:⁊ ens ex ſua illimitatōe ⁊ ifinitate pmiſſiua cō-
tinet quēlibꝫ modū ſibi cōpoſſibilē etiā i pº ſigno nature
vtualr. ❡ Sꝫ ad pncipale iſurgit difficultas:qꝛ ſi ens di-
uidiť:ſeqť ꝙ ens ſꝫ ppriā vnitatē nō erit i deo:⁊ in crea
tura:qꝛ oē qð diuidiť corrūpiť ſm ppriā vnitatē. ❡ Itēꝫ
aut ens ſm ſe totū q̄tū ad ppriā vnitatē ē in deo:aut nō.
ſi deť pm:ğ ex̄ deū nihil eſt entis:qꝛ totm eſt illud ex̄ qð ni-
hil eſt.ex 3º phy.⁊ ita ſeqtur ꝙ creatura nō erit ens:ſi vo
deť 2m:ſeqtur ꝙ deꝰ erit ens ſꝫ qd:qꝛ nō ſm totalē rōnē
entis. ❡ Ad iſta rñdeť:⁊ pº ad pm:dicēdo:ꝙ nunq̄ vnitas
aliq̄ corrūpiť:niſi per plalitatē oppoſitā tali vnitati ⁊ h:
qꝛ vnūqðq; corrūpiť per eiꝰ oppom:⁊ icōpoſe:ſꝫ ſi pluralī-
tas nō opponiť vnitati:ſꝫ eſt ſolū diſpata ⁊ ꝯpoſis:talis
vnitas nō corrūpiť.exm hꝰ.aīal eſt vnū vnitate generica.
eius vnitas nō deſtruiť niſi per plalitatē genericā:ita ꝙ
ſi diuidereť in plura gnā aīalis:aīal nō eſſet vnū genere:
nec remaneret ſic vnū:ſꝫ qꝛ dñe aīalis diuidētes aīal ha
bēt vnitatē ſpecificā:⁊ ipſe ſiľ hñt multitudinē ſpecificā
ſolū diſpatā:⁊ nō oppoſitā eiꝰ vnitati. iō diuiſio facta p ta-
les dñas nō tollit eiꝰ vnitatē:qꝛ cū pluralitate ſpecifica
ſtať vnitas generica q̄ tali pluralitati nō opponiť. Et per
h rñdeť de diuiſione:qꝛ qð diuiť diuiſione oppoſita ſue vni-
tati nō remanet vnū. Sꝫ falſū ē:qꝛ ſolū diuidiť diuiſione
diſpata. ❡ Ad aliud rñdeť:ꝙ tota rō entis ē in deo:⁊ cū
tu dicis.ğ nihil entis erit i creatura. Negať argm. ❡ Ad
pbationē dico:ꝙ auctas Ar.ſic itellr. Totm ē illð ex̄ qð
nihil eſt:h eſt cui nihil deeſt reqſitū ad nāꝫ totiꝰ:⁊ iſtoꝰ
ꝯcedo:ꝙ totū ens eſt in deo:qꝛ deo nihil deeſt reqſitum
ad nāꝫ entis. Sꝫ cū h ſtať:ꝙ totū ens nō ſit pciſe i dō.ſic
nō itellř illð Ar.ꝙ aliqð totm ſit i aliq̄ ſic ꝙ ſit pciſe i illo.

Respondet mō ad argꝰ pncipalia adducta i pn:
⁊ pº ad pꝰ.negādo pm pſuppoſitū.ge-
gd ſit de alijs. ❡ Pro q̄ ēt nōnm:ꝙ ens hꝫ duplicē cōita-
tē ad ſua iferiora.vna eſt cōitas pdicatiōis q̄ditatiue re-
ſpectu dei ⁊ creature.⁊.pdicamētoꝝ:⁊ oiuꝫ q̄ ſūt in recta
linea pdicamētali:⁊ ēt ptiū cētialiū generuꝫ pter dñas
vltias. Alia ē pdicatiōis denoiatiue ſeu idētice quā cōita-
tē hꝫ ad dñas vltias ⁊ paſſiōes ppas:⁊ modos itriſcos.mō
dř:ꝙ qðlꝫ qð eſt itelligibile vľ ē ens q̄ditatiue:vel iden-
tice ⁊ realr. Et ſi tu dicas ꝯceptꝰ entis ē ſimplr ſimpꝰ:aut
ꝯceptꝰ eiꝰ erit realis aut q̄ditatiuus.dico ꝙ eſt vtrūq;:⁊
h qð dico reale ⁊ q̄ditatiuū i ente nō iportat duas rōes:
imo vnā:⁊ eādē:qꝛ eadē rō entis q̄ eſt q̄ditatiua:q̄ ad pdi
catiōnē reſpcū aliq̄rū eſt realis ſeu denoiatiua reꝰ alioꝝ
de qbꝰ repugnat aliqd pdicari q̄ditatiue:ſicuti ſunt pº di
uerſa.q̄ ex ſnia Ar.10.meta.nō ſūt aliqd idē ens q̄ditati
ue. ❡ Ad illð cū iferebať.ğ finitū vidēs ens nō ē intelli
gibile.ğ nec vex. Nego realr ⁊ dnoiatiue:Cōcedo tñ q̄-
ditatiue. Tū qꝛ vex ⁊ q̄lꝫ alia paꝰ entꝫ nō pdicať ð aliq̄ q̄-
ditatiue:ſꝫ ſolū idētice. Tū ēt qꝛ ipm diuens(cū ſit ſim-
plr ſimplex ⁊ modus itriſecꝰ entis)nihil icludit q̄ditati
ue:qꝛ eſt pº diuerſuꝫ ab oī q̄ditate:vt alr declarabitur. Et
pro nunc ſic declať:qꝛ ſi modus itriſecꝰ iportaret aliquā
q̄ditatē vel icluderet aliqd q̄ditatiue:tunc qlꝫ modus.⁊

gradus itrisec⁹ adueniēs alicui ɔstitueret illud cui adue
niret i eē gditatiuo distincto(queadmodū dr̄ie eētia/
les:q̄ ipoztant distinctā gditatē ex se cuicūqʒ adueniunt
ɔstituūt distinctū eē specificū ⁊ gditatiuū)ɔn̄s aūt ē fal
suʒ:q2 tūc quotcūqʒ gradus intēsionis aduenirēt gditati
albedīs:ɔstituerēt in ea distincta esse specifica ⁊ gditati/
ua:qδ est falsuʒ:cū oēs albedies(q̄liscūqʒ intēsionis aut
remissionis)sint eiusdē spēi:⁊ hēant eandē diffōnē.Ex q̄
sequitur:ꝙ (cū didēs ens sit modus seu grad⁹ itri^cus)nihil
icludit gdi^ue:neqʒ est ex se gditas:⁊ ita si didēs dicat̃ esse
itelligibile ⁊ verū:est solū tale dnoiatiue ⁊ realr̄:⁊ ex ɔn̄/
ti isto⁹ est ens.¶ Aduertēduʒ tn̄ ꝓ maiori euidētia isti⁹
rn̄sionis:ꝙ nō solū ɔcept⁹ entis dr̄ gditatiuus ⁊ realis q̄ʒ^m
ad modū p̄dicādi:sʒ ēt dr̄ realis ⁊ gditatiuus q̄ʒ^m ad mo
dū eēndi.Est.n.gditatiuus in mō essendi:q2 est determi/
nabilis saltē per modos itrisecos:⁊ ois ɔcept⁹ determia/
bilis per ɔcept⁹ dterminātes dr̄ gditatiu⁹ ⁊ ɔcept⁹ deter
minās q̄litatiu⁹:sic appet i exēplo de gn̄e ⁊ dr̄ia. est ēt cō
cept⁹ entis realis:q2 hʒ esse ex nā rei ēt abstractū ꝑ aliqδ
repn̄tatiuū ipsi⁹ añ oēm actū itelligēdi:⁊ ita in ipso ɔcur
rit:q̄ʒtū ad eē realitas:⁊ ēt gditas:nō tn̄ itelligēdo ꝙ ista
iportēt distictas rōnes fo2ales. ¶ per h̄ rn̄det̃ ad aliδ
cū tu dicis.didēs ipm ens distiguit̃ ab ente.g̃ est vnū.cō
cedo:⁊ cū tu ifers.g̃ ē ens:q2 vnū est passio ɔn̄s ens. Rn̄/
deo ꝙ est ens realr̄ seu dnoiatiue:q2 didēs eo⁹ quo ē vnū
realr̄ ⁊ denoiatiue:⁊ nō gditatiue:est ens. ¶ Et per h̄ ap
paret ad aliδ:cū tu dicis:aut realitas entis p̄cedit:aut g/
ditas.dr̄ ꝙ h̄ nō est ordo realis realitatis ad gditatē ei⁹:
q2 ordo est iter diuersa:mō eadē rō formalis entis ē gdi
tatiua ⁊ realis.Un̄ h̄ qδ dico reale ⁊ gditatiuuʒ:lʒ cōpe/
tat vni ⁊ eideʒ rōni entis:ipoztat tn̄ diuersuʒ modū p̄di/
candi:vt dcm̄ est:qui modi diuersi in vna ⁊ eadē rōne cō
currunt:⁊ nō est incōueniēs:ꝙ illud qδ est simplr̄ simp^x
sic hēat diuersuʒ modū p̄dicādi:dūmō hēat vnā simpli/
cē rōnē formalē.¶ Oʒ si tu q̄ras de istis modis p̄dicādi:
qs isto2 sit ṗo2:vel modus p̄dicandi gditatiue vel deno
minatiue:seu identice.¶ Rn̄det̃.ꝙ cū modus p̄dicādi
sumat̃ in ordie ad ea de qb⁹ rō formalis p̄dicat̃:q̄lis erit
ordo eo2 de qbus ens p̄dicatur talis erit ordo in mō p̄di
candi:cui⁹ declarationē alis discutiendā relinquo.¶ Ad
2^m ṗncipale rn̄det̃.Dicēdo ꝙ de⁹ ⁊ creatura cōueniunt ⁊
sunt silia cōueniētia ⁊ silitudine in aliq̄ ɔceptu transcen
dēte.Dissilia autē in rōnib⁹ specificis ⁊ ꝓprijs:fm̄ quas
distant in ifinitū.Et cū arguit̃ ꝓbādo minorē ṗ:q2 a duo
bus distātib⁹ in ifinitū nō pōt abstrahi aliqs ɔcept⁹ cōis:
dr̄ ꝙ eo⁹ q̄ distant:ab eis nō pōt abstrahi ɔcept⁹ cōis:sed
distāt de⁹ ⁊ creatura in ifinitū solū i cōceptib⁹ specificis.
g̃ vt sic nō pōt ab eis abstrahi aliqs cōceptus specific⁹.i/
mo nec genericus. Tū q2 de⁹ nō est in genere. Tū q2 qlʒ
cōceptus genericus distat in ifinitū a conceptu deitatis.
¶ Sʒ ɔtra istā rn̄sionē instat̃:q2 opʒ illa a qb⁹ abstrahit̃
cōceptus q̄litercūqʒ cōis aliquo mō ɔuenire ⁊ eē silia:sʒ
de⁹ ⁊ creatura in ꝓprijs ɔceptib⁹:nullo mō sunt similia.
g̃ ⁊c.¶ Ad h̄ rn̄det̃ dadō:ꝙ iō ɔueniūt de⁹ ⁊ creatura:q2
realitas eētie diue ⁊ creature nata ē ɔcipi seu abstrahi
ꝑ intellm̄ a ꝓpō gradu itrinseco:⁊ cuʒ realitas sic abstra/
cta causet ɔceptū cōeʒ:pro tāto ab istis pōt abstrahi vn⁹
ɔcept⁹ cōis.¶ Pro quo est notādū ꝙ ois realitas in effe
ctu ⁊ in re hʒ gradū itrisecū insepabilē fʒ eē:sepabilē tn̄
fm̄ ɔceptū:per actū intellcūs abstrahētis:⁊ tūc realitas
sic abstracta ɔcipit̃ ab itellectu ɔceptu cōi iperfecto:⁊ i/
adeq̄to:sic si realitas albedinis vt tria abstrahet̃ ab itel
lectu a tāto gradu intēsionis:⁊ cōsideret̃ inq̄ʒtū albedo:
tūc ista realitas sic abstracta ɔcipit̃ in ɔceptu albedinis:
in quo nō tn̄ ɔuenit albedo vt.3.verū etiā albedo vt.4.

⁊ vt.5.pōt ēt cōcipi ipsa realitas albedinis:cū tanto gra
du:⁊ sic cōcipit̃ ɔceptu proprio sibi:⁊ adequato.Ad ꝓpo/
sitū applicādo eētia q̄ est in deo hʒ gradū intrin^m ifini/
tatis: qui lʒ sit insepabilis fm̄ rē:est tn̄ sepabilis fm̄ itel/
lectū abstrahentē:⁊ tunc pōt ɔcipi eētia in se:nō ɔcepta
ifinitate:⁊ cū in tali ɔceptu eētie vt eētia est:nō tn̄ cō
ueniat eētia ifinita vex ēt eētia finita(q2 verū est di/
cere ꝙ q̄libʒ istarū est eētia)ꝓ tāto dicimus ꝙ a deo ⁊
a creatura abstrahibilis est cōceptus cōis:qui natus est
vtriqʒ cōuenire.Ex quo ɔcludo ꝙ de⁹ ⁊ creatura in h̄ cō
ueniunt:⁊ sunt silia:q2 realitas cuiuscūqʒ ipso2uʒ nata est
cāre in itellectu vnū ɔceptū obiectiuū cōeʒ in quo cōue/
niunt.¶ Oʒ si tu dicas ɔuenientia ista ⁊ silitudo hʒ fun/
dari sup aliquā vnitatē.ex 5° meta.ca° de ad aliqd:⁊ tunc
querēdū est de ista vnitate.¶ Ad h̄ rn̄det̃.ꝙ ista conue
niētia fundat̃ sup vnitatē ɔceptus obiectiui abstrahibi
lis a deo ⁊ a creatura. ¶ Et si tu dicas:iste ɔceptus ante
abstractionē intell'is nō est in actu.g̃ rōne ipsius non erit
cōuenientia actualis iter deū ⁊ creaturā.¶ Rn̄det̃ con
cedēdo ɔn̄s ⁊ ɔn̄aʒ:q2 ante abstrationē ɔceptus:iter deū
⁊ creaturā nulla est ɔueniētia actualis seu silitudo:sʒ bn̄
est cōuenientia fundamētalis ⁊ aptitudinalis:q̄ cōuenie
tia p̄supponit fundamētū in aptitudine ⁊ nō in actu:⁊ ta/
lis cōueniētia fundamētalis est:ꝙ qδlibʒ isto2 natū est
cāre cōceptū cōem eodē mō quo dcm̄ est.¶ Ad 2^m ꝓba
tionē minoris scđe ṗncipalis rōnis:cū tu dicis minus cō
ueniunt de⁹ ⁊ creatura q̄ʒ ars ⁊ domus artificialis. Rn̄/
det̃:negādo illud:imo dico ꝙ plus distant ars ⁊ dom⁹ ar
tificialis in cōceptu abstrahibili specifico:q̄ʒ de⁹ ⁊ crea/
tura in cōceptu abstrahibili trāscēdēti:q2 a domo ⁊ arte
⁊ vlr̄ ab oi effectu eq̄uoco:⁊ cā equiuoca:nō pōt abstrahi
aliqs cōcept⁹ cōis specificus:qui sit vniuoc⁹ illis:sʒ bene
a deo ⁊ a creatura pōt abstrahi cōcept⁹ cōis vniuoc⁹ trā/
scendens:nec distantie ꝑfectionalis ifinitas q̄ est dei ad
creaturā tollit talē cōuenientiā iter illa:sʒ accidit:qδ sic
vniuoca paruʒ vel multū distent.¶ Ad 3^m ṗncipale rn̄/
detur:ꝑmittēdo ꝙ rō formalis entis:⁊ q̄cūqʒ gditas pōt
ɔsiderari hr̄e duplex eē.vnū qδ est eē obiuū in itellectu:
qδ hʒ eē per actū ei⁹ abstractiuū:Aliud esse est eē subie/
ctiuū:qδ hʒ in suis iferiorib⁹.Isto stāte rn̄det̃:ꝙ si consi
deret̃ ens ⁊ accipiat̃ fm̄ ṗ^m esse:nō est de se neċe esse:neqʒ
de se nō necesse esse:sʒ abstrahit ab vtroqʒ:⁊ est qδlʒ isto/
rū ꝑmissiue.Si ṽo ɔsideret̃ 2° mō:sic in deo est neċe esse
actu ⁊ positiue.Et quiʒ dr̄ oē qδ est in deo est de se neċe
eē. Rn̄det̃ ꝙ oē qδ est in deo icōicabile ab ex̄ sic est dei/
tas:⁊ alia q̄ cōpetunt deo:⁊ non alijs:sunt de se neċe esse.
Sʒ vbi rōnes aliq̄ formales sint in deo q̄ nō repugnant
creaturis cōicari:nō oʒ ꝙ sint de se neċe esse:q2 per actū
intellcūs abstrahētis pn̄t eē indr̄ntes ad neċe esse.⁊ non
neċe eē:lʒ in eē subiectiuo eētialr̄ sint neċe esse. ¶ Ad 4^m
rn̄det̃ negando:ꝙ si ens est vniuocū:ꝙ due rōnes entis:
vel due entitates sint i deo.Et ad ꝓbationē posset negari
silitudo.Tn̄ admittit̃ vt videat̃ q̄ʒtū illa silitudo ɔclu/
dat veritatē.Et ad miorē dr̄:ꝙ rō sensitiui in cōi distin/
guit̃ ex nā rei ab hac aīa sensitiua:q̄ distinctio est:ꝙ hec
aīa sensitiua supra sensitiuā in cōi:addit dr̄iam iduidua
lē.vel forte eētialē:loq̄ndo de sensitiua in hoie:vt disti/
guit̃ a sensitiua in bruto:⁊ tūc illa ɔn̄a.(Ista sunt distin/
cta ex nā rei:q2 vnū addit supra aliδ aliqd distictū ex nā
rei.g̃ h̄ ⁊ illδ sūt duo entia realr̄ disticta)negat̃. nā ad h̄
ꝙ aliq̄ dicātur eē duo talia:reqrunt̃ due ɔditiones:q̄rū
ṗ^a ē:ꝙ ābo ɔueniūt in vna rōne cōi.Et 2^a:ꝙ illa rō realr̄
nūeret̃ ⁊ plurificet̃ in illis fʒ eq̄lē vnitatē:aut p̄ralitatē.
Un̄ hō ⁊ asinus.So2.⁊ pla.dr̄r duo aīalia: q2 ista hn̄t has
duas cōditiōes:vt de se pʒ:⁊ ꝑp h̄ sugi⁹ ⁊ iferi⁹ nō dr̄r eē

duo in rōne ipsi⁹ supioris:q̄ nō ꝯueniūt in tali rōne:sed vnum cōtinet̃ sub alio. Rō ēt superioris: nō numerat̃ ⁊ plurificat̃ in supiori ⁊ iferiori fm equalē vnitatē:q̄ vnitas supioris est minor vnitate īferioris:nō disparata:neqꝫ opposita respcū illi⁹:⁊ ita hec aīa sensitiua ⁊ aīa sensitiua cōis nō sunt due ꝑpter rōnes ꝑdictas:q̄ eadē realitas ⁊ eadē res iportat̃ per sensitiuū:vt sensitiuū est:⁊ per h sensitiuū differēs solūmō per dr̄iaꝫ īdiuidualē:q̄ oīno est extra rōnē sensitiui. ¶ Et per h r̄ndet̃ ad rōnē de ente:dicēdo ꝙ h ens qd̄ est in deo:⁊ ens in cōi acceptuꝫ a pte rei sunt vnū ⁊ idē:⁊ nō dr̄ūt nisi rōne alicui⁹ extrinseci a qditate ⁊ rōne entis. Ex pte aūt itellc̄s differt h ens:⁊ ens in cōi penes cōceptū determinatū ⁊ īdeterminatū:⁊ ita nō habes ꝙ h ens sit aliud ab ente in cōi accepto in rōne entis: sꝫ solūmō ꝙ h ens addit aliqd ad rōneꝫ entis:qd̄ est extraneū ab ipso:⁊ nō est de rōne ipsi⁹. ¶ Ad 5m r̄ndet̃.qn̄ qd sit ꝺ auc̄te adducta:ꝙ ly inq̄ztū.in ista auc̄te.accn̄s inq̄ztuꝫ ens diffinit̃ per subaꝫ.tenet̃ specificatiue:⁊ est sensus ꝙ accn̄s acceptū sub rōne entis diffinit̃ per subaꝫ. Et ista ꝑpō est vā. Et cū tu īfers.ḡ oē ens diffinit̃ per subaꝫ: negatur argm̄:q̄ nō valꝫ a ly inq̄ztū.ad ipꝫ vl̄e.nisi qn̄ tenet̃ reduplicatiue. ¶ Pōt 2° r̄nderi tenēdo ly inq̄ztū.reduplicatiue:⁊ tūc ly inq̄ztū.reduplicat ꝯceptū cōeꝫ entis diffinibilis:⁊ tūc seqtur ꝙ oē ens diffinibile diffinit̃ per subaꝫ:q̄ ens diffinibile aut est sūba:aut accn̄s.si sūba diffinit̃ per subaꝫ:si accn̄s etiā diffinit̃ per subam.ex codeꝫ 7° meta. ¶ Pōt 3° r̄nderi:ꝙ ens reduplicatū per ly inq̄ztū.est ens qd̄ est in alio sic ī subo:siue sit accn̄s:siue sūba: ⁊ tūc dicendū est:ꝙ ens:qd̄ est accn̄s diffinit̃ per subaꝫ q̄ est ei⁹ subm̄. Silr̄ ens qd̄ est sūba exn̄s in alio sic in subo diffinit̃ per ipm̄ subm̄:sic pꝫ ex 2° de aīa.de forma subali q̄ est aīa:q̄ diffinit̃ per corp⁹:⁊ vl̄r oīs act⁹ qui est in alio: sic in subō:siue sit subalis:siue accn̄talis diffinit̃ per ipm̄ subm̄. ¶ Ad vltimū pꝫ r̄nsio in corpore q̄ōnis.

¶ Quoniā sicut sunt numeri inq̄ztuꝫ numerus proprie passiones vt paritas ⁊ imparitas ⁊c̄. sic enti inquantum ens:sunt quedam propria.

Textu cōmenti. V. Questio III.

Queritur. Utrū ens ꝯ trāscēdēter sūptuꝫ:⁊ vt subm̄ metaphy. hēat veras ⁊ ꝑprias passiones de se demōstrabiles. ¶ Et arguit̃ ꝙ nō.p° sic arg° cōi oīum tho. Si ens hꝫ veras ⁊ ꝑprias passiones:seq̄ret̃ ꝙ ens eēt cā respectu istarū passionū:sꝫ h ē falsuꝫ.s.ꝙ ens sit cā respcū suarū passionū.ḡ aīs.ꝯn̄a ꝑbat̃:q̄ passio ꝯpetit subo per se in 2° mō:sꝫ nullū ꝑdicatuꝫ cōpetit in 2° mō dicēdi per se: nisi hēat cāꝫ itrīsecā in subto.ḡ si ens hēret passiones:eēt cā ipsaruꝫ. Falsitas ꝯn̄tis ꝑbat̃:q̄ aut erit cā finalis:aut mālis:aut formalis:aut efficiēs (per sufficientē diuisionē) Sꝫ nulla istarū.ḡ ⁊c̄. Nō.n.est cā finalis:q̄ finis habet rōnē boni:vt habet̃ 2° ⁊ 5° meta.⁊ 2° phy. sꝫ ens ī isto ꝑori q̄ ꝑcedit suas passiōes:nō pōt hr̄e rōnē boni:q̄ ꝑus ens est vnū:verū q̄ꝫ sit bonū. Si ḡ ens diceret̃ in isto ꝑori q̄ ꝑcedit passiōes suas:eē bonuꝫ:seq̄ret̃ ꝙ bonitas ꝑcederet alias passiōes. Nō ē ēt cā formalis aut mālis:qm̄ tales sunt cāe itrinsece ⁊ qditatiue rei:sꝫ ita est ꝙ ens nō ē de qditate istarū.ḡ ens nō pōt eē cā mālis:neqꝫ formalis suarū passionū. Probat̃ ēt separim ꝙ nō sit cā mālis: q̄ aut mā ꝑma. Aut mā ꝯposita. Nō ꝑma.q̄ nullus diceret. Neqꝫ ꝯposita:q̄ tūc ens nō eēt simplr̄ simplex. Nec pōt dici ꝙ ens sit cā efficiens respcū suarū passionū:qm̄ efficiēs ⁊ effcūs distiguūt̃ realr̄. Sꝫ ita est ꝙ ens nō distinguitur realr̄ a suis ꝑprijs passionib⁹.ḡ ens nō pōt eē cā efficiēs suarū passionū. ¶ Scd̄o argūit̃.q̄ subo passionuꝫ ꝑsupponit̃ in scīa qd est:⁊ q̄ ē. Sꝫ ita est ꝙ fꝫ Sco. q̄ est.distiguit̃ realr̄ a quid est.⁊ qd est.est respcū passionis:⁊ nō q̄ est.ḡ distinguit̃ realr̄ passio a subo.

Ad oppositum est Ar.ī 4° meta.tex.cō.5.vbi hꝫ:ꝙ sicut nūeri inq̄ztuꝫ nūerus est:sunt q̄dā ꝑprie passiōes:vt iparitas:paritas:cōmēsuratio:eq̄litas:excedētia:⁊ defectio: sic entis inq̄ztuꝫ ens est:sunt q̄dā ꝑpria:⁊ ea sunt de qb⁹ est ph̄i ꝑscrutari veritatē:⁊ in eodē 4° in ꝑn° hꝫ Ar.ꝙ est scīa q̄ speculat̃ ens: inq̄ztū ens:⁊ q̄ huic īsunt fꝫ se:vbi Cōmē.2° ꝑ.hꝫ:ꝙ manifestū est ꝑ se h eē aliquā sciaꝫ q̄ ꝯsiderat de ente:inq̄ztum ens est:⁊ de accn̄tib⁹ eēntialib⁹ enti in eo ꝙ est ens:hec Cōmē. ¶ Et si forte diceres:ꝙ ista accn̄tia eēntialia entis nō sunt passiōes entis iq̄ztū ens est:sꝫ iferiorꝫ ad ens. ¶ Cōtra h argr̄ duplr̄. Tū q̄ dicit ꝙ ista cōsideratio de accn̄tib⁹ eēntialib⁹ entis nō est alicui⁹ scie sciarū ꝑticularū. Manifestū est.n.inqt ipse:ꝙ nō est alicui⁹ scie sciaꝝ ꝑticulariū ꝯsideratio de ente fm ꝙ ens ē. Sꝫ tn̄ ē sciaꝝ ꝑticulariū ꝯsideratio de accn̄tib⁹ q̄ accidunt alicui parti partiū entiū accipiēdo illā partē q̄si distinctā ab ente:sicut faciunt scie metace ⁊c̄. Tuꝫ ēt q̄ iferius dicit:manifestm̄ est ꝙ nos q̄rim⁹ in hac arte ꝑn° vltima:q̄ sunt ꝑn° simplr̄: ⁊ subdit. Et intēdit ꝙ ꝑn° simplr̄ debēt q̄ri de entib⁹ que sūt simplr̄:⁊ si acciderit qbusdā vt sint sensibiles nō simplices:tūc nō q̄runt̃ ista ꝑn° nisi fm ꝙ sunt entia simplr̄: nō fm ꝙ sunt entia.vbi grā.mobilia aut mathca. Modo ex h textu:arguit̃ sic. Metaphysic⁹ nō demōstrat aliquā passionē de subto suo.s.de ente:nisi per ꝑn° simplr̄ entis:inq̄ztuꝫ ens est: Sꝫ talia ꝑn° nō ꝯtinēt ꝑ ꝑ qd passiōis ꝑticularis entiuꝫ ꝑticulariū:igit̃ metaphyc⁹ nō demonstrat aliquā passionē alicui⁹ entis ꝑticularis de ente:igitur demr̄abit aliquā passionē entis iq̄ztū ens ē de ipo ente in se:nisi diceres ꝙ metaca nullaꝫ hꝫ demonstrationē.

Sed quoniā solo isti⁹ q̄ōnis dependet ab vna q̄one gnāli. Utrū .vꝫ.passio sit eadē realr̄ cū subo:iō ad soluēdā q̄ōneꝫ h spālr̄ motā insisto ꝑus circa gnālem. Q.IIII. ¶ Et arguit̃ p° ꝙ nō:q̄ passio est in ꝑdicaro q̄litatis in 3a spē q̄litatis:subm̄ q̄nqꝫ est in alio ꝑdicam. Sꝫ ꝑdicata sunt īpmixta:⁊ ꝑ diuersa:ex 5° meta.ḡ nihil vni⁹ est aliqd alteri⁹. ¶ P.2°.cā ⁊ cātū distinguunt̃ realr̄. Sꝫ ita est ꝙ subm̄ est cā respcū ꝑprie passiōis.igit̃ ⁊c̄.maior est māifesta.ex snia Ar.2.de aīa.tex.cō.47.vbi hꝫ Ar. ꝙ nihil gnāt se:sꝫ seipm̄ saluet. Ex h ꝯcludit̃ ꝑpom.ꝙ sic nihil gnāt seipm̄:ita nihil cāt seipm̄ quo ad esse simplr̄:⁊ ita cā ⁊ cātū in eē simplr̄ distiguunt̃ realr̄.minor est manifesta:qm̄ passio fluit ⁊ cātur a ꝑncipijs subi. ¶ Et ꝯfirmat̃ hoc:q̄ passio demonstrat̃ de subo per diffōneꝫ subi fꝫ cōeꝫ viā. Sꝫ demōstratio est per ea q̄ sunt cāe in eēndo ⁊ in iferēdo:vt vult Ar.p° posteriorꝝ.igit̃ ⁊c̄.

Ad oppositum tn̄ arguit̃. Oē abso° ꝑus essentialr̄ ⁊ realr̄ distinctū pōt ꝑ aliquā potētiā esse sine posteriori.ista ꝑpositio pꝫ:q̄ ꝑrius essentialr̄ non dependet a suo posteriori in eē. Mō vnūqd̄qꝫ pōt esse:vel saltē sibi nō repugnat esse sine eo a quo eēntialr̄ non dependet. ¶ Et ꝯfirmat̃ ista maior:q̄ fm Ar.5° meta.ca° de ꝑori.illa sunt ꝑora fm nām ⁊ eēntiam q̄cūqꝫ ꝯtingunt eē sine alijs ⁊ nō alia sine ipsis:ista maiore sic ꝑbata:accipio hanc minorē (sed subiectū est prius essentialiter ꝑpria passione ⁊ distinctū realr̄ ab ipsa ⁊ est etiam absolutum respectu ipsius.ergo ⁊c̄.

Quoniam cōia sunt ꝑponēda ꝑticularib⁹ via doctrine.ex snia Ar.p° phy.in ꝑn°.iō questio 2° mota ꝑ est determinanda:q̄ est gnālior q̄ꝫ questio

pma:que est de passionibus spālibus entis: pro cui⁹ determinatione tria sunt videnda. Primo opinio thomistarum ponetur ꝛ impugnabit̃. Scḋo opinio quā sequimur ex p̄oris ipugnatione concludet̃. Tertio contra determinationem instabit̃ ꝛ solvetur.

Quantum ad pmū est advertendū: ꝙ opinio thomistaruȝ tenet partē negativā q̄ōnis. vȝ. ꝙ passio nō est eadem realiter cū subto: cuius fundamenta sunt habita in pncipio questiōis. ℂ Contra quā opionē arguit̃ multipliciter. Prio sic. Si eēt verꝫ ꝙ passio sic distingueret̃ a subo sequeret̃ pcessus in infinituȝ in passionib⁹: ita ꝙ daret̃ passio ante passionē in infinitum. ꝯñs est falsum. Qm̄ scibilia non sunt infinita q̄ pñt de aliquo sciri: passio scitur de subo. igit̃ ꝛc̄. Prima ꝯña pbatur. qꝛ certū est ꝙ passio ē nālis aptitudo ad aliquē actum sicut risibilitas ad actum ridendi: inhibilitas ad actum inhibiendi. Tūc sic. aptitudo ista nālis distinguit̃ realiter a subtō: ꝛ nō repugnat subto habere istā aptitudinem nālem. ergo subiectū erit capax isti⁹ aptitudinis. ergo erit aptū natum recipere istā aptitudinē. ergo ante aptitudinē dabit̃ aptitudo in subo. ℂ Et confirmat̃. qꝛ circūscripta risibilitate ab hoīe per intellectū: aut homini repugnat ipsa risibilitas: aut nō. Non est dicenduȝ ꝙ sibi repugnat: qꝛ passio egreditur a pprijs pncipijs subiecti: ei aūt nō repugnat actus: qḋ icludit ipsa pncipia eēntialiter ordinata ad actum. pncipia speciei seu subiecti specifici sunt hꝰ: ꝛ passio est actus ad quē essentialr̃ ordinant̃ ipsa pncipia. Igit̃ passio nō repugnat subo vbi ipsa per intellectū circūscribit̃ a subo. Sed illud cui nō repugnat aliquis actus est capax ꝛ receptiuum eius. igit̃ ppria passio p̄supponit in subo aliquā aptitudinē ꝛ capacitatem nālem: ꝛ tunc vlterius querit̃ de p̄ore aptitudine ꝛ capacitate vtꝝ sit eadem realiter: vel distinguat̃. si est eadem: pariformiter standū erat in pmo: ꝛ dicendū erat: ꝙ aptitudo nālis. s. risibilitas respectu hoīs erat eadeȝ sibi: si aūt distinguat̃ realiter: pcedit̃ vt p̄us: ꝛ sic in infinitum. Si v̄o dec̃ scḋm mēbrū pncipale: ꝙ ppria passio circūscripta a subo per intellectū nō repugnat subo: sequitur idem qḋ p̄us. ℂ Scḋo pncipalr̃ arguit̃. sicut se habꝫ passio nature intellectualis ad ip̄am nāȝ: ita se hꝫ passio nature corporalis ꝛ mālis. Sed passio nature itellectualis est eadem realiter sibi: qḋ pbat̃: qꝛ si circūscribat̃ nā intellectualis per intellectū aut sm̄ reȝ ab omni re realiter differente: adhuc ipsa est intellectiua: ꝛ est apta nata intelligere ꝛ capax act⁹ intelligendi. ergo talis aptitudo que est eius ppria passio nō distinguit̃ realiter ab ipsa. ℂ Et ꝯfirmat̃. qꝛ circūscripta ab itelligētia omni re ab ipsa realiter differente: adhuc ipsa est motiua celi vel alicuius alteri⁹ mobilis: igit̃ motiuitas nō est aliq̄d realiter differens ab ipsa. Sed motiuitas est eius ppria passio. ergo ꝛc̄. ℂ Iteȝ confirmat̃ hoc idem: ꝛ accipio corp⁹ nāle vt nāle est ꝛ vt includit pncipia essentialia ipsi⁹ diffinitiua sibi cōpetētia per se in pmo modo: in quo signo p̄scindimus ab ipso oēs qualitates sensibiles ꝛ nāles: sȝ tm̄ icludit pncipia subalia habētia habitudinē ad tales q̄litates nāles: vl̃ saltem pncipia q̄bus nō repugnāt tales qualitates sensibiles nāles: ꝛ tunc querit̃: aut in ista precisione corpus nāle est mobile: aut nō. nō est dicēdū ꝙ non: qꝛ tale corpus includit mām̄: que est pncipiū potentiale ꝛ mobile ꝛ includit mām̄ ꝛ formā: quarū q̄libꝫ est nā. nā aūt est pn̄m movendi ꝛ quiescēdi ei⁹: in quo est. 2° phy. ergo oē illud in quo sunt talia pn̄a est capax ipsi⁹ motus: qḋ aūt sic est capax: est mobile. g̃ corp⁹ nāle precisuȝ ab oi re realr̃ dr̃ite est mobile. ℂ Itē ad idē arguit̃. Posita cā in actu alicui⁹ effect⁹: de necessitate ponit̃ effectus. 2. phy. ꝛ 5 meta. (qḋ nō tm̄ est veruȝ de istis vt sunt relatiua: verū etiā de istis quo ad absoluta: vt subsunt relationib⁹ actualib⁹ cause in actu ꝛ effect⁹ in actu) sed ita est ꝙ posita nā specifica (q̄cūq; ab ipa realr̃ dr̃ite circūscripto) ponit̃ cā in actu q̄ est sufficienter pductiua ipsi⁹ passionis (cū passio fluat imediate a dr̃ria vltima cōstitutiua spēi) igit̃ nec̄io (quocūq; realr̃ dr̃ite a nā specifica circūscripto) ponet̃ effect⁹ in actu spēi qui est ipsa passio. ℂ Or si tu dicas: ꝙ ista iplicant ꝯtradictionē: ꝙ passio sit effect⁹: ꝛ nō distiguat̃ realr̃. ℂ Cōtra. cā habēs ordinē essentialē ad actū pducēdi: distinguit̃ realr̃ ab effectu: sȝ cā que tm̄ hꝫ ordinē ad pncipia pductiua (q̄ q̄ntuȝ est ex se nata sunt pducere ip̄m effectū nisi esset effectus in actu preueniens eius causalitatē) nō distinguit̃ realr̃ ab effectu. hoc declarabit̃ amplius inferius. g̃ ꝛc̄.

Quantum ad 2m hui⁹ q̄ōnis. Ex his oībus teneo istā ꝯ̄nem quā inducunt rationes adducte: ꝙ passio sit eadem realiter cuȝ subiecto: que tm̄ distinguuntur formaliter ꝛ ex natura rei.

Quantum ad 3m hui⁹ pme q̄ōnis cōtra istas rōnes instatur. naȝ videt̃ ꝙ argumenta adducta eque bene cōcludunt cōtra scotistas ponentes distinctionē formalē ꝛ ex nā rei inter passionē ꝛ subȝ: sicut cōtra thomistas ponentes distinctionē realeȝ: qꝛ ex quo hō distinguit̃ ex natura rei a risibilitate: prescindendo hoīem per intellectū a risibilitate: tunc quero: vtruȝ homini repugnet actus ridēdi. vel nō. ꝛ pcedit̃ vt p̄us. ℂ P̄. cōtra ꝯ̄nem in se arguit̃. vȝ. ꝙ passio sit eadē realiter. Nihil est p̄us naturaliter seipso: sed subm̄ est p̄us naturaliter passione. igit̃ passio nō est ideȝ cū subiecto. maior est manifesta: ꝛ minor est etiā euidēs: qꝛ subm̄ nā precedit passionē. ℂ Tertio arguit̃. Nihil demonstrat̃ de seipso: qꝛ tunc idem esset precognitum q̄tum ad qꝛ est. ꝛ etiā ignotū: qꝛ de subo p̄supponit̃ quid est: ꝛ qꝛ est: nō aūt de passione: qꝛ est: sed solū quid est. Sed ita est ꝙ passio demōstrat̃ de subo. igit̃ ꝛc̄. ℂ Ad hec r̄ndetur. ꝛ pmo respōdet̃ ad pmuȝ: ꝙ aliud est loqui de p̄cisiōe subiecti in esse q̄ditatiuo. aliud de precisione in esse reali. pma precisione abstrahit̃ subm̄ ab oībus que sibi nō cōpetūt in pmo mō dicendi per se: ꝛ in ista precisione nulla capacitas seu aptitudo nālis sibi cōpetit. qꝛ ista adueniunt in scḋo modo: ꝛ ita in tali p̄cisiōe subm̄ est tm̄ capax p̄uatiue seu negatiue: sic ꝙ in tali p̄cisione nō est capax actus cuius est aptitudo. nō tamen includit aliq̄d repugnans: sed in p̄cisione reali subm̄ est capax positiue ꝛ actu: qꝛ in tali abstractione sibi non repugnet capacitas positiue ꝛ actualis. cum subm̄ tantū accipiat̃ cum his que sibi idētificant̃ realiter siue sint q̄ditatiua sibi siue non. ℂ Ad 2m r̄ndet̃: ac etiaȝ ad 3m ꝙ lȝ passio dicat̃ esse eadē realiter subo: distinguit̃ tm̄ formalr̃: ꝛ hec distictio sufficit ad hoc ꝙ aliquid ideȝ realiter possit p̄cognosci ꝛ demōstrari. Silr̃ idem oīno nō pōt esse p̄us nā ꝛ posterius seipso. Sed bene illud qḋ est idē realiter: ꝛ distictū formalr̃.

Ex hoc determinatur pma questio tenendo partē affirmatiuā questionis. vȝ. ꝙ ens hꝫ veras ꝛ pprias passiōes de ipso demr̄abiles. circa quā partē. Prio ꝯ̄ intēta pbabit̃. 2° cōtra dicta arguet̃ ꝛ solvet̃. Ultio ad argumēta in pn̄° vtriusq;. q. r̄ndebitur.

Quantum ad pmā cōclusio pꝫ auctoritatib⁹ superius inductis ex snīa Arist. in q̄rto metap. vt supra arguendo ad oppositū istius questiōis. ℂ Hoc etiā pbat̃ rōne. pma est. qꝛ dato ꝙ ens inquātū ens non haberet pprias passiones. sequeret̃ ꝙ metaphysica nullam haberet demōstrationē: ꝯñs est falsum. qm̄

ꝓpriū est metaphy. diffinire per essentialia simpliciter:
ꝛ demōstrare per cās essentiales simpliciter priores ꝛ no/
tiores: ac etiā per ꝑncipia entis simpliciter: inquātū ens
est: vt vult Ar. ꝛ Cōmentator in. 4. metaphy. locis pal/
legatis: ꝛ in. 6. in ꝑncipio. ꝛ hoc ꝓsequit̄ Cōmentator in
cōmento ꝑmo. ꝯña ꝓbat̄. q2 demōstratio est ex premis/
sis: que sūt per se perseitate ꝑmi modi ꝛ secūdi. Mediū
enī per qđ demōstrat̄ ipsa ꝯclusio: que est ꝓpositio per
se secūdi modi: est diffinitio subiecti: vel passio prior respe
ctu passionis posterioris: ex quib9 itegrat̄ ꝑmus modus
dicendi per se: aut secūdus modus: ꝛ ita ꝑm9 modus: ꝛ se
cundus dicendi per se necessario ingrediunt̄ ipsaꝫ dmō
strationeꝫ. Igit̄ si nulla sit passio per se ꝑmo competens
enti inq̄tū ens est. sequit̄ ꝙ scđus modus nō ingrediet̄
demōstrationeꝫ metaphysicā. Quo dato sequit̄ hoc ab/
surdum ꝙ ꝑmus ꝛ secūdus modus nō sint necessarij ad
demōstrationeꝫ: vel ꝙ nullus syllogism9 in metaphyca
erit demōstratiuus. ꝯñs est falsum. q2 tales syllogismi q
fiunt in metaphyca: aut sunt elenci: aut sunt thopici: aut
demonstratiui. Non elenci vt de se pꝫ: nec etiaꝫ thopici:
q2 tales ꝓcedunt ex probabilibus tm̄: ꝛ non necessarijs:
igit̄ tales erunt demōstratiui. ¶ Et cōfirmat̄. q2 qđ est
perfectionis in habitu quo cognoscit̄ cōclusio per ꝑnci/
pia demōstratiua: nō est negandū a metaphyca: que est
habitus nobilissim9: quo cognoscit̄ cōclusio per ꝑncipia
demonstratiua nobilissima: sed hr̄e ꝓprias passiones de
subiecto demonstrabiles veras ꝛ reales: ꝛ ꝑncipia qbus
passiōes demōstrant̄: attribuit̄ cuilibet habitui: quo co/
gnoscit̄ ꝯclusio per ꝑncipia demōstratiua tanq̄ eorꝫ pfe
ctio. igit̄ ꝛc. Maior est manifesta: q2 q̄ sparsa sunt in ife/
riorib9: collecta sunt in supiorib9. Minor etiā pꝫ. q2 da/
to opposito minoris: seq̄ret̄ ꝙ ꝑmus ꝛ scđus modus non
essent necessarij ad demōstrationeꝫ. cuius oppositū vult
Ar. ꝑmo posterioꝝ. ¶ Nec valet dicere ꝙ metaphyca
sit sapia: ꝛ nō scia. q2 (cū de rōne formali scie inq̄tū hui9
sit esse habitū quo cognoscuntur cōclusiōes per ꝑncipia
demōstratiua: siue demōstratio ꝓcedat ex causis iferio
ribus: sicut est in scia que distinguit̄ ꝯtra sapiam: siue ex
causis altissimis: sicut est sapia) cōstat ꝙ ꝑncipia demō
stratiua repiunt̄ taꝫ in causis altissimis: q̄ in iferiorib9:
ꝛ ex ꝯñti: ꝙ hītus q est sapia: est etiā scia: put scia est ille
habit9 quo assentit̄ ꝯclusioni deducte ex ꝑncipijs neces
sarijs ꝛ per se. ¶ Et cōfirmat̄. qm̄ certissima scia ꝯtinet
passioneꝫ probatā de subo: pp qd ꝛ a priori. sed metaphysi
ca est certissima scia: vt vult Ar. in ꝓlogo metaphyce: ꝛ
Cōmen. in ꝑmo de aīa. cōmen. ꝑmo. igit̄ ꝛc. ¶ Et si tu di
cas: ꝙ metaphyca nō est scia: pp qd: q2 nō est scia per cāꝫ
in inferendo ꝛ in essendo. ¶ Cōtra ar. ꝛ sit scđa rō ꝓ con
clusione. si ꝑus nāliter ꝛ aliud (hoc est distinctū realiter
a posteriori) pōt esse mediū sciendi posterius nāliter: ꝛ
aliud (hoc est ipm posteri9 distinctū realiter) hoc nō est
inquātū est aliud ꝛ distinctū: sed inq̄tum est prius nāli/
ter: ꝛ vt sic est prius notū fm se. Et cū ab ipso dependeat
certitudo posterioris: poterit esse ꝑncipiuꝫ cognoscendi
ipm posterius: lꝫ non sit realiter distinctum. Sed ita est
in ente: ꝛ in passionibus entis: ꝙ ens est prius nāliter co
qđ ponit̄ eius passio. ꝛ ab ipso dependet omnis certitu/
do ipsarū passionum. cuꝫ ꝯtineat virtualiter ipsas: q2 ab
ipso tanq̄ a radice ꝛ a fundamento fluūt omnes passio/
nes metaphysicales. igitur stāte identitate earꝫ ad ens:
poterit ipsuꝫ ens esse ꝑncipium ꝛ ratio sciendi ipsas pas/
siones. ¶ Et confirmat̄ hoc: qm̄ Arist. in. 6. metaphysi/
ce dicit. ꝙ ꝑncipia ꝛ cause querunt̄ entium inquantum
entia sunt in metaphysica. Sed ista ꝑncipia nō sunt en/
tis per se. q2 ens inq̄tum ens (intelligendo reduplicati/
ue ly inquātuꝫ) non habet ꝑncipia sui cōplexa siue incō/
plexa: sed solum entis in eo ꝙ scibile est: ꝛ vt de eo ali/
quid scitur ꝛ demonstratur. quemadmodū ostensuꝫ est
alibi. sed illud quod scitur ꝛ demonstratur non est nisi
passio eius de quo demonstrat̄. ergo si entis sunt princi/
pia in eo ꝙ scibile. sequit̄ ꝙ eius sunt proprietates ꝛ pas/
siones. ¶ Et ad illud qđ tu dicis ꝙ scia ꝓpter qd est per
causaꝫ in essendo ꝛ in inferendo. ex ꝑmo posterioꝝ. Re
spōdetur ꝙ causa est ad cuius esse sequit̄ aliud: sicut ad
prius natura. ¶ Pro quo est nondū ꝙ ad hoc ꝙ aliquid
sit causa necessaria respectu alicuius effectus. Primo re
quirit̄ ꝙ ipsa posita: necessario ponatur effectus. Scđm
qđ requiritur est: ꝙ sit prior natura ipso effectu. Non eniꝫ
solum per hoc ꝙ vno posito: ponitur reliquuꝫ: concludi/
tur aliquid esse causam alterius: q2 cum risibili posito in
esse ponatur humanitas siue homo: non tamen ꝓpter h
esse risibile est causa huius: qđ est esse hominē: ꝛ hoc q2
esse risibile est posterius naturaliter esse hominis. Ter/
tiuꝫ qđ requiritur ad hoc ꝙ aliquid sit causa vltra istas
duas cōditiones est: ꝙ tale habeat ordinem essentialeꝫ
imediatum: vel ad actuꝫ causandi respectu effectus: vel
ad ꝑncipia sufficienter causatiua ipsius: sic ꝙ quantū est
ex se possit illud causare vbi nō sit aliquod impedimen
tum: vel habeat omnes conditiones requisitas ad actuꝫ
causandi talis causa habens ordinem ad ꝑncipia: ꝛ non
ad actuꝫ causandi pōt appellari causa remota: quemad/
modum diceremus: ꝙ calefactiuuꝫ habens calorem in/
cludit ꝑncipium sufficienter causatiuum caliditatis in
ligno: ꝛ esset sufficienter ꝑncipium ꝛ causa quantum est
ex se illi9 calefactionis: vbi haberet calefactibile sibi ap
proximatum sufficienter: ꝛ ita esset causa quantum est
ex se ꝛ ꝑncipium calefactionis: lꝫ nō haberet actum ca/
lefaciendi ꝓpter imoderataꝫ distantiam calefactibilis
ad ipm. Unde nō est incōueniens ꝙ aliquid sine omni
actu calefaciendi sit aptum natum calefacere: imo apti/
tudo pōt esse in aliquo respectu alicui9 actus: qui est ol/
no impossibilis subiecto apto nato: sicut dicimus: ꝙ ocu
lus cecus est aptus natus videre: cuꝫ cecitas sit negatio
in subiecto apto nato. ex. 5. metaphysice. capitulo de pri/
uatione. Et etiā in postꝑdicamentis. Ad ꝓpo^m applican
do vult Ar. ꝙ sciencia ꝓpter quid sit per causaꝫ in essen
do ꝛ in inferendo. intelligens per cām in essendo: quic/
quid est prius naturaliter aliquo habens ordineꝫ essen/
tialem ad actū causandi: vel ad ꝑncipia sufficienter cau/
satiua. Sic etiam de ente. Nam ens licꝫ non actu causet
ipsas passiones ꝓpter identitatem realem earū ad ipm
ens: nec vt sic habeat actualē existentiā: sꝫ ab illa sit ab/
stractuꝫ: tamen ens est illud quo posito imediate ponit̄
ꝑncipium: per qđ vnaqueq̄ suarum proprietatum possit
sufficienter poni in esse: sicut omne aliud principiuꝫ: vbi
habet conditiones illas que requirunt̄ ad actum cau/
sandi: sicuti est distinctio realis: ꝛ existentia actualis. pri
ma nāq̄ requiritur: quia nihil causat seipsum: ex secun/
do de anima. tex. cōmenti. 47. Requirit̄ etiam existen
tia actualis: quia singularis existentis sunt actiones eli/
citiue ꝛ terminatiue. primo metaphysice. ¶ Et autem
detur talis causa abstrahens ab omni existentia ꝛ singu
laritate. patet de mente Aristo. secundo physicoruꝫ. tex.
cōmenti. 38. ꝛ quinto metaphysice. text. cōmenti. 3. Ubi
habet. Et effectus vniuersalis cause sunt vniuersales.
ꝛ effectus particularis cause sūt particulares. passio au/
tem est vniuersalis: vt habet videri ꝑmo posteriorum.
capitulo de vniuersali. igitur eius causa erit vniuersa/
lis. ¶ Item hoc de causa vniuersali alicuius effectus
probatur scđo. q2 in hoc distinguit̄ accidens ꝓprium ab
accidente

accidente per accidens: quoniā propriū fluit a proprys principys speciei. Accidens per accidens fluit a ꝓprys principys indiuidui. ¶ Hoc idē confirmatˀ per Ar.iz. metaphyce.tex.cōmē.19. vbi habet hanc eādē sententiā. ¶ Et cōfirmatˀ hec solutio: ⁊ pōt eē tertia ratio ꝓ ꝯne pncipali: qꝛ q̄cūqꝫ hñt ordinē eēntialez inter se: sic ꝙ vnū ex sui natura est prius altero: ⁊ ꝺpēdet ab ipso: per prius poterit demōstrari posteriꝰ propter quid ⁊ a priori: nō obstante idētitate reali vnius ad alterū: quod declaratur: qꝛ cū ordo eēntialˀ ꝺpēdētie ꝯseq̄tur extrema ſꝫ suas q̄ditates ⁊ rōnes formales: non variatur talis ordo per ea que adueniunt rōni formali a posteriori. Ex hoc inferˀ propositum sic. Sicut se habent aliqua vbi distinguuntur ſm rem: sic se habent vbi distinguuntur ſm rōnem formalem. Sed vbi est distinctio ſm rem: prius potest demonstrare posterius: ⁊ prius est ratio sciendi ipm posterius: igitur vbi talia non distinguūtur ſm rem: ſꝫ precise ſm rationē formalē: prius in eo ꝙ prius poterit demōstrare posteriꝰ. Exēplū: ista habent ordinē eēntialez. substātia: virtus: potētia ⁊ operatio. Certū est: ꝙ vbi ista distinguūtur ſm rē: per subez a priori possumus cognoscere virtutē: ⁊ per virtutē potentiā: ⁊ per potentiā operationē: ergo vbi ista tm̄ distinguūtur ſꝫ rōnē formalē: vnū poterit eē rō cognoscēdi respectu alterius. Ex quo cōcluditˀ: ꝙ cū sit ordo eēntialis īter passiones entis ſm suas q̄ditates ⁊ rōnes formales: ⁊ hec rōne entis qꝺ se habet vt pncipiū respectu istaꝝ passionū: passio prior poterit eē ratio cognoscēdi posteriorē. ¶ Aliter pōt responderi ad ꝓpōnem Ar. in pmo posterioꝝ. vꝫ. ꝙ mediū ꝓpter q̄d est cā in eēndo: ⁊ in inferēdo: dicēdo ꝙ ipse accipit cām extensiue ꝓ pncipio: ⁊ quacūqꝫ rōne pncipy: penes quā aliq̄ hñt ordinē eēntialē ſm eē: ⁊ ſm ꝓprias rōnes q̄ditatiuas: subm aūt est pncipiū ⁊ cā isto mō ipsarū passionū q̄tuꝫ ad ordinē eēntialem: ⁊ est rō essendi vnicuiqꝫ in suo eē: ⁊ per cōsequens est rō cognoscendi ipsas. Et nō oꝫ ꝙ tale pncipiū distiguatur realr a pncipiato.

Quātum ad zm arti. cōtra conclusionē obycitur: vbi dī ꝙ ens hꝫ proprias passiones demōstrabiles de ipso sic. Data veritate huiꝰ: seq̄reˀ ꝙ idem demonstraretur de seipso: cōsequentia probatur: qꝛ passiones entis sunt idem realiter enti: ⁊ per te dmōstrabiles de ente: igitur idem demonstrabitur de seipso. ¶ Preterea ad idem secūdo arguitur. Passiones entis ſm Sco. distinguūtur formaliter ab ente. Sed illa que distinguuntur formaliter: distinguuntur ex natura rei: ſꝫ Sco. igitur passiones entis distinguuntur ex natura rei ab ente. Sed que distinguuntur ex natura rei: habēt distinctas naturas ⁊ essentias: igiˀ ens ⁊ passio entis habebūt distictas naturas: ⁊ ita natura entis erit extra naturaz passionis: ⁊ ecōtra. Sꝫ que habent distictas naturas: distinguunˀ realr ⁊ essentialr ſꝫ ipꝫ Sco. igitur ens ⁊ passio entis distiguunˀ realiter: ꝯñs ē fſm. ꝗ aliqua ꝓmissaꝝ. Sꝫ q̄libet premissaꝝ sumiˀ ex fundamētl Sco. igitur sua fundamēta sunt falsa. ¶ Item tertio argˀ. Si ens ī sua maxima cōitate hr̄et ꝓprias passiōes: seq̄reˀ ꝙ passio ꝑdicareˀ ꝑ se in secūdo mō de ente: igiˀ ī ente erit rō pncipy ⁊ cāe istaꝝ passionū: qꝛ ſm Cōmēta. scdo ꝺ aia tex. cōmēti. 67. ꝓpositio ꝑ se secūdi modi ē qñ subm est cā ꝑdicati: ecōuerso aūt ē in ꝓpōne ꝑ se pmi modi: vbi ꝑdicatū est cā subiecti. Igitur ens in sua maxima cōitate habebit rōnē cause ⁊ pncipy: ex quo sequitur. ꝙ nō erit q̄ꝺdaꝫ cōe cause ⁊ causato pncipio ⁊ pncipiato. ¶ Item quarto ⁊ vltimo arguitur. Si subm vniuersaliter poniˀ habere cālitatem effectiuam respectu ꝓprie passiōis: sequiˀ ꝙ q̄cq̄d erit ens: erit sic cā effectiua ipsiꝰ passionis: ⁊ ita cum materia prima dicatur esse ens: sequitur ꝙ sic erit causa effectiua passionis entis: consequens ē falsuz. Tum qꝛ secūdo phycoꝝ dī: ꝙ materia ⁊ efficiens nō coincidunt in idem numero. Tū ēt qꝛ mā pma ē ens ī pura potētia: efficiēs aūt ē in actu: dicente Ar. 3. physi. tex. cōmē. 17. Semꝑ existimabitur spēs aliqua mouēs. etiā hanc sententiaz habet. 9. metaphysice. ¶ Ad ista respōdetur: ⁊ primo ad primū: reflectendo argumētū ꝯtra arguentē: qꝛ ſꝫ san. Tho. diffinitio ⁊ diffinitū sunt idē realiter ⁊ ex nā rei: ⁊ ꝓcise distiguunˀ ſꝫ rōnē ⁊ itellcm̄: ⁊ tm̄ non negaret san. Tho. ꝙ passio sit ꝑ se nota de diffōne: q̄ non ē per se nota de diffinito: ergo distictio rōnis ſꝫ ipꝫ sufficit ad hoc ꝙ aliq̄d demōstretur de vno: ⁊ tm̄ non sit demonstrabile de reliquo. Jō rñdeo ⁊ dico: ꝙ vbicūqꝫ ē distinctio formalis ⁊ ex natura rei inter aliqua: vnū potest demōstrari ꝺ reliquo. Sꝫ vbi ē oīmoda idētitas ex nā rei: neutrū demōstraˀ de altero. Aut pōt demonstrari: ⁊ rō huiꝰ secūdi ē: qꝛ ſm phm̄. 7. metaphysi. tex. cōmē. 59. non pōt formari qꝺ propter quid ipm est ipm. Unde dicit ibi phs: ꝙ q̄rere propter quid hō ē hō: aut homo ē animal rōnale: in q̄bꝰ vtiqꝫ ē idētitas formalis: ⁊ ex natura rei: nihil ē querere. Rō aūt primi ē: qꝛ vbi ē distinctio formalis ⁊ quiditatiua inter predicatum ⁊ subm: q̄rendo propter q̄d predicatum inest subto: non est q̄rere propter q̄d ipsum ē ipsuz. ¶ Ad secūdū argm respondeˀ. negando istam ꝓpositionē. Illa que distiguunˀ ex natura rei habent distinctas naturas ⁊ essentias. Unde illa que distiguunˀ ex natura rei precise sunt que possunt eē fundamēta contradictionis: siue habeant distinctas naturas: siue nō: vt in formalitatibꝰ diximꝰ diffuse. Sicut dicimꝰ ꝙ diffinitio ⁊ diffinitū fundamētaliter sumpta (nō obstāte ꝙ iportēt eādeꝫ nām) dicūtur distingui ex nā rei: qꝛ vt sic possunt eē fundamēta cōtradictōis. Diffinitio. n. constituit diffinitū (fundamētaliter loq̄ndo) ⁊ diffinitū non cōstituit diffinitū: ꝗ in diffinitione ⁊ diffinito saluaˀ cōtradictio. ¶ Ulteriꝰ aduertēdū: ꝙ differt distictio ex nā rei a distinctiōe eēntiali: qm̄ distinctio eēntialis ſꝑ iportat distictas nās existētes aut subsistentes: quaꝝ vna existit: aut saltē pōt existere sine reliqua. ¶ Sꝫ ꝯ. Illa que distinguunˀ formaliter habēt distincta q̄d rei: ſꝫ illa q̄ hñt distincta q̄d rei distiguunˀ realr: ergo ⁊c̄. ¶ Rñdeo: cōcedo assumptū. Et cū dicis: que hñt disticta q̄d rei sunt disticta realr. Nego istam: qm̄ dicimꝰ oē illud hr̄e q̄d rei: qꝺ exprimiˀ ꝑ aliqꝺ vnuz nomē importās aliquid: cui nō repugnat aliquid subeē in effectu. Et quia distincti conceptus formales sic exprimuntur per diuersa nomina importātia huiusmodi: dicimus ꝙ ista habent distincta quid rei. ¶ Pro quo notandum est: ꝙ quid rei potest intelligi vel vt accipiˀ a realitate subiectiua: vel a realitate obiectiua. Si pmo modo: sic quecūqꝫ important distincta quid rei sunt distincta realiter. Si accipiatur secundo modo: nego ꝙ illa que habent distincta quid rei distinguantur realiter. ¶ Sed ꝯtra arguitur: quod est formaliter distinctuz ab alio ē extra realitatem alterius: ex quo habet distinctas realitates. Sꝫ qꝺ ē extra realitatem alterius: distiguiˀ realiter ab illo. ergo quod haber realitatem distictā ab alio: distinguitur realiter. ¶ Respōdetur: qꝺ est extra realitatem subiectiuam alterius distinguitur realiter ab illo. Sed quod est extra realitatem quiditatiuā seu obiectiuam precise distinguitur formaliter ⁊ non realr. Et concedo ꝙ ipsum ens est extra realitatem quiditatiuam passionis. Et si tu infers. Ens est extra realitatez q̄ditatiuaz passionis: ergo distinguitur realiter a passiōe: ꝯñā non valet. Arguis enim a distinctione realitatum

obiectiuarum ad distinctionem realitatum subiectiuarum. Modo non sequitur sunt distincta realitate obiectiua. ergo et subiectiua: quia in vna realitate subiectiua possunt concurrere multe realitates obiectiue. ¶ Ad tertium respondetur: quod ens potest considerari tripliciter. Uno modo in se. Secundo modo in ordine ad suas passiones. et tertio modo in ordine ad inferiora. Si primo modo: ens nec est causa: neque causatum: sed abstrahit ab vtroque: et est commune vtrique. Si secundo modo: sic est causa: et concedo quod quibuscunque competit vt respiciant istas passiones: illa per naturam entis isto modo sunt causa istarum passionum: eo modo quo subiectum est causa sue proprie passionis. Si vero ens tertio modo consideretur (cum inferiora que participant rationem entis aliqua sint cause aliqua causata) per habitudinem quam habet ad ista inferiora: abstrahit a causa et a causato. ¶ Ad quartum et vltimum dicitur non esse inconueniens quod aliquid quod est ens in pura potentia (sicut materia prima) per naturam entis que est sibi eadem realiter: sit causa efficiens vnitatis: et aliarum passionum transcendentium: licet per illud quod addit formaliter ad ens (quod solum ens includit realiter et identice) nullo modo sibi competat causalitas efficientis: et sic concedo materiam esse realiter et identice efficiens: non autem formaliter: sic quod efficientia sibi competat per propriam formalitatem: sed solum per aliquid quod est idem sibi realiter. ¶ Potest etiam dici: quod materia quantum ad illud quod addit supra ens: et secundum propriam quiditatem est causa efficiens sue proprie vnitatis: quia non solum enti: sed cuilibet inferiori ad ens correspondet propria vnitas: que competit sibi in secundo modo dicendi per se: et per se primo: vt est de mente Doc. subti. in secundo. di. 12. q. 1. et ostensum fuit alias plerisque locis. ¶ Et ad illud quod dicitur: quod consequens est falsum primo: quia materia et efficiens non coincidunt: et secundo quia materia non est in actu. ¶ Respondetur ad primum: quod efficiens habens immediatum ordinem ad actum efficiendi quod est efficiens reale et physicum non coincidit cum materia prima: quia nihil est tale nisi sit in actu per formam sensibilem et naturalem. ¶ Et secundum hoc patet ad alterum quod dixit Aristoteles tertio physicorum. superius allegatum. semper existimabitur species aliqua mouens. Sed efficiens habens solum ordinem ad aliquod principium essentiale intrinsecum: quod est efficiens metaphysicum: a quo nata est sequi aliqua passio: bene potest coincidere cum materia: quia tale non oportet esse in actu per formam: sed sufficit quod sit in actu per suam essentiam et quiditatem: et sic patet secundus articulus.

¶ Sed contra istam determinationem arguitur. ens est subiectum metaphysice: aut vt consideratur in se: aut in ordine ad passiones: aut vt respicit inferiora: si primo modo: ergo vt sic non habet passiones: quod est falsum: et consequentia patet: quia vt sic abstrahit a passionibus: si secundo modo: ergo ens est causa illarum: et vt sic est subiectum methaphysice: ergo non est subiectum ens: vt indifferens ad causam et causatum. Si vt respicit inferiora: contra. prius ens respicit suas passiones quam inferiora: quia prior est habitudo entis ad predicata que sibi competunt per se quam que competunt per accidens: inferiora accidunt enti per accidens. passiones per se: ergo etc. ¶ Item quod ens in se: vt indifferens ad causam et causatum non est subiectum: quia subiectum in scientia comparatur ad habitum cuius est subiectum: sicut causa ad effectum: ex sententia Ari. 5. metaph. tex. comment. 20. quia mensurat habitum: vt etiam hoc vult Doctor subti. in prologo primi. q. 3. sed ens est subiectum metaphysice: ergo sub ea ratione sub qua est subiectum causat habitum: ergo non est subiectum: vt indifferens ad causam et causatum: sed precise vt causa: et tunc rediret opinio eorum: qui dicunt quod causa vt causa est subiectum metaphysice: quam improbat Auic. primo metaph. capi. primo. et Albertus etiam in primo sue metaphysice. ca. secundo. ¶ Ad hec respondetur quod ens secundum totam suam indifferentiam et indeterminationem ad alia est subiectum metaphysice. quam indeterminationem habet ab intellectu abstrahente: et vt sic nullam passionem continet actualiter et positiue: sed solum potentialiter et permissiue. et ita sub ista totali indifferentia ad illa de quibus predicatur non est actualiter causa: neque causatum: sed bene permissiue. ¶ Sed contra. sub illa ratione ens habet passiones actualiter: et est causa illarum: sub qua est subiectum: sed ens sub ratione communissima est subiectum. ergo etc. ¶ Ad hoc respondetur distinguendo maiorem: aut enim cum dicis. sub illa ratione. intelligis rationem conceptibilem obiectiuam. aut per rationem intelligis modum concipiendi. primo modo est vera: quia quecunque ratio obiectiua formalis ponatur esse entia: vt est subiectum metaphysice: ab illa actualiter et in re fluunt omnes passiones metaphysice: que sunt ipsius primo: si vero ratio intelligatur secundo modo in maiori: maior est falsa: quia valde bene stat quod a tali ratione entis actualiter fluant ipse passiones in re et in effectu: et tamen per intellectum abstrahentem ipsum conceptum entis a rebus: et ante actum intelligendi: si sit abstractio per intellectum agentem: aut per actum intelligendi: si sit abstractio per intellectum possibilem: ipsum ens habeat conceptum indeterminatum ad omnia illa de quibus dicitur: et tunc non continet illa nisi potentialiter: et vt sic non est causa actualiter. ¶ Ad illud quod additur quod ens prius respicit passiones etc. Hoc est falsum: quia modi intrinseci prius adueniunt enti: per quos contrahitur ad inferiora quam passiones: et prius ens respicit illud de quo predicatur quiditatiue quam de quo predicatur per accidens: predicatur autem ens quiditatiue de deo et creatura: de passionibus non nisi per accidens. ¶ Ad 2m respondetur quod subiectum comparatur ad habitum non secundum conceptum eius simplicem: quia habitus scientie non est de simplicibus et incomplexis: sed de complexis: et eorum cognitione: sed ens in eo quod scibile continet passionem demonstratam de ipso: et vt sic est causa actualis ipsius: et sic licet ens secundum suam essentiam communissime acceptam sit subiectum metaphysice radicale: et sic potentialiter contineat virtualiter habitum: tamen non continet virtualiter actualiter habitum: nisi in eo quod scibile.

Quantum ad 3m et vltimum artic. principalem ad prime questionis argumenta principalia respondetur. ¶ Ad primum vt habitum est in corpore q. premittendo quod efficiens est duplex quoddam remotum: et quoddam propinquum: efficiens remotum est quod habet in se principia effectiua alicuius: licet non habeat omnia necessario requisita ad producendum istum effectum: et huius habetur exemplum a Sco. in tertio sententiarum. dis. 22. q. 1. Dicimus enim calefactiuum quod habet in se calorem: quod est principium sufficienter productiuum respectu alterius caloris in ligno. Si tale calefactiuum non est approximatum ligno: dicitur esse calefactiuum remotum: et tale efficiens remotum non habet immediatum ordinem ad actum: nec potest attingere ipsum actum. Sicut dicimus quod materia que est pars speciei et nature specifice est principium corruptionis: vt abstrahit ab existentia: non tamen talis materia est causa propinqua corruptionis: et hoc est quod inquit philosophus. 7. metaph. Quiditates et species non corrumpuntur etc. Efficiens propinquum est illud quod habet in se principia productiua respectu effectus cum omnibus necessario requisitis ad actum. et isto modo dicimus: quod tale efficiens vltra principia productiua que includit: requirit existentiam: singularitatem: et distinctionem in natura: iste sunt conditiones necessarie ad hoc quod aliquid dicatur esse efficiens proximum. vnde efficiens proximum appellatur efficiens physicum et reale: sed efficiens remotum dicitur esse efficiens metaphysicum. ¶ His premissis: dico quod ens dicitur secundum respectum suarum passionum: principium dico et causa remota ita quod causalitas entis respectu suarum passionum non potest reduci ad aliquam aliam causalitatem nisi efficientis et materialis. Et cum dicis efficiens et effectus distinguuntur realiter. Dico quod efficiens quod

habet

habꝫ imediatũ ordinē ad actum distiguitur realr ab effectu. Sꝫ efficiēs remotum habens ordinem imediatũ ad principia eēntialiter intrinseca: que sũt sua rō formalis: non habitis oibus necessario reqsitis: non distiguit̃ realiter ab effcũ: ex quo nō realiter causat. ¶ Et si diceres. Efficiēs ē efficiēs ſm aliquam realitatē: sed ens abstrahit ab omni realitate existente ꝛ subiiua. ergo ens nō potest habere rōnem efficientis. ¶ Dico ꝙ efficiens ꝓpinquum: seu physicum ꝛ reale est efficiens ſm realitatē singularē: qꝛ habet imediatuꝫ ordinem ad actū: ꝛ actus est singularis. ergo tale efficiēs est singulare. Tamē efficiens remotum. i. metaphysicuꝫ ꝛ abstractuꝫ: quod est efficiens precise ſm realitatem quiditatiuam ꝛ essentiaꝫ: abstrahens est a realitate existentie: ꝛ non est abstractuꝫ a realitate quiditatiua. Sic quodlibet subiectum vt in cōmuni dicitur esse causa efficiens respectu ꝓprie passionis: ꝛ tamen abstrahit a singularitate.

Sed circa dictam solutionem oriuntur tres difficultates. vꝫ. circa illud qḋ dicis ꝙ subiectum est efficiens remotum passionis. Contra qḋ primo arguitur sic. Illud quod est efficiens remotum: quādoqꝫ erit efficiens propinquum: sed per te tale efficiens est remotum. ergo quandoqꝫ erit propinquũ: ꝛ per consequēs non tñ erit efficiens per hoc ꝙ includit principia essentialia ipsarum passionuꝫ: verũ etiā erit efficiens in efficiendo ꝛ causando. ¶ Scḋo quia dicis ꝙ efficiens remotum includit ṗncipia essentialia ꝛc̃. Contra. qꝛ principiũ productiuum est illud quod est aptum natuꝫ producere. Sed quod est aptum natum ꝓducere quandoqꝫ producit. ergo ṗncipiũ essentiale itrinsecuꝫ quādoqꝫ producet: vel saltem erit ratio ꝓducendi qḋ pꝫ: qꝛ dato opposito. s. ꝙ nunꝙ̄ producat: seqtur ꝙ aptitudo in ipso ṗncipio ad ꝓducēdũ erit frustra. ¶ Tertia difficultas. efficiens hꝫ effectibile pro suo correlatiuo: sꝫ vbi est vnũ correlatiuorũ est ꝛ aliud. ergo vbi est efficiēs ibi erit effectibile. per naturam correlatiuoꝝ. Sed per te subiectũ est efficiens respectu passionũ. ergo passio est effectibilis.

Ad ista ꝛ ṗmo ad ṗmā istaruꝫ difficultatũ rñdetur. cũ dicit̃. efficiens remotũ ꝛc̃. Dico cōcedendo istā: ꝛ hoc qñ conditiones requisite ad ꝓducēdũ sunt possibiles tali efficienti. cōditio aũt reqsita ad causandũ est distinctio realis: vt pꝫ in fine ṗmi articuli hui⁹. q. 2. ergo vbi tollitur talis distinctio: ibi nō potest esse efficiens actuale. ¶ Ad scḋam cũ dicit̃. ṗncipiũ ꝓductiuũ ꝛc̃. Concedo vel aptitudie ꝓpinqua vel remota. Et cũ dicis aptitudo que nō potest coniungi actui est frustra. Dico ꝙ illa aptitudo est frustra que est respectu alicui⁹ qḋ nullo modo potest hēre suum esse: Sed vbi tale in suo esse ꝛ in sua actualitate preuenit aptitudinē: aptitudo ad tale positũ in eē nō est frustra. ¶ Ad 3ᵐ cũ dicit̃: vbi est efficiēs ꝛc̃. Concedo ꝓportionabilr̃. Dico tñ ꝙ subm̃ est efficiens remotũ vt efficiēs dicit ordinē ad ṗncipia essentialia itrinseca: ꝛ non vt dicit ordinē ad actũ: ꝛ concedo: ꝙ sicut subiectũ est efficiēs isto modo: ita etiā passio est effectibilis: ita ꝙ nisi in sua actualitate preueniret ṗncipia ꝓductiua ipsius subiecti quo ad ipsoꝝ causalitatē ipsa realiter efficeretur. ¶ Ad 2ᵐ arᵐ ṗncipale qḋ fiebat. de subō passionũ presupponit̃ in scia qd est: ꝛ qꝛ est. Rñdeo negādo tibi: ꝙ (ſm Sco.) qd est: distinguat̃ realiter a qꝛ est. Sco. eni in 4⁰ snīaꝝ. di. i. q. 2. hꝫ: ꝙ qꝛ est: est precognitio de eē essentie simplr̃. quid est. aũt est precognitio de esse essentie in spē. Modo esse essentie simplr̃ nō distinguit̃ realiter ab esse essentie specifice. Sicut homo non distinguit̃ realiter ab ente. Unde qñ querit̃ de aliquo si est: querit̃ vtrum sit tale cui non repugnat esse existere. Cũ vō querimus quid est: querimus qd (in particlari ꝛ in esse) sit. ꝛ questiones tales non distinguuntur realiter.

Ad argumenta ṗncipalia 2ᵉ qōnis dōm est: ꝙ passio est eqiuocũ: ſm ꝙ distinguit̃ in 5⁰ meta. in multa significata. Sꝫ passio que est in ṗdicamēto qualitatis significat qualitatē ſm quā est alteratio: ꝛ tũc vel sumitur absolute: vel cũ determinatione. Absolute sumpta est cōuertibilis cũ passibili q̄litate vel ē qōdā supius ad ipaꝫ. Sumpta aũt determinate distinguit̃ ꝯtra passibilē qualitatē: ꝓut passibilis qualitas dicit̃ illa a qua aliqd denoiat̃ denoiatione significāte ꝑmanentiā forme in subō. Absolute igit̃ terti⁹ modus specierũ qualitatis est passio: q̄ dicit ꝯparationē q̄litatis ad subm̃ natũ alterari ſꝫ eā: vel cōparationē q̄litatis ad sensuꝫ cui infert passionē. Sꝫ capiendo passionē pro aptitudine nālī: q̄ inseqtur nām specificā: nō est per se in ṗdicamēto q̄litatis: neqꝫ i alio aliquo ṗdicamēto: sꝫ solũ reductiue in eo in quo est subm̃. ꝙ aũt nō sit ꝑ se in ṗdicamento: appꝫ ꝑ h̄: qꝛ in eo reponeret̃ tanꝙ̄ spēs. spēs aũt est cōstituta ex gnē ꝛ dr̄ia: ex qb⁹ duob⁹ itegrat̃ diffō. Oē autē qḋ diffinit̃ hꝫ aliquā passionē scibilē de ipso ꝑ ei⁹ diffōnē a priori: cuꝫ passio egrediat̃ a ṗncipiis itrinsecis ꝛ formalib⁹ spēi: vt pꝫ in alio loco. de medio demōstratiōis. Igitur passiōis eēt passio in ifinitũ. qḋ sic declarat̃: qꝛ si passiōis sit passio: sit illa passio a. aut a. est per se in ṗdicamēto aut non. si 2⁰ mō. g̊ ṗ⁰ passio nō est ēt per se in ṗdicamēto: qꝛ eadē ē rō de vna sic de reliq̄. Si p⁰ mō: seqtur ꝓcessus in infinitũ: qꝛ semꝑ quelibet erit per se in ṗdicamēto tanꝙ̄ spēs. ¶ Cōcessa ēt illa maiore: ꝙ pa⁰ sit ꝑ se in ṗdicamēto: pōt rñderi ad minorē ꝙ ṗdicamēta sũt ṗ diuersa q̄ꝫᵐ ad ꝯceptũ formalē coꝝ: ita ꝙ nullũ illoꝝ formalr̃ icludit alterũ: nec aliqd alteri⁹: lꝫ ꝑ idētitatē in exñdo ꝛ idētice vnũ ꝯtineat alterũ. ¶ Ad 2ᵐ rñ suꝫ est in corpore qōnis: ꝙ cā que est cā ex imediato ordine ad actuꝫ cāndi distinguit̃ realr̃ a cāto: sꝫ illa q̄ hꝫ ordinē ad ṗncipia eēntialia itrinseca: ꝛ nō ad actũ imediate: nō distinguit̃ realiter: qꝛ cātuꝫ ꝑuenit in suo eē actuali actũ cāndi: lꝫ nō preueniat ṗnᵃ essentialia cātiua: ꝛ hoc est qḋ dixit Sco. in 2⁰ snīaꝝ. di. i. q. 5. loq̄ndo de relatiōe q̄ ꝯtinet̃ per idētitateꝫ in fundamēto. Dicit. n. ꝙ ipsa ꝯtinentia q̄ est ꝑ idētitatē relōnis ad fundaᵐ: q̄si ꝑuenit ipsaꝫ accñtalitatē relōnis: ne ipsa relō possit eē accñs: qꝛ ipsa ꝑfecte cōtinet̃ in suba: q̄ tñ relatio: si nō sic ꝯtineret̃: ex se non hēret forte ꝙ eēt per identitatē suba. Sic dicimus de passione cāta ꝙ cōtinet̃ identice in cā. Ipsa. n. cōtinentia idētica preuenit ipm̃ actũ cāndi sic ꝙ per ṗus hꝫ eē actuale ipm̃ cātuꝫ puta passio q̄ꝫ possit ab ipsa cā realiter ꝛ actualr̃ cāri.

¶ Contraria vero est opinio opinioni que est contradictionis. palam quia impossibile est simul existimare eundem esse ꝛ non esse. Textu commenti. IX. Questio. V.

Queritur. Utrũ opiniones ꝯtradictorioꝝ sint ꝯtrarie: Arguit̃ ꝙ non: qꝛ si sic: seqtur ꝙ in intellectu erit ꝓprie alteratio. ꝯñs est falsuꝫ. ꝛ ꝯ Arꝫ. 7⁰ phy. tex. cō. 20. igit̃ ꝛ añs. ꝯña ꝓbat̃: qa ꝯtraria sunt q̄ mutuo se expellunt. Si igitur opiones sunt ꝯtrarie posset itellectus transmutari ab vno in reliq̄ꝫ: ꝛ ita in itellectu fieret trāsmutatio cũ abiectione ꝯtrarii que trāsmutatio nō eēt nisi in genere qualitatis. ¶ P̄. sicut se habēt ꝯtradictoria ad opiniones cōtrarioꝝ: ita ꝯtraria ad opiniones cōtradictorioꝝ. Sed opiniones cōtrariorũ nō sunt ꝯtradictorie. ergo neqꝫ ꝯtradictoriorũ opiniones erunt contrarie.

¶ P̄.entia diminuta sꝫ quid nō possunt esse ꝯtraria:qꝛ si sic:spēs albi ꝛ spēs nigri eēnt ꝯtrarie in medio:ꝛ in sensu:imo etiā in intellcū:qḋ est falsuꝫ:vt pꝫ. Sꝫ opiniones quorūcūqꝫ obiectoꝝ sunt entia diminuta:qꝛ sūt silitudines entiū.igiꝰ ꝛc. ¶ P̄.arguiꝰ.Opiniones debent cōformari his quoꝝ sunt opiniones:tū qꝛ in aīa representāt q̄ sunt extra aiam:ꝛ sunt silitudines coꝝ:ꝛ ꝓpter hoc diciꝰ 3°de aīa.intellm̄ esse oīa fieri:qḋ hꝫ itelligi per spēs ꝛ similitudines receptas:tū qꝛ pro tanto opinio ꝛ scia in aīa est vera:pro q̄nto cōformaꝰ rei intellecte:sꝫ ita est:ꝙ contradictoria extra aīaꝫ nō sunt ꝯtraria:qꝛ ꝯtradictio ꝛ cōtrarietas sunt oppōnes diminute sm̄ spēm.ḡ ꝛc.

Ad oppositum est Ar.4.°meta.tex.cō.9. ꝛ 2° pyermenias in fine.

Pro determinatiōe istiꝰ q̄ōnis sūt tria notanda:quoꝝ p̄mū est ꝙ oīs repugnantia aliquoꝝ hꝫ reduci ad aliquā spēm oppositionis:qꝛ sic̄ cōpossibilia ex rōnibꝰ formalibꝰ ꝓprijs sunt cōpossibilia:ita repugnātia ex ꝓprijs rōnibꝰ formalibꝰ repugnāt:ꝛ ista repugnātia nō est nisi q̄dā oppositio: qꝛ si nō:illa que repugnāt seinuicē ꝯpaterenꝰ.ḡ vbi non se ꝯpatiunꝰ vnū alteri oppōiꝰ:ꝛ quū ista oppositio sit ex nā itrinseca ipsoꝝ repugnantium:seqtur ꝙ per se opponunꝰ:ꝛ ita sm̄ nām ipsoꝝ sunt in aliqua spē oppositoruꝫ. ¶ Scḋo notādū:ꝙ oppositio ꝯtradictoria est p̄oꝛ ꝛ maxima oppositio.ꝙ sit prior pꝫ:qꝛ extrema ipsiꝰ sūt simplr priora.s.ens ꝛ nō ens:ꝛ in entibus cōmunissimis ꝛ vlissimis in essendo ꝛ in p̄dicando reperiꝰ ꝯtradictio:aut pōt saluari vbi nulla alia spēs oppōnis saluaꝰ: sic pꝫ iter ens ꝛ nō ens.deum ꝛ nō deum. ¶ Probaꝰ ēt eiꝰ prioritas ex alio:qꝛ talis oppositio ꝯtradictoria iferꝰ ab oībus alijs: ꝛ p̄supponiꝰ:ꝛ ipsa nullā aliā p̄supponit:ꝛ vlterius pōt reperiri in oībus entibꝰ.nō aūt alie spēs oppōnis. ¶ Item in aliquo priori cōpetit q̄ditati rei ꝛ nāe:in quo nō cōpetunt alia opposita:qꝛ capiendo quācūqꝫ eēntiā rei in esse q̄ditatiuo pōt esse fundamētū ꝯtradictionis:sꝫ nō fundamentū aliarū oppōnuꝫ.homo eni in esse q̄ditatiuo consideratus neqꝫ est idē:neqꝫ diuersus ab asino:ꝛ tn̄ sic consideratus est nō idē asino:nō tn̄ est ideꝫ:tuꝫ qꝛ idētitas est passio nō ꝯpetens rei in tali ꝯsideratione:tū qꝛ si eēt idē sic per nihil sibi adueniēs posset fieri nō idē:ꝛ sic pꝫ prioritas ꝯtradictiōis. ¶ Probaꝰ etiaꝫ eiꝰ maioritas:qꝛ qḋ est rō repugnantie oībꝰ alijs oppositis magis repugnat:ꝛ hꝫ maiorē repugnantiā. Cōtradictio est hm̄.ḡ ꝛc.maior ē Ar.2°meta.tex.cō.4. Primū in vnoquoqꝫ genere qḋ est cā essendi alijs in aliquo esse:ipꝫ est maxime tale. minor pꝫ qꝛ alia opposita ꝓ tāto opponunꝰ:ꝓ quāto includunt oppositionē cōtradictoriā:hoc videꝰ eē de mēte Ar.qui dicit 4.°meta.tex.cō.6.oīa ꝯtraria debere reduci ad habitū ꝛ p̄uationē:ꝛ p̄uatiue opposita ad ꝯtradictoria:que sunt ens ꝛ nō ens. ¶ P̄.ad p̄ncipale arguiꝰ: Que se totis opponunꝰ:magis opponunꝰ:q̄ꝫ que aliq̄bꝰ rōnibꝰ ipsoꝝ: sic̄ que se totis sunt diuersa:ꝛ in nullis sunt cōuenientia: magis differūt:q̄ꝫ que aliquo mō cōueniūt. ex 5.°meta.c. de eodē ꝛ diuerso:ꝛ.10.meta.tex.cō.12.sꝫ contradictoria sunt se totis distincta:cōtraria ꝛ alia opposita nō.igiꝰ ꝛc. ¶ P̄.qn̄ aliqḋ cōe diuidiꝰ per aliq̄ diuidētia:magis opponunꝰ imediate diuidētia:q̄ꝫ ꝯtenta sub altero diuidētiuꝫ: Ista patet:qꝛ quāto aliq̄ in paucioribus cōueniunt: tanto plus differūt:ꝛ si ex se repugnant:magis opponuntur.Ex hoc inferꝰ:ꝙ magis oppōniꝰ diuisuꝫ ꝛ suuꝫ oppositū:q̄ꝫ diuidentia ꝛ diuisuꝫ inter se:sꝫ ens ꝛ nō ens imediate opponunꝰ.ḡ plus opponunꝰ q̄ꝫ ꝯtēta sub ente:ꝛ diuidentia ipm̄:sꝫ cōtraria ꝛ alia opposita cōtinenꝰ sub ente:qḋ pꝫ de relatiue oppositis ꝛ ꝯtrarijs.etiā p̄uatiue opposita aliquo mō cōtinenꝰ sub ente:qꝛ p̄uatio ꝯnotat aliqḋ positiuū:quū sit negatio in genere.igiꝰ ꝛc. ¶ Sꝫ contra istā determinationē instatur:qꝛ inferiꝰ est ꝑfectiꝰ superiore:qꝛ addit ad ipm̄ sic̄ homo ad aīal.ḡ si ꝯtradictio sit superior ad oēs alias oppōnes:qꝛ icluditꝰ i eis:alie oppositiones erunt maiores. ¶ Ad hoc r̄ndeꝰ:ꝙ iferius vl includens aliquādo addit ad superiꝰ perfectionē:quēadmodū homo ad aīal:aliquādo addit aliq̄d distrahens a rōne supioris inclusi:sic̄ color icludit luceꝫ:qꝛ oīs color ē lux:ꝛ tn̄ color non est ita ꝑfecta lux sic̄ lux in seipsa.color enī est actus diaphani terminati:lux est actus diaphani iterminati:loquendo de luce pura ꝛ simplici: Ita in proposito:oīs oppositio addit ad ꝯdictionē cōditionē distrahentē a maxima repugnātia.Pꝫ de p̄uatione ꝛ habitu que addit positionē subiti determinati:pꝫ de ꝯtrarijs relatiuis:q̄ addūt positionē in vtroqꝫ extremo:ꝛ sic distrahunt a vera repugnantia. ¶ Tertio notādū:ꝙ opiones circa opinabilia nō tātū dicunt cognitionē ipsoꝝ:sꝫ etiā assensuꝫ quēdā seu adhesionē:qḋ ideꝫ est:qui assensus si sunt oppositoꝝ maxime ꝯtradictorioꝝ sunt cōtrarij:ꝛ h̄ seruatis cōditionibꝰ que req̄runꝰ ad cōtradictioneꝫ:De q̄bus habeꝰ p̄mo elench.Hoc aūt premissum ꝓbatur:qꝛ sic̄ scia est cognitio certa certitudine euidentie.ex p̄° posterioꝝ.quā euidētiā hꝫ ex p̄ncipijs demōstratiuis. ꝛ 6° elench.est habitus quo determinate veꝝ dicimus:sic ēt fides ꝛ opinio ē cognitio adherēs vni parti cōtradictionis.est enī determinata enūciatio:sic̄ dꝛ 6.°ethico.ꝛ illud cuiꝰ est opinio est determiatū in extimatiōe opinātis.

His premissis. R̄ndeꝰ ad q̄ōnē:ponēdo istam ꝯnēꝫ.Opiniones ꝯtradictoriorū sunt ꝯtrarie.Probaꝰ ista ꝯ.tuꝫ ex auc̄te Ar.2°peryermenias:in fine.tuꝫ rōne:qꝛ quū iste opiones repugnent: ista repugnātia aut est ꝯtrarietatis:aut relatiua:aut p̄uatiua:aut ꝯtradictoria:per sufficientē diuisionē.Sed ista nō est p̄uatiua:qꝛ istius repugnantie alterū extremuꝫ est formalr nihil:lꝫ cōnotet aliqḋ positiuuꝫ.Opiniones aūt cōtradictorioꝝ ambe sunt positiue:nec repugnantia ista est cōtradictionis:per eandē rōnē:qꝛ alterū extremū cōtradictiōis nihil est:qḋ nō ē in ꝓposito nec etiā est repugnātia relatiua:qꝛ tales opiniones date:nō referunꝰ ad seinuicē:vt pꝫ:sic ꝙ vna posita altera ponaꝰ: Relinquiꝰ ꝙ talis repugnantia erit contrarietatis.

Sed hic insurgit difficultas:qꝛ videꝰ eque bene cōtrarioꝝ esse cōtrarias opiniones:tuꝫ qꝛ cōtrarioꝝ sunt effectꝰ cōtrarij.Sed spēs ꝛ itellectiōes in itellectu sunt effectꝰ ꝯtrarioꝝ.Igiꝰ spēs ꝛ cognitiōes itellectiue erūt ꝯrie:opio est cognitio itellem̄.igiꝰ ꝛc. ¶ Cōfirmaꝰ:qꝛ cogniꝰ ꝯformaꝰ rei cognite:aliogn nō eēt eius silitudo:nec vera in se sꝫ falsa.igiꝰ si obta ex aīaꝫ sunt cōtraria:ꝛ opiones erūt ꝯtrarie. ¶ P̄.ꝯria ꝓ tāto sunt contraria ꝛ repugnātia:pro q̄nto icludūt ꝯdictoria.ḡ vbi est cōtradictio in re:erit etiā repugnantia ꝯtradictionis in cognitione:sed in ꝯtrarijs saluaꝰ cōtradictio.ergo cōtrariorū erunt cognitiones contrarie.

Ad ista respondeꝰ:ꝛ ad p̄mū diciꝰ:ꝙ contrariorum sunt ꝯtrarij effectus in agentibꝰ vniuocis et totalibus.ꝓpter p̄maꝫ conditionē excludiꝰ instantia de speciebus sensibilibꝰ aut intelligibilibꝰ contrarioꝝ que sunt causa equiuoca spēruꝫ.ꝓpter 2am excludiꝰ instantia de intellectionibus simplicibus in intellectu:ac etiā sensationibus in sensu:vbi concurrunt ambe cōditiones:qꝛ nec obiecta itelligibilia:aut sensibilia sunt totalis cā intellectionis aut sensationis.vbi.n.agens ē eiusdeꝫ rōnis cū effectu:si cause sunt ꝯtrarie:necesse est effectus eē contrarios. ¶ Et si dicas:ꝙ ista r̄nsio cōcludit:ꝙ etiaꝫ opiniones

niones cõtradictorioꝝ non erunt cõtrarie:qꝛ ꝯtradicto-
ria sunt cã equiuoca respcũ opinionũ. ¶ Rñdetur ꝙ p-
cise concludit:si vniformiter arguaẽ de ꝯtradictorijs sic
argutũ est de ꝯtrarijs:opiniones ꝯtradictorioꝝ nõ eẽ cõ
tradictorias:ꝛ hoc cõcediẽ. ¶ Ad cõfirmationẽ dico:ꝙ
cognitio simplex vt distinguiẽ ꝯtra cõplexã ꝯformaẽ rei
in repñtando:qꝛ est silitudo ꝛ ymago repñtatiua rei:sed
nõ in essendo:aliogn si res cui⁹ est ymago esset suba:ꝛ ipa
ymago esset suba:qõ est euidẽter falsum. si vero loqmur
de cognitione cõplexa:quiꝫ ista pter silitudinẽ rei ipor-
tet assensuꝫ vl̃ dissensuꝫ:nõ põt eadẽ cognitio siue actua-
lis siue habitualis esse duoꝝ ꝯtradictorioꝝ sil̃ in codeꝫ
intellcũ:aut etiã due gbus assentiaẽ vtriqꝫ:quo ad eẽ sil̃
verũ aut simul falsuꝫ de eodẽ. Sꝫ bene possũt due cogni
tiones aut habitus:ꝛ etiã idẽ habit⁹ quo assentiẽ vnũ eẽ
verũ:ꝛ aliud falsuꝫ:ꝛ hoc totũ est in cognitiõe cõplexa i-
tellect⁹:qꝛ nõ põt itellect⁹ assentire vel dissentire:nisi cõ
ponat ꝛ diuidat. ¶ Et p hoc rñdeẽ ad illud qõ tangiẽ in
hac ꝯfirmatione:ꝙ nisi cognitio ꝯformareẽ rei cognite:
cognitio esset in se falsa ꝛc̃. ¶ Rñdeẽ negãdo ꝯñam:qꝛ
veritas nõ est in cognitione icõplexa:put veritas oppo-
niẽ falsitati:ꝛ fm hoc dixit Ar.3⁰ de aĩa.tex.cõ.26.circa
qõ gd est intellcũs simplex semp est verus:ꝛ hãc eandeꝫ
sniaꝫ hꝫ 9⁰ meta.textu cõ.penul.vbi dr̃. circa gditatẽ sim
plicẽ nõ est error aut deceptio. Uñ si in opatione icõple-
xa cõcediẽ aliq̃ veritas:que est ꝯformitas opationis ad
obm:ista veritas est talis q̃lis est vniuscuiusqꝫ effect⁹ ad
suã cãm cui natus est ꝯformari:ꝛ licꝫ effect⁹ realis extra
aĩam hẽat silitudinẽ aliquã realẽ ad suã cãm:vel saltem
possit hr̃e:sic intelligẽdo ꝙ effect⁹ sit talis in re ꝛ eẽ:q̃lis
est sua cã:nõ tñ hoc est verũ in effectib⁹ intẽtionalib⁹ aie:
vbi tales effect⁹ pcise sunt deriuate silitudines intentio-
nales diminute ꝛ iperfecte:quũ deficiant a pfecto eẽ rei
cui⁹ sunt silitudines:ꝛ ita stat obta realr esse cõtraria in
re extra ꝛ incõpossibilia:ꝛ tñ spẽs ꝯtrarioꝝ aut cognitio-
nes incõplexas nõ esse ꝯtrarias. ¶ Ad 3ᵐ rñdeẽ:ꝙ si gd
cõcludit pcise cõcludit cognitiones esse ꝯtrarias rõne cõ
tradictionis:ꝛ ita concedo:ꝙ opiones cõtrarioꝝ nõ sunt
per se pmo cõtrarie:sꝫ per accñs:pro quãto includunt cõ
tradictionẽ. ¶ Ex his pꝫ ad .q.

Ad argumenta

pncipalia. ¶ Ad pᵐ diximus
in qõne de regressu:qnõ i par
te itellectiua nõ est pprie alteratio. Et ad illã auctẽ in .7.
posset dici:ꝙ Ar. nõ loqtur ibi fm opinionẽ ppriã:sꝫ fꝫ
opinionẽ Plato.ꝛ hoc attestaẽ Cõmẽ. ibi dicẽs:i fine cõ-
mẽti. Intelligit in hoc loco:nõ ꝙ hec sit opinio ei⁹:sꝫ itẽ-
dit declarare vim opionis ei⁹:hec ipse. snia aũt Platõis
quã intẽdit declare est:ꝙ nr̃m scire est quoddã remini-
sci. Quã recitat Augustin⁹. l2. de trinitate.ꝛ Ar. p poste-
rioꝝ. Unde arguit sic Arist. ex ista opinione sequitur ꝙ
acquirere cognitionẽ in pncipio nõ est gnãtio neqꝫ alte-
ratio:ꝛ pbat hoc:qꝛ homo fm hoc fit sciens ꝛ itelligens:
qñ quiescit:et firmaẽ quẽadmoduꝫ quãdo surgit a sõno
ꝛ in alia trãslatiõe Cõmẽta. habeẽ ꝙ aia nõ mutatur in
pma acceptiõe sciẽtie:sicut nec mutaẽ:qñ post ipedimen
tũ somni vel ebrietatis põt vti scia q̃ pus nõ poterat vti:
vel dato:ꝙ Ar. dicat hoc fm opinionẽ ppriã:rñsum est
in .q. pdicta. ¶ Ad ppositũ tñ ꝛ ad formã arg⁹ cõcedim⁹
alterationẽ posse esse in itellectu cũ abiectione cõtrarij:
nunq̃ tñ ista est mot⁹:aut per ipsam abyciẽ aligd a suba
itellect⁹:ꝛ talis alteratio corruptiua oino negaẽ ab itelle
ctu:quiꝫ sit icorruptibilis. Alteratio aũt corruptiua per
abiectionẽ ꝯtrarij nõ exñtis in suba itellcũs:nõ est iposſi
bilis itellectui. ¶ Ad 2ᵐ rñdeẽ negando maiorẽ:ꝛ silitu
dinẽ. Nã due opiones ꝯtradictorioꝝ bene possunt eẽ cõ
trarie:sꝫ due ꝯtrarioꝝ nõ possunt esse ꝯtradictorie:ꝛ rõ:
qꝛ ꝯtradictoria sic se habẽt:ꝙ alterũ est pura negatio:sꝫ
opiones sunt ambe positiue. igiẽ ꝛc̃. ¶ Ad 3ᵐ rñdeẽ:ꝙ lꝫ
denẽ entia diminuta simplr̃:que depẽdẽt ab actu intelli
gendi in fieri ꝛ in cõseruari:seu ab actu collatiuo itellcũs
nõ posse esse ꝯtraria quẽadmodũ sunt intẽtiones 2ᵉ: aut
entia simplr̃ rõnis:nõ tñ est verũ de entib⁹ diminutis:sic
sunt spẽs itelligibiles:ꝛ etiã opiones:que vltra h̃ ꝙ sunt
forme intẽtionales:ẽt sũt rõnes reales. sunt.n. intẽtiões:
nõ put intẽtio distinguiẽ ꝯtra ens reale:sed put intẽtio
appellaẽ illud per qõ potẽtia in alterũ tendit:ꝛ dr̃ hec in-
tentio q̃si in alterũ tentio:vñ cũ forme iste iformãt subꝫ
nõ pficiũt ipꝫ in se:sꝫ in ordine ad aliud. s. ad obm in qõ
tendere faciunt ipsam potentiã cogno ͤ ꝫ. ¶ Ad vltiᵐ pꝫ
ex dictis in corpore qõnis. ¶ Sꝫ ꝯtra dicta isurgit vna
difficultas:qꝛ vr̃ ꝙ opiones ꝯdictorioꝝ nõ sint cõtrarie:
qꝛ pñt esse sil̃ in eodẽ intellectu fm Cõmẽ. naꝫ si duo ho-
mines cogitent duo ꝯtradictoria itellcũs sil̃ hẽbit duas
opiones ꝯtradictorioꝝ. igiẽ ꝛc̃. ¶ Ad hoc rñdeẽ ꝙ opio-
nes ꝯtradictorioꝝ nõ sunt ꝯtrarie:nisi sumanẽ in ordine
ad idẽ:ꝛ fm idẽ modo in pposito nõ ẽ sic:qꝛ iste opiones
sũt in itellectu in ordine ad diuersa fantasmata. ¶ Uel
dicendũ est:ꝙ opiones ꝯtradictorioꝝ fꝫ Ar. nõ sunt cõ-
trarie:q̃litercũqꝫ sumanẽ ꝛ ad Ar. l4⁰ meta.ꝛ 2⁰ peryer-
menias dr̃. ꝙ loqtur ex ypothesi:ꝛ ex ꝯcessis ab aduersa-
rio:qui cõcedit ꝯtradictoria dici ꝛ pdicari de eodẽ:ꝛ ar-
guit:ꝙ si ꝯtradictoria verificanẽ de eodeꝫ:multo magis
contraria que videnẽ minus repugnare q̃ꝫ ꝯtradictoria:
vt oñsuꝫ est supra:ꝛ silr̃ rñdeẽ ad illud scđi peryermenias.
ꝙ loqtur Ar. nõ ꝙ ita sit:sꝫ soluꝫ ex cõcessis ab aduersa-
rio. ¶ Sꝫ ꝯtra. qꝛ ex pcessu Ar. ibi cõuinciẽ ꝯtrariũ. nã
arguit Ar. ꝙ si gs existimat ꝯtradictoria eidẽ inesse cõ-
tingit:vt existimet ꝯtraria eideꝫ sil̃ inesse:ꝛ pbat ꝯñam:
qꝛ ꝯtraria est opinio opinioni:q̃ est ꝯtradictiõis. Et sub-
dit. ipossibile est sil̃ existimare eundẽ eẽ ꝛ nõ esse idẽ:sil̃
enĩ hẽbit ꝯtrarias opiones. vbi videẽ absolute loq:ꝛ non
ex ypothesi:ꝛ Cõmẽ. psequtur ꝙ si duo ꝯtradictoria veri-
ficanẽ de eodẽ:cõtingit sic dicẽti opinari:ꝙ duo ꝯtraria
existãt sil̃ in eodẽ in actu. vbi gra. ꝙ ideꝫ est calm ꝛ frigi-
dũ sil̃:ꝛ ens ꝛ nõ ens:quod est ipossibile:mõ non adderet
hoc:qõ est ipole:si eẽt ipossibile ex ypothesi ꝛ nõ simplr̃.
¶ Itẽ si cõcediẽ ab aduersarijs:ꝙ duo ꝯtradictoria sil̃
insunt eidẽ:pariformiter ꝛ multomagis cõcedent ꝙ cõ-
traria sic isunt. igiẽ fm eos ꝯñs rõnis Ar. nõ erit manife-
stius ipossibile:q̃ꝫ añs ꝯcessuꝫ. g̃ rõ ducẽs ad ipossibile ni
hil ꝯcludet:qꝛ talis debet iducere aligd ipossibilius:aut
saltẽ manifesti⁹ i ipossibilitate q̃ꝫ ypothesis interimẽda.
¶ Et per hoc ẽt arguiẽ cõtra illud qõ dr̃ de 2⁰ peryer. ꝙ
ibi loqtur fm opionẽ ppriã. Nã Ar. intẽdit ibi pbare:
ꝙ enunciationes ille que sunt de extremis ꝯtrarijs:non
sunt ꝯtrarie:sꝫ ille q̃ sunt de ꝯtrario mõ enunciãdi:qõ p-
bat per hoc:qꝛ sic se habẽt enunciationes mentales:q̃ꝫtũ
ad cõtrarietatẽ ꝛ nõ ꝯtrarietatẽ:sic se habẽt enunciatio-
nes vocales:qꝛ ea q̃ sunt in voce:sunt earum q̃ sunt in aia
passionũ note:sꝫ enũciationes mentales q̃ sũt de contra-
rio modo enũciandi sũt cõtrarie:ꝛ nõ ille q̃ sũt de cõtra-
rijs extremis. igiẽ ꝛc̃. minorẽ pbat. 8. rõnibus:ꝛ pma est
ꝙ opinio qua vnus opinaẽ:ꝙ bonũ est bonũ:ꝛ opinio q̃
alius opinaẽ:ꝙ malũ est malũ:nõ sunt cõtrarie:qꝛ ambe
sunt sil̃ vere:ꝛ tñ sunt de extremis cõtrarijs. igiẽ ꝛc̃. Con
cludit igiẽ Ar. pbãdo minorẽ ex itẽtione ppria:ꝙ oro-
nes mentales que sunt de cõtrario modo enũciandi sũt
cõtrarie:ꝛ nõ que sunt de extremis cõtrarijs:ꝛ itelligit p
ꝯtrarios modos enunciãdi illos:quoꝝ vnus est affirma
tiuus:ꝛ ali⁹ negatiuus. ¶ Ad hoc facit. 5. rõ ad pbatiõeꝫ

pdicte minoris:que est:ꝙ ɔtraria sunt q̄ plurimū distātia enūciationes de cōtrarijs modis enunciandi plus distant:q̄ʒ ille que sunt de reb⁹ ɔtrarijs. ℂ Cōtra aliam rn̄sionē instatur:qꝛ hitudo seu dependentia ad diuersa fantasmata nō tollit incōpossibilitatē istarū opinionū:qꝛ ipossibile est:ꝙ idē itellect⁹ firmiter assentiat vtriq̄ȝ parti ɔtradictiōis:ēt ꝙ cognitio ad quā seqtur assensus depēdeat a diuersis ɔtrarijs.opio aūt est cognitio cū assensu:vt dcm̄ est.ā. ℂ p̄.lȝ cognitio itellectiua depēdeat a cōtrarijs fantasmatib⁹:nō tn̄ assensus:ſȝ totalr ab aīa assentiente. Nā si a quocūq̄ȝ causaṫ cognitio causaṫ assensus.ita ꝙ cognitio τ assensus essent ideȝ:sic̄ vnus τ idem hō itelligit sil' duo ɔtradictoria:qđ opȝ ɔcedere:ita assentiret duob⁹ ɔtradictorijs sil:qđ nō cōcediṫ. ℂ p̄.lȝ contraria possint eē in eodē subo diuisibili per cōparatiōeȝ ad diuersa:nō tn̄ in eodē subo idiuisibili:quēadmoduȝ est itellectus:qꝛ cōtrarium inexn̄s toti:iformat ipm̄ fm̄ qōlȝ sui:τ ita videṫ alterū nō posse inesse nisi vnū repugnās τ icompossibile fundeṫ in altero icompossibili:qđ est falsum.Et sic est finis istius q̄ōnis.

ℂ Principiū quidē dı̄ aliud qdē vnde. τ ifra.

ℂ Quapropter τ natura principiū τ elementū: τ mens τ voluntas τ suba τ quod cuius causa. Textu cōmenti primi.

ℂ Amplius vt finis hoc est quod est cuius causa vt ambulādi sanitas tex.cō.II. τ postmodū.

ℂ Et adinuicē cause sunt vt laborare causa est vechie τc̄. Ibidem.

ℂ Et istud principiuȝ est causa finalis.omnes eniȝ cause nō sunt principia nisi ꝑpter istud primū.Cōmē.I. Q̄ō .I.II.III. τ.IIII.

Queruntur q̄tuor de fine. Prio vtrū sit pn̄m. 2° vtrū sit per se cā. 3° vtꝝ sit cā efficientis. 4° vtrū sit nobilissima causarū. ℂ Ad p̄m arguiṫ ꝙ nō:qꝛ de rōne pncipij est eē pmū. ex snia Ar.5.meta.ca.de pn̄:tex.cō.p̄.de rōne finis est esse vlti⁹:vt hr̄ in eodeȝ 5° tex.cō.21.vbi dı̄.finis vltimoꝝ aliqd est:τ ad praua trāsferentes dicimus perfecte perditū τ perfecte corruptuȝ esse cui nihil deest corruptionis τ mali:sed in vltimo est pmū τ vltimum opponuntur.ergo τc̄. ℂ Ad oppositū tn̄ est Ar.i pn̄°.5.meta. vbi enumerat finē iter pn̄ª.

Ad secundum
arguitur negatiue. si finis eēt ꝑ se causa in eo istāti in quo agēs agit moueret actu causando effectum sic corridentē:ſȝ non mouet actu in eo instāti.igiṫ nō est per se cā talis effect⁹.maior est māifesta:qꝛ cā in actu actualr mouet.minor aūt ꝓbaṫ:qꝛ cā que mouet actu est in actu:ſȝ finis in tali instanti non est in actu.igitur non mouet actu:τ per ɔn̄s nō actualr causat.maior ꝓbaṫ.qꝛ motio seqtur entitatem cause.igiṫ si motio est actualis entitas cāe est etiā in actu. ℂ p̄.h idē ɔfir'.nullū exn̄s pōt fundari i nō existente:motio actualis est existens τ fundatur in entitate cāe.minor aūt ꝓbaṫ.sanitas eni ꝑpter quā medicus operatur circa infirmū in eo instāti quo operaṫ nō est:qꝛ nullū agens operaṫ ꝑpter illud qđ iaȝ habetur. ℂ Ad oppositum tn̄ est Ar.in 5° meta.tex.cō.2.

Ad tertium
q̄situ arguiṫ ēt.negatiue.nā data vitate isti⁹.q. seqtur ꝙ idē reᵐ eiusdē erit cā τ causatū.ɔn̄s est falsuȝ.igiṫ ants.ɔn̄a sic deduciṫ. nā sicut finis est causa efficiētis.ita efficiens est causa finis.Igiṫ comparando finē ad efficiens:finis esset causa τ causatū.Et vlterius seqtur:ꝙ idē respectu eiusdē esset pꝰus τ posterius:τ alia multa incōueniētia q̄ cōiter deducunṫ.ɔn̄e iste facilr ꝓbanṫ τ patēt cuicūq̄ȝ expto i pħia. ℂ Ad oppositum est Ar. 5° metaph. textu cō.2.

Ad quartum
q̄situȝ argr̄ silr negaᵗᵉ. si finis eēt nobilissima cāruȝ seq̄reṫ ꝙ cālis finis cōpeteret nobilissimis entib⁹.ɔn̄s est falsuȝ:igitur τ an̄s.ɔn̄a ꝓbaṫ.qꝛ qđ est ꝑfectionis in ente nō dȝ negari nobilissimis entib⁹:causalitas est cōditio ꝑfecta in ente τ per te cālitas finis ē nobilissima cālitas:seqtur ꝓpositū.falsitas ɔn̄tis tn̄ ꝓbaṫ:tū qꝛ nobilissima causata nō habēt cāȝ finalē:quēadmodū sunt imobilia:teste Ar.3° meta.tex.cō.3.Tū etiā qꝛ deus est agens respectu oīum causabilium:τ tamē nō agit ꝑpter finē ipsoꝝ:qđ ꝓbatur qꝛ aut talis finis esset ipmmet agēs pmū:aut esset aliud ab ipso:nō pmo mō:qꝛ cālitas pmi efficiētis nō esset simplr pma:ſȝ esset causata ab aliquo pore.ſ.ab ipso fine quē.vȝ.forte ponereṫ esse amor:quo se diligit pmū efficiens. Et tūc actio pmi agentis esset causata ex amore sui:ſȝ talis actio est illud qđ suba pmi agentis.igiṫ eius suba eēt causata:qđ sapit heresim in pħia.Si vo finis ꝑpter quē pmū agens agit sit aliud ab ipso pmo efficiente:sequeretur ꝙ de⁹ in agendo depēderet ab aliquo extra se τ ordinareṫ ad illud.ɔn̄s est absurdū τ incōueniens.igiṫ illud ex quo sequitur.τ ɔn̄a pȝ:qꝛ agens in agendo dependet a fine a quo actualiter mouetur.

Ad oppositum
tn̄ est Cōmē.ca° de pn̄:ɔ°p i 5° meta.vbi hȝ istđ pn̄m. Intēditur ad sciendū in hac scīa q̄uo est in se:τ q̄uo est pᵐ:τ istđ pn̄m est cā finalis.oēs.n.cause nō sunt pn̄ª:nisi ꝑpter istđ pmū.τ ɔ° 3°.Cōplemētū:largitas τ bonū nō iueniṫ in rebus:nisi ꝑpter cām finalē.τ hanc eandē sniam hȝ Ar.in 2° phyco.tex.cō.31.hoc idem sentit Ar.5.meta.tex.cō.3. vt supra allegatum est.

Determinatio
istarū.q.diuidiṫ in tres articulos:in quoꝝ p° ponunṫ distinctiones.In 2° eliciunṫ ɔ̄nes determinatiue.q.Et 3° obijcieṫ ɔtra solōnē q̄ōnis:τ ɔtra ipsas ɔ̄nes.

Prima
distō ē h:finis cū hēat rōȝ tmi τ vltimi alīq mō:termin⁹ pt ɔsiderari 2ʳ.Uno° simpʳ τ absoᵗᵉ:vt.vȝ.terminat τ finit aliud qđ terminaṫ per ipȝ. Alio mō ɔsideraṫ vt ɔtrahiṫ ad actionē agentis:τ est illud ꝑpter qđ agēs agit.Primo° finis seu termin⁹ nō habet rōnē cāe:qꝛ sic pūctus in linea posset dici cā linee:qđ nō est veruȝ.Scđo mō finis est per se cā:τ vt sic includit duo:quoꝝ vnū est māle τ alterū formale:vnū per modū generis:aliud per modū dr̄ie:māle est rō termini:formale est ꝙ sit intentū ab agente:τ istud ꝓprie cōstituit finē in rōne cause. ℂ Scđa distinctio est:finis est duplex:quidā est finis quo:quidā est finis grā cui⁹:vt est de mente Ar.2° d aīa.tex.cō.35.τ 2° phy.tex.cō.24. Finis quo maxime pncipalis est opatio nobilissima potētie:fm quā a potētia attingiṫ nobiliᵐ obm̄:eo mō quo diceret ꝙ visio pulcherrimi visibilis:est finis potētie visiue τ h de mente Ar.in.10.ethico.Ubi hȝ ꝙ circa nobiliᵐ τ ꝑfectissimū obm̄ potētie est ꝑfecta delectatio τ quietatio potētie. Finis grā cui⁹ est ipm obm̄ qđ attingit a potētia per talem opationē:maxime si sit optimū oīum eoꝝ q̄ ɔtinenṫ sub obo adequato potētie:vt colligiṫ ab Ar.in eodē li°. Ista distinctio est etiā Cōmē.2° celi.ɔ°.17.Cū dicit ꝙ duplex est finis.ſ.dictus pmaria intētione:τ finis dictus scđaria intētione:vbi per finē dictū pmaria intētione debemus itelligere finē grā cui⁹:τ finē rei operate:τ per finē dictū scđaria intentione:finē quo τ finem operationis vel ge/

nerationis.finis ꝙ apud Scotistas cōiter appellat̄ finis formalis.finis gr̄a cuius appellatur finis obtalis.¶ 3ª distictio finis gr̄a cui⁹:qdaꝫ est obꝫ ꝑductū inesse realiꝰ per motū:qdā est ꝑsuppositus in tali eē i actiōe ⁊ operatiōe po⁹.Exēplū pmi.forma nālis ꝙ ꝑ motū ⁊ gnōnēꝫ ꝑducit̄ dr̄ finis gnōnis:vt vult Ar.5.metaphy.ca.de nō.tex.cō.5.Exēplū scdi.de⁹ ē obm qd attingit̄ ꝑ itellm ⁊ volūtatē:⁊ ē finis vltimate ꝗetatiuus eiusdē itellc̄s ⁊ volūtatis.Qd dixi de obto pfectissimo itellc̄s ⁊ volūtatis:idē dicat̄ de obto sensus.¶ 4ª distictio.finis adhuc est duplex:Quidā est finis attigēdus solūꝫ ꝑ opationem.quidaꝫ est finis ꝗ est cā finalis:finis pmo⁹ dictus ē oē illd i quo tāꝙ i obto ꝗetatur ⁊ satiat̄ po⁹:finis ꝗ ē cā finalis est illud ꝑꝑ qd amatū ⁊ ðsideratū efficiēs agit ꝑducendo aliqd i effcū:⁊ isti duo fines sic distiguuntur:qm̄ stat aliqd eē finē attigendū ꝑ opationē respcū alicui⁹:qd tn̄ respcū eiusdē nō est finis ꝗ ē cā finalis.Exēplū.de⁹.n.respectu suiipsi⁹ ē finis attigēdus ꝑ opationē:qꝛ respcū sui ꝓprij intellc̄s ⁊ voluntat̄ est vltimate ꝗetatiu⁹:⁊ in ipo est pfecta ꝗetatio ⁊ delectatio po⁹ intellectiue:ac ēt volūtatis diuine:⁊ tn̄ nō ē suiipsi⁹ cā finalis:qꝛ in tali opatione btifica ⁊ ꝗetatiua sui itellc̄s nō efficit aliud ad ex̄:⁊ talis finis dictus isto mō est de⁹ respcū oiuꝫ creaturarū intellectualiū tm̄:⁊ nō respcū alioꝝ:sed finis ꝗ est cā finalis vltimus:⁊ vt Cōmēta.inqt:dictus pmaria itētione:est de⁹ gloriosus respcū oiuꝫ cābiliū:qꝛ ꝑꝑ se amatuꝫ ⁊ desideratū cāt ad extra ꝗcqd cāt.¶ 5ª distictio cōiter posita ab Auicen.6.meta.c.5ª.est:ꝙ res pōt itelligi esse cāta dupl̄r.vel ꝙ̄tum ad entitatē:vel quātuꝫ ad cālitatem. Est.n.cāta quo ad entitatē:qn̄ suū eē recipit ab alio:⁊ i esse aut in fieri eēntial̄r depēdet ab illo:vel pōt itelligi scdo mō esse cāta qn̄ suā cālitatē habꝫ ex motiōe alteri⁹ cause que causalitas ꝯseqtur suā entitatē.¶ 6ª distictio. aliqd esse nobilius alio ꝯtingit duobus modis:vno mō simpl̄r:alio mō fm qd.simpl̄r vnūqdꝙ̄ ens reale qd est suba habꝫ nobilius esse in se ꝙ̄ hēat in esse obtiuo itellectiuo creati.Exēpli gr̄a:lapis habet nobili⁹ eē in re ⁊ in effcū ꝙ̄ hēat in intellc̄u.Et h vel vt ibi repn̄tat̄ sub rōne actu itelligibilis:vel entis vt actu itelligit̄:⁊ h est verū de oī eo qd est pfecti⁹ cognitiōe itellectuali i itellc̄u creato:queadmodū est ꝙ̄libꝫ suba.hec.n.ponit̄ esse pfectior simpl̄r in se:⁊ in re ꝙ̄ sit ipsa cognitio itellectiua ꝙ̄ ē accidēs:⁊ ꝯparādo talē subaꝫ ad cognitionē itellectualeꝫ hꝫ itellc̄s talis suba in se hꝫ pfectius eē simpl̄r ꝙ̄ hēat in cognitione actuali;aut i itellectu creato:sed vbi aliqd ē inferi⁹ ipsa cognitiōe itellectiua:hꝫ nobili⁹ eē simpl̄r in intellc̄u creato ꝙ̄ hēat i se:ꝓ tāto qꝛ obm in itellc̄u hꝫ tale eē ꝑticipatiue quale eē hꝫ ipsa cognitio intellectiua. Et hoc de mēte Austini.9.de trini.c.4.Supiora tn̄ ⁊ pfectiora ꝙ̄ sit itellc̄s hn̄t nobili⁹ esse ꝫ qd in itellc̄u ꝙ̄ in se: qꝛ in intellc̄u hn̄t eē imāle ⁊ icorruptibile ꝙ̄tuꝫ ē ex ꝑte intellectus ⁊ nō in natura propria.iferiora intellectione se habent opposito modo. Comparando tamen quodcūꝙ̄ iferi⁹:siue sit substātia siue accn̄s ad esse obtiuū qd hꝫ de itellc̄u diuino hꝫ nobili⁹ eē simpl̄r ⁊ pfecti⁹ ꝙ̄ hēat in se eo ꝙ habet tale eē ꝑticipatiuū:quale eē hꝫ formal̄r ipsa cognitio diuina:qd ꝓbat̄.Per illd Augu.supra.Jo. pmo cap.Qd factū ē in ipso vita erat.Ubi hꝫ Aug.Res cognita est in vbo vita creatrix:⁊ h rō:qꝛ cognitio ei⁹ ē real̄r vita creatrix.Qr.n.de cognito dr̄ obtiue h in ipa cognitiōe:opꝫ iueniri real̄r.¶ Ex his ponūtur ꝗdā conclusiones respōsiue ad questionē:⁊ in h erit ðterminatio secundi artic.

Prima ꝯ.finis est pn̄m ⁊ causa per se.ista ꝯ determinatiua pmaꝝ duarum questionuꝫ:pꝫ ex auc̄tate Ar.2ª physi.⁊ in.5.meta.vt allegatū est supra.Naꝫ certuꝫ ē ꝙ illud qd respōdetur ad iterrogationē factā ꝑ qōnē ꝗrētem ꝑꝑ qd de aliꝙ̄ est cā:qꝛ ꝑꝑ qd:ꝗrit cām:vt hr̄ ex sententia Ar.in.2.posterio.⁊.7.meta.tex.cō.penul.Et etiā rōne pꝫ:qꝛ respōsiuū debꝫ assignari i spāli qd interrogatiuū ꝗrit in gnāli.Sed finis rn̄det̄ ad iterrogationē factā ꝑꝑ qd:vt si ꝗrat̄.ꝑꝑ qd Sortes ambulat.Cōuenienter rn̄det̄.vt sanet̄.g ⁊c̄.Hec ē rō Ar.2ª.phy.⁊.5ª.meta. vt allegatū est supra:Hoc idē ꝓbat̄ ꝑ illud.2.physi.tex. cō.89.vꝫ.finis in agibilib⁹ se habꝫ vt pn̄m i speculabilib⁹ Sed ita est ꝙ pn̄m i speculabilibus est cā ꝑ se ⁊ eēntialis noticie ꝯnis.g in agibilib⁹ finis erit cā eoꝝ ꝙ̄ sunt ad fineꝫ.¶ Hoc idē ꝯfirmat̄.fm Ar.in pn̄ᵒ.5.meta.vt etiaꝫ allegatū est supra:finis hꝫ rōnē pncipij:sed ꝫ ipꝫ totiēs dr̄ cā:quotiens dr̄ pn̄m.igit̄ finis ē cā.Confirmat̄ ēt ꝑ illud qd dic̄ Cōmē.ibi.Ubi inqt h nomē cā dr̄ de oib⁹ rebus in ꝗbus diximꝰ ꝙ h nom̄ pn̄m dr̄ de eis.Et h vr̄ snīa Ar.4.meta.tex.cō.3.vbi dic̄ ꝙ sic se hꝫ vnū ⁊ ens:queadmodū pn̄m ⁊ cā.Et inuit ꝙ pn̄m ⁊ cā inuiceꝫ ꝯuertunt̄ sicut vnū ⁊ ens.Probat̄ etiā rōne ꝙ̄tū ad h ꝙ finis sit per se pn̄m.Omne ꝑ se agēs agit ꝑꝑ finē.Igit̄ finis habꝫ rōnē pncipij.ex h ꝙ ꝑ venit i mēteꝫ agētis sub rōne boni ⁊ appetibilis:cū sit bonū ⁊ optimū alioꝝ:vt dic̄ Ar.i 5ª.meta.Agēs aūt motū a fine ꝑducit formā:ꝙ̄ cōicatur māe:qua cōicata vltimo seqt̄ cālitas māe ꝙ̄ est ꝙ ipsa substātificat formā.Ex ꝙ̄ appet ꝙ in toto isto ꝓcessu:illud qd est pmū a ꝙ̄ oēs alie cālitates originātur ē ipse finis.añs aūt assumptū i rōne est Ar.2.physi.tex.cō.49. Et probat̄ ēt sic.Omne agēs i cui⁹ actione pt accidere error agit ꝑꝑ finē:ꝫ oīe agēs ꝑ se ē hm̄.g oē agēs per se agit ꝑꝑ finē.Et h siue sit agēs fm nāꝫ:siue ꝫ ꝓpositū:queadmodū ꝓbat̄ loco pallegato.Et notāter dr̄.Oīe agens ꝑ se:vt excludat̄ agēs ꝑ accn̄s:qd ē casus vl̄ fortuna.Maior assūpta i ista rōne ꝓbat̄.ex.2.phy.tex.cō.62. Illa actio ē frustra ꝙ̄ nō ꝯseqt̄ finē itētū:igit̄ si nullus finis sit itentus nulluꝫ agēs ageret frustra:nec erraret.igit̄ omne agēs qd pt errare agit ꝑꝑ finē.tale aūt ē agēs nāle:⁊ ēt agēs ꝑ itellcm̄.Utrūꝙ̄.n.pōt errare ⁊ frustrari in actiōe sua.¶ Scda ꝯ.finis ē cā cālitatis efficiētis.Ista ꝯclō ꝓbat̄ sic.Agēs qdcūꝙ̄ si ē ꝑ se agēs nō agit:nisi motuꝫ a fine.sed mouēs ē cā nō solū motiōis passiue ei⁹ qd mouet̄:sed ēt cuiuscūꝙ̄ ꝑ se sequētis motionē passiuam: sed motionē passiuā agētis ꝙ̄ mouet̄ a fine:seqt̄ motio agētis ad ex̄ i re:igr̄ finis ē cā nō solū motiōis passiue:ꝫ quā agēs mouet̄:sed ēt motiōis actiue qua agēs agit ꝑducēdo aliqd in effectu.¶ Itē 2ᵒ h idē ꝓbat̄.eo mō finis hꝫ rōnē cause quō hꝫ rōnē ꝑꝑ qd:sed finis hꝫ rōnem ꝑꝑ qd.nō soluꝫ respcū effcūs ex̄ in re:sed ēt respcū agentis.qd ꝓbat̄:qꝛ nō solū illd qd fit ordīat̄ ad finē:⁊ ē ꝑꝑ finē:ꝫ ēt ipꝫ agēs ꝑ se agit ꝑꝑ finē.g finis ē cā nō solū effectus ad ex̄:ꝫ ēt agētis ꝙ̄tū ad ei⁹ cālitatē.¶ Cōfirmat̄. qꝛ ipoīe est dari duo pncipia eꝙ̄ pma simpl̄r re⁹ alic⁹ effectus:vel duas cālitates eꝙ̄ pmas simpl̄r:ꝫ si finis nō eēt cā cālitat̄ agētis:tūc cālitas agentis ⁊ cālitas finis eēnt eꝙ̄ pme simpl̄r.igr̄ ⁊c̄.¶ Ista ꝯ ꝯfirmat̄ ꝑ illud qd dic̄ Ar.in.5.meta.⁊.2.phy.vbi supra.¶ Tertia ꝯ.finis quo seu gnōnis ē cā fm eē qd hꝫ i itētione agētis.Hec ꝯ ꝓbat̄ ex distōnib⁹ pmissis:nā.2ᵒ.physi.cō.24.vt dem̄ ē ⁊ Cōmē.ibidē cō.70.ponit ꝙ duplex ē finis.qdā ē finis gnōnis:qdā ē finis rei genite:ꝙ̄ distō coicidit cū distōne supi⁹ posita ð fine ꝙ̄.⁊ gr̄a c⁹.Gnō āt ē duplex:ꝗdaꝫ ē nāl̄:ꝗdā artificialis:finis gnōnis nāl̄ ē for⁹ ꝑducta ab agente nāli:vt for⁹ subalis ignis.artificial̄:vt forma dom⁹ in domificatiōe.Forma artificial̄ pt hr̄e duplex eē:vnuꝫ i mēte artificis ⁊ ē eē intētiōale:aliud i re ex̄ ⁊ in effectu.

¶ Difficultas qonis q̃ est. Utrũ finis sit per se cã i eẽ intentionali: aut ẽt sit mouẽs agẽs ad agẽdũ: nõ ẽ ð fine rei genite siue ð fine gr̃a c⁹ vltiato ꝛ pn̄ᵘ: sȝ solũ ð fine gnõnis ꝛ maxĩe gnõnis artificial. Et ita h̃ ꝯ q̃ nunc ponitur ꝓbabilr̃ q̃ȝᵐ ad istã gnõnẽ artificialẽ: licȝ ẽt ð gnõne nãli hoc possit ĩtelligi ꝛ ad ipaȝ applicari. ¶ Sit g̃ ꝯ talis. finis q̃ seu gnõnis ẽ cã ꝑ se: vt ẽ in itẽtiõe agẽtꝭ. ꝓbat̃ ista ꝯclo. Eo mõ finis hȝ rõnẽ cãe: quo mõ ẽ ꝓor effcũ: qꝛ oĩs cã nã p̄cedit effcm̃ ꝛ ẽ ꝓor ipo: sȝ finis ƒȝ eẽ: qð hȝ extra: nõ ẽ sic ꝓor effcũ neq̃ hiis q̃ sũt ad finẽ: sȝ solũ ẽ ꝓor vt in itentione agẽtis. Igr̃ finis ƒȝ eẽ itẽtionale hȝ rõneȝ cãe. hec ẽ rõ Auicẽ. 6. meta. c. 5. ¶ 2ᵒ argr̃ ad idẽ. Eo mõ finis hȝ rõnẽ cãe: quo mõ nõ hȝ rõnẽ cãti: qꝛ idẽ sub eadeȝ rõne nõ p̄t hr̃e rõnẽ cãe ꝛ cãti: sȝ finis scðȝ eẽ reale: qð hȝ ex̃ est realr̃ cãtus. scðȝ eẽ qð hȝ i itentione agẽtꝭ: non ẽ cãtus ab agẽte: igr̃ finis vt est i itentiõe agẽtis sic ẽ cã. ¶ 3ᵒ ar̃ ad idẽ. Eo mõ finis hȝ rõnẽ cãe: quo mõ ꝯcurrit cũ agẽte ad causandũ effcm̃: qꝛ i oĩ cãtione ẽ ꝯcursus cãruȝ adinuicẽ ad ponẽdũ effcm̃ in eẽ: sȝ finis ꝯcurrit cũ agẽte vt est i itẽtiõe ipsi⁹. nõ ãt vt ẽ ex̃: qꝛ vt sic seq̃r̃ actionẽ agẽtis ꝛ nõ vnit̃ ei: vt cãnti. igr̃ ꝛc̃. ¶ 4ᵒ ꝯ. finis gr̃a cui⁹ g ẽ finis rei genite nõ solũ ẽ cã: vt i itẽtione agẽtꝭ: veꝝ ẽt in eẽ reali. Ista ꝯ ꝓ ðclat̃ ex p̄missis. s. ꝙ finis q̃dã ẽ finis sub fine. q̃dã ẽ finis vltim⁹. Exẽpli gr̃a. i motu ad sanitatẽ ꝯtigit eẽ finẽ: q est sanitas: ꝛ finẽ q ẽ ꝑfectio hoĩs vl̃ hõ ƒm corpus. Medic⁹. n. intẽdẽs cãre sanitateȝ ꝛ appetẽs ipaȝ nõ appetit sanitatẽ ꝑꝑ seipaȝ: sȝ ꝑꝑ ꝑfectionẽ hoĩs. ꝛ tũc finis q est hõ ƒȝ eẽ reale p̄existit motui q est ad sanitatẽ: ꝛ ƒm suũ eẽ reale mouet medicũ ad oꝑandũ. Sanitas aũt vt p̄cõcepta tãq̃ȝ bonũ ꝯueniẽs hoĩ solũ in tali eẽ mouet medicũ ad oꝑandũ. ꝓbat̃ g̃ p̄missa ꝯ ƒm phȝ scðo phyſi. tex. cõ. 24. hõ est finis artificialiũ. Cõstat ãt ꝙ hõ est vere cã artificialiũ: ꝛ h̃ in eẽ reali. g̃ finis gr̃a c⁹ est vere cã: tã i esse reali: q̃ȝ in esse itẽtiõali. cũ hẽat vtrũq̃ eẽ. Et h̃ ꝯfirmat̃. ꝑ ea q̃ dicta sunt: sub ea rõne finis ẽ cã: sub q̃ mouet agẽs ad agẽdũ: sed ita ẽ ꝙ finis gr̃a cui⁹ mouet agẽs ad agẽdũ: ƒȝ eẽ reale qð sibi ꝯpetit: vt patuit i exẽplo de motu ad sanitatẽ. Igr̃ ꝛc̃. ¶ 5ᵒ ꝯ. finis ẽ nobilissima oĩuȝ cãruȝ. Ista ꝯ ꝓbat̃. auctoritatib⁹ ꝛ rõnibus. p̄ma auctoritas ẽ Auic. 6. metaph̃. c. 5. vbi hȝ. ꝙ si ð vnaq̃q̃ cãrũ eẽt scia. illa q̃ eẽt ð cã finali eẽt nobilior aliis ꝑtib⁹ illius scie: ꝛ ipsa eẽt sapia: q̃ ꝯñã nõ valeret nisi finis eẽt nobilissima cãruȝ: cũ scia mẽsuret̃ ab obto ꝛ sortiat̃ suã dignitatẽ ꝛ ꝑfectionẽ ab ipso: vt pȝ ex p̄ ð aĩa in p̄nᵒ. ꝛ 5. meta. c. de ad aliq̃d. Ad idẽ ẽ Cõmẽta. in fine capl̃i de p̄nᵒ: vt allegatũ est. s̃. Et silr̃ in. 3. cõmẽ. eiusdem 5. meta. ꝓbat̃ ẽt rõne ista ꝯ sic. Illa cã ẽ nobilior q̃ ẽ mouẽs ꝛ nõ mota actualr̃ ab alio: q̃ȝ sit illa q̃ ẽ mouẽs mota actualr̃ ab alio. Sȝ ita ẽ ꝙ cãlitas finis ẽ mouẽs nõ mota actualr̃ ab aliq̃ cã priore: ꝛ cãlitas efficiẽtis mãe ꝛ forme sũt mouẽtes mote actualr̃: g̃ causalitas cãe finalis ẽ simplr̃ nobiliõ ceteris causis. Discursus bon⁹: ꝛ maior ẽ manifesta: qꝛ i mouẽtib⁹ ꝛ motis mouẽs ẽ p̄stãti⁹ moto. Et q̃ȝto aliq̃ cã ẽ idepẽdẽtior: tãto ẽ nobilior ꝛ ꝑfectior: qꝛ sicut ens quãto ẽ idepẽdẽtius tanto nobili⁹: Ita ẽt cã que ẽ ꝓprietas ꝛ passio entis vel saltẽȝ motus diuidẽs ipsuȝ ens. Et notãter dr̃ i maiori ꝙ cã mouẽs nõ actualiter mota: ꝑꝑ istãtiam: que posset fieri de po⁹ ꝛ obto sibi correspõdẽte: vbi po⁹ mouet̃ ab obto in ꝓductiõe act⁹ ꝓprij: Et tñ po⁹ est nobilior obto. Ad qð dr̃ ꝙ in productiõe actus po⁹ que ꝯcurrit actiue ad talẽ actũ q̃uis sit̃ cõcurrat cũ obto vl̃ cũ specie sibi ipressa ab obto ad cãnduȝ actũ ꝓpriũ: in eo tñ istãti quo ꝓduc̃ actũ: nõ mouet̃ ab obto: qꝛ nihil recipit ab ipso. Neq̃ pati̇̃: sed hrĩ mota est ab ipo añcedẽter recipiẽdo spẽm reꝑñtatiuã ipsius: sed po⁹ ꝛ obm̃ in eo istãti quo agũt ad actuȝ ꝓducendũ ꝛ opõneȝ actualẽ po⁹ eliciẽdã ꝑ se ꝯcurrũt sine motiõe q̃cunq̃ vni⁹ ab altero. ¶ Et si istares: ꝙ finis ñ sp̄ actualr̃ mouet efficiẽs ad agendũ: qꝛ hñs hituȝ non deliberet. g̃ nõ opȝ ꝙ agens hẽat sp̄ actu itentionẽ finis: sȝ sufficit ꝙ intẽtio finis moueat virtualr̃ hñteȝ habituȝ: sicut ẽt apparet ad sensuȝ ð multis q faciũt plura nihil cogitãdo ð illo fine: sȝ solũ in habitu. Ex q̃ seq̃r̃. ꝙ nõ ẽ veꝝ ꝙ agẽs nõ agat nisi motũ actualr̃ a fine. ¶ Ad h̃ r̃ndet̃ de mẽte Cõmẽta. 2. physi. cõ. 86. Et lȝ agens artificiale in oĩb⁹ actib⁹ suis: nõ actualr̃ deliberet ꝛ cogitet ð fine: vt est in arte texẽdi ꝛ suẽdi: In aliq̃b⁹ tñ oȝ ꝙ agẽs artificiale in omnẽ sua actiõe actualr̃ cogitet ð fine: vt in arte medẽdi ꝛ nauigãdi: ꝛ sic hȝ itelligi rõ adducta ꝙ agẽs ꝑꝑ finẽ actualr̃ mouet̃ a fine: in aliq̃b⁹ artib⁹ maxĩe p̄ncipalioribus. ¶ Uel dõm ẽ ꝙ mouẽs motũ ab alio põt intelligi duob⁹ modis: vno mõ ꝙ motũ recipiat aliquã formã in actu p̄mo te⁹ alic⁹ oꝑatiõis seu actionis eliciende a tali actu p̄mo: nõ habȝ tñ motionẽ actualem a ꝓore mouẽte: sic ꝙ cũ mouet actualr̃ ad actũ 2ᵐ nõ depẽdet a cã ꝓore: neq̃ i habẽdo v̇tutẽ ꝑ quã mouet: neq̃ ẽt i actõe actuali: sic ꝙ recipiat aliquẽ influxũ: aut motionẽ i actu scðm quã exit in actualẽ opõneȝ. Alio⁹ ꝙ hꝫ motũ oĩno hẽat formã ꝛ v̇tuteȝ ꝑ quã mouet ab alio. p̄ mõ nos dicimus ꝙ po⁹ sensitiua mouet̃ ab obto recipiẽdo spẽȝ sensibilẽ. Sed po⁹ sensitiua agẽs in ꝓducẽdo actum sentiendi: lȝ cõcurrat cũ spẽ sensibili: aut cũ obto reꝑñtato i tali spẽ: v̇tutẽ tñ seu formã: ꝑ quã sensus agit: nõ recipit ab obto: neq̃ ẽt actualẽ motionẽ ad actũ actualr̃ recipit. Et ideo q̃uis ambo ꝯcurrãt ordĩe quodã eẽntiali: nulla tñ istaruȝ cãruȝ actus sentiẽdi mouet̃ actualr̃ ab alia: ꝛ si sensus nõ moueat ista scðã motione: q̃ est ad actualẽ sensationẽ: nisi mot⁹ antecedẽ. ꝛ remote ꝓori motione q̃ ẽ ad actũ p̄ᵐ. 2ᵒ mõ mouẽs motũ nõ solũ recipit aliquẽ actuȝ p̄mũ: aut v̇tutẽ ꝑ quã mouet ad actũ 2ᵐ. sed ẽt motiõem actualẽ ad talẽ actũ 2ᵐ recipit ab aliq̃ ꝓori mouẽte: Ita ꝙ vel in oĩ motione sua q̃ mouet ad ex̃ actualr̃ mouet̃ a priore mouẽte: vel saltẽȝ motio sua actual̃ origiat̃ a motiõe actuali ꝓoris mouẽtꝭ adeo ꝙ i mouẽte moto nõ eẽt actualis motio ad effcm̃ cãndũ: nisi p̄cederet ꝛ eẽt i actu motio actualis ꝓoris mouẽtis ad eũdeȝ effcm̃ cõeȝ. Uñ hoc posteri⁹ iõ mouet: qꝛ ẽ actualr̃ motũ a ꝓore: ꝛ tũc dicimus ꝙ ista motio scðã istius scði mẽbri ẽ motio v̇tual̃ ꝓxia posteriõis a ꝓore mouẽte. motio ãt q̃ ẽ po⁹ ab obto recipiẽdo spẽm: est motio habitualis remota: ꝛ ꝑ h̃ apparet: ꝙ oẽ illud qð est mouẽs: qꝛ actualr̃ mouet̃ ab alio aut saltẽ v̇tualr̃ ꝓximo: est ignobili⁹ ipso mouẽte. Sed si sit motũ ab alio ꝓore habitualr̃ remote: ꝛ antecedenẽ nõ seq̃tur motũ esse ignobili⁹ mouẽte: ex h̃ dr̃ ꝙ omnis motio q̃ agẽs mouet̃ a fine vl̃ ẽ actualis vl̃ v̇tual̃ ꝓxia.

Quantũ ad 3ᵘ arti. obycit̃ ꝯ ðterminationẽ qõnis. ꝛ p̄ cõtra illð ꝙ finis sit cã: qꝛ cã est illud. ad cui⁹ eẽ seq̃r̃ aliud: vt hȝ Boeti⁹ in topi. Sed ita ẽ ꝙ ad eẽ finis nihil seq̃r̃: sed ipse finis seq̃tur ad alia. igr̃ ꝛc̃. ¶ P̃. scðȝ Cõmẽta. vt habitũ est supra: ꝓbat̃ finẽ eẽ cãȝ ex hoc qð est p̄nᵐ. ¶ Cõtra h̃ argr̃. Si oĩe p̄nᵐ sit causa. seq̃tur ꝙ punctus in linea sit causa linee: ꝯsequẽs est falsuȝ: qꝛ non videtur in quo genere cause possit esse. vt pȝ discurrenti per singula.

Obycitur etiam contra conclusionem secũdam determiatiuã tertij q̃stri. vȝ. ꝙ finis ẽ cã cãlitatꝭ agẽtis. ¶ Cõtra hoc. argr̃ p̄mo p̄supponendo ꝙ eiusdẽ ad se nõ potest esse ordo essentialis. Istud presuppositum ꝓbat̃. qꝛ ordo essentialis est inter ea q̃ sunt distincta essentialiter. Id. n. non põt ordinari ad seip̄m essentialr̃. ¶ Scðȝ

presuppositū est:ordo eēntialis nō pōt eē inter ea q̄ sunt eiusdē spēi.hoc pꝫ de mente Ar.3.meta.tex.cō.11. Commendantis platonē dicētem inter indiuidua eiusdem spēi nō esse h pri⁹:⁊ illud posterius eēntialr:pp qȯ vt dicebat ipse ponēda erat ydea spēi spālissime:vt posterius eēntialr posset reduci ad aliqȯ prius. ❡ 3ᵐ psuppositū est ꝙ agens vniuocū:⁊ ex ɔ̄nti forme ipi⁹ est eiusdē spēi cū forma geniti. h de se pꝫ:qꝛ gnō vniuoca ē illa q̄ est inter extrema eadē vel similia sm spēꝫ. ❡ Ultimo psupponiꝰ ꝙ finis ⁊ forma coīcidūt i idē nuō. ex.2.phy.tex.cō.70. Hoc stāte argr̄ sic.finis gnōnis vniuoce q est for⁹ est eiusdē spēi cū efficiēte:⁊ idē nūero cū forma:qꝛ eadē forma que iducꝰ p gnōnē est finis actionis agētis. Igr̄ non est ordo eēntialis inter efficiens ⁊ finē. Sed si finis eēt cā agentis:eēt ordo eēntialis iter finē ⁊ efficiens: qꝛ cāe simul ɔcurrētes ad aliquē vnū effcm cāndū diuerso rum generum ordie quodā eēntiali sil' cōcurrunt. Igr̄ finis non potest sil' cōcurrere cum efficiēte: mouēdo ipm ad pductionē effcūs. ❡ 2° pncipalr arguiꝰ. Finis sꝫ ꝙ est in itētione agētis nō est nobilior ipso eē agētis:qꝛ nō hꝫ nobilius eē q̄ꝫ agēs i q̄ est. ḡ sm illud eē nō ē cā agētl. ❡ 3° argr̄. Illud qȯ ē cā alic⁹ videꝰ dare eē illi:aut aliqd influere in ipꝫ. Ista ppō pꝫ:sed finis nihil dat:aut influit in ipm agēs:qꝛ si agēs hr̄et eandē vim actiuam ⁊ nihil intēderet: eodē mō pduceret effcm. Et ɔfirmaꝰ. Nam certū est ꝙ in itentione ignis qn̄ gnāt ignē: nihil est:qꝛ deꝰ oppositū:tūc q̄riꝰ de isto mō eēndi in.nam aut iste modus eēndi in.erit mod⁹ essendi accn̄tis in subto:aut forme subalis in mā:aut sicut locatū i loco. Et nō videꝰ: ꝙ finis in itētione agētis possit hr̄e aliquē istoꝝ modorū eēndi i agente. ❡ 4° argr̄. De⁹ sub rōne finis vltimi poniꝰ obm actus btifici.hoc aūt nō ē inquantū mouet aliqȯ agens ad agendū vt desiderabile. ❡ 5° sic. cālitas finis est opposita cālitati agētis.p̄ metaphy.sed efficiēs est pn̄ᵐ motus.ḡ de rōne finis nō est initiaꝰ: sed termiaꝰ motū:⁊ si sic.seqtur ꝙ nō possit p̄mo mouere agens ad agēdū. ❡ 6° argr̄. Cālitas p̄ma simplr nō resoluiꝰ i aliā cālitatē:sed cālitas efficientis est p̄ma. Igr̄ cālitas efficientis nō resoluiꝰ in finē:neq꜄ causatur ab ipo:maior ē manifesta:qꝛ qȯ est simplr p̄mū nō resoluiꝰ i aliqd p̄us: minor aūt pbaꝰ:qꝛ si cālitas efficiētis nō est p̄ma: hoc ē qꝛ dependet a fine.hoc aūt est flm:qȯ pbaꝰ.qꝛ dato hoc seqtur ꝙ finis solū poneret effectū in eē circūscripto oī efficiēte:ɔn̄s est flꝫ. Igr̄ ⁊ aīns:⁊ ɔn̄a pbaꝰ. Nihil cāt efficiens:nisi mediāte sua cālitate q̄ sit ab ipso:sed si finis sit cā:cālitatis agētis:tūc cā final' sola poneret i esse cālitatē agentis:sine ipso agēte:qȯ pbaꝰ. Quia agens nullo mō eliceret suā cālitatē:qꝛ si sic:aut seipso:aut ipsamet cālitate. Nō seipso p te:qꝛ ponis talē cālitatē esse cātaꝫ a fine:nō etiā eliceret cālitatē ppriaꝫ seipsamet cālitate:qꝛ idē nō est rō cāndi seipm. Igr̄ agens nihil faceret ad effcm cāndū:qȯ ē ipoīe. ❡ 7° ad idē p̄ncipalr ar̄. Qȯ precedit p̄mū cātū est incātū:sed cālitas primi agētis precedit p̄mū cātū:igiꝰ est incāta:ɔn̄a tenet cū maiori.minor aūt pbaꝰ. Naꝫ cā p̄cedit cātū.ḡ quicqd est rō cāndi ipm cātū similr p̄cedit. Sed p̄mū agēs ē causa primi cāti:qꝛ p̄mū cātū est effectiuum p̄mi agentis.igr̄ cālitas p̄mi agentis p̄cedit primū cātū. ❡ Et ɔfirmaꝰ. Aut p̄mū agens agit per essentiā ppriā:aut per aliud a se distinctū eēntialiter. Si p̄mo⁹. Habeꝰ ppositū.qꝛ cū eēntia sua sit ei rō cāndi ⁊ sua cālitas. seqtur ꝙ ei⁹ cālitas est incāta. Si deꝰ 2ᵐ. Cū illud sit cātū depēdet ab ipso p̄mo:sicut a cā. Et tūc q̄rendū est de eo qȯ est ipi do rō cāndi aut talis ratio est essentia ppria dei aut aliqd aliud. Si p̄ mō hꝫ itentū. Si 2° mō p̄cediꝰ:vt p̄us: ⁊ ita aut erit p̄cessus in infiᵐ:aut stabiꝰ in hoc ꝙ cālitas p̄mi entis effectiua est icāta. ❡ Postremo argr̄ secūdū Ar. p̄mo posterioꝝ.nō cōtigit cās esse adinuicē cās:qꝛ tūc idē eēt cā ⁊ effcūs re⁹ eiusdē:⁊ per ɔn̄s idem eēt cā sui ipsius. Et rursū idē eēt prius ⁊ posterius seipso:⁊ deniq꜄ sequereꝰ ꝙ possꝫ fieri dmōstratio circularis:qȯ est ɔ̄ phm p̄ posterioꝝ. Et possent iste ɔn̄e oēs pbari p istas maxīas. Quicqd est cā cause:ē cā causati. Quicqd ē p̄us priore:est p̄us posteriore:⁊ vlterius.oīs cā p̄maria plus influit in effectum q̄ꝫ cā secundaria.

Obÿcitur ɔ̄ ɔn̄e 3ᵃᵐ sup̄ius positā.p̄ sic.effcūs cuiuslibꝫ realis q̄libet cā eius dꝫ esse realis:tū qꝛ cā:q̄ est nō ens aut ens in po⁹ non pōt eē p̄nᵐ entis realis ⁊ i actu: qꝛ cū effectus realis dependeat eēntialr a sua cā ⁊ depēdentia eēntialis sit realis:igr̄ terminus depēdentie erit realis:qꝛ nō est relatio realis:nisi extrema sint realia ⁊ maxīe terminus. Et vlterius cū dependentia eēntialis sit semp ad p̄us:⁊ aliquo mō pfectius.seqꝰ ꝙ effcūs realis nō pt esse a cā nō reali. Tū etiā qꝛ cālitas effcūs realis est respcūs realis.vt prius respect⁹ nō pōt esse maioris entitatꝫ q̄ꝫ sit suū fundamentū. Igiꝰ fundamētū cālitatis realis est ens reale:sꝫ ita est ꝙ effectus pueniens a fine est realis:⁊ finis:vt est in itentiōe agētis nō hꝫ esse reale:sed solū itentiōale.scḋꝫ aūt esse qȯ hꝫ ex̄.ē ens reale.igr̄ ⁊c̄. ❡ Scḋo p̄ncipalr argr̄ sic.eo mō finis hꝫ rōnē cause quo mō hꝫ rōnē pp quid respectu agētis ⁊ respectu eoꝝ q̄ sunt ad finē:qꝛ qȯ pp qd sp diꝰ cām.ex.7.metaphy.cō.59.sed agēs qȯcūq꜄ qȯ est p se agēs agit pp finē ex̄:⁊ nō pp finē i intētiōe:nō eni medic⁹ opaꝰ pp sanitatē p̄conceptā:qꝛ illa hꝫ esse diminutum:sed opaꝰ pp sanitatē acq̄rendā i effcū q̄ hꝫ perfectū esse. Igiꝰ finis est cā vt hꝫ esse ex̄:⁊ in effcū. Cōfirmatur:qꝛ oīe agens agit pp finē nō hitū.nō āt pp finem habitū:qꝛ habitibus p̄ntib⁹ i mā cessat motus p̄ de gnōne.tex.cō.55.sꝫ finis:vt est in itentiōe agētis est habitus an̄ motionē ei⁹: ⁊ solū est habēdus:vt est ex̄.ḡ solū vt extra hꝫ rōnē cāe. ❡ Ex his pt formari sic rō. Finis ē cā sub illa rōne sub qua oīa alia ordinanꝰ ad ipm:sed oīa entia q̄ sunt ad finē ordinanꝰ i ipm sm eē reale ⁊ nō itentiōale:tū qꝛ tale esse ē diminutū:tū qꝛ ē iaꝫ habitū anteq̄ꝫ ad ipm aliquid moueaꝰ.igiꝰ ⁊c̄. ❡ 3° arguiꝰ. Finis nō ē cā sm illȯ esse qȯ ē posteri⁹ entitate agentis:sed eē in itentiōe agētis est posterius entitate agētis:⁊ ex ɔ̄nti sua cālitate:qȯ probaꝰ.qꝛ illud qȯ hꝫ eē obtiue in aliq̊ ē posteri⁹ eo in q̄ hꝫ tale eē. Finis aūt hꝫ eē obtiue in ipso agēte p te.ḡ entitas finis ē posterior entitate agētis. ❡ 4° p̄ncipalr ar̄. Eo mō finis hꝫ rōnē cāe quo mō distiguiꝰ ab agente:qꝛ vt est idē agenti nō facit pprium genus cāe:sed reduciꝰ ad cām agētē. Finis aūt nō distiguiꝰ ab agente vt ē in intentione ipsi⁹:sed solū vt est extra:qȯ pbaꝰ. Quia oīm qȯcūq꜄ exn̄s in aīa:siqd causat:cāt vt efficiēs ⁊ vt extra in effcū cāt vt finis sꝫ Auerroyꝫ.12.meta.cō.36.in exēplo de balneo vbi hꝫ balneū in mēte mouet vt agēs desideratū ⁊ motū:vt extra mouet vt finis. Igitur i itentione non habꝫ aliud genus cause ab efficiente. ❡ Itē quito arguiꝰ ad idē.ḋ rōne finis sm phm in.5.metaph. ⁊.2.physicoꝝ.vt supra allegatū ē:sūt duo.s.ꝙ sit qd optimū ⁊ vltimū. Ista ɔueniūt fini sm esse reale.ḡ ⁊c̄. ɔn̄a tenet cū maiori.mior autem probaꝰ.qꝛ finis in itentione precedit ea q̄ sunt ad finem:⁊ vlterius in tali esse nō est qd optimum:Cum perfectius sit esse finis in re ⁊ in effectu q̄ꝫ in intētione agētis.tex.cō.2.h videꝰ esse itētio phi in.5.meta.ca.de cā.vltimo.vbi vult ꝙ finis ⁊ efficiens sūt sibi iuicē cause per se ⁊ nō p accn̄s:sed agēs ē per se cā finis sm esse qȯ hꝫ extra.ḡ etiā finis erit cā:vt

est extra. pbaṫ ꝯña. Nā si finis sit cā: vt est in itentione agētis: ꝛ agens est cā finis: vt est extra: tūc agens nō eēt per se cā finis: ſm ꝙ finis hꝫ rōnē cause per se: sed soluꝫ per accidens. Cui oppoᵐ dicit phus. vꝫ. ꝙ cāe sit sibi inuicē cāe ꝑ se ꝛ nō ꝑ accñs: h ē q̄tū ad eē penes qḋ sunt cause.

Obijcitur etiā ꝯtra 5ᵃᵐ ꝯclōnē determinatiuam vltime q̄ōnis sic. Causa est ꝯditio ꝛ proprietas entis: vel ps substiua ipsiꝰ. igiṫ eo mō quo dr̄ ens eo mō dr̄ cā: sed ens magis dr̄ ḋ efficiēte forma ꝛ mā: q̄ꝫ de fine: qꝛ certuꝫ est ꝙ efficiēs mā ꝛ forma sūt entia realia ꝛ i actu. finis aūt est tm̄ ens in poᵃ. maxie loquēdo ḋ fine quo: cū talis finis sit terminꝰ motus. Igiṫ ens nō dr̄ maxie de fine. ꝛ per ꝯñs neq̄ꝫ cālitas. ¶ Cōfirmaṫ ꝛ redit in idem. Cālitas simplr̄ ꝛ realis est nobilior cālitate ſm qd ꝛ metaphorica siue itētionali: cālitas agentis est cālitas simplr̄ ꝛ realis. Causalitas finis ē metaphorica ꝛ intētionalis. igr̄ ꝛc̄. ¶ Itē ad h arguiṫ. Si finis eēt nobilissima cāruꝫ: tūc potissima demōstratio eēt ꝑ finem. ꝯñs est fim. Tuꝫ ex snia Ar. in p̊ de aia. tex. cō. ii. vbi hꝫ. p̊nᵐ ois demōstrationis est ipm qḋ quid est. Finis autē non ꝑtinet ad q̄ditatē rei cū sit cā extrisecca. Tum ēt: qꝛ qḋ qd est: ꝛ q̄ditas rei sumiṫ a forma ꝛ non a cāis extrisecis. igr̄ ꝛc̄. ¶ Ad h argumenta ꝯtra determinationeꝫ questionis rn̄deṫ. Et ad p̊muꝫ respōdeṫ ꝙ ad esse finis in Intentione alia sequunṫ ꝛ ipse finis in esse reali seq̄ṫ alia ordinata in finē ſm tale esse: ꝛ isto mō finis est causa ſm eē intentionale ꝛ nō ſm eē reale. ¶ Ad 2ᵐ respondeṫ. ꝛ dr̄ ad intētionē Cōmenta. cō. p̊ vt est allegatū. Qꝛ omne p̊nᵐ ē cā: ꝛ p̊ncipiū ꝛ cā se ꝯsequunṫ ꝯuertibilr̄. Et ad istantiaꝫ de pūcto. Rn̄detur ꝙ punctus est cā linee. tuꝫ qꝛ linea diffiniṫ ꝑ pūctuꝫ: tum etiā qꝛ pūctus ꝯtinuat lineā ꝛ terminat ipsaꝫ. Et dato ꝙ pūctus non esset de eēntia linee in eo ꝙ linea. est tm̄ de eēntia linee in eo ꝙ terminata ꝛ cōtinua: cū cōtinuū sit illud cuius ptes copulātur ad aliquē terminū cōem vt dr̄ in p̄dicamentis. Et ad illud qḋ infertur ꝙ nō est cā efficiēs nec finalis. rn̄deṫ ꝙ est cā efficiens ꝯtinuationē aut terminatiōeꝫ linee: vel ꝑ quāto ingrediṫ diffōneꝫ eiꝰ: vt est termiata ꝛ continua ē cā formalis ipsiꝰ: qꝛ oēs ptes diffōnis sīt forme: vt hꝫ videri. 7. meta. tex. cō. 35. Albertꝰ tm̄. Scotus. ꝛ alij contradicunt huic snie Auerroys asserētes cām ꝛ p̊nᵐ se hr̄e ſm magis cōe ꝛ minus cōe. Ita ꝙ ois cā ē p̊ncipiuꝫ ꝛ nō ecōtra: ꝛ hoc capiēdo p̊nᵐ large: qꝛ capiendo p̊nᵐ vt ꝯtrahiṫ ad cāꝫ ſꝫ Cōmē. p̊ phẏsi. cō. p̊. dr̄ tm̄ de cā efficiēte. cā vo de cā finali: ꝛ. i 2. meta. cō. 23. cā dr̄ de oibꝰ causis. ꝛ sic cā in plus se hꝫ q̄ꝫ p̊ncipiū: capiendo p̊nᵐ stricte ꝛ ꝑprie. extēsiue tm̄ capiēdo p̊nᵐ: p̊ncipium est cōius causa ſm istos. Neq̄ꝫ h dic̄ Ar. ꝙ se inuicē ꝯsequantur. sed solū inq̄t: quoties dr̄ p̊ncipiū: totiens dr̄ cā. ꝛ subdit. oēs. n. cause p̊ncipia sūt. Ex h inuens cām multiplr̄ dici ſꝫ multiplicationē p̊ncipij. ¶ Sed ꝯ. hīū ē supꝰ ꝙ vnū ꝛ ens se inuicē consequunṫ sicut p̊nᵐ ꝛ cā ens ꝛ vnum se ꝯsequuntur ꝯuertibilr̄. g̊ ꝛc̄. Maior ꝛ minor habenṫ ex 4. meta. tex. cō. 3. ¶ Respōdeṫ ꝙ p̊nᵐ ꝛ cā differūt formalr̄: queādmodū superius ꝛ iferiꝰ: siue magis cōe ꝛ minus cōe: que differunt ex nā rei ꝛ formalr̄ ex pte vniꝰ extremi: qꝛ lꝫ supius seu magis cōe sit de eēntia iferioris: Nō tm̄ inferius est de eēntia supioris. Aristotiles āt volens ostēdere distōneꝫ formalē ꝛ ex nā rei: inter vnuꝫ ꝛ ens cōclusit: ꝙ queādmodū p̊nᵐ ꝛ cā sunt idē realr̄ ꝛ distincta formalr̄. sic est de ente ꝛ vno. Sed quātū ad conuertibilitatē ꝛ ambitū cōitatis vtrobiq̄ꝫ nō est silitudo.

Ad obiecta cōtra tertiā questionē q̄ ꝑbāt ꝙ finis nō est cā cālitatis agētis: ꝛ sūt ꝯ scḋaꝫ ꝯnem p̊ncipalē. ¶ Respondeṫ ꝛ p̊ ad p̊ᵐ admittendo p̊muū ꝛ 2ᵐ psuppositū ad hūc sensuꝫ ꝙ eiusdē ad se acceptū scḋꝫ vnā ꝛ eādē rōnē nō pōt esse ordo eēntialis ꝛ silr̄ inter ea que sunt eiusdē spēi quatenus sūt eadē ſꝫ spēm ꝛ ſm eādē rōnē accepta: nō est sic ordo essentialis. ideꝫ tm̄ acceptū ſm diuersas rōnes formales: ꝛ alterius rōnis pōt hr̄e ordinē essentialeꝫ ad seipsum: sicut sortes acceptus scḋꝫ rōnē veri fundat ordinē eēntialem ad se sub rōne boni. Et cōsilr̄ dicaṫ de his que sūt eiusdē spēi: cū in ipsis possint cōcurrere diuerse rōnes formales. ex quo seq̄tur ꝙ forma agētis: vt est in actu ꝑ essentiā suaꝫ: aut ēt ipm suppositū agēs ꝑ formā poterit esse agēs producens aliquē effcm̄: qꝛ rō agendi ipsi agenti: est actus ꝛ forma ipsiꝰ teste Ar. 3. phẏsi. tex. cō. 17. Semꝑ existimabitur inq̄t spēs aliq̄ mouēs. forma aūt geniti que ē eiusdeꝫ spēi cū forma gn̄āntis accepta sub rōne boni ꝛ appetibilis in itētione agētis poterit eē finis mouens agens ad agēdū: ꝛ ita habere ordinē eēntialem ad ipm in rōne p̊ncipij ꝛ cause. ¶ Ad 2ᵐ respōdeṫ. ꝙ q̄cq̄d sit de anteceedente ꝯña nō valet. Cū inferṫ. g̊ finis ſm illud eē nō est cā agentis: nā vt diceṫ inferiꝰ. Ad h ꝙ aliq̄d sit cā alicꝰ non oꝫ ꝙ hēat nobilius eē simplr̄: nisi sit cā causans virtute ꝑpria: aut sit p̊ncipalr̄ causans. vel pōt dici ꝙ argᵐ concludit ꝙ finis nō est cā agentis quātū ad eē. Cū h tm̄ stat ꝙ sit cā ipsiꝰ q̄tuꝫ ad eius cālitatē. de h ampliꝰ iferius ꝑtractabiṫ. ¶ Ad 3ᵐ respōdeṫ admittēdo maiorē. ꝙ. vꝫ. cā aliq̄d ifluit in cātuꝫ: ꝛ negaṫ mior. nā finis dat ꝛ influit in ipꝫ agēs artificiale amorē ꝛ ḋsideriū respectu sui loquēdo de fine quo: ꝑ quē amorē: postmoduꝫ agens moueṫ ad agēdū. Unde originalr̄ ꝛ p̊ncipiatiue est cā motionis agētis ad extra reᵘ eiusdē finis in esse reali. Et quādo dicis. ꝙ si agēs haberet eādeꝫ vim actiuaꝫ ꝛ nihil intēderet. eodē mō ꝑduceret effcm̄: negaṫ h: qꝛ vbi non eēt intētio ꝛ appetitus vel rōnalis vel sensitiuꝰ vel nālis: ibi nulla seq̄reṫ actio in agēte. Et qn̄ q̄ris: qd ē in intentiōe ignis qn̄ gn̄āt igneꝫ. Respōdeṫ ꝙ in igne generāte est intētio ꝛ appetitus nālis: qui est iclinatio nālis ignis in ignē gn̄āndū tāq̄ꝫ i illud qḋ est eius ꝑfectio: qꝛ semꝑ genitū: cū faciat ad ꝯseruationē spēi est aliquo modo ꝑfectio gn̄āntis: vt est de mēte Ar. 2. de aia. text. cō. 35. Et cum tu q̄ris de mō essendi in. Dico ꝙ finis ē in agēte obiectiue: vel sicut cognitū i cognoscēte. in agētibꝰ ꝑ cognitionem: ꝛ silr̄ sicut appetibile i appetēte. Et ex cōseq̄nēti: qꝛ ibi rep̄sentaṫ ꝑ aliquā spēm eiꝰ rep̄sentatiuā: pōt reduci iste modus eēndi in. ad motū essendi accñtꝫ in subto ꝛ forme ꝑficientis in proprio ꝑfectibili. ¶ Ad 4ᵐ respōdeṫ. Qꝛ deus sub rōne finis vltimi ē obm actꝰ beatifici. Iste tm̄ finis non ē finis qui ē cā finalis: sed est finis obtalis attigendus ꝑ opationem itellectus ꝛ volūtatꝭ i quo vtraq̄ꝫ poᵃ maxie q̄etatur: ꝛ talis finis obtalis nō hꝫ ordinē ad aliqḋ agēs qḋ moueaṫ ab ipso efficiendo ꝛ ꝑducēdo aliq̄d in effcū. Sed si loq̄mur de fine q̄ ē cā finalis: cuius ꝑpria rō est mouere efficiēs ad agēduꝫ: vt amatus ꝛ ḋsideratus: talis finis de necītate requirit agēs: qḋ moueaṫ ab ipso: ꝛ isto mō reᵘ nullius ē cā finalꝭ nisi respcū cuiꝰ ē cā efficiens: ꝛ ex ꝯñti deꝰ reᵘ sui non ē cā finalis: neq̄ꝫ ēt respcū actus btifici. Sed solum finis obtalis: qui nihil aliud ē nisi obm vltimate q̄etatiuū potētie opatis circa ipm. ¶ Ad 5ᵐ respōdeṫ ꝙ causalitas finis est opposita cālitati agētis multiplr̄: tum qꝛ motio finis est motio metaphorica ꝑ moduꝫ. s. amati ꝛ desiderati: q̄ motio cū termiēṫ ad obm in esse amato est motio intētionalis ꝛ reᵘ effcūs qui fit in eē reali ē etiaꝫ realis. motio aūt agētis est motio realis tm̄ terminata ad esse reale ipsius effectus: tuꝫ ēt qꝛ motio efficiētis est initiāꝫ motū ꝛ nullo mō terminās. de rōne aūt finis. nō ē solū

mō initiare motū:sed etiā terminare.tuʒ etiā q2 motus proprie ⁊ realis initiaẽ imediate ab ipso efficiēte sicut a pncipio imediato.a fine autē sicut a pncipio remoto. q̄re ⁊c̃. ¶ Ad 6m rn̄deẽ.ɔcedēdo maiorē:⁊ negādo mīorē. Et ad pbationeʒ ipsi⁹ɔcediẽ:q2 cāliltas efficientis resoluiẽ i finē. Et ad iprobationē h⁹cū dr̄:q2 finis solūʒ poneret effcm̄ in esse ⁊c̃.negaẽ ɔn̄a.que ifertur. Et ad pbationē ipsi⁹ ɔcediẽ q2 efficiēs nihil cāt: nisi mediāte sua cālitate. Et cū tu in fers q2 talis cālitas est precise a fine. Respōdeẽ ɔcedēdo.q2 ē a fine mouentis ipm̄ efficiens ad agēdū:tn̄ elicitiue est ab ipso efficiēte. vnde lʒ originalr:siue occasionalr sit a fine mouētis.nūq̄ʒ tn̄ ē ab ipo fine:vt actus elicitus:seu vt actio imediate pueniēs.vn̄ pro tāto finis causat cālitatē agentis pro quāto ex amore sui mouet ipʒ agēs ad cālitatē eliciēdā:sʒ quā causat postmodū finē ad extra. Un̄ talis cālitas efficiētis motiue est a fine.elicitiue ab ipso effiiciēte. Et si dicas efficiens moueẽ passiue ad eliciēdā suā cālitatē a fine.ergo finis est cā motiōis passiue qua agēs moueẽ. Sʒ motio actiua ipsi⁹ agentis imediate seqtur motionē passiuam ipsiusmet agentis. Et h̄ vr̄ cēntialis cōsecutio motionis actiue ad motionē passiuā. Igr̄ motio actiua videẽ cāri a fine. Respōdeẽ ɔcedēdo.q2 ad motionē passiuā i agēte:seqtur motio actiua extra. Negaẽ tn̄ q2 sit cēntial'cōsecutio vnius ad alterū maxie in agentib⁹ liberis: ⁊ ēt i nālibus q̄ pñt impediri p extrīseca.admisso tn̄ q2 eēt essentialis ɔsecutio nō seqtur:q2 si motio actiua quā elicit agens ɔsequaẽ ad motionē passiuā.q2 nō sit motio actiua elicitiue ab agēte:q2 agēs ē illud:qō moueẽ ad extra: ⁊ elicit ex se suā cālitatē:q̄ est sibi rō agēdi p formā suaʒ fm̄ quā est i actu. ¶ Ad 7m cū dr̄.qō pcedit pmū cātum est incātuʒ. Cōcediẽ maior.⁊ ēt minor:⁊ ɔsequēter totus processus vsq̄ ad vltimū ɔn̄s illatū.qō etiā cōcediẽ.vʒ. Ois cālitas in ipso ente est incāta.put cātuʒ dr̄ eē illud qō capit eē ab alio distīcto ab ipso cēntialr. In pmo ente tn̄ imaginamur duplicē cālitatē.quaꝝ vna ē motio realis ad extra:p quā pducẽ effcūs in esse reali:q̄ ē realis saltē ex pte effcūs:gcgd sit ex pte dei. Alia ē motio metaphorica p quā pmū agēs vult pducere aligd ad extra ex amore sui.sic q2 pp se amatū ⁊ dsideratū vult cāre effectuʒ i re:⁊ tūc dicim⁹ q2 licʒ pmuʒ ens ex amore sui cāet ipm̄ effcm̄ seu itēdat ipm̄ cāre:⁊ fm̄ h̄ salueẽ cā finalis in ipso:nūq̄ʒ tn̄ ɔcediẽ eē cā finalis re⁹sui ipsi⁹:sʒ solū respectu effcūs pducti. vtraq̄ʒ tn̄ cālitas ē incāta:sʒ tn̄ nostrū modū intelligēdi pri⁹cōcipim⁹ pmū ens velle alia a se ex amore sui q̄ʒ efficere ⁊ cāre realr illa:⁊ ita vr̄ cālitas pmi efficiētis pexigere cālitateʒ finis q est ipmmet efficiens.pro q̄ʒto non efficit ad extra nisi ex amore sui. ¶ Ad 8m cū argr̄ ex p posterioꝝ.c.3.vbi ondit q2 circulo ipole est demr̄are.nō ɔtigit cās eē ad seinuicem cās:⁊ ɔsequēter deducēdo ad icōueniēs:q2 idē eēt cā ⁊ effcūs re⁹ eiusdē ⁊c̃. Respōdeẽ per ea q̄ pmissa sunt supius: q2 aliud ē loq de efficiēte ⁊ fine ⁊ alys cāis q̄ʒtū ad entitateʒ ipsaꝝ:aliud q̄ʒtū ad eaꝝ cālitatē:⁊ cōparando efficiens ad finē fʒ entitatē ponūẽ aliq̄ pponēs. Pria ē.q2 efficiens fm̄ entitatē est pri⁹ fine accepto fm̄ entitatem. Ista ppositio pbatur.q2 efficiens vel cōparaẽ ad eē qō hʒ finis ad extra:vel cōparaẽ ad eē finis in itētione. Si pmo mō cū finis fm̄ tale eē sit effcūs agētis.effect⁹ autē est posterior sua cā. Igr̄ efficiēs est prior fine fm̄ tale eē. Cōfirmaẽ.quātū ad h̄ esse poritas efficiētis respectu finis:finis vel ē suba vel accñs.si ē accñs ⁊ efficiēs q̄q̄ʒ ē suba.seqtur ppositū q2 efficiēs est pus. Si aūt finis ē accidens ⁊ efficiēs silr ⁊ finis est cātuʒ ab efficiēte fʒ tale esse reale seqtur idē qō pus ex ordie nāli:q ē inter cātum ⁊ cātuz. Si vero finis accipiaẽ fʒ esse itētionale sic adhuc efficiens est prius fine:q2 finis i tali eē hʒ eē obtiuū in ipso efficiēte.sed eē obtiuū ē posteri⁹illo in quo ē.igr̄ ⁊c̃. Et ita seqẽ q2 entitas efficiētis est prior fine in q̄cūq̄ʒ eē. ¶ Et si diceres q2 efficiēs ē accñs ⁊ finis suba.ɔtra.nullūʒ accñs pōt eē effectiuū sube:q2 nō agit ad aligd pfectius se ⁊ vltra spēm ppriā.igr̄ tale efficiēs nō erit suba. ¶ Si vō loq̄mur de cālitate pficiētis ⁊ finis. Sit ista scða ppō.cālitas finis est por cālitate efficientis:q2 cālitas cāe mouētis nō mote nō solū ē nobilior:vt pbatum est supra.veꝝ etiā por cālitate cāe mouētis mote. finis aūt mouet ⁊ nō ē mot⁹. Efficiēs aūt mouet motū.g̃ cālitas finis ē prior cālitate efficiētis. Cōsilr dōʒ ē de nobilitate:quēadmodū dcm̄ ē de poritate. Nā si loq̄mur de coꝝ entitate vel efficiēs ɔparatur ad finē in re ex̄:vel in intētiōe.si p mō vel efficiēs ē vniuocuʒ:vel equiocum:si p mō ē eque pfectū: si 2o mō est pfecti⁹. ¶ Si vero effect⁹ cōparaẽ ad finē in itētione. Sit ista 3a ppō.agens est nobili⁹ fʒ eē entitate formali finis:q2 entitas simpr realis est nobilior entitate fm̄ qd ⁊ potētiali.entitas efficiētis est hm̄.g̃ ⁊c̃. Et vlteri⁹ entitas q̄ est p se:ē nobilior entitate que ē i alio:finis fm̄ suū eē:in quo est cā:ē in efficiēte: ⁊ efficiēs hʒ eē p se.igr̄ ppositū. ¶ Si vero loq̄mur de iporū cālitate ⁊ q̄raẽ q̄ ipsaꝝ sit nobilior. Sit ista 4a ppositio tenēda.cālitas finis ē nobilior.cālitate efficientis:q2 talis cālitas efficiētis est mouēs mota ⁊ depēdēs a cālitate finis. ¶ Sed ɔ cālitas iseq̄ns entitatē prioreʒ pcedit aliā:q̄ iseqẽ entitatē posteriorē.cālitas efficientis est hm̄ re⁹cālitatis finis.igr̄ ⁊c̃. Respōdeo negādo maiorē.nā certū ē q2 sba pcedit q̄litatē i ipa.⁊ tn̄ q̄litas pri⁹agit:q̄ʒ suba:q2 pus alterat q̄ʒ generet. Silr q̄ʒtitas ē prior nā albedine i ipsa: ⁊ tn̄ q̄ʒtitas ad h̄ q2 imutet sensuʒ depēdet a q̄litate ⁊c̃. ¶ Sed alio mō formaẽ rō.cā prior fm̄ esse non depēdet a posteriori fm̄ eē:q2 dependentia ē pexigētia hui⁹ ab h̄ i alteritate nāe:⁊ posterius fm̄ eē sic vr̄ preexigere pus ⁊ nō eɔ.sʒ efficiēs fm̄ eē est prius fine.g̃ nō dpēdebit a fine:vel si sic finis nō erit posterior fm̄ eē. Ad hoc rn̄deẽ glosando maiorē sic:q2 pus fm̄ eē non dpēdet fm̄ eē a posteriori.adhuc tn̄ stat q2 dpēdeat q̄ʒtuʒ ad cālitatē:vel quantū ad aliquaʒ ei⁹ proprietatē: sicut suba quantū ad eē nō dpēdet ab albedie: sʒ bn̄ quantū ad hoc qō ē disgregare. Silr mā non dpēdet a q̄ʒtitate in eē:sʒ bn̄ quo ad eē extēsum:⁊ quantum. ¶ Ex his rn̄detur ad istantiam pncipalē:que erat vltia sumpta ex p posterioꝝ: i qua dr̄. cause nō sunt ad seinuiceʒ cause. Rn̄detur q2 verū est i eodē genere cause: sʒ in diuerso nō icōuenit:neq̄ʒ ēt sunt sibi inuiceʒ cāe quo ad entitatē ipsaꝝ:q2 forma nō cāt entitatē māe:sed psupponit ipsaʒ:cū sit ingnābilis ⁊ incorruptibilis.silr mā non causat entitatē forme: lʒ substantificet ipam. Pariformiter dōm est d efficiēte ⁊ fine:q̄ʒtuʒ ad hoc q2 lʒ efficiens causet finē fm̄ suā entitatē.nō tam̄ finis ē cā efficientis q̄ʒtuʒ ad suū eē. ¶ Eodē mō rn̄deẽ ad illā maxiaʒ. vʒ. Quicgd ē cā cause ē cā cāti. Et silr gcgd est prius priore ⁊c̃. Iste ppōnes hn̄t vitatē.vbi cause accipianẽ vniuoce ⁊ i eodē genere. Sed si equoce accipianẽ:⁊ i diuersis generib⁹.quēadmodū ē i pposito:nō seqtur icōueniens qō ifertur.vn̄ in ista ppōne.gcgd ē cā cause est causa cāti.variaẽ pma respcū medie:⁊ media respcū vltie. ¶ Ad illud qō dr̄.ois cā p⁹plus ifluit i effcū ⁊c̃. Rn̄deẽ h̄ hr̄e vitatē i causis cēntialiter ordiātis ɔcurrētib⁹ad eūdē effcūʒ in eodē gn̄e cāe.

Ad argumēta

ɔtra tertiā cōclusionē respōdeẽ pmittēdo q2 aliud ē cāʒ cāre i aliquo esse:⁊ aliud ē ipsaʒ causare pro aliquo eē. Stat.n.cām hr̄e suā causalitatem

in aliquo eē: ⁊ tñ cāre ꝑ alio. sic ꝙ aliud eē terminet cālitatē eiusdē: ſm hoc dicit̃: ꝙ finis quo: seu qui acgritur per motū: dūmō non sit vltimus ⁊ ꝑfectiꝰ motui in esse intentionali causat ⁊ mouet efficiēs ad agēdū. nō tñ ꝓ eē intentionali cāt sed pro esse reali. Ex quo seqtur ꝙ si cā finalis sit cā i esse intētionali: nō est cā in tali eē simplr̃ ⁊ absolute: sed in ordie ad esse reale. Ita ꝙ vnū cōcurrit obtine. s. intētionale nō ꝑcise ⁊ absolute sȝ in bitudie ad esse reale. ¶ Scđo nōndū est ꝙ esse obtiuū finis in itētione agētis: cū sit eē ipsiꝰ finis presentatū agēti: sub rōne boni ⁊ appetibilis: ⁊ ħ per aliqȝ formā realeȝ: q̄ ē spēs ipsiꝰ representatiua: tale eē obtiuū est aliqđ eē ex nā rei: q2 nō est aligđ cōstitutū in tali eē repn̄tato ꝑ actū intelligēdi aut ꝑ actū collatiuū alicuiꝰ poᵗ collatiue. Esse aūt obtiuuȝ: qđ seqtur actū itelligēdi: ⁊ depēdet ab actu collatiuo itellectus: sicut sūt intētiones scđe: ē ꝑcise ens rōnis. ¶ Tertio nōndū ꝙ loquēdo de fine grā cuiꝰ q ē finis ꝑexistēs motui talis est cā tā i esse itētionali q̄ȝ i esse reali: vt si hō edificat domū: domus ē finis quo edificationis. Domus aūt ordiat̃ ad hoīeȝ ⁊ ꝯseruationē ipsiuȝ sicut ad finē ꝑncipalē: q2 nō itendit edificator edificare domū: nisi ꝑꝑ salutē ipsiꝰ. ¶ Et si ꝯ ħ instatur. Qr hō est cā efficiēs artificialiū. ḡ non ē cā finalis ipsoꝝ. ¶ Item scđo ꝺ rōne finis est ꝙ sit qđ vltimū. per Arˀ. vbi supra Domo aūt prior ē artificialibꝰ. Et rursuȝ. Si sanitas sit cā deambulatiōis fortis: eo ꝙ itēdit sanitatē. Silr̃ gnātiones istoꝝ inferioꝝ erūt cāe finales dei ⁊ itelligentiaruȝ: vel saltē actionis ipsaꝝ. intendūt. n. gnātiones istoruȝ iferioꝝ: sicut fortes itēdit sanitatem. Et ꝑꝑea tu dixisti ꝙ finis in itētione ē cā ꝓ eē reali ipsiusmet finis. ḡ relingtur ꝙ ideȝ erit cā suiipsiꝰ. Nā finis in itentione cōcurrit simul cū efficiēte ad cātionē finis ad ex. ḡ seqt̃ ꝓpositū. ¶ Ad ista rn̄det̃. ⁊ ad ꝑmū dr̃ ꝙ nō ē icōueniens ꝙ idē sit finis saltē grā cuius ⁊ efficiēs respcū eiusdeȝ. Deus. n. ē cā finalis: ⁊ efficiens oīum creaturarum. ¶ Ad zᵐ rn̄det̃. ꝙ dcm̄ pbi debȝ itelligi ꝺ fine minꝰ ꝑncipali q dr̃ finis quo. si. n. itelligeret̃ de fine gratia cuiꝰ. nō posset saluari quō deꝰ eēt cā finalis oīum cābilium. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ ꝙ nō est icōueniēs ista iferiora eē fines minus ꝑncipales actionū dei ⁊ itelligētiaꝝ: q̄uis deꝰ sit finis grā cuiꝰ ⁊ ꝑncipalis respcū ipsaꝝ. ¶ Ad 4.ᵐ cōcedit̃ ꝙ idē ē finis q est cā ⁊ effcūs i eē itētionali ⁊ i esse reali ⁊ ex ꝯñti ꝯcedit̃ ꝙ finis ſȝ eē itētiōale ē cā suiipsiꝰ i esse reali neqȝ icōuenit ꝙ idē reᵐ suiipiꝰ sit cā ⁊ cātū penes diuersa eē: quoꝝ vnū cōpetit sibi vt cā. alterū vt effectus.

His stātibus

respōdet̃ ad obiecta ꝯ tertiā ꝯneȝ tertie qōnis. ¶ Et ad ꝑmū argumētū rn̄deo. ⁊ ad maiorē dico ꝙ cuiuslibȝ effcūs realis. cā debȝ eē realis aliquo mō: vt dcm̄ est supra. Et ad probationē ꝑmā maioris ꝯcedit̃ ꝙ illđ qđ ē simplr̃ nō ens: aut ens i poᵃ nō pōt eē ꝑnᵐ enti realis ⁊ i actu. Et ad illđ qđ ifert̃ ꝙ effectus realis depēdet eēntialr̃ a sua cā: ⁊ ꝺpēdentia eēntialis ē realis: q2 ꝺpendētia sꝑ ē ad prius ⁊ perfectius: vel saltē nō ad iꝑerfectius. ex quo postmodū infert̃ ꝙ effectus realis nō pōt eē a cā nō reali. Respōdet̃ ꝙ iste ꝓcessus nō ꝓcedit ꝯ dicta in qōne. q2 cōcedit̃ cā finalis aliq̄ mō eē realis. Sȝ ad illud qđ ꝯcludit̃. vȝ. depēdentiā eēntialē effcūs eē realeȝ. respondet̃ negādo hoc assumptū: q2 nō ois ꝺpendētia eēntialis ē realis: q2 ī entibꝰ pure rōnis ē ꝺpendētia eēntialis: ſȝ quā aligđ depēdet ab aliquo: ⁊ tñ nō ē realis. vnde depēdentia essentialis ē ꝺpendētia neccia ꝑ quā vnū. s. ꝺpendēs neccio ad suū eē reqrit illud a quo ꝺpēdet. ¶ Et cū dicis ꝙ ꝺpendētia sꝑ ē ad prius ⁊ ꝑfectius. Respōdet̃ negādo: q2 depēdētia neccia seu ꝯnexio pōt eē iter aliq̄ eque ꝑfecta ⁊ pōt aligđ eē ꝑexactū ad esse alicuiꝰ: qđ tñ ē iperfectius ꝑexigēte: queadmodū forma subalis ꝑexigit q̄ntitatē in mā. ad hoc ꝙ sit i mā ⁊ vniat̃ ei: ⁊ tñ quātitas nō ē ꝑfectior forma subali. Silr̃ actus sentiēdi ꝺpēdet a spē sensibili ⁊ ꝑexigit ipsaȝ: ⁊ tñ actꝰ sentiēdi est ꝑfectior specie sensibili. verūtamē illud qđ ꝑmo ⁊ ꝑncipalr̃ terminat ꝺpēdētiā alicuiꝰ. illud ē ꝑfectiꝰ ꝺpendēte: sed si terminet scđario aut v̄tute alteriꝰ: nō oȝ ipm eē ꝑfectius. Sic ē in proposito de fine i agēte artificiali. nā licȝ effcūs ꝺpendeat a fine in eē itētionali: tale eē nō terminat ꝺpēdentiā effcūs v̄tute ꝓpria: sed v̄tute eē realis. s. v̄tute itellcūs ⁊ cognitionis dirigētis. Hec dicta sūt ad ꝓbatiōes ꝑmi antecedētis q̄tenus minꝰ cōcludūt ꝓpositū opponētis: sed nō ꝙ ꝯcedēs assumptū de fine: ꝙ sit cā non realis sit ꝯcedēdū. q2 cōcedimꝰ cāȝ finalē eē cāȝ realē. ¶ zᵃ ꝓbatio ēt ipsiusmet ꝯcedētis minus cōcludit ꝯtra intētionē nr̄am ꝺterminataȝ sꝑius. ad quā dr̃ cōcedēdo. ꝙ cālitas effcūs realis ē respcūs realis: ⁊ vlteriꝰ ꝙ talis respectus qui ē realis nō pōt fundari in ente pure intētionali: vt dcm̄ ē. Sed in ordie seu habitudie ad ens reale nō icōuenit. aut v̄tute eē: qđ ꝑticipat i itentione agentis.

Ad secūdum

ꝑncipale cuȝ arguit̃. Eo mō finis hȝ rōnē cāe ⁊c̄. Rn̄det̃ ꝙ finis ſȝ eē intētionale hȝ rōnē ꝑꝑ qđ: ⁊ nō tm̄ ſm eē reale. licȝ ꝓ eē itētionali nō sit ꝑꝑ qđ. Et cū tu dicis. medicus non operat̃ ad sanitatē ꝑcōceptā pōt ħ negari: q2 etiā ifirmꝰ q̄rit sanitatē: ⁊ medicus agit ad ipsaȝ: q2 ꝑcōcipit eā tāq̄ȝ obtuȝ ꝯueniēs: vel si cōcedit̃ ista ꝓbatio cōcludit ꝙ sanitas ꝓ eē itentionali nō ē finis: ⁊ etiā ꝙ ꝓ illo eē agens nō agit: sed ꝙ in esse itētionali finis nō moueat agēs ħ nō cōcludit̃: ⁊ per hoc appet ad ꝯfirmationē cū dr̃. Oē agens agit ꝑꝑ finē nō hituȝ ⁊c̄. Uez ē si nō hr̃ sub oī ratione sub qua ē sibi bonū. finis āt in intētiōe agētis ꝑcise ē hꝭ. Et cū ifert̃ ꝙ habitibꝰ ꝑñtibꝰ in mā cessat motꝰ. rn̄det̃ ꝙ ꝑñtibꝰ hitibꝰ i mā i esse reali ⁊ sub hac rōne dcā cessat motꝰ. Et vlteriꝰ cū ifert̃. ꝙ oia ad finē ordiant̃ ſȝ eē reale. Negat̃ hoc. imo ordinant̃ ad ipm finē ſm eē intentionale: q2 penes illud eē entia q̄ sunt ad fineȝ: ordinant̃ ad finē respcū cᵘ hn̄t rōnē ꝑꝑ qđ: sed entia ad finē nō tm̄ icludūt ꝑꝑ qđ respectu finis i esse reali: verū ēt i esse itētionali. Quia si q̄rat̃ ꝑꝑ qđ agens agit. s. edificator edificat domū. respōdet̃ q2 vult hr̄e domū vt vtileȝ sibi: ⁊ vt bonū sue saluti ꝯueniēs: ⁊ ad illud qđ addit̃: ꝙ tale eē itentionale est diminutū. rn̄det̃ ꝙ ħ est falsuȝ: q2 forte hȝ nobiliꝰ eē ꝑticipatū i mēte Arˀ. q̄ȝ i se licȝ nō verius: vt dcm̄ est supra. ⁊ ēt lucidius iferiꝰ ꝺclarabit̃. Et rursuȝ ad illud ꝙ finis i esse itentionali ē habitus. cōcedit̃. Sed dr̃ ꝙ nō est habitus in illo esse pro quo cāt seu (quod vltimate intēditur.

Ad tertium

ꝑncipale etiā pȝ quō finis ē cā ꝑor ſm cālitatē respectu agentis ⁊ nō ſȝ entitateȝ quocūq̄ȝ mō: lȝ quātū ad eē ꝑticipatuȝ a fine posset saluari prioritas entitatis finis ad entitatē agētis. tñ tenendo ꝙ finis ſȝ entitatē sit posterior entitate agētis. Dicit̃ ꝙ illa maior assūpta in argumēto est fl̄sa: q2 nō oȝ ꝙ cā mouēs aliā cāȝ ſȝ eē sit ꝑor oīo entitate cāe mote. sȝ suffic̄ ꝙ ſȝ cālitatē sic sit ꝑor: queadmodū dicimus ꝙ forma est cā mouēs māȝ ⁊ ꝑnᵐ cālitat̃ māe necessitans ipsaȝ: ⁊ tamē mā scđm entitatē est prior saltē origine forma.

Ad quartum

principale cū dr̃. Eo mō finis hȝ rōnē cāe finalis: quo mō distinguit̃ ab agente. Cōcedit̃ maior ⁊ negat̃ mior. Et ad ꝓbationē cū dr̃. ōbm quodcūq̄ȝ extrīs i aia cāt effectiue effcūm sibi cōueniētē ⁊c̄. ſm Auerroyȝ. 1z. meta. ad ħ rn̄det̃. ꝙ in aia est duplex motio realis obiꝫi ꝑñtati: q̄rū vna ē mo

tio itellcͦ polis a fantasmate vel a spē itelligibili ⁊ obm reprītatū i istis mouet effectiue itellectū poleʒ ad actuʒ intelligendi: ꝯcurrente tn̄ itellu agentl. Alia est motio realis i volūtate ſʒ quā obʒ itellm sub rōne boni ⁊ appetibilis pñtat̄ seu offert̄ volūtati: qͦ obm sic pñtatū vna cū volūtate agēte mouet volūtatē pure passiuam: aut ēt seipsaʒ ad actū amoris ⁊ ꝺsiderij ⁊ q̄libʒ istaꝝ motionū ꝑtinet ad cāitatē effectiuā. Ita ꝙ sic intellectio actualis cātur effectiue ab itellectu agētl ⁊ obto pñtato i fantasmate. Ita volitio actual: q̄ ē amor vel desideriū obti representati cogniti ⁊ apphēsi sub rōne boni ⁊ appetibilis cātur effectiue ab obto sic apphēso ⁊ a volūtate agentl vt dcm̄ ē: ⁊ sic volitio ipsa seu ꝺsideriū ē effcūs realr cāt⁹ realr a volūtate ⁊ obto volibili. In volūtate ēt ē motio metaphorica q̄ est ipsi⁹ obti volibilis pñtis sub rōne boni: iquātū ꝑ amorē cātū: g ē ipa volitio: obʒ sic pñs capit eē volitū ⁊ amatū: qͦ eē volitū nō est nisi respcūs rōnis in ipo obto sic pñtato. ¶ Pro quo duo sūt nōnda quoꝝ pmū ē ꝙ i istis opationib⁹ q̄ sunt. sentire. itelligere. ⁊ velle seu amare: semꝑ eaꝝ obia ꝑducunt̄ ꝑ istas opationes in aliquo eē rōnis. s. sensibile terminās actualr actū sentiēdi ꝑducit̄ ꝑ sentire i eē sensato: ⁊ obm i actu itelligēdi consimilr ꝑducit̄ i eē itellcͦ ⁊ cognito ꝑ actualē itellectionē: ⁊ qͦ dixi de sensu ⁊ itellectu ita: itelligēdū ē de volūtate. dico g̊ ꝙ obm qͦ cāt effectiue vna cū volūtate actū volēdi ꝑ ipʒ velle imediate capit eē volitū ⁊ amatuʒ: ⁊ ista ꝑductio appellat̄ metaphorica: qꝛ nō terminatur imediate ad aliqͦ eē reale exn̄s: ſʒ ꝑcise ad eē rōnis. ⁊ fm̄ h̄ Arꝭ. 9. meta. tex. cō. 16. nō posuit istas opōnes imanētes eē act⁹ ꝑductionis: ſʒ eē vltimos fines: ⁊ ꝑfectōes potētiaꝝ opātiū: vt hʒ ēt ꝑ 1. 10. ethi. q̄uis eadē ꝑductio metaphorica remote seu mediate terminet̄ ad fineʒ exn̄ qꝛ mediāte agēte. ¶ 2⁹ nōndū: ꝙ ꝑducto obto volibili in eē amato ⁊ ꝺsiderato: vt dcm̄ ē: obm i quo fundat̄ tale eē amatū: qͦ ē pñs ipsi volūtati: sub ea rōne: sub q̄ amat̄ ꝺterminat agēs. cognoscēs. appetēs ad ꝑsecutionē ipius obti volibilis ſʒ eē qͦ hʒ exn̄ i re: ⁊ ita quātūcūq; motio metaphorica sit ab obto i esse itētionali. s. i esse amato ⁊ desiderato: terminat̄ tn̄ ad eē reale ipsi⁹ obti qͦ est finis in effcū ⁊ i re: ⁊ hoc ꝑ quāto mouet agēs ad ꝑsecutioneʒ finis in re. ¶ Ex hoc rn̄det̄ ad itētioneʒ Auerroys quo ad auctoritatē ꝑallegatā dδo: ꝙ ipse nō plus vult in illa auctoritate nisi distiguere motionē realē effectiuā i volūtate: q̄ ē ab obto volibili cāte actū ꝺsiderij ⁊ amoris: a motiōe ⁊ ꝑductione metaphorica: q̄ ē obti nō vt volibilis ⁊ diligibil: qꝛ h̄ totū ꝑtinet ad efficiēs: ſʒ vt actualiter amati ⁊ ꝺsiderati: q̄ motio lʒ sit ab obto exn̄te i aīa: tn̄ terminatiue ē ad exn̄ ⁊ ad eē reale ipsi⁹ finis: ⁊ ꝑ talem motionē attigit̄ finis ad exn̄: ⁊ efficiēs ꝑsegt̄ ipm ſʒ tale eē. Ex q̄ segt̄ ꝙ q̄tūcūq; obʒ i esse itētionali sit pn̄m ipi⁹ motiōis: termin⁹ tn̄ ipsi⁹ ē ipsummet obm in eē reali. Et ita lʒ obʒ in mēte vt pñs volūtati sub rōne volibilis moueat vt agēs: tn̄ vt actualr amatū i mēte mouet vt finis. ⁊ ꝑ tāto dr̄ tale obʒ mouere ad exn̄ i rōne finis: qꝛ motio ei⁹ vt ē amatū terminat̄ ad ipʒ finē exn̄ ꝺterminādo ipʒ agēs: ad ꝑsecutionē finis i re. Et ad Auerroyʒ dr̄ ꝙ non plus vult: nisi ꝙ obʒ i mēte sub rōne appetibil̄ mouet vt agēs: ſʒ nō vt actualr amatū. ¶ Sʒ istat̄ ꝯ istū modū dicēdi: tu dicis ꝙ obʒ vt amatū: ē pn̄m isti⁹ motiōis metaphorice q̄ attribuit̄ fini. Cōtra. ex h̄ seq̄ret̄ ꝙ pn̄m istius motionis qͦ ē obm vt amatū fm̄ eē rōnis eēt pn̄m ipsi⁹: qꝛ certū ē ꝙ obm vt amatū ē ens rōnis: ſʒ tale ꝑ te ē pn̄m cāitatis final̄. Igr̄ talis cāitas finis erit ꝑcise rōnis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō erit cāitas realis. ¶ Ad h̄ ꝑt dici vno mō ꝙ ois motio ⁊ ꝑductio, ⁊ vl̄r ois respcūs eēntiali⁹ ꝺpēdet a termino ad quē q̄ʒ a pn̄o: qꝛ diffinit̄ ꝑ terminū ⁊ nō ꝑ pn̄m a quo. vn̄ Arꝭ. 5. phy. tex. cō. 4. Mutatio ⁊ motus magis hʒ denoiari. s. ꝺnoiatione a pori ⁊ q̄ ad nāʒ ab eo qͦ ē in qͦ: q̄ʒ ab eo qͦ ē a q̄. ⁊ sic ibi distiguit spēs mutatōuʒ. De ista ꝺnoiatiōe logt̄ Arꝭ. 2. ꝺ aīa. tex. cō. 49. dicēs. A fine vnūqͦq; denoiari iustū ē. Cū igr̄ termin⁹ ad quē istius motiōis final̄ sit realis. segt̄ ꝙ ista motio ⁊ cāitas finis erit realis: ⁊ h̄ q̄tū ad rē: lʒ quo ad nos alr̄ ꝺnoiet̄: vt habitū ē. s. ¶ Uel ꝑt dici ⁊ meli⁹ ꝙ qn̄ dr̄ obʒ vt amatuʒ mouet i rōne finis. ly vt amatū. ꝑt accipi tripl̄r. vno mō reduplicatiue ⁊ tūc ꝺnotat̄ illō qͦ segt̄. ly vt. eē ꝑcisaʒ ⁊ adeq̄tā cāʒ inherētie ꝑdicati ad subʒ. Sic ꝙ ꝑdicatuʒ ꝑdicat̄ ꝺ ꝺterminabili. ꝑ ly vt. vl̄r: qn̄ dr̄ obʒ vt amatum mouet efficiēs ad agēdū: ⁊ tūc eēt sensus ꝙ ista rō q̄ est eē amatū ē ꝑcisa ⁊ adeq̄ta rō ꝑꝑ quā obʒ mouet in rōne finis ⁊ ē causa finalis. Scdo mō capit̄. ly vt. ꝑmissiue: ⁊ tūc ꝺnotat ꝯditionē aliq̄ʒ quā subʒ secū ꝑmittit: qn̄ ꝑdicatū sibi iheret: vt dδo. Soꝛ. vt hō. est albus. 3⁹ modo accipit̄ specificatiue. ⁊ tunc specificat aliquā rationem necessario requisitā ad hoc ꝙ predicatuʒ insit subiecto. ¶ Hoc premisso respōdet̄ ꝙ obʒ appetibile vt amatuʒ mouet i rōne finis: vt ly vt. tenet̄ ꝑmissiue ⁊ specificatiue. nō āt reduplicatiue: ⁊ ē sensus. obʒ acceptū sub rōne qua amat̄ mouet vt finis. vl̄ ꝺnotat. 2⁹ modo ꝙ obʒ mouet vt finis si ipm cōcomitet̄ ista rō q̄ ē eē amatum ab agēte: ita ꝙ ista rō ē nec̄io cōcomitās ipʒ obʒ: vt ē cā finalis: q̄uis nō cōpetat sibi ꝑ se: vt sit rō ꝑ se ⁊ eēntial̄ ꝑꝑ quā finis cāt. Un̄ illō qͦ ē rō mouēdi ipi fini formal̄ ⁊ ꝑ se ē ei⁹ bonitas: vl̄ formal̄ q̄ segt̄ ipaʒ gditatē ꝑpriam finis vl̄ ē bonitas gditatiua: q̄ appellat̄ bonitas radicalis: ⁊ istā bonitatē vt mouet efficiēs: ꝯcomitat̄ iste respectus rōnis g ē eē amatū. Qꝛ āt possit eē aliq̄ cōditio necessario regsita ad eē alic⁹: q̄ tn̄ nō ꝯpetit sibi ꝑ se: appet in mltis. Nā ꝯnexio ⁊ vnio cārū adiuicē: approximatio passi ad agēs ē ꝯditio nec̄io regsita ad h̄ vt cāe causent suū effcm: ⁊ tn̄ nullū istoꝝ ē eis ꝑ se ⁊ eēntial̄ rō cāndi: ⁊ tūc possʒ ꝯcedi ꝙ cāe vt ꝯnexe: vt vnite ⁊ approximate causāt effcm. Silr̄ ꝑt exēplificari ꝺ mobili qͦ mouetur motu ꝑprie dicto: tale mobile qͦ mouet̄ ad formā accidētalē: nec̄io ē i actu ꝑ aliq̄ʒ formaʒ ꝑorē illa forma: ad quā mouet̄: ⁊ tn̄ illa for⁹ ꝑ quā ē i actu: nō ē ꝑ se rō cēntialis: ſʒ quā mouet̄ ad formā: Cū mot⁹ sit act⁹ entis in po⁹ ſʒ ꝙ i po⁹. ex. 3. physi. tex. cō. 6. Sic dδʒ ē i ꝑposito ꝺ eē amato qͦ ē rō nec̄io regsita ad cāitateʒ finis. nō tn̄ ꝑ se ⁊ eēntial̄. Sʒ rō eēntial̄ ⁊ ꝑ se ipi⁹ obti: vt ē cā final̄ ē ꝑfectio ei⁹: seu bonitas: ⁊ h̄ vl̄ gditatiua vl̄ formal̄ q̄ ē passio gditatl ⁊ nāe. vt ē ꝺ mēte Doctoris sub. in ꝑ sniaꝝ. dis. ꝑ⁹ qͦ vlti. ¶ Sʒ adhuc istat̄: qꝛ ex his dictis segt̄ ꝙ aligs respcūs rōnis ꝯcurrat nec̄io ad effcm realeʒ seu ad cāitatē ei⁹. ꝯn̄a pʒ ex dictl. ¶ Ad h̄ rn̄det̄. ꝯcedēdo ꝯn̄s ⁊ ꝯn̄aʒ. vn̄ nō ē icōueniēs ꝙ aligs respcūs: sic nec̄io ꝯcurrat: dūmō nō sit ꝑ se ⁊ eēntial. Et si tu dicas. g̊ effcūs real̄ ꝺpēdebit ab aliq̄ ente rōnis. Negat̄ ꝯn̄a. nā secus ē dic. ꝙ aligd ꝺpēdeat ab aliq̄. aut ꝑexigat ipʒ i suo eē. Aliud ꝙ ad suū eē nec̄io coexigat vl̄ ad ipsuʒ nec̄io cōseq̄tur. Cōcedo igr̄: ꝙ talis respcus rōnis coexigit̄ ad eē ipsi⁹ effectus vl̄ saltē nec̄io ꝯseq̄tur ad cāitatē finis lʒ nō ꝑ se ⁊ eēntialr regrat̄: ⁊ ꝙ h̄ nō videat̄ mirū appet i exēplo ꝺ ꝑuatiōe vitas isti⁹ dicti: qꝛ certū ē ꝙ ad eē cōpositi qn̄ fit ⁊ gnātur nec̄io ꝯcurrit ꝑuatio ⁊ coexigit̄: ⁊ tn̄ ꝑuatio est puꝝ nihil: ⁊ ens rōnis: q̄tū ad suū formale significatū. ex. 4. meta. tex. cō. 2. priuationes sunt non entia.

Ad quintum arg⁹ ꝑncipale ꝯʒ ꝯm ꝯnē pʒ. respōsio ex his q̄ dicta sunt ¶ Ad vltm vbi dr̄ ꝙ finis ⁊ efficiēs sūt sibi iuiceʒ cāe ꝑ se nō ꝑ acci

dens. rñdet q ponendo finem esse cāz sz esse itentionale est cā p se cālitatis agentis: et efficiens est p se cā finis sz eē qd hz extra i effcū. ¶ Et cū iferī: q efficiens ē cā p accñs finis. si sit cā ipsi⁹ sm esse ex̄: eo q dz esse cā ipsi⁹ finis sz illd esse i quo cāt. Respondet q lz esse reale finis nō sit illud i quo cāt. tñ est esse p q̄ cāt. Et qz dcm̄ est q finis i esse itentionali absolute nō est cā. sed i ordine ad esse reale ipsius finis ex̄: ideo efficiens est cā finis q̄tū ad illud eē qd aliq̄ mō reqrit ad ei⁹ cālitatē.

¶ Ultio rñdet ad istātias adductas ꝯ ꝯnē gntā. s. positā de nobilitate finis. Et ad pmā cū dr: q ens magis dr de forma efficiēte mā ꝛc. Rñdet ab aliqb⁹ negādo assumptū. nā lz finis nō sit ens reale i eē i quo cāt: ē tñ reale sz eē p quo cāt. vel pt dici ꝛ meli⁹ q ly. magis ens. pōt itelligi idē qd reali⁹ ens: vel id qd nobili⁹ ꝛ pfecti⁹. Si pmo mō itelligat: ꝯcedit q ens magis dr d mā efficiētl ꝛ forma: q̄ d fine sz illd eē i quo cāt ꝛ sm eē formale qd sibi ꝯpetit vt ē cā: qcqd sit d eē qd hz pticipatiue. Si vero itelligat scdo mō negat assumptū. nec idē ē eē reali⁹ ens ꝛ nobili⁹. Nā eē reali⁹ est hre veri⁹ eē tale i re. nobili⁹ āt est eē pfecti⁹ i aliq̄ ꝯditiōe pfecta entis: q̄. s. in ente absolute sūpto ponit pfectionē. Exēplū. albedo i mēte cōcepta hz nobili⁹ eē: qz est immālis: inalterabilis ꝛ icorruptibilis: q̄tū ē ex pte itellectus: q̄ ꝯditiones ponūt perfectionē i ente. sz tñ nō ē verior ꝛ realior albedo in mente q̄ ex̄. Ex hoc ꝯcludim⁹: q ens simplr sumptuz ꝛ absolute nō ꝯctū ad eē specificū finis: magl h ē nobili⁹ ꝛ aliq̄ mō pfecti⁹ dr de fine q̄ d efficiēte ꝛ alijs causis. licz forte alie cāe sint veriores i suo eē specifico ꝛ dterminato ꝛ habeant maiorē realitatē q̄ finis i eē in q̄ cāt. Et qñ dr q ens in po⁹ ē ens diminutū ꝛc. Rñdet ꝯcedēdo h esse verū respcū realitatl ꝛ vitatl eē specifici ꝛ dterminati ipi⁹. finis: sz nō ē ens i po⁹ excludēs oēz entitatē simplr. vnde nō valz ista ꝯña. h ē verior lapis: g̊ veri⁹ ens. sic nō valz. hoc ē pfectissim⁹ lapis. g̊ pfectissimuz ens. Ex quo seqt q finis in eē intētionali pōt hre nobilius eē absolute ꝛ simplr: licz nō reali⁹ aut veri⁹ respcū eē dterminati ipi⁹ finis. De eē obtiuo finis nobiliori simpr aut sz gd i itellu creato aut icreato satis dcm̄ est supi⁹ in distōnib⁹. distictiōe. 6. in corpe qōnis: an ꝯnes dterminatiuas qōnis. Et conformiter ad illā distōnē rñdendo pōt dici ad ꝓpositū q finis quo: i itētiōe agētl: ꝛ loq̄ndo d fine artificiali ꝛ de fine agentis p cognitionē: d quo ē difficultas. qcqd sit de alijs: ē ens reale pticipatiue: qz pticipat esse cognitiōis: sz quā ē obm mouēs ipsaz volūtatē vel artificē ad opandū: ꝛ tūc vtute cognitionis q̄ ē ens reale: aut ēt itellectus mouet ipz agēs ad agēdū: ꝛ talis finis sic intētus hz pfecti⁹ eē ꝛ nobili⁹ pticipatiue: q̄ sint entia q̄cūq ifeiora cognitiōe actuali intellectus: seu ēt ipso itellu dirigēte ꝛ volūtate iperāte executiōez finis. queadmodum determiat Scotus in. 4. dis. p⁹. q. p⁹. ꝛ i p dis. 3. q. 4. post quartū arti. vbi hz q obta i itellu diuino mouēt itellm creatū vtute itellus diuini: a quo pducūtur talia obta i eē obtiuo: ꝛ i eē itelligibili: ꝛ tūc ꝯcedit ipe q hꝰ obta habēt aliqd eē ex nā rei: p qd possunt mouere itellcm creatū ad cognitionē ipsoꝝ: ꝛ ita ex h ꝯcluderet q nō solum finis ē realis i eē p quo cāt. verū ēt i eē in q̄ ē cā. ¶ Et p hoc rñdet ad mltas istātias pfertim ad istā. cā dū realr cāt hz eē reale: qz cālitas seqt entitatē rei: sz ita ē q cā finalis i eo istāti quo agēs agit realr cāt: g̊ hz eē reale. Ad quā istātiā rñdet ꝯcedēdo ꝯñs ꝛ ꝯñaz: loquēdo d eē qd cōpetit cāe vel formalr vel pticipatiue. Et si dicas. non qðlz agēs pp finē mouet a fine in eē itētionali: ex q̄ non qðlz agēs ē cognoscēs finē pp quē agit. rñdeo q oē agēs p se itēdit finē: qz appetit ipz vel appetitu nāli vel sensitiuo aut volitiuo. Appetere āt finē quocūq istoꝝ modorū ē finē itēdere: ꝛ eē i itētiōe agētis. Istud aūt appetere vel psupponit cognitionē i appetēte vel i alio a quo dirigit. Si loq̄mur d appetēte appetitu sensitiuo vel volitiuo: tale appetēs ē cognoscēs finē pp quē agit: ꝛ d talib⁹ pcedit rō adducta. Si vero appetens solum appetat appetitu nāli: cū appetat vtute dirigētis i finē: qd dirigēs est ipsa itelligētia cognoscēs. adhuc hr itētū. Et h ē qd iquit Auerroys. 12. meta. cō. 18. Opus nāe est opus itelligētie. Ex quo seqtur q ois finis vel formalr ē i itētione cognoscentl vel vtualr ꝛ pticipatiue: ꝛ ita pt saluari isto mō realitas cāe finalis. Pōt 3⁹ mō respōderi saluando hꝰ realitates per ea que dicta sunt supi⁹ d eē obtiuo rei intelligibilis ꝛ volibilis: qd habet eē añ actū itelligēdi:

Ad ꝯfirmationem

(vt pmissum ē supra. argumēti pncipal supe rius adducti. Cū dr cālitas simpr ꝛ realis ē nobilior cālitate sz gd. pz respōsio ex dictis. Nā ppō assūpta p maiori ēva si sint cāe i eodē gñe cāe: in diuersis tñ nō icōuenit. Ut inꝫ viā q̄ nūc posita ē dr q cālitas finis ē realꝫ ꝛ est nobilior ceteris causis: vt pbatū est supra. ¶ Ex hoc etiā respōdetur ad illud qd additur. vz. causalitas finis est cālitas sm quid: ꝛ metaphorica. respondet negādo hoc assumptū q sit cālitas sm quid: qz finis realiter cāt ꝛ concurrit simul cū efficiente ꝛ alijs causis. Cōcedit tñ q est cālitas metaphorica: qz motio ipsi⁹ finis in ratiōe amati ꝛ dsiderati: ꝛ mouere sic vt amatū: ē mouere metaphoricū: qz mouere isto mō ē pducere vel cōstituere rē i esse amato ꝛ dsiderato. Et pro quāto res capit sic eē amatū ab ipso fine dr istud cāre metaphoricum: ꝛ sz gd penes eē amatū qd est eē sm gd attributū ipsi rei a fine mouēte. vñ oē aggregatuz ex plurib⁹: quoꝝ vnū est tale simplr: aut ens reale: alteꝝ ē ens rationis ꝛ sm gd: totuz natū est denominari denoiatione a posteriori: ꝛ quo ad nos a debiliori: seu ignobiliori: sed nō denoiatione quo ad nām ꝛ a priori de qua dcm̄ est supra. Cū igit ita sit q finis in eē obtiuo habeat aliquod eē ex nā rei. vt pmissuz ē: ꝛ aliqd eē rōnis: quod est eē amatuz ratione qua finis est amat⁹: appellatur ens sm quid. Et cālitas proueniens ab isto toto aggregato denoiatur ab ente sm gd. Et sic appellatur causalitas sm quid: ꝛ metaphorica: qz denomiatio toti⁹ aggregati semp seqtur dbiliorē ptem. Et ad illud qd cōmuniter dicitur: q causalitas finis est intentionalis. responsuz est q est intētionalis: vt distinguitur contra materiale: ꝛ appellatur intentionalis: qz est quedam intentio agentis per quā tendit in obiectuz ꝛ in finem producendum in esse reali. ¶ Ad vltimum pro ista parte cū arguitur. Si finis eēt nobilissima causarum potissima demonstratio esset per finem. Respōdetur vno modo. concedendo ꝯsequens ꝛ cōsequentiā. Unde cū omnes cause possint demonstrari per finem. ꝛ finis in agibilibus sit sicut principium in speculabilib⁹: cūq principium in speculabilibus sit illud a quo dpendet tota certitudo ꝛ euidentia conclusionis seu demōstrationis: sequitur q etiam a fine sumetur omnis certitudo ꝛ euidētia cāti ꝛ ēt aliaꝝ cārū depēdētiū ab ipo. Et cū dr. q qd quid ē: est pm⁹ demōstrationis. respōdet q qd gd ē itelligit nō tñ p eo qd dicit gd ē eē rei: sz pro omni eo qd dic pp gd: qd maxie cōpetit fini. Et cū dr q qd gd ē maxie accipit a for⁹. Negat h. ꝛ si iueniatur ab Arꝫ. q qd gd ē sit for⁹: itelligit Arꝫ. qd gd ē eē formā appropāte: p q̄to qd gd ē notificat diffi⁹: sic for⁹ notificat illd c⁹ ē for⁹ vl accipit a for⁹ vt a pte pncipaliori ꝛ notiori intrinseca diffinito. finis aūt est cā extrinseca. Uel pt dici ꝛ ē scda rñsio: q certitudo cognitiōis pōt accipi: vel qz

fit de certiori obo in se ꝛ ſm ppriā entitatē q̄ appellatur certitudo simplr: vel de certiori obo ſʒ pportionē ad potentiā cognoscentē: vn̄ aliqd est certi⁹ in se: qd tn̄ nō ē certius ſm pportionē ad potentiā. illud.n. est certi⁹ in se qd plres gradus in se ꝯtinet cognoscibilitatis. Illud autē est certi⁹ in ordie ad pōm cogicētē de quo ipsa plres gradus cognoscibilitatis attingit: cū igit̄ ita sit ꝙ forma in re sit nobis notior ꝛ euidētior quo ad nos: sic ꝙ de ipsa plures gradus cognoscibilitatis attigimus: q̄ȝ de fine: seqtur ꝙ certior cognitio q̄ ad nos ꝛ ſm pportionē po͂ nr̄e itellc͂ ad obm itelligibile habet̄ de for͂ q̄ȝ de fine: cū h tn̄ stat: ꝙ per finē bēat̄ cognitio certior simplr ꝛ quo ad nāȝ. Et sic ad questionem.

Ad argumenta

adducta in pn° qōnis. ¶ Ad pm pȝ rn̄sio ex dcis. vȝ. ꝙ finis ē pn^m ꝛ pm in eē itētionali: vlti^m aūt i esse reali: ꝛ pm ꝛ vlti^m isto° nō opponunt̄: q2 ista nō accipiunt̄ ſm idē. ¶ Ad z^m arg^m scdi q̄siti. Cōcedit̄ ꝙ finis i eo istāti in q̄ agēs agit mouet actu cāndo effcm sibi corn̄dētē: ꝛ ita ꝯcedit̄ maior ꝛ negat̄ minor. Cū ad pbatiōeȝ dr̄: cā q̄ mouet actu ē in actu: cōcedit̄ ꝙ ē in actu ſʒ aliqd eē. s. aut ex̄ agēs: aut i itētiōe agēt̄ ꝛ in eē obiuo: neq3 reqrit̄ ꝙ illd qd est actu mouēs: maxie methapho^ce sit actualr ex̄ i re: ſʒ sufficit ꝙ sit i actu ſm aliqd eē obtintū: aut ex nā rei. ¶ Ad ꝯfirmationē p ista via ꝛ z° q̄sito. Rn̄det̄ ad qōnē admittēdo ipaȝ p nūc. ſʒ negat̄ ꝙ entitas finis in eē in q̄ cāt nō sit exn̄s: vn̄ licȝ sanitas i eē reali i istāti q̄ agēs agit nō sit sanitas exn̄s tn̄ in eē itētiōali ē aliqd exn̄s saltē hn̄s eē ex nā rei. ¶ Ad arg^m tertij q̄siti. Cū dr̄ data vitate isti⁹ seqret̄ ꝙ idē re^a eiusdē ꝛc̄. Rn̄sio pȝ ex his q̄ dcā sūt ad istātias adductas ꝯ z^m ꝯnē pn^is ¶ Ad arg^m 4^c. q. cū dr̄. si finis eēt nobi^mo cāruū: seqret̄ ꝙ cālitas finis ꝯpeteret nobi^mis entib⁹. ꝯcedit̄ ꝯn̄s ꝛ ꝯn̄a. ꝛ ad p^am iprobationē ipsi⁹ rn̄det̄ ad itētionē Ar. loco pall. ꝙ imobilia q̄ sūt ds ꝛ itelln̄e nō hn̄t cāȝ finalē: q̄ attingat̄ p motū aut mutationē: q2 i ipsis pductio aut actio nullū psupponit subm mutatū qd trāseat de puatōe ad actū: ſʒ in ipsis ē simpr emanatio de nō eē ad eē. Ds⁹ āt re^a oium aliarū itelligētiarū a se ē finis z^r. Uno° ē finis: q̄ ē cā finalis: q2 ex amore sui pducit ipas itelln^ee. Alio° ē finis obiectalis: seu attigēdus p opōnē: q2 i ipo do tāq̄ȝ i pfecti^mo itelln̄ibili ꝛ volibili: vnaq̄q3 itelln̄a q̄etat̄ ꝛ delectat̄: ds āt re^a suiipsi⁹ ē tm̄mō finis attigēdus p opōnē q2 i seipo vltimate btificat̄ p itellȝ ꝛ volūtatē. ¶ Ad z^m iprobatōeȝ. cū dr̄ ꝙ ds ē agēs re^a oiuȝ cābi^m: ꝛ tn̄ nō agit pp finē ipoȝ: negat̄ h assūptū. Et cū tu dicis: aut talis finis eēt ipmmet agēs pm ꝛc̄. Rn̄det̄ ꝙ ē ipȝ pm agēs i q̄ ꝯcurrit z^x cālitas. s. efficiēt̄ ꝛ finis. Et cū tu dicis. g̊ cālitas pmi efficientis nō eēt simpr p^a: ſʒ eēt cāta ab aliq̄ pore. negat̄ ꝯn̄a. Et cū dr̄ ꝙ actio pmi agentis ē cāta ex amore sui: dato ꝙ pm agēs sit cā final. ¶ Rn̄det̄ ꝙ talis cālitas pmi efficiēt̄ nō ē nisi velle: vl̄ amor dterminatiu⁹ creature ad exist̄e^m: ꝛ amor iste ē qdā simpr icātū: idē simplr eēn^e dine. verū tn̄ ſʒ nr̄m modū itellndi itellim⁹ ipȝ velle diuinū vt terminat̄ ad creaturā: q̄ ad exn̄tiā ipi⁹ pexigere ipmmet velle aut amorē: q̄ se ds diligit: ꝛ ex ꝯn̄ti cū pp se amatū ꝛ ꝯsideratuȝ ds cāet qcqd cāt: seqt̄ ꝙ ipm velle q̄ se diligit sit q̄si cā amoris vt dterminat̄ ad creaturā ꝛ ad exn̄tiā eius. Et sic vr̄ ſm nr̄m modū itelligēdi: ꝙ cālitas effectiua dī depēdeat ꝛ sit q̄si cāta a cālitate finali pro quāto preexigit ipsaȝ. ¶ Pōt etiā dici ꝙ deus agit pp̄ter finē aliuȝ a se: qui nō est finis ipsius dei: ſʒ effect⁹ ꝛ est finis min⁹ pncipalis pp̄ter quē agit: vt dcm̄ est in corpore qōnis.

¶ Ampli⁹ aūt alia ſm numerū sunt vnū alia ſʒ spēm ꝛc̄. Tex. cōmē. XII. Qō V.

Querit. vtr̄ idiuua nāc fiat p hechcitatē seu pp̄etatē idiualē: vel p māȝ ꝛ q̄ititatē. ¶ Et arḡ ꝙ nō p pp̄etateȝ idiualē: q2 data vitate h⁹: seq̄ret̄: ꝙ ordo inter idiuua eiusdeȝ spēi eēt ordo eēntial̄ ꝛ p se. ꝯn̄s ē fl̄m. Tū q2 i idiuuis ē pcessus i ifinitū: ſʒ i ordie eēntiali nō ē pcessus i ifi^m. g̊ talis ordo n̄ ē iter idiuua eiusdē spēi. Tū ēt q2 h ē ꝯ Ar. i z°. meta. t. ꝯ. ii. Ubi cōmēdat Plonē volētē: ꝙ i idiuuis eiusdē spēi nō ē h pus: ꝛ illd posteri⁹: pp qd ſʒ ipȝ Plonē oia idiuua vt posteriora reducebāt̄ ad aliqd pus sepatū: ad qd oia talia habebāt eēntialē ordinē: qd ſm ipm erat idea spēi sepata ab idiuuis. Ar. ꝯcordat cū Pla. i p. s. ꝙ i idiuuis nō ē ordo poris ꝛ posterior̄ eēntialr: ꝛ discordat i alio. Cōseq̄ntis p° sic p^r. psupponēdo ꝙ pp̄etas idiual̄ i sor. nō ē accn̄s sor. ſʒ ē eadē cū sba sor. Et silr i alijs. Presuppōit̄ ēt ꝙ ordo iter aliq̄ attēdit̄ penes pn^a disticiua: ita ꝙ tal̄ ē ordo iter disticta: q̄lis eēt inter pn^a distictiua. Ex h arḡ sic. Ordo q̄ ē iter sor. ꝛ pla. ē penes dr̄ias sbales. g̊ iste ordo erit sbal̄: ſʒ ois ordo sbal̄ ē ordo p se ꝛ eēntial. g̊ ꝛc̄. mior vr̄ nōta: q2 sbale distiguit̄ ꝯ accn̄tale: ꝛ p se ꝯ per accn̄s. ¶ Et ꝯfir^r ista rō: q2 ordo pn^o⁹ distictiuoȝ hȝ reduci ad illd pdica^m cu⁹ sūt ipa pn^a distictiua: ſʒ talia pn^a sūt de pdica^to sbe re^a ipoȝ idiuuoȝ q̄ distiguūt. g̊ talis ordo erit sbal. ¶ z° pn^r arḡ. Data ista pōne: seqt̄ ꝙ dr̄ia spe^ca vltima spēi spāli^me nō eēt pfecti^ma dr̄ia. ꝯn̄s ē fl̄m ꝛ ꝯ Doct. subti. S. Tho. ꝛ alios. Et vr̄ eē de mēte Ar. 7. meta. vbi vult: ꝙ dr̄ia final̄ sit tota sba rei: ꝛ loqt̄ de dr̄ia spe^ca: qd n̄ eēt: nisi tal̄ dr̄ia ꝯphēderet oēȝ pfectiōeȝ rei. ꝯn̄a sic ddu cit̄. Ois i^a dr̄ia ē pfectiō q̄ psuppōit alias dr̄ias supiores: ſʒ dr̄ia spe^ca nō psuppōit oēs dr̄ias q̄ st̄ i idiuuo: ꝛ e ꝯ dr̄ia idiual̄ sic psuppōit tales dr̄ias. g̊ dr̄ia idiual̄ ē pfectiō dr̄ia spe^ca. ¶ Et ꝯfir^r: q2 q̄to act⁹ ē posteriō: tāto pfectiō. p Ar. 9° meta. Priora gnōne sūt posteriora ſʒ sbaȝ ꝛ pfectiōeȝ: ſʒ ita ē ꝙ act⁹ idiual̄ seu pp̄etas ipsi⁹ ē posterior act⁹ ipa dr̄ia spe^ca. g̊ pfectior. ¶ Itē ꝯfir^r h: q2 si sic esset quēadmodū ista pō ponit: seq̄ret̄: ꝙ daret̄ pfectio ifi^ta p̄ter deitatē ꝛ eēn^a diuinā. ꝯn̄a sic dducit̄. Nō.n. pp aliā cāȝ pōit̄ eē ipole ꝙ spēs mltiplicēt̄ i ifi^m: nisi pp h: q2 daret̄ pfec^o infi^ta. s. aliq̄ dr̄ia i ifi^m posterior: q̄ psupponeret oēs alias: ꝛ ista eēt in ifi^m pfectior ista dr̄ia data. A silr arḡ. Si dr̄ia idiual̄ ē posterior psupponēs ifinitas dr̄ias: erit in ifi^m pfectior: ſʒ nō ē ipole ifi^tas i idiuuis eiusdē spēi. g̊ seqt̄ pp̄o^m. ¶ z° pn^r arḡ sic: psupponēdo: ꝙ q̄titas ē pn^m p se diuisiōis seu distōnis: ꝛ h p^r: de mēte Ar. i. 5. meta. c. de q̄ti^te vbi diffinit q̄tū p eē diuisibile i ptes eiusdē rōnis: q̄rū q̄lȝ nata ē eē vnū aliqd: ꝛ h aliqd. itelligēdo p h aliqd ipȝ idiuu^m. Ex h psup^to arḡ sic. Data pōne scotistaȝ seqt̄ h absurdū ꝛ icōueniēs: ꝙ idē idiuu^m distiguet̄ ab a° duplici distōne: ꝛ p duo pn^a distictiua: ꝯn̄s ē flȝ. g̊ an̄s. ꝯn̄a āt p^r. q2 pp̄etas idiual̄ ſʒ istos ē pn^m distictiuū nūeralr vni⁹ idiuui ab a°. silr q̄titas exn̄s i eo sic ē pn^m distinctiuū. g̊ idē distiguet̄ ab a° distōne nūerali: ꝛ eiusdē rōnis duob⁹ pncipijs distictiuis q̄ erūt eq̄ p distictiua. ¶ Et cōfir^r h: q2 q̄titas aut distiguit p se: aut distiguit p accn̄s. si dicas ꝙ p se: hr̄ pp̄o^m. Si dicas ꝙ p accn̄s: ꝯ h z^r. Tuȝ q2 h ē ꝯ Ar. loco pallato: ꝛ i pdica^tis. Tuȝ q2 nō magi̇ distigueret q̄titas vnū idiuuū ab a°: q̄ȝ reliq̄ accn̄tia. ¶ Itē ꝯfir^r h idē: q2 si q̄titas aduenit aliqb⁹ indiuuis eiusdē spēi: aut diuidit ipa seu distiguit: aut iuenit ipa diuisa ꝛ disticta. Si p mō: hr̄ pp̄o^m: q2 i^a n̄ st̄ diuisa nisi p q̄ti^tē. si det̄ z^m. g̊ cū alia accn̄tia aduēiāt idiuuis i eē disticto: nō magi̇ q̄ȝ^ta diuidet q̄ȝ a° accn̄tia. ¶ 4° pn^r arḡ. Si sit veȝ. ꝙ pp̄e^tes idiuales distiguūt ipa idi^a: seq̄ret̄ ꝙ tales pp̄etates idiuales ꝯtinerēt̄ i nā spe^ca eo° q̄ iferi⁹ ꝯtinet̄ i suo supiori. ꝙ si cōcedi

tur cū omne distinguibile possit distingui in omnia illa quoꝝ ꝑncipia distinctiua ꝯtinet in se virtualr̄: aut per se: seqtur ꝙ spēs spālis^ma^ possit diuidi per se in infinita. Probaſ̄ ista vltia ꝯña: qꝛ idiuidua in eadē nā possunt multiplicari in īfinitū respcū quoꝝ nā ipsa cōtinet per se ꝓpetates idiuiduales. ģ per se sic poterit diuidi ī īfinita. ꝯñs est falsuꝫ. Tū qꝛ citra dr̄iam specificā spēi spālissime nulla est dr̄ia per se: vt est de mēte Porphyrij ī de vlib⁹. vbi vult: ꝙ spēs spālissima sit athoma. vel īdiuisibilis: qꝺ nō est intelligendū de īdiuisibilitate opposita cuicūqꝫ diuisioni: qꝛ certuꝫ est ꝙ spēs spālissima diuidiſ̄ in īdiuidua: sꝫ bꝫ itelligi de īdiuisibilitate opposita diſiōi per se: ꝛ ꝓꝑ hoc dixit cōmēdando Platonē ꝙ a gnālissimis ad spēs spālissimas descēdēdo: iubet Plato gescere. ¶ Hoc idē ꝯfirmaſ̄ per Ar̄. io. meta. vbi vult: ꝙ citra spēm spālissimā q̄cūqꝫ dr̄ia est: est accn̄talis. ¶ Quito ꝑncipalr̄ argr̄. data ista pōne seqtur ꝙ ꝓpetas idiuidualis erit dr̄ia eēntialis ꝛ q̄dā eēntia: ꝯñs ē falsuꝫ. ꝛ ꝯña ꝓbaſ̄. In īdiuiduo illud qꝺ ꝑcedit eē actuale est eēntia: qꝛ nō vr̄ in īdiuiduo posse repiri aliqd nisi sit essentia vel exn̄tia a qua est esse actuale ēt sꝫ Sco. sꝫ ꝓpetas idiuidualis ꝑcedit eē actualis exn̄tie ſm Sco. ģ ꝓprietas idiuidualis est eēntia. ģ si distinguit: distinguit eēntialr̄: ꝛ cū nā specifica distiguaſ̄ in īfinita: ipsa spēs eēntialr̄ distingueſ̄ iu īfinita. ¶ Itē 6^u^ argr̄. si ꝓpetas idiuidualis ꝯstituit idiuiduū. s. hecheitas: aut ꝯstituit idiuiduū per se. sic ꝙ per se ꝯpetat ei: aut per accn̄s. Si 2° mō. ģ poterit separi hecheitas ab idiuiduo ꝛ singulari: ꝛ ita remanebit idiuiduū: ꝛ nō ꝑ hecheitatē. si aūt cōpetat singulari per se: aut per se ꝑ^o^ mō: aut ꝑ se 2° mō: nō est dicēdū 2^m^: qꝛ tūc hecheitas eēt passio singularis. Neqꝫ ē ēt dicēdū ꝑ^m^. Tū qꝛ ꝓpetas idiualis ꝑdicareſ̄ qditatiue de ipso singulari: qꝺ nō ꝯcediſ̄ a Scotistis: qꝛ ꝓpetas talis est ꝑ^o^ diuersa ab oī qditate. Tuꝫ qꝛ talis ꝓprietas est modus itrinsec⁹ vt cōiter dr̄: ꝛ modus talis nō est de qditate illi⁹ cui⁹ est modus. ģ non cōpetit singulari per se. ¶ Ultimo argr̄. hecheitas dr̄ ab ħ hec hoc ꝓnomine demōstratiuo. cui si non corr̄ndet aliquid demōstratū: cassuꝫ est ꝛ vanū ſm Priscianū in miori volumine. Isto stāte q̄riſ̄. Utꝝ per hecheitatē aliqd demōstreſ̄: aut nō. si dicas ꝙ sic. Si tale dmōstratū nō est nisi ipm singlare. ģ seqiſ̄ ꝙ hecheitati corr̄ndet ꝛ subijciſ̄ aliqꝺ singlare. ģ hecheitas aduenit singulari ꝯstituto in eē singlaritatis. Si aūt dicas ꝙ ipsi hecheitati nō subijciſ̄ aliqd demr̄atū. ģ ħ ꝓnomē hecheitas ē vanū ꝛ ficticiū.

Ad oppositū tn̄ ꝛ pro parte affirmatiua q̄ōnis arguiſ̄. ꝑ^o^ suba per se opatur ꝛ per se terminat gnōnem. Ista ꝓpō pꝫ q̄tū ad ꝑmā partē propterea: qꝛ actio est per se suppositi seu singularis. ex ꝑmo meta. q̄tuꝫ ad scđam appet per idē in ꝑ^o^ meta. in ꝓlogo. Act^s^ ꝛ gnōnes versanſ̄ circa singlaria. Ex hoc arguiſ̄ sic. suba ꝑma per se operaſ̄. ģ per se est ens. Ista ꝯña pꝫ: quia cālitas ꝛ actiuitas insequr entitatē rei. cū sit cōditio entis. ģ vnūqꝺqꝫ sicuti operaſ̄ ita est ens. ģ si per se operaſ̄: per se est ens: sꝫ suba ꝑ^o^ icludēs q̄titatē nō ē ens ꝑ se: sꝫ ꝑ accn̄s q̄ten⁹ icludit ipaꝫ. ģ suba ꝑ^o^ nō est talis ꝑ q̄titatē.

In ista. q. ꝑ^o^ ponenſ̄ q̄dā ꝑambula. 2° determinabiſ̄ qꝺ ſm multiplicē ꝯnem excludēdo opionē. S. Tho. de idiuiduatiōe ꝑ q̄titatē ꝛ māꝫ. 3° loco determiabiſ̄ qꝺ iuxta op. quā seqmur. 4° vo loco videbimus ad arg^a^: ꝛ difficultates isurgētes ꝯtra 3^m^ arti^m^. 5° soluemus auc̄tes ꝛ rōnes ꝑ^e^ opionis que est. S. Tho. 6° ꝛ vltimo soluenſ̄ argumēta in ꝑn^o^ q̄ōnis facta.

Circa ꝑmā partē sunt 4^or^ preambula. ꝑ^o^ est aduertendū ꝙ cū querimus de cā idiuiduatiōis ipsius idiuidui mō accipimus idiuiduū aut ēt singulare: vt ista īportāt itentiones scđas: qꝛ idiuiduū vt est itentio 2^a^ idiuiduaſ̄ effectiue ab itellectu: formalr̄ aūt ab itētione 2^a^ q̄ est idiuiduatio. Et ꝯsilr̄ dicēdū ē de singulari. Sꝫ q̄rimus de idiuiduo pro substrato hui⁹ itētionis 2^e^. s. de for. Plato. aut Cice. ꝛ q̄rimus cū idiuiduū sit ens in istis iferiorib⁹ incōicabile: cui ꝯdictorie repugnat plurib⁹ cōicari: ac etiā plurificari: qd est illud per qꝺ repugnat tali enti plurib⁹ cōicari. Et nō q̄rimus de cā formali ꝑꝑ quā repugnat tali enti cōicari ad pl̄a: qꝛ talis cā formalis ē ipsa formalis repugnātia: vn̄ sic albū albedie formalr̄ ē albū: sic repugnās repugnātia ipsa formalr̄ repugnat: sꝫ q̄rim⁹ de cā isti⁹ repugnātie: qd est illꝺ q̄ tāqꝫ fundamēto ꝓxio ipsi⁹ repugnet idiuiduo plurib⁹ cōicari. ¶ Scđꝫ ꝑambulū ē: ꝙ cū q̄rim⁹ de singulari: nos nō q̄rim⁹ q̄ formalr̄ singulare vel idiuiduū sit vnū nūero: qꝛ certū ē ꝙ vnū nūō ē vnū tale formalr̄ ꝑ suā vnitatē nūeralē: sꝫ q̄rimus quo tāqꝫ funda^to^ ꝓximo ipsi⁹ vnitatis nūeralis idiuiduū est vnū nūō: qꝺ ē q̄rere: qd est illud ad qꝺ ime^te^ ꝯsequr vnitas numeralis. Ex quo appet ꝙ male dicūt aliq: ꝙ indiuiduū mālr̄ ē idiuiduū per māꝫ: formalr̄ per formā: q̄titatiue ꝑ q̄titatē: qꝛ tūc qꝺ facillima eēt: qꝛ sic diceret ꝙ idiuiduū albificatiue ē idiui^m^ ꝑ albedinē. Ita ꝯr̄ facile eēt assignare rōnē idiuidualē idiuidui in q̄tū tale aut tale. ¶ Tertiū ꝑambulū ē: ꝙ cū q̄rimus ꝺ singulari idiui: q̄rimus de singulari signato ꝛ determiato: ꝛ nō de singulari cōi vago ꝛ ideterminato: qꝺ sing^re^ signatū ē simplr̄ incōicabile: i q̄ cōcurrūt due rōnes: q̄rū vna ē eē ħ ꝛ sing^re^: alia rō ē idiuisiōis: sꝫ quā ē idiuisū a se. sing^re^. n. ꝛ ē sing^re^ ꝛ ē idiuisū: ꝑꝑ quā idiuisionē sortiſ̄ ħ nomē qꝺ ē idiui^m^. De vtraqꝫ rōne i ipso q̄rim⁹ ꝛ vtriusqꝫ cāꝫ igrim⁹ ꝛ q̄rendo de vna rōne q̄rim⁹ de alia. Et vlteri⁹ qcqd ē cā vni⁹ ē ēt cā alteri⁹: qꝺ declaſ̄: qꝛ q̄n sunt duo effect⁹ eēntialr̄ ordinati: qcqd ē cā vni⁹ ē cā alteri⁹: ꝛ qcqd est cā ꝑoris: ē cā posterioris. sꝫ ista duo. s. eē sing^re^: ꝛ eē idiuisuꝫ: sūt duo effect⁹: q̄rū ꝑor ē eē sin^re^ q̄ꝫ eē idiuisuꝫ. ģ qcqd ē cā sing^ris^ ē ēt cā idiuisiōis: ꝛ ita si assignabim⁹ cāꝫ ꝑꝑ quā idiui^m^ est sing^re^: eādē assignabim⁹ eē cāꝫ idisiōis. ¶ Ulti^m^ ꝑambulū ē. 4^or^ sūt vnitates: q̄rū vna ē nūeralis: alia specifica: 3^a^ gnīca. 4^a^ trāscendens: ꝛ iste vnitates distiguunſ̄ inter se quēadmodū entitates distiguunſ̄: ad q̄s ipe vnitates cōsequunſ̄. Et rō ē: qꝛ vnitas ē pa^o^ entis: multiplicato subo: mltiplicaſ̄ ꝓpa pa^o^. Ex q̄ seqſ̄: ꝙ cū sing^ris^ sit alia a nā specifica: ꝛ nā speci^ca^ a nā gnīca: ꝛ nā gnīca a rōne forali entis i q̄tū ens ē: seqtur ꝙ ēt iste vnitates erūt a^e^ ꝛ distincte.

Quantū ad 2^m^ arti^m^ ē opio. s. Tho. ꝛ suoꝝ seq̄ciū: ꝙ idiuidua^o^ fiat ꝑ māꝫ subtaꝫ q̄titati signate. Ita ꝙ cū i idiui^o^ ꝯcurrāt duo. s. eē idiuisū a se: ꝛ disuꝫ a q̄lꝫ a^o^: Pri^m^ idiuisiōis ē mā: sꝫ disiōis ē q̄titas. ꝑ^m^ pꝫ: qꝛ i funda^to^ nāe nihil ē distictū. 2^m^ ēt pꝫ: qꝛ act⁹ sepat ꝛ distinguit. ex. 7. meta. tex. cō. 49. Ex q̄ ꝯcludiſ̄: ꝙ nō solū mā ē ꝑn^m^ idiuiduatiōis: sꝫ ēt q̄titas. ¶ Pro mā hr̄itur multe auc̄tes: q̄rū ꝑ^a^ ē i. 7. meta. t. cō. 28. vbi bꝫ Ar̄. ꝙ gnās generat aliꝺ ꝑꝑ māꝫ. Calias ꝛ Socra. iuqt ipe diuersa sunt ꝑꝑ māꝫ: eadē āt spē. ¶ Itē i eodē. 7. bꝫ tex. c. 41. ꝙ i quibusdā i subijs qꝺ qderatē: ē idē cū eo c⁹ ē: i qbusdā aūt nō. Sic i subijs mālib⁹. Et hāc eādē snīaꝫ bꝫ i. 8. meta. t. c. 4. Ex q̄ vr̄ (lꝫ nō ad itētionē. s. Tho. q ponit māꝫ eē ꝑtē qditatis rei spe^ce^) ꝙ mā sit ex̄ qdi^tē^ rei: ꝛ si ꝯpetat illi: qꝺ bꝫ ꝑ qditatē. Et ita cū mā sit i ididuo: ꝛ sit ex̄ qditatē: vr̄ ꝙ sit ꝑn^m^ ididui i eo ꝙ idiuiduuꝫ ē. ¶ Itē hr̄ ħ idē i. 12. meta. t. c. 49. vbi ꝓbat Ar̄. ꝙ nō pn̄t eē pl̄es celi ꝑmi: qꝛ si pn̄t eē pl̄es ꝑ^i^ motores. Un̄ arguit ꝙ si eēnt pl̄es ꝑmi celi foret ꝑn^m^ iqt ipe circa vnūqꝺqꝫ spē vnū: nūō vo mlta: sꝫ q̄cūqꝫ sꝫ nūō mlta hn̄t māꝫ mltā. Un̄ ꝯcludit. endelechia. n. vnū spē ꝛ nuō. ꝑ^m^ mo^m^ imo^le^. Arg^r^ ģ vni^ns^ celi ex vni^te^ ꝑ

motoris per nõ hẽre mãm:ꝛ facit mentionẽ spãlr̃ de mã
prima. ❡ Hoc idem habetur i 3° de anima.ꝙ aliud est
magnitudo:aliud magnitudis esse:in mãlibus.tex.cõ.9.
ex qua auc̃te arguit̃:vt ṗus. ❡ Silr̃ a Cõmẽ.habet̃ ꝙ si
itellect⁹ eẽt idiuiduatus:eẽt mãlis:ꝛ silr̃ spẽs intelligibi
lis. ❡ Pro q̃titate ꝙ sit pñm idiuiduatiõis: hr̃ cõmẽ.6.
ṗ° phy.ois multitudo ingt Cõmen.aut est fm formã:aut
fm q̃titatẽ.Ex quo seqtur ꝙ cũ multitudo fm formã sit
formalis ꝛ specifica:fm q̃titatẽ sit mãlis ꝛ idiuidualis:
seqtur ꝙ q̃titas sic est pñm indiuiduationis. ❡ Pro hac
pte adducit̃ rõ talis.Qñcũqꝫ aliq̃ passio per se ṗ° cõpetit
alicui:cuicũqꝫ cõpetit:ↄpetit rõne illi⁹.Sed ita est ꝙ di/
uisibilitas in ptes eiusdẽ rõnis per se ṗ° cõpetit q̃titati.
ex snia Ar.5.meta.ca.de q̃titate:ꝛ q̃titas non facit vnũ
per se cũ suba.qḋ declarat̃. Tũ ex snia Ar.5.meta.ca.de
ente ꝛ vno.Tũꝫ per rõnẽ:qꝛ vnũ per se nõ fit:nisi ex per
se actu:ꝛ ex per se põ.quẽadmodũ vult Ar.8.meta.sꝫ ita
est ꝙ suba nõ est per se põ respectu q̃titatis:qꝛ vnũ per se
receptiuũ ordinat̃ eẽntialr̃ ad actũ eiusdẽ gnis.g̃ põ sub/
stãtialis ordinat̃ per se ad actũ subalẽ:sꝫ q̃titas nõ ẽ act⁹
subalis:sꝫ accñtalis:ꝛ sꝫ gd.g̃ nõ facit vnũ per se cũ suba.
Ex hoc cõcludit̃:ꝙ cũ ex suba ꝛ q̃titate nõ fiat vnuꝫ per
se:nõ põt subẽ quãte(vt icludit totũ aggregatũ ex suba ꝛ
q̃titate)per se ṗ° cõpetere diuidi in ptes eiusdẽ rõnis:sꝫ
si cõpetit subẽ:cõpetit tñ per accñs:ꝛ ita subẽ per accñs
ꝛ q̃titati per se ṗ°. Ex hoc arguit̃ vltra.qḋ est pñ⁹ per se
ṗmũ diuisiõis aliquoꝝ:est pñm ṗmũ eoꝝ distõnis:sꝫ q̃ti
tas est pñm ṗmũ diuisionis in aliqua plura eiusdẽ rõnis.
ergo est pñm eoꝝ distinctionis inq̃tuꝫ sunt eiusdẽ rõnis:
sꝫ spẽs spãlissima diuidit̃ tali diuisione.ergo cõpetit spẽi
spãlissime per q̃titatẽ sic diuidi. ❡ Et cõfirmat̃ hoc:qꝛ
vnũ indiuiduũ nõ distigui̊t ab alio idiuiduo.nisi p aliã
ꝛ aliã formã.Sꝫ forma nõ est alia a forme:nisi qꝛ recipi/
tur in alia ꝛ alia pte mãe:sꝫ mã nõ hꝫ ptẽ distictã ab alia
pte:nisi sit quãta.ergo per q̃titatẽ vltimate fit hec disti/
ctio nũeralis. ❡ Et ↄfirmat̃ hoc:qꝛ generãs:vt dictũ est
superi⁹ generat aliud ꝓpter mãm.g̃ mã geniti est quãta:
ꝛ pñm distinctionis ei⁹ est q̃titas:ꝙ sit quãta talis mã ge
niti ꝓbat̃:qꝛ agẽs nãle agẽs in mãm nõ agit in mãm nu
dã:sꝫ in mãm quãtã.Aliogn ex nõ quãto gñaret̃ q̃tuꝫ:ꝛ
ex nõ corpe corp⁹:vt deducit Cõmẽ.in de suba orbis:ꝛ iõ
vult ꝙ dimẽsiones iterminate p̄cedũt in mã formã sub/
stãtialẽ generandã ꝛ generationẽ ei⁹.Ex hoc infert̃ ꝓpo
sitũ ꝙ cũ mã geniti sit q̃ta:ꝛ nõ q̃titate gñãtis: qꝛ illa
q̃titas nãlr̃ precedit via gñõnis q̃titatẽ geniti.ergo illa
q̃titas gñãtis nãliter p̄cedit distinctionẽ geniti:qꝛ qḋ
nãliter p̄cedit esse alicui⁹ nãliter p̄cedit ei⁹ distinctiõeꝫ
g̃ q̃titas gñãtis nãlr̃ p̄exigit̃ ad distõnẽ geniti.g̃ ẽ pñm
nec̃cio p̄exactũ ad h̃ ꝙ genituꝫ distinguat̃ a gñãte.

Quantum ergo ad istũ 2m articulũ.Cõtra istã op.
pono tres ↄnes.ṗma est ista.Mã non
ↄstituit aliqd in eẽ idiuiduali.ꝓbat̃.ṗmo auc̃te.2°rõne.
ṗ° Ar.hꝫ in.7.meta.tex.cõ.39.Qꝫ mã accipit̃ in vlĩ:ꝛ in
singulari.Vñ hꝫ hec ṽba.Palã ꝙ aia q̃dã suba est.corp⁹
ṽo mã:hõ aũt aial qḋ est ex vtrisqꝫ:vt vlr̃.lꝫ aliq tex⁹ di/
cant:vt vlẽ:ẽt subdit:ꝙ sor.aũt corisc⁹:vt singulr̃:ꝛ post/
modũ cõcludit.Siqdẽ aia dr̃ duplr̃.s.i vlĩ ꝛ i singulari:ꝛ
subdit iferius:si ṽo simplr̃ aia hoc:ꝛ corp⁹ hoc vt qdẽ vlẽ
ꝛ singlare.Ex quo textu habet̃:ꝙ forma ꝛ mã possunt ac/
cipi i vlĩ:ꝛ i singulari. ❡ Iteꝫ tex.cõ.35.hꝫ hanc eandem
sniaꝫ. Ingt eni . homo ꝛ equus:ꝛ que ita sunt in singulis:
vel fm aliuꝫ tex. In singularibus non sunt substantie:sꝫ
quoddã simul totũ.ex hac rõne ꝛ hac mã vt vlr̃:singula/
re ṽo ex vltima mã Socrates iam est : Ex qua snia hꝫ ꝙ
homo ꝛ equus in cõi sunt ex hac mã:ꝛ hac rõne:hoc ẽ for
ma:vt vlr̃ acceptis: Socra.ãt ex hac mã ꝛ ex hac for⁹ si/
gnata. ❡ Hanc sniam habet Ar.12.meta.t.c.27.vbi ha
bet hec verba.Eoꝝ que sunt in eadẽ spẽ:diuersa non spẽ:
sed qꝛ aliud est mã tua:ꝛ spẽs:ꝛ mouens:ꝛ mea:rõne aũt
vlĩ eadeꝫ.In qua snia vult.ꝙ ṗncipia sunt ꝓportionata
ṗncipiatis quo ad vnitatẽ ipsoꝝ ṗncipiatoꝝ.ꝛ distictio/
nẽ coꝝidẽ.vnde concedit Ar.vnitatẽ mãe ꝛ distinctio/
nem:quẽadmodũ ipsius forme . Ita ꝙ sic forma hꝫ vni/
tatẽ ꝛ distinctionem i particulari ꝛ vlĩ:sic ẽt mã . Ex his
oĩbus auctoritatibus concludimus:quod mã vt mã est:
nõ hꝫ de se vnitatẽ numeralẽ fm quã ei repugnet cõtra/
dictorie pluribus cõicari:sed q̃tum est ex se:est plurib⁹.
cõicabilis.Ex hoc arguit̃ . qḋ nõ est de se incõicabile:nõ
põt cõstituere aliqd i esse icõicabili:sed ita est:ꝙ indiui/
duũ in istis iferioribus hꝫ eẽ icõicabile ꝛ iplurificabile
in plura.ergo mã nõ põt cõstituere aliqd i esse idiuidua/
li.Maior est manifesta:qꝛ qḋcũqꝫ est ṗncipiuꝫ constitu/
tiuũ:non cõstituit aliqd in esse opposito:ꝛ in vnitate ali/
qua opposita sue ꝓprie vnitati:sicut iplicat cõtradictio/
nem:ꝙ albedo aliqd formalr̃ constituat in esse opposito
albedini:qꝛ forma nõ dat esse subiecto vel supposito for/
maliter:nisi tale esse quale est suum ꝓprium esse forma/
le.ergo si est aliqua entitas cõicabilis de se:nõ cõstituet
aliquid in esse icõicabili . minor est manifesta ex dictis.
❡ Et confirmatur ista rõ:qꝛ si mã esset sic ṗncipium idi
uiduationis: sequeret̃ ꝙ mãe esset mã. Probat̃:qꝛ qḋ est
nã vlis:non contrahitur ad esse idiuiduale:nisi per mãꝫ:
vt tu dicis:sed ita est ꝙ mã est quedã natura vlis habẽs
sub se indiuidua.ergo determiabit̃ mã ad esse idiuidua
le per aliam mãm. ❡ Item arguit̃ auctoritate Cõmẽ.2.
de aia.cõmẽ.8.vbi vult:ꝙ idiuiduũ substãtie sit indiui/
duũ per suã formã ꝛ non per suã mãm;ꝛ rõ est ista:qꝛ qḋ/
cũqꝫ est ṗncipale ṗncipium entitatis in re:est ẽt ṗncipiũ
ṗncipale vnitatis ↄñtis entitatem ; sed forma in indiui/
duo est pñm ṗncipale entitatis idiuidui.g̃ sic erit ẽt vni/
tatis idiuidui:ꝛ ita magl a forma erit vnitas numeralis:
ꝛ idiuidualis q̃ a mã.Contra istã opĩonẽ est ẽt articulus
dãnatus parisi⁹ ꝛ excõicatus qui dic̃:ꝙ siqs dixerit deuꝫ
nõ posse multiplicare formas sine mã error. Itẽ ali⁹ arti
culus.q dixerit formã nõ recipe disionẽ sine mã.g̃ error.
❡ Qꝫ si dicat̃:ꝙ ista snia nõ est dãnata vbiqꝫ:dato ꝙ sit
dãnata parisi⁹. ❡ Cõtra.snia dãnata alicubi per vniuer
sitatẽ famosã:vbiqꝫ est dãnata aut suspecta de heresi:nõ
soluꝫ auc̃te Diocesani epi:sꝫ ẽt auc̃te.D.pape:vt ꝑꝫ ex̃ de
hereticis.c.ad abolendã. ❡ Scdo ṗncipalr̃ pro ista ↄne
rõne arguit̃.ꝑsupponẽdo:qḋ est de mẽte.S.Tho.ꝙ mã
est pars qditatis rei specifice:cũ quo cõuenit Sco.lꝫ nõ
sit de itentione Auer.7.meta.cõ.34.isto stãte arguit̃ sic.
qḋ est de qditate:ꝛ de eẽntia nãe specifice:non est pñm i/
diuiduationis:qꝛ dat̃ oppom seq̃ret̃ ꝙ nã specifica esset
idiuidua:sꝫ per te mã ẽ de qditate rei specifice . ergo ꝛc̃.
❡ Ad hoc rñdet̃.ꝙ mã fm suũ esse põt cõparari vel ad
formã a q̃ hꝫ esse:vel ad ipm gñãs a quo ꝓducit̃ forma
dans eẽ mãe.sꝫ h̃ mã hꝫ duos gradus i esse:q lꝫ sint vnũ
ꝛ idẽ in re:ꝛ ex nã rei:distinguunt̃ tñ rõne:ꝛ ita esse mãe
põt cõsiderari fm gradũ:qui est a forma vel fm graduꝫ
qui est a gñãte:fm gradũ qui est a forma:eẽ mãe ẽ cõi/
cabile:fm gradũ qui est a generante ei⁹ esse est esse icõi/
cabile.fm pm gradũ ↄstituit spẽꝫ. fm aliũ gradũ ↄstituit
idiuiduũ. ❡ Cõtra istã rñsionẽ istatur:mã ↄstituit idiui
duũ fm gradũ q est a gñãte:fm ꝙ talis gradus est i re:
ꝛ ex nã rei:aliogn non ↄstitueret idiuiduũ reale:qꝛ reale
non ↄstituit̃ nisi per illud qḋ est i re:ꝛ ex nã rei:aut g̃ iste
gradus i re est cõicabilis:aut icõicabilis : si cõicabilis.g̃
non põt ↄstituere idim:si icõicabil' nõ poterit mã fm istũ

gradū qui est in re constituere spēz: ⁊ ita materia nō erit
pars spēi. ¶ Et si tu dicas: ꝙ constituit sʒ ꝙ ille gradus
est a forma. ¶ Cōtra. q̄ro qd intelligis per istū gradū eē
a forma: aut intelligis precise ipm gradū eē in re: aut ali-
qd ↄn̄s gradū: si p° mō: arḡ. vt pus. vʒ. ꝙ est cōicabilis: aut
nō: ⁊ ꝓcedit: vt pri⁹: Aut si itelligis aliqd ↄn̄s gradū: aut
illud est rei: aut rōnis: si aliqd rei: aut tale est idē gradui:
vt est a generante: aut non: si dicas ꝙ non: ergo dabit di-
stinctio realis in gradib⁹ entitatiuis māe: ⁊ ita in eē māe
vt mā ē esset distictio realis: qd est falsuʒ: si vo dicis: ꝙ ē
idē gradui: vt est a generāte: ⁊ illud est icōicabile. ḡ ⁊ iste
gradus vt est a forma. ¶ Et si tu dicas. nō seqtur: qꝛ iste
gradus vt a gn̄ante distinguit a seipso vt est a forma di-
stinctiōe rōnis. ¶ Cōtra. nulla habitudo rōnis hʒ varia
re illud qd est in re. Sʒ iste gradus sm ꝙ est in re est in-
cōicabilis: vt pri⁹. ergo non cōstituit spēm: sm ꝙ est in re
sʒ solū per ↄsiderationē itells. ¶ Si vo des 2m p̄ncipale:
p̄ncipalis disionis. s. ꝙ illd ↄn̄s gradū est rōnis. ḡ mā sm
esse rōnis ⁊ per ↄsiderationē intellect⁹ ē pars spēi: ⁊ non
vt in re. Item ↄtra idem 2°. si mā cum gradu vt est a for-
ma ↄstituit spēm. ḡ mā vt sola rōne differēs a gradu: qui
ē a generante cōstituit spēm. ꝓbat ↄn̄a. qꝛ mā vt ē a for⁹
non distinguit a seipsa vt ē a generāte nisi per respcū ra
tionis: qꝛ mā vt ē a forma non distiguit a seipsa vt ē a ge
nerante nisi per hoc ꝙ comparat ab itellcū ad ipsaʒ for-
mā. Sʒ vtraqʒ cōparatio tam ad formaʒ q̄ʒ ad generās ē
respcūs rōnis cū fiat ab intellcū. ḡ seqtur ꝓpositū ꝙ ipsa
mā distincta distinctione rōnis a seipsa vt ē a gn̄ante cō-
stituit spēm. ¶ Et ↄfirmat hoc. quādo dr mā vt sola rō-
ne differens a gradu qui ē a generante: aut hoc qd dicit
sola rōne differens importat rōnez formalē predicati vt
sit sensus: mā per hoc qd ē differre sola rōne a gradu qui
ē a generante constituit spēm. Aut per ly sola rōne diffe-
rens: intelligit aliquid ↄsequens rōnez formalē predica
ti. vʒ. hui⁹ qd ē cōstituere spēm. si p̄mo modo cuʒ hoc qd
ē differre sola rōne. nō importet nisi relationē rōnis. er-
go mā vt ē relatio rōnis constituit spēm. Si vo importa-
tur per ly differre sola rōne. aliquid consequens rōnē for
malē p̄dicati: tunc quero de illo respcū cui⁹ illud: vt dicit
rōnē cōsequētē hoc: nō ē nisi mā sm se. ergo non sm gra-
dū aliquem distinctuʒ distinctione rōnis constituit. sed
mā sm ꝓprium esse qd hʒ in re: qd ē ꝓpositum. ¶ Scda
rō p̄ncipalis ad ↄ̄neʒ p̄mā ē talis. Quicquid p̄mo forma-
liter constituit in aliquo esse ⁊ in vnitate correspondenti
tali esse se toto p̄mo repugnat ei diuidi diuisione opposi-
ta tali vnitati. Ita ꝙ circūscripto quocūqʒ alio per possi-
bile vel impossē: qd ē de itellcū illius constitutiui: manē-
te solo intellectu eius formali: nō pōt tale diuidi diuisio-
ne opposita sue vnitati. ¶ Ista ꝓpositio assumpta ꝓbatur
exemplo ⁊ rōne: p̄mo sic. rōnale p̄mo constituit hoīeʒ in
esse rōnali: ⁊ in vnitate specifica manēte ipso rōnali quo-
cūqʒ alio circūscripto: qd nō est de itellectu rōnalis se to-
to repugnat rōnali diuidi diuisiōe specifica que opponi-
tur sue vnitati. Probat hoc ideʒ rōne: qꝛ esto ꝙ aliqd p°
ↄstituat aliqd aliud in eē formali ⁊ in vnitate correspon
dente tali esse: ⁊ non repugnet sibi se toto diuidi diuisiōe
opposita sue vnitati: ex quo talis diuisio non repugnat ei
se toto: si sibi repugnat aliquo mō: per aliud sibi repugna-
bit: sit illud aliud a. aut. n. a. se toto sic repugnat diuidi: aut
per aliud. Si dicas ꝙ sic: habet ꝓpositū: qꝛ istud a. erit il
lud per qd ipm cōstitutū p̄mo ↄstituit in suo esse forma-
li. si aūt dicas: ꝙ per aliud sibi repugnat: tūc quero de il-
lo: ⁊ sit illud b. ⁊ sic aut erit ꝓcessus in ifinitū: aut vbicūqʒ
stabitur illud erit vltimū per qd cōstitutū constituit in
suo esse p̄mo ⁊ in vnitate correspondente tali esse ⁊ ei se

toto repugnabit diuidi disione opposita tali vnitati. Da
bita ista maiore q̄ nūc ꝓbata est assumo istā minorē) scd
mā p̄mo cōstituit indiuiduū in esse indiuiduale: ⁊ in vni
tate ei⁹. ergo māe repugnabit diuidi disiōe opposita vni
tati nūerali: ↄn̄s est falsuʒ: qꝛ mā diuidit ⁊ numerat i plā
numero disticta. ergo aliq̄ premissarū ē falsa. Nō maior
vt ꝓbatū ē. ḡ minor: que ē positio tua. ¶ Ad 3 r̄ndet: ꝙ
mā constituit indiuiduū icōpletū. qꝛ solūmodo cōstituit
q̄ntuʒ ad indiuisionē in se: sʒ non quo ad diuisionē a quo-
libʒ alio. ¶ Sed ↄtra. qꝛ si mā cōstituit indiuiduū: cōsti
tuit ipm in vnitate nūerali: qꝛ nihil pōt cōstituere aliqd
in aliquo esse: nisi cōstituat illud in aliqua vnitate conse
quēte eē: cū vnitas sit passio entis adequata. Sʒ per vni
tatē vnūqdqʒ ē idistinctū a se. ⁊ distinctū a quolibʒ alio.
ergo iduiduū per vnitatē quā hʒ a mā distinguet a q̄li-
bet alio. ¶ Et ↄfirmat: qꝛ indiuiduū icōpletū cōstitutū
per mām aut addit aliquā entitatē supra nām specificā
aut nō. nō est dicēdū ꝙ nō. qꝛ tūc tale idiuiduū nihil eēt
p̄ter spēm: ⁊ ita nō esset idiuiduū aliquo mō. Si vo mā 3
se cōstituēs indiuiduū addit ad nām specificā aliquā en
titatē. ḡ ⁊ vnitatē. que vnitas nō erit specifica: sed nūera
lis. Sed per talē vnitatē numeralē. illud cui⁹ ē vnitas ē
indistinctū numeralr a se. ⁊ distinctū nūeralr a quolibet
alio. ḡ ꝓpositū. ¶ Itē ↄfirmat hoc: qꝛ idiuiduū incōple
tū per mām: aut ē cōicabile: aut incōicabile. ⁊ hoc loquē
do de cōicabilitate per idētitatē alicui. cui cōicat ipsum
cōicabile. vel de incōicabilitate opposita cōicabilitati p
idētitatē. ⁊ ē sensus. indiuiduū icompletū aut ē cōicabi-
le alicui vt idē illi. aut incōicabile incōicabilitate oppo-
sita tali cōicabilitati. nō ē dicēdum p̄mū. s. ꝙ sit cōicabi-
le: qꝛ tūc non esset indiuiduū aliquo mō. ergo erit icōica-
bile alteri per identitatē. ergo erit non idē illi: qꝛ qd ē sic
icōicabile: ē nō idē illi respcū cui⁹ est icōicabile. Ex quo
seqtur. ꝙ si sit nō idē illi. ergo erit diuersū ab illo: tʒ ↄn̄a.
qꝛ idē ⁊ diuersuʒ sunt opposita imediata circa idē. ex. 10.
meta. ⁊ a negatione vni⁹ oppositi imediati ad positionē
alterius cū debito medio: valʒ argumētū: ⁊ ita seqtur ꝓ-
positū. Ultimo accipio hoc indiuiduū incōpletū: aut est
aliqd p̄ter sor. ⁊ qdlibʒ aliud idiuiduū. aut nihil. si nihil.
ergo nulla res ē: ⁊ per ↄn̄s nō est aliqd: nec aliq̄ res. ⁊ ita
tanq̄ʒ figmētū ⁊ nihil relinquat. si aūt des ꝙ sit aliquid
p̄ter sor. ⁊ extra ipʒ. ergo est aliqua res. ⁊ aliqd vnū extra
ipsuʒ sor. ⁊ p̄ter ipm. Sed qd est aliquid vnū p̄ter aliud:
est distinctū ab illo: qꝛ distinctio imediate fundat super
vnitate rei. ⁊ ē passio entis. ⁊ ita ꝓpositū. ¶ Ultima rō
ad p̄ncipale. ꝙ mā non sit p̄ncipiū indiuiduationis ē(⁊
instat argumēto consueto de duab⁹ aīabus. vt ipm cōfir
memus ⁊ declaremus.) Nam certū ē ꝙ aīa intellectiua
pri⁹ nā est termin⁹ creationis q̄ʒ infundat corpori. Sed
in isto p̄ori ē hec ⁊ singularis. ergo sua singularitas non ē
a corpore. maior ꝓbat. Tū qꝛ actio est singularis termi-
natiue: vt habet p̄ meta. Tū ēt qꝛ p̄ora sm nām sunt illa
que cōtingunt eē sine alijs. ⁊ alia nō sine ipsis. vt ē de mē
te Ar. 5. meta. ca. de priori. Ad quē modū prioritatis re-
ducit omnes alios modos ibidem positos. ⁊. 7. meta. ha-
bet ipse. Esse substātie est p̄m oīuʒ entiū. Et subdit. Alio-
rū enī nullū est sepabile a suba. Ex quo cōcludit: ꝙ cum
nō repugnet aīe esse sine corpore: ipsa nō solū sm subam:
sed sm existentiaʒ ⁊ singularitatē est prior natura corpo
re ⁊ materia. Et in isto p̄ori cū sit terminus creatiōis: se-
quit: ꝙ p̄us erit singularis ⁊ hec: q̄ʒ infundat corpori. vn
de aīa nō pōt eē in re aliquo mō: aut in corpe sine sua sin-
gularitate: vel exn̄tia singulari. ¶ Sed ad 3 r̄ndet. aīa
nō idiuiduat per corp⁹: neqʒ p vnionē actualē ad corpus:
sed per aptitudineʒ ad hoc corp⁹. ¶ Cōtra hoc multiplr

pmo aptitudo nõ cõuenit alicui: ꝛ repugnat alteri per se per illud qd est cõe vtriq;: sꝫ necessario pexigit distõnẽ illoꝝ: qꝛ detur oppom. Aptitudo sic cõpeteret vni: ita ꝛ alteri. Sꝫ ita est: ꝙ aptitudo ad hoc corp⁹ cõpetit aie a. ꝛ repugnat aie b. ergo aia a. distinguit ab aia b. distinctione pcedente ipsaꝫ aptitudinẽ. ergo pima distinctio ipsaꝝ nõ est per aptitudines. ¶ P. 2°. aptitudo nõ est ens absolutũ: sꝫ respectiuuꝫ: qꝛ rõ aptitudinis nõ põt esse aut itelligi sine termio. ergo est ens ad aliud: ꝛ nõ ad se: ꝛ ergo nõ absolutũ: sꝫ absolutũ semp est pus respectiuo. ergo cũ suba aie: i qua fundatur ipsa aptitudo sit absoluta: seqtur ꝙ erit pꝛ ꝙ̃ sit ista aptitudo. Ex quo seqꝛ vlteri⁹ cũ ista aptitudo sit ens singulare: ꝛ ens singulare nõ potest fundari nisi in ente singulari. (qꝛ cũ fundamtũ sit cã fundati saltẽ mãlis in q̃: ꝛ effect⁹ singularis cã est singlaris) ꝙ aia pus erit singularis: ꝙ̃ sibi adueniat ista aptitudo. ¶ Et cõfirmat: qꝛ cã vt cã nã pcedit effectũ: sꝫ ita est: ꝙ suba aie ẽ cã isti⁹ aptitudinis q̃ est singularis. ergo in isto pori ipa aia erit singularis. Probat hec vltia cõña: qꝛ cõditio cãe necẽio reqsita ad cãndũ effectũ singularẽ est ipsa singularitas. ergo si aia causat aptitudinẽ singularẽ: in q̃cũq; signo intelligit cã: itelligit eẽ singularis. ¶ Itẽ 3°. ipsa aptitudo non est ens in actu: qꝛ qd pcexigit nõ ens: nõ est ens in actu. Aptitudo pexigit nõ ens: qꝛ corp⁹ qd nõdũ est vel saltẽ põt itelligi nõ esse. ergo nõ est ens in actu: Sꝫ ita est ꝙ hec aia est actu singularis singularitate absoluta: ꝛ in actu. ergo nõ est singularis per istã aptitudinẽ. ¶ P. 4°. aia nõ est ppter corp⁹. ergo nõ distinguit ppter distinctionẽ corporis: aut hitudinis ad corp⁹: cõña est euidens: qꝛ sic aliqd nõ est ppter aliud: ita nõ distiguit ppter distinctionẽ ei⁹: qꝛ vnũqdq; sic se hꝫ ad eẽ: sic se hꝫ ad vnitatẽ ꝛ distinctionẽ cõitẽ eẽ: aña at appꝫ: qꝛ poti⁹ mã est pp formã: ꝙ̃ ecõtra. ¶ Et cõfirmat hoc qꝛ Auerroys p° de aia. cõ°. 53. mẽbra leonis nõ differunt a mẽbris cerui: nisi qꝛ ania differt ab aia. Et 2° de aia. cõ° 60. meli⁹ est. n. existimare: ꝙ distinctio formarũ sit cã in diuersitate mãe: ꝙ̃ ꝙ diuersitas mãe sit cã diuersitatis formarũ. ¶ Scda cõ pncipalis h⁹ scdi arti. nulla suba põt iduiduari p aliqd accñs. Probat ista cõ tripl'r. p° sic. Nõ min⁹ est pole deũ cõseruare subaꝫ sine q̊libꝫ accñte: ꝙ̃ eẽ: sꝫ ipole est deũ cõseruare subaꝫ in re sine sua singularitate. ergo nullũ accñs est rõ singularitatis in suba. maior pbatur ẽt fm phm: qui attribuit sube rõnẽ entis pmi simpl'r respcu alioꝝ. ergo fm ipꝫ si est pole ens posteri⁹ simpl'r eẽ sine ente pori simpl'r: multo magis cõcedet: ꝙ ens pus põt eẽ sine posteriori: minor est euidẽs: qꝛ nihil est in re ꝛ in effectu nisi sit singlare. ¶ Itẽ 2° argr. suba est pm ens. cognitione diffinitione: ꝛ tpe. ergo p° suba q̃ ẽ pfectissima substãtia sic est simpl'r p° respcu oium alioꝝ: cõña est euidẽs: qꝛ sic simpl'r ad simpl'r: ita maxim ad maxim. sꝫ p° suba nõ est nisi suba singularis: sic pꝫ p Ar. in pdicamẽtis. ergo ista pcedit triplici pritate q̊libꝫ accñs. ¶ P. cõfirmat hoc. subm recipiẽs 2am pfectionẽ: vt subm nã pcedit illã 2am pfectionẽ. ergo nõ cõstituitur in suo esse per illã scdam pfectionẽ: qꝛ tũc posteri⁹ cõstitueret in esse suũ pus. ¶ Et si tu dicas ꝙ posteri⁹ nõ cõstituit pus in eẽ: sꝫ bñ in singularitate seu in eẽ singulari. ¶ Cõtra. subm vt subm alicui⁹ accñtis singularis de necessitate est singulare: cum sit cã mãlis ipsi⁹ accñtis. ergo nõ tm pcedit accñs in eẽ: verũ ẽt in singularitate. vñ arguit sic. sic cã in suo eẽ psupponit ad cãndũ effectũ: ita psupponit q̃tũ ad oẽm conditionẽ necessario reqsitã ad cãndũ ipm effectũ: sꝫ singularitas est hmõi cõditio ppterea: qꝛ actiões sũt singulariũ nõ solũ terminatiue: sic ꝙ termient ad singulare: sꝫ ẽt elicitiue: seu pncipiatiue sic ꝙ pncipiant a singularib⁹. ergo cũ subm sit cã accñtis mãlis in q̃: ꝛ ẽt qꝛ cõseruat ipm: seqtur ꝙ nõ tm psupponit in eẽ: veꝝ etiã in eẽ singulari. ¶ Itẽ 3° ad istã cõnẽ argr sic. In quolibꝫ genere p se ẽ iduiduũ: circũscripto quocũq; alio: igr ꝛ rõ iduidualis est per se in q̊libet genere. cõña pꝫ: qꝛ iduiduũ nõ est sine rõne iduidualis: aña aũt declarat tripl'r. p° sic. in quolibꝫ gñe per se dat pm pdicale. igr ꝛ vltim subycile. tꝫ ista cõña: qꝛ pdicale ꝛ subycibile sũt correua. ergo si dat pmitas ex pte vni⁹: dabit pmitas ex pte alteri⁹: qm ista extrema debẽt eẽ ad seinuicẽ pporle. Sꝫ pm subycile nõ est spẽs spãlima: qꝛ ista ẽ cõicabilis plurib⁹: vt pꝫ ex diffõne ipsi⁹: Illud aũt qd est cõicabile vel diuisibile in plẽs ptes subiectiuas nõ est pmũ subm: ex quo aliqd alterũ ei subycit: vt ps subiectiua. ergo pm subycibile erit ipm indiuiduũ. ¶ Et cõfirmat hoc: qꝛ spẽs per se pdicat de iduiduis: ꝛ includit in ipsis per se. ergo q̊libꝫ indim erit vnũ p se: qꝛ detur oppom. ergo erit vnũ per accñs. Sꝫ eo mõ quo aliqd est vnuꝫ: eo mõ recipit pdicationẽ alteri⁹. ergo spẽs tm per accñs pdicaret de indiuiduo. ¶ Scdo pbat idẽ añs: qꝛ spẽs lꝫ per se p° referatur ad gen⁹: tñ per se nõ p°: referi ad iduidua: ꝛ per se respicit ipsa: sꝫ ordo per se ꝛ eẽntialis nõ est nisi ad ens p se. ergo indiuidua ad que referẽ spẽs sunt entia per se. ergo nõ indiuiduant per aliqd accñs. Sꝫ ita est ꝙ in genere substantie est per se spẽs. ergo ibi erunt indiui⁹ per se. ¶ Et cõfirmat hoc. pmũ ꝛ perfectissimũ eẽ in genere substãtie nõ est eẽ per accñs: sꝫ pma substãtia q̃ est iduiduũ hꝫ eẽ pmũ ꝛ perfectissimũ i tali genere. ergo nõ est talis per aliqd accñs. Añs hui⁹ vltime cõñe pro minori pꝫ per Aristo. in pdicamẽto sube. ¶ Tertio pbat idem añs: qꝛ coordinationes pdicamẽtoꝝ sunt pmo diuerse vel saltẽ ipermixte: ita ꝙ nihil vni⁹ est aliqd alterius. ergo qd est in ordinatiõe pnli substãtie: nõ includit aliquid alteri⁹ pnli. indiuiduuꝫ est hmõi. ergo ꝛc. ¶ Et si tu dicas. ꝙ indiuiduũ exñs in pdicamẽto substãtie est incõpletũ. ¶ Cõtra hoc arguitũ ẽ supius: ꝛ ar nũc spãliter dupl'r. p° sic. Nã tale iduiduũ aut dicit pcise nãm specificã: aut aliqd aliud supra nãm specificã. Nõ est dandũ pmũ: qꝛ tũc iduiduũ nõ eẽt iduiduũ: qꝛ indiuiduũ dr eẽ illud qd nõ diuidit in plura. vñ iduiduũ dr: q̃si nõ diuiduũ: sꝫ spẽs ipsa est per se cõicabilis ꝛ diuisibilis in plura: qd per se pꝫ: qꝛ ex nã sua intrinseca: iduiduũ aũt nõ est ex natura sua diuisibile. ergo seqtur ꝙ iduiduũ per se exñs in pdicamẽto nõ est pcise ipsa spẽs. Si aũt dicat 2m ꝙ iduiduũ incõpletũ aliquid addit supra nãm specificã: aut illud cõpetit nature specifice per se: aut per accidens: Si per se: habet intentũ. Si per accidens: arguit vt pus. ¶ P. 2°. omnis natura que est simpl'r indiuisibilis ꝛ incõicabilis pluribus in istis iferiorib⁹: est cõplete indi⁹: qꝛ nulla rõ videt esse indiuidui inq̃tũ indim est in istis inferiorib⁹: nisi rõ indiuisibilis simpl'r ꝛ incõicabilis plurib⁹: sꝫ indiuiduũ per se exñs in genere: vt aliquid addit supra spẽm: ẽ sic icõicabile ꝛ indiuisibile. ergo ẽ indiuiduuꝫ completum. ¶ Et cõfirmat hoc. illa entitas que additur supra naturam specificam: aut est cõicabilis: aut incõicabilis. Nõ cõicabilis: vt tu etiã concedis. ergo incõicabilis: ergo cõstituet naturã in esse incõicabili. ergo cõstituet in esse iduiduali completo: qꝛ nihil aliud reqritur ad hoc: ꝙ natura sit indiuidua. ¶ Tertia cõclusio ꝛ vltima articuli secundi ẽ ista. Quãtitas nõ põt esse pncipiũ indiuiduationis: pbatur ista cõclusio octupliciter. Et pmo sic. Naꝫ si sic aut erit quãtitas iterminata: aut terminata. Nõ iterminata. Tũ qꝛ ista ẽ in diuersis indiuiduis: vt ẽ de mente Cõmẽ. in de subã orbis. Illud aũt qd sic ẽ in diuersis iduiduis: nõ põt eẽ prinm indiduatiõis: vt per se pꝫ: Tũ ẽt: qꝛ quãtitas interminata pcedit formã in materia: qd at sic pcedit foram: pcedit iduiduũ cõstitutũ p formã. Rõ

aũt idiuidualis simul est cuꝫ ipso idiuiduo. q̃re ꝛc̃. Neqꝫ pōt dici: ꝙ q̃titas terminata. p̄mo qꝛ ista seqtur formã in mã: sꝫ ꝓꝫ ponētes q̃titatē eē p̄nᵐ idiuiduationis: q̃titas idiuiduans p̄cedit formã: vt faciēs mãm distictã ab alia mã: ꝛ capaceꝫ forme distīcte: qꝛ forma nō distiguiꝫ a forᵃ ꝓꝫ istos: nisi qꝛ recipiꝫ i distincta mã: que distinctio fit ꝑ q̃titatē. Scd̃o ēt appet ꝓpositũ: qꝛ q̃titas terminata variaꝫ per rarefactionē ꝛ cōdensationē nulla fcã mutatiōe in suba rei. ğ idē manēs subalꝫ mutareꝫ ab vna singlaritate in aliã. ¶ Hoc idē ꝯfirmaꝫ per Aui. 3. meta. sue. qui vult q̃titatē mutari per diuersaꝫ figurationē. ¶ Scd̃o p̄ncipalꝫ: ad eãdē ꝯnē arguiꝫ queãdmodũ argutũ est superius ꝯtra opionē imediate p̄cedentē: ex hoc ꝙ suba est p̄or nã q̃titate: qd̄ nō tm̄ hꝫ itelligi de suba q̃ est deᵘˢ: sed de suba que ē p̄mũ ṗdicãtiũ ens: qꝛ Ar. 7. meta. eo modo ꝓbat subaꝫ eē p̄mã: q̃uo ꝓbat eē vnũ ṗdicãtiũ ipsiᵘ entis: qꝛ ibi tractat de ordie eoꝝ que ṗdicãt ipm ens: ꝛ pertractãdo de suba: videꝫ vt ingt ipse ptractari de oībus aliys entibᵘ. Ex quo vꝫ log de suba ſm totũ genᵘ sube. ¶ Qꝛ si tu dicas: (vt dcm̃ est p̄us de accñte) ꝙ p̄ma suba est p̄or q̃titate terminata in eēndo: nō aũt in distiguēdo: qꝛ q̃titas est rō distiguēdi vnũ idiuiduũ ab alio: sꝫ nō est rō eēndi. ¶ Cōtra istã rñsionē istaꝫ: ꝓpterea: qꝛ ista rñsio seipam destruit. si. n. p̄ma suba est p̄or in eēndo ipa q̃titate: ꝛ pᵃ suba nō pōt itelligi eē p̄ma suba: nisi inq̃tũ hec. ğ seqtur ꝓpositũ. ¶ Ꝑ. arguiꝫ: forma est p̄or ꝯposito. ex. 7. mete. tex. cō. 7. Igiꝫ vel q̃titas erit p̄or p̄ma suba: vt suba pᵃ ē: vel si nō est sic p̄or: nō erit forma in eēndo: respcũ pᵉ sube: vt p̄ma est. Sꝫ qd̄ nō est forma in eēndo: nō est forma in vnitate ꝯñte eē: ꝛ qd̄ nō est sic forma q̃tũ ad vnitatē: nō est forma q̃tũ ad distōnē: que est passio vnitatis. ğ quãtitas nō erit forma ꝛ p̄nᵐ distinguẽdi. Assumptũ ꝓbaꝫ: de vnitate ꝯñte esse: qꝛ a quocũqꝫ res hꝫ eē: hꝫ vnitatē ꝯñtē eē: ꝛ nulla alia est cã vnitatis nisi ipsa entitas rei: ex quo habeꝫ p̄ma ps minoris: sꝫ ꝙ suba tpe p̄cedat q̃titatē: aut possit p̄cedere ꝓbaꝫ: ꝑter ea q̃ dcã sunt. ex auc̃te Ar. i. 7. meta. Nã certũ est: ꝙ deᵘ pōt creare subaꝫ panis sine q̃titate: qꝛ si q̃titatē pōt creare sine suba: multo magis econuerso vt argutuꝫ est supius. Et tũc seqtur: ꝙ panis creatᵘ tpe p̄cedit q̃titatē: ꝛ ita seqtur ꝓpositũ. ¶ Ad h̓ pōt dici: ꝙ deᵘ pōt creare q̃titatē sine suba: vt pꝫ i sacro altaris: ꝛ postmodũ creare aliã subam ꝛ eã efficere q̃titate ꝯseruata. ¶ Ex hac rñsione sequunꝫ aliq̃ q̃ sapiunt heresim in theoᵃ. vꝫ. ꝙ aligs panis idē nũero nō transubatus erit idē idiuiduũ nũero cũ pane trãsubato: ꝛ ita ideꝫ nuō p̄cise erit trãsubatũ ꝛ nō trãsubatũ. ¶ Seqtur 2ᵒ: ꝙ nullus panis singularis in eucharistia erit trãsubatus. ꝯña ꝓbatur. Nã certũ est ꝙ nullũ singulare trãsubatur in aliud: nisi singularitas transubetur in singularitatē alteriᵘ (qꝛ sicut suba nō trãsubstãtiaꝫ in subam: nisi cuius desitioni succedit eē alteriᵘ: sic singulare nō trãsubstãtiaꝫ in singulare: nisi cuiᵘ desitioni singularitatis succedit alia singularitas.) Sꝫ ita est: ꝙ cũ panis trãsubstãtiaꝫ in sacro altaris: manet singularitas istiᵘ panis: seu rō singularitatis q̃ est eiᵘ q̃titas. ğ seqtur ꝓpositũ. ¶ Itē 3ᵒ arguiꝫ ad p̄ncipale sic. Suba est maxīe ens: per Ar. 7. meta. tex. cō. 2. ergo p̄ma suba erit maxime ens: ꝯña ē euidēs. Et tũc vltra. illud per qd̄ p̄ma suba est maxime ens est magis ens ipsa per rōnē Ar. loco p̄allegato. ꝛ 2ᵒ meta. tex. cō. 4. Sꝫ quãtitas per te est illud per qd̄ suba est hec: ꝛ per ꝯñs prima substãtia. ergo quãtitas erit magis ens q̃ p̄ma suba. ¶ Ad hoc rñdetur: ꝙ quãtitas nō est illud per qd̄ prima substãtia sit substãtia: sꝫ soluꝫ est illud per qd̄ distinguiꝫ: ita ꝙ est rō distinguẽdi. ꝛ nō est rō essendi. ¶ Cōtra hoc argutũ est supra: qꝛ qd̄ cōstituit subam in eē singulari: nō tm̄ est ratio distinguendi: verũ etiã est ratio essendi. sꝫ ꝑ quãtitatem ꝯstituitur substãtia p̄mo in esse singulari. ergo quãtitas est p̄ncipiũ essendi. ¶ Itē scd̄o. quocũqꝫ aliquid p̄mo cōstituiꝫ in esse: eodē formalꝫ distinguiꝫ: cum eadē sint p̄ncipia essendi ꝛ distinguendi. ergo si per quãtitatē nō cōstituitur suba in esse p̄me sube: sed per aliud, illud erit p̄ncipiũ p̄mũ distinguẽdi: ꝛ nō quãtitas. ¶ Ꝑ. 3ᵒ arguitur sic. cōtra istam rñsionem. accipio duas substãtias p̄mas que sint a. ꝛ b. exempli grã. Certũ est ꝙ a. ꝛ b. precedunt natura ipsaꝫ q̃titatem. Tunc sic. a. ꝛ b. in isto p̄ori circũscripta quãtitate aut manēt in suo esse: ꝛ in vnitate ꝯñte esse: sic ꝙ a. nō sit b. aut non: Si dicas ꝙ sic: habetur ꝓpositũ: qꝛ a. manet in suo esse qd̄ est esse singulare ꝛ icōicabile: ꝛ in vnitate singlari sine quãtitate: ꝛ ita manet distinctũ a b. circũscripta q̃titate. Si vō dicas ꝙ nō manet: aut hoc est: qꝛ alterũ corrumpiꝫ ꝛ desinit esse circũscripta q̃titate: aut qꝛ vtrũqꝫ sic corrumpiꝫ: Nō ē dandũ p̄mũ: qꝛ nō est maior rō: ꝙ circũscripta q̃titate corrũpaꝫ a. q̃ b. cũ hēant equalē entitatē ꝛ vnitatē: neqꝫ dandũ est 2ᵐ: qꝛ tũc suba p̄ma nō esset prior natura q̃titate: vel non posset intelligi sic eē p̄or. ¶ Ulterius ad destructionē posterioris: sequereꝫ destructio prioris essentialꝫ: ꝛ ita deᵘ nō posset cōseruare p̄us essentialꝫ sine posteriori essentialꝫ: a quo realiter differret: qd̄ videꝫ impoſe: qꝛ maior est dependētia eēntialis posterioris ad p̄us in eē: q̃ ecōtra. ergo si deus ꝯseruat posterius sine p̄ori: multo magis ecōtra. ¶ Qꝛ si tu dicas: ꝙ a. ꝛ b. manent circũscripta quãtitate: sꝫ non manent distincta. ¶ Cōtra. qd̄libet istoꝝ est simplꝫ in actu: qꝛ qd̄libet hꝫ ꝓpriam mãm: ꝛ ꝓpriam formã: aut ergo sunt vnũ: aut distincta. Si 2ᵒ modo habeꝫ ꝓpositũ: si p̄mo modo seqtur ꝙ ex duobᵘ simpliciter in actu fiet vnũ: qd̄ est ipoſe: p̄ma ꝯña ꝓbaꝫ: qꝛ idē ꝛ diuersuꝫ nata sunt dici de quolibꝫ: ꝛ sunt imediate opposita circa ens. ex. io. meta. ¶ Et preterea improbaꝫ ꝙ a. ꝛ b. sint vnũ: qꝛ quero de esse actuali istoꝝ: aut. n. est esse cōicabile: aut icōicabile circũscripta q̃titate. Si cōmunicabile. ergo vle. si incōicabile ergo qd̄libet istoꝝ esse erit singulare. ¶ Ꝑ. 4ᵒ ad p̄ncipale arguiꝫ sic: p̄supponēdo p̄mo ꝙ in re ꝛ in effectu nihil est reale nisi singulare: ſm viã S. Tho. Scd̄o p̄supponitur ꝙ dependentia entis realis est ad ens reale: ꝛ terminaꝫ ad ipm. Ex his duobᵘ arguiꝫ sic. illa cōditio que est necessaria simplꝫ in terminante dependētiã realē nō est ab ipo dependente. (qꝛ tũc ipm dependēs eēt cã q̃ terminᵘ dependentie terminaret ipsaꝫ dependētiã realē: ꝛ ita terminaret in vtute dependentie: qꝛ hēret ab ipso depēdēte ꝙ sic terminaret. ꝛ vlteriᵘ cũ terminãs depēdentiã sit cã ꝑſe dependentis si depēdētia talis est cũ cãlitate ipm cãtuꝫ depēdens eēt cã ꝑꝑ quã terminãs depēdētiã eēt sufficiēs cã ipsius depēdētis: ꝛ sufficiēter terminaret dpēdētiã eiusdē:) sub ista maiore sic ꝓbata: accipio istã minorē. q̃titas est ens reale dependens realꝫ ꝛ eēntialiter a suba. ergo suba terminãs talē dependentiã est ens reale. Sed nō ē ens reale: nisi per singularitatē. ergo suba sic terminãs ē singularis. ergo singularitas que ē conditio requisita ad subam terminãtē dependētiã q̃titatis nō erit a q̃titate. ¶ Et ꝯfirmaꝫ h̓: ꝛ redit in idē. Causatuꝫ idiuidue sube nō ē rō idiuidualis sube idiuidue: sed quantitas est hṁ. ğ ꝛc̃. maior ꝓbatur: qꝛ cãtum nō dat entitatē sue cãe: sed presupponit ipsaꝫ: qꝛ dato opposito cã haberet a cãto suã vtutē ꝛ esse: ꝛ ita ideꝫ esset cã suiipsius. minor pꝫ. ex snia Ar. 7. meta. vbi vult: ꝙ si suba est in actu: necesse est aliquã alterã subam eē in actu. Sꝫ si q̃tũ: aut quale sit in actu: nō est neċe p̄existere q̃tuꝫ aut quale: nisi p̄ãte: ꝛ est tex. cō. 32. Ex qua snia sequiꝫ: ꝙ suba est causa efficiens quanti

aut q̃lis. Ut arguat̃ sic. non põt esse q̃ntuz aut q̃le sine cã efficiẽte: sz põt eẽ q̃ntum aut quale i fieri ⁊ generari sine quãto aut quali preexñte: ⁊ sic de alijs accñtibus. g̃ q̃ntuz aut quale erit a suba effectiue. Hanc eandẽ sniaz hz Ar. in pn°. 7. ꝙ accñtia non sunt entia: nisi q2 entis. per ly. q2: denotãdo aliquã cãlitatẽ in suba: q2 si negeẽ cãlitas effectiua: faltẽ nõ negabit̃ cãlitas mãlis. ⁊ tũc vltra: vt ẽt argutũ est supius. Effect⁹ pticularis seu singularis p̃suppõnit cãz singularẽ: vt ẽ de mẽte Ar. 5. meta. ⁊ 2° phy. ergo suba i esse singulari p̃supponit̃ a q̃ntitate. ℂ Itẽ ad pncipale 5° arguit̃. Qd ẽ de se nã ꝯbibilis ad singularitatẽ nõ est de se h: ⁊ singulare: ⁊ ex ꝯñti nõ põt eẽ alteri rõ idiuiduãdi. Ista ppõ pz: q2 sp tale cõtrahit̃ per aliqd ad eẽ singulare: ⁊ tũc illud aliud est rõ idiuiduandi: ⁊ nõ nã ꝯtracta. ℂ Itẽ nã sic cõtrabibilis est plurib⁹ cõicabilis: qd ẽ cõicabile non põt constituere aliqd iesse icõicabili: q2 nihil cõstituit aliud formalr̃ i aliq̃ esse opposito suo esse formali: vel sub mõ eẽndi sibi ꝯdicẽte ⁊ repugnante: sz q̃ntitas est nã sic ꝯtrabibilis ad eẽ singulare. g̃ ⁊c̃. ꝯña est nota cũ maiori. minor aũt pbat̃. Tũ q2 i gñe q̃nti^tis sũt p se spẽs ⁊ gnã sic i alijs: vt ꝺ sc pz. Tũ ẽt q2 due q̃ntitates differũt vt forme: ⁊ p te ois ꝺr̃ia formalis p formas est ꝺr̃ia specifica. g̃ iste due q̃ntitates sic differrent specifice. ꝙ si tu neges ꝙ ois ꝺr̃ia formarũ sit specifica: excipiẽdo q̃ntitatẽ ab ista ppõne vli: que est fundamẽtũ tui edificij ruinosi: per qd tenes: ꝙ ꝺr̃ia formarũ sit specifica. Tũc querit̃: quõ due q̃ntitates differũt nũeralr̃: ⁊ tũc dices. ꝙ aut seipsis: aut per situs: q2 vna est i vno situ: ⁊ alia in alio. cõtra pmũ arguit̃ ꝙ nõ seipsis differũt nũeralr̃: q2 tũc q̃cũq3 due q̃ntitates nũeralr̃ differrent: ⁊ ita supficies ⁊ linea tñmõ nũeralr̃ differrẽt: qd est falsũ. Si dicas: ꝙ p situs. aut eni tu accipis sitũ: vt est p se pdicamẽtũ: ⁊ h mõ situs nõ est rõ distinguẽdi nũeralr̃: q2 vt sic est posterior q̃ntitate: ⁊ nullũ posteri⁹ est sic rõ distinguẽdi suũ p⁹. Si aũt sic⁹ accipiat̃ put est ꝺr̃ia q̃ntitatis: put ꝺr̃ q̃ntitas constare ex ptib⁹ hñtib⁹ põnẽ: certũ est ꝙ talis situs nõ põt eẽ sic pncipiũ distinguẽdi: q2 nihil aliõ eẽt dicere q̃ntitas a. distinguit̃ a q̃ntitate b. per situm: ac si dicat̃ q̃ntitas a. hñs ptes pmanẽtes ⁊ ꝯtinuatas ad seinuicẽ distinguit̃ ab alia q̃ntitate b. hñte huiuscemodi ptes. Sz nõ est noti⁹ q̃ntitatez differre a q̃ntitate fm pmanẽtiã ⁊ ꝯtinuitatẽ suaꝝ ptiuz q̃z fm se. g̃ non est noti⁹ q̃ntitatẽ differre a q̃ntitate magis fz sitũ: q̃z fm se. Ista vltia ꝯña pbat̃: q2 permanẽtia ptiũ in q̃ntitate: ⁊ ꝯtinuitas earundẽ ꝯstituũt põnẽ ⁊ sitũ: put situs est ꝺr̃ia q̃ntitatis. Ex quo seqtur ꝙ dicere q̃ntitatez differre a q̃ntitate fm permanẽtiã ⁊ ꝯtinuitatẽ partiuz: ẽ dicere: ꝙ q̃ntitas seipsa differt a q̃ntitate: ⁊ tũc vltra. dato ꝙ pmanẽtia ⁊ cõtinuitas in ptib⁹ faciat differre q̃ntitatẽ a q̃ntitate: aut ptes in q̃ntitate a ptibus alterius q̃ntitatis: vlterius est querẽdũ quõ sit⁹ resultãs ex pmanẽtia ⁊ cõtinuitate partiũ differt ab alio situ: ⁊ pcedit̃ vt prius argutũ est de quãtitate: q2 aut seipso: aut aliquo alio. nõ seipso: q2 talis situs nõ est de se hic: ⁊ singularis. g̃ aliquo alio: ⁊ ita remanet eadẽ qd q̃ prius. ℂ Itẽ 6° ad pncipale arguit̃: ⁊ presertiz ꝯtra fundamẽtũ ipsoꝝ: ꝙ q̃ntitas nõ est pn^m iuiduationis: q2 est pn^m diuisionis in ptes eiusdẽ rõnis. Cõtra h funda^m arguit̃ sic. Qd est pn^m diuisionis oppo^te diuisioni vlis in ptes subtiuas: nõ est pn^m idiuiduatiõis: sz q̃ntitas est hmõ. g̃ ⁊c̃. maior est nota: q2 nihil est pn^m diuisiõis alicui⁹ qd ꝯtinet in se diuisionẽ oppositã illi: ⁊ ẽ p se pn^m talis diuisiõis. mior aũt pbat̃. Ule eni diuidit̃ in suas ptes subtiuas sic: ꝙ q̃libz ps subtiua est ipm vle in recto: Ita ꝙ verũ est ꝺr̃e: hoc est hoc in recto: sic opz inductiue in oib⁹. Sz q̃ntũ nõ diuidit̃ in ptes: quarũ q̃libz sit ipm q̃ntuz diuisuz: ita ꝙ ipm q̃ntuz nõ pdicat̃ de ipsa pte q̃ntitatiua pdicatiõe in recto: vt de se pz. g̃ q̃ntitas nõ est pn^m diuisiuz. seu rõ diuidendi vle in suas ptes subiectiuas: ita ꝙ lz diuisio quãti cõcurrat cũ diuisione vlis: tñ diuisio quãti vt q̃ntuz est: est alia a diuisione vlis: q2 ille diuisiones sunt opposite et distincte q̃ hñt oppositos modos predicandi toti⁹ diuisi in suis ptib⁹. diuisiones istoꝝ sunt hmõ. g̃ ⁊c̃. ℂ Et ꝯfirmat̃: qd est rõ diuidẽdi aliqd vnũ diuisibile: iest illi formalr̃: si sit per se rõ diuidẽdi: sz q̃ntitas nõ inest formalr̃ ⁊ per se spẽi q̃ diuidit̃ in suas partes subiectiuas: vt de se pz. ⁊ ẽt pbat̃: q2 spẽs est per se in pdicamẽto: ⁊ ẽt per se diuidit̃: sz q̃ntitas facit vnũ per accñs cũ spẽ: ⁊ nõ ẽ per se ꝯtractiua spẽi: q2 nihil vni⁹ pdicamẽti p se ꝯtrahitur per aliqd alteri⁹ pdicamẽti. g̃ seqtur ppositũ. ℂ Q2 si dicat̃ ꝙ lz q̃ntitas non faciat vnuz per se in eẽndo: tñ facit vnũ per se in diuidẽdo. ℂ Sz ꝯtra: q2 spẽs q̃ntum ad suũ eẽ qd hz per se in pdicamẽto est per se diuisibilis ⁊ cõicabilis pluribus idiuiduis: sz spẽs vt hz eẽ per se in pdicamẽto. (loquẽdo de spẽ sube) nõ icludit ipsaz q̃ntitatẽ. g̃ vt sic nõ erit per se diuisibilis per q̃ntitatẽ. ℂ Itẽ 7° pncipalr̃ argr̃ ꝯtra illõ fundamẽtũ qd ponũt: ꝙ iõ forma sit distincta a forma: q2 recipit̃ in disticta mã: que mã est disticta per q̃ntitatẽ. Contra h ar̃. ⁊ pmo ꝙ forma distiguat̃ a forma per mãm. q̃ñcũq3 aliq̃ duo sic se hñt: ꝙ vnũ est põ: ⁊ alteꝝ act⁹: potius põ distiguit̃ p actũ q̃z ecõtra. Ista est Ar. 7. meta. tex. cõ. 49. vbi vult: ꝙ act⁹ distiguit ⁊ sepat: ⁊ Cõmẽ. i 2° de aĩa. ꝯ^to 60°: vt supi⁹ allegatũ est: vult: ꝙ mã magis distinguat̃ per formaz: q̃z ecõtra. Et in p de aĩa. ꝯ°: 53. Sz ita ẽ: ꝙ mã se hz vt põ. forma vt act⁹. g̃ magis mã distinguet̃ per formã q̃z ecõtra. ℂ Itẽ 8° ⁊ vlti° iprobat̃ aliud fundamẽtũ: q2 q̃cũq3 duo sic se hñt ꝙ vnũ est subm: ⁊ alteꝝ est accñs: magis hz accñs distinctionẽ a subtõ: q̃z subm ab accñte. Ista ẽt est tua: q2 fm te accñs hz eẽ a subõ: ⁊ etiã vnitatẽ: q2 dicis: ꝙ in eodẽ subiecto nõ possunt fundari plura accidentia: solo nũero ꝺr̃ia: sz ita est: ꝙ mã est subm respcũ q̃ntitatis. g̃ poti⁹ q̃ntitas distinguet̃ per mãz: q̃z ecõtra.

Impugnata opione. S. Tho. ⁊ alioꝝ: nunc de 3° arti° ponẽda est põ Docto. subti. tenentis idiuiduationẽ fieri per aliquã entitatẽ positiuaz simplr̃ incõicabilẽ. ⁊ hoc in nã creata: quã entitatẽ positiuã appellat hecheitatẽ: seu pprietatẽ indiuidualẽ. ℂ Et pro declaratione isti⁹ põnis ponent̃ alique ꝯclõnes: quarũ pma est ista. Natura specifica cõtrahit̃ ad esse indiuiduale per aliqd positiuũ. ℂ Ista ꝯ pbat̃. p rõnib⁹. ⁊ pmo sic. Quecũq3 sunt vltime ꝺr̃ie: qbus ꝺñt aliqñe positiue sũt entia positiua: sz rõ idiuidualis est hmõ. g̃ ⁊c̃. maior est manifesta: q2 illa qbus aliq̃ vltimate ꝺñt suntvltimata ꝯstitutiua rei ꝺñtis. g̃ si faciũt differre positiue ꝯstituũt in aliquo esse positiuo. vltima ꝯña pbat̃: nullũ ens puatiuũ facit differre positiue. minor aũt pbat̃. q2 ꝺr̃ie idiuiduales seu rõnes tales sũt vltima qb⁹ aliq̃ ꝺñt positiue: cũ idiuidua ꝯtenta sub spẽ sint entia positiua. ℂ Et pbatur ẽt ista minor: q2 ois ꝺr̃ia ꝺñtiũ reducit̃ ad aliq̃ p° diuersa: alioquin esset pcessus in ifinitũ in pncipijs distinctiuis. Et est de mente Ar. hoc assumptũ 5° meta. ⁊. 10. sz idiuidua ꝺñt: ⁊ nõ sunt pmo diuersa (q2 ꝯueniunt in natura: ⁊ vt sic sunt aliquid idem entia ad moduz loquẽdi. Ar. 10. meta. tex. cõ. 12. ⁊. 5. meta. ca. de eodẽ vel diuerso) g̃ opz deuenire ad aliq̃ pn^a distictiua indiuiduoꝝ q̃ sunt pmo diuersa. Sz talia pn^a sunt rõnes idiuiduales: q2 sũt vltima distictiua. g̃ ⁊c̃. ℂ Itẽ 2° h idẽ pbat̃. illud per qd spẽs est athoma ⁊ idiuisibilis est ens positiuũ. ergo multo magis illud per qd idiuiduũ ẽ indi^m. ꝯña pbat̃: q2 vnitas nũeralis est maior ⁊ pfectior q̃z sit vnitas specifica. g̃ sic vnitas specifica est positiua ⁊ est passio entis positiui: ita vnitas idiuidualis erit positiua: ⁊ ꝯseq̃t̃ aliqd positiuũ.

Sꝫ tale ad qd̄ ꝯsequitur nõ est nisi ꝓprietas indiuidualis. igitur &c. ❡ Scd̄a ꝓ est ista. entitas positiua ꝯtrahens nãꝫ ad eẽ idiuiduale est de se hec: idiuisibilis ꝛ incõicabilis simplr in creaturis. ❡ Et pro declaratione huiꝰ notãdũ est: ꝙ sicut idiuiduũ in oi nã siue creata siue icreata est idiuisibile: ita rõ idiuidualis ipꝫ ꝯstituẽs. ita ꝙ sicut sor. est idiuisibilis in plẽs ptes subtiuas: ita idiuiduũ icreatũ qd̄ est h̄ deꝰ: sꝫ ẽ dr̄ia: qm̄ qd̄libꝫ idiuiduũ creatũ est indiuisibile ꝛ icõicabile: sic ꝙ ei ꝯdictorie repugnat pluribꝰ cõicari: ꝛ diuidi: sed idiuiduo icreato tm̄ repugnat diuidi ꝛ nõ cõicari: sed h̄ hꝫ ꝙ possit plibꝰ cõicari ab ifinitate sue eẽntie ꝛ nãe: vt apud Theologos est manifestũ. ❡ His positis ꝓbatur ꝙ rõ idiuidualis in creaturis sit sic idiuisibilis: ꝛ de se hec per rõnẽ adductã cõtra opinionẽ de mã ꝯstituẽte singulare. Illud qd̄ se toto ꝑ ꝯstituit aliqd̄ vnũ in aliq̃ entitate ꝛ in vnitate ꝯsiste talẽ entitatẽ ei se toto ꝑmo repugnat diuidi diuisiõe opposita tali vnitati. Sꝫ rõ idiuidualis q̃ est ista entitas positiua: de q̃ habetur i po ꝯne est hoc. quare &c. maior est manifesta ꝛ ꝓbata est loco pre allegato: qꝛ rõnali qd̄ ꝯstituit aliqd in esse specifico: repugnat diuidi diuisione specifica. minor aũt ꝓbatur: qꝛ ꝓprietas idiuidualis de q̃ est mẽtio se tota ꝑ ꝯstituit ipꝫ idiuiduũ in eẽ idiuiduali: ꝛ ꝯtrahit ipsaꝫ nãm ad singularitatẽ. quare &c. ❡ Tertia ꝓ ẽ ista: ista entitas positiua se hꝫ ad nãꝫ specificã aliquo: quẽadmodũ se hꝫ dr̄ia specifica ad genꝰ: sicut. n. genꝰ ꝯtrahit per modũ pote per dr̄iaꝫ specificã tanq̃ per actũ distinguẽtẽ ꝛ ꝯtrahentẽ: sic ꝓpetas idiuidualis per modũ actꝰ vel q̃si actꝰ ꝯhit ꝛ determinat ipsaꝫ nãm ad eẽ idiuiduale: sꝫ est dr̄ia: qm̄ dr̄ia specifica ꝯtrahendo ꝛ diuidẽdo nãꝫ: nõ excludit oẽm diuisionẽ seu diuisibilitatẽ: sꝫ solũ illã q̃ opponitur diuisioni specifice: ita ꝙ repugnat dr̄ie specifice (ad quã ꝯsequitur vnitas specifica sicut passio: ꝛ ipsi ꝯstituto per dr̄iaꝫ specificã. s. speĩ) diuidi i plẽs spẽs: sꝫ ꝓpetas idiuidlis adueniẽs nãe excludit oẽꝫ diuisionẽ: ꝛ ẽt diuisibilitatẽ. Est ẽt ꝯueniẽtia dr̄ie idiuidual ad dr̄iaꝫ specificã: qm̄ sicut dr̄ia specifica sumitur a forma vel a realitate forme: ita ẽt dr̄ia idiuidualis: sꝫ est disꝯuenientia iter istas duas dr̄ias: qm̄ specifica sumitur qñq̧ a forma distincta a forma a qua accipitur genꝰ: qñq̧ genꝰ ꝛ dr̄ia specifica sumuntur ab eadẽ forma: sꝫ ab alia ꝛ alia realitate forme: seu formalitate: qd̄ idẽ ẽ: ꝛ ab alio ꝛ alio ꝯceptu formali: ꝛ tũc dr̄ia specifica sumitur ab vltimo ꝯceptu formali forme: ꝛ ab vltia realitate eiusdẽ: ꝛ tũc ẽ dr̄ia vltia: ꝛ hꝫ ꝯceptũ simplr simplicẽ: ꝛ ꝑ diuersuꝫ ab oi alia dr̄ia. Sꝫ dr̄ia idiuidualis sp sumitur ab vltia realitate forme: ꝛ sp hꝫ ꝯceptũ simplr simplicẽ: ꝛ est ꝑ diuersa ab oi alia dr̄ia. ❡ Ex qbꝰ oibꝰ ꝯcluditur: ꝙ se hꝫ per modũ actꝰ respcũ nature specifice: qd̄ declaratur sic. Oẽ illud qd̄ est vnũ p se cõstitutũ ex pluribꝰ: ꝯstituitur ex vno vt actu: ꝛ altero vt põ. Ista ꝓpõ pꝫ. ex. 8. meta. qꝛ vnitas totiꝰ p se resultãtis ex ptibꝰ nõ est nisi ex rõne actꝰ: ꝛ ex rõne pote: Sed ita est ꝙ singulare est ꝯstitutũ ex nã specifica: ꝛ ex rõne idiuiduali vt est vnũ p se. ꝓbatur: qꝛ est per se in gñe ipm singulare: ꝛ nihil est per se in gñe: nisi sit vnũ per se. g &c. ❡ Aduertẽdũ est ꝓ declaratione istiꝰ ꝯnis: ꝙ nã q̃ ꝯtrahitur per ꝓprietatẽ idiuidualẽ põt ꝯsiderari duplr. Uno mõ vt qditas est: ꝛ vt pnm eẽndi intrinm alicui in eẽ qditatiuo. Alio mõ vt ens determinabile: diuisibile: ꝛ ꝯhibile per vlteriorẽ actualitatẽ: sic qd̄ nõ hꝫ vltimã actualitatẽ. Si po mõ ꝯsideretur: sic nã hꝫ rõnẽ actꝰ: ꝛ forme ꝛ ſm h̄ dixit Ar. 5o meta. cao de cã. ꝙ forma ẽ qd̄qdest ꝛ. 7. meta. tex. cõ. 35. vult ꝙ mã ꝛ forma sint ptes speĩ ꝛ qditatis: quã spẽꝫ appellat ibi: qd̄qderat eẽ. Et ꝓpter h̄ Cõmẽ. ꝯo. 34. 7o meta. vult. ꝙ qditas sit tm̄ forma: ꝛ nõ mã: que ſm ipm est deferẽs qditatẽ. Ex quo ꝯcluditur: ꝙ nã vt qditas ꝛ pnm alicuiꝰ i eẽ qditatiuo hꝫ rõnẽ forme ꝛ per oppm ꝓpetas idiuidualis cõparata ad nãm ſm tale eẽ: dr mã: ꝓpterea: qꝛ mã opponitur relatiue forme: sꝫ cũ ꝓprietas idiuidualis sit ꝑ diuersa ab oi qditate: ꝛ hẽat oppm esse ipsi qditati: ꝓpter h̄: qꝛ itelligẽdo q̃cunq̧ qditatẽ saltẽ limitatã: ꝛ in creaturis: in tali qditate sic itellectis nõ itelligitur aliqd: vñ ipsa sit h̄ idiuisibilis ꝛ icõicabilis: imo in ipsa hoꝝ oppm itelligitur: sꝫ in ꝓpetate idiuiduali itellr: vñ ipsa sit hec idiuisibilis ꝛ icõicabilis. g ipsa est ꝑ diuersa ab oi qditate: ꝛ ab oi eẽ qditatiuo. Et per ꝯñs si qditas est forma: ꝓprietas idiuidualis: q̃ qditati oppõitur: appellatur mã. Et pp hoc dixit Ar. in. 7. meta. tex. cõ. 41. vt supra allegatũ est. ꝙ i qbusdã subiis: qd̄qdest est idẽ cũ eo cuiꝰ est: volens exp̃sse: ꝙ in subiis ꝯpositis mã ꝛ forma icluduntur in qditate: vbi exẽplificat de naso simo: ꝛ de curuitate: ꝛ postmodũ imediate subdit: ꝙ q̃cũq̧ ꝯcipiuntur cũ mã: nõ ẽ ideꝫ qd̄qdest: cũ eo cuiꝰ est. vbi per mãꝫ nõ põt itelligere mãm q̃ est altera ps ꝯpositi: qꝛ oppm huiꝰ ani ꝑmisit. g hꝫ itelligere de mã q̃ opponitur qditati: q̃ qditas est forma totiꝰ. ❡ Ex h̄ sequitur illud qd̄ dicunt logici: ꝙ in q̃cũq̧ ꝓpõne subm hꝫ rõnẽ mãe ꝛ ꝑdicatũ forme: ex eo ꝙ ꝑdicatũ vr̃ iexistere: aut iesse ipsi subo. illd̄ aũt qd̄ substat hꝫ rõnẽ mãe: cũ aũt hecheitas seu ꝓpetas idiuidualis ꝯstituat nãm in vltimato eẽ subiiuo: sequitur ꝙ hꝫ rõnẽ mãe: ꝛ ꝑsertim: qꝛ eẽ cõstitutũ per ipsaꝫ hecheitatẽ est ꝑ diuersum ab oi qditatiuo: cũ sit icõicabile ꝛ idiuisibile. Sed nã 2o mõ ꝑncipalr põt ꝯsiderari: vt cõtrahitur ꝛ determinatur: ꝛ quiꝫ diuisibile semp habeat aliquã actualitatẽ a diuidentibꝰ ꝛ determinabile a determinante: sequitur: ꝙ hecheitas vt determinans ꝛ distinguens: seu diuidens: hꝫ rõneꝫ actus.

Quantum ad 4m articulũ isurgunt aliq̃ difficultates. ꝑma est: qm̄ ꝓpetas idiuidualis est actus: ꝛ nã quã cõtrahit aliquo mõ actꝰ (vt dixisti) ꝛ ꝓpetas idiuidualis ẽ posterior actu qditatiuo. g vr̃ ꝙ talis actꝰ idiuidualis sit ꝑfectior actu qditatiuo. ❡ Et cõfirmatur: qꝛ 9o meta. habetur ꝙ posteriora gñone sunt priora ſm subam ꝛ ꝑfectionẽ: actꝰ idiuidualis est posterior actu qditatiuo. g est ꝑfectior. ❡ Ad h̄ rñdetur. negãdo istã ꝯsequẽtiã. a. est actꝰ posterior. b. g perfectior: ista ꝯña tꝫ. vbi actꝰ ꝑor ꝛ posterior sunt eiusdẽ rõnis: in eẽ qditatiuo vel in eẽ singulari ꝛ suppositali: exẽplũ. calitas sequitur formã subalẽ ignis in mã: ꝛ tñ nõ sequitur ꝙ caliditas sit ꝑfectior forma subali ignis: ꝛ h̄ qꝛ calitas ꝛ forma subalis nõ sunt eiusdẽ ordinis ꝛ eiusdẽ gñis: mõ singularitas est actꝰ idiuidualis distinctꝰ ꝯtra actũ qditatiuũ: ꝛ oio alteriꝰ rõnis ab ipso. g ex eiꝰ posterioritate nõ licꝫ iferre maiorẽ ꝑfectionẽ. Et ꝑ h̄ pꝫ ad ꝯfirmationẽ adductã. ❡ Scd̄a difficultas est: qꝛ dcm̄ est: ꝙ dr̄ia idiuidualis est dr̄ia diuidens per se nãm specificã. Cõtra h̄ arguitur. qꝛ Ar. 10. meta. circa finem vult. ꝙ vltia diuisio q̃ ẽ per se ꝛ eẽntialis: fiat per dr̄ias specificas. g nõ datur vlterior diuisio per se. Cuiꝰ oppm tu dixisti. ❡ Itẽ Porphyriꝰ dicit: ꝙ spẽs spãlissima est athoma ꝛ idiuisibilis: qd̄ nõ hꝫ itelligi: nisi de idiuisibilitate oppoa diuisiõi ꝑ se. ❡ Et ꝯfirmatur: qꝛ nlla diuisio per se ẽ i ifinitum: diuisio speĩ est hoc. g nõ est i ifinitum. Un̄ vt vult Porphy. i diuisiõe speĩ iubet Plato quiescere. ❡ Ad ista rñdetur. ꝛ ꝑ ad pm ꝙ Ar. loco ꝑallegato: igit q̃ sũt ille dr̄ie vltie ꝛ eẽntiales que faciũt specificã ꝯrietatẽ: ꝛ determinãdo se dic. ꝙ vltia diuisio sic faciẽs specificã ꝯrietatẽ est diuisio per dr̄ias specificas: ꝛ si q̃ sit vlterior diuisio: illa est q̃si per accñs: nõ ptinẽs aliquo mõ ad ꝯrietatẽ specificã. Ex h̄ non habetur. ꝙ nõ fiat diuisio speĩ i idiuidua sꝫ ipꝫ: imo magl sequitur oppm: qꝛ vult ꝙ diuisio speĩ i idiuidua fiat ꝑ accñs: ꝛ h̄ verũ ẽ: qꝛ fit p aliqd qd̄ est oio ex qditatẽ specificã: ꝛ alteriꝰ rõnis a qditate: eo mõ q̃ diuidẽs p accñs ẽ ex rõne formalẽ illiꝰ qd̄ diuidit

⁊ oīno alteri⁹ rōnis ab ipso: neq̧ ptinēs ad eē qditatiuū
ↄstituti p tale diuidēs. Et sic ↄcedo fieri diuisionē spēi i
idiuidua p accn̄s: vt diuisio p accn̄s distiguit̄ ↄ diuisionē q/
ditatiuā ⁊ eēntialē i illa q̄ hn̄t ordinē eēntialē iter se: q̄
liter nō ē in pposito: q2 spēs nō diuidit̄ diuisiōe qditatiua: h
est in aliq̄ ↄstituta in eē qditatiuo p ipsa diuidētia: neq̧ in
aliq̄ hn̄tia ordinē eēntialē: sicut sūt idiuidua: queadmo
dū est de mente Ar. 3. metaph. ❡ Et ↄfirmat̄ h: q2 nec⁹
q̄z recte sentiēs hȝ ponere diuisionē spēi i idiuidua: cū idi
uiduū sit i recta linea pdicamētali: sicut pȝ in pdicamēto
sube. vbi pōit̄ suba p̄ᵃ: q̄ est p̄ᵐ subiectū in tota illa linea
pdicamētali: q̄ remota: vt igt ibi Ar. ipoīe ē aliqd alioꝝ
remanere. ❡ Per h rn̄det̄ ad Porphy. q spēs ē athoma
⁊ idiuisibilis diuisiōe qditatiua. ❡ Et ad 3ᵐ q diuisio qditati
ua nō ē vltra spēȝ spālissimā ⁊ in ifinita: q2 diuisio qditati/
ua ē in illa q̄ hn̄t ordinē eēntialē iter se: in qb⁹ nō pōt po/
ni pcessus i ifinitū: ⁊ iō i tali diuisiōe iussit Plato qescere:
⁊ de ista diuisione nō curauit Ar. q2 solūmō curauit de di
uidētib⁹ q̄ cū diuiso faciūt eēntialē pdicatiōeȝ de his in q̄
diuidūt̄: ⁊ dicūt cām pp qd respcū passiōis scibilis ⁊ de/
mr̄abilis ḋ subo: ita q ad duo pcēdebat. s. ad pdicatiōeȝ
eēntialē: ⁊ ad pdicata essentialia q̄ dn̄t pp qd respcū pas
siōis: q2 oia ista ordinabat ad sciaȝ libri posterioꝝ. ❡ 3ᵃ
difficultas. dcm̄ ē q hecheitas ē dr̄ia cōstituēs vnū p se
idiuiduū cū nā ⁊ qditate. Dubitat̄ ⁊ q̄rit̄. vtrū illa he/
cheitas sit suba vel accn̄s. si suba: ḡ idiuiduū erit subale.
si accn̄s: ḡ qdlȝ erit accn̄tale. ❡ Ad h rn̄det̄: q pprietas
idiuidualis nō ē formalr̄ suba vel accn̄s: q2 realitas q̄ hȝ
ↄceptū simplr̄ simplicē: ⁊ ē p̄ diuersa ab oi alio nihil qdi
tatiue ⁊ formalr̄ icludit: vt colligit̄ de mēte Ar. 5. meta/
physice. ca° ḋ eodē vel diuerso: ⁊. io. eiusdē tex. ↄmēti. 12.
Sȝ ita ē q pprietas ididualis ē hm̄: q2 sic in ↄpōne phica/
⁊ nāli deueniēdū ē ad aliq̄ q̄ sūt p̄ diuersa se totis distin/
cta: ⁊ simplr̄ simplicia: sic q nihil vni⁹ est aliqd alteri⁹: ⁊
vnū nō icludit aliud i suo ↄceptu formali: sic i ↄpōne me
taphāli seu formaliū ↄceptuū. assūptū pbat̄ p p° pte: q2
forma vltia dās eē ↄposito nihil icludit ipsi⁹ māe: sȝ ē p°
diuersa ab ipa: sic q ē p°. act⁹ ⁊ p̄ receptibilis: ⁊ nullo po⁹
receptiua i suo ordie: ⁊ mā ē p°. po⁹: ⁊ nullo act⁹: ⁊ ita vnū
totalr̄ ē ex̄ aliud: ⁊ se toto distictū ab alio: sic i ↄpōne me
taphysicali ↄcept⁹ vltim⁹ actualis est ↄcept⁹ dr̄ie idiui/
dualis cōcept⁹ vltim⁹ potētialis est ↄcept⁹ entis. ḡ dr̄ia
ididualis q̄tū ad suū ↄceptū formalē ē ex̄ ens: ⁊ nō iclu/
dit formalr̄ ipȝ: ⁊ sic nō icludit ens formalr̄: ita nihil i in/
cludit iferi⁹ ad ens isto°. ❡ Aduertēdū tn̄. q lȝ dr̄ia idi/
uidualis nō sit formalr̄ ens: aut suba vel accn̄s: illa tn̄ p/
prietas q̄ determiat subaȝ ad eē idiuiduale realr̄ ⁊ identi
ce ē suba: ⁊ illa q̄ determiat accn̄s ē realr̄ accn̄s: ita q p/
prietas ē talis idētice: q̄lis ē nā quā ↄhit aut determinat.
❡ Quarta ⁊ vltia difficultas: q2 si pprietas idiuidualis ē
suba: cū suba diuidat̄. ex 2°. de aia. ⁊ ex. 7. metaph. in māȝ
formā: ⁊ ↄpositū: vr̄ q pprietas idiuidualis sit aliqd isto/
rū. ❡ Ad h rn̄r. q suba vel accn̄s pōt cōsiderari: vel vt
nā ⁊ qditas: vl̄ vt ens i vltia actualitate. si pmo°. sic suba
siue sit ↄpoᵐ: siue mā: siue forma abstrahit ab oi hechei/
tate. Si v° ↄsideret̄ suba i vltia ei⁹ actualitate: ⁊ q̄tū ad
actū vltiᵐ ei⁹: ⁊ vltimā ei⁹ realitatē: sic pprietas ididualis
est suba q̄ ē forma: ⁊ suba q̄ ē mā: ⁊ suba q̄ ē ↄpositū: ita q
cū qdlȝ istoꝝ acceptū vt nā sit determiabile p aliq̄s vlti/
mas realitates actuales q̄ sūt eedē nāe determiabili rea/
liter. seqt̄ q pprietas ididualis q̄ ē tal̄ realitas vltia ē idē/
tice forᵉ: idēᶜᶜ mā: ⁊ ēt ↄpoᵐ. ❡ Et si tu dicas. nā p te est
eadē pprietati idiuiduali. ḡ erit isepabilis a tali pprietate.
❡ Rn̄debit̄ in qōne de vnitate nāe. Pro nūc tn̄ dr̄: q
nā q̄ ē i h ididuo: ⁊ ē eadē isti idiui° ē isepabil' a singlari
tate isti⁹ idiuidui. ❡ Pro q̄ est nōdū. q nā put hȝ aliq̄
vnitatē ⁊ idētitatē ad singularitatē vel pprietatē indiui/
dualē ē isepabilis a tali pprietate: ita q destructa singula
ritate: destruit̄ nā q̄tū ad talē vnitatē quā hȝ ab ipa sin
gularitate: ⁊ ita cū nā iformet̄ a pprietate idiuiduali: ⁊ ḋ/
termiet̄ ab ipa: ē vna nuō (lȝ denoiatiue vt dicet̄ i qōne
pallegata) ab vnitate nūerali ↄn̄te ipsaȝ pprietatē idiui/
dualē. Et ↄcedo: q destructo sor. destruit̄ h⁹ hūanitas in
sor. nō tn̄ ↄcedit̄ q destruat̄ hūanitas ꝭm vnitatē speci/
ficā q̄ p se p̄ sibi cōpetit. Et ita lȝ destructo sor. destruat̄
hᶜ hūanitas: q̄tū ad vnitatē nūeralē: nō tn̄ destruit̄ q̄tū
ad vnitatē specificā: sȝ pcise q̄tū ad h eē signatū ⁊ singu
lare: qd hēbat i h singulari: rōne cui⁹ nā erat eadeȝ realr̄
singulari ⁊ ēt ei⁹ singularitati. vn̄ ptes i ↄposito p se hn̄t
idē eē qd hȝ ↄpoᵐ loq̄ndo de esse cōicato a ↄposito ipsis
ptib⁹: ⁊ ita seqt̄ q ad destructōeȝ ↄpositi destruit̄ eē ptiū
qd hn̄t a ↄposito. De eē ptiū ⁊ totius videas Sco. in q̄lȝ.
qō. 9. ❡ Et si tu dicas. nā speᶜᵃ manet in Platōe sor. cor/
rupto. ⁊ ista ē eadē cū hūanitate sor. ⁊ hȝ eādē vnitatē. ḡ
hec distiguit̄ realr̄ ab illa. ❡ Rn̄det̄. q nā i Platōe est
eadē ꝭȝ spēȝ: sȝ nō eadē ꝭȝ nūeꝝ: ⁊ ita n̄ oȝ q h destruat̄
q̄ ē in Pla. illa destructa: q̄ ē in sor. ❡ Et cū tu dicis: q
hȝ eādē vnitatē. de h diffuse dicet̄ a nobis in qōne palle
gata: vbi dicem⁹ q forte nō ē eadē vnitas positiua: lȝ for
te sit eadē p̄uatiua. videas ibi. ❡ Uel dōȝ est: q dato q
vna ⁊ eadē nā hn̄s vnā vnitatē positiuā sit in oib⁹ idiui
duis: ⁊ sit eadē realr̄ illis: nō seqt̄ q nō possit separi ab
illis h ē eē sine q̄cūq̧ istoꝝ sub disiūctōe. Et cū tu dicis:
q illa q̄ sepant̄ sūt distīcta realr̄: veꝝ ē. vbi possint sepa/
ri ꝭȝ eē existe: ita q illd qd ē sepabile ab alio possit exi/
stere ppa exn̄tia. nā āt circūscripta singulaᵗᵉ nullā existē
tiā pōt hr̄e de se: ḡ vt sic nō distiguit̄ a tali singlaritate.
❡ Ultra iā dcā: solo° pncipalis qōnis. vȝ. q nā idiuiduē
tur p hecheitatē: ↄfirmat̄ ex snia Ar. in. 7. metaph. cap.
de ptib⁹ diffōnis. tex. ↄmē. 35. vbi hȝ: q mā ē ps qditati.
Mō qd ē de itrinseca rōne qditatis nō ptinet ad rōneȝ
idiuidui inq̄tū idiuiduū ē: seu nō ē rō ei⁹ indiuidualis:
cū idiuiduū ꝭm ipm sit oīno ex̄ qditatē. ❡ Cōfirmat̄ ea
dē solo° p Cōmē. 2. de aia. ↄmēto. 8. vbi vult q idiuiduū
nō ē hoc p suā māꝫ: sȝ p suā formā inq̄tū hec. Sȝ certū
est ꝭm ipm q forma vt forma ē tota qditas spēi ⁊ rō sin/
gularis ē ex̄ qditatē. ḡ forma vt forma nō ē rō singulari/
tatis: sȝ ꝭm ipm forma inquātū hec: est sic rō singularis.
ergo sub rōne hecheitatis ē rō idiuidualis.

De quinto arti° pncipali: his positis. rn̄det̄ ad
rōnes. S. Tho. ⁊ p̄ ad auctē Ar. i. 7.
Dicēdo q snia Arist. ibi qn̄ dicit. Gn̄ans gnāt aliud pp
māꝫ: ē q idee q̄s ponebat Plato: nō erāt necīe ad gnō/
nē vniuocā: q2 tā distictio q̄ ē gnātis a genito: q̄ȝ assimi
latio pōt ꝭuari in gnōne vniuoca q̄ sūt ↄditiōes reqsite
ad ipaȝ: ⁊ hoc sine q̄cūq̧ pōne ideaꝝ. agēs gnāns assimi
lat māȝ in forma q̄ agit pducēdo in ipa formā terminā
tē gnōnē: ⁊ ex q̄ pficit talē māȝ p formā terminātē: ⁊ mā
ei⁹ nō pficit̄ p ipaȝ: sed est iā pfecta p formā: seqt̄ q alia
mā ē ipsi⁹ gnātis ⁊ genite: ḡ ↄpositū erit distictū a ↄpo
sito: q2 cui⁹ mā ē alia: ⁊ ipm ↄpositū ex mā erit aliud. Di
co tn̄ q forma ē pncipalior rō distinguēdi gnāns a geni/
to: q̄ȝ mā: q2 illud qd ē pnᵐ pncipali⁹ q̄ ↄpositū hȝ vnita/
teȝ: est ēt pncipali⁹ q̄tū ad distictiōeȝ ipsi⁹. Forma aūt ē
pnᵐ pncipali⁹ vnitatis ↄpositi q̄ȝ mā. ḡ pncipali⁹ distin/
ctiōis. Distinguēdo tn̄ pnciᵐ assimilatiuū ↄ pnciᵐ distin
ctiuū: forma ē pnᵐ assimilādi ↄpositū in vnitate forme
pducte: nō q̄dē nūerali: sȝ nāe ⁊ spēi: ⁊ mā cū nō sit pnᵐ
assilatiuū: q2 nō ē act⁹: ⁊ q̄litas eēntialis: vt est forma. dr̄
eē pnᵐ distinctiuū distinctū ↄ assimilatiuū: qn̄ ḡ Ar. di/

cit. Gnãns gnãt aliud pp mãm: aut tu itelligis pp mãm
tãq̃ pp pncipiũ distictiuũ simplr. Et h nõ itellexit Ar.
Aut itelligis pp mãm tãq̃ pp pncipiũ distinctiuũ disti/
ctiũ ꝯ assimilatiuũ. Et isto mõ ꝯcedit. ¶ Uel põt dici ꝙ
gnãns gnãt aliud pp mãꝫ: sicꝫ pp cãm ꝑexitẽ alietatis ꝛ
distõnis: mõ lꝫ forma geniti dicat ee cã distõnis: nõ ẽ tñ
cã ꝑexĩtis alietatis ꝛ distõnis: ſꝫ sola ei⁹ mã est sic causa
ꝑexĩs. ¶ Ad zᵐ aucto. cũ tu dicis. In aliqb⁹ subijs idẽ
est qd qd est: cũ eo cui⁹ est. Rñdet ꝙ eo mõ q̃ aliqd ens
bꝫ: qdqdest eo mõ qdqdest ẽ idẽ sibi. Et ita cũ spẽs bẽat:
qdqdest ꝑ se ꝑmo: qdqdest: est ideꝫ sibi ꝑ se ꝑmo: ꝛ qꝛ sin
gulate bꝫ: qdqdest nõ pᵒ: ſꝫ solũ ꝑ ptẽ. s. ꝑ nãm specificã
q̃ est ei itrinseca. Ita qd qd est singularis: est idẽ sibi ꝑ se
nõ ꝑmo. ¶ Uult ğ Ar. ꝙ in qbusdã subijs: qd qd est: nõ
est idẽ cũ eo: cui⁹ est ꝑ se ꝑmo: ꝛ maxie in ꝯceptis cũ mã:
qd ẽ verũ ſm ipm capiẽdo mãꝫ: nõ ꝓ mã q̃ est altera ps
ꝯpositi: ſꝫ ꝓ mã q̃ opponit forme toti⁹ ꝛ qditati: sicut est
hecceitas. Nã in oib⁹ hñtib⁹ talẽ mãm ꝯhentẽ qditatẽ
nõ est idẽ qd qd est: cũ eo cui⁹ est: ꝛ hoc loq̃ndo de idẽti/
tate ſm quã aliqd vnũ ẽ aliqd idẽ alicui ꝑ se pᵒ. ¶ Utrũ
aũt hoc sit veꝝ: ꝙ in ꝯceptis cũ mã itelligẽdo ꝑ mãm il
lud qd ẽ altera ps ꝯpositi: qd cũ forma facit vnũ ꝑ se: qd
qd est dicat esse idẽ cũ eo cui⁹ est. ¶ Dõm est ad inten/
tionẽ Ar. ꝙ in istis est oimoda identitas qditatis ad il
lud cui⁹ est qditas: ꝛ rõ est: qꝛ ſm ipm nã illa q̃ caret illa
mã est impluirificabilis i pl'a idiuidua: qꝛ si eẽt sic pluri/
ficabilis plurificaret in ifinita: imo eẽt actu plurificata
in ifinitis: qꝛ qcqd põt eẽ in nã nec̃ia: ibi de facto est: qꝛ
poᵃ in istis nõ distat ab actu. Dicẽte Aris. 9. metaph. Est
aũt poᵃ nihil sempiternũ. tex. cõ. 17. cũ igr nã q̃ caret mã
sit nec̃ia. Si est plurificabilis: in ifinita ẽ plificabilis. ğ
ifinita idiuidua eẽnt i tali nã: ꝯñs ẽ falsuꝫ: qꝛ nulla mul/
titudo ifinita idiuiduoꝝ põt eẽ in aliq̃ nã specifica simĺ
in actu. Assumptũ aũt ꝙ nã plificabilis in pl'a sit plurifi
cabilis in ifinita. ꝓbat: qꝛ nã plurificabilis nõ determi/
nat ad certũ numeꝝ suppositoꝝ: qꝛ q̃ rõne ẽ in tribus ꝛ
in. 4. eadẽ rõne ꝛ in infinitis. vt declarat doc. subti. q. z.
q̃libet. ¶ Ex hoc ꝯcludit ꝓpositũ: ꝙ nã nec̃ia (cũ nõ sit
plurificabilis ꝛ determiabit ꝑ pl'es ꝓꝑetates idiuidua/
les: imo ꝑ nullã) sit de se hec ꝛ singularis: ꝛ nõ ꝑ aliq̃ en
titatẽ positiuã sibi aduenietẽ: ſꝫ solũ seipsa. Ex q̃ seq̃t ꝙ
qditas: vel qdqdest: ꝛ illud cui⁹ est sunt oino idẽ: ꝛ illud
cui⁹ ẽ qdqdest nõ ꝯcipit cũ mã. vꝫ. ꝓut mã accipit ꝓ ꝯ/
hẽte ipsaꝫ nãm: neq̃ ꝓut mã est altera ps ꝯpositi. Et sic
appet itẽtio Ar. q̃ ꝯfirmat ꝑ hoc: qm̃ talis nã q̃ ẽ nec̃ia
est nã cui nulla ꝯpetit poᵃ: vt declarat. iz. metaph. ꝯmẽ.
41. ꝛ. 9. metaph. vt allegatũ est: ğ talis nã nec̃ia nõ habꝫ
aliq̃ poᵐ ad aliq̃ hecceitatẽ: q̃re ꝛc̃. ¶ Et ꝑ hoc appet
ad 3ᵐ qd adductũ ẽ de. iz. metaph. ꝙ si plures eẽnt ꝑmi
celi: plures eẽnt ꝑmi motores intẽdit ibi Ar. excludere
a ꝑmo motore nõ solũ mãm q̃ est altera ps cõpositi: sed
ẽt mãm q̃ est ꝯhẽs qditatẽ: qꝛ talis mã ꝯhẽs nõ põt esse
in aliquo: nisi illud sit potẽtiale ad aliud: hoc ẽ ad aliq̃
realitatẽ ꝯhentẽ: ꝛ q̃si ꝑfectibile ꝑ ipsaꝫ. Sꝫ cũ ſm ipm
Ar. ꝑmus motor sit endelechia: ꝛ purus actus: sequit ꝙ
nullã hẽbit mãm: loquẽdo de mã vtroq̃ mõ. ¶ Per h
rñr ad q̃rtã auc̃tez q̃ est. 3. de aia: vbi dr. ꝙ aliud est ma/
gnitudo: ꝛ magnitudinis eẽ. Dico ꝙ ꝑ magnitudinẽ itel
ligit singulare mãle: ꝛ qꝛ icludit mãm hoc est hecceita/
tem q̃ est ex̃ qditatẽ. Iõ aliud est eẽ magnitudis ab ipsa
magnitudie. Et cũ dicit. ꝙ in qbusdã ẽ ideꝫ qdqdest illi
cuius ẽ. Nõ ẽ itellus ei⁹: ꝙ in mãlib⁹: hoc ẽ icludẽtibus
mãm q̃ est altera ps ꝯpositi nõ sit idẽ qdqdest cũ eo cu/
ius ẽ: ſꝫ vult hẽre: ꝙ in qbusdã: hoc ẽ in his q̃ nõ icludũt
aliqd qd sit mãle ꝯdistinctũ ꝯ qditatẽ ẽt ꝙ icludat ma/
teriã q̃ est altera ps cõpositi: qdqdest ẽ idẽ sibi. ꝛ hoc ap/
paret ex textu suo: qꝛ exẽplificat dicẽs. Sicut caro ꝛ car/
nis eẽ sũt idẽ: ſꝫ certũ ẽ ꝙ caro ẽt abstracta a singularita
te icludit mãm: vt de se pꝫ. Ergo mã talis nõ ipedit idẽ/
titatẽ qditatis: ad illud cui⁹ ẽ qditas. Neq̃ est veꝝ (qc/
qd dicat Cõmẽ. in. 7. metaph. ꝯmẽ. 34.) ꝙ mã sit extra
qditatẽ rei specifice: qꝛ hoc expsse est ꝯ mẽte Ar. in eo/
dẽ. 7. tex. ꝯmẽ. 35. vbi hꝫ. mã est ps spẽi. Spẽm aũt dico:
qd qd erat esse. ğ ſm ipm mã est ps qditatis. ¶ Rñdet
etiã ad illud qd dicit Cõmẽ. 3. de aia. Qd si itellect⁹ esset
induiduat⁹: eẽt mãlis. Ad hoc pꝫ ex dictis. ¶ Uel dõꝫ
est ſm ipꝫ ꝙ si itellectus eẽt idiuiduatus multiplicaret
ad multiplicatõeꝫ corpoꝝ hũanoꝝ: ꝛ eẽt forma ifoꝛmãs
mãm: ꝛ in eẽ depẽdẽs a mã: ꝛ ita eẽt extensus ꝛ mãlis: ꝛ
reciperet extense ꝛ mãlr spẽm itelligibilẽ. ¶ Ad auc̃tem
Cõmẽ. in ꝑmo phicoꝝ: q̃ facit ꝓ quãtitate vbi dr ꝙ ois
multitudo est ꝑ formã vel ꝑ q̃titatẽ. Rñdet vnico ver
bo: ꝙ multitudo entiũ mãliũ ẽ ꝑ q̃titateꝫ a posteriori: ꝛ
ꝯcomitãter. Uñ veꝝ est ꝙ ad quãcũq̃ distõnẽ nũeralẽ
q̃ est ꝑ ꝓꝑetates idiuiduales nec̃io ꝯcomitat in re mãli
distinctio q̃titiua: nõ tñ ꝙ talis distinctio sit ꝑcise cã di
stinctiõis numeralis. Et ad illud qd dr: ꝙ multitudo est
ſm formã. Rñdet ꝙ aut ipse accipit formaꝫ vt ẽ forma
ꝛ nã: aut inq̃tũ hec. Si inq̃tũ forma ipsa ẽ pnᵐ distõnis
specifice: ꝛ nõ nũeralis: qꝛ forma ſm ipm in. 7. metaph.
cõmen. 34. ẽ tota qditas rei: ğ nõ põt esse pncipiũ distin
ctiuũ distõne opposita distõni qditatiue. Si võ accipia
tur inq̃tũ hoc: ꝯcedo formã esse pncipiũ distõnis nume
ralis: ꝛ multitudinẽ numeralẽ eẽ ꝑ formã. ¶ Ad rõnes
adductas ad ꝑmã: rñsum ẽ aliq̃liter reducẽdo ipsam rõ/
nẽ ad oppositũ opinãtis. Naꝫ certũ ẽ ꝙ q̃tũ nõ diuidit
in suas ptes eo mõ q̃ vle diuidit in ptes subiectiuas: qꝛ
nulla ps in quã ẽ diuisio ẽ ipm totũ quãtũ diuisum. Bñ
veꝝ ẽ: ꝙ in ipso vli omogeneo ꝑ accñs ꝯcurrũt due diui
siones: q̃rũ vna est vlis in ptes subiectiuas: alia ẽ totius
q̃ti in ptes q̃titatiuas: ſꝫ iste diuisiões sunt alterius ra/
tiõis: ꝛ ꝯcurrũt in eodeꝫ ꝑ accñs: ꝙ sint alteri⁹ rõnis pꝫ:
qꝛ ps subiectiua ẽ ipm totũ vle diuisum: ps aũt q̃titati/
ua neq̃q̃. Similr totũ vle maxime specificũ diuidit in
ptes eiusdẽ rõnis: ſꝫ totũ q̃titatiuũ non sic diuidit talĩ
diuisiõe: qꝛ si vn⁹ nũerus ꝯstituat ex alio: nũerus diuis⁹
in suas ptes q̃titatiuas nõ est in ptes eiusdẽ rõnis. Silr
Ar. nõ dicit: ꝙ q̃tũ diuidat in ptes eiusdẽ rõnis. 5. me/
taph. c. de q̃to. Sꝫ dicit ꝙ q̃tũ diuidit in ptes q̃ insũt:
quoꝝ singulũ: aut vtrũq̃ natũ ẽ eẽ vnũ aliqd: ꝑ h qd di
cit q̃ isunt: excludit diuisionẽ vlis i ptes subiectiuas: qꝛ
vult Arist. ꝙ ptes in q̃s ẽ diuisio q̃ti insunt toti diuiso ꝛ
actualr cõponũt: ſꝫ ptes subiectiue nõ isunt toti diuiso:
neq̃ actualr ꝯponũt. ğ hec diuisio nõ est illa: ꝑ hoc qd di
cit natũ est esse vnũ aliqd: excludit diuisionẽ ꝯpositi in
ptes eẽntiales. s. mãm ꝛ formã: quoꝝ nullũ natũ est esse
vnuꝫ aliqd: hoc ẽ ꝑ se exñs: ꝓpterea qꝛ mã nõ põt ꝑ se eẽ
sine forma. Neq̃ eꝯ ſm pncipia Aris. ꝑ hoc qd dicit: ꝛ h
aliqd: excludit diuisionẽ generis in suas spẽs: quaꝝ nul/
la est hoc aliqd. ex quo ꝯcludimus. ꝙ lꝫ in eodẽ sit rõ to
tius q̃ti: ꝛ totius vlis: alia tñ est rõ toti⁹ inquãtũ est to/
tũ quãtũ: ꝛ alia inquãtũ est totũ vle. Uñ sicut diuisiões
sunt alie ꝛ alteri⁹ rõnis: ita ꝛ ipsa tota diuisa. ¶ Ad ꝯfir
ma. cũ tu dicis: ꝙ gnãns gnãt aliud pp mãꝫ: ꝛ ꝙ gnãt de
mã q̃ta. ¶ Ad pᵐ rñsum est in corpore q̃onis: qꝛ agens
nãle nõ agit nisi in passuꝫ: qd est in opposita dispõne for/
me ꝑ quaꝫ agit. ğ mã passi est alia a materia generantis.
¶ Uel põt dici: ꝙ generat aliud pp mãꝫ ꝓut mã oppo/
nit forme toti⁹. ¶ Ad zᵐ. s. de mã q̃ta cõcedo ꝙ forma
alia ꝛ alia est in alia ꝛ in alia mã: nõ tñ ꝙ alietas ꝛ distin

ctio materie sit cã distõnis forme: queãdmodũ pbatum
est supi⁹ ex snia Cõmẽ. p⁰ de aĩa. cõmẽ. 53. ꝛ in. 2. ɔmẽ. 60.
Neqȝ ẽt q̃ntitas est cã distõnis mãe; ppterea: qꝛ mã reci
pit ipsam q̃ntitatẽ: ꝛ hoc aliqd nõ põt recipi: nisi in eo q̃
est hoc aliqd. Ita q̃ sicut vnũ p̃supponit aliud quãtũ ad
entitatẽ: ita etiã p̃supponit q̃ntũ ad vnitatez. ¶ Et ad il-
lud qõ tu dicis: q̃ dimẽsiões p̃cedunt in mã formã sub-
stantialem: ꝛ presupponunt̃ ab ipa: quicqd sit de inten-
tione Auerroys: nego istam.

Propterea ɔ̃ tales ita ponẽtes sunt qnqȝ rõnes.
p̃ma qꝛ forma q̃ determinat̃ ad p-
priũ susceptiuũ. sicut ad pfectibile nõ põt pficere aliud
susceptiuũ. sicut albedo angelũ: ꝛ sapiẽtia lapidẽ. Sȝ for
ma subalis cũ sit act⁹ determiat̃ ad mãm subalez: seu ad
po^am talẽ. g̊ nõ poterit pficere tanq̃ȝ ppriũ susceptiuum
ipas dimẽsiões. ¶ Itẽ 2⁰. forma cũ ppo susceptiuo facit
vnũ p se: sȝ ita est q̃ forma subalis nõ facit vnũ p se cum
q̃ntitate: qꝛ q̃ntitas est act⁹ p accñs: dans eẽ fm qd: ꝛ mã
po^a p se: vt p se respicit actũ subalẽ. g̊ ꝛc̃. ¶ Item 3⁰. act⁹
p̃supponit potẽtiaȝ ordine origis: sȝ nihil de genere p̃ori
p̃supponit aliqd (ordine origis aut pfectõis) de genere
posteriori. g̊ forma subal' n̄ p̃suppõit q̃ntitatẽ. ¶ Itẽ 4⁰.
illud qõ est rõ terminãdi depẽdẽtiã alicui⁹ nõ depẽdet
ab illo. Sȝ forma subalis ẽ rõ terminãdi depẽdẽtiã cu-
iuscũqȝ accñtis: qꝛ forma cũ mã est cã oĩuȝ accñtiũ. vt ẽ
de mẽte Arist. p⁰ phycoꝝ. tex. ɔmẽ. 80. g̊ forma subal' nõ
depẽdebit a q̃ntitate. ¶ Ultimo. nihil dependet ab ali-
quo vt potẽtiali ꝛ susceptiuo: nisi de ei⁹ po^a educat̃. Sȝ
ita est q̃ forma subalis nõ educit̃ de po^a dimensionũ: qꝛ
act⁹ subalis nõ educit̃ nisi de po^a subali. g̊ ꝛc̃. Ex quo cõ-
cludimus: q̃ forma exñs in mã nõ p̃supponit q̃ntitatẽ: si-
cut illud in quo imediate recipiat̃. Dicit̃ tñ q̃ de substã
tia q̃nta q̃ p̃fuit vsqȝ ad instãs gnõnis (tanq̃ȝ de corrupto)
generat̃ aliud quãtũ. ¶ Et ad illud Auerroys: q̃ ex nõ
corpe gnãret̃ corp⁹: dico q̃ ex nõ corpe: vt ð corrupto nõ
gnãt̃ corp⁹: sȝ bñ in instãti gnõnis de nõ cor^e generat̃ cor
pus: qꝛ de eo qõ fuit corp⁹ quãtitate sibi ĩherẽte vsqȝ ad
instãs gnõnis gnãtur aliud corp⁹ alia q̃ntitate sibi inhe-
rẽte: ꝛ nõ est incõueniẽs q̃ ex nõ corpe isto⁹ generet̃ cor
pus: qꝛ sicut de nõ toto ɔposito: ꝛ de eo qõ est ps generat̃
ipm ɔpositũ vt de pte: ita de eo qõ nõ ẽ corp⁹ in instanti
gnõnis poterit gnãri corp⁹. ¶ Et ad illud qõ dr̃ cõiter:
q̃ agẽs nãle nõ agit: nisi in subaȝ quãtã: ꝛ nõ attingit ad
mãȝ nudã. ¶ Ista auctoritas nõ est multũ magnificiẽ-
da: qꝛ agẽs attigere passuȝ nõ est nisi ipm pficere: cũ aũt
agẽs nãle p formã subalẽ imediate pficiat tanq̃ȝ ppriũ su
sceptiuũ ꝛ ppriũ pfectibile eẽntiã mãe p^e ꝛ subaȝ ei⁹: sic
agẽs nãle attingit eẽntiã mãe: ꝛ ita mãm nudã.

Quantum ad 6^m ꝛ vlti^m arti. Ad argumẽta p̃nci-
palia r̃ndet̃. p̃mo ad p^m. p̃mittẽdo: q̃
ordo eẽntialis est ille q p se ɔseq̃t̃ rõnes formales ipsoꝝ
terminoꝝ seu extremoꝝ. Uñ ad ordinẽ eẽntialẽ duo con
currũt: quoꝝ p^m ẽ q̃ ẽ ordo extremoꝝ fm eẽ qditatiuũ.
2^m qõ ɔcurrit est: q̃ posito vno extremo nec̃io ĩsurgit ha
bitudo ordinis ad aliud extremuȝ. Ex quo seq̃t̃: q̃ ordo
eẽntialis ẽ tñ ĩter qditates ꝛ eẽntias qditatiuas. ꝛ vlte
ri⁹ seq̃t̃ q̃ ẽ ordo nec̃ius de nec̃itate ĩsurgẽs positi extre
mis ipsi⁹ ordinis. ¶ 2⁰ p̃supponit̃ q̃ ordo subal' pt ĩtelli
eẽ subal' vel extrĩsece: h̄ ẽ p p̃ncipia distinctiua subalia: vl'
ĩtrinsece q̃ sit subalr̃ vl' eẽntialr̃ cõcomitãs ipa p̃ncipia
distinctiua. p̃mo⁰ ordo subalis nõ est nec̃i⁹ semp ꝛ vlr̃: ne-
qȝ vt sic põt dici eẽntialis. alio⁰ est necessari⁹ ꝛ eẽntialis.
¶ His positis. r̃ndet̃ ad arg^m ɔcedẽdo: q̃ ordo ĩter idi-
uidua est p p̃n^a distinctiua: q̃ sũt suba salẽ idẽtice: ꝛ rea-
liter vel denoĩatiue: loquẽdo de idiuiduis in p̃dicamen

to subẽ. Et cũ tu ĩfers. g̊ iste ordo ẽ subalis: cõcedo q̃ iste
ordo ẽ subalis extrĩsece: hoc est penes extrema subalia:
nõ tñ est subalis ĩtrinsece: ꝛ vt sic nõ ẽ eẽntialis. ¶ Et p
hoc r̃ndet̃ ad aliud quũ dr̃: q̃ iste ordo erit p se: qꝛ penes
p̃n^a q̃ sũt p se diuisiua nãe specifice; dr̃ q̃ iste ordo ẽ p se
extrĩsece ꝛ denoĩatiue: nõ ãt ĩtrinsece ꝛ formalr̃: qꝛ soluȝ
talis ordo ẽ p se q de nec̃itate inseqũt̃ extrema posita in
eẽ qõ nõ est ĩter ĩdiuidua eiusdẽ spẽi: qꝛ posito soꝛ. ꝛ posi
to pla. nõ de necessitate ĩsurgit habitudo posterioris ad
p̃us: aut eɔ̃. Et rõ ẽ ista: qꝛ q̃cũqȝ sũt eiusdẽ rõnis forma-
lis: qcqd cõpetit vni: non repugnat alteri. Ergo si alicui
ĩdiuiduo in genere subẽ cõpetit eẽ p̃us respcũ alteri⁹: nõ
repugnabit alteri ĩdiuiduo sic eẽ p̃us. Uñ ista solo initi
tur huic fundamẽto: q̃ qlibet effect⁹ vnus numeraliter
possit eẽ a quolibet pluriũ agẽtiũ eiusdẽ rõnis ɔcurren-
te eadẽ mã: quã opionẽ ĩseq̃t̃ doct. sub. in 2⁰ sniaꝝ. di. 20.
q. 2. ex quo cõcludit̃: q̃ ĩter ĩdiuidua nõ ẽ ordo p se: neqȝ
eẽntialis p̃pc. ¶ Ad 2^m ar^m r̃ndet̃: negãdo q̃ dr̃ia ĩdiui-
dualis dicat̃ pfectior dr̃ia specifica: lȝ nõ ɔcedat̃: q̃ dr̃ia
vltima specifica sit tota suba rei. nisi finalr̃: ꝛ ɔpletiue:
vt hȝ videri ĩ. 7. metaph̄. Et cũ tu dicis. Dr̃ia p̃supponẽs
alias dr̃ias est pfectior: ɔcedit̃ si dr̃ia p̃supponẽs ꝛ p̃sup-
posita sint eiusdẽ ordis qditatiui: ita vt si vna est qdita-
tiua ꝛ altera qditatiua: sȝ vbi dr̃ia p̃supponẽs sit alteri⁹
generis ꝛ ordinis q̃ntũ ad esse qditatiuũ: nõ opȝ q̃ p̃sup-
ponẽs sit pfectior p̃supposito: mõ sic est q̃ dr̃ia ĩdiuidua
lis est ex̃ oẽm ordinẽ rei q̃ntũ ad eẽ qditatiuũ: qꝛ nõ pti-
net ad qditatẽ. vt dcm̃ ẽ: neqȝ ad eẽ eẽntiale qditatiuũ:
sȝ ẽ p̃mo diuersa ab oĩ qditate. igit̃ nõ est pfectior q̃cũqȝ
p̃supposita: ꝛ ita nõ est pfectior dupl'r. Tũ qꝛ nullã illaꝝ
p̃suppositaꝝ includit in suo ɔceptu. Tũ qꝛ est alteri⁹ rõ-
nis ꝛ ordinis a q̃libȝ tali p̃supposita. Et cũ tu dicis. Act⁹
q est posterior via originis est pfectior. Uerum est: si sit
eiusdẽ ordis ꝛ coordinatiõis eẽntialis: ꝛ eiusdẽ generis
cũ p̃ore: sȝ vbi sit alteri⁹ generis vel ordinis: nõ seq̃t̃. mõ
dr̃ia ĩdiuidualis est act⁹ hypostaticus: dr̃ia specifica est
dr̃ia qditatiua. g̊ iste dr̃ie sunt oĩno alteri⁹ rõnis ꝛ ordis.
¶ Et ɔfirmat̃ hoc: qꝛ certũ est q̃ in cõposito qõ gnãtur
p̃us via originis inducit̃ forma subalis in passo: q̃ȝ aliq̃
q̃litas ɔñe formã subalẽ: ꝛ tñ certũ est: q̃ qualitas nõ est
pfectior forma subali inducta. ¶ Per hoc r̃ndet̃ ad vl-
timã ɔfirmatõez negãdo q̃ sequat̃ aliq̃ȝ dr̃iam eẽ ĩfini-
tam. Et ad pbationẽ dr̃ q̃ qñ aliq̃ dr̃ia p̃supponit diffe-
rẽtias infinitas ordine quodã eẽntiali ꝛ p se: illa dr̃ntia
est infinita: qõ nõ est in pposito: queãdmodũ dictuȝ est.
¶ Ad 3^m p̃ncipale argumẽtũ r̃ndet̃: negãdo q̃ idẽ disti-
guat̃ duob⁹ p̃ncipijs distinctiuis q̃ sint p̃mo distinctiua:
qõ declarat̃: qꝛ ex rõne q̃nti vt q̃ntũ est nõ habet̃ q̃ disti-
guat̃ in ptes eiusdẽ rõnis p̃cise: qꝛ si quãtũ distinguat̃ in
bicubitũ ꝛ tricubitũ: ꝛ ista sint alterius spẽi. tũc diuisio:
q̃nti in eo q̃ q̃ntũ nõ fit in ptes eiusdẽ rõnis. Sȝ qcqd sit
de hoc. dr̃ q̃ p̃ncipiũ p̃mo distinctiuũ alicui⁹ in aliq̃ plu
ra eiusdẽ rõnis est hecheitas seu pprietas indiuidualis.
Qõlibet aliud qõ sic est p̃ncipiũ distinctiuũ cõcomitan
ter est p̃ncipiũ distinctiuuȝ in ɔsiles ptes ꝛ nõ p̃mo. Uñ
idẽ põt distingui ab alio per duo p̃ncipia distinctiua di-
stinctiõe alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rõnis: sicut est distinctio vel di-
uisio q̃ fit p hecheitatẽ vel q̃ntitatẽ. Nã hecheitas sic est
p̃ncipiũ distinguẽdi q̃ illud in qõ totũ diuidit̃: est ipsuȝ
totũ diuisuȝ: ꝛ includit rõnẽ ei⁹: qõ nõ est sic in diuisiõe
q̃nti: vt q̃ntũ est: qꝛ rõ q̃nti nõ includit rõnẽ toti⁹: sed aliq̃ȝ
aliã rõnẽ q̃ est cõis toti diuiso ꝛ pti in quã diuidit̃. Et p
hoc ɔcedit̃: q̃ lȝ indiuiduũ p̃mo ꝛ p se indiuiduet̃ p he-
cheitatẽ: ꝛ a p̃ori: tñ p accñs et a posteriori indiuiduat̃ p
q̃ntitatẽ. ¶ Et ex hoc r̃ndet̃ ad ɔfirmatõez p̃mã ꝛ scdaȝ

qñ infert. Qz si q̄titas aduenit idiuiduo precōstituto in esse indiuiduali: nō magis q̄titas erit pncipiuz diuisionis z idiuiduatiōis: q̄z alia accñtia. Rñr negādo ɔñam: qz cū q̄titas sit pᵐ ens iter oia accñtia: qd imediate icst subē: pus suba accñtalr indiuiduabit p q̄titatē q̄z p alia accñtia: z sic ēt pus erit pnᵐ diuisiōis. ¶ Ad 4ᵐ argumētū cū dr: q oēs drie idiuiduales p se ɔtinent in spē q diuidit: trāseat ista: z cū ifert q spēs p se diuidet in infinita: ɔcedit etiam hoc ɔñs: z ad iprobationez ipsi⁹: q spēs est athoma z indiuisibilis: cōceditur q est athoma: hoc est idiuisibilis idiuisiōe opposita diuisiōi qditatiue: sed nō opposita diuisiōi simplr. Qz nullus hz negare qd species nō diuidat in idiuidua de qb⁹ pdicat p se: z in pmo: z p hoc appz ēt ad illud Plato. q sistēdū ē i diuisiōe speciei specia^{me} in arte z scia: qz solū in arte ɔsiderāt pdicata q̄ faciūt ad spālē ordinē pdicatiōis essentialis: z q̄ pñt dicere ppqd respcū passiōis scibilis de subiecto: q̄lr nō repit in descēsu spēi ad idiuidua: qz in spē terminat ois ordo eēntialis coꝝ pdicabiliū q̄ faciūt ad sciam hñdaz de aliq̄ subo scibili: queādmodū dcm̄ est superi⁹. ¶ Ad Arꝫ. io. metaph. dcm̄ ē. s. ɔ solutionē pncipalē. ¶ Ad 5ᵐ rñdet pmo pmittēdo: q eē capit duob⁹ modis: z silr eēntia. Uno⁹ put ē illud q̄ aliqd pmo recedit a nō eē: z ē extra itellcm̄ z potētiā sue cāe. isto mō qdlz ens qd ē pter actū inte⁹ siue sit totuz siue ps hz eē. Alio⁹ accipit eē p actu vltimo rei cui nō aduēit vlterioꝛ act⁹ sic q nō est alteri rō eēndi. Et isto mō nulla ps itrinseca alicui⁹ vel q̄si ps dr hre eē: sz solū illud qd est in actu vltimate ɔpleto. Ex quo seqt. q (cū vnūqdqꝫ sicut hz eē: ita hz eēntiā) nō solū ɔstitutū p aliq̄ ɔstituētia hz eē z eēntiā: veꝝ etiā ipsa ɔstituētia. Esse ēt vltra hoc qd dcm̄ est capit p exñtia vl subsistētia rei: q̄ est modus itrinsec⁹ vtriusqꝫ eē pmo mō z scdo mō sumpti: posterioꝛ nā q̄lz ipsoꝝ. ¶ 2⁹ pmittit. q eēntia q̄dā est qditatiua: z ē illa cui non repugnat ɔdictorie plib⁹ cōicari siue sit totalis siue ptialis rei. Alio⁹ capit essentia p eēntia indiuiduali cui eēntie repugnat plib⁹ cōicari: q̄ eēntia idiuidualis pōt accipi vel p essentia totali idiuidui: vel p ɔstituēte ipm in eē idiuiduali. ¶ Ex his rñdet ad argumtū ɔcedēdo q dria idiuidualis est formalr eēntia: z ēt ɔstitutiue: qz ɔstituit vnā eēntiā idiuidualē p se. Et cū tu ifers. g̊ dria indiuidualis facit differre eēntialr. si tu itelligas essentialr qditatiue. nego ɔñam: qz dria talis ē pmo diuersa ab omni qditate. vt dcm̄ ē. Si tu itelligas eēntialr. idiuidualr: ɔcedo: z vlteri⁹ q sic facit differre accñtalr. vt distinguit ɔ differre essentiale qditatiuū. Concedit ēt q facit differre accidētalr: qz talis dria nō ponit aliquē ordinē eēntialē in nā: q̄ ɔbit z diuidit p ipaz: queādmodū dcm̄ est superi⁹. ¶ Ad 6ᵐ z penultimū rñdet: q pprietas ididualis cōpetit singulari p se in pmo⁹: z cū tu infers. g̊ qditatiue cōpetit ei: nego argumentū. Uñ pdicatio in pmo⁹ nō solū est qñ pdicatū iportat qditatē subiecti: vel partē qditatis. Ueꝝ ēt qñ rō pdicati icludit intrinsece z formalr in rōne subiecti: sicē ps essentialis ipsi⁹: vel q̄si ps: z hoc siue illud pdicatū sit qditas: vel pmo diuersuz a qditate: sicut est entitas idiuidualis. ¶ Qz si tu dicas: q pm⁹ modus est qñ diffō pdicat de diffinito: vel ps diffōnis. rñdet q extēdēdo nomē diffōnis ad quācūqꝫ rōnē exp̄mētē eēntialia itrinseca rei: ppō Arꝫ. hz veritatez. Sz si accipiat diffinitio solū p rōne qditatiua exp̄mente qditatē diffiniti: vel ptē qditatis. nō est veꝝ q soluz illa pdicatio sit p se in pmo⁹: in q̄ sic pdicat diffinitio de diffinito. g̊ zc̄. ¶ Pro q̄ ē nōndū: q si aliq̄ rō possit exp̄mere qcqd conuenit ad entitatē indiuidui: nō tñ illa rō erit pfecta diffinitio: qz nō exp̄mit qd qd erat esse. Et sz phz pmo thopi.

Diffinitio est exp̄mēs qditatē rei. Et iō ɔcedo q singlare nō est diffinibile diffōne alia a diffōne spēi: z tñ ē p se ens addēs aliq̄z entitatez entitati spēi: sz illa p se entitas quā addit: nō ē entitas qditatiua: z sicut nō hz ipz singulare pprīā diffōnē eo mō q̄ dcm̄ ē: ita nō hz aliq̄z passionē: sz tm̄ passiōes spēi: z ita ei⁹ nō est demrātio: neqꝫ scia alia a scia spēi. ¶ Ad vltimū rñdet ɔcedēdo q pnomē demrātiuū: qd nihil demōstrat cassum ē z vanū. Et dico q pprietas idiuidualis est hecheitas in pdicatōe denoīatiua. Qm̄ hecheitas ē 2ᵃ itentio: q̄ nō pdicat de pma: nisi denoīatiue z a posteriori. Et cū tu dicis. ipm demrātuz: aut ē idiuiduū: aut nō. Dr q hecheitas in abstracto non demrat totū idiuiduū: sz ptē eēntialē ipsi⁹: illā. vz. q̄ ē vltimatū ɔstitutiuū ipsius. s. pprietatē idiuidualē: puta sorteitatē vel platoneitatē. Si tñ accipiat hecheitas in cōcreto demōstrat ipm idiuiduū totū. Et cū tu dicis: g̊ hecheitas nō ɔstituit ipz idiuiduū: sz aduēit precōstituto. Rñr qd hecheitas vt ē 2ᵃ itentio nō ɔstituit indiuiduū: sz illud qd est denoīatū ab hecheitate vltimate z ptialiter ɔstituit: qz idiuiduū nō tm̄ ɔstituit ex pprietate indiuiduali: veꝝ etiā ex nā specifica: penes quaz hz esse qditatiuuz: z fm hoc dixit Porphyrius: q spēs dicit totam qditatē indiuiduoꝝ. Ex pprietate aūt indiuiduali hz eē indiuiduale pmo diuersum ab oi qditate.

¶ Secundum se ꝟo dicuntur quecūqꝫ significant figuras predicationis: quotiens eni dr totiēs eē significat. Tex. cō. XIIII. Qō. VI.

Quia. Cōcurrēs me⁹. 7. metaph. ptractat mām de eē z eēntia determinādo ipsaz ɔ doct. subti. iō ɔ ipm mouet hec qō. ¶ Utrū esse z eēntia distinguant realr. ¶ Et argr pmo q sic auctoritatib⁹. z 2⁹ rōnib⁹. pma auctas est Aris. 2⁹ posterioꝝ dicētis: q eē nō est suba rei. Ex hoc argr sic. Illa distinguunt realr: quoꝝ vnū nō est aliud realr: sed esse nō est eēntia realr. g̊ zc̄. Maioꝛ ē nota: z minoꝛ pbat. Aliq̄ essentia est suba: sz nulluz esse est suba. g̊ nullū eē est eēntia. ¶ Scda auctas est Auicen. 5. metaph. cap. p̄. vbi hz q eē accidit enti: in eo q nō ē necesse eē. Ex hoc argr sic. illud qd accidit alicui non est illud realr cui accidit: sz ita est q esse accidit eēntie in eo q nō ē necesse eē. g̊ relinqt: q eē nō ē eēntia. ¶ 3ᵃ auctoritas est Algaçelis in logyca sua: z eādē sniaz hz Illari⁹. io⁹ de trini. quā ēt approbat Boeti⁹ in lib. de hebdomadibus: vbi vult: q diuersuz est eē: z illud qd est. ¶ Ex secunda via pbat etiā rōne pmo sic. Illud qd est indifferens ad aliud distinguit realr ab illo: sz eēntia est idifferens ad eē: z ad suū oppoᵐ. s. ad nō eē. g̊ eēntia distinguitur realr ab eē. maioꝛ nota: qz qd est indñs ad opposita nō icludit aliqd istoꝝ realr: z essentialiter. minoꝛ aūt de se pz. Nā eēntia pōt hēre eē z nō eē. Sicut eēntia rose in hyeme nō hz eē: z in estate hz eē. g̊ zc̄. ¶ Itē 2⁹ ois creatura ē cōposita ex actu z poᵃ realr. igit actus z potētia in creatura distinguunt realr: sz eēntia ē potētia respcū eē: z esse ē actus. g̊ zc̄. ¶ Et ɔfirmat: qz creatura est possibilis eē: sz qdlibz tale hz potētiā z actuz realiter distincta: quia ex quo est in potētia: nō est puruz nihil. z ex quo recipit esse ab agente includit actū: z ista duo se habent sicut res z res. igit zc̄. ¶ Itē 3⁹ arguit. Qd hz eē ex alio distinguit realr ab eo: qd cōpetit rei ex se: sed ita est q eēntia rei cōpetit rei ex se. esse aūt ab alio: qz ab efficiente. g̊ essentia distinguit ab eē realr. minoꝛ pbat. circūscripto oi efficiēte: z oi extrinseco ab homine: hō est hō: z hō est aial: sed hō nō pōt esse circūscripto efficiēte. g̊ seqt ppo

sitū. ¶ Item 4° arguit̄. Omne esse per se subsistens est īfinitū: sȝ nulla creatura est infinita. ğ nulla creatura hȝ eē p se subsistēs: sȝ illud eē qđ nō est p se subsistens: est in alio receptū. ğ eē creature distīguit̄ realr ab eo i q̄ recipitur: sȝ recipit̄ in eēntia rei. ğ distīguit̄ realr ab eēntia rei. maior pbat̄: q2 sicut albedo si eēt p se subsistēs nulli īherens: icluderet totā pfectōēȝ possibilē ꝯpetere albedinı: ꝛ eēt īfinita in tali nā: sic dōȝ est de suba: ꝛ de eē subali: ꝙ si eēt in se: ꝛ p se subsistēs: includeret pfectōēȝ cuiuscūqȝ eē: ꝛ ita eēt īfinitū. ¶ Itē 5° argr̄. Nullū eē subsistēs est creatū: oē eē creature est creatū. ğ nullū esse creature est subsistēs. Discursus bon°. maior pbat̄. Naȝ eē subsistēti ꝯpetūt nobilissime ꝯditōēs entis: sicut sunt eē pmū ens eē nec̄e esse: ꝛ idepēdens: q2 tale eē subsistēs est nobilissimū eē. Ex ista maiori cū alijs ppōnib° assumptis: q̄ sunt de se euidētes: seq̄t̄ ꝯclo intēta: ꝛ nullū eē creature sit eē subsistēs. Et tūc vltra. Nullū eē creature ē subsistēs. ğ ē receptū in alio. Sȝ oē receptū distīguit̄ realr a recipiente. ğ eē creature distīguit̄ realr ab eo in q̄ recipit̄: sȝ recipit̄ i eēntia: sicut act° vltim° ꝛ ꝯpletiuus eēntie. ğ ꝛc̄.

Ad oppositū tū argr̄. Cōmē. 4. metaph. ꝯmē. 3° hȝ: ꝙ ens ꝛ vnū significāt eandē nām ꝛ essentiā: ꝛ nō distinguūt̄ realr. Idē. n. fm ipȝ ꝛ Aris. est ens: ꝛ hō. homo importat essentiā: ens ipm esse. ergo esse ꝛ essentia sunt idem.

In ista qōne sunt q̄tuor articuli. In p°. recitabit̄ opi. Thomistarū ꝛ impugnabit̄. ¶ In 2° ponent̄ q̄dā nec̄ia p via Doct. subti. in hac mā. ¶ In 3° ponet̄ opi. Doct. subti. ¶ In quarto respondebit̄ ad argumenta in pnci. q.

Quantum ad pmū articulū. Est opi. Thomistarū ꝙ eē ꝛ eēntia in oib° citra deū differant realr: ita ꝙ eē est act° p se vltim° eēntie: ꝛ pfectio ei°: ꝛ ita sit vā ꝯpositio ꝛ realis ex eē ꝛ eēntia: ꝛ cū eēntia sit p se po° respcū eē: in oib° est ꝯpositio ex actu ꝛ potentia. Fundamēta isti° positiōis sunt tacta arguēdo ad ptē affirmatiuā qōnis. Tū q2 eēntia ē indr̄ns ad eē ꝛ nō eē: ppter quā indr̄ntiā ꝯcludit̄ etiā distinctio realis. Tum q2 esse recipit̄ in essentia: sicut per se actus: in per se po°. ꝛ recipiēs ꝛ receptū distinguunt̄ realr.

Sed contra istā pōnē instat̄ octo medijs: ꝛ pmo argr̄ ꝯ fundamentū acceptū ex pte idr̄ie sic. Manēte eadē rōne: manet idē effect°. Sȝ tota rō q̄re ponit̄ ab istis eēntiā differre ab esse: est ppter indifferentiā eēntie ad esse: ꝛ ad nō esse. Nā vt dicūt. lapis est in po° vt sit: ꝛ vt nō sit. ğ vbi talis indr̄ntia iuenit̄ ibi ponenda est talis distinctio: sȝ ita est ꝙ ē ꝯsilis indr̄ntia esse ad eē ꝛ nō eē. Esse. n. rose in hyeme nō est: in vere ē. Cōsilis etiā indr̄ntia est eēntie ad eēntiā ꝛ nō essentiaȝ. Essentia. n. creature ab eterno nō est eēntia (nisi ponas eēntias eternas: mō platōico.) Essentia aūt creature est eēntia post creatiōēȝ. ğ eē differt realr ab esse: ꝛ essentia ab eēntia: qđ est ridiculosuȝ dicere. ¶ Et ꝯfirmat̄ q̄tuȝ ad h̄ ꝙ eēntia rei create nō sit ab eterno: q2 eternitas et duratio sunt ꝯditiōēs rei existētis. Eternitas. n. est existētia iterminabilis vite fm Boetiū: sȝ eēntia creature nō existit ab eterno. ğ ꝛc̄. ¶ Cōfirmat̄ 2°. Q2 si eēntia creature hēret eē ab eterno: creatura nō posset de nouo creari: q2 creatio creature nō eēt d̄ simplr nihilo sui. Ex q̄b° seq̄t̄: ꝙ in creatura nō solū erit ꝯpō ex eē ꝛ eēntia: vex etiā ex esse cū eē: ꝛ ex eēntia cū eēntia. ¶ P. 2° argr̄ sic. Realitas rei nō differt a re: nec facit realē ꝯpōnē cū ipsa. (Dicere. n. ꝙ aliq̄d ꝯponit̄ cū sua realitate videt̄ ridiculū.) Sȝ actualitas rei ꝛ eē rei nihil aliud est q̄ȝ realitas rei. (Qđ pȝ: q2 nihil aliud est dicere reȝ eē actualr: q̄ȝ eē realiter: ꝛ hr̄e eē nihil aliud est q̄ȝ hr̄e realitateȝ: sicut nihil aliud est dicere: rem nō esse: q̄ȝ rem nō hēre realitatē.) ğ esse nullā realē ꝯpōnē facit cuȝ essentia. ¶ P 3°. Dicere ꝙ hō verus ꝯponat̄ cū sua veritate: vel hō affirmat° cuȝ sua affirmatiōe: nō vr̄ hr̄i itelligibile. Cū igit̄ rei actualitas. ꝛ per ꝯn̄s esse: nō sit aliud q̄ȝ positio veritatis: ꝛ affirmatio rei. (Res. n. in po° nō est res vera simplr: sȝ ē res diminuta. vt appet. 9. metaph.) impole est ꝙ esse faciat ꝯpōneȝ cū essentia: vel ꝙ ab ipa realr distinguat̄. ¶ P. 4°. esse ꝛ essentia hn̄t eandē ꝯtradictionē. Nihil. n. puat esse: qđ nō puet essentiā: nec est aliud nihil qđ puet essentiā a nihilo priuante esse: quare ꝛ affirmatio erit eadē. ğ est idem esse ꝛ eēntia. ¶ P. 5° actus ꝛ potentia diuidūt ens: sicut ꝯditio distrahēs ꝛ pficiens: quēadmodū si dicerem: ꝙ hō viuus ꝛ hō mortuus diuidunt hoiem ipm. Licet nō sit oimoda silitudo. sicut ğ licȝ inferre: hō mortu°. ğ nō hō simplr: sic licȝ īferre. Ens i po°. ğ nō ens simpliciter. similiter lapis in potentia. ergo nō lapis simpliciter. Ecōtra aūt sequitur. Lapis in actu. ğ lapis simpliciter: sicut sequit̄: hō viuus. ğ hō simplr. sicut ğ hō viu° nō facit cōpositionē cū homie: sed excludit distractionē eius. ꝛ affirmat ipm esse simplr: sic actualitas ad lapidē nō ponit ꝯpōnem: sed affirmat lapidē simplr: quē potentia distrahebat aliquo mō. Actualitas igit̄ rei quā iportat existere vel esse: nullā distinctionē realē vel ꝯpōneȝ facit cū lapide: q nominat eēntiam. sic nec reȝ eē simpliciter: facit cōpositioneȝ realem ad illā rem. Et hec ratio fundat̄ in dicto cōmento. 9. metaph. cōmen. 7. Dicit. n. ꝙ eēntie que nō sunt extra aiam: nō dr̄ esse simplr: sȝ dicunt̄ eē in anima appetitiua aut cognoscitiua. Illud enī qđ est in potentia: nō dr̄ eē: q2 entia in pprio aspectu sūt illa que sunt in actu: ꝛ iduxit hoc Ar. ad declarādū causam latentie ppter quā hoc nomē ens nō dicit̄ simpliciter apud vulg° de eo qđ est in po°: ꝛ si sit in aīa in actu. Hec Cōmentator. Ex quo seq̄t̄: ꝙ nullā cōpositionē ponit eē in actu: sȝ excludit distractōēȝ: diminutōēȝ: ꝛ impfectionē rei: ꝛ ponit eā in eē simplr. ¶ Itē 6° arguit̄. Si eēntia cōponit̄ cū esse: ꝛ distinguit̄ realiter ab ipso esse: aut est suba: aut est accn̄s. si dicas ꝙ est accn̄s. ğ ex esse ꝛ eēntia fit vnū per accn̄s saltē in substātijs. Qđ est cōtra ponentes istā opi. ꝛ ꝯtra veritatē. si dicas ꝙ est suba: aut est mā: aut forma: aut cōpositū: sȝ nullū istox est. ğ relinquit̄: ꝙ eē nō est suba: ꝛ p ꝯn̄s nō facit ꝯpōnē subalē cuȝ eēntia. ¶ Qz si tu dicas: ꝙ eē est substātia: ꝛ neges diuisionē istā sube in tria membra dicēdo: ꝙ ista diuisio est eox q̄ sunt in genere: mō eē nō est p se in genere. ¶ Contra. mā ꝛ forma nō sunt p se in genere: sȝ reductiue. ğ silr poterit dici de eē: q2 omne qđ est in ba (qualitercūqȝ est suba citra deū) ē p se: aut reductiue in gn̄e sube. Esse nō est p se in gn̄e (vt tu dicis.) ğ erit reductiue. Sȝ contra. qđ est reductiue in gn̄e reponit̄ vt pncipiū ipsi°: sȝ eē nō est pncipiū gn̄is sube. (q2 tale pncipiū est mā vel forma subalis: vel agēs substātiale. qđ est compositū.) ergo eē nullo modo poterit poni in genere substātie: vt pncipiū ¶ Qz si tu dicas: ꝙ eē lȝ nō sit pncipiū quo aliq̄d existit in genere substātie: est tn̄ pncipiū quo aliq̄d simplr existit. ¶ Cōtra. omne qđ ponit̄ in gn̄e vt pncipiū illius: est illud quo aliquid existit vt in tali genere (sicut appȝ discurrēdo p oīa pncipia genex.) sȝ eē vt tu dicis nō est illud quo aliq̄d existit. vt in genere sube. ğ nō pōt poni vt pncipiū ei°. ꝛ p ꝯn̄s nō poterit eē in tali genere reductiue. Neqȝ est in genere p se. ğ erit nihil ꝛ vnū chimericū. ponēdo ipm realr distinctū ab eēntia. ¶ Itē arguit̄ 7°. Dato ꝙ eēntia ꝛ eē distingueret̄ realr: ꝛ etiā eēt actus eēntie: sequeret̄: ꝙ in qualibȝ gn̄atione eēnt duo termi-

ni totales: ⁊ duo formales. ꝯñs est falsuȝ. ergo añs. ꝯñtia ꝓbaṫ ꝑsupponēdo duo: quoꝝ pᵐ est ꝙ ꝯpositū ꝑ se vnū ſit ex ꝑ se actu: ⁊ ꝑ se poᵃ. Ꝺ vult Arist. 8. metaph. vbi nullā aliā rōnē assignat: q̄re ꝯpositū sũbale est ꝑ se vnū: nisi qꝛ mā est ꝑ se poᵃ: ⁊ forma sũbalis ē ꝑ se actᵘ. Scd̄o ꝑsupponiṫ: ꝙ ēēntia est ꝑ se poᵃ respcū eē: ⁊ eē est ꝑ se actᵘ ēēntie. Ex hoc ꝯcludiṫ ꝓpositū: ꝙ illud qd̄ ꝯstituiṫ ex essentia ⁊ eē: erit ꝑ se vnū. Quo dato: sequiṫ ꝙ erūt duo composita hn̄tia ꝑ se vnitateȝ: quoꝝ vnū erit ꝯpositū ex mā ⁊ forma sũbali: alteꝝ erit ex ēēntia ⁊ eē: ſȝ vnūquodq; ꝯpositū ꝑ se vnū natū est eē terminᵘ totalis alicuiᵘ actiōis. g̊ in gn̄atiōe sũbali erūt duo termini totales: ⁊ etiam duo termini formales: quoꝝ vnus erit eē: ⁊ alter forma sũbalis. Qd̄ ꝓbaṫ: qꝛ ille est terminᵘ formalis gn̄ationis quo aliqd gn̄aṫ: sed ita est: ꝙ eē ⁊ forma sũbalis sunt hm̃. g̊ ⁊c̄. Probaṫ minor. eo mō q̊ aliqd est rō ēēndi: eoᵈ ē rō gn̄andi: ſȝ rō ēēndi est ipm̄ eē. g̊ erit ēt rō gn̄andi. Vel pōt formari ista rō sic. Eoᵈ q̊ aliqd gn̄aṫ: eoᵈ est. ſi ꝑ te ipm̄ ꝯpositū nō gn̄atur ꝑ eē: sic ꝙ eē ſit terminᵘ gn̄atiōis. g̊ nō habebit eē ꝑ ipm̄ esse. ꝯñs est falsuȝ. g̊ aliq̄ ꝓmissaꝝ: nō maior. g̊ minor. ¶ Itē argᵗ vltimo: seq̄reṫ: ꝙ dareṫ ꝓcessus in īfinitū in ēēntijs: qꝛ ſi ex eē ⁊ ēēntia ſit ꝯpositū per se vnū resultabit 3ᵃ entitas distincta realr̃ a ꝑncipijs cōstituētibᵘ: qꝛ nō est maior rō ꝙ ex mā ⁊ forᵃ resultet vna 3ᵃ entitas distincta realr̃ a suis ꝑtibᵘ: (vt tu ꝯcedis:) q̄ȝ ex eē ⁊ ēēntia. cū ſint ista ꝑ se poᵃ: ⁊ ꝑ se actᵘ: ⁊ g̊ ſicut ex illis duobᵘ resultat vna per se vnitas: ita resultabit vna ꝑ se ēēntia. Et tūc q̄reṫ de illa ēēntia: quō se hȝ ad eē vt ꝑus: ⁊ sic ꝓcedeṫ in īfinitū. Nec valet dicere: ꝙ eē nō ſit terminᵘ gn̄ōnis: qꝛ ipȝ nō ē: nec fit: ſȝ ē illud. q̊ aliqd ē: qꝛ sic ēt forᵃ nō dṙ eē: nec fieri: nisi rōne ꝯpositi. ⁊ tn̄ ē terminᵘ formal' gn̄ōnis ſȝ oēs. sic dōm ē de ipo eē: ⁊ q̄cūq; rō assignabiṫ ō eē ꝙ nō ſit terminᵘ: poterit assignari de forᵃ.

Dimissa ergo ista opione. ¶ Quātū ad 2ᵐ articulū ꝓ introductōe opionis 2ᵉ ꝯdictorie ad ꝑcedētē quā seq̄ṫ Doct. subti. ꝙ eē ⁊ ēēntia nō distinguunṫ realr̃: vidēdū est: qd itelligaṫ ꝑ eē: ⁊ qd ꝑ ēēntiā. ¶ Pro q̊ ꝑnōndū ē: ꝙ eē vnoᵈ accipiṫ ꝓ eē ēēntie. Alioᵈ ꝓ eē exn̄tie. Primoᵈ eē ⁊ ēēntia nō distinguuntur: nisi penes modū ꝯcipiēdi in ꝯcreto: ⁊ in abstracto q̄ distictio ē distinctio rōnis: qꝛ penes modos ꝯcipiēdi logycales: q̄ sūt intētōales: ⁊ entia rōnis: ⁊ hoc mō itelligit Sco. in 3. sniaꝝ. di. 6. q. pᵃ: ꝙ esse ⁊ ēēntia distiguūṫ quēadmodū dcm̄ ē. 2ᵒᵒ eē accipiṫ ꝓ eē existere: ⁊ tūc tale eē ī portat exn̄tiā actualē q̄ ē modus ītrinsecᵘ ēēntie ⁊ q̄ditatis. ¶ 2ᵒ est aduertēdū ꝙ eadē res ē ēēntia ⁊ q̄ditas. Res. n. q̄ hȝ esse exn̄tie: vel saltē cui nō repugnat eē exn̄tie dṙ ēēntia. ⁊ ille res qbᵘ sic repugnat eē existere: nō habent rōnē ēēntie: neq; dn̄r ēēntie. Idō chiᵘ: aut entia ipossibilia nō dn̄r hr̄e ēēntias: ita ꝙ essentia vel est res ꝯiuncta cū exn̄tia: vl' cui nō repugnat existere. Quiditas aūt est eadē res vt abstrahit ab exn̄tia: ⁊ q̄ditas est oē illud qd̄ icludiṫ ēētialr̃ in alio: ⁊ q̄ditatiue: vel ꝑtinet ad q̄ditatē ⁊ essentiaȝ rei: siue illud ſit diffinibile: siue nō. ¶ 3ᵒ est aduertēdū: ꝙ ēēntia ⁊ q̄ditas se hn̄t: sic supiᵘ ⁊ iferiᵘ. oīs. n. ēēnᵃ ē q̄ditas: cui saltē nō repugnat plibᵘ cōicari: ⁊ nō eꝯ. Qd̄ declaṫ: qꝛ in dīna nā sūt multe q̄ditates ⁊ formalitates: ēt ſm̄ Ar. s. q̄ditas intellectᵘ: volūtatis: entis sũbe ⁊ spūs: ⁊ tn̄ est vnica essentia: ⁊ rō est illa: qꝛ ille q̄ditates dn̄r hr̄e ꝓpriū esse ēēntie: qbᵘ nō repugnat eē: ⁊ hr̄e esse sine altero: ſȝ iste q̄ditates in deo nō pn̄t esse: aut existere sine ēēntia dīna ⁊ exn̄tia eiᵘ. g̊ iste q̄ditates nō sunt plēs ēēntie. Ex q̊ seq̄ṫ: ꝙ ēēntia ⁊ q̄ditas lȝ ſint idē ſȝ rē: tn̄ dn̄t: qꝛ ēēntia est illud: cui nō repugnat eē: q̄ditas āt est illud qd̄ exꝑmiṫ ꝑ diffōnē: ⁊ ꝑtinet ad quiditatē rei.

¶ Vlteriᵘ 4ᵒ est aduertendū ſm̄ docto. subti. in q̊libeto. q. 9. ꝙ esse accipiṫ duobᵘ modis: ⁊ silr̃ ēēntia. vnoᵈ ꝓut eē est illō q̊ aliqd recedit a nō eē: ⁊ ꝑ illud aliqd recedit a nō esse: ꝑ qd̄ est ex̄ suā cāȝ ⁊ itellcm̄: ⁊ illoᵈ vnūqdq; qd̄ est ex̄ poᵃᵐ sue cāe ⁊ intellcm̄ hȝ ꝓpriū esse: ⁊ vt sic dṙ hr̄e ꝓpriā ēēntiā: ⁊ illoᵈ mā ⁊ forma in ꝯposito sũbali hȝ ꝓpriū esse ⁊ ꝓpriā essentiā. Alioᵈ accipiṫ eē ꝓ actu vltiᵒ ipsiᵘ rei: cui nō aduenit actᵘ vlterior: ⁊ illoᵈ esse est illud q̊ aliqd vltimate est: ⁊ illud nō est rō vlteriᵘ essendi. sicut suppositū sũbale: ⁊ solū illud sic hȝ eē: ⁊ etiā ēēntiā.

His positis. Pono tres ꝓpōnes: q̄ꝝ pᵃ est ista. Esse ēēntie ⁊ exn̄tie nō hn̄t ordinē duratiōis ⁊ origīs iter se: ita ꝙ essentia duratiōe ꝑcedat ipsaȝ exn̄tiā: vel origineṫ ēēntia ꝑus: q̄ȝ exn̄tia: aut ꝙ existentia origineṫ ab ēēntia. ¶ Ista ꝓpō pȝ q̄tū ad ꝑmaȝ ⁊ scd̄aȝ ꝑtē. Qꝛ qd̄cūq; est ꝑus duratōe alio est singulare ⁊ exn̄s: qꝛ duratio est ꝯditio exn̄tis inquātū exn̄s est: ſȝ ēēntia vt essentia de se nō existit: ſȝ abstrahit ab exn̄tia: cū ſit indn̄s ad existere: ⁊ nō existere. g̊ ēēntia nō ē ꝑor duratōe exn̄tia. ¶ Et vlteriᵒ seq̄ṫ ꝑ eādē rōnē: ꝙ nō est ꝑor origine: qꝛ quicqd origīnaṫ est exn̄s. ¶ Et ꝓpō vlteriᵘ pȝ q̄tū ad 3ᵃᵐ ꝑtē. s. exn̄tia nō origīnaṫ ab essentia: qꝛ nullū eē reale: ⁊ in actu origīnaṫ ab eo qd̄ nō est in actu. exn̄tia est ens reale ⁊ in actu: cū ſit realitas ⁊ actualitas rei. essentia aūt (circūscripta exn̄tia) nō est in actu: ſȝ indn̄s ad actū: ⁊ poᵃᵐ. g̊ inter ēēntiā ⁊ exn̄tiaȝ nō est ordo origīs. ¶ 2ᵃ ꝓpō est ista. Inter ēēntiā ⁊ exn̄tiā est ordo nāe: qꝛ ordo nāe ē iter illa: quoꝝ vnū ꝑsupponit reliquū: ſȝ exn̄tia ꝑsupponit ēēntiam: ⁊ nō eꝯ. g̊ ēēntia est ꝑor nā exn̄tia. ¶ Itē qd̄ ꝯpetit alicui ꝑ se in ꝑmoᵈ est ꝑus nā: eo qd̄ ꝯpetit ei ꝑ accn̄s: ſȝ ēēntia ꝯpetit rei ꝑ se i ꝑmoᵈ. exn̄tia āt nō: ſȝ ꝑ accn̄s: qꝛ accidit ēēntie ꝙ ſit in actu actualitate exn̄tie ꝓpter indn̄tiā quā hȝ ēēntia ad actū: ⁊ potentiaȝ ⁊c̄. ¶ 3ᵃ ꝓpō est ista. Essentia ꝑcedit ordine ꝑfectiōis ipsaȝ exn̄tiā. ꝓbaṫ. Illud qd̄ ꝑtinet directe ad genus sũbe: est ꝑfectiᵘ q̄cūq; alia ꝑfectiōe 2ᵒ sibi aduenienter: q̄ nō ꝑtinet ad illud genᵘ: ēēntia ē hm̃: ⁊ nō exn̄tia. g̊ ⁊c̄. Maior vṙ nota: qꝛ cū ꝑdicamētū sũbe dicaṫ esse ꝑfectissimū iter alia: qcqd ē directe in illo: est ꝑfectiᵘ q̄cūq; nō exn̄te in illo. Minor ꝓbaṫ: qꝛ ꝑdicamēta sunt de eē ēēntie: ⁊ nō de eē exn̄tie. vt hȝ Boetiᵘ sup ꝑdicamēta: qd̄ ꝓbaṫ ab ipso: qꝛ ſi ꝑdicamēta eēnt de eē exn̄tie: rosa in hyeme nō eēt in ꝑdicamēto. ¶ Confirmaṫ ista 3ᵃ ꝓpō. Nobilissima ꝑfectio cōpetit cuicūq; ꝑ suum ꝓpriū genus: ⁊ ꝑ suā ꝓpriā dn̄aȝ. idō hō est ꝑfectior asino: qꝛ hȝ dn̄iam nobiliorē ēēntialē q̄ȝ ſit dn̄a asini: ſȝ genus ⁊ dn̄tia ꝑtinēt ad q̄ditatē ⁊ ēēntiā rei. exn̄tia aūt nō. g̊ (cū essentia ſit illud ꝑ qd̄ nobilissima ꝑfectio ꝯpetit rei: ⁊ nō exn̄tia) ēēntia est nobilior exn̄tia. ¶ Et ꝯfirmaṫ 2ᵒ. Certū est ꝙ hō plus excedit asinū in ꝑfectōe: q̄ȝ hō in poᵃ hoieȝ in actu: ſȝ ita est ꝙ hō excedit asinū ꝑ ēēntiā. ⁊ hō in actu hoiem in potētia excedit ꝑ exn̄tiam. g̊ relinquiṫ ꝙ essentia est q̄d ꝑfectiᵘ exn̄tia. Maior assumpta vṙ nō. qꝛ hō in poᵃ ⁊ hō in actu sunt eiusdē spēi: cū habeāt eādē diffōnē. hō āt ⁊ asinus sunt alterius spēi: mō illa q̄ sunt diuersaꝝ spērū hn̄t maiorē dissimilitudinē in ꝑfectione ⁊ in equalitate q̄ȝ illa q̄ sunt eiusdē spēi: q̄re sequiṫ ꝓpositū.

Ex istis ꝓpōnibᵘ. Iā quātū ad 3ᵐ articulū rn̄deṫ ad q̄situ: ponēdo q̄tuor ꝯclōnes: q̄rū ꝑma est ista. Esse ēēntie ⁊ exn̄tie nō distinguunṫ formaliter. Ista ꝯclō ꝓbaṫ sic. Illa q̄ sunt oīno idē ſm̄ diffinitiōeȝ nō distinguunṫ formalr̃: ſȝ eē ēēntie ⁊ exn̄tie sūt hm̃. qd̄ ꝓbaṫ: qꝛ hō nō dṙ eē alterius rōnis formalis vt in potētia: aut in actu: ſȝ actus nō addit ad ēēntiā: nisi exn̄tiā. g̊ existentia nō distinguiṫ formaliter ab essentia. ¶ Et ꝯfirmaṫ.

Qđ distinguit formalr ab alio: si addat illi cõstituit aliquid formalr distinctũ. sicut pʒ inductiue in oĩbus hñtibus distinctas formalitates. Sʒ exñtia addita nature ꝛ eẽntie nõ ꝯstituit aliquid formalr distinctũ ꝛ alteri⁹ rationis ab eẽntia ꝛ nã siue exñtia. ḡ relinquit ꝙ exñtia nõ distinguit formalr ab essentia. ℂ Scđa ꝯclo. Essentia ꝛ exñtia non distinguunt realr. ista ꝯclo pbat tripl'r. pmo sic: qꝛ in eẽntialr ordinatis ꝛ realr distictis p aliq̃ potẽtiã videt pus posse separari a posteriori. sic ꝙ nõ implicat ꝯtradictionẽ ex rõne poris: vt pus est esse sine posteriori: sʒ ita est ꝙ eẽntia nõ põt separari ab exñtia p aliq̃ potentiã. ḡ ꝛc. Maior ṗsupponit p nũc: ꝛ pʒ ex his q̃ diximus circa tractatũ formalitatũ ad mentẽ Doct. subti. minor aũt pbat: qꝛ actio cuiuscũq; potẽtie pductiue terminat ad exñs ꝛ singulare: qꝛ actiões sunt singulariũ. ex pmo metaph. sʒ oẽ qđ est singulare exñs: nõ põt separari ab exñtia. ḡ ꝛc. ℂ Scđo pbat. Qđ manet alio nõ manẽte: vr hẽre aliquã realitatẽ: sʒ eẽntia sine exñtia nullam hʒ realitatẽ: qꝛ exñtia rei est actualitas ꝛ realitas rei. ḡ ppositũ. ℂ Itẽ 3º. que distiguunt realr se hñt sicut res: ꝛ res: qꝛ distinctio realis est inter rẽ ꝛ rẽ: sʒ eẽntia ꝛ existẽtia non sunt hᵒ: qꝛ res loquẽdo de vera ꝛ reali re est tñ existẽs: ꝛ ꝯuertit cũ ente in actu actualitate existẽtie put hʒ videri in tractatu nr̃o ṗallegato circa pncipiũ. ℂ 3º ꝯclo. Essentia ꝛ existẽtia distinguunt: sicut q̇ditas ꝛ modus itrinsecus. Probat: qꝛ modus itrinsecus est ille qui adueniẽs vel discedẽs a re nõ variat ei⁹ rõnẽ formalẽ vel ꝯstituti p ipm. Sʒ exñtia nõ variat rõnem formalẽ essentie: neq; etiã ꝯstituti: vt pbatũ est: qꝛ hõ exñs nõ distinguit formalr ab hoie in potẽtia. ḡ ꝛc. ℂ Quarta ꝛ vltima ꝯclo. Eẽntia ꝛ eẽ existere distinguunt ex natura rei. Probat illa ꝯclo: illa nõ sunt penitus idẽ: quoꝝ vnũ est indñs ad alterũ: ꝛ ad oppositũ ipsius circũscripto omni ope itellectus. Ista ppõ pʒ: sʒ eẽntia est indñs ad existere ꝛ nõ existere nullo itellectu cõsiderãte. vt ẽt ꝯcedũt aduersarij. ḡ ꝛc. ℂ Et ꝯfirmat pmo. Qꝛ illa que sunt penitus idẽ: q̇cq̇d cõpetit vni: cõpetit alteri: ꝛ q̇cq̇d repugnat vni: repugnat etiã alteri: sʒ poᵉ obiectiue repugnat exñtie reali: ꝛ nõ repugnat eẽntie. ḡ ꝛc. ℂ Cõfirmatur hoc 2º. Illud qđ accidit alicui: hʒ aliquã distinctionẽ ex nã rei ab illo: qꝛ nihil idẽ accidit sibi ipsi: sʒ exñtia accidit essentie. ḡ ꝛc. Minor pbat. Si .n. exñtia nõ accideret eẽntie. ḡ eẽt de rõne sui. ḡ nõ posset quiditas ꝛ eẽntia intelligi sine exñtia: qꝛ nihil põt distincte intelligi sine eo qđ est de eẽntia sui. Oppositũ tñ experimur: qꝛ itelligimus eẽntiã intellcũ diffinitiuo: cũ diffinitio sit ipsius eẽntie vt abstrahit ab existentia. vt hẽtur .7. metaphysi. tex. ꝯmẽ. 53. ḡ eẽntia nõ est oĩno idẽ cũ exñtia. ℂ Cõfirmat hoc 3º. Essentia cõpetit rei p se in pmo mõ. ꝛ exñtia p accidẽs. ḡ eẽntia ꝛ existẽtia nõ sunt idẽ oĩno.

Quibus premissis. Quãtũ ad vltimũ articulũ: Rñdet ad argũ i pncipio qõnis: ꝛ pº ad auctẽtẽ Alg. dicẽdo ꝙ illa auctoritas facit p 4ᵃ ꝯclone q̃tenus iter eẽ ꝛ eẽntiã fundat distinctio seu nõ idẽtitas ex nã rei. Sʒ ex hoc nõ sequit distinctio realis iter eẽntiã ꝛ eẽ. ℂ Ad 2ᵃᵐ auctẽ q̃ ẽ Aui. põt rñderi pmittẽdo: ꝙ eẽntia (extendẽdo nomẽ essentie) q̃dã simplr determiat ad eẽ existere: q̃dã determinatur ad nõ eẽ. Quedã est cui ꝯtingẽs ẽ eẽ. Et q̃dã cui ꝯtingẽs ẽ nõ eẽ. Prima eẽntia ẽ nã simplr necia q̃ sic determinat ad eẽ: ꝙ nõ hʒ poᵃᵐ itrinsecã p quã possit nõ esse. Scđa eẽntia dr̃ eẽ eẽntia ipossibilis: q̃ sic determiat ad nõ eẽ: ꝙ nõ hʒ poᵃᵐ ad eẽ. Tertia ꝛ 4ᵃ essentia est q̃lʒ nã possibilis: cui ꝯtigẽter ꝯpetit eẽ: aut nõ eẽ. Hoc stãte potest dici fm vnã opionẽ: ꝙ in nã necia eẽ existere est de eẽntia talis nãe. sicut nõnulli Scotiste ponũt: ꝙ exñtia est de rõne formali eẽntie diuine. Sic fm istos in quolʒ necio eẽ est de rõne formali eẽntie. in alijs ãt nõ. ℂ Sʒ ꝯ istã opionẽ instat: qꝛ ista rñsio nõ est ad mentẽ Doct. subti. Tenet .n. ipse Doctor: ꝙ q̃cũq; sunt in creaturis: ꝛ in deo: sũt eiusdẽ rõnis formalis: sʒ exñtia repit in vtroq;: tã in deo q̃ in creatura: ꝛ exñtia in creatura nõ est de q̇ditate essentie fm ipm. ḡ nec exñtia sic erit de q̇ditate eẽntie diuine. ℂ Et improbat hoc etiã rõne duplici. pma. Quecũq; duo in suis ꝯceptibus formalibus simplicissimis ꝛ abstractissimis nõ se inuicẽ formalr icludũt: in nullo inferiori vniunt: vt vnũ sit idẽ formalr alteri. (Ista ppositio pʒ: qꝛ si ꝯceptus formalis vnius nõ icludit formalẽ ꝯceptũ alterius) manẽtibus istis sub ppria rõne in aliquo (vnũ nõ includit formalr alterum.) Sʒ ita est ꝙ exñtia ꝛ eẽntia sic in suis ꝯceptib⁹ formalibus distinguunt. vt pʒ p Boetiũ sup pdicamẽta volentẽ ꝙ pdicamẽta sint de eẽ eẽntie: ꝛ nõ de eẽ exñtie. ḡ ꝛc. ℂ Itẽ quãdo duo ꝯceptus sunt ordinati ad aliquẽ vnũ 3ᵐ ꝯceptum: si ꝯceptus pꝛior nõ est idẽ formaliter illi tertio: nec posterior sic erit idẽ: sʒ ita est: ꝙ ens importat conceptũ ad quẽ isti alij ꝯceptus ordinant. s. ꝯceptus vnitatis: veritatis: ꝛ aliarũ passionũ entis: ꝛ isti cõceptus sunt ppinquiores enti q̃ exñtia (qđ pbat: qꝛ passiões entis cõpetunt p se 2ᵒ: ipsi enti. exñtia aũt cõpetit nõ p se in pmo: neq; in 2ᵒ.) ḡ sicut passiones entis distinguunt formalr ab ente: sequit etiã ꝙ exñtia. ℂ Sʒ ꝯ: qꝛ dictũ est ꝙ eẽ existere nõ distinguit forma' ab eẽntia. ℂ Rñdet ꝙ lʒ nõ distinguat formalr positiue: distinguit tamẽ formaliter negatiue. sic ꝙ non est de intellectu formali essentie vt eẽntia est. pmo: intelligẽda est pma ꝯclo posita supi⁹. scđo mõ intelligit hec rõ nũc adducta. drĩa inter distinctionẽ formalẽ positiuã ꝛ negatiuã pʒ in tractatu nostro formalitatũ vbi agit de distõne formali. ℂ Ideo rñdẽdũ ẽ ad scđam auctoritatẽ alr. Premittendo ꝙ accidẽs põt accipi trib⁹ modis. vno: p eo ꝙ accñtalr pficit rẽ in suo eẽ cõpleto atq; pfecto: sic albedo ẽ accñs hois: alio: p eo qđ extraneat a ꝯceptu formali ꝛ q̇ditate alicuius: eo mõ q̃ drĩa dicit accidere generi: ꝛ iferius accidere suo supiori: ꝛ tale accñs nõ est accñs pmo. Tertio dicit accñs qđlibʒ mutabile: cuius eẽ ẽ cõtingẽs. Loq̃ndo de accidente pmo mõ: nulla exñtia in aliquo ẽ eius accñs. Sʒ 2º mõ capiẽdo accñs: exñtia in quolibʒ siue sit creatũ: siue increatũ est eius accñs. p quãto in nullo tali q̇ditatiue icludit: sʒ est modus sue q̇ditatis. Si capiat 3º mõ: sic in quolibʒ creato: eẽ est accñs. quatenus tale esse est mutabile. In increato aũt cũ excludat oẽm mutabilitatẽ ꝛ ꝯtingẽtiã: esse nullo mõ est accñs eius: ꝛ ita itelligit ꝙ ens increatũ est de se suũ eẽ. quatenus tale icõmutabilr ꝛ necio sequit suã essentiã. ℂ Ad algaçelẽ ꝛc. pʒ rñsio ex dictis: ꝙ. s. diuersũ est eẽ: ꝛ qđ est: ppter distinctionẽ rei a sua exñtia que distinctio est ex nã rei: sʒ nõ realis. ℂ Ad ratiões rñdet. Et pmo ad pmã in q̃ consistit totũ fundamẽtũ opiniõis Tho. ꝙ. vʒ. sõ essentia distinguit ab eẽ realr: qꝛ eẽntia est indñs ad eẽ ꝛ nõ esse. Rñdet negãdo istã ppositionẽ: qñ aliq̇d est indñs ad vnũ ꝛ ad oppoᵐ ei⁹: ꝙ distinguat realr ab illo: nisi addẽdo ꝙ illud indñs hẽat verã ꝛ ppriã realitatẽ: ppterea qꝛ distictio realis est iter rem: ꝛ rem: loq̃ndo de re exñtie vel subsistẽtie: nõ aũt de re eẽntie. Uñ iter hoiem in potẽtia obiectiua ꝛ asinũ in potẽtia obiectiua nõ est distinctio realis actualis: qꝛ ista non se hñt sicut res ꝛ res illo mõ. Eẽntia aũt vt distinguit ab eẽ existere: nõ ẽ res isto mõ: neq; hʒ ppriã ꝛ verã realitatẽ: cũ sua realitas sit existẽtia ꝛ actualitas. ḡ vt sic: eẽntia nõ distinguit realr ab

esse. ¶ Ad 2m quū tu dicis: ꝙ vnūqdq creatū est cōpositū ex actu ⁊ potētia. Si tu intelligas ꝙ ista cōpō ex actu ⁊ potētia sit ex re ⁊ re positiuis: negat. Si aūt itelligas ꝙ ista cōpō sit: sicut ex habitu ⁊ p̄uatiōe: ɔcedit. Primuʒ ꝓbat: q2 accipio ista ɔponētia q̄ sūt act9 ⁊ po a ꝑ te: ⁊ sint A. ⁊ B. ⁊ q̄ro: aut a. ⁊ b. sunt cōposita sic ex actu ⁊ poa: aut nō. Si dicas ꝙ sūt cōposita. q̄ro de cōponētib9 vt p̄us: ⁊ sic: aut erit ꝓcessus in ifinitū: aut oʒ stare in hoc: ꝙ aliqͦd creatū nō est ɔpositū tali ɔpōne. 2m dcm ꝓbat: q2 nullū ens creatū hʒ entitatē ſm oēʒ gradū ꝑfectiōis ꝗ natus ē competere entitati i se: ꝑꝑ qͦd caret illo gradu entitatis inq̄ztū ē ens: ⁊ ita dr̄ eē p̄uatuʒ illo gradu inq̄ztū est ens: lʒ nō sub rōne ꝓpa specifica: eo mō q̄ dr̄. 5. metaph. ca. d p̄uatiōe: ꝙ talpa ē p̄uata visu inq̄ztū aial: nō tn̄ inq̄ztū talpa. sic dr̄ in ꝓposito: ꝙ oē ens creatū ē ɔpositū ex ente: ꝓ q̄ʒto icludit ipm: ⁊ ex p̄uatiōe alicui9 gradus entitatis: ⁊ ita ex positiuo ⁊ p̄uatiuo: seu ex actu ⁊ poa: intelligēdo ꝑ actū aliqd positiuū: ⁊ ꝑ poam aliqd p̄uatiuū. Sʒ lʒ sic includat ipm ens creatū: habitū ⁊ p̄uationē: nō tn̄ itelligo ꝙ ipsa p̄uatio sit de essentia entis creati cū nulla p̄uatio icludat q̄ditatiue i ente positiuo: sʒ itelligo ꝙ ad eē q̄ditatiuū entis creati seq̄t talis p̄uatio: ⁊ ita ɔñter seu cōcomitāter ipa creatura ē p̄uatio seu ens p̄uatiuū: ñ tn̄ q̄ditatiue. ¶ Ad ɔfirmatōeʒ rn̄r: ꝙ q2 vnūqdq est ɔpositū ex actu ⁊ poa mō p̄dicto: seq̄t q̄lʒlibʒ creaturā eē in potentia obiectiua ꝓ q̄ʒto pōt eē termin9 pot ꝓductiue simpliciter. ¶ Q2 si tu arguas ɔfirmādo argm Tho. q2 ois creatura: aut ē purus act9: aut pura poa: aut ɔposita ex actu ⁊ poa: nō p̄mo: aut scdo mō. g 3o mō. ¶ Rñdeo ꝙ argm nō ɔcludit: ꝙ creatura sit ɔposita ex actu ⁊ poa: sicut ex re ⁊ re: sʒ solū eo mō q̄ diximꝰ. vn̄ ista ɔpō nō solū tenet ⁊ ɔcedit in oib9 citra deū a theologis: verū ēt ab Ar. q2 lʒ poneret q̄lʒ itelligētiā citra p̄mā esse actū purū p̄uatiue (ꝑ p̄uationē ois potētialitatis ad aliq̄ʒ formā siue subalē siue accn̄talē: vt hʒ videri de mēte sua in. 12. metaph. ⁊ de mēte Cōmē. ibidē. ɔmē. 30. ⁊ 41. vbi negat oēm potētialitatē in sempiternis ⁊ necarijs) tn̄ nō poneret ipse Ar. siue Cōmētator q̄lʒ itelligētiā citra p̄mā eē actum puꝝ positiue ꝑ iclusionē ois actualitatis ⁊ ꝑfectōis possibilis repiri in entib9. vt de se pʒ. q̄re ⁊c. ¶ Ad 3am rōnē p̄ncipalē dr̄: ꝙ quotiēs dr̄ cā totiens dr̄ ꝑ se: ⁊ ex se. sic. n. cā q̄dā est formalis: q̄dā est efficiēs: ita pōt dici aliqd eē ex se tale formalr̄: ⁊ aliqd esse ex se tale effectiue: nec ista duo ɔ̄dicūt. s. ꝙ aliqd sit ex se formalr̄ tale: hoc ē itrinsece ⁊ q̄ditatiue: ⁊ tn̄ ab alio effectiue. vn̄ ɔcedim9 musca3 eē subam ex se formalr̄: ⁊ tn̄ nō eē subam ex se effectiue. Q2 nulla suba dr̄ eē suba ex se formalr̄: ⁊ a se effectiue nisi ds. vt ēt hʒ ɔcedere san. Tho. de mente Ar. volentis oēm itelligētiā scdaʒ depēdere effectiue a p̄a. ¶ Ex ista distīōne appʒ rn̄sio ad argm: ɔcedēdo ꝙ illd qͦd ē ex se tale: nō ē illud qͦd est ab alio tale. Si tu accipias vniformiter ⁊ in eodē gn̄e cāe ly ex se. Sʒ si tu itelligas difformiter ly ex se accipiēdo formalr̄: ⁊ ly ab alio effectiue: nego illā ꝓpōnē assumptā intelligendo: ista distingui realr̄. ⁊ tunc negat minor q̄ accipit sub illa maiore: ꝙ hō sit sua suba ex se effectiue: imo ē ab alio: ⁊ sicut hō ſm exn̄tiā ē ab alio effectiue: ita ēt ſm eēntiā: q2 esse eēntie ⁊ exn̄tie nō sepant in gn̄atōe ⁊ corruptōe. vt allegatū ē supius de mēte Ar. in. 4. metaph. Et ꝑ h̄ mlta arg9 ɔsilia soluūt. ¶ Cōtra istā rn̄sionē istat: q2 vr̄ ꝙ eēntia abstrahat ab oi motu: ⁊ ab oi mutatiōe. ⁊ ꝑ ɔn̄s ab efficiēte. g ista nō ē ab alio effectiue. ¶ Et ɔfirmat. Q2 eēntie reꝝ ſm Ar. dnr̄ eē eterne ⁊ icōmutabiles. g nō sunt effectibiles: ⁊ ꝑ ɔn̄s nō depēdētes ab efficiēte. ¶ Ad hoc rn̄det: ꝙ eēntia ſm rōnē eēntie vt p̄or nā exn̄tia abstrahit ab oi motu ⁊ mutatione: ita ꝙ p̄cise ɔsiderata ſm suam rōnē formalē abstrahit ab oib9 his q̄ sibi isunt ꝑ accn̄s: tn̄ includēs ea q̄ ɔpetunt rei in p̄mo: dicēdi ꝑ se: aut in scdo: ⁊ vt sic abstrahit ab oi efficiēte: sʒ eēntia nō ɔsiderata sic p̄cise: sʒ in ordine ad exn̄tiā: ⁊ ad ea q̄ sibi isunt ꝑ accn̄s: non abstrahit ab efficiēte: neq a motu: aut mutatiōe. Ita ꝙ licʒ ista q̄ditatiue ⁊ formalr̄ nō includat: tn̄ ista sunt sibi cōpossibilia: ⁊ sic itelligo eēntiā eē effectibilē. Loq̄ndo de eēntia creata. Q2 q̄cūq res creata ꝓducit ſm esse exn̄tie: ꝓducit ēt ſm esse eēntie. ¶ Ad ɔfirmationē de eternitate alr̄ diximꝰ. Qͦd eēntia ē eterna negatiue: non positiue. Negatiue: q2 nō ē ex tpe: neq icludēs de se coexn̄tiā ad q̄lʒlibʒ ꝑtē tpis. Sʒ tn̄ nō ē eterna positiue: q2 eternitas positiue ē ɔditio exn̄tis: ⁊ illi9 qͦd hʒ coexn̄tiā ad q̄lʒ dr̄iaʒ tpis de se ⁊ formalr̄. Cōsilr̄ vr̄ d icōmutabilitate: ꝙ ē icōmutabilis ⁊ necc̄ia eēntia rei negatiue: non positiue. Negatiue: q2 non est poīe aliter se hr̄e in sua rōne formali ⁊ quiditate: non tn̄ eēntia ē necc̄ia positiue: q2 tale necc̄iū positiue est qͦd de se hʒ exn̄tiā idefectibilē: qͦd nō ɔpetit eēntie ⁊ q̄ditati create. ¶ Ad 4m. Rn̄det negādo maiorē: ꝓ quo ē nōndū ꝙ ens subsistēs ſm significationē vocabuli ē ens incōicabilr̄ exn̄s: sicut ē suppositū in nā subali: seu in gn̄e sube: vn̄ solū illd suppositūʒ dr̄ subsistēs qͦd nō ē alteri cōicabile: tn̄ capiēdo subsistēs ꝓ exn̄te: dico ꝙ aliqͦd ē subsistēs ex se: ⁊ a se. Isto mō ē tm̄ vnū subsistēs qͦd est ds: q2 de se existit: ⁊ a nullo hʒ suam exn̄tiam. Aliqͦd subsistit ex se: ⁊ nō a se: sicut suba creata. hʒ. n. ex se itrinsece ⁊ formalr̄ (lʒ nō q̄ditatiue) subsistētiā ꝑ quā subsistit: sʒ tn̄ nō subsistit a se: sʒ ꝑ dependētiaʒ ad p̄mā cām a qua in exn̄tia eēntialr̄ depēdet. Aliqͦd vͦo nō subsistit: nec a se: nec ex se. sed in alio existit: absolute tn̄: q2 suū eē nō est ad aliquē terminū. Et isto. accn̄s absolutum existit in suba: ⁊ rōne sube subsistit: sʒ tale accn̄s in alio subsistēs: nō subsistit ad aliud: hoc est ad aliquē terminū: sic ꝙ sua entitas sit relata ad terminū: q2 cū sit entitas absoluta: ñ refert ad aliquē terminū. aliqd vͦo vltimo subsistit in alio: ⁊ ad aliud: sicut oē accn̄s respectiuū. Per hoc rn̄det. ꝙ oē subsistēs ex se: ⁊ a se: est ifinitū: sed negat ꝙ eēntia creata. s. suba: subsistat ex se: ⁊ a se. Et ad ꝓbationē cū dicis. Albedo si eēt subsistēs alteri nō iherens eēt ifinita. Nego istā ꝓpōneʒ: ⁊ ad ꝓbationē cū tu dicis: ꝙ hr̄et totā ꝑfectioneʒ sue sp̄ei: negat hoc: q2 si aliqͦd indiuiduū alicui9 sp̄ei ex hoc solo ꝙ nō est in mā: haberet totā ꝑfectionē sp̄ei: (cū ipa q̄ʒtū est ex se: possit esse in ifinitis idiuiduis: q2 sibi nō repugnat sic eē in ifinitis ex sola cā p̄uatiua: q̄ est carere mā: ⁊ nō eē in subiecto) videret ꝙ ipm idiuiduū hr̄et ꝑfectionē ifinitā. Sʒ qcqd potest hr̄e ꝑfectionē infinitā est ifinitū: q2 in necc̄ijs nō differt eē a posse. g ipa sp̄es ꝑ sepationē a mā hr̄et ꝑfectōeʒ ifinitā: ⁊ ita sp̄es ipsa nō hr̄et determinationē: specificationē: ⁊ limitationē ab vltima sua dr̄ia q̄ dr̄ia vltia addita generi ɔstituit sp̄em. Cōseq̄ns vltimū illatuʒ est incōueniēs: q2 si p̄cise aliqͦd indiuiduū accn̄tis sepet a mā (nihil positiue faciēdo: aut ponēdo circa ipʒ) ex sola sepatiōe ⁊ carētia māe nihil de nouo esset in ipo accn̄te qͦd nō p̄fuerit. g sicut antea nō erat ifinitū: ita nec mō: vt sepat a suo subiecto. Si aūt tu intelligas: ꝙ forma sepata a mā nō hʒ eē ꝑticipatū nisi ab ipa mā: q̄si talis forma numeret ⁊ diuidat ꝑ ipsaʒ māʒ (loq̄ndo de mā in q̄) ꝓpō tua assumpta est falsa: ⁊ petis p̄nm ɔ̄ me: q2 dico formam specificā posse ꝑticipari: diuidi: ⁊ nūerari: aliter q̄ʒ ꝑ materiā: q2 dico ipsam nūerari ⁊ diuidi ꝑ ꝓꝑetates indiuiduales q̄ sunt ipe hecheitates. ¶ Per hoc pʒ ad vltimū ɔcedēdo. Q2 nullū subsistēs ex se ⁊ a se est creatū: sed bn̄ subsistēs ex se. ⁊ nō a se ponit esse creatū. Et ad ꝓbatōeʒ

respondeo. subsistēti pmo mō ꝯpetunt nobilissime cōditiones: ⁊ non scđo mō. Et sic pꝫ ad istā qōnem.

¶ Quecūqꝫ in eadem substātia entia differentiaꝫ habēt: eadē ꝓ specie bis opposite dicta. Ante textū cōmēti. XVI. Questio. VII.

Queritur vtꝝ plura accidētia possint eē in eodē subto vno sꝫ nūeꝝ: que pcise distinguātur numeraliter. Et argr̄ ꝙ nō: qꝛ a quo res hꝫ entitatem: hꝫ vnitatē: sꝫ ita est ꝙ accñs hꝫ entitatē a subo. g̊ hꝫ vnitatē a subto. g̊ si subꝫ est vnū nūero: accñtia que non hñt aliaꝫ drīam ꝙ̄ numeralē: erunt vnū numero. ¶ Et ꝯfirmaṫ: qꝛ sicut vnitas specifica est ab vna forma fm̄ specieꝫ: ita vnitas numeralis est ab vna mā fm̄ numeꝝ (fm̄ Aꝝ. 5. metaphy. cap°. de vno.) Sꝫ ita est ꝙ subm̄ est mā accidētis. g̊ si subm̄ ē vnū nūero: accñs erit vnū tali vnitate.

Ad oppositū tn̄ argr̄. In cā extrinseca alicuius stāte vnitate: pōt eē pluralitas in effectu: sꝫ ita est ꝙ subm̄ est cā extrinseca respectu accñtium. ergo stante vnitate in subiecto possunt plurificari (ipsa accidentia.

In ista qōne sic pcediṫ. qꝛ pmo ipugnatur fundamentū cuiusdā opinionis. Scđo improbatur ipsa opi. in se. Et tertio rñdetur ad argumēta.

Primo arguiṫ ꝯ fundamētū opi. sancti Tho. Fundamentū ei° est: ꝙ qꝛ accñs hꝫ entitateꝫ a subto: hꝫ vnitatē. ⁊ ex hoc ꝙ hꝫ vnitatē: q̄lis erit vnitas in subto: talis erit vnitas in accñte. ¶ Contra hꝫ fundamentū argr̄. Aut eñ itelligit ꝙ accidens hꝫ vnitatem a subiecto formalr: aut effectiue: aut materialr. Si formaliter: tūc est sensus ꝙ vnitas subiecti formalis est vnitas accidētis: maxime fm̄ istam opi. que dicit ꝙ ens nō habet entitatē formaleꝫ nisi per subam: sed si vnitas subiecti est vnitas formalis accñtis. ergo nō poterit esse accidens: neqꝫ itelligi sine suo subiecto. Probatur ꝯña: qꝛ īpossibile est aliqd eē: aut intelligi sine ꝓpria vnitate formali: sꝫ vnitas subiecti est hm̄. ergo ⁊c̄. Si tu intelligis ꝙ accñs hꝫ vnitatē effectiue a subto: Tunc sic stante vnitate in cā efficiente pōt esse pluralitas in effectu. g̊ dato ꝙ subm̄ sit vnuꝫ numero: pōt plurificari ipm accñs: qđ est effectiue ab ipso subto. ergo non pbaṫ itentuꝫ: ꝙ vnitas subti sit cā vnitatis accñtis adequate: sic ꝙ nō possit consare aliud accñs: ⁊ vlteri° sibi iherere. Si vo itelligat: ꝙ accñs hꝫ vnitateꝫ a subo māliter: est sensus ꝙ accñs fm̄ suū eē: ⁊ fm̄ suā vnitatē fundatur in subto. Si vo concludes: qꝛ subm̄ est illud in quo accñs fundatur: ⁊ est cā materialis in qua: si est vnū numero: nō possunt in ipso plura accñtia numero fūdari. Tu petis ꝯtra me. hoc habes pbare: qꝛ de hoc est questio.

Secundo argr̄ ꝯ positionē in se. ⁊ pbaṫ ꝙ plura accidētia solo numero drīa possunt esse in eodē sic. In omni ordie eēntiali stāte vnitate in priori eēntialr: pōt esse pluralitas posterioris: nō p se: nec adequate iherentis priori. (Ista ꝓpositio pꝫ inducēdo in oib° habētibus ordinē essentialē. Nā cā (qꝛ est prior essentialiter causato) stāte vnitate in ipsa: pōt esse pluralitas in cāto. Et ꝙ dicaṫ ꝙ causatū nō iheret ipsi cause vlr. Hoc nō arguit ꝙ sit maior repugnātia ad pluralitatē eius qđ inheret ꝙ̄ illi° qđ non iheret: ⁊ maxie qñ illud qđ iheret non inheret per se: neqꝫ adeq̄te. Si. n. iheret per se: nec̄io iheret: ⁊ illo stāte forte subm̄ nō posset aliqd recipe eiusdem rōnis vbi iherens pficeret totā capacitatē subiecti cui iheret. ergo per oppositū vbi nō per se: neqꝫ adequate iheret: sic ꝙ nō pficiat totā capacitatē subiecti cui iheret: dato ꝙ subm̄ sit vnum: pōt tn̄ id plurificari in eo. Ista g̊ sic maior sic pbata.) Sꝫ accñs de quo est mentio hꝫ ordinē eēntialē ad subm̄: ⁊ non p se: neqꝫ adeq̄te ei inheret. ꝙ non p se apparet: qꝛ non nec̄io cū sit delebile: neqꝫ adequate: cū possit subm̄ aliud recipe itensiue ⁊ extēsiue (hꝫ est ꝙ aliud itēsius pōt recipe: ⁊ ad aliud eiusdē rationis pōt se extēdere) g̊ tale nō iheret ei adeq̄te extensiue. g̊ stāte vnitate i subo poterit tale plurificari. ¶ Preterea 2° argr̄ ꝙ ista opio sit falsa in accñtib° respectiuis: Tū pmo: qꝛ (psupponēdo: ꝙ paternitas in cōmuni fundatur sup genuisse. igiṫ hec paternitas sup hoc genuisse. Silr filiatio fundaṫ sup genitū eē. g̊ hec filiatio sup hoc genitū esse) isto stāte arguiṫ. Multiplicato fundamēto alicui° relationis: multiplicaṫ ⁊ ipsa relatio: qꝛ multiplicato priori essentialr multiplicaṫ posteri°: sꝫ ita est ꝙ multiplicaṫ fundamētū relationis que est paternitas: qꝛ distincti act° generādi funt alij atqꝫ alij. g̊ multiplicaṫ paternitas fundata in ipsis: Tū 2° hec paternitas in isto patre ad hūc filiū signatū est hec: ⁊ singularis: aut p hāc paternitatē p se pmo referṫ ad hūc filiū: aut ad filiū in cōi: nō ad hūc filiū: vt tu dicis. g̊ ad filiū in cōi. ¶ Sꝫ ꝯtra. Quecūqꝫ due relatiōes sunt mutue: ⁊ seinuicē respicientes. si vna est singularis: ⁊ alia est singularis. Sꝫ paternitas in isto prē est singularis. ⁊ hec. g̊ relatio sibi correspōdens tāqꝫ termin° prin° illius relatiōis: erit vna vnitate singulari. Sꝫ destructa hac filiatiōe: destruiṫ hec paternitas. g̊ per hāc paternitatē nō pōt pater referri ad aliuꝫ filiū: qꝛ eadē simul eēt ⁊ nō esset. esset. n. ad exñtiā filiatiōis A. ⁊ nō eēt ad destructionē filiatiōis B. g̊ eadē eēt ⁊ nō eēt: Tū tertio. hec paternitas alio mō: seu p aliā habitudinē respicit hunc filiū signatū: ⁊ per aliam respicit aliū filiū. g̊ per habitudines diuersas. Sꝫ iste habitudines sunt diuersi respect° eiusdē rōnis. (Qꝛ ad terminos eiusdē rōnis fundatos in eadē paternitate.) g̊ plures respect° eiusdē rōnis poterūt eē in eodē numero. ¶ Et cōfirmaṫ: qꝛ isti respect° nō fūdanṫ in pr̄nitate vt distincti ob ea: vt dicit ista opio. g̊ sūt idē realr pr̄nitati. Tunc sic. mltiplicato aliq̊ eiusdē rōnis qđ ē idē realr alicui: multiplicaṫ ēt illđ cui ē sic idē: Sꝫ ita ē ꝙ respect° isti multiplicanṫ g sūt idē realr pr̄nitati. g̊ mltiplicaṫ paternitas. ¶ P 3° triplr argr̄. Plures potētie respectiue sūt ad distinctas formas nūerales. g̊ positio falsa. Añs pbaṫ. Presupponēdo ꝙ po° respectiua māe est ad hāc formā pmo: ⁊ nō ad formā in cōi: qđ pbaṫ: qꝛ ad illđ est pmo po° materie: qđ pmo in ipsa mā iduciṫ p motū. Sꝫ ita est ꝙ forma singularis pmo iduciṫ p motū: Qꝛ act° ⁊ gnātiones sunt circa singularia: ex pmo metaphy. g̊ qđ iduciṫ p motū in mobili: p° est singulare. ¶ Qꝫ si tu dicas ꝙ ly circa in auc̄te pdicta iportat circūstātiā subti mot°: ⁊ non termini: ⁊ ē sensus: ꝙ illud circa qđ (tāqꝫ circa subm̄) ē motus: est singulare: nō tn̄ illud circa qđ est mot° tāqꝫ circa terminū. ¶ Cōtra. Qđ iduciṫ in singulari pmo tanqꝫ in subto est pmo singulare: sꝫ qđ inducitur p motū iduciṫ in subto singulari pmo. g̊ tale est singulare. ⁊ per ꝯñs nō tm̄ subiectū: circa qđ est motus: veꝝ etiā termin° est singularis: ⁊ hꝫ est qđ dicit Auctor sex pnciplorum. ꝙ nā occulte opaṫ: ⁊ pducēdo singulare: pducit vle. ¶ P. q̄rto argr̄. Esto. n. ꝙ sit potētia ad albedinē A. in mā: ⁊ potentia ad albedinē B. que numeralr distinguūtur. Adueniat albedo A. ipsi māe que postmodū desinit eē. aut est eadeꝫ potentia ad albedinē B. que fuit ad albedineꝫ A. aut alia. Si 2° mō hr̄ itentū. Si p mō: cū ad albedinē pteritā nulla sit potētia: seqtur ꝙ eadē po° simul erit ⁊ non erit. Est enim potētia ad albedinē B. ⁊ eadem ad albedinem A.

τ ista non est ꝓut respicit albedinē A. τ est prout respicit albedinē B. ergo eadē simul erit. τ non erit. Uel pōt formari ratio sic. Eadē est potentia ad albedinē A. τ ad albedinē B. sed A. est ipossibile naturalr iduci. B. autem est possibile. Ergo eadē est potentia ad id qđ est possibile τ ipossibile naturalr iduci. ¶ Itē arguitur gnto. potētia que est in te: τ in me: aut distiguūtur in rōne subiecti ꝓcise: aut distinguūtur ratione termini. Si scđo mō. habetur propositū. Si ṗmo modo. ergo ōis potētia que est in te τ in me precise numeralr distinguūtur. ꝯsequentia patet: quoniaꝫ principia distinctiua precisa τ adequata numeraliter distinguuntur.

Ex his apparet rñsio ad argm̄ adductū in ṗnº. Nam dr̄ ꝙ accn̄s hꝫ entitateꝫ effectiue a subto: τ ꝑ ꝯn̄s vnitatē. Silr̄ hꝫ talē vnitatē τ entitatē mālē a subiecto: ꝙ aūt depēdeat a subto in ħ duplici gn̄e cause: apparet de mente Ar. 7. metaphy. vbi vult ꝙ si suba est in actu: neċe est subaꝫ ꝓexistere in actu: vt si aīal est in actu: neċe est vt aliqđ aīal ꝓexistat in actu a q̊ fit. Sꝫ si sit q̄le: aut q̄ztū in actu non est neċe ꝓexistere q̄ztuꝫ: aut q̄le: nisi potestate. Ex quo ꝯcludit̄: ꝙ pōt causari q̄ꝫtitas τ q̄litas effectiue: τ ꝓduci solū a suba nulla ꝓexistente quātitate aut q̄litate. Qꝫ aūt depēdeat accn̄s a suba in gn̄e cāe materialis: pꝫ ꝑ eundē pħm ibideꝫ. vbi vult ꝙ accn̄tia diffinunt̄ ꝑ subm̄. Sꝫ ex hoc non ꝯcludit̄: ꝙ entitas accidētis τ eius vnitas dependeat a suba seu a subto in genere cause formalis: Sꝫ solū in gn̄e cāe efficientis τ material. Modo idē efficiēs pōt ꝓducere plures effectꝰ distictos ꝭm numeꝝ. silr̄ in eadē mā: τ in eodē subto numero pn̄t fundari plura numeralr̄ distincta. Et si tu accipies oppositū ꝯtra me tu petis ṗncipium.

¶ Principia τ cāe queruntur entiū. τ ifra.

¶ De ipso quod quid est nullā rationē facisit.

Tex. ꝯmēti. I. Qō I.

Ueritur vtꝝ mediū in demr̄atiōe potissima sit qđ gd est subiecti: vel passiōis: Et videt̄ ꝙ diffō passionis sit tale mediū. Nā scđo posterioꝝ habet̄ ꝙ diffō maioris extremitatis est tale mediū qđ appellat rōnē ṗmi termini. Sꝫ ṗmꝰ terminꝰ: aut maioꝛ extremitas ē passio. ergo τc̄.

Ad oppositū est Ar. 4. phyc. tractatu de loco. vbi vult: ꝙ diffō loci dꝫ eē talis: ꝙ ꝑ ipsaꝫ sciamꝰ nō solū gd est locus: veꝝ etiā ꝙ ꝑ ipsaꝫ sciamꝰ τ possimꝰ demonstrare oēs passiones loci. Oñdit. n. q̄tuoꝛ ꝯditiones que debent ꝯpetere diffōni loci. quaꝝ ṗma ē ꝙ ipsa sit talis: vt per ipsam sciamꝰ gd ē locus. Scđo ꝙ ꝑ eā soluant̄ oēs difficultates τ qōnes circa locū. Tertio ꝙ ꝑ eaꝫ possimꝰ demr̄are oēs passiōes loci de ipso. Quarto ꝙ ꝑ ipsaꝫ possit oñdi causa erroꝝ τ discoꝛdie in opionibꝰ circa locum. Ex quo sequitur propositum.

In ista qōne sunt q̄tuoꝛ articuli. ṗ adducit̄ ipugnatio Concurrētis ꝯ Egidiū: τ impugnatio ipsius excludit̄. 2º argr̄ ꝯ Egidiū ex itentione ꝓpria sub ꝯclōne determiatiua qōnis. 3º adducētur alique difficultates ad oppositū. Ultio soluet̄ rō in ṗnº qōnis.

Circa ṗm̄ est aduertendū: ꝙ in mā de medio demr̄ationis recitat Concurrens meꝰ duas opiones. Quaꝝ vna est Egidy Romani tenētis: ꝙ mediū in demōstratione potissima dr̄ diffō passionis: non diffō identica: sed diffō dicēs. ꝓpter gd. volēs vlteriꝰ ꝙ passio prima est demr̄abilis de subto ꝑ passioneꝫ abstractioris generis: τ ꝑ diffōnē subti: nisi sit per se nota de subo: ꝙ si ita esset remanet simplr̄ indemr̄abilis. ¶ Et ꝯ ħ arguit sic Cōcurrēs. sit exēpli grā disciplinabilitas ṗma passio hominis: que habeat demr̄ari ꝑ sensibilitatē: que sensibilitas est passio aīalis. aut g̊ disciplinabilitas demr̄abitur ꝑ sensibile absolute acceptū: aut ꝑ sensibile ꝯtractū. Nō est dicēdū ꝙ demonstret̄ ꝑ sensibile absolute acceptuꝫ: q2 demonstratio nō esset per causaꝫ ꝓpriā τ adequatā: ergo demōstrabit̄ disciplinabilitas per sensibilitatē cōtractā: aut ergo sensibile ꝯtractū est post rōnale: aut ante rōnale: Si est post rōnale. Certū est ꝙ sensibilitas est in predicamēto qualitatis: τ qđ est in p̄dito qualitatis ꝯtrahitur per ꝓpriā dr̄iam illius generis. Contractū aūt per dr̄iam generis qualitatis est spēs qualitatis: ergo sensibile ꝯtractū est species qualitatis: τ est post rōnale: ergo est passio: q2 qđ est imediate post rationē specificam est passio illius cui cōpetit: ergo sensibile ꝯtractū erit ṗma passio τ nō disciplinabilitas: q2 tale sensibile est ṗus q̄ȝ disciplinabile vl̄ disciplinabilitas. Si dicas ꝙ tale sensibile ꝯtractū est ante rōnale. g̊ est gd ꝯmuniꝰ: q2 illud qđ ē ante dr̄iam ꝓpriā specificā est gd ꝯmuniꝰ τ vl̄ius. g̊ non poterit eē mediū ad demr̄andū disciplinabilitatē: q2 non mediū adeq̄tū. Et vlteriꝰ seq̄t̄: ꝙ quū tale sensibile mediet iter rōnale τ hoīem: aliqd mediabit iter partes diffinitionis: aut iter diffinitū τ diffōnē: qđ ē ꝯ pħm. 7. metaphyce. ¶ 2º argr̄ ꝯtra illud qđ dicit Egidiꝰ. s. ꝙ passio ṗma sit idemr̄abilis de subto. aut. n. passio ṗma est indemonstrabilis de subto demr̄atiōe quo ad nos: aut demōstratione quo ad nām. Si demr̄atiōe quo ad nos. g̊ etiā passiones posteriores erūt idemonstrabiles. ꝓbat̄ ꝯña: q2 passiones posteriores sunt nobis notioꝛes q̄ȝ passiōes prioꝛes. Probat̄ hoc: q2 passiones posteriores magis hn̄t rōnē effectꝰ q̄ȝ passiones ṗores. Sꝫ quecunq; hn̄t magis rōnē effectꝰ sunt nobis notioꝛa. g̊ τc̄. Maioꝛ ꝓbat̄: quia passiones posteriores plus distāt a cā. g̊ magis hn̄t rōneꝫ effectꝰ. Si dicas ꝙ est idemr̄abilis: demōstratione q̊ ad nām. Contra. ista passio ṗma hꝫ cām itrinsecaꝫ in subto: sꝫ oē hn̄s cāꝫ pōt demonstrari ꝑ illā. g̊ ista passio poterit demonstrari. Sꝫ ista nō est nisi diffō subti. ergo passio ṗma poterit demr̄ari per diffōnē subti. ¶ Ad ista rn̄det̄: ꝓmittendo de mēte Egidy: ꝙ qn̄ ipse dicit vnā passionē demonstrari de subo per passionē abstractioris generis: intelligit ꝙ talis passio ꝯtrahitur ꝑ diffōnē subti. Ita ꝙ totū mediū erit vnū aggregatū ex diffōne subiecti: τ passione abstractioris generis. Et qn̄ arguit̄ sensibilitas vl̄ sensibile est in ṗdicamēto q̄litatis. Cōcedo ꝭꝫ Egidium: lꝫ non ꝯcederē ꝭm Scotū. Et quū dr̄. opꝫ ꝙ ꝯhatur. ꝯcedo. ergo per ꝓpriā dr̄iam istiꝰ generis. Nego ꝙ in ratione medy habeat ꝯhi ꝑ dr̄iam ꝓpriā istiꝰ gn̄is. Et quū dr̄. illō qđ ē in vno gn̄e: hꝫ ꝯhi ꝑ dr̄iaꝫ ꝓpriā illiꝰ gn̄is. Dico: ꝙ sicut duplex est ideterminatio: ita duplex est ꝯtractio Indeterminatio. n. q̄dā est ad singularia. τ ista est vniuersalis vel generis ad particularia. Quedā est ideterminatio ad effectū: τ ista est ideterminatio cause vel principy ad ṗncipiata. Si loq̄mur de ideterminatiōe vl̄is ad singularia: tale ideterminatū ad plura singularia hꝫ determinari per ꝓpriā dr̄iam illius generis. Sed indeterminatū scđo modo. i. indeterminatione cause: n̄ oꝫ ꝙ determinetur per aliqd illiꝰ generis in quo ē. sed sic est ꝙ medium hꝫ rōnē cause respectu ꝯn̄is. ergo si est idetermiatum: est idetermiatū idetermiatiōe cause: τ ita determinabitur per aliqd alteriꝰ generis. Et quū tu dicis. sensibile ꝯctū: aut est ante rōnale: aut post. Dico ꝙ nec ē post: nec an̄: Sꝫ est aggregatū ex sensibili τ rōnabili. Et dato ꝙ eēt post: nō seq̄t̄ ꝙ eēt ꝓpria passio τ adeq̄ta respectu hominis: sed est aliqd ꝓcedēs ṗmā passionē: qđ se habet

vt mediū demonstratiuū. ¶ Ad scđm rńdeř: sequendo ṗncipia Egidij: ꝙ passio ṗma est idemonstrabilis ď subiecto demōstratione simplr: ⁊ hoc qñ est ꝑ se nota. Et ita ꝯcedo ꝙ est idemonstrabilis demōstratione quo ad naturā: ⁊ demōstratione q̊ ad nos: qꝛ non pōt demonstrari ꝑ aliquod mediū nobis noti⁹ ⁊ certius. Et quū tu dicis. Certum est: ꝙ passiones posteriores dicuntur nobis notiores q̄ȝ ṗma passio. Nego tibi istā. Et ad ꝓbationē: qñ dicis passiones posteriores magis hñt rōnē effect⁹. ğ sūt nobis notiores. Rńdeř ꝙ aliqđ hře magis rōnē effect⁹: pōt eē dupłr. Aut qꝛ plus distat a cā ꝑ elongationē a cā: aut 2° ꝑ hoc ꝙ excludit oēm cālitatē. Si tu itelligis primo mō: ꝙ illud qđ hȝ magis rōneȝ effect⁹ ꝑ elongationē a cā: dicař eē nobis noti⁹. Nego tibi istā: qꝛ certuȝ est ꝙ relatio isequens fūdamentū ⁊ terminū magis elongař a cā ꝓducente ipsaȝ q̄ȝ termin⁹ ⁊ fundamentū: ⁊ tñ relatio non est nobis notior. Uñ gloso illā ꝓpōneȝ sic. ꝙ q̄ȝto aliqd magis distat a cā: ⁊ est sensibili⁹: vel distat a cā in rōne sensibilis: tale est nobis noti⁹. Sȝ vbi tale est min⁹ sensibile: q̄ȝ illud qđ min⁹ distat: non est veꝛ ꝙ sit nobis notius: imo qđ est ꝓpinquus cāe dř noti⁹. Sȝ si intelligis distare a cā: vel hře magis rōnē effect⁹: ꝑ exclusionē cuiuscūq; cālitatis. adhuc nego illā ꝓpōneȝ: ꝙ q̄ȝto aliqd magis distat a cā: sit nobis notius: qꝛ multa sunt q̄ sic magis distant a cā ꝑ exclusionē cālitatis: ⁊ tñ non sunt notiora: sicut in exēplo dato de relatiōe. Relatio.n. excludit oēȝ causalitatē: ⁊ tñ non est notior fūdamēto ⁊ termio. Applicādo ad ꝓpositū. passio p⁹ est euidentior de subo: qꝛ sensibilior. Et lȝ non plus distet ꝑ elongationē a cā q̄ȝ alie passiones posteriores: tñ passio p⁹ (qꝛ est sensibilior) est nobis notior: ⁊ non habeo ꝓ iconueniēti ꝙ idē dicař eē nobis noti⁹: ⁊ q̊ ad nām vbi in ipso ꝯcurrit maior sensibilitas: ⁊ ita passiones ṗores subti sunt nobis notiores: quia sensibiliores: ⁊ ēt sunt notiores q̊ ad nām.

Dimissa ipugnatione Concurrētis: q̄ȝtū ad 2m articulū arguo ꝯ Egidiū tenendo istā ꝯnem determinatiuā qōnis: cui⁹ ꝓbatio erit ipugnatio opionis Egidij. vȝ. diffō subti est mediū in demřatōe potissima: ꝑ quā diffōnē non repugnat ṗmā passionē posse demonstrari. ¶ Pro hac ꝯne argř multiplr. Et ṗma ratio fūdatur in snia ⁊ dicto Ar. 2° metaphy. tex. ꝯmen. 4. Ubi hȝ: ꝙ vnūqđq; maxie ipm alioꝝ est per qđ alijs iest vniuo°. Et exēplificat: sicut ignis est calidissim⁹: qꝛ est cā caloris in alijs: ⁊ subdit Ar. Quapropter semꝑ entiuȝ ṗn° eē verissima neće est. Ex q̊ ꝯcludit: ꝙ qñ in aliq̊ ordine est aliqđ ṗm: penes cui⁹ accessuȝ ⁊ recessum alia sunt talia: illud est maxie tale. Assumař ğ ista maior. Illud qđ est ṗm et cā alioꝝ: ꝙ sint talia: est maxie tale. Ad istā maioreȝ addo istā minorē. Diffō subti est ṗm ⁊ cā alioꝝ: vt sint media ⁊ ṗn° dmřatiua. Probař. Nā q̄ȝto magis aliqd appropinquat ad diffōnē subti: tāto magis hȝ rōnē demřandi: in passionib⁹. n. eēntialr ordinatis: q̄ȝto passio est ṗor: tāto magis est ratio demřandi: ⁊ q̄ȝto posterior: tāto min⁹: Qđ nō est: nisi qꝛ q̊libȝ talis accedit vł recedit ab illo qđ est maxie rō demřandi. q̄lis est rō seu diffō subti. Unde passio p⁹ est magis ratio demřandi q̄ȝ 2a: sȝ magis ⁊ min⁹ attendiř in ꝯparatione ad maximū. Ita ꝙ si non est maximū tale: non est magis tale. Ergo diffō subti maxie est rō demřandi. ¶ Sȝ ad h rńdeř: Qꝛ ṗm ⁊ maximuȝ ṗn demřatiuū est diffō p̊e passionis. ¶ Sȝ ꝯ argř: ꝓmittendo: ꝙ est dřia iter sillogismū demřatiuū ⁊ dyalecticū. Nā dyalectic⁹ ꝯcludit ꝑ mediū ꝓbabile. Sillogism⁹ demřatiu⁹ ꝑ mediū nećiuum: qđ est cā nećia passiōis: qđ qdē vocař ꝓpter qd: Ita ꝙ q̄rere demřationeȝ est q̄rere ꝓpter qd passionis de subto. Ex q̊ seqř ꝙ ois passio que hȝ propter qd: demřabilis est. Ois aūt ꝓpō q̄ non hȝ ꝓpter qd est idemřabilis. Sȝ ꝑm Ar. 7. metaphy. ca° vltio. Tex. ꝯmē. 59. In ꝓpōnib⁹ in qb⁹ ṗdicař aliud de alio: ꝯtingit querere ꝓpter qd: ⁊ reddere cām ṗdicati de subto. In ꝓpōnib⁹ aūt vbi idē ṗdicař de seipso: non ꝯtingit q̄rere ꝓpter qd: nec reddere cām ṗdicati. Tales āt ꝓpōnes sūt: in qb⁹ ṗdicař diffō de diffinito. Si ğ ita est: oȝ ꝙ ꝓpositiones in qb⁹ ṗdicanř passiōes de subo sint demřabiles. Ille aūt in qb⁹ ṗdicař diffō de diffinito sint indemřabiles. Qñ. n. ṗdicař passio de subo: ibi ṗdicař aliud de alio. ⁊ ꝑ ꝯñs ibi ꝯtingit q̄rere ꝓpter qd. Qñ aūt ṗdicař diffō de diffinito: ṗdicař idē de seipso. Qꝛ diffō ⁊ diffinitū sūt idē realr ⁊ formalr: lȝ distinguanř ex nā rei. ⁊ ideo tales ꝓpōnes non hñt ꝓpter qd. Uñ imaginādū est: ꝙ si tres passiones orianř a qditate: 3a reduciř ad scđam: tāq̄ȝ ad ꝓpter qd: ⁊ per illā demřař. Scđa aūt reduciř ad nāȝ ⁊ qditatē subti. Quiditas aūt est idemřabilis de subo: qꝛ qñ qditas ṗdicař de eo cuius ē qditas: idē ṗdicař de seipso. singulū. n. quodqdest: non est aliud a suimet suba: ⁊ qđ qd erat esse dř singli suba: vt dř in. 7. metaphy. Et ita sunt duo genera ꝓpōnū. Quedā. n. ē ꝓpō resolubilis ad ṗorem. ⁊ hec est ois ꝓpō in q̄ ṗdicař aliq̄ passio de subiecto: quedā est ꝓpō irresolubilis: ⁊ est illa in q̄ ṗdicař diffinitio de diffinito: ⁊ sicut ꝓpōnes irresolubiles sunt radix ⁊ fūdamentū ꝓpōnū resolubiliuȝ: quo ad manifestationē veritatuȝ de eis: ita demřatio in qua ṗdicař diffō subti de diffinito: que demřat ṗmaȝ passionē: est radix ⁊ fundamētū oīum demřationū seq̄ntiū. Uñ ratio sic formari pōt. Ois propō que hȝ propter qd ṗdicati de subto est demřabilis. Sȝ propō in qua ṗdicař prima passio de subto est hṁ. ğ ⁊c. ¶ Sȝ ad istā rationē pōt rńderi dicendo ꝙ propō in qua ṗdicař ṗma passio de subto: non ē demonstrabilis: lȝ habeat propter qd ṗdicati de subto: ⁊ ratio: Qꝛ talis passio ṗma est euidēs de subto: ⁊ ideo propō in qua ṗdicař talis passio de subto est ꝑ se nota. Et ita intelligenduȝ est: ꝙ propō que hȝ propter qd demřabilis. Ueꝛ est vbi ṗdicatū non iest euidēter subto: ⁊ sic nō est propō ꝑ se nota: qđ non est in proposito. ¶ Cōtra. propositio ꝑ se nota ē illa que est euidēs ex terminis: ita ꝙ euidens est ṗdicatū iesse subto ex sola notitia ꝯfusa termioꝝ: qcqd sit de notitia distincta: sicut ista est per se nota. (Oē totuȝ est mai⁹ sua parte) apud geometrā ex notitia ꝯfusa terminoꝝ. Qm Geometra non ꝯsiderat distincte terminos suaꝝ propōnū inq̄ȝtū geometra: sȝ soluȝ metaphysicus. Et tñ geometra vtiř ista propōne pro ṗn° ꝑ se noto: ⁊ h hȝ ex sola ꝯfusa notitia termioꝝ: ⁊ multis alijs sic vtiř: sicut est de ista. Linea est lōgitudo sine latitudine ⁊c. Et non ꝯsiderat istā q̄ȝtū ad termios distictos. Nō eni ꝯsiderat: Utꝝ linea sit suba vel accñs distincta ꝯtra corp⁹ ⁊ suꝑficiē ⁊c. Quib⁹ stātib⁹ arguiř sic. Ois illa propositio est demōstrabilis que non hȝ oēm euidētiā possibilē haberi de iherētia ṗdicati ad subm. Sȝ propō in q̄ ṗdicař ṗma passio de subto est hṁ. ğ ⁊c. Maior probař: qꝛ q̄ȝdiu propō non hȝ oēm euidētiā sibi possibilē: de ea ꝯtingit dubitare ⁊ q̄rere propter qd. ⁊ ita ē propō dubitabilis: ⁊ ꝑ ꝯñs demonstrabilis: pȝ maior. mior āt probatur. Presupponēdo: ꝙ duplex ē euidētia propōnis. Una est ex termis. sic ꝙ notis termis: stati euidēs ē itellectui ṗdicatū iesse subto: ⁊ ista euidētia facit propōnē ꝑ se notā. ⁊ sic locut⁹ est Ar. ṗ posterioꝝ. Pricipia cogscim⁹ inquantū termios cognoscim⁹. Scđa euidētia est ex notitia cāe: ⁊ ista est distincta a ṗma euidētia. Nā habita notitia ⁊ euidētia: ꝙ maioritas iest toti: ⁊ minoritas parti: adhuc possum⁹ ignorare cām que est: ꝙ totuȝ ꝯtinet partem: ⁊ aliqd vltra: ⁊ sic demōstrat Alacen. ꝙ totū ē ma-

sue sua parte ꝑ h᷑ ꝙ ɔtinet partem:ꝛ aliqd vltra. Silr lz sit euidēs apud itellectū:ꝙ motus iest mobili:ex sola notitia terminoꝝ:non est tñ euidēs ex notitia cause.s.ex diffinitione corporis mobilis.ex q̃ diffōne habeť notitia ꝺ cā motus. Ista aūt scḋa euidentia non reqritur ad per se notitiā ꝓpositionis:sine qua ꝓpositio pōt esse per se nota:quēadmodū dcm̄ est. Ex h᷑ argr̄. Illa ꝓpō nō hz oēm euidētiā sibi posēm:q̃ hz euidētiā ex terminis: ꝛ nō ex notitia cāe:sz ꝓpō in q̃ ṗdicaẗ p̊ passio de subo est h᷑:dato ꝙ sit ꝑ se nota.g̊ ɔclo va. ¶ Sz ɔ istā rōnē instaẗ. Ar.2° phy.dic̄ ꝙ tentare demr̄are nāz eē:ridiculū est: ex eo ꝙ nām eē est manifestū ꝑ se:ꝛ ꝑ se notuz nō dz demr̄ari. Et h᷑ idē hz Cōmen.ɔmen.6°.q̃raẗ ibi. ¶ Ad h᷑ rńdeẗ:Qꝛ ꝑ se notū:inq̃tū est notū ꝛ manifestū non dz demr̄ari: Qꝛ tūc seq̃reẗ ꝙ ꝑ imanifesti⁹ ꝓbareẗ:vt deducit Ar.ꝛ Cōmētatoꝛ.ꝛ ita cū ꝓpositio ꝑ se nota q̃nq̃ꝫ sit euidēs ex notitia ɔfusa terminoꝝ:q̃ est notitia qꝛ:ꝛ a posteriori:nō pōt a posteriori declarari:qꝛ illud posteri⁹ eēt manifesti⁹: sz bñ ꝓpō ꝑ se nota ex notitia ɔfusa terminoꝝ q̃tū ad euidētiā distictā q̃ est ex notitia cāe:sz quā euidentiā nō est ꝑ se nota:pōt ꝓbari:ꝛ h᷑ nō est ɔ Ar. Nā habita ista ꝓpōne tā q̃ꝫ manifesta:ꝙ nā est in reb⁹: Ar.iuestigat diffōnē nāe ꝑ quā distictí⁹ cog̊scit nāz eē:ꝛ in alio gn̄e notitie ab illa ꝑ quā ꝓpō in q̃ enunciaẗ eē de nā est manifesta ꝑ se. q̃re ꝛc. ¶ Per h᷑ rńdeẗ ad illō qō dicit Ar.ṗ posterioꝝ. in ṗn° scḋi tractat⁹:ꝙ ṗncipia nō ɔtingit demr̄are. Uerꝫ est i illa scia vbi hn̄tur ꝓ ṗncipijs ꝑ se notis: sz bñ in alia ṗori. Uñ aduertendū ꝙ ꝓpō ꝑ se nota nō demr̄aẗ q̃tum ad euidētiā ex notitia cāe:nisi ꝑ ɔceptū distictū terminoꝝ:q iuestigaẗ ꝑ ṗncipia metaphysicalia:ꝛ ꝑ ɔcept⁹ spectātes ad metaphycā:qꝛ diffō q̇ditatiua rei nō hr̄ nisi ꝑ viā ɔpōnis ꝛ diuisiōis. In qb⁹ ꝓcedim⁹ ꝑ ɔcept⁹ metaphysicales.ex q̊ seq̄ẗ:ꝙ ṗncipia in sciētijs ṗpālib⁹ ꝑ se nota ex terminis nō pñt ꝓbari in ipsis:sz in supiori scia ꝛc. ¶ 2° rō ṗncipalis ē ista:ṗmittēdo ṗ:ꝙ q̃cūq̃ꝫ sūt ṗn° essendi:sunt ṗn° cog̊scēdi. 2° ṗmittiẗ ꝙ illa q̃ exṗmunẗ ꝑ diffōnem sunt ṗn° essentialia ꝛ itrinseca diffiniti. 3° ṗsupponiẗ ꝙ passio fluat a subo ꝑ rōnē formalē spēi:ꝛ a ṗncipijs essentialib⁹ itrisecis. His stātib⁹ argr̄. Quecūq̃ꝫ sunt ṗn° essentie subti hn̄tis passiōes sunt ṗn° iherētie illaꝝ passionū: sz q̃cūq̃ꝫ sunt ṗn° iherentie passionū:sunt ṗn° cog̊scēdi respectu illaꝝ.talia aūt sunt illa q̃ exṗmunẗ ꝑ diffōnē subiecti.g̊ diffō subti est ṗn᷑ cog̊scēdi re᷑ passionū.sz h᷑ non est nisi in demr̄atiōe potissima.g̊ ꝛc.maioꝛ pꝫ ex 3° ṗmisso.mioꝛ ex ṗ.alia mioꝛ assūpta pꝫ ex 2°.q̃re ꝛc. ¶ 3ª rō est: ṗsupponēdo ꝙ sola ꝓpō imediata est idemr̄abil. Immediata āt est duplex:q̃dā imediatōe subti:q̃dā imediatione cāe:ꝛ cū illa que est imediata imediatiōe subti nō sit simplr̄ imediata:qꝛ aliq̃ ꝓpō daẗ:iter cui⁹ subm̄ ꝛ ṗdicatuz nō est mediū in rōne subti:ꝛ tñ pōt eē aliqd mediuz in rōne cāe:ꝛ cuz imediatio cāe sit simplr̄ imediatio excludēs oēm mediationez:ꝛ nō illa imediatio q̃ est subti: ꝓpō imediata q̃cūq̃ꝫ imediatiōe subti hz reduci ad imediatā imediatiōe cāe:sic ad ꝓpōnē simplr̄ idemr̄abilez. Sicut illō qō est ſm qd reduciẗ ad illō qō est simplr̄. Ex h᷑ aẗ sic. Propō imediata est idemr̄abil:ꝛ mediata ḋmr̄abilis.g̊ q̃to aliqd est imediati⁹:tāto idemr̄abili⁹: et q̃to mediati⁹:tāto demr̄abili⁹:sz nulla ꝓpō in q̃ ṗdicaẗ passio de subo est simplr̄ imediata:sz mediata. g̊ est demr̄abilis. Et vlteri⁹ seq̄ẗ:ꝙ (si aliq̃ ꝓpō in q̃ ṗdicaẗ 2ª passio de subo demr̄eẗ ꝑ ṗmā passionez: cū ꝓpō in q̃ ṗdicaẗ ṗ᷑ passio de subo.nō sit simplr̄ imediata) poterit hr̄e euidētiā ex alio.vz.diffōne subti.ꝛ ita ṗ᷑ passio seu diffō ei⁹ nō demr̄abit simplr̄ passionē scḋaz:nisi resoluaẗ in diffōnē subti:ꝛ demr̄eẗ ꝑ illā.q̃re ꝛc.

Circa tertiā ꝑtē isti⁹ q̄ōnis moueẗ q̃dā dubia.ṗ᷑ est: qꝛ mediū ꝑ qō demr̄aẗ passio:ꝛ ipsa passio debēt eē eiusdē gn̄is:sz diffō subti ꝛ passio non sunt eiusmodi.g̊ ꝛc. Maioꝛ ꝓbaẗ:qꝛ mediū ꝛ passio sunt vnigenea:ꝛ eiusdē rōnis:seu gn̄is. Nō.n.ɔtigit ḋmr̄antē ḋscēdere de gn̄e i gen⁹. mioꝛ āt pꝫ:qꝛ diffō subti q̃nq̃ꝫ ē de gn̄e sube: ꝛ passio sēꝑ de gn̄e q̃litatꝭ.g̊ ꝛc. ¶ 2° aẗ. Mediū in ḋmr̄atiōe dz hr̄e rōnē medij:sic ꝙ sit posteri⁹ subo: ꝛ ṗus ṗdicato.si.n.eēt posteri⁹ vtroq̃ꝫ nō eēt mediū iter vtrūq̃ꝫ: sz tertiū ad vtrūq̃ꝫ.silr̄ si esset ṗus vtroq̃ꝫ nō eēt mediū:sed ṗmū. Mediū igr̄ dz eē ṗus vno.s.ṗdicato:ꝛ posteri⁹ alio .s.subo:sz diffō subti est ṗoꝛ subo ꝛ passione. g̊ nō hz nām medij:sz nāz ṗmi. ¶ 3° aẗ. Si diffō subti sit mediū ad ḋmr̄andū:aut g̊ ad demr̄andū ṗmā passionē:aut demr̄andū ɔñtes ṗmā:nō ad demr̄andū ṗmā:qꝛ illa imediate iheret subo:ꝛ est euidēs:seu ꝑ se nota de subo. Nec ad demōstrādū ɔñtes:qꝛ sic demr̄atio nō eēt ex ꝓprijs ꝛ imediatis:qꝛ 2ª passio nō fluit a subo:nisi mediāte ṗ᷑:ꝛ ita ꝓpositio in q̃ ṗdicaẗ 2ª passio de diffōne depēdet a prioꝛe ꝓpōne.s.ab illa in q̃ ṗdicaẗ ṗ᷑ de diffōne: q̃re si demr̄aẗ 2ª passio ꝑ diffōnē subi:non erit ex imediatis: neq̃ꝫ ēt ex ꝓprijs:qꝛ diffō non solū est cā 2e passiōis:sz ēt oīuz aliaꝛuz.q̃re ꝛc. ¶ 4° arguūt nonnulli. Si diffō subti eēt mediū ꝛc.sequereẗ ꝙ h᷑ ṗn᷑ oꝛireẗ a ṗmissis demr̄ationis. vz.de q̃libꝫ ente dr̄ eē vel non eē: ꝛ nō ṗmisse ab eo. ɔñs est falsuz:ꝛ falsitas ɔñtis ꝓbaẗ:qꝛ tale ṗn᷑ est maxia dignitas q̃ igrediẗ q̃libꝫ demr̄ationem v̇tualr̄ ꝛ non formalr̄:qō non est:nisi virt⁹ isti⁹ ṗncipij salueẗ in q̃libꝫ premissa.g̊ ṗmissa oꝛiẗ a ṗn°:nō eꝯ. Probaẗ ɔña:qꝛ tale ṗn᷑ oꝛiẗ a q̇ditate rei.ꝙ.n.hō sit hō:ꝛ non sit non hō:hoc ē ex q̇ditate hoīs. Nā sic̄ repugnātia repugnāt ex rōnib⁹ formalib⁹:ita q̃cūq̃ꝫ sunt ɔpossibilia ex rōnib⁹ formalib⁹ sūt ɔpossibilia:ꝛ ita ex sua ratiōe formali hꝫ ꝙ sit hō:ꝛ h᷑ sit sibi icompossibile.s.non hō. Si g̊ ratio formalꝭ hoīs sit mediū in demr̄atione in q̃ demr̄aẗ passio de hoīe (cū eē hominē vel non hoīem oꝛiaẗ a rōne formali hoīs) ꝓpō in q̃ enūcianẗ duo ɔdictoria sub disiūctione de hoīe (q̃ est ṗn᷑ ṗ᷑) oꝛieẗ a ṗmissis demr̄ationis in q̃ demr̄aẗ aliq̃ passio de hoīe:ꝛ ita tale ṗn᷑ non igredieẗ v̇tualr̄ q̃libet demonstrationē.

Ad ista rńdeẗ. Et ṗ ad ṗ᷑ ɔcedēdo maioꝛē: ꝛ negando mioꝛē. Non.n.passio ē ꝑ se in aliq̊ ṗdicamēto.cui⁹ vna ꝓbabilitas est:qꝛ dato opposito esset spēs alicui⁹ ṗdicamēti.g̊ hr̄et diffōnē.g̊ passionez:cū a dr̄ia vltima rei sēꝑ fluat aliq̃ passio.g̊ passiōis eēt passio in infinitū. Dōz igr̄ ꝙ passio in nullo est ṗdicamēto ꝑ se ꝛ directe:sz solū reductiue. Et cū tu dicis ꝙ passio est in 3ª spē q̃litatꝭ. Dico ꝙ talis passio in 3ª spē q̃litatꝭ non est passio q̃ est nālis aptitudo:sz passio in 3ª spē est q̃litas sensibilꝭ de facili mobilis ɔñs actū appetitus sensitiui:h᷑ appꝫ in ṗdicamētis a Sco.ca°.de q̃litate.ꝛ ēt a Burleo eodē ca°. Neq̃ꝫ ēt passio q̃ ṗdicaẗ ꝑ se in 2° mō est nālis po° de gn̄e q̃litatꝭ:q̃ est 2ª spēs q̃litatis:nā illa 2ª spēs est nālis facilitas ꝛ agilitas ad agēdū vꝉ patiendū.h᷑ pꝫ ꝑ exēpla Ar.q̃ ponit ibi de pugillatoꝛe ꝛ cursoꝛe. Uñ nālis po° vno°:pōt accipi ꝓ re᷑ po° ad opationē:ꝛ sic ꝑtinet ad gen⁹ relationis. Uel pōt accipi ꝓ fūdamēto talis respect⁹:qō ē subꝫ ꝛ ṗn᷑ talꝭ opatiōis: sic̄ itellꝰ ꝛ volūtas sūt ṗn° ꝓductiua itellectionis ꝛ volitiōis. Uꝉ pt accipi ꝓ facilitate ꝛ agilitate vtēdi hā po° h᷑ 3ᵒ sumiẗ nālis po°.ꝛ h᷑ ſꝫ Doct. i 2° di.ix. Po° aūt 2° mō non distiguiẗ eēntialr̄ ab eo cui⁹ est po°:ēt ſm Aug.5.de trinꝭ. Ingt.n.de itellectu ꝛ volūtate sunt vna mens:vna eēntia:vna vita. non sunt g̊ accidentia ipsi⁹ aīe.q̃re ꝛc. Pōt ēt dici tenendo ꝙ si passio in secundo modo sit in 3ª specie q̃litatis:ista ꝓpō est glosanda:

mediū ꝛ passio sunt vnigenea seu eiusdē rōnis: nō qdem eiusdē gn̄is: ſʒ eiusdē coordiatiōis ꝛ eiusdē ordis. Nō.n. diffō triāguli ordiaꝛ̄ ad demr̄andū passiōem de q̄drato: qꝛ diffō triāguli ꝛ passio q̄drati nō sūt īfra eūdeʒ ordinē ꝛ eādē coordiationē: ſʒ bn̄ diffō subti qd̓ est triāgulus ꝛ passio ei⁹ sūt eiusdē ordis. Nā diffō triāguli primo respicit triāgulū. 2° p̄mā passionē. 3° scd̓am. ꝛ sic de alijs: ꝛ ita oēs passiōes triāguli h̄nt ordinē ad diffōnē triāguli ſm p̄us ꝛ posteri⁹: qd̓ nō est de passiōib⁹ q̄drati. ¶ Ad 2ᵐ r̄ndꝛ p̄mittēdo q̄ duplex est mediū. qd̓dā māle: qd̓dā formale: ꝛ ſʒ cālitatē. Medio p̄° mō accepto repugnat h̄re rōnē p̄oris. Nā ē posteri⁹ p̄° ꝛ p̄us 2°. Sʒ mediū cāle: ppter qd̓. vʒ. vnū declaraꝛ̄ de alio: seu reduciꝛ̄ in ipʒ: bn̄ pōt habere rōnē p̄oris. isto mō diffō subti est mediū. ē.n. cā īherētie ꝓpetatū ꝛ passionū ad ipʒ subm̄: cū oēs passiōes ordine q̄dā fluāt a subo ꝑ rōnē formalē ei⁹: ꝛ ita rō formal̄ subti est cā ꝑ quaʒ reduciꝛ̄ passio ad subm̄: ꝛ declaraꝛ̄ de ipso. cā āt in eo q̄ cā h̄ʒ rōnē p̄mi: vt h̄ʒ videri in. 5. meta. tex. ɔmēti p̄mi. ¶ Ad 3ᵐ r̄ndeꝛ̄ dicendo q̄ diffō est mediū formale ad demr̄andā p̄mā passioneʒ de subo. Uirtuale āt ad demr̄andū ɔn̄tes: ꝛ cū dꝛ̄ q̄ p̄ᵃ passio ē ꝑ se nota de subo. Esto q̄ ita sit. ḡ nō est demr̄abilis ꝛc̄. negatur ɔn̄a: vt declaratū est in corꝑe q̄ōnis. in p̄ arti°. ¶ Aduertēdū tn̄: q̄ qn̄ demr̄aꝛ̄ 2ᵃ passio de subo: nō demr̄aꝛ̄ ꝑ diffinitionē subti: ſʒ ꝑ p̄mā passionē: qꝛ talis passio est rō formalis īherētie 2ᵉ ad subm̄: ꝛ aliq̄ mō est cā ip̄i⁹. ¶ Pro q̄ notādū vt h̄ʒ Sco. i p̄. ꝛ in 4.° ꝛ in m̄tis locꝭ: q̄ qn̄ plures effect⁹ ꝓueniūt ab eadē cā ordie q̄dā: cā nō est cā ꝓpiqua re⁹ posterioris: nisi p̄ore posito in eē: ꝛ ita effect⁹ p̄or vꝛ̄ ɔstituere illō qd̓ est cā posterioris in rōne cāe ꝓpinq̄: ex q̄ seq̄ꝛ̄: q̄ posterior a p̄ore essentialr̄ depēdet: ex q̄ sua cā nō est i actu sufficiēte: ꝛ in po° ꝓxia ad cāndā ipsaʒ passionē posteriorē: nisi ipsa p̄ore posita in eē: ꝛ sic p̄or passio est aliq̄ mō cā nō tm̄ in īferēdo: ſʒ ēt in eēndo: ꝛ dꝛ̄ cā sine q̄ nō: ſʒ q̄ cōiter dꝛ̄: ſʒ ſʒ Sco. est cā p̄exigitiua nō eliciti ua: ꝛ illo mō p̄ᵃ passio respcū 2ᵉ est rō formal̄ īherentie: q̄re ꝛc̄. ¶ Ad 4ᵐ ꝛ vltimuʒ r̄ndeꝛ̄: Or h̄ p̄nᵐ. de q̄libʒ ente ꝛc̄. p̄t accipi: vl̄ in termis gn̄alib⁹ ꝛ trāscēdētib⁹: vt formādo ipʒ: queādmodū dcm̄ est. s. de q̄libʒ ente dꝛ̄ eē vel nō esse. Alio ꝛ 2ᵐ pōt accipi in termis sp̄alib⁹: vt dicēdo: de hoīe dꝛ̄ risibile vl̄ nō risibile: q̄mōcūq; accipiaꝛ̄: semper accipiꝛ̄ a q̄ditate. Sʒ acceptū cōiter ꝛ gn̄alr̄ oritur a q̄ditate entis cōissime accepti. In sp̄āli āt acceptū oriꝛ̄ a q̄ditate in spē. Ex h̄ r̄ndeꝛ̄ ad argūᵐ: q̄ siue diffō subti: siue passiōis sit mediū: semꝑ p̄misse oriunꝛ̄ ꝛ depēdent ab isto p̄n°: qd̓ declaraꝛ̄. Nā v̄itas p̄missaꝝ v̄tualr̄ ɔtineꝛ̄ in termis: ꝛ h̄ duob⁹ modis. s. effectiue: ꝛ cognitiue. Effectiue: qꝛ termini apph̄ēsi in ītellectu: ꝛ ɔpositi si sunt ɔformes: cāūt ɔformitatē ɔplōnis: q̄ est v̄itas ꝓpōnis. Cognitiue ēt tales termini ɔtinēt v̄tualr̄ v̄itateʒ ꝓpōnis: ꝓ q̄to notitia ip̄i⁹ ɔ̄nis non pōt h̄ri sine notitia terminoꝝ: ꝛ maxie subti: in quo ɔsistit p̄ncipalr̄ rō ɔ̄nis. termini aūt p̄missaꝝ (v̄tualr̄ saltē) radicalr̄ ɔtinēꝛ̄ in terminis p̄mi p̄ncipij sic īferi⁹ ꝛ min⁹ cōe v̄tualr̄ ɔtineꝛ̄ in magꝭ cōi. Cū aūt p̄mū p̄nᵐ q̄ntū ad ɔ̄nē ꝛ v̄itateʒ ɔtieaꝛ̄ in suis termis: seq̄ꝛ̄ q̄ v̄itas cuiuscūq; p̄misse depēdeat a p̄ p̄n°: cū depēdeat a termis ei⁹. ꝛ sic p̄misse dn̄r oriri ab isto p̄n° ꝛ ɔtieri v̄tualr̄ i ipso. dꝛ̄ ēt īgredi v̄tualr̄ quālibʒ dmr̄atiōeʒ: qꝛ aliqd formalr̄ īgrediꝛ̄: qd̓ v̄tualr̄ ꝛ radicalr̄ ɔtieꝛ̄ in ipso.

Ultimo ad argᵐ p̄ncipale adductū in p̄n° r̄ndeꝛ̄: q̄ duplex est rō seu diffō: q̄dā est qd: q̄dā ꝓꝑ qd. Diffō dicēs qd. est diffō īdicās q̄ditatē ꝛ essentiā diffiniti. Diffō dicēs. ꝓꝑ qd. est illa q̄ dicit rōnē īherētie formalis p̄dicati ad subm̄: ꝛ cū passio īhereat formalr̄ subo ꝑ rōnē ei⁹ formalē: qꝛ fluit ab ipso ꝑ talē rōnē: rō diffinitiua subti dꝛ̄ diffō passiōis: nō q̄dē dicēs qd. ꝛ isto° rō passiōis ꝓꝑ qd. nō qd. ē meᵐ i demr̄atiōe potissima. q̄re ꝛc̄.

¶ Qm̄ v̄o physica sciētia est circa qd̓dā gen⁹ entis: nā circa talē ē substātiā in qua ē p̄ricipiū mot⁹ ꝛc̄. Tex. ɔmēti. I. Qō. II.

Utrum suba nālis possit eē subʒ p̄ᵐ p̄hie nālis. ¶ Et p̄ arꝛ̄ negatiue. Si eēt veꝝ q̄ suba nālis eēt sic subiectū: seq̄reꝛ̄ q̄ āgelus ꝛ itelligētia posset moueri. ɔn̄s falsuʒ. ḡ ańs. ɔn̄a ē euidēs: qꝛ āgelus est suba nālis ſʒ aduersarios. Falsitas ɔn̄tꝭ septupliciter ꝓꝛ̄. Et p̄. Si angelus moueretꝛ̄: mot⁹ reciperꝛ̄ subtiue i ipso āgelo: ſʒ oē accidens recipit suū eē a subo. mot⁹ āt est acci̅ns fūdatū i āgelo: ꝛ āgelus est idiuisibil̄: ḡ mot⁹ erit idiuisibil̄. ɔn̄s falsuʒ. ꝛ ɔ̄ Arꝫ. ꝛ oēs ꝑypatheticos. ¶ Et ɔfirmaꝛ̄ ista rō. ɔtiuitas ē de rōne mot⁹. ḡ in q̄cūq; est mot⁹ illō erit ɔtinū. ḡ āgelus erit ens ɔtiuū: ꝛ h̄ēbit ɔtiuitatē. ¶ 2° arꝛ̄. ꝓbādo eādē falsitateʒ ɔn̄tis. si.n. āgelus possʒ moueri moueretꝛ̄ in istāti. ɔn̄s falsū: qꝛ mot⁹ t̄pe mēsuraꝛ̄. 4.° p̄hy. Probaꝛ̄ ɔn̄a. illō moueꝛ̄ i istāti cui nl̄la est resistētia: ſʒ ita ē q̄ āgelo nihil resistit. ḡ āgelus moueꝛ̄ i istāti. maior ꝓbaꝛ̄: qꝛ successio in motu est ex aliq̄ resistentia mobil̄ ad motoreʒ: vl̄ medij ad mobile: vl̄ vtrinsq; ad ipʒ mouens: ex Cōmen. 4.° p̄hy. trac⁹ de vacuo. ɔm̄. 71. ſʒ nullū tale p̄t dari re⁹ āgeli. ḡ āgelus moueꝛ̄ in istāti. ¶ Iteʒ 3° eadeʒ falsitas ɔn̄tis arꝛ̄. Nā data v̄itate ist̄i⁹ q̄ mot⁹ reciperꝛ̄ i idiuisibili: seq̄reꝛ̄ q̄ mot⁹ esset abstract⁹ ab oī mā: ꝛ ita (cū mot⁹ ɔsidereꝛ̄ a p̄ho nāli) aliquid abstractū a mā ɔsiderareꝛ̄ a p̄ho nāli. ¶ Iteʒ 4.° seq̄reꝛ̄ q̄ p̄hs nālis: eq̄ bn̄ ɔsideraret de itellectu ꝛ volūtate āgeli: sicꝫ d̓ motu ill̄i⁹: qꝛ q̄ h̄nt eq̄leʒ abstractioneʒ a mā videnꝛ̄ ꝑtinere ad eūdeʒ artificē: ſʒ eq̄ bn̄ est abstract⁹ mot⁹ a mā i casu isto: sic itellect⁹ ꝛ voluntas ip̄i⁹ āgeli. ḡ si p̄hs nālis ɔsiderat motū: ɔsiderat etiā itellm̄ ꝛ volūtateʒ. ¶ Iteʒ 5.° omne qd̓ moueꝛ̄ (citra corpus celeste qd̓ moueꝛ̄ motu regulari ꝛ vniformi) p̄t sistere se: ꝛ aliq̄n velocitare ꝛ tardare motū suū: ſʒ āgelus ꝑ te sic moueꝛ̄. ḡ poterit sistere se: ꝛ velocitare motū suū: ꝛ ita poterit tripudiare ꝛ saltare. ¶ Iteʒ 6.° arꝛ̄. eadeʒ falsitas sic. 6.° p̄hyc. ꝛ 8.° h̄r: q̄ mot⁹ est diuisibil̄: ꝛ est re⁹ ei⁹ qd̓ est diuisibile: vt ꝓbaꝛ̄ i 6.° ḡ illō qd̓ est idiuisibile nullo° p̄t moueri. ¶ Et ɔfirmaꝛ̄. qd̓.n. moueꝛ̄ diuidiꝛ̄ i ꝑteʒ motā: ꝛ parteʒ mouenteʒ. 8. p̄hy. qd̓libʒ tale est diuisibile. ¶ Iteʒ vltimo ad ideʒ. omne qd̓ moueꝛ̄ moueꝛ̄ ab alio. āgelus moueꝛ̄. ḡ ꝛc̄. ꝛ tūc vltra. illō a q̄ āgelus h̄ʒ motū nō vꝛ̄ esse nisi magnitudo: ſʒ nō vꝛ̄ i q̄ gn̄e cāe magnitudo sit cā mot⁹ nisi i gn̄e cāe mālis: ſʒ h̄ nō: qꝛ mā est itrīseca rei. magnitudo est extrinseca. q̄re ꝛc̄.

Ad oppositū ꝛ ꝓ ꝑte affirmatiua arꝛ̄. aucte Arꝫ. 6. metaᶜᵉ. tex. ɔm̄. p̄mi. vbi h̄ʒ Arꝫ. qm̄ v̄o p̄hyca est scia circa qd̓dā gen⁹ entꝭ: ꝛ circa subaʒ i q̄ est p̄nᵐ mot⁹: ꝛ stat⁹: ꝛ paꝝ post subdit. Phyca est theorica: ſʒ theorica circa ens qd̓ est p̄oē moueri: ꝛ circa substātiā. ḡ ſʒ ipʒ suba in q̄ est p̄nᵐ mobilitatꝭ dꝛ̄ esse subm̄ p̄hie nālis: tale p̄nᵐ mobilitatꝭ i suba appello nālitateʒ. ḡ suba nāl̄ sub rōne nālitatꝭ dꝛ̄ eē subm̄ p̄hie nāl̄. ¶ Itē Cōmē. 2. p̄hy. ɔm̄. 3.° Sciendū q̄ subm̄ ist̄i⁹ libri est nā: ꝛ p̄n° nālia: q̄ sūt cōia oīb⁹ entib⁹ nālibus.

In ista q̄ōne p̄ ponā ɔ̄neʒ r̄nsiuā. 2° soluā rōnes in p̄n°. 3.° mouebo dubia: ꝛ soluā.

Quantū ad p̄ᵐ sit h̄ ɔ̄. vʒ. q̄ nālis suba ē subʒ p̄hie nālis. ¶ Et ꝓ ista ɔ̄ne arꝛ̄. sic. Illō ē subm̄ p̄ᵐ fōmale i aliq̄ scia: ſʒ c⁹ rōnē ipm̄ ē cog̃scibile ꝑfectiᵐᵒ cogniᶜᵉ possi h̄ri d̓ tali subo i scia ꝑ quā rōnē alia cog̃scun-

tur:sed ita est ꝙ nālitas sub rōne nālitatis est illud ꝑ qđ
suba ipsa est cognoscibilis pfectissima cognitiōe possibi
li hrī de tali suba in scia nāli.ğ suba nālis dr̃ eē subm̄ pm
scie nālis.maior ē māifesta. Et apli' declarat exponēdo
qd itelligit̃ ꝑ nālitatē. Intelligo.n.ꝑ nālitatez qditatē ⁊
formalitatez ipsi' sube:ꝑ quā approꝑat̃ sube: vt sit subm̄
mot' vl' mobilitat' ⁊ aliaꝝ passionū nāliū ꝯuertibiliū cū
tali suba:đ qb' ꝯsiderat phs nālis. Ista maior sic đclara/
ta ꝓbat̃. Perfectissima notitia alicui' subti scibil' est sua
notitia qditatiua:vt hr̃ ex.7.meta^ce. sz subm̄ pm formale
in scia pfectissimo mō ꝯsiderat̃ i scia cui' ē subm̄ pm.ğ bz
ꝯsiderari fz rōnē ei' qditatiuā. ꝓbat̃ ēt:qꝛ si nō cogscere
tur pfectissimo mō i scia cui' ē subm̄.⁊ possz sic cognosci
in alia nō magl videt̃ eē subm̄ i ista q̄z i illa:cū pferri sub
iectū sit finis obiectalis scie:⁊ sub rōne pfectissima q̄ pt
sciri de ipso in tali scia. Probat̃ ēt mior ꝑ qđdā ex^m. Cer
tū est:ꝙ hō pt itelligi ab itellectu q̄tuor modis. Uno' i/
q̄ztū ē aial rōnale.alio' iq̄ztū ē aial ꝑcise. 3° inq̄ztū ē aial
māsuetū nā.4° iq̄ztū ē nobilissimū aialiū. Ultia cogni/
tio đ hoīe q̄ ē đ ipso i respcū ad aliđ:nō pt eē pfectissima:
Tū qꝛ ipsa ꝓsuppōit cognitionē ei' sub aliq̄ rōne absolu
ti ad quā vt ad ꝑorē reducit̃. Tū ēt qꝛ respcūs ē igbilior
absoluto. Cognitio ēt q̄ hr̃ i penultio gradu nō pt eē pfe/
ctissima:qꝛ ista ē de subo sub rōne passiōis mō cognitio i
ꝯceptu passiōis ꝓsupponit cognitionē qditatiuā subti. ğ
ista nō ē p^a:neq3 pfectissima. Cogni' q̄ dr̃ de hoīe i 2° gra
du sub rōne aial' nō pt eē p^a ⁊ pfectissima:qꝛ ꝯfusa. ğ pfe
ctissima cogni' de hoīe erit q̄ztū ad rōnē formalē ei' qdi
tatiuā. Ex h̄ seqt̃ ꝙ itelligēdo nālitatē sube ꝓ illa fōma/
litate ꝑ quaz fluit a suba mobilitas ⁊ cetere passiōes nā/
les:cogni' p^a ⁊ pfectissima de suba in scia nāli ē sub rōne
nālitat'. ⁋ 2°.pncipalr argr̃. Illđ ē subm̄ pm scie nālis:qđ
est p̄ vtualr ꝯtētiuū oīuz passionū nāliū:sz suba nālis est
hm:qꝛ suba nālis p̄ ⁊ vtualr ꝯtinet pmā passionē nālē q̄ ē
mobilitas:vt cōiter dr̃.ğ vtualr ꝯtiet quālibz aliā passio
nē seq̄ntē. ⁋ Itē vlti' ad subaz nālē oīa ꝯsiderata i phia
hnt ordinē eēntialē:⁊ attributionē:vl' vt ptes subiectiue
vl' vt ptes eēntiales.vl' q̄cūq3 mō q̄ aliqđ vnū ꝯsideratū
i scia dz hr̄e attributionē ad subm̄ pm.ğ hr̃ ꝓpositū.

De secūdo pncipali. His pmissis rñdet̃ ad arg'
adducta i pn°:cū dr̃. Data veritate ⁊c̃.
seq̄ret̃ ꝙ āgelus posset moueri:ꝯcedo ꝯñs ⁊ ꝯñaz:Et ad
iprobationē pm ꝯñtis rñdet̃ pmittendo duo ꝓsupposita.
Primū est ꝙ mot' localis pōt hr̄e duplicē successionē ⁊
ꝯtiuitatē. Unā a magnitudie sup quā fit mot'. aliā a di/
uisibilitate mobilis. Et eēntialior ē motui illa quā acq/
rit a magnitudie q̄ ē p^a:q̄z illa quā acqrit a mobilis diui/
sibilitate q̄ ē 2^a. pm sic declaro. signet̃ vn' pūct' i mobili:
ꝑus mobile fz illū pūctū ptrāsit ptē ꝑorē magnitudis:q̄z
ptē posteriorē:⁊ sic quālibz ptē ipi' ordie q̄dā:⁊ fz illum
pūctū i mobili pars posterior succedit parti priori:⁊ sic
hr̃ successio i mobili:⁊ ꝯtiuitas mot' ab ipsa ꝯtinuitate ⁊
successiōe i magnitudie. Silr successio ⁊ ꝯtiuitas pt eē a
diuisibilitate mobil'. Signet̃ pūct' in magnitudie.mobile
diuisibile ꝑus ptrāsit illū pūctū fz ptē ꝑorē q̄z fz ptē poste
riorē:⁊ ita ꝑs posterior succedit pti ꝑori i mobili i ptran
seūdo illū pūctū:⁊ sic ex ꝯparatōe mot' ad mobile ⁊ ad spa
tiū:mot' acqrit duplicē successionē. Probat̃ ēt 2^m ꝑ Ar.
5.metaphy.ca.đ q̄to.i fine illi' capl'i vult ꝙ mot' sit di/
uisibil':nō ꝓꝑ mobile:sz ꝓꝑ magnitudinē:⁊ ista st̄ vba ei'.
Dico āt:nō qđ mouet̃:sz qđ motū ē ⁊c. Et vult Ar. i illo
loco:ꝙ mot' sit q̄t' ⁊ diuisibil':nō ab eo qđ mouet̃ xqđ est
ip̄z mobile:sz ab eo qđ motū ē:itelligēdo ꝑ illđ qđ motū
ē illđ fz qđ fit mot':⁊ mobile mouet̃. Illđ āt fz qđ mot'
est:ē ipsa magnitudo ⁊ spatiū:⁊ huic ꝯsonat tex.ꝯmē.vbi

hr̃ ꝙ mot' nō ē q̄t' ꝓꝑ id qđ mouet̃:sz ꝓꝑ id q̄ aliqđ mo
uet̃:ꝑ illđ q̄ aliqđ mouet̃ itelligēdo magnitudinē ⁊ spa/
tiū.ğ q̄titas ⁊ diuisibilitas mot' eēntiali' ē a magnitudie
spacij q̄z a mobili. ⁋ 2°.pmitto. Mot' pt ꝯparari vel ad
mobile respcū sue entitat' q̄ subiacet motui:vel pt ꝯpari
ad ip̄z spatiū. Si ꝯparet̃ ad mobile q̄ztū ad suā entitatē:
extēdit ad extēsionē mobilis:⁊ hz ptes sil' existētes:q̄ ptes
sil' sūt i ipso mobili.si ꝯpat̃ ad spatiū:nihil hz sil' i actu ni
si idiuisibile qđ ē mutatū eē.qđ ꝯtinat ptē ꝑorē cū ꝑte po
steriori mot'. Qr āt mot' hēat ptes sil' existētes:q̄ diuidūt̃
ad diuisionē mobil':accidit sibi:qꝛ accidit enti successiuo i/
q̄ztū successiuū:ꝙ hēat ptes sil' existētes:cū đ rōne successi
ui sit hr̄e ptes iſluēdo:ita ꝙ vna imediate fluat post alte
rā. Qr āt mot' sit diuisibil' ad diuisionez magnitudis:⁊ sic sit
q̄t'. h̄ ꝯpetit sibi ꝑ se:vt appz ex snia Ar. loco ꝓallegato
⁋ Ex his ar̃. Remoto eo qđ ē ꝑ accñs a motu:manet id
qđ ē ꝑ se. Ista pz:sz ꝑ accñs ꝯpetit motui:ꝙ diuidat̃ ad di/
uisionē mobil':⁊ ꝑ se ꝯpetit sibi ꝙ diuidat̃ ad diuisionez ma
gnitudis.ğ stat motū eē idiuisibilē ex pte mobil':lz sit di
uisibil' ex pte magnitudis. Ex q̄ rñdet̃ ad formā ar^ti. Cū
dicis:mot' erit i āgelo:ꝯcedo.ğ mot' erit i āgelo idiuisibil'.
Dico negādo ꝯñaz:ꝙ.vz.tal' mot' sit idiuisibil' idiuisibilita/
te oppo^ta diuisibilitati q̄ ꝑ se ꝯpetit motui:qꝛ istā diuisibili/
tatē hz mot' i āgelo q̄ ē a magni^ne. Si tn̄ itelligas ꝙ sit i/
diuisibil' idiuisibilitate oppo^ta diuisibilitati q̄ cōpetit sibi ꝑ
accñs quā hz a mobili:ꝯcedo ꝙ tal' mot' est idiuisibil':qꝛ
nullā diuisibilitatez hz a mobili:sz ista diuisibilitas sic dr̃
ꝑ accñs:Et cū dicis:accñs hz eē a subiecto. Nego istā lo/
quēdo de eē formali:qꝛ dico ꝙ accñs sic nō hz vnitatez
formalē a subo:ita nō hz entitatē formalē a subo. Nō hz
aūt vnitatē formalē a subo:qꝛ tunc nō posset itelligi tale
accñs sine subo:qꝛ nihil pōt itelligi sine ꝓpa vnitate for
mali:⁊ ita nō oz ꝙ mot' dicat̃ eē i se tal' simplr̄:q̄le ē suū
subz. Et si dicas:mot' ē diuisibil'.ğ nō pōt fūdari i idiuisibili.
Nego ꝯñaz.qꝛ lz q̄ztū diuisibile hn̄s ptes sil' existētes nō pos
sit fūdari in aliq̄ idiuisibili:tn̄ diuisibile c' ptes nō sūt sil' i
actu:sz successiue ⁊ i fieri:⁊ ipsi' nihil ē i actu sil' nisi idiuisi
bile:hn̄ pt fūdari i idiuisibili subiue:⁊ sic se hz mot'.qr̃ ⁊c̃.
⁋ Et ꝑ h̄ rñdet̃ ad 2^m arg^m.qđ erat ꝯfirmatio pmi cū dr̃.
Cōtinuitas ē de rōe mot^s:ꝯcedit̃ ista.ğ si mot' ē in ange
lo:seqt̃ ꝙ āgelus erit ꝯtinu'. Rñdet̃ negādo ꝯñaz:qꝛ nō
seqt̃ subz eē ꝯtinuū nisi qñ accñs qđ sibi iexistit est ꝯti/
nuū hn̄s suas ptes sil':qđ nō pōt dici de motu ꝯtinuo. Cō
tinuū.n.c' nihil ē sil' i actu nisi idiuisibile:pōt fūdari i idiuisi
bili.tale ꝯtinuū est ipse mot':cū sit ꝯtinu' ⁊ successiuus.
⁋ Uel possum' alr rñdere ad hāc ꝯfirmationē:⁊ ad ar^m
pm ꝙ denoīatio subi ab accñte pōt eē vl' q̄ztū ad eē accn/
tis:vl' q̄ztū ad iesse. Quā duplicē denoīationē innuit Ar. i
pn°.scđi topicoꝝ. Un̄ subz cui iest albedo:pōt denoīari vl'
ꝑ h̄ qđ ē hn̄s albedinē:⁊ cui iest:vl' ꝑ h̄ qđ ē eē albū. Sz
n̄ sp subz đnoīat̃ q̄z^m ad eē for^e:sz qñq3 q̄z^m ad ieē:sic appz
đ scuto:c' vna medietas ē alba ⁊ alia nigra:ꝙ nō đnoīat̃
fz eē:vt dicat̃ eē albū:aut nigrū:sz hn̄ đnoīat̃ q̄z^m ad ieē:
qꝛ ē veꝝ dr̄e ꝙ ei iest albedo:⁊ ēt nigredo. Et tc̄ a đnoīa/
tiōe q̄ fit ꝑ ieē ad đnoīationē fz eē i accñtib':ñ valz ꝯñs.
Ex his pōt dici ꝙ mot' ꝯtinu' ⁊ diuisibil' denoīat āgelū
q̄ztū ad in eē:sz nō q̄ztū ad eē:sic ꝙ veꝝ ē dr̄e:ꝙ angelus
ē id cui iest mot' ꝯtinu' ⁊ diuisibilis. Et cū ifert̃.ğ ipse ē
diuisibilis aut ꝯtinu'. Nego ꝯñaz. ⁋ Ad 2^m iprobatio/
nē ꝯñtis. Qñ dr̃.ğ angelus mouet̃ in istāti:nego ar^m. Ad
ꝓbationē. Angelo nihil resistit:dico ꝙ successio q̄ est in
motu cātur vl' ex resistētia mobilis ad motorē.vl' medij
ad mob^e:vl' vtriusq3 ad mouēs. Resistētiā mobil' ad mo
torē nō ē ꝙ mouēs nō possit vīcere ip̄z mobile:qꝛ tūc nul
lo' moueret. Neq3 talis resistētia est ꝙ mobile ꝯ̄ icliner̃

ad ter^{m} intentũ ab ipso mouẽte:qꝛ talis resistẽtia est pre
cise in motu violẽto:ſꝫ resistentia talis ad motorẽ est: ꝙ
mobile semꝑ est sub aliq̊ (dũ mouet̃)cui repugnat ime-
diate succedere terminꝰ itentꝰ. Uñ mediũ resistẽs mobi
li ꝛ mouẽti est oẽ illud qḋ mediat iter formã quã bꝫ mo
bile: ꝛ ter^{m} ad quẽ mouet̃: ex q̃ medio ꝓuenit resistẽtia
respectu agẽtis virtutis limitate:qꝛ nulla virtꝰ limitata
pōt mouere ipꝫ mobile ad terminũ itentũ: nisi ꝑ media
ordiata nãlr iter formã quã bꝫ mobile:ꝛ ter^{m} ad quẽ mo
uet̃. Cũ ĩt ita sit:ꝙ angelus moueat se ex virtute limita
ta ꝛ finita:q̃libꝫ ꝑs spatÿ ꝛ magnitudis mediãs iter illaꝫ
ꝑtẽ in q̃ ẽ:ꝛ ꝑtẽ illã ad quã mouet̃: dr̃ eẽ me^{m} resistens:ꝑ
cuiꝰ resistẽtiã ꝓuenit successio ꝛ ꝯtinuitas in motu ange
li. ¶ Ad 4^{m} qñ dr̃. Seq̃ret̃ ꝙ pħs nãlis ꝯsideraret de i-
tellectu ꝛ volũtate angeli:sicut de motu:nego ꝯñam. Et cũ
dicis ꝙ motꝰ ẽt abstractꝰ sicut itellectꝰ ꝛ volũtas angelica.
Nego h̃ assũptũ:qꝛ motꝰ nõ pōt eẽ successiuꝰ:neq̃ ꝯtinuꝰ
q̃ sunt de rõne ipsiꝰ:nisi ꝑ habitudinẽ ad mãm sensibilẽ
.ſ. ad spatiũ ꝛ ad magnitudinẽ. Intellectꝰ aũt angelicus
vt itellectꝰ est:ꝛ volũtas silr nullã bꝫ habitudinẽ ad mãꝫ
sensibilẽ:ꝛ maxie q̊ ad ṗmã eiꝰ opatione que est itellige
re ꝛ velle. g̊ iste poᶜ nõ sunt de ꝯsideratiõe pħi nãlis: sed
bñ motꝰ. ¶ Ad 5^{m} ar^{m}:cũ dicis ꝙ angelus si possꝫ moue
ri posset sistere se. ꝯcedo ꝯñam:qꝛ est mouẽs ꝑ itellectuꝫ
ꝛ volũtatẽ. Falsuꝫ est tñ:ꝙ oẽ qḋ mouet se:pōt sistere se:
vt tu assumis in arguẽdo. ꝛ h̃ ꝑꝑ motũ grauiũ ꝛ leuiũ: q̃
mouẽt se:ꝛ tñ nõ pñt sistere se:ſꝫ oꝫ addere ꝙ illḋ qḋ mo
uet se ꝑ cognitionẽ:pt sistere se:ꝛ quũ dicis. g̊ possꝫ tripu
diare ꝛ saltare:ꝯcedo ꝯñs ꝛ ꝯñaꝫ. ¶ Ad 6^{m}. Qñ argr̃. oẽ
qḋ mouet̃ diuidit̃ ꝛc̃. ꝑ pħm. 8. physi. ꝛ in. 6. g̊ si aliqd mo
uet̃ est diuisibile. Rñdet̃ ꝙ aliqd moueri: vt dcm̃ est in
corꝑe qõnia:ꝯtigit duobꝰ modis: vl̃ motu hñte ꝯpletam
successionẽ ꝛ ꝯtinuitatẽ: vl̃ motu nõ hñte ꝯpletã successio
nẽ. Si loq̃mur de motu ṗ^{m}: oẽ qḋ mouet̃ tali motu ẽ di-
uisibile. Uñ oẽ qḋ mouet̃:ex cuiꝰ rõne accipit̃ ꝯtinuitas ꝛ
successio:ẽ diuisibile:qꝛ est tale qḋ ṗus ſm ꝑtẽ ṗorẽ ipsiꝰ
ꝑtrãsit aliqd idẽ in spatio q̃ ꝑtrãseat ſꝫ ꝑtẽ posterioreꝫ.
Et h̃ mõ Ar. in. 6. physi. negat idiuisibile posse moueri:
qꝛ tale nõ est illḋ ex rõne cuiꝰ possit accipi talis successio
ꝛ ꝯtinuitas in motu. Sꝫ cũ h̃ tñ stat:ꝙ tale mobile possit
moueri accipiẽdo ab alio ꝯtinuitatẽ ꝛ successionẽ: nec rõ-
nes Ar. in. 6. physi. plus ꝯcludũt:nisi ꝙ idiuisibile nõ pt
moueri motu hñte hõ ꝯpletõ successionẽ. Et qḋ adducit̃
in ꝯfirmatõe de. 8. phy. Qꝛ oẽ qḋ mouet̃: diuidit̃ in duo:
q̃ꝝ vnũ est ṗ mouẽs:ꝛ alteꝝ motuꝫ. Dico ꝙ veꝝ ẽ de eo
qḋ mouet̃ organice:qꝛ nõ tm̃ ibi ẽ distĩᵒ iter aĩaꝫ mouẽtẽ
ꝛ corpꝰ motũ: veꝝ ẽt iter ꝑtẽ ꝓpiquã poᶜ organice mouẽ-
ti:ꝛ partẽ remotã:qꝛ tale mouet̃ organice: sic aĩa mouet
vnã ꝑtẽ ꝑ aliã. Et ꝑ h̃ vult hr̃e Ar. ꝙ grauia ꝛ leuia non
mouẽt se isto motu q̇ est motꝰ aĩaliũ:ex q̊ vult hr̃e ꝯclõnẽ
itẽtã:ꝙ grauia ꝛ leuia nõ mouẽt se ṗ motu: Tũ qꝛ nõ mo
uẽt se ꝑ cognitionẽ: Tũ qꝛ nõ mouẽt se organice: ſꝫ si idi
uisibile qḋ est angelus mouet̃: nõ mouet̃ isto mõ. ſ. motu
organico:ꝛ ita nõ oꝫ ꝙ diuidat̃ in ꝑtẽ mouẽtẽ: ꝛ ꝑtẽ mo-
tã. ¶ Et si istares adhuc ꝓbãdo ꝙ tale mobile ẽ diuisi-
bile:qꝛ mouet̃ ad locũ:locꝰ est q̃tꝰ. g̊ qḋ mouet̃ est q̃tuꝫ.
¶ Rñdet̃. qḋ mouet̃ ad locũ: nõ recipit locuꝫ: ſꝫ recipit
vbi:ita ꝙ mouet̃ ad locũ tãq̃ ad termi^{m} extrisecũ: ꝛ mo
uet̃ ad vbi: vt ad terminũ itrisecũ: ſꝫ vbi ẽ duplex: qḋdã
est vbi circũscriptiuũ: qḋdã diffinitiuũ. Angelus nõ reci
pit vbi circũscriptiuũ: ſꝫ vbi diffinitiuũ: qḋ ãt recipit ta-
le vbi nõ est diuisibile: sic nec vbi ẽ diuisibile. ¶ Ad vl-
timũ qḋ est. Si idiuisibile mouet̃: mouet̃ ab alio. Rñ:
magnitudo in gñe cãe mãlis ẽ cã motꝰ ꝛ ꝯtinuitatis ꝛ suc-
cessiõis in motu: Et cũ dicis ꝙ magnitudo nõ pōt eẽ cã
mãlis motꝰ:qꝛ ẽ extrĩseca:ꝛ mã ẽ itrĩseca. Dico ꝙ mã ex
q̃. est itrĩseca: ſꝫ mã in q̃. aut circa quã ẽ extrĩseca:ꝛ a tali
mã bꝫ successionẽ ꝛ ꝯtinuitatẽ ipse motꝰ extrĩsece ꝛ mãlr:
ꝛ a v̇tute motiua ãgeli: q̃ mouet se: motꝰ bꝫ suũ eẽ effecti-
ue. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ ista positio: ꝙ suba nãlis ẽ subm̃
ṗ^{m} pħie nãlis: est de mẽte theologoꝝ tenẽdo subaꝫ nãlẽ
eẽ illã: cuiꝰ nãlitas est rõ formalis ꝑ quã appropriat̃ ipsi
sube vt sit subꝫ motꝰ. Et sic sub tali suba nãli ꝯphẽdunt̃
itelligẽtie: ꝑter ṗmã itelligẽtiã: q̃ nulloᵒ pōt moueri. Sꝫ
scḋm ṗncipia pħoꝝ dicimꝰ ꝙ suba nãlis ẽ subm̃ ṗmũ
pħie nãlis. itelliᵒ ꝑ subaꝫ nãlẽ illã subaꝫ: cuiꝰ eẽ ꝛ diffini
ri depẽdet a mã sensibili. Et istoᵒ suba nãlis idẽ ẽ qḋ cor
pus nãle: ꝛ sub tali suba ſꝫ pħos nõ ꝯtinent̃ itelligẽtie: q̃
itelliᶜ ſꝫ ipsos sũt imobiles: Tũ qꝛ ex ꝑte ipsaꝝ nõ pt ac-
cipi successio ꝛ ꝯtinuitas i ipsis: Tũ ẽt qꝛ ſꝫ pħos sũt actꝰ
puri ꝛ simplicissimi: ꝛ ex ꝯñti nõ in poᵃ ad vbi. Et tunc si
q̃rat̃. qd ſꝫ Ar. ẽ subm̃ pħie nãlis: scḋm viã Sco. loq̃n
tis physice: Dõm ẽ ꝙ corpꝰ phycũ ẽ subm̃ pħie nãlis.

Quantum ad 3^{m} artĩ^{m} circa solonẽꝫ argumtoꝝ: ꝛ
ṗserti circa solonẽ sexti argumti supra
ex. 6. phy. Dubitat̃: vtꝝ rõ quã facit Ar. ꝙ oẽ qḋ mouet̃
parti ẽ in termio a q̃: ꝑti in termio ad quẽ: ꝯcludat de idi
uisibili: ꝛ vr̃ ꝙ sic: ꝑ rõnẽ eiꝰ: Qꝛ idisibile qḋ mouet̃: aut
est totalr i termio a q̊: aut totalr i termio ad quẽ: aut ꝑti
in termio a q̃: ꝛ ꝑti i termio ad quẽ. Nõ ṗ^{m}: qꝛ tũc nõ mo
ueret̃: nec 2^{m}: qꝛ tũc hr̃et mutatũ eẽ. g̊ dat̃ 3^{m}. ſ. ꝙ ꝑtiꝫ est
in termio a q̃: ꝛ ꝑti i termio ad quẽ. ꝛ si sic: vr̃ ꝙ rõ sua cõ
cludat ꝓpositũ suũ: ꝑ quã vult ꝓbare ꝙ oẽ qḋ mouet̃ est
corpꝰ. ¶ Ad h̃ rñdet̃ dicẽdo: ꝙ rõ coᵒ q̃ accipit̃ ab Ar.
nõ ꝯcludit de idisibili: ſꝫ solũ de disibili. ¶ Pro q̃ notã-
dũ: ꝙ duplx ẽ ꝑtibilitas. Una ꝑtibilitas mobil: alia ꝑti-
bilitas termini q̇ acq̃rit̃. si loq̃mur de ꝑtibilitate mobil:
ꝛ vlteriꝰ termini q̇ acq̃rit̃: oẽ qḋ mouet̃: ex cuiꝰ rõne acci
pit̃ successio ꝛ ꝯtinuitas motꝰ: ꝑti ẽ in termio a q̃: ꝑtim in
termio ad quẽ: loq̃ndo de vtraq̃ partibilitate. Et ꝑ h̃ bꝫ
Ar. ꝓpositũ suuꝫ: ꝙ oẽ qḋ mouet̃: ex cuiꝰ rõne hr̃ ꝯtinui-
tas ꝛ successio i motu: ẽ disibile ꝛ ꝑtibile: ſꝫ si loq̃mur tm̃
de ꝑtibilitate termini q̇ acq̃rit̃: dicimꝰ ꝙ idiuisibile qḋ
mouet̃ ꝑti est in termio a q̃: ꝛ ꝑti in termio ad quẽ ꝑ q̃tꝰ
to ẽ i aliq̃ medio qḋ ẽ aliqd vtriusq̃. Uñ idisibile exñs i
aliq̊ vbi diffinitiuo qḋ ẽ finis motꝰ ꝑteriti ſm ṗus vbi: ꝛ
ṗn^{m} motꝰ futuri ſꝫ posteriꝰ vbi: ꝑ illḋ vbi mediũ dr̃ eẽ ꝑti
i termio a q̃: ꝑti i termio ad quẽ: nõ tñ ẽ ꝑti istoᵒ: ꝓut ꝑti-
bilitas accipit̃ ex ꝑte ipiꝰ mobil: ꝛ ex h̃ ꝯcludit̃: ꝙ nõ pōt
moueri motu hñte ꝯpletã successionẽ: õ q̊ ṗnᶜ itẽdit Ar.
6. phy. ¶ Circa solonẽ datã ad vlti^{m} ar^{m}: ꝙ motꝰ accipit
successionẽ ꝛ disibilitatẽ a magnitudie. Qꝛ dcm̃ ẽ ꝙ ma
gnitudo est cã mãlis motꝰ. Dubitat̃ vtꝝ magnitudo pos
sit eẽ cã efficiẽs respcũ successionis motꝰ: ꝛ vr̃ ꝙ sic: qꝛ oẽ
illḋ qḋ accipit suũ eẽ ab aliq̊: vt a cã extrinseca: vr̃ accipe
suũ eẽ ab illo tãq̃ ab efficiẽte: vl tãq̃ a fine. motꝰ ãt acci-
pit ꝯtinuitatẽ ꝛ successionẽ (vt dcm̃ ẽ) a magnitudine tã-
q̃ a cã extrĩseca. g̊ vl ab ipsa vt a fine: vl ab ipa vt ab effi
ciẽte. Nõ ab ipsa vt a fine: qꝛ finis in eẽ reali ẽ posterior
his q̃ sunt ad finẽ. Magnitudo ãt ṗcedit ipꝫ motũ i esse
reali. vr̃ g̊ ꝙ motꝰ dpẽdeat a magnitudie: vt ab efficiẽte.
¶ Ad h̃ rñdet̃: Cõcedẽdo ꝯñs ꝛ ꝯñtiaꝫ: qꝛ ẽ de itentiõe
Sco. in. 5. metaphy. q. q̃ q̃rit vtꝝ ꝓpa rõ q̃titatꝭ sit diui
sibilitas: Ita ꝙ motꝰ nõ tm̃ (ſꝫ ipꝫ: ꝛ ẽt An. an. in eodẽ lo
co) dpẽdet a magnitudie: vt a cã mãli: veꝝ ẽt vt a cã effi
ciẽte. Qꝛ si tu dicas: mã ꝛ efficiens nõ coincidũt. g̊ ꝛc̃. Di
co ꝙ mã ex q̃ nõ coincidit cũ efficiẽte: ſꝫ bñ mã in q̃: seu
circa quã. Magnitudo aũt est cã mãlis circa quã: aut in
qua. ¶ Et sic pꝫ qd sit dõm de itẽtiõe Doctoris subtilis
ad totã questionem. quare ꝛc̃.

¶ Siquidē ergo nõ est aliq̄ altera substātia preter nãs ꝯsistētes. Tex. ꝯmē. III. Qõ. III.

Queritur Utrum si eēt tm̄ suba nã ꝯsistens: phyca esset prima phĩa. Et arguit ꝙ nõ: q2 stãte isto casu: itellect⁹ a sensibilib⁹ ⁊ mãlibus posset abstrahere ꝯceptū sube: ꝯceptum entis: ⁊ silr ꝯceptū vnitatis: veritatis ⁊ bonitatis. Et isti ꝯcept⁹ abstracti nõ ptinerēt ad nãlē: q2 nõ hñt ordinē ad motū ⁊ ad mãz sēsibilē. Qõ declarat: q2 lz nulla esset suba nisi nãlis: nõ repugnaret tñ (ex itellectu ꝯcipiēte) istis rõnib⁹ abstractis reperiri in aliquo alio q̄3 in nã sensibili. Unde hec rõ põt reduci ad formā sic. Oēm rõnē itelligibilē: ⁊ oēm ꝯceptū iclusum in aliq̄ eēntialr vel virtualr põt itellectus abstrahere: ⁊ ipm concipere absq3 hoc ꝙ ꝯcipiat illud a quo fit abstractio. Sz isti ꝯcept⁹ vlēs icluduntr in substãtia nãli. Ergo pñt ꝯcipi ab itellectu: non ꝯcepta suba nãli. Ex quo seqt ꝙ quū abstrahãtur ab omni habitudine ad substãtiam nãlem: ⁊ ad motū: nõ erūt de ꝯsideratione phĩ nãlis. ergo ꝯsiderabuntur a metaphysico.

Ad oppositū tñ est Ar.6.metaphy. tex. ꝯmēti tertij. ⁊ ꝯmētator h3 ꝙ si nõ esset alia substãtia a sensibili: nulla eēt substãtia prior nãli: ⁊ si aliq̄ imobilis sit: manifestuz est ꝙ ipsa suba est pma: ⁊ ꝙ sciētia isti⁹ est scia vlis: ⁊ phĩa pma. ¶ Ad hãc difficultatem rñdet dicēdo ꝙ stãte casu quē ponit Aristo. nõ esset metaphysica distīcta a scia nãli. Nã metaphysica ⁊ alie sciētie: que sunt: physica ⁊ mathematica distinguuntr penes modū diffiniēdi diuersum: q̄ isequtur distinctionem obiectoꝝ formaliū: modus diffiniēdi metaphysici oino abstrahit a mã: q2 sicut ens qđ primo ꝯsiderat: ita ⁊ qđlibet iquantū in ei⁹ ꝯsideratiõe cadit: nõ icludit mãz: quēadmodū vult Ar.6.metaphyce. tex. ꝯmēti.2. ¶ Aduertendū tñ ꝙ ideo metaphysic⁹ abstrahit ens a mã sensibili: q2 ꝯsiderat aliqd qđ est simplr abstractū fm eē: sic sūt sube separate: ⁊ q2 talia abstracta fm eē maxie ꝯsiderantur a metaphysico: Cõsequēter h3 ꝯsiderare que sūt abstracta fm ꝯsideratione: ita ꝙ abstractio fz ꝯsiderationē est ꝑpter abstractionē fm eē aliq̄ꝝ q̄ ꝯsiderat. Et ꝯsideratio de abstractis fm ꝯsiderationez in metaphysica est ꝑpter ꝯsideratione abstractoꝝ fm eē. vbi aūt eēt tñ suba nãlis: nõ eēt aliqd abstractuz fm eē. ĝ nõ oporteret ponere sciam aliquā: que abstractius ꝯsideraret q̄3 phĩa nãlis: que lz possit ꝯsiderare ens ⁊ alias qditates abstrahendo a motu: ⁊ a q̄titate. Ista tñ scia seu ꝯsideratio nõ ptineret ad aliquā sciam priorē phyca: q2 stante isto casu: nulla eēt prior que ꝯsideraret de ente priori simplr: q2 pma entia eēnt nãlia. Et ita ꝯsideratio ď quiditate modo abstracto ptineret ad eādē sciam ad quā spectat consideratio de qditate mõ non abstracto. s. in ordine ad motuz ⁊ alias passiões nãles: ⁊ sic physica eēt pma scia: ⁊ p⁹ phĩa. ¶ Sz ꝯ hoc arguit: videt eni ꝙ ꝯcept⁹ entis abstract⁹ a substãtia nãli ptineat ad aliā sciam a nãli: q2 ꝯcept⁹ abstractior ꝑprio obiecto pmo alicui⁹ sciētie non ptinet ad eandē sciam. Sz cõcept⁹ entis in isto casu est abstractior q̄3 sit ꝯcept⁹ sube nãlis. igit nõ ptinet ad ꝯsiderationem scie nãlis. ¶ Ad hec rñdet. ꝙ ad h ꝙ ꝯcept⁹ abstractior nõ egrediat limites scie: reqrunt duo. Primū ꝙ ꝯcept⁹ abstractus nõ sit cõior q̄3 subiectū pmū. Scđm ꝙ nõ abstrahat tãta abstractõe ꝙ sit abstract⁹ ab ordine eēntiali: ⁊ habitudine ad subm pmū: qđ dico ꝑpter mathematicā que in isto casu esset distincta a phyca: q2 ꝯsideraret q̄titatē abstrahēdo ipsaz ab omni ordie eēntiali. ⁊ attributiõe ad mãm sensibilē. Unñ dõm est: ꝙ sicut mõ i physica ꝯsideratur aĩal ⁊ rõnale vt sunt abstracta ab homie: Ita in casu ꝑdicto scia nãlis cõsideraret ens: ⁊ q̄cūq3 abstraherentur a substãtia nãli: dūmodo nõ circūscriberētur ab ordie eēntiali ad subm sciētie. sed ꝯsiderentur vt aliqd ipsi⁹. ¶ Alio mõ põt dici ad rõnez Ar. ꝙ si metaphysicus ꝯsiderat qditates reꝝ soluz in vlĩ: si (ex casu) eēnt tm̄ qditates nãles substãtiaꝝ nãliū: nõ essent qditates vlēs: ⁊ vlĩter abstracte: que eēnt cões alijs a substãtijs nãlibus: q2 (ex posito) si nullū aliud ens eēt: tūc physica hñt ꝯsiderare oium qditates: ⁊ ita metaphysica nõ eēt prior scia nãli. Unde arguit sic. Si metaphysica esset in isto casu alia a nãli: aut ꝯsideraret quiditates abstractas ⁊ vlēs: aut particulares. Nõ secūdo mõ vt p3: q2 tales nõ considerat metaphy. neq3 etiaz vlēs abstractas a nãlibus: q2 tales non eēnt (ex posito) q2 ois qdites esset nãlis. igit ⁊c. ¶ Et hec est vna ꝓbabilitas ad ondendū itentionē Ar. esse ꝙ metaphysicus ꝯsiderat qditates rerum solū in vlĩ. ⁊ nõ in particulari: q2 dato opposito: ꝯsequētia Arist. nõ valeret. s. si tm̄ esset substãtia nãlis. igit physca eēt pma phĩa: q2 posset dici: ꝙ eēt scia distincta a nãli: que ꝯsideraret qditates particulares: vt abstrahūt a motu ⁊ a quantitate. ¶ Ex his apparet quid dicendū sit ad hanc difficultatem.

Ad argumentū adductū in ꝑncipio apparet rñsio ex his que dicta sūt in corpore qõnis. Nã lz itellectus possit abstrahere a suba nãli ꝯceptū entis ⁊ substãtie. semꝑ tñ ꝯsideraret ista: vt sunt aliqd substãtie nãlis: q2 non possent ꝯuenire alijs a tali substãtia. Ex quo seqtur ꝙ eēnt semꝑ de ꝯsideratione nãlis: cū nõ abstraherētur ab ordine essentiali: ⁊ attributione ad subiectū pmū scientie nãlis. Et quū dicis: ꝙ non repugnabit ꝯceptibus abstractis reperiri in aliquo itellectu cõcipiente. Negat hoc: q2 itellect⁹ cõcipiens si sit verus: h3 cõformari rei concepte.

¶ Ens multipliciter dicitur: sicut diximus in his que de quotiens. ⁊ ifra.

¶ Alia vero entia dicuntur eo ꝙ entis. Textu cõmenti. II. Questio. I.

Queritur vtrū iherentia sit de eēntia accidentis. Et arguit ꝙ sic. ⁊ accipio ipm accidēs: puta albedinē. Tunc quero: aut albedo per se iheret subiecto: aut per aliud: si per se habet intentū: ꝙ iherētia ad subiectū est sibi eēntialis quia cõpetat sibi per se: ⁊ itrinsece. si per aliud: quero de illo: aut iheret per se: aut per aliud: ⁊ ꝓceditur vt prius: ⁊ ita aut dabitur ꝓcessus in ifinitū: aut opz stare in h ꝙ albedo iheret subiecto per se. ¶ P. ⁊ scđo arguit ad idē. Accidēs est aptū natum iesse subiecto: ista aptitudo aut est sibi essentialis: aut accidētalis. Si essentialis: habet ꝓpositū: quoniā cõpetit sibi per se ⁊ itrinsece. Si accidentalis: tunc sic: ex hoc ꝙ accñs est aptū natū inesse subiecto: orit analogia accidētis ad subiectū: sed illa aptitudo cõpetit accidēti accidētaliter. ergo analogia accidentis ad subiectū erit etiā accidentalis. cõsequēs est falsum: ⁊ cõtra oēs phos asserentes esse ordinē essentialē iter accidens ⁊ substãtiaz. Igitur illud ex quo seqtur est falsum. ¶ Preterea ⁊ tertio arguitur. Accipio accidēs: si de essentia sua nõ est ista aptitudo inherentie ad subiectū: poterit cõcipi ip3 accidēs sine ista iherentia. ⁊ tunc aut concipiet vt ens in se: aut vt in alio. si vt ens in se. ergo concipitur vt substãtia: ⁊ ita accidēs erit substantia. si vt ens in alio. ergo concipiet cum apti-

tudine inherentie ad subm: et ex pcesso concipiebatur sine aptitudine. igit ptradictio. ¶ Pt. arguit 4.° fm Auic. 2.° meta. ca. p. suba est illud de cui° nã est esse in se. ergo a sili accns est illud de cui° nã est esse in alio. igit si esse in se: est rõ eēntialis sube: eē in alio erit ratio formalis accidētis. ¶ Et pfirmat p Boetiū et Porphyriū in õ vlib°. Accntis eē ē iesse. Et Cōmē. 7. meta. pm°. 2. ens pncipalr° dicit de suba. secundario et determinate hoc est relatiue: vt ipse exponit dicitur de accidente.

Ad oppositum tñ arguit. Data veritate hui°: qp inherētia aptitudinalis eēt de essentia accntis: seqret qp gnã gnãlissima accntiuz nõ essent gnãlissima: sz haberēt aliqõ supueniēs gen°. pña pbat. qz certū est qp ab oib° gnib° gnãlissimis põt abstrahi pcept° inherētie aptitudinalis: si sit de pceptu formali ipsoz: que inherentia predicabit in qd: et essentialr de oibus istis: qui cōceptus erit cōior quolibz ipsoz generz: et minus cōmunis qz pceptus entis. ergo iste pceptus qui est esse inherēs: erit conceptus genericus cōis oib° istis.

In ista qōne p pmittent aliq distictiōes. 2.° videbit de opione Ar. 3° recitabit opinio tenentium partem affirmatiuam. q. et impugnabitur. 4.° ponetur opinio Doct. subtilis.

Circa pm artim ponit distinctio cōmunis: q est qp duplex est inherētia accntis ad subm: quedā est actualis: quedā aptitudinalis. pma inherētia actualis: qdā est in actu actualitate eēntie: qdaz est in actu actualitate exntie et singularitatis. Pria inherentia est vnio aliquoz precise: fm esse eēntie: et qditatiuū: eo mõ quo imaginamur albedinē: fm suā nām et essentiam vniri sube et exemplificādo in subys concipimus formā subalem fm nām et essentiā suā vniri mãe accepte fm esse eēntie et qditatiuū ipsi°: et ex forma subali vnita mãe fm tale eē: vt ista abstrahunt ab oi singularitate: et exntia resultat vnū cōpositū subale in cōi: ppea: qz pn° vlia vel abstrahentia ab exntia et singularitate cāni cōpositū pportionabilr sz illud eē qõ cānt: et de tali pposito subali in cōi in quo imaginamur formā sic vniri mãe, pbant mlte passiōes phice: et nāles: sic possumus imaginari vnionez actualē accidentis ad subam: que vnio eo mõ quo est in actu psuppo nit sua extrema sic esse in actu. vz. fm actualitatē eēntie: que vnio tñ est per accns: ppterea: qz suba in rõne potentie passiue et receptiue: nõ determinat ad actū accntalez: sz subalem. Scda inherentia actualis est vnio aliquorū extremoz in esse exntie et singulari. pma vnio abstrahit ab exntia et singularitate. 2ª cōcernit exntiā: et ea ad que cōseqtur exntia. Inherētia aūt aptitudinalis est ipsoruz vnibilium in potētia: et nõ in actu. vz. accntis cū suba: ita qp licz accns sit sepatuz a subo: adhuc tñ icludit istā iherentiā aptitudinalē. Iste aūt iherētie sic dnt: qm 2ª que est actualis circūscribit a demratiōe. p° et 3ª pnt demonstrari. si ista applicent ad suba in ordine ad pprias passiones sibi pcetētes. vn demōstrat de corpore phyco in cōi: qp est ppositū ex mã et forma subali per vnionē actualē vni° ad alterū. De accnte demrat ab Ar. l li.° 7. tex. p. 3. qp est insepabilr vnitū sube: et in p phy. tex. p. 39. qp itellect° querēs sepationē passionū a subis: querit ipossia. Ex quo vult de necitate ipm accns fz nãz et eēntiā icludere vnionē actualē ad subaz. Inherētia ēt aptitudinalis nõ circūscribit a demratiōe: qz dato qp itells cōcipiat accns actualr sepatū a suba: istā tñ accntī pcetit inherētia aptitudinalis ad ipaz subaz: et h dato qp tale accns sic pceptū non abstrahat seu pscindat a pdicatis scdi modi: q nata sunt sibi pcetere. ¶ Scda distictio est ista. qp accns põt capi pro pceptu formali accntalr: vel p denoiato ab ista accntalitate. de ista distinctiōe videas Anto. An. et Scotū in 4.° sniarū. di. 12. q. 1. ¶ Tertia distinctio est: qp aliud est eē de essentia alicui°. aliud est eē idē eēntialr. p mõ illud ē de eēntia alicui° qõ est idē illi qditatiue: et in p mõ: queadmodū aial est idē qditatiue hoi. Eē idē eēntialr ē cōuenire in eadē nã: exnte et singulari: et pp h psone diuine dnr eē eedē eēntialr iter se: qz hent vnā et eandē nām singularē et exntē. Iste identitates sic se hnt adinuicez: qp si teneat ordo eēntialis inter spēs identitatū: sic qp vna sit põr: et altera posterior: vna maior et altera minor. diccm°: qp qcqd est de eēntia alicui°: infert illud eē idē sibi essentialr: et nõ ecōtra. qz certū est: qp subm et ppria passio sunt idē sic eēntialr: qz hnt vnā nām pcractaz ad exntiā et singularitatē: penes quā neutrū istoz est sepabile ab alio: et tñ neutrū istoz ē de eēntia alicui°: qz passio nõ est de eēntia subti: nec subm de eēntia passiõis: cū cadat in diffone ipsi° vt additū. ex. 7. meta. tex. cõ. 17. et 19.

Quantum ad 2m art'm ponunt due pnes. qrū p° est ista. subm nõ est de eēntia accntis siue absoluti: siue respectiui: et h loqndo de accnte dnoiatiue sumpto. ¶ Ista pña pbat: qm dato opposito ipsi°: seqret qp subm et accns nõ facerēt vnū p accns: et ita hõ alb° nõ eēt vnū p accns: qõ est p Ar. 5. meta. ca. de ente et vno. tex. p. 12. et 14. et 7° meta. tex. cõ. 42. pña pbat: qz addēdo aliqd alicui qõ est de eēntia ei°: nõ fit vnuz per accns. maxie si illud cui additur est vnū p se. subm aūt p te est de essentia accntis: et accns est ens p se: vt est de mēte Ar. tex. cõ. pallegati. vz. 14. vbi vult. qp ens p se diuidit l decē gnã. g seqtur ppositū. ¶ Et pfirmat: qz si subm eēt de eēntia accntis. accns nõ diffiniret per subam ex additione. pña est ptra Ar. in. 7. meta. tex. cõ. 17. et 19. vt. s. allegatuz est. g et. pña est euidēs. Illud nõ diffinit ex additiōe: in cui° diffōne nõ ponit aliqd ex nām et eēntiā ei°: sz sic est in pposito. igr et. ¶ Itē dato qp subiectū sit de eēntia accntis qõ quā pponit Ar. i 4° phy. tex. p. 58. nõ eēt rõnabilis: sz iplicaret pdictionē. Querit. n. si eēt spaciuz in quo nõ eēt nisi son° et color: an tale spaciū esset vacuū: an nõ: et rndet qp si tale spaciū nullū hēret corp°: et eēt receptiuuz corporis: eēt vacuuz: sz si de eēntia soni et coloris esset subm qõ est corp°: ex pmo itellectu isti° qsiti seqret: ipm spaciū nõ esse vacuū: et etiā eē vacuū: qz posito qp ibi eēt sonus aut color: ex itellectu isti° seqret ipm spaciuz esse corpore repletū: et ex altera pte ponit eē vacuū. g posita ista ypothesi: seqret cōtradictio: pp quā ista qõ eēt irrõnabilis: neqz eēt ad ipsaz rndēdū: qz nõ possent saluari regule disputationis. Cōcedēdo pña: et negādo repugnans. Ex qb° videtur eē de mēte Ar. subm nõ eē de eēntia accntis. ¶ Sz hic isurgit vna difficultas. si subm nõ est de eēntia accntis: pp qd Ar. ponit accns fm esse isepabile a subo: ponēdo ipz eēntialr depēdere a subo. ¶ Rndet qp ideo Ar. hoc posuit: qz vult inter cām pmā et scdaz respcū effectus puenientis ab vtraqz esse ordinē essentialē: qui ordo fm ipm est simplr necius: itaqz causante pma: quuz fm ipm causet nãliter et necio: ēt necio causat causa scda: et hoc est qõ inquit Cōmē. 9. meta. pm°. 7. quuz entia nõ habuerint actiones pprias: non hēbunt essentias: volens ex hoc: qp quuz multa entia citra pm ens sint necia in esse: sicut non possunt nõ esse: ita nõ possunt non hēre causalitatem sibi cōpetentē: et ita seqtur: qp si nõ causarent effectus sibi cōpetētes: destruerent essentie istarū causarū et fm ipm sic pña est ipossibile: ita et añs. Hoc est qõ cōfirmat Aug. li.° de libero arb. De° res qs cōdidit sic administrat: vt eas pprios motus agere sinat. Ex his seqtur qp quum subm sit aliq causa respcū accntis: nõ soluz mãlis in quo: verū etiā effectiua et cōseruatiua: vt colligit de mente Ar. 7.

meta.tex.cō.32.nō poterit ipm esse sine subto:⁊ ita non
propter hoc:ꝙ subm sit de eēntia accñtis:sed ꝓpter or/
dinē essentialem ꝑme cause ad scdaꝫ:non poterit accñs
esse sine subto.¶ Scda ɔclusio isti⁹ scdi articuli que se/
quit̃ ex ꝑma est ista. Neutra iherētia:siue actualis: siue
aptitudinalis est de essentia accñtis ꝺnominatiue sum/
pti:siue sit absolutū:siue respectiuū pro accñte absoluto.
Probatur. Qm̄ dato opposito:tale accñs in suo intelle/
ctu:⁊ quātum ad suum per se ɔceptum q̄ditatiuū impli/
caret contradictionē.vꝫ.esse ad se:⁊ nō ad se:ad aliud: ⁊
nō ad aliud:ɔñs est falsuꝫ.igr̃ illud ex quo seqtur:⁊ ꝙ se/
quat̃ argr̃.Quia vtraqꝫ inherētia est formalr̃ respectus
quaꝝ vna est actualis respcūs altera aptitudinalis:vna
est ad terminū in actu:altera ad terminuꝫ in po^a:⁊ cum
neutrius ɔceptus:aut ratio possit intelligi aut eē nisi ad
aliquē terminū:seqtur vtrāqꝫ inherentiā eē formalr̃ re/
spectū. Illa.n.entitas est formalr̃ respcūs:que nō pōt ꝫ
intellectū prescindi a termino:q̄liter ē in ꝓposito.¶ Et
cōfirmat̃ hoc:q2 Ar.4.metaph.tex.cō.26.infert tanq̄
incōueniēs ɔtra dicētes omnia apparētia esse vera. Qꝫ
data opinione ipsoꝝ oia erunt formalr̃ ad aliqd. Tunc
accipio istud ɔñs illatū:aut hꝫ pro inconuenienti:ꝙ oia
sint ad aliqd idētice ⁊ denominatiue:⁊ si sic:hoc non tm̄
non est impole.vez etiā maxie necessariuꝫ:ꝓpterea q2
oia entia citra ꝑmuꝫ ens hn̄t dependētiam essentialem
ad ipm ꝑmū:que dependētia est eadē realiter nūc depē/
denti a qua vnūqdqꝫ denomiatiue dicit̃ depēdēs. Igit̃
denominatiue ⁊ idētice oia:sunt ad aliqd preter ꝑmum
ens. Si vero intelligat ɔñs illatuꝫ:ꝙ oia essent formalr̃
⁊ quiditatiue ad aliqd:sic ꝙ respcūs includat̃ in eēntia:
⁊ in intellectu formali cuiuscūqꝫ:habetur ꝓpositū: q2 ꝫ
istū itellcm̄ vnūqdqꝫ absolutū i suo ɔceptu iplicaret ɔ̄di
ctionē:q̄ ɔ̄dictio nō est:vbi respcūs idētificat̃ fundamē/
to solū realr̃ ⁊ idētice ⁊ ñ q̄ditatiue:q2 cū idētitate reali
respcūs ad fundamētū stat distictio formalitatum: ⁊ ex
nā rei pp quā euitat̃ ɔ̄dictio. Ex quo ɔcludit̃:ꝙ si abso/
lutū icluderet q̄ditatiue ipꝫ respcūꝫ:ex eo ꝙ absolutum
esset ad se:ex eo ꝙ eēt formalr̃ respcūs eēt ad aliud:⁊ ita
nō ad se:⁊ sic ꝫm eūdem ɔceptū formalem qui sibi ɔpe/
teret iquātū tale ens eēt ad se:⁊ nō ad se:⁊ sic ēt ad aliū:
⁊ nō ad aliud.¶ Pro accñte respectiuo ꝓbat̃ hec eadē
ɔclusio. In omni eo qd̄ refert̃ ē assignare aliqd qd̄ ꝑ se ꝑ
refert̃:⁊ aliqd:qd̄ denomiatiue seu fundamētalr̃ refert̃:
⁊ aliqd qd̄ est ꝑn^m referendi:seu quo aliqd refert̃. Exē/
plū:pater ꝑ se ꝑmo refert̃ ad filiū. Fundamētū seu subꝫ
qd̄ denomiatiue refert̃ est Sortes aut Plato. ꝑncipiuꝫ
seu ratio referēdi est ipsa paternitas. Ista ē mens Augu/
stini.7.de trini.ca.2.⁊.3. Omne qd̄ relatiue dr̃ est aliqd
excepta relatōe. Si igr̃ accñs respectiuū refert̃:oꝫ ꝙ sit
aliqd ꝑter ipsaꝫ relationē. Sed inherētia:siue actualis:
siue aptitudinalis accñtis respectiui ē formalr̃ respcūs.
Igit̃ accñs respectiuū est aliqd ꝑter taleꝫ inherentiaꝫ:
Sed illud qd̄ est tale ꝫm suū ɔceptū ꝑter aliud:nō iclu/
dit illud tāq̄ aliqd de eēntia sui. Igr̃ accñs respectiuuꝫ
nō icludit inherētiā formalr̃ ⁊ q̄ditatiue. Ex qb⁹ ɔcludi/
mus:ꝙ lꝫ inherentia vel actualis vel aptitudinalis ne/
cessario ꝫm Arist.ɔsequat̃ vtrūqꝫ accñs:non tm̄ cōpetit
alicui istoꝝ per se ꝑseitate primi modi. Uñ aliud est di/
cere: ꝙ aliqd necessario ɔseqtur ad aliqd. aliud ꝙ ei ꝑ
se ɔpetat. ꝑmū ɔcedit̃:⁊ 2^m negat̃. Multa.n.sunt nec̄ia
que nō sunt ꝑ se:vt in ꝑ phycoꝝ.tex.cō.66. In exēplo de
ꝑuatione q̄ nec̄io reqrit̃ ad q̄nōnē ɔpositi:ꝫ tm̄ ꝑ accñs.

Sed contra istā ɔ̄neꝫ instat Joānes de Hādauo volēs:ꝙ de mēte Aristo.⁊ Cōmen. est:ꝙ nō soluꝫ inherentia aptitudialis:verū etiā actua/
lis est de essentia accidētis ēt absoluti:⁊ adducit rōnes:
pro ista ɔclone q̄s facit Doctor Subti.in.4.snīaꝝ.dist.
12.q.ꝑma cōtra se positas ab An.an.in.7.meta.q.prima.
Quaꝝ ꝑma est. Illud quo aliqd formalr̃ est ens:est ꝺ es/
sentia sui:sed suba vel depēdētia ad subaꝫ est illud quo
accñs formalr̃ est ens:testāte Ar.7.meta.tex.cō.2. Ac/
cidēs ē ens:q2 entis.ly q2.videt̃ eē nota cause formalis.
igit̃ ⁊c̃.¶ Itē Ar.dicit:ꝙ ens dr̃ de suba ⁊ accidēte: sic
sanum de sanis:sed vrina est sana ꝑ dependētiā ad aial
sanum. Ita ꝙ ille ordo ad sanitatē in aiali est rō forma/
lis sanitatis in vrina:ergo a sili erit in accñte.igitur ⁊c̃.
¶ Tertio.q2 si inherētia ē alia ab albedine inherente.
inheret aut seipsa:aut aliquo alio:si seipsa:standū erat i
hoc:ꝙ albedo inherebat nō per aliud a se:si per aliud:da/
tur ꝓcessus in infinitū.¶ Iteꝫ 4.º Respectus creature
ad deū est idē essentialr̃ creature:g̃ respcūs accidēti ad
subm est idē accñti essentialr̃.ɔñs ꝓbat̃:q2 talis respcūs
accñtis ad subm videt̃ eē intimior accidenti q̄ respcūs
creature ad deū.q2 accñs diffinitur per subꝫ: ⁊ creatura
nō diffinitur per deuꝫ.¶ Itē inherētia si sit alia ab ac/
cidēte.s.albedine:g̃ erit posterior ipsa albedine:q2 fun/
datum est posterius fundamēto:quū depēdeat ab ipso:⁊
dependētia semꝑ sit ad prius:igit̃ poterit albedo eē sine
isto respectu depēdentie ad subm:⁊ vlterius ɔcipi ⁊ dif/
finiri sine isto respcū:sed accñs non reqrit terminuꝫ re/
spectus:nisi ꝓpter respectū:ergo poterit eē ⁊ diffiniri si/
ne termino respectus.

Ista sunt argumēta Joā.de Handauo q̄ vult ipse demōstrare contra intētionē Doc.sub.
posterius ponēdā. Sed q2 Doc.soluit ista diffuse:breui/
ter perstrigendo. R̃ndet̃.negādo ꝙ inherētia vl̄ actua/
lis:vel aptitudinalis sit illud quo accñs est formalr̃ ens:
⁊ ad Ar.vt superius allegatum est:accñtia sunt entis q2
entis.ly q2.est nota cause mālis:⁊ efficiētis. ꝓpterea:q2
quotiens dr̃ cā:totiens dicit̃ in eo ꝙ ꝫm se:⁊ q2:⁊ hꝰ ha/
bitudines:que oia sunt note cāłitatis:in illo qd̄ sequitur
aliqd̄ istoruꝫ:⁊ q2 substātia aut entitas subalis:nō est cā
formalis entitatis accñtis:sed tm̄mō mālis ⁊ efficiens.
Pro tāto ly.q2.iportat habitudieꝫ taliū causaꝝ designa/
taꝝ in suba. Unde cātuꝫ vł̃r est illud qd̄ est:pro quanto
est a sua cā in q̄cūqꝫ genere causet:nō tm̄ ꝙ ordo ⁊ depē/
dentia ad ipsaꝫ sit de essentia ipsi⁹ causati:q2 tūc nulluꝫ
cātum esset absolutū.¶ Ad 2^m argumētuꝫ.r̄ndet̃.ꝙ sa/
nitas in vrina est q̄dam forma respectiua que ē respcūs
signi ad signatū:qui respcūs fundat̃ i aliquo absoluto.s.
in colore:digestione:⁊ dispositione aliqua q̄litatiua vri/
ne:ꝓpter quā vrina significat sanitateꝫ. Sed entitas in
accidēte nō est precise respcūs accñtis ad subam:sed est
aliqd̄ absolutū ad qd̄ conseqtur talis respcūs. Exēplum
aūt Ar.valet quātū ad hoc:ꝙ vtrobiqꝫ est respcūs ⁊ de/
pendentia essentialis vrine.vꝫ.ad aial:⁊ accidentis ad
subiectuꝫ ⁊ in hoc est silitudo. Dissimilitudo autē q̄tuꝫ
ad illa que dicta sunt.¶ Ad 3^m respondet̃.ꝙ albedo in/
heret accidenti inherētis distincta ab albedine: saltem
formaliter:⁊ quiditatiue. Et quiꝫ querit̃ de inherentia
inherente. Utrū inhereat seipsa:vel aliquo alio. Dicen/
dum ꝫm aliquos:ꝙ seipsa inheret ⁊ statur in scdo:nō in
primo:q2 omne per accidens habet reduci ad per se: te/
stante Aristo.2.º physicoꝝ.tex.cōmē.66.in exemplo de
causis per se:⁊ per accidēs. Sed ista est pure per accñs.
Albedo inheret iherētia actuali:ita ꝙ nullo modo est ꝑ
se. Ista autē.inherentia inheret.est per se.igit̃ ⁊c̃. Unde
forsan ꝫm istos non est incōueniens concedere istaꝫ ꝓ/
positionem.inherētia inheret:esse per se in ꝑmo modo:
⁊ non tantū in secūdo. Sicut queciīqꝫ similes: similitu/

do est similis:idētitas est eadem:⁊ h⁹ ⁊ hoc concedēdo
ꝙ effectus formalis predicef̄ de causa formali:⁊ ꝙ idē
posset denominare seipm̄.sicut Scotus concedit:ꝙ ca/
lor calefacit:⁊ vlteri⁹ ꝙ calet:⁊ in intētionib⁹ gnālib⁹ et
transcendentib⁹ ens est entale.vt in.3.distin.primi.q.3.
¶ Sequēdo tamē cōez opinionē:ꝙ in pncipijs forma/
lib⁹ deueniēdū sit ad illud qd ē ita quo:ꝙ nullo modo
potest esse qd:vt in alijs.s.efficiente:mā ⁊ fine.Dōz est:
ꝙ inherentia nō inheret:sed ē illud quo aliqd inheret:
sicut albedo nō ē alba:sed est illud:quo aliqd est albū:⁊
tunc dōz eēt:ꝙ ipsa inherentia albedinis inherentis: si
quā habitudinē habet ad fundamētū ipsius.puta ad al/
bedinez:quocūqz nomine vocef̄:habitudo illa est eadē
realiter ipsi inherentie ⁊ predicaf̄.saltem per se in scdo
mō de ipsa inherentia:qd amplius declarabitur inferi⁹.
¶ Et si dicas:sicut ꝯceditur ista.inherentia seipsa ihe/
ret:ita vr̄ ista concedēda:albedo inheret seipsa:presup/
posito ꝙ inherētia actualis albedinis sit eadez sibi rea/
liter:sicut vr̄ cōcedendū de mēte Aris.¶ Ad hoc respō/
detur.ꝙ hoc presupposito:inherentia actualis ē intimi/
or inherētie(etiā ꝙ nō sit eadē sibi qditatiue)q̄z albe/
dini.Naz inherentia actualis vel est eiusdē generis cū
inherētia inherente:vel saltez magis ꝯueniūt in diffe/
rentia diuisiua entis:que est eē ad aliud q̄z inherētia cū
albedine:ppter qd dicēdū est:ꝙ minus aliquo distin/
cto a se inherētia inheret:q̄z albedo:de hoc amplius in/
ferius.¶ Ad 4m.rńdef̄ negādo:ꝙ depēdentia accn̄tis
ad subm̄ sit essentialior fundamēto suo:q̄z dependentia
creature ad deuz.¶ Et ad ꝓbationem ꝯtra hoc rńdef̄:
ꝙ termin⁹ dependētie nō ponitur in diffinitiōe funda/
mēti respectus:qꝛ respectus sit essentialis vł idē funda/
mento:qꝛ tūc creatura magis diffiniref̄ per deuz:⁊ pri/
maz cām:q̄z accn̄s per subz.Sed rō huius est:qꝛ funda/
mentū respcūs quādoqz est forma īformās aliud ⁊ pfe/
ctio eiusdē:dans sibi esse simplr̄:aut fm̄ qd:⁊ quiz per/
fectio nō possit perfecte ⁊ distincte itelligi ꝯceptu qcta/
tiuo intellectus:nisi intelligaf̄ illud cuius est forma.p/
pterea termin⁹ respcūs cadit in diffinitiōe fundamēti:
quiz sit perfectibilis per talē formā:que est ipm̄ funda/
mētuz respcūs:⁊ hoc hz veritatem nō tm̄ī formis acci/
dentalib⁹ que sunt pfectiones fm̄ quid sube:sed etiaz in
formis subalibus:vt patet per Aristotilez diffinientem
aiam:in 2°de ala.Qui in eius diffinitione ponit ipz cor/
pus organicū:qd est terminus depēdentie forme suba/
lis:vt informātis ⁊ pficientis ad ipm̄ corpus:vt iforma/
bile ⁊ pfectibile p ipsaz aiam.Est tamē differētia in for/
mis substātialibus ⁊ accidētalib⁹.Quia i subalib⁹ ponif̄
in diffōne ipsaꝝ aliqd:qd facit vnū per se:cū forma sub/
stātiali que dat sibi eē simplr̄.In accn̄talib⁹ aūt non po/
nif̄ aliqd pfectibile:per talez formā accidentalez:ꝙ fa/
ciat vnū per se cū ipsa:sed solū vnū per accn̄s:cū ipa for/
ma tali perfectibili nō det esse simplr̄:sed fm̄ qd.Sicut
etiā ipsa est ens fm̄ qd:⁊ hoc qꝛ perfectibile subale non
determinaf̄ per se:vt potētia:nisi ad actū subalem:⁊ ge/
neralr̄ potētia ⁊ actus faciūt vnū per se:quādo sūt eius/
dez generis:qd nō est in cōposito accn̄taliter.¶ Ex his
concludimus:ꝙ respectus dependētie creature ad deū
est eēntialior fundamēto:⁊ magis idē q̄z respcūs depen/
dentie accn̄tis ad subm̄.¶ Primū patet:qꝛ essentialior
est depēdētia cuiuscūqz ad pmaz cām:q̄z ad cām scdam.
Quiz virtualr̄ ⁊ eminēter ꝯtineat cālitatem cuiuscūqz
cause scde:⁊ ita cuz deus sit pma cā respcū creature:subz
autē sit cā scda respcū accn̄tis:seqtur ppositū.¶ Scdz
etiā ꝓbaf̄:qꝛ respectus est idē fundamēto:sine quo fun/
damētuz eē ē impoſe:⁊ implicat cōtradictionē:sed ma/
gis impoſe est creaturā esse sine respcū dependentie ad
deum:q̄z accn̄s sine depēdētia ad subm̄.Quod declara/
tur:qꝛ sicut est magis ipoſe creaturā eē sine deo:q̄z acci/
dens eē sine subto:ita est magis impoſe creaturā eē sine
respectu depēdētie ad deuz:q̄z accn̄s sine respectu depē/
dentie ad subm̄:qꝛ cōpossibilitas vel icōpossibilitas re/
spectuūz ad fundamenta est ex cōpossibilitate vel incō/
possibilitate terminoꝝ respectuūz:ex qb⁹ ipsi respectus
essentialr̄ originanf̄.¶ Cōfirmaf̄ ista solutio de idēti/
tate eēntiali respectuūz ad fundamēta in pposito:qꝛ d/
pēdētia siue actualis siue aptitudialis creature ad deuz
est illa sine qua fundamētuz eē implicat ꝯdictionē:sed
depēdētia accn̄tis ad subm̄ nō est hōi:qꝛ lz accn̄s nō pos/
sit eē sine depēdētia aptitudinali ad subm̄:nō implicat
tn̄ ꝯtradictionē eē sine dpēdentia actuali ad ipsuz saltez
fm̄ theologos:qcqd sit de intētione Arꝛ.vt dicef̄ iferi⁹.
¶ Ad aliud rńdef̄ ꝯcedēdo.ꝙ respcūs inherentie:siue
actualis:siue aptitudinalis est posterior fundamēto:et
pertractādo argumētū de inherētia actuali.Rńdef̄.ꝙ
accidēs absolutū est prius isto respectu inherentie:⁊ di/
stinctū eēntialr̄ ab ipso:⁊ concedif̄:ꝙ ex rōne qditatiua
accidētis nō repugnat sibi separi ab isto respcū:et vlte/
rius cōcipi ⁊ diffiniri sine ipso.Ista tn̄ diffinitio nō erit
diffinitio metaphyce loquēdo:sed logyce:qꝛ nō erit cōr/
ceptus quietās itellectū:vt dcm̄ est prius.Et quiz ifer/
tur ꝙ accn̄s poterit eē sine termino respcūs.Negaf̄ cō/
sequētia:⁊ ad ꝓbationē dr̄:ꝙ accn̄s nō in eodē ordie re/
quirit respectū ⁊ terminū respcūs.Nā respectuz coexi/
git vt ꝯsequētez ipm̄:sicut respcūs ꝯseqtur fundamētū:
⁊ nō tāq̄z aliqd reqsituz ad nām fundamēti:qd est ipm̄
accn̄s:qꝛ nullū prius sic reqrit ad suū eē illud qd est po/
steri⁹:⁊ ita cōcedif̄:ꝙ accn̄s reqrit terminū respcūs pp
respectū:vt ly ppter.est nota alicui⁹ ꝯsequentis illō qd
reqrit ipm̄ eo mō quo diceref̄ ꝙ homo reqrit rōnale pp
risibilitatez:in ordine tn̄ prioris:⁊ cuiusdam reqsiti ad
nām accn̄tis ipm̄ accidēs reqrit terminū respectus:q ē
subm̄ seu suba:⁊ ita nō in eodē ordie prioritatis ⁊ poste/
rioritatis:vtrūqz reqrif̄ ab accidente vt visum est.

Sed contra istaz determinationē instaf̄ ex pn/
cipijs Doctoris subti.cui innititur
ista solutio:iferēdo ꝙ ipsa ꝯdicat Aris.sic.Istud est vnū
pncipiū apud Scotū 2°.metaꝝ.dis.pma.q.5.Qꝛ ille respe/
ctus est idē realr̄ fundamēto:sine quo fundamētū eē est
impoſe.habita ista maiore:accipio istā minorem:⁊ ifero
oppositū sue ꝯclonis sic.Sz ipoſe ē accn̄s absolutū eē si/
ne respcū actuali ad subz fm̄ Arꝛ.ergo talis respcūs erit
idē realr̄ accn̄ti absoluto:mior est Arꝛ.Nā p phycoꝝ dr̄.
intellectus q̄rens sepationē passionū a subis:querit im/
possibilia.¶ Cōfirmaf̄.qꝛ nō minus est ipoſe apd Arꝛ.
ꝙ accn̄s sit sine subto:q̄z ꝙ sit sine pma cā:qꝛ vt tactū est
supius fz ipm̄:est necessaria cōnexio in cāndo iter cām
primā ⁊ scdaz:vt sic cā pma nec̄io reqrif̄ ad effcm̄:ita ēt
cā scda:g sicut pp nec̄iaz depēdētiaz ad pmā nō pōt ef/
fectus eē sine respcū ad pmā:ita erit de respcū ad scdaz.
¶ Itē si respcūs dpēdētie actualis ad fundamētū acci/
dētis respectiui ē idē realr̄ fundamēto:⁊ ei⁹ ppria passio:
pariformiter erit de accn̄te absoluto:⁊ q̄cūqz rō assigna/
bif̄ de respectiuo:eadē assignabif̄ de absoluto:fz Arꝛ.

Ad hoc respōdef̄.ꝙ ex alijs ⁊ alijs pncipijs:neces/
se est iferre alias ⁊ alias ꝯclusiones.Istud
est vnum pncipium apud Arꝛ.ꝙ accidens nec̄io simplr̄
dependet a subto:non solū dependentia aptitudinali:fz
etiaz actuali.Scotus ⁊ alij theologi negāt hoc ppter sa/
cramentuz altaris.Igitur opz discordare ab eo in ꝯclu/
sione.s.tenere ꝙ dependentia actualis ad subm̄ non est

eadem realr accñti absoluto:quũ3 sepeř ab ipsa: meli⁹
est.n.theologo dissentire a pħo in ɔclõne vbi dissentit ĩ
pncipio:q̃3 ɔuenire in cõclõne ⁊ dissentire ĩ pncipio:quã
cõclõnẽ nõ teneret:si pncipiũ cũ theologo ɔcederet. Di/
cendũ tñ est:φ ille respcũs est idẽ fundamẽto realiter:
etiã ſm Ar.sine quo fundamẽtũ eẽ est impoſſe simplr:
⁊ h̃ ex nã intriseca fundamẽti:⁊ per pncipia intriseca spe/
cifica:nõ ex aliqua cã extrinseca. Exẽplũ:mobile pmũ3
.ſ.celũ nõ põt esse sine motu:nõ qꝛ repugnet mobili:quũ
sit tãtũ in potẽtia passiua ⁊ ɔ̃dictionis respectu mot⁹: s3
hoc est ex habitudine necessaria ĩtelligẽtie mouẽtis ad
mobile ſm Ar. Ita in ꝓposito:si accñs nõ põt esse sine ĩ/
herentia actuali:hoc nõ est ex idẽtitate accñtis ad subꝫ:
sed ex habitudine necessaria inter pmã3 cãm ⁊ subm in
causando accñs. ¶ Ad cõfirmationẽ rñdebiř ĩ 4ᵒ artic.
Et ꝑ hec que dicta sunt.rñdeř ad 2ᵐ.φ ĩherẽtia actua/
lis nõ est propria passio accñtis absoluti sicut respectiui.
Tũ qꝛ nõ ẽ eadẽ realr sibi vt ꝓbatũ ẽ. Tũ qꝛ ñ ĩseqꝛ nã3
accidẽtis ꝑ se:⁊ intrĩsece:quo ad pncipia essentialia spe/
cifica ⁊ formalia ipsi⁹:sed tm̃ pncipia ĩdiuiduãtia ⁊ mã/
lia:qꝛ talis inherentia cõpetit accñti ab efficiẽte: qd ef/
ficiens respicit accñs in eẽ exñtie ⁊ indiuiduali.

Quantum ad 3ᵐ arti.est aduertẽdũ:φ Jo.d Gã/
dauo in.7.meta.q.1.tenet ptem affir/
matiuã q̃õnis:cui⁹ determiatio stat in.4.ɔclõnib⁹:ɔtra
doctorẽ in.4.snĩaꝝ.dist.12.q.p̃ᵃ. ¶ Prima est:φ demõ/
stratio nõ abstrahit ab exñtia:⁊ ab inherẽtia actuali:qꝛ
demõstratio nõ est de nõ ente. S3 nullo hoie exñte:hõ ẽ
nõ ens:ergo de ipso sic absoluto nulla est demonstratio.
¶ P̃.si nullus hõ esset:⁊ tñ risibilitas demonstrareř de
ipso:op3 φ risibilitas sit aliqd vel nihil:si nihil igř d ho/
mine nihil demonstrař:si aliqd vel est ens in subto: vel
ens nõ in subto. Si pmo mõ ergo actu inheret:si 2ᵒ mõ:
sic est suba.g̃ ⁊c̃. ¶ Scđa ɔclõ.φ accñs nõ põt separi ab
actuali inherẽtia.ꝓbař. Nã sicut ꝓpriũ sube est eẽ ꝑ se:
ita accñtis est eẽ in alio:si igř accñs non actualr ĩheret:
si est ens:erit ens qd est suba:ɔñs est ſlm:igř illd ex quo
seqꝛ. ¶ Cõfirmař.qꝛ eẽ per se:⁊ eẽ in alio diuidũt ip̃3
ens.ergo sicut impoſſe est eẽ suba3:⁊ nõ esse per se actua/
liter:ita impoſſe est eẽ accñs:⁊ nõ esse actualiter in alio.
¶ Tertia ɔclõ.φ ĩherentia est de eẽntia accñtis abso/
luti:que ɔclõ directe est ad q̃õne3:que ꝓbař ꝑ rõnes ad/
ductas in pncipio q̃õnis. ¶ Et rñdet ad rõnes Scoti ɔ̃
istã ɔclõnẽ:pſertim ad illã. Nullus respcũs est d eẽntia
accñtis absoluti. Dicit ad maiorẽ:φ nullus respcũs ẽ de
essentia alicui⁹ totalr absoluti:sed bñ respcũs põt eẽ de
eẽntia alic⁹ absoluti a termio:l3 nõ sit absolutũ a subto.
mõ accñs.ſ.albedo q̃uis sit absolutũ a termino ad que3
nõ est ſm sua3 entitatẽ:quẽadmodũ pr̃ est ad filiũ: nõ ẽ
tñ absolutu3 a subto:qꝛ ab ipso eẽntialr depẽdet. vñ ni/
hil est absolutũ a subto:nisi suba. ¶ Quarta ɔclõ. Apti/
tudo nãlis distinguiř realr ab eo:cui⁹ est aptitudo: quã
ɔclõnẽ ꝓbat sic. Illa sunt diuersa essentialr:quoꝝ vnũ ẽ
respectiuũ:⁊ aliud absolutũ:aptitudo nãlis est respectus
illius cui⁹ est aptitudo:⁊ illud cui⁹ est aptitudo ẽ absolu
tu3.igř ⁊c̃. ¶ Et ad ꝓbationẽ oppositi isti⁹ conclusionis
quã adducit Scotus rñdendũ est quũ3 dicit: que eadẽ
gnãtione gnãnř:⁊ eadẽ corruptiõe corrũpunř:sũt eade3
realiter. Si ista eẽt vlr vã:suba ⁊ q̃titas eẽnt idẽ realr:
qꝛ nõ gnãtur suba:nisi sit quãta: vt dicit Boeti⁹ sup pre/
dicamẽta. vñ si illa ꝓpositio Ar.in.4.meta.tex.cõ.3.h3
veritatẽ deb3 sic itelligi:que eadẽ gnõne gnãnř eque p̊
sunt idẽ eẽntialr:si tñ gnãnř ſ3 pri⁹ ⁊ posteri⁹:tũc nõ o3.
¶ Et si dicas:φ sic gnãř aptitudo:⁊ illud cu⁹ est apti/
tudo:negař. Na3 l3 in eodẽ instãti tẽporis genereř sub3

⁊ aptitudo:prius tñ nãliter gnãtur subm q̃3 aptitudo:qꝛ
cã nãlr est prior effectu. ¶ Ista sunt q̃ ponit ɔ̃ doctorẽ.

Contra quã opinionẽ arguiř:⁊ pmo ɔ̃ pmã ɔ̃nem
oppositã ɔclõni docto. v3.φ demõstratio
sit exñtis. Cõtra.demõstratio nõ ẽ singularis. Igitur nõ
est exñtis.añs ẽ Ar.7.meta.tex.c.53.⁊ p̊ posterio. Pro/
bař ẽt rõne:qꝛ demõstratio ẽ passiõis de subto:que fluit
ab ipso:ꝑ pncipia specifica subti:⁊ nõ ĩdiuiduãtia: qꝛ in
hoc distĩguiř accñs ꝑ accñs ab accñte ꝑ se:qꝛ vnũ cãtur
a pncipijs intrinsecis ⁊ eẽntialib⁹.ſ.accñs per se: aliud a
pncipijs mãlib⁹ ⁊ indiuidualib⁹.ſ.accñs ꝑ accidẽs. vnũ
inest ꝑ pncipia necessaria:aliud ꝑ pncipia cõtingentia. ꝓ/
bař ɔñia. Singularitas ẽ ĩtimior nãe specifice:⁊ gditati
q̃3 existẽtia:qꝛ nã specifica alicubi reperiř cũ singulari/
tate:vbi nõ repiř cũ exñtia. Nã Boetius sup pdicamẽta
vult:φ pñta:⁊ tota coordĩatio pñtalis abstrahit ab exi/
stẽtia:⁊ nõ a singularitate ⁊ ꝓbař ẽt:qꝛ certũ ẽ:φ coordĩ
natio pñtalis ẽ finita in sursum ⁊ deorsum.p̊ posterioꝝ.
Primũ pdicatũ est plurificabile ĩ plꝛes spẽs ⁊ ĩdiuidua:
vt cõiter diciř:vltimũ subm̃ d3 sic eẽ implurificabile:s3
nihil ẽ sic ĩplurificabile:nisi ĩdiuiduũ ⁊ singlare. igř ⁊c̃.
¶ Et ɔfirmař:qꝛ salte3 apd ĩtellcm̃ aliqd pt concipi: vt
singulare ⁊ ĩplurificabile:dato φ nõ existat:⁊ non eẽ:qꝛ
omne exñs ẽ singlare. Nã exñtia in his ĩferiorib⁹ ẽ ĩcõi/
cabilis:g̃ ĩdiuidua ⁊ singularis. ¶ S3 ɔ̃ istã rõne3 istař:
nã exñtia ẽ modus intrĩsecus gditatis:singlaritas nõ: vt
est de mẽte Docto.in.2.dis.3.q.6.qꝛ ſm ip̃3 ĩportat pro/
priã realitatẽ. modus ĩtrĩsecus ẽ ĩtimior gditati q̃3 reali/
tas q̃ nõ ẽ modus.g̃ ⁊c̃. ¶ Ad hoc rñr.φ in his q̃ sũt ꝑ se
modus ẽ intimior gditati q̃cũq3 alia formalitate ⁊ rea/
litate sibi adueniẽte:sic pri⁹ ens ẽ finitũ:q̃3 sit suba pdi/
camẽtalis:aut corp⁹:ex eo φ finitas ⁊ ĩfinitas sũt modi
g ɔpetũt enti ꝑ se:quũ3 glz istoꝝ sit demr̃abilis d eo:exi/
stẽtia aũt cõpetit enti saltẽ creato ꝑ accñs:quũ nõ sit de/
mõstrabilis de ente:nũq̃3 ꝑ rõnẽ hois ẽ demr̃abile φ sit
exñs:s3 bñ φ sit finitus:cõcediř igř modũ eẽ intimiore3
gditati si ꝑ se ɔueniat gditati:si ꝑ accñs:sic exñtie nõ o3
vel alr:⁊ magis ad ꝓpositũ. gditas et nã pt cõsiderari vľ
q̃tu3 ad eẽ ꝑ se:⁊ vnitatẽ correspõdẽtẽ tali eẽ: vel scđo⁹
quãtũ ad distinctũ eẽ:si pmo⁹ sic singularitas ẽ intimior
gditati:qꝛ facit vnũ ꝑ se cũ illa:singlaritas.n.nata ẽ ma/
gis facere vnũ ꝑ se:cũ gditate q̃3 existẽtia:si vero ɔside/
reř gditas 2ᵒ mõ min⁹ distĩguiř (vbi gditas h3 vex eẽ
ab existẽtia) q̃3 distinguař a singlaritate: vt ꝓbatũ ẽ. nec
valet ista ɔñia.a.ẽ intimi⁹:g̃ minus distĩguiř:qꝛ ista ĩti/
mitas nõ est intimitas idẽtitatis:sed ordinis in cõstitu/
endo aliqd vnũ ꝑ se:⁊ ſm h̃ illa que magis distinguunř
hoc ẽ minus sunt idẽ magis possunt facere vnũ ꝑ se:na3
mã ⁊ forma subalis minus sunt idẽ q̃3 subm̃:⁊ ꝓpa pas/
sio ſm aliquos:⁊ pſertim Scotistas:⁊ tñ mã ⁊ forma fa/
ciunt vnũ per se:nõ tñ subm̃ cũ ꝓpria passione. ¶ P̃.ad
pncipale argř.qd est pncipiũ contingẽtie:nõ est pncipiũ
demõstrationis:sed existẽtia in istis inferiorib⁹ est hõ:
ergo ⁊c̃. Maior appꝫ:qꝛ demõstratio est necessarioꝝ:
minor etiã:qꝛ nihil gnãtur:aut corrũpitur per se:nisi sin/
gulare existẽs:⁊ ꝓpter hoc dixit Ar.7.meta.text.cõ.35.
φ singulare cognosciř cũ ĩtelligẽtia et sensu cũ actu vi/
deř.abeunte vero ex actu non palã est verũ sit aut non
sit:⁊ paulopost subdit.mã ſ3 se est incognita:siue sit sen/
sibilis:siue intelligibilis:qd nõ potest ĩtelligi:nisi d ma/
teria ɔtracta ad existẽtia3 que est pncipiũ proximũ cor/
ruptionis. ¶ Et ad illud qd adducit:φ hõ non existens
est non ens. Negař.qꝛ ens ⁊ eius quiditas:quũ3 abstra/
hat a singulari:⁊ ab oibus suis ptibus subiectiuis:diciř
tam de nõ existẽte:q̃3 de exñte:l3 ſm prius ⁊ posterius:

vel analogice. Alioqnin nõ diuideref ens p actũ & potẽtiã. in .6. meta. et .9. nisi diceref de vtroq3. vñ oẽ illud est ens: cui nõ repugnat esse existere: & põt esse termin⁹ alicui⁹ potẽtie productiue: & per hoc appet ad formã prime rationis: q minor assumpta est falsa. ¶ Ad aliã respõdef. q inherentia aptitudinalis risibilitatis ẽ eadẽ cũ inherentia actualis ipsi⁹: qr risibilitas est eadẽ res cum subto: & qdcũq3 est aptũ natũ inesse alicui: cui est idẽ: illd etiã actualiter inest: sed sicut inherentia aptitudinalis abstrahit ab existentia: ita ẽt actualis in his que sunt p se: & vnũ trãsit in idẽtitatẽ alteri⁹. secus est de his q sunt per accñs: & importãt distictas nãs & essentias: sicut est ĩ proposito. ¶ Cõtra secũdaz 9clonem arguif sic. Per se esse qd cõpetit subẽ: aut est per se eẽ subsistẽs: aut p se eẽ: vt distinguif 9tra ens in alio: aut per se eẽ: qd est ens ĩ se & solitarie acceptũ. Si pmo⁹ sic nihil ẽ suba: nisi suppositũ & singulare in pdicamẽto substãtie. Suba scda non ẽ sba isto mõ: nec gditates pdicamẽtales. Si scdo mõ: sic forma subalis nõ est suba: qr est in alio tãq3 in subiecto. Si 3⁰ mõ sic accñs ẽ ens p se: qr põt esse ens solitarie acceptũ: saltez apud theologos: ĩ sacramẽto altaris. ¶ Ad formã argu. Rñdef. q pprĩũ est substãtie eẽ ens p se: h est nõ in alio p inherẽtiã: intelligẽdo illud eẽ inherens: qd dat eẽ sm gd alicui enti priori simplr: & nõ facit vnũ per se: cũ illo cui dat eẽ: isto mõ per se eẽ cõpetit oĩ sube & accñs seclusũ ab inherẽtia actuali: lz sit ens per se pseitate tertij modi: nõ tñ per se vt distiguif cõtra inherens actu vel aptitudine: sed est inherẽs aptitudinalr. ¶ Ad 9firmationẽ dicif: q eẽ per se: qd diuidit ens ẽ eẽ cui repugnat inherere: & eẽ in alio est illud. cui nõ repugnat ĩherere. pmũ negat aptitudinẽ ad inherẽdũ. 2ᵐ ponit talem aptitudinẽ: & ista duo diuidũt ens: & vnũ 9petit substãtie. s. eẽ per se: alterũ accñti. s. esse in alio: & iste nõ ipoztant eẽ actuale: sz aptitudinale: & lz ab esse aptitudinali ad actuale valeat 9ña negatiue. vz. h non est aptũ natũ inesse: g nõ actualr inest: tñ affirmatiue nõ valet. vz. hoc est aptũ inesse. g actualr inest: cõmittitur fallacia 9ñtis. Dõm igr ad formã argu⁰⁰ q ista vt diuidũt ens nec tio cõpetũt substãtie & accñti: & sic nihil mali segtur. ¶ Cõtra 3ᵃᵐ 9nez instaf sic. Ens absolutũ vt distiguif 9tra respectiuũ: est ens absolutũ a termino: qr respcũs diffinif per esse ad aliud: sicut absolutũ diffinif per esse ad se. Nam esse ad se & ad aliud sunt differẽtie modales contrahentes ens ad absolutũ & respectiuũ: & sicut absolutuz pscindit a termino: ita respectiuũ sz se est ad terminũ: sicut g idẽ nõ põt eẽ ad se: & nõ ad se: qr hoc est 9dictio: sic in pposito. ¶ P. omne qd ĩcludit habitudinẽ ad terminũ: tãq3 aliquid de eẽntia sua est ad terminũ: sed oẽ accñs ẽ h⁹ p te: igr &c. Maior videf nota: qr dato opposito: aliquid eẽt per se ad terminũ & absolutum a termino. mior pbaf. Nã qdlibet accñs ĩcludit inherẽtiã actualẽ gditatiue & eẽntialr per te. Sz inherẽtia actualis est habitudo ad terminũ. pbaf. Nã inherẽtia actualis albedis ad superficiez fundaf in albedie inherente: quũ sit act⁹ ei⁹: & terminaf ad supficiez: qr ille est termin⁹ inherẽtie: cui albedo inherens inheret: supficies est h⁹. igr &c. ¶ Ad rõnes que fuerũt p ista 9ne soluẽtur. Rñdendo ad argumẽta pncipalia. ¶ Cõtra quartã 9nez arguitur: Quia data ista 9clone: seqref processus in ĩfinitũ ĩ aptitudinib⁹. 9ñs est falsuz: igr & añcedens: 9sequentia pbatur. Aptitudo nãlis in aliquo indicatur ex nõ repugnãtia ad illud ad qd est aptitudo: seu ex inclinatione naturali ad ipsum. Pro tanto lapis non habz aptitudinẽ naturalez ad locuz sursuz: qr repugnat lapidi inq̃tum grauis habere inclinationez ad locum sursum: & contra ips naturaliter inclinaf. ¶ Isto stãte arguif. sit. a. illud cuius est aptitudo: pscindaf ab omni re realiter differẽte: remanẽte precise in esse quiditatiuo saltem per intellectũ. Tũc in ista pcisiõe: aut ipsi. a. repugnat habere aptitudinem naturalem realiter differẽtẽ: aut nõ: si sic: nũq3 sibi poterit cõpetere ista aptitudo: nisi violẽter. sicut locus sursuz cõpetit graui: & ratio est: qr ipm. a. cõtra naturaliter inclinaf. si. a. nõ repugnat: ergo ante aptitudinez .a. est aptum natum: & per consequẽs habz aptitudinez naturalez: & tunc queref de ista sicut d priori: & sic in ĩfinitum. ¶ Contra istaz 9clusionẽ sunt rationes posite in quadã questione nostra vbi pbatur idẽtitas realis passionis ad subiectuz. Nec glosa ad auctoritatez Ar. ĩ. 4. meta. que facit pro ista conclusione: q passio et subm sit idez: est ad intentionez eius: imo magis ad oppositum. Naz si intelligat Arist. q illa sunt eadem: que eadez generatione simul generantur: simultate tẽporis & nature: nihil pbaret de eo qd intendit: sed magis concluderet oppositũ propositi. Intendit. n. probare: q ens homo: & vnus homo sint idez: qr quotiescũq3 generaf aut corrũpitur ens generaf & corrumpitur vnuz: sed certuz est: q ens est prius nã vno: sicut qdlibet subiectuz ẽ pri⁹ ppria passione. Igif non simul ens & vnuz generantur eadem generatione: & sic non concluderenf esse vnuz & idez: qd est contra ppositum. ¶ Ad illud qd adducitur de quãtitate est substãtia. negaf q ista duo generenf eadẽ generatiõe: qr certum est: q alia mutatio est ad subiectuz: & alia ad quãtitatem. Prima est generatio simpliciter: & alia est sm quid. quare &c.

Quantum ad 4ᵐ artic. Dicenduz est: q pars negatiua questionis est vera: pro cuius determinatione ponuntur tres conclusiones: de mente Doctoris subti. quaruz prima est: q neutra inherentia est de essentia accidẽtis absoluti fundamẽtaliter sumpti: sm rei veritatem. Ista cõclusio pz: ex primo arti. superius posito: declarãdo intẽtionem Aristo. ¶ Secunda cõclusio. inherentia aptitudinalis est propria passio accidẽtis absoluti substratiue sumpti: & non inherẽtia actualis. Prima pars pz: ex dictis: qr talis inherẽtia est aptitudo naturalis: & aptitudo naturalis est passio nature specifice. Secũda pars probaf. qr illud est ppria passio alicuius nature: sine quo naturaz esse in re implicat contradictionem: sed accidens absolutuz esse sine inherentia actuali non implicat contradictionem. igitur &c. Maior probatur: qr quuz passio fluat a natura specifica per differentiaz eius essentialem: sicut impossibile ẽ naturam esse sine propria differentia specifica & essentiali absq3 contradictione: ita impossibile est naturaz esse sine propria passione: minor autez apparet: qr si implicaret contradictionem accidẽs absolutum esse sine depẽdentia actuali ad subiectuz: Articulus fidei: qui tenet h. esset simpliciter falsus: qr repugnans veritati: & ex hoc sequitur q lz sm Aristo. inherẽtia aptitudinalis sit ppria passio nature: non tamen inherentia actualis. Prima pars pz: qr non est imaginabile sine contradictione naturam specificam accidentis esse in re sine inherẽtia aptitudinali: & hoc ex natura intrinseca accidẽtis: & propter hoc forte dixit Aristo. pmo physicorũ. Intellectus querens separationem passionum a subiectis &c. vt superius dictum est. Innuens q ille intellectus implicat contradictionem: qui separat actu & aptitudine accidẽtia a subiectis: lz ex quiditatiua ratione accidentis sibi non repugnet separari: qr si sic: questio ponens sonuz in vacuo esse sine corpore: ex suo intellectu implicaret cõtradictionez: & esset irrationabilis: vt superius dictũ est.

Ipsaꝫ tamen proponit disputandaꝫ in .4. physicoruꝫ: vt pretulimus superi⁹: quare separatio actualis accñtl ab⁹ a subto: licꝫ sit impossibilis ꝫm Aristo. non tamen implicat contradictionem: ⁊ per ↄñs non ē passio: ꝗuis cōcederet̃ ꝙ esset accñs inseparabile: ⁊ necessariuꝫ respectu ipsius accñtis. Et tunc ꝫm Aris. respectus aptitudialis ipsius accñtis ad subiectū esset magis necessarius ꝗ̃ respectus actualis: sicut cōcederet depēdentiā ad subm esse necessariā: non tñ necessariaꝫ tanta necessitate: ꝗ̃ta necessitate est dependētia ad primā cām: qꝛ maius impossibile est accidens esse sine prima cā: ꝫm phm: ꝗ̃ esse sine subiecto: ergo oppositū ē magis necessariū: ⁊ ita stat ꝙ primū impoſe implicet ↄdictioneꝫ: ⁊ non alterū: ⁊ determinādo sic questionē quātuꝫ ad istam ↄclōnē: negāda eēt illa ꝓpō vlis: ꝙ ois respectus idētificetur fundamēto sine quo fundamētū eē est ipoſe: ſꝫ solū quādo fundamētū eē sine respectu implicaret ↄdictionē ex terminis: ⁊ ex natura intrīseca fundamēti: sicut est de respectu aptitudinali accñtis ad subm: nō aūt actuali. Silr stando in respectib⁹ actualibus: non pōt natura accñtis sine cōtradictione esse sine dependētia actuali ad deum: sic ꝙ ipm eē sine tali depēdentia est simplr ipoſe: ⁊ hoc ex natura accñtis: quū ex nã qua est accñs: est ens posteri⁹. ergo depēdens: ⁊ si sic. ꝗ ab alio: ⁊ vlteri⁹: ꝗ a prima cā: ⁊ ita ab ipsa dependēs. Nō est tñ sic ipossibile ipm eē sine dependētia actuali ad subꝫ: vt pmissuꝫ est. Et ex hoc sequit̃: ꝙ vna depēdentia idētificat̃ fundamēto: ⁊ est propria passio: ⁊ alia non. ¶ Tertia ↄclo. iherētia actualis est propria passio accñtis respectiui. pbat̃ ista ↄclo: presupponēdo: ꝙ due sunt habitudines accñtis respectiui: vna est eē in. que est ipsa inherētia actualis: alia est esse ad. que est habitudo ad terminū. Prima est propria passio eius: ⁊ cōpetit ei in scđo modo dicēdi per se. Scđa ē de quiditate eius: ⁊ cōpetit ei in primo mō: ⁊ iste habitudines habēt talē ordineꝫ inter se: ꝙ scđa prius ordie nature videt̃ cōpetere accñti respectiuo: ꝗ̃ prima: tū qꝛ qđ est de intrinseca ratione alicui⁹ prius cōpetit sibi ordie nãe ꝗ̃ illud qđ est extraneū: a ratione ei⁹ ꝗditatiua. habitudo ad terminū est hmõ. ergo ⁊c̃. Minor probat̃: qꝛ respectus si diffinit̃: sp diffinit̃ per terminū: ⁊ nō per fundamētuꝫ: vt pꝫ in diffinitione eoruꝫ que sunt ad aliqd. vbi dicit Ar. ad aliqd dicūtur quecūq; hoc ipm ꝙ sunt aliorū dicunt̃: vel quomodolibet aliter ad aliud: vbi sp exprimit̃ habitudo ad terminū: ⁊ non ad fundamētum.

¶ Sed si tu dicas: ꝙ Aristo. 5. meta. distinguit species relatiuoꝝ penes fundamēta: ⁊ non penes terminos: ex quo seqtur: ꝙ a fundamētis sumūt eē specificū. ¶ Respōdetur. ꝙ ideo hꝫ facit Aristo. qꝛ fundamēta sunt nobis manifestiora ꝗ̃ termini: sed hꝫ nō obstāte habitudo ad terminos est itimioꝛ relationib⁹ ꝗ̃ ad fundamenta.

¶ Scđo probat̃ idē ꝓsuppositūꝫ sic. qñcūq; aliqd cōe diuiditur per duas differētias formales: pro quocūq; signo vna cōstituit spēm seu minus cōe: ⁊ alia: sed ens diuidit̃ per absolutuꝫ ⁊ respectiuū: ergo ꝓ eodeꝫ signo: pro quo absolutū est ad se: pro eodē signo respectiuuꝫ est ad aliud: sed absolutū prius nã est ad se: ꝗ̃ insit alteri: ꝗ respectiuuꝫ prius natura erit ad aliud ꝗ̃ insit suo fundamēto. Discursus bonus: ⁊ maior est nota. Naꝫ quiuꝫ substantia diuidat̃ per corporeū: ⁊ incorporeuꝫ: ꝓ quocūq; instāti nãe corporeū constituit corpus pro eodē incorporeū ↄstituit spūꝫ. Diffinitio. n. ↄstituit̃ ex genere ⁊ differentia diuidēte: minoꝛ est manifesta: qꝛ ista duo absolutuꝫ ⁊ respectiuū sunt imediate opposita circa ens: ⁊ euacuāt totaꝫ nãꝫ entis. ¶ Hoc ꝓsupposito probat̃ ↄclusio: qꝛ ille respectus idētificat̃ realiter fundamēto: ⁊ est ꝓpria passio eius: sine quo fundamētū eē iplicat ↄdictioneꝫ ex natura fundamenti. Sed respectuꝫ esse sine iherentia actuali ad fundamētuꝫ: implicat contradictionē ex natura fundamenti. igit̃ ⁊c̃. Maioꝛ pꝫ ex dictis. minoꝛ probatur. qcqd est essentialiter habitudo inter duo extrema necessario ad sui esse requirit illa extrema. Nā si tollantur extrema: tollitur ipsa habitudo que eēntialiter depēdet ab ipsis in esse. Sicut ergo tollere terminuꝫ respectus est destruere respectuꝫ: ita tollere fundamētuꝫ respectus est destruere ipsum respectum: ergo ipossibile est respectū esse sine fundamento: ⁊ ex ↄñti respectuꝫ eē absq; hoc: ꝙ actualr iherеat fundamēto. qꝛ ⁊c̃.

Ad argumenta principalia. Ad primū pꝫ ex dictis in primo artic. ¶ Ad 2ᵐ respōdet̃. ꝙ illa aptitudo non est essentialis accidenti: hoc est quiditatiua: est tamē essentialis concomitanter: qꝛ concomitat̃ essentiam accidentis: essentialiter et necessario: ⁊ isto modo concedo analogiaꝫ ⁊ ordineꝫ inter accidens ⁊ substantiā eē essentialeꝫ: qꝛ necessario et essentialiter concomitāteꝫ: qꝛ talis ordo necessario orit̃ inter ista duo extrema: positis rationib⁹ formalib⁹ ipsoruꝫ: quocūq; alio circūscripto. Et quiuꝫ tu dicis: si aptitudo est accñti essentialis: ergo competit accidēti per se ⁊ intrinsece. Respōdetur. ꝙ competit accidenti per se 2° modo: non primo modo: ⁊ isto modo est intrīseca accidenti: qꝛ non distincta realiter ab ipso. Non tamē intrinseca ꝗditatiue: ⁊ de intellectu formali ipsius. ¶ Ad tertiuꝫ respōdetur. concedendo. ꝙ ipsuꝫ accidēs potest concipi sine illa inherentia: vt dictum est in corpore q̃stionis in primo articulo: ⁊ quiuꝫ dicis: aut cōcipietur vt ens in se: aut vt in alio. Respōdetur vno modo: ꝙ ad hꝫ ꝙ concipiatur quiditas accidētis non opꝫ: ꝙ concipiat̃ vt ens in se: aut non. Nam mathematicus cōsiderat ꝗ̃titatem: ⁊ non cōsiderat eam vt est ens in se: aut in alio: qꝛ non considerat quātitatem vt est substantia vel accidens: qꝛ hec consideratio nō pertinet ad mathematicū sed ad metaphysicum: ⁊ ita mathematicus non cōsiderat naturam accidentis: vt ens per se: aut vt aptuꝫ natū inherere. ¶ Vel potest dici: ꝙ in ista abstractione considerat vt ens per se perseitate tertij modi: hoc est solitarie: non cū habitudine ad aliud. Et quiuꝫ tu dicis: tale ens per se est substantia. Negatur. qꝛ ens per se quod est substantia: est ens cui oīno repugnat inherere: modo nature accidētis in tali precisione non repugnat inherere.

¶ Sed cōtra: qꝛ ista respōsio destruit seipsaꝫ sic. Omne illud est aptuꝫ natū inherere: cui nō repugnat sic iherere: ſꝫ accñs in tali ꝓcisione ē huiusmodi. ergo ⁊c̃. ¶ Respondetur ꝙ aptitudo ad inherendum est duplex: ꝗdaꝫ est fundamētalis ⁊ remota: quedā formalis ⁊ ꝓpinqua. Prima aptitudo est ipm fundamētum: ⁊ natura cui nata est competere ipsa aptitudo formalis: sicut dicimus: ꝙ homo seclusa risibilitate est risibilis fundamentaliter tātum: hoc est: est fundamētuꝫ cui non repugnat risibilitas: que est aptitudo formalis ad ridēdum. Aptitudo formalis ⁊ propinqua est respectus quidaꝫ aduenīes fundamēto: constituens ipꝫ in esse formali propinquo: ad eliciēduꝫ actuꝫ ad queꝫ est aptitudo. Prio modo capiendo aptitudinem: dico. ꝙ capiendo accidens in tali precisione: accidēs est aptum natum inherere aptitudine remota ⁊ fundamētali. Si capiat̃ scđo modo: sic negatur accidēs esse aptum natum inherere. sed ex hoc nō seqtur: ꝙ aptitudo formalis sit de intellectu accidētis: qđ erat propositūꝫ: sed solum aptitudo fundamētalis q̃ nihil positiuum ponit vel absolutum vel respectiuū supra fundamentuꝫ. Hoc qđ dictū est: potest dclarari exē-

plo. Naz alio modo homo est aptus natus disgregare visuz: et alio modo homo albus. Primo modo est apt⁹ aptitudine remota: Scdo mõ aptitudine ppinq̃. ❡ Ad 4ᵐ et vltimũ r̃ndetur. q dcm̃ Auicẽne sic hꝫ intelligi. Accidens est ens de cui⁹ natura est eẽ in alio: hoc est ad cui⁹ naturaz seqtur inherẽtia aptitudinalis ad aliud. suba ẽ ens ad cui⁹ nãz nõ seqtur ista aptitudo: imo ei repugnat: et isto mõ suba est ens in se: vt ens in se opponit̃ enti: qd est aptũ inherere. Ex hoc tñ non seqtur: q ista aptitudo sit de essentia et nã intrinseca accidẽtis. Per hoc respondet̃ ad Boetiuz: q accidẽtis eẽ est inesse: pp̃ter hͦ: qꝛ hꝫ de natura sua: q insit: saltez in aptitudine: nõ tamẽ q inherentia talis sit de intrinseco cõceptu et formali ipsius accñtis. Unde q accñtis eẽ: est inesse: põt itelligi vel essentialiter per se: et qditatiue: vel cõcomitanter. Primo modo ppositio Boetij est falsa. Scdo modo vera: qꝛ ad eẽntiam et quiditatez accñtis seqtur inherentia aptitudinalis: sed ista inherentia nõ est qditatiue ipꝫ accidẽs: et sic intelligit Boeti⁹. Et sic est finis istius q̃stionis.

❡ Sed substantia omnium primuz ratione et noticia et tempore. Tex. cõmẽ. IIII. Qõ. II.

Utrum Intẽtio nõ sensata recipiat̃ cũ intẽtiõe sensata in sensu exteriori. que difficultas orit̃ ex cõcurrẽte ɔtra Anto. an. ❡ Et ar̃ pmo q nõ. Qñcũq aliq̃ q̃litas ẽ pncipiũ respcũ alicui⁹ actionis et alicui⁹ act⁹: vbicũq ponitur talis qualitas: ibi ponit̃ actio ipsius q̃litatis (stante dispõne materie:) sed ita ẽ q spẽs obiecti sensibilis: siue sit intẽtio sensata siue sit intẽtio nõ sensata: est pncipiũ actionis in sensuz. ergo si intẽtio nõ sensata recipiet̃ in sensu exteriori: ibi erit sensatio obiecti repñsentati p talẽ spẽm: sed sensus exterior nõ pcipit nociuũ et vtile. ergo itẽtio nociui et vtilis nõ recipit̃ i sensu exteriori. ❡ Qꝛ si tu dicas: q ista sensatio respectu nociui et vtilis ptinet ad potentiã nobiliorẽ: et respectu isti⁹ sensationis sensus exterior est mã idisposita. ❡ Cõtra: qꝛ spẽs exñs in potẽtia nobiliori põt imutare potẽtiã ignobiliorẽ: sic pꝫ in somnis. Naz spẽs exñtes in memoratiua mouent q̃nq cogitatiuã: et alios sensus interiores: ergo spẽs existens in virtute nobiliori poterit imutare v̄tutẽ ignobiliorẽ: et si sic p oppositũ seqtur: q spẽs exñs in aliqua virtute ignobiliori poterit mouere eandẽ virtutẽ vel aliaz nobiliorẽ. ❡ Scdo pncipalr̃ arguit̃: spẽs sensibilis aut est eadẽ cum sensatione eẽntialr̃: aut distinguit̃ eẽntialr̃ ab ipsa. Si tu des primũ: g̃ in quocũq recipit̃ spẽs alic⁹ obiecti: recipiet̃ sensatio: et ita sensus exterior recipiẽs intentionẽ nõ sensatã: pcipiet obiectũ ipsi⁹. Si vero dicas q distinguit̃ eẽntialiter. g̃ sensatio erit spũalior et nobilior q̃ sit ipsa: sꝫ sp forma nobilior et spũalior hꝫ recipi i subo perfectiori et spũaliori. g̃ nũq poterit recipi spẽs et sensatio in eodẽ subo: aut in eadẽ pte subiecti. ❡ Et cõfirmat̃. qꝛ q̃cũq sunt alteri⁹ pfectiõis (loq̃ndo d formis receptibilib⁹ in aliquo subo) forma pfectior reqrit subz nobilius et perfectius.

Ad oppositum tamẽ arguit̃. Agẽs qd agit in aliqd passuz distãs: pri⁹ ordie eẽntiali agit in mediũ: sꝫ ita est q obm sensibile cãns intẽtionẽ nõ sensatã imediatius respicit sensuz exteriorez q̃ interiorẽ. g̃ prius imutabit sensum exteriorẽ pducẽdo formã et itẽtionẽ nõ sensatã: q̃ moueat sẽsuz iteriorẽ.

In ista. q. tenet̃ pars negatiua a nõnullis sequentib⁹ pncipia scõ. Tho. Ideo p̃ arguo ɔ̃ illã opinionẽ. ex qb⁹ rõnib⁹ apparebit veritas ptis affirmatiue. Scdo respondebo ad argumenta in principio q̃ faciebant pro dicta opinione.

Quantum ad pmuz arguit̃. Primo ex pte obiecti. 2ᵒ ex pte repñtatiui. 3ᵒ arguit̃ ex pncipijs aduersarioꝝ. ❡ Primo ex pte obiecti arg̃ sic Aut intẽtio nõ sensata causat̃ imediate ab obiecto. Aut a spẽ sensibili multiplicata ab obiecto. Si pmo mõ habet̃ ppositũ. Qꝛ cũ obm extra imediate moueat sensum exteriorẽ: imediate causabit in ipso itẽtionẽ nõ sensatã. Si aũt dicas q ista itentio causat̃ a spẽ sensata. arg̃ sic. Quecũq sunt eiusdem rõnis: hñt eãdẽ formaz actiuã: et eãdez virtutẽ seu eiusdẽ rõnis in pducendo aliquẽ vnũ effectũ in passo apto nato recipe: dato q effect⁹ sit receptibilis in aliquo: sꝫ spẽs sensate q̃ recipiunt̃ in sensu exteriori et in sensu iteriori sunt eiusdẽ rõnis: g̃ hñt eãdem virtutẽ actiuã respectu effectus pducibilis. maior vr̃ d se nota. minor pbat̃. Spẽs iste multiplicate: aut distinguunt̃ ex obto: aut ex potẽtia receptiua. Nõ distiguunt̃ ex obiecto: vt pꝫ. nec ex subiecto. Probo. diuersitas recipiẽtiũ respectu receptibiliũ nõ cõcludit neq causat diuersitatẽ receptibiliũ: sicut albedo que est in homie et in asino: nõ distinguit̃ specifice: sed est eiusdẽ rõnis: sꝫ ita ẽ q receptiua istaꝝ specieꝝ sunt sensus iterior et exterior. ergo penes diuersitatẽ istaꝝ virtutũ et potẽtiaꝝ spẽs sẽsibiles recepte in ipsis nõ distinguunt̃ sꝫ spẽz. g̃ seqtur: q si spẽs sensata in extimatiua: aut in cogitatiua pducit intentionẽ nõ sensatã (cũ ista sit eiusdẽ rõnis cũ spẽ sensibili exñte in sensu exteriori:) illa eadẽ q̃ est in tali sensu exteriori causabit eãdez itentionẽ nõ sensatam i ipso. ❡ Qꝛ si tu dicas. q intẽtio nõ sensata nõ recipit̃ i sensu exteriori: qꝛ sensus exterior nõ est mã apta nata recipere. ❡ Cõtra hoc arguit̃. Forma eiusdẽ rõnis hꝫ in subto dispositionẽ vni⁹ rõnis. (Ista pbat̃. pmo qꝛ cõpossibilitas vel incõpossibilitas forme ad subiectũ ẽ ex rõne formali ipsi⁹ forme. ergo vbi forma sit vni⁹ rõnis: est eque cõpossibilis vel incõpossibilis subto. Probat̃ 2ᵒ ista ppositio: qꝛ dispositio cõprehẽdit̃ sub pncipio mãli. pn⁹ aũt mãle hꝫ distigui per formã: et nõ eõ: vt hꝫ Cõmenta. 2ᵒ de aia. cõmẽ. 60. diuersitas materieꝝ est pp diuersitatez formaꝝ: et pmo de aia cõmẽ. 53. mẽbra leonis nõ differũt a mẽbris ceruiꝫ: nisi qꝛ aia differt ab aia. Ergo si forma est eiusdẽ ratiõis: habebit dispõnez in subiecto vni⁹ rõnis:) sꝫ ita est: q spẽs sensibiles multiplicate ab obto sensibili sunt eiusdẽ rõnis. probat̃ hec minor de mente Ar. 2ᵒ de aia. tex. c. 71. et 76. et 118. et 119. vbi ɔcedit q mediũ et organũ sunt eiusdẽ rõnis: qꝛ recipiũt spẽs sensibiles ab ipso obiecto sensibili que rõ nõ valeret: nisi diceret̃ q ipse species sensibiles eẽnt eiusdez rõnis: qꝛ dato opposito nõ oporteret mediũ et organũ eẽ eiusdẽ rõnis. Ex hoc seqtur: q si spẽs sensibiles hñt dispõnem vnius rõnis in pprio susceptiuo. ergo et i sensu exteriori q̃tum ad receptionẽ intẽtiõis nõ sensate. ❡ Et ɔfirmat̃: Qꝛ lꝫ maior vel minor dispositio in susceptiuo faciat ad hͦ q forma itensius vel remissius suscipiat̃ in ipso: tñ maioritas dispõnis nõ impedit quin ipsa forma possit recipi in tali susceptiuo. ❡ P. 2ᵒ pncipalr̃ arguit̃. Spẽs sensibil̃ multiplicata in medio et i sensu aut ẽ cã equoca: aut vniuoca respcũ intẽtionis nõ sensate. Si dicas q ẽ cã vniuoca. ergo eque pfecta cũ suo effcũ. g̃ i quocũq recipiet̃ vna: poterit recipi reliqua. Si dicas q ẽ cã equoca: et p te est causa equoca totalis respectu intẽtionis nõ sensate: et cã equoca totalis semp est pstantior effectu: (qꝛ oĩs perfectio que formaliter cõtinet̃ in effectu virtualiter cõtinet̃ in causa:) ergo cã est pfectior effectu: sed i quocũq potest recipi forma perfectior: vr̃ q non repugnet

in eodem recipi formā imꝑfectiorē. ꝰ si in sensu exteriori recipiꝛ spēs sensibilis: recipieꝛ ⁊ intētio nō sensata vel saltē poterit recipi. ¶ Et si tu dicas: ꝙ argumētū meū ꝯcludit ꝙ ēt sensatio nociui ⁊ vtilis poterit recipi i sensu exteriori. ¶ Cōtra. q2 sensatio ꝑ me nō tm̄ depēdet a spē sensibili: sed ēt a sensu agēte: sed sensus exterior non h3 ṽtutē actiuā respectu sensatiōis obiecti nociui ⁊ vtilis: ⁊ h̄ ꝑꝑ debilitatē virtutis cognitiue i sensu exteriori. ꝰ n̄ seqꝛ ꝙ sēsatio possit recipi i tali sēsu: s3 bn̄ spēs ei⁹.

Ex secūdo medio. s. ex ꝑte repn̄tatiui argr̄. Illō qō est repn̄tatiuū formale alicui⁹: est representatiuū virtuale respcū oium que virtualr̄ cōtinenꝛ in ipso. (Sicut repn̄tatiuū formale hoīs est representatiuū virtuale respectu aialis: ⁊ respectu risibilis.) S3 spēs sensibilis multiplicata i sensu exteriori ab obiecto sensibili ē repn̄tatiuū formale respectu ipsi⁹ obiecti. ergo erit etiā repn̄tatiuū virtuale cuiuscūq3 virtualiter ꝯtenti in eo. S3 intētio nociui ⁊ vtilis virtualr̄ cōtineꝛ in obiecto sensibili. ergo ṽtute spēi sensibilis repn̄tabiꝛ talis intētio cuicūq3 po͠ cui repn̄taꝛ ip3 ꝑmū obiectū. ¶ Et ꝯfirmaꝛ. Quecūq3 sunt imutabiliter vnita: ⁊ vnū h3 ordinē eēntialē ad reliquū: vt imutabilr̄ repn̄tatiuū ipsi⁹: vnū nō repn̄taꝛ sine reliquo: sed ita ē: ꝙ itētio nociui ⁊ vtilis h3 ordinem eēntialē3 ad aliqua accidentia sensibilia: ⁊ ē vnita illis imutabilr̄. ꝰ qcqd repn̄tabit ipsa accn̄tia sensibilia repn̄tabit nociuū ⁊ vtile.

Ultimo argr̄ ex fundamēto sā. Tho. h3. n. sā. Tho. ꝙ agens nāle prius agit in mediū actiōe eiusdē rōnis q̄3 agat in extremū. ⁊ dr̄ hoc eē d mēte Ar. 7. phycoꝝ. tex. cō. 9. ⁊. cō. 10. ꝗ vult: ꝙ mouēs ē sil̄ cū moto: ⁊ ē imediatū3 ipsi moto ꝑ cōtactū realē ⁊ mathematicū nō ꝑ cōtactū solū virtualē: ⁊ ēt scdo de aia. t. cō. 74. vbi habeꝛ: ꝙ si eēt vacuū nihil videreꝛ: q2 spēs coloris nō posset ꝑtigere ad oculū. Et ꝓbat sā. Tho. in p͠ ꝑte. q. 8. arti°. i. ꝙ de⁹ ē vbiq3: ꝑ hoc qō agit ⁊ opaꝛ vbiq3. Ex q̄ ꝯclōne ꝯcludiꝛ: ꝙ agēs corꝑale nō agit in passu3 corꝑale: nisi sit imediatū illi: vel ei localr̄ p̄ns. S3 ob3 sensibile ex̄ nō est imediatū extimatiue aut cogitatiue: nec sibi localr̄ ꝑsens. ꝰ nō poterit causare in tali po͠ ipsa3 intentione3 nociui. ¶ Et si tu dicas: ꝙ illa cātur imediate a specie i tali potētia. ¶ Cōtra. spēs nō causat nisi in ṽtute obiecti: ⁊ ꝓ quāto est ip̄m obm̄ repn̄tatiue: sed obm̄ qō h3 eē eēntialiter extra: est ꝑfectius q̄3 sit ipsum obiectū repn̄tatiue qō ē ipsa spēs in sensu. ꝰ si obm̄ extra non cāt: relinqꝛ ꝙ spēs ēt nō possit ipsa3 intētionē causare.

Quo ad 2ᵐ arti. ꝑncipalē. q. His positis respōdeꝛ ad argumēta an̄ oppositū. Et ꝑmo ad p͠ premittēdo ꝑmo ꝙ spēs ꝑt eē in aliq̄ potētia duob⁹ modis: vno mō subiectiue tm̄: alio mō subiectiue ⁊ ꝑceptiue. Dr̄ spēs eē subiectiue tm̄: qn̄ h3 eē in po͠ ꝑcise in actu primo: ⁊ nō i actu scdo: ita ꝙ obm̄ repn̄tatū ꝑ ipsa3 nō ꝑcipiꝛ a potētia: in q̄ spēs subiectaꝛ: sed spēs ē i po͠ subiectiue: ⁊ ꝑceptiue: qn̄ potētia nō solū recipit ipsa3 spē3: sed ꝑcipit ēt ip̄m obm̄ repn̄tatū ꝑ ipsa3. ¶ 2° nōn͠ ꝙ multiplicatis spēb⁹ sensibilib⁹ l sensu exteriori ⁊ interiori deueniēdū ē ad aliquā vnā potētiā q̄ ē ꝑmo ꝑceptiua obiecti repn̄tati per talē spē3: ita ꝙ tale obm̄ l3 possit ꝑcipi ab alijs potentijs nobilioribus: a nulla tamen potentia inferiori percipi potest ⁊ cognosci.

His stātibus. Rn̄deo ad argumentū cū dicis: q̄cūq3 q̄litas est p̄n͠ alic⁹ actōis i quocūq3 ē: poniꝛ actio respcū cui⁹ est p̄n͠. Cōcedo istam cu3 illa glosa quā tu dedisti. v3. vbi mā ⁊ subiectū natu3 sit recipe talē actionē. Sed negaꝛ: ꝙ sensus exterior sic sit aptus natus recipe sensationē nociui ⁊ vtilis. Et cum dicis: spēs existēs in potētia nobiliori ꝑ defluxu3 ipsius pōt imutare potētiā ignobiliorē. ꝰ ꝑ oppositū spēs i potētia ignobiliori poterit imutare potētiā nobiliorē. Respōdeꝛ cōcedēdo: ꝙ spēs exn̄s in potētijs nobiliorib⁹ ꝑ defluxū possunt imutare ignobiliores: s3 tādē est deuenire ad aliquā vnā ignobiliorē q̄ erit ꝑmo ꝑceptiua ipsoꝝ obiectoꝝ: ⁊ a nulla alia iferiore ꝑcipiunꝛ h° obiecta. Un̄ si tu arguas. Spēs existēs in nobiliori potētia ꝑt imutare ignobiliorē potētiā. ꝰ quālib3 ignobiliore3: nego ꝯsequētiā. q2 ꝯmittis fallaciā ꝯsequētis. Qm̄ si spēs potest imutare aliquā ignobiliorē: nō seqtur ꝙ possit q̄libet imutare ꝑ rōnē dictā: s3 tm̄modo illā que pōt cōcurrere cū obiectis ad causandam sensationem: ⁊ que potest cooꝑari ipsi obiecto: vt in ipa eliciaꝛ sensatio: ⁊ act⁹ sentiendi. Quod nō ꝯcediꝛ d sensu exteriori. ¶ Ad 2ᵐ argumētu3 rn̄deꝛ negando: ꝙ spēs sensibilis sit idē eēntialiter qō sentire. ¶ Quod ꝓbatur. Presupponendo primo ꝙ (quēadmodū dictū est in corꝑe q̄stionis: ⁊ aliq̄liter ꝓbatū.) Species sensibiles in medio ⁊ in organo nō possunt diuersificari ꝭm speciē: neq3 ex ꝑte agentis: neq3 ex parte passi: seu subiecti. Hoc ꝑsuppositū ꝓbaꝛ sic. Agēs est idē respectu spēi in medio ⁊ in organo. Qm̄ obm̄ sensibile ē illud a quo effectiue causanꝛ tales spēs: mediu3 aūt ⁊ organū que sunt receptiua spērū sūt eiusdē rōnis. Ex scdo de aia. ergo ipse spēs dicunꝛ eē eiusdē rationis. Que ratio pōt sic declarari. Ubicūq3 est agens ⁊ passu3 eiusdē rōnis: ibi ē effectus eiusdē rōnis. (Actio. n. ⁊ quicūq3 respcūs diuersificanꝛ vel ex fundamēto: vel ex termino. ꝰ si fundamētū ⁊ termin⁹ sūt eiusdē rōnis: ⁊ actio erit eiusdē rōnis: q2 nō vr̄ vnde possit diuersificari actio ꝭm spē3 nisi ex altero extremoꝝ.) Sed ita est ꝙ agēs ⁊ patiēs respcū spēi sensibilis i medio ⁊ i organo sūt eiusde3 rōnis. ꝰ actus ꝓueniens inter ista erit eiusdē rōnis. Et ex ꝯn̄ti sequitur ꝙ effectus ꝓductus: erit etiā eiusde3 rōnis: ⁊ ita spēs in medio ⁊ in organo. ¶ Secundo presupponiꝛ: ꝙ qn̄ sunt duo indiuidua eiusdē spēi: qcqd eēntialiter ⁊ realiter cōpetit vni: ꝯpetit etiā reliquo. ista de se p3: si. n. igni a. cōpetit eē calefactiuu3: ⁊ etiā igni. b. illud idē sibi cōpetit: q2 esse calefactiuū ē idē realr̄ igni. ¶ Istis stātib⁹ ꝓbaꝛ ꝓpositū tripliciter. ⁊ ꝑ͠ ꝙ si spēs sensibilis sit idē eēntialiter qō sentire: mediū sentiet ⁊ cognoscet ip̄m sensibile. q2 in quocūq3 recipiꝛ spēs sensibilis: recipiꝛ ⁊ ipsu3 sentire. Ex quo sunt idē realiter: s3 spēs in medio est idē realiter qō sentire (ꝓbo istā. Q2 spēs in medio ē eiusdē spēi ⁊ rōnis specifice cū spē in organo: s3 spēs i organo sensus ē ide3 (ꝑ te) realiter ꝙ sentire. ꝰ ēt spēs in medio.) Et in quocūq3 ē sentire: illō formaliter sentit ⁊ cognoscit: (q2 ipōle est formā eē in aliq̄: ⁊ nō cōicare illi suū effectū formalē: q2 hoc ꝓpriu3 ē cuiuscūq3 forme ꝙ ꝯstituat suū subm̄ ꝭm suū eē formale.) ꝰ si sentire ē i medio: mediū sentiet. ¶ Itē 2° ab effectu arguiꝛ. Certum ē ꝙ in vigilāte vehemēter distracto ad alia iꝑmunꝛ spēs visibiles multoꝝ obtoꝝ visibiliū: ⁊ tm̄ iste nō videt. Silr̄ in dormiēte oculis aꝑtis iꝑmiꝛ spēs visibilis: ⁊ tm̄ nō videt. Silr̄ dormiēs ꝑ sonū exciꝛ taꝛ: qō nō eēt nisi reciꝑet spē3 soni: ⁊ tm̄ iste dormiēs nō ꝑcipit sonū: q2 si dormiret n3 sētit. Itē de⁹ ꝑt iꝑmeꝛ actū imaginādi i imagiaᵐ sine spē imagiabili: sic fecꝛ i visiōib⁹ ꝓpheta ꝝ. ¶ Itē 3° ꝯdīꝛ sibi ipsi sā. Tho. i p͠ ꝑte. q. 12. ar. 2. Dicit. n. ꝙ i ꝑria hebiꝛ visio intuitiua de eēn͠ diuia: ⁊ tm̄ ꝭ3 ip̄m nulla spēs itelligibilis pōt abstrahi de eēntia diuina. ꝰ de aliquo obiecto itelligibili pōt haberi actus ⁊ opatio actualis sine spē: ꝭ3 ip̄m: ⁊ ꝓbatū ē etiā: ꝙ spēs pōt hr̄i sine actu. ¶ Et ꝯfirmaꝛ h̄. Certū est ꝙ spēs sensibilis est ꝑn͠ actus sentiendi ⁊ cā ipsi⁹: sed ꝑncipiū ⁊ cā

distinguātur realiter a cāto. ergo spēs distiguet ab actu sentiēdi. ¶ Per hoc respōdet ad argumētū tuū. Quuz tu dicis. Si sensatio distinguit eēntialr a spē: ergo erit pfectior ipsa sensatio q̄ spēs: ergo recipiet in subto nobiliori et spūaliori: q̄ recipiat spēs. Rn̄deo q sensatio recipit in subto spūaliori q̄ sit subm in quo recipit species sensibilis: tn̄ subiectiue: sz nō oz q subz in quo recipit sensatio sit spūali⁹ subto in quo recipit spēs sensibilis et subtiue et pceptiue. Unū si tu arguas. Subm aliqd in quo recipit spēs sensibilis est mālius illo subto in quo recipit sensatio: ergo quodlibet in quo recipitur species sensibilis est materialius quocūq subiecto i quo recipitur sensatio. Negatur argumentum: quia tu committis fallaciaz ɔ̄ntis: ponēdo ɔ̄ns. Et sic pz q̄tū ad istā difficultatem.

¶ Aliorum. n. cathegoreumatum nullum est separabile. Tex. cōmen. IIII. Qō. III.

VTrum suba sit suba sit sepabilis a quolibz accnte. ¶ Et pmo arguit negatiue. loquēdo de suba i ɔparatiōe ad accn̄s cōe. Et argr̄ sic. aut suba inq̄ztū suba ē sepabilis sic a quolibz accidēte: aut iquātuz hec. Si pmo⁹ g̃ redibit opinio illa q qr suba puta dei pcedit qōlibet accn̄s segtur q suba vt suba pcedit qōlibet accn̄s. Si vo dicat q suba vt hec pōt separi a q̄libz accidente. Cōtra arguitur sic. Data veritate isti⁹ segtur q hō poterit eē sine quolibz accidēte: et p ɔ̄ns sine q̄titate et q̄litate. ɔ̄ns ē falsuz. igr̄ et an̄s. falsitas ɔ̄ntis pz. nihil pōt separari ab eo qd est d eēntia ipsi⁹: sz q̄litas et q̄titas sunt de eēntia hois. g̃ etc. maior hui⁹ prosylli pbat. qr illa q̄ sūt insepabilia fz ɔceptū: videnē eē isepabilia fm esse. Sz illud qd est de eēntia alicui⁹ est insepabile ab illo fz cōceptū. g̃ erit isepabile fz eē. minor aūt psylli pbat. Certuz. n. est q ista. hō est aiatus. est p se in pmo⁹: et aia est d essentia hois: sz oē aiatuz est corp⁹ organicū. corp⁹ āt organicū iportat q̄titatez et q̄litatez. g̃ hō iquantū hō includit q̄titatez et q̄litatez: qr sicut icludit organizatōez. ita etiā q̄titatez et q̄litatez sine quib⁹ corp⁹ nō est organicuz. ¶ Itez pbat secūdo falsitas ɔ̄ntis pmo illati. nō pōt aliqd esse corpus nisi sit figuratuz: sed figura est de pdicamēto q̄litatis: g̃ cū hō sit corp⁹ nō poterit esse sine qualitate. ¶ Tertio pbat idē: nō pt esse hō: neq intelligi: nisi cōstet ex suis ptib⁹: sed q̄cuq ptes hois sic se hnt q vna est extra aliā: sed hr̄e ptē ex ptē est p q̄titatē: igr̄ hō in suo cōceptu et fm rē de necessitate icludit q̄titatē. ɔ̄ña pma et pncipalis est euidēs. ppea. qr q̄titas et q̄litas sunt accn̄tia cōia ipsi⁹ sube. ¶ Scdo pncipalr argr. probando q falsuz sit subm specificū posse separi a propria passiōe: q̄tū ad depēdētiā: vt dicūt Scotiste et Anto. an. dicit. n. ab istis q qōlibz subz est pri⁹ tpe sua passiōe q̄tm ad idependentiā: nō tn̄ fm cālitatez. Nā qr est cā neccia subm respcū sue passiōis: de necessitate simul est cū effectu g ē ipsa passio: et vt sic est insepabile ab ipsa: et ex ɔ̄ntī sil tpe. His premissis pbat intentū. s. q hō et qōlz subm specificū simplr et p se est isepabile a ppria passiōe q̄cūq mō. Et argr̄ sic. Illud qd icludit cālitatē necessariam respectu alicuius effectus tāq aliqd de essentia sui: non pōt aliquo mō separi ab effectu. (Ista ppō pz. Naz si nō pōt fundamētū respectus separi a respcū: nec pt ēt separi a termio respcūs:) sz ita est q hō et qdcūq subm specificū icludit cālitatē neciaz respcū ppe passiōis tāq aliqd de essentia sui. g̃ hō et qdcūq specificū subm vt sic nō poterit separi a passiōe. mior aūt pbat. Ant. n. hō et qōlz subm specificū includit cālitatem necessariaz passionis tāq aliqd de eēntia sui: aut tāq accn̄s. Si pmo mō hr̄ intentū. Si scdo mō: argr̄ sic. Aut. n. cālitas ista est accn̄s p accn̄s subiecti. Aut ppriū. si pmo mō. g̃ talis cālitas nō cōpeteret subiecto p se et neccio: qm accn̄s p accn̄s est qd ɔtingēter ɔpetit subiecto: g̃ si talis cālitas ē accn̄s: ɔtingenter cōpetit subiecto. Si aūt dicat q est accn̄s ppriū: segtur pcessus in ifinitū i cālitatib⁹ respcū pprie passionis: qr cālitas ista neccia: est ppria passio. ex q̄ ē accn̄s pprium. et respcū cuiuscūq passionis est assignare cāz intrisecaz ipsius in subiecto cuius est passio. ergo respectu illius cālitatis erit assignare aliā cālitatē: et sic in ifinitū.

Ad oppositum tn̄ est Arist. in. 7. meta. circa pn̄m. Qui vult: q substantia sit prior q̄libet accnte: et illa poritas ē prioritas nāe: et fz ipsuz. 5. meta. cap. de pori. illa sunt priora fm nāz. q̄cūq cōtingūt eē sine aliqs: et alia nō sine illis. Et ē. tex. cō. 16.

In ista. q. sunt. 4. arti. In pmo aliq̄ necessaria premittent. In 2⁰ determiabit q̄stio de accidēte cōi iuxta pmū argumētū in pn̄. In 3⁰ terminabit. q. de accnte pprio iuxta 2m arg⁰. In 4⁰ rn̄debitur ad argumenta in principio questionis.

Quantum ad pmū pmo nōn̄m est: q possibile accipit duplr. Uno mō p eo qd pōt esse termin⁹ po⁹ pductiue alicui⁹ agentis nālis: et isto mō nihil est pole: nisi qd est pducibile ab aliquo agente nāli. ¶ Scdo mō capit possibile p illo qd nō iplicat ɔ̄dictionez in se et repugnātiam in suo conceptu: et tale appellat ab Ar. possibile logicuz. 5. meta. cap. de potētia. et ē. tex. cō. 17. Unde possibile logycuz est cōpositio formata ab intellectu cuius termini non implicant cōtradictionez. ¶ Secūdo notandum q alteratio et generatio simpliciter dicūtur esse due mutationes realiter distincte: et qr ista ppositio negatur ab aliquibus presertim a concurrēte. ideo dupliciter probatur. et primo sic. Ille sunt due mutationes: quaruz sunt quatuor termini: sed alterationis et generatiōis sunt quatuor termini. ergo etc. Maior assumpta est manifesta: et minor probatur. qr mutatio ē inter duos terminos per se. Alteratio. n. est ab esse fz qd ad esse fm quid. Generatio est a non esse simpliciter ad eē simplr. 5. phyco. tex. c. 6. Isti āt sūt q̄tuor termini. igit actiōes et passiōes medie erūt distīcte. ¶ Et ɔfirmat h. qr mutatiōes distiguunt ex pncipiis effectiuis: qr cā effectiua nata ē distiguere suū effcm saltez originalr et effectiue. Distiguunt ēt ex termis. ex snia Ar. 5. phyco. qui distinguit mutatiōes penes terminos ad quos: et magis distinguūt penes terminū ad quē et dnominat q̄ ex termino a quo. tex. cō. 4. Sed termin⁹ ad quē alteratiōis ē accn̄s: gnātiōis aūt ē substātia. Isti āt sūt termini distīcti: g̃ et mutatiōes sūt distīcte. ¶ 2⁰ ɔfirmat h idē: mutationes ille sunt distincte realiter: quarū vna pōt eē altera nō exn̄te. pz hoc p pmū pn̄m. sed ita est q exn̄te alteratione pōt non esse gnātio: vt pz i multis: g̃ alteratio et generatio distiguunt realr. ¶ Sz si dicas: q alteratio que ordinat ad gnōnez est eadē realr gnōni: sed alteratio q̄ nō ordinat ad gnōnem distinguit ab ipsa. ¶ Cōtra hoc arguo sic. Alteratio ordinata ad gnōnez pōt esse sine generatiōe: g̃ ista alteratio distiguit realr a gnōne: ɔ̄ña bona: et an̄s pbat. Esto. n. q sit aliqd vnū alterās qd alteret ipm alterabile p aliquātū tpo: sit illud tēpus. A. in vltimo istāti tpis. A. corrūpat p aliquā potētiā ipz alterās: qd sit ignis exempli gratia. Certum est q ad istam alterationem nō segtur forma substantialis: qr nō pōt pduci forma substātialis sine gnānte: sz ita ē q i isto istanti nō ē gnāns. g̃ i isto istāti nō gnāt for⁹ substantialis: neq ɔpositū: erit g̃ alteratio ordinata ad gnōnez: dato q non

sit gnãtio. Per oppositũ probaẽ. q sit gnãtio ab aliquo gnãnte: qd tñ nõ sit alterãs: qz pono q ignis alteret stupã: ꝛ volo q in fine illi⁹ alteratõis destruaẽ vt ꝑus ignis alterãs: ꝛ ꝓducaẽ de nouo ali⁹ ignis: tũc i illo alterabili disposito gnãbiẽ forma subalis ignis a gnãnte: qd non erit alterãs. qꝛ ꝛc̃. ℂ P. 2° arguitur aliter ad idẽ sic. Si gnãtio est eadẽ alterationi: aut est eadem in ꝑncipio alterationis aut i fine: si in ꝑnᵒ: ꝛ nõ est gnãtio sine genito: ergo i ꝑnᵒ alteratiõis erit suba genita. si võ dicis q gnãtio ẽ eadẽ alteratiõi in fine alteratiõis. Tũc sic. Alteratio a ꝑnᵒ vsqꝫ ad finẽ est vna simplex mutatio: ꝛ nõ minus simplex q̃ȝ termin⁹ ei⁹: sꝫ ita ẽ q i ꝑnᵒ alteratio ẽ vnica ꝛ simplex mutatio. g̃ ꝛ i fine. Ex q̃ seqtur q non erit i fine mutatio alteratio. ꝛ mutatio generatio.

His premissis. Quãtũ ad 2ᵐ arti. pono ꝯnem istã. Nõ repugnat subẽ vt suba est cẽ sine quolibꝫ accñte (loquẽdo ꝺ accñte cõi ꝛ absoluto.) ℂ Ista ꝯ ꝓbaẽ dupliꝛ. ꝑmo in ꝑticulari ꝺ accñte cõi absoluto. 2° gnãliter de oĩ accñte. ꝑ sic. Quecũqꝫ sic se hñt q sũt duo absoluta cẽntialꝛ ordiata sꝫm ꝑus ꝛ posteri⁹ ꝛ realꝛ diuersa: nõ repugnat ꝑori cẽntialꝛ separari a posteriori. ℂ Ista ꝓpõ ꝓbaẽ: ꝛ declaraẽ. ꝑ i ipsa sumiẽ h qd dico. duo absoluta: qꝛ si vnũ cẽt absolutũ ꝛ alteꝝ respectiuũ dato q ista hñt alias ꝯditiones: adhuc staret q absolutũ nõ posset cẽ sine respectiuo: qꝛ albe⁹ a. ꝛ albe⁹ b. cõparata ad respectũ silitudis q̃ fundaẽ i ipsis albedinib⁹ q̃tũcũqꝫ ista ꝛ respcũs sint duo cẽntialꝛ ordiata et realꝛ diuersa: nõ poterit separi albedo a silitudie ambabus albedib⁹ positis in cẽ. Scdo dico. Duo cẽntialꝛ ordinata sic q vnũ sit pri⁹ altero: qꝛ vbi cẽnt silꝛ nã nõ possent separi ab inicẽ. 3° dico. Duo realꝛ diuersa: qꝛ vbi essent cẽntialꝛ ordiata ꝛ nõ realꝛ diuersa: sed eadẽ: nõ posset vnũ separi a reliquo. sicꝫ appet de cẽntia creature: ꝛ ꝺ respcũ ipsi⁹ ad deũ. Silꝛ de cẽntia cõpositi subalis: ꝛ dependẽtia ad partes itrinsecas cẽntiales a qua ꝺpẽdẽtia fundamẽtũ absolutũ nullo mõ ꝑt separi. ℂ Ista ꝓpositione sic declarata assumo istã minorẽ sub ipsa) suba vt suba ꝛ accñs cõe sũt duo absoluta (saltẽ loquẽdo de aliquo accñte cõi) cẽntialꝛ ordinata: ꝛ realꝛ diuersa: g̃ non repugnabit subẽ vt suba est (q̃ quolibꝫ tali accñte cõi ẽ prior) cẽ sine ipso. ℂ Et ꝯfirmaẽ ista rõ: qꝛ pri⁹ i suo ꝑori nõ dependet a suo posteriori q̃tũ ad cẽ: qꝛ cũ sit prius: i aliq̃ ꝑori hꝫ cẽ i q̃ nõ itelligiẽ posteri⁹: iõ sibi nõ repugnabit cẽ sine posteriori: ꝛ hꝛ ex. 5. meta. vt allegaᵐ ẽ. t. c. 16. vbi diciẽ ꝑora sꝫ subaꝫ ꝛ nãꝫ sunt q̃cũqꝫ ꝯtingũt cẽ sine aliys ꝛ alia nõ sine ipsis: ad quẽ modũ ꝑoritatis reducit oẽs alios modos: sed suba ꝛ accñs cõe absolutũ sunt hꝫ: ergo ꝛc̃. ℂ 2° ꝓbaẽ eadẽ ꝯclo gnãliter sic. Illa que sunt termini distinctaꝝ ꝓductionũ cẽntialꝛ ordinataꝝ vni nõ repugnat cẽ sine reliquo (sicut ꝓductioni priori non repugnat cẽ sine ꝓductione posteriori) sed ita ẽ q suba ꝛ accñs sunt termini distinctaꝝ ꝓductionũ (qꝛ substantia gnõnis: accidẽs alterationis: aut alicui⁹ alterius mutationis seu ꝓductionis accñtalis: q̃ distinguiẽ cõtra generationẽ simpliꝛ) ꝛ gnãtio est prior realꝛ alteratione ꝛ quacũqꝫ alia mutatiõe: igiẽ substãtie nõ repugnabit cẽ sine accidẽte. maior est manifesta: ꝛ mior ꝓbaẽ: q̃tũꝫ ad scdãꝫ ptẽꝫ. q gnãtio sit prior alteratione cẽntialꝛ: ꝛ aliys mutationib⁹ accidẽtalib⁹: qꝛ mutationes accipiũt cẽ ex ꝑncipys ꝛ terminis ipsaꝝ: ꝛ silꝛ ordinẽ accipiũt ex ipsis. Tũꝫ qꝛ hoc dicit Ar. 5. physicoꝝ: vt allegatũ est supius q mutatiões specificanẽ a terminis: ꝛ pariformiter non negat q a ꝑncipys formalib⁹ elicitiuis. Tum qꝛ mutationes sũt relõnes ꝛ respcũs ꝺ ꝑdicamẽto passionis ꝛ relatiões accipiũt spẽꝫ ꝛ ordinẽ a fũdamẽtꝭ ꝛ termis. Igẽ qualis ordo iter ꝑnᵐ gnõnis: qd ẽ suba: ꝛ terminũ eius: ꝛ ꝑnᵐ: ꝛ terminũ alteratiõis seu aliaꝝ mutationũ accidẽtaliũ: talis erit ordo iter gnõnẽ ꝛ alias mutationes: ꝛ ita (cũ sba sit ꝑor cẽntialꝛ q̃lꝫ accñte: ex h. 7. meta. t. c. 4.) seqẽ ꝓpositũ: q gnõ erit ꝑor cẽntialꝛ q̃lꝫ alia mutatione accñtali. ℂ Et si dicas. q ordie origis alteratio ꝑcedat gnõnẽ: qꝛ nõ ꝑt agẽs nãle gnãre: nisi ꝑus alteret sbꝫ gnõnis. ℂ Cõtra. si agẽs nãle pri⁹ alteret q̃ȝ generet h ẽ ꝑꝑ iperfectionẽ ꝛ limitationẽ vtutꝭ actiue ipsi⁹ agẽtꝭ. Nõ.n. ꝑt agẽs limitatũ ꝛ ipfectũ imediate ex sua limitatiõe attigere terminũ: ꝑ ꝛ ꝑncipalꝛ itẽtũ: qꝛ (quũ agẽs ipfectuꝫ ex sua ipfectiõe ꝓcedat ꝺ ipfecto ad ꝑfectũ) termin⁹ ꝑ itẽtus a gnãnte ẽ suba: termin⁹ itẽt⁹ ꝑ accñs ẽ for⁹ accñtalis: g̃ ꝑus tale agẽs iducit formã accñtalẽ q̃ȝ subalẽ: sed si cẽt aliq̃ virt⁹ actiua ꝑfecta: nõ hñs aliqd ꝯtrũ i passo qd subyciẽ ei⁹ actõi: ꝑ itroduceret termin⁹ ꝑ itẽt⁹: q̃ȝ illd qd ꝑ accñs itẽderet. Ulteri⁹ cũ agẽs nãle iueniat i passo dispõnes ꝯrias forme itroducẽde: corrũpit eas que corruptio nõ ꝑt cẽ nisi ꝑ alteratõeꝫ: ꝛ toᵐ h ẽ ex resistẽtia passi ad agẽs ꝑꝑ ipfectionẽ vtutꝭ actiue agẽtꝭ nãlis. Ex q̃ sequiẽ q vbi cẽ ꝑfectũ agẽs itroducẽs formã subalẽ pri⁹ cẽt gnãtũ q̃ȝ alteratũ: qꝛ nõ itroduceret formas accñtales disponẽtes passũ. sꝫ solũ ꝯseruãtes formã sbalẽ i passo: q̃ posteri⁹ ordie nãe itroducerenẽ q̃ȝ for⁹ substãtialis.

Quantum ad 3ᵐ arti. Utrũꝫ suba possit separi a quolibꝫ accñte ꝓprio sic q talis separabilitas nõ iplicet ꝯdictionẽ. Nõnᵐ ẽ q duplex ẽ opio de subto re⁹ passiõis: ꝛ ꝺ cãlitate ei⁹. Una opio tenet: q subiectũ ẽ tñ cã mãlis passiua ꝛ i q̃ fundaẽ ipa passio: ita q subꝫ nõ hꝫ nisi cãlitatẽ mãlẽ. q̃ opio ẽ. sã. Tho. ꝛ seq̃ciũꝫ ei⁹: dicẽtiũ. q nõ cãtur passio a subto: sꝫ a cãnte subꝫ effectiue: ꝑ modũ seq̃le: sicꝫ cũ gnãẽ suba: gnãẽ q̃titas: nõ q suba sit cã effectiua re⁹ q̃titatꝭ existẽtis i ipa: sꝫ solũ ꝑ viaꝫ seq̃le: qꝛ quũ suba gnãẽ: gnãẽ ꝛ q̃titas. Alia ẽ via Doct. sub. q̃ tenet. q sbꝫ nõ tñ ẽ cã mãlꝭ re⁹ sue passiõis: sꝫ ẽt est cã effectiua eiusdẽ ex eo q subꝫ icludit ꝑnᵃ cẽntialia sufficiẽter ꝓductiua ipi⁹ passiõis: q̃ sꝫ gen⁹ ꝛ dĩa subi: ꝛ ꝓpa passio fluiẽ a dĩa specifica: ꝛ iõ subꝫ ꝑt dici cẽ ꝑnᵐ efficiẽs talis passiõis. ℂ Si teneaẽ ꝑ⁹ via rñr ponẽdo istaꝫ ꝯnẽ ꝯñr. q suba vt suba ẽ: ẽ sepabilis a ꝓpria passiõe nec (posito ꝑnᵒ istoꝝ) ꝑt oppoᵐ h⁹ ꝯnis teneri: q̃ ꝯ ꝓbaẽ sic. Ois po⁹ passiua ẽ po⁹ ꝯdictiõis q̃ ẽ idifferẽs ad qdlꝫ extremũ eiusdẽ: sꝫ po⁹ subi re⁹ passiõis ẽ po⁹ passiua nõ productiua: g̃ ꝛc̃. g̃ poterit subꝫ cẽ sub ꝓpa passiõe: ꝛ sub non cẽ ipi⁹. maior ꝑnci⁹ ꝓbaẽ auc̃te ꝛ rõne. Auc̃te sic. Ar. 9. meta. t. cõ. 17. ꝓbat: q ois po⁹ passiua sit po⁹ ꝯdictiõis: sic .n. vult ꝓbare: q act⁹ sit ꝑor po⁹: h mõ. Incorruptibile ẽ ꝑus nã corruptibili. Sꝫ icorruᵉ ẽ act⁹: corruptibile po⁹. g̃ ꝛc̃. Probat ãt miorẽ: qꝛ corruptibile ꝑt cẽ ꝛ nõ cẽ sꝫ po⁹ est q̃ aliqd ꝑt cẽ vel nõ cẽ vꝭ simpꝛ vꝭ sꝫ qd. g̃ ꝛc̃. Tũc arꝫ sic. aut ista ẽ diffõ adeq̃ta po⁹ passiue: aut nõ. Si sic: ergo ois po⁹ passiua ẽ talꝭ: q respicit cẽ ꝛ nõ esse: saltẽ successiue. Si nõ: g̃ po⁹ terminaẽ ad alterã ptẽ ꝯdictiõis: sꝫ nullũ tale ẽ pose cẽ: vt diꝫ Cõmẽ. g̃ cẽt pose cẽ: ꝛ nõ cẽt pose cẽ: ℂ P. 2° Ar. dicit: pose ãt oẽ ꝯtigit nõ actu cẽ. Aut intelligit q pose nõ sit i actu absolute ꝛ sit purum nihil simpliꝛ aut intelligit q non sit in actu: qꝛ est possibile ꝛ in potẽtia: non primo modo: qꝛ secũduꝫ ipsũꝫ purum nihil non transmutatur ad cẽ. ergo scdo mõ: ꝛ ita intelligit q possibile est illud quod est sub non cẽ alicuius: ꝛ postmodũ est sub esse. ℂ P. tertio ista sunt verba Ar. Est autẽ potentia nihil sempiternũ. Ratio vero hec: omnis potẽtia simul ꝯdictionis ẽ: qd qdẽ .n. non possibile existere: non vtiqꝫ existit in aliquo. Possibile aũt oẽ ꝯtingit nõ actu esse. Ex qua sñia colligiẽ: q oẽ qd est possibile potentia

passiua:icludit negationẽ actus ⁊ eẽ. ℂ 2° pncipalr ma/
ior pncipalis arguiť rõne.passiões disiũcte entis sũt ta/
les q̃rũ vna icludit negationẽ alteri⁹:g̃ po^a icludit nega/
tionẽ act⁹:⁊ p ɔ̃ñs potẽtie vt po^a est nõ repugnat eẽ sine
actu:⁊ ex altera pte põt esse i actu:g̃ potẽtia ɔ̃dictionis.
ℂ Rñdeť q̧ nõ repugnat potẽtie passiue esse sine actu
inq̃ŧu^m po^a est:s3 bñ ei repugnat inq̃ŧũ hec:hoc ẽ inq̃ŧu3
est potẽtia passiua determiata in spẽ:sic repugnat homi/
ni:vt hõ eẽ sine risibilitate:s3 nõ inq̃ŧũ suba aut po^a pas/
siua i nã. ℂ Cõtra:aut teneť vniuocatio potẽtie passiue
ad quãlibet potẽtiam passiuã:⁊ silr actus ad actũ quẽl3
receptibilẽ in potentia:aut nõ:si dicas q̧ sic:sic arguiť.
q̧cq̃d essentialiter ɔ̃pertit supiori eẽntialiter ɔ̃pertit infe/
riori:s3 eẽntialr cõpetit potẽtie passiue:vt passiua ẽ:eẽ in
re sine actu receptibili:g̃ nõ repugnabit potẽtie passiue:
vt i determiata spẽ:⁊ ita nõ repugnabit hoi iq̃ŧũ poten/
tia passiua talis ⁊ determinata eẽ sine risibilitate. Si vo
teneať equocatio potẽtie ⁊ act⁹. Cõtra.ɔ̃ña Ar.nõ vale
ret.s.hic act⁹ pcedit hãc potẽtiã:g̃ oẽm potẽtiã.stat.n.q̧
actus q̧ importať p hoc qd̃ dico icorruptibile pcedat po
tẽtiã iportatã p hoc qd̃ dico corruptibile:⁊ tñ q̧ act⁹ nõ
pcedat quãlib3 potẽtiã.imo ɔ̃ña ipa ɔ̃mitteret fallaciã
ɔ̃sequẽtis:q2 bñ seq̃reť:act⁹ icorruptibilitatis pcedit oẽ3
potẽtiã:g̃ potẽtiã corruptibilitatis:s3 arguere e3 nõ va/
let.s.hãc potẽtiã pcedit:g̃ oẽ3:q2 arguitur ab iferiori ad
suũ supi^s affirmatiue vlr ⁊ distributiue. Uñ Ar.intẽdit
pbare:q̧ act⁹ simplr est prior po^a:⁊ ex ɔ̃ñti q̃cũq3 potẽ/
tia. ℂ P.2° ɔ̃ respõsionẽ datã tu dicis q̧ huic potẽtie i/
quãtũ hec repugnat esse sine actu:sic mãe celi repugnat
eẽ sine forma subali s3 aliquos. ℂ Cõtra.q̃ro qd addit
ly hec.supra potẽtiã passiuã.aut addit aliquid ptinẽs ad
cãlitatẽ mãlẽ pcise:aut ad aliquã aliã cãlitatẽ. Si pmo^a
cũ cãlitas mãlis tñ sit eẽ in quo aliq̃d ẽ:⁊ istud sic eẽ in
quo non ponat aliquã necessitatẽ:neq3 ex pte subti:neq3
ex pte forme:g̃ adhuc ñ repugnabit mãe eẽ sine forma.
Si vero des 2^m.habeť itẽrũ:q̧ ipsa necessitas inexñtie
forme nõ ẽ ex pte subti vt subm̃ ẽ.h est vt cã mãlis in q̃.
Neq3 valet fugere ad iclinationẽ mãe respcũ forme:q2
si penes istã iclinationẽ forma eẽt i mã nec̃io:g̃ ois for^a
nec̃io eẽt i mã:q2 ad ipsa3 nãliter iclinať. ℂ Qz si dicať.
q̧ magis iclinať in istã. ℂ Cõtra.maior aut mior iclina/
tio nõ necessitat mãm sub forma:nisi forma esset illa ad
quã mã sũme iclinareť:q̃ nulla est:vt nũc psuppono.qd̃
alibi h3 declarari. ℂ Itẽ 2° rõne arguiť ad hãc maiorẽ
pncipalẽ q̧.ois potẽtia passiua sit potẽtia cõtradictiõis
sic. Possibile distiguiť ɔ̃tra necessariu3 ⁊ ipossibile.ipos
sibile.n.ita respicit nõ eẽ:⁊ ad ipm determinať:q̧ nullo
mõ respicit eẽ. Uñ ipole est illud qd̃ nullo modo põt eẽ.
Necessariũ aũt ita respicit eẽ:q̧ nullo mõ non eẽ:q2 ne/
cessariũ est illud qd̃ ita h3 eẽ qd̃ nõ põt non eẽ:vt p3 per
Ar.5.meta.cap.de necessario.tex.cõ.6. Si ergo possibi/
le dcm̃ a potẽtia passiua determinareť ad esse sic:q̧ non
posset eẽ sub non eẽ illi⁹ respectu cuius est potẽtia passi/
ua:eẽt simplr nec̃iu3:si vero ad nõ eẽ determiareť:sic q̧
non posset recipe eẽ:eẽt ipossibile.g̃ cũ possibile sit me/
diũ iter nec̃iu3 ⁊ ipole sic respicit eẽ:q̧ etiã potest eẽ sub
non eẽ:⁊ ita ad neutrũ istoꝝ determinatur. ℂ Item ad
idẽ tertio argř sic. Iõ potẽtia passiua est ad eẽ:q2 ẽt põt
ab alio recipe.s.ab agẽte. Si aũt ab alio recipit eẽ q̃ŧu3
est ex se ⁊ illo circũscripto:ẽ sub nõ eẽ:q2 ois mutatio ẽ in/
ter opposita:si ergo potẽtia passiua de se ẽ sub nõ eẽ:⁊ si/
bi nõ repugnat hr̃e eẽ p agẽs.g̃ respicit eẽ ⁊ nõ eẽ. ℂ Ad
illd̃ qd̃ dř.q̧ passio isequẽs sub3:gnãtur ad gnõnẽ subi p
modũ seq̃le. ℂ Cõtra h arguũ ẽ supi⁹:q2 termini disti/
cti req̃rũt actiões distictas:queadmo^m ẽ i pposito ỏ p

pria passiõe ⁊ de subto:quoꝝ vnũ est q̃litas s3 viã cõe3:
⁊ alterũ ẽ suba:loquẽdo ỏ subto i genere sube:g̃ ista duo
diuersis acq̃sitionib⁹ ⁊ actionib⁹ inducunť ab agẽte seu
pducunť. ℂ Et ɔ̃firmať h.q2 illud ẽ cã p se alicui⁹ qd̃
circũscripto quocũq3 alio ipso posito: pduciť effcũs in
eẽ:s3 circũscripto gnãnte ad imaginationẽ:⁊ posito subo
in eẽ:seq̃tur de necessitate ipsa passio q̃ fluit a dña speci
fica subti:⁊ ex pprijs pncipijs ipsi⁹.g̃ subm̃ ẽ cã respectu
passiõis. Assumptũ p maiori.pbať. L3 sit de se euidẽs:
q2 cã ẽ illud ad cui⁹ eẽ seq̃ť aliđ. ℂ Itẽ ɔ̃firmať:q̧ sub3
sit cã passiõis p se:q2 illud ẽ cã p se alicui⁹ effcũs:qd̃ cõti/
net in se pn^a sufficiẽter pductiua ipsi⁹. S3 ita ẽ q̧ sub3 ẽ
hõ:cũ a pncipio ipsi⁹ fluat ipsa passio:vt dcm̃ ẽ:⁊ vř q̧ sit
cã effectiua. Tũ ex rõne supius adducta de potẽtia pas/
siua:q̃ ẽ po^a ɔ̃dictiõis. Tũ q2 posito subto in eẽ reduciť
ipsa passio de non eẽ ad eẽ:in re ⁊ existentia actuali: Qz
aũt sic reducit effectũ de non eẽ reali ad esse reale:est cã
efficiens:cuius cãlitas pncipaliter respicit effectu3 q̊ ad
exñtiã actualẽ. ℂ Itẽ ista rñsio:q̧ passio pduciť p mo/
dũ seq̃le:tollit oẽ3 viã ad pbãdũ aliq̃d eẽ p se ⁊ realiter
effcm̃ alicui⁹ agẽtis:q2 dicã q̧ calor nõ capit eẽ effectiue
ab igne:sed est seq̃la ignis. Silr q̧ mũdus nõ est effecti/
ue a deo:sed ẽ seq̃la dei:⁊ breuiter q̧ ois effectus ẽ seq̃la
sue cãe:⁊ nõ a sua cã effectiue. ℂ Ex his apparet ỏtermi
natio tertij articuli s̃m pmam opionez. ℂ Qz si teneať
opinio q̧ subm̃ nõ tñ sit cã mãlis:sed ẽt effectiua. Rñr
ad difficultatẽ negatiue.v3.q̧ subm̃ non est sepabile ab
accidẽte pprio. Et hoc ẽ qd̃ dicit Sco.in meta.q̧ l3 sub3
possit separari a passiõe q̃ŧu3 ad idepẽdẽtiã:q2 in nullo
subm̃ dependet a ppria passiõe:nõ tñ est sepabile q̃ŧu3
ad cãlitatẽ:q2 est cã necessaria ei⁹:⁊ qi posita cã necessa/
rio cãnte effcm̃ necessitate simplr:de nec̃itate poniť effe
ctus:iõ posito subto:nec̃io poniť passio. Hec que dicta sť
de sepabilitate:q̧ subm̃ est sepabile ab accñte: itelligã/
tur de sepabilitate s3 potẽtiã logycã:q̃ potẽtia ẽ nõ re/
pugnãtia terminoꝝ:⁊ ẽt po^a me^ca que ẽ q̧ in ɔ̃ceptu for/
mali ipsi⁹ sube vt suba est:⁊ inq̃ŧũ hec suba nõ includiť
aliqd̃ accñs:⁊ ppter hoc nõ repugnat sube vt suba est eẽ
sine quolib3 accñte:saltẽ cõi. Sed si loq̃mur de sepabili
tate s̃m potẽtiã phycã ⁊ nãlẽ (cũ talis potẽtia respiciat
mãm sensibilẽ ⁊ q̃ŧa3.de qua h3 pduci cõpositum suba/
le: et ẽt cũ agẽs nãle nõ agat nisi mediãtib⁹ q̃litatibus
actiuis aut passiuis) nõ põt suba vt suba est nãlis separa
ri vlr a quolibet accñte cõi:⁊ sic ad q̃õnẽ rñsu3 est ⁊c̃.

Modo de vltimo artic.rñdeť ad argu^{ta} pnci. Et
pmo ad pmũ dicendo:q̧ nedũ suba i
cõi:sed ẽt in pticulari potest separari a quol3 accñte. Et
cum dicit.ergo homo poterit esse sine quãtitate: conce/
do ɔ̃ña3:⁊ ɔ̃ñs:q2 hoc nõ est ipossibile:vt dicit Sco.i re/
portationib⁹ parisiẽsib⁹.di.4.2.q.2.primi. Respõdẽdo
ad 3^m arg^m.q2 suba vt sic ɔ̃cludit pcise in suo cõceptu for
mali illa q̃ sũt in genere sube:nõ aũt que sunt in alijs p/
dicamẽtis.ergo quelib3 suba poterit habere ɔ̃ceptũ for
male3 quiditatiuũ non includendo nec intelligẽdo q̃ŧ/
titatẽ. Et cũ dř homo est corpus organicu3 ⁊ animatu3.
Dico q̧ corpus organicũ qd̃ ponitur in diffinitione ale
nõ dicit q̃ŧitatem:sed dicit totũ:habens plures partes
specifice distinctas:nõ tñ vt extensas per q̃ŧitatẽ.⁊ bre/
uiter in nulla diffinitione sube req̃riť necessario accñs.
ℂ Notandũ tamẽ q̧ manus:caput:⁊ cetere partes que
sunt organice possunt ɔ̃siderari vno mõ vt sunt disposi/
tiones quantitatiue seu qualitatiue:alio modo vt dicũt
ptes specificas eẽntialiter diuersas:penes diuersas for/
mas subales. Primo⁹ vt organicũ dicit tales dispositio/
nes:non ponit in diffinitione hominis:sed bene secundo

modo:qꝛ caput vel manus vt sunt organica scđo mō:nō dicunt nisi plures ptes subales:ꝛ ꝯposita plura specialia ex mā ꝛ formis substātialibꝰ specifice distictis:ꝛ ita nō ðscribit aiatū p organicū ipoztās q̄ttitaté ꝛ q̄litaté:ſʒ solū ipoztās plures rōnes subales eēntialr ꝛ specifice distinctas. ⁋ Ad scđaȝ ꝓbationé falsitatis ꝯñtis:cū dr̃ corpus é figuratū ꝛc̃. Dico ꝙ figura duplr̃ accipit. Unoº positiue. alioº ꝓuatiue. Primoº dicit q̄ddaȝ ðterminationé extrisecā alteriꝰ generis a q̄ttitate:ꝛ hec figura é in p̄dicaméto q̄litatis ꝓut dicit determinationeȝ q̄ddā q̄litatiuā extrisecā alteriꝰ generis ꝛ ex̃ncā.s.a corpe ꝛ a q̄ttitate:qūo loqtur Ar.de figura in p̄dicamétis. in ca.ð q̄litate. scđoº figura accipit ꝓuatiue:ꝛ isto mō dicit determinationé q̄ddā intrisecā q̄ nihil positiuum addit vltra corpus de genere q̄ttitatis aut de genere sube:ſʒ tm̃ ꝓuationé ad vlteriores ptes:sic loqtur auctoꝛ sex p̄cipiorū de figura.ꝙ artifex facit figurā icisionis nihil addédo: ſʒ potiꝰ remouédo. Ex his videt ꝙ si capiat figura ꝓuatiue:nō é posē corpꝰ de p̄dicaméto sube ꝛ multo minus hoieȝ eē sine figura:ſʒ ħ iplicat ꝯdictioné:ꝛ est simpliciter ipossibile:ſʒ si capiat figura positiue:n̄ repugnat corpori de p̄dicaméto sube:nō soluȝ vt corpus:sed vt in spē eē sine figura:ꝛ ita nō repugnabit corpori ð p̄dicaméto sube eē sine q̄ttitate:sic ét sine q̄litate absq; eo ꝙ ista separatio iplicet ꝯdictioné. ⁋ Ad 3ᵃᵐ ꝓbationé cū dicit. Nō p̄t eē hō nisi ꝯstet ex suis ptibꝰ ꝛc̃. Dico ꝙ hr̃e pté ex pté p̄t itelligi duplr̃. Uno mō eēntialr ꝛ entitatiue. alioº dimensionalr ꝛ extensiue. Primoº pes est ex̃ pteȝ:qr̃ ſm suā eēntiā nō é illa pes ex̃ quā dr̃ eē:ꝛ ħ mō circūscripto quolibȝ accñte:caput est extra pedé:ꝛ distiguit ab illo:ꝛ sic vnū eē ex̃ aliud nō est p q̄ttitaté:sed p essentiaȝ rei q̄ ab alia eēntia distinguit. 2ᵒᵐ pté esse ex̃ pté de necessitate est p q̄ttitaté. Ad ꝓpositū applicādo. hō necessario ex sua rōne formali ꝯstat ex suis ptibꝰ:q̄ruȝ vna é ex̃ aliam eēntialr:nō dimēsionalr ꝛ extēsiue. ⁋ Ad 2ᵐ p̄ncipale ꝛ vltimū videt. ꝙ cālitas itriseca in subto p̄t accipi duplr̃. Unoº ꝓ cālitate actuali:alio mō ꝓ cālitate aptitudinali. p̄mo mō est accñs p accñs:ꝛ tñ necessariū ꝛ inseparabile:ꝛ negat ꝙ oé accñs p accñs cōtingenter insit sic ꝙ nō necessario. secūdo mō cālitas est ꝓpria passio:ꝛ accñs ꝓprium. Et cū tu dicis:ꝙ añ istā cālitateȝ:erit alia cālitas prioꝛ. Negat. qꝛ sicut actiōis nō est actio:ex.5.phys. tex.c.io. Et motꝰ nō est motꝰi rōne p̄ncipij elicitiui:neq; in rōne termini:ita cālitatis non é cālitas in tali genere p̄ncipij aut termini:vñ cālitas nō cātur:ſʒ é q̄ aliqd cātur:sic albedo nō est alba:ſʒ é illud quo aliqd é album.

⁋ In qua igitur nō inerit rōne ipm dicente ipȝ hec rō eiꝰ qđ qd erat eē. Tex.c.XI. Qō. IIII.

Trum p̄edicata pertinētia ad qđ quid é sint p̄cise per opꝰ intellectus. Quia in ista.q.adducit opi.sā. Tho.q̄ ab An.an.iprobat.io.M. Fran. Neritoneñ.sustinendo ipsaȝ:ꝓbat tribꝰ argumētis:ꝙ p̄dicata ptinētia ad qđ qd est:sunt collecta ſm rōné ꝛ itellcm̄:cuius oppoᵐ tenet An.an.ꝛ alij Scotiste. ⁋ Et ꝓ p̄ argumto. p̄supponit duo. Primū.ꝙ scia est de eternis ꝛ icorruptibilibꝰ:ista ꝓpositio pȝ:ex sñia Ar.p̄ posterio.ꝛ.7.meta. tex.cō.53. Scđm qđ supponit est:ꝙ quotiēscūq; itellus intelligit ꝯnes ꝛ p̄ncipia necessaria sp pariformiter itelligit. nec é verū:ꝙ diuersificet in itelligédo. ⁋ Istis stātibꝰ argr̃ sic. Ois scia é ð eternis ꝛ necessarijs:sed ꝯ scibilis ꝛ p̄ncipia nō sūt eterna ꝛ necīa:nisi p itellcm̄.g̊ p̄ncipia ꝯnis hn̄t eē p itellectū. Discursus é bonꝰ:ꝛ maioꝛ pȝ per p̄ᵐ suppositū. Qꝛ āt ꝯ sit eterna:ꝛ p̄ncipia sint eterna pȝ. Sȝ ꝙ nō sint nisi p itellcm̄ apparet. Nā ꝯ est ꝯtigēs: puta ista. hō é risibilis. silr̃ hō é anial rōnale.g̊ si hn̄t esse eternū:é ꝓ q̄to ꝯsiderant p itellcm̄. ⁋ 2ᵒ p̄ncipalr ar.ꝛ presupponit p̄:ꝙ lȝ vnio māe cū forma dicat accñtalis: tñ é necīo reqsita ad ħ:vt forma iformet mām. ⁋ Presupponit scđo:ꝙ licȝ aliqd nō sit in re:ꝛ i actuali exñtia: tñ intellectꝰ pōt id intelligere ac si eēt in se. Istud declarat. Rosa.n.nūc nō est corpus:itellectus tñ pōt itelligere rosaȝ eē corpꝰ cū possit itelligere oé qđ p̄t eē. ⁋ Istis stātibꝰ argr̃ sic. Esto ꝙ corpꝰ sit p̄mū p̄dicatū q̄ditatiuū rose:quero:aut ħ est vt rosa est in actu corpꝰ aut in aptitudine:si p̄ mō:g̊ vnio actualis rose cū corpe é i actu:sed hoc est falsuȝ:qꝛ rosa nūc nō est corpꝰ in actu:ſʒ i aptitudine:igr̃ rosa é corpus q̄tū ad vnioné aptitudinalé extremoꝝ:qꝛ ꝓp istaȝ vnioné ꝓpō est vera ꝛ necessaria: ħ aūt nō pōt esse:nisi ꝓ quāto itellectꝰ cōsiderat rosaȝ q̄ᵐ ad istaȝ aptitudiné:g̊ corpꝰ non inest rose nisi p ꝯsiderationé intellectus:sed tale corpus est p̄dicatū q̄ditatiuū: ergo p̄dicata q̄ditatiua nō sunt nisi p ꝯsiderationé itellectus. ⁋ 3ᵒ argr̃. p̄mittédo duo. p̄mū. Certū é ꝙ Ar. attribuit incorruptibilitaté vlibꝰ. p̄mo posterioꝝ.ꝛ 2ᵒ de gñōne:qꝛ cū scia sit de vlibꝰ.g̊ vlia sunt incorruptibilia. Scđo p̄supponit:qđ Ar.2ᵒ.de gnātione vult ꝙ sicut de corporibꝰ elemētalibꝰ est scia:ita de gnābilibꝰ ꝛ corruptibilibꝰ. Probat.n.in scđo de gnātione de mixtis ꝯpositis ex elemētis corruptibilitas:sed ista sunt vlia. ergo vlia sunt gnābilia ꝛ corruptibilia. ⁋ Ex his ar. Ista sūt opposita.s.corruptibile ꝛ incorruptibile.ergo Ar.diuersimode de istis locutus é:vt arguat in forma sic. Nulla opposita p̄nt ꝯpetere vni ꝛ eideȝ ſʒ idé eē:sed eē gnābile ꝛ ignābile:esse corruptibile ꝛ icorruptibile sunt opposita:ꝛ attribuunt ab Ar.ipsis vlibꝰ.ergo ſm idé esse nō cōpetūt vlibꝰ:sed ꝙ sint ingnābilia ꝛ icorruptibilia nō pōt esse nisi per considerationem intellectus:ergo talia sunt per considerationem intellectus.

Ad oppositum arguit:ꝓbando ꝙ principia conclusionis in ðmōstratiōe habent aliqđ esse ex natura rei:ꝛ arguit primo sic: illud est ens reale qđ est p̄ncipiuȝ alicuius effectus realis. Sȝ sic é ꝙ p̄ncipia demōstratiua sunt cāe ꝛ pricipia alicuiꝰ effectus realis:g̊ p̄ncipia ðmōstratiua hn̄t aliqđ eē reale. maioꝛ est manifesta:nā causatio realis nō debet nisi enti reali:qꝛ ipossibile est ꝙ effectꝰ realis dependeat ab ente rōnis:ens.n.reale é illđ qđ nō p̄supponit ens rōnis. Minoꝛ vero ꝓbat. Nā p̄ncipia demōstratiua sūt cause noticie ꝯclonis:ſʒ cognitio est effectus realis:qꝛ qđlibet qđ est i p̄dicaméto est ens reale:vt pȝ:ex.5.meta. vbi distinguit phs ens reale in.io.p̄dicaméta:g̊ cū noticia cōclusionis cause sa p̄ncipijs:p̄ncipia sunt realia. ⁋ Et cōfirmat hoc. Illa q̄ sunt p̄ncipia agédi ꝛ mouédi itellcm̄ sūt realia:qꝛ actio in itellectu ꝛ motio é realis:ꝛ ex nā rei. Nō.n.lapis agit i itellcm̄:qꝛ ꝯsiderat ab itellectu:ſʒ priꝰ agit ꝛ mouet intellectum q̄ȝ ꝯsideret ab illo:g̊ illa actio ꝛ motio é realis. Sȝ p̄ncipia demōstratiua agunt ꝛ mouent itellectuȝ:ergo hn̄t esse reale. ⁋ Iteȝ 2ᵒ ex pte termini:illđ qđ per se terminat actū itelligēdi:ꝛ a quo depédet actus itelligēdi é ens reale:ſʒ p̄ncipia demōstratiua p se terminát actū itelligēdi:ꝛ ab eis ðpédet ꝛ mésurat actus itelligēdi:ergo talia sunt entia realia. Discursus é bonus:ꝛ maioꝛ é manifesta:q̄tū ad quālȝ sui pté:qꝛ terminare actū realé ꝯpetit enti reali. Uñ Ar.5.phycoruȝ remouet a relōne ꝙ possit p se termiare motū ꝓp minimā eiꝰ entitaté. Sȝ relatio realis hȝ maioré entitaté q̄ȝ ens rōnis:qꝛ ens rōnis é respcūs rōnis:respcūs āt rōnis

est minoris entitatis q̄ respectus realis. ergo si relatio realis nō pōt p se terminare actū realē: multo minus ens rōnis poterit terminare actionē realē. ergo qd̄ p se terminat actū intelligēdi ē ens reale: cū actus intelligendi sit actio realis: pncipia dēmōstratiua sic termināt. ergo rc. ¶ Quātū ad aliā partez maior pbat. qz ipossibile ē q ens reale dependeat τ mensuret ab ente rōnis. q̄ rc. minor aūt pbat. Nā actus intelligēdi in demōstratiōe pua terminat ad pn̄m q̄ ad ōnē. Ulterius mēsurat a pncipijs: ex quo. n. pncipia sunt pfectiora: tanto actus intelligēdi est pfectior. ergo mensurat a pncipijs.

In ista. q.

pond pmo aliq̄ notāda ex qbus patebit veritas prie nega. q. 2° rñdebo ad argūta i pn̄.

Quantum

ad pmā prē sunt q̄tuor notāda q̄z pm est: q ppōnes pmi τ scdi mōi vificāt τ sūt vere q̄tū ad eē eēntie: vt eē eēntie abstrahit ab eē existētie: τ intelligo sic: q ppō pmi mōi ē sic vera: q pdicatum verificat d̄ subto i eē qditatiuo: τ icluditur i ɔceptu formali ipsius. Sz ppō scdi mōi sic vificat: q pdicatū: lz non includat i subto: h̄ ē i ɔceptu formali ipsius: tn̄ ɔpetit sibi rōne nāe: τ qditatis. Qd̄ dclarat sic. Nā ē dr̄ia iter accns cōe: τ accns ppriū. accns cōe egreditur a pncipijs idiuidui. accns aūt ppriū egredit a nā specifica τ quiditate. ¶ 2° nōn̄ ē: q eē eēntie tā i effcu τ i re: q̄ i itellu obtiue abstrahit ab eē existētie: sic. n. eē eēntie abstrahit a supposito τ singlari: ita ab oī existētia. Certū ē. n. q i re eē eēntie nō dtermiat sibi singlaritatē tāq̄ aliqd d̄ eēntia sui: sed nā τ eēntia ē pior nālr ipa singlaritate: τ sic ē pior ipa singularitate: ita ē pior nālr existētia. Silr i itellu obtiue nā τ eēntia repn̄tant itellectui abstracta ab oī singlaritate τ existētia: sic pz: qm̄ spēs itelligibilis lapidis repn̄tat lapidē in cōi nō repn̄tādo huc aut illū. ¶ 3° ē nōn̄: q duplex ē eē obtiuū: vnū ē an̄ actū itelligēdi: aliud post actū intelligēdi. Et pmo° adhuc duplr. Uno° vt actu mouēs itellz ad actū itelligēdi 2° habitualr: nō vt actu mouens: sz vt imediate motiuū. Exēplū vtriusq̄ mēbri. Lapis h̄is eē in itellu p spēz itelligibilē repn̄tātē ipz: vt ista spēs actu mouet itellz: hz eē obtiuū actualr τ pmo°: sz qm̄ hz eē per spēz itelligibilē q̄ nō mouet actu itellcm̄: sz ē i pxima dispōne ad mouēdū: hz eē i itellu obtiue habitualr. Scdo mō pncipalr aliqd dr̄ eē i itellu obtiue post actū intelligēdi: dpēdēs ab ipo actu itelligēdi i fieri τ i ɔseruari. qd̄ hz eē i itellu obtiue an̄ actū itelligendi: siue actualr: siue habitualr: hz aliqd̄ eē ex nā rei. Qd̄ aūt hz eē i itellu obtiue post actū itelligēdi: hz pcise eē rōnis: τ isto° figmēta τ intētiōes 2e hn̄t eē i itellu obtiue. ¶ 4m̄ τ vltim̄ nōn̄ ē: q eē eternū pōt accipi duplr vt alias diximus. Uno° positiue. alio° negatiue. Illud ē eternū positiue: qd̄ non solū caret pncipio duratiōis: sz vltra h̄ hz coexistētiā ad oēz dr̄iā tpis: Sz eternū negatiue ē pcise illud qd̄ nō ē ex tpe: seu n̄ incepit eē: τ nō hz pn̄m duratiōis. p mō dicimus singlaria existētia sine pn̄° duratiōis: (sic itelligētia sz viā Ar.) sūt eterna. Scdo° qditates ipe abstrahentes ab oī existētia: τ oī duratiōe tpali dr̄ eē eterne: qz nō sūt ex tpe: nec hn̄t pncipia duratiōis: cū abstrahāt ab oī duratione. ¶ Qd̄ dixi d̄ eterno: dico d̄ necio. Neciuz. n. pōt accipi positiue qd̄ hz existētiā idefectibilē: τ isto° dicimus itelligētias esse necias sz Ar. Alio° necium capit negatiue: p eo qd̄ ē ipossibile alr se hr̄e: τ isto° eēntie rez pn̄t dici eē necium q̄tum ad pdicata sua qditatiua: qz ipossibile ē tales qditates τ essentias aliter se hr̄e: quātuz ad talia predicata.

Quantum

ad 2am prē. q. Dis pmissis rñr ad argumēta: τ ad pm̄ psuppositū ɔcedēdo: q scia ē d̄ eternis negatiue: qz d̄ essentijs τ qditatibus rez: q̄ sic sūt necia maxie loquēdo d̄ scia istoz iferioz. Et cū dicis: pncipia dmr̄atiua nō sūt necia: nisi qz itellcm̄: sic ea intelligit. Negat h̄: imo sūt necia τ eterna ex se negatiue: qz abstrahētes ab oī existētia τ dr̄ia tpis. Cōsilr ipa pn̄° dmōstratiua an̄q̄ actu itelligāt: cū hēant eē i itellu obtiue p spēs repn̄tātes ipa: qd̄ eē ē ex nā rei i tali eē obtiuo: dr̄ eē eterna τ necia p Ar. qz talia repn̄tatiua i itellcū an̄ oēz actū itelligēdi repn̄tāt ipa pdicata qditatiua: vt imutabilr vnita suis subtis: τ sic apta nata sunt eternalr repn̄tare: qd̄ eē obtiuū: (cū sit aliqd̄ esse ex nā rei:) dicimus pncipia dmr̄atiua hr̄e ex nā rei an̄ actū itelligēdi. ¶ Ad 2m̄ argm̄. rñr psupponēdo: q corpus qd̄ pdicat d̄ rosa nō existēte: sic abstrahit ab eē existētie: sic vnio forme substātialis rose ad suā mām abstrahit ab esse existētie. Et sic ɔcedit: q corpus qd̄ pdicat d̄ rosa non existēte nō est i actu actualitate existētie: neq̄ vnio ipius. Cōcedit tn̄ q ē i actu tā corpus: q̄ vnio: actualitate eēntie: nō simplr: sz obtiue i intellu. Un̄ ad h̄ q corpus vificet p se i pmo° d̄ rosa: sufficit: q hēat tale eē obtiuū i itellcū: i aliq̄ repn̄tāte: τ i aliq̄ spē itelligibili mouēte itellm̄ vl potēte imediate mouere ad ɔcipiēdū formā subalē rose cū sua mā vt vnitā. Et q̄cūq̄ sic hn̄t tale eē obtiuū i itellu an̄ actū itelligēdi habēt aliqd̄ eē ex nā rei. Un̄ nō dico corpus vificari de rosa: qz forma rose cū sua mā ɔcipit vt vnita: vt tu dicis: sz dico q sic vificat: qz illa ex nā sui sūt sic nālr ɔceptibilia: τ vt vnita mouēt itellz p spēz: aut sūt i po° pxima ad mouendū. ¶ Et si dicas. Nō ē vnio in cōi: nisi i aliq̄ pticulari. ¶ Dico q vez ē: q nō ē vnio i cōi τ i vli i re: nisi sit vnio in pticulari i effcu τ actuali existētia. Sz i esse obtiuo apd̄ intellz negat h̄. τ dato q darēt: q ista nō pn̄t esse vnita obtiue i itellcū: nisi in aliq̄ pticlari eē obtiue: nō seqt pp h̄ q tale pticulare sit existēs i effcu: ppea qz singlare incōplexuz singlare pt repn̄tari apud itellz sine quacūq̄ existētia actuali: sic Sor. nō existēs pt repn̄tari p spēz q̄ sit ppriū et formale repn̄tatiuū ipius: q̄ spēs vniformiter repn̄tat: siue Sor. existat: siue nō. ¶ Ad vltim̄ respōdet pmittēdo vt alias sepe dcm̄ ē: q duplex ē corruptibile: qddā ē corruptibile po° remota: qddā ē corruptibile po° ppinqua. Corruptibile po° remota ē qd̄ hz i se pn̄m corruptiōis: nō tn̄ hz oēs ɔditiōes necio reqsitas ad corrūpi: sic sūt existētia τ singularitas. Et isto° dicimus: q illud ē calefactiuum pō remota: qd̄ hz formā i se: q̄ pt eē pn̄m calefaciēdi: non tn̄ hz illas ɔditiōes necio reqsitas ad actualē calefactionē: q̄ sūt approximatio passi ad ipz calefactiuū: τ remotio ipedimēti: τ isto° q̄lz nā ɔposita ex mā τ forma circūscripto singulari ē corruptibilis potētia remota: qz hz in se pn̄m corruptiōis: qd̄ ē mā pma. Sz qz mā pma nō ē pn̄m corruptiōis: nisi ɔcta ad existētiā τ singlaritatē: iō nā cōis vt abstrahit a singularibus: nō ē corruptibilis pō ppinq̄. Corruptibile aūt potētia ppinq̄ ē ipz singlare: māle: sēsibile: maxie subale: qz tale hz pn̄m corruptiōis itrisecū: et oēs ɔditiōes necio reqsitas ad corrumpi: q̄ sūt existētia τ singularitas. Sicut dcm̄ est de corruptibili: ita dōm est de icorruptibili. Incorruptibile. n. vno° accipit p eo qd̄ nō hz potentiā ppinquā ad corrūpi: τ tale pōt dici icorruptibile potētia ppinq̄. Alio° pōt accipi icorruptibile: qd̄ nō hz potentiā ppinquā: nec remotā ad corrūpi: τ tale pōt dici icorruptibile nō solū po° ppinq̄: verū ēt po° remota. Incorruptibile p acceptū ē illud qd̄ tātū excludit pōtiam ppiquā ad corrūpi: sz nō pōtiam remotā: sic ē nā ɔpositi vlis: q̄ lz nō hēat potētiā ppinquā ad corrūpi: tn̄ hz potētiā remotā que ē ipsa mā cōis abstracta ab existētia: vt dcm̄ ē: τ tale icorruptibile po° ppinq̄ accipit tn̄ negatiue: qz lz nō hēat potētiā ppinquā ad corrūpi: non tamē ponit aliqd intrisecū p qd̄ sibi repugnet actualis corruptio. Aliud est icorruptibile: qd̄ excludit nō tn̄ potētiaz ppinquā: sz ēt potentiā remotā: τ tale accipit nō tn̄ ne-

gatiue: verū ēt positiue: q2 vltra hoc ꝙ excludit oēz potētiā ad corrūpi: ponit oino aliqd repugnans ipsi corruptiōi: sicuti ql3 itelligētia f3 Ar. nō tm̄ nō pōt corrūpi: vez ēt h3 itrisecē nāz ꝑ quā sp̄ ē: z nec̄io est: z oino repugnat corruptiōi. ℭ Quib⁹ expositis dicim⁹: ꝙ scia ē ḋ icorruptibilib⁹ simplr: q̄ sunt incorruptibilia positiue: sic sunt deus z intelligētie. Silr scia ē ḋ icorruptibilib⁹ po^a propinq̄: q̄ sunt incorruptibilia tm̄ negatiue: sic sunt nāe vlēs gn̄abiliū z corruptibiliū: que vltra hoc ꝙ sunt incorruptibiles potētia ꝓpinq̄: sunt corruptibiles potētia remota: z ista nō cōtradicūt. ℭ Et si tu dicas. Nā vlīs ē incorruptibilis po^a ꝓpinq̄. g̊ nō pōt ꝑdicari de corruptibili po^a ꝓpinq̄: nec icludi essentialr i ipso. ℭ Rn̄det dicēdo: ꝙ icorruptibile po^a ꝓpinq̄ positiue acceptū repugnat oino corruptibili po^a propinq̄: vt de se p3: q2 qðlib3 tale h3 nām simplr necessariā repugnātē oino nāe possibili: que. v3. pōt esse z nō esse: sed incorruptibile po^a propinq̄ negatiue: nō repugnat corruptibili po^a propinq̄: ex eo ꝙ l3 nō habeat potētiā ꝓpiquā ad corrūpi: tn̄ h3 po^am remotā: z nō ponit aliqd qð repugnet corruptiōi. qr̄ zc̄.

ℭ Patet ergo respōsio ad oia argumenta: z ista sufficiant quantum ad istam questionem.

Quedam enim z illic eadē z ex spermate fiūt z sine spermate. Tex. cō. XXIII. Qō. V.

Q Ueritur. Utrū genita ꝑ putrefactionē z genita ex semie sint eiusdē spēi. Arḡ ꝙ nō. ꝑ auc̄te Ar. de gn̄ōne aialiū dicētis. q̄cūq3 nō ex aialib⁹: sed ex corrupta mā hec gn̄ānt qdē: alterū aūt genus z qð factū ē: neq3 femella: neq3 masclus. ℭ 2⁹ arguit Ar. 2⁹. ḋ aia. tex. c. 34. nālissimū. n. operu3 viuētib⁹ ē q̄cūq3 ꝑfecta z nō orbata: neq3 spōtaneā gn̄ōnē hn̄tia facere alterū q̄le ipm ē: sed q̄ hn̄t spōtaneā gn̄ōnē sūt q̄ gn̄ānt̄ ꝑ putrefactionē. g̊ zc̄. ℭ Itē Cōmētator. 8. phy. cō. 46. cōtra Auic. arguit ꝙ vni⁹ nāe ē tm̄ vnus modus cōicandi: quā ꝓpōnē pbat multiplr. ꝑ q2 diuersis gn̄ōnib⁹ f̄m spēz corrn̄dent māe distincte spē z alteri⁹ rōnis: gn̄ō vniuoca z ex semie est distīcta spē a gn̄ōne equoca. g̊ zc̄. Maior pbat̄. q2 gn̄ōni vniuoce corrn̄spōdet semē ꝓ mā: gn̄ōni equoce corrn̄det corpus putrefactū. iste s̄t māe alteri⁹ rōnis. Et tūc vltra. vbi māe s̄t alteri⁹ rōnis: ibi ēt forme inducte sūt hō: s3 vbi mā z forma sūt alteri⁹ rōnis ab alijs ibi sūt nāe distincte spē. igit̄ gn̄ōni vniuoce z equoce corrn̄dēt nāe distincte f̄m spēm. maior hui⁹ ꝓsyllogismi ꝓbat̄ ex snia Ar. 2. de aia. tex. cō. 24. z 26. actus actiuoꝝ s̄t i patiēte disposito: z. 2⁹ ait. act⁹ vniuscuiusq3 i ꝓpria mā aptus natus ē fieri. ℭ Cōfirmat̄. ꝑ Ar. 5. phycoꝝ. tex. cō. 7. distinctaꝝ mutationu3 f3 spēz sūt distincti termini spē: ex ꝯn̄ti distincte forme peues q̄s Ar. distiguit ipsas mutatiōes: igr̄ gn̄ōnis vniuoce z equoce erūt distincte forme f3 spēm terminātes hō mutatiōes. ℭ Probat̄ 2⁹ ꝑncipalr ꝓpositio Cōme. si eadē nā posset cōicari ex semie: z ꝑ putrefactionē: eadē nā fieret nālr z a casu. ꝓbat̄. q̄ fiūt vniuoce: z ex semie fiunt nāliter: z que equiuoce: fiūt a casu: ꝯn̄s illatū ē euidēter falsu3: q2 qð fit a casu ē oppositū ei qð fit a nā: nā ꝑmum fit f̄m itētionē nāe. 2^m ꝑter intētionē nāe: ex h̄ ēt seq̄retur ꝙ aliq̄ vna tota spēs poss3 fieri a cāu. Et tūc vltra cū illud qð fit a casu possit fieri indifferēter ex q̄l3: z ex ifinitis materijs: aliq̄ vna spēs sic fieri poss3 ex semie asini z idifferēter ex q̄lib3 mā. ℭ Itē qð fit a casu ē mōstruosu3: z qðlib3 tale ē iꝑfectū: z h̄ nō itendit̄ a nā. igr̄ talis nā nō poterit fieri vniuoce. ℭ P. 3⁹ ꝑncipalr ꝓbat̄ ꝓpō Cōme. si gn̄abile aliqð vnū f3 spēz pōt gn̄āri vniuoce z equoce: aut gn̄abit̄ equoce sp̄: z ḋ necessitate: aut frequēter: z vt in plurib⁹: aut raro: z i paucioribus. nō ꝑmo mō. q2 nūq3 gn̄āret̄ vniuoce: neq3 2⁹ mō: q2 qð frequēter euenit nāliter euenit: igr̄ talis effcūs eēt effect⁹ nālis sue cause: qð nō cōcedit̄. igr̄ tale gn̄abit̄ raro: s3 qð raro euenit casualr euenit: z qðlibet tale ē oppo^m ei qð fit a nā: vt paulo añ deductū est: igr̄ tale gn̄abile nūq3 gn̄abit̄ vniuoce.

Ad oppositum est Ar. 7. meta. tex. c. 23. vbi h3: quedā. n. z illic eadē z ex spmate fiūt z sine spermate: ex h̄ argr̄ sic. si eadē aialia fiūt ex spmate: z sine spmate: aut Ar. itelligit ꝙ eadē f3 nūez sic fiūt: aut eadē f3 gen⁹: aut eadē f3 spēz. nō ꝑ mō. q2 nihil vnū z ide3 nūero fit aut fieri pōt vtroq3 mō: sic ꝙ fiat ex spmate z sine spmate: z ꝑterea aialia q̄ fiūt sine spermate nō possunt eē eadē nūeraliter: cū his q̄ fiūt ex spermate: q2 nihil idē nūero gn̄āt se: ex 2⁹ de aia. tex. cō. 7. Nec auc̄tas Ar. intelligit ꝙ eadē f3 gen⁹: q2 f̄mo Ar. eēt valde iartificialis z nullus: cū oē hn̄s sēsu3 quocūq3 fit z generet̄ ē aial: igr̄ Ar. itelligit ꝑ ly eadē. idētitatē specificā: z si sic habet̄ ꝓpositum.

In ista. q. ꝑmo recitabunt̄ due opiniones extremales: que nō tenent̄. 2⁹ ponet̄ opinio media ꝓbabilior: vltīo respōdebit̄ ad argu^ta ꝑncipalia.

Circa ꝑmū est opio Auerroys. cōme. ꝑallegato. in. 8. physicoꝝ tenēs nulla aialia genita ꝑ putrefactionē seu equoce eē eiusdē rōnis cū aialib⁹ genitis ex semie: q̄uis in multis accn̄tib⁹ videant̄ silia: ꝓ qua opinione sūt rōnes adducte supi⁹ i pede q̄stionis: q̄ opio falsa est: si sic itelligat̄ de oib⁹ aialib⁹ vlr: sic rōnes sue ꝓcendere vident̄: que eque ꝓcedūt de aialib⁹ iꝑfectis: sic de perfectis: cui ꝯdicit magnus theologus Aug. 3. de trini. ca. 5. Aialia tā multa nulla marū feminarūq3 ꝯmixtiōe precedēte: siue in terra: siue i aq̄: que tn̄ crescunt: z coeūdo alia pariūt: cū illa nullis coeūtib⁹ parētib⁹ orta sint: z rō Augustini ē: q2 genitū ꝑ putrefactiōez ꝓpagat a⁹ iterū ꝓpagātia: s3 aial ꝓpagās aliō ex semie ē vniuocū ꝓpagato: q2 gn̄ō q̄ ē ex semie ē vniuoca: gn̄ō āt vniuoca ē qn̄ ꝑn^m formale: qð ē for^a gn̄ānti z termin⁹ formalis q ē for^a geniti sūt eiusdē rōnis formalis vl̄ eiusdē spēi. igr̄ genitū ꝑ putrefactionē: z ꝑ ꝓpagationē sūt eiusdē spēi: assūptū āt p3: i apib⁹ z murib⁹: z euidēs ē ḋ plātis: q2 plante equoce gn̄āte ꝓducūt semē: ex q̄ gn̄ānt̄ alie plāte eiusdē spēi. Silr ipsemet Cōme. cōcedit i accn̄tib⁹ gn̄ōnē fieri ab vniuoco z equoco. vn̄ 2⁹ de celo z mundo. cō. 42. cōcedit calorē gn̄āri vniuoce a calore i substātijs: z ēt equiuoce ex motu z ꝯcursu radioꝝ. Cōcedit ꝑterea hoc idez de substātijs. s. ḋ igne 3⁹ ḋ celo. cō. 56. vbi h3 ꝙ exit⁹ ignis de lapide nō ē ḋ cap̊. trāslatiōis: s3 ḋ cap̊. alteratiōis: h̄ ē nō gn̄ātur ꝑ lationē: s3 ꝑ alterationē: gn̄ātur ēt ignis per motū localē: vt expsse ponit. 12. meta. cō. 18. z ꝑ methauroꝝ ḋ ipressionib⁹ ignitis: h̄ idē affirmat Auer. in gn̄ōne aialiū. 12. meta^ce. cō. 18. cōmēdādo opionem Themistij. vespe ingt ipē videt̄ fieri ḋ corꝑib⁹ equoꝝ mortuoru3 z apes ḋ corꝑib⁹ vacaꝝ: ꝙ āt oia ꝑdicta gn̄āta equoce: sint eiusdē spēi cū gn̄ātis ex semie z vniuoce. ꝓbat̄. q2 q̄ hn̄t easdē oꝑatiōes circa eadē obra: z ab eisdē causis ꝯseruātur ab eisdē corrūpūt̄: z eosdē hn̄t mot⁹: siue q̄tū ad sursu3: siue q̄tū ad deorsu3: siue q̄tū ad motū ꝓgressiuū: z hn̄t eadē organa mot⁹ ꝓgressiui: sunt hec oia eiusdē spēi: sed aialia genita ꝑ putrefactionē: z per propagationez sunt hō. ergo zc̄. Maior p3. discurrēdo per singulas particulas er⁹: oꝑatio. n. fac̄ scire formā: sic trāsmutatio māz: nā sic trāsmutatio ē actus māe: ita oꝑatio forme: z si ꝯseqt̄ ꝓpositū: h̄ ē rōne forme: oꝑationes aūt circa eadē obiecta sūt eiusdez rōnis: vt ondit Ar. 2⁹ de aia q2 po^e disti

guūř p actus ꝛ act⁹ p obta:ꝛ rō est:qꝛ efficās hꝫ distingui spē a cā ꝑticulari:ꝛ nō vli:po⁹ aūt est cā vlis respcū act⁹ ꝛ opationis:obm aūt ē cā ꝑticularis:igr ab obto opatio magis distiguiř specifice.℃ Cōfirř:qꝛ visio albi ꝛ visio nigri distiguūř ſm spēꝫ:qđ nō eēt nisi obm ꝑmo distinguere actum:ꝛ sic obm ꝯcurrit vt ꝑncipiū distictionis speci^{ce}:ita ꝯcurrit ad vnitatē specificā. Neqꝫ valꝫ qđ dř a nōnullis ꝙ opatiōes distiguūř ex po^a q̄ recipit opationē:cū mā distiguat actū ꝛ formā ex.8.meta.tex.com.11. nā gcqđ sit de mā ex q̄ ē qua cōcediř ꝙ distiguit aliquo mō efficāꝫ spē:loq̄ndo ē mā ꝯpōnis:q̄ inexistit rei: tamē mā in q̄ nō sic distiguit.aliogn albedo i ligno ꝛ i lapide nō eēt eiusdē spēi:ꝛ ēt si dareř ꝙ talis mā distigueret in formis sūbalib⁹:nō tm̄ ꝯcedēdū ē ē formis accñtalib⁹.ꝛ postremo si dareř de formis accñtalib⁹ q̄ educūtur de po^a māe:nō tm̄ de his que nō sic educūř: queadmodum sunt opationes sensitiue:que sunt circa eadē obta:ꝛ ſm spēꝫ:ꝛ ſm gen⁹.Cause ēt eedē ꝯseruatiue:aut eedē corruptiue ꝯcludūt idētitatē efficūu:qꝛ efficās distincti ſꝫ speciēꝫ hñt cās distictas ſm spēm ꝯseruatiuas ꝛ corruptiuas.Cōsilr motus ꝯsiles arguūt vnitatē in nā quā cōsequitur:vt oñdit Ar.ꝑmo celi.ꝛ Cōmēt.ibidē cō.8.motus vnius non prouenit nisi ex vnitate nāe. Deide eadeꝫ organa motus cōcludunt ꝓpo^{ꝗ}.Nā vt dicit Cōmē.ꝑ ē aīa.cō.53.mēbra leonis nō differunt a mēbris cerui:nisi qꝛ aīa differt ab aīa:si mēbra nō distinguūř spē seu organa aīaliū:nꝫ aīe ipsoꝝ.℃ Cōfirmař h̄ p Galie.ꝑ ꝯplonū ꝛ alios medicos q volūt ꝙ ꝯpositio ꝛ figura seqř cōplonē aīalia:est.n.ꝯpositio dispositio q̄dā:siue ordiatio mēbris officialib⁹ attributa complonē ꝯña. Arguit g̊ ꝯpositio ꝯplonē:ꝯplo vero eadē formā eādē:cū sit ꝓpriū forme instřm in eodē istāti iductū in mā:i quo forma substātialis iduciř:hoc idē dř de figura:cū figura sit ex q̄litatib⁹ eētialib⁹ associatis formis sūbalibuꝭ ꝑfectis.Et sic pꝫ.maior assumpta i ꝑncipali argumēto:ꝙ q̄cūqꝫ media gn̄aliter possunt ꝯcluder vnitatē specificā siue sumptā ex accidētib⁹:siue ex opationib⁹ꝯcludūt ꝓpositū sic vel sic gn̄atoꝝ.℃ Preterea.ꝯdiř Auerroy Ar.magř su⁹ in.7.meta.tex.cō.23.vt argutū ē ad oppositū.q.vbi vult. ꝙ sicut aliq̄ fiūt ab arte ꝛ a casu:qñ.s.ꝑncipiū ē i mā sine arte qđ eēt ꝑncipiū motus factiōis:si idē fieret ab arte. ita vult ꝙ q̄dā nālia fiant a nā ꝛ casu:q̄dā nō:ꝛ Cōmē.i eodē.7.cō.31.vult ꝙ illa possūt gn̄ari sine semie:ꝛ p ꝯña equoce:in quoꝝ mā pōt iduci virtute celesti aliq̄ virt⁹ similis virtuti seminis i ꝓpagatis.℃ Aduertēdū tm̄ ꝙ Cōmēta.nō vult aīalia genita p putrefactionē cōnumerari iter genita a casu:vn̄ in.12.meta.cō.13.hꝫ hec verba: Et ſꝫ hoc sube q̄ fiūt ex putrefactione collocanř in eis q̄ fiūt ex ꝯueniētib⁹ nō in eis q̄ fiūt ex casu:ea.n.q̄ fiūt ex casu nō hñt ordinē:neqꝫ sūt spēs intēte a nā:iste autē videnř eē spēs intēte a nā:ſꝫ tm̄ diminuūř a spēbus gn̄atiꝭ a pře ꝛ mře:ꝛ plura coꝝ fiūt in tēporib⁹ ēterminatis: nihil ē igř i istis dře ꝙ fiāt casu. Hec Cōmē. Vn̄ si vnq̄ iueniř dcm̄ a Cōmē.aut ab Alexādro ꝙ hꝯ aīalia fiant a casu h̄ pōt exponi duob⁹ modis.vno mō ſm viā cōeꝫ ꝙ aīal genitū p putrefactionē relatū ad diuersas cās pōt dici eē p se:ꝛ a casu:si.n.referař ad cām ꝑticularē q̄ ē calor putredinalis fit a casu:qꝛ talis calor nō itēdit nisi resoluere corp⁹ in elēta:ꝛ nō intēdit nālr gn̄ōnē aīalis qđ fit:queādmodū intēdit virt⁹ que existit i semine:ē quo natū ē gn̄ari aīal:si vō hꝯ gn̄ō aīalia putrefacti referař ad cām vlēm:q̄ ē virtus celi regitiua oīum que fiūt nālr hic inferi⁹:nō euenit a casu:ſꝫ est p se itēta.nā de intētione vlis cause ē: vt oēs forme que sūt in po^a māe ad actū deducanř.Vel aliter pōt dici ad intētionē Cōmē.ꝙ generatio putrefactoꝝ quoad sitū māe putrefacte in tali loco sub tali ꝯstellatione ē euentus casualis:sed postquā mā est sic disposita p influxū celestē:ꝛ p calorē inductū ab īfluxu celesti:ꝙ ꝑducař talis spēs aīalis vel talis ad quā hꝯ ꝓportio:seu habilitas māe disponit:ꝛ hoc a virtute formatiua:que ē a tali īfluxu.hoc ē p nāꝫ.ꝛ nālr aīal gn̄atur:ꝛ p se. Nec rōnes Cōmēta.ꝓ opione sua concludūt ꝯ aduersariū:vt diceř rn̄dēdo ad argu^a ꝑncipalia.

℃ Est ꝛ alia opinio penit⁹ huic ꝯria que est Auicenne dicētis qđlibꝫ aīal q̄tūcūqꝫ ꝑfectū posse gn̄ari vtroqꝫ mō equoce ꝛ vniuoce:ita ꝙ nō incōuenit hoīem posse gn̄ari ex putrefactiōe ꝛ ex semie:ꝛ hoc hꝫ ipse in tractatib⁹ de diluuijs q̄ fiūt p ignē ꝛ aquā:voluit.n.ꝙ stelle cōmixte virib⁹ elēntoꝝ oīa formare possint ꝛ ꝑficere:ꝛ nām non regrere seminā:nisi ꝑꝑ locū hñ accōmodatū gn̄ōni:ꝛ iđ dicit matricē nō exigi ad gn̄ōneꝫ:nisi vt meli⁹ formetur embrio:et qꝛ raro repiř ꝑfectus locus gn̄ōnis alic⁹ aīal sicut ē hoīs ꝑꝑ repētinas mutatiōes elēntoꝝ:ideo ꝓuidit nā certuꝫ locū:q est matrix femine:ſꝫ tm̄ ꝯtingit q̄ꝫ locū gn̄ōnis cuiuscūqꝫ aīalis eē cōtēperatū i elētis:ꝛ tūc asserit stellas ꝓducere illi⁹ aīalis spēꝫ:cui⁹ locus est cōtēperatus ꝛ disposit⁹ in ipsis.Et fundamēta isti⁹ opinionis possūt eē ista.vnūqđqꝫ ē nāliter gn̄abile ex his i que resoluiř:ſꝫ qđlibꝫ aīal imediate resoluiř in elēnta. igř qđlibꝫ aīal ē imediate gn̄abile ex cōmixtiōe elēntorū sine semine:vt arguař sic:quoꝝ ē silis modus resolutionis:est ēt silis modus gn̄ōnis:sed oīum aīaliū est siliꭍ modus resolutionis:qꝛ oīa aīalia imediate resoluūtur i terrā.g̊ oīum aīaliuꝫ est similis mod⁹ gn̄ationis ex terra:ꝛ per ꝯñs si aliqđ aīal pōt gn̄ari imediate ex terra: ꝛ qđlibet sic pōt gn̄ari.℃ Scđo argř.ꝓ ista opinione. cōtrarioꝝ sunt cause cōtrarie:sed gn̄atio ꝛ corruptio hoīs sunt mutationes cōtrarie.ergo gn̄ationis ꝛ corruptiōis sunt principia contraria.Cōstat autem ꝙ corpora celestia cum elementis sunt sufficiētia ꝑncipia corruptiōis oīum aīaliū absqꝫ agente vniuoco sue speciei.ergo similiter corpora celestia cū elementis cōtrario modo se habentib⁹ sunt sufficientia ꝑncipia generationis oīuꝫ animaliuꝫ absqꝫ agente vniuoco ꝓprie speciei:qꝛ nō ē maior ratio:q̄re corpora celestia cum elemētis sint ꝑncipia sufficientia corruptionis:ꝛ non sint ꝑncipia sufficientia generationis.℃ Tertio argř.qđ pōt virtus inferior potest superior:ꝛ eo ampli⁹ ꝛ nobiliori modo.ꝓbař ista.qꝛ virtus inferior agit mota a superiori:ꝛ causalitas sua est totaliter dependēs a superiori:igiř oīs cālitas cause inferioris virtualr ꝛ eminēter cōtinetur in supiori:ſꝫ agētia particularia ꝓducunt aīalia perfecta:cuꝫ semine:vt homo hoīem.ergo multo eminētius virtus celestis poterit ea gn̄āre sine semine:cū tota virtus seminis contineař virtualiter in virtute celesti.℃ Cōfirmař.ꝛ redit in idem corpora celestia hñt determinatū aspectuꝫ stellaruꝫ ſm quē ipse stelle hñt virtutē gn̄atiuaꝫ respcū horuꝫ inferioruꝫ:sed stelle ſm aliquem determinatū aspectum gn̄ānt animalia imꝑfecta sine semine:igiř ſꝫ aspectum nobiliorē poterūt gn̄āre aīalia perfectiora sine semine:ꝛ ſm aspectuꝫ nobilissimū animalia nobilissima. ℃ Quarto argř.que sunt ꝓpinquora ꝑmo ꝑncipio i esse: videnř imediatius posse ab eo ꝓduci:sed aīalia perfecta sunt ꝓpinquora in eē ꝑmo ꝑncipio.ergo imediati⁹ ꝓduci possunt ab ipso.℃ Et ꝯfirmař.qꝛ sicut se hꝫ ars in artificialibus:ita se hꝫ nā in nālibus.ex.2°.phyco. Sed ars ꝓducit artificialia eiusdē spēi ex diuersis materijs. vꝫ.duas statuas eiusdē figure:ex lapide ꝛ ligno.ergo ēt natura ꝓducere poterit duo naturalia eiusdē spēi:vnuꝫ ex mā sꝑma^{ca}:ꝛ aliđ ex mā putrefacta.℃ Sꝫ ista opio ē

falsa:qr qcqd sit ĩ aialib⁹ iperfectis:tñ aialia pfecta:sicẽ est hõ aut equus:nõ videt̃ posse gnãri:nisi vniuoce: ⁊ ex semie:qr hõ pfecta aialia pl'es cãs ad sui eẽ:⁊ ad sui gnõnem regrũt q̃ ipfecta:nõ.n.sufficit cã equoca solum:sed cũ hac regrit̃ ẽt vniuoca ad eoꝝ gnõnẽ:cũ pfcrtiꝫ vniuoca supra equocã addat aliqd pfectiõis in cãndo:vbi equoca sit limitata ⁊ finita:⁊ ita aliqd aial pp sui pfectionẽ regrit vtrãq̃:q̃s tñ nõ regrit aial ipfectũ:qd pp sui iperfectionẽ põt gnãri solũ ab equoca:que vt sic supplet vicẽ vni^{ce}. Nec rõnes sue ɔcludũt. ⁋ Et ad p̃mã rñdet̃ cũ dr̃. vnũqdq̃ ẽ gnã^{le}.ɔcedat̃ maior cũ ista dterminatiõe. vnũqdq̃ imediate resoluit̃ i ea ex qb⁹ imediate generat̃:⁊ eɔ̃:qr vltimũ via ɔpõnis ⁊ gnõnis ẽ p̃^m via resolutionis:sꝫ negat̃ minor.ꝙ aial imediate resoluat̃ i elemẽta:sꝫ i cadauer ⁊ i corp⁹: Et p̃terea dr̃ 2° ad maiorẽ ꝙ nõ ẽ ɔsilis modus gnõnis ⁊ resolutionis:qr p pl'a media generatur animal perfectuꝫ q̃ resoluatur:prius enim in tali gnõne aialis gnãtur fetus ⁊ embrio:postea cor et epar q̃ ipm aial:⁊ tñ non resoluit̃ pri⁹ in cor ⁊ epar q̃ in embrionẽ:⁊ ita non eodeꝫ mõ fit aliqd q̃ mõ resoluit̃:qr per plura media fit q̃ resoluat̃:imo si modus su⁹ arguẽdi teneret nullũ aial gnãretur ex semie:qr vnũqdq̃ aial resoluit̃ i elemẽta. ⁋ Ad 2^m dr̃ ꝙ si corpora celestia: cũ elemẽtis mõ ɔ̃rio se hñtib⁹ sũt sufficiẽtia p̃n^a corruptiua aialiũ:nõ tñ sequtur ꝙ sint sufficiẽtia p̃n^a gnãtiua:qr facilius est corrũpere q̃ gnãre:si.n.rõ Auic. ɔcluderet nullũ aial gnãret̃ ab vniuoco:qr nullũ corrũpit̃ ab vniuoco.
⁋ Ad 3^m negat̃ maior. Ad pbationẽ dr̃ scd̃o p̃n° Ar. ꝙ cãlitas cuiuscũq̃ cãe iferioris virtualr̃:hoc ẽ eminenter ɔtinet̃ in p̃ma:qr sicut p̃ma excedit scd̃aꝫ i entitate: ita ẽt i cãlitate:sꝫ tñ nõ obstãte hoc nõ p̃t cã p̃ma aut superior sine iferiori:⁊ hoc ex duplici rõne:nõ.n.aliqd põt eẽ a p̃ma simplr̃ ⁊ imediate nisi tal' effect⁹ sit simplr̃ pfect⁹:qr a cã simplr̃ pfecta cãnte ex nec̃itate nãe:qd est cãre ẽm vltimũ v̓tutis sue:nõ põt aliqd puenire: nisi sit simplr̃ pfectũ i eẽ.aial qdcũq̃ sic nõ est simplr̃ pfectum ens.g̊ nõ p̃t aial imediate cãri:sꝫ opꝫ ꝙ cõcurrat aliq̃ cã media nõ solũ i rõne p̃cipij mãlis:sꝫ ẽt efficiẽtis:vt habeat̃ dterminata ⁊ limitata pfectio aialis que sibi dbet̃. ⁊ hoc ẽ qd dixit Cõmẽta. 7.meta^{ce}.tex.c.28.⁊.31.vbi hꝫ. ꝙ ipole ẽ:vt sube sepate imediate trãsmutẽt mãꝫ:qr oẽ tale ẽ in mã ⁊ corp⁹:vñ a cã media cũ sit limitata i entitate puenit limitata pfectio effcũs. 2ᵃ rõ ẽ ꝙ ĩ his que ɔcurrũt ad trãsmutationẽ mãe talis ẽ ordo i cãndo ista inferiora gnãbilia ⁊ corruptibilia:ꝙ ex eoꝝ ordie essentiali qlibꝫ natũ ẽ dare suo cãto aliq̃ actualitatẽ ⁊ pfectionẽ:⁊ ex h̃ puenit ꝙ i istis iferiorib⁹ q̃to aliqd ẽ pfectius:tãto a pl'ib⁹ causis depẽdet. ex qb⁹ oib⁹ pꝫ istã propositionẽ assũptã eẽ falsaꝫ:qcqd põt cã iferior p̃t superior: quã tñ theologus ɔcederet:qr ẽꝫ ipm de⁹ agit mere libere ⁊ ɔtigẽter ad ex̃. ⁋ Et p h̃ respõdet̃ ad ɔfirmationẽ cõcedẽdo corpa celestia hr̃e dterminatũ aspectũ ad hec inferiora:nõ tñ ex se sũt sufficiẽtia ad pducẽdos oẽs effectus maxie pfectos sine cãis vniuocis:naꝫ edificator hꝫ determinatũ aspectũ ad edificiũ:nõ tñ p̃t illd sine instrumẽtl' pducere. ⁊ dato ꝙ corpa celestia hr̃ent optimũ influxũ re^u gnõnis hois:sic pole ẽ hr̃t:adhuc tñ nõ possẽt gnãre hoiẽꝫ:nisi ɔcurrat hõ. ⁋ Ad 4^m rñdet̃ ꝙ mãlia ⁊ imãlia mõ opposito se hñt cũ cãnt̃ a suis cãis.imãlia cũ possint eẽ simplr̃ pfecta q̃to sũt ppinqora p̊ p̃n° tãto indigẽt paucioribus cãis:mãlia v̓o cũ sua pfectio sit in mãe: q̃to sũt pfectiora:tãto p plura media pducũtur. ⁋ Ad cõfirmationẽ ɔcedit̃ maior:⁊ silitudo i aliquo:nõ i oib⁹: qr qd in oib⁹ ẽ sile ẽ idẽ.nã lꝫ duo arti^{les} eiusdeꝫ spẽi possint fieri ex diuersis materijs distictis spẽ: vt rõ ɔcludit nõ tñ plura aialia eiusdẽ spẽi hñt mãs diuersaꝝ spẽruꝫ loquẽdo ĩ mã ɔpõnis:⁊ nõ alterationis:nã forme artificialiũ sũt accñtia. forme aialiũ sũt sube. ⁋ Dimissis igr̃ istis duab⁹ opionib⁹ extremalib⁹.s. Auicẽne ⁊ Auer. tenẽda ẽ via media:⁊ ɔ̃ quã psequũt̃ rñsiões date ad fundamẽta vtriusq̃ opionis. vꝫ.ꝙ aialia iperfecta p̃nt gnãri vniuoce ⁊ equoce:qr pp iperfectionẽ istoꝝ anialiũ: cã equoca p̃t supplere cãlitatẽ cãe vniuoce:sꝫ i aialib⁹ pfectis regrit̃ nec̃io vtraq̃ cãlitas pp pfectionẽ ipsoꝝ aialiũ:qr cũ vniuoca addãt aliquã pfectionem i cãndo cãe equoce:vr̃ q̃si pficere ⁊ cõplere cãlitateꝫ cãe equoce:ad hũc sensuꝫ itelligẽdo ꝙ eoꝝ ɔcursu vtriusq̃ cãe re^u aial' gnãndi puenit vna cãlitas totalis pfectior q̃ sit cãlitas partialis q̃ eẽt p̃cise ab altera ipaꝝ:⁊ hoc ad qõnem.

Ad argumẽta p̃cipalia. Ad auc̃tẽ Ar. primo de gnõne aialium. Rñr ꝙ ibi Ar. nõ plus vult:nisi ꝙ aliq̃ aialia ipfecta genita p putrefactionẽ (cũ p̊ gnãnt) gnãnt qdẽ alteꝝ gen⁹ anialiuꝫ: qd postmodũ redit ad spẽꝫ ppriã gnãntis p aliq̃ intermedia:sic rane genite ex mã putrefacta gnãnt ranũculos q videt̃ pisciculi puuli:q appellant̃ marsiliões:⁊ isti postmodũ efficiunt̃ rane:⁊ ɔsilr̃ dr̃ de qbusdã vermib⁹ q faciũt sericũ:q p̊ gnãnt oua:ex qb⁹ gnãnt̃ pãpiliones: q postmodũ trãsmutãt̃ ad p̃mã spẽm:vnde pcesserunt.
⁋ Ad aliã auc̃teꝫ scd̃i de aia itẽdit Ar. q̃cũq̃ aialia sũt pfecta ⁊ nõ orbata:neq̃ spõtaneã gnõnẽ hñtia gnãnt tale q̃le ipꝫ ẽ:sꝫ ex h̃ nõ p̃t iferri ꝙ si pfecta gnãnt sile ꝙ iperfecta nõ gnãnt:sꝫ vult hr̃e ꝙ sic gnãre ɔpetit oib⁹ aialib⁹ pfectis vl'r:sꝫ nõ cõpetit vl'r ipfectis:qr nõ aliqb⁹ iperfectis. p̃mũ pbat̃.nã dr̃.4°.methauroꝝ.tex.cõmẽ.l9. vnũqdq̃ pfcm̃ ẽ cũ p̃t gnãre sibi sile:⁊ ita seq̃t̃ saltẽ i aialib⁹:h̃ ẽ pfectũ.g̊ p̃t facere sibi sile:qd nõ seq̃t̃ de ipfectis: ita ꝙ auc̃tas Ar. hꝫ itelligi affir^{ue} nõ nega^{ue}.seu ɔstructiue nõ destructiue: vñ si tu arguas. h̃ ẽ pfectũ.g̊ gnãt sibi simile.g̊ si nõ ẽ pfectũ nõ gnãt sibi sile:tu ɔmittis fallaciã ɔñtis destruẽdo añcedens. ⁋ Ad rões Auerro. negat̃ illa maior assumpta vl'r ĩ oi nã:ꝙ vnius nãe sit tñ vn⁹ modus cõicãdi.ista ɔcedit̃ i naturis pfectl' nõ i ipfectl'. ⁋ Et ad p̃mã pbationẽ:qr diuersis gnõnib⁹ ⁊c̃. Respondet̃ ꝙ mã q̃dã ẽ alterationis:q̃dã ɔpõnis.p̃ma ẽ ex qua trãsmutata ⁊ corrupta aliqd gnãtur:⁊ hec nõ inexistit ei qd fit.alia ẽ ɔpõnis ex qua itrinsece ɔstituit̃ illud qd fit. Loq̃ndo ĩ p̃ma mã diuersis gnõnib⁹ ẽꝫ spẽꝫ correspõdẽt diuerse mãe alteratõis:⁊ sic generatõi equoce correspõdet mã putrefacta:⁊ gnõni vniuoce mã semialis seu semẽ:sꝫ istis nõ corrñdẽt diuerse mãe cõpõnis:qr in mã putrefacta iducit̃ virtute solis ⁊ aliaꝝ stellaꝝ q̃dã virtus formatiua ita p se ordinata ad gnõnem nãlis eiusdẽ i spẽ:sic v̓tus forma^{ua} exñs in semie:⁊ h̃ vult Com. 12.meth.tex.18.vbi vult ꝙ calores gnãntes q̃libꝫ spẽꝫ spẽrũ aialis hñt pprias mẽsuras ex q̃titate motuũ celestiũ:⁊ dispõnib⁹ stellaꝝ i ppingtate ⁊ remotione ipsaꝝ: que q̃titas motuũ ẽ velocitas ⁊ tarditas motuũ planetaꝝ:qb⁹ alterant̃ mãe istoꝝ iferioꝝ p ifluxus caloꝝ qui debunt̃ ad hec iferiora mediãte motu ⁊ lũine. dispõnes aũt stellaꝝ i ppingtate ⁊ remotõe hñt itelligi: vl' penes distãtiã formaleꝫ:⁊ silr̃ ppingtatẽ: vl' penes distantiam mãlẽ seu situalẽ. p̃mo mõ calor gnãns aial i mã putrefacta mẽsurat̃:⁊ hꝫ ppriã mẽsurã re^u dterminati aialis ex distãtia vl' ppingtate ad gradũ mediũ toti⁹ latitudis caloris:ita ꝙ sic ex diuersa distãtia vel ppingtate ad gradũ mediũ imixtione q̃litatũ p̃maꝝ resultat:alia ⁊ alia mixtio eltoꝝ q̃ mixtio ẽ dispositio ad diuersa mixta ẽꝫ spẽꝫ:ita dõꝫ est ĩ calorib⁹ gnãntib⁹ aialia: vt ingt Auer. hñt determinatã mẽsurã ad gnõnẽ determinati aialis

in spē ex remotōe vel ꝓpinquitate formali istoꝝ caloꝝ: ſ3 ꝙ isti calores plus vel minꝰ appropiquanť ad gradū mediū3 totiꝰ latitudis caloris in mā putrefacta: ⁊ vt sic sub tali dispōne ita determinať ad vnū anial in spē ꝙ nō ad aliud. ¶ Pōt ēt 2° itelligi dispō scdʒ ꝓpinquitatē ⁊ distātiā mālē stellaꝝ ſm sitū ⁊ locū3 penes q̄ pōt accipi alia ⁊ alia ꝓportio i istis calorib' isluxis a celo: ꝓ q̄to stelle plus vel minꝰ ꝯiūgunť cū sole ſm ꝓpinquitatē vel distantiā ad cenit māe putrefacte: aut semialis. ⁊ sic est aliꝰ ⁊ aliꝰ calor cōmixtꝰ ex virib' stellaꝝ influxꝰ ad vitā anialis gnāndi. ¶ Ad ꝯfirmatōe3. distīctaꝝ mutationū spē sūt distīcti termini spē. Rńdeť ꝙ ista ꝓpō nō ē pᵃ ⁊ imediata: ſ3 depēdet ab aliis duab' q̄ si sint vere erit ⁊ ꝓpō vera. si vō vna illaꝝ sit falsa: ⁊ ista ꝓpō assumpta ꝓ maiori erit falsa. pᵃ ꝓpō aq̄ depēdet veritas ipsiꝰ maioris ē ista. forme fluētes vel forme ſm q̄s ē fluxꝰ sūt alteriꝰ rōnis. 2ᵃ ꝓpō ē. forᵃ fluēs vel ſm quā ē fluxꝰ est eiusdē rōnis cū forᵃ termināte fluxū ⁊ motū. Ꝙ āt oporteat istas ꝓpōnes eē veras si illa data dʒ esse vā p3: q2 idē vbi pōt acqri ꝑ motū rectū ⁊ circularē: g motꝰ sunt ad seīuicē inꝯꝑabiles. 7. phyco. t. c. 22. Et hoc iō est: q2 forma terminās nō h3 in se talē distōnē specificā seu alteriꝰ rōnis: sicē forma fluēs vel ſm quā ē fluēs. Dic tn̄ poss3 dici ꝙ vbi fluēs ſ3 lineā rectā ⁊ circularē sūt eiusdē rōnis: ſ3 si sint alteriꝰ rōnis sunt q̄tū3 ad aliq̄ accītia sibi competētia: q̄ sūt rectitudo ⁊ circularitas: ⁊ q̄ ad ista fit icōꝑabilitas nō quo ad vbi fluētia: aut quo ad motꝰ ꝑ se: ſ3 qcqd sit ō exēplo: saltē hoc ē veꝝ ꝙ existe forma fluente alteriꝰ rōnis a forᵃ terminante: nō o3 ex distōne motuū cōcludere distōnē termioꝝ. ¶ Ad argᵐ igiť forme fluētes in gnōne vniuoca ⁊ equoca: vel ēt ipsi fluxꝰ sūt eiusdē rōnis: q2 dicimꝰ ꝙ vtus formatiua i semie: ⁊ i mā putrefacta ⁊ calores g sunt instrā vtrinsq3 sunt eiusdē rōnis: ⁊ hoc cōcedit Auerro. vt allegatū est i. 12. metaph. Ex q̄ postmodū seqť ꝙ cū iste forme fluētes sint eiusdē rōnis cū formis termināntib': loq̄ndo de formis ſm q̄s est alteratio vltimate disponens ad formā aialis aialia ipsa genita erūt eiusdē rōnis. ¶ Ad 2ᵐ pn̄lᵉ Auerro. negať pᵃ ꝯn̄a. Ad ꝓbationē. q̄ fiūt equoce fiūt a casu. negať h̄ etiā ſ3 ips3. vt dcm̄ est in. q. Ex ꝯmēto pallegꝰ: nisi dicať ꝙ mā putrefacta q̄tū ad aliq̄ accītia que sibi accidūt sit pn̄ᵐ casuale aialis putrefacti. vt dcm̄ est ifra: ſ3 q̄tū ad dispōnes a celo ifluxas ē ꝑ se pn̄ᵐ ⁊ n̄ casuale. Et ad illō. qō fit equoce euenit pter intentionē ⁊c̄. negať h̄. ita. n. vtus formatiua in mā putrefcā ꝑ se ordinať ad gnōnē muris: sicē vtus in semine. Et alia q̄ iducunť nō sūt ꝯ ꝓpositū: cū dŕ ꝙ tota vna spēs poss3 fieri a casu: si idē aial ſm spē3 gnāreť vniuoce ⁊ equoce: negať ꝯn̄a: q2 gnō equoca nō ē casual: nisi ex aliq̄ accīte ipediēte gnōnē aialis: ⁊ ifluēte ad aliqō eē diminutū ⁊ ipfectū ipsius: ſ3 cū tale accīs nō natū sit euenire freq̄nter: ⁊ in plurib' in tali gnōne tota spēs nō fiet isto mō: q2 nā facit de possibilib' qō meliꝰ ē. Et ꝯcedo ꝙ illud qō fit sic a casu: fit: aut pōt fieri ex ifinitī materiis: q2 ex ifinitis accītibus q̄ possunt accidere māys putrefactis: imo ēt māe semiali. Et tale casuale est monstruosū ⁊ nō itentū a nā: q2 nā itēdit eē pfectu3 aialis: ſ3 ipedita ꝓducit illud ſm eē ipfectū. ¶ Ad 3ᵐ Auerroys rńdeť ꝙ raro venire i cōꝑationē ad cā3 a q̄ ꝓuenit sic ꝙ nō eueniat ꝑ se a tali cā itendente ipm̄: ſ3 aliud: facit effectū eē casualē. vt dcm̄ fuit i. q. de dīna pscia. Et ꝯcedo ꝙ si aliqō aial in spē gnāť equoce: ⁊ ex mā putrefacta non gnātur ex ista semꝑ: ⁊ de necītate: q2 tunc tale aial in spē nūq̄3 gnāreť ex semie: neq3 ēt ex ista mā gnātur raro: vt ꝯꝑať ad istā mām putrefactā alteratā ⁊ dispositā ꝓ gnātiōe ipsiꝰ: ſ3 freq̄nter ⁊ i plib'. Et cū dŕ. qō freq̄nter euenit nāliter euenit: ꝯcediť hoc. Et ꝙ tale aial nāliter fit ⁊ gnāť: ⁊ ex hoc nihil mali seqť. Concediť tn̄ ꝙ si raro euenire ꝯpareť ad gnātionē equocā ⁊ vniuocā: ⁊ q̄rať vtrū aial equoce fiat raro vł vniuoce ꝯcediť ꝙ raro fit equoce in ꝯꝑatiōe ad vniuocā gnātiōe3: ita ꝙ si iste determinatiōes raro ⁊ in plurib' compareť ad gnōnē equoca3 ⁊ vniuocā raro aial fit equoce: ⁊ vt in plurib' vniuoce: ⁊ hoc est cōꝑare istas determinatiōes ad dispata. Si aūt ista determiatio raro cōꝑeť ad cām equocā a q̄ fit anial: ⁊ q̄rať vtꝝ aial fiat ab ista cā raro vel nō: vt in pluribus vel nō. Cōcediť ꝙ fit nō raro: ſ3 vt in pluribus: ⁊ hoc est cōꝑare istas determinatiōes ad cām equocā sub disiunctione ad ꝯdictoria. vt dicit doct. subti. in pmo. dist. 2. q. quarta. Et sic est finis.

¶ Calias ⁊ socrates diuersa quidem propter materiā. Tex. cōmē. XXVIII. Qō. VI.

Queritur. Utrū mā possit eē hec ⁊ singularis ꝓpa singularitate: ⁊ nō singularitate cōpositi: cuiꝰ est mā. ¶ Arguiť ꝙ nō. Illud qō ē hoc ⁊ singulare est actualr̄ hoc aliqd ⁊ singulare: sed mā nō est hō. igiť ⁊c̄. Cōsequentia nota: ⁊ maior est manifesta: q2 nihil h3 ꝓpriam singularitatē: nisi sit actualiter tale: minor aūt est Ar. 2. de aia. tex. ꝯmē. 2. Ubi h3 ꝙ mā est poᵃ hoc aliqd. igiť nō est actu hoc aliquid. ¶ Et ꝯfirmať. si. n. mā esset de se indiuidua ⁊ singularis: sequereť ꝙ vnū indiuiduū esset plura. ꝯn̄s est falsum. igiť ⁊ añs: ⁊ ꝯn̄tia ꝓbať. Quādocūq3 est aliqō totū homogeneū eiusdē rōnis in toto ⁊ in partib': quicqd aduenit ꝑ se toti: nō repugnat ptibus: sed ita est ꝙ singularitas aduenit alicui māe determiate. s. māe hꝰ ignis. gratia exēpli. Igiť nō repugnabit ꝑ se partibus eius: ⁊ si sic sequiť: ꝙ vnū indiuiduu3 poterit esse plura. maior est manifesta. similr̄ minor cū dr̄ia idiuidualis sit ꝑ se determinatiua illiꝰ māe: cui aduenit ex quo facit vnū ꝑ se cu3 illa. ¶ Et ꝯfirmať: q2 vnio actualis partiū in toto: cum sit relatio realis: psupponit extrema realiter diuersa: ⁊ in actu. Quia nihil vniť sibiipsi: ſ3 semꝑ vnitū: ⁊ cui vniť sunt realiter ⁊ actualiter diuersa: sed ita est ꝙ partes eiusde3 rōnis in mā realiter vniunť in tota mā. g iste partes sunt sic diuerse: ꝙ vna numeraliter distīguiť ab alia. ¶ Scdo pncipalr̄ argr̄. si. n. materia sit singularis ꝓpria singularitate: aut determinatur pcise ad vnā singularitatē: aut ad plures. Non pmo modo: q2 nā māe est vlis. g de pluribus singularibus pdicabilis pdicatione per identitatē: ⁊ in recto: ⁊ si sic: sequiť ꝙ est ꝯtrahibilis ad qōlib3 tale singulare. si vō detur ꝙ nō determinať ad vnā singularitatē: habeť ꝓpositū: q2 nō est de se hoc ⁊ singularis. ¶ Tertio arguiť. data veritate istius q̄stionis: mā esset per se in genere tanq̄3 spēs. Et vlterius sequitur: ꝙ simpliciter simplicia in aliquo cōuenirēt quiditatiue. Utruq3 ꝯn̄s est falsum. igiť ⁊ antecedēs. Prima ꝯn̄tia sic deduciť. Omne constitutū ex actu ⁊ potētia est per se in genere: vel tāq̄3 indiuiduū: vł tanq̄3 spēs: ſ3 ita est ꝙ materia eēt hō: q2 certū est ꝙ hec materia includit nā3 māe: ⁊ ꝓprietatē indiuidualē: que est actus eius. Igiť hec mā esset cōposita ex actu ⁊ potētia: q2 omnis nā que est cōtrahibilis per aliquē actū: est potētia respectu eius. igiť mā sic esset potentia respectu actus indiuidualis: sed sicut nō repugnat huic materie hēre actū determinantē ipsa3 circūscripta omni forma: que nata sit perficere ipsa3 mām in esse formali. Ita nō repugnat māe in cōmuni accepte: sic determinari ꝑ aliquē actū seu differentia3 essentialē ante oēm formā sibi

aduenientē. Sed omne ɔstitutū ex dñtia essentiali est per se species in aliquo genere. igiṫ mā esset per se in genere tāq̄ spēs. ¶ Scđa ɔñtia sic deduciṫ. Hec materia signata includēs nām māe ꝛ ꝓprietatē indiuidualē est eque bene simplr̄ simplex: sicut mā in cōi: sed plures materie signate ɔueniūt q̄ditatiue in mā cōi ꝛ vli. igiṫ propositū. vʒ. ꝙ simplr̄ simplicia ɔuenirēt in aliquo quiditatiue. Cōfirmaṫ: qꝛ sicut mā absolute accepta est pura potētia: ita hec mā signata. Quū sit imediate receptiua forme subālis: que forma recipiṫ tāq̄ in subiecto p̄mo ꝛ imediato in essentia māe: vt nūc p̄suppono: quicquid dicat Auerroys. sʒ potētia pura est simplr̄ simplex: ꝛ p̄mo diuersa ab omni actu. igiṫ ꝛc̄. ¶ Quarto p̄ncipalr̄ argr̄. si mā cōtraheret ad singularitatē: cū possit eē in alia singularitate ab illa: posset transmutari ab vna singularitate in aliā. ɔñs est falsuʒ: qꝛ singularitas est eadē realiter māe. igiṫ est inseparabilis ab illa. ɔñtia ꝓbaṫ. Omne illud q̄ð recipit aliquē actū: qui est extra quiditatē ipsi⁹: q̄ātuʒ est de se: pōt esse sine illo: ꝛ ex quo est capax ipsi⁹. ɔñter est capax cuiuscūq̄ eiusdē rōnis cū illo: sed ita est ꝙ singularitas est extra rōnem formalē māe. si mā contrahiṫ ꝑ ipsaʒ singularitatē: ꝛ q̄libet alia singularitas est eiusdem rōnis cū singularitate sibi adueniēte: sequiṫ ꝙ sic poterit trāsmutari ab vna in aliā: ex quo īferṫ: ꝙ mā nullo mō est determinabilis ꝑ singularitatē ꝓpriā.

Ad oppositū tñ arguiṫ. Effect⁹ singularis cā est singularis. 2° phyco. tex. cōmēti. 38. ꝛ. 5. metaph. tex. ɔmē. 3. Sʒ mā est causa cōpositi singularis. igiṫ ꝛc̄. sʒ nō est singularis singularitate cōpositi: qꝛ illa seqṫ mām: ꝛ est effect⁹ ei⁹. igiṫ ꝛc̄.

Determinatio isti⁹ q̄ōnis diuidiṫ in tres articulos. In p̄mo ponunṫ quedā distōnes. In scđo eliciunṫ quedā ɔclōnes. Et 3° respōdebiṫ ad argumenta p̄ncipalia.

Circa primā partē p̄mittiṫ: ꝙ duplex ē vnitas māe: quedā est vnitas p̄uatiua: q̄dam positiua: p̄uatiua fm̄ quaʒ mā nata est esse vna: vel portio ipsi⁹ nata est vniri cū alia mā: ꝛ facere vnū totuʒ cōstitutū ex partib⁹: sed ꝙ nō vniaṫ est per aliquē actuʒ formalē subālē aut accn̄talē: per quē distinguiṫ ab alia: ꝛ separaṫ ab illa: circūscripto tñ actu distinguēte: mā hec ꝛ illa facerent vnū indiuiduū ꝛ singulare in tali nā: vnitas positiua māe est vnitas quam positiue includit ipsa mā: vt est sub actu formali distinguente: que vltra hoc q̄ð distinguiṫ ab alia materia per formā: cū ipsa sit realiter diuersa a forma se ipsa etiā distinguiṫ ab alia materia determinata per aliā formā. ¶ Secūdo notādū est: ꝙ indiuiduū esse in actu cōtingit dupliciter. s. vel existētie: vel subsistētie. Primo mō omne illud diciṫ esse indiuiduum in actu q̄ð est tale extra intellectū omnino per aliquā essentiā: seu entitatē ex natura rei: ad quam immediate insequiṫ aliqua distinctio. Quēadmodū ptes homogenee: in toto homogeneo: que partes sic se habēt: ꝙ vna habʒ actū distinctū ab alia. Licet nō habeat esse separatū ab illa: sed vnitū. Indiuiduū aūt diciṫ eē in actu subsistentie: quādo nō solū hʒ distinctū esse ab alio: veꝝ etiam hʒ esse separatū: ꝛ subsistens seorsum ab illo: ꝛ isto modo partes in toto nō sunt in actu subsistētie ꝛ separationis. ¶ Tertio notandū: ꝙ materia pōt ɔsiderari dupliciter. vno mō vt nā quedā distincta ab omni ꝓprietate indiuiduali: ꝛ vt sic est nā q̄dā vl'is p̄dicabilis de pluribus indiuiduis indifferēs ad q̄ðlibet tale. scđo modo mā pōt considerari vt determinata per hecheitateʒ seu ꝓprietatē indiuidualē. Primo modo est in potentia ad quālibet singularitatē. Ita ꝙ nullā sibi determinat: sed quālibet secum compatiṫ respectu cuiuscūq̄ indiuidui māis. Scđo mō necessario est singularis saltem denominatiōe differētia idiuiduali sibi adueniēte: ꝛ vna numero ab vnitate singulari ꝛ nūerali: que inseqṫ ꝓprietatem indiuidualē sibi aduenientē: sicut passio suuʒ subiectum. Naʒ cū vnitas sit passio entis: multiplicato ente: multiplicaṫ vnitas. Cū igiṫ ratio nature ꝛ ratio singularitatis sint distincte entitates: correspōdebit eis distincta vnitas. Quarū vna erit vnitas nāe plurib⁹ cōmunicabilis: alia erit singularitatis incōicabilis. ¶ Quarto notandū: ꝙ trāsmutatio est duplex: q̄dā est p̄hica: q̄dam metaphica. p̄ma est subiecti vni⁹ numero realis ad formā essentialr̄ distinctā. scđa est nāe nō determinantis sibi aliquē actū: qui natus sit esse ꝑ se act⁹ ipsius. ¶ Quinto ꝛ vltimo notandū: ꝙ hoc aliquid ꝛ singulare ad mentem Aristo. q̄ðdā est vltimatū q̄ð non est ordinabile ad aliquē actuʒ vlteriorē: qui possit esse actus eius per se ꝛ p̄mo: aut participatiue. Et tale hoc aliq̄d est tātūmodo singulare per se subsistēs: q̄ð est ip̄m suppositum. Aliud est hoc aliquid: q̄ð nō est vltimatum: sed ordinabile ad actū vlteriorē: qui actus est ipsi⁹ tantūmodo participatiue: ꝛ alterius ab ipso per se p̄mo. Primo mō sumendo hoc aliquid nihil q̄ð est alteri ratio: aut p̄ncipiū essendi intrinsecuʒ respectu alterius pōt sic dici hoc aliquid: qꝛ q̄ðlibet tale ordinaṫ ad esse ipsius cōstituti seu compositi: per tale principiū: q̄ð est actus ipsius compositi per se p̄mo: ꝛ cuiuscūq̄ intrinseci constitutiui participatiue: ꝛ tale esse q̄ð est cōpositi hʒ ordineʒ ad esse p̄ncipij: qualis ordo est forme ad mām ita ꝙ tale esse est p̄us esse p̄ncipij p̄oritatis forme ad mām: quāuis esse p̄ncipij sit p̄us p̄oritate materie ad formā: que p̄oritas est p̄oritas originis ꝛ gnātionis: ꝛ p̄oritas esse compositi ad esse p̄ncipij est p̄oritas perfectiōis: ꝛ hoc de mēte Cōmentatoris. 7. metaphy. cōmen. 35. vñ pro tanto esse compositi est p̄us esse cuiuslibet partis intrinsece: qꝛ quelibʒ pars est: ꝛ hʒ esse cōmunicatuʒ sibi a composito.

His premissis ponuṫ ɔclōnes. ¶ Prima ɔclusio. Materia est vna numero p̄uatiue omniū gn̄abiliū ꝛ corruptibiliuʒ. Ista ɔclō pʒ ex q̄ōne p̄cedenti de vnitate materie. Pro nunc tamē ꝓbatur sic. Illud est vnū numero p̄uatiue q̄ð nō hʒ vnitateʒ quā natū est habere ꝓpter aliqua extrinseca ip̄m distinguentia: quā tamen hēret circūscripto extrinseco distinguente. Ista ꝓpositio pʒ ex diffinitōe vnitatis p̄uatiue: sed materia oīum generabiliū ꝛ corruptibiliū circūscriptis formis distinguētibus nata est sic habere vnitateʒ si ab ipsa circūscriberentur oēs forme: siue subāles: siue accidētales distinguentes ipsam. igiṫ oēs tales materie essent vna numero. ¶ Secūda ɔclō. Materia vna numero positiue pōt esse in genito ꝛ corrupto: ꝛ ex cōsequēti pōt esse eadē omniū generabiliū ꝛ corruptibiliuʒ successiue. Probaṫ ista ɔclō. Illud q̄ð fm̄ omnē suam entitatem est in diuersis indiuiduis successiue est penitus idē numero: ex quo de se nullā includit amissionē entitatis que sibi debeṫ: ꝛ ex consequenti sue vnitatis super quā fundaṫ idētitas ei⁹. Sed ita est ꝙ materia fm̄ oēm suā entitatē nulla facta variatiōe circa ipsam potest esse successiue in genito ꝛ corrupto: ꝛ ex ɔsequēti in omnib⁹ generabilibus ꝛ corruptibilibus. igiṫ ꝓpositū. ¶ Tertia ɔclusio. Alia est mā numero in gn̄ante: ꝛ alia in genito. Ista cōclusio pʒ: tū ex auctoritate Aristo. 7. metaph. textu cōmē. 28. vbi hʒ. Generans generat aliud propter materiā. Et similr̄. 12. metaphy. textu cōmen. 27. vbi hʒ Aristo. Que sunt in eadeʒ specie diuersa non specie: sed qꝛ singulariū aliud tua materia ꝛ spēs ꝛ mouens ꝛ mea:

vniuersali aūt rōne eadem: tum etiam rōne. Quia generans naturale: nō producit aliquid nisi ex aliquo: in quo recipit actus eius: sed hoc nō pōt esse materia generantis: qr patiens est in opposita dispositiōe ad ipsum agēs. Talis opposita dispositio nō est in materia generantis: qr nihil est in opposita dispositiōe respectu sui ipsi⁹. igit generās agit in aliā mām. ¶ Quarta ɔclusio. Materia est eadē nūero: ⁊ indiuidualiter in omni trāsmutatione phīca ⁊ naturali: respectu geniti ⁊ corrupti: sic ꝙ idē indiuiduū in actu existētie: vel subsistentie qḋ prefuit sub forma corrumpēda est postmoduz sub forma generāda. Ista ɔclusio pȝ ꝑ Aristo. ṗmo phycoꝝ: ⁊ ex Auerroy ibidem. cōmen. 63. vbi hȝ. Cuȝ considerauerit illud qḋ defert vtrāqȝ transmutationē inueniunt ipm idem numero ⁊ est corpus demonstratuȝ ⁊c. Et inferius. Est igitur vnū subiectū numero nō habēs dispositionē substantialem: sed habēs nām recipiendi istas dispositiōes substātiales ⁊ est in potētia ens oēs dispositiōes substātiales ⁊ accidētales: ⁊ hec dicit ṗma materia: ⁊ ṗmū hyle. ¶ Ex ista cōclusione sequit vnū correlariū. vȝ. ꝙ quantūcūqȝ fiat dispsio ⁊ diuisio materie in trāsmutatiōe: semꝑ tñ remanet idem indiuiduū vel ꝼm existentiā vel subsistētiam. Probat hoc correlariū. omne homogeneū diuisibile in partes eiusdē rōnis cōtinet in se plures singularitates seu hecheitates in actu existētie: ſȝ materia sic est homogenea ⁊ diuisibilis in partes eiusdē rōnis. igit ⁊c. ꝓbat maior. Omne totū ɔtinens in se actualiter plures partes realiter distinctas: quarū q̄libet pōt seorsum existere ab alia cōtinet ṗncipia distinctiua illarū partium. Talia ṗncipia sūt ipse singularitates: vt de se pȝ. igit ⁊c. ¶ Quinta ɔclusio. Materia est singularis alia singularitate a singularitate compositi: ⁊ constituti per ipsam. Ista conclusio ꝓbat. Quocūqȝ aliquid est in actu extra causam ⁊ intellectuȝ eodē est hoc ⁊ singulare ṗmo: qr sic esse extra causaȝ ⁊ intellectū nō competit nisi singulari: imo vle siue nō singulare non pōt competere alicui: nisi in intellectu sit obiectiue. Sed ita est ꝙ materia cuȝ sit realiter diuersa a forma vt nūc presuppono ⁊ multomagis a composito est aliquid in actu ꝑter formā ⁊ compositū extra suā causam ⁊ intellectū: ⁊ hoc seipsa ṗmo. ergo materia est hec ⁊ singularis seipsa ṗmo: ⁊ nō singularitate forme aut cōpositi; maior est manifesta: qr quicquid est extra itellectū. vt dcm̄ est: est singulare. minor aūt ꝓbatur. Qr omnis entitas ṗcipue absoluta seipsa ṗmo est in suo esse: qr seipsa ṗmo recedit a nō esse ad esse. Nam licet multa ɔcurrant ad suū esse: queadmodū materia ad esse forme: ⁊ forma ad esse materie: tamē nullū cōcurrēs est ṗma ratio essendi sibi in suo esse. Igit seipsa ṗmo est hec ⁊ singularis: mā ṗma est entitas absoluta. igit habebit ꝓpriam singularitatē distinctā a singularitate cōpositi. ¶ Et ɔfirmat: qr sicut mā habet entitatē eētialiter distinctā ab entitate cōpositi extra intellectū ⁊ suaȝ causam: ita hȝ vnitatē cōsequentē suaȝ entitatē isto modo. Sȝ talis vnitas nō est nisi vnitas singularis. igit ⁊c. Hoc est qḋ hȝ Aristo. iz. metaph. textu cōmen. 27. vt sic allegatuȝ est: vbi vult: qr tam causa mālis q̄ȝ formalis ⁊ efficiēs habent vnitateȝ ⁊ distinctionē specificā ⁊ numeralem ꝓportionatā ipsis principiatis: per illud qḋ dicit. singulariū aliud tua materia ⁊ motus ⁊ mouens: ⁊ spēs numero: ratiōe aūt vniuersali eadē. Utrūqȝ. n. per se ṗncipiū compositi: opȝ habere indifferentiā cōsimileȝ indifferētie compositi: ⁊ determinationē similē determinatiōi compositi: qr neqȝ indifferēs constat ex determinatis: neqȝ determinatū ex indifferentibus indifferētia vniuersalitatis. ¶ P. ⁊ secūdo ṗncipaliter ad hanc conclusionem arguit. Quecūqȝ sunt ṗora ꝼm nām: videtur etiā esse ṗora duratiōe ad hunc sensum: ꝙ eis non repugnat esse sine posteriori: qr hoc posito: intellectus intelligens ṗus esse sine posteriori: nō includet ɔtradictōeȝ. hec videt esse snīa Aristo. 5° metaph. caplo de ṗore: vbi Aristo. cōmendat Platonē diffinienteȝ ṗus ꝼm naturā dicens: ṗora ꝼm substantiam ⁊ naturā sunt: quecūqȝ contingūt esse sine alys: ⁊ alia nō sine ipsis: sed ita est ꝙ materia saltē via originis ⁊ generationis est ṗor natura forma ⁊ cōposito. Igit materia in isto ṗori habebit ꝓpriuȝ esse extra intellectū. ⁊ cōsequenter erit hec ⁊ singularis nō ab aliquo extrinseco sue entitatis. ¶ Item ⁊ 3°. arguitur. Nulla cōditio que requirit in causa ad actū causandi: hȝ esse ab ipso causato. qr tūc causa in causando depēderet a causato: ⁊ inquātū sufficiens ad causandum esset causata a causato: ⁊ esset illud causatuȝ suiipsius causa: ⁊ ꝑ tanto posset dare cause causationē suiipsius: sed singularitas materie est necessaria cōditio ad causandū ipm compositū: qr causatum singulare requirit causaȝ singularem. ergo impossibile est singularitateȝ materie esse a singularitate cōpositi: vel alterius extrinseci a materia. ¶ Preterea singularitas materie que est extra intellectum videt esse eadem realiter materie: sicut ⁊ vnitas eius singularis. ¶ Ex hoc arguit sic. Impossibile est aliquid dependēs a posteriori naturaliter esse idē ṗori realiter: quia tunc esset ṗus ⁊ non ṗus: materia est ṗor naturaliter ipso composito ṗoritate originis. vt dcm̄ est. Igitur nihil causatuȝ per ipm compositū siue qualitercūqȝ preexigēs naturā compositi: potest eē idē materie. Maior probatur. Ubi est vera ⁊ realis idētitas: lȝ nō sit formalis: ibi impossibile est hoc esse: ⁊ illud non esse. Quia tunc idem realiter esset: ⁊ nō esset. Sed possibile est ṗus naturaliter eē sine posteriori nāliter. igit multo magis absqȝ eo ꝙ derelictū est vel causatū a posteriori naturaliter: ⁊ ita poterit eē materia hec ⁊ singularis sine singularitate compositi. ¶ Ultima ɔclo. Materia nō est de se hec ⁊ singularis. Probat ista ɔclo. Nulla natura potētialis ⁊ perfectibilis per aliquē actum est de se hec ⁊ singularis: sed materia sic est potētialis ⁊ perfectibilis per diuersos actus. igit nō est de se hec. Maior ꝓbat: qr natura de se hec est actualissima: nullo modo determiabilis per diuersos actus. igit si sit determinabilis: nō est de se hec. ɔñtia ꝓbat: qr non pōt talis natura perfici per formas realiter diuersas a tali natura: siue per diuersas realitates actuales: que aliquo modo ipsam perficiāt vt actus ipsius: quemadmodū sunt nature intelligentiarū que sunt necessarie simpliciter: ⁊ act⁹ puri. vt testat Cōmētator: iz. metaph. cōmen. 30. ⁊ alibi frequēter. minor est manifesta. igit ⁊c. Cōfirmat ista cōclusio. nam illud nō est de se singulare qḋ de se est pluri⁹ cōmunicabile cum sui diuisione. materia est hō. g ⁊c. Maior ꝓbat: qr qḋ est cōicabile sic ꝙ plurificat in illis non est de se hoc ⁊ singulare: sed diuidit ⁊ numerat per actus diuidentes ipsum: ⁊ sic est singulare denoīatiue ⁊ q̄si ꝑ accñs.

Ex his respōdetur ad argumenta adducta in ṗncipio. ¶ Ad ṗmū pȝ ex dictis in corpore. q. ¶ Ad 2m concedit ꝙ materia est vnum indiuiduū quātum ad actuȝ subsistentie ⁊ separationis ab alys materys. Est tamē plura indiuidua in potētia seu in actu existentie. ¶ Ad 3m respondet: ꝙ materia vt natura non magis determinat sibi vnaȝ singularitatem q̄ȝ aliam: sed soluȝ determinat sibi singularitatem vbi est sub aliqua forma determinata: quia plures partes ⁊ portiōes materie requiruntur ad subsistentiam sub vna forma q̄ȝ ad subsistentiā alterius. Et cum

tu infers. ergo nō esset vna numero omniū generabiliū
⁊ corruptibilium. Respondet̃ negando ꝯsequentiā. Est
eniz vna numero omniū generabilium ꝑuatiue. vt dcm̄
est in corpore questionis. Positiue aūt adhuc poss̄z esse
vna numero successiue. vt dcm̄ est. ꝙ si tu diceres. Plu/
res portiones ⁊ partes materie requirunt̃ ad vnam for/
mam ꝙ̃ ad aliā. ergo nō posset sic esse vna ⁊ eadez respe/
ctu omniū. Dicitur ꝙ lz nō possit esse vna ⁊ eadez respe/
ctu omniū quantū ad actum totalē subsistentie: esset ta/
men eadē quantū ad aliquē actum existētie. ¶ Ad 4m
respondet̃ negando: ꝙ materia eēt per se in genere tāꝙ̃
species. Qz omne qd̓ reponitur in genere isto modo iclu
dit genus ⁊ differentiā eētialē quiditatiue: mā nulluz
genus includit: neqꝫ aliquā differentiā isto modo. Quia
est pars eētialis: ⁊ ꝑncipium in genere ꝑmo diuersa ab
omni genere: ⁊ similr̃ a differētia essentiali. Igit̃ sibi re/
pugnat ratio spēi. Assumptū ꝓbat̃: qz capiēdo materiaz
ꝑmaz: pro potētia pura ⁊ realitate potentiali vltima ad
formam est simpliciter simplex: nihil includēs quidita/
tiue: qz act⁹ ⁊ potētia sunt ꝑmo diuersa: sic ꝙ nihil vnius
est aliquid alterius: ⁊ ita materia nō includit actum eēn
tialem generis: aut differētie quiditatiue in ꝑdicamēto
substātie. igit̃ ⁊c̃. ¶ Ad id qd̓ addit̃: ꝙ simpliciter sim/
plicia in aliquo cōuenirent ⁊c̃. ¶ Ad hoc respondet̃: ꝙ
quot modis dicit̃ compositū: tot modis dicit̃ simplex.
Compositū est duplex. Quoddā est compositū composi
tione eētiali: quoddā est compositū ex actu ⁊ potentia:
qualitercūqꝫ se habeant actus ⁊ potētia: siue se habeant
sicut res ⁊ res: siue vt realitas ⁊ realitas. Prima compo/
sitio appellat̃ cōpositio phyca ⁊ realis. 2o metaph. Lo/
quendo de compositione phyca ⁊ reali: ista est ex parti/
bus eētialiter ⁊ realr̃ distinctis: quēadmodū est cōpo/
sitio hominis ex materia ⁊ forma: seu ex anima ⁊ corpo/
re. secunda aūt est ex aliq̄ realitate determinabili ⁊ con
trahibili per aliam realitatē determinantē. Quarum il
la que est determinabilis se habet vt potentia respectu
determinantis. Et illa que est determinans se habet vt
actus: ⁊ hoc siue iste due realitates se habeant vt distin/
cte res: siue se habeant vt distincte formalitates solum:
quarū vna nō icludit reliquā quiditatiue: ⁊ in ꝑmo mo/
do. Istis duabus cōpositionibus correspondēt due sim/
plicitates: quarū vna excludit cōpositionez ex partibus
eētialiter distinctis: alia excludit cōpositionez ex actu
⁊ potentia. Prima compositio nō requirit̃ ad hoc ꝙ ali/
quid sit per se ⁊ directe in genere: qz accidentia vt albe/
do: sunt in genere isto modo: ⁊ tamē nō sunt cōposita hꝫ
compositiōe. vt habet videri. 8. metaph. textu cōmē. 12.
Secūda compositio bene requirit̃ ad hoc: ꝙ aliquid sit
directe: ⁊ per se in genere. ¶ Ulterius est aduertenduz:
ꝙ tale simplex qd̓ excludit compositionē ex partib⁹ eēn
tialiter distinctis: quoddā est simpliciter simplex: qd̓dā
vero non simpliciter simplex: sed absolute simplex: sim/
pliciter simplex voco qd̓ nō resoluit̃ in plures cōceptus
seorsum cōceptibiles: quoꝝ vnus sit determinabilis: et
alius determinās: qui cōceptus includant̃ quiditatiue
in eo qd̓ resoluit̃: sed simplex absolute est ille qui nō re/
soluit̃ in plures partes eētialiter diuersas. Licet resol
uatur in actū ⁊ potentiā: seu in conceptū determinabilē
⁊ determinantē: quoꝝ quilibet pōt terminare actuz in/
telligēdi seorsum sine alio. ¶ Tertio est aduertēduz: ꝙ
simpliciter simplex est ꝑmo diuersum ab omni alio con
ceptu: ⁊ nihil includit quiditatiue. vt in. 5. metaph. capi.
de eodē: vel diuerso. ⁊. 10. metaph. textu cōmē. 12. Licet
includat aliquid identice: aut denominatiue. Simplex
aūt qd̓ includit actuz ⁊ potentiam: quocūqꝫ modo inclu
dat: continet in se aliquod predicatum: qd̓ predicat̃ qui/
ditatiue de ipo. Et dato ꝙ tale esset ꝑmo diuersuz quan
tum ad quiditatē generis ⁊ differētie eētialis: ita ꝙ ni
hil per se includeret in ꝑmo modo dicendi per se; quod
eēt per se in genere ⁊ directe: tamē ei nō repugnat vt cō/
tineat aliquid quiditatiue: qd̓ est trāscēdens.

Ex his respōdet̃ ad argumētum. Qz lz mate
ria prima accepta in se: ⁊ vt
est pura potentia: nihil actualitatis includat: neqꝫ physi
ce: neqꝫ metaphyce: tamē hec materia prima signata se/
clusa omni forma substātiali ⁊ accidētali: non est simpli
citer simplex: sed includit materiaz in cōmuni quidita/
tiue: ⁊ pōt resolui in conceptuz materie in cōmuni acce/
pte: ⁊ in hecheitatē sibi aduenientē: ⁊ ita quantūcūqꝫ sit
simpliciter simplex quātū ad quiditatē genericā ⁊ spe/
cificam: ⁊ etiā quantū ad differentiā essentialē: nō tamē
est simpliciter simplex quantum ad omnē quiditatem
trāscendentē seu predicamētalem: dūmodo talis predi/
camētalis non sit directe in genere. ¶ Ad quintū argu
mentū respondet̃: negando ꝙ hec materia ꝑma: seu ma/
teria signata per hecheitatē nō sit in pura potētia respe/
ctu cuiuscūqꝫ actus phyci ⁊ naturalis: quia talis mate/
ria signata nullā formā sibi materialē determinat quē/
admoduz: neqꝫ materia in cōmuni: sed bene talis mate/
ria nō est in pura potētia respectu act⁹ metaphyci: Qui
est conceptus obiectiuus realis determinans naturam
materie ad esse hoc ⁊ singulare. ¶ Ad vltimū quum di/
citur: ꝙ si materia determinaret̃ per talem singularita/
tem posset materia trāsmutari ab vna singularitate in
aliam. Negat̃ consequētia. Uerū est ꝙ quodcūqꝫ est in/
differens ad aliquas realitates realiter ⁊ formaliter di/
uersas: quātuz est ex se: potest transmutari ab vna in re/
liquā: modo differētie indiuiduales sunt eedē realiter:
lz non formaliter materie prime. ¶ Et si dicas materia
prima manet singularitate corrupta. ergo sunt distincte
realiter materia ⁊ singularitas. ¶ Respondetur: ꝙ lz
natura mãe maneat in se singularitate corrupta: non ta/
mē eē singulare mãe ⁊ signatū manet corrupta singlari
tate. modo singularitas nō est eadē realiter materie ſm
essentiā eius ⁊ quiditatē: sed ſm esse singulare: qd̓ habet
in hoc indiuiduo materia: qd̓ indiuiduū non manet cor
rupta singularitate ⁊ rōne: que erat ꝑncipiū indiuiduā/
di materiā: neqꝫ hoc repugnat ei qd̓ dicit̃ in ꝑmo physi/
coꝝ. Qz materia est ingenerabilis ⁊ incorruptibilis: qz
hoc intelligitur de materia vt est eēntia ⁊ natura extra
intellectū ⁊ potentiam sue cause: sed non de materia vt
hec ⁊ singularis.

¶ Horum aūt non est diffinitio: sed cum intel
ligentia aut sensu cognoscūtur. Textu com/
menti. XXXV. Questio. VII.

Utrum. Singulare per se ⁊ directe
intelligatur ab intellectu.
¶ Et arguit̃ ꝑmo ꝙ nō: qd̓ qd est: est ꝑ se
⁊ ꝑmū obiectū intellectus: singulare non
hꝫ qd̓quidest. Tuz qz eēt diffinibile: Tū
qz singulare inquantū singulare dicit ali
quid incōicabile: qd̓ qd est aūt est cōicabile: vel saltē sibi
nō repugnat cōicari. ğ singulare nō hꝫ qd̓ qd est: ⁊ ex con/
sequēti nō pōt per se ꝑmo intelligi. ¶ Itē 2o arguit̃. Si
singulare esset ꝑmo intelligibile ⁊ directe: aut per eādez
spēm cum spē vlis: aut per aliā ⁊ aliā spēm: nō per eādē:
qz nulla vna spēs pōt aliquid repñtare sub rōne idistin/
cti ⁊ distincti: sz spēs vniuersalis repñtat indistincte spe
cies singularis distincte. ğ nō per eandē spēm: neqꝫ etiā

per aliã ꝛ aliã:q꞉ sicut p vnũ singulare causaret̃ spẽs vniuersalis:ita ꝛ p q̇libet singulare causaret̃ spẽs eiusdem vlis:quo dato:sequit̃:aut ꝙ ĩfinite spẽs vlis eẽnt in itellectu:aut ꝙ eadẽ spẽs posset intẽdi in infinituꝫ: ꝯñs est falsum.g̊ ꝛ añs:ꝯñtia est euidẽs:q꞉ spẽs vlis gignit̃ a spẽ singularis.g̊ sicut gigneret̃ ab vno singulari:sic posset gigni a quolibet alio:ſꝫ cũ talia possint ire in infinitũ seq̃t̃ ppositũ ꝙ talis spẽs vlis vel possit multiplicari in ĩfinitum vel saltem intẽdi in infinitum.

Ad opposituꝫ tñ arguit̃:quicquid perfectiõis competit potẽtie inferiori: non debet denegari a potẽtia nobiliori: sed perfectionis est in potẽtia sensitiua ꝙ cognoscat singulare. g̊ hoc non dꝫ denegari a poᵃ intellectiua q̄ est nobilior.

In ista q̇õne p̉mo ponet̃ ꝛ oppugnabitur opi.s. Tho.Scḋo dicet̃ ad q̄stionez ſm viaz ppriã.Tertio mouebunt̃ difficultates ꝯ zᵐ articu. ꝛ soluent̃.Quarto respondebit̃ ad rõnes in p̉ncipio.

Quantum ad p̉muꝫ est opi.s.Tho. in p̉ma pte.q.86.articu.p̉mo. ꝙ singulare nõ põt p se p̉mo intelligi a nobis:sed si itelligit̃:intelligit̃ indirecte:ꝛ p reflexionẽ ad fantasmata.p̉.dicti rõ est talis. Intellectus nihil itelligit nisi abstrahẽdo a mã:ꝛ a cõditionibus mãe:sed mã ꝛ cõditiões mãles sunt p̉ncipia indiuiduãtia:qḋ aũt abstrahit̃ a conditiõibus indiuiduantibus est vle.g̊ intellectus nihil p̉mo itelligit nisi vniuersale. Secũdi dicti.ꝙ intellect⁹ intelligit ipm singulare reflectẽdo se ad fantasmata: rõ ẽ: q꞉ lꝫ spẽs vlis maneat in itellectu:nũq̄ꝫ tñ p talẽ spẽm põt itelligere ipm singulare:nisi itellectus hñs talẽ spẽm sibi impressam: cõuertat se ad fantasma:ꝛ tũc ex ista ꝯuersiõe cognoscit singulare relucẽs in fantasmate.¶ Cõtra istã opi.istat̃ p̉mittẽdo:ꝙ duplex est abstractio.est.n.abstractio spẽi itelligibilis a fantasmate: ꝛ abstractio vlis a singularib⁹: abstractio spẽi itelligibilis fit ab itellectu agente: abstrac° vlis a singularib⁹ fit ab itellectu possibili. ꝛ est qñ talis intellectus cõsiderat nãm in se:vt indifferẽtẽ.ad q̇libꝫ suppositũ ꝛ singulare de quo talis nã est p̉dicabilis poᵃ pxima. Vñ nunq̄ꝫ aliqḋ obiectũ est potẽtia pxima vle nisi ex cõparatiõe intellectus cõparãtis tale obiectũ vt p̉dicabile ad suppositũ de quo natũ est dici ꝛ predicari. Isto stãte arguit̃ sic. Abstractio q̄ fit p intellcm̃ possibilem nõ est nisi ab obꝪo cognito: sed abstractio vlis a singularib⁹ fit per intellcm̃ possibilẽ. g̊ intellectus possibilis p̉us cognoscit singl'are a quo abstrahit vle. alioquin abstraheret ab incognitis. ¶ Et cõfirmat̃. intellect⁹ cognoscẽs nãꝫ repñtatã per spẽm itelligibilẽ itelligit ipaꝫ sub aliqua vnitate:q꞉ 4.metaph̃.tex.cõmẽ.10.q vnũ nõ itelligit:nihil itelligit. Ista vnitas nãe q̄ attingit̃:aut est vnitas vlis:aut singularis:ſꝫ per te est vnitas vlis.g̊ cognoscit̃ sub rõne vlis:ſꝫ cognito vli cognoscit̃ singulare: (q꞉ singulare ꝛ vle sunt simul nãli itelligẽtia) g̊ in quocunqꝫ instãti intelligit̃ vle: intelligit̃ etiam singulare ꝛc. ¶ Secũdo p̉ncipalr̃ arguit̃ ex fundamentis.s.Tho. ꝙ ista opio ꝯdicat fundamẽtis suis. Tenet.n.ipse:ꝙ qcqd est in re:ꝛ in effectu:est singulare. ¶ Ex hoc p̄supposito arguit̃ sic. Illud qḋ est in re est singulare. qcqd p̉mo itelligit̃ est in re.g̊ qcqd p̉mo intelligit̃ est singulare.maior est ipsi⁹:minor aũt pbat̃.Causa nã p̉cedit effectuꝫ. g̊ qḋ p̉° itelligit̃ p̉cedit actũ intelligẽdi:q꞉ tale obiectũ est cã ꝛ mẽsura ipsius actus a q̄ talis actus eẽntialr̃ dependet: sed mẽsura ꝛ vlterius cã dñr eẽ p̉ora eẽntialr̃. g̊ qḋ p̉mo itelligit̃ est p̉us oĩ actu intelligẽdi. ¶ Et ex hoc arguit̃ sic: qḋ p̉cedit oẽm actũ itelligẽdi est in effectu ꝛ in re: ſꝫ qḋ p̉mo itelligit̃ est hꝫ.g̊ erit in effectu ꝛ in re. g̊ erit singulare:ꝛ ita hẽtur ppositũ. ¶ Itẽ 3° arguit̃ ex fundamẽtis ipsi⁹ in p̉ma pte.q.84.ar.7.ꝛ q.86.arti.p̉mo. dicit.n. ꝙ itellect⁹ noster ꝯiũctus nihil itelligit nisi p cõuersionẽ ad fantasmata. ¶ Ex hoc arguit̃. Iste actus conuersiuus quo intellect⁹ se conuertit ad fantasmata nõ est nisi actus cognoscitiu⁹ quo cognoscit se.actũ pprium. ꝛ obiectũ relucẽs in fantasmate:ſꝫ tale obiectũ relucẽs in fantasmate est singulare. g̊ in omni suo actu itelligẽdi itelligit singulare. ¶ Itẽ 4° argr̃. Ista ꝯuersio ad fantasmata ſm opio.Cõcurrẽtis mei nõ est nisi actus discursiuus quo itellectus discurrit ab actu intelligẽdi ad spẽm itelligibilẽ: ꝛ a spẽ itelligibili ad ipm fantasma. ¶ Ex hoc arguit̃.Omnis discursus p̄supponit notitiã simplicẽ illius ad qḋ discurrit̃ (q꞉ sicut discursus p̄supponit cõpositionẽ ꝛ diuisionẽ:ꝛ ꝯpõ seu diuisio intelligẽtiã simplicem:ita discursus p̄supponit simplicẽ intelligẽtiã:) ſꝫ p te itellectus in ista ꝯuersione discurrit ad fantasmata.g̊ p̉intelligit ipm fantasma:aut obiectũ repñtatũ in ipo:ſꝫ tale obiectũ est singulare.g̊ ante reflexionẽ ꝛ ꝯuersionẽ ad fantasma intelligit singulare. ¶ Nec obstat ꝙ dicatur ꝙ singulare p̉cognoscit̃ ante ipsuꝫ discursum. quãtũ ad quid nois:ſꝫ nõ quãtuꝫ ad qd rei:qm̃ de hoc nulla est difficultas:siue.n.cognoscit̃ vno modo: siue alio modo: semp habet̃ ppositũ ꝙ singulare p̉intelligit̃ ante reflexionẽ. ¶ P.5.arguit̃.Si in ista reflexione intelligit̃ singulare:aut itelligit̃ p spẽm itelligibilẽ: aut p spẽm fantasticã:siue p fantasma.nõ p spẽm itelligibileꝫ:q꞉ ista spẽs itelligibilis p te tñ repñtat nãm abstractã ab omni singularitate:ꝛ ab omni mã indiuiduali. g̊ tñ p talẽ speciẽ intellect⁹ intelligit nãm in se:ꝛ nõ in singulari: nec p speciem fantastabilẽ.Tũ q꞉ ista tñ mouet fantasiã.Tuꝫ ẽt q꞉ talis spẽs est improportiõata itellectui possibili:cum sit extẽsa:ꝛ mãlis: ꝛ itellectus iextẽsus ꝛ imãlis.g̊ nullo mõ in ista reflexiõe ex p̉ncipijs suis põt itelligi obm̃ singulare. ¶ Itẽ arguit̃ ꝯ põnẽ in se. Si singulare nõ est p se p̉mo itelligibile:aut hoc est rõne singl'aritatis: aut rõne mãe. Non rõne singularitatis. vt ẽt ꝯcedit.s. Tho.in q̇õnib⁹ p̄allegatis:q꞉ tũc de⁹ q est singularissimus ꝛ ãgelus nõ possent seipos intelligere.Si rõne singularitatis mãlis q̄ est p mãm.Cõtra.mã nõ impedit itelligibilitatem rei:q꞉ ſm.s.Tho.est pars q̇ditatis rei specifice.Sꝫ spẽs ipsa est per se intelligibilis ꝛ directe. ergo materia non impedit per se intelligibilitatem rei. Et per hoc pbatur secũda pars disiunctiue assumpte:ꝙ materia non est illud per qḋ singulare nõ est itelligibile p se. Et si tu dicis mã ꝯcta ad singularitatẽ ipedit talẽ itelligibilitatez. Quero de illo qḋ addit singularitas sup mãm in se: tale nõ est nisi ens:nõ diminuẽs de entitate rei:ſꝫ qḋ est tale nõ diminuit de itelligibilitate: q꞉ vnũq̇ḋqꝫ sicut se hꝫ ad entitatẽ:sic ad itelligibilitatẽ. g̊ istud supaddituꝫ mãe:nõ impedit itelligibilitatẽ rei: cui⁹ est talis mã cõtracta. ¶ Et ꝯfirmat̃.q꞉ tale includẽs mãm ꝯtractã est ens vltimatũ ꝛ cõpletũ in actu. Vñ ph̃us in p̉dicamentis.caplo de suba.Prima suba est maxime suba: ꝛ maxime in actu:ſꝫ qḋ est ens maxime in actu est maxime itelligibile.g̊ singulare erit maxime intelligibile de se: ꝛ directe:ꝛ p hoc pꝫ falsitas istius opi.

Quantum ad zᵐ articulũ.Dõm ẽ aliter ad q̇õnẽ. p qua.Premittẽtur p̉mo aliq̄ distinctiões. Secũdo eliciẽtur ꝯclusiones rñsiue ad q̇õnem. Prima distinctio sit ista: ꝙ singulare est duplex. q̇daꝫ est singulare signatũ.quoddã est singulare vaguꝫ: singulare vagũ nihil aliud est q̄ꝫ nã determinata proprietate indiuiduali vaga ꝛ indeterminata.s. hac vel illa ideterminate.sicut ꝯcipiẽdo nãꝫ in aliquo supposito indeter-

minate accepto. Singulare signatū est ipsa nā determi-
nata ꝓprietate indiuiduali signata ꝛ determinata. s. Sor
teitate vel Platoneitate. ¶ Scḋa distinctio ꝙ singula
re signatū pōt itelligi duob⁹ modis. vno⁹ vt est vnū ꝑ se:
ꝛ sic nihil aliud ē ꝙ̄ nā cū ꝓprietate indiuiduali: qꝛ ista
duo se hn̄t: sicut po⁹ ꝑ se: ꝛ act⁹ ꝑ se: ex ꝗbus duobus resul
tat vnitas ꝑ se: ex. 8. metaph̄. scḋo mō pōt intelligi vt est
vnū ꝑ accn̄s: ꝛ tale ē aliqḋ vnū: nō tn̄ icludēs nām ꝛ sin
gularitatē: veruꝫ ēt multa alia accn̄tia mālia: ꝛ indiui-
duātia: sicut locus: tp̄s: magnitudo: figura: q̄ dicunt̄ p̄nci
pia indiuiduātia a posteriori ꝛ ꝑ accn̄s. Proprietas aūt
indiuidualis ē p̄ncipiū indiuiduās a p̄ori ꝛ ꝑ se. ¶ Ul-
tima diuisio ē ꝙ aliqd eē itelligibile pōt eē vl' ex nā sui:
vel ꝑ ꝯparationē ad itellcm̄ cognoscētē. Aliqd. n. est de se
itelligibile: qḋ tn̄ nō pōt attingi ab itellcū ꝑꝑ aliꝙ̄ ipro-
portionē ipsi⁹ ad obiectū. ¶ His stātib⁹. sit ista p̄ᵃ ꝯclo.
Singulare q̄lꝫ mō sumptū est ꝑ se itelligibile. Ista ꝯclo
pꝫ ex dictis. singulare. n. qūocūꝙ̄ sumptū inq̄ꝫtū tale: ni
hil diminuit de entitate rei: sꝫ poti⁹ addit ad entitatē. ḡ
nihil diminuit de cognoscibilitate: qꝛ vnūqḋꝙ̄ sic̄ se hꝫ
ad entitatē: sic ad cognoscibilitatem. ḡ tale singulare ex
nā sui saltē est itelligibile ꝛ cognoscibile: ꝛ ḋ oīb⁹ his dif
fusi⁹ videbit̄ in. 7. metaph̄. ¶ 2ᵃ ꝯclo. singulare signatū
acceptū sub ꝓp̄a rōne singularitatis nō est intelligibile
ab itellectu ꝯiūcto: ꝛ hoc cōparādo tale obm̄ ad virtutē
cognoscitiuā itellect⁹ nr̄i ꝯiūcti. Ista ꝯclusio diffuse de-
clarabit̄ in. 7. metaph̄. ꝑ nūc tn̄ ꝓbat̄ sic. Potētia q̄ co-
gnoscit aliqḋ vniꝫ obm̄ distincte ꝛ ꝑfecte: cognoscit ſm
ꝓpriā vnitatē. Sꝫ itellect⁹ nr̄ ꝯiūct⁹ nō cognoscit vnita
tē ꝓpriā singularis. ḡ nō distincte ꝛ ꝑfecte cognoscit sin-
gulare sub ꝓp̄a rōne singularitatis. Maior ē māifesta:
qm̄ ipole est potētiā cognoscere aliꝙ̄ entitatē distinctā:
nisi cognoscat ꝗcꝗd est idē realr̄ eideꝫ entitati: vbi talis
sit absoluta: sꝫ ita ē ꝙ vnitas vniuscuiusꝙ̄ entis est eadē
realr̄ enti. ḡ si ens cognoscit̄ ꝑfecte ꝛ distincte: cognosci-
tur ꝯsēter sua ꝓp̄a vnitas. Minor aūt ꝓbat̄: qꝛ si intelle
ctus distīcte cognoscit vnitatē singularitatis: cū ꝑ vnita
tē ꝓpriā vnūqḋꝙ̄ sit idistinctū in se: ꝛ distinctū a quolꝫ
alio: cognosceṫ tale obm̄ eē distīctū a q̄libꝫ alio: ꝛ ꝑ ꝯn̄s
ꝙ hoc nō est illud: sꝫ itellect⁹ nō sic distīguit singulare a
singulari. vt statiꝫ ꝓbabit̄. ḡ sequit̄ ꝓpositū. ¶ Et ꝯfir-
mat̄. Nā cognitio ꝑfecta ꝛ distīcta alicui⁹ est respcū ali-
cui⁹ itētiōis vel realitatis quā itellect⁹ distincte cogno-
scit. Sit exēpli grā. ista intētio q̄ itellectus cognoscit di-
stincte A. posito A. circūscripto quocūꝙ̄ alio extrīseco:
nō distinguit itellect⁹ ipm̄ A. a quolibꝫ alio circūscriba-
tur ab A. oīa loci: tp̄is: magnitudīs ꝛ figure: q̄ aduenīūt
singulari a posteriori: ꝛ ipsi itētiōi A. Nō. n. A. dr̄ eē hoc
ꝛ singulare: qꝛ sit in hoc loco: sꝫ ideo est in hoc loco: qꝛ est
hoc. Silr̄ nō iō singulare est B: qꝛ hꝫ hanc magnitudinē
ꝛ hāc figurā: sꝫ poti⁹ iō magnitudo ꝛ figura ē hec: qꝛ sunt
in hac sub̄a. ¶ Et hoc ꝯfirmat̄ ex p̄ncipys. s. Tho. qꝛ ac-
cidentia capiūt vnitatē ꝛ distōnē a sub̄is. ex hoc seq̄t̄: ꝙ
cū oīb⁹ istis circūscriptis A. nō possit distingui a q̄libet
alia itētōe eiusdē rōnis: ꝛ spēi. itellect⁹: nō distīcte ꝛ ꝑfe
cte cognoscit̄ A. ſm ꝓpriaꝫ ei⁹ vnitatē. ꝛ ḡ A. (qḋ ponit̄
rō singularitatis) nō cognoscit̄ ꝑfecte ꝛ distincte ab itel
lectu: ꝛ rō huius dicti est: qꝛ singularitas nō est rō agēdi
in itellcm̄: sꝫ nā. Intellect⁹ aūt cognoscit obm̄ sub ea rō-
ne sub q̄ mouet: ꝛ q̄ est sibi rō agēdi. ḡ itellect⁹ cognoscit
obm̄ sub rōne nāe: ꝙ aūt singularitas nō sit rō agēdi: ap
paret ꝑ hoc: qꝛ illud est rō agēdi qḋ est p̄n̄ᵐ assimilandi
passiuꝫ. singularitas nō est p̄n̄ᵐ assimilādi: sꝫ distinguen-
di. ḡ nō est rō agēdi: de ꝗb⁹ supi⁹ in. 5. q. ¶ Itē ponit̄ sin-
gularitas ꝯditio dterminata agētis: ꝛ ita p̄n̄ᵐ limitatiuū
ꝛ determinatiuū actiōis: ꝛ nō p̄n̄ᵐ agēdi. ¶ Pro euidē-
tia tn̄ duaꝝ ꝯclonū positaꝝ ac duaꝝ subseq̄ntiū sūt aliq̄
nōnda: quoꝝ p̄mū est: ꝙ aliud est singulare intelligi sub
rōne singularitatis: sic ꝙ singularitas sit rō intelligēdi.
Aliud ē ꝙ singularitas dicat̄ eē obm̄ itellcm̄: aut ps ob-
iecti itellecti. Primo mō singl'aritas nō ꝯcipit̄ a nobis:
qꝛ sic ꝯcipe singularitatē est ꝯcipe ipsaꝫ distincte ꝛ seor-
suꝫ ab alia singularitate: ꝛ a nā seu ꝗditate. Scḋo modo
singularitas bn̄ concipit̄ ꝛ itelligit̄ a nobis: qꝛ qn̄ aliqḋ
vnū obm̄ ꝯcipit̄ adequate: ꝗcꝗd eēntialr̄ icludit̄ in illo:
secūdario ꝛ ex ꝯn̄ti ꝯcipit̄. Sꝫ totū singulare sic itelligi
tur tāꝙ̄ obm̄ adequatū vni⁹ itellectiōis. ḡ ēt ꝯcipiet̄ sin
gularitas in ipo: nō tn̄ sic: ꝙ sit modus obti itellecti: aut
rō itelligēdi. ¶ Scḋo est notandū ꝙ in hoc ꝯuenit sen-
sus ꝛ itellcūs: ꝙ neuter app̄hēdit singu'ᵗᵉᵐ seorsū a nā: aut
ab alia singula'ᵗᵉ loq̄ndo ḋ singula'ᵗᵉ q̄ ē ꝓprietas idiuidua-
lis ꝯstituens ꝑ se vnū cū ipsa nā quā vocamus hecheita
tem: sed tn̄ differūt in hoc: ꝙ intellect⁹ app̄hendit ipsaꝫ
ꝗditatē seorsum a singularitate. sensus aūt nūꝙ̄ app̄hen
dit nām seorsum a singularitate. ¶ Ultimo est notādū
ꝙ aliud est aliqd p̄mo itelligi: aliud ꝑ se intelligi: aliud
est directe itelligi. Illud dr̄ p̄mo itelligi qḋ p̄mo p̄mita-
te origīs itelligit̄: vl' p̄. p̄mitate adeq̄tōis: ꝛ h̄ 2ᵒ dupl'r:
vel ſm adeq̄tōeꝫ ad poᵐ: vl' ſm adeq̄tiōeꝫ ad vnū actū
itelligēdi. Prio (. i. p̄imitate origīs) aliqd itelligit̄ qḋ
via originis p̄ᵒ mouet itellcm̄. scḋo mō ꝗ est p̄m⁹ modus
adeq̄tiōis qn̄ est tale ꝙ ꝑ ei⁹ rōnē potētia attingit ꝗcꝗd
attingit. 3ᵒ mō. s. adeq̄tiōis ad vnū actū: qḋ adeq̄te: ita ꝙ
nō vt ps terminat aliquē vnū actū intelligēdi. Isto mō
nos dicimus: ꝙ ꝙ̄tuꝫ bipedale adeq̄te intelligit̄: ꝛ p̄mo
p̄mitate adequatiōis: pars aūt eius nō sic adequate: ne-
qꝫ p̄mo itelligit̄. Per se intelligi est intelligi per rōneꝫ
ꝓpriā. sicut ꝑ accn̄s itelligi: ꝑ rōnē alteri⁹. vt de sensibili
secūdo de aīa pꝫ. Directe aūt itelligi est itelligi ꝑ ꝓpriā
spēm: ꝛ nō ꝑ reflexionē potētie ad ipam spēm: aut ad ali
qḋ rep̄ntatiuū ipsi⁹ obti. Ex ꝗb⁹ oīb⁹ nos ꝯcludimus: ꝙ
lꝫ singulare signatū nō sit ꝑ se intelligibile sub ꝓpria ra-
tiōe singularitatis. vt dcm̄ est: neꝙ̄ directe intelligibile
vt ꝓbabit̄ in seq̄nti ꝯclone. Nec p̄mo itelligibile p̄mita
te origīs: vt ēt ꝓbabit̄ in eadē ꝯclone. Ipm̄ tn̄ singulare
est p̄mo itelligibile ſm adeq̄tionē ad actū itelligēdi: qꝛ
pōt itelligi ab intellectu nō vt ps alterius: neꝙ̄ vt aliqd
eēntialr̄ inclusuꝫ in alio. ¶ Sit ḡ ista 3ᵃ ꝯclo. singulare
signatū itelligit̄ ab itellectu ꝯiūcto reflexe. hoc pꝫ ꝑ ex-
positioneꝫ cōem. tex. cōmē. 10. 3ᵒ de aīa. vbi habet̄: ꝙ si ꝑ
idē p̄n̄ᵐ abstractū ꝛ sep̄atū: sicut est itellect⁹: cognoscit̄ ꝛ
itelligit̄ caro. i. indiuiduū carnis: ꝛ carnis eē: hoc est ꝗdi
tas carnis: istud p̄n̄ᵐ in cognoscēdo carnis eē ꝛ ipsaꝫ car-
nē se hꝫ vt linea extēsa ad seipsaꝫ vt circūflexā: ꝗcꝗd di
cat Bur. ¶ Probat̄ ēt rōne: ꝙ indiuiduū signatū itelli-
gat̄ reflexe. Illud qḋ itelligit̄ nō ꝑ ꝓpriā spēm: sꝫ ꝑ refle
xionē potētie ad aliqḋ rep̄ntatiuū ipsius: intelligit̄ refle
xe. Sed ita est: ꝙ intellectus noster ꝯiūctus in itelligen
do singulare signatū nō itelligit ipm̄ ꝑ ꝓpriā spēm ime-
diate rep̄ntantē ipꝫ. Sꝫ ꝑ reflexionē ad fanᵗᵃ. ḡ tale sin-
gulare signatū itelligit̄ reflexe. Maior pꝫ ex descriptōe
eius qḋ est itelligi reflexe. minor declarabit̄ in 4ᵃ ꝯclo-
ne imediate seq̄nti. ¶ Que sit ista. Singulare vaguꝫ p̄.
p̄mitate originis ꝛ directe itelligit̄ ab itellcū ꝯiuncto: q̄
ꝯclo directe est ꝯ. s. Tho. Ista ꝯclo ꝓbat̄ breuiter. Ars ꝛ
cognitio intellectualis iseq̄t̄ nām: sꝫ ita est ꝙ in actiōe
nāli agēs ꝓducēs nō p̄mo itendit vl'e: qm̄ tunc ꝓducto
vl'i: puta corpe: nō ꝓcēderet vlterius actionē. Neꝙ̄ tale
agēs p̄mo intēdit singulare signatū: qm̄ ꝓducta tali sin-
gulari adhuc cessaret actio nāe. Sꝫ p̄mo itendit ꝓduce-

de nãm in aliquo supposito: qd est indiuiduũ vagũ. ergo sic erit in cognitiõe itellectuali: q spẽs repñtatiua obti primo repñtabit nãm in aliq supposito idetermiate accepto. (Repñtať .n. nã p°. cũ multis accñtib' nãm ipaz cõtrahẽtib': ⁊ seinuicẽ mutuo) 2°. repñtat ipam nãm in se: qm itellect' põt abstrahere oẽ obz iclusuz in p° obto: ⁊ sic oẽm rõnẽ itelligibilẽ separe ab alia rõne intelligibili: ⁊ tũc ista spẽs secũdario repñtabit ipsaz qditatẽ ⁊ nãm in se. 3° spẽs repñtat nãm ipsaz determinatã multis circũstãtijs signatis relucẽtib' in fantasmate distinctiori mõ ad quã nãm itelligẽdaz cũ istis circũstãtijs signatis determinãtib' ad hoc vt distincte possit ipa itelligi: oz itellectũ reflecti ad tales circũstãtias in fantasmate relucẽtes: ⁊ tũc itelligit distincte: eo mõ quo distĩcte cognosci põt ipm singulare signatũ ⁊ non cognoscimus singulare signatũ distincti': q̃ ex cognitõe istaꝝ circũstãtiaꝝ que repñtanť in fantasmate: ⁊ signũ h' ẽ: q ipz singulare cognoscimus ex cognitõe istaꝝ circũstãtiaꝝ: qꝛ sicut obm itelligim': ita ipz significam'. Uñ si volum' signare sor. dicim' q sor. est hõ lõgus: grossus: crisp': niger ⁊c̃. Et ita nos hẽmus: q primũ cognituz primitate origis est singulare vagũ. Loquẽdo de cognitiõe itellectiua. 2m cognituz est ipsa nã ⁊ qditas in se. 3m cognitũ est singlare signatũ: qd sic itelligiť reflexe: queadmodũ dcm̃ est ⁊c̃.

Quantum ad 3m articulũ sunt alique difficultates. Cõtra 2am cõclõnẽ argř triplr. p°: qꝛ illud ẽ maxie itelligibile qd ẽ maxie sensibile: sz vnitas singularis sub rõne singularitatis ẽ hmõ. g̃ ⁊c̃. maior ẽ nõ. ⁊ minor pbať: qꝛ vnitas ẽ p se sensibilis. ex scdo de aia. g̃ maxia vnitas ẽ maxie sensibilis. cõña est euidens. Sicut simplr ad simpl': ita maximũ ad maximũ. vnitas singlaritatis ẽ maxia. Tũ qꝛ idiuisibilis ⁊ iplurificabilis. Tũ qꝛ maxie realis vt de se notũ ẽ. igiť ⁊c̃. ¶ 2° argř. Si .n. iõ singularitas nõ itelligiť ab itellcũ nřo: qꝛ nõ sit rõ agẽdi respcũ itellect': seqť q ipa nõ poterit ab aliq intellcũ passiuo alicui' obti itelligi: ⁊ cognosci: ⁊ ita nõ ab itellcũ ãgelico: cõña est falsum. cõña ẽ euidẽs. Nihil .n. cognosciť sub aliq rõne distincte: sic q illa rõ sit modus obti itellecti: ⁊ rõ cogñscẽdi: nisi sit rõ agẽdi ⁊ mouẽdi intellcm̃. singularitas nõ est hmõ. g̃ a nullo itellectu poterit aliqd itelligi sub rõne singularitatis. ¶ Itẽ 3° argř. itellect' nř cognoscit exñtiã sub rõne exñtie: sz exñtia nõ ẽ isto mõ rõ agẽdi: qꝛ nõ est nã: neq3 qditas. g̃ relinqť q aliqd pfecte ⁊ distĩcte itelligiť: qd tñ nõ ẽ rõ mouẽdi itellcm̃. ¶ Ad pm rñdeť q sensibile cõe nõ pducit ppriã spẽm in sensu p quã faciat ab subam imutatõis: sicut sensibilia ppria: sz tñ facit ad modũ vl' driaz imutatiõis vt hz videri. 2° de aia. Et iõ nõ sentiť nũerus: aut vnitas nisi mediãtib' q̃litatib' sensibilib'. sic g̃ nõ sentim' vnitates rõne singlaritatis. s. duo obta sensibilia inq̃ztũ duo: sed solũ vt duo distincta loco: tpe: figura: colore: ⁊ sic de alijs: ita q vnitas: aut nũerus non pcipiť sine alijs accñtib' sensibilib'. Et ad formã argumẽti quũ dř: illud ẽ maxie itelligibile ⁊c̃. Cõcediť maior ⁊ negať minor. Nã vnitas nãe ẽ magis sensibilis: qꝛ accñtia sensibilia ppria q̃ isequunť nãm: efficaci' mouẽt sensuz q̃ accñtia q̃ isequunť singularitatez. Nã p° accñtia sequunť entitatẽ q̃ ẽ rõ agẽdi in sensum ⁊ itellcm̃: sz nõ accñtia q̃ insequunť singularitatẽ. Et ad illud thopicoꝝ. sicut simplr ad simplr ⁊c̃. Rñdeť q tz in his q̃ sunt p se: ⁊ nullo' p accñs. Sicut nõ sequiť. albũ est extẽsuz. g̃ magis albũ ẽ magl extẽsuz: albũ ẽ dulce. g̃ magis albũ ẽ magl dulce: ita i pposito. vnitas nõ sentiť nisi mediãte sensibili ppo cui accñtalr cõiungiť: ⁊ qꝛ sensibilia ppa nãe vt nã est: efficaci' mouẽt: q̃ accñtia sensibilia singularitatis: qꝛ sunt accñtia ei' qd ẽ pxima rõ mouẽdi ⁊ nõ accñtia singlaritatis. iõ h vnitas sentiť ⁊ nõ illa. ¶ Ad 2m rñdeť pmittẽdo q duplex est actio: q̃dã est actio nãlis: q̃dã itellectualis. Actio nãlis ẽ illa q̃ hz fieri respcũ mãe sensibilis aliq mõ. Actio intellectualis q̃ hz fieri respcũ itellect' ⁊ mãe abstracte ab oi q̃litate sensibili. Si loq̃mur de actiõe nãli: pncim isti' actõis formale passiuũ aut actiuũ ẽ ipsa nã ⁊ qditas. vt pz p ph3. 2. physicoꝝ. Nã est pnm mot' ⁊ qetis eius in q̃. ⁊c̃. Si loq̃mur de actiõe itellect': respcũ isti' actiõis põt aliqd eẽ pncim agẽdi: dato q nõ sit nã ⁊ qditas. dũmõ sit entitas actualis: qꝛ act' ⁊ itelligibile cõuertunť. ¶ His pmissis: rñdetur negãdo istã cõñtiam. Intellect' nř nõ põt intelligere singlaritatẽ: g̃ neq3 itellect' angelic'. ⁊ rõ ẽ ista: qꝛ si itellect' noster recipit itellectionẽ ab obto: recipit mediãte actiõe nãli q̃ fit in sensu: respcũ cui' nihil põt eẽ rõ agendi: nisi nã. Sz si itellect' angelic' recipit itellectiõez ab obto: nõ recipit mediãte actiõe nãli: vt distinguiť cõ itellectualẽ. Sed imediate patiť ab obto: ⁊ ita põt imutari ab oi entitate actuali. ¶ Põt ẽt aliter rñderi ad pmam istãtiã iterꝝ negãdo cõñtiaz eãdẽ. ¶ Pro q̃ est nõndũ q defect' in cognoscibili arguit itensiorẽ virtutẽ in cognoscente: vt vult Ar. in lib. de sensu ⁊ sen. Si .n. visibile diminuereť in ifinitũ: oporteret visuz crescere in ifinituz ad hoc vt pcipet visibile: cũ aũt singularitas ipsa sit minime cognoscibilitatis in cõpatiõe ad nãz: nõ opz cognoscentẽ nãm cognoscere singularitatẽ: sz itellect' ãgelic': q est maioris vtutis cognoscitiue q̃ itellect' hũan' cõiunctus: põt cognoscere ipaz singularitatẽ dato q ipa nõ pcipiať ab itellcũ hũano: ex eo q talis itellect' angelicus est pfectioris vtutis cognoscitiue. ¶ Sz cõ istã rñsionez adhuc instať: itellect' nř est sũme disposit' respcũ cuiuscũq3 itelligibilis q ẽ oia fieri: ex 3° de aia. Sz passiuz summe dispositũ põt imutari a q̃cũq3 agẽte. igiť poterit itellect' nř imutari a singularitate. ¶ P. q̃zto passiuz est minoris po'e: tãto agẽs debili' põt ipz mouere ⁊ agere i ipm pp minorẽ resistẽtiã passi ad agẽs. Sz itellect' nř ẽ ipfecti' passiuz q̃ sit itellect' ãgelic'. g̃ obm debili' in actualitate poterit efficaci' mouere itellcm̃ nřm poẽz q̃ itellectũ angelicũ: ⁊ ita singularitas sic poterit mouere ipz. ¶ Ad pm istoꝝ rñdeť dicẽdo: q aliqd esse sũme dispositũ pt eẽ vl' puatiue vl' positiue. illd ẽ sũme dispositũ puatiue qd hz carẽtiã cuiuscũq3 cõrij for'e iducẽde: sz positiue sũme dispositũ ẽ illud qd hz oẽm pfectionẽ necẽio reqsitã ad actũ agẽdi. Intellect' dř sũme disposit' pmo°: qꝛ nõ hz formã cõriã forme itroducẽde: nõ tñ ẽ sũme disposit' 2°: qꝛ nõ hz pfectã vtutẽ cognoscitiuã in cõpatiõe ad itellectũ ãgelicũ. Intellect' .n. nř nõ tñ ẽ receptiuus ⁊ passiuus: vex ẽt opatiu': ⁊ lz ipe inq̃ztũ passiu' ⁊ receptiu' dicať eẽ ipfect': tñ inq̃ztũ opatiu' ẽ pfect': ⁊ eẽ opatiuũ in ipo nihil aliud ẽ: q̃ ipm eẽ cognoscitiuũ. Uñ suuz opari est itelligere. ⁊ h arguit pfectionẽ in ipo: qꝛ g̃ itellectus ãgelic' pfectius ẽ opatiu' q̃ nř. iõ aliqd põt cognoscere pfecte ⁊ distincte saltẽ: qd nř sic distĩcte attigere nõ põt. ¶ Et si tu arguas. passiuũ a plurib' vř eẽ ipfecti'. g̃ itellect' ãgelic' erit ipfectior itellcũ nřo. ¶ Rñdeť negando assumptũ: q passiuũ a plurib' sit ipfecti'. Nã vbi passiuz nõ põt pfici nisi patiať: si ẽ a plib' passiuũ ex hoc nõ dř ipfecti'. ¶ Ad 2m argumẽtũ rñdeť negãdo: q qñ passiuz ẽ debili' q semp agẽs possit ipz mouere. Uex ẽ tñ h assũptũ: vbi passiuz nõ magis determiať ad actũ pfectũ q̃ ipfectũ ⁊ h ẽentialr: ⁊ ordine q̃dã ẽentiali. Certũ ẽ .n. q mã pa ẽ ipfecti' passiũ: q̃ suba corpea: ⁊ tñ nõ seqť q si aliqd agẽs põt imutare subaz corporeã iducẽdo aliquaz formã accñtalẽ in ipsaz imete q possit imutare mãm pmã imediate ad formã accñtalẽ. Et h ẽ: qꝛ mã pa deter-

minat̃ de se vt ꝓpꝛiū susceptiuū ad actū ꝑfectiorē q̄ꝫ sit accñtal' act⁹. ⁊ eꝫ act⁹ sub̃alis determiat̃ de se ad tale susceptiuū: qḋ ē mã p̄ᵒ. In proposito itellect⁹ nr̃ lꝫ sit iꝑfectioꝛ itellcū ãgelico ex ordine eẽntiali quē bꝫ ad sensū q̄ patit̃ passiōe nãli ⁊ a nã determiat̃ ad agēs ꝑfecti⁹: ⁊ ad formã ꝑfectiorē: q̄ꝫ sit entitas singlaritatis: ⁊ ħ q̄tuꝫ ad cognitiōeꝫ ꝑfectã ei⁹: ⁊ distictã: vbi aũt nō eēt iste ordo eẽntialis: sic̃ forte ē i aīa sepata: ꝯcederē itellcm̄ posse pati ⁊ imutari ab ipa singlaritate. ¶ Ad 3ᵐ argᵐ fcm̄ i p̄nᵒ articuli rñdet̃ negãdo ēt istã ꝯñaꝫ. Exñtia pcipit̃ ab intellectu nr̃o. ḡ ⁊ singlaritas. exñtia.n. nō tm̄ distat a gditate ⁊ nã q̄tū singlaritas. Exñtia.n. lꝫ ñ sit ḋ eẽntia nãe ⁊ gditatis: tñ nō bꝫ distinctã formalitatē a gditate. ē.n. gd ⁊ act⁹ actualitate ⁊ gditate ipsi⁹ nãe. ḡ q̄cūq; rō ē p̄nᵐ formale cognoscēdi nãm: pōt eē p̄nᵐ formale cognoscendi exñtiã. singlaritas ãt nō ē de eẽntia nãe: imo p diuersa a nã: ⁊ bꝫ distictã formalitatē a nã: ⁊ ita mouēs ad cognitōeꝫ nãe ñ mouet ḋ necc̃ⁱᵒ ad cognitōeꝫ singlaris ⁊c̃.

Deinde ar̃. ꝯtra istã ꝯclōnē vltimã. Tu dicis ꝙ singulare vagū p̄ itelligit̃ ab itellcū ꝯiuncto. Cōtra. q2 obm̄ dꝫ ꝓportōari po᷎: sꝫ ita ē ꝙ singlare vagū nō ꝓportiōat̃ itellectui possibili. ḡ itellect⁹ possibilis nō itelligit p̄ singulare vagū. ¶ 2ᵒ ar̃. Si singulare vagū p⁹ itelligeret̃: seq̄ret̃ ꝙ frustra poneret̃ itellcūs agēs. Intellect⁹.n. agēs nō ponit̃ nisi ad abstrahēdū gditatē a ꝯditiōib⁹ mãlib⁹ ⁊ idiuiduãtibus: sꝫ p te gditas ipa pōt apprehēdi imediate ab itellcū cū ꝯditiōibus idiuiduantibus. ḡ supfluet actio intellect⁹ agētis. ¶ Itē 3ᵒ ar̃ ꝙ ista positio nō sit ad mentē Doctoris subt. Ponit.n. Doctor subt. in. 3. di. p̄. in p̄nᵒ. ꝙ spēs spãlissima p̄ itelligit̃ ab itellectu nr̃o: cui⁹ singulare forti⁹ ⁊ efficacius mouet sensuꝫ (qḋ ēt positū ē supra i alia. q. artiᵒ. 2ᵒ in p̄nᵒ. p p̄ᵃ ꝯclōne.) Sꝫ si singulare vaguꝫ p̄ intelligit̃. ḡ nō spēs spãlissima. ¶ Ad p̄ᵐ istoꝝ rñdet̃: ꝙ iter obm̄ ⁊ potētiã dꝫ eē ꝓportio: sꝫ ꝓportio semp ē iter dissimilia fm spēm ⁊ nãm: sic̃ iter actū ⁊ poᵃᵐ: actiuū ⁊ passiuū: totū ⁊ ptes: mãm ⁊ formã: q̄ oio sunt diuersa in nã ⁊ in spē: ⁊ ista sic se hñt: ꝙ nō hñt eūdē modū eēndi nãlē. Ex q̄ seq̄t̃ ꝙ cū obm̄ respcū po᷎ hēat talē ꝓportionē: nō opꝫ intellcm̄ hr̃e talē modū eēndi nãlē: q̄lē modū eēndi bꝫ ipm singulare qḋ mouet ipꝫ. ¶ Pōt ēt dici in spãli: ꝙ itellect⁹ assimilat̃ obiecto: nō gdē quãtū ad eē nãle: sꝫ q̄tū ad aliquē actū receptuꝫ ab obto: q̄ est spēs itelligibilis: aut act⁹ itelligēdi: ⁊ ħ est ꝙ dr̃. 2. de aīa: ꝙ cognitio fit p assimilationē cognoscentis ad cognitū. Iste aūt actus recept⁹ in itellcū possibili in quo repñtat̃ obm̄ cū sit ei⁹ nãlis silitudo: eque bñ est imãlis: sicut ipsemet itellect⁹: q2 itellectus sicut nō ē forma extēsa in mã: ⁊ in eē dependēs a mã: ita gcūq; actus recipit̃ in ipo itellcū est sic imãlis ⁊ inextensus: q2 oē qḋ recipit̃ in aliq̄: recipit̃ p modū recipiētis. Uñ si sensus q̄ est poᵃ in mã recipit spēm ab obto sine mã extēsa: tamē multo magis itellcūs q̄ est imãlis. Ex q̄ ꝯcludit̃: ꝙ itellectus possibilis assimilat̃ singulari qḋ recipit quãtū ad spēm ipsaꝫ: q̄ est ipm obm̄ repñtatiue. Assimilat̃ inquaꝫ q̄tū ad eē imãle ⁊ inextēsuꝫ: qḋ bꝫ ipꝫ obm̄ rōne spēi in q̄ repñtat̃. ¶ Ad 2ᵐ rñdet̃ negãdo: ꝙ supfluat actio intellect⁹ agētis posita ista opiōne. Actio.n. itellect⁹ agentis nō tm̄ ponit̃ ad abstrahēdū gditatē a ꝯditiōib⁹ mãlib⁹: veꝝ ēt ad hoc vt v̄tute ipsi⁹ gignat̃ spēs intelligibilis in itellcū. In qua spē itelligibili bꝫ obm̄ eē imãle: qḋ p̄us hēbat eē in fantasmate mãle: ⁊ extēsuꝫ: ⁊ hoc est qḋ egregie inq̄t Auerro. 3. de aīa. ꝯmē. 18. Actio intellectus agētis est vt trãsferat obm̄ de ordine in ordinē: hoc ē de ordine eē mãlis ⁊ extēsi ad ordinē eē imãlis: ⁊ inextēsi. Est.n. duplex actio itellect⁹ agētis. Una est actio realis fm quã de fantasmate gignit spēm intelligibilē in intellectu possibili. Alia est actio metaphorica fm quã de obiecto mãli ⁊ extēso gignit obm̄ fm eē imãle: ⁊ iextēsum. Uñ cū obm̄ hēat tale esse q̄le eē bꝫ suū repñtatiuū: ⁊ cū fantasma hēat eē mãle extēsuꝫ: qḋ est eē sensibile ⁊ imaginabile: obm̄ repñtatū in fantasmate scḋario ⁊ ex ꝯñti bꝫ sic eē mãle: ⁊ extēsuꝫ. Et cū spēs itelligibilis hēat esse spũale ⁊ inextēsuꝫ: sic tale eē bꝫ obm̄ ipꝫ repñtatū in spē: ⁊ fꝫ hoc veꝝ est qḋ inq̄t Cōmē. qḋ obm̄ trãsfert̃ de ordine in ordinē: hoc est de ordine mãliū ⁊ sensibiliuꝫ ad ordinē spũaliū ⁊ itelligibiliū. Isto mō nos dicimus: ꝙ singulare vagū trãsfert̃ sic de ordine in ordinē: q2 de eē qḋ bꝫ in fantasmate: ad eē qḋ bꝫ in spē itelligibili: q̄ spēs intelligibilis: nō pōt ꝓduci a fantasmate solo: q2 nūq̄ꝫ effectus equocus exced it suã cãm equocã totalē. vt sup⁹. q. alia in p̄nᵒ. p̄mi arti. est oñsuꝫ. Sꝫ spēs itelligibilis ē effectus equocus respcū fantasmatis: ⁊ ē ꝑfectioꝛ fantasmate. ḡ nō pōt gigni solū virtute fantasmatis. ḡ vt sic necc̃io req̄rit̃ actio intellectus agētis. ¶ Et si tu dicas Cōmē. ⁊ Ar. dicunt: ꝙ si gditates eēnt sepate: vt posuit Plato: frustra poneret̃ itellect⁹ agēs. ¶ Dico ꝙ hoc seq̄t̃ ex positiōe Platonis: q2 forma sepata ⁊ imãlis pōt sufficiēter mouere intellcm̄ possibilē. Sꝫ gditates fm Platonem erãt sic sepate. ḡ sufficiēter poterãt nō ꝯcurrere alio agēte imãli mouere ipm intellcm̄ possibilē: q2 agens imãle pōt mouere passuꝫ imãle. ¶ Ad vltimū duᵐ dr̃: ꝙ Sco. in positiōe illa dicit: ꝙ spēs spãlissima est p̄mū cognitū. gcquid sit de cognitiōe singularis: ita ꝙ omittendo difficultatē de cognitiōe singularis que alibi fm ipm erat ptractãda (quēadmodū ⁊ nos in. q. alia istum passuꝫ reportauimus ad hãc. q. vbi bꝫ locū) ⁊ loq̄ndo de his que fm oium opi. sunt p se cognoscibilia: spēs spãlissima fm ipm est p̄mū cognitū ab itellectu ꝯiuncto p̄mitate origi nis ⁊ in notitia ꝯfusa: ita ꝙ cōparat magis vl'e ad minus vl'e: quo ad cognitionē nostram: ⁊ non vl'e ad singulare. ¶ Uel possumus dicere: ⁊ est q̄si ideꝫ: ꝙ ipse loquit̃ de his cognoscibilib⁹ que pñt cognosci fm ꝓpꝛiã coꝝ rōnē ⁊ fm ꝓpꝛiã coꝝ vnitatē. singulare aũt inq̄tū singulare fm ipm nō est cognoscibi le fm ꝓpꝛiã vnitatē. loquēdo de singulari per se: ⁊ signato: ⁊ qḋlibet vl'e pōt cognosci a nobis fm ꝓpꝛiã vnitatē. ḡ loquēdo de istis cognoscibilibus. vt dcm̄ est: ꝓcedit po᷎ sua.

Quantum ad vltimū articulū. ¶ Ad argumēta p̄ncipalia ante oppositū adducta respondet̃. ⁊ p̄mo ad p̄mū: p̄mittendo ꝙ obiectū p̄mū alicuius potētie pōt accipi q̄ttuoꝛ modis. Uno mō p̄mum p̄mitate adequatiōis: fm adequationē ad potentiã. Secūdo mō p̄mū p̄mitate ꝑfectiōis. Tertio mō p̄mū p̄mitate originis. Quarto mō p̄muꝫ primitate p̄cisionis seu exclusiōis. Primū obiectū intellect⁹ p̄ᵃ p̄mitate est ens inquãtū ens: ⁊ hoc ex nã potētie intellectiue que est totius entis ⁊ fm oēm ambitū entis dicēte pħo. 3. de aīa. ꝙ opꝫ intellcm̄ esse imixtū ad hoc vt oia intelligat. Obiectū p̄mū 2ᵃ p̄mitate respcū intellectus: est deus gloriosus: de quo habet̃ in. 10. ethicoꝝ. ꝙ in ipo ꝯsistit felicitas nr̃a nãlis. Obiectū p̄mū 3ᵃ p̄mitate: est singulare vaguꝫ: vel cōparãdo vl'e ad vl'e: cōceptus speciei specialissime: cui⁹ singulare forti⁹ mouet sensuꝫ. Quarto mō obiectuꝫ p̄mū est ipm qḋquidest: seu quiditas abstracta a singularitate: q2 qḋquidest: seu quiditas sic separata p̄cise attingit̃ ab intellectu: ⁊ nō ab aliqua alia potētia: loquēdo de attingētia in cognoscēdo. Ex ista distōne apparet rñsio ad argumentū. ¶ Pōt etiã dici: ꝙ qḋgdest est p̄mū obiectū intellcūs p̄mitate originis respcū singularis signati vel singularis cognoscibilis fm ꝓpꝛiã rōneꝫ singula-

ritatis:qr q̃ditas ipsa pintelligit ante singulare signatū: quēadmodū habitū ē in corpe.q.rc. ¶ Ad aliō argm̄ rn̄det pmittēdo q illō qō ē formale alicui9 repñsentatiuū: est vtuale repñsentatiuū re9 alteri9: vl saltē pōt eē. Dico āt formale repñtatiuū re9 alicui9: qō p̄ 7 adeq̃te ip̄z repñsentat: sz vtuale repñtatiuū ē re9 alicui9: qñ illud repñtat vt ps q̃ditatiua: vl eēntialis: vl vt aliqd iclusū q̄mōcūq3 in obo p̄. ¶ 2o ē nōnm̄: q sic se hz singulare ad vle in eēndo: ita repñtatiua ipso2. q̄ sunt spēs ip̄e talia obā repñtātes se hn̄t in repñtādo: sz singulare ɔtinet vle eēntialr. ḡ repñsentatiuū singlaris vtualr repñsentabit ip̄z vle. ¶ 3o ē notādū: q lz qōlibz repñtatiuū singlaris sit vtuale repñtatiuū re9 vlis: nō tñ oz: q q̄t sūt spēs singlariū. tot dicāt eē spēs vliū: qr ista repñtatiua singulariū q̄ sūt vtualia repñsentatiua re9 vliū: nō repñtāt nisi vnū obm vle: 7 ita in rōne repñtādi oēs iste spēs ɔcurrūt: 7 pn̄t dici vnū vtuale repñtatiuū: Tū qr ɔcurrūt i vna rōne repñtādi respcū vlis: Tū qr tm̄mō vnū ob3 repñtāt: 7 ita ex rōne repñsentādi: 7 ex rōne repñtabil pn̄t dici vna spēs: 7 vnū repñtatiuū. ¶ Per h̄ rn̄det ad fōmā arg. dicēdo q p eādē spēz itelligit vle 7 singlare: q̄ spēs p̄ ē singlaris: vl ididui vagi. scd̄ario 7 ex ɔnti ē ip̄i9 vlis. ¶ Et cū tu dicis. q eadē spēs nō pt repñtare vle 7 singlare. Rn̄o ɔcedēdo q eodē mō nō pōt eadē spēs ista duo repñtare: sz hn̄ alio 7 alio: qr p̄o singlare. scd̄ario 7 vtualr ip̄z vle. 7 h̄ fit vtute itellus abstrahētis q̃ditatē 7 nāz ab oīb9 ɔditiōib9 ididuātib9: q itells ē pcisiu9 7 abstractiu9 cuiuscūq3 rōnis itelligibil: q icludit i obo. Et qn̄ dr̄ q eadē spēs nō pōt repñtare sub istis rōnib9 distīcte 7 idistīcte. Dico q eadē spēs nō pōt repñtare sub istis rōnib9 p̄ 7 imediate illō qō repñtat: sz repñtādo aliqō vnū p̄pt illō distīcte repñtare: repñtando āt aliqd iclusū in illo: pt idē repñtabile repñtare idistīcte rōne illi9 qō scd̄ario repñtat. In q̄ repñtato illud p̄ repñtabile aliq̄ mō cōtinet: sic ps subiectiua in toto vli. Et sic finis q̄stū ad istā qōnem.

¶ Primū eniz substātia q̄ vniuscuiusq3 ppria vniuscuiusq3 que non inest alij rc. Textu cōmenti. XLV. Questio. VIII.

In septimo metaphy. Cōcurrēs igredit mā3 de vnitate nāe. ¶ Pro cui9 argumto2 solōne: Queritur: vt2 pter vnitatē singularē sit dare aliquā vnitatē realē miorē vnitate nūerali. ¶ Et argr̄ negatiue: qr data veritate isti9 positiōis: seqr̄ q i aīa erūt due aīe itellectiue: ɔn̄s ē falsū. ḡ 7 añs. Et ɔn̄a pbat. Certuz ē q hō in cōi hz ppriā vnitatē distīctā ab vnitate Sor. vt ɔcedit Sco. sz ista cōis 7 vlis realr distinguit ab vnitate Sor. Qō pbat ex fūdamētis ipsi9 Sco. Quecunq3 sic se hn̄t: q vnū pōt manere alio nō manēte. illa distinguunt realr: sz ita ē q manet hō cōis: nō manēte sor. ḡ hō cōmunis distinguet realr a sor. sz in hoie in cōi ē mā: 7 forma: q̄ est aīa itellectiua: 7 illa est alia a for9 sor. pp aliā 7 aliaz vnitatē vtriusq3. ḡ exn̄te hoie cōi in sor. ibi erūt due aīe itellectiue. ¶ 2o pncipalr argr̄. Ule ē igenerabile 7 icorruptibile. ex. 7o. metaphy. sz corruptibile 7 icorruptibile dn̄t plusq3 genere: loquēdo de gn̄e physico. ḡ q̄cquid est ipsi9 cōis: erit alterius generis physici 7 susceptiui ab eo qō est singularis corruptibilis. Quo dato seqr̄: q aīa itellectiua hoīs in cōi nō possit recipi i eodē susceptiuo: cum aīa sortis: 7 ita aīa itellectiua hoīs in cōi erit q̄dā aīa abstracta 7 sepata ab oī mā. ¶ Ultio argr̄. Si aīal hz vnitatē ppriā distīctā ab vnitate singularis: vel ab vnitate ppe spēi: seqr̄ q aīal poterit trāsmutari realr ab vna spē in aliā: 7 ita poterit trāsmutari a forma asini ad formam hoīs: 7 eɔ. ɔn̄s est falsuz. ḡ 7 añs. ɔn̄a pbat. Qōcūq3 ē indifferēs ad aliq̄ plura distīcta realr: q̄stū ē ex se: pōt trāsmutari ab vno in reliquū: sz ita est: q aīal est huiusmodi respectu sua2 spērum. ergo rc. Hoc idē pbatur de hoie respectu suo2 ididuorum rc.

Ad oppositū 7 p parte affirmatiua qōnis argr̄. Illud ē ens reale: vl ex nā rei qō ē pn̄m agendi (vel actiōe reali in passuz trāsmutabile: vel actiōe itentiōali in sensuz 7 itellectū) ē ēt distīctū ens ex nā rei ab eo cui nō ɔpetit sic eē pn̄m 7 rō agēdi. Sz ita est q nā est hō: 7 nō singularitas: seu rō singularitatis. ḡ rc. Maior ē manifesta: qr actio realis nō debet nisi pn̄o reali. silr actio itētiōalis in sensuz 7 itellectū (cū ipsa sit ens reale: 7 depēdeat a pn̄o elicitiuo ipsi9) de necessitate op3 dare q ei9 pn̄m sit ens reale. mior āt pbatur. Illud ē pn̄m agēdi in actiōe nāli: 7 in actiōe itētiōali. in q̄ agēs assilat sibi passum: sz illud in q̄ passuz assilat agenti est ipsa nā: 7 rō nāe. Qō pbat: qr ignis gn̄āns ignē nō assimilat igni genito in vnitate singulari: aut in singularitate: sz assilat tm̄mō in nā specifica. ḡ nā sic erit pn̄m 7 ratio agendi: vt distinguitur a singularitate.

In ista qōne sunt q̄tuo2 articuli. In p̄mo sunt aliq̄ necīa pmittēda. In 2o. ɔn̄es eliciēde. In 3o. difficultates mouēde 7 excludēde. In quarto rōnes in pncipio facte sunt soluēde.

Quantū ad p̄m q̄tuo2 sūt notāda. ¶ Primo notādu3 est q ē dr̄ia iter singulare: nā3: 7 vle. Singulare. n. ē illud qō est icōicabile plurib9: 7 idiuisibile in illa. maxime h̄ est ve2 in creaturis. Rō. n. cōis ididuitas creati q̄3 icreati ē: q sit iplurificabile: 7 idiuisibile in plura. Rō. n. icōicabilitatis ɔpetit tm̄ ididuo creato. Ex q̄ seqt q ididuū creatū: 7 ē icōicabile 7 idiuisibile in plura. 7 pp h̄ appellat ididuū: q̄si non diuiduū: seu nō diuisu3: 7 qr tale ididuū ē icōicabile: vt dcm̄ ē: o3 vt ɔstituat in tali eē p aliquā entitatē icōicabile3: 7 simplr idiuisibilē. Ista āt entitas vltimate ɔstitutiua ipsi9 ē ip̄a singularitas: quā nos appellam9 ppetatē ididualē seu hecheitatē: 7 qr vnicuiq3 entitati corrn̄det sua ppa vnitas (vt hz Sco. in 2o sniaz. di. 3. q. 6. 7 in eodē lio. di. iz. q. p̄o) Jō singularitati idiuisibili corrn̄det sua ppa vnitas: que est ei9 passio p se p̄o sibi ɔpetēs: a q̄ totū singulare est vnū. 7 ista vnitas dr̄ eē realis: 7 ēt maxia: realis talis q̄dē qr est pter oēz actū itellect9 in actuali exn̄tia: 7 in re. maxima ēt: qr ē idiuisibilis 7 icōicabilis plurib9. Nā cuz de rōne vnitatis sit idiuisio (saltē ɔcomitāter) ois illa vnitas dr̄ eē maxia: q̄ ē maxie idiuisa: 7 ita vnitas ididualis ē maxia vnitas 7 realis. Nā vō seu ens nāe est illō qō est actu cōicabile plurib9: vel ēt actu participatū 7 diuisuz in plura: 7 est ipsa nā 7 q̃ditas in multis singularib9: q̄ q̄stū est de se nō determinat ad aliqō singulare: sz si ē in vno singulari q̄stuz ē de se: sibi nō repugnat eē in alio: 7 ita ista nā est ideterminata ideterminatiōe pūatiua ad qōlibz singulare ad hūc sensuz: qr de se nō est dtermiata ad h̄ singulare magis q̄3 ad illō: sz hn̄ est apta nata determinari. Ista ēt nā est ideterminata ad vlitatez in actu: 7 ipsa vt actu participata a plurib9 ididuis nō ē vlis in actu: sed solū in po9. Ule. n. in actu est illud qō hz duas conditiones. qua2 vna est: q est abstractuz a quolibz supposito: 7 est vnū obiectū numero potentia pxima dicibile: 7 pdicabile de omni suo supposito. h̄ aūt non ɔpetit nature: vt est in plurib9 suppositis: qr nā vt est in vna existentia: aut singularitate nō est idifferēs ad qōlibz singulare vt dicibilis de quolibz tali pdicatiōe in recto: 7 per identitatē dicente. hoc est hoc: sed solūmodo hoc est verū de

ipsa nã vt abstracta a quolibꝫ singulari: ⁊ vt est vnũ obiectũ itelligibile numero hñs aliquã vnitatẽ ſm quam põt pdicari de quolibꝫ: dicẽdo ꝙ h est ipm. Jsta aũt abstractio nãe a quolibꝫ supposito fit: vel ab itellectu agente: vel ab itellectu possibili ſm diuersas opiones de opatione ipsi⁹ vlis in actu. Scdm aliquos.n. itellect⁹ agens facit vle in actu ꝓ q̃to de fantasmate ꝓducit spẽm itelligibilẽ repñtatẽ obiectũ vlr ⁊ abstracte. Et actio itellect⁹ agẽtis terminat̃ ad nãm in eẽ obiectiuo abstracto a quolibꝫ singulari. ⁊ talis nã in tali eẽ ẽ vlis in actu. Secundũ alios vle in actu fit ab itellectu possibili: q2 actio itellect⁹ agẽtis terminat̃ ad spẽm itelligibilẽ abstractã ſm eẽ: ſꝫ non abstractã obiectiue repñtatiue: q2 primũ qd̃ ꝓducitur ab itellectu agente de fantasmate in itellectu possibili est spẽs itelligibilis repñtãs ipm singulare vagũ: vt aliq̃liter ꝓbatũ est supra. q. 35. articulo 2°. cõclusiõe 4ª. Jntellect⁹ autẽ possibilis. cui⁹ est abstrahere oẽ obiectũ: ⁊ oẽm rõnẽ itelligibilẽ iclusam in pmo itellectu abstrahit ipsam nãm a ꝯditiõib⁹ idiuiduãtib⁹: ⁊ ꝯsiderat ipsaꝫ in se. ⁊ talis nã ꝯsiderata ab itellectu possibili in tali eẽ abstracto: dr̃ esse vlis in actu. h est: est vnum obiectũ nũero potẽtia ꝓxima dicibile ⁊ pdicabile de oĩ supposito: cui⁹ est nã. Secunda ꝯditio quã hꝫ vle in actu est actualis attributio pdicatiõis ipsius nãe ad suppositum de quo pdicat̃: ⁊ talis actualis attributio (que non est nisi ꝯparatio itellect⁹ in ipsa nã ꝑ modum pdicabilis ad qđlibꝫ suppositũ: de quo pdicatur) fit ab itellectu: ⁊ est relatio rõnis in ipsa nã: que relatio rõnis est ipsa vniuersalitas: ⁊ itentio 2ª. de qua cõsiderat logic⁹. Et de ista veꝝ est qd̃ dicit Cõmentator in pmo de aĩa. cõmento. 8°. Jntellect⁹ est q facit vniuersalitatẽ in reb⁹: ſꝫ ipsa natura substrata ipsi vlitati coniuncta appellat̃ vle metaphysicum (ꝯsiderata in tali eẽ abstracto) q2 de ipsa cõsiderat metaphysic⁹: de ipsa format diffõnes: de ipsa demõstrat ꝓprias passiões. ¶ Ex h seq̃t̃ vnũ cor̃m: ꝙ cũ h ꝯcretũ vle sit ꝯcretũ dnoiatiuũ: oꝫ assignare in significato isti⁹ ꝯcreti illud qd̃ denoiat̃: ⁊ illd̃ qd̃ dnoiat. Q2 oẽ ꝯcretũ significans aliquã formã: supponit ꝓ vtroq3: ⁊ pro fundamẽto: ⁊ pro forma. Fũdamentũ aũt denoiatũ ab vlitate (q̃ est itentio 2ª) est ipsa nã. forma aũt denominãs est ipsa vniuersalitas: ⁊ ita vle duo iportat: queẽadmodũ dictum est. ¶ Sꝫ est hic aduertẽdũ: ꝙ vlitas non attribuit̃ nature vniformiter. Nã ſm maiorẽ ⁊ minorẽ ꝯuenientiã in rationib⁹ formalib⁹ ꝯtentis in idiuiduis repertã ab itellectu: idẽ itellectus attribuit aliã ⁊ aliã rõnuꝫ vniuersalis: istis rõnib⁹ formalib⁹ ⁊ itentionib⁹ pmis: de q̃bus considerat metaphysic⁹. q2 eni itellect⁹ non ꝑcipit tantã cõuenientiã idiuiduoꝝ: vel specieꝝ eiusdẽ generis: q̃tã percipit in idiuiduis eiusdẽ spẽi. ideo attribuit cõceptui generis seu nature istã itentionẽ scdam vlitatis q̃ est gen⁹: ⁊ quia maiorẽ reperit in idiuiduis eiusdẽ spẽi: attribuit spẽi istã itentionẽ vlitatis que est spẽs. Qm̃ hoc nomen spẽs est ipositũ ad significãdã ipsam vlitatẽ specificaꝫ. ⁊ h est qd̃ inq̃t Themistius in pmo de aĩa. ꝙ intẽtio generis: seu hypostasis: est collecta ex tenui silitudine ipsoruꝫ singulariuꝫ: q2 singularia talis generis: vel spẽs ipse hñt minorẽ ꝯueniẽtiã q̃ꝫ idiuidua spẽi specialissime. Ex his seq̃tur qd̃ pmissuꝫ est: ꝙ ad rõnẽ vlis in actu req̃ritur natura ipsa que est actu participata in multis: ⁊ ipsa itẽtio vlitatis attributa nãe per actũ itellectus ꝯparãtis taleꝫ nãm vt pdicabilẽ ad idiuidua: de q̃bus nata est pdicari. Et h est qd̃ inq̃t phs in pmo posterioꝝ: ꝙ vle est vnũ in multis: ⁊ de multis (supple) pdicatũ: ita ꝙ vtraq3 conditio req̃rit̃. Loq̃ẽdo autẽ de nã substrata vlitatis (logice) isti nature corrñdet sua ꝓpria vnitas que est vnitas realis. minoꝛ vnitate nũali. Q2 sit realis: ꝓbabit̃ iferi⁹: ꝙ sit mioꝛ: appaꝛet: q2 diuisibilis ⁊ plurificabilis in plura: nõ pluralitate specifica: que sibi opponit̃: sed pluralitate dispata. s. idiuiduali: cum qua stat ipsa vnitas nãe. oĩs aũt vnitas in plurib⁹ plurificabilis seu cõicabilis est minoꝛ vnitate iplurificabili. Ex h apparet tertiũ mẽbꝝ: vꝫ tertia ꝯditio ꝯpetẽs vli in actu: ꝙ. s. tali vli in actu (formalr̃ accepto ꝓ itentiõe 2ª vlitatis: que originat̃ ab itellectu) corrñdet vnitas rõnis que inseq̃tur ipsaꝫ itentionẽ scdam vlitatis: sicͥ passio suũ subm. ⁊ de isto vli in actu formalr̃ accepto: non ꝓ denoiato pñt exponi oẽs auctes que dicunt vle causari ab itellectu. ¶ 2° pncipalr̃ est notãdũ: ꝙ nã ipsa cui corrñdet vnitas ex nã rei alia ab vnitate nũerali hꝫ duplex esse: quoꝝ vnũ est in actuali existẽtia: ⁊ in re (nõ eni est separata ab idiuiduis ⁊ singularib⁹ ſm eẽ.) Aliud esse hꝫ obiectiuũ in mente: ſꝫ tale eẽ obiectiuuꝫ põt esse duob⁹ modis. vno mõ in habitu. alio mõ in actu. Jn habitu illud hꝫ eẽ in itellectu qd̃ hꝫ esse ante actũ itelligẽdi: aut pter actũ itelligẽdi. Jn actu ṽo quando actu mouet itellectũ. Si loq̃mur de pmo eẽ. tale primũ eẽ dr̃ eẽ reale: ⁊ ex nã rei: ⁊ tale eẽ põt hñre ipsa nã per aliqd̃ repñtatiuũ repñtans ipsaꝫ in esse abstracto ab oĩb⁹ singularib⁹. ⁊ isto mõ nos dicimus: ꝙ oẽ vle metaphysicũ hꝫ de necessitate tale eẽ obiectiuũ in mente. Si loq̃mur de eẽ actuali obiectiuo: aut istud eẽ obiectiuum est añ actũ itelligẽdi (eo mõ quo obiectũ mouens itellectũ ordine nãe pcedit actũ itelligẽdi) aut seq̃t̃ ipm: ⁊ ab eo causat̃. Si pmo mõ: tale eẽ adhuc appellamus esse ex nã rei. q2 solũ dicim⁹ illud eẽ ens rõnis: qd̃ dependet ab actu collatiuo itellect⁹: vl ab actu itelligẽdi in fieri: ⁊ in cõseruari. ⁊ sic vlia. ⁊ nã ipsa pñt ẽt hoc mõ hñre ex nã rei eẽ obiectiuũ. Si 2° mõ accipit̃: vt seq̃t̃ actũ itelligẽdi et causat̃ ab ipso: eo mõ quo causant̃ itentões scdẽ ⁊ figmẽta: Jsto mõ qđlibet tale est ens rõnis: ⁊ non dicim⁹ nãm ipsam hñre tale eẽ. Ex quo ꝯcludim⁹ ꝙ ipsa nã vt in singularib⁹ hꝫ vnitatẽ ex nã rei: eadẽ nã vt in eẽ obiectiuo intellect⁹ in habitu: aut in actu: ante actũ itelligẽdi: dr̃ etiã hñre vnitatẽ ex nã rei. Hãc distictionẽ eẽ obiectiui posui etiã supi⁹ in quadã alia questiõe. ⁊ in tractatu nr̃o de formalitatib⁹. ⁊ alibi diffuse. ¶ 3° est notãdũ: ꝙ duplex ẽ idetermiatio nãe. Una est idetermiatio puatiua. alia est idetermiatio positiua. Jndetermiatio puatiua est: ſm quã nã nõ est determiata: ſꝫ est apta nata determinari. ⁊ isto mõ dicim⁹ ꝙ nã ex sua rõne formali nõ ẽ determiata ad singl'aritatẽ: sibi tñ nõ repugnat ex rõne sua formali determiari. Cõsimilẽ idetermiationẽ puatiuã ponim⁹ in ipsa nã respcũ vlitatis. Nõ. n. ẽ determiata ex sua rõne formali ad ipsaꝫ vlitatẽ. que est ab itellectu agẽte: aut possibili. ẽ tñ de se apta nata determiari. vñ ista duo eẽ: qd̃ est eẽ vle: ⁊ singulare: ꝯpetunt ipsi nãe ꝑ accñs: ⁊ ꝑ aliqd̃ extrisecũ. singularitati. n. ꝯiũgit̃ a gnãnte. vlitati aũt ab itellectu agẽte. vl possibili ꝯcurrẽte obiecto in fantasmate. Et h ẽ qd̃ inq̃t Aui. i. 5°. metaphy. eq̃nitas ẽ tñ eq̃nitas: neq3 vlis: neq3 pticularis: nec i aĩa: nec ex̃ aĩam: qd̃ itelligẽdũ est de ipsa eq̃nitate ſꝫ rõnẽ suã q̃ditatiuã ſm quã est idetermiata ſꝫ qđlibꝫ istoꝝ eẽ. 2ª idetermiatio pncipalis: quã hꝫ ipsa nã: dr̃ idetermiatio positiua ⁊ ꝯtraria determiatiõi singularitatis: q̃ idetermiatio est talis: ꝙ nã nõ tñ nõ est determiata ꝑ singularitatẽ: veꝝ etiaꝫ hꝫ eẽ abstractũ oĩno a q̃libꝫ singularitate ṽtute itellect⁹ agẽtis aut possibilis: ⁊ istud eẽ abstractũ a q̃libꝫ singulari appellat̃ idetermiatio positiua ⁊ ꝯtraria: que idetermiatio de necessitate req̃rit̃ ad h ꝙ ipsa natura sit vlis in actu: q2 vle in actu ẽ illud qd̃ hꝫ idifferẽtiã ad qđlibꝫ singulare. Nũq̃ aũt nã: aut quodcũq3 obiectuꝫ põt habere

talē idifferētiā:q̄diu ɔcipit̄ in aliquo singulari: q2 vt in singulari nō est idē oib⁹ alijs:ſ3 ꝓcise illi in quo ɔcipitur. Ergo ad hoc ꝙ nā sit ɔplete vl'is in actu: opȝ ꝙ hēat esse abstractū ab oib⁹ singularib⁹. Ex quo seq̄t̄ ꝙ pma ideterminatio q̄ est ꝑuatiua nō sufficit ad h̄ ꝙ nā dicat̄ eē vl'is in actu:ſ3 cū illa reqrit̄ 2ª q̄ est positiua. ❡ 4° ꝛ vltio notādū est ꝙ triplex ē opīo sequaciū Docto. subti. de ipsa vnitate nāe. Primi dicūt nā3 nō hr̄e i singularib⁹ aliquā vnā vnitatē positiuā: ſ3 ꝓcise ꝑuatiuā. ❡ Pro q̄ ē nōn̄ᵐ ſm istos:ꝙ vnitas positiua ē:ſ3 quā aliqḋ vnū actu ꝛ positiue ē vnū. sic ꝙ ē in se idistictū:ꝛ distictū a q̄libȝ alio. Unitas ꝑuatiua ē vnitas ſ3 quā aliqḋ vnū nō h3 vnitatē ꝓpter aliq̄ extrīseca distiguētia ꝛ diuidētia ipȝ:tn̄ circūscriptis ipsis distinguētib⁹:natū est hr̄e ꝓpriā vnitatē eo mō q̄ dicim⁹:ꝙ mā pª in oib⁹ gnābilib⁹ ꝛ corruptibilib⁹ nō h3 vnā vnitatē:neq3 est vna:q2 mā soz. distinguit̄ loco ꝛ situ a mā Pla. ꝛ h̄ ē ꝓpter formas diuersas ɔ̄bentes ꝛ diuidētes istas mās: circūscriptis tn̄ formis diuidētib⁹ ꝛ distiguētib⁹:mā Soz. ꝛ mā Plato. eēnt vna numero. ꝛ ſ3 h̄ pōt itelligi qḋ dicit Ar. pº phys. ꝛ pº de generatione: Q2 mā ē vna nūero oiu3 gnābiliu3 ꝛ corruptibiliū:nō qdē vna numero positiue:ſ3 ꝑuatiue: q2 circūscriptis formis distinguētib⁹ ipsam hr̄et mā vnitatē ꝓpriā sibi ɔpetentē:ſm h̄ dicūt isti seq̄ntes Doc. subtilē: ꝙ nā in multis nō h3 aliquā vnitatē positiuā: ſ3 tn̄ ꝑuatiua3. nō qdē positiuā:q2 distiguit̄ ꝛ numerat̄ nā ꝑ dr̄ias idiuiduales ɔ̄bētes ipsa3 ad diuersa esse singularia. penes q̄s dr̄ias est alia ꝛ alia:in alio ꝛ in alio singulari:ſ3 ista alietas ꝛ distictio est tn̄ ꝑ extrīseca:q2 circūscriptis istis differētijs ɔ̄bētib⁹ ipsa simplr̄ remaneret vna. ꝛ h̄ saltē ad imaginationē. ❡ Altera opi. scotistaꝝ est:ꝙ nā in singulari ꝑter vnitatē numeralē h3 aliā vnitatem positiuā ex nā rei circūscripto oī ope itellect⁹:que vnitas ɔpetit ipsi nāe:vt ē in oib⁹ idiuiduis: nec est icōueniēs ſm istos: ꝙ vna nā hn̄s vnā vnitatē positiuā distiguat̄ ꝛ numeret̄ in pluirb⁹ idiuiduis:q2 l3 cū vnitate nāe nō stet multitudo opposita tali vnitati. pōt tn̄ cū tali vnitate stare multitudo opposita vnitati maiori:q̄ mltitudo est dispata respectu vnitati nāe:ꝛ nullo mō ei opposita. Neq3 seq̄t̄:ꝙ nā ista vna sic plurificata in plurib⁹ dicatur eē silis vnitati nāe diuine: ꝓpter tres dr̄ias. pª dr̄ia est:q2 nā diuina ſm ꝓpriā vnitatē determiat̄ ad extītiā. ꝛ est ḋ se extn̄s ꝑ eēntiā. Nā aūt creata nō determiat̄ ad existere neq3 ad non existere:ſ3 abstrahit ab vtroq3. si. n. determinaret̄ ad existere: eēt de se:ꝛ ꝑ essentiā extn̄s. si ad nō existere: eēt iposſibile ipsam eē:qḋ est falsu3. Scḋa dr̄ia est: q2 nā diuina est iplurificabilis in plurib⁹. si ē in plurib⁹ suppositis: est sine diuisiōe ꝛ nūeratiōe sui. Q2 vna numero ē in trib⁹: ſ3 nā creata ē plurificabilis ꝛ diuisibilis i plura. Tertia dr̄ia est:q2 suppositū nāe diuie nō participat nām diuā: ſ3 totā in se ɔp̄hēdit:ꝛ appellat̄ suppositū ꝑ eēntiā: q2 totā eēntiā diuinā in se ɔp̄hēdit. suppositu3 aūt nāe create ē suppositū ꝑ participationē nāe create:que nā est alia ꝛ alia:alietate nūerali in plurib⁹ suppositis ꝛ singularib⁹. ❡ Tertia opīo ē aliquoꝝ dicētiū:ꝙ nā creata h3 vnitatē ꝛ entitatē positiuā ex nā rei: ꝑter vnitatē nūeralē: q̄ vnitas alia ē in nā sortis:ꝛ alia in nā plato. ita ꝙ in duobus idiuiduis nō tn̄ sunt due vnitates singulares: verū ēt due vnitates nāe. ❡ Q2 si tu dicas. Ois vnitas q̄ ē preter vnitatē singularē est vnitas specifica. Si g̊ in Soz. ꝛ plato. sit alia ꝛ alia vnitas nāe. g̊ in Soz. ꝛ plato. erit alia ꝛ alia vnitas specifica. ꝛ sic sortes ꝛ pla. distinguūtur ſm spēm. ❡ Rn̄det̄ ꝙ aliqd hr̄e vnitatē nāe specifice distictā ab alia vnitate specifica pōt eē duob⁹ modis. vno mō in se ꝛ itrīsece. alio mō ꝑ accn̄s ꝛ extrīsece. Nā in sorte ꝛ plato. nō h3 diuersas vnitates ex se:ꝛ ex nā itrīnseca: ſ3 ꝑ accn̄s:q2 ꝑ dr̄ias idiuiduales diuidētes ꝛ distinguentes ipsam nām. Mō illud qḋ h3 aliā ꝛ aliā vnitatē ꝑ aliqd extrinsecū diuidēs ipȝ:nō dr̄ distingui ſm spēm: si talis vnitas dicat̄ eē specifica. ſ3 solū illḋ qḋ h3 alia3 ꝛ aliam vnitatē nāe specifice ex se:ꝛ ex sua rōne formali. Jō hō ꝛ asin⁹ distiguūtur ſm spēm. Nō aūt Soz. ꝛ Plato vt dcm̄ est. Q2 circūscriptis a Soz. ꝛ platone ad imaginationem differētijs idiuidualib⁹ diuidētib⁹ ipsa3 nām:talis natura non hr̄et distinctas vnitates:ſ3 precise vnā. g̊ cōpetit sibi per accidēs:ꝛ nō per se ꝙ habeat distictas vnitatēs: ❡ Que aūt istarum trium opinionu3 sit verior:ꝛ magis ad mentē Doct. subtilis. Existimo ꝙ prima ꝛ tertia sint magis ad mentē ipsius.

Quantum ad scḋm articulū in q̄ōne: pono q̄ttuor ɔclones. pma est hec (Quomodocūq3 det̄ vnitas nature:siue vno mō:siue alio) ꝑter vnitatem numeralē reale3:dat̄ in singulari aliq̄ vnitas nāe realis minor vnitate numerali. Et ad h̄ adducunt̄ nouē rōnes. ❡ Prima ratio adducēda est talis. Natura lapidis habet aliquā vnitatē realē aliā ab vnitate numerali. ergo vnitas nāe que est in lapide realis:nō est vnitas numeralis. ɔn̄a est euidēs:antecedēs aūt ꝓbatur. Accipio nā3 lapidis que est in hoc lapide: aut ista nā est talis: ꝙ ex sua rōne formali sibi repugnat plurib⁹ cōmunicari:aut non. Si dicas pmū. ergo nō poterit natura que est in lapide itelligi sub rōne cōmunicabilis. aut vl'is sine ɔ̄dictione. Probat̄ ɔ̄sequētia:quotiēscūq3 aliqd cōcipit̄ sub modo ɔcipiēdi sibi repugnāte ille ɔcept⁹ est falsus:ꝛ implicans ɔ̄dictionē:ꝛ est ratio in se falsa:ꝛ de omni falsa: et de ipsa nihil pōt vere affirmari:ex sentētia Arist. 5. metaphyce. capº. de falso. S3 ita est in ꝓposito. Q2 ista natura est de natura sua icōmunicabilis:ꝛ itelligitur vt cōicabilis. ergo ratio ista siue ɔcept⁹ quo cōcipitur vt cōicabilis erit falsus. Et confirmatur:sicut ɔceptus ille esset falsus iplicans ɔtradictionē:quo ɔciperet̄ deus sub rōne vniuersalis:aut diuisibilis in plura:ita in ꝓposito. ❡ Itez cōfirmatur:sicut itelligere hoīem irrationalē est ɔcept⁹ iplicans ɔtradictionē. Sic in ꝓposito. Cum modus cōcipiēdi repugnet nature:ex modo ɔcipiēdi ꝛ ex natura concepta fiet vnū in itellectu aggregatū ex duob⁹. quoꝝ vnū alteri repugnat. Si vō detur scḋm:ꝙ nature ex sua rōne formali:nō repugnat plurib⁹ cōmunicari. ꝛ hoc circūscripto omni actu itellect⁹. Singularitati aūt cuicūq3 ex natura ipsi⁹ repugnat plurib⁹ cōmunicari. ergo nā circūscripto omni ope itellect⁹ distinguitur a singularitate. Sed vnicuiq3 enti corrn̄det ꝓpa vnitas. ergo isti nature correspōdebit vnitas realis alia ab vnitate numerali. Antecedēs isti⁹ vltime ɔ̄sequētie declarat̄. Quia multiplicato subiecto:multiplicat̄ passio. ergo si nā est distinctū ens a singularitate: ꝛ hoc ex natura rei: sequitur ꝙ etia3 vnitas isequēs naturā distinguatur ab vnitate numerali. ❡ Secundo ꝑncipalr̄ arguitur. Unius actiōis in sensum est vnū obiectū ſm aliquā vnitatē realē. S3 ista est alia ab vnitate nūerali. ergo datur alia vnitas realis ab vnitate nūerali. maior est manifesta. Quia actio sensus vel ipsa sensatio terminat̄ ad al'qḋ vnū:qḋ vnum nō potest eē ſm rōnē ꝛ itellectū:cu3 tale vnū ꝑcedat ꝛ actū sensus:ꝛ actū itellectus. minor autē ꝓbat̄. Sub illa vnitate obiectū sensus termiat actū sentiēdi:sub qua mouet ipȝ sensum:ſ3 mouet sub rōne nāe:ꝛ nō sub rōne singularitatis. Probat̄ hoc: q2 illud est ꝑnᵐ formale agendi in quo agens assimilat sibi passum. hoc est ꝑncipium apud oēs ph̄os:ꝛ apud sanctū Thomā. sed agēs assimilat sibi passum sub ratione nature: ꝛ nō sub ratione singularitatis:

vt etiā ↄcceditur ab aduersarys.ergo nā est ꝓncipiū agen-
di:tā in actiōe reali:q̃ʒ in actione ītentiōali in sensuʒ.Ex
hoc arguit̃:sicut ꝓncipiū agendi in sensum est ipsa nā:ita
ratio terminādi actū sensus est ipsa nā.Probo h̄ dupl̄r.
Prio.gnātio vniuoca hʒ pro ꝓncipio formali ⁊ termino
formali aliqd eiusdē rōnis:qꝛ generatio vniuoca est illa
in qua ꝓncipiū formale ⁊ termin⁹ formalis sunt eiusdeʒ
rationis:sʒ gnātio ↄceptus in mēte.⁊ etiā in sensu est ali-
qual̄r vniuoca:qδ ꝓbat̃ ex sententia Arˀ.7.metaphy.tex.
ↄmēti.30.qui vult gnātionē domus extra a domo ī mē-
te eē vniuocā.ergo simil̄r gnātio vel ꝓductio obiecti in
sensu erit vniuoca.g̊ si principiū formale istius actionis
erit nā:⁊ termin⁹ formalis etiā erit natura:vt distingui-
tur a singularitate.Ex hoc arguit̃ sic.qδ est ratio termi-
nandi actionē sensus ex nā rei circūscripta singularitate
est aliqδ ens reale habēs vnitatē realē:sʒ natura est hmōi.
ergo nā habebit vnitatē realē aliā ab vnitate singulari.
Scdo ꝓbat̃:idē(vʒ.ꝙ ratio terminādi actuʒ sensus sit
ipsa nā)sic.Sub ea rōne aliqd terminat actū sensus:sub
qua cognoscit̃.Sʒ obiectuʒ sensibile non cognoscit̃ sub
rōne singularitatis:sʒ solū sub ratione nature.g̊ ⁊c̃.Ma-
ior est manifesta:minor aūt ꝓbat̃:qꝛ obiectuʒ sensibile
ẜm ꝓpriā vnitatē numeralē non cognoscitur a sensu:ne-
q̧ ab itellectu:qꝛ circūscripto situ:loco.⁊ alys que adue-
niunt a posteriori ipsi singulari:si singularia sunt simillī-
ma:nulla istaꝝ potentiaꝝ distinguit vnū ab alio:sed tñ
cognoscit̃ ẜm aliquā vnitatē.ergo ẜm aliā vnitatem ab
vnitate numerali.¶ Et ↄfirmat̃:Qꝛ neq̧ sensus:neq̧ i-
tellect⁹cognoscat singulare sub ꝓpria rōne singularita-
tis:qꝛ detur oppositū.ergo sensus ⁊ itellectus cognoscūt
ipm obiectū ẜm conceptū sibi ꝓpriū:⁊ alteri icompossi-
bilē:sed quecūq̧ potētia sic ↄprehēdit obiectū:distiguit
illud a quocūq̧ alio.ergo poterit talis potētia distingue-
re tale obiectū:sʒ hoc est falsum.igit̃ illud ex quo seqtur.
Hec ratio videbit̃ magis in.7.metaphysi.(dn̄o ↄceden-
te)vbi fundabit̃ efficacioꝛib⁹ fundamētis.¶ Itē argui-
tur tertio ꝓncipal̄r.Mensura ꝓma alicui⁹ generis habʒ
aliquā vnitatē realē:⁊ nō nisi aliā ab vnitate numerali.
ergo ↄclo vera.Añs probat̃.¶ Presupponēdo ꝓmo ꝙ
Arˀ.10.metaphy.tex.ↄmēti secūdi ⁊ terty.ꝓbat ꝙ ratio
mensure maxie ↄpetit vni:seu vnitati:ita ꝙ vnitas ē cō-
ditio itrinseca mēsure:⁊ ratio mēsurandi.¶ Presuppo-
nitur scdo:ꝙ ens reale non pōt mensurari ab ente rōnis:
qδ ꝓbatur:qꝛ cū mēsuratū depēdeat a mēsura essentia-
liter(si sit mēsura in genere:eo mō quo loqtur Arˀ.in.10.
metaphysi.)⁊ ens reale non pōt depēdere essential̄r ab
ente rōnis.ergo si mēsuratū est reale:⁊ mēsura est realis.
¶ Presupponit̃ 3° ꝙ iter idiuidua eiusdē spēi nō est oꝛ-
do eēntialis.hoc pʒ de mēte Arˀ.3° metaphy.tex.ↄmēti
xi.vbi in hoc ↄcordat cū Pla.Nec valet qδ dicit Cōmē.
ꝙ iter indiuidua eiusdē spēi non est ꝓus ⁊ posteri⁹.poste-
rius inquā.qδ ↄstituatur per ꝓus.Quia hoc nō est ad in-
tentionē Arist.qui vult assignare rōnē ꝓpter quaʒ Pla.
ponebat ydeā spēi specialissime:ꝑ cui⁹participationē in-
diuidua erāt illud qδ sunt:⁊ non ponebat ydeā generis.
Ratio ipsius erat:qꝛ in spēb⁹ est oꝛdo eēntialis:propter
quē posteri⁹ pōt reduci ad ꝓus.In idiuiduis aūt non est
talis oꝛdo:⁊ ideo idiuidua hñt reduci ad ydeā spēi:sicut
ad ꝓus:cuius participatiōe habēt esse.¶ His stātib⁹ ar-
guit̃ sic.Illud qδ est ꝓma mēsura generis(vt ꝓma men-
sura)est aliqδ vnū vnitate reali:⁊ nō est vnū vnitate nu-
merali.ergo dat̃ alia vnitas realis ab vnitate numerali.
ↄñtia est euidēs:⁊ antecedētis ꝓma pars est nota ex pri-
mo supposito:⁊ etiā ex scdo(Sicut eni mēsura a qua de-
pēdet ens reale est realis:ita ois cōditio que cōpetit sibi
in eo ꝙ mēsura erit realis.Sed cōditio mēsure est ipsa
vnitas.ergo ista vnitas erit realis.)secūda pars antece-
dētis apparet ex vltimo.Nā ꝓma mēsura generis nō est
aliqd singulare:dicēte Arˀ.ꝙ in istis non est ꝓus ⁊ poste-
rius.ergo erit alia vnitas ab vnitate numerali.¶ Item
arguit̃ quarto.Forme ẜm quaʒ proprie est cōparatio est
vnitas realis:⁊ ista est alia ab vnitate numerali.ergo ꝓ-
positū.Antecedēs probat̃ pro ꝓma parte:certuʒ est ꝙ ni-
hil vnuʒ ⁊ idē comparat̃ sibi ipsi.opʒ eni ꝙ illud ẜm qδ
fit cōparatio sit aliqδ in diuersis:⁊ si ẜʒ istud fit compa-
ratio ẜm equalitatē aut similitudineʒ maxie eēntialem
oʒ ꝙ tale per qδ fit cōparatio sit vnū:⁊ habeat vnitatem
vt ꝓbat̃ iferi⁹.Ista aūt vnitas non pōt eē rōnis.Nam si
ista vnitas eēt rōnis:sequeret̃ ꝙ sicut fit ↄparatio scdm
Arˀ.7.physi.in spē specialissima:ita posset fieri in gene-
re:Qδ ꝓbat̃.Nō minus genus est vnū vnitate rōnis in
itellectu:⁊ vnū itelligibile numero apud itellectū q̃ʒ sit
spēs ⁊ forma specifica.ergo si illud in quo fit ↄparatio sit
vnū vnitate rōnis:ita ꝙ ista vnitas sufficiat:non magis
erit cōparatio in spē q̃ʒ in genere.Sʒ hoc ↄñs est ↄtra i-
tentioneʒ Arˀ.ergo ⁊c̃.Scda pars añtis pʒ.Nihil ꝓprie
ↄparat̃ sibiipsi neq̧ idē ꝓprie est sile sibiipsi.g̊ ↄparatio
nō fit respectu alicui⁹:qδ sit vnū ⁊ idē numero:⁊ tale de
necessitate hʒ aliquā vnitatē.g̊ hʒ aliā vnitatē ab vnita-
te numerali.¶ Itē arguit̃ q̊nto.Silitudo:eq̄litas:iden-
titas sunt relatiōes reales.ergo hñt fundari sup aliquod
vnū reale:qꝛ nō maioris entitatis est fundatū q̃ʒ funda-
mentū.Assūptū ꝓbat̃:Qꝛ iste relatiōes cū sint equipan-
tie fundātur imediate sup vnū:sicut ꝓximū ⁊ imediatū
fundamētū:vt habʒ phs.5.metaphy.cap.de ad aliqd.sʒ
istud vnū nō est aliqd vnū numero:qꝛ silitudo specifica
simil̄r idētitas.nō possunt fundari sup vnitateʒ singula-
ris:sʒ sup vnitatē nāe in spē:qꝛ singulare inq̃tuʒ singula-
re est:⁊ ꝑ rōneʒ singularitatis est oīno diuersum ab alio.
Ista aūt vnitas nāe que est realis:vt ꝓbatū est:ē alia ab
vnitate numerali.g̊ ꝓpositum.¶ Qꝛ si tu dicas vt dicit
Herueus:ꝙ est vnitas ↄformitatis:qꝛ vnū singulare est
cōforme alteri singulari in eadē specie:⁊ nō singulari al-
teri⁹ spēi:que ↄformitas fundat̃ in vno:⁊ termiat̃ in al-
tero.¶ Cōtra hoc arguit̃.Quecūq̧ mutuo referunt̃:re-
ferūtur relatiōib⁹ fundatis in ipsis formal̄r.Sed duo i-
diuidua eiusdē spēi.dicunt̃ silia silitudie mutua.g̊ qδli-
bet istoꝝ fundat in se silitudinē.silitudo aūt ista fundat̃
in aliq̄ vnitate.aut g̊ fundabit̃ in vnitate numerali:aut
in aliq̄ alia vnitate.Nō est dicēdū ꝓmū:qꝛ in singulari-
tate(vt singularitas ē)talia iduidua sunt oīno dissilia.
g̊ fundabit̃ ista silitudo in aliq̄ alia vnitate ab vnitate
nūerali.⁊ cū ista silitudo sit realis(qꝛ hʒ eē circūscripto
omni ope itellect⁹)seq̄t̃ ꝙ ↄclo erit vā.¶ Iteʒ sexto ar-
guit̃.Si ois vnitas realis ē nūeralis.g̊ ois diuersitas rea-
lis erit nūeralis.Cōsequētia ꝓbat̃.Idē.n.⁊ diuersū sunt
imediate opposita.ex.10.metaphy.⁊ quot modis dr̃ vnū
oppositoꝝ:tot modis dr̃ ⁊ reliquū.ex ꝑ thopicoꝝ.g̊ quot
modis dicet̃ vnū:tot modis dicet̃ diuersuʒ:qδ sibi oppo-
nit̃(idē.n.iportat idē qδ vnū)g̊ si oē vnū reale ē nūera-
le.oē diuersuʒ erit nūerale.Probat̃ ēt eadē ↄñā:qꝛ vnū
est illδ qδ ē idistictū in se:⁊ distictū ab alio.g̊ eo mō quo
aliqd ē vnū:erit ab alio diuersuʒ.Falsitas ꝓncipalis ↄse-
quētis ꝓbat̃:Qꝛ si ois diuersitas realis esset numeralis.
g̊ oia diuersa real̄r:eq̄liter differrēt.ↄñs est euidēter fal-
suʒ:⁊ ↄñā ꝓbat̃.Ubicūq̧ ꝓn⁹ sūt eq̄lia ⁊ eq̄l̄r distictiua:
ibi ē eq̄lis distictio:sʒ vnitates nūerales sūt ꝓn⁹ distincti-
ua respcū diuersitatis nūeralis:⁊ iste vnitates sūt eq̄les
in oibus singularibus:⁊ equal̄r distinctiue.ergo diuersi-
tas prouenies ab istis vnitatibus erit equalis.minor ꝓ

pͥma parte pz.pro secūda ꝓbatur. Non enim vna vnitas
numeralis est maior aut mior alia vnitate numerali:cū
eque sit quelibꝫ icōmunicabilis ꝛ idiuisibilis realr ꝛ ex/
tra itellectū.ergo vna non magis distinguet ꝙ̄ reliqua.
¶ Et si tu instes.Si.n.ista ꝓpō assumpta sit vera(qcū/
qꝫ pͥncipia distictiua sunt eq̄lia ꝛc̄.)sequit̄ ꝙ diuersitas
nūeralis erit maxia diuersitas:qꝛ sūpta illa maiore ad/
do minorē:sꝫ vnitates ille nūerales sunt maxie vnitates
in se:ꝛ reales.ġ diuersitas corñdens istis vnitatibꝰ erit
maxie diuersitas:qđ est falsuꝫ. ¶ Ad h̄ rñdet̄:ꝙ maior
sic hꝫ itelligi.Quecūqꝫ pͥnᵒ distinctiua sunt eq̄lia:ꝛ eq̄li/
ter distictiua:diuersitas corñdēs ꝓportiōabilr istis pͥn
cipijs distinctiuis est eq̄lis. Sꝫ tūc dico ꝙ vnitates iste
nūerales nō sunt pͥncipia distinctiua maxia distinctiōe:
sꝫ solū distinctiōe numerali:que ꝓportiōabilr istis pͥnci
pijs corñdet.Unde bn̄ seq̄t̄ ꝙ si pͥncipia ista distinguāt
ꝛ sint eq̄lia:ꝛ equalr distinctiua:diuersitas illa que inse/
quit̄ ista pͥncipia(q̄liscūqꝫ sit)in gradu suo erit eq̄lis:qꝛ
vbi eadē causa ꝛ eque ꝑfecta:ibi idē effectꝰ:ꝛ eque perfe
ctus. ¶ Itē 7ᵒ arguit̄ ad ꝯclōnē pͥncipalē. Nulla vnitas
realis amouet̄ ab aliqbus:nisi illa icludāt aliquā diuer/
sitateꝫ oppositā tali vnitati. Ista ꝓpō ꝓbatur:qꝛ opposi/
tum nō remouet̄ ab aliquo:nisi per aliud oppositū: aut
ꝑ ꝑsentiā eiꝰ:sꝫ ita est:ꝙ idiuidua eiusdeꝫ spēi non inclu/
dūt aliquā diuersitatē extra intellectū oppositā vnitati
nature specifice.ġ ab istis numeralr distinctis:nō remo/
uebit̄ vnitas nature extra itellectū.maior ꝓbata est:mi
nor de se pz:qꝛ diuersitas aliquoꝝ eiusdē spēi est diuersi
tas numeralis. Ista aūt diuersitas non opponit̄ vnitati
nāe specifice:sed solū vnitati numerali. Et ꝯfirmat̄ ista
ratio. Quecūqꝫ non sunt distincta neqꝫ diuisa extra itel/
lectū:necessario sunt idistincta ꝛ idiuisa extra itellectuꝫ.
Ista ꝓpositio pz. Sed idiuidua eiusdē spēi sunt indistin
cta ꝛ idiuisa extra itellectuꝫ in eadeꝫ spē:qꝛ circūscripto
omni ope itellectꝰ Sor.nō distinguit̄ spē a Platone. er/
go ista sunt idistincta ꝛ idiuisa extra itellectū:sꝫ ois idiui
sio ꝛ idistinctio ꝑsupponit vnitatē. ġ ista indiuidua eius/
dem spēi habebūt aliquā vnitatē extra itellectū. ¶ Itē
arguit̄ octauo ad pͥncipale. Diuersitas maior supueniēs
diuersitati minori remouet aliquā vnitatē extra intelle
ctū:quā minor remouere nō pōt. Ista ꝓpō pz:qꝛ imperfe
ctuꝫ non pōt in effectū cause ꝑfectioris:sꝫ diuersitas spe/
cifica remouet vnitatē specificā extra itellectū: ꝛ ista est
minor diuersitate numerali.ġ diuersitas numeralis ex/
tra itellectū nō poterit remouere vnitatē specificaꝫ sine
diuersitate specifica.ꝛ per ꝯñs cū diuersitate numerali:
stat vnitas nāe specifice extra itellectū. ¶ Item nono ꝛ
vltio arguit̄. Quecūqꝫ distinguunt̄ realr:ꝛ non ſm oēm
rationē iclusam in eis:habent aliquā vnitatē realr. Ista
ꝓpositio pz:qꝛ si a.ꝛ b.distinguunt̄ realr ꝛ nō ſm omneꝫ
rōnē iclusaꝫ in eis:ꝯueniūt in aliqua vna rōne:ꝛ si nō di/
stinguunt̄ realr:ꝯueniunt realr. Sꝫ idiuidua eiusdē spe
ciei distinguunt̄ realr:ꝛ nō ſm oēm rōnem iclusaꝫ in eis.
ġ ꝛc̄. Probat̄ minor pͥmo. Quia exēpli grā. Sor.extra i/
tellectū nō distinguit̄ a Platone iquantū hō:qꝛ si sic.er/
go ois hō distingueret̄ a Platone: Qꝛ ly iquantū.redupli
catiue tentū:ifert vle.ꝯñs est falsum.igit̄ ꝛ añs. Probat̄
scđo eadē mior. Nulla ratio est distinctiua alicuiꝰ ab ali/
quo:qđ non cadit sub ꝯdictorio illiꝰ(sicut albedo nō di/
stinguit albū:nisi ab eo qđ cadit sub non albo)ergo hūa/
nitas in sorte non distinguet Sortē ab aliquo:nisi cadat
sub ꝯdictorio hois.s.sub non hoie: sꝫ Plato nō cadit sub
non hoie:nec est veꝝ ꝙ sit non hō.ġ humanitas in sorte
non distinguet sortē a Pla.ergo Sortes ꝛ plato sunt idi/
stincti in hūanitate. ¶ Alie rationes possent adduci ad
hāc eandē ꝯclōnē ꝓbandā:quas(gratia breuitatis: ꝛ ne
multitudo rōnum fastidiū afferat)omittimꝰ. ¶ Secū/
da cōclusio pͥncipalis est ista. Unitas nāe est realis:non
tn̄ vt habꝫ esse extra itellectū in suis singularibꝰ:veruꝫ
etiā vt habꝫ eē in itellectu obiectiue. ¶ Hec ꝯclusio de/
claratur pͥmittēdo duas ꝓpōnes.pͥma est ꝙ aliqd habet
esse duobꝰ modis.vno mō extra itellectuꝫ oino. alio mō
in itellectu. In itellectu aūt duobꝰ modis.vno mō subie/
ctiue.alio mō obiectiue. Subiectiue:sicut actꝰ itelligen/
di:habitꝰ:spēs itelligibilis. Obiectiue adhuc duobꝰ mo/
dis.vno mō habitualr ꝛ pͥmo. Alio modo actualr ꝛ secū/
dario. Pͥo mō:sicut obiectuꝫ in spē que nō actualr mo/
uet itellectū:sed est in poᵃ ꝓxia ad mouenduꝫ.2ᵒ mō qñ
ipsa spēs actu mouet itellectū. Obiectū in spē dr̄ habere
esse actualr in itellectu obiectiue. Sed iste scđs modus
adhuc subdiuidit̄:qꝛ aliqd hꝫ esse obiectiuū actualr in
itellectu ante actū itelligēdi saltē ordie nāe. Aliqd habꝫ
esse post actū itelligēdi:accipiēs esse ꝑ ipm: aut per actū
ꝯparatiuū itellectꝰ. Primo mō nā vlis in actu idetermi
nate positiue hꝫ esse:qñqꝫ in itellectu ꝑ spēm repñsentātē
ipsam.2ᵒ mō.itentiones scđe sic hn̄t eē in itellectu:q̄ in/
tentiones scđe cāntur per actū collatiuū itellectꝰ: ꝛ tam
diu manēt in ipso itellecto:ꝙ̄diu manet actꝰ itelligendi.
¶ Scđa ꝓpō que facit ꝓ declaratione ꝯclusionis est:qꝛ
Aꝛ.distinguēs ens in aīa:ꝯtra ens extra aiam: non acci/
pit ens in aīa subiectiue:neqꝫ etiā in aīa obiectiue: siue
habitualr siue actualr ante actū itelligēdi.pͥma ps decla
rat̄. Nā.5.metaphysi.distinguit ens in ens in aīa.ꝛ ens
extra aiam.ens extra aiam imediate diuidit in.10.gene/
ra.ergo qđlibꝫ qđ est in genere ſm ipꝫ est ens ex̄ animā:
sꝫ spēs itelligibilis ꝛ habitꝰ silr actꝰ itelligēdi sunt vere
q̄litates existētes ꝑ se in pͥdicamento q̄litatis:ꝛ sunt entia
in aīa subiectiue.ergo entia in aīa subiectiue sunt entia
extra aiam ad modū loquēdi ipsiꝰ. Scđa pars ipsius ꝓ/
positionis ꝓbat̄:qꝛ genera ꝛ spēs ſm ipm:capiēdo ista ꝓ
itentiōibꝰ pͥmis sunt in aīa obiectiue:sed ista sunt ex̄ ani
mā:qꝛ sunt per se in genere.ergo entia in aīa obiectiue
sunt entia extra aiam. Ex quo seq̄tur ꝙ ens in aīa distin
ctū ꝯtra ens extra aiam est ꝑcise ens obiectiue in anima:
actualr post actū itelligēdi:vel accipiēs eē ꝑ aliquē actū
collatiuū itellectꝰ:de quo dcm̄ est in vltimo mēbro istiꝰ
distinctiōis. Ex hoc apparet ꝯclusio nr̄a:ꝙ siue capiatur
nā vt hꝫ eē obiectiuū in anima habitualr:siue vt actua/
liter ante actū itelligēdi:nā isto mō accepta est ens ex na
tura rei.ġ sibi corñdet aliqua vnitas ex natura rei. ꝯña
pz: qꝛ vnicuiqꝫ entitati corñdet sua ꝓpria vnitas: cum
vnitas sit passio entis. ¶ Tertia ꝯclusio:Qꝛ vnitas vni/
uersalis in actu ē vnitas rōnis. ¶ Pro cuiꝰ itelligētia ē
aduertēdū:ꝙ vle cuꝫ sit nomē concretū:vt dcm̄ est supe
rius pōt accipi:vl' pro ꝯceptu quē ꝑ se iportat hoc nomē
vle:vl' pro dnoiato a tali ꝯceptu:qđ ē fundamētū ipsius
cōceptus. Si capiatur vniuersale pro ꝑ se conceptu:tunc
vniuersale isto mō nihil aliud est ꝙ̄ relatio ratiōis.qua
itellectus comparat vnā itentionē pͥmaꝫ in itellectu ad
aliam intētionē primā per modū predicabilis:ꝛ subijci/
bilis.s.comparādo animal ad homineꝫ:ista comparatio
nō est nisi respectus rationis in aiali derelictus ab actu
collatiuo itellectus. Qui respectus rationis ex parte ani
malis appellatur genꝰ:ꝛ ex parte hominis respectus de/
relictus in eo appellatur spēs: quia ista nomina genus ꝛ
species sunt imposita ad significādos istos respectus: et
isti respectus sunt intētiones secunde fundate in inten/
tionibus primis:ꝛ in cōceptibus prime intentiōis: Hoc
est in ipsis quidicatibꝰ ꝛ rationibus formalibꝰ itellectis
ꝛ cōsideratis ab itellectu. Ex quo sequitur ꝙ vlitas que

est ꝑ se ꝯceptus vlis:et ens rõnis: ⁊ eius vnitas est mere intẽtionalis. Et fm h põt itelligi illud cõmune dcm: ꝙ vle depẽdet ab itellectu: ⁊ est de ꝯsideratione logice. Alio mõ põt accipi vle non ꝓ ꝑ se significato.sz ꝓ denominato a ꝯceptu vlitatis:qd denoiatũ ẽ fũdamẽtũ ipsi⁹ vlitatis:⁊ tũc tale denoiatũ põt capi:vel ꝓ fũdamẽto remoto vlitatis:vel ꝓ fũdamẽto ꝓxio:⁊ imediate denoiato ab vlitate. Si capiatur vle ꝑ mõ:sic nã ipsa actu exñs in singularib⁹:⁊ participata ab ipsis dr̃ vlis. dr̃ sic iquã: qꝛ nõ est de se hec:sz sibi nõ repugnat eẽ in multis: ⁊ vlteri⁹ cũ sit ĩdetermiata ꝑuatiue ⁊ negatiue: (q̃ idetermiatio facit ad ipsaz vlitatẽ) nã isto mõ dr̃ vlis: non qdẽ in actu:sz remote ⁊ in po⁹. Alio mõ capiendo vle: nã abstracta ab oĩb⁹ singularib⁹ indeterminata positiue:⁊ ꝯtie: dr̃ vlis in actu:qꝛ tota rõ vlis:⁊ ꝯpleta ꝯsistit in idetermiatione nãe respectu cuiuslibz singularis. Un̄ sic rõ singularis ꝯsistit in h ꝙ ipsa nã sit determiata ꝑ singularitatem:ita ratio vlis ꝯsistit in h ꝙ ipsa nã est idetermiata idetermiatiõe opposita determiationi q̃ hz fieri ꝑ singularitatẽ. Istã at ideterminationez positiuã nõ hz nã:nisi ab itellectu agente ꝓducẽte spẽm itelligibilẽ repñsentantem ipsaz abstracte. Uel ab itellectu possibili fz aliã opinionẽ:cui⁹ est abstrahere qditatẽ ⁊ nãz ab oĩ singularitate. Et fm h põt exponi illud Cõmen. in ꝑ de aia. ꝯmento 8. Qꝛ itellect⁹ agẽs est ille q facit vlitatẽ in reb⁹. Ex quo ꝯcludit̃: ꝙ vle fũdamẽtale (vel ꝓ fũdamẽto ꝓxio: vl̃ ꝓ fũdamẽto remoto) hz vnitatẽ ex nã rei. De vli ꝓ fundamẽto remoto pz ex dictis in ꝑ⁹ ꝗne ꝙ habeat talẽ vnitatem ex nã rei. De vli ꝓ fũdamẽto ꝓxio. h idẽ apparet ex dictis in scda ꝗne. Nã illud qd hz eẽ ex nã rei. hz vnitatẽ ꝓportiõalr sibi corridẽtẽ. Sz nã exñs obiectiue in itellectu:determiate ⁊ positiue hz eẽ ex nã rei:qꝛ sic hz eẽ ante actũ itelligẽdi vel ordie tpis: vel ordie nãe. g̃ talis nã hz eẽ ex nã rei. ⁊ ꝑ ꝯñs hz vnitatẽ sibi ꝓportiõaliter correspondentem.

Sed quantũ ad 3m arti^m circa ea q̃ dicta sunt insurgũt due difficultates. Pria difficultas est:qꝛ dcm fuit in ꝑ⁹ ꝗne ꝙ nã hz aliquã vnitatẽ realẽ mioꝛẽ vnitate nũerali: ⁊ distinctã ab illa. Cõtra h argr̃. Quicqd ẽ in vno numero ⁊ singulari est vnũ nũero ⁊ singulare. Sz ita est ꝙ nã specifica est in singulari qd est vnũ numero. g̃ ista nã erit vnũ nũero: sz qcqd ẽ vnuz nũero est plurib⁹ icõicabile. g̃ ista nã vt ẽ in singularib⁹: aut in quocũqz singulari erit incõicabilis. ¶ Ad h arg^m rñdet̃:qꝛ a simi dicerẽ. Quicqd est in vna spẽ est vnũ spẽ: sz ita ẽ ꝙ nã aialis ẽ in vna spẽ:puta in hoie. g̃ nõ poterit diuidi in plures spẽs:neqz pluribz spẽb⁹ cõicari: Et iõ rñdendũ est:ꝙ sic aliqd est aiatũ denoiatiue. ⁊ aliqd ꝑ se ꝑ. (denoiatiue:sic corp⁹ dicit̃ eẽ aiatũ. ꝑ se ꝑmo:sicut hõ:qꝛ ista est ꝑ se in ꝑmo mõ. hõ est aiat⁹: sic ẽt in ꝓdicatis accidẽtalib⁹ supficies ẽ alba denoiatiue. supficies alba ẽ alba. vel icludĩs albedinẽ ꝑ se ꝑmo:qꝛ subm icludit ꝓdicatum.) Ita dõm est in ꝓposito. ꝙ aliqd est ꝑ se ꝑmo vnuz nũero: aliqd ꝑ se nõ ꝑmo vnũ numero. aliqd vo pure denoiatiue:⁊ ꝑ accñs est vnũ nũero. Exẽplũ ꝑmi. dicim⁹ ꝙ ꝓpetas ididual. s. forteitas ẽ vna nũero ꝑ se ꝑ: qꝛ vnitas nũeral ẽ passio ꝑ se ꝑ isequẽs talẽ ꝓprietatẽ idiuidualẽ. ꝑ quã vnitatẽ singularitati seu ꝓprietati idiuiduali repugnat ꝑ se ꝑmo diuidi in plura:⁊ pluribz cõicari. Exẽpluz scdi. Soꝛ. ꝯstitut⁹ ex forteitate:⁊ ex nã est ꝑ se vnũ numero: sz non ꝑrio. est eni ꝑ se talis:qꝛ ꝑ partẽ: vel q̃si partem itrinsecã ⁊ essentialẽ. s. ꝑ ꝓprietatẽ idiuidualẽ q̃ est vltimate ꝯstitutiua ipsi⁹ Soꝛ. nõ tñ ꝑmo est talis:qꝛ solũ est vnũ nũero ꝑ vnitatẽ imediate ꝯsequẽtẽ suã ꝓpetatẽ idiuidualẽ. Exẽplũ tertij. nã specifica que est in forte dr̃ eẽ vna nũero denoiatiue: qm sic denoiat̃ singularis a ꝓprietate idiuiduali ꝯhẽte ipsam: ita denoiat̃ vna ab vnitate ꝯsequẽte talẽ proprietatẽ. Unde est verũ vlr: ꝙ qdcũqz potẽtiale ⁊ ꝯhibile iformat̃ ab aliquo ꝯhẽte: ꝯñter iformat̃ ab vnitate ipsi⁹ ꝯhẽtis:⁊ denoiat̃ ab ipsa. Ex h rñdet̃ ad formã argumẽti. cũ tu dicis. qcqd est in vno nũero: est vnũ numero. ꝯcedo. vel per se ꝑmo: vel ꝑ se nõ ꝑmo: vel denoiatiue:⁊ ꝯcedo ꝙ nã isto mõ ẽ vna numero denoiatiue. ¶ Et cũ tu dicis. Qd ẽ vnũ nũero ẽ icõicabile: ꝯcedo. si sit vnũ nũero ꝑ se: si ꝑ accñs ⁊ dnoiatiue. ego nego. Et ꝯcedo vlteri⁹: ꝙ illud qd est sic vnuz nũero põt eẽ vle: sz nõ vnuz numero aliis modis. s. ꝑ se: aut ꝑmo ⁊c̃. ¶ 2a difficultas cõis est. Ista nã hz vnitatez ꝓpriã ⁊ distinctã ab vnitate numerali. aut g̃ tota ista nã est in vno singulari: aut non. Si dicas ꝙ nõ. g̃ tale singulare ẽ imꝑfectũ in nã:⁊ non icludit rõnẽ formalẽ nãe specifice: fm oẽz sui ꝑfectionẽ: qd est absurdũ. Si at dicas ꝙ tota ista nã sit in singulari:⁊ totũ est illud cuius nihil est ex̃. ex 3o phys. g̃ nihil isti⁹ nãe erit extra tale singulare: ⁊ ita non erit in alio singulari. ¶ Ad h rñsum est alr: ꝯcedẽdo: ꝙ tota nã specifica ẽ in vno singulari. sz nõ ꝑcise: neqz adequate in illo: ita ꝙ dato: ꝙ tota sit i vno: est ẽt tota i alio. ¶ Et cũ tu dicis. Totũ ẽ illud cui⁹ nihil est ex̃. ista diffõ sic hz itelligi: cui⁹ nihil ẽ ex̃. i. cui nihil deficit reqsitũ ad eẽ toti⁹. ⁊ sic cõcedo ꝙ in forte. exẽpli grã. nihil deest qd sit reqsitũ ad esse hoĩs. non tñ dico: ꝙ totũ reqsitũ ad eẽ hoĩs sit ꝑcise in forte: ⁊ per hoc apparet determinatio istius questionis.

Quantum ad 4m arti^m. Restat soluere arg^a ꝑncipalia adducta ad oppositũ. ¶ Ad primã igit̃ arg^m rñdeo: negãdo ꝯñam. s. ꝙ sequat̃: ꝙ due aie itellectiue sint in forte. Et ad ꝓbationẽ rñdet̃ ꝑmittendo tria notãda. ꝑm ꝙ oĩs entitas qditatiua alicui⁹ gñis: siue se habeat vt totũ: siue vt pars: põt accipi vt nã: vl̃ vt h ⁊ singulare: vt nã: est ꝑor nãliter seipsa vt hec: ⁊ ipsa vt nã: non distiguĩt a seipsa vt hec: nisi per hecheitatẽ: que hecheitas cũ sit eadẽ realr ipsi nãe: ipsa ⁊ nã non sunt aliqua duo disticta realr: qꝛ tñ hecheitas distinguit̃ formaliter a nã:⁊ ẽ ꝑmo diuersa ab ipsa in nullo ꝯueniens cum ipsa qditatiue eo mõ quo dr̃ia eẽntialis est ꝑmo diuersa a gñe: distiguĩt ipsa hecheitas a nã formalr ex nã rei: ita ꝙ ipsa nã vt nã distiguĩt a seipsa vt hec: distictiõe predicta. ¶ 2o notãdũ ẽ ꝙ aliq̃ duo non dñr eẽ duo talia: nisi habeãt duas ꝯditiões: q̃ꝝ vna est ꝙ sit aliq̃ rõ cõis vtrisqꝫ. 2a est ꝙ illa rõ realr distiguat̃:⁊ numeret̃ in ipsis. Aia itellectiua vt nã: ⁊ aia itellectiua vt hec: non ꝯueniũt in aliq̃ vna rõne formali: qꝛ supi⁹ ⁊ iferi⁹ nõ dicunt̃ ꝓpe cõuenire: sz vnũ ipsoꝝ ẽ illd qd ꝯtinet alteꝝ: ⁊ in q̃ alterũ ꝯuenit. Itẽ cũ aia itellectiua vt nã: ⁊ aia vt hec. se hñt vt nã ⁊ hecheitas. ⁊ ista sint ꝑ diuersa non ꝯuenientia in aliq̃ vna rõne qditatiua: nõ hr̃ ꝑa ꝯditio q̃ est de ꝯueniẽtia in rõne formali. ⁊ ex ꝯñti non hr̃ 2a ꝙ rõ aliq̃ nũeret̃ ⁊ distiguat̃ in ipsis. nõ. n. rõ nãe distiguĩt i nãz ⁊ hecheitatẽ: neqz eꝫ: neqz hecheitas ꝯuenit cũ nã i rõne nãe: neqz eꝫ. g̃ hec nã ⁊ nã nõ dicunt̃ eẽ aliq̃ 2o diuersa realr. Ex q̃ seqt̃ ꝙ hec aia itellectiua ⁊ aia itellectiua nõ sunt due res: neqz duo disticta realr. ¶ Ultio notãdũ ẽ: ꝙ sic cõpositũ in cõi accipit̃ vt nã ꝯposita (loq̃ndo de ꝯposito subali) ita ptes eẽntiales ꝯponẽtes ꝯstituũt ipz ꝯpositũ accepte sub rõne nãe: ⁊ ita si aia intellectiua ꝯstituit hominẽ in cõi: ꝯstituit vt nã: ⁊ silr mã ꝑa vel corp⁹. Per oppositũ ꝯpositũ subale singulare cũ sit hoc: ꝯstituitur ex aia itellectiua vt est hec: ⁊ ex corpore: vt est hoc. Ex quo seqtur ꝓpositũ: ꝙ (cũ nã non distiguat̃ realr a seipsa: vt hec) hõ in cõi non distinguitur realr ab hoc homine. Et

ita nõ ſeqtur per ea que dicta ſunt: ꝙ aĩa itellectiua hoĩs in cõi diſtinguatur ab aĩa itellectiua hoĩs ſingularis: qꝛ iſta ſunt vnũ ⁊ idẽ ſm rẽ. ¶ Et ſi tu dicas: ſaltẽ hec aĩa itellectiua ꝑ te diſtinguit̃ ex nã rei ab aĩa itellectiua in cõi. ḡ ſaltẽ due erunt aĩe itellectiue ex nã rei. ¶ Rñdet̃ ꝙ ſi hec aĩa itellectiua diſtingueret̃ ab aĩa itellectiua in cõi ꝑ aliquã eẽntiã que eſſet in ipſa: ⁊ nõ eẽt in aĩa itellectiua in cõi: tunc ſeq̃ret̃ ꝙ eẽnt due. Sꝫ non eſt ſic in ꝓpoſito: qꝛ ſolũ iſta duo diſtiguunt̃ penes hecheitatẽ: que eſt vltim⁹ gradus: ⁊ vltĩa realitas eẽntie: ⁊ nõ eſt aliqua eẽntia: aut q̇ditas: imo ꝑmo diuerſa ab oĩ q̇ditate ⁊ eſſentia. ¶ Sꝫ ꝯ h̓ argũ. Singulare dicit aliqđ tertiũ diſtinctũ a partib⁹: ⁊ aliqđ ꝯſtitutũ ex hecheitate ⁊ nã quã cõtrahit. ḡ h̓ ſingulare qđ eſt hec aĩa itellectiua ꝑ aliquam eẽntiã diſtinctã a partib⁹ ꝯſtituẽtib⁹ diſtiguet̃ ab eſſentia aĩe itellectiue. ¶ Rñdet̃: ꝙ nõ qđcũq; ſingulare dicit aliqđ tertiũ diſtictũ a partib⁹ ꝯſtituẽtib⁹: niſi ſit vltimatũ h̓ aliqđ ⁊ ſingulare: ſꝫ vbi ſit alteri rõ eẽndi: nõ importat aliqđ 3ᵐ diſtinctũ a nã ⁊ hecheitate. ¶ Uel põt dici: ⁊ redit in idẽ: ꝙ q̇tiẽſcũq; nã ꝯ̄bitur ꝑ ſe per ꝓprias hecheitatẽ ꝑciſe ⁊ vltimate. ſit vnũ 3ᵐ aliq̃ mõ diſtictũ vel q̄ſi diſtinctũ a ꝑtib⁹: vel q̄ſi ꝑtib⁹ ꝯſtituẽtib⁹. Sꝫ nã aĩe itellectiue nõ ꝯ̄bit̃ per ꝓpriã hecheitatẽ iſto⁹: ſꝫ per hecheitatẽ toti⁹ ſingularis. ⁊ q̄ſi ꝑ accñs. ⁊ ita efficit̃ h̓ ꝑ hecheitatẽ toti⁹ vltimate. Nõ illđ qđ ſic ꝯ̄bit̃ ꝑ accñs nõ ꝯſtituit aliqđ vnũ 3ᵐ a ꝯſtituentib⁹. Ex q̃ ſeq̇t̃ ꝙ hec aĩa itellectiua nõ dicit aliqđ 3ᵐ diſtictũ ab anima: vt nã. ¶ Pro declaratiõe iſti⁹ rñſionis eſt aduertendũ: ꝙ eſſe ſeu eẽntia põt accipi trib⁹ modis. Uno° accipit̃ eẽ ꝓut ẽ illud ꝑ qđ aliqđ ꝑ̇ recedit a nõ eſſe. Per illđ aũt aliqđ primo recedit a nõ eẽ: ꝑ qđ eſt extra potẽtiã ſue cauſe: ⁊ itellectũ. ⁊ iſto° oẽ illđ hꝫ ꝓpriũ eſſe: ſeu eẽntiã: qđ eſt extra nihil: ⁊ extra itellectũ ⁊ potẽtiã ſue cauſe. Alio mõ capit̃ eẽ ꝓ eẽntia ⁊ q̇ditate: ⁊ iſto mõ illud hꝫ ꝓpriũ eſſe qđ eſt q̇ditas: vel aliqđ ꝑtinẽs ad q̇ditatẽ ꝯſtitutiue: vl̓ ꝑ̇dicatiue. Tertio mõ capit̃ eſſe ꝓut eẽ eſt act⁹ vltim⁹: cui non aduenit aliqs ali⁹ actus: dãs ſimplr̓ eẽ: ⁊ illud ſic hꝫ prio eẽ: qđ nõ eſt ordiabile ad aliđ: neq; ẽ alicui alteri rõ eẽndi. ⁊ iſto mõ tm̃ ꝯpoſitũ ſubale. ſ. ipm ſuppoſitũ dr̃ hr̃e ꝓpriã eſſentiã: ⁊ ꝓpriũ eẽ: qđ eẽ nulli aliq ꝯpetit a ſingulari. Capiẽdo eẽ ꝑmo mõ: cõcedim⁹ ꝙ qđcũq; ſingulare vt diſtinguit̃ ꝯ̄ nãꝫ: ⁊ ẽt ipſa hecheitas hꝫ ꝓpriũ eẽ ex natura rei diſtinctũ a nã. ⁊ ſic hec aĩa itellectiua ſm aliquaꝫ eẽntiã: iſto mõ diſtinguit̃ ab aĩa vt nã: ſꝫ diſtinctio iſta ꝑ tale eẽ nõ ꝯcludit aliq̃ eẽ plura: ſꝫ aliquã rõnẽ ſpecificã. ſicut gradus albedinis vt tria hꝫ ꝓpriũ eẽ iſto mõ diſtictũ ab albedie: ⁊ tm̃ gradus itẽſiõis: ⁊ ipſa albedo nõ plurificant̃ in rõne formali albedinis. Neq; dicunt̃ due albedines. ſic in ꝓpoſito de h̓ ſingulari qđ eſt hec aĩa intellectiua: vt hec: ⁊ aĩa itellectiua vt nã: ⁊ rõ ꝓpter quã iſta nõ dicunt̃ ſic plurificari: aſſignabit̃ in ſeq̄nti rñſiõe. Si capiat̃ ẽt ſcđo mõ. ſic ſingulare vt ſingulare eſt: aut ipſa hecheitas nõ hꝫ ꝓpriũ eẽ diſtictũ a nã: neq; aliquã eſſentiã: qꝛ q̇cq̇d dicit ſingulare vt ſingulare eſt (de ſingulari creato loq̄ndo) eſt ex ſe icõicabile: ſꝫ quiditas vt q̇ditas eſt cõicabilis: ⁊ ei vt ſic nõ repugnat plurib⁹ cõicari. ḡ ſingulare vt ſingulare nõ diſtinguit̃ a nã ꝑ aliquã eẽntiam vel eẽ qđ dicat̃ eẽ eẽntie q̇ditatiuũ. ⁊ ſꝫ h̓ dicit Porphyrius ꝙ ſpẽs dicit̃ totã q̇ditatẽ ſeu totã eẽntiaꝫ idiuiduoꝝ: qꝛ illud qđ addit ſingulare ſupra ſpẽm ⁊ nãm nõ ꝑtinet ad q̇ditatẽ: ſꝫ eſt ꝑ̇ diuerſuꝫ ab oĩ q̇ditate. Capiẽdo eẽ tertio mõ: ſic ſolũ ſinglare ꝯpletũ ꝑ ſe exñs: qđ nõ eſt alteri rõ eẽndi hꝫ ꝓpriũ eẽ: ⁊ cũ hec aĩa itellectiua nõ ſit ſingulare ꝯpletũ. iſto mõ non diſtiguit̃ ꝑ aliqđ eẽ ab aĩa itellectiua vt nã. ¶ Ex his ſeq̇t̃ vnũ correlariũ: ꝙ lꝫ illa q̃ dicunt̃ diſtincta eẽ ꝑmo mõ non dicant̃ plurificari ſm rationẽ ſpecificã. illa tñ que hñt diſticta eẽ ſcđo mõ. aut 3°ᵒ pñt plurificari. ⁊ h̓ ſi illa que hñt diſticta eẽ ſcđo mõ habent diſtinctã exñtiã: vel ſalteꝫ ſibi non repugnet: qđ dico ꝓpter hoiem ⁊ aſinũ in po° obiectiua. que (qꝛ habent diſtinctas eẽntias iſto mõ: cũ non repugnet eis hr̃e diſtinctas exñtias) pñt dici ⁊ dicunt̃ plura aĩalia: ⁊ plura indiuidua aĩalis. Loq̄ndo aũt de his q̃ hñt diſtincta eẽ tertio mõ: illa dicunt̃ plurificari in rõne indiuiduali: ⁊ in rõne ſpecifica ꝯtracta ad eẽ idiuiduale. ¶ Põt alr̓ rñderi ad argumẽtũ breui⁹ (ꝑ qđ ꝓbat̃. ꝙ hec aĩa itellectiua. ⁊ aĩa itellectiua vt nã ſint due aĩe itellectiue formalr̓ diſticte: ⁊ ex nã rei) ꝓ̄ſuppõnẽdo ꝙ (cũ pluralitas ſit fũdamẽtuꝫ diuerſitatis: qꝛ diuerſitas eſt relatio diſquiparãtie: q̃ hꝫ fundari ſuꝑ multa inq̄ãtũ multa ſunt) ad h̓ ꝙ pluralitas ſit fũdamẽtũ diuerſitatis aliquoꝝ in aliq̃ vna rõne: opꝫ ꝙ pluralitas iſta accipiat̃ ⁊ ꝯſtituat̃ ex vnitatib⁹ ꝯſilib⁹ ⁊ ꝯformib⁹: qꝛ ſi vnitates difformiter accipiant̃: diuerſitas iter iſta nõ ifert pluralitatẽ in illa rõne in q̃ notatur eẽ diuerſitas. vñ nõ dr̃ ꝯueniẽter ꝙ hõ ⁊ aĩal dicãtur eẽ plura genera: aut plures ſpẽs ſpãliſſime ex eo ꝙ iſta multitudo q̃ eſt hoĩs ⁊ aĩalis nõ accipit̃ in vnitatib⁹ ꝯſilib⁹: ad h̓ enĩ vt ſint plura genera oꝫ vtrobiq; accipe vnitatẽ genericã: ⁊ pluralitatẽ ꝯſtitutã ex talib⁹ vnitatib⁹. h̓ qđ apꝑꝫ in itentiõib⁹ logicis: apparet ẽt in itentiõib⁹ realibus: qꝛ hõ ⁊ aĩal nõ dicunt̃ plura aĩalia: neq; plures homines: nõ obſtãte diuerſitate aliq̃ ex nã rei iter hoiem ⁊ aĩal. ex eo ꝙ iſta diuerſitas nõ fundat̃ ſuꝑ multitudineꝫ ꝯſtitutã ex vnitatib⁹ ꝯſilib⁹. Ex q̃ ſeq̇t̃ ꝙ cuꝫ qđcũq; ſingulare diſtinctũ ꝯ̄ nãm nõ diſtinguat̃ a nã penes ꝯſimileꝫ vnitatẽ: ſm quaꝫ nã ecõuerſo diſtinguit̃ a ſingulari: ex iſtis vnitatib⁹ non põt iferri pluralitas et multitudo in nã: ⁊ ita hec aĩa itellectiua: ⁊ aĩa itellectiua vt nã: non pñt dici due aĩe itellectiue: ẽt ꝙ hec aĩa itellectiua diſtiguat̃ ꝑ aliqđ eẽ ex nã rei ab aĩa itellectiua vt nã: eo mõ quo dciñ ẽ ſuꝑi⁹. ¶ Sꝫ tñ Cõcurrẽs meus nitit̃ ꝓbare ꝙ aĩa itellectiua vt nã: ⁊ vlr̓ qđlibꝫ ſuꝑi⁹ reſpcũ iferioris diſtiguit̃ realr̓: ⁊ ſm rẽ ꝑ ꝑ̇nᵐ ſuptũ a Sco. qꝛ illa diſtinguãtur realr̓: q̃ꝝ vnũ põt eẽ ſine reliq̃. ¶ Rñdet̃ ꝙ illa ꝓpõ ſic itelligit̃ a Docto. ꝙ illa diſtinguunt̃ realr̓: q̃rum vnũ põt exiſtere ꝑ ſe: ⁊ ꝓp̄a exiſtẽtia ſine reliq̃: vel ſalteꝫ ſibi nõ repugnat. Sꝫ vle ſeu nã cõis nõ põt exiſtere propria exñtia ſine ſingulari: qđ deſinet eẽ: lꝫ exiſtat in alio ſingulari ad exñtiã ei⁹. Ex quo ſeq̇t̃ ꝙ illa non diſtiguit̃ realr̓ a ſingulari corrupto: ⁊ rõ. qm̃ diſtinctio realis attẽdit̃ penes eẽ ⁊ eẽ: exñtie vel ſubſiſtẽtie. nã aũt circũſcripto ſingulari: nõ eſt res exñtie. ḡ non põt fundari diſtinctio realis iter nãm cõem: ⁊ ſingularẽ. Hec q̃ dicta ſunt ad ꝑ̇ᵐ argᵐ ſunt dicta ſm opi. Scotiſtaꝝ q dicũt nãꝫ habere aliquã vnitatẽ poſitiuã in oĩb⁹. quã opi. ſeq̄ndo rñſum eſt ad ꝑ̇ᵐ argᵐ ꝑ ea q̃ diximꝰ: q̃ via maiorem hꝫ difficultatẽ: q̃; reliq̄ue due opi. q̄s ſeq̄ndo facilis ẽ rñ°. ¶ Ad 2ᵐ argᵐ rñdet̃: ꝑmittẽdo: ꝙ corruptibile ⁊ icorruptibile pñt accipi duob⁹ modis. quẽadmodũ alĩs diximꝰ. et ẽ de mẽte Doctoris ſubtilis. in 3° ſniaꝝ. di. 22. Uno mõ capitur corruptibile: vt eſt tale po° remota. alio°: vt eſt corruptibile: po° ꝓpinq̃. ꝑ̇° mõ illud dr̃ corruptibile: qđ hꝫ in ſe: vñ poſſit dici corruptibile: nõ tñ põt attigere actũ corruptiõis: qꝛ non hꝫ aliq̄s ꝯditiones reqſitas ad actũ corruptionis. Sicut calefactiuũ potẽtia remota qđ hꝫ in ſe calorẽ: vnde poſſit dici calefactiuũ: ⁊ non habꝫ paſſum approximatũ: ⁊ alia que reqrunt̃ ad actuꝫ calefaciendi. Tale tamẽ corruptibile potentia remota non põt exire in actũ: niſi fiat in potẽtia ꝓpinq̃: ſic nec calefactiuũ potentia remota (qđ hꝫ in ſe calorẽ: ⁊ non paſſum approxi-

matũ: ⁊ alia q̃ reqrunt̃ ad actũ calefaciendi) nõ põt exi-
re in actũ calefaciẽdi: nisi fiat in po° ꝓpinq̃. Corruptibi
le vo potẽtia ꝓpinq̃ nõ solũ hꝫ in se: vñ possit corrũpi: ve
rũetiã imediate põt attingere terminũ corruptiõis ꝺdu
cto q̃cũqꝫ alio. Applicãdo ad ꝓpositũ: qꝺ gd est: ⁊ gditas
sube mãlis est corruptibil' p̃ mõ. s. po° remota: nõ tñ po°
ꝓpinq̃. Ita ꝙ ista est ꝑ se scꝺo mõ. Quiditas ignis ẽ cor-
ruptibilis tali corruptibilitate: sic ista est ꝑ se z^m. color ẽ
visibil. ꝙ aũt h̃ sit verꝫ declarat̃. qꝛ certũ est ꝙ mã p̃° iclu
dit̃ ꝑ se in gditate spẽi mãlis ẽt ꝭm scm̃ Tho. Sꝫ mã ẽ ex
q̃ res põt eẽ ⁊ non eẽ. ex. 7. metaph̃y. g̃ vt sic. talis gditas
est corruptibilis po° remota. Sꝫ loq̃ndo de corruptibili
z° mõ. i. po° ꝓpinq̃ (cũ nihil sit corruptibile: isto mõ nisi
id qꝺ hꝫ mãm ꝯctã ad actualẽ exñtiã) solũmõ singulare
exñs ẽ ꝑ se corruptibile po° ꝓpinq̃. Et ꝑ h̃ rñdet̃ ad ar^m.
cũ tu dicis. Corruptibile ⁊ icorruptibile dñt plusq̃ gñe:
ꝯcedo: capiẽdo vniformiter corruptibile ⁊ icõrruptibile
. s. in po° ꝓpinq̃ actualr̃ ⁊ positiue: ꝙ si difformiter capiã-
tur: negat̃. Vñ illꝺ qꝺ est icorruptibile po° ꝓpinq̃ nega-
tiue: põt eẽ corruptibile po° remota. h̃ ãpli° declarabit̃ i-
feri°. ¶ Sꝫ ꝯ ea q̃ dcã sunt istat̃. Tu dicis. ꝙ ipa gditas
est icorruptibilis saltẽ po° remota. ꝯtra: qꝛ scia ẽ de eter-
nis ⁊ neccarijs: ⁊ icorruptibilib°. g̃ (cũ tales gditates sint
corruptibiles ꝭm te: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ eterne: neqꝫ nec̃ie) cogni-
tio quã hꝫ itellect° de istis gditatib° non erit sciẽtifica.
¶ Ad h̃ rñdet̃: queadmodũ als dcm̃ est: ꝙ eternũ capit̃
duob° modis. Vno° capit̃ eternũ positiue. Alio mõ nega
tiue. Eternũ positiue est illꝺ qꝺ hꝫ durationẽ ifinitã ⁊ co
existentiã de se ad oẽs dĩas tpis. Eternũ negatiue ẽ illꝺ
qꝺ abstrahit ab oĩ dĩa tpis: ⁊ qꝺ nõ hꝫ pn^m durationis: ne-
qꝫ finẽ. Cõsilr̃ nec̃iuꝫ põt accipi duob° modis. Vno° po-
sitiue. alio° negatiue. Prio mõ illud ẽ nec̃iuꝫ qꝺ de se hꝫ
exñtiã idefectibilẽ. Nec̃ium negatiue ẽ illud qꝺ ipoĩe ẽ
aliter se hr̃e. Vñ lꝫ p̃^m iferat z^m: non tñ eꝯ. Aliqd. n. p̃t sic
se hr̃e: ꝙ ipoĩe ẽ ipm alr̃ se hr̃e: ⁊ tñ non hꝫ exñtiaꝫ idefe
ctibileꝫ: qꝛ de se abstrahit ab oĩ exñtia: ⁊ ab oĩ dĩa tpis.
Cõsilr̃ dicẽdũ est de eterno: ꝙ eternũ positiue acceptum
ifert eternũ negatiue: ⁊ non eꝯ. Stat. n. ꝙ aliqd nõ hẽat
pn^m durationis: ⁊ tñ nõ coexistat de se oĩ dĩe tpis: sic gdi-
tates ꝭm Ar. nõ hñt pn^m durationis: ⁊ tñ de se non coexi-
stũt alicui dĩe tpis: qꝛ abstrahũt ꝺ se ab oĩ tali existẽtia.
Applicãdo ad ꝓpositũ. Scia ẽ de icorruptibilib° poten-
tia ꝓpinq̃ negatiue: ⁊ de eternis negatiue. ⁊ silr̃ de neces
sarijs. ¶ Et tũc rñdet̃ ad obiectionẽ motã supi° q̃ ẽ. Cor
ruptibile ⁊ icorruptibile. Eternũ ⁊ tpale: Nec̃iuꝫ ⁊ ꝯtin-
gens. Ista sunt opposita: ⁊ dñt plusq̃ gñe. g̃ si nã ⁊ gdi-
tas ẽ icorruptibilis. nec̃ia ⁊ eterna: nõ vr̃ ꝙ possit eẽ eius
dẽ rõnis cũ corruptibilib°: tpalib°: ⁊ ꝯtingẽtib°: neqꝫ sta
bit cũ istis. Rñdet̃ ꝙ capiẽdo ista vniformiter: ipsa dif-
ferũt plus q̃ gñe. Nã icorruptibile po° ꝓpinq̃ negatiue:
qꝺ negat aptitudinẽ ꝓpinquã ad corrũpi dr̃ de ipsa gdi-
tate: ⁊ tñ ista gditas ẽ eiusdẽ rõnis cũ corruptibili po° ꝓ-
pinq̃ positiue. ¶ Pro quo ẽ notãdũ: ꝙ icorruptibile po°
ꝓpinq̃ põt accipi vel positiue ⁊ actualr̃: vl̃ negatiue ⁊ q̃-
dãmõ potẽtialr̃. Incorruptibile po° ꝓpinq̃ actualr̃ ⁊ po-
sitiue ẽ illꝺ qꝺ p̃uat potẽtiã ad corrũpi: ⁊ actũ corruptio-
nis. ⁊ vlteri° ponit aliqd ꝑ qꝺ sibi repugnat talis po° ad
corrũpi: ⁊ act° corruptiõis. Scꝺo mõ icorruptibile p̃uat
tñ actũ ⁊ nõ potẽtiã ad corrũpi: nisi loq̃ndo de po° ꝓpin
qua. ⁊ tale incorruptibile po° ꝓpinq̃ dr̃ eẽ tale negatiue.
h̃ est non hñs potẽtiã ꝓpinquã ad corrũpi. Cũ q̃ tñ stat:
ꝙ hẽat potẽtiã remotã: qꝛ nihil in se icludit ꝑ qꝺ sibi re-
pugnet po°: aut act° corruptiõis. ⁊ ita negat actũ ⁊ poten-
tiã ꝓpinquã ⁊ ponit potẽtiã remotã: vt declaratũ ẽ supe
rius. Incorruptibile p̃mo mõ ꝭm potẽtiã ꝓpiquã omni-
no opponitur corruptibili ꝭm potentiã ꝓpinquaꝫ. ⁊ isto
mõ ꝯcedo ꝙ corruptibile ⁊ icorruptibile dñt plus q̃ ge
nere ⁊ spẽ: sꝫ icorruptibile ꝭm potẽtiã ꝓpinquã z^o: nõ op
ponit̃ corruptibili po° ꝓpinq̃: sꝫ stat cũ ipso: ⁊ loq̃ndo de
tali icorruptibili. Corruptibile ⁊ icorruptibile nõ distin-
guũtur ꝭm spẽm: neqꝫ sunt alteri° gñis. Ex quo appꝫ rñ-
sio ad arg^m. ¶ Ad vltimũ arg^m rñdet̃ negãdo istã ꝓposi
tionẽ: ꝙ illꝺ qꝺ est idifferẽs ad plura: q̃tũ est ex se possit
realr̃ trãsmutari ab vno in reliquũ. dr̃ tñ ꝙ ista ꝓpõ est
vera aliqb° ꝯditionib° reseruatis: q̃ꝝ p̃° est ꝙ illꝺ qꝺ est
ens mutabile sit singulare: ex eo ꝙ (cũ mot° ⁊ opatio di-
cat̃ eẽ singularis) hꝫ fieri circa singulare tãq̃ circa sub-
iectũ: qꝛ singulare nõ recipit̃ nisi in subto singulari: ⁊ h̃ ẽ
qꝺ egregie igt ph̃s p̃ metaph̃. Act° ⁊ opatiões sunt circa
singularia. Scꝺa ꝯditio ẽ ꝙ illa ꝭm q̃ fit trãsmutatio non
sint ꝯpossibilia. lac. n. est idetermiatũ ad albedinẽ ⁊ dul-
cedinẽ: ⁊ tñ non realr̃ trãsmutat̃ ab vno in reliquuꝫ: ⁊ h̃
qꝛ sil' ãbo sũt ꝯpossibilia. Tertia ꝯditio est: ꝙ illꝺ qꝺ est
idifferẽs ⁊ trãsmutabile nõ nec̃io determinat sibi aliqꝺ
vnũ illoꝝ: nam dato ꝙ sibi aliqꝺ illoꝝ nec̃io determiet:
nõ trãsmutabit̃ ab vno in reliquũ. Vltia ꝯditio est: ꝙ ex
ipso idifferẽti: ⁊ illo ad qꝺ ẽ idĩms nõ fiat aliqꝺ vnũ idẽti
ce ⁊ realr̃. Ex quo seq̃t̃: ꝙ (cuꝫ nã idifferẽs ad singularia
nõ sit qꝺdã singulare exñs) nec̃io tñ ẽ exñs in aliq̃ singu
lari: lꝫ de se: ⁊ ex sua rõne formali nõ icludat talẽ exñtiã:
⁊ vlteri° (cuꝫ ipsa singularia sint ꝯpossibilia in tali nã. ⁊
vltio cũ ex nã ⁊ singulari fiat aliqꝺ vnũ idẽtice ⁊ realr̃.)
non seq̃t̃ ipsam. s. nãm posse realr̃ transmutari ab vno in
reliquũ. Ex q̃ appꝫ arg^m nõ ꝯcludere: ⁊ ẽt appꝫ gd sit dꝺꝫ
in ista mã de vnitate nãe ꝭm p̃n° Doct. subti. Sit igr̃ finis
isti° q̃õnis cũ dei bñdictione. Qõ. IX.

Onsequenter q̃rit̃. Vtꝝ vl̃e sit aliqd reale exñs
extra aiam: Et argr̃ ꝙ non. ꝓꝑetas ⁊ pas-
sio vl̃is est eẽ semꝑ ⁊ vbiqꝫ: sꝫ nihil est ex̃
aiam qꝺ hẽat eẽ semꝑ ⁊ vbiqꝫ. g̃ nihil est
ex̃ aiam qꝺ sit vl̃e. ꝯñia nota: ⁊ maior sil' cũ
miori est euidẽs. ¶ z° p̃ncipalr̃ ad idẽ ar
guit̃. Oẽ qꝺ est ex̃ aiam in istis iferiorib° ẽ corruptibile:
sꝫ vl̃e nõ ẽ corruptibile (cũ de ipso habeat̃ scia: scia est de
icorruptibilib°.) g̃ vl̃e nõ est extra aiam.

Ad oppositũ tñ ar̃. vl̃e est aptũ natũ dici ꝺ mul
tis. g̃ vl̃e ẽ aliqd in re. aũs ẽ mani
festũ ex p̃ posterioꝝ. ꝯñia pbat̃: qꝛ ista aptitudo ad dici ꝺ
multis: aut repugnat rei: aut nõ. Si dicas ꝙ nõ: habeo ꝓ-
positũ: ꝙ est aliqd in re sic aptũ natuꝫ dici de multis. Si
dicas ꝙ sic. g̃ itellect° nũq̃ poterit attribuere istã aptitu
dinẽ alicui nãe: nisi faciat ꝯceptũ in se falsũꝫ. h̃ ẽ nisi ꝯci
piat ipsam rẽ sub ꝯditiõe sibi repugnãte: sꝫ h̃ est falsum:
Qm̃ ꝯcept° nãe sic vl̃is nõ est ꝯceptus in se falsus. g̃ ista
aptitudo nõ repugnat rei q̃ ẽ nã. ¶ z° argr̃. Obiectũ nã-
liter p̃cedit actũ: sic cã suũ effectũ: sꝫ obm̃ itellect° ẽ ipm
vl̃e. ex 3° de aĩa. ⁊ ex z° vbi hr̃: ꝙ singulare est duꝫ sentit̃:
vl̃e dũ itelligit̃. g̃ relinq̃t̃ ꝙ vl̃e p̃cedit actũ itelligendi:
Sꝫ qꝺ p̃cedit actũ itelligẽdi est aliqd in reb°. g̃ vl̃e ẽ ens
reale. ¶ Ad idẽ ar̃. Subm̃ scie p̃cedit ipsaꝫ sciam ⁊ actũ
ei°: sꝫ subm̃ ẽ aliqd vl̃e: loq̃ndo de subto p̃. g̃ vl̃e precedit
actũ itelligẽdi. ¶ Et ꝯfirmat̃ h̃ de mẽte Auic. p̃ meta^ce.
ca° 5. Ens ⁊ res p̃° ipressiõe ipimunt̃ in aĩa: nec p̃nt mani
festari ex alijs notiorib° ⁊ certiorib° se. Ex h̃ argr̃ sic. qꝺ
p̃° occurrit itellectui tãq̃ obiectuꝫ p̃^m cognoscibile p̃cedit
oẽm actũ itellect°. sed ens in sua maxia cõitate ⁊ res sic
p̃° occurrũt itellectui. g̃ ens ⁊ res in sua maxima cõitate
p̃cedũt actũ itellect°. ¶ Et scꝺo ꝯfirmat̃ ex snia sci Th.
q vult: ꝙ p̃mum cognoscibile ab itellectu est magis vl̃e.

ergo primū cognoscibile via originis: ꝛ in cognitiōe cōfusa est ens ꝛ res: ꝛ ista sunt cōissima.

In ista qōne pmo pmittēda sunt aliq̄ que dicta sunt in pcedēti qōne. ¶ Scdo ponende ɔclōnes. ¶ Tertio rōnes soluēde q̄ facte sunt in principio questionis.

De primo premittēduz est: q duplex est intētio. Una est itētio pma: alia est itētio scda Intētio pma ē ɔcept⁹ imediate abstrabibilis a re: vt hꝫ Sco. in pmo sniaꝝ. di. 23. q. i. Unde res cognita dr̄ eē itētio pma: ꝛ nō quocūqꝫ mō: sꝫ vt cognita. Lapis. n. nō est intētio pria: sꝫ lapis vt cognit⁹. Intentio scda nō est nisi respect⁹ rōnis: q derelingtur in obiecto ɔsiderato ab itellectu: q respect⁹ causat̄ p actū itellect⁹: nō quēcūqꝫ: sed p actū cōparatiuū: quo itellect⁹ compat aliq̄ plura sub habitudine supioris ꝛ iferioris. magis cōis ꝛ min⁹ cōis. predicabilis aut subycibilis: ꝛ iste respect⁹ rōnis est ipsa cōparatio passiua: ſm q vnū obiectū itellectū compat̄ ad aliud obiectū itellectū: q̄ ɔpatio sortit̄ diuersas denoiatiōes. puta vlis aut pticularis: spēi aut gnis: ꝛ sic de alijs itentiōib⁹ scdis: de qb⁹ ɔsiderat logicus. ¶ Scdo pmittendū est illud qd dcm̄ est de vli in pcedēti qōne q vle vel pōt capi logice. ꝛ vle sic sumptuz nō est nisi ipsa scda intētio vlitatis: q̄ est relatio rōnis. vel pōt capi vle methac. pro re substrata ꝛ denoīata ab itētiōe vlitatis: ꝛ hoc dupl'r: vno mō p fundamēto remoto ipsi⁹ vlitatis: qd nihil aliud est: nisi ipsa nā actu exn̄s in singularib⁹. vl' scdo mō p fundamēto ppinquo: qd imediate natū est denominari ab ipsa vlitate: ꝛ ē ipsamet nā abstracta ab oi singulari p actū abstractiuū itellect⁹ agētis aut possibilis. (vt dictū est) indetermiata positiue aut ɔ̄tie. ¶ Ultio notādū est: q aliqd pōt eē in aia vel subiectiue vel obiectiue: obiectiue duob⁹ modis: vno mō hitualr. alio modo actualr. Et actualr adhuc duob⁹ modis. vno mō ante actū itelligēdi saltē ordine nāe. alio mō post actū intelligendi vt depēdens ab ipso in fieri ꝛ in ɔseruari.

Quibus pmissis de scdo pncipali ponunt̄. 6. ɔ̄nes. pma ɔclo: q vle logice sumptū est tm̄ in itellectu vltimo mō obiectiue: ꝛ nullo mō est extra itellectū. ¶ Ista ɔclusio pꝫ: nullus respect⁹ rōnis q est puruz ens rōnis est extra itellectū: cū tale oino depēdeat quēadmodū dictū est ab actu itelligēdi in fieri ꝛ in ɔseruari: imo ēt ab actu collatiuo itellect⁹. Sed vle logice sumptū est purū ens rōnis: ꝛ est itētio scda. g̊ nullo mō est ex̄ itellectū ꝛc. ¶ Secūda ɔclusio. vle sumptū methac. pro fundamēto remoto vlitatis est aliqd extra itellectum ꝛ ens reale. Ista cōclusio pꝫ ex dictis in precedenti qōne. ¶ Tertia ɔclusio: vle sumptū metacc tertio mō p fundamēto pximo vlitatis ē aliqd ex nā rei. Ad hoc faciūt rōnes adducte in pcedēti qōne: ꝛ rōnes ēt adducte in opponēdo ad istā qōnē. ¶ Quarta ɔclusio ē ista: vle sūptū logice de necessitate ē i itellectu actualiter ꝛ obiectiue. Ista pꝫ ex dictis. ¶ Quita ɔclusio est ista. vle sūptū metaphcc p fūdamēto remoto nō est de necessitate in itellectu actualiter: imo neqꝫ ēt hitualr: qꝛ ipsa nā circūscripto oi actu itellect⁹ ꝛ oi repn̄tatiuo: est actu exn̄s in suis singularib⁹: ꝛ hꝫ aliquā vnitatē vel positiuā vel puatiuā extra itellectū oio: sꝫ talis nā est fūdamētū remotū vlitatis: g̊ vle sūptū metacc isto mō est aliqd in reb⁹. ¶ Ultima ɔclo: vle sumptū p nā vt est fūdamētū pximū vlitatis de necītate est in itellectu obiectiue hitualr: sꝫ nō actualiter. Pria ps pꝫ: qꝛ nihil pōt eē abstractū ab oib⁹ singularib⁹ qd sit obm̄ in potētia pxima motiuū itellectus nisi p aliqd repn̄tatiuū exn̄s in itellectu: sed qdlibꝫ tale hꝫ eē obiectiuū in itellectu hitualr de necītate: g̊ ɔ̄ vera. Secūda ps pꝫ: qꝛ nō est necīū nāꝫ in tali esse obiectiuo abstractā actualr mouere ipꝫ itellectū ad ɔsiderationē sui: sꝫ pōt hr̄e tale eē obiectiuū abstractū habituale circūscripto oi actu itelligendi. vt arguat̄ in forā. Sic se hꝫ spēs itelligibilis ad itellectū: sic se hꝫ obiectum representatuz p spēꝫ: sꝫ spēs intelligibilis in intellectu pōt manere: cessante oi actu itelligēdi: dicēte phō. 3°. de aia. ɔmēdādo antiquos textu ɔmēti. 6. q aia est locus spēꝝ nō tota: sꝫ itellect⁹: ꝛ appellat̄ itellect⁹ loc⁹ spēꝝ: qꝛ loc⁹ hꝫ virtutē ɔseruatiuā locati: ꝛ qꝛ itellectus ɔseruat spēs intelligibiles ēt cessante actu itelligēdi: ideo itellect⁹ est locus spēꝝ itelligibiliū: qꝛ igit̄ sic est: seqtur q nā nō de necessitate in eē obiectiuo qd hꝫ in itellectu: actualiter mouet ipm̄. Ex qb⁹ appꝫ determiatio qōnis.

Sed restat nūc tertiuz pncipale. vꝫ. soluere argumēta adducta an̄ oppositū. Ad quorū pmū dr̄. q nā vlis sꝫ qd est fundamētū pxi⁹ ꝛ imediatū vniuersalitatis respicit ipsa singularia vt abstrahunt ab oi actuali existētia: ab oi loco: ꝛ ab oi situ: qꝛ sicut tota coordinatio pn̄ti abstrahit ab oi exn̄tia: ita (cū ipsiꝫ singulare sit per se in pn̄to.) abstrahit ab oi exn̄a ꝛ ab oi loco. Uniuersale g̊ metaphysicū p ipsa nā determinata positiue ꝛ ɔ̄rie abstrahit ab oi esse vbiqꝫ sicut abstrahit a loco: ꝛ ab exn̄tia: imo pōt ēt dici q ipsa nā sic abstracta ab oi singulari est idifferens ad quodlꝫ tale. Sed nūq̄ aliqd sic est idifferens ad qdlibet singulare: nisi sit abstractuz a quolibet singulari: ꝛ ita nā ista vniuersalis abstrahit ab esse vbiqꝫ: qd ɔpetit singularibus existentibus inquantum existentia sunt: que abstrahunt ab oi predicamento. Et cuꝫ dicis q ppriū vniuersalis est esse vbiqꝫ. Dico q hoc nō est pprium sibi ɔpetens per se: sed soluꝫ per accidens rōne singularium: ꝛ non rōne singularium inquantum singularia sunt: verum inquantum sunt existentia: ꝛ habent respectuꝫ ad vbi: ꝛ ad locū. que oia sunt extra rōnem singularis: vt singulare est. Hoc idem dicimus de vniuersali logice sumpto. tale vniuersale non hꝫ habitudinem ad singularia: nisi eo modo quo dictū est: ꝛ hoc vt vniuersalitas est intentio secūda imediate applicabilis intentioni prime ꝛ nature. ¶ Ad secūdum argumentuꝫ responsum est in precedenti qōne: ꝛ concedo q aliquod vniuersale metaphysicū: qd. s. est compositū ex materia ꝛ forma est corruptibile potētia remota: ꝛ est incorruptibile potentia propinqua: ꝛ ista nō cōtradicūt vt dictū est in pcedenti qōne. Scientia aūt est de his q̄ sunt icorruptibilia potētia ppinquat. Sꝫ cū hoc stat: q sit de corruptibilibus potētia remota: ꝛ p hec sit dictum sufficienter ad istam qōnem.

¶ Ex pdictis itaqꝫ syllogizare opꝫ. ꝛ infra.

¶ Dico materiā substātiā que nō est hoc aliqd ens actu ꝛc. Textu cōmēti. III. Qō. I.

Queritur Utꝝ mā possit separari a forma. Et q non possit separari a forma adducuntur tres rationes satis efficaces. Et arguitur presupponendo primo. q si mā debeat separari a forma: oꝫ q pducatur in esse a deo. ¶ Presupponit̄ etiā scdo q mā est ens in pura potentia: ꝛ quicquid est extra essentiaꝫ māe est in actu: istud pꝫ. quoniā quicquid est extra puram potentiaꝫ de necessitate est in actu: ergo quodcūqꝫ est extra essentiam materie cum sit extra puram potentiā: de necessitate est in actu. ¶ Tertio presupponitur: qd illud qd additur predicatis quiditatiuis inclusis in materia: est extra essentiaꝫ māe. sicut illud quod additur predicatis quiditatiuis inclusis in

hoie: est extra essentiã hois. ¶ Istis stantib⁹ arguit̃ sic. Esto q̃ deus pducat mãz in eẽ: q̃ro qd pducitur in illa creatiõe: aut aliqd de nouo. aut nihil. nõ est dicẽdũ q̃ nihil. q2 oĩs pductio realis ⁊ noua est ad aliqd eẽ. g̃ opz q̃ ista pductio terminet̃ ad aliqd eẽ nouũ. Sz certũ est q̃ tale eẽ qd de nouo pducit̃ est ex̃ eẽntiaz mãe. Sz qd est extra eẽntiã mãe est ens in actu. p zᵐ ↄ̃suppositũ. g̃ illud esse est aliqs actus: ⁊ in isto esse pducit̃ mã: g̃ relinqt̃ q̃ mã nõ põt pduci sine actu. ¶ Pꝫ. arguit̃ sic. Illud eẽ qd pducit̃: aut ẽ aliqd additũ p̃dicatis q̃ditatiuis mãe: aut nõ. Nõ ẽ dãz zᵐ. q2 illd eẽ qd pducit̃ nõ ↄpetit mãe semper ⁊ de necessitate. p̃dicata aũt q̃ditatiua ↄpetũt necẽio mãe: g̃ illud eẽ qd pducit̃ est aliqd supadditũ p̃dicatis q̃ditatiuis: sed qd est extra p̃dicata q̃ditatiua mãe ẽ ens in actu. g̃ illud eẽ est aliqs act⁹ in quo pducit̃ mã. ¶ Et ↄfirmat̃. illud qd iest alicui: ⁊ nõ semp ⁊ necẽio inest: ẽ aliquid p̃ter illud qd inest ei semp ⁊ necẽio: sz ita ẽ q̃ illud esse qd pducit̃ nõ inest mãe necẽio ⁊ sp: ⁊ p̃dicata q̃ditatiua insunt necessario ⁊ semper. g̃ illud esse est aliqd p̃ter p̃dicata q̃ditatiua. Tũc sic. Illud qd ẽ aliud ⁊ magis distinguit̃ ex nã rei ab aliquo q̃ distinguat̃ illud qd distinguit̃ solũ ex nã rei: distĩguit̃ realr: qm oĩs distinctio maior distinctiõe ex nã rei videt̃ esse distictio realis: sz ita est: q̃ aliqd necẽio inest ipsi mãe: ⁊ semp: ⁊ distinguit̃ ex nã rei a tali subo: g̃ relinqt̃: q̃ illd qd sibi nõ ↄpetit semp ⁊ necẽio maiori distinctiõe distĩguit̃ a mã q̃ illud. Sed exñtia actualis distĩguit̃ magis a mã: q̃ p̃dicata q̃ditatiua. g̃ ista exñtia actualis distĩguit̃ realr a mã: sed q̃ distinguit̃ realr a mã est forma: g̃ mã erit p illud eẽ in aliquo actu formali. ¶ Scdo p̃ncipalr arguit̃ sic. Certũ est q̃ mã si creat̃ a deo est subm ⁊ fundamẽtuz creatiõis: sz illa creatio est accñs mãe: ⁊ ↄseruatio ipsi⁹. qd pbat̃. Nã creatio q̃nq̃ inest mãe: ⁊ q̃nq̃ nõ. sumus g̃ in p̊ istãti in q̊ mã accipit eẽ: mã hz tũc creationẽ. post aũt illud istans nõ hz illã creationẽ: g̃ creatio dicet̃ eẽ qdam accñs respectu mãe. Oẽ aũt accñs est act⁹: g̃ qñ creat̃ est fundamentũ illi⁹ act⁹ ⁊ forme. ¶ Et ↄfirmat̃ hoc. certũ est enĩ q̃ subm alicuius mutatiõis distinguit̃ realr a termino illi⁹ mutatiõis: sz subm est mã: g̃ oz assignare aliquez terminũ q nõ est realr mã: sz talis termin⁹ nõ põt eẽ nisi forma: g̃ de necẽitate oz dicere: q̃ qñ creat̃ mã creat̃ sub aliqua forma terminãte creationẽ: g̃ nõ gnãbit̃ sine forma ¶ Tertio ⁊ vltio arguit̃ ex fũdamẽtis Scoti. Mã. n. p ipz est in p̃dicamẽto reductiue: nõ directe. Indiuiduuz aũt ↄpletũ est p se in p̃dicamẽto directe. isto stãte arguitur sic. Si pducit̃ mã sine forma: tũc mã eẽt idiuiduũ cõpletũ. sz oẽ tale ẽ p se in p̃dicamẽto: g̃ mã eẽt in p̃dicamẽto. Discursus bon⁹: ⁊ maior assũpta pbat̃. oẽ qd est h aliqd p Arl. 7. meta. ẽ singulare ↄpletũ: sz ĩ isto casu in quo pducit̃ mã ẽ h aliqd. pbat̃. Naz pductio terminat̃ ad exñs ⁊ singulare. sz oĩz tale ẽ hoc aliqd. g̃ pductio ista terminata ad mãz terminabit̃ ad h aliqd. ex h ifert̃ ppositũ. nã oẽ tale singulare ẽ in p̃dicamẽto p se ⁊ directe. g̃ mã erit directe in p̃dicamẽto.

Ad oppositũ tñ arguit̃ pbãdo: q̃ mã possit separi a forma: q2 nõ min⁹ dependet accñs a suba: q̃ mã a forma: sz accñs põt separi a substãtia. vt pz. g̃ ⁊c̃. sz q2 maior negat̃ a Thomistis. pbat̃ sic. Magis depẽdet posteri⁹ a p̊ori q̃ dpẽdeat pri⁹ a suo posteriori. (semp. n. depẽdẽtia est ad aliqd p̃us: vt pz ex diffõne depẽdẽtie q̃ talis ẽ. Depẽdẽtia ẽ pexigẽtia hui⁹ ab h in alteritate nãe. sp. n. id qd pexigit ẽ p̃us pexigẽte ⁊ si sic: relinqt̃ q̃ illud qd ẽ posteri⁹ magis depẽdet a p̊ori q̃ eↄ̃) sz accñs ẽ posteri⁹ suba. mã aũt ẽ p̊or forma via originis. g̃ magis dependebit accñs a suba: q̃ mã a forma.

¶ Sz forte diceret̃: q̃ sicut accñs dpẽdet a suba sic mã depẽdet a for⁰: ⁊ sic for⁰ ẽ p̊or mã: q2 mã recipit esse a for⁰ ⁊ in h est qd posteri⁹ forma: ⁊ forma simplr ẽ p̊or mã. p̊oritate simplr. ¶ Sz ↄ̃ h arguit̃. Nã dato q̃ mã sit posterior for⁰ in aliq̊ ordine: tñ simplr mã ẽ p̊or for⁰. vt arguat̃ sic. q̃ñcũq̃ sunt aliq duo ordines: quoꝝ vn⁹ ẽ simplr p̊or alio: q̃cq̃d ẽ in ordĩe p̊ori: ẽ simplr p⁹ q̃cũq̃ exñte ĩ ordĩe posteriori. Exẽpli grã. ordo subaꝝ est simplr p̊or q̃ ordo accñtiũ: ⁊ q̃cq̃d ẽ i ordĩe sbaꝝ ẽ simp' p⁹ q̃cũq̃ exñte ĩ ordie accñtiũ. sz ita ẽ q̃ ordo origis: ⁊ ordo pfectõis st̃ duo ordines. q sic se hñt q̃ ordo origis ẽ simplr p̊or ordĩe pfectiõis. ⁊ h loq̃ndo in nã limitata ⁊ finita: g̃ q̃cq̃d est pri⁹ origine: ẽ simplr pri⁹ q̃cũq̃ p̊ori pfectione: sz ita ẽ q̃ mã est prior origine for⁰: sz forma sit p̊or pfectiõe. g̃ mã simplr erit p̊or for⁰. Discursus bon⁹. ⁊ mior pbat̃ q̃ ordo originis sit simplr p̊or ordĩe pfectiõis: ⁊ p ↄ̃ñs q̃ q̃cq̃d ẽ in isto ordĩe sit simplr pri⁹ q̃cũq̃ exñte in ordie posteriori. Nã isti ordines sũt tales in nã limitata: q̃ ordo originis p̃cedit ordinẽ pfectiõis: q2 illa q̃ sunt p̊ora gñõne sũt posteriora pfectiõe. Nã. n. sp pcedit de ipfecto ad pfectũ: ⁊ h est ex limitatiõe ⁊ ipfectiõe cũ nõ possit imediate attingere terminũ itẽtũ. Tũc sic. Agẽs nãle pri⁹ attingit ipfectũ q̃ pfectũ: g̃ q̃cq̃d ẽ ipfecti⁹ ẽ simplr pri⁹ quocũq̃ pfectiori: sz mã p⁹ est iperfectior forma: g̃ simplr p̊or. Tũc vltra. Mã p⁹ est simplr prior forma: ⁊ oẽ simplr pri⁹ in suo priori nõ depẽdet a posteriori: g̃ nõ repugnabit mãe esse sine for⁰. Nec obstat q̃. 7. meta. tex. cõ. 7. dicat̃ forma eẽ prior mã ⁊ ↄposito: q2 ibi Ar. loqt̃ metapᶜᵉ. vt for⁰ ẽ actus simplr ⁊ absolute: ⁊ nõ p̃hyce vt for⁰ ẽ pfectio seu actus pfectiu⁹ mãe depẽdẽs ab ipsa vt a substãtificante: ⁊ hoc pz ex probatione ipsius.

In ista. q. teneo ↄclõnẽ quã pbat ista rõ. qua pbata p rñsiõe ad arg⁹ in p̃n⁹ p̃mitto duo dicta de mẽte Sco. pᵐ q̃ eẽ eẽntie ⁊ eẽ exñtie extra itellectũ semp se comitant̃ ita q̃ vnũ nõ põt eẽ sine reliquo ⁊ hoc habe ĩ a Sco. p̊ sniaꝝ. di. 36. si. n. pducit̃ aliqd in esse exñtie: pducit̃ ẽt in esse eẽntie. si aliqd est in potẽtia ad vnũ istoꝝ: ẽ ẽt in po⁰ ad altꝝ. ¶ Scdz dcm̃ eẽ. eẽntie in itellectu obiue sepat̃ ab eẽ exñtie. h pbat̃. Predicamẽta. n. vt dicit Boeti⁹ sũt sz eẽ eẽntie: ⁊ tñ abstrahũt ab oĩ eẽ exñtie: q2 ista sunt vlia: ⁊ tñ dicũt eẽ eẽntie: ⁊ h p itellectũ abstrahentẽ. Licz g̃ eẽ eẽntie ⁊ exñtie sepent̃ ĩ itellectu: tñ extra itellectũ nũq̃ sepant̃.

His stãtibus. rñdeo ad arg⁹ ĩ pede q̃õnis adducta: ⁊ grã disputatiõis: ⁊ õ grã spãli admitto p̃suppositã: sz illa pñt negari. Et cuz dr̃ mã p⁹ pducit̃: g̃ acq̃rit aliqd eẽ nouũ: qd ẽ aliud a mã. Dico q̃ illud eẽ nouũ qd acq̃rit mã est eẽ eẽntie ⁊ esse exñtie: q2 oẽ qd pducit̃: pducit̃ in eẽ eẽntie ⁊ exñtie. Et cũ dr̃: illd de nouo pductũ est extra essentiam mãe. Dico qd illud de nouo pductũ est ens reale ⁊ ipsũmet eẽ eẽntie: ⁊ existẽtie: ⁊ nõ est aliqd p̃ter eẽntiã: cũ sit ipsamet eẽntia realis mãe. Et cũ arguit̃ ↄ̃. q̃ illud de nouo pductũ est alid a p̃dicatis q̃ditatiuis: ⁊ p̃dicata q̃ditatiua semp insunt ⁊ necẽio mãe. eẽ aũt exñtie nõ semp iest mãe: g̃ illud qd acquirit mã in tali pductiõe est ex̃ eẽntiã mãe: ⁊ p ↄ̃ñs est aliqs act⁹ ⁊ forma. Dico q̃ eẽ exñtie acq̃situ in pductione aliquo mõ est ex̃ eẽntiã mãe: exñtia. n. est ex̃ q̃ditatez ⁊ eẽntiã mãe: nõ realr. q̃ sit distincta res: neq̃ formalr: q̃ hẽat distictã formalitatẽ. Sz ex̃ h mõ: q2 nõ ẽ de itellectu formali: ⁊ q̃ditatiuo mãe. Dicim⁹. n. aliqd esse ex̃ duplr. Uno mõ realr qñ distĩguit̃ realr ab illo: ⁊ sic exñtia nõ est ex̃ eẽntiã mãe. Alio mõ formalr: ⁊ h duplr: vl' positiue vel negatiue. Illud. n. dr̃ eẽ ex̃ eẽntiã alicui⁹ formaliter positiue: qñ hz distictã formalitatẽ ab illo: sic dici

tuus: q asinus est extra ēentiā hoīs. Illud aūt dr̄ esse ex̄ ēentiā alic⁹ formalr̄ negatiue qḋ nō ē ḋ q̄ditate ipsi⁹ nec de itellectu formali: nec p̄dicat̄ de eo i p̄ mō dicēdi p se: ⁊ sic dicim⁹ q gradus albedis ē ex̄ ēentiā ei⁹ formalr̄ negatiue: q2 si albedo diffinit̄: nō diffinit̄ p grad⁹ itēsiōis: sȝ tñ gradus nō ē ex̄ ēentiā albedis formalr̄ positiue: q2 est mod⁹ itrisec⁹ ei⁹: ⁊ mod⁹ itrisec⁹ nō hȝ distictā formalitatē ab eo cui⁹ est modus: q2 nō p̄t disticte ɔcipi sine ēentia ei⁹ cui⁹ est mod⁹: ⁊ qḋcūq̧ hȝ distictā formalitatē ab aliq̄: pōt ɔcipi disticte sine illo. Ad ppositū aūt dico q esse exn̄tie qḋ distiguit̄ a p̄dicatis q̄ditatiuis: nō ē ex̄ essentiā mãe formalr̄ ⁊ positiue: sȝ bñ negatiue ⁊ est realr̄ eadē res cū ea. ❡ Et si dicat̄. Ista exn̄tia aliq̄ mō est ex̄ essentiā: ḡ est act⁹. Ɔcedo q ista exn̄tia q̄ est ex̄ essentiā mãe est act⁹: sȝ n̄ est act⁹ opposit⁹ po ͤ subiue mãe p̄ ͤ: sȝ est act⁹ opposit⁹ po ͤ obiue ipsi⁹. Sȝ mã p̄ ͣ est i po ͣ subiua nō obiua. Et dico q mã p nullā po ͫ p̄t separi ab actu exn̄e in re ex̄ itellȝ oio. ❡ Cū postea in ɔfirmatiōe arguit̄. Illud qḋ iest nō sp ⁊ nec̄io distiguit̄ maiori distōne q̄ȝ illō qḋ sp ⁊ nec̄io iest. Dico p̄mittēdo q qñ aliq̄ duo p̄dicata ɔpetūt alicui vniformiter accepto: ⁊ p eadē p̄n ͣ. si vnuȝ ɔpetit nec̄io: ⁊ aliud nō: maiori distōne distiguit̄ illō qḋ nō ɔpetit nec̄io ⁊ sp q̄ȝ illō qḋ sp ⁊ nec̄io ɔpetit. ⁊ tūc dico: q p̄dicata q̄ditatiua nō ɔpetūt ipsi mãe vniformiter accepte: ⁊ p eadē p̄n ͣ p q̄ ɔpetit exn̄tia. Exn̄tia.n. cōpetit mãe realr̄ ⁊ ex̄ itellectū oio. p̄dicata aūt q̄ditatiua cōpetunt rei i esse obiuo ⁊ abstracto nec p eadē p̄n ͣ. Nā exn̄tia ɔpetit nec̄io p p̄n ͣ idiuidualia. p̄dicata aūt q̄ditatiua p p̄n ͣ ēentialia itriseca q̄ obstrahunt ab actuali exn̄tia ⁊ singularitate. Ex q̄ nō seq̄t̄. q (q2 exn̄tia nō ɔpetit semp ⁊ nec̄io: ⁊ p̄dicata q̄ditatiua ɔpetūt semp ⁊ nec̄io) maiori distōne distiguat̄ exn̄tia a mã q̄ȝ distiguāt̄ p̄dicata q̄ditatiua. ❡ P̄. dato q esset veꝝ q exn̄tia distigueretur maiori distōne q̄ȝ p̄dicata q̄ditatiua: nō seq̄t̄ pp̄ h̄ q talis distō sit distictio realis: eo mō: q̄ capit̄ distō realis p̄prie: q̄. vȝ. est iter rē ⁊ rē: nec isto mō exn̄tia distiguit̄ realiter ⁊ maiori distōne. Exēpli grā. accipiat̄ ista ppō. hō ē aīal: ⁊ ista alia. hō est exn̄s. maiori distōne distiguit̄ exn̄tia ab hoīe. q̄ȝ aīal: q2 aīal ɔpetit hoī in p̄ mō dicēdi p se: ⁊ distiguit̄ ab eo ex nã rei. Exn̄tia aūt nō ɔpetit hoī in p̄ mō dicēdi p se: ḡ distiguit̄ maiori distōne q̄ȝ distiguatur aīal: ⁊ tñ exn̄tia nō distiguit̄ realr̄ ab hoīe. Et cuȝ dr̄. oīs distictio maior distōne ex nã rei ē distō realis. Dr̄ negādo h̄: q2 dat̄ latitudo i distōne ex nã rei: q2 aīal distiguit̄ ab hoīe ex nã rei: ⁊ aīal rōnale silr̄: sȝ plus aīal q̄ȝ aīal rōnale: q2 p̄ ͫ dicit p̄tē. ⁊ 2 ͫ dicit totū. ⁊ tñ aīal nō distiguit̄ realr̄ ab hoīe: ⁊ ita cū exn̄tia nō distiguat̄ realr̄: non erit actus formalis. ❡ Pōt etiā dici breuiter q exn̄tia sp et nec̄io ɔpetit ēentie: vt hȝ veꝝ eē ⁊ reale: nō tñ vt hȝ esse s̄m q̄d: ⁊ obiectiuū. ❡ Ad 2 ͫ p̄ncipale cū dr̄. illa creatio mãe fūdat̄ in mã: ⁊ est accn̄s ⁊ nō p̄t creari mã sine creatione. Ad h̄ r̄ndeo p̄mittēdo: q creatio dicit depēdētiā in essendo rei create ad deū: ⁊ ista pōt hr̄e duplicē hitudinē: vnā ad nō eē imediate p̄cedēs eē: aliā ad ip̄ȝ eē rei create: q̄si p̄hitū: exēpli grā. sīm⁹ in p̄ istāti creatiōis lapidis. in illo istāti lapis pōt hr̄e respectū ad ip̄ȝ nō eē qḋ imediate p̄cessit: pōt ēt in q̄cūq̧ istāti posteriori esse lapidis ɔpari ad seip̄ȝ: q̄si p̄habitū in aliquo instāti p̄ori: glȝ istoꝝ respectuū est respcꝰs rōnis. Tūc dico q depēdentia quā hȝ in p̄ istāti ad deū s̄ȝ respectū ad nō eē imediate p̄cedēs: est creatio. Illa aūt depēdētia penes respectū ad esse p̄habitū est ɔseruatio rei create. Et ista depēdentia ad deū est eadē res cū creatura: cui depēdentie aduenıūt duo respect⁹ rōnis. q̄ꝝ vno ipsa depēdentia est creatio: ⁊ alio ē ɔseruatio: ⁊ talis depēdētia nō est accn̄s creature. loquēdo de accn̄te eo mō q̄ loq̄t̄ Porphy. qḋ adest ⁊ abest p̄ter subi corruptionē: sȝ est accn̄s meta ͨͨ. h̄ ē extraneū ab essentia rei create: qḋ accn̄s isto mō est idē realr̄ cū re creata. Et cū dr̄. creatio qñq̧ iest: qñq̧ n̄ iest. Dico q q̄tū ad illud qḋ p se iportat creatio: qḋ ē ipsa depēdētia semp manet ad deū dātē eē: sȝ nō est formalr̄ creatio nisi vt hȝ respectū ad nō esse: ⁊ ita dependētia corrūpit̄ q̄tū ad respectū rōnis quē hȝ ad nō esse p̄cedēs: nō q̄tū ad entitatē. Cū dr̄. creatio ē accn̄s. Nego. ⁊ dico q ē idē cū mã p̄ ͣ. Et si dicas: qḋ distiguit ē act⁹ formalis: ɔcedo. si formalr̄ distiguit. creatio aūt nō distiguit formalr̄: sed entitatiue ⁊ ēentialr̄. ❡ Ad ɔfirmationē cū dr̄. subm alicui⁹ mutatiōis distiguit̄ realr̄ a termio ⁊c̄. Dico ɔcedendo maiorē: negādo miorē. vȝ. q qñ p̄ducit̄ mã sit subȝ. Est.n. bñ subȝ simplr̄: nō tñ in pposito: sic q qñ p̄ducit̄ p creationē sit subm trāsmutatiōis. Uñ duplex est p̄ductio. vȝ. simplr̄ ⁊ est subita cōuersio: ⁊ trāsit⁹ de nihilo in aliq̄d. alia est p̄ductio trāsmutatiua. Si loq̄mur de p̄ductione simplici: sic dico q terminus p̄ductionis ⁊ subm nō distinguuntur realiter: sed bene loquendo de productiōe trāsmutatiua. ⁊ sic Cōmē. ⁊ Ar. locuti sūt: q subm ⁊ termin⁹ distiguūt̄ realr̄. In creatiōe aūt nō est aliqḋ subm trāsmutatū. Ergo nō est mutatio. Nūq̧.n. ē mutatio vbi nō est subm mutatū: qḋ trāseat de p̄uatōe ad formā: ordie duratiōis ⁊ t̄pis. ❡ Ad vltimuȝ r̄ndet̄ q hoc aliq̄d ⁊ singulare p̄t itelligi. Uno mō p singulari vltiato qḋ nō pōt eē rō alicui essendi i esse singulari: ⁊ appellat̄ singulare: ⁊ h̄ aliq̄d vltimatū. Alio⁹ pōt accipi h̄ aliq̄d ⁊ singulare qḋ ita est h̄ aliq̄d q pōt eē alteri rō ēendi. Et isto mō mã pōt eē h̄ aliq̄d. Et ad hāc itētionē loq̄t̄ p̄hs 2° de aīa. tex. c. 2. dicens q mã ē po⁹ h̄ aliq̄d. sp̄ēs aūt s̄m quā aliq̄d dr̄ h̄ aliq̄d 3 ͫ qḋ est ex ip̄is: est simplr̄ h̄ aliq̄d .s. p se subsistēs hn̄s actualitatē vltimā nō ordinabilē p se ad aliquē actū vlteriorē: ⁊ isto 3 ͦ ͦ mã nō est h̄ aliq̄d. sȝ bñ p̄ ͦ ͦ: q2 i isto casu vbi mã crearet̄ sine for ͣ eēt tal' ētitas q possȝ esse p̄n ͫ ēendi alicui i esse idiuiduali ⁊ singulari.

❡ Actus alius alteri⁹ est materie ⁊ forma. Textu cōmenti. VI. Questio. II.

Uerit̄ vtrum in ɔposito subali sint pl'es forme subales realr̄ diuerse. Et argr̄ q nō. Uni⁹ entis vnicū est eē. sȝ eē est a for ͣ. ḡ vnū ens hȝ vnā for ͫ. maior est manifesta. eē.n. ⁊ ens se ɔsequūtur: q2 se hn̄t sicut effc̄s formalis ⁊ cā formalis. mior ēt ē nota: q2 cū for ͣ sit p̄n ͫ ēentiale itrisecū dat p̄ ⁊ p̄ncipalr̄ eē. q si erūt pl'es for ͤ: erūt plura eē. ❡ Et ɔfirmat̄ p̄ h̄ p Ar. 7. meta. ca. de vnitate diffōnis. vbi vult: qḋ gen⁹ nihil est p̄ter ea q̄ꝝ est genus. ❡ Cōfirmat̄ 2°: q2 vult p̄terea ibi: q dr̄ia vltima sit tota suba rei: ⁊ diffō. ❡ Et 3°. ɔfirmat̄ q2 vult ibi vlteri⁹ q in subst̄ātys nō est ordo. Sȝ si i ɔposito eēnt pl'es for ͤ nulla istaꝝ ppōnū essȝ vera: q2 gen⁹ essȝ aliud p̄ter dr̄iaȝ. ppea q2 gen⁹ sumeret̄ a for ͣ p̄ore: ⁊ dr̄ia a for ͣ posteriore. Silr̄ dr̄ia nō eēt tota suba rei: q2 nō iportaret formā gn̄is: ⁊ 3° eēt ordo i subst̄ātys: q2 vna eēt p̄or: altera posterior.

Ad oppositū tñ arguit̄. Illa distiguūt̄ realr̄ in aliq̄: quoꝝ vnū nã aut t̄pe p̄cedit reliquū. Sȝ ita est q forma subalis corpis (p̄ut corpus est altera ps ɔpositi) p̄cedit t̄pe q̄cūq̧ aliā iductaȝ in viuēte. ḡ ⁊c̄. maior ē nō. mior aūt p̄bat̄: q2 oȝ formaȝ p̄ficiētē aliqḋ vnū p̄fectibile p̄supponere ip̄ȝ in esse: sed corp⁹ organicū est p̄fectibile ab aīa: ḡ p̄supponit̄ ab aīa. ❡ Et ɔfirmat̄. Qḋ extrēsuȝ ḋ nec̄itate distiguit̄ realr̄ ab eo qḋ est iextrēsuȝ: sȝ for ͣ corpeitatis de gn̄e sube est extē

fa.aia aũt itellectiua ẽ simplr inextẽsa: ergo forma corpeitatis distinguit realr ab aia itellectiua in hoie.

In ista.q. dimissis alijs opinionibꝰ: primo recitabit opinio Tho. cũ suis fundamẽtis et motiuis ꝛ ipugnabit. ¶ Scdo ponet opinio doc.subti. ¶ Ultimo articulo soluent rõnes.s.tho. Deinde rõnes in pncipio questionis.

Circa primũ articulũ est opinio.s.thome ꝛ suorũ sequaciũ: ꝙ in quolꝫ cõposito subali sit tñ vna forma subalis dãs eẽ ꝯpletũ ꝛ ꝑfectum ipsi mãe. Pro quo est notãdũ ꝙ lꝫ ſm ipm forma subalis sit vna simplr in re: ꝛ vna simplex res: est tñ plẽs virtualr: ꝛ hoc ꝓ quãto põt eẽ pñm pluriũ: ꝛ distictarꝫ operationũ: in ipso ꝯposito: ꝛ ſm hoc est qõdã pñm illimitatuꝫ virtualr ꝯtinẽs plures formas: illas.s.q̃ nata sunt eẽ pña illarꝫ opationũ q̃rꝫ ipsa est ṽtualr ꝯtẽtiua: ꝛ hec videtur esse sn̄ia Ari.in.2.de aia.tex.cõ.31. vbi vult: ꝙ vegetatiuũ ꝯtineat in sensitiuo: sicut trigonuꝫ in tetragono: ꝛ sicut impfectũ ꝯtinet in ꝑfectiori: ita ꝙ sensitiuũ ꝛ vegetatiuuꝫ sit vnũ ſm subam: plura aũt in rõne pncipij operatiui. Et rõ istiꝰ est: ꝙ quãto aliqd est ꝑfectiꝰ: tanto vr posse eẽ pñm pluriũ opationuꝫ sine distõne in sui suba. Ex quo seqt: ꝙ aia itellectiua in hoie poterit eẽ vnũ pñm respcũ oiuꝫ opationũ que sunt a virtute vegetatiua ꝛ sensitiua.

¶ Pro qua opinione adducunt.14.rõnes. pa rõ est ista. nã data opi. Scoti ꝙ sint plures forme subales in eodẽ: seqt ꝙ ois forma subalis post pmã formaꝫ erit accidẽs. ꝯñs est falsuꝫ: ergo ꝛ añs: ꝯña pbat ꝑ differentiaꝫ quã ponit ꝯmẽtator in p pħy. iter formã subalẽ ꝛ accñtalem: q2 subalis aduenit enti in poa ꝛ accñtalis aduenit enti i actu. ¶ Et si tu dicas. Accñtalis aduenit enti in actu cõpleto: subalis aduenit enti in actu icõpleto. ¶ Cõtra. certũ ẽ ꝙ Cõmen. p phẏsi. ꝯ Auic. vult pbare: ꝙ nulla forma subalis est de eẽntia mãe pme ꝛ arguit: qm̃ dato h seqret: ꝙ q̃cũqꝫ forma adueniret mãe pme: eẽt accñs: sed certũ ẽ: ꝙ data ẏpotesi: ꝙ forma subalis aliq̃ eẽt de eẽntia mãe prime illa eẽt icõpleta: ergo relinqt ꝙ erit forma accidentalis ſꝫ ipꝫ qõ aduenit enti i actu icõpleto. ¶ P 2o. Ar. p de gnõne ꝯ antiquos: arguit ꝙ si elemẽtuꝫ eẽt pñm mãle in gnõne subali: sequeret (inqt) ꝙ ois gnãtio subalis esset alteratio: ſꝫ certũ est ꝙ alteratio est ad formã que est accidẽs: ergo gnõ que fieret existẽte pño mãli qõ est elemẽtum esset ad formã accñtalẽ. Sꝫ certũ est ꝙ forma elemẽti ẽ actꝰ icõpletꝰ. ergo qõ aduenit enti in actu icõpleto ẽ accñs. ¶ P.3o aut tu itelligis ꝙ forma subalis pꝰ adueniens mãe pme sit icõpleta: q2 imperfecta: aut q2 potẽtialis ad aliã formã. si tu itelligas pmuꝫ: certũ ẽ: ꝙ forma subalis asini est iꝑfectior q̃ꝫ forma subalis hoĩs: aut eq: ꝛ tñ certuꝫ est ꝙ illud qõ aduenit asino in suo actu subali ẽ accidẽs. Si aũt itelligas scdo mõ. ꝯ. Sicut mã pa se hꝫ ad actuꝫ: sic forma subalis ad potẽtiã. Sed mã pma de se nullo mõ est in actu. ergo forma de se nullo mõ est in potẽtia: ꝛ ꝑ ꝯñs nõ põt eẽ potẽtialis ad aliã formã substãtialẽ vlteriorẽ. ¶ P quarto. forma subalis dat eẽ simplr: ſꝫ quod dat eẽ simplr dat eẽ ꝯpletũ. ergo forma subalis dabit eẽ cõpletũ. ¶ Itẽ 5o argr ſm Ari. p de gnõne. Gnãtio vniꝰ est corruptio alteriꝰ: ꝛ ecõuerso: ſꝫ si in aliquo ꝯposito subali sint plures forme: tũc hec ꝓpõ nõ erit vera. q2 separata aia itellectiua ab hoie: exẽpli grã. nõ gnãtur aliqd: ſꝫ remanebit illud qõ prefuit in hoie. ergo relinqt ꝙ ista ꝓpõ ẽ falsa. ¶ Et si tu dicas: ꝙ Ar. itelligit de corruptione totali: nõ aũt de partiali. ¶ Cõtra. nihil dr simplr de aliq̃ nisi illud sit tale ſm oẽs ptes: aut ſm plures ꝛ potiores. (vt hꝫ videri in.5.pħy. Sicut nihil dr eẽ calidũ: nisi habeat plures ptes caliditatis: aut potiores) ſꝫ potiores ptes in gnõne ꝛ corruptiõe sunt forme vltime. ergo nihil dicet corrũpi: nisi corrũpat ſm oẽs eius ptes. Ex quo seqtur: ꝙ corrũpet ſm vltimã formã q̃ faciebat ad eẽ ipiꝰ. ¶ Itẽ 6o arguit: data veritate istiꝰ opi. sequeret: ꝙ oẽs forme subales pcedẽtes vltimã eẽnt frustra ꝛ ociose: cõseqũs est falsuꝫ. ergo ꝛ añs. falsitas ꝯseq̃ntis pꝫ: q2 nã nihil agit frustra. scdo meta. ꝛ.3.de aia: ꝯña pbat: q2 ſm Arist. 2.de aia. priꝰ ꝯtinet in posteriori sicut trigonũ i tetragono. ergo vegetatiuũ ꝯtinet ṽtualr in sensitiuo ꝛ itellectiuo: ſꝫ qõ ꝯtinet ṽtualr in alio supfluit ꝛ est ociosum in nã si ꝯtineat formalr. ergo ꝛc. ¶ Et si tu dicas: ꝙ priꝰ ꝯtineri in posteriori hꝫ itelligi tñ ṽtualr: mõ q̃ iꝑfectũ ꝯtinet in ꝑfecto: nõ tñ hꝫ itelligi ꝙ tale priꝰ cõtineat in posteriori ſm eẽntiã ꝛ subaꝫ rei: q2 cũ ista ꝯtinẽtia ṽtuali stat distõ ſꝫ eẽntiã ꝛ subaꝫ. ¶ Sꝫ ꝯ. Nã Ar. loco pallegato: dicit. ꝙ trigonũ ꝯtinet i tetragono. Sꝫ certũ ẽ ꝙ trigonũ nõ est iꝑfectiꝰ tetragono: imo ꝑfectiꝰ: q2 figura triãgulari ẽ ꝑfectior q̃drãgulari: sicut ternariꝰ ẽ ꝑfectior nũerꝰ q̃ꝫ q̃ternarius: vt docet Arist. p celi ꝛ mũdi. ergo nõ pcise est ꝯtinẽtia ṽtualis vegetatiui in sensitiuo. ꝛ sensitiui in itellectiuo: ſꝫ est ẽt ꝯtinẽtia ſꝫ eẽntiã ꝛ subaꝫ rei. ¶ Itẽ 7o argr: q̃cũqꝫ pdicabilia accipiunt a diuersis formis: vnũ nõ pdicat de altero: nisi ꝑ accñs: sic appet ĩ istis pdicabilibꝰ grãmaticũ ꝛ logẏcũ. Nã q2 grãmatica ꝛ logica sũt diuerse forme: iõ ista ẽ ꝑ accñs: grãmaticũ ẽ logicũ. Sꝫ ꝑ te in hoie sũt diuerse forme: aut in aliq̃ idiuiduo subali: ergo pdicata q̃ sumunt ab istis: pdicabunt de se iuiceꝫ pdicatiõe ꝑ accñs: ꝛ ita cũ viuũ aial ꝛ hõ accipiant a diuersis formis vt tu dicis: viuũ pdicabit de aiali ꝑ accñs. ꝛ aial ĩ hoie. qõ ẽ euidẽter falsũ. ¶ Et si tu dicas: ꝙ ꝓpõ supta ẽ vã. vbi forme diuerse nõ hñt ordinẽ eẽntialẽ iter se. neqꝫ ad aliqõ vnũ 3m: alr ipsa est falsa. ¶ Cõtra. eq̃ hñt logẏca et grãmatica hñt ordinẽ eẽntialẽ iter se: sicut aia vegetatiua ꝛ sensitiua: ita ꝙ nullã rõnẽ poteris assignare ĩ istis formis qn possit assignari de logẏca ꝛ grãmatica: ſꝫ ista nõ pdicant de se iuicẽ pcise. ergo ꝛc. ¶ P.8o argr ad pncipale. In hoie ñ sũt plẽs forme subales. De q̃ magis vr. ergo neqꝫ in alijs: ꝯña ẽ euidẽs: ꝛ añs pbat: qm̃ dato opposito seqt (cũ pꝰ sit aia vegetatiua aia sensitiua: ꝛ sensitiua prior aia itellectiua: vt ꝯcludit opi. ĩ pluralitate forr) ꝙ plãta fiet aial brutũ: ꝛ aial brutum fiet hõ. Pria ꝯña pbat. q2 ſꝫ Ari. de plãti. triplex ẽ genꝰ viuẽtiũ. qõdã viuit vita vegetatiua sicut plãta: qõdã vita sensitiua: sicut aialia: qõdã vita itellectiua. sicut hõ. ergo aia vegetatiua ꝯstituit plãtã. in q̃cũqꝫ igr istãti embrio i mrice viuit vita vegetatiua: erit plãta: q2 ipoẽ ẽ ꝯstitutiuũ eẽntiale alicui cõpetere: nisi illud ꝯstituat ꝑ tale ꝯstitutiuũ in eẽ ꝯueniẽti tali cõstitutiuo: ſꝫ ꝯstitutiuũ plãte ẽ aia vegetatiua q̃ ꝯpetit embrioni in aliq̃ pori. ergo talis ẽbrio erit plãta. ¶ Et si tu dicas: ꝙ aia vegetatiua ꝯstituat plãtã. si ipa nõ ẽ ordinabilis ad aliã formã subalẽ: ſꝫ in ꝓposito nõ ẽ sic. ¶ Cõtra. vnaq̃qꝫ forma nata ẽ dare suũ eẽ formale suo ꝓpo subo: siue ordinet ad aliõ siue nõ: ꝛ ergo forma vegetatiua dabit aliqõ eẽ formale embriõi: ſꝫ tale eẽ formale nõ ẽ nisi eẽ vegetatiuũ qõ ꝯpetit plante. ergo ꝛc. ¶ Scda ꝯña pbat. s. data opiniõe de plu. formarꝫ: seqt ꝙ brutũ fiet hõ: q2 certũ ẽ ꝙ sensitiua dat aliqõ eẽ sensitiuũ ipsi embriõi: ꝛ nõ dat eẽ rõnale. ergo ẽ sensitiuũ irrõnale: ſꝫ tale sensitiuũ ꝑficit postmodũ ꝑ rõnale. ergo brutũ fiet hõ: ꝛ irrõnale fiet rationale. ergo idem trãsmutabit ab opposito in oppositum. ¶ Itẽ ad pncipale 9o argr. Data ista opiniõe: seqt ꝙ erit aliq̃ forꝰ i mã ꝑpetua ꝛ eterna. ꝯñs ẽ falsum: ergo ꝛ añs: ꝯña pbat. Agẽs gnãns nihil corrũpit: nisi illõ sit icõpossibile forme gnãnde: vt ꝯcedit ois schola pħorũ: ſꝫ ita ẽ: ꝙ si ex aliq̃ suba ꝯposita ꝛ corpea gnãret alia suba corpea:

forma corpeitatis que est in corrūpēdo:nō repugnat for
me gñande:imo ē sibi ꝯpossis:ꝛ necīo regsita ad eē ipsi⁹:
ꝗ ista forma corpeitatis nō corrūpet ab aliq̄ agēte gene
rāte:ꝗ erit forma corporeitatꝭ coeterna mãe:ꝛ ita redi/
bit opi. Auic. ¶ Et cõfirmat. Ar.z.de gñone.tex.c.34.
hꝫ:ꝙ in hñtib⁹symbolū.s.in elemẽtis facilior ē transit⁹:
sꝫ illa facilitas ſm ipm nō ē nisi:qꝛ cū elemētū trāsmu/
tat in elemētū:si hꝫ q̄litates symbolicas:agēs generās
nō corrūpit illas q̄litates. Et ex h̄ ꝯcludit:qꝺ cū diffici/
lius sit trāsmutare plura q̄ pauciora:in talib⁹hñtib⁹q̄li
tates symbolicas facilior est trāsmutatio. Uñ rō Ari. fū
dat in ista ꝓpōne.agēs trāsmutās aliqꝺ passuꝫ ĩueniēs
in tali passo formā ꝯpossibilē forme ĩtroducēde non cor
rūpit ipaꝫ. Ex quo seqt̄ ĩtētū:ꝙ cū forma corpeitatis sit
cõpossibilis oĩ forme mãli:nūq̄ corrūpetur a generāte.
¶ Itē ad pncipale io⁹. arguit̄. Si in aliq̄ ĩdiuiduo sube
ꝯposite eēnt plures forme subales:aut ille forme educe/
rent̄ de eadeꝫ po⁹mãe:aut de alia ꝛ alia. si p⁹ mō:ꝯ̄ at̄ du/
pliciter. ¶ Tū qꝛ Cōmētator.iz.meta.ꝯmen.ii.vult ꝙ
po͡c in mã numerent̄ ꝛ distinguant̄ ſm distõnes spērū ꝛ
formarꝫ:ꝗ si spēs seu forme sūt pluresꝫ:relinqt̄:ꝙ potētie
sunt plures:ꝛ hoc est quod vult Aristo.3.physic.ꝙ si pos/
se egrotari ꝛ sanari sunt idē:sanitas ꝛ egritudo erūt idē.
¶ Tū ēt qꝛ duo actus pficerēt eādē potētiā. (Naꝫ q̄lꝫ
istarꝫ formarꝫ subaliū eēt perfectia mãe ſm eādē poten
tiaꝫ) ꝯñs est falsuꝫ:qꝛ act⁹pficiēs vnā potētiā adequate:
pficit ſm vltimū capacitatis sue:ꝗ talis capacitas ꝛ po/
tētia nō poterit pfici p aliā actualitatē. Et vlteri⁹ seqtur
ex auc͡te pallegata.3.phy.ꝙ si sit idē posse respectu egri/
tudis ꝛ sanitatꝭ:ꝙ erit idē sanitas ꝛ egritudo. ¶ Si aūt
dicas:ꝙ iste forme subales educunt̄ de mã ſm diuersas
potētias. Cõtra.iste potētie in mã nullū hñt ordinē eēn/
tialē iter se cuꝫ sint ĩmediate fundate in mã:ꝛ ĩmediate
ꝯsequāt̄ eēntiā mãe.ꝗ neq̄ iste forme subales q̄ educūt̄
de talib⁹potētijs habebūt ordinē iter se eēntialē:ꝛ ꝗ in
eodē erūt plures forme subales:nullū hñtes ordinē iter
se. ¶ P.ii⁹.arguit̄.si in aliq̄ ĩdiuiduo sube eēnt plēs for/
me subales seq̄ret̄ ꝙ daret̄ aliqd simplici⁹in corporib⁹
q̄ sit elemētū:ꝯñs ē falsū.ꝗ ꝛ añs:ꝯña ꝓbat̄:qꝛ elemētū
puta ignis.ꝛ est ignis:ꝛ est corp⁹.ꝗ inq̄ntū corpus ĩcludit
aliquā formā priorē q̄ sit forma p quā est ignis:for⁹ aūt
per quā est corp⁹est pꝛor:ꝛ ꝯstituit in isto priori aliqꝺ cõ/
positū qꝺ est solū ĩcludēs formā corporeitatis ꝛ mãꝫ pri
mā:forma aūt subalis ignis ꝯstituit ꝯpositū ĩcludēs for
mā subalē ignis:formā corporeitatis:ꝛ mãꝫ pmā.ꝗ hr̄ ꝓ
positū:ꝙ aliqd erit simplici⁹igne. ¶ Itē.iz⁹.argr̄:qꝛ da/
ta veritate isti⁹opiniōis seqt̄ ꝙ simplex erit ꝯpositū aut
mixtū:ꝓbat̄ ꝯña:qꝛ ꝯpositū qꝺ est mixtū:aut p eādē for
mā est corp⁹ꝛ mixtū:aut p aliā ꝛ aliā. Si p eandē habet̄
ꝓpositū.si p aliā ꝛ aliā:ꝛ cū forma corpeitatis pꝰs cõsti
tuat cõpositum q̄ for⁹mixtiōis:ꝛ tale ꝯpositū ꝯstitutuꝫ
nō sit nisi corp⁹simplex.ꝗ corp⁹simplex fiet mixtū p for
mā mixtiōis sibi aduenientē. ¶ Itē.iz⁹.arguit̄ ad pnci/
pale. Si in aliq̄ ĩdiuiduo sube sūt plures forme subales
aut iste habebūt ordinē iter se:aut nō. Si dicas ꝙ ñ.ꝗ to
tū ꝯpositū ex ipis formis erit vnū vnitate aggregatōis.
si aūt dicas ꝙ habeāt ordinē:aut iste ordo est eēntialis:
aut accñtalis. Si dicas ꝙ ē ordo accñtalis.ꝗ poterit nō
eē iste ordo iter istas formas:ꝛ p ꝯñs seqt̄ ideꝫ qꝺ prius:
ꝙ totū ꝯpositū erit vnū p aggregationē. si aūt dicas ꝙ ē
essentialis.ꝗ iste ordo erit de eēntia forme q̄ ordinat̄ ad
alterā:ꝛ tūc grā exēpli. sit illa forma aīa sensitiua q̄ ordi/
nat̄ ad ĩtellectiuā:aut.n.iste ordo erit de eēntia aīe sensi
tiue inq̄ntū sensitiua est:aut inq̄ntū sensitiua hoīs. Si z⁹.
mō:ꝗ aliqd erit in essentia spēi qꝺ nō ꝯtinebit̄ in genere
aut in diffōne spēi:ꝯñs est falsum:ꝗ ꝛ añs:ꝯña pꝫ:qꝛ ordo
iste nō ē de eēntia aīe sensitiue accepte in gñe:ꝛ aīa sensi
tiua:vt est in aīali tāq̄ in gñe pōit̄ in diffōne hoīs. (Ita
ꝙ diffinitio hoīs nō ꝯphēdit nisi rōnē sensitiui in cōi:ꝛ
ꝓpriā dr̄iaꝫ specificā.) ꝗ cū iste ordo eēntialis inclusus
in spē nō ĩcludat̄ in diffōne:seqtur:ꝙ aliqd erit eēntia/
le in spē qꝺ nō ꝯtinebit̄ in diffōne eius:qꝺ erat ꝓbāduꝫ.
Si p⁹ mō.ꝗ oīs aīa sensitiua erit ordinabilis ad ĩtellecti/
uā:ex quo ordo ad ĩtellectiuā est de rōne sensitiui vt sen/
sitiuū est. ¶ Itē.14⁹.ꝛ vltimo arguit̄.data illa positiōe
sequeret̄ ꝙ essent due aīe sensitiue in hoīe. (Dato ꝙ sen
sitiua in hoīe ordinet̄ ad ĩtellectiuā) ꝓbat̄ ꝯña:qꝛ cer/
tum est ꝙ hō ꝛ asinus ꝯueniūt in rōne sensitiui:ꝛ non in
illa rōne que sit ordinabilis ad aīaꝫ ĩtellectiuā. (Diffe/
rūt.n.qꝛ hō hꝫ sensitiuā ordinabilē ad ĩtellectiuā:asin⁹
nō) ꝗ alia ē rō sensitiui in q̄ ꝯueniūt hō ꝛ asin⁹:ꝛ alia in
q̄ differūt:ꝛ p ꝯñs erūt due sensitiue in hoīe.

Licet ista opinio videat̄ apparēs ex argumentis
adductis:tamē ipsis nō obstātib⁹teneo
aliā opinionē tāq̄ ꝓbabiliorem ꝛ magis cõsonam veri
tati catholice:ꝛ phie. ¶ Et ꝓpterea pmo arguit̄ ꝯ̄ ipsaꝫ
ex fundamentis Aristo.ꝛ Auer.scdo per rōnes. ¶ Prio
sic. Auerroys sup 4⁹.physicoꝝ. Cōmē.71.tractatu de va/
cuo:ponit differētiā inter motū aīalium ꝛ motuꝫ elemē
toꝝ:dicens.necesse est ꝙ inter motorē ꝛ reꝫ motā sit re/
sistentia:ꝛ ipsa resistētia aut erit ex ipso moto (qñ.s. mo
tum ex se diuiditur in motoreꝫ in actu:ꝛ rem motam in
actu:sicut est dispositio in aīalibus ꝛ corporibus celesti/
bus:) aut erit ex ipso medio in quo mouetur:ꝛ hoc erit
quādo res mota nō diuiditur in motorē ꝛ rem motaꝫ in
actu sicut est dispositio in corpibus simplicib⁹. ¶ Hoc
idem sententialiter dicit Arist.8.physicoꝝ tex.cõmē.28.
Ex ista auctoritate manifeste habet̄:ꝙ animal mouens
sic diuiditur in duo.s.in motorē ꝛ motum:quoꝝ vtrūq̄
est in actu:sed si in aīali:ꝛ per cõsequens in hoīe nō esse t
nisi vna forma substātialis.s.anima rōnalis:nō essent in
ipso duo in actu:sed solūmodo vnuꝫ.s.aīa rōnalis:aliud
autem esset in potētia.s.mã pma:ergo in homine ꝛ quoli/
bet alio aīali sunt ad minus due forme substantiales.s.
aīa.ꝛ forma dās esse corporis:qꝺ est altera pars eius:vt
sit in ipso motor in actu.s.aīa:ꝛ motum in actu aliud ab
ipso.s.corpus. ¶ Ad hoc dicunt quidaꝫ:ꝙ aīa nō mouet
corpus ſm ꝙ vnitur corpori vt forma:sed per potētiam
motiuaꝫ cuius potētie motiue actus presupponit corp⁹
effectuꝫ in actu per aīam:ꝛ sic aīa ſm vim motiuā fit ps
mouens:ꝛ corp⁹aīatuꝫ fit pars mota. ¶ Sed hec respō/
sio nō soluit argumētū:qm̄ ſm hoc nō magis diuideret̄
aīal in motorē ꝛ motū in actu:q̄ elemētū. qm̄ eodē mō
dicet̄ ꝙ forma elemēti nō mouet ſm ꝙ forma:sed p po/
tentiā motiuā:cuius actus presupponit corpus elemēti
ꝯstitutū in esse per formā elemēti:vt illud qꝺ est forma
elementi sit mouēs ſm vim motiuā:ꝛ corpus elementi
sit motum. Concordāt autē Aristo.ꝛ Cōmētator ꝙ aīal
diuiditur in motoreꝫ ꝛ motuꝫ in actu:nō autē elemētū.
ergo hoc est soluꝫ:qꝛ illud qꝺ mouetur in aīali per se:ē p
aliā formaꝫ substātialeꝫ in actu a forma mouēte. ¶ P.
secundo anima vt forma corpis ꝛ aīa vt mouens per po
tentiā motiuaꝫ nō est aliud ꝛ aliud in actu:sed est vnū ꝛ
idem in actu:hñs duos modos:videlꝫ dare esse seu actū
pmuꝫ ipsi corpori:ꝛ actū scdm qui est mouere. Sꝫ Auer
roys dicit ꝙ aīal mouens se:diuidit̄ actu in motorem ꝛ
motuꝫ:ideo opꝫ ꝙ motum sit actu diuisum a mouente.
qꝺ esse non potest nisi mouens sit actu diuisum ab actu
moti. Unde Cōmentator.8⁹.physicoꝝ ꝯmē.30.facit qꝺ/
dam argumētuꝫ volens ostēdere:ꝙ etiaꝫ elemēta diui/

dantur in motorem ⁊ motum:⁊ soluit dicens. Si igitur aliquis dixerit ꝙ corpora simplicia sunt cōposita ex mā ⁊ forma:quorū vtrūqȝ est distinctū ſm diffinitionē a reliquo:dicemus ad hec ꝙ pma mā nō est existēs in actu: ⁊ illud qđ mouet̄ ex se debet diuidi in motorē ⁊ motuȝ in actu:qm̄ illud qđ est in potētia neqȝ mouet: neqȝ mouetur. Si igitur lapis. verbi gratia. moueretur ex se cōtingeret vt eēt mouēs ⁊ motū eodē modo ſꝫ formā: qm̄ nō est existēs in actu nisi ſm formā. ℂ P̄.3°. Aristo. pͦ de aīa tex. ꝯmē. 71. ꝓbat:ꝙ aīa nō est numerus ꝯpositus: ex punctis que sunt in corpore:qꝛ tunc īpossibile esset aīaȝ separari siue absolui a corpore. per corruptionem ipsius aīe:vel per aliū modū:qꝛ īpossibile est pūcta a corpore separari nisi corpus diuideretur in pūcta:qđ est īpossibile vt pȝ. 6°. phẏsicorū: ⁊ ideo si aīa esset numerus cōpositus ex punctis que sunt in corpore:aīa nō posset a corpore separari:sicut nec pūcta possunt. Habet ex his Aristo. pro īpossibili ꝙ aīa nō possit a corpore separari: qm̄ tūc aīal mori nō posset:nisi per corruptionē sui corpis: qđ etiam Ari. habet ꝓ īpossibili. vnde in hoc loco dicit Cōmentator sic. Deide dedit eis. s. Ari. aliud īpossibile. s. dicētibꝰ aīam esse numerū cōpositū ex pūctis que sunt in corpore: ⁊ est ꝙ aīa nō est abstracta a corpore : ita ꝙ īpossibile est ꝙ aīal moriatur nisi per corruptionē sui corporis. Ex his aperte ꝯcludit ꝙ apud Aristo. est impossible ꝙ aīal nō possit mori nisi per corruptionē sui corporis:sed si in aīali eēt tm̄ vna forma. s. aīa nō soluȝ hoc esset īpossibile imo necessarium. Quare ⁊c̄. ℂ P̄.4°. Aristo. pmo de aīa tex. cōmē. 72. ꝓbat ꝙ aīa nō est corpus: qꝛ tunc duo corpora essent simul. s. corpus qđ esset aīa: ⁊ corpꝰ in quo eēt anima:quoniā ipsa est vbiqȝ in corpore viuo. Ex hoc apparet:ꝙ opinio Aristo. fuit:ꝙ anima aīalis ita esset forma corporis aīalis:ꝙ tamē nō esset pars formalis intrinseca ipsiꝰ corporis aīalis:qꝛ si sic:nō sequeretur ꝙ in aīali essent duo corpora q̄uis ipsa esset corpus:sicut nō sequitur. ꝙ in homine sint due aīe:quāuis aīa rōnalis que est anima:sit in homine tāq̄ȝ pars ipsius hominis:sed soluȝ sequeretur si aīa esset pars corporis aīalis: ꝙ in aīali eēt corpus: ⁊ aliquid aliud:posito ꝙ aīa sit corpus. Sicut ēt qꝛ aīa est pars animalis bene sequitur. igit̄ si in animali est anima:in aīali est aliud ab aīa:qꝛ semꝑ totū includit aliquid aliud a parte. ℂ P̄. ⁊ quinto principaliter sic arguitur: ſm Aristo. 2. de anima. tex. cōmen. 7. Anima est actus corporis phẏci ⁊c̄. Sed corpus phẏcū est aliquid in actu per formā substātialē. ergo anima īformans corpus presupponit ex parte ipsius perfectibilis aliquā formaȝ substātialeȝ in actu. Nam detur oppositū. ergo anima nō esset actus corporis:sed tm̄ esset actꝰ mãe prime. ℂ Sed ad hoc respōdetur ꝙ aīa continet in se virtualiter formaȝ mixti seu formam corporeitatis ⁊ anima sub ratione qua anima presupponit seipsam:vt supplet formaȝ mixti. ℂ Sed cōtra istaȝ respōsionē instatur. Aut enim ipsa anima ꝓpter cōtinentiā virtualeȝ ſm quā cōtinet formaȝ mixti:habȝ aliquā distinctionē realeȝ in se ⁊ in essentia sua:aut nō. Si dicas ꝙ sic. Cōtra quadrupliciter. Tum qꝛ habetur intētū:quia ex ista ꝯtinentia virtuali cōceditur distinctio realis forme mixti ab anima. Tum etiā qꝛ hoc est falsum:ꝙ. vȝ. ipsa anima vt vna forma habeat distinctioneȝ realē in essentia. Tuȝ tertio:qꝛ forma que est anima non esset eque simplex sicut forma mixti. Tum quarto:qꝛ si aliqua distinguunt̄ realiter in essentia aīe sint ista. A. ⁊. B. aut eniȝ. A. se tenet ex parte in formātis:aut ex parte īformabilis. Si detur pmum. g̃ erit actus mãe: ⁊ non erit actus corporis. Si detur secūduȝ ergo relinquitur ꝙ materia ſm. B. presupponit aliquid ex parte īformabilis:qđ erit. A. Sed quecūqȝ duo in forma sic se habēt ꝙ vnū est informās alterū īformabile illi sunt distincti actus ⁊ distincte forme realiter:qꝛ nihil informat seipsum:ergo. A. ⁊. B. in aīa erunt distincte forme. Si auteȝ tu dicas ꝙ ꝓpter cōtinētiaȝ virtualem aīe respectu forme mixti nulla sit distictio realis in ipsa aīa ⁊ forma mixti:sequitur:ꝙ aīa ſm rem est actus materie: ⁊ nō corporis:cuius oppositū tenet Aristo. Unde nō est dicēdum:ꝙ (quum Aristo. loquitur de anima ꝓut est pncipium reale) posuerit ipsam esse pncipium ⁊ actuȝ pmuȝ corporis ſm rōnem ⁊ intellectuȝ:qꝛ pertractat ibi de pncipio viuentiuȝ realiter: ⁊ phẏce. ⁊ nō logyce. ℂ Aliter rñdent aliq̄ dicētes:ꝙ aīa est actus corpis in quo corpore includitur aīa: ⁊ corpus cōstituitur ꝑ animaȝ:qa per aīam corpus ⁊ est organicuȝ: ⁊ est potētia vitam habens. Dicit̄ aūt aīa actus pmus corpis respectu actus secūdi qui est operatio. Talis eniȝ potentia ad actum scđm nō est abyciens ⁊ excludens animā. ⁊ dicūt ꝙ ista locutio aīa est actus corporis:est similis huic. calor est actus calidi: ⁊ lumen est actus lucidi. nō ꝙ seorsuȝ sit lucidū sine luce per aliaȝ formā:sed quia est lucidū per lucem. Similiter dicūt ꝙ aīa est actus corporis:nō q̄dē cōstitui in esse corporis sine aīa per aliaȝ formaȝ:sed qꝛ est corpus per ipsaȝ animam. Et ꝓbant hoc per textum Aristo. 2°. de aīa. tex. cōmē. 10. vbi dicit. ꝙ cum dicit̄: aīa est actus corporis potentia vitā habētis:tale nō est abyciens aīaȝ siue excludēs. ergo sequit̄ ſm Aristo. ꝙ in tali corpore includitur aīa. ℂ Sed cōtra istā solutionē instatur. Nam Arist. 2°. de aīa. tex. cōmē. 4. dicit. ꝙ anima nō est corpus:qꝛ corpꝰ nō est in alio tāq̄ȝ in subiecto. imo corpus est subiectuȝ ⁊ mā ipsius. Et ex hoc concludit ꝙ aīa est forma ipsius corporis:qꝛ corpus est sibi subiectū: sed si hoc est veꝝ:īpossibile est vt in corpore:cuius aīa ē actus:includat̄ aīa:ita ꝙ sit pars formalis ipsius corporis. qꝛ tunc aīa esseȝ actus sui ipsius:ac ēt subiectū. Unde aīr aīa ē actꝰ aīati:aīr corpis. ē. n. actꝰ aīati:nō tāq̄ȝ subiecti:sed tāq̄ȝ ꝑs formalis ⁊ actualis ipsiꝰ. quū. n. de ēentia ipsius animati sit aīa:si esseȝ actus animati tāq̄ȝ subiecti: tunc aīa esset subiectuȝ anime. Et si dicitur ꝙ anima rationalis est forma corporis humani. Hoc habet itelligi subiectiue:qꝛ. s. corpus humanuȝ est subiectū anime rōnalis. ℂ Et per hoc apparet ꝙ corpus per aīam non est organicum. Nam corpus cuius anima est actꝰ (sicut forma est actus materie) non includit animam : ergo sicut non est corpus per animaȝ:ita per eandem non est organicum:sicut enim corpus est subiectum et materia anime:ita corpus organicum. ℂ Quod etiam dicitur. ꝙ ꝑ animam est potentia vitam habens. Cōtra. anima est vita corporis:ergo sicut impossibile est animam esse in potentia ad vitam que est anima cum habet eam:ita īpossibile est vt anima sit in potentia ad vitam. non enim idē potest esse in potentia ad seipsum. ℂ Quod etiaȝ dicūt ꝙ anima est actus corporis primus qui est in potētia ad actum secūdum. ℂ Contra. Illud quod est in potentia ad operationem vite:non est in potentia ad vitam. imo actu habet vitam. Aristo. autem dicit ꝙ anima est actꝰ corporis habentis in potentia vitam. ℂ Preterea secūdo. dato ꝙ posset intelligi (quemadmodum dicunt) ꝙ corpus cuius anima est actus : sit in potentia ad vitam (hoc est ad operationem vite:) Quuȝ dicitur ꝙ ista potentia animaȝ nō excludit ſm Aristote. Contra. ex hoc non concluditur:ꝙ anima sit constituens corpus tanq̄ȝ forma ipsius:sed solū ꝙ in tali corpore ē anima in actu: sicut in materia existēte sub forma ignis: est potētia ad comburere:que potentia nō excludit formam ignis:sed

quāuis talis materia actu habeat formā ignis: nō ꝓpter hoc sequitur ꝙ talis forma sit pars materie siue de eēntia eius. ¶ Quod autē dicunt ꝙ ista locutio. aīa est actꝰ corporis. est similis huic: calor est actus calidi: ⁊ lumē ē actus lucidi. ¶ Dicendū ꝙ hoc est falsum. imo potiꝰ est similis huic. Calor est actus ignis: ⁊ lumē est actus solis: quātū ad hoc videlicet. q̄ sicut corpus est q̄d materiale respectu aīe de cuius essentia non est aīa: ita ignis est subiectū: ⁊ quid mãle respectu caloris: de cuius eēntia nō est calor: ⁊ ita ēt sol est subiectū lucis de cuius eēntia nō est lux: siue lumen: sed ista locutio: anima est actꝰ animati: bene est similis huic. Calor est actus calidi. Nam anima est actꝰ animati: q̄ est pars formalis eiꝰ: ⁊ silr calor est actus calidi: q̄ calor est pars calidi. Qḋ autē hoc sit verū: manifestū est: quoniam hec est falsa. Calor est actus calidi potētia calorē habētis. impossibile est enī vt res sit in potētia ad aliquā partem sui. Nunc aūt Ari. dicit: ꝙ anima est actus corporis potētia vitā habētis siue aīā habentis in potētia: sȝ ista (anima est actus animati) bene est similis huic (calor est actus calidi) quia sicut īpossibile est: vt calidū sit in potētia ad calorem: ita impossibile est: vt animatū sit in potētia ad aīam. appello autē calidū: illud cuius pars est calor: ⁊ similiter animatū cuius pars est anima.

Postmodum per rōnes arguitur cōtra ipsam opinionem in se ꝑncipaliter. Et primo per rōnes nāles. Secūdo per rōnes theologicas.

Quantum ad ꝑ^m q̄ntupliciter arguitur. Prio sic. Impossibile est eūdem effectū ⁊ eiusdē rōnis causari a quibuscūq̄ ⁊ q̄tūcūq̄ diuersis agentibus. ista ꝓpō ꝓbat: q̄ diuersa agētia alteriꝰ rōnis: habent formas per quas agunt alterius rōnis: ⁊ actiōes alterius rōnis: ⁊ hoc colligitur ex mēte Cōmēta. in. 5. phy. cō. ꝯmē. 38. Nā ſm ipm alia ⁊ alia forma ⁊ alterius rōnis: cōcludit aliā ⁊ aliā actionē ⁊ alterius rōnis: ⁊ ex consequenti aliū ⁊ aliū terminum. Hec eadē sentētia habetur ex. 8. metaphy. tex. cōmen. 12. Si agens aliud: ⁊ actio alia. ¶ Probatur etiā ratiōe hec eadē ꝓpositio. q̄ agentia alterius rōnis nō videntur posse aliquid efficere ⁊ generare qḋ sit terminus mutationis substantialis: nisi alterādo ipsum passū alterationibꝰ diuersis ⁊ alterius rationis. Sicut etiā ipsoꝝ qualitates alterātes sūt alterius rōnis. Ista maiore ꝑncipali sic ꝓposita ⁊ ꝓbata subsumo istā minorē. Sed corpus viuū qualitercūq̄ ⁊ a quocūq̄ corrūpatur: semper in ipso remanet idē cadauer: ⁊ idē effectꝰ eiusdē rōnis. hec minor ꝑȝ ad sensum ⁊ experiētiā: quoniā tale cadauer habȝ accidētia eadē ⁊ eiusdē rōnis cum accidētibus que erāt in ipso viuente. Idem quoq̄ apparet ex motu ⁊ ex operationibꝰ eius: quoniā easdem opationes habet ⁊ motus cadauer in qḋ corrūpitur viuū: qñ corrūpitur ab igne: cū operationibus ⁊ motibus cadaueris in qḋ corrūpitur idem viuum ab aqua: ⁊ ab alijs corrūpentibus. Motus autē ⁊ operatio eiusdē rōnis arguit ipsū suppositū esse eiusdē rationis ex sentētia Cōmēta. ꝑmo celi ⁊ mūdi. cōmento. 8°. Motus vnus nō ꝓuenit nisi ab vnitate nāe: ergo (cū tale cadauer derelictum nō possit idē produci a diuersis agentibus) nō est aliquid de nouo ꝓductum: sed tm̄ est aliquid derelictum. Sed ita est: qḋ nunc habet vnā formā substātialē que nō est aīa: ergo prius habebat duas: per quaꝝ vnā ꝯstituebatur viuens. ⁊ per alterā corpꝰ. ¶ Et cōfirmatur: ⁊ in idē redit. Corrūpentia diuersaꝝ rationū: nō nata sunt inducere in idem passum: effectū eiusdem rationis. Sed ita est ꝙ corrūpentia (per suppositum) sunt diuersarum rationum: ergo nūq̄ effectꝰ erit eiusdem rationis. seu forma inducta in mā: ergo per oppositum si effectus est eiusdem rōnis: sequitur ꝙ nō est aliquid de nouo productum ab agentibus sic diuersis.

¶ Item arguitur secūdo ꝑncipaliter. presupponēdo: ꝙ materia ⁊ forma substātialis sunt causa omniū accidentiū saltem absolutorū. Ista ꝓpositio ꝓbatur: q̄ forma substātialis est prima perfectio māe nata imediate ꝑficere ⁊ actuare mām. Non enim nata est prius perficere aliquod accidens q̄ substātiam māe. Tum quia forma ꝑficiens presupponit suū perfectibile prius ordine nature ⁊ originis: substātia autem nō potest presupponere aliquod accidens ordine nature: quū sit prior quolibet accidente natura: ex septimo metaphysice. textu cōmenti quarti. Tum q̄ perfectio determinata ad aliquid ꝑfectibile nata est cōstituere vnū ꝑ se cū illo. Modo ex forma substātiali ⁊ accidēte nō potest fieri vnum per se. Ex quo cōcludimus ꝙ mā prima prius nata est habere oēm suam perfectionē actualē a forma substantiali: q̄ sibi adueniat aliqua alia forma accidentalis. ¶ Isto presupposito stāte arguitur. Nullum accidens maxime perfectum ⁊ absolutum fundatur imediate in mā prima: sed solum mediāte forma substātiali: sed eadem accidentia sunt in animali viuo ⁊ mortuo. ergo in mortuo presupponitur eadē forma substātialis: que prius. Sed talis forma substātialis nō est anima. ergo est aliqua alia forma que prefuit in viuente. Maior est nota ex dictis: minor autē apparet ad sensum ⁊ experiētiā: q̄ si equus sit albus: eadem albedo remanet in cadauere: que prefuit in ipso viuente. ergo ⁊c. Cōsequētia primo illata est euidēs: q̄ nisi esset eadem forma substātialis: nō essent eadē accidentia: quū accidētia nō migrent de subiecto in subiectum. ¶ Sed ad hoc faciliter respōdetur dicēdo: ꝙ ista accidentia nō sunt eadē: sed similia: que cōsequunt̄ aliquam formā de nouo genitā. Qḋ declaratur. q̄ agens corrūpens: generādo aliquid de aliquo corrūpendo: assimilat ipsū illi corrūpendo: quum nō possit perfecte ipsū genitū sibi ipsi agenti assimilari. Ex quo sequitur: ꝙ generat cadauer cum accidentibus similibus corpori corrūpendo. ¶ Cōtra rñsionē in se ꝑ instat̄: q̄ agens gñās nihil generat de accidentibꝰ: nisi que per se insequuntur formā generādā. ⁊ habent ordinē essentialē ad ipsā. Sed talia accidentia nō per se cōpetunt forme cadaueris: sed per accidens: neq̄ habent ordinem essentialem ad ipsā formā cadaueris. ergo ⁊c. Maior est manifesta: q̄ agens quātū dat de forma: tātum dat de accidētibꝰ cōsequētibus ad formā: vbi sit ordo essentialis ⁊ per se: sȝ vbi sit ordo accidētalis: sicut agens nō intēdit illa accidentia: ita nō generat illa: ⁊ quū sit ordo accidētalis forme generāde ad talia accidentia: poterit generare cadauer sine istis accidētibus: qḋ est euidēter falsum. ¶ Itē si dicas: ꝙ ista accidentia per se cōpetunt forme ex natura gñātionis. Aut hoc erit ex ratione agētis aut ex rōne materie: aut ex rōne forme que inducitur. Non ex rōne agentis seorsum: q̄ tale agens semper induceret consimilem effectum. Non ex ratione materie vt de se patet. Nec ex ratione forme inducte: quia semper iduceretur cum similibus accidētibus: q̄ vbi agens eiusdem rationis: ⁊ materia eiusdē ratiōis: ibi sequitur effectus eiusdē rationis: vt colligitur de mente Aristo. 8°. metaphysice. Si agens idem: ⁊ materia eadem: qḋ factum est: est idem. Et probatur etiā ratione. Quia iter extrema eiusdē rationis: nō nata est sequi nisi habitudo ⁊ actio eiusdem rationis. Ex quo sequitur: ꝙ a consimili agente in ipsa materia: semper ꝓduceretur forma cadaueris cum similibus accidentibus: qḋ est euidenter falsum. ¶ Itē

arguitur secūdo cōtra fundamēta istius respōsionis. qr agens ꝓducens intēdit sibi assimilare passum in forma qua agit: ꝛ nō ipsi corrūpendo: qr tunc quia corrūpendū sit oppositū actioni agētis ꝛ forme qua agit: agens ꝓducens assimilaret effectuꝫ suum suo opposito: ꝛ ita calidū assimilaret effectū suū frigido: qḋ est impossibile. Unde forma qua agit agens corrūpens ipsum viuum: opponit ipsi corrumpēdo: qr magis īpedit actioneꝫ eius ꝙ ꝓmoueat. ergo sequitur ꝙ per actioneꝫ agentis naturalis: ex natura actionis cadauer nō assimilat aīali corrūpendo. ¶ Itē 3° ad ꝑncipale argr̄. Si esset verꝫ qḋ dicit ista opinio: sequeretur ꝙ homo nō vere generaretur: neqꝫ nutriretur. Et vlterius ꝙ nō possꝫ corrūpi. Ista sunt absurda ꝛ inconueniētia. ergo ꝛ antecedens ex quo sequūtur. Primuꝫ consequens deducitur sic: Aristo. in primo physicoruꝫ. vult ꝙ tria sint principia ipsaruꝫ rerū naturalium. videlicet materia: forma: ꝛ priuatio. Habet etiam in. 7° metaphysice: ꝙ forma est terminus formalis generationis. Sit ista maior. (ita intelligēdo. s. ꝙ licet generatio sit ꝯpositi vt termini totalis: est tn̄ forme vt termini formalis. Et ratio ipsius est: qr nihil pōt esse illud qḋ terminat generationē: nisi ipsuꝫ habeat aliquid quo terminet ipsam generationeꝫ: qr vnicuiqꝫ qḋ. correspōdet ꝓpriū quo. Si eniꝫ aliquid agit vt qḋ. de necessitate aliquid ē sibi ratio agēdi vt quo. Sīliter si aliquid terminat aliqꝫ actioneꝫ vt qḋ: opꝫ dare ꝙ aliquid sit ratio terminandi eandē actionē. vt quo.) Isto stāte assumitur ista minor sub illa ꝓpositione maiore. Sed in gnātione hoīs (stante ista positiōe) nullus pōt assignari terminus formalis gnātionis qui sit de ēentia hoīs (ꝓbatur ista minor: qr illud est aut mā: aut forma que ē anima ītellectiua: aut aliqua forma precedēs animaꝫ ītellectiuam. Nō mā: vt de se pꝫ. Non aīa ītellectiua: qr ista nō est termin⁹ actionis agētis nālis. Nō forma precedēs: qr illa corrūpitur in instāti quo hō generatur: ꝛ per cōsequēs terminat actioneꝫ corruptiuā: ꝛ nō generatiuā) ergo relinquitur: ꝙ homo: aut cōpositū: qḋ est hic homo: nō posset dici vere gnāri. ¶ Et cōfirmatur. Nihil est qḋ. respectu alicuius actionis: nisi per aliqd qḋ est quo. sed in tali casu nihil ē quo respectu hoīs. ergo homo nō pōt esse qḋ. respectu generationis. ¶ Secūdū cōsequens deducit: ꝛ deductio eius pꝫ ex deductione primi. Certū est ꝙ in nutricatiōe aliquid generatur vt terminus formalis: sed per istam positionem nullus terminus formalis potest assignari. ergo ꝛc̄. ¶ Et si tu dicas ꝙ ipsuꝫ cōpositū terminat actionē virtutis nutritiue. Hoc improbatum est: qr nihil potest terminare actionē in rōne qḋ: nisi per aliquē terminuꝫ formalē sibi iexistēteꝫ: qui nullus est in ꝓposito. ¶ Et si tu dicas ꝙ ꝓducitur aīa ītellectiua: vt in mā q̄ aduenit per nutricationem. ¶ Contra dupliciter. Prio qr ꝓducere aīam intellectiuam vt in materia est agere ad vnionem anime intellectiue cum mā: ꝛ non est agere ad aliqueꝫ terminū substātialē formalē. Sed actio terminata ad vnionē nō est generatio. ergo ꝛc̄. ¶ Item secūdo qr oīs actio substātialis noua est ad aliqueꝫ terminuꝫ formalē substātialeꝫ nouū: alioquin aliqḋ ꝯpositum gnāretur de nouo: ꝛ nihil esset sibi rō generādi de nouo acqsitū: sed ista sunt absurda ꝛ incōuenientia: ergo actio nutritiua nō potest esse ad cōpositū qḋ nutritur: neqꝫ ad vnionē forme cū materia: nisi ponatur forma que sit ratio generādi passiue: ꝛ terminādi actionē agētl. ¶ Tertiū cōsequēs sic deducitur. Corruptio substātialis est ad aliquē terminū substātialeꝫ formalē (vt prius) qui desinit esse per actionē corruptiuā agētis: sꝫ nullus est talis in ꝓposito: vt ē euidēs ex dictis. ¶ Et si tu dicas ꝙ corrumpit ipsuꝫ cōpositū qḋ est hic homo. ¶ Cōtra dupliciter. Tuꝫ qr nihil potest corrūpi: nisi sit sibi aliqua ratio corrūpendi. Tuꝫ ēt qr (ſm opi. san. Thome.) idē eē hominis est ipsius anime separate a corpore: ꝛ totius. ita ꝙ aīa habet idē esse cum toto. Alioquin (dicit ipse) non posset idē homo numero resurgere: dato ꝙ esse hominis esset interruptū: ꝛ totaliter corruptuꝫ. Sed aīa ītellectiua remanet post separationē a corpore in suo esse: ꝛ habꝫ ideꝫ esse extra corpus: qḋ habet in corpore. ergo sicut eē aīe intellectiue nō corrumpitur: esse totius nō corrūpitur: quum hoc ꝛ illud sint idem. ¶ Itē quarta ꝛ penultima ratio cōtra vnitatē formarū presupponit duo. Primo ꝙ nulla forma cōtinet virtualiter aliam esse realiter: quia essentialiter illa que nō potest cōtinere virtualiter effectus illius alterius ꝛ nō pōt esse ꝑncipiuꝫ operationum illius alterius. Ista ꝓpositio pꝫ. qr sicut effectus sunt repugnātes ꝛ cōtrarij. ita forme videntur esse contrarie ꝛ repugnātes. ¶ Secūdo ꝑsupponit: ꝙ esse quātuꝫ extensibile: esse cōpositū ex cōtrarijs: esse corruptibile: isti effectus repugnāt anime intellectiue. Nā anima intellectiua est imaterialis ꝛ spūalis. ideo nō potest esse ꝑncipiuꝫ aliquoꝝ istoꝝ effectuuꝫ: qui effectus ꝓueniunt a forma corporeitatis: ꝛ a forma mixti. Ex his arguitur sic: illa forma nō est essentialiter eadē alteri: nec continet virtualr illaꝫ: que de se ꝛ per se nō potest esse ꝑncipium operationuꝫ illius: nec cōtinet virtualiter tales operationes. Sꝫ ita est ꝙ anima ītellectiua nō potest esse ꝑncipium operationū ꝓuenientiū a forma corporeitatis: qm̄ nihil potest esse ratio essendi alicui in aliquo esse: qḋ est sibi oīo incōpossibile ꝛ repugnās. Sicut albedo nō potest dare esse alicui qḋ sit repugnās albedini: sed esse corporeum: quātuꝫ: ꝛ extensibile sunt effectus oīno repugnantes aīe ītellectiue: ꝛ sunt effectus forme corporeitatis. ergo aīa intellectiua nō cōtinet virtualiter formaꝫ corporeitatis: nec est sibi eadeꝫ essentialr. ¶ Et cōfirmatur. Quandocūqꝫ de aliquibus duobus verificātur duo cōtradictoria realia ꝛ realr distincta illa realr distinguuntur: sꝫ de aīa ītellectiua ꝛ de for⁹ corpeitatis verificātur sic duo ꝯdictoria: qr forma corporeitatis est quāta: aīa intellectiua nō. imo habet in se positiue ꝛ actu aliqd qḋ repugnat extensioni. ergo aīa intellectiua ꝛ forma corporeitatis distinguuntur realiter. ¶ Item quinto ꝛ vltimo arguitur ad ꝑncipale presupponēdo duo. p⁹ (qḋ dicit Aristo. scḋo de aīa. tex. cō. 24.) ꝙ actus actiuoꝝ sunt in patiente disposito: ꝛ in tex. cō. 26. Actus vniuscuiusqꝫ in ꝓpria materia natus est fieri. Ex quo infertur ꝙ in materia substantiali in que debet recipi forma substātialis vltima ꝛ specifica: pri⁹ opꝫ ponere aliquā formaꝫ īmediate disponēteꝫ ad vltimā formā. ¶ Secūdū presuppositū est ꝙ forma vltimate disponēs necessitat ipsaꝫ mām ad formā vltimaꝫ. Ista ꝓpositio pꝫ: quoniā passuꝫ sume dispositū natum est perfici īmediate ab agente circūscripto quocūqꝫ alio. vt colligitur de mēte Aristo. 9° metaphy. tex. cō. 10. ¶ Quibus stātibus arguitur sic. Sit ita ꝙ ex semine habeat ꝓduci ꝛ generari aliqua forma substantialis vltia: que sit verbi gratia. forma specifica asini: istam formaꝫ specificaꝫ de necessitate precedit forma vegetatiua: qr ex sentētia Aristo. in. 16. libro de aīalibus. Embrio prius viuit vita plante ꝙ vita sensitiua. Tunc arguitur. ista forma substātialis precedēs. aut manet cū forma vltima introducta: aut desinit esse. Si dicas p⁹: habeo ꝓpositū: ꝙ due forme subales sunt sīl. Si dicas scḋꝫ.

Quoniaꝫ ista forma precedēs īmediate disponit ad formā vltimā. ideo cōtra istos negātes tales dispositiones īmediatas ꝛ necessarias. Arguitur

multipliciter q̄ tales nõ corrūpātur. ¶ Et primo diui/
sione sic. si habet corrumpi: corrūpetur ab aliquo contra/
rio. aut tale contrarium erit forma vltima: aut erit ipsa
materia: aut agens generans. Non est dicenduʒ primū:
propterea: quia dispositio ad illud ad quod disponit ipsa
dispositio: nõ habet oppositionem ⁊ contrarietatem. im
mo conuenientiam ⁊ conformitateʒ. ergo virtute istius
forme non corrumpetur ista dispositio. Non est danduʒ
etiam secunduʒ: q̄. s. corrumpatur a materia. Tum quia
materia nõ agit: sed est principium mere passiuum. Tuʒ
etiam quia ista dispositio est ratio proportionis ⁊ assimi
lationis materie ad ipsaʒ formam. Neq̄ danduʒ est ter/
tium: q̄ corrumpatur ab agente: quia illud nõ corrum/
pitur ab agente: quod est maxime promotiuum: ⁊ nullo
modo impeditiuum actionis agentis. Sed ista disposi/
tio est huiusmodi: quia maxime est consona agenti: siue
facilitans ⁊ perficiens eius actionem. ergo ⁊c̄. ¶ Et cõ/
firmatur: quia agens generans: per actionem suam assi/
milat sibi passuʒ in quod agit: sed materia sub ista dispo
sitione assimilatur agenti: ⁊ simile nõ corrumpitur a si/
mili: ergo ⁊c̄. ¶ Et iterum confirmatur: quia agens ge/
nerans: ⁊ per se generat: ⁊ per accidens corrumpit. per ac
cidens autem corrumpit propter incompossibilitatem
alicuius forme existentis in passo ad formam quam ge/
nerat vltimate. (ita q̄ tota ratio corruptionis alicuius
in passo est repugnātia ⁊ incompossibilitas forme ad for
maʒ vltimate introducēdam.) Sed hic nulla potest re/
periri repugnantia: ⁊ incompossibilitas. ergo hec forma
precedens formaʒ vltimam nõ corrumpetur ab ipso ge/
nerante. ¶ Item arguitur secundo ad ideʒ generaliter
de omni forma disponente. Et presuppono vnum: vide/
licet q̄ forma vltimate disponens ad formam vltimam
siue sit substantialis: siue accidentalis: talis inq̄ forma
vltimate disponens in quocūq̄ instanti causatur: nõ stat
cum forma corrumpenda. patet hoc presuppositum: quia
tunc forma corrūpenda esset in materia cum dispositio/
nibus omnino repugnātibꝰ tali forme. Tūc sic. Ista for/
ma vltimate disponens in eo instanti in quo vltimo in/
troducitur: aut simul erit cuʒ forma generanda: ita q̄ in
quocūq̄ instanti est ista dispositio: est illa vltima forma
generanda: aut in alio ⁊ alio instanti. Non in alio ⁊ alio
instanti: quia (quum īter quecunq̄ duo instantia cadat
tempus mediū) sequeretur q̄ in aliquo tēpore materia
esset sine vlla forma substātiali. Qd̄ pbaẗ: q̄ꝛ vltima dis/
positio vel forma disponēs ad vltimā formā gnāndā: nõ
stat cū forma corrūpenda: ḡ in illo instanti in quo est ta/
lis vltima dispositio non erit forma corrūpenda. ḡ nulla
forma subalis erit in mā. Nec pōt dici q̄ sit aliq̄ disposi
tio accidētalis in mā sine forma subali ſʒ Thomā. ⁊ ita
remanebit mā nuda in toto illo tp̄e. ¶ Si autem dicas
q̄ in eodem instanti est illa forma disponēs: ⁊ forma vl/
tima gnānda. ¶ Contra arguitur sic. Aut illa forma dis/
ponens est prior origine ⁊ nā forma vltima gnānda: aut
posterior. Si tu dicas q̄ est prior: habeẗ intentū: q̄ꝛ quū
illa vltima dispō: fit in mā mediāte aliqua forma subali
quā p̄supponit: ⁊ illa forma subalis nõ sit illa forᵃ gnānda:
q̄ꝛ illa nõ p̄supponiẗ: ſʒ seq̄ẗ ordine nāe illā dispōnē vlti/
mā: seq̄ẗ q̄ in eodē instāti erit aliqua forma subalis cuʒ
forma vltima gnānda in mā. Si vō dicas q̄ ista dispō ē
posterior forma gnānda. Contra. seq̄reẗ q̄ alteratio p̄ce
dens dispōnes ad illā formā generādā nõ hr̄et aliquem
terminū ⁊ eēt īfinita. ꝯn̄a declaraẗ: q̄ꝛ talis terminꝰ aut
est forma subalis vltimo genita: aut est aliq̄ forma acci/
dētalis sequēs talē formā. Nõ est dādū p̄mū. pbaẗ hoc
tripliciter. p̄mo: quia forma substātialis est per se termi

nus gnātionis: ergo nõ est per se terminus alterationis:
⁊ maxime hoc sequitur ex positiōe Magistri Francisci
de Neritono: q̄ vult: q̄ gnātio non distinguatur realiter
a forma genita. ergo sicut forma substantialis distingui/
tur realiter a forma accidentali: ita generatio ab altera/
tione: ⁊ ḡ qd̄ est p se terminus vnius: nõ est p se terminꝰ
alterius. Iteʒ zᵒ ois mutatio finita p̄us est finita ītrisece
q̄ extrinsece. forma subalis est terminꝰ extrinsecus alte/
rationis. ḡ p̄us hʒ aliquē terminū intrinsecū quo ītrinse
ce finiẗ: q̄ nõ videẗ posse assignari sc̄d̄m opinionē isto/
rū. Itē ȝᵒ motus ⁊ terminꝰ sunt eiusdē rōnis: ſʒ ita est q̄
forma subalis nõ est eiusdē rōnis cū alteratiōe: neq̄ cuʒ
forma que p alterationem acquiriẗ. ḡ forma subalis nõ
pōt sic esse terminus. Si vero detur zᵐ mēbꝝ. s. q̄ termi
nus p se alteratiōis sit forma accn̄talis: illa. s. que p se seq
tur formā subaleʒ vltimo genitā. Istud destruitur: q̄ꝛ in
quocūq̄ est mutatio: in eodē est terminus mutatiōis. ħ
est de mēte Arist. in multis locis: ⁊ p̄sertim in p̄ de gnō/
ne. tex. c. z3. ⁊ rō huiꝰ est: q̄ꝛ mouēs per motum intēdit p/
ficere ipm mobile: ⁊ nõ destruere: ⁊ motus est actꝰ ⁊ pfe/
ctio mobilis. Et pp̄ter hoc dixit Aristo. ibi: ⁊ in p̄ phy. ⁊
in. 5. Q̄ꝛ ideʒ subm manet sub vtroq̄ termino mutatiōis
Stāte ista maiore assumo istā minorē. Sed forma acci/
dētalis sequēs formā vltimā genitā nõ est in eodē subo
in quo est alteratio p̄cedēs: (q̄ꝛ alteratio ē in ꝯposito ex
mā ⁊ forma corrūpēda. Ultima dispō est in cōposito ex
mā ⁊ forma gnānda.) ergo nõ ideʒ subm sub mutatione
⁊ termio mutatiōis. ¶ Sʒ ad hāc gnālē rōnē cū in p̄n.
dr̄. aut forᵃ disponēs est in eodē istāti cū forᵃ gnānda ⁊c̄.
ab istis r̄ndeẗ: q̄ in quocūq̄ istāti ē vltima forᵃ gnānda
corrūpiẗ ⁊ desinit eē vltia forma disponens: ⁊ ipsa dispō
inducta ab agēte in mā. ita q̄ p̄ᵐ eē forme gnānde est p̄ᵐ
nõ esse ipsaꝝ dispōnuʒ: ⁊ tūc agēs gnāns inducit in māʒ
nudā formā gnāndā. ¶ Cōtra (q̄cq̄d sit de incipere eē:
⁊ desinere esse.) Nos loq̄mur de eē forme vltime dispo/
nentis. Et q̄riẗ: vtꝝ talis forma vltima disponēs: quū
habeat suū eē: in quo instāti hʒ p̄ᵐ esse: ⁊ p̄cedit argᵐ vt
p̄us: q̄ꝛ aut in eodē instāti: aut in alio: ⁊ ita vt p̄us. ¶ Itē
cōtra illud qd̄ hic dr̄ q̄. vʒ. in p̄ eē forme vltime gnānde
vniẗ ipsa forma māe nude. ¶ Cōtra hoc arguiẗ: q̄ꝛ lʒ in
eodē instāti in quo forma vltima disponēs hʒ p̄ᵐ nõ esse:
ītroducaẗ forma gnānda: tn̄ prius nā dispōnes ipse cor/
rumpunẗ q̄ forma vltima introducaẗ: ⁊ prius est imagi
nari māʒ nudā carentē quacūq̄ forma: q̄ mā ipsa per/
ficiaẗ forma vltima. Ex hoc arguiẗ sic. Agens nullā for/
maʒ generat de mā: nisi ad quā mā determinaẗ p aliqd̄
intrinsecū. ḡ forma genita nõ vniẗ māe nude. ꝯn̄a pʒ. Et
aīs est cōmēta. in. iz. meta. cōmē. 18. vbi vult: q̄ agēs ni
hil extrahat de mā: nisi in ipsa sint p̄portiōes ⁊ habilita
tes ad formā extrahendā. ¶ Hoc etiā ꝯfirmaẗ rōne: q̄ꝛ
sicut se hʒ agens in causando effectiue: ita mā in causan/
do subiectiue ⁊ māliter. Sʒ agēs sic se hʒ in agēdo q̄ ni
hil agit nisi determineẗ: vel sit determinatū ad p̄prium
effectū p̄ducendum. Ergo sic se hʒ mā: q̄ nihil causabit
māliter respectu forme in substātificādo formā: nisi per
aliqd̄ intrinsecū determineẗ ad ipsam. ¶ Q̄ꝛ si tu dicis
q̄ agēs p̄ducit determinatā formā in materia ex p̄ntia
ipsius ad māʒ nõ hn̄tem cōtrarium ⁊ repugnās agenti.
¶ Cōtra. q̄ꝛ agēs physicū in agēdo p̄supponit māʒ que
prius ordine originis ⁊ via gnātionis presupponitur q̄
ipm agēs agat (Propter ħ dixit Ari. p̄ phy. q̄ mā est in/
genita de qua agēs generat.) Et agēs p̄supponēs talem
māʒ: p̄supponit ipsaʒ magis inclinatā ad vnaʒ formā: q̄
ad aliā: si de ipsa dʒ p̄ducere determiataʒ formā. (Hec
scd̄a p̄pō arguiẗ sic. sicut se hʒ agens ad māʒ in gnāndo

sic se hȝ ad iclinationē mãe quo ad determinatā formā gnādā. Sȝ sic se hȝ agēs gnāns in gnādo ꝙ psuppōit mãȝ ad h ꝙ pducat for. g ad h ꝙ pducat de ipa determinatā for psuppōit ipsaȝ magis determinatā ⁊ iclinatā ad illaȝ. Ista ppōne assūpta p maiore ⁊ pbata: subsumit ista mior) sȝ ita ē ꝙ in illo istāti nāe in q̄ mā ꝯsideraꝰ vt nuda: hȝ eq̄lē iclinationē ad oēȝ formā: ⁊ nō magis ad vnā q̄ȝ ad aliam. g de ipsa oēs for educent: aut nulla.

Hec argumēta lȝ videant pcedere ꝯ ponētes fieri resolonē vsq ad mãȝ pmā: tñ efficaciꝰ pcedūt ꝯ san. Tho. q ponit nullā vltimā dispōnē puiā ad formā gnādā manere in aduētu for. Unñ mā (ex ista opiniōe) nō determinaꝰ itrisece ad for q2 p nullā formā sibi iexistem. Neqȝ extrisece. q2 nō per agēs. (qđ pbaꝰ.) Tū q2 agēs nō determiat mãȝ p for suā subalē: q2 illa imediate nō agit. p ipȝ Thomā. Neqȝ p formā accñtalē: q2 illa nō attingit in actiōe sua terminū subalē: vt als ꝺclaraui: ⁊ ē de mēte Doctoris subtilis in. 4. di. 12. q. 3. Tū q2 maior dispō reqriꝰ in mā: ⁊ in maiori gradu respectu forme pfecte q̄ȝ ipfecte. Licȝ dareꝰ: ꝙ respectu impfecte sufficit determiatio que fit p agēs: nō tñ videꝰ h sufficere respectu pfecte. ¶ Et cōfirmaꝰ h: q2 si in mā nulla fiat dispō pparans mām positiue ad formā: sȝ solū puatiue dispōnēs: precise in illo gradu fiet dispō quo forma corrūpiꝰ: ⁊ tūc dispō corruptiua in mā esset sufficiēs p gnōne cuiuscūqȝ forme siue pfecte: siue iperfecte: ⁊ tūc videꝰ seq ꝙ qđlibȝ possȝ gnāri ex quolibȝ ⁊ nō determinatū ex determiato: qđ ē falsuȝ. Nec valet fugere ad ordinē formaꝝ: sic ꝙ ipfecta pcedat pfectā. h nihil ē: q2 mā nuda pōt imediate pfici ab agēte pite fm illā formā quā ꝯtinet vtualr: ⁊ quū sit idifferēs ad quācūqȝ formā: poterit quācūqȝ recipe: vbi nō sit impediēs. ¶ P. vltimo arguiꝰ ꝯ corruptiōes istaꝝ dispōnū: dū tales affirmāt: ꝙ in aduētu cuiuscūqȝ forme corrumpanꝰ. Nā certū est ꝙ alteratio seu accñs iductū p alteratiōeȝ positiue dispōnēs ad formā gnādā hȝ eē pfectū in illo gradu: quo vltimate disponit ad formā: aliogn alteratio nō esset finita aut termiata. Aut g tale accidēs corrūpiꝰ in istāti quo hebȝ esse acqsitū ⁊ cōpletū: aut in alio. Nō pmo modo: q2 accidēs sil esset ⁊ nō esset in eodē instāti: si in alio: g iter hoc ⁊ illud mediat tēpus: g in toto tpe intermedio alteratuȝ qesceret quo dato seqtur: ꝙ generatio forme subalis nō est finis alterationis precedētis: qđ est contra Auerroym primo physicoꝝ. ⁊ ita generans non generaret alterādo: sȝ moueret imediate ad formā substātialē: qđ est ꝯ Ari. ⁊ oēs philosophātes: ⁊ ꝯ sensum. Et vlteriꝰ seqꝰ: ꝙ passuȝ vltiate dispositū nō pficereꝰ imediate ab agēte pite nō ipedito: qđ ē ꝯ Arist. 9. meta. Unñ pōt sic formari rō. Nullū accñs corrūpiꝰ in fine alterationis p quā acqriꝰ: q2 in illo istāti pficiꝰ. Igiꝰ si in illo instāti corrūpeꝰ: in illo istāti sil eēt: ⁊ nō eēt. Sȝ p te forꝰ subalis nō gnāꝰ nisi accñtia iducta p alterationē corrūpanꝰ. ⁊ in illo istāti gnāꝰ qñ accñtia illo corrūpūꝰ. g forꝰ nō gnāꝰ in fine alteratiōis: vl si sic. seqꝰ: ꝙ forꝰ gnāꝰ qñ accñtia iducta p alterationē adhuc manēt: qđ est ppoᵐ. Ista rō pcedit ꝯ san. Tho. q pōit dispōnē ad formā subalē termiari ad aliquē gradū ad quē nec tō seqꝰ corruptio for corrūpēde: ⁊ gnō for gnāde p modū sequele. Non sic Sco. q ponit tñ terminū extrisecū istiꝰ alteratiōis: ⁊ nō itrisecū: ⁊ ēt ꝙ nullus ē gradus in alteratiōe iductus ab alterāte: vt alterās ē q sit icōpossibil for corrūpēde. sȝ talis iduciꝰ vl a gnānte: vel a suba genita: ⁊ ita alteratio finiꝰ extrisece: ⁊ rōne agētis: ⁊ rōne termini. De h videas in. 4. di. 12. q. 3. Sed tunc ex ista opinione respōdēdum esset ad obiecta superius cōtra responsionē de termino extrinseco: de quo alias.

Postremo arguitur Theologice: ꝙ. vȝ. hec via negās pluralitatē formaꝝ ꝯdicat fidei catholice ⁊ vitati: cū ex ea seqnaꝰ ꝙ corpꝰ iesu xpi viuuȝ nō fuissȝ idē corpꝰ qđ erat mortuuȝ: qđ ē ꝯ Doctores catholicos sacratissime fidei: ⁊ psertiȝ ꝯ Aug. ⁊ Ambro. q multis rōnibꝰ nituꝰ ostēdere ꝙ idē fuerit oino corpus xpi viuū ⁊ mortuū. Et p psupponiꝰ vnū fūdamētū: ꝙ ad vnitatē numeralē effectuū reqriꝰ vnitas for: sic ēt mãe. Et h colligiꝰ de mēte Ari. 12. meta. tex. ꝯmē. 27. Et rōne pbaꝰ. Sic. n. ꝯpositū depēdet eētialr a mā: ita ⁊ a for: ⁊ principalius a forma q̄ȝ a materia: quuȝ forma sit pmo ⁊ pncipaliꝰ ꝯstitutiuū ꝯpositi. Ex h arguiꝰ. illđ qđ depēdet ab aliq eētialr q̄tū ad eē depēdet ab eodē eētialiter q̄tū ad vnitatē ꝯitē eē: q2 q̄cūqȝ aliqđ est ens: ē ēt vnū: cū ens ⁊ vnū ꝯuertanꝰ. ex. 4. meta. tex. cō. 3. Sȝ ita est ꝙ ꝯpositū depēdet eētialr a forꝰ: q̄tū ad eē. g ēt q̄ᵐ ad eiꝰ vnitatē: ⁊ ita nō erit vnū ⁊ idē: nisi hēat vnā ⁊ eandē formā. ¶ Isto stāte data ista positiōe duplr pbatur ꝯña pncipalis. p ex vnitate corpis in se. 2° ex nā dīne ypostasis. p sic: q2 in corpe xpi mortuo nō remansit aliq forma que prefuit in corpore viuo: sed alia p te virtute dīna fuit in xpi corpe creata. Ex q seqꝰ ꝙ totū ꝯpositū resultās ex mā pꝰ ⁊ ex forꝰ 2ꝰ creata nō hēbat idē eē: neqȝ eādē vnitatē: quēadmodū pȝ ex pmisso superiꝰ. ¶ Et ꝯfirmatur ꝙ h corpꝰ fȝ suū eē distinguebaꝰ realr ab illo: q2 ab alia ⁊ alia forma vl diuersa resultat aliud ⁊ aliud eē cōpositi realr diuersū: sȝ i pposito fuerāt for realr diuerse. g diuersa ꝯposita: ⁊ diuersa eē ꝯpositi realr. ¶ Etiā confirmaꝰ 2°. Nā fȝ san. Tho. ꝯpositū dicit tertiā entitateȝ distinctā realr a suis partibꝰ: sȝ ita ē ꝙ ex forꝰ illa creata ⁊ ex mā sua resultabat vna 3ª entitas realr diuersa ab entitate totius cōpositi: q resultabat ex vniōe aie itellectiue ad mãȝ xpi. g hec entitas ⁊ illa erāt realr diuersa. Sȝ 3ª entitas ⁊ ipm ꝯpositū substātiale sunt p se oino idem ex nā rei. (Licet distiguanꝰ fȝ rōnē.) g relinqꝰ ꝙ h corpus iesu xpi viuū: ⁊ illud mortuū distinguebanꝰ realr ⁊ eētialr. Sȝ quecūqȝ distinguunꝰ sic realr ⁊ eētialr sūt simplr diuersa. g corpꝰ xpi viuū ⁊ mortuū erāt simplr diuersa. ¶ Et 3° ꝯfirmaꝰ h ex fūdamētis san. Tho. sic. Totū eē hois ē eē aie itellectiue: vt dicit ipse. g totū eē iesu xpi viui q̄tuȝ ad eē hois erat eē aie itellectiue: sȝ tale eē aie itellectiue nō habuit corpꝰ xpi mortuū: q2 i eo nō erat aia itellectiua. g relinqꝰ ꝙ h corpꝰ ⁊ illud erāt simplr diuersa. ¶ Sȝ forte tu dices ꝙ fuit ideȝ rōne mãe: ⁊ rōne ypostasis. ¶ Cōtra. Quū ex igne gnāꝰ aer: certū ē: ꝙ eadē mā ē in igne: ⁊ in aere genito. ⁊ tñ nō ꝯcediꝰ ꝙ ignis ⁊ aer sint idē numero. Ex quo seqꝰ ꝙ nō maiorē idētitatē ⁊ vnitatē hret corpus xpi viuū ⁊ mortuū: q̄ȝ ignis corruptus: ⁊ aer genitus ex ipso. ¶ Et ꝯfirmaꝰ: q2 opposita ꝯtraria ad se inuicē succedūt in eodē subiecto: ⁊ in eadē mā. Et tñ nō ꝯcediꝰ ꝙ vnū sit aliud: aut ꝙ hēat idētitatē cū ipso ppter identitatē subiecti: ⁊ ita corpꝰ xpi viuū ⁊ mortuū nō hrent maiorē idētitatē q̄ȝ duo ꝯtraria ⁊ opposita ad se īuicē succedētia in eodē subiecto. ¶ Itē 2° ꝯfirmaꝰ. Illa q sunt idē fȝ mãȝ: sunt idē fm qd ⁊ diuersa simplr. sicut appet de igne q gnāꝰ ex aere. g corpꝰ xpi viuū ⁊ mortuū eēt idē fȝ qd: ⁊ diuersuȝ simplr. Ex q seqtur ꝙ iste ppōnes q̄s ꝯcedūt theologi. vȝ. ideȝ corpꝰ xpi iacuit in sepulchro qđ pfuit i cruce: ⁊ silr ista. idē corpus xpi qđ fuit in sepulchro resurrexit ad vitā: eēnt false simplr: ⁊ vē fȝ qd. Et ita articulus fidei esset falsus simplr: ⁊ verus fȝ qd: qđ abhorrēt aures catholice audire: ⁊ sapit manifestissimā heresim. ¶ Immo pbaꝰ ꝙ illđ corpꝰ qđ iacuit i sepulchro simplr nō poterat resurgere ad vitā: q2

illud nõ põt resurgere ad vitã: cui repugnat simplr oīs vita. Sz ita ē q illi corpi repugnat oīs vita: qḋ pbat: qꝛ qḋ destruit oīo ꝛ desistit eē pp vitã ei sic repugnat viuere: sz tale corpꝰ qḋ erat in sepulchro est hꝰ: qḋ pbat: qꝛ tale corpꝰ erat qḋdaz ꝯstitutũ realr diuersuz ſm san. Tho. ab oībꝰ ptibꝰ sīl ſūptis. s. mã ꝛ forᵃ illa q̃ dabat eē illi mãe quã tu appellas formã vicariã. Sz certũ ē q cũ fuit vnita aīa itellectiua mãe desijt eē: ꝛ corrupta fuit forᵃ vicaria: ꝛ ex ꝯñti 3ᵃ entitas corpis inq̃tuz tale corpꝰ. g̊ nullo mõ isti corpi potuit vita ꝯpetere: aut ipm viuificare.

Ex parte ypostasis diuine deducit z° pncipalr pᵒ ꝯña psupponẽdo: q sicut verbũ diuinuz assumpsit nãm humanã ad vnitatẽ ypostasis ꝛ persone: ita potuit assumere lapidẽ ꝛ nãz diaboli: imo sīl ꝛ sel potest ipz vbũ vtrãq3 nãz suppositare: ꝛ ad vnitatẽ sui suppositi assumere. ¶ Isto stãte argr: illa q̃ sũt diuersa simplr ꝛ ſz ppas formas specificas pñt in eodem supposito vniri ad vnitatẽ suppositi. g̊ nõ maiorẽ idẽtitatẽ habuit corpus xpi viuũ ꝛ mortuũ q̃ duo diuersa simplr. imo cũ opposita pñt sic assumi ad vnitatẽ suppositi: sequeret q corpꝰ xpi viuũ ꝛ mortuũ nõ maiorẽ idẽtitatem hret q̃ duo opposita simplr q̃ ad vnitatẽ ypostasis assumerent vz. exẽpli cã. si stãte assũptiõe hoīs vbũ assumeret asinũ: idem suppositu: n esset rationale: ꝛ irrõnale: ꝛ ita qualis eēt idẽtitas rõnalis ad irrõnale: talis eēt corpis xpi viui ad corpꝰ mortui. ¶ Multe alie rõnes possẽt adduci: q̃ sũt ipsoꝝ Theologoꝝ: sz iste p nũc sufficiãt.

Dico ergo alr ad qõnẽ: ponẽdo aliqua notãda. ¶ Prio notãdũ ē: q q̃cũq3 due forᵉ subales specifice viuiate sũt icõposĩbiles in eodẽ supposito. loquẽdo nãlr. Rõ hꝰ ē: qꝛ forᵃ specifica viuia dat vltimatum esse ꝯpletum ꝛ pfectum. Nihil aũt habz esse cõpletum ꝛ perfectuz in actu duabꝰ rõnibꝰ: qꝛ tũc aliqua istarũ circũscripta: nil minꝰ suppositũ hñs eē viuiatũ p aliã forᵃᵐ ꝯplete ꝛ sufficiẽter hret eē: ꝛ ita aliqd eēt ꝯpleta rõ eẽndi alicui sufficiẽter ꝛ pfecte: q̊ tñ subtracto: nihil minus suppᵐ hñs eē: hret ꝯpletũ ꝛ pfectũ eē. Ex q̊ seqtur: q cuicũq3 ꝯpetit vna forᵃ specifica viuia: non põt ei altera ꝯpetere. ¶ z° nõndũ ē: q forᵉ ille subales dñr icõposĩbiles: q̃ꝝ vna ꝯtinet vtualr alterã: illa aũt forᵃ virtualr ꝯtinet aliã cuiꝰ effc̃s ꝛ opõnes põt supplere ꝛ cãre ipsa circũscripta: sz forᵃ mixti põt eē pnᵐ opõnũ ꝛ effectuũ pueniẽtiuz a forᵃ corpeitatis. g̊ forᵃ mixti vtualr ꝯtinet forᵃᵐ corpeitatis. Declarat assũptũ p miori. Certũ ē q effectꝰ forme corpeitatis sũt eē q̃ntuni: ꝛ eē extẽsibile: eē corruptibile. Oẽs aũt istos effectꝰ põt supplere forᵃ mixti ꝛ elemẽti sine forᵃ corpeitatis. g̊ seqt ppositũ: q forma mixti ꝯtinet vtualr formã corpeitatis ꝛc. Silr vlteriꝰ cũ aīa itellectiua possit eē pnᵐ oīuz opõnũ ꝛ effectuũ pueniẽtiũ ab aīa sensitiua: qꝛ nullus effectꝰ talis repugnat aīe itellectiue. Seqt q aīa itellectiua ꝯtinet vtualr aīaz sensitiuã. ꝛ qḋ dixi de aīa sensitiua: dico ēt de vegetatiua. ꝛ p opᵐ cũ aīa itellectiua nõ possit eē pnᵐ effectuũ pueniẽtiũ a forᵃ corporeitatꝫ: qꝛ ex rõne aīe itellectiue nõ põt seq eē q̃ntũ: eē extẽsibile: eē ꝯpositũ ex ꝯrijs: ꝛ eē corruptibile: cum oīa ista repugnẽt aīe itellectiue: seqt q aīa itellectiua nõ cõtinet vtualr formã mixti: aut forᵃᵐ corpeitatꝫ. ¶ Ex qbꝰ sequunt duo: q̊ꝝ pᵐ ē: q aīa sensitiua ꝛ aīa itellectiua vt distīcte forᵉ sũt icõposĩbiles ī eodez subo: h pz ex dcīs. ¶ zᵐ qḋ seqt ē q forᵃ corpeitatis ꝛ forᵃ mixti vt distincte forᵉ sũt icõposĩbiles in eodẽ. ¶ Sz ꝯ istud pᵐ corrᵐ istat. p qꝛ nõ vr q aīa itellectiua vtualr ꝯtineat aīaz sensitiuã ꝛ eiꝰ effectꝰ possit supplere: qꝛ certũ est q aīa sensitiua est q̃nta ꝛ extẽsa. itellectiua aũt iextẽsa. g̊ sensitiua nõ põt ꝯtineri vtualr ī itellectiua. ¶ Itẽ z° aīa sẽsitiua hz opõnes orga-nicas. itellectiua aũt nõ organicas. g̊ vna nõ ꝯtinet aliã.

¶ Ad pᵐ rñdet q illḋ qḋ ē de se iextẽsuz ꝛ q̃ntũ: nõ pt ꝯtineri vtualr neq3 realr ꝛ idẽtice in eo qḋ est iextẽsuz ꝛ immãle de se. Sz illud qḋ est extẽsuz p accñs ꝛ ab extrinseco: hñ põt ꝯtineri imãli ꝛ iextẽso. Mõ sic est de aīa sensitiua: qꝛ ipsa tñ p accñs est extẽsa. s. p quãtitatẽ sibi aduenientẽ. g̊ nõ repugnabit ei sic ꝯtineri in aīa intellectiua. ¶ Ad zᵐ Rñdet sã. Tho. q aīa itellectiua hz aliq̃s opatiões que ꝯprehẽdunt a mã ꝛ sunt imerse mãe: aliquas vero opatiões que supegrediũt mãz: ꝛ sunt oīo eleuate a mã. Prime opatiões sunt sensitiue q̃ exercent p organa ꝛ depẽdẽt ab organis. zᵉ opõnes sunt opatiões itellectiue: q̃ sunt itelligere ꝛ velle: in qbꝰ aīa nõ vtit organo. Et ſm hoc põt dici: q aīa intellectiua ē forᵃ ꝯprehensa a mã inq̃ᵐ sensitiua. sz inq̃ᵐ itellectiua ē forᵃ supegrediẽs mãz. Dicit g̊: q nõ est incõueniẽs q eadẽ aīa itellectiua sit pnᵐ illimitatũ istaꝝ opationũ alteriꝰ ꝛ alteriꝰ rõnis: potẽs vtrãq3 opationẽ exercere: aut p seipaz: aut mediãte organo corpali. ¶ Sz ꝯ ista dcã: ꝛ prio ꝯ h qḋ dicit: q aīa itellectiua vt itellectiua: est forᵃ eleuata a mã arguit duplr. z° ꝯ hoc qḋ dicit aīam itellectiuã nobiliorẽ p hoc q ē minꝰ imersa materie. ¶ Prio sic. hõ nõ ē hõ mediãte aīa itellectiua nisi put aīa itellectiua iformat corpus: g̊ nõ opat opatione ppa hoīs nisi put aīa intellectiua informat corpus ꝛ ipsam mãm. g̊ hõ vel nõ intelligit ſm aīam vt p pnᵐ formale ipsius: vel si itelligit ſm aīaz: intelligit p ipaz vt informat corpus: ꝯñᵃ pma est euidẽs: qꝛ sic se hz aīa in eẽndo: ita se hz in opando. pbat aũt assũptũ. Nã ꝯpositũ ex suis partibꝰ nõ ē illud qḋ est nisi ex suis partibꝰ: ꝛ nõ ex partibꝰ vt sunt diuise ꝛ sepate: sed vt sunt vnite. sicut appet de mẽte Ari. in. 7. metaphy. circa finẽ de syllaba ba. qꝛ nõ ꝯponit ex. b. ꝛ. a. nisi vt vnitis: ꝛ hoc est veꝝ ſm ipsum nõ soluz de partibꝰ mãlibus quas vocat elemẽta: veꝝ etiã de partibꝰ essentialibꝰ q̃ sũt mã ꝛ forᵃ. Ex quo sequit: q aīa intellectiua q̃uocũq3 se hẽat ad opationes suas: semp ē ꝯprehẽsa a mã ꝛ imersa mãe. ¶ Arguit z°. Aīa itellectiua ſm gradũ supremũ sue pfectionis essentialis informat mãm: sz intelligere nõ põt cõpetere aīe itellectiue ſz aliquẽ gradũ supiorẽ q̃ sit supremꝰ gradus. g̊ itelligere nõ ꝯpetit sibi vt excedit mãz sz solũ vt informat. Añs est manifestũ. Qñ dato opposito: seqt q hõ p aīam intellectiuã non erit spẽs ꝑria ãgelo: qꝛ hõ nõ est hõ nisi vt aīa informat mãz: ꝛ g̊ si nõ iformaret ſm gradũ supremũ: nõ esset hõ spẽs ꝑria angelo: qꝛ aīa itellectiua ſm suũ gradũ supmũ est imediata ãgelo. ¶ P. scḋo tu dicis q aīa intellectiua per intelligere supegredit mãm: qꝛ quãto forma est nobilior tãto minꝰ est imersa materie. ¶ Cõtra. Istud imergi ē vbũ metaphoricũ. aut p illud magis: aut minus imergi itelligitur maior ꝛ mior gradus nobilitatis: ꝛ si sic: nõ ē veꝝ: q maior ꝛ mior gradus nobilitatis faciat forᵃᵐ superexcellere mãz: sic q ipsa nõ iformet: qꝛ certũ ē. q forᵃ mixti ē nobilior q̃ forᵃ elemẽti: ꝛ tñ vtraq3 forᵃ iformat mãm. Aut tu intelligis illud imergi sic: q minus imergi ē abstrahere a situ ꝛ a loco: ꝛ si sic intelligis: nõ ē ad ppositũ. vz. q aīa itellectiua dicat minus imergi mãe: qꝛ abstrahat a situ. qꝛ certũ ē cũ ipa sit sba imãlis (quõcũq3 se hz ad corpꝰ) abstrahit ab oī situ: qꝛ p te nulla suba imãlis ē situalr in loco (qcqd sit de positiõe nr̃a.) g̊ adhuc posito q abstrahat a situ de se: ipsa tñ est imersa mãe: qꝛ ipsam actualr informat. Ex quo sequit q rñsio de supegressiõe mãe et minori imersione nõ satisfaciat. ¶ Ideo iuxta pmissuz correᵐ est dicẽdũ. Qꝛ forma imãlis põt ꝯtinere virtualr formã mãlez. Pro quo modus ponit talis. Qꝛ forma q̃ est pnᵐ illimitatũ q̃dãmõ: ꝛ est pnᵐ plurium opationum

dissimiliũ que nõ pñt exerceri p vnã determinatã ptes corporis:sȝ reqrit diuersas ptes dissimiles ⁊ difformes in ꝯplexiõe:poterit talis forma exercere illas opatiões organicas p diuersa organa:nõ obstãte:ꝙ ipsa sit imãlis in se.Sȝ ipsa sicut in essendo pficit totũ corp⁹organicuȝ ⁊ quãlibet partẽ ei⁹:ita ⁊ in operãdo.⁊ ita reqrit ad h vt possit pfecte opari in tali corpe opões ꝯuenĩetes toti ⁊ ptib⁹suis:ꝙ suuȝ p̃m ⁊ adequatuȝ pfectibile habeat ptes dissiles:⁊ difformis ꝯplexiõis.Ex quo seqꝛ:ꝙ cũ aia itellectiua sit pfectissima for̃a phyca iter oẽs alias formas:⁊ sit act⁹corpis:poterit ipsa supplere viceȝ aie sensitiue:⁊ ita ꝯtinebit ipsaȝ aiaȝ sensitiuã ṽtualr:⁊ ẽt subalr.Ex q̃ appet:ꝙ ꝓpõ assũpta est falsa:ꝙ for̃a imãlis:q̃ tñ ẽ actus corpis pficiẽs corp⁹in eẽ:nõ possit ꝯtinere ṽtualr formã aliquã mãlem eductã de potẽtia mãe.

Quantũ ad zm arti.Ex his ponũꝛ (rñdẽdo ad q̃õnẽ) q̃tuor ꝯclõnes.q̃ꝝ p̃a ẽ ista.Qꝛ in mixto iaiato.silr ⁊ in corpe elemẽtari ẽ tm̃ vna for̃a subalis. Ista ꝯclo ꝓbaꝛ.qꝛ for̃a ꝯtinẽs ṽtualr aliã ẽ icõpolis illi:vt disticta realr ab ipsa.Sȝ for̃a mixti ꝯtinet ṽtualr formã corpeitatis.Cõsilr dicẽdũ est de forma specifica elemẽti ⁊ de for̃a corpeitatis.g̃ ⁊c. ¶ za ꝯclo.In q̃lȝ aiato õ necitate oȝ dare ad min⁹duas formas subales. Ista ꝯ̃ lȝ satis pateat ex dcis ꝯ̃ p̃orẽ opi.tñ adhuc ꝯfirmaꝛ auctatib⁹ Ari.⁊ Cõmẽ.ac ẽt rõne. ¶ P̃rio sic.p⁹auctas cõmẽ. est p̃ meta.cõmẽ.17.Gen⁹ ingt ipse ẽ aliud a mã. Gen⁹ .n.ẽ for̃a vlis:mã aũt fm ꝙ ẽ in ea:nõ dȝ eẽ in actu aliqd oĩo:⁊ ex eis q̃ recipit nullã hȝ formã oĩno:neqȝ vleȝ:neqȝ pticularẽ:sȝ p̃ recipit formã vleȝ:⁊ postea mediãte forma vli recipit formas alias vsqȝ ad idiuiduales:⁊ ẽ vna nuõ:ħȝ ꝙ ẽ subȝ formaꝝ idiuidualiũ:⁊ m̃lta ħȝ formas:qꝛ diuidiꝛ i eas.Et postmodũ subdit. Gen⁹ aũt ẽ vnũ in for̃a media iter actũ ⁊ potẽtiã in multa. Ecce q̃ clare diꝛ Cõmẽta.ꝙ mã p̃a p̃ recipit formas vles:⁊ postmodũ alias vsqȝ ad formas idiuiduales. ¶ Ad idẽ est q̃õ diꝛ Cõmẽta.7.meta.ꝯmẽ.35.Nomẽ for̃e dr̃ de for̃a vli q̃ declarat gditatẽ spẽi:⁊ de for̃a pticulari q̃ ẽ for̃a mãe dmõstrate.Et in eodẽ.ꝯmẽ.43.Manifestũ ẽ ꝙ diffõ ẽ sermo cõposit⁹ex dr̃ys:⁊ nõ diꝛ ex dr̃ys ⁊ gñe:qꝛ gen⁹apud ipm ẽ for̃a vlis:⁊ dr̃ia ẽ pticularis.Et ꝙ ipse itelligat de for̃a q̃ ẽ altera ps ꝯpositi:⁊ nõ p̃cise de for̃a declarante:appet p illud q̃õ diꝛ in p̃ phy.ꝯmẽ.1.Que.n.ingt ipse sũt pter mãȝ p̃mã ⁊ vltimã formã sũt mãe ꝯposite:⁊ for̃e cõposite.Si daꝛ for̃a vltia:cũ vltimũ hẽat ordinẽ ad p⁹:oȝ dare p⁹ in rõne for̃e. ¶ Itẽ in.6.phy.ꝯmẽ.59.ondit:ꝙ ptes organice aialis hñt distictas for̃as specificas.vñ ait. Est ⁊ mot⁹ gnãti alic⁹toti⁹ꝯposit⁹ex motib⁹ptiũ in gnõnib⁹ꝯpositi ex motib⁹diuersis.Et postea diꝛ.Non seqꝛ vt trãsmutatũ q̃õ p̃cedit in ea sit de spẽ trãsmutati posterioris:sȝ de alia spẽ:licȝ trãsmutatio dicaꝛ esse eiusdẽ spẽi.Ex q̃ snia vult:ꝙ in gnõne in q̃ gnãnꝛ ptes organice aialis nõ opȝ vt trãsmutatũ posteri⁹:h ẽ genitũ:sit õ spẽ geniti p̃oris:sȝ trãsmutatio sit eiusdẽ spẽi in h q̃õ ẽ trãsmutatio subalis.Et exẽplificat ipse:sicut dom⁹ꝯpõiꝛ ex gnõne alioꝝ corpoꝝ:nõ seqꝛ vt ptes trãsmutatiõis sint eiusdẽ spẽi:⁊ hoc silr ingt ipse paꝝ post.Accidit i gnõne aialiũ ⁊ aliorũ corpoꝝ organicoꝝ. ¶ Itẽ diꝛ.12.meta.cõmẽ.27.cãe ingt istaꝝ sũt eedẽ in for̃a gnãli:⁊ diuerse in for̃a spãli.Et intẽdit (ingt ipse) p h q̃õ diꝛ in eadẽ for̃a:formã gnãlẽ:⁊ p h q̃õ dicit:⁊ differunt fm formas:formas spãlissimas. Multe alie auctes possent ad h ꝓpositũ iduci ħȝ Arist. ⁊ ꝯmẽ.sȝ qꝛ loc⁹ab auctẽ nõ multũ ẽ efficax:iõ iste adducte p nũc sufficiãt. ¶ Rõne ẽt ꝯfir̃.sic.Qm̃ stati seqreꝛ ꝯ̃dictio dato opp⁹:illi⁹ꝯclonis.q̃õ declaraꝛ.qꝛ corrupto aiato:seq̃reꝛ:ꝙ aliquod vnuȝ eẽt in actu sine gnõne substãtiali:corrupta for̃a subali in ipso.Et vlteri⁹seq̃reꝛ:ꝙ si eẽt in actu:qꝛ nõ p formã subalẽ corruptã:neqȝ p aliquã aliã:qꝛ illa nõ potuit gnãri in tã puo tpe:aut in istãti in quo corrũpiꝛ viuẽs:vt declaratũ ẽ impugnãdo p̃orẽ opinionẽ.g̃ ad vitãdam ꝯ̃dictionẽ oȝ ponere ad min⁹ duas formas subales. ¶ Et ꝯfirmaꝛ h de hoie:qꝛ aia itellectiua si sit forma hois subalis:nõ põt supplere vicẽ for̃e corporeitatis:vt declaratuȝ ẽ supi⁹.g̃ ad min⁹in hoie erunt due for̃e subales. ¶ 3a ꝯclo ẽ ista. Nõ sũt tot forme subales in ꝯposito:quot sũt p̃dicata gditatiua. Ista ꝯclo ꝓbatur. Ille for̃e nõ sũt disticte realr:q̃ꝝ vna ꝯtinet aliã virtualr.Sȝ forme subales q̃ sumunꝛ a diuersis predicatis eẽntialib⁹vna ꝯtinet aliã ṽtualr.vt pȝ ex dcis.g̃ relinqꝛ ꝙ nõ sũt tot forme subales disticte. ¶ 4a ⁊ vltia ꝯclo. In q̃lȝ ꝯposito subali tot sũt forme subales realr disticte ptiales:quot sũt ptes organice realr disticte. Ista ꝯ̃ pȝ ex dcis:⁊ maxie ex snia Auer.in.6.phy.ꝯmẽ.59.allegato.

Quantuȝ ad vltimũ arti.ad rõnes alteri⁹ opi. rñdeꝛ.Et p̃ ad p̃mã:dãdo eãdẽ rñsionem quã ipsi dãt.Qꝛ illud q̃õ aduenit enti in actu pfecto:ẽ accidẽs. ¶ Sȝ ad istãtias q̃ adducunꝛ de forma corpeitatis fm Auic.dr̃ ꝙ rõ ꝯmẽ.in p̃ phy.ꝓcedit ꝯ̃ ipȝ. Tenebat.n.ipse ꝙ for̃a corpeitatis eẽt coeterna mãe:⁊ de eẽn̄a ipsi⁹:ita ꝙ ex mã p̃a:⁊ ex for̃a tali fiebat vnũ ens i actu ⁊ vnũ suppositũ i actu ꝯpleto ⁊ pfecto:q̃õ supp̃m erat ita pfectũ i eẽ fõmali ꝯpetẽte tali nãe.s.mãe:sic for̃a vlt̃a hois ꝯstituit hoieȝ q̃ sic vltiate ꝯstituit hoieȝ q̃tũ ad oẽ eẽ formale q̃õ debeꝛ hoi inq̃tũ hõ ẽ:ita ista forma ꝯstituebat mãȝ ⁊ eẽntiã mãe in vltio eẽ formali q̃õ possit sibi ꝯpetere inq̃tũ talis nã aut suppositũ subsistẽs i tali nã.g̃ sequiꝛ.ꝙ qcqd aduenissȝ mãe cũ aduenissȝ ei sic i actu vltimo ꝯpleto:⁊ eẽt ei q̃tũ ad suũ eẽ pfectum aduẽticia ⁊ extnea:fuissȝ sibi accñs ppea:qꝛ accñs ẽ illud ad q̃õ subm nullo mõ in rõne susceptiui:⁊ q̃tũ ad suũ eẽ q̃õ sibi ꝯpetit inq̃tũ suba:p se ⁊ eẽntialr ordinaꝛ.Sic dõȝ ẽ de mã:ꝙ ex q̃ habuisset actũ vltimatũ in eẽ suo formali i rõne susceptiui nõ fuissȝ p se ⁊ eẽntialr ordiata ad aliã formã subalẽ:⁊ ita oĩs for̃a sibi aduenĩẽs fuisset accñs. ¶ Per idẽ rñdeꝛ ad zm de p̃ de gnõne.Qꝛ si elemẽtũ fuissȝ p̃ncipiũ mãle in trãsmutatiõe subali:ꝙ gnõ fuissȝ alteratio. Qꝛ elemẽtũ ẽ ens in actu ꝯpleto:nullo mõ inq̃tũ tale ordinabile p se ad aliquã formã siue subalẽ siue accñtaleȝ Loquẽdo de illis formis q̃ sunt ꝓprie passiões insequẽtes ꝓp̃as formas substãtiales.Et tũc seqꝛ ꝙ gnõ substãtialis eẽt alteratio:ꝓpterea qꝛ tale susceptiuũ q̃õ est elementũ nõ eẽt p se ordinatũ ad illã formã que eẽt terminus alteratiõis:qꝛ ex susceptiuo ⁊ ex susceptibili non fit vnũ p se:nisi vnũ sit p se ordinatũ ad aliõ:⁊ cũ in alteratiõe subȝ nõ per se ordineꝛ ad formã ħȝ quã ẽ alteratio. iõ talis forma est oĩo tali subo accñtalis:⁊ ita ex rõne ipfectiõis nõ ꝯcludit rõ Ari.sȝ ex ordine subiecti ad formã. ¶ Ad 3m argm. Rñdeꝛ p̃mittẽdo:ꝙ po⁊ act⁹ possẽt accipi duplr.vno mõ po⁊ act⁹sunt dr̃ie entis diuisiue:⁊ sic potẽtia capiꝛ ꝓ potẽtia obiectiua fm quã aliqd põt esse obiectũ alicui⁹potẽtie ꝓductiue.De qua potẽtia loquiꝛ Ari.in.9.metaphy.⁊ act⁹sibi corñdẽs est act⁹ existẽtie:⁊ ista sunt diuisiua entis:qꝛ oẽ ens:aut ẽ in actu existẽtie:aut in potẽtia obiectiua:sic ꝙ est posse eẽ.Alio mõ capiunꝛ actus ⁊ potẽtia ꝓ potẽtia subiectiua vel actiua:⁊ actus sibi corñdens est actus formalis.De qua potẽtia loquiꝛ Arist.in.5.metaphy.ca.de potẽtia:⁊ ẽt in.9. Loquendo de potẽtia ⁊ actu p̃mo modo:Quãdo arguis in fine rõnis.Concedo maioreȝ assumptã:ꝙ sicut se habȝ materia ad potẽtiaȝ:sic se habet forma ad actũ.Et cũ tu dicis:mã nõ est in actu.Nego istã.Loquẽdo de actu op

posito potẽtie obiectiue. Si vo loquamur de potentia ꝛ
actu scdo mo. Nego maiorẽ: qꝛ mã est ens in pura poten
tia: sꝫ forma nõ ẽ ens in pura actualitate: qꝛ solũ actꝰ pu
rus simplr oio ꝯpetit ipsi deo. Uñ sicut deꝰ est pᵐ simplr
in actualitate: ita mã pᵃ pᵐ in potẽtialitate: loquendo de
potẽtialitate subiectiua. Actꝰ aũt formalis qcũqꝫ sit vel
accñtalis: vel subalis ex iperfectione sui bꝫ ꝙ vltra h̃ ꝙ
est actus: possit eẽ potẽtia subiectiua vl receptiua alicuiꝰ
actꝰ. Ex hoc rñdeẽ ad illud in pn°rõnis diuisiue. Cuꝫ.n.
tu dicis: aut forᵃ poꝛ adueniẽs dr potẽtialis: qꝛ ipfecta ꝛc.
Dico ꝙ vtroqꝫ mõ est potẽtialis sic itelligẽdo ꝙ totũ cõ
positũ ex mã ꝛ forma poꝛe est potẽtiale p se ꝛ pfectibile
per formã vltimã: ꝛ qꝛ totum sic est potẽtiale: iõ ex ꝯñti
forma dr potẽtialis: qꝛ qd ꝯpetit toti per se: ꝯpetit parti
per accñs: vel saltẽ p se nõ p. ¶ Aduertẽdũ tñ: ꝙ lꝫ totũ
ꝯpositũ vt dcm̃ est recipiat formã vltimaꝫ per se p.rõ tñ
recipiẽdi nõ est ipsa forma prioꝛ: sꝫ mã pma: que est rece
ptaculũ ꝛ fundamẽtũ pᵐ oiuꝫ formaꝝ. ¶ Et si tu dicas:
dcm̃ est ꝙ forma subalis ẽ aliquo mõ potẽtialis ad aliã
formã. Forma potẽtialis ẽ forma ipfecta. forma ipfecta
est illa cui deficit aliqd: sicut hr.5. meta.cap. de pfecto.
Tũc querit. Aut sibi deficit aliqd subale: aut accñtale.
Nõ accidẽtale: qꝛ tũc forma vltima esset accñs. Non ẽt
substãtiale: qꝛ tũc forma vltima eẽt de essentia ipsiꝰ forᵉ
poꝛis: qd nõ ꝯcedit. g ꝛc. ¶ Ad hoc rñdet ꝙ forma poꝛ
est ipfecta ꝛ deficit sibi aliqd accñtale. Pro quo aduer-
tẽdũ: ꝙ accñs accipit p eo ꝙ accñtalr pficit aliud ꝛ fm
qd iformat. Uel p eo qd est extneũ a qditate: sic ꝙ nõ est
de essentia ipsiꝰ: eo mõ quo dria extraneat generi: ꝛ infe
rius in recta linea pdicamentali suo supiori. Et sicut du
plex est accñs: ita duplr põt dici aliqd accidẽtale. Uñ si
accñtale accipiat p extraneo: dico ꝙ forme priori adue
nit aliqd accñtale. Si aũt accñtale alio mõ accipiat p
eo. vꝫ. ꝙ dat eẽ fꝫ qd: ꝛ nõ p se iformat: dico ꝙ forme po
ri nõ sic aduenit aliqd accñs: ꝛ p ꝯñs non est sit ipfecta.
¶ Ad 4ᵐ rñdet: ꝙ eẽ simpliciter põt itelligi vel pro eẽ
vlr sumpto: vl p esse ꝯpleto ꝛ pfecto. pmo mõ negat ꝙ
forma substãtialis det eẽ simplr: qꝛ non est veꝝ ꝙ talis
forma det qdcũqꝫ esse. g nõ dat eẽ vlr. scdo mõ ꝯcedit ꝙ
aliqua forma subalis dat sic esse simplr. alia vo nõ. Illa
forma que est vltima dat eẽ simplr hoc est pfectũ ꝛ ꝯple
tũ: alie vo nõ dãt sic esse: sꝫ oẽs ordinant eẽntialr ad tale
esse. Si tñ eẽ simplr accipiat vt distiguit ꝯ eẽ fm qd: et
esse simplr sit esse subale qd distiguit ꝯ esse accidẽtale:
sic quelibꝫ forma subalis dat eẽ simplr. ¶ Ad 5ᵐ rñdet
dando eandẽ rñsionẽ q data est superiꝰ. ꝙ gñatio vniꝰ
est corruptio alteriꝰ: ꝛ eꝯ. loquẽdo de corruptiõe totali ꝛ
gñõne. ¶ Animaduertẽdũ tñ ꝙ nõ habꝫ itelligi: ꝙ gñõ
vniꝰ sit corruptio alteriꝰ in pdicatione eẽntiali. Sꝫ solũ
mõ hꝫ itelligi cãliter ꝛ ꝯcomitãter: qꝛ ad gñõnẽ totaleꝫ
vniꝰ: seqt corruptio alteriꝰ: ꝛ eꝯ: ꝛ cũ tu dicis: ꝙ hoc hꝫ i-
telligi in quacũqꝫ gñõne ꝛ corruptiõe: qꝛ nihil dr simpli
citer tale: nisi sit tale fm oẽs eius ptes: aut saltẽ priores
Rñdet ꝯcedendo: ꝙ nihil dr simplr tale nisi sit tale ꝛc
itelligẽdo denoiatõeꝫ fieri simplr: qꝛ nihil denoiat sim-
pliciter ab aliq forᵃ: nisi hẽat eẽ ꝯpletũ ꝛ pfectũ sub illa
forᵃ. Et ita nihil dr esse genitum ꝯplete ꝛ pfecte: nisi sit
aliqd corruptũ ꝛ eꝯ. ¶ Possumꝰ ẽt dicere: ꝙ corruptio
vniꝰ est gñõ alteriꝰ: vl in fieri: vl in facto eẽ. Et ita nihil
corrũpit q̃cũqꝫ corruptiõe siue ptiali: siue totali: nisi ali
qd generet vel in fieri: vel in fcõ eẽ: ꝛ p h̃ soluit ois qõ.
¶ Ad 6ᵐ rñdet ꝙ vegetatiuũ ꝛ sensitiuũ ꝯtinent in in-
tellectiuo vtualr: sicut dcm̃ est in corpe qõnis. Sꝫ corpo
reũ vel forᵃ corpeitatis nõ põt ꝯtineri vtualr in itellecti
uo: ꝛ ẽt sensitiuo: inq̃tũ sensitiuũ ẽ. ¶ Et cũ tu dicis: ꝙ
forᵃ corpeitatis ꝯtinet in sensitiuo aut itellectiuo: sic tri
gonũ in tetragono. ꝯcedo ꝙ sic cõtinet vtualr in illo sic
impfectũ ꝯtinet in pfecto. eo mõ quo dicimꝰ ꝙ vnũqdqꝫ
ipfectũ ꝯtinet vtualr i suo pfectiori. nõ tñ pp h̃ seqt:
ꝙ ipfectũ ꝯtineat in pfectiori subalr. ¶ Et ad Ar. in p
celi ꝙ ternariꝰ ẽ pfectioꝛ q̃ternario. Rñdet ꝙ vnũ nũe-
rũ eẽ pfectioreꝫ alio ꝯtingit dici duplr. vel qꝛ cõioꝛ: vel
qꝛ actualioꝛ ꝛ pfectioꝛ. Si loq̃mur p mõ: ꝯcedo: ꝙ terna
rius est pfectioꝛ q̃ternario: qꝛ ternariꝰ in oibꝰ entibꝰ repi
tur: vbi nõ repit q̃ternariꝰ. In oi.n. ente citra deũ ẽ ter-
nariꝰ. vnitas: spẽs: ꝛ ordo: vt docẽt theologi: ꝛ ẽt phi. In
oi ente etiã siue limitato: siue illimitato est ipse ternariꝰ
vnitas: veritas: ꝛ bonitas: In oi ente ẽt reperit qd: q̃le ꝛ
q̃tũ. Loquẽdo de q̃titate perfectiõali: vt docet Ar. io.
meta. volẽs: ꝙ oẽ ens oi enti ꝯparatũ: est sile: vel dissimi
le: eq̃le vl ineq̃le: idẽ vl diuersũ: idẽtitas: vel diuersitas:
fundat sup ens inq̃tũ qd. Siltudo vel dissiltudo sup
ens: inq̃tũ q̃le. eq̃litas vel ineq̃litas sup ens inq̃tũ: q̃n-
tum. Ex quo sequit ꝙ iste ternarius est nũerus pfectioꝛ
q̃ cõioꝛ ꝛ vlioꝛ. Et hoc est qd dicit Ar. in p celi ondẽs
ꝙ iste nũerus repit in oibꝰ corpibꝰ: qꝛ corpꝰ est qd ẽ diui
sibile scdm tres diuisiões: ꝛ ita fm nũeꝝ ternariꝫ. ꝛ p-
bat postmodũ ex tribꝰ signis talẽ nũeꝝ eẽ cõiorẽ. ꝛ pᵐ est
hoc qd allegat. s. ꝙ iste nũerus datꝰ est nobis a nã ad sa-
crificationẽ deoꝝ: i quo laudamꝰ deos: qꝛ multiplex ter
narius repit in deo: ꝛ in itelligẽtijs. Repitur.n. in ipsis
memoria itellectiua: itelligẽtia: ꝛ voluntas. Silr suba: vir
tus: ꝛ opatio. Quaternariꝰ vo nõ sic habꝫ locum in itelli-
gẽtijs. Sed si loq̃mur de nũero pfectiori fm actualita-
teꝫ ꝛ essentiã: negat ꝙ ternariꝰ sit pfectioꝛ q̃ternario: qꝛ
ternariꝰ ꝛ qlꝫ nũerꝰ mioꝛ (potẽtialr acceptꝰ: ꝛ q̃tũ ad eiꝰ
vnitates mãles) ꝯtinet in maiori. Et aũt ꝯtinet aliud ẽ
pfectiꝰ illo. q̃re ꝛc. ¶ Ad 7ᵐ rñdet pmittẽdo: ꝙ pdicata
q̃dã accipiũt a forma poꝛi: q̃dã a forma posteriori. Exẽ
plũ. hõ sumit ab aĩa itellectiua: albũ ab albedie. pdicata
que sic sumunt a talibꝰ formis: q̃dã sumunt a formis nõ
hñtibꝰ ordinẽ eẽntialẽ iter se: sꝫ accñtalẽ sicut albũ ꝛ hõ.
q̃dã vo sumunt a formis hñtibꝰ ordinẽ talẽ: sicut aĩal su
mit a forma poꝛe: q est aĩa sensitiua. Rationale sumitur
a forma posterioꝛe. s. aĩa itellectiua. Predicata q sumũ-
tur a formis hñtibꝰ ordinẽ accñtaleꝫ: vnũ nõ pdicat de
alio p se: sꝫ hñ pdicata q sumunt a formis hñtibꝰ ordinẽ
eẽntialẽ. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ si illa pdicata eẽntialia p-
cise sumant ab ipsis formis: vnũ nõ pdicat de alio p se:
neqꝫ illud qd sumit a forᵃ poꝛe: neqꝫ illd qd sumit a forᵃ
posterioꝛe. Uñ ista nõ ẽ va p se i p mõ neqꝫ i 2° mõ. Rõ-
nale ẽ aĩal. Neqꝫ ista: aĩal ẽ rõnale. Sed vbi pdicata nõ
pcise sumunt ab ipsis formis: sꝫ ab aliquo icludẽte forᵐˢ
poꝛẽ ꝛ formã posterioꝛẽ: qd tñ pncipaliꝰ icludit formam
posteriorẽ q̃ꝫ poꝛẽ: pdicatũ sũptũ a forᵃ poꝛi põt p se pdi
cari de eo qd sumit a forᵃ posteriori: lꝫ non pcise sumat
ab ea. Sicut ista ẽ p se: hõ ẽ aĩal. Nã hõ lꝫ sumat pncipa
liter ab aĩa itellectiua: tñ nõ pcise sumit ab aĩa itellecti-
ua: qꝛ vltra aĩaꝫ itellectiuã hõ icludit aĩaꝫ sẽsitiuã. Per
h̃ respõdet ad forᵐᵐ argumẽti ꝯcedẽdo maioreꝫ cũ istis
ꝯditõibꝰ q̃s diximꝰ. ¶ Et cũ tu dicis ꝙ rñ valꝫ ẽt i hñtibꝰ
ordinẽ eẽntialẽ: qꝛ grãmatica ꝛ logyca hñt ordineꝫ eẽn-
tialẽ: ꝛ tñ grãmaticũ nõ pdicat d logyco. Rñ° ꝙ lꝫ da-
ret ordo eẽntial iter obta d qbꝰ ꝯsiderãt iste artes: nõ tñ
seqt: ꝙ sic ẽ ordo eẽntial ꝛ necĩꝰ in obis: ꝙ sic sit ordo es-
sentialis iter artes ꝛ scias in ordine ad itellectũ adiscen
tẽ ipsas. Ueꝝ ẽ tñ: ꝙ vbi scie hñt pfecte: ꝙ eẽt ordo eẽn-
tialis iter ipsas: ꝛ tũc ista erit necĩa. logicuꝫ est grãmati-
cũ: qꝛ ad pfectionẽ logyce reqrit pfecta scia grãmatice.
¶ Aduertẽdũ vlteriꝰ ꝙ pdicatũ sumptuꝫ a forma prio-

re:nō p̄dicať p se de predicato sūpto a forma posteriori: nisi ex forma p̄ori ⁊ forma posteriori possit fieri vnū per se. Unde lʒ detur ordo eēntialis iter formas q est necessari⁹: nō tñ iste ordo est p se pseitate in p̄dicando nisi ambe forme faciāt vnū p se: q2 qđ nō est p se ⁊ de se vnū: nō est alicui p se vnuʒ: ⁊ ita nihil pōt per se p̄dicari de ipso. ¶ Ad ꝓpositū: lʒ sit ordo eēntialis ex p̄suppositio iter logicā pfectā ⁊ grāmaticā pfectā: ista tñ nō erit per se. logicū est grāmaticū. ꝓpterea q2 logyca ⁊ grāmatica nō faciunt vnū per se: sed vnū p accñs: ⁊ hoc: q2 vnū istoꝝ non est per se forma respectu alteri⁹. ¶ Ad octauū rñdeť dicendo q forma vegetatiua dat eē plāte loquēdo de forma vegetatiua que nō est p se ordinabilis ad aliā formā sic q nō est p se in po^a ad illā. Et cū tu dicis forma vegetatiua in aiali dat eē vegetatiuuʒ: g̊ dat eē plante. Nego ꝯñaʒ: ꝓpterea: q2 ista nō est forma vltima: sʒ ē forma potentialis ad aliā formā vlteriorē. ¶ Et per h̄ rñdeť ad ꝓbationē scđe ꝯtrie de sensitiua. q si ponať distigui ab itellectiua: dat eē sensitiuū: sʒ nō eē sensitiuū in aliq̄ spē determiata. Et cū tu dicl: dat eē irrōnale: dico q dat tātuʒ eē irrōnale negatiue ⁊ p̄uatiue. sic q illud cui dat eē .s. ipʒ ꝯpositū: nō est rōnale: est tñ aliqd cui nō repugnat rōnalitas: ⁊ tale sensitiuū qđ sic dat eē irrōnale (.s. negatiue ⁊ p̄uatiue tm̄) nō ꝯstituit brutū: sʒ sensitiuuʒ qđ dat esse irrōnale positiue ⁊ ꝯ̄trie: ꝯstituit brutū. Un̄ irrōnale positiue ⁊ ꝯ̄trie ē illud qđ nō tm̄ negat rōnalitatē: veꝝ ēt ponit aliquid qđ repugnat rōnalitati. sicut for^a specifica asini sensitiua nō tm̄ negat rōnalitatē in asino: veꝝ etiā ponit aliqd repugnās rōnalitati. ¶ Et si tu dicas sensitiuū ordinabile ad formaʒ vlteriorē est in aliquo gñe: g̊ erit in aliq̄ determinata spē. ¶ Dico q eē in determinata spē: pōt eē in fieri: vel in facto eē. mō nihil est in genere: q n sit in determiata spē: altero istoꝝ modoꝝ: ⁊ ꝯcedo q tale sensitiuū qđ ordinať ad aīaʒ itellectiuā est in fieri in spē hūana. si āt itelligas q illud qđ ē in gñe sit i determiata spē in fcō eē. negať hoc. ⁊ h̄ nō est ipoīe: sʒ maxime necⁱuʒ: sequēdo p̄ncipia Aristo. ¶ Ad 9^m arg^m rñdeť negādo ꝯñtiā: qm̄ forma corporeitatis: ⁊ forma mixtionis: dicūtur eē idē realr̄ fm viā quā teneo. cū igr̄ formaꝝ ꝓducibiliū mixtiōes sint opposite ⁊ disperate: sequiť q ēt forme corꝑeitatis erunt opposite ⁊ disperate: qđ declarať sic. Oīs trāsmutatio ē ex oppositis: g̊ forma dans eē vltimū rei: que hʒ corrūpi: ē opposita forme generāde. Sʒ forma corporeitatis ⁊ mixtiōis sunt dispositiōes ad formā vltimā: g̊ erūt opposite tales forme mixtionis ⁊ corporeitatl. ¶ Pōt ēt rñderi tenēdo: q forma corporeitatis ⁊ mixtiōis nō distiguanť realr̄. negādo cōsequētiā rōnis p̄ncipalis: ⁊ ad ꝓbationē diceretť: q agēs gnāns nō tm̄ corrūpit illđ qđ sibi repugnat formalr̄: verū ēt v̄tualr̄. Un̄ repugnantia virtualis est respectu effectuū vel dispōnū eoꝝ que formalr̄ repugnant. sicut dicimus q cā intēsiōis albedinis virtualr̄ repugnat caliditati. cū igr̄ ita sit q forma generāda ⁊ corrūpēda formaliter repugnent: dispōnes faciētes ꝓ istis formis v̄tualr̄ repugnabūt: ⁊ p ꝯñs agēs itēdēs corrūpere formā aliq̄ʒ subalē secūdario: ⁊ ex ꝯseq̄nti corrūpit oēs ei⁹ dispōnes: q̄ faciebāt ꝓ ꝯseruatiōe ipsi⁹. Itē si iste dispōnes aliquo mō ꝯseruarenť a forma ipsa q̄ corrūpiť. corrupta ipa forma cōseruāte: secūdario ex ꝯ̄sñti corrūpūť ipse dispōnes ꝯseruate. Ex quo ꝯcludim⁹ q agēs corrūpēs: ⁊ corrūpit ea que sibi repugnāt formalr̄ ⁊ ea q̄ sibi repugnāt v̄tualiter: ⁊ q̄si p accñs: q2 rōne forme cui⁹ vltia corruptio itēdiť ab agēte. ¶ Et ad ꝯfirmationē cū dr̄ in hñtib⁹ simbolū (in 2° de gnōne) facilior ē trāsit⁹. dico q ꝓ tanto h̄ est veꝝ: q2 q̄litas simbolica nō ita resistit agēti: ⁊ resistēdo debilitať: sicut q̄litas ꝯ̄ria. Un̄ si resistit: p accñs resistit: ⁊ nō p se. Modo difficili⁹ ē (vt ingt Ar. ibi.) transmutare plura quoꝝ qđlʒ p se resistit agēti q̄ʒ transmutare pauciora. Ex q̄ seq̄ť: q facili⁹ possit trāsmutari elemētū hñs q̄litatē simbolicā: q̄ʒ aliud elemētū hñs q̄litates oīno repugnātes. Ulteri⁹ agēs corrūpēs: in agendo non agit in q̄litatē simbolicā: sʒ tm̄ in q̄litatē ꝯ̄riā. Sʒ quia corrūpit formā subalem corrūpēdā secūdario ⁊ ex ꝯ̄nti corrūpit q̄litatē simbolicaʒ. Et fm h̄ possum⁹ dicere: q q̄litas illa simbolica manet duplr̄. Tū q2 nō est de itentiōe corrūpētis: vt ipsaʒ corrūpat: neq3 agit in ipsaʒ p se corrūpēdo. Tū q2 ꝯsilis regnātur: ⁊ ita remāet i suo sili. ⁊ fm h̄ pōt itelligi intētio Cōmē. in. 2. de gnōne. q qualitas simbolica manet. q̄re ⁊c. ¶ Ad 10^m. Rñdeť p̄mittēdo distictionē ꝯsuetā dari a Scotistis de potentia: q2 duplex ē potētia. subiua. ⁊ obiua: q̄ disticcio dcā est a nobis in tractatu nr̄o formalitatū ⁊ alibi diffuse. Potētia subiua q̄dā ē absoluta ⁊ fūdamētalis: q̄dā respectiua: vt hʒ videri in p̄ phy. q̄ distictiōe p̄missa. Rñdetur q pōt dari vtrūq3: q iste forme subales educunť de eadē potētia subiua fūdamētali. Et cū tu dicis de mēte Cōmē. q po^e nūeranť ad nūerationē actuū. Rñdeo q ipse intelligit vł de pō obiua q̄ sic nūerať ad nūerationē act⁹ extrīsece. Ul' si itelligat de pō subiua: itelligit de pō respectiua nō absoluta. Et ad illud qđ dr̄. 3. phy. Et si posse sanari ⁊ posse egrotari sūt idem: sanitas ⁊ egritudo erunt idem. Dico q loq̄ť de pō obiua: ⁊ actu sibi corrñdēte. Et ꝯcessuʒ ē talē po^a nūerari ad nūerationē actuū. Pōt ēt dari aliud mēbꝝ: q de eadē pō educāť iste for^e. Et cū tu dicl q for^e nullū ordinē eēntialē hēbūt. Rñdeť negādo h̄. imo p̄t eē ordo eēntial' iter for^as: dato q nullus eēt ordo ipaꝝ po^ali exñdo suo subo: q2 po^e p̄nt ordiari q̄tū ad termios ⁊ termiatiue: lʒ ñ ordinenť iter se. ¶ Pōt ēt dari: qđ iste for^e hñt ordinē eēntialē iter se. Et cū tu dicl: imediate fūdāť i mā p̄^a. g̊ nullū hñt ordinē. Negať ꝯñā: q2 a sili ꝓp̄e passiōes imediate fūdāť i suo ꝓp̄o subo: ⁊ tñ hñt ordinē eēntialē iter se. Ita q p p̄us vna iest suo subo: q̄ʒ alia. Nō tñ seq̄ť q illa q̄ p̄^s iest sit rō recipiēdi aliā: q2 ꝓximū ⁊ imediatū susceptiuū ē ipʒ subʒ: qđ tñ ñ ē po^a ꝓpiq̄ receptiuū 2^e passiōis nisi p̄^a passio sit i ipo recepta. ¶ Ad 11^m arg^m rñdeť: negādo q deť aliqd simplici⁹ elemento: fʒ viā quā teneo: q2 for^a corꝑeitatis ⁊ for^a mixtiōis sunt vna for^a realr̄ ⁊ subalr̄. Sʒ fʒ aliā viaʒ hērem⁹ dicere: q dať aliqd simplici⁹ ipo elemēto. Nō qdē i fcō eē. sʒ i fieri. Et ad Ar. q elemēta sūt corpa simplicia rñdeť. q sūt corpa sūme simplicia i fcō eē: q2 nō dať aliqđ ꝯpositū in actu ꝯpleto: ⁊ pfecto: qđ sit simplici⁹ elemēto: sʒ bñ aliqđ est simplici⁹ in fieri: vt dcm̄ ē. Neq3 ēt elemētū dr̄ corp⁹ simp^x simplicitate opposita ꝯpōni ex ptib⁹ essentialib⁹. sʒ simplicitate opposita mixtiōi: ⁊ ꝯpōni ex mixtibilib⁹. Et ex his app3 solō ad seq̄ns qđ ē. 12^m arg^m. ¶ Ad 13^m rñdeť ꝯcedēdo: q iste for^e subales hñt ordinē iter se. Et cū tu dicis: iste ordo eēntial' erit de eēntia for^e q̄ ordiať ad alterā. Dico q tu es valde grossus: si existimas q ideo ordo alic⁹ dicať eēntialis: q2 sit d essentia ei⁹: sʒ iō ordo ē eēntial': q2 ē necⁱ⁹ iter aliq̄ q̄ sic necⁱo ordināť eēntialr̄: ⁊ ita cū ordo sensitiue hoīs ad aīam itellectiuā sit necⁱ⁹: iō iste ordo dr̄ eēntialis. Et cuʒ tu dicis: aut iste ordo est eēntialis sensitiue hoīs iq̄ʒ^m sensitiua ē: aut iq̄ʒ^m sensitiua hoīs. Dico q est ipi⁹ sensitiue hoīs: iq̄ʒ^m sensitiua hoīs ē. Et cū tu dicl: q diffō hoīs nō idicaret totā essentiā hoīs ⁊ qcq̄d ptinet ad totā eēntiā hoīs. Rñ°: q diffō hoīs idicat qcq̄d ptinet ad q̄ditatē hoīs. Iste āt ordo cū sit r̄spc̄s ⁊ rlō: ñ ē d q̄ditate hoīs: q2 nullū r̄spc̄iuū ē d eēn^a enti absoluti: ⁊ ita diffō hoīs ñ exp̄mit istū ordinē. Un̄ tu nō di

stinguis iter illud qđ ē p se: ꝛ illud qđ ne᷑cio cōcurrit. aliqd .n. ne᷑cio ꝯpetit alicui: qđ tñ nō p se ꝯpetit. sicut priuatio est pn̄ᵐ ne᷑ciū trāsmutatiōis: ꝛ tñ ē p accñs pn̄ᵐ. sic est in ꝓposito. ordo ne᷑cio ꝯcurrit ad eē bois: ꝛ tñ nō ē đ eēntia bois: ꝛ dato ꝙ eēt de eēntia: adh̄: ıc nō seqᷣ: ꝙ sensitiuū: qđ ꝯtineᷣ in aīali: qđ diffinit bolez: nō exꝓmat istū ordinē saltē pmissiue: ꝛ potētialr: queadmodū exprimit eēntiā bois pmissiue: ꝛ potētialr: ꝛ ħ loquēdo de aīali vt est altera ps diffōnis bois: ꝛ nō vt determinaᷣ p dr̄iam specificā q̄ est rōnale. ¶ Ad vltimū argᵐ. Rn̄deᷣ negādo ꝯñtiā. Pro quo est notādū: ꝙ sicut vl̄e ꝛ ꝑticulare dl stinguunᷣ ſʒ rōnē ex opione tua (ita ꝙ idez pōt cāre distinctos ꝯcept⁹ obiectiuos rōne tñ distictos) ita ſʒ opi. meā eadē res ꝯtinet in se distictas rōnes formales obiectiuas h̄ntes i se aliq̄ȝ ñ idētitatē ꝛ distōnē ex nāra rei. Sēsitiua ḡ bois pt accipi vl̄ i rōne sēsitiui vl̄ i rōne ꝓpa ꝛ ꝑticulari. Et iste sūt disticte rōnes formales obiectiue: q̄ lʒ distingnanᷣ ex nā rei: sunt tñ idē realr. Si accipiaᷣ sensitiuū sub rōne cōi: sic couenit sensitiua in hoie cū sensitiua in asino: ꝛ vt sic sub ista rōne nō est ordīabilis sensitiua in hoie ad aīam itellectiuā: nisi potētialiter ꝛ pmissiue. Si vo ꝯsidereᷣ sensitiua in homie sub rōne ꝓpria: sic distinguiᷣ a sensitiua in asino: ꝛ vt sic positiue ꝛ actu est ordinabilis ad itellectiuā. Ex quo seqᷣ. ꝙ lʒ in eadē sensitiua sint due rōnes formales obiectiue que relucēt in ipsa sensitiua: nō tñ seqᷣ ꝙ sint due anime sensitiue: nisi essent realiter distincte. sicut daᷣ exēplum. Duo gradus caliditatis in eadē caliditate nūero: nō sunt due caliditates: nisi qñ sunt realr disticti ꝛ sepati.

Ultimo ias ad rōnē pncipalē in pn̄ᵒ. q. rn̄deᷣ. Premittēdo: ꝙ sicut ens ꝛ vnū diuidiᷣ in ꝯpositū ꝛ simplex: ita eē: ꝛ vnū eē. sic ꝙ eē nō magis determinaᷣ ad ꝯpositū ꝙ ad simplex: queadmodū nullū diuisū sibi determinat aliqđ diuidētiū. Uñ nō est imaginādū: ꝙ eēntia alicui⁹ sit ꝯposita: ꝛ tñ eē sit simplex: sicut ḡ ens ꝯpositū qđ est vnū icludit multa entia ꝑticularia: ita eē ꝯpositū: multa eē ꝑticularia. Falsuʒ ē ḡ ꝙ vnū eē ꝯpositū sit ab vnica forma: tñ dicēdū ē ꝙ eē totale ipsi⁹ ꝯpositi vltimate ꝛ cōplete est ab vnica forma. s. a forma vltia ꝑ quā totū qđ est in ipo ꝯposito se hʒ vt potentiale: ꝛ vt mā respectu illi⁹ vltime forme. ꝛ sic totū esse illi⁹ ꝯpositi totalis est ab illa vnica forma cōpletiue ꝛ ꝑfecte. ¶ Ad ꝯfirmationē cū dicebaᷣ: ꝙ gen⁹ nihil est ꝑter eas q̄ sunt gnīs spēs. Rn̄deᷣ ꝙ illa auc̄tas trūcate adduciᷣ. Sed subdit Ari. si est aliqd: est qdē vt mā. Uñ si dr̄ia specifica eēt tota eēntia ꝛ qditas rei: supflueret gen⁹ in diffōne: ꝙ dr̄ia specifica sufficiēter explicaret totā essentiā diffiniti. Unde vult Ar. ibidē: ꝙ gen⁹ iportat qcqd est in diffinito ꝑter dr̄ias vltimā ꝛ formā vltimā a q̄ accipiᷣ differētia. ꝛ totū illud iportatū ꝑ gen⁹ se hʒ vt potētiale ꝛ vt mā respectu vltime dr̄ie. Uñ ꝑtractat ibi de vnitate diffinitionis qđ pmisit in posteriorib⁹ Analeticis: et qūo ꝑtractat in. 8ᵒ. meta. de vnitate ꝯpositi: ꝛ sicut vult ibi. ꝙ vnitas ꝑ se ꝯpositi est ex ꝑ se actu: ꝛ ꝑ se potētia: ita vult ꝯceptū diffinitiuū esse per se vnū: q2 est ex per se ꝯceptu actuali: ꝛ ꝯceptu potentiali. Et sicut in. 8ᵒ. meta. vult ꝙ actus sit pncipalior cā ꝯpositi entitatis: ꝛ ex ꝯñti vnitatis ei⁹. Ita in ꝓposito vnitas diffōnis pncipalr est a dr̄ia vltima rei. Ex qb⁹ nō seqᷣ: ꝙ in potētiali qđ iportaᷣ per genus: nō icludanᷣ multe forme: q̄rū q̄libʒ se tenet ex ꝑte mā e: queadmodū in ꝯposito substātiali icludūᷣ multe ꝑtes organice que differūt ſm spēm ꝑ formas specifice distictas: ꝛ tñ q2 totū icludēs illas formas ordinaᷣ vt qđdaȝ ꝑfectibile ꝛ potētiale ad vnā formam vltimā. Jō ex istis ꝛ illa fit vnū ꝑ se. Unde vl̄r est verū ꝙ in ꝯpositis q̄nto aliqd ē ꝑfecti⁹ ꝯpositū: tāto plures ꝑtes organicas eēntialr distictas icludit. Et tñ nō obstante illa pluralitate: cōpositū tale est ꝑfecti⁹ vnū: q̄ȝ illud qđ non tot ꝑtes icludit: ꝛ sic dr̄ esse veri⁹ vnū: q2 ꝑfecti⁹ ꝙ idiuisibili⁹. ¶ Per hoc rn̄deᷣ ad secundā ꝯfirmationē: ꝙ dr̄ia vltima est tota suba rei. Hoc nō est itelligēdū sicut vba sonāt: q2 tūc in oi diffōne cōmittereᷣ nugatio: q2 vel genus non ꝑtineret ad subam rei: vel ratione dr̄ie vltime bis diceret. ¶ Intelligēdū est ḡ ꝙ tota suba rei cōpletiue ꝛ ꝑfectiue est ab vltima dr̄ia: hoc est ꝙ ipsa ꝯplet ꝛ ꝑficit totā subaȝ rei. ¶ Ad tertiā ꝯfirmationē cū dicebaᷣ: ꝙ in substātijs nō est ordo: itelligēdū ē nō ꝙ forme in aliquo vno ꝯposito nō sint eēntialr ordinate: ſʒ nō est ordo faciēs aut tollēs nugationē: q2 sicut dicit Ar. ibi. si est nugatio in diffōne addēdo dr̄iaȝ pꝛorem posteriori vt dicēdo aīal bipes h̄ns pedes: ali⁹ ordo addēdo dr̄iaȝ posteriorē priori nō tollit ipsā nugationē: vt dicēdo aīal h̄ns pedes bipes. Jta ꝙ ali⁹ ꝛ ali⁹ ordo nō facit ꝛ tollit nugationē: ꝛ ħ maxie seqᷣ negādo: ꝙ dr̄ia vltia sit cā vnitatis diffinitiōis: vt declaratuʒ est in metaphysicis. Q. de termino acq̄sito per mot⁹ distinctoȝ spē.

¶ Eadem est mā vt principium omnibus que fiunt ꝛc̄. Textu cōmēti. XI. Qō. III.

Ueriᷣ Utr̄ mā sit eadeȝ nuō oium gnābiliuȝ ꝛ corruptibilium. Uiᷣ ꝙ nō. 7. me. Gnāns gnāt aliđ ꝑꝑ māȝ

Ad oppositū est Ar. ꝑ phy. ꝛ ꝑ de gnōne.

Rn̄deᷣ ꝑ: in qōne ista pōeᷣ triplex distō. ¶ 2ᵒ. mltiplex ꝯ: ex q̄ patebit rn̄ᵒ. ad arᵐ i pn̄ᵒ. ¶ 3ᵒ. difficltas mouebiᷣ ꝛ solueᷣ.

Quātū ad pᵐ pᵃ distō ē: ꝙ vnitas nūeralis ē duplex: q̄dā ē vnitas actualis. q̄dā ē vnitas aptitudinalis. Unitas actualis est: q̄ aliqđ actualr ē vnuȝ nuō. Unitas aptitudialis q̄ ē vnū in aptitudie: sicut due aq̄: aut aliq̄ duo eiusdē rōnis: ꝛ homogenea nata sūt vniri ꝛ eē vnū. ¶ 2ᵃ distō ē hec. Unitas actualis q̄dā ē īsequēs formā toti⁹: q̄ distiguiᷣ ꝯ māȝ oppositā qditati: q̄dā ē īsequēs formā ꝑtis q̄ distiguiᷣ ꝯ māȝ: q̄ ē altera ps ꝯpositi. Quedā ē vnitas q̄ īseqᷣ ens ſʒ ꝙ ens. pᵃ ꝛ 2ᵃ vnitas est vnitas formalis. 3ᵃ vnitas ē vnitas entitatiua. ¶ 3ᵃ distictio. duplex est mā: q̄daȝ est mā pma seu remota: q̄dā 2ᵃ seu ꝓpinq̄. hec distō pʒ ex terminis.

De secūdo. His pmissis ponūᷣ ꝯnes. pᵃ ē ista. Diuersis gnōnib⁹ ſʒ nūeȝ corn̄dēt disticte mā e 2ᵉ: nūeralr disticte. Ista pʒ. Qm̄ alie dispōnes q̄litatiue ꝛ q̄ntitatiue nūeralr disticte sunt in mā Sor. ꝛ alie sūt in mā Pla. ¶ 2ᵃ ꝯ ē: ꝙ mā pᵃ ē vna nuō oiuȝ gnābiliū ꝛ corruptibiliū ꝑ ꝓuationē distōnis formalis q̄ sumiᷣ a forᵃ ꝑtis. Jstud ꝓbaᷣ. Qm̄ illđ qđ nullā formā hʒ de se: ſʒ ē ꝑ diuersū ab oi tali forᵃ: nō pōt distigui ab alio ītrisece ꝑ aliq̄ȝ vnitatē q̄ ꝯseqᷣ formā: i eo ꝙ forᵃ. Sʒ mā pᵃ de se nullā formā icludit: ꝛ ē ꝑ diuersa ab oi forᵃ partis. ḡ ꝛc̄. ¶ 3ᵃ ꝯ ē: ꝙ loq̄ndo đ vnitate actuali: q̄ ꝯseqᷣ ens ſʒ ꝙ ens: mā pᵃ pt eē vna nuō reᵘ oiuȝ formaꝝ ad seiuicem succedētiū: ꝛ ħ vult Ar. i ꝑ phy. ꝛ ꝑ de gnōne. Qm̄ dato opposito nō eēt trāsmutatio ab vno i alteꝝ. cōfirmaᷣ ēt ſm ipm. Idem subm in trāsmutatiōe subali manet sub vtroq̄ȝ termino trāsmutatiōis. ¶ Quarta ꝯclo est ista. ꝙ cōꝑando mām pmā ad indiuidua simul actu exn̄tia: materia talis est alia ꝛ alia ſm vnitatē numeralē positiuam īsequēteȝ ens ſm ꝙ ens: hoc est vt vnitas ē passio entis: ꝛ cuiuslibʒ iferioris ad ens. ꝓbaᷣ dupl̄r. Prio sic. gnāns ſʒ Ari. generat aliud ꝑꝑ māȝ: q̄ mā nō tñ est alia

alietate forme: ꝛ ꝓp vnitatē formalē que inseq̄ꝛ ipsaȝ for
maȝ quā h̄ȝ: vel ꝫ etiā est alia alietate ꝓpria que insequit̄
vnitatē ipsius vt ipsa est disticta a forma. Naȝ sicut mā
in ꝯposito subali loquēdo de mā pⁱma est pⁿcipiū distin
ctū essentialr̄ a forma: sic h̄ȝ ꝓpriā vnitatē distinctaȝ ab
vnitate forme: que vnitas nō tm̄ est vnitas specifica: sed
etiaȝ numeralis: qꝛ ꝯpositi singularis sunt principia sin
gularia. ¶ Probat̄ scđo hec eadē ꝯ. Gnāns h̄ȝ māȝ suā
ꝑfectā forᵃ subali: sȝ māȝ geniti vł gnāndi ꝑficit ipm ge
nerans ꝯsiti forma in spē: sȝ īpossibile est eandē māȝ ha
bere formā in esse ꝯcto aut eē ꝑfectā forma: ꝛ carere for
ma: seu h̄re ipsam in fieri: ḡ mā gnāntis ꝛ geniti nō sunt
eadē. ¶ Loquēdo de vnitate q̄ insegtur formā totius q̄
est quiditas: ponitur ista ꝯclusio que est gnta. vȝ. omnes
māe sunt vnuȝ q̄ditatiue. ꝓbat̄. qꝛ nā māe q̄ditatiue ac
cepta p̄dicat̄ eēntialr̄ ꝛ in recto in pⁱmo modo dicendi ꝑ
se de hac mā ꝛ de illa: ꝛ h̄ȝ rōneȝ vniuersalis p̄dicabilis
de istis. igit̄ oēs māe singulares sunt vnuȝ in nā māe co
ruȝ. ¶ Sed ꝯ. Auerroys. iz. meta. cōmēto. i4. h̄ȝ. ꝙ mā
prima nō h̄ȝ cōitateȝ alicuius predicabilis de pluribus
sed p̄cise cōitatem s̄ȝ causalitatē intrinsecaȝ: et in hoc di
stinguit ipsaȝ a cōitate generis p̄dicabilis. ꝛ hoc dicit eē
de intentione Arꝭ. declarantis nām māe. igitur materia
nō est sic vna. ¶ Itē instatur contra aliā cōclusionē vbi
dicitur ꝙ loquendo de vnitate insequente ens in se ꝛ in
suis inferioribus ois mā in quocūq; cōposito naturali ē
vna nūero positiue. Cōtra. habȝ ipse in eodē cōmento ꝙ
mā circūscripta forma nullā h̄ȝ vnitatē nisi priuatiuam
per carentiā formaꝝ ꝛ dr̄iaꝝ indiuidualiuȝ. igitur con
clusio falsa. ¶ Ad hec respōdetur ꝙ nā materie in esse
abstracto a suis indiuiduis h̄ȝ rōnem vniuersalis predi
cabilis vt declarat̄ in. q. de indiuiduatione. ¶ Ad ꝯmē
tatorē dr̄ ꝙ intentio sua est ꝙ resoluendo aliqđ ꝯpositū
singulare in materiaȝ primā saltem per intellectū rema
net mā pⁱma nuda: que licet sit cōicabilis per modū prin
cipij materialis pluribus indiuiduis per causalitatē in
trinsecā: que sibi debetur inquantum est mā: ista tm̄ mā
nō est cōis cōitate vniuersali: que cōitas insequitur for
maȝ licet potentialem ad aliam formam vel saltem ad
aliam realitatē forme: cōitas aūt materie s̄ȝ causalitatē
insequitur hanc naturaȝ pure potentialē ad formaȝ. Ex
hoc nō sequitur ꝙ abstrahendo nām māe ab omnibus
īdiuiduis nō sit talis nā vniuersal. ¶ Et si dicat̄ ꝙ mā
in cōmuni predicatur de hac mā nō in recto sed in obli
quo. Cōtra. qꝛ hec. ꝓpositio. hec mā. est mā est eēntialis.
quia predicatū icluditur in rōne subiecti: sed predicaᵐ
de essentia subiecti predicatur in recto. ¶ ꝓ. quod di
cit totaȝ quiditatem alicuius predicatur in recto. mā in
cōi est hꝰ respectu huius māe: qꝛ hec mā nō addit supra
materiā nisi hecheitatē: que nō ꝑtinet ad q̄ditatē. Nec
obstat qđ dicit ꝯmētator primo phycoꝝ commento. 69.
māм nō habere quiditatem. ¶ Respōdet̄ ꝙ pro tanto
dicit hoc: qꝛ vult totaȝ quiditatē compositi nālis eē for
mam partis a qua mā est primo diuersa. Loquēdo igit̄
de quiditate que est forma partis mā nullam talem ha
bet quiditatē: sed loquēdo de quiditate que sumitur ab
ente seu ab essentia sic mā habet quiditatē. ¶ Ad scđm
respondetur ꝙ loquendo de vnitate que sumitur a for
ma partis indiuiduali vel a differentia eius sic mā pⁱa
non est vna numero positiue: sed tm̄ priuatiue. vnam te
tigit cōmētator ꝛ aliaȝ presupposuit. Nec valet: istā nō
posuit. ergo negauit ipsam. ¶ Sexta ꝯ: ꝙ loquendo de
vnitate aptitudinali: q̄ apta nata ē ꝯpetere ipsi māe: alr̄
dōm est s̄ȝ aliq̄s Scotistas: alr̄ s̄m alios. Pro opinione
aliquoꝝ ponit̄ ista ꝯ. v. ꝙ oīuȝ gnābiliū ꝛ corruptibiliū

est eadē mā nuō. Probat̄ q̄cūq; sunt eiusdeȝ rōnis: ꝛ oio
homogenea ipsa nata sunt ꝯstituere aliqđ vnuȝ nuō. Sȝ
oēs māe sunt eiusdē rōnis: qꝛ nō dant̄ duo pⁱma in gene
re cause mālis: sicut neq; in alijs: ḡ ex oībꝰ materijs pōt
fieri vna mā: ꝛ dicūt isti: ꝙ oēs māe dicunt̄ esse vna mā
nuō pⁱuatiue: seu aptitudinalr̄. Naȝ ꝙ sint diuerse seu di
uise: hoc ē ab ipsis formis originalr̄ ꝯhētibꝰ ꝛ diuidētibꝰ
ipsas māes: ita ꝙ ipsis circūscriptis. vȝ. circūscripta for
ma subali: q̄ntitate: loco: ꝛ situ: oēs māe eēnt vna. ¶ Alia
Scotistaꝝ opio tenet oppositũȝ. Pro q̄ ponit̄ ista ꝯclo.
Qꝛ oēs māe diuise ꝛ sepate circūscriptis ēt oībꝰ formis
subalibꝰ seu accn̄talibꝰ: adhuc distiguunt̄: vtputa si due
māe fierēt ext̄ vniuersum adhuc vna eēt disticta ab alia.
ꝛ hoc ꝑ suas eēntias: ita ꝙ seipsis distiguerent̄: q̄ distin
ctio tm̄ eēt nūeralis: ꝛ nō specifica: cū distictōis pnᵃ eēnt
ipe hecheitates. Nunq̄ tm̄ ꝯcedit̄: ꝙ iste māe distingue
rent̄ formalr̄: vt distictio formalis ē a forma: vt forma ē
altera ꝑs ꝯpositi: q̄re ꝛc̄. Per h̄ pȝ rn̄sio ad argumētum
adductum in principio.

De tertio pⁿcipali isurgit vna difficultas: qꝛ Arī.
dicit ꝙ gnāns gnāt aliud ꝑꝑ māȝ ꝛ nō
ꝑꝑ formā: cū. 7ᵒ meta. dicat̄ ꝙ forᵃ sepat ꝛ distinguit. Ad
hāc difficultatē rn̄sū ē alias. epilogādo tm̄ ad h̄ pmittūt̄
aliq̄ ꝓpōnes. ¶ pᵃ ꝓpō ē ista. ꝙ forᵃ est pnᵐ distictiuū sic̄
mā. ꝓbat̄. qꝛ eadē sūt pⁿcipia eēndi ꝛ distiguēdi: sȝ forᵃ
est eq̄ hn̄ pnᵐ essendi sicut mā. ḡ ꝛc̄. ¶ Scđa ꝓpō. ꝙ for
ma magis distiguit q̄ mā: qꝛ qđ est magis pnᵐ ꝛ pⁿcipa
lius eēndi: ē magis pnᵐ distiguēdi: sȝ forma ē pnᵐ pⁿcipa
liꝰ eēndi. ḡ ꝛc̄. ¶ 3ᵃ ꝓpō: forᵃ approp̄ate nō ē pnᵐ distiguē
di: ꝓbat̄. illud qđ ē pnᵐ assilandi: nō ē pnᵐ distiguēdi: qꝛ
assimilare ꝛ distiguere sūt opposita: vel saltē dispata. sed
forᵃ ē pnᵐ assilandi: qꝛ agēs ꝑ formā suā assilat̄ sibi passū.
ꝛ h̄ nō in singularitate: sȝ ī nā: ꝛ in spē: ḡ nō ē pnᵐ distiguē
di approp̄ate. ¶ Vltia ꝓpō: mā approp̄ate dr̄ eē pnᵐ di
stiguēdi: qꝛ nullo mō ē pnᵐ assilatiuū. ḡ ei magis ꝯuenit
distiguere approp̄ate: q̄ forme. Ex h̄ pȝ solo difficultatꝭ.

¶ Queciq; vtriq; sic trāsmutātur ad inuicē ad māȝ oȝ redire. Textu cōmēti. XIIII. Qō. VII.

Verū Vtꝝ idē nuō per poᵗᵉ diuinam possit repari qđ est corruptū.
¶ Ista qō nō ē ꝑtractāda ex pⁿcipijs nāli
bꝰ: sȝ tm̄ theologicis. soluȝ hic itroducit̄
vt videat̄ q̄ntuȝ ex pⁿcipijs. s. tho. ꝛ alioꝝ
ꝯtineat vitatē. Et ar̄ pⁱ negatiue. Si. n. cor
ruptū iteꝝ repat̄: ista gnō aut ē eadē cum
pᵃ gnōne: aut ē disticta: si dicas ꝙ ē disticta. Arguitur sic.
Vbicūq; sūt due ꝓductiōes ꝛ due gnōnes: ibi sūt duo ge
nita disticta: sȝ ꝑ te hic sūt due gnōnes. ḡ sūt duo genita
seu ꝓducta. Si dicas ꝙ gnō 2ᵃ ē eadē cū pᵃ. Aut. n. pᵃ est
2ᵃ. Aut 2ᵃ ē pᵃ. si dicas ꝙ pᵃ ē 2ᵃ. gnō 2ᵃ p̄suppōit poⁱrē. ḡ si
pᵃ ē 2ᵃ: p̄suppōit̄ isti 2ᵉ gnōni altera gnō poꝛ. Si dicas ꝙ
2ᵃ ē pᵃ. Arguo sic. qđ gnāt̄ pᵃ gnōne: pⁱ capit eē: ꝛ nūq̄ āplꝰ
fuit. ḡ si 2ᵃ ē pᵃ seq̄t̄ ꝙ ꝑ istā gnōnē: pⁱ capit eē ipȝ regnātū
ḡ nō ē regnātū. sȝ pⁱ gnātū. Sȝ ꝓbat̄ pnᵐ assūptū ꝓ maiore
. s. ꝙ si sint due gnōnes distictę: ꝙ sint duo genita. qꝛ gnō
est eadē cū re gēita. ꝓbat̄. qꝛ si nō ē eadē: aut p̄cedit ipsaȝ
rē genitaȝ. aut seq̄t̄: aut ē sil̄ cū ipsa. Nō ē dicēdū ꝙ pre
cedat. qꝛ gnō ē mutatio instātanea: ꝛ in eodē istāti est cū
re genita. Et ꝑ idē non pōt dici ꝙ sequat̄: seq̄ret̄ ēt ꝙ (si
ipsa gnō sequeret̄.) piꝰ res genita eēt q̄ gnāret̄: qđ est i
possibile. si vō dicas ꝙ gnātio ē sil̄ cū re genita. ḡ ē eadē:
qꝛ nō vr̄ ꝙ ista silitas possit eē nisi ex identitate vniꝰ ad
alteꝝ: q̄re seq̄t̄: ꝙ si due gnōnes. ḡ duo genita. ¶ Secū
do principalr̄ arguit̄. Si destructū est regnātuȝ: certū ē

ꝙ in aliquo tpe fuit ṗmo gnātuz:sit illud tps A.cū postmodū regnātur:in aliq̄ tpe regnātur:sit istud tps B.tūc argr̄ sic.Si idē nūero genitus in tpe A.regnet in tpe B.ḡ tps A.fiet tps B.Qm̄ si mēsuratū est idem:ꝛ mensura dꝫ esse eadē.Sed hoc est impossibile:qm̄ tunc p̄teritus inquātu p̄teritū fieret pn̄s:ꝛ ēt illud regnātū inquātum p̄teritū fieret pn̄s.ḡ ipole est ꝙ destructū regnet.

Ad oppositū ꝛ p pte affirmatiua q̄ōnis argr̄. Aug.22.ḋ ciui.dei.cap.20.inqt de carne nr̄a repāda in resurrectiōe:si oībus modis ista pisset:neqꝫ ei⁹ mā vllis nāe latebris māsisset.vn̄ vellet eaꝫ repararet oṗs.Ex q̊ cōcludit:ꝙ si totalr̄ destrueret̄ caro hūana:posset ipsa eadē nūero reparari.

Circa istaꝫ q̄ōnē.Primo ē opi.s.Tho.in.4.snia.di.44.q.i.q tꝫ ptē negatiuā q̄ōnis:ꝛ vt meli⁹ videat̄ opi.sua:erūt.4.faciēda.Primo ponam opi.san.Tho.cū eius motiuo ꝛ fundamēto.Secūdo arguā ꝫ.Tertio soluā eius fundamentū seu motiuū.Ultimo rn̄debo ad argumēta in p̈ncipio.q.

Quantum ad p̄ᵐ:ſm ipꝫ est aduertēdū ꝙ corruptibile ē in duplici dr̄ia:q̄ōdā corruptibile q̄ō totalr̄ corrūpit̄:ꝛ desinit ēē:sic ꝙ hꝫ ēē totale iterruptū:q̄ōdā ē corruptibile:cui⁹ ēē totale ꝛ idē mānet. Primū corruptibile ē:sic nā brutoꝝ:ꝛ alioꝝ:q̊rū forma totalr̄ corrūpit̄ seu desinit ēē:q̄ōdā ē corruptibile:cuius forma manet:ꝛ idē ēē toti⁹:sic nā hūana:cui⁹forma q̄ est aīa itellectiua post corruptiōeꝫ manet i suo ēē. Et hꝫ idē ēē (ſm ipm) q̄ō ē ēē toti⁹ ꝛ ꝯpositi:qm̄ si hr̄et aliud ēē a corpe ꝛ a ꝯposito:seq̄ret̄ ꝙ vnio forme sub̄alis cū mā ēēt accn̄talis. Si loq̄mur de tali corruptiōe talis corruptibilis:cui⁹ ēē ideꝫ manet post corruptionē:idē nūero pōt reparari p po^am diuiā.si loq̄mur de alio corruptibili:cui⁹ēē totale est iterruptū.ꝛ desinit ēē:ꝛ nō retinet idē ēē:illud nō pōt reparari in idētitate nūerali:neqꝫ reparari idē numero de imēsa potētia dei.

Quantum ad 2ᵐ.Cōtra istā pōnē istat̄.Et argr̄ p̊ ꝫ fundamētū sue pōnis p q̄ō tꝫ:ꝙ idē nūero in nā hūana pōt reparari:ꝛ nō in aliis. 2°ꝫ ꝯclōnē:ꝛ argr̄ sic p̊.Et p̊suppono illud q̄ō dicit.s.Tho.in p̊ pte.q.89.ar.p̊.ꝙ aīa itellectiua hꝫ ēē ipfectū ex̄ corp⁹:ꝛ in corpe hꝫ ēē pfectū:ex q̊ p̊supposito argr̄ ꝫ fundamētū suū. Dr̄s oīno idē ēē nō vr̄ ēē ipfectū ex eo ꝙ pfectionē suā seu suū ēē nō cōicat alteri.Sꝫ aīa itellectiua ex̄ corp⁹ p se retinet ideꝫ ēē q̄ō hēbat in corpe:ꝛ idē ēē toti⁹.ḡ nō ē ipfecta sepata a corpore:ex eo ꝙ suū esse nō cōicat corpi.maior pbat̄:q2 cōicare suū ēē alteri vel pfectōeꝫ alteri:nō ē recipe pfectionē ab illo:sꝫ magis dare. Un̄ lꝫ ad aliqd q̄ō ē pfectuꝫ in se ꝯsequat̄ cōicare suā pfectiōeꝫ aliis:sicut ē de itelligētia:ad quā ꝯseq̄t̄ ista pfectio:q̄ est cōicare ēē aliis in mouēdo orbē:tn̄ ex ista cōicatōe itelligētia nō pficit̄ i se:q2 tūc seq̄ret̄ ꝙ de⁹ nō cōicādo ēē istis iferiorib⁹:ēēt impfectior in se:ꝛ ita pfectionē aliq̄ꝫ recipet a creatura:minor aūt ē tua:q dicis ꝙ aīa sepata hꝫ oīno idē ēē:q̄ō est ēē totius. ¶ Itē argr̄ 2°.Quecūqꝫ hn̄t idē ēē oīno:vnū respectu talis ēē nō pōt dici ipfecti⁹ reliq̄.Sꝫ aīa itellectiua ꝛ totū cōpositū q̄ō ē hō hn̄t idē ēē.ḡ aīa itellectiua nō dr̄ ipfecta in tali ēē:si sit sepata:ꝛ tn̄ totū cōpositū ē pfecti⁹ in tali ēē. ¶ Et cōfirmat̄.Impole ē ꝙ sit ēē alicui⁹:nisi sit illud q̄ō ē hn̄s ēē.Sꝫ ita ē ꝙ ēē aīe itellectiue est idē ēē cū ēē toti⁹.ḡ seq̄t̄:ꝙ si ēē toti⁹ est:ꝛ totū hn̄s ideꝫ esse. ¶ Itē 3° argr̄ ex alio fundamēto ꝫ.s.Tho.tꝫ ipe ꝙ ꝯpositū dicit tertiā entitatē distinctā realr̄ a suis ptib⁹.Ista 3ª entitas totalr̄ desinit esse in morte hoīs:aliogn hō nō vere moreret̄:sꝫ q̄ōcūqꝫ hꝫ ēē iterruptū ꝛ destruit̄ q̄tuꝫ ad suū esse:nō pōt idē nūero reparari.ḡ idē hō numero nō poterit reparari. ¶ Itē 4° ſm ipꝫ ppe passiōes distinguūtur eēntialr̄ a subtis po^t aīe:ꝛ maxīe po^t sensitiue:q̄ (ſm Ar.in de sensu ꝛ sen.in p̈n°.ꝛ in de sōno ꝛ vigilia) fundātur imediate i ꝯposito.silr̄ q̄titas distinguit̄ eēntialr̄ a sub̄a:ista oīa corrūpūt̄:ꝛ desinūt ēē i morte hoīs.ḡ eadeꝫ passio:ꝛ eadē q̄titas nō poterit p po^am diuiā reparari.

Secundo p̈ncipalr̄.Cōtra ꝯclōnē in se argr̄ sic.Si.n.de⁹ pducat aliqd in istāti a.ꝛ ꝯseruet ipm in tpe imediate seq̄nti:certū est:ꝙ tale corruptum erit idē nūero p se in istāti a.ꝛ etiā in tpe seq̄nti medio:atqꝫ etiā in istāti b.ad q̄ō termiat̄ tale tps itermediuꝫ.ḡ vbi pducat aliqd in istāti a.ꝛ in tpe medio nō ꝯseruet:ꝛ iteꝝ in istāti b.ipm pducat:relinqt̄ ꝙ erit idē ēē in istāti a.ꝛ in istāti b.pbat̄ ista ꝯn̄a. Idētitas ipsi⁹ ēē in istāti b.ꝛ in istāti a.si depēdet eēntialr̄ a ꝯseruatōe ipsi⁹esse in tpe itermedio depēdet in aliq̄ gn̄e cāe:aut in gn̄e cause mālis:aut formalis:efficiētis:aut finalis. Non pōt dari ꝙ ab illo ēē sic ꝯseruato eēntialr̄ depēdeat in aliq̄ genere cāe:vt pꝫ discurrēdo p oēs.ḡ nullo⁹ eēntialr̄ idē ēē in istāti a.ꝛ in istāti b.depēdet ab ipo ꝯseruato in tpe itermedio. ¶ Probat̄ ista ꝯn̄a alio me°:q2 si ēēt illud q̄ō tu dicis:ꝙ idētitas isti⁹ ēē in vtroqꝫ instāti dependeret ab ipo ēē ꝯseruato in tali tpe medio.ḡ de⁹ q̄ō erat in instāti p̊ori nō posset creare in istāti posteriori. Probat̄ ꝯn̄tia. Nā idētitas ēē in istāti isto posteriori depēdet eēntialr̄ ab ipo ēē ꝯseruato in tpe medio depēdētia eēntiali:sed nihil ideꝫ ꝛ vnū pōt esse ꝛ pduci sine eo a q̊ eēntialr̄ depēdet.ḡ nō poterit idē esse pduci in istāti posteriori:nisi ab eodē agēte ēēt ꝯseruatū i tpe itermedio ꝛc. ¶ Itē 2° argr̄.p̊supponendo p̈mo ꝙ q̄cūqꝫ sic se hn̄t ꝙ vnū est p̊us eēntialr̄:ꝛ aliō posteri⁹:vnitas ꝛ idētitas p̊oris eēntialiter nō depēdet a posteriori eēntialr̄. Un̄ lꝫ ad distictionē p̊oris distinguat̄ posteri⁹:nō tn̄ eꝫ.vt pꝫ i exēplo. Naꝫ stāte vnitate in cā pōt esse p̄ralitas in effectu. ¶ 2° p̊supponit̄:ꝙ duratio ꝛ diuersitas tpis seu istātiū:i quibus aliq̄ fiūt est posterior eēntialr̄ ipso ēē q̄ō fit ꝛ gnāt̄. Isto stāte argr̄ sic.Diuersitas posterioris essentialr̄ non ꝯcludit diuersitatē p̊oris in sua vnitate ꝛ idētitate:sꝫ instātia ꝛ tps in q̊ ipm esse pmanēs durat:sunt posteriora eēntialr̄ re durāte.ḡ lꝫ istātia diuersificent̄ siue tps res pmanēs ꝛ esse positū in tpe nō diuersificat̄.maior pꝫ ex suppositis.minor appet:q2 siue istātia in tpe cōicent ad seiuicē:siue nō:semp remanet idē ēē. Nā ēē pmanēs distinguit̄ eēntialr̄ a successiuo:ꝛ remanet idē in ēē:qbuscūqꝫ istātib⁹ ad seiuicē succedētib⁹.Itaqꝫ n̄ obstāte ꝙ istātia diuersificent̄:semp tn̄ remāet idē esse:loq̄ndo de esse cāto ꝛ pducto.ḡ cū vnitas ꝛ idētitas ipsi⁹ nō dependeat eēntialr̄ a tpe:variato tpe:ꝛ ipo nō ꝯseruato in tpe:adhuc poterit idem reparari. ¶ Hoc pōt sic ꝯfirmari.Si esse ēēt idē in a.ꝛ in tpe seq̄nti:ꝛ vlteri⁹ sit in b.itelligendo p b.instās ad q̄ō tale tps mediuꝫ termiat̄:ꝯcederes ꝙ ipꝫ ēē est oīno idē.ḡ ēt vbi ēēt in a.ꝛ in b.ꝛ nō ꝯseruaret̄ in tpe itermedio:adhuc ēēt idē. Probo q2 i isto casu nō destruit̄ nisi hoc q̄ō est durare in tpe itermedio:q̄ō ē posteri⁹ eēntialr̄ ipo esse durāte.ḡ pp diuersitateꝫ h⁹ q̄ō est durare:q̄ō est posteri⁹ esse durāte nō variabit̄ ipsuꝫ esse. ¶ Et si tu dicas:mensuratū depēdet eēntialr̄ a mēsura:sꝫ ita est:ꝙ tps est mensura isti⁹esse.ḡ nō poterit ēē ideꝫ esse nisi sit idē tps. ¶ Rn̄deo ꝙ mensuratū dependet essentialr̄ a mensura q̄ est ei⁹ mensura essentialis:sꝫ nō dependet essentialr̄ a mensura q̄ est ei⁹ mensura accidentalis:mō esse pmanēs depēdet accn̄talr̄ a tpe:q2 tps nō mensurat ipm ens pmanens:inq̄tū pmanēs est:sꝫ vt hꝫ esse in fluxu:ꝛ in motu:ex.4.phys.Sꝫ vbi mensuratū depēdet essentialr̄ a mēsura:variata mensura:varia/

tur mẽsuratũ. Isto° dicim⁹: ꝙ scia mẽsurat a scibili: ⁊ ita variato scibili variat scia. ¶ Itez 3°. ar. psupponẽdo p°: ꝙ mutatiões ille q̃ hñt terminos eiusdẽ rõnis: hñt eq̃lẽ ꝯpossibilitatẽ vel icõpossibilitatẽ: ⁊ q̃lz ipaꝝ ẽ possibilis vel ĩpõlis ĩ se. Presuppõit ẽt 2° ꝙ mutatões oppo^{te} hñt terminũ eiusdẽ rõnis: sic gnõ ⁊ corruptio hñt ipz nõ eẽ: vna p termio a q̃: altera p termio ad quez: ita ꝙ nõ esse ipsi⁹ gnõnis qd ẽ termin⁹ a q̃ ipsi⁹: ẽ eiusdẽ rõnis cũ nõ eẽ: qd est termin⁹ ad quẽ corruptõis. Isto stãte ar. sic. Si aliqd gnãr: nihil pcedẽs gnõnẽ est eiusdez rõnis cũ nihilo destructõis in qd cedit ipz destructũ. Probo hãc maiorez: qꝛ vtrobiq̃ nihil puat ipz eẽ: ⁊ hz eq̃lẽ icõpossibilitatez respcũ eẽ: ⁊ ei eq̃lr opponit. Sz nihil pcedẽs gnõnez nõ ĩpedit gn ipz esse idẽ possit gnãri. g̃ ⁊ ipz nihil ĩ qd cedit ipz destructũ nõ ĩpediet: gn ipz destructũ possit repari. ¶ Probat ꝯña. Qꝛ si nihil seq̃ns destructiõez alic⁹ ĩpedit pductiõez eẽ cui opponit: h eẽt pp maiorẽ oppõnez ipsi⁹ nihil ad eẽ: aut qꝛ vnũ nihil magis puaret eẽ q̃ reliquũ. Sz nullũ istoꝝ ẽ. Est. n. eq̃lis oppõ ⁊ eq̃lis puatio respcũ eẽ. g̃ si nihil pcedẽs gnõnẽ nõ ĩpedit gn idẽ eẽ pducat ⁊ possit pduci: seq̄t etiã: ꝙ nihil seq̃ns destructionẽ nõ ĩpediet. ¶ Et ꝯfirmat. Qꝛ ẽ eq̃lis potestas ex pte pducẽtis ⁊ eq̃lis põitas ex pte rei pducibil: qꝛ nõ vr ꝙ ipa res pducibilis q̃n est destructa ĩcludat maiorẽ ꝯdictionẽ ad eẽ: q̃ vbi ñ eẽt destructa: ⁊ ipz nihil ĩ qd cedit ipz destructũ: ñ magl puat eẽ: neq̃ magl oppõit q̃ alteꝝ nihil pcedẽs ipaz gnõnẽ. g̃ seq̄t ꝙ idẽ esse destructũ poterit repari: seu nõ ĩplicat ꝯdictiõez gn ipz possit in vnitate numerali repari. ¶ Sed h ĩsurgit vna difficultas. Utꝝ idez nũero possit repari p po^{am} nãlem. ¶ De h videas Sco. in. 4. sniaꝝ. di. 43. q. 3. q tz ptem affirmatiuã ꝯ san. Tho. ⁊ ibi videbis mirabilia.

Quantuz ad 3^{m} arti. ¶ Ad arg^{a} in p̃n°q̃ faciũt ad oppo^{m} q̃õnis r̃ndet: ⁊ p̃ ad funda^{ta} q̃bus nitit. s. Tho. pbare: ꝙ eẽ iterruptuz nõ possit idẽ nũero repari. cũ dicit: ꝙ si aĩa itellectiua desineret eẽ q̃tuz ad oẽm sui entitatẽ: nõ posset eadẽ numero repari. Negat ꝯña: silr negat: ꝙ aĩa itellectiua hẽat idez esse cũ eẽ toti⁹ ꝯpositi. h. n. ẽ flz: vt pbatũ ẽ. Et ad rõnẽ ei⁹ cũ dic: ꝙ tũc vnio aĩe itellectiue cũ corpe eẽt accñtal: negat ꝯña. Nã vnio nõ ẽ nihili ad ens: sz entis ad ens: ⁊ vnũqdq̃ qd hz entitatẽ ex suã cãm: hz ẽt pp̃riũ eẽ: qꝛ nõ est imaginãdũ ꝙ aliqd sit ens ex se: ⁊ nõ hẽat pp̃riũ eẽ: sz aĩa itellectiua vnit corpi. g̃ aĩa itellectiua hz pp̃riũ eẽ: ⁊ etiã corp⁹ vt tactũ ẽ. q. 19. supi⁹ de ĩdiuiduatõe. vñ ista vnio est p se receptiui cũ p se recepto. Nihil ãt p̃t recipe seipz. g̃ p se receptiuũ: ⁊ p se receptũ hñt pp̃riũ esse. Nec seq̄t ꝙ ista vnio sit accñtal: qꝛ q̃n receptiuũ est tale p se: ⁊ receptibile ẽ ẽt p se (ad qd p se ordinat ĩpm receptiuũ) totũ ẽ p se resultãs ex ipsis. ⁊ vnio ptis cũ pte est etiã p se. g̃ (cũ corp⁹ sit p se receptiuũ aĩe: ⁊ p se ordinat ad ipsaz aĩam: vt ad p se receptibile) totũ resultãs ex istis erit vnũ p se.

Quantũ ad vlti^{m}. Ad arg^{a} in p̃n°. ¶ Ad p̃^{m} qd adducebat in p̃nci° q̃õnis: dĩo: ꝙ ipm arg^{m} mltiplr peccat: ⁊ nulla est ppõ assũpta q̃ nõ sit flsa: qd declarat discurrẽdo p ipas. Cũ tu dicis. illa q̃ hñt distictas pductões nõ p̃nt eẽ idẽ nuõ. Rñ°: ꝙ veꝝ est ꝙ illa q̃ sit distictis pductõib⁹ totalib⁹ pducũt: illa nõ sũt idẽ nuõ. Sz si illa hẽãt distictas pductões successiue seu mutatiões: nõ oz ꝙ ad distinctas pductiões sequat distictio termini pducti: qd declat: ⁊ theolo^{ce} ⁊ physice. Theologice: qꝛ resuscitatio erit distincta pductio seu mutatio a gnõne: ⁊ tñ tu ꝯcedis: ꝙ idez nuõ hõ poterit resuscitari. Hoc ẽ qd vult Aug. 3° de trini. ca. 9. Uult. n. ꝙ idẽ possit gnãri vniuoce ⁊ equoce. Iste sũt distictẽ mutatiões: ⁊ tñ idẽ termin⁹ nũero: vl saltẽ nõ repugnat eidẽ termio nuõ pduci distictl mutatõib⁹. Prob^r ẽt physce: qꝛ idẽ vbi põt acq̃ri p motũ circlarẽ ⁊ rectũ: q mot⁹ adeo sũt alteri⁹ rõnis ꝙ sũt ad seiuicẽ ĩcõpabiles. ex. 7. phy. tex. cõ. 22. Uñ est fallacia ꝯñtis ex distõne mutationũ ĩferre distõnez termioꝝ. hñ. n. ex termis distictis ꝯcludim⁹ ĩ ꝯña bona ⁊ formali distõnez mutationũ: sed nõ eꝯ: sz rõ peccat fm ꝯña. Silr r̃ndet: ꝙ dato ꝙ eẽnt distictẽ mutatões: nõ sequit ꝙ mutatio pterita sit mutatio p̃ns: ĩtelligẽdo ð pterita inq̃tũ pterita: ⁊ de p̃nti inq̃tũ p̃ns ẽ. vñ ego dico: ꝙ sic de⁹ posset repare idẽ pductũ nũero: ita possz repare eãdẽ mutatiõez. Et cũ tu dicis: aut mutatio 2ª fiet p̃^{a}: aut p̃^{a} fiet 2^{a}. Dico ꝙ illa mutatio q̃ est p̃^{a} fiet illa q̃ ẽ 2^{a}: tñ p̃^{a} vt p̃^{a}: nõ erit 2^{a} vt 2^{a}. ¶ Pro q̃ nõndũ ꝙ in illa mutatiõe q̃ repat a deo ẽ ꝯsiderare duplicẽ respcm. Prim⁹ respect⁹ ẽ ad tp̃s pteritũ cui coextit: ẽ ẽt ꝯsiderare respectuz in ipa ad tp̃s p̃ns cui coextistit. Lz g̃ ipsa mutatio ⁊ suba. i. eẽntia mutatõis variet fz istos respect⁹: nõ tñ diceret variari fm suã eẽntiã: ⁊ q̃tuz ad respcm coextitie: ad tp̃s pteritũ. De⁹ nõ põt facere ꝙ ista mutatio nõ fuerit sub isto respcũ: ⁊ ita nõ põt facere pteritũ ñ fuisse: tñ põt facere illud qd ẽ pteritũ: ⁊ habuit extitiã ad pteritũ hre coextitiã ad tp̃s p̃ns. ⁊ p h appet r̃nsio ad argumtũ. ¶ Ad 2^{m} cũ tu dicis. Si idẽ effect⁹ nuõ repat: fuit pductus in aliq̃ tpe ⁊c. ꝯcedo to^{m} vsq̃ ad hũc passuz: cũ tu dicis. g̃ nõ poterit ipe effect⁹ idẽ nuõ repari: nisi tp̃s a. fiat tp̃s b. Ista ꝯña nõ est necĩa: q̃m ad distõnẽ posterioris ñ seq̄t (in ꝯña formali ⁊ necĩa) distõ poris: sz hñ eꝯ. Mõ tp̃s a. ⁊ b. sũt posteriora essentialr effectu repato: ⁊ distincta eẽntialr ab ipo. g̃ ad distõnẽ tp̃is nõ seq̄t distõ rei pmanẽtis. Si ẽt diceret ꝙ idẽ tp̃s a. fieret tp̃s b. nõ esset incõueniẽs. Et cũ dicis. pteritũ inq̃tũ pteritũ fiet p̃ns. Nego h assũptũ: qꝛ tp̃s pteritũ vt pteritũ ẽ: dicit respcm ad aliqd imaginatuz ptrãsitũ. vt tp̃s p̃ns respcm ad aliqd imagiatũ coextis ipsi tpi p̃nti. Isti sũt respect⁹ rõnis: ⁊ ita q̃tũcũq̃ variarent isti respect⁹: nõ tñ seq̄t ꝙ variaret eẽntia tp̃is in se. ¶ Et si dicas. Unitas tp̃is ẽ ei⁹ ꝯtinuitas: ⁊ silr vnitas mutatiõis ⁊ mot⁹ ẽ ꝯtinuitas. g̃ destructa ꝯtinuitate destruit ei⁹ vnitas: sz tp̃s a. nõ ꝯtiuat b. g̃ nõ põt eẽ idẽ. ¶ Rñ°: ꝙ alia ẽ vnitas fm quã aliqd est vnũ ĩ se. Alia ẽ vnitas fm quã vnit alteri. Prima est vnitas abso^{ta}. 2° ẽ vnitas respectiua. Cõtinuitas tp̃is: lz sit vnitas ptis ad ptẽ: cui vnit: ⁊ sit vnitas respectiua: nõ tñ est vnitas ipsi⁹ ptis tp̃is fm quã est eadẽ sibi ipsi. Uñ ista vnitas nõ est ꝯtinuitas: sz manet semp manẽte eẽntia isti⁹ ptis tp̃is: dato ꝙ alteri pti nõ ꝯtinuet.

¶ De primo qdẽ igit ente ⁊ ad qd oẽs. ⁊ ĩfra.

¶ Quoniã vo est hoꝝ qdẽ vltimũ vsus vt visus visio: ⁊ pter hanc nullũ sit alterum a visu opus. Textuⁱ cõmẽ. XVI. Questio. I.

Queritur. Utꝝ actio possit diuidi in actiõez imanẽtẽ ⁊ trãseũtẽ. Et pbat: ꝙ nulla sit actio imanẽs: psupponẽdo ꝙ actio est ab agente in passum. Agẽs aũt est tale p po^{am} actiuã: q̃ po^{a} actiua est p̃n^{m} trãsmutãdi alteꝝ inq̃tũ alteꝝ. Ex h argr sic. Illa actio nõ manet in agente q̃ recipit in altero ab agente inq̃tũ alteꝝ est: sed actio est hõ: qꝛ trãsit in passuz qd fm Ar. ẽ alteꝝ ab agẽte. g̃ relinq̄t ꝙ nulla actio possit esse imanens: cũ nõ maneat in agẽte. Si. n. maneret in agẽte: seq̃ret ꝙ actio eẽt for^{a} absoluta: qd est absurdũ. ¶ Et ꝯfirmat: qꝛ fz auctorem sex p̃ncipioꝝ. Actio est fm quã in illud qd subycit agere dicimur. Si g̃ dicimur agere in illud qd subycit.

q̄ subm ⁊ passuz recipit actionē. ¶ Itē 2° argr̄ ex fundamentis Doc. subti. q͂ oīs actio sit trāsiēs: q2 fm ipm po° passiua ⁊ actiua distīguunt̄ ex nā rei: s3 actio trāsit a po° actiua in passiuā. g͂ oīs talis actio recipit̄ ex̄ po m actiuā. g͂ ē actio trāsiēs. ¶ Itez 3° argr̄ ꝯ Doc. sub. q͂ ista diuisio sit sup̄flua fm ips3: q2 ex fundamētis suis: ⁊ fm ei° opi. oīs actio fūdat̄ i agēte. g͂ oīs actio ē imanēs. Ex q̄ seqr̄ ēt fm ips3: q͂ oē agēs mutabit̄: q2 oē illud mutat̄ qđ recipit aliquā formā de nouo: s3 agēs est h°. g͂ ⁊c̄.

Ad oppositū tn̄ est Ar. 9. metaphy. vbi vult: q͂ actio suffi° diuidat̄ in imanentē ⁊ trāseūtē. Et exēplificat de imanente. Sic̄ visio est in vidēte: speculatio in speculāte. De trāseūte. sic̄ ꝯtextio ē in ꝯtexto: edifica° i edificato.

In ista qōne declabūt̄ p̄mo ista de actōe imanēte ⁊ trāseūte: ex qb° patebit determiātio qōnis. 2° istabitur ꝯ dcā i p̄arti° ⁊ soluet̄. 3° rñdebit̄ ad ar m i p̄n°.

Quantum ad p̄m est p̄ sciēdū q͂ actio trāsiēs fm Doct. sub. ē illa fm quā aliqd ꝓducit̄ in eē reali: vl' est termin° actiōis de gn̄e actōis recept° ex̄ suppo m agēs: q̄ actio trāsiēs h3 duas ꝯditiōes: q̄rū vna ē q͂ trāsit i aliqd ex̄ subtiue ⁊ termiatiue: exēpli grā. Edificatio trāsit i aliqd ex̄: puta i domū: vt i terminū: ⁊ etiā trāsit i ipaz domū vt i subm: q2 edifica° recipit̄ subtiue i domo edifica°. Actio imanēs q̄tū spectat ad ꝓpo m ē illa p quā nihil ꝓducit̄ ad ex̄ i eē reali: s3 bn̄ i eē itētōali: q̄ l3 trāseat ad aliqd ex̄ vt i terminū: nō tn̄ trāsit i aliqd ex̄ vt i subm. Exēpli grā. Uolitio trāsit i obm volitū vt i terminū: q2 volitio h3 fieri circa voli le: nō tn̄ trāsit subtiue in obm volitū: s3 manet i volūtate: aut i supposito volente p volitōez: ēt l3 obm ꝓducat̄ i aliq̄ eē fm qd (puta i eē volito) p ipaz tn̄ nihil ꝓducit̄ in eē reali: sic̄ fit p actiōez trāseūtē. Qđ dixi de volitōe: dico de speclatiōe: ꝺ visiōe: ⁊ de oīb° istis opōnib° q̄ manēt i ipo opāte. ¶ 2° nōn m q͂ ista actio imanēs distiguit̄ ab actōe trāseūte: de q̄ ē mētio in ꝓposito: q2 ista actio imanēs ē de gn̄e q̄litat: actio trāsiēs ē de gn̄e actōis: vl' ē termin° actiōis tal' q recipit̄ vl' pōt recipi ex̄ agēs. Silr ista actio imanēs ē grā sui: ⁊ ē vltim° finis po° opātis: nō grā alic° alteri° ꝓducibilis p ipaz i eē reali. vt dcm̄ ē: s3 actio trāsiēs est grā alteri° vel est aliqd ꝓductū p ipaz ex̄ agēs. ꝺ p̄° actōe facit mētōez Ar. p̄ ⁊. 1o. ethico. volens. q͂ iste actōes sint vltimi fines potentiaꝝ. Silr i. 1o. meta. vult: q͂ p̄ter op° qđ op° vocat istas opōnes imanētes: n̄ sit aliqd aliđ: ⁊ aliq̄ alia actio. Iste āt actiōes dn̄r opōnes ab Ar. pp duas ꝯditiōes q̄s hn̄t q̄ ꝯueniūt ꝓp̄rissimo mō actōi de gn̄e actōis. p̄° ꝯditio ē q͂ illa actio depēdet ꝯtinue a sua cā i fieri ⁊ ꝯseruari. sic̄ calefactio ab ig° calefaciēte. 2° ꝯdi° est q͂ trāsit in aliud vt i terminū. Istas duas ꝯditōes h3 ista opō imanēs: q̄ ē volitio: aut itellectio. Intellectio. n. depēdet ꝯtinue a sua cā: puta ab itellcū ⁊ obto i eē. nō dico i fieri successiuo: q2 eē itellectōis ē eē ꝑmanēs idiuisibile qđ totū sil' acqrit̄. S3 dico q͂ depēdet i suo esse (qđ accipit in p̄° istāti) ⁊ i ꝯseruari a sua cā: q̄ circūscripta nō ē ipsa itellectio i itellcū. 2° cōditio est q͂ de necītate p̄supponit aliqd ex̄: vt terminū ips3: ⁊ penes has duas ꝯditōes dicim° ipaz itellectōez ⁊ q̄cūq3 ꝯsilez opōnē eē actiōez: nō qdē de gn̄e actiōis: s3 de gn̄e q̄litatis. Ex q̄ seqt̄ correlariū q͂ actio trāsiens h assignata: q̄ agēs formalr̄ agit: importat relatōez ⁊ est for° respectiua: q2 de gn̄e actiōis. S3 actio imanēs h assignata est forma absoluta: qđ app3 de mēte Ar. locis p̄allegatis. vbi vult q͂ tales opōnes sunt pfectiōes po° opātis. respect° aūt nō est forma pficiēs subm in aliq̄ gradu pfectiōis. g͂ ⁊c̄. ¶ 3° p̄ncipalr̄ est nōndū: q͂ actio trāsiens pōt accipi fm viaz Sco. vel p actiōe qua agens formalr̄ agit: vel p actiōe q̄ est termin° isti° actionis formalis q̄ appellat̄ actio acta. Si loq̄mur de actōe p̄°: ita h3 duas ꝯditiōes: q̄rū p̄° est: q͂ p ipsam aliqd in eē reali ꝓducit̄: vel educit̄. 2° ꝯditio est: q͂ ipsa transit in aliqd vt i terminū accipientē eē reale p ipsaz: trāsit qdē termiatiue: s3 nō subtiue: q͂ recipiat̄ in aliq̄ ex̄ ips3 agēs. Propterea q2 actio q̄ agens formalr̄ agit: nō sepat̄ a fundamēto ꝓximo ipsi°: ⁊ ab eo qđ est ꝓxia rō fūdādi: s3 po° actiua est ꝓxima rō fundādi ipaz actōez ⁊ relōnē ꝯitez actōez: po° aūt actiua ē in agēte. g͂ ⁊ actio. S3 loq̄ndo ꝺ actiōe acta: actio ista est tal': q͂ p ipsaz nihil i eē ꝓducit̄: s3 est termin° ꝓduct°: trāsit tn̄ i aliqd ex̄ agēs nō solū vt in terminū. ve ꝝ etiā vt in subm: q͂ āt ista actio v̄e appellet̄ actio app̄et de mēte Siplicij sup p̄dicamēta: vbi q̄rit pp qd facere ponit̄ p̄dicamētū: ⁊ nō factio: ⁊ rñdet q͂ factio dr̄ ꝺ actōe ⁊ effectu actōis: facere āt tm̄mō ꝺ actiōe: s3 certū est q͂ effect° actōis nō est ipa actio de gn̄e actionis: s3 effect° ei°: ⁊ tn̄ fm ipm talis effect° actiōis ē actio. g͂ nō tm̄ dat̄ actio q̄ agēs agit: ve ꝝ ēt actio acta. Actio q̄ agens agit semp est de gn̄e actiōis: s3 actio acta est in oī p̄dicamēto in q̄ p̄t eē mot°: aut aliq̄ for° q̄ possit termiare actiōez realr̄. Qz ēt det̄ ista actio acta: app3 ꝺ mēte Ar. in. 2. de aīa. tex. ꝯm. 140. vbi h3 q͂ actio visus est ipa visio: visio. n. nō est actio de gn̄e actōis: s3 termin° ei°. g͂ fm ipm dat̄ actio ꝓducta. Hoc idē h3 Cōmē. in. 3. physico. ꝯmē. 18. vbi h3 q͂ motor ⁊ motū sīt diuersa: actio tn̄ ē eadē iter ipa: ⁊ loqt̄ de actiōe q̄ est mot°: capiendo motū p for° fluente. ¶ Ex his app3 q͂ cū dcm̄ sit in p̄° nōndo: q͂ actio trāsiēs ē illa p quā aliqd in eē reali ꝓducit̄ vl' educit̄: itelligit̄ de actiōe de gn̄e actōis. Quū v̄o dr̄ q͂ actio trāsiens trāsit in aliqd ex̄ subtiue: ⁊ terminatiue: h3 itelligi de actiōe acta ⁊ ꝓducta. L3 Sco. in q̄l3. q. 13. circa finē dicat: q͂ actio trāsiēs est de genere actiōis: hoc h3 intelligi fm ipm de actiōe q̄ agēs formalr̄ agit: s3 loq̄ndo de actiōe acta ve ꝝ est illud qđ dr̄ q͂ ipsa recipit̄ in aliq̄ ex̄ ipm agēs. ¶ Pro ꝯplemēto isti° articuli p̄mi ē 4° ⁊ vltimo aduertēdū: q͂ actio q̄ ē p̄dicamētū pōt distingui in actiōez imanentē: ⁊ in actiōez trāseūtē. L3 hoc nō sit ad itentiōez p̄hi in. 9. meta ce. Pro q̄ est nōndū: q͂ sic̄ ad formā iductā in aliqđ passuz: ex̄ suppo m agēs est aliq̄ actio de genere actiōis: ita ad formā iductā in ipso agente est aliq̄ actio eiusdē gn̄is. Sicut. n. calor induct° in ligno p̄supponit actōez de genere actōis in ipo igne gn̄ante: ita volitio ⁊ itellectio q̄ sūt for° imanētes p̄supponūt actionē de gn̄e actiōis p quā tales forme in eē reali iducunt̄: ⁊ tūc illa actio de genere actōis q̄ est ad formā iductā in ipomet agēte. dr̄ eē actio imanēs: illa v̄o q̄ est ad formaz trāseūtē ex̄ suppo m agēs dicet̄ actio trāsiens. S3 ista distinctio. vt dixi: nō est ꝺ mēte p̄hi. dicit. n. in. 9. metaph. q͂ p̄ter actōez imanentē nō est aliqđ aliud op°. Op° aūt vocat terminū opatū: s3 p̄ter actiōez de genere actōis q̄ est ad formā imanentē est aliqs act° opat°: puta ipa volitio: aut itellectio. g͂ actio imanēs fm ipm nō est de genere actiōis. ¶ Aduertēdū tn̄ q͂ agēs pōt h̄re respcm̄ vnū ad terminū q p̄° ꝓducit̄: q est termin° totalis ⁊ adequatus. Aliū respcm̄ pōt h̄re ad formā quā inducit in subm vel in passuz. 3 m respcm̄ pōt h̄re ad ips3 passuz. Isti respectus sunt distincti. Aliud. n. est termin° totalis ipsi° gn̄atiōis: q est ipm ꝯpositū. Aliud est forma q̄ iducit̄ in mā. aliud est subz siue mā substātificās formā. Respcūs āt distinguunt̄ ad distōnē terminoꝝ. g͂ isti respcūs sūt alij ⁊ alij. pm° respcūs appellat̄ ꝓductio actiua. scđs appellat̄ iductio: vel eductio actiua. 3° respect° appellat̄ trāsmutatio actiua: seu actio q̄ agens formalr̄ agit. Istis tribus respectib° actiuis corr̄ndent tres respectus passiui:

vn⁹ in termio totali:q appellaṫ ꝓductio passiua. Ali⁹ in termio formali seu in forma:q appellaṫ iductio passiua. 3⁹ in subito siue in mã q appellaṫ trãsmutatio passiua: siue passio. Penes pᵐ respcm̃ termin⁹ total' ꝓduciṫ p se ⁊ p°: p quē respcm̃ forma nõ ꝓduciṫ nisi p accñs: ſ; bñ p se ⁊ p iduciṫ. Penes 3ᵐ respcm̃ subm trãsmutaṫ ⁊ patiṫ: ſ; ab isto respcũ nõ denolaṫ termin⁹ totalis: neq; formal: q² sl; est dicere: ꝙ ꝯpoᵐ subale trãsmutaṫ. ⁊ silr forª: sed bñ sub;: cui⁹ trãsmutatio ē act⁹. Primi duo respcũs actiui: ⁊ etiã passiui corrñdētes sũt de gñe relonis ſm Sco. in. 4. di. 13. q. 1. ⁊ in qõnib⁹ de aĩa. Respcũs aũt 3⁹ q ē trãsmutatio actiua ⁊ ali⁹ respcũs sibi corrñdēs sunt de gñe actõis ⁊ passiõis. ¶ Pro q̃ est nõnᵐ ꝙ respcũs ſm Sco. sũt in duplici dñia: qdã sũt respcũs itrinsec⁹ aduenietes: qdã sũt respcũs extrisec⁹ aduenietes. Respcũs p̃mo⁹ sũt illi q oriunṫ ex nã fundamēti posito termio: sicut posita albedine A. ⁊ albedine B. de necitate isurgit silitudo a. ad b. Respcũs itrinsec⁹ aduenietes sunt illi q nõ oriunṫ de necitate ex nã fũdamti posito termio: sic posito igne agēte: ⁊ ligno cõbustibili nõ de necitate seqṫ cõbustio ⁊ actio in ipo combustibili: ſ; reqriṫ applicatio agētis ad passu;: ⁊ dispõ passi. P̃mi respcũs sũt de gñe relonis. Scdi respcũs sunt de gñe actõis: vel passiõis: vel alioꝝ p̃dicamētoꝝ: de qb⁹ agit auctor. 6. p̃ncipioꝝ. Ad ꝓpoᵐ respcũs agētis q est ꝓductio actiua ad totalē terminũ ꝓductũ: ⁊ respcũs inductiõis actiue ad formã iductã est de genere relonis: q² nõ põt poni agēs ⁊ termin⁹ totalis in fieri: aut ipa forma: qn tales respcũs de necitate orianṫ. Sed respcũs agētis ad sub; trãsmutatũ cũ sit extrisec⁹ aduenies. vt dcm̃ est: est de gñe actõis: ⁊ ex ꝯñti dō; ē ꝯsilr de respectib⁹ passiuis corrñdētib⁹ istis actiuis.

Ex his inferṫ correlariũ rñsiuũ ad qõnē motã in p̃n° ꝙ distõ actõis i trãseũtē ⁊ imanentē nõ est distõ actiõis q̃ est p̃dicamtũ seu de gñe actiõis. (Ita ꝙ vtraq; actio dicaṫ esse de gñe actiõis ad mētē phi.) ſ; q̃l; est exᵗ tale p̃dicamtũ actiõis: ⁊ vtraq; ē actio ꝓducta: q̃rũ vna mãet i agēte: nõ qdē inq̃tu; agēs est: ſ; inq̃tũ pfectibile p ipa; actõe;. Alia vo est pfectio alic⁹ extrinseci opati. Ita ꝙ distõ Ar. actõis in actiõe; imanētē ⁊ trãseũtē ē distõ actiõis acte ⁊ ꝓducte.

Quantum ad 2ᵐ arti. Cõtra ea q̃ dcã sunt argr: q² dcm̃ ē supi⁹ in 3° notato p̃mi articuli: ⁊ ꝓbatũ: ꝙ actio q̃ agēs formalr agit est in agēte. Cõtra. q̃ oē agens mutareṫ. ꝯña ꝓbaṫ. Tũ q² qd recipit aliq; formã de nouo mutaṫ ſm illã. Tũ ēt q² Ar. 5. phyco. dicit ꝙ ad actõe; nõ est actio: q² ad motũ nõ ē mot⁹. Ista ꝯña nulla cēt: nisi diceret ꝙ actio esset mot⁹. ¶ Ad h rñdeṫ negãdo ꝯñria;. Et cũ dicis. oē qd recipit aliq; formã de nouo: mutaṫ. Rñ°: ꝙ q̃dã est mutatio ad se ⁊ q̃dã ē mutatio ad alteꝝ ſm Sco. in. 2. di. 1. q. 5. Mutatio est ad se ſm quã acqriṫ forma absoluta: q̃ põt acqri ꝑ ꝓpa acqsitõe alio nõ acqsito. Mutatio ad alteꝝ est respcũ forme que acqriṫ aliq̃ alio acqsito. Ar. nõ ponit ad aliq; forma; eē motũ: nisi q̃ põt p se acqri: ⁊ iõ negauit ad relonē eē motũ: q² relo nõ põt acqri: nisi aliq̃ absoluto acqsito in aliq̃. Si loq̃mur de mutatõe in se: nego ꝙ oē illud qd recipit aliq; forma; muteṫ ad se: nisi illa forma sit ad se. hoc est absoluta. Sed si forma sit forma ad alteꝝ: ꝯcedo ꝙ tale recipiēs formã muteṫ ad alterũ. Actio aũt nõ ē forª absoluta ⁊ ad se: ſ; est forª ad alteꝝ: q² ad terminũ ꝓductũ: ⁊ ita recipiēs actõe; mutaṫ ad alteꝝ: h est actio nõ aduenit ipsi recipiēti: nisi p hoc: ꝙ termin⁹ aliqs ꝓduct⁹ absolutus alicui alteri acqriṫ: ⁊ ita mutaṫ ad alteꝝ. Motus aũt aut mutatio ꝓpe dcã ſm Ar. nõ est ad formã respectiuã p̃ter vbi. ſ; ad formã absolutã. ¶ Vel possum⁹ aliter dicere scdo ꝙ mutatio est de duplici opposito: ad duplex oppositũ: h est de p̃uatiõe mutatõis ad ipa; mutationē: ⁊ de p̃uatione termini mutatõis ad ipm terminũ. Agēs aũt recipiēs actionē nõ trãsit de duplici opposito ad duplex oppositũ. q̃ vt sic nõ mutaṫ. minor p;: qm̃ p̃ci se trãsit de p̃uatiõe actiõis ad ipsa; actione;: ſ; nõ trãsit de p̃uatiõe termini ad ipm terminũ: ⁊ hoc loquendo de agēte actiõe trãseũte. ¶ Daṫ etiã ad hoc 3ª rñsio. Negãdo: ꝙ oē recipiēs aliquã formã muteṫ. ꝙ si tu dicas: saltē; seqṫ: ꝙ omne agēs recipiēs actionē patereṫ. Negaṫ ꝯña: q² nõ omne recipe est pati. qd declaraṫ: q² certũ est ꝙ actio p̃cedit passionē. Sicut cã nã p̃cedit effectu;: in eo istãti in q̃ agēs recipit actionē: in eo instãti nãe nulla est passio: q² in illo istãti nãe in quo est p̃us nã: nõ est posteri⁹ nã: ⁊ in eo instãti nãe in quo actio aduēit agēti est ipa receptio. q̃ receptio nõ est passio: q² passio nõ p̃cedit actionē: ſ; seqṫ actionē. Dico q̃ ꝙ omne qd recipit aliq; formã receptiõe passionis: ⁊ passiõe insequēte actione;: patiṫ. ⁊ qd recipit aliq; formã p simplicē iherētiã actuale; forme inherētis ad ipm subm: nõ patiṫ. nã iste respectus inherētie actiõis ad fundamētũ est de genere relatiõis: sicut etiã q̃cũq; inherētia cuiuscũq; respect⁹ ē h°. ¶ Ad 3ᵐ ꝓbationē ꝯñtie. Rñdeṫ dicendo: ꝙ Ar. in. 5. physico. nõ ꝓbat: ꝙ ad actionē nõ sit mot⁹ p hoc mediu. ꝙ actio sit motus: ſ; p silē. v;. si ad motũ non sit motus. q̃ neq; ad actionem est actio: ꝯña p; a simili. ⁊ tũc vltra. Ad actionē nõ est actio. q̃ ad actionē nõ est motus. Ista ꝯñtia p;. qm̃ ex opposito ꝯñtis: inferṫ oppositũ añcedētis. Da. n. ꝙ ad actionē sit motus. (cum motus sit necio cãtus ab aliq̃ agēte) q̃ mot⁹ p̃supponit actionē: ⁊ ex ꝯñti seqtur: ꝙ si ad actionē sit mot⁹ ꝙ ad actione; erit actio. Vlteri⁹ seqreṫ ꝓcessus in ĩfinitũ: q² si ad actionē est motus: ⁊ cã mot⁹ vel effectiua vel formalis: q̃ agens agit: est ipsa actio. igiṫ actionis est actio. Et tũc vltra: aut. n. illa actio q̃ ē cã mot⁹ p̃supponit motũ aut nõ. Si nõ pariformiter stãdũ erat in p̃ma: ⁊ dicēdũ erat ꝙ ad actionē nõ erat mot⁹. Si sic: q̃ p̃supponiṫ aliq̃ actio p̃o: ⁊ tunc q̃riṫ de ista vt p̃us: ⁊ tunc. aut erit ꝓcessus in infinitum. aut stabiṫ ad h. ꝙ ad actionē nõ est mot⁹. ¶ Põt etiã dici: ꝙ arguᵐ Ar. tenet p locũ a minori. v;. ad motum nõ est mot⁹: q̃ ad actionē nõ est actio. Mot⁹. n. est actª potētie passiue. Actio aũt potentie actiue. Si q̃ poª passiua sine motu p̃cedēte põt exire in actũ suũ q est mot⁹: multo magis vr̃ ꝙ poª actiua possit exire in actionē: nulla actione p̃cedēte. ⁊ tũc postmodũ seqtur ꝓpositũ phi: ꝙ ad actionē non est mot⁹: ex quo ad actionē non est actio.

Quantum ad vltimũ arti. Rñdeṫ ad argumēta añ oppositũ ꝯcedēdo: ꝙ actio ē ab agēte: ⁊ dico ꝙ actio q̃ agēs formalr agit est ab agēte: ⁊ etiã actio acta. ſ; p° semp manet in agente. 2° q̃nq; recipiṫ in alio ex̃ agēs. Et cũ tu dicis ꝙ actio q̃ agens agit trãsit in passum ⁊ est trãsiēs: q² potētia actiua agētis est p̃ncipiũ trãsmutãdi alteꝝ: inq̃tũ alteꝝ. Dico ꝙ passum q̃nq; est simplr alteꝝ ab agente: q̃nq; est alteru; ſm qd. vbi. n. agens agit in aliqd ex̃ se: passum est alteꝝ simplr. ſ; vbi agēs agit in se ꝓducēdo aliq; formã: passum est alteꝝ ſ; qd. ꝓpter qd dixit Ar. ꝙ potētia actiua est p̃ncipiũ trãsmutãdi alteꝝ: inquãtũ alteꝝ. denotãdo: ꝙ potentia actiua vel est p̃ncipiũ trãsmutandi alteꝝ simplr qd est simplr diuersum ab agente: aut si nõ est p̃ncipiu; trãsmutãdi alteꝝ inquãtũ alteꝝ ſ; qd: ꝓpterea q² agēs ꝓducēs in se aliquã formã nõ recipit ipsa; inq̃tũ agēs: ſ; inquãtũ passum. Vñ sicut potētia actiua p accñs ē in passo inquãtũ passum est (sicut ars medicine ⁊ sanãdi p accñs est in sanato inquãtũ sanatũ est. Sicut dr̃ 2° physi

corꝑ: ꝙ medicus ꝑ accñs sanat seipsuꝫ.) Ita dicimus ꝙ actio ſm quā agēs formalr agit: ꝑ accñs est in ipo passo: ſꝫ ꝑ se est in ipso agēte. ⁊ eꝯ actio acta ꝑ accñs ē in agēte: ⁊ per se est in passo. Et qḋ dicis: ꝙ seq̄ret ꝙ actio eēt forma absoluta. Nego ꝯñaꝫ: q̄ actio nō pōt itelligi esse sine termio. mō illa forma est respectiua q̄ ſm suū esse nō pōt ꝓscindi a termino. Ex q̄ ꝯcludit̄ ꝙ cū actio sit ad terminū est forma respectiua. Per iā dcā pꝫ ad ꝯfirmationē de auctore sex ꝑncipioꝝ. ¶ Ad 2ᵐ argu.ᵐ Rñdet̄ ꝙ ista ꝯñā nō valꝫ: actio recipit̄ in poᵃ passiua q̄ distinguitur ex nā rei a poᵃ actiua. g̊ ista actio est trāsiēs: q̄ actio nō est trāsiēs: nisi q̄ recipit̄ ex̄ suppositū agēs: vel saltez nata est recipi: mō lꝫ dcē: ꝙ aliq̄ actio recipiat̄ in aliquo ex̄ potētiā actiuā: nō tñ seq̄t̄: ꝙ q̄lꝫ talis recipiat̄ ex̄ suppositū agēs. ¶ Ulteriꝰ ista ꝯñtia nō valꝫ. Actio recipit̄ in poᵃ passiua vel in passo: g̊ recipit̄ in aliquo ex̄ potētiā actiuā. ꝯñtia nulla est. ¶ Pro quo nōndū: ꝙ duplr accipit̄ poᵃ. Uno mō ꝓ fundamēto potētialitatis actiue: aut passiue. Alio mō ꝓ respcū potētialitatis actiue aut passiue. Primo mō poᵃ est aliq̄d absolutū eo mō quo dr̄ ꝙ calor est potētia calefactiua. Scḋo mō potentia est forma respectiua ⁊ respcūs. Si capiat̄ potētia ṗmo mō (cū eadē res absoluta sit ratio agēdi ⁊ recipiēdi) eadē res absoluta est poᵃ actiua ⁊ passiua. Si aūt accipiat̄ scḋo modo: sic ꝯcedo: ꝙ poᵃ actiua ⁊ passiua distinguunt̄ formalr ⁊ ex nā rei: ex q̄ appet falsitas ꝯñtie. ¶ Ad 3ᵐ argu.ᵐ dicet̄ in q̄ōne sequēti: q̄ tāget̄ eadē difficultas.

¶ Quorūcūqꝫ igitur alteruꝫ aliquid est qḋ fit preter vsum borūꝫ actus in facto est. Textu cōmenti. XVI. Questio. II.

Utrum actio fundet̄ in agente tāq̄ in subto. ¶ Et argr̄ ṗmo ex fundamētis Scoti hoc eē falsuꝫ. Nā data ista pōne: sequit̄ ꝙ diuisio quaꝫ ponit ipse actionis in imanentē ⁊ trāseuntē est supflua ⁊ supuacanea: q̄ si actio q̄ agens formalr agit manet in agente. g̊ oīs actio erit actio imanens. ¶ Et si tu dicas ꝙ actio est duplex. Actio respectiua: ⁊ actio acta: ꝓpositio Sco. intelligit̄ de actiōe respectiua ⁊ nō de actiōe acta. ¶ Cōtra ex hoc sequit̄ ꝙ argumentū qḋ addūcit in pº. metaph. q. 6. ad declarādā intētionē Ar. nihil ꝯcludit. Dicit. n. arguēdo ad intentionē eius: ꝙ actio vera manet in agēte: ⁊ actio acta transit in mām exteriorē. Ex h̄ arguit volendo ꝓbare: ꝙ ex actōe ꝯcludimus subm eius esse singulare: q̄ actio singularis recipit̄ in singulari: gnātio aūt est actus singularis. g̊ hꝫ recipi in subiecto singulari. Ex hoc concludit. ipse ꝙ ex actiōe acta nos īuestigamus illud in quo est talis actio: esse singulare. Si aūt actio acta nō esset vera actio. tunc nō rñderet ad itentionē Ar. ¶ Itē argr̄ ꝯ istā distōnez de actiōe respectiua ⁊ de actōe acta: q̄ data ista diuisione seq̄t̄: ꝙ vni passiōi corrñdebūt due actiōes. sit ita ꝙ ignis a. agat i b. In igne a. erit vna actio respectiua. ⁊ in b. actio acta. b. aūt hꝫ tm̄mō vnā passionē: q̄ est vnū passuꝫ. g̊ vni passiōi corrñdebūt due actiōes. ¶ Itē 2ᵒ argr̄ ꝑncipalr. Si eēt veꝝ ꝙ actio respectiua recipet̄ in agente: cū ſm Sco. distinguat̄ realr ab agēte: ⁊ recipiat ipaꝫ. g̊ omne agēs inq̄ntū agens moueret̄: ⁊ semꝑ moueret̄: ꝯñā ē falsuꝫ. igit̄ ⁊ añs. Cr sequat̄ arguit̄. Omne qḋ recipit aliq̄ formā realē de nouo: post ꝑuationē eiꝰ mutatur seu mouet̄. Sꝫ agēs recipiēs ipaꝫ actionē recipit formā realr distinctā ab ipo agēte: ⁊ trāsit de ꝑuatione istiꝰ forme ad ipsaꝫ formā. g̊ realiter mutat̄. Ad hoc facit qḋ dicit pħus in. 5. phyſico. ꝙ ad actionē ⁊ passionē nō est motus: ⁊ ꝙ actiōis nō est actio. Nā tunc eēt ꝓcessus in infinitū. ⁊ vr̄ ꝓbare. tex. cōmē. 13. ꝙ actio nō recipit̄ in agente: q̄ si recipet actionez: hoc eēt mediante actione: ⁊ illa actio iterū recipet̄ mediāte alia actōe. ⁊ sic in infinitū. ¶ Ultimo argr̄. Data veritate istiꝰ pōnis: ꝙ actio recipiat̄ in agēte: sequit̄ ꝙ vni actiōi corrñdebūt due passiones. ꝓbat̄ ꝯñā. Certū est ꝙ oīs receptio alicuius forme est passio: sed agēs recipit formā q̄ est actio respectiua. g̊ recipiēdo ipaꝫ patit̄. 2ᵒ actio acta recipit̄ in passo. Receptio aūt istiꝰ actōis adhuc ē passio. g̊ actiōi respectiue corrñdēt due passiōes: q̄rū vna est receptio actōis respectiue: alia ē receptio actōis ꝓducte ⁊ sic due passiōes.

Ad oppositū tñ argr̄. Impossibile est aliquaꝫ formaꝫ eē in aliq̄ subto: nisi cōiceret suū eē formale subto: q̄ dū forma est in aliquo subto informat ipm: ⁊ in formādo dat eē formale: ⁊ vlteriꝰ ꝯstituit ipm in tali esse formali. Sicut albedo si est in suba: necessario constituit subam in esse albo: sed ꝑ te actio respectiua recipit̄ in passo. g̊ omne passuꝫ aget ⁊ erit agēs per talem actionem.

In ista q̄ōne q̄nqꝫ sunt vidēda. Primū vtrum actio fundet̄ in agente. Scḋm est vtrū actio fundet̄ in motu. Tertiū vtꝝ actio distinguatur eēncialr a motu. Quartū mouēde sunt istātie ꝯ dcā. Quintū soluēde sunt rōnes in ꝑnº q̄ōnis.

Circa ṗmū ponit̄ ista ꝯclo: ꝙ omnis actio q̄ agēs formalr agit fundat̄ in agēte. Et premitto epilogando breuiter distōnē datā in ꝓcedēti q̄ōne q̄ talis est. Actio capit̄ duobꝰ modis. vno mō ꝓ actione respectiua. alio mō ꝓ actione acta ⁊ ꝓducta. Actio respectiua vel est ad terminū trāseuntē ex̄ agens: vel ad terminū manentē in agēte. Si ṗmo mō dr̄ transiēs: vt dcm̄ fuit. Si scḋo mō dr̄ imanēs: ⁊ nō dr̄ trāsiēs rōne sui: q̄ ipsa recipiat̄ ex̄ agēs: ſꝫ rōne termini ꝓducti ꝑ ipsaꝫ. scḋo mō dr̄ actio imanēs ⁊ rōne sui: ⁊ rōne termini. Actio alio mō pōt capi ꝓ actiōe acta ⁊ ꝓducta: ⁊ ista est terminus ṗoris actionis: q̄ si manet in agēte: est imanens: si recipiat̄ ex̄ agens est trāsiēs. Que distinctio (vt diximus) est ad mētez Arist. ⁊ nō ṗma. ¶ Loquēdo de actiōe pꝰ dicta pono ꝯclonez: ꝙ actio talis q̄cūqꝫ manet in agente. Que ꝯclo ꝓbat̄ aliqbꝰ mediis. ¶ Et ṗmo sic. Quorūcūqꝫ ꝑncipioꝝ effectꝰ sunt icōpossibiles: ⁊ ipa ꝑncipia sūt icōpossibilia. Sꝫ ita ē ꝙ effectꝰ actōis ⁊ passionis sunt icōpossibiles in eodē: ꝓbat̄. Agere est effectus actiōis. s. effectꝰ formalis. pati effectꝰ formalis passiōis. Sꝫ ita est ꝙ agere repugnat passo. Sicut pati repugnat agēti. g̊ ⁊ ꝑnaᵃ istoꝝ erūt icōpossibilia: ⁊ ita actio nō erit ꝯpossibilis passo: neqꝫ recipiet̄ i ipo. ¶ Itē 2ᵒ argr̄. sit ita ꝙ aliquod agēs agat in duo passa. Aut. n. istud agēs agit vnica actōe: aut pluribꝰ. Si dicas ꝙ agat vnica actōe: ⁊ ista recipit̄ in passo. g̊ idē accñs nūero recipiet̄ in plibꝰ. Si dicas ꝙ idē agēs agit pluribꝰ actionibꝰ. g̊ idē agens siml' habebit duas actōes eiusdē spēi. ꝯñs est ꝯ viā tuā. ꝙ idē siml' possit hr̄e plures actiōes. g̊ ⁊c̄. ¶ Item 3ᵒ quecūqꝫ referunt̄ mutuo relatione reali: referunt̄ ꝓpꝛiis relatiōibꝰ exñtibus in ipsis formalr. Ista ꝓpositio probatur. Tū q̄ relatio hꝫ referre ꝓpꝛiū fundamētū. Et quia aliogn relo nō eēt mutua. Uñ in hoc distinguit̄ relo realis a relone rōnis: q̄ relatio rōnis nō est in fundamēto qḋ refert̄ ꝑ ipsaꝫ: ſꝫ bñ relatio realis: ſꝫ ita est ꝙ agēs refert̄ ad patiēs relatiōe reali: ⁊ refert̄ ꝑ actionē: ⁊ ꝑ respectū actiōis. g̊ talis respectꝰ fundabit̄ in agente. ¶ P. cā nā ꝓcedit suū effectū: ſꝫ effectꝰ ipsiꝰ actōis est passum in q̄ntū passuꝫ. g̊ actio nō fundabit̄ in passo: vt passuꝫ ē. minor ꝓbat̄: q̄ passuꝫ: vt passuꝫ ē nō ꝯstituit̄ in tali eē nisi

ꝑ actionē. ꝗ actio est ꝓoꝛ nā̄ ipo passo in rōne passi.

Quantum ad 2m videndū est vtꝝ actio fundet in motu ⁊ vr̄ ꝙ sic: ꝑ auctorē .6. pncipio-
rū. Actio in motu firmabit. ꝗ ſm ipm. subm ⁊ fundamē
tū ipsi⁹ actiōis est motus. ⁋ Ad hoc argm̄ rñdet dōo ꝙ
actio q̄ agēs formalr agit: fundat in agēte: ſ3 actio q̄ est
termin⁹ isti⁹ actiōis est mot⁹ ipe. Ad auctorē .6. pncipio-
rū dico: ꝙ ipse nō vult ꝙ actio respectiua fundet in mo-
to. Sicut in subto: q2 (cū dicat ipe: ꝙ mot⁹ est in actiōe)
seq̄ret ꝙ sicꝫ mot⁹ ē fundamētū ⁊ subm actiōis: ita actio
eēt subm ⁊ fundamētū mot⁹: ⁊ ita daret circulus in fun-
datis ⁊ fundamētis. s. in depēdentia eēntiali fundati ad
fundamtū. Vult ꝗ ꝑdictus auctor: ꝙ actio est in motu:
hoc ē ꝙ nō pōt eē sine motu. put motus se extēdit tā ad
mutationē diuisibilē: q̄3 ēt idiuisibile: ⁊ hoc loquēdo de
actiōe respectiua q̄ est respcūs agentis ad passuꝫ ⁊ nō de
actiōe q̄ est simplr̄ ꝓductiua: q̄rū distō in fine pmi arti.
ꝑcedētis qōnis declata fuit. Loquēdo de ista actiōe ꝓ-
ductiua: ista pōt eē sine motu ⁊ q̄cūq3 mutatōe diuisibi
li vel idiuisibili: q2 nō est respcūs agētis ad passuꝫ quod
trāseat de ꝑuatiōe ad formā: vbi nulla ē mutatio: sed lo-
quēdo de actiōe trāsmutatiua ista nō est sine motu aut
mutatiōe: ſ3 sicꝫ ista nō est sine mutatiōe: aut sine motu:
ita eꝯ motus: aut mutatio nō est sine actione. Vult ꝗ ꝙ
actio sit in motu nō q̄dē subiectiue: ſ3 ꝯsecutiue. sic ꝙ scīui-
ceꝫ ꝯsequūt actio trāsmutatiua ⁊ ipe mot⁹.

De tertio videndū est. Vtꝝ actio realr̄ distīguat a motu aliq̄ mō: ⁊ arguit vna opi. ꝙ sic.
Quoꝝ opposita sūt eadē: ⁊ ipa sūt eadē: ſ3 ita est ꝙ illō.
qō opponit motui opponit ēt actiōi. Probat ista. quies
opponit motui: ⁊ qes ēt opponit actiōi. Sicꝫ. n. mobile qō
nō mouet: qescit: ita agens qō nō agit: qescit ab actiōe. ꝗ
vtriq3 qes opponit. relinq̄t ꝗ ꝙ mot⁹ ⁊ actio sint idē. ma
ior vr̄ de se nō. maxīe vbi opposita q̄ sūt eadē dr̄ eē op-
posita ꝑuatiue: q2 vbi eadē ꝑuatio: ibi idē habit⁹: cū ꝑua
tiōes nūerent ⁊ distīguant ad nūeratōeꝫ ⁊ distōnē habi
tuū. ⁋ Itē argr̄ 2o ad idē. oē illud qō ē for⁹ fluēs ⁊ succes
siua hñs ptē post ptē in successione: vr̄ eē mot⁹: ſ3 ita ē ꝙ
actio est for⁹ successiua hñs ptē post ptē i fluēdo. ꝗ actio
est mot⁹: maior ē māifesta: q2 successio ⁊ flux⁹ sūt d rōne
motus. minor ēt ē māifesta ⁊c̄. ⁋ Cōtra istaꝫ opi. q̄ tꝫ ꝙ
actio sit eadē realr̄ motui: argr̄ sic. Illa distīguūt reali-
ter: quoꝝ vnū pōt manere: alio nō manēte. Istā ꝑsuppo-
no ꝓ nūc: q2 dato opposito seq̄t oppom̄ pmi pncipij: sed
ita ē: ꝙ actio pōt māere. nō manēte motu: aut mutatōe.
ꝗ actio distīguit realr̄ a motu: minor ꝓbat. Nā certuꝫ ē
ꝙ graue extra in loco deorsuꝫ hꝫ aliq̄3 opōnē sibi ꝓpriaꝫ
trāseūte motu. ꝗ ꝓpositū. ꝓbat assumptū: q2 qō ē in me-
liori dispōne: ⁊ hꝫ esse ꝑfectius nō vr̄ puari: eo ꝙ est ꝓpa
ꝑfectio ipsi⁹: ⁊ finis ꝓpri⁹ ei⁹. S3 opō (extēdēdo nomen
opōnis ad opōnē siue imanētē siue trāseūtē: siue sit opō
ad formā siue nō) est ꝑfectio ⁊ finis ꝓpri⁹ ipsi⁹ opātis. ꝗ
graue extra deorsuꝫ ⁊ qescēs qete opposita motui (cū ha
beat eē ꝑfecti⁹ ⁊ sit in meliori dispōne: q̄3 vbi hꝫ esse sur-
suꝫ) nō caret ipa opōne que est ꝓpri⁹ finis: ⁊ vltima ꝑfe-
ctio ei⁹. ⁋ Per h̄ rñdet ad argumta: ⁊ po ad pmū ꝯcedē
do maiorē: ſ3 negādo minorē. Pro q̄ notm̄: ꝙ alia ē qes
q̄ opponit motui: alia q̄ opponit actōi. qes que opponit
motui dr̄ qes simplr̄: ſ3 qes opposita actōi: est qes ſ3 q̄d:
⁊ tūc dico ꝙ ista duo. v3. vtraq3 qes nō est vna ⁊ eadē: ſ3
alia ⁊ alia ⁊ vna opponit motui ⁊ nō actōi. Et ita qescēs
ſm motū: non qescit ſm opōnē aut actionē. ⁋ Per hoc
rñdet ad 2m argm̄ ꝯcedēdo maiorē ad hūc sensum: ꝙ illa
forma q̄ ſm se fluit. ⁊ hꝫ ptes fluētes rōne sui: ⁊ nō rōne
alteri⁹: illa ē mot⁹: cū mot⁹ formalr̄ sumpt⁹ (ex 3o phy.)
nō sit nisi fluxus for⁹. S3 vbi aliq̄ for⁹ nō fluat p⁹ ⁊ ꝑ se:
ſ3 ꝑ accñs rōne alteri⁹: nego ꝙ ista dicat eē mot⁹. Et tūc
nego minorē ꝙ actio sit for⁹ p⁹. ⁊ ꝑ se fluēs: ſ3 est fluēs ꝑ
accñs: ⁊ rōne mot⁹: cū quo accñtalr̄ ꝯiūgit. ⁋ Oz aūt ali
q̄d sit for⁹ fluēs: ⁊ nō sit mot⁹ ipe formalr̄ sumpt⁹: aut ēt
mālr̄ ꝓ forma fluēte: declat. Vbi. n. ad qō est mot⁹ loca
lis nō est mot⁹ q est flux⁹ forme: neq3 ē mot⁹ acceptus ꝓ
for⁹ fluēte: qñ est tale ꝙ in ipo qescit: mobile tñ vbi pōt
eē fluēs: vbi ꝯiūgat cū motu: ⁊ ita rōne mot⁹ cuꝫ q̄ accñ-
taliter ꝯiūgit vbi dr̄ eē for⁹ fluēs. ⁋ S3 isurgit vna dif
ficultas: vtꝝ actio ⁊ passio sint idē realr̄: cui⁹ difficultatis
tenet ꝑs negatiua. ꝓbat tñ sic. Illa nō sūt idē realr̄: q̄rū
vnū pōt eē sine reliq̄: ſ3 actio pōt eē sine passione. sicꝫ ē in
agēte ꝓducente aliq̄d nullo ꝑsupposito subto. ꝗ actio di
stinguit realr̄ a passiōe. ⁋ Itē 2o. oīs ꝓpō negatiua in q̄
remouet vnū gen⁹ gnālissimuꝫ ab alio gnē gnālissimo:
est simplr̄ p⁹ ⁊ imediata. ꝗ ista erit imediatissima. Nul-
la actio est passio. ⁋ Aduertēduꝫ tñ ꝓ itelligētia istius
difficultatis ꝙ hoc nomē actio ē equocū (vt hꝫ Sco. in
4o sniaꝝ. di. i3. q. i.) po ad actionē q̄ ē opō imanens (put
itellectio ⁊ volitio dr̄ actio: ⁊ tñ in rei veritate sūt q̄lita-
tes) 2o ad respcm̄ q est ꝓducētis ad ꝓductū. 3o ad respe-
ctū inducentis ad iductū. 4o ad respcm̄ trāsmutātis ad
trāsmutatū. 5o ad formā actā ⁊ ꝓductā inq̄ꝫtū icludit re-
spcm̄: q est eē ab. Respcūs tñ importatus ꝑ eē ab: pōt eē
multiplex: vel eē ab: hoc ē ab agēte inq̄ꝫtū ꝓducēs: vl eē
ab agēte inq̄ꝫtū ē iducēs vel educēs: vel ab agēte inq̄ꝫtū
est trāsmutās. in 5a supra posita significatiōe nō accipit
eē ab: vt iportat respcm̄ q ē ab agēte inquātuꝫ ꝓducens:
neq3 inq̄ꝫtū inducens. Sed ab agēte inq̄ꝫtū trāsmutās: ⁊
eē ab iportat respcm̄ de gnē passiōis: ⁊ tūc actio in ista 5a
significatiōe importat duo. Vnū tanq̄3 aliq̄d cōnotatū: ⁊
aliud tanq̄3 pncipale significatū. Cōnotatū est ipa forma
acta. formale signatū est ipse respcūs iportat⁹ ꝑ eē ab: de
gnē passiōis. Omnib⁹ istis modis pōt accipi ⁊ dici actio
equoce. Scdm 4m moduꝫ actio diffinit ab auctore sex
pncipioꝝ: dicēdo: ꝙ actio ē illa ſm quā in illud qō subij
cit agere dicimur. Scdꝫ q̄ntā significationē: ⁊ 5m modū
accipiēdi actionē Ar. 3o phys. exponit q̄ꝫtū ad oīa q̄ di-
cit de actiōe: ita ꝙ ea q̄ ponit ibi: itelligit ſm q̄ntā signi-
ficationē: ⁊ ꝓp hoc dicit de actōe: de q̄ loq̄t: ꝙ est opus ⁊
finis h⁹. s. actiui. op⁹ aūt ⁊ finis h⁹ est ipa for⁹ absoluta q̄
vt fluēs ē mot⁹. vñ pmittit ibi ꝙ mot⁹ est actus actiui ⁊
passiui actiui vt ab ipo. passiui vt in ipo. dr̄ ꝗ actio ipsiꝫ
actū siue op⁹ vl̄ finis agētis: inq̄ꝫtū ē ab ipo agēte.

Quantum ad 4m articu. Cōtra ea q̄ dcā sūt obij
cit. Tu dixisti ꝙ actio acta icludens
respcm̄ ad agēs: q iportat ꝑ eē ab. est actio: ⁊ iste respcūs
iportatus ꝑ eē ab. est respcūs de gnē passiōis: qñ ly esse
ab. iportat idē qō eē ab agēte: inq̄ꝫtū est trāsmutās: ſ3 sic
iportare est iportare trāsmutationē passiuā. ꝗ ly esse ab.
iportat respcm̄ de genere passiōis. Hec dicta sunt in vl-
timo ꝓcessu supiori. S3 3. Ar. 3o physico. tex. ꝯmē. 22. di
stiguit actōeꝫ ꝑ eē ab. ab ipa passiōe. volēs ꝙ actio ⁊ pas
sio sint idē: ſ3 distinguit solū ꝑ istas habitudines: q̄ ipor
tant ꝑ eē ab. ⁊ ꝑ eē in. ꝗ actio acta q̄ꝫtū ad istā habitudi-
nē q̄ est eē ab. distīguit a passiōe. ꝗ nō iportabit respectū
passiōis ſm istā habitudinē. ⁋ Iteꝫ argr̄. Tu dixisti ꝙ
actio acta icludēs respcm̄ q est eē ab. pncipalr̄ ⁊ formali
ter significat istū respcm̄. ꝯnotat aūt istā formā ꝓductā
que est termin⁹ actiōis de genere actiōis. Cōtra. Nomē
significans respcm̄ passiuū ⁊ formā absolutā: sic ꝙ pnci-
pali⁹ significat respcm̄ q̄3 formā: dꝫ iponi magis a respe-
ctu q̄3 a for⁹: ſ3 ita est ꝙ nomē iposituꝫ respectui passiuo
est hoc qō dico passio. ꝗ totuꝫ hoc. actio acta: ⁊ respcūs q

est eẽ ab. magis dz significari ꝛ noiari noie passionis: ꝙ̃ noie actiõis: ꝛ ꝑ ↄñs actio in 5° significatõe magis dicet̃ eẽ passio ꝙ̃ actio. ¶ Ad h̾ rñdet̃. Ad p̄m. ꝙ Ar. dicẽs ꝙ eẽ ab. in actiõe distinguit̃ a passiõe: nõ loq̄t̃ de actione q̄ est gen⁹ ꝛ p̄dicam̄tũ: ſ3 de actiõe q̄ est for⁹ ꝓducta: ꝛ termin⁹ actõis: put actio ẽ p̄dicam̄tũ: ꝛ qd̃ sit vex̃ appʒ ex tex. ↄmẽ. 19. Quũ. n. p̄misissʒ: ꝙ necẽ est aliquẽ vnũ actũ eẽ actiui ꝛ passiui: ꝛ dixisset ꝙ act⁹ actiui ẽ actio: act⁹ passiui est passio: probãdo p̄muʒ. s. ꝙ actio sit actus. subdit. Op⁹. n. ꝛ finis ẽ actus h⁹. s. actiui. Actionẽ igit̃ appellat ip̄m op⁹ opatũ: ꝛ finẽ actiõis agẽtis. Tale op⁹ opatũ est ipa for⁹ ꝓducta q̄ vt in fluxu: ꝛ vt fluẽs est mot⁹ mãliter sumpt⁹. Ista aũt for⁹ ꝑ ꝗ̃to est ab agẽte: ꝛ est effect⁹ eius ꝫ appellat̃ actio. Pro ꝗ̃to aũt recipit̃ in passo: appellatur passio. Vñ eẽ ab agẽte ꝛ recipi in passo sũt distĩcte habitudines: ꝛ ad diuersos termios. Alia. n. habitudo est eẽ aliq̄d ꝑ qd̃ passuʒ trãsmutat̃ ab agẽte: ꝛ alia ẽ hitudo eẽ aliq̄d qd̃ recipit̃ in passo. Quilibʒ tñ istoꝝ respectuũ est de gñe passiõis: q̄rũ vnus est trãsmutatio passiua: vel rõ s̾m quã aliq̄d trãsmutat̃ passiue. Ali⁹ respcũs passiuus est for⁹ receptibilis ad ipʒ passuʒ: vt receptiuũ. ꝑ p̄mũ respectũ distinguit̃ actio acta a passione: quã circũloquit̃ Ar. ꝑ istã habitudinẽ q̄ est eẽ in. Vñ nõ distinguit Ar. actionẽ a q̄cũqʒ passiõe seu respcũ passiõis: ſ3 solũ ab illa q̄ iportat̃ ꝑ eẽ in. q2 respcũs passionis euidẽti⁹ iportat̃ ꝑ talẽ hitudinẽ: ꝛ ex hoc appet rñsio ad arg͞m. ¶ Ad 2m argumẽtũ: rñdet̃ p̄mittẽdo vnã regulaʒ: ꝙ qñ sunt aliqua duo: q̄rũ vnũ itelligit̃ ꝛ cognoscit̃ ab itellcũ altero ignorato: vel vnũ est mãifesti⁹ reliq̄: illud qd̃ est imanifestũ: hʒ significari ꝛ declari ꝑ illud qd̃ est manifestũ. Respectus passiu⁹ q est trãsmutatio passiua est nobis imanifestior for⁹ acta. ꝛ ꝓducta est nobis mãifesta. g̊ respcũs hʒ significari noie ipsi⁹ forme. for⁹ aũt talis dr̃ actio: q2 effectiue est ab actiõe trãsmutatiua. g̊ totũ includẽs respcm̃ ꝛ formã significabit̃ noie actiõis. ¶ Et si tu q̄ras. Vñ ẽ ꝙ for⁹ ꝓducta denoiat̃ actio. ¶ Rñdet̃. ꝙ effect⁹ qñqʒ imanifestus noiat̃ noie cãe. vbi cã est mãifesta: qñqʒ eꝫ circũlogmur ipsaʒ cãm ꝑ nomẽ ipositũ effectui. (Sicut charitas ẽ q̄dã habit⁹ volũtatis. vt dicit Theolog⁹ quẽ ignoram⁹ ip̄m sigñamus ꝑ effcm̃: ꝛ iponit̃ nomẽ isti habitui ab ipso effectu. Charitas. n. idẽ ẽ qd̃ dilectio.) Sic in ꝓposito. Actio. n. q̄ est q̄dã for⁹ respectiua: est formal̾r ꝛ fundamẽtal̾r in agẽte: loq̄ndo de actiõe q̄ ẽ gen⁹. Ipaʒ tñ formã respectiuã ignoram⁹: ꝛ q2 itelligim⁹ ꝛ cognoscimus effectũ: sigñamus ipsaʒ ꝑ effcm̃ ꝛ dicim⁹: ꝙ effect⁹ est actio: q2 effectiue ẽ ab actiõe. Hoc appʒ ẽt 2°. ethyco. vbi hr̃: ꝙ act⁹ ipatus a volũtate est electio: nõ q̄dẽ vt sit formal̾r electio: q2 act⁹ q est formal̾r electio: est ipa volitio: ſ3 ẽ electio: q2 effectiue ꝛ causal̾r ẽ ab electiõe. ¶ Ex his oĩb⁹ sequunt̃ aliq̄ correlaria. Primũ est ꝙ actio s̾m gnẽ̃ sigñationẽ ꝛ mot⁹ sũt idẽ real̾r. Mot⁹. n. nihil aliud est ꝙ̃ ipa for⁹ vt fluens: for⁹ vt fluẽs est mot⁹. ꝛ eadẽ for⁹ vt est ab agẽte est actio acta. g̊ actio acta ꝛ mot⁹ sunt idẽ real̾r. distiguunt̃ tñ s̾m rõnẽ formalẽ: qm̃ ex alia ↄpõne: ꝛ respcũ alteri⁹ termini for⁹ ꝓducta ẽ mot⁹: ꝛ ex alia dr̃ eẽ actio. per respcm̃ ad agẽs dr̃ actio. ꝑ respcm̃ ad formã ꝑfectã ad quã fluit ꝛ tẽdit dr̃ eẽ motus: ꝛ sic ex alia atqʒ alia hitudine actio ꝛ mot⁹ sũt idẽ ꝛ distiguunt̃. ¶ Scdʒ correlariũ: ꝙ actio motus ꝛ passio sunt idẽ mãl̾r ꝛ real̾r. Probat̃: q2 forma ꝓducta penes diuersas hitudines dr̃ eẽ mot⁹: actio ꝛ passio. Per hitudinẽ ad agens: est actio. vt dcm̃ ẽ. Per hitudinẽ ad formã ꝑfectã dr̃ eẽ mot⁹. Eadẽ for⁹ ꝑ hitudinẽ ad passuʒ in q̄ recipit̃ dr̃ esse passio. loquẽdo de istis termis actiõe ꝛ passiõe mãliter: qm̃ sicut actionẽ actã dicimus ipaʒ formã q̄ ẽ ab agẽte: ita passionem appellam⁹ ipsaʒ formã receptã in passo: ꝛ dr̃ passio recepta. ¶ Vtrũqʒ correlariũ appet ex dictis Ar. in 3° physi. q vult ꝙ vn⁹ mot⁹ sit actio ꝛ passio mãl̾r. Licʒ ista duo distinguant̃ s̾m rõneʒ: ꝛ s̾m eẽ ab. ꝛ s̾m esse in. ꝛ est. tex. ↄmẽ. 22. ¶ Appʒ h̾ idẽ ꝑ aliud exẽplũ qd̃ ipe ponit de distãtia q̄ est iter locũ sursuʒ ꝛ deorsũ: volẽs ꝙ sit eadẽ distãtia mãlis a sursuʒ in deorsuʒ: ꝛ eꝫ: ſ3 nõ ẽ idẽ distare. Distare. n. nõ tm̃ iportat ipam distãtiã: ꝛ spaciũ interceptũ iter ipa extrema: vex̃ etiã ipos termios distantie. ꝛ tũc alia distãtia formalis est a deorsum in sursuʒ. ꝛ alia a sursuʒ in deorsuʒ. Ista sũt idẽ mãl̾r: ſ3 distinguunt̃ s̾m rõnẽ. ¶ Huc vsqʒ hec q̄ dcã sũt sint dcã exponendo mentẽ Ar. in 3° phyco. de actõe acta ꝗ̃tũ ad illa q̄ dicit de ipa actõe. Sʒ ꝑtractãdo itentionẽ Ar. de actõe: ꝓut actio est gen⁹ distictũ ↄ passionẽ real̾r ꝛ ẽẽntial̾r: est aduertẽdũ: ꝙ formale in actõe s̾m ipʒ Ar. est eẽ ab h̾. esse aũt ab hoc põt itelligi vt iportat respcm̃ passiuuʒ: vel vt iportat respcm̃ actiuũ: vt iportat respcm̃ passiuuʒ sigñat idẽ ꝙ aliq̄d eẽ ab aliq̄. Vñ ista ↄuertunt̃: vel saltẽ se ↄsequunt̃ a. est ab h̾. ꝛ a. est aliq̄d qd̃ ẽ ab alio. eẽ aũt ab alio iportat respcm̃ passiuũ: ꝛ h̾ ꝑtinet ad gen⁹ passiõis: ſ3 eẽ ab hoc: põt accipi vt iportat respcm̃ actiuũ: ꝛ sigñat idẽ ꝙ eẽ illud a q̄ est aliq̄d. ꝛ tũc ly eẽ ab hoc: est formale in actõe. ꝓut actio est p̄dicam̄tũ ꝛ gen⁹: q2 actio est ſ3 quã ab aliq̄ est aliq̄d. passio aũt ẽ s̾m quã aliq̄d ẽ ab aliq̄: mõ eẽ aliq̄d s̾m ꝙ ab aliq̄ est aliq̄d: ꝛ eẽ aliq̄d ſ3 ꝙ aliq̄d est ab aliq̄. Iste sunt distĩcte rõnes: ꝛ tũc capiẽdo ly eẽ ab h̾ ꝓut iportat respcm̃ actiuũ: ꝛ actiõeʒ de gñe actiõis: ꝛ ly ab h̾ ꝓut iportat respcm̃ passiuũ: ꝛ passionẽ d gñe passionis: ista nõ sũt motus real̾r: ꝛ entitatiue. Sʒ bñ ista duo actio ꝛ passio hñt aliq̄d idẽ mãl̾r. Motus. n. q est forma fluẽs est illud ad qd̃ termiat̃ actio. ꝛ ita possumus dicere: ꝙ actio ẽ ipe mot⁹ mãl̾r: ꝛ termiatiue. de rõne. n. mãe est termiare actionẽ agẽtis. g̊ cũ mot⁹ terminet actionẽ: vr̃ mot⁹ eẽ mãle in actiõe. Sil̾r passio est motus mãl̾r ꝛ subtiue: nõ q̄dẽ ꝙ passio fundet̃ in motu: q2 oĩs respcũs ipsi⁹ forme fluẽtis ad agẽs fundat⁹ in ipa est respcũs intrinsecus aduenĩẽs de gñe relõnis: ſ3 q2 passio ꝛ motus seinicẽ ↄcomitant̃ in eodẽ subto. iõ pñt dici eẽ idẽ mãl̾r et subtiue: q2 sicut mot⁹ est in mobili: ita passio ẽ in mobili subtiue: cum passio sit respcũs mobilis ad mouẽs: ꝛ ista sufficiũt ad saluãdã intẽtionẽ Ar. ꝗ̃tũ ad ea q̄ dicit de actiõe ꝛ passiõe. Dicit. n. ꝙ actio ꝛ passio sũt idẽ ꝛ sũt vn⁹ motus: sicut via ab Athenis ad Thebas ꝛ eꝫ: qd̃ est itelligẽdũ de via accepta ꝓ ipa magnitudine mãli: ꝛ nõ ꝓ ipso motu facto supra talẽ magnitudinẽ. mot⁹. n. hinc illuc: ꝛ illinc huc sũt diuersi: ꝛ alij penes diuersos terminos. Ali⁹. n. est mot⁹. vt ẽ ab Athenis ad Thebas: ali⁹ q est eꝫ: ſ3 sint idẽ mãl̾r. H̾ pʒ ꝑ aliud exẽplũ qd̃ ponit ipse de distãtia: q2 ſ3 sit eadẽ distãtia a sursuʒ in deorsũ: ꝛ eꝫ: nõ tñ idẽ distare: qm̃ distare vt dcm̃ est nõ tm̃ iportat distãtiã ꝛ magnitudinẽ: vex̃ etiã ↄnotat termios distãtie: ita ad ꝓpositũ actio ꝛ passio sunt vn⁹ motus mãl̾r. Actio. n. est vn⁹ motus mãl̾r termiatiue: q2 actio terminat̃ ad motũ. hoc ẽ motus est illud ꝑ qd̃ agẽs est agẽs: ꝑ respcm̃ iportatũ ꝑ eẽ ab hoc. itelligẽdo ꝑ eẽ ab hoc: eẽ a q̄. Agẽs. n. s̾m Ar. est agens ꝑ istũ respcm̃ actiuũ q est eẽ a quo. Sil̾r passio est idẽ motus mãl̾r ꝛ subtiue: nõ q̄dẽ ꝙ fundet̃ ipsa passio in tali motu: (vt dicit Bur.) q2 (vt dcm̃ est) oĩs respcũs fundatus in tali motu: est respcũs inducti ad iducẽs: vel educti ad educẽs: ꝛ oĩs talis respcũs ẽ itrinsec⁹ adueniens de gñe relõnis. g̊ nullus istoꝝ respectuũ ẽ passio de gñe passiõis: ſ3 passio ꝛ mot⁹ sũt idẽ mãliter subtiue cõcomitãter. Qm̃ in quocũqʒ fundet̃ mot⁹: fundat̃ ipsa passio: ꝙ aũt actio sit in agẽte subiectiue (lo-

quēdo de actiõe respectiua) ⁊ passio ī passo: appet ꝑ tex. Ar. dicentis in hoc cap. q̄ actū inec vtrisq̄ʒ. s. motiuo ⁊ mobili. motū. n. est in ipo posse. Motiuū aūt in opari. ꝫ vult ꝙ ille actus q̄ est opari: insit ipi motiuo. ¶ Q̄ si tu instes: Q̄r dicit et Ar. in isto cap. ꝙ cui īsunt hec. s. actio ⁊ passio: motus est. ꝫ ſm ipʒ vr̄: ꝙ motus sit illud in quo vt in subto fundaṫ actio ⁊ passio. ¶ R̄ndeṫ dōo. ꝙ alia lr̄a ⁊ alius tex. hʒ: cui hec insunt: mot⁹ inest. ⁊ hoc erit verū: q̄r actio est in passo terminatiue: q̄r terminaṫ ad passuʒ. Passio aūt subiectiue est in passo: ⁊ in eodē subto recipitur motus: q̄ est forma fluenꝭ. ꝫ cui insunt hec duo. s. actio ⁊ passio (alteꝝ. s. terminatiue: ⁊ alteꝝ subtiue) motus inest. ¶ Uel possumus dicere: stāte ista lr̄a: mot⁹ est ꝙ cui hec duo īsunt (nō q̄dē subtiue: vt ī subiecto seu in fundamēto: sʒ vnū terminatiue. vt dcm̄ est: alteꝝ subiectiue) motus est: q̄r cū passio fundaṫ in mobili in q̄ mobili: fundaṫ etiā motus: vr̄ seq ꝙ actio insit motui. Non q̄dē tāq̄ʒ in fundamēto: sed ꝯcomitāter subiectiue: q̄r in quocūq̄ʒ est vnū tāq̄ʒ in subto: est etiā reliquū. Un̄ vr̄ ꝙ q̄n aliq̄ vna forma fundaṫ in aliq̄ vno subto: quicq̄d recipiṫ in tali subiecto: videṫ cōcomitāter recipi in forma recepta: mot⁹ inest mobili ⁊ passo: passio inest passo. ꝫ vr̄ quasi ꝯcomitāter recipi ipsa passio in ipso motu: q̄ recipiṫ in subiecto ⁊ fundamēto cōi.

Quantum ad vltimū articl̄. Restat mō soluere arg^{ta} p̄ncipalia adducta an̄ oppositū. ¶ Dico ꝫ ad p^m negādo: ꝙ distō data ab Ar. 9. metaph. ⁊ a Doc. subti. de opōne imanēte ⁊ trāseunte sit supflua. Et ad ꝓbationē r̄nsum est in. q. p̄cedēti. arti. p̄mo. notando z°. vbi dcm̄ est: ꝙ distō actiōis in duo mēbra p̄dicta nō est ipsi⁹ actiōis q̄ est p̄dicamētū: sed est actiōis acte ⁊ ꝓducte. Un̄ nō pl⁹ vult Ar. ibi nisi ꝙ actio acta: aut recipiṫ in agēte: (nō q̄dē inq̄ꝫtū agēs est: sʒ inquātū pfectibile. vt dcm̄ est:) aut recipiṫ in aliquo ex̄ ipm agens: illa q̄ manet in agēte est īmanēs: illa que recipiṫ ex̄ est transiens. ¶ Pōt etiā dici tenendo: ꝙ distō deṫ de actiōe q̄ est gen⁹ negādo q̄ꝺ infert: ꝙ ōis actio dicaṫ eē imanens: q̄m̄ illa actio de genere actiōis est īmanēs q̄ nō tm̄ recipiṫ in agēte: veꝝ etiā est ad ter^m in ipo agēte receptuʒ: ⁊ sic dupl'r manet ipsa actio: for'. s. ⁊ termiatiue. Actio aūt trāsiens est illa: que lʒ maneat in agēte forma': nō tm̄ est ad ter^m in agēte receptuʒ: sʒ in aliquo ex̄: ⁊ ita lʒ maneat forma' in agēte tm̄ trāsit terminatiue. ¶ Ad motiuū q̄ꝺ statiʒ tāgiṫ: ꝙ si ponaṫ actio rel^{ua} qua agens agit: ⁊ actio acta ꝙ duab⁹ actiōib⁹ corr̄ndebit vna passio. ¶ R̄ndetur ꝯcedēdo ꝯn̄s ⁊ ꝯn̄tiam dicēdo: ꝙ nō tm̄ hoc est veꝝ ꝙ duabus actiōib⁹: q̄rū vna est actio de genere actiōis: alia de genere aliq̄ absoluto corr̄ndet vna passio: veruʒ etiā duabus actiōibus de genere actiōis pōt corr̄ndere vna passio: ⁊ sic declat Sco. in 4° ſniaꝝ. di. 6. q. z. Certū est. n. ꝙ deus ⁊ sol: vel homo ⁊ sol ꝓducunt ipm gn̄abile duab⁹ actiōibus. Q̄ testāte Cōmē. in. 5. physi. cōmē. 38. Si forma est alia ⁊ alia: actio erit alia ⁊ alia: ⁊ tm̄ cum sit vnū genitū ⁊ ꝓductū: ⁊ vnū passum ibi tm̄ erit vna passio. Q̄ si tu dicas: ꝙ idē passum trāsmutaṫ a duob⁹ agentibus. ꝫ idē referṫ ꝑ se p̄mo ad diuersa: ⁊ ad duo. Dico ꝙ tota ratio ꝓpter quā aliq̄ꝺ vnū relatiuū nō pōt ꝑ se primo referri ad duo: est q̄r (cū terminus dicaṫ eē causa relatiōis seu respcūs.) si vnus terminus causat sufficiēter ⁊ adeq̄te ipaʒ relationē: nō poterit idē essentialiter dependere ⁊ p̄mo a duobus: q̄r impossibile est eūdē effectū depēdere a duab⁹ causis totalibus ⁊ sufficiētib⁹. ¶ Ex hoc sequiṫ ꝯ̄ Thomistas: ꝙ (cū per vnū filiū sufficiēter causeṫ ipa paternitas in patre) nō poterit pater ꝑ eādē paternitatē referri ad plures filios: sed vbi termin⁹ nō sit causa totalis ⁊ sufficiēs ipsi⁹ respcūs seu relatiōis: poterit idē ꝑ se p̄mo referri ad diuersa. sic in ꝓposito genitum q̄ꝺ gn̄ātur a duobus agentibus: a nullo eoꝝ gn̄ātur tāq̄ʒ a causa sufficiēti ⁊ totali: sʒ a duobus simul. ꝫ respectus passiuus qui erit vn⁹ depēdebit eēntialiter ab istis duobus agētibus: ⁊ ita stantib⁹ duabus actiōib⁹ erit tm̄ vna passio ex vnitate passi: aut termini ꝓducti. ¶ Sed q̄r instaṫ. Q̄ si actiōi respectiue: ⁊ actioni acte corr̄ndet vna passio: ⁊ dicaṫ ꝙ actio acta non est vera actio. Ergo argumentū q̄ꝺ adducit Scotus ꝯtra se: nō eēt ad ꝓpositum: neq̄ʒ etiā r̄nsio ad ipm. ¶ R̄ndeṫ negādo ꝯn̄tiam. vult. n. Doctor ꝙ per actionē actā transeuntem in māmm exteriorē ꝯcludimus obiectuʒ ipsius: ⁊ subm eē singulare. Et instat cōtra se: q̄r actio manet in agēte: ⁊ nō transit ex̄. ꝫ ex hoc non pōt concludi ꝓpositū. R̄ndet ipse ꝙ lʒ actio qua agens agit manet in agente: non tm̄ actio acta. De qua est intētio in ꝓposito: ⁊ per quā ꝯcludiṫ in ꝓposito: nō curando: vtrū illa actio acta dicaṫ eē vere ⁊ essentialiter actio: vel nō: q̄r de hoc nō facit mētionē Aristo. sed solū vult hēre: ꝙ actiōes ⁊ gn̄atiōes qualescūq̄ʒ sint: hn̄t fieri circa singularia: tanq̄ʒ circa obiecta: ⁊ sic habetur intentū. ¶ Ad z^m argumētū pʒ r̄nsio ex q̄ōne precedenti: dr̄ tm̄ ꝙ sicut in p̄ncipijs que se habēt vt q̄ꝺ: nō est ꝓcessus in infinituʒ: ita etiam in p̄ncipijs formalib⁹ seu elicitiuis (siue sint p̄ncipia in rōne actus p̄mi: siue in ratione actus secūdi ꝓductiui) daṫ status. ¶ Pro quo est nōndū: ꝙ in omni actiōe veniendū est ad aliq̄ꝺ vnū p̄ncipiū effectiuū: q̄ꝺ est ita q̄ꝺ: ꝙ nullo modo pōt eē quo. sicut (exempli gr̄a): ignis agens in ligнuʒ: ita est illud q̄ꝺ agit: ꝙ nullo mō pōt eē alteri quo: seu rō formalis agendi. Aliquid v̄o est ita quo: ꝙ nullo modo pōt eē q̄ꝺ. sicut (exēpli gr̄a.) Potētia intellectiua est ita quo hō intelligit: ꝙ nullo mō pōt eē q̄ꝺ intelligit: q̄r oīno ista est falsa: intellectus ꝑ potētia intelligit. Sicut daṫ status in p̄ncipijs effectiuis ⁊ formalibus: ita etiā in terminis ipsis qui sunt ab aliquo agēte. Aliquis. n. terminus ita terminat vt qui: ꝙ nō pōt eē alteri ratio terminādi: ⁊ aliquis ita est quo: ꝙ nullo mō pōt eē qui. Applicādo ad ꝓpositūʒ. Actio respectiua est illud quo agēs formaliter agit: ⁊ est ita quo: ꝙ ei repugnat eē q̄ꝺ: nō solū in ratione p̄ncipij: verū etiā in ratiōe termini: ⁊ ꝓpter hoc dixit Aristo. 5° physico. Q̄ actionis nō est actio: neq̄ʒ vt termini: neq̄ʒ vt subiecti. Un̄ sicut dr̄ de silitudine: ꝙ similitudo non assimilaṫ: sʒ est quo aliq̄ꝺ assimilaṫ. ꝓductio nō ꝓducitur: sed est quo aliq̄d ꝓduciṫ. Albedo nō est alba: sed est quo aliq̄d est albū: ita dicim⁹ ꝙ actio nō agiṫ: neq̄ʒ agit: sed est quo aliq̄d agit: ⁊ ita negaṫ: ꝙ actionis aliquo mō possit eē actio. Et cū tu dicis: ꝙ Ar. 5° physi. tex. ꝯmē. iz. ꝓbat hoc: ꝙ actio nō sit in agente. Nego tibi hoc: q̄r de hoc nullā facit mentioneʒ ibi Ar. ¶ Ad illud q̄ꝺ tu dicis: ꝙ ꝓbat ad actionē ⁊ passionē nō eē motū per hoc: q̄r ad motū nō est motus: q̄ꝺ argumentum nō valeret nisi actio eēt motus. Nego tibi ꝙ argumentū ꝓcedat ꝑ hoc mediū. (v̄bi gr̄a. Actio est motus) sed solū mō per silr: ⁊ per locū a minori: quēadmodū dcm̄ fuit in q̄ōne p̄cedēti: ad instātiā motā in p̄ncipio secundi articuli. vʒ. ad secundā ꝓbationē illius ꝯn̄tie. Et ita apparet q̄liter instātie Heruei ⁊ tue nihil ꝯcludūt. ¶ Ad vltimū argumentuʒ r̄ndeṫ negādo: ꝙ vni actiōi corr̄ndeāt due passiōes. nō q̄dē negaṫ hoc tāq̄ʒ impōle: sed q̄r non sequiṫ ex positione mea. Et cū tu dicis. Actio recipiṫ in agente. ꝫ agēs in recipiēdo patiṫ. Dictū est in q̄stiōe p̄cedenti: ꝙ actio ista nō recipiṫ in agēte: mediante aliquo respectu de genere passiōis: q̄r ista receptio nō est passio: vt ꝓbatū fuit ibi. sʒ recipiṫ mediante respectu de genere relōnis: q̄ est

ipsa īberētia actionis ad agens. Dico tñ ꝙ ꝯñs illatū nō
est ipole:qꝛ sicut sup idē fundamentuꝫ possunt multipli
cari respect⁹ itrinsecus aduenietes.g ꝯsequūtur nāꝫ fun
damēti:multo magis poterunt multiplicari respcūs ex/
trinsec⁹aduenietes.g nō ꝯsequunẽ nām fundamēti posi
to termio. Ex^m pmi. sup eadē albedine pñt multiplicari
plures silitudines re^a pluriū termioꝝ:que silitudies de
necītate oriunẽ:positis extremis. Respcūs aūt de gene/
re passionis sunt extrisec⁹aduenietes. g poterunt multi/
plicari isti respect⁹ passiui respectu pluriuꝫ terminoꝝ: ꝛ
ita idē passum poterit hr̄e vnū respectuꝫ passiuū ad for/
mā quā respicit: ꝛ aliū respectum passiuū ad ipꝫ agēs a q̄
trāsmutaẽ. Erit g̃ tñ vna actio de genere actiōis in agē/
te: ꝛ tñ duo respcūs passiui in passo:quoꝝ vnus est trans/
mutatio passiua. ali⁹ est receptio forme in subo. Primus
respectus iportat habitudineꝫ ad agēs trāsmutās. Scḋs
respectus iportat habitudinē ad formā:vt receptibilem
in ipso passo:tāq̄ȝ in ꝓprio susceptiuo. Et sic pꝫ quantum
ad istā questionem. quare ꝛc̃.

¶ Vnū qꝛ multis modis dicĩ. ꝛ ifra.

¶ Dicĩ aūt ex ꝯtrario: ꝛ ostēditur ipꝫ vnū ꝛc̃.

Tex. cōmen. IX. Qõ. I.

Vtrum pluralitas ꝛ diuisibile sit pri⁹ idiuisibili. ¶ Argĩ ꝙ nō:qꝛ
pluralitas ꝛ multitudo diffinĩ ꝑ vnita/
tē. dicēdo. multitudo est aggregatio vni/
tatuꝫ. g̃ vnitas ꝛ idiuisibile nō diffinĩ ꝑ
multitudinē. pꝫ ꝯña:qꝛ alr̄ daretur circu
lus in ṗoritate ꝛ posterioritate eēntiali. ¶ 2°. que sunt
ꝑ se sensibilia vnū nō magis diffinĩ ꝑ reliquū:q̄ȝ eꝯ: sed
vnitas est ꝑ se sensibilis:sicut multitudo. g̃ ꝛc̃. tenet ꝯña
cū minori. ex 2°. de aīa. tex. ꝯmen. 133. ꝛ tex. ꝯmē. 64. ma/
ior ꝓbaĩ:qꝛ que sunt ꝑ se sensibilia:sunt cognoscibilia a
sensu:non per alteꝝ:sed per rōnē ꝓpriā. ¶ Tertio. illa q̄
sic se hñt ꝙ vnū est ṗus altero: ꝛ ṗus includiĩ in rōne po
sterioris. posteri⁹ diffiniĩ per ṗus: ꝛ non eꝯ: ista pꝫ:sꝫ vni/
tas est ṗor essentialr̄ multitudine: ꝛ icludiĩ in ipsa. g̃ ꝛc̃.
ꝯña pꝫ. ꝛ minor est ēt euidēs:nā vnitas ꝯstituit multitu/
dinē: ꝛ ē etiā de itellectu formali ipsi⁹:qꝛ non pōt multi/
tudo itelligi gn itelligaĩ collectio seu aggrega° vnitatū.

Ad oppositū tñ est Ar. io. metaphy. tex. ꝯmē. 9. vbi ꝯcludit. Diciĩ aūt ex ꝯtra/
rio. ꝛ oñdiĩ ipm vnū ex diuisibili idiuisibile ꝓpter ma/
gis sensibilē mltitudinē eē ꝛ diuisibile q̄ȝ idiuisibile. q̄/
re rōne ṗor multitudo idiuisibili ꝓpter sensum.

In ista qōne ꝑmittitur distinctio de vno: 2° recita/
bitur opio q̄ nō teneĩ. 3° diceĩ ad qōnē.

Circa p^m vnuꝫ capitur duobus modis. vno mō sim/
pliciter ꝛ absolute. alio° determinate ꝛ scḋm
gd. ṗmo mō est passio ꝯuertibilis cum ente simplr̄:sic ꝙ
de quocūq̄ȝ dr̄ ens:diciĩ vnū. ꝛ sic non distinguitur ꝯtra
multitudinē:imo multitudo est vna:sicuti ens. Alio mō
vnū distinguiĩ ꝯtra multitudineꝫ: ꝛ opponiĩ ei. de ṗmo
loqtur Arist. 4°. metaphy. tex. ꝯmen. 3. ꝛ Cōmen. ibidem
ꝯtra Auic. ꝛ in. io. metaphy. ꝯmento. 5°.

Quantum ad 2^m articuluꝫ est opio Cōmen. in. io.
metaphy. ꝯmē. 9. que ꝯsistit in duab⁹
ꝯnib⁹. Pria. ꝙ vnitas est pura ṗuatio:qꝛ ṗuatio diuisibi
litatis. 2^a. ꝙ vnitas opponiĩ multitudini tñmō opposi
tione ṗuatiua. ¶ Ad pmā ꝯnē ponit hec v̄ba Cōmē. Qꝛ
idiuisibilitas est ṗuatio diuisibilitatis. ꝛ diuisibilitas ē
q̄si habit⁹. dedit tñ in h ꝙ diuisibilitas est magis mani/
festa idiuisibilitate: ꝛ qꝛ diuisibile est multū. ꝛ multuꝫ ē
manifesti⁹ singulari: ꝛ ēt diuisibile est mai⁹. ꝛ maius est
manifesti⁹ minori. ergo ꝯcedere multū est ante ꝯcedere
idiuisibile. ¶ Probat igiĩ Cōmen. ex triplici medio: ꝙ
diuisibile est ṗus idiuisibili. Prio:qꝛ diuisibilitas ē ma/
gis manifesta q̄ȝ indiuisibilitas: qm̄ habitus est manife
stior ṗuatiōe: ꝓpterea qꝛ ṗuatio diffiniĩ per habitū. idi/
uisibilitas est ṗuatio diuisibilitatis. Et est aduertenduꝫ
ꝙ Cōmē. dicit ꝙ diuisibilitas est q̄si habit⁹:qꝛ qḋ ē sim/
pliciter ṗuatio est nō ens. idiuisibilitas vnitatis ṗsuppo
nit in eo cui ꝯpetit realitatē positiuaꝫ:q̄ est ꝑfectior q̄ȝ il
lud qḋ ṗsupponit diuisibile: qꝛ idiuisibilia aliq̄: sicut in
suba: quemadmodū deus ꝛ intelligentie sunt ꝑfectiores
substātys diuisibilib⁹: qḋ aūt est ṗuatio simplr̄ respectu
alteri⁹ est simplr̄ imꝑfectius. ¶ 2° ꝓbat Cōmen. qꝛ mul/
tum est manifesti⁹ q̄ȝ vnū. diuisibile est multū. idiuisibi
le vnum. assumptū ꝓbaĩ: qꝛ multitudo icludit vnitatē.
ꝛ nō econtra. ergo multitudo est magis sensibilis. ¶ Ul
timo arguit. maius est manifestius minori. oē diuisibi/
le est maius idiuisibili sibi corńdēte ceteris parib⁹. Et
addit Cōmen. ꝙ ph̄s dixit multitudinē eē magis mani/
festā: ne aliqs dicat ꝙ multū est ṗuatio vnitatis: quoniā
tūc multitudo cognosceret per vnitatē. ¶ Scḋam con/
clusionē determinat dicēs. vnū opponiĩ pluri ꝯm habi/
tum ꝛ ṗuationē. idiuisibilitas. n. est ṗuatio diuisibilita/
tis. multū ergo ꝛ vnū sunt ꝯria ea ꝯrietate ꝯm quaꝫ sunt
ꝯria ṗuatio ꝛ habitus: ꝛ vocauit ṗuationē ꝛ habitū con/
traria: qꝛ ꝯria reducunĩ ad h genus. ¶ Cōtra istā deter
minationē istatur. ꝛ ṗmo ꝯ ṗmā ꝯclonēꝫ p° sic. nulla pu/
ra ṗuatio constituit aliqd itrinsece ꝛ essentialr̄ qḋ sit per
se ꝛ directe in genere. sꝫ vnitas ꝯstituit itrinsece ꝛ essen/
tialr̄ ipꝫ numeꝝ de genere q̄ȝtitatis. g̃ ꝛc̃. maior est nota:
ꝛ similr̄ minor. nā in. io. metaphy. tex. ꝯñ. 4. dr̄ ꝙ nume
rus est pluralitas vnitatū. 2°. qḋ est mēsura entis positi/
ui: ꝛ ṗmū meꝝ in genere q̄ȝtitatis nō est pura ṗua°. Ista
pꝫ:qꝛ mensuratū essentialr̄ depēdet a mēsura:maxime si
sit mēsura itrinseca ꝛ essentialis rei mēsurate: qꝛ depēdē
tia talis semꝑ est ad ṗus ꝛ ꝑfectius. vnitas aūt est men/
sura itrinseca nūeri. ex sentētia Arist. io. meta. tex. cōmē.
21. ¶ 3°. qḋ attribuiĩ ꝑfectissimo enti non est ṗuatio: sed
vnitas est hō:qꝛ de⁹ est sume vn⁹. g̃ ꝛc̃. ¶ Preterea 4°. ꝑ/
fectio simplr̄ nullā dicit ṗuationē: qꝛ est gd melius ipm
q̄ȝ nō ipm: vt dicit Ansel. monologion. 15. vnitas est per/
fectio simplr̄: qꝛ ei nō repugnat ifinitas formalis: sꝫ bene
ṗuationi repugnat: nā deus hꝫ ifinitā vnitatē. ¶ Ultio.
nulla ṗuatio suscipit magis ꝛ min⁹: cuꝫ sit simplr̄ nō ens
q̄ȝtū ad suū formale significatū. vnitas suscipit magis. ꝛ
ꝛ min⁹: qꝛ simplex est magis vnū q̄ȝ ꝯpositūꝫ. ¶ 2° argĩ
ꝯ scḋam ꝯnē: qꝛ expositio Cōmēta. destruit lr̄aꝫ Ar. Nā
ph̄s vult ꝙ vnū ꝛ multa opponunĩ ꝯm ṗuationē: ꝛ etiāꝫ
oppōne ꝯria. vnde hꝫ hec v̄ba. Qm̄ ergo quattuor modis
oppositōes dicunĩ: ꝛ hoꝝ ꝯm ṗuationē dicitur ꝛ alteruꝫ
cōtraria vtiq̄ȝ erunt: ꝛ neq̄ȝ ꝯdictio: ꝛ neq̄ȝ vt ad aliquid
dicta. dicitur aūt ex ꝯtrario: ꝛ oñditur ipm vnū. Ex qui/
bus v̄bis pꝫ ꝙ Ar. ab oppōne que est iter vnuꝫ ꝛ multa
tñ excludit oppōnē relatiuā: ꝛ ꝯdictoriaꝫ. Unde pōt sic
argui ꝯtra Cōmen. vnuꝫ ꝛ multa non ꝯtrariātur ꝯm Cō/
mentatorē: nisi ꝯtrarietate que est iter habitū ꝛ ṗuatio/
nem: sed ꝯtrarietas que facit vnū modū oppōnis distin/
guiĩ ab oppōne: que est iter ṗuationē ꝛ habitū. ergo ab
oppōne que est iter vnū ꝛ multa. excludunĩ tres aly mo
di oppōnis. Cuius oppositū dicit ph̄us. qui vult ꝙ oppo
nanĩ oppōne ṗuatiua: ꝛ ēt ꝯria. ¶ Itē si ph̄s dixit. ideo
vnū ꝛ mlta opponi ꝯrie: qꝛ cōtraria reducunĩ ad habitū
ꝛ ṗuationē. a silī debuisꝫ dicere ꝙ opponunĩ ꝯdictorie:
qꝛ habit⁹ ꝛ ṗuatio reducunĩ ad ꝯdictionē: cū habitus et
ṗuatio sint ꝯtradictoria circa subm aptū natū. ¶ Ex g/

bus apparet iprobatio istius modi dicendi quo ad vtrã
q̃ ↄclonẽ: Sed celatores Auerroys nituntur defendere
ipm dicentes ad istantias contra vtrãq̃ ↄclonez. Ad pri
mas dicunt q̃ in vno: siue accipiat in cõcreto: siue in ab
stracto ẽ ↄsiderare duo. Unũ. s. formale: aliud mãle. For
male est ipsa idiuisio quã iportat vnitas. ꝛ sic vnuz dicit
simplr puationẽ. aliud mãle est ipsa entitas: que est fun
damentũ idiuisiõis. ꝛ sic vnũ est qd positiuũ. Et per hoc
soluũt istãtias ad pmã ↄclonẽ: dicendo q̃ ↄcludũt q̃tuz
ad substratũ ꝛ mãle in vno: sz non q̃tũ ad formale. Silr
ad istãtias ↄtra scdam ↄnẽ dicũt: q̃ vnũ rõne substrati ꝛ
mãlis repugnat multitudini repugnãtia ↄrietatis: ꝛ sic
itellexit Ar. sed vnũ q̃tuz ad formale pcise repugnat re
pugnãtia que est fz habitũ ꝛ puationẽ: ꝛ sic itellexit Cõ
mentator. Unde possum⁹ dicere q̃ vnũ repugnat simpli
citer repugnãtia puatiue multitudini. ꝛ fm qd repugnã
tia ↄrie^tis. p^m pbat: q2 qd repugnat fm formã repugnat
simplr. pz ista. vnũ aũt est h9 respcũ multitudinis repu
gnat eni rõne idiuisionis: que est forma vni⁹: eo mõ quo
2°. phyc. dr q̃ puatio est q̃dãmõ spẽs. tex. ↄmẽ. 15. 2^m pba
tur. qd repugnat rõne mãe: repugnat fm qd. vnuz repu
gnat mltitudini rõne mãe repugnãtia ↄrietatis. q2 rõne
entitatis q̃ est mãle in ipso: vt dcm est. igr repugnat fm
qd assũptũ p maiori. pz: q2 mã nõ pncipalr ↄstituit eẽ: sz
forma. g̃ fz qd in ↄpatiõe ad formã. ¶ Cõtra vtrãq̃ ex
cusationẽ. pmo ↄ pmã. vnũ ẽ vã passio entis: vel rõne fũ
damẽti: vel rõne alicui⁹ additi supra ens: nõ p mõ: q2 idẽ
foret passio suiipsi⁹ fm idẽ: ꝛ sic eẽt pus ꝛ posteri⁹ fz idez
ꝛ re^a eiusdẽ. si 2° mõ: vel illud additũ est positiuũ: vel ne
gatiuũ. si p mõ. hr itentũ. si 2° mõ: cõtra dupl̃r. Prio quia
nulla negatio vel puatio est eadez realr enti positiuo: q2
tũc idẽ realr eẽt negatiuũ ꝛ positiuũ: ꝛ ita ens reale ꝛ rõ
nis: sz vnuz vt est passio entis: ꝛ sub ea rõne sub q̃ est pas
sio est idẽ realr enti. g̃ vnũ nõ est simplex nega° aut pua
tio. 2°. q2 negatio ꝛ puatio est realr ꝛ formalr nihil. si igr
vnũ vt est passio entis ẽ negatio. igr qd est formalr nihil
est passio entis: ꝛ qd dcm est de vno: vt est passio entis in
cõi dicatur de quolibz ente: ꝛ vno in particulari: q2 teste
Ar. 4°. metaphy. tex. ↄm. 3. idẽ est ens ꝛ ens hõ: ꝛ vn⁹ hõ.
¶ Cõtra scdam expõnẽ argr: q2 si vnũ repugnat repugnã
tia ↄrietati rõne entis ipsi mltitudini: igr multitudo nõ
erit ens: q2 nullũ ↄriũ ꝛ oppo^m pdicat de opposito. ↄña ẽ
euidẽs: q2 rõ ↄrietatis in vno: est ipsa entitas p te. ¶ P.
sub ea rõne vnũ repugnat multitudini sub qua non ↄsti
tuit multitudinẽ: q2 nullũ repugnãs ꝛ ↄriũ inq̃tum tale
ↄstituit itrinsece suũ ↄriũ ꝛ oppositũ: sz vnũ ↄstituit mul
titudinẽ inq̃tum ens: ꝛ nõ sub rõne idiuisiõis: q2 conce
dit q̃ multitudo est ens: ꝛ nõ q̃ sit idiuisa. igr ꝛc. vnum
nõ ↄriat multitudini rõne entis. ¶ Sz hic isurgit diffi
cultas: q2 si vnũ rõne illi⁹ qd addit supra ens: siue sit posi
tiuũ: siue negatiuũ ↄriat multitudini: q̃ mõ vnũ inq̃tuz
vnũ ꝛ fm ppriã formã ↄstituit multitudinẽ: ꝛ est ps ei⁹.
¶ Rñdet fm. S. Tho. ꝛ satis bene: q̃ nõ est icõueniẽs
aliq̃ eẽ opposita vno: s. si ↄsiderent fm se vt hñt formas
ppas. ꝛ alio° non esse opposita si ↄsiderent vt alter iclu
dit in altero: ꝛ est ps alteri⁹. Exẽplificat de corpore õ ge
nere sube si accipiat vt est iaiatũ ꝛ sub rõne tali opponit
aiato: vt sub tali forma. Si vo corp⁹ accipiat vt pfectibi
le p aiam: ꝛ p se oadiabile ad ipsaz: necnõ ad eẽ toti⁹ ↄpo
siti vt ps itrinseca ei⁹. sic nõ opponit: sz magis constituit
aial. Exẽplificat in nũeris ẽt binarys fm formã q̃ est bi
nari⁹ nõ ↄstituit trinariũ: q2 vna spẽs nõ ↄstituit aliã. Si
vo ↄsideret q̃tũ ad mãle in nũero: qd est vnitas: sic ↄsti
tuit. Applicãdo ad ppo^m ipm vnũ in se acceptũ: vt habẽs
suã formã ppriã opponit mltitudini: q2 nec vnũ ẽ mul

ta: nec eõ. opponunt aũt non alr q̃ ↄrie ppe accipiendo
oppõnẽ inter ea: q2 ꝛsi aliq̃ mõ opponãtur puatiue: sic idi
uisibile ꝛ diuisibile: vt dicit Ar. tñ nõ ppe: q2 puatio ni
hil dicit formalr positiuũ: sz solã negatõez: lz hñ ↄnotati
ue. vnũ vo non tñ ↄnotatiue: sz ẽt formalr iportat positi
uum. si ãt vnũ ↄsideret vt qddã icõpletũ: ꝛ vt icludit in
multi^te. ꝛ est ps ipsi⁹: sic nõ ↄponit sibi. ¶ Sz ↄ: q2 vnuz
fm illd qd est: ꝛ fm ppriã formã ↄstituit multitudinez.
¶ Rñdet q̃ ꝛsi fm ppriã formã ↄstituit: non tñ vt sic
pcise acceptũ: ꝛ vt ↄpletũ in suo eẽ: sz vt fm talẽ formaz
est ordinabile ad aliud: ꝛ ita vt icompletũ.

Dimissa igr opione Auer. Alr dr ad. q. ponẽdo du
as ↄnes. q̃r pmo est. vnũ siue simplr sum
ptũ: siue fz qd dicit aliã realitatẽ positiuã ab ente distin
ctã formalr ꝛ ex nã rei ab ipso: q̃ tñ est eadem realr enti.
Pria ps pz ex dictis supi⁹: h forte inuit Auerr. 4°. meta.
tex. ↄmen. 3. dũ dixit. q̃ ens ꝛ vnũ significãt eandẽ rẽ: sz
modis diuersis. eadẽ. n. res induens duos modos positi
uos est ens ꝛ vnũ: nõ p q̃to est illd q̃ aliqd recedit a non
esse. ꝛ est ex nihil simplr denoiat ens. p q̃to vo eadẽ res
induit hũc modũ: q̃ est illud qd est: ꝛ nõ est alterum. est
vnũ. ꝛ vnitas isto mõ accepta nõ est puatio diuisiõis. q̃
tuz ad suũ formale significatũ: sz est positio pprie iden
titatis: q̃ nõ est aliud nisi ipm eẽ ipm: ꝛ nõ alter: Sed q2
credo Cõmentatorẽ fuisse alteri⁹ opionis: vt pmissuz est
supra. iõ dimittat auctas: ꝛ teneat rõ supra posita. ¶ 2°
ps ↄnis ẽt pz: q2 passio distinguit formalr a subo: cũ sub
iectũ cadat in diffõne passionis: vt additũ ex 7°. meta^ce.
tex. ↄmen. 17. vnũ: q̃litercũq̃ sumptũ est passio entis. igi
tur ꝛc. ¶ 3° ps ↄnis pz p Ar. 4°. metaphy. vt supius alle
gatũ est. ens ꝛ vnũ inqt ipse iportãt eãdẽ nãm: ꝛ se conse
quunt: queadmodũ pn^m ꝛ cã: que non distinguunt realr:
sz solũ rõne formali. ¶ Scda ↄclo. vnũ qd distinguit cõ
tra multa ẽ posteri⁹ fm rõnẽ pluralitate ꝛ diuisibili quo
ad nos: pus tñ simplr ꝛ quo ad nãm. Pria pars istius cõ
clusionis pz per rõnẽ Ar. in lrã: vt supi⁹ expositum est a
Cõmẽtatore: q2 qd est sensibili⁹ est nobis noti⁹ eo qd nõ
est sic sensibile. pluralitas ꝛ diuisibile est h9 respcũ idiui
sibilis qd est vnũ. g̃ ꝛc. Scda ps pbat: q2 vnũ est mensu
ra diuisibilis per quaz cognoscit: vt hz Ar. supra. tex. cõ
menti. 2. ꝛ. 21. ꝛ est pn^m. mẽsura aũt ꝛ pncipiũ est pus na
tura pncipiato ꝛ mẽsurato. igr ꝛc. non eni est icõueniens
idẽ respectu eiusdẽ in diuerso gñe notitie ꝛ poritatis eẽ
pus ꝛ posteri⁹: ꝛ similr noti⁹ ꝛ ignotius. Ex quo seqtur q̃
quecũq̃ ratio seu diffõ assignabit de vno per multitudi
nez illa erit mãlis respectu illius que erit de multitudi
ne p vnitatez. pma erit per notiora ꝛ priora quo ad nos.
Scda erit per notiora quo ad naturã: ꝛ per pora simplr.
¶ Aduertendũz tñ q̃ multitudo vno mõ ↄsiderata est
por vnitate: que alio mõ ↄsiderata est posterior: ꝛ nõ in
conuenit idẽ fz diuersas rationes ↄsideratũ esse prius ꝛ
posteri⁹ aliquo. multitudo. n. iportat diuisiõez. ꝛ scdo di
uisor aggregationẽ: seu diuisa ipsa simul accepta. Si cõ
sideret multitudo q̃tũ ad diuisionez: sic est por vnitate
quo ad nostrũ moduz itelligendi: nec sic diffinit multi
tudo per vnũ: sz vnũ per multitudinẽ: dicendo q̃ vnum
est qd nõ diuidit: sz multitudo ↄsiderata fm se: vt aggre
gat vnitatẽ: seu ipsa diuisa est posterior vnitate: ꝛ diffini
tur p ipsaz dicẽdo: pluralitas seu multitudo est aggrega
tio vnitatũ. ¶ Ulteri⁹ est aduertẽdũ q̃ diuisio que pre
supponit vnitati: que cõuenit cũ ente nõ est diuisio con
tinui: que preintelligit vnitati q̃ est pn^m numeri: sz est di
uisio quaz cãt ↄdictio. s. q̃ h ens ꝛ illd ens dñr diuisa: eo
q̃ h ens nõ ẽ illd. vñ ẽ iste ordo ex nã rei: q̃ in p signo na
ture: itelligit ipm ens. ꝛ in 2° ipsa diuisio. ꝛ in tertio ipm

vnũ q̃tũ ad ens realitatẽ q̃ puat ipsaȝ diuisionẽ. ⁊ i 4.° ipsa mlti⁰ q̃ ex vnitatib⁹ colligit̃ ⁊ aggregat̃: q̃uis.n.ea q̃ diuisa sũt mlta sint: nõ tñ hñt rõnẽ mltoꝝ: nisi postq̃ isti ⁊ illi attribuit̃ q sit vnũ. ¶ Ex his apꝑꝫ ꝺterminatio.q.

Ad argumẽta pn^lia pꝫ rñ: ad pᵐ arᵐ ex his q̃ dcã sũt. ¶ Ad 2ᵐ dr̃ q lꝫ vnitas sit p se sensibil̃: sic̃ mlti^do: ista tñ nõ sentiũt̃ sine sẽsibilib⁹ ꝓpriis. Et si ista duo sint applicata ad sensibilia ꝓpria: mltitudo ẽ magl̃ sẽsibil̃ q̃ vnitas: qꝛ q̃cq̃d sẽsibilitatl̃ ẽ l vno: ẽ i mlti^ne cũ additiõe: nã sit a. vnitas. a. nõ facit mltitu^nẽꝫ nisi a. addat̃ alia vnitas q̃ sit b. Et ista duo aggregata faciũt aliq̃d sensibili⁹ q̃ a. ¶ Ad vltimũ pꝫ ꝺ ordl̃e pꝛioritatis ⁊ posterioritatl̃ vni⁹ ad mltitudineꝫ: vt dcm̃ est.

¶ Dr̃ia gñe sũt: quorũ nõ est cõis mã: nec gñatio adiuicẽ: vt quoꝝ alia figura cathegorie. spẽcie xo quorum idẽ est gen⁹: ꝫ diuersa forma.

Textu ꝯmẽti. XII. Qõ. II.

Queritur vtꝝ idem termin⁹ possit acq̃ri ꝑ diuersos mot⁹ spẽcifice distictos. ¶ Argr̃ q h sit falsũ. ⁊ p̊ sic. si daret̃ q for^a fluẽs nõ cẽt eiusdẽ rõnis cũ forma terminãte: seq̃ret̃ q forma nõ flueret vt ꝑficeret̃: ꝫ magl̃ vt corrũperet̃. ꝯñs ẽ falsũ. g̊ añs. ⁊ ꝯña ẽ euidẽs: qꝛ in termĩo flux⁹ nõ ẽ aliq̃d eiusdẽ rõnis cũ fõma fluẽte. g̊ forma flueret ad sui corruptionẽ. ¶ P̃. 2.° via l terminũ nõ hꝫ aliõ cẽ specificũ a terio: qm̃ via vr̃ cẽ eiusdẽ rõnis cũ termĩo: sic̃ hꝫ Cõm. l 5.° phy. ꝯ^o. 9. vbi hꝫ: q ire ad frig⁹ nihil aliõ ẽ q̃ ipꝫ frig⁹ ad qõ tẽdit mobile: ꝫ fõma fluẽs ẽ via ad terminũ flux⁹. g̊ erit eiusdẽ rõnis cũ ter°. ¶ P̃. 3° ⁊ vltio. fõma fluẽs hꝫ rõnẽ icõpleti: termin⁹ ꝟo entl̃ cõpleti. ꝯpletũ ⁊ icõpletũ: ꝑfectũ ⁊ iꝑfectũ nõ variãt spẽm. ergo forma fluens ⁊ imꝑfecta: ⁊ termin⁹ q est ꝑfectio ad quã tendit forma: nõ distinguent̃ fm̃ spẽm.

Ad oppositũ tñ ar̃. qꝛ idẽ vbi põt acq̃ri ꝑ motũ rectũ ⁊ circularẽ: q mot⁹ fꝫ Ar̃. 7.° phy. tex. ꝯm. 21. nõ sũt ad seinicẽ ꝯparabiles: ⁊ ita dispati: ⁊ alteri⁹ rõnis. Ex h ar̃ sic. termin⁹ q acquirit̃ ꝑ vtrũq; motũ: aut ẽ idẽ cũ forma fluẽte fꝫ vnũ motũ: ⁊ nõ fꝫ aliũ: aut ẽ idẽ for^e fluẽti fꝫ vtrũq; motũ. nõ p̃t dari 2ᵐ. qꝛ tũc idẽ fꝫ nũeꝝ ⁊ fꝫ spẽꝫ cẽt idẽ duob⁹ distictl̃ spẽ. si dat̃ pᵐ: hr̃ ꝓpoᵐ: qꝛ idẽ termin⁹ fꝫ nũeꝝ ⁊ fꝫ spẽꝫ: erit idẽ p̃cise alteri motui ⁊ for^e fluẽti: ⁊ distict⁹ ab altero motu. ⁊ si sic: seq̃t̃: q aliq̃ forma fluẽs nõ ẽ eiusdeꝫ rõnis cũ forma terminãte. ¶ 2° ar̃. idẽ vbi p̃t acq̃ri ꝑ motũ sursũ: ⁊ ꝑ motũ deorsũ: q vñr differre spẽ. silr idẽ pedale l q̃ti^tẽ vr̃ posse acq̃ri ꝑ motũ augm̃tatiõis ⁊ dimĩutiõis q sũt mot⁹ distincti fꝫ spẽꝫ. g̊ seq̃t̃ idẽ qõ p̊us. ¶ Ultio ar̃ theologice: qꝛ i diuis (eo mõ q̃ possum⁹ ibi imagiari motũ ⁊ fluxũ) forma fluẽs nõ est eiusdẽ rõnis cũ forma terminãte. Nã flux⁹ for^e vl̃ forma fꝫ quã ẽ flux⁹: sũt dicere ⁊ spirare: h ẽ ꝓducere ꝑ modũ itell̃s. ⁊ ꝓducere ꝑ modũ volũtatis: q̃ for^e sũt alteri⁹ rõnis: ⁊ tñ termin⁹ istoꝝ motuũ est ẽntia diua: q̃ ẽ alteri⁹ rõnis a dicere ⁊ spirare. qꝛ dr̃e ⁊ spirare iportãt respcũs ⁊ relatõẽs: ẽntia diua ẽ ẽs absolu^m. qr̃ tẽ.

Pro rñsiõe ad istã difficltatẽ p̃ p̃mittẽt̃ due distictiões. 2° rñdebit̃ argum̃tl̃ l p̃n°.

Quantũ ad pᵐ nõnᵐ ẽ: q mot⁹ capit̃ duob⁹ modis. vno° formalr̃. alio° mãlr̃. vt hꝫ Cõm. in 3.° phy. vbi vult q mot⁹ vl̃ accipit̃ ꝓ fluxu for^e: vl̃ accipit̃ ꝓ fõma fluẽte. ⁊ 2⁹ mod⁹ accipiẽdi motũ ẽ ꝟior: ⁊ p̃m⁹ famosior. ¶ 2ᵃ disti° ẽ ista. forma fluẽs p̃t accipi vno° vt iꝑfecta. alio°: vt ꝑfecta. pᵒ capit̃ fõma fluẽs inq̃tũ fluẽs: ⁊ vt sic dic̃ ordinẽ ad vlteriorẽ ꝑfectiõeꝫ. 2ᵒ capit̃ vt terminãs motũ. si capiat̃ for^a fluẽs vt iꝑfecta: sic ꝑfcm̃ ⁊ iꝑfcm̃ nõ variãt spẽꝫ: ⁊ ita for^a fluẽs p̃t cẽ eiusdẽ rõnis cũ fõma terminãte. si ẽt capiat̃ forma fluẽs vt dic̃ fluxũ ⁊ ordinẽ ad vlteriorẽ ꝑfectõeꝫ. sic ẽt p̃t cẽ eiusdẽ rõnis cũ for^a terminãte: ꝓpterea qꝛ accñs sepabile sic̃ ẽ ille flux⁹ ⁊ ordo ñ variat spẽꝫ. ¶ Sꝫ ꝯ istat̃: qꝛ vr̃ q successiuũ ⁊ ꝑmanens distiguãt̃ spẽ^ce: sic pꝫ ꝑ Ar̃. i p̃ntis. ꝫ for^a vt fluẽs hꝫ cẽ successiuũ: ⁊ terminãs hꝫ cẽ ꝑmanẽs. g̊ ista ñ sũt eiusdẽ spẽi. ¶ Ad h rñ^r q successiuũ p̃t capi formalr̃ vl̃ fũdam̃talr̃. 2ᵒ capit̃ ꝓ eo cui ꝯpetit successio: q̃ successio nihil aliõ ẽ q̃ ordo alicui⁹ succedẽtl̃ ad aliq̃d cui succedit. ⁊ isto° successiuũ ⁊ ꝑmanẽs sũt eiusdẽ spẽi. Si capiat̃ successiᵐ pᵒ: successiuũ iportat illõ qõ succedit: ⁊ ipꝫ ordinẽ successionis: ⁊ adhuc successiᵐ ⁊ ꝑmanẽs nõ distiguũt̃ fꝫ spẽꝫ. Et ad Ar̃. rñ^r: q ipe accipit successiuũ ⁊ ꝑmanẽs: vt sũt q̃dã modi attributi ipsi q̃ti^n magl̃ vsitati: ⁊ notiores q̃ sint dr̃ie ẽntiales q̃titatl̃: ꝑ q̃s circũlogt̃ ipas dr̃ias ẽntiales icognitas: Ita q successiuũ ⁊ ꝑmanẽs q̃ᵐ ad ea q̃ circũloquũt̃ distiguũt̃ fꝫ spẽꝫ: ñ tñ q̃ᵐ ad ipos modos i se.

Nunc ex his rñ^r ad arg^a. Et ad pᵐ dr̃: q fõma fluẽs fluit vt ꝑficiat̃. Pro q̃ ẽ nõnᵐ q termin⁹ mot⁹ q̃dã ẽ itrisec⁹: q̃dã extrisec⁹. Exᵐ. l alteraᵗᵉ terminata ad gnõnẽ for^e subal: termin⁹ itrisec⁹ ẽ q̃litas vltiate disponẽs ad formã subalẽ gnãndã: ꝫ termin⁹ extri^ce ẽ ipa for^a subal̃ gnãnda. ¶ Hoc stãte rñ^r. q ois for^a fluẽs vl̃ ordiatur ad aliq̃d eiusdẽ rõnis tãq̃ ad terminũ: vl̃ ad aliq̃d alteri⁹ rõnis. si pᵒ: tũc fluit vt ꝑficiat̃ i se: ꝫ 2ᵒ: vt ꝑficiat̃ i alio: ⁊ aliq̃° ẽt i se: qꝛ nõ est dare fluxũ for^e fluẽtl̃ sine aliq̃ termio itriseco ipi⁹ flux⁹ eiusdẽ rõnis cũ forma fluẽte: lꝫ postmodũ extrisece termiet̃ ad aliõ. ¶ Per h rñ^r ad 2ᵐ. Uia dr̃ cẽ eiusdẽ rõnis ⁊ gñis cũ termio itriseco vl̃ extriseco: ꝫ nõ ẽ eiusdẽ rõnis cũ termio q̃lcũq; terminãte. ⁊ sic itellexit Cõm. loco p̃allega. ¶ Ultio rñ^r ad vltiᵐ: qñ dr̃ q termin⁹ hꝫ rõnẽ ꝯpleti: Dico q ꝯpletũ p̃t itelli^i vel vltiate: sic q ñ ordiabile ad aliõ simplr̃: vl̃ sic q ñ sit ordiabile ad aliõ eiusdẽ rõis. si pᵒ: termin⁹ itrisec⁹ vl̃ extrisec⁹ hñt rõnẽ ꝯpleti: ⁊ tale ꝯpletũ p̃t cẽ alteri⁹ rõis ab icõpleto: ⁊ ẽt eiusdẽ rõnis cũ eo qõ est icõpletũ. si ꝟo capiat̃ alio°: dico q aliq̃d eiusdeꝫ rõnis cũ forma fluẽte: p̃t hr̃e rõneꝫ ꝯpleti: lꝫ nõ vltiati. cũ h tñ stat q termin⁹ vltimatus sit alteri⁹ rõnis a forma fluente.

¶ Qꝺ q̃dẽ igr̃ sapiẽtia circa p̃cipia scie. ⁊ ifra.

¶ Propter qꝺ ⁊ mathẽaticã sciaꝫ ptes sapiẽtie cẽ ẽ ponẽdũ. Cap. II. p̃ria pte. i fine. Qõ. I.

Queritur vtꝝ metaphyca subalternet sibi oẽs alias scias: Que qꝺ mouet̃ ꝑp Cõcurrẽtẽ male ꝺterminãteꝫ istã mãꝫ. ¶ Et ar̃ p̊ q sic. Illa scia subalternat sibi alias: q̃ ꝑ subtra p̃t ꝺm̃rare: sed meta^ca p̃t ꝺm̃rare subꝫ phie nãl: ⁊ sic subiecta aliaꝝ sciaꝝ. g̊ meta^ca sbalternat sibi sciaꝫ nãlẽ ⁊ alias. a^ci vr̃ nõ. b^ci ãt ꝓbat̃. qm̃ ex p̃ncipiis metaphycalib⁹ vr̃ posse ꝓbari cõp⁹ mobile: seu ẽs mobile cẽ. Istõ. n. ẽ vnũ p̃nᵐ meta^ce: vniuersũ est ꝑfcm̃ ex suis ptib⁹: ꝫ p̃o vniuersi ẽ ens mobile. g̊ ẽs mobile ẽ. Silr metaphy. ꝓbat entia imobilia cẽ. g̊ vr̃ posse ꝓbare ẽtia mobilia cẽ. ¶ 2.° p̃ncipalr̃ ar̃. p^a cã ẽ de ꝯsideratõe scie metaphycal: ꝫ l p^a cã ꝟtualr̃ ꝯtiet̃ effcũs oium reꝝ: ⁊ meta^ca p̃t ꝓbare p̃mã cãꝫ cẽ: vl̃ saltẽꝫ ꝯsiderat ipsaꝫ p̃mã cãꝫ cẽ. g̊ poterit ꝓbare quẽlibꝫ effcm̃ cẽ ꝟtualr̃ ꝯtentũ in ipsa.

Ad oppositũ tñ argr̃. Data ꝟitate isti⁹: seq̃ret̃ q scie speculatiue nõ essent tres ꝯtẽte sub scia speculatiua in cõi. Cõseq̃ns est falsũ: ⁊ ꝯ Ar̃. 6. metaphy. tex. ꝯmẽ. 2. q seq̃t̃ argr̃. Nã Ar̃. diui

dit sciaz speculatiuaꝫ in cõi in tria mẽbra. In mathemati caz:phycã:ꝛ metaphycã: aut in ista diuisiõe ꝯphẽdit scias subalternas:aut nõ.si dẽr pm.ergo fuit diminut9 ꝛ isufficiẽs: qꝛ nõ enũerauit scias subalternas:q̃ sũt plures q̃ due. si dẽr 2m.hr ppom:qꝛ cũ in ista distinctiõe ꝯphendat scien/tias istas: q̃ nõ sunt subalterne. ergo mathematica ꝛ phyca hic enumerate nõ sunt scie subalterne.

In ista qõne p̃mittent q̃dã distictiões. 2o ponen tur q̃dã ꝯnes. Ultio rñdebit ad arg9.

Quantum ad pm arti m. Pria distictio est ista. Ali/qd pt ꝫbi duob9 modis. Uno9 p dñaz eẽntialẽ. Alio mõ p dñaz accñtalẽ. Prio mõ ꝫbit aliqd qñ cũ ꝫbẽte facit vnũ p se:eo mõ q̃ al.ꝛ qõlibꝫ supi9 in re cta linea pdicamẽtali ꝫbit ad iferi9per ppas dñas eẽn/tiales. Scdo9 aliqd ꝫbit:qñ ex ꝫbibili ꝛ ꝫbẽte fit vnũ p accñs. ¶ 2a disti9 ẽ ista:q aliqd dr subalternari duobus modis. vno9 p denoiationẽ extrinsecã. alio9 p dnoiatõez itrisecã. Scia subalternat alteri sciẽtie p dnoiationẽ ex/trinsecã qñ subalternat rõne subiecti:qd ꝯtinet sub alio subo:ꝛ ex subalternatiõe subti scia dr extrisece subalter/nari. 2o mõ scia dr subalternari itrinsece:qꝛ ex se:ꝛ ex nã sui subalternat alteri scie:sic minus cõe sub magl cõmu ne. ¶ Ex his ifert ꝛ declarat:qd sit subalternatio: subal ternare.n.nihil aliud est:q̃ subm:vl mediũ alteri scie par ticulariter ministrare:ꝛ h loq̃ndo de subalternatõe sciẽ tie ad modũ loq̃ndi Ar.pmo poste. Et ex ꝯñti sequit q subalternari est accipe ab alio pte subti: vel saltẽ pte me dij:vl mediũ. ¶ Ultia distictio est:q ad subalternatio/nẽ q̃tuor reqruñt. q̃r pm ẽ:q scia subalternata hẽat subꝫ ꝯtentũ sub subo alteri9:sicut min9 cõe sub magl cõi. 2a cõ ditio q scia subalternata addit dñam accñtalẽ ad subꝫ scie subalternãtis:q̃ ꝯstituit vnũ p accñs sub tali subto. 3a ꝯditio est:q scia subalternãs est sciẽtia pp qd re9 pnci pioꝝ scie subalternate:ꝛ scia subalternata ẽ scia qꝛ. 4a cõ ditio est:q scientia subalternata subalternat ad minus duabus sciẽtijs:ꝛ non tñ vni.

Quantum ad 2m arti m eliciunt q̃tuor ꝯnes: q̃rũ pa ẽ ista:q scia subalternata nõ attẽdi tur penes supi9 ꝛ iferi9 p se accepta. Probat ista: qꝛ dato opposito:seqret q q̃t sũt supiora ꝛ iferiora in recta linea pdicamẽtali:tot eẽnt subalternatiões. ꝯñs ẽ falsuꝫ:vt de se pꝫ. ergo ꝛ añs. falsitas ꝯñtis ẽt pbat: qꝛ sic se hꝫ subm ad subꝫ:ita scia ad sciaꝫ:sꝫ per se iferi9 ẽ ps subtiua supioris. ergo scia de iferiori ẽ ps scie de supiori. ¶ 2a ꝯ est ista. Scia subalternata ẽ de subo vno p accñs. hec pbat iductiue in pspectiua ꝛ musica. ¶ Probat ẽt auctẽ Linco. in p po sterioꝝ. subꝫ inq̃t scie subalterne addit supra subꝫ scien/tie subalternãtis ꝯditionẽ accñtalez:q̃ nõ est egrediẽs a nã subti. ¶ Ex h appꝫ q̃lr subꝫ scie subalterne addit dif ferentiã accñtalẽ:ꝛ h est qd cõiter dr:q subm scie subal terne supaddit aliquid alteri9 gñis ad subꝫ scie subalter/nãtis. Nã si supadditio alicui9 eiusdẽ gñis cuꝫ eo cui fit supadditio faceret sciaꝫ subalternã:seqret q scia d trian gulo ẽm q hꝫ tres:subalternaret scie q̃ habet de figura. Probat ẽt q subꝫ talis scie subalterne sit vnũ ens p acci dens. Nã q̃diu pcedit in ꝯceptib9 p se:ex rõne pmi sub/iecti pñt sciri pn9 p se ad ꝯcludẽdũ passionez de iferiori/bus. ergo semp scia q̃ erit de iferiorib9 q̃ ad istas passiões cõ clusas p pn9 virtualr ꝯtẽta in ipso subo cõi. erit ps scie de tali subo:vl erit eadẽ ẽꝫ gen9 cũ ipsa:sꝫ ens p accñs:q̃uis sit notũ ex sensu:ꝛ silr pn9 ei9:tñ nõ pñt sciri pp qd: nisi p rõnẽ vtriusq ptis:vel alteri9 q̃ ptinẽt ad sciaꝫ supiorez: sic pn9 linee visualis nõ pñt sciri pp qd:nisi p rõnẽ linee ꝛ visualitatl. ¶ 3a ꝯ. Scia subalterna subalternat pluri/bus sciẽtijs. Probat ista ꝯ. Illa scia subalternat plurib9 sciẽtijs:q̃ accipit pn9 ꝛ euidẽtiã pncipioꝝ a plib9. Sꝫ scia subalterna ẽ hm̃. ergo ꝛc. maior dr nõ:qꝛ scia subalternãs tri/buit pn9 subalternate:cũ ipsa sit pp qd re9 pncipioꝝ scie subalternate:re9 q̃r ipsa scia subalternata ẽ qꝛ. Ita q ꝯ/nes dmrate i scia subalternãte sũt pn9 ad dmrandas pas/siões i scia sbalternata. mior ãt pbat. illa scia accipit pn9 a plib9 sciẽtijs:c9 subꝫ ẽ ꝯpom ex realitatib9 diuersaꝝ rõ/nũ. ista ppõ pbat. Nã subꝫ sic ꝯpom ꝯtiet oppositas pas/siões:vl saltẽ dispatas. ergo oppom pn9:aut dispata p q̃ dmõ strãt passiões. ergo si ista pn9 debẽt cogñci:nõ cogñcũt i vna ꝛ eadẽ scia:sꝫ i plib9 (Exẽpli grã. Istd ẽ vnũ pnm i pspecti ua:visio ẽꝫ lineã rectã ẽ pfectissima visio. si h pnm hꝫ p/bari:pbabit i duab9 sciẽtijs.ꝛ p pn9 sciaꝝ.s. mathẽatice ꝛ nãlis. i mathẽatica.n.pbat q linea recta ẽ breuissima ꝛ pfecta:i nãli p9:q agẽs nãle.q̃to ẽ magl approxiatũ pas so:tãto pfecti9 agit. Ex q̃ ꝯcludit.q cũ linea recta sit bre uissima.obꝫ approxiatũ po9:p ipsã pfecti9 attigit. Et ita seq̃t q obꝫ visibile approxiatũ po9 visiue ẽꝫ lineã rectaꝫ cãt pfectissimã visionẽ. duo pn9 accipiũt i pbane isti9.q̃/rũ vnũ dmrat in mathẽatica:ꝛ alteꝝ i scia nãli) Tũc sic. scia q̃ accipit pn9 ꝛ euidẽtiã ab alijs sbalternat ill. ergo scia subalterna:plib9 sciẽtijs sbalternabit. ¶ 4a ꝯ ẽ ista. scia metaphy. ñ subalternat sibi alias scias. q̃ ꝯ seq̃t ex alijs. Ista ꝯ pꝫ. Tũ qꝛ subta aliaꝝ sciaꝝ nõ addũt ad subꝫ me/taphyce dñaꝫ accñtalẽ: sꝫ poti9 eẽntialẽ. Tũ qꝛ alie scie nõ accipiũt pn9 sua spãlia.ꝛ euidẽtiã ipoꝝ a metaphyca: qm̃ vnaq̃q scia (max9 nãlis ꝛ mathẽatica) hñt ppa pn9 imediata ꝛ p se nõ i suo ppo gñe ex ꝯceptu termioꝝ ꝯce ptoꝝ i talib9 sciẽtijs. Uñ lꝫ aliqd pnm i metaca (qd geome ter tñ ꝯfuse cogñcit) possit pfecti9 ꝛ distĩcti9 cogñci a me/taphyco (c9 ẽ cogñcere oẽs q̃ditates:ꝛ oẽs ꝯcept9 termio/rũ distĩcte) tñ geometro illd pnm ẽ imediatũ ꝛ p se notũ. Neq pbat p illd pnm metaphyci:sꝫ ex ꝯceptu ꝯfuso ter minoꝝ fit geometro ꝯ euidẽter va:sꝫ q̃diu scia nõ reci/pit euidẽtiã suoꝝ pncipioꝝ ab alia scia. ñ subalternat il li. ergo mathẽatica ñ subalternat metaphyce. Qd dixi d ma thẽatica. dico ẽt d nãli.i q̃ m̃lta sũt pn9 p se nõ:ꝛ euidẽtia ex termis:q̃r euidẽtia ñ ẽ a metaphyca:sic sũt ista: Plu ra ẽtia eẽ:motũ eẽ:nãz eẽ: ꝛ m̃lta alia q̃ sũt d se euidẽtia.

His positis d 2a arti9 rñr ad pm argm. ꝯcedẽ9 maio rẽ:ꝛ negãdo miorẽ. ¶ Et ad pbatio/nẽ dr q ẽs mobile ẽ ps vniuersi:sꝫ ẽs mobile eẽ nõ ẽ eui dẽs:nisi ex nãlib9:nõ ex metaphyca. Et cũ tu dicl q me/taphyc9 pt pbare ẽtia imobilia eẽ. h negaret a Cõmẽ. p phyc. ꝯm. vltio. ꝛ alibi freq̃nter. tñ admittendo q meta/phyc9 possit pbare ẽtia imobilia eẽ:nego istã ꝯñaz. Põt pbare entia imobilia eẽ. ergo ẽtia mobilia. Rõ isti9 ẽ:qꝛ ni/hil pt pbare metaphyc9 i sciẽtijs spãlib9:tãq passionẽ d aliq̃ subo:nisi illa passio icludat pp qd vĩtualr i subo me taphyce:ꝛ pn9 illi9 passiõis adeq̃te sic vĩtualr icludat i ta li subo:sꝫ i subo cõissimo:qd ẽ ẽs:nõ icludit pp qd re9 pas/siõis spãlis:sꝫ solũ re9 passiõis cõissime:ꝛ cũ pa9 demrata in scia nãli sit passio spãlis:nõ poterit metaphyc9 ex pnci pijs accept l ab ente dmrare aliquã talẽ passionẽ:ꝛ p ꝯñs nõ pt demrare ẽs mobile:aut cõp9 mobile. ¶ Sꝫ ꝫ ar:qꝛ vr q sic possꝫ dmrare ẽtia imobilia eẽ:q possit ẽt dmra/re ens mobile eẽ. ¶ Rñr negãdo ꝯñaz:qm̃ ẽtia imobi/lia si pñt dmrari i metaca. pñt dmrari p pn9 supra lmeab ente:qꝛ p ppetates ꝛ passiões entl:q̃ sũt neciuꝫ vl ꝯtigẽs act9 vl potẽtia. depẽdẽs:vel idepẽdens:q̃ oẽs dicunt esse passiões entis. ¶ P̃. nõ valet:q sic demrat vnũ:demon stret ꝛ reliquũ. ppterea qꝛ vnũ ptinet ad ꝯsiderationez metaphysici. puta ens imobile:ex eo q est pncipiũ ꝛ cau sa subiecti pmi metaphyce.s.entis i quantũ ens est: vt dr in 6. metaphy. in pn9. vel p q̃to est pma ps subiectiua en

tis inq̃tũ ens est:qḋ nõ pt dici ḋ ente mobili:cũ sit paro subiectiua entis valde remota ab ente:ꝛ nõ sit pn m ipsi9. ex quo seq̃t.ꝙ dato ꝙ metaphyc9 possꝫ ꝓbare entia immobilia eē(vl' tãq̃ pn9 sui subti:vl tãq̃ ptes subtiuas pmas ꝛ pncipalissimas)nõ seq̃t ꝙ possit ꝓbare entia mobilia eē:sꝫ oportebit hr̃e pn9 spãlia multa ad ista ꝓbãda pter pn9 q̃ sumũt ab ente. ¶ Ad 2m dr̃ ꝙ artifex ꝯsiderãs aliq̃ vnã cãꝫ totalẽ alicui9 effect9:ꝛ ꝓbãs ipsã:pt ꝓbare effectũ eē:sꝫ vbi cã nõ sit total' ꝛ adeq̃ta:nõ seq̃t ꝙ possit effcm̃ dmr̃are. De9 ãt nõ est cã total' ꝛ adeq̃ta re9 effectuũ ꝯsideratoꝝ l scia nãli.g̃ si ꝓbat deũ eē:nõ seq̃t ipꝫ posse ꝓbare effcm̃ nãlẽ eē. ¶ Uel alr pt dici:ꝛ meli9:ꝙ ꝯsiderãs cãꝫ alicui9 effect9:vt ẽ cã talis effcũs inq̃tũ tal' hꝫ ꝯsiderare ipꝫ effcm̃:ꝛ dmr̃are ipꝫ eē. Sꝫ tũc negat̃:ꝙ metaphyc9 ꝯsideret deũ:vt est cã effectuũ nãliũ:inq̃tũ nãles sũt:sꝫ pcise inq̃tũ entia.g̃ ad ipꝫ spectat ꝯsiderare effcm̃ nãlẽ inq̃tũ ens:ꝛ vt ẽ ps subtiua entl:ꝛ nõ vt tale ens est.ex q̃ nihil mali seq̃t.q̃re ꝛc̃. Qõ. II.

Ab codẽ textu q̃rit̃: Utꝝ scie medie:sic ꝑspectiua:musica:ꝛ astronõia sint magl phyce q̃ꝫ mathematice. ¶ Et ar̃ ꝙ sint magl phyce.pmo auctie Ar.2.phy.tex.ꝯm.20.vbi hꝫ.Demõstrat ãt:ꝛ q̃ magl phyca q̃ꝫ mathe:vt ꝑspectiua ꝛ armonica:ꝛ astrono9:auctas ẽ expssa:ꝙ iste tres scie sunt magl phyce. Rursus ibidẽ Ar.igt. Geometria qdẽ eni ꝯsiderat de phyca linea:nõ inq̃tũ phyca.ꝑspectiua v̇o ꝯsiderat de linea nãli:inq̃tũ nãlis ẽ.Ex hac hr̃ ꝙ ꝑspectiua ꝯsiderat lineã ꝯsideratõe nãli. ¶ Itẽ ad h̃ fac qḋ dic̃ Cõm.i h̃ loco dicẽs.Cũ Ar. dicit ꝙ ꝑspectiu9 ꝯsiderat de linea mathe:nõ sꝫ ꝙ mathematica:sꝫ ſm ꝙ nãlis:nõ dꝫ itelligi ꝙ ꝯsidera9 ei9 est ꝯsidera9 nãlis:sꝫ itẽdebat ꝙ ꝯsideratio ei9 ẽ ꝓpingor ꝯsideratiõi nãli. ¶ Argr̃ ẽt rõne:nã mathe9 abstrahit a q̃litate sensibili.ꝑspectiu9 nõ:imo ꝯsiderat lineã vt est in q̃litate sensibili. ¶ Itẽ ꝯnes ꝑspectiue vtplimũ sũt nãles.g̃ ꝛc̃.ꝯña ẽ euidẽs:q2 scia hꝫ dnoiari a fine. ¶ Itẽ ꝯnes ꝑspectiue ꝯcludũt̃ ꝑ maiorẽ mathe:ꝛ miorẽ nãlẽ. g̃ magl debẽt dici phyce q̃ꝫ mathe.tenet ꝯña:q2 miore cognita ꝛ sũpta sub maiori sil' tpe cog̃scit̃ ꝯ.nõ sic est de maiore. ¶ Ultio scia capit vnitatẽ distictionẽ ꝛ denoiationẽ a rõne formali subti.subꝫ ãt ꝑspectiue ꝯponit̃ ex q̃ditate mathematica tãq̃ ex mãli.ꝛ dr̃ia phyca tanq̃ ex formali.g̃ magis dꝫ dici phyca q̃ꝫ mathematica.

Ad oppositũ est Cõmẽ.Et argr̃ rõne:q2 scia capit vnitatẽ ꝛ denoiationẽ a pncipys dmr̃a:nõ a ꝯnib9:sꝫ pn9 dmr̃a l istis sciẽtys medys pncipalr sũt mathe.g̃ ꝛc̃.a ẽ nõ:q2 pn m l specu est sic finis in agibilib9:vt dr̃.2.phyc.tex.ꝯmen.89.ꝛ a fine vnũqḋq̃ dnoiari iustũ est.2.de aia.tex.ꝯm.49.ꝓbat̃ ẽt rõne:q2 de hac ꝯne:ꝙ terra est rotũda ꝯsiderat astronomus ꝛ nãlis:sꝫ tñ penes diuersa media:q2 astronom9 penes mediũ a mã abstractũ:ꝛ nãlis ꝑ mediũ circa mãꝫ cõsideratũ.h̃ ẽt dic̃.S.Tho.in p9 pte.q.p9.ar.p.mior pꝫ:q2 pn9 l istis sciẽtys medys:vtplimũ sũt mathe q̃ applicãtur ad ꝯnes aliq̃ mõ nãles.vñ p poster.dr̃ ꝙ ꝑ pn9 geometrie ꝯcludũt̃ passiões medicine.s.curari tardi9 de vulnerib9 circularib9.q̃re iste scie vĩr magl mathe q̃ꝫ nãles.

Ad hanc .q.pmitto ꝙ distictio sciaꝝ p9 nõ ẽ penes diuersa subta l ordie ad diuersa ꝑdi:nã illa distictio nõ ẽ simplr p9:q̃ dat̃ altera ꝑor ꝛ eẽntialior:sꝫ ista distõne obtoꝝ penes diuersa ꝑdi:est alia prior ꝛ eẽntialior.igr̃ ꝛc̃.maior pꝫ.ꝛ mior ꝓbat̃:nã distictio obiectoꝝ ꝑsupponit distictionẽ suoꝝ pncipioꝝ a qb9 fluũt ꝛ emanãt passiões diuerse:q2 idẽ vt idẽ nõ est natũ facere nisi idẽ.ex.2.de gen.tex.ꝯm.55.igr̃ diuersa obta hñtia disticta ꝑdicata nõ sũt p9 cã distictiõis sciaꝝ.ꝛ h̃ ẽ qḋ igt Ar.p.poste.ca.25.Altera ãt scia ẽ ab altera q̃rũcũq̃ pn9 nõ sũt ex eisdẽ:neq̃ ex alterutrl. ¶ 2o pmitto ꝙ a diuersis pncipys obtoꝝ scibiliũ sumũt̃ diuersi modi diffiniẽdi.ex qb9 ꝯñr hr̃ distictio sciaꝝ.ꝛ h̃ ponit Ar.6.meta.tex.ꝯm.2.distiguẽs phycã a mathe:ꝛ diña. ¶ Tertio pmitto:ꝙ cũ 3 sit scia:q̃tũ spectat ad ꝓpositũ.vꝫ.pure mathematica:pure nãlis:ꝛ media. Iste tres scie hñt triplicẽ modũ ꝯsiderãdi ꝛ diffiniẽdi.scia pure mathe ꝯsiderat q̃titatẽ simplr ꝛ absolute pter q̃litatẽ sensibilem. nã geome ꝛ arisme ꝯsiderat q̃titatẽ siue ꝯtinuã:siue discretã abstrahẽdo a q̃litatib9 sensibilib9.scia v̇o nãlis ꝯsiderat ꝑ se ꝛ directe q̃litates sensibiles in q̃titate siue ꝯtiua:siue discreta:ita ꝙ ꝑ se ꝛ p ꝯsiderat q̃litates sẽsibiles.ꝛ pn9 eaꝝ:cũ ꝑ se p ꝯsideret corp9 nãle:vt icludit pn9 hꝫ q̃litatũ:q̃ sũt mã vt pn m potẽtiale ꝛ mobile:ꝛ for9 vt pn m opatiõis ꝛ mot9:q̃titatẽ ãt in q̃ sunt hꝫ q̃litates ꝯsiderat scḋario ꝛ idirecte:ꝛ nõ nisi in habitudie ad motuꝫ. Scia v̇o media nõ ꝯsiderat q̃titatẽ simplr ꝛ ab:nec q̃litates sensibiles in q̃titate:aut pn9 ipsaꝝ p9 itẽtiõe:sed eꝯ q̃titatẽ siue ꝯtinuã:siue discretaꝫ in q̃litate sensibilẽ ꝯsiderat pmaria itẽtione:ita ꝙ itẽtio ei9 ꝑ se ꝛ p fert̃ sup q̃titatẽ.scḋario sup q̃litatẽ sensibilẽ.ꝛ eꝯ est de scia nãli:nã ꝑ se p fert̃ sup q̃litatẽ sensibilẽ.scḋario sup q̃titateꝫ. ¶ Ex q̃ seq̃t ꝙ scia media ꝯuenit in aliq̃ cũ vtraq̃.s.mathematica ꝛ nãli:cũ mathe:q2 ei9 itẽtio p9 est circa q̃titatẽ:queẽadmoduꝫ est itẽtio mathe:sꝫ differt ab ipsa:q2 nõ ꝯsiderat q̃titatẽ simplr abstrahẽdo a q̃litatib9 sensibilib9:sic mathe ꝯuenit ẽt cũ nãli:q2 ꝯsiderat q̃litates sensibiles:de qb9 ẽt ꝯsiderat nãlis.differt aũt ab ipsa:q2 nõ p ꝛ ꝑ se ꝯsiderat hꝫ q̃litates ꝛ pn9 ipsaꝝ:queẽadmodũ ꝯsiderat nãlis:magl tñ ꝯuenit cũ mathe q̃ꝫ cuꝫ nãli:q2 hec scia pncipalr ꝯsiderat q̃titateꝫ:ꝛ nõ q̃litates sensibiles. ¶ Ex q̃ seq̃t ꝙ scia media magl est de gn̄e sciaꝝ mathematicarum q̃ꝫ nãliũ:ꝛ eis magis subalternat̃. ¶ Ex his apparet determinatio q̃õnis.

Ad argumenta in pn9. Ad p m rñdeo ꝙ Ar. in illa auctate non plus vult:nisi ꝙ iste tres scie medie sũt ꝓpingores nãli:ꝛ magis ꝯmunicãt cũ ipsa q̃ꝫ mathema pura. ꝛ h̃ est veꝝ vt dcm̃ est. ¶ Silr ad scḋam auctẽ dr̃:ꝙ ꝑspectiua ꝯsiderat lineaꝫ mathematicã:nõ inq̃tuꝫ mathe.h̃ est:nõ pure mathematice:sꝫ inq̃tũ phyca.applicãdo eã ad mãꝫ sensibilẽ:ꝛ h̃ ẽt dicit auctas Cõmẽ.ꝛ ita ꝯsiderat talẽ lineã ꝯsideratiõe q̃si mixta ex duabus cõsiderationibus:pncipalius tamẽ consideratione mathematica q̃ꝫ phyca.

¶ Ad rõnes pꝫ. Ad pmã dico ꝙ ex hoc mathematic9 differt a ꝑspectiuo:q2 abstrahit a talib9 q̃litatib9 sensibilibus:ꝑspectiu9 nõ:neq̃ alie scie medie:vt dcm̃ ẽ:ppterea dr̃nt a mathematica pura. ¶ Ad aliaꝫ possꝫ negari añs:tñ admisso:negat̃ ꝯña:q2 si scia denoiat̃ a ꝯnib9 denoiat̃ a posteriori.a pncipys ãt q̃ vtplimuꝫ sunt mathẽatica in ꝓposito denomiat̃ a ꝑori ꝛ eẽntialr. Et cũ dicis ꝙ a fine vnũqḋq̃ denoiat̃:ꝯcedit̃ h̃ in nãlib9.in speculabilib9 ãt nõ oꝫ. Uel si ꝯcedat̃ ẽt i sciẽtys:h̃ nõ ẽ ꝯ ꝓpositũ:q2 pn m i specula:vt dcm̃ ẽ:se hꝫ vt finis agibilib9. ¶ Ad aliã:cõcesso añte:negat̃ ꝯña cũ ei9 ꝓbatiõe:nã habita maiore de oi:ꝛ minore sub ipsa sil' tpe cog̃scit̃ maior ꝛ mior.ꝛ ꝯ.ꝛ q2 discursus sillogistic9 si depẽdet a pmissis:pncipalius depẽdet a maiori:si maior sit mathematica.videt̃ tot9 discursus pncipalr eẽ mathematic9. ¶ Ad vltimã rñdetur ꝙ scia capit vnitatẽ ꝛ denoiationẽ a ratione formali subiectiua si sit dr̃ia ꝑ se ꝛ eẽntial subti mãlis:ꝛ nõ si sit dr̃ia accñtalis:sic est in ꝓposito. Hec ad q̃õnẽ.

¶ De substãtia q̃dẽ theoria: nã substantiarum principia. ⁊ infra.

¶ Etenim si totum q̃dã oẽ: substãtia est prima pars. Textu cõmẽti.II. Q̃o. I.

VTrum ens sit gen⁹. ¶ Et arguit̃ q̃ sic. p̃ auctẽ Cõmenta.12.meta. cõmen.2°.circa finẽ. vbi declarãdo expõnẽ Alexãdri sup l̃ram Ar.ibi.(Quõ si h̃ totũ fuerit q̃si aliq̃d vniuersuz)Cõmen. ponit hec v̾ba. Et accipit Ar. vniuersuz loco gnis: ne accideret dubitatio: q̃ accidit Alexãdro: cũ gen⁹ dr̃ q̃nq̃ vniuoce: q̃nq̃ s̃z p̃us ⁊ posterius. Et iõ omisit h̃ nomẽ gen⁹: ⁊ accepit vniuersuz in suo loco. Et iõ si hoc gen⁹ fuerit itellectũ p̃ vniuersuz: erit v̾a expõ. Hec Cõme. S3 certũ est q̃ Ar.p̃ vniuersuz itelligit ens. ergo ens s̃m Cõmen. est gen⁹. ¶ 2° argr̃ ad idẽ.4° thopicoꝝ.i fine. vbi ponit cõsiderationes cõstructiuas ad terminãdũ ꝓblemata generis inquit. si aliq̃d semꝑ seq̃t̃ ad aliud: ⁊ nõ cõuertibilr̃ difficile est separe ab eo q̃ non sit gen⁹ ens: seq̃t̃ semꝑ ad q̃dlibꝫ p̃dicamentuz: ⁊ p̃dicat̃ in q̃d: ⁊ vniuoce: vt statĩ ꝓbabit̃. igit̃ ens erit gen⁹. ¶ 3° argr̃. illud ẽ gen⁹: cui cõpetit diffõ gnis. ens ẽ hm̃. ergo ⁊c̃. maior est nota. minor ꝓbat̃. ens p̃dicat̃ in q̃d de plurib⁹ differẽtib⁹ spẽ. Q: p̃dicet̃ in q̃d. ꝓbat̃: Tũ q2 p̃dicat̃ p̃ modũ determiabilis ⁊ cõtrahibilis: Tũ q2 p̃dicat̃ p̃ modũ eẽntie: vl̃ subsistẽtis: seu p̃ se stantis: cũ entitas rei sit p̃mũ habitũ ⁊ ꝓductũ in re. ⁊ q̃libꝫ istoꝝ modoꝝ p̃dicandi est modus p̃dicãdi in q̃d. igr̃ ⁊c̃. ¶ Et cõfirmat̃: q2 s̃z Sco. in p̃. di.8.q.3. Ens cõtrahit̃ ad sua iferiora p̃ aliquos cõcept⁹ dicẽtes quale: s̃z q̃dlibꝫ sic cõtrãctũ hꝫ rõnẽ potẽtie re⁹ cõtrahẽtiuz: q2 oĩs cõcept⁹ q̃litatiu⁹ est act⁹ respcũ cõtrahibilis: quẽadmodũ est d̾ria eẽntialis respcũ gnis. igr̃ ens p̃dicat̃ p̃ modũ potẽtie: s̃z sic p̃dicari est p̃dicari in q̃d: q̃ ẽ modus predicandi ꝓprius generis. igitur ⁊c̃.

Ad oppositũ tñ est Ar.3°metaphy.tex.cõmenti 10. vbi hꝫ: q̃ si ens ⁊ vnũ eẽnt genera nulla d̾ria eẽt ens: q̃d est itelligẽdũ q̃ nulla d̾ria esset ens q̃ditatiue: cũ oĩs d̾ria sit extra gen⁹ q̃ditatiue: sic formale est extra mãle. gen⁹.n. est mãle respectu d̾riaꝝ cõhẽtium: ⁊ ẽt respcũ spẽꝝ: vt vult Ar.7.metaphy. tex. cõmẽ. 43. igr̃ oĩs d̾ria eẽt extra ens q̃ditatiue. cõñs est falsuz: q2 ⁊ si ens nõ p̃dicat̃ q̃ditatiue de d̾ria vltima: cũ sit simplr̃ simplex. p̃dicat̃ tñ q̃ditatiue de nõ vltia. aliogn quelibꝫ d̾ria eẽt simplr̃ simplex: q̃d nõ cõcedit̃. cõñã ꝓbat̃: q2 si sic. oĩs d̾ria eẽt p̃ diuersa a gñe: ita q̃ nullũ gen⁹ icluderet q̃ditatiue: vt vult Arist.6.thopicoꝝ.ca.8°. q̃re eẽt p̃mo diuersa ab ente.

In ista q̃one p̃mo ponent̃ q̃dã distinctiões. 2° ponent̃ cõnes. 3° r̾ndebit̃ ad arg⁹ in p̃n°.

Prima distictio est ista: gen⁹ ⁊ d̾ria q̃nq̃ sumunt̃ a diuersis reb⁹: q̃nq̃ sumunt̃ ab eadẽ re: s̃z a diuersis realitatib⁹: itelligẽdo p̃ realitates diuersas q̃ditates que sunt distincta obiecta formalia. Ex̃m̃ p̃mi. ponẽdo plures formas in hoĩe realr̃ diuersas: ab aĩa sensitiua sumit̃ aĩal: ab aĩa itellectiua sumit̃ rõnale. Exẽm̃ s̃cdi. in albedine q̃ est vna simplex res color sumit̃ a realitate potẽtiali: ⁊ ꝑfectibili p̃ realitatẽ quãdã actualẽ: a q̃ accipitur hec d̾ria q̃ est eẽ disgregatiuũ: que due realitates l3 sint vna simplex res: vna tñ realitas cõcipit̃ vt ꝑfectibilis p̃ aliã: ac si esset distincta res ab alia: ⁊ ita realitas a q̃ accipit̃ d̾ria ꝑficit illã a qua accipit̃ gen⁹. aliogn spẽs cõstituta ex gñe ⁊ d̾ria nõ eẽt p̃ se vna: quia sicut in cõposito reali nõ est per se vnitas: nisi ex p̃ se actu: et p̃ se potẽtia: vt vult Ar.8.metaphy.tex.cõmẽti.15. sic in cõposito rõnis. vel in.7.meta.tex.cõmen.p̃allegati. assignat Ar. vnitatẽ diffõnis: eo mõ q̃ p̃misit i posteriorib⁹ analeticis: ⁊ declaratur⁹ erat i.8°. vbi s̃. Ex q̃ cõcludim⁹ diffõnẽ cõstitutã ex gñe ⁊ d̾ria eẽ p̃ se vnũ cõceptũ: q2 ẽ ex p̃ se actu: ⁊ p̃ se po°: ⁊ appello p̃ se actũ ⁊ p̃ se po°m̃ illa q̃ sunt in eodẽ p̃dicamento. ¶ 2° distictio ẽ. duplex est cõtractio: vna est p̃ aliquã realitatẽ ⁊ formalitatẽ distictã a cõtrahibili: alia p̃ modũ itrĩsecũ: q̃ nullã ponit realitatẽ ⁊ formalitatẽ distictã a re: quã contrahit. Ex̃m̃ p̃mi. oẽ gen⁹ q̃d cõtrahitur p̃ d̾riam que semꝑ importat saltẽ realitatẽ distictã a cõtrãcto: vt color p̃ disgregatiuitatẽ: ⁊ aĩal p̃ sensibile. Ex̃m̃ s̃cdi. Albedo cõtrahit̃ p̃ gradũ itensiõis: vt duo aut tria ad diuersa idiuidua: q̃ꝝ nullus ponit formalitatẽ distictã ab albedĩe. cũ albedo vt duo: ⁊ vt tria sint eiusdẽ rõnis formal̃: q2 hñt eãdẽ diffõnem.

His positis ponunt̃ cõnes. Quaꝝ p̃° est ista. nullũ idifferẽs ad finitũ ⁊ ĩfinitũ itensiue: aut ẽt cui repugnat hr̃e rõnẽ potẽtie ꝑfectibilis p̃ aliud põt eẽ gen⁹. ista cõ pꝫ ex dictis: q̃ ꝓbat̃ sic. oẽ gen⁹ ẽ potẽtiale ad d̾riam: sicut realitas ad realitatẽ: s̃z nullũ idifferẽs ad finitũ ⁊ ĩfinitũ ẽ potẽtiale ad aliquã realitatẽ. igr̃ ⁊c̃. maior est nota ex p̃missis. minor ẽt pꝫ: nã q̃d est potẽtiale ⁊ ꝑfectibile p̃ aliquã realitatẽ necẽio est finitum: nullũ finitũ est idifferẽs ad finitũ ⁊ ĩfinituz: q2 q̃d ẽ actu finitũ nõ põt stare cũ ĩfinitate itensiua. igr̃ ⁊c̃. ¶ S3 cõ h̃ q̃d dr̃ ĩfinitatẽ ꝓhibere aliq̃d eẽ gen⁹: ⁊ reponi in gñe arguit̃: nã Ar.6.thopicoꝝ. cap.19. rep̃hendit diffõnẽ linee recte: q̃ est. linea recta est: cui⁹ mediuz nõ exit extrema. ⁊ subdit rõnẽ: q2 si linea recta esset ĩfinita sibi nõ cõpeteret hm̃ diffõ: q2 linea ĩfinita nõ hꝫ extrema. Ex h̃ argr̃. nulla diffõ est icrepãda: q2 nõ cõpetit ei cui icõpossibile est esse in gñe. diffõ linee recte: q̃ dicta est rep̃hẽdit̃ ab Ar. q2 talis nõ cõpeteret linee recte ĩfinite. igr̃ nõ est icompõle linee ĩfinite recte eẽ in gñe. ¶ Ad h̃ breuiter posset r̾nderi q̃ rõ nõ cõcludit cõ ꝓpositũ. nõ.n. dicim⁹ ĩfinitatẽ extensiuaz tollere ab aliq̃ rõnẽ generis: aut q̃ nõ sit in genere: s̃z solũ itensiuã. Ar. aũt in ꝓposito loq̃tur de ĩfinitate linee extensiua: cũ q̃ possꝫ stare rõ gnis. Uel alr̃ r̾ndendo ad itentionẽ Ar. rep̃hẽdit̃ diffõ data: q2 recto non repugnat formalr̃ ĩfinitas. linee hñ repugnat talis ĩfinitas: q2 linea est lõgitudo: cui⁹ extrema sunt duo puncta. si ergo assignanda est aliq̃ diffõ linee recte dꝫ assignari vna diffõ: q̃ sit recti: ⁊ alia q̃ sit linee: q2 linea recta cũ sit vnũ p̃ accñs nõ p̃t hr̃e vnã diffõnẽ. illa ãt diffõ q̃ est recti nõ dꝫ repugnare ĩfini°: q2 nõ recto si repugnat ĩfinitas: q2 si repugnaret diffõ recti ĩfini°: ⁊ rectũ r̾pugnaret ei: q2 cuicũq̃ repugnat diffõ. repugnat ⁊ diffinitũ. h̃ aũt diffõ. linea recta ẽ: cuius mediũ supadit̃ finib⁹: vl̃ ẽt cui⁹ mediũ nõ exit extrema. repugnat ĩfinito: ⁊ ꝓpterea hec icrepat̃ ab Arist. nõ q2 nõ sit hñ data respcũ linee: s̃z re⁹ recti: naz linee inq̃tũ linea ẽ hñ repugnat ĩfinitas: cũ sit lõgitudo sine latitudĩe ⁊ ꝓfũditate: cui⁹ extrema sunt duo pũcta: ⁊ sic linea icludit eẽntialr̃ termĩationẽ ⁊ finitatẽ: s̃z rectũ neq̃q̃. ¶ S3 est difficultas. si daret̃ ĩfinita albedo intẽsiua: vtꝝ ista eẽt in gñe. R̾ndet̃ q̃ sic: q2 solũ ĩfinitas itẽsiua q̃ facit illud cui⁹ est ĩfinitas eẽ ens ꝑfectuz simplr̃: excludit rõnẽ gnis. s̃z ĩfinitas itensiua in albedĩe: aut q̃titate nõ cõclu° illũ cui⁹ ẽ ĩfinitas sic eẽ ꝑfcm̃: q2 nõ seq̃t̃. h̃ ẽ ꝑfectissima albedo. ergo ꝑfectissi° ẽs simplr̃. ⁊ silr̃ d̾ q̃ti°. nũq̃ .n. ad sũmũ i iferiori seq̃t̃ sũmũ in supiori: seu vl̃i: nisi illud sit ꝑfectissimũ cõtẽtũ sub illo vl̃i. q̃titas ãt ⁊ albedo nõ sunt ꝑfectissima cõtenta sub ente. igr̃ non excludũt potentialitatẽ re⁹ alicui⁹ act⁹ ꝑfectiui ipsoꝝ: ⁊ per cõñs possent esse in gñe. illud ãt q̃d est ꝑfectio simplr̃: quẽadmodũ ens non põt habere actualr̃ in se aliquem potentialitatem ad talem actum. alioquin non posset hr̃e ĩfinitatẽ

intẽsiuaȝ q̃ est ĩ ente simplr̃ pfecto: cui repugnat ab alio excedi. igr̃ nõ potest inq̃ntũ tale ens hr̃e potẽtialitateȝ. que reqrit ad rõnẽ gnĩs: q̃re ens nullo mõ põt esse gen⁹. ¶ Scd̃a 9clo que seqr̃ ex p̃ma. nullũ ens cui repugnat cõtrahi p distinctã realitatẽ ab ipsa põt eẽ genus. Ista p̃ pȝ ex dictis: nã oẽ gen⁹ est potẽtiale: ꝛ pfectibile p drĩam: sȝ oẽ tale pficit̃ p realitatẽ: q̃ est extra rõnẽ formalẽ ei⁹: cũ drĩa iportet hm̃ realitateȝ. igr̃ si cui repugnat 9bi ꝛ determinari per talẽ realitatẽ non põt esse genus. Ex hac conclusione seqr̃ q̧ ens non põt eẽ gen⁹: q꞉ sibi repugnat sic 9bi: Tũ q꞉ est idifferẽs ad finitũ ꝛ ifinitũ ĩten^{ue}: s̃m quã ĩfinitateȝ illud cui⁹ est ĩfinitas ẽ pfectio simplr̃: ꝛ nullo⁹ limitata: et ex 9ñti nõ põt pfici p aliud a se: Tũ q꞉ illud qd̃ sic 9bit̃ hȝ rõnẽ partis eẽntialis respcũ illi⁹ ad qd̃ 9bitur. enti repugnat hr̃e rõnẽ partis: q꞉ ps hȝ rõnẽ ipfecti. ex 3° phyc. tex. 9mẽti. 64. Nulluȝ ens qd̃ iclu^{r} essentialr̃ in nobilissimis entibus: ꝛ in p̃mo ente simplr̃ pfecto põt eẽ hm̃: igr̃ ꝛc. ¶ Ex his oib⁹ seqr̃ h̃ correlariũ: q̧ gen⁹ predicat̃ in qd: q꞉ p̃dicat̃ p modũ po^{e}: ꝛ p modũ partis eẽntial'. ¶ Sȝ adhuc istat̃: q꞉ saltẽ ens p̃dicat̃ p modũ dterminabilis. g̊ p modũ potẽtie. ¶ Ad h̃ rñdet̃ negãdo cõsequentiã: q꞉ nullũ determiabile p̃dicat̃ p modũ potẽtie nisi determinet̃ p distictas realitates. ens aũt determiatur p modos itrinsecos: g non hr̃t distinctã realitateȝ ꝛ formalitatẽ ab ente: vt alias visuȝ est. ¶ Sȝ 9: q꞉ ens nõ icludit istos modos: tñq̃ aliqd de eẽntia eius. g̊ videt̃ q̧ sit in q̃dã potentia determiabilitat' re^{u} ipsoꝝ. Rñdetur q̧ ista po° nõ est po° phyca: ꝛ realis: sicut est potentia determiabilitat' in gñe: vt declaratũ est in q̃one de vniuocatione entis: sȝ hec est solũ metaphysica: que est q̧ h̃ in suo 9ceptu formali non icludit hoc tñq̃ aliqd de eẽntia sua. ꝛ sic 9cipit̃ q̃si vnũ sit extra aliud: sȝ h̃ nõ est eẽ extra realr̃: ac ẽt formalr̃ per distictas formalitates: sicut albedo q̃ñtũ ad suũ itellectũ formalẽ est extra suũ gradũ itensionis. ꝛ tñ suus gradus nõ hȝ distinctã formalitateȝ ab albedine: sicut nõ hȝ distictã 9ceptibilitatẽ. gen⁹ aũt est extra drĩaȝ 9hentẽ formalr̃ per distinctas formalitates: ac ẽt realr̃ q̃ñtũ est ex pte sui: sȝ ñ icludit identice drĩam. h̃ est solũ rõne terty: in quo gen⁹ ꝛ drĩa 9ueniũt. ens aũt hȝ ex se rõne sue infinitatis pmissiue: ꝛ ex sua maxia illimitatione: vnde icludat p idẽtitatẽ qcqd 9bit ipm: imo qd̃libȝ qd̃ est sibi 9possibile.

Ad argumenta p̃ncipalia. ad Cõmẽ. dr̃ q̧ genus q̃ñq̧ dicitur vniuoce de suis spẽb⁹: qñ. vȝ. iter spẽs non est ordo eẽntialis depẽdẽtie: sicut iter hoiem ꝛ asinũ: iter quos q̃uis sit ordo essentialis pfectionis: non tñ depẽdẽtie. sic tale gen⁹ nõ dr̃ s̃ȝ p̃us ꝛ posteri⁹ s̃m depẽdentiã: sȝ solũ s̃m eminentiã: ꝛ vt sic videt̃ p̃dicari vniuoce re^{u} illi⁹ qd̃ p̃dicat̃ s̃m ordineȝ depẽdentie. q̃ñq̧ v̊o gen⁹ recedit ab ista vniuocatione: ꝛ p̃dicat̃ de spẽb⁹. quaꝝ vna depẽdet in eẽ ab alia. ꝛ vna ẽ cã alteri⁹: queadmodũ est numer⁹ ꝛ figura vna. spẽs eñ numeri 9stituit̃ in eẽ ab alia saltẽ q̃ñtuȝ ad mãles vnitates. istud gen⁹ qd̃ est numer⁹: p̃dicat̃ s̃m p̃us ꝛ posterius s̃m depẽdentiã ꝛ cãlitatẽ: q꞉ igr̃ ens dr̃ de entib⁹ s̃m p̃us ꝛ posteri⁹ ordie depẽdentie eẽntialis: noluit Ar̃. accipere ꝛ dicere q̧ totũ ens se hȝ ad sua iferiora: seu ad suas ptes: vt gen⁹: ne videret̃ negare iter partes entis istuȝ ordinẽ cãlitatis ꝛ depẽdentie: quũ aliqñ gen⁹ dicat̃ vniuoce. h̃ est non s̃m istũ ordinẽ: sed loco generis posuit vniuersuȝ: ex qb⁹ non seqr̃ q̧ Ar̃. velit q̧ ens sit gen⁹. ꝛ ad illud qd̃ dicit Cõmẽ. supra. post p̃n^{m} 9ñti. ibi. f. Dico ãt q̧ Ar̃. itendebat dicere apud me: q̧ ens: aut demr̃at vnuȝ gen⁹: ꝛ vnã nãm: aut genera diuersa: dico q̧ ista disiũctiua Cõmẽtatoris est v̊a p z^{a} parte. ꝛ ex ea nihil mali seqr̃.

¶ Ad z^{m} arg^{m}: qd̃ sumit̃ ex 4° thopicoꝝ: rñdet̃ q̧ Ar̃. in illa 9sideratione dicit: q̧ si aliqd semp seqr̃ ad aliud ꝛc. difficile est euadere q̧ nõ sit genus: sȝ non dicit q̧ sit impossibile. qd̃. n. ipole est: neq̧ facile: neq̧ difficile dr̃. quãuis g̊ ens sequat̃ semp ad qd̃libȝ: ꝛ p̃dicet̃ in qd ꝛ vniuoce: non tñ ipole est ab eo separe rõneȝ gnĩs: vt ostẽsum est: Sũt tñ aliq terministe q 9cedũt ens eẽ p̃mũ p̃dicamentum. ꝛ dicũt h̃ esse de itentiõe phi: quoꝝ intentioni oino aduersat̃ phs hic in tex^{u} pallegato dicẽs. Si aliqd qd̃ sequit̃ ad oia: ponat̃ esse gen⁹ ad oia: male ponit̃: ꝛ subintulit. plura sũt q̃ oia sequnt̃ vt ens: ꝛ vnũ. Ex h̃ seqr̃ q̧ ens nõ ẽ gen⁹. Sȝ ad hoc rñdẽt q̧ Ar̃. dic̃ ens nõ eẽ gen⁹ ad oia p̃dica^{ta}. Sȝ h̃ euasio nulla ẽ: q꞉ Ar̃. ifert. Si g̊ ens genus assignauerim⁹: palã qm̃ gen⁹ erit oiuȝ: eo q̧ p̃dicat̃ d̃ eis. de nllo. n. gen⁹: nisi d̃ spẽb⁹ p̃dicat̃. ¶ Sȝ ad h̃ dicũt q̧ ens ẽ gen⁹ oiuȝ. de qb⁹ p̃dicat̃ qdi^{ue}: sȝ ñ alioꝝ. 9. phs ifert q̧ si ens sit gen⁹ oiuȝ. g̊ vnũ erit spẽs ent': ꝛ tñ certũ ẽ q̧ ens ñ mag' p̃dicat̃ qdi^{ue} de vno: q̃ȝ d̃ q̃nto ꝛ q̃li: ꝛ aliys 9cret' alioꝝ p̃dicamẽtoꝝ: cũ vnũ sit pa° ent': ꝛ 9cedũt isti 9creta p̃dicamẽtoꝝ se hr̃e ad ens: sic̃ passiones ei⁹. ¶ Ad 3^{m} rñr: 9cedẽdo maiorẽ. si p̃dicat̃ i qd p modũ ptis eẽntial': sȝ tũc negat̃ mior: vt d̃claratũ ẽ i corpe. q. ¶ Ad 9firmationẽ dr̃ q̧ oẽ 9bibile p aliq̃ȝ realitatẽ distictã hȝ ordinẽ ad ipȝ: sic̃ po° ad actũ. Si v̊o 9bit̃ p modos itrisecos nõ ẽ veꝝ: vt d̃claratũ ẽ p̊°. q. de vniuoca^{ue} ent'. ¶ Sȝ 9: q꞉ ois q̃litas ẽ act⁹. ex 5° meta. ca° d̃ q̃li. ꝛ qd̃ p̃dicat̃ i q̃le: p̃dicat̃ p modũ act⁹. act⁹ ãt refert̃ ad po^{am}: cũ sint rela^{ua}. igr̃ si modi itriseci dicũt q̃le circa ẽs iportãt aliquẽ actũ q̃lificãtẽ ipȝ ens. Rñdet̃ q̧ mod⁹ ẽ q̃lificãs ens: sȝ ñ p p̊e pficiẽs: Tũ q꞉ ens 9tinet ipȝ idẽtice ꝛ fõmalr̃ ex sua illimitatõe ꝛ ifinitate pmissiua: Tũ q꞉ ẽt ĩ p̊ signo nãe 9tiet modũ sibi 9poĩeȝ v̊tualr̃: sic̃ subȝ 9tiet p̊p̊ãȝ passionẽ. ex q̊ seqr̃ q̧ si sibi aduẽit fõmalr̃ nihil sibi addit̃ qd̃ ñ sit cõtẽtũ ĩ ipo. ¶ Sȝ 9: q꞉ cũ mod⁹ aduẽit ẽti i eẽ fõmali: aut addit aliqd enti: aut nihil. z^{m} nõ: q꞉ modus ẽ aliqd ex nã rei. si p̊^{m}: hr̃ itẽtuȝ: q꞉ 9cipiẽdo ens sine mõ: ens vr̃ aliqd ipfcm̃. ¶ Et 9fi⁹: q꞉ illd̃ ẽ ipfcm̃ qd̃ natũ ẽ hr̃e aliqd: vbi 9cipit̃ sine illo: sȝ ens natũ ẽ hr̃e modũ itrisecũ. puta ifinitatẽ: ꝛ p itellm̃ 9cipit̃ sine illo. igr̃ ẽs sic 9ceptũ ẽ ipfectũ. ¶ Cõfirmat̃ z°: q꞉ Sco. l 8° di. p̊'. dic̃ q̧ qñ res 9cipit̃ sine mõ: 9cept⁹ ẽ ipfect⁹. ꝛ qñ 9cipit̃ cũ mõ ẽ pfect⁹: sȝ 9cept⁹ nõ ẽ tal' vl' tal: nisi q꞉ 9fõmat̃ rei 9ceptibili. igr̃ ꝛc. ¶ Ad h̃ rñr 9cedẽdo q̧ mod⁹ adueniẽs enti addit aliqd ex nã rei. Et cũ ifert̃. igr̃ 9cipiẽdo ens sine mõ: ens erit aliqd ipfectũ. negr̃ 9ña: solũ seqr̃ q̧ 9cept⁹ erit ipfect⁹ ẽt iprop̊e: h̃ ẽ nõ adeq̃t⁹ rei q̃ 9cipit̃. ꝛ ita si ens erit ipfectũ. h̃ erit q̃ñtũ ad 9cep^{m} ꝛ modũ 9cipiẽdi. nõ ãt q̃ñtũ ad rẽ 9ceptã. ¶ Et ex h̃ pȝ rñ° ad p̊^{am} 9fir^{nem}: nã a^{a} assũpta ẽ f'sa: si itelligat d̃ ipfectiõe ex pte rei. q̃ 9cipit̃. si v̊o ex pte 9cept⁹ cõceditr̃: vt dcm̃ est. ¶ Aduertendũ tñ q̧ si ens 9cipit̃ sine mõ p̊cise 9cipiẽdo ipȝ s̃ȝ suã rõnẽ fõmalẽ. l q̊ 9ceptu abstrahit̃ a mõ q nõ ẽ de eẽn° sua: ens sub isto 9ceptu ñ dr̃ eẽ ipfectũ. ¶ Et ad pbatõeȝ: cũ af. illd̃ est ipfectũ qd̃ natũ ẽ hr̃e aliqd ꝛc. Rñr 9cedẽdo p̊põnẽ cũ ista additiõe. si hm̃ qd̃ dr̃ ipfectũ careat aliq̃ pfectõe: aut ẽt itelligat̃ eẽ sine illa ĩ aliq̃ signo. in q̊ talis pfectio nata ẽ sibi iesse. alr̃ non: nã catulus añ 9^{m} diẽ nõ dr̃ p̊prie p̊uat⁹ visu: aut ipfect⁹ s̃ȝ visuȝ: q꞉ p tali tpe non nat⁹ est videre: aut hr̃e visum. Ad p̊po^{m} applicãdo: qñ 9cipit̃ ens qditatiue in isto signo: nõ natũ est hr̃e aut 9cipi cũ mõ q nõ igredit̃ qditatem ei⁹. igr̃ ex h̃ nõ põt dici ipfectũ: lȝ forte posset 9cedi: q̃uis ẽt iproprie: q̧ 9cept⁹ esset ipfect⁹: q꞉ nõ determinatus: nec adeq̃t⁹ rei a qua accipit̃: lȝ nõ diceret̃ ipfect⁹ ex pfectione deficiente sibi in tali signo: que nulla deesset. ¶ Ad scd̃am 9firmationeȝ pȝ ex dictis.

¶ Sempiterna autē cuius elemēta necesse est accipere. Tex. cōmēti. V. Qō. II.

QUeritur vtrū metaphysicus possit ꝓbare primas sub̄as separatas eē. ¶ Et argr̄ ꝙ nō: aut.n. mediū p qḋ ꝓbaret sub̄as separatas esse: eēt mālē: aut imālē. Si dcr̄ pᵐ. ḡ erit mediū physicū ꝛ nālē: qꝛ oē icludēs mām: aut aliquo mō ꝯcernēs ipsaꝫ est physicū ꝛ nālē: cum Ar. velit physicuꝫ diffinire p māꝫ sensibilē. Si vō dcr̄ ꝙ tale mediū sit abstractū a mā. ḡ itelligeṝ ab intellectu possibili si p ipꝫ mediū dꝫ iduci ꝯclō itēta. quo dato: seqṝ ꝙ circa tale mediū erit opatio itellect' agētl: qꝛ testāte Cōmēta. 3. de aīa. ꝯmēto. 18. Intellect' agēs facit potētia intelligibilia actu itelligibilia: ꝛ silr poᵃ itellecta actu itellecta: ꝛ h̄ idē vult Ar. ibi paꝝ ante. Et tūc sic. Intellect' agēs nō hꝫ aliquā opationē: nisi qꝛ abstrahit qditatem a mā: ꝛ a ꝯditiōib' mālibus. ḡ tale mediū abstractū hēbit habitudinē ad mām ꝛ ꝯditiōes ei': sꝫ qōlibꝫ tale ē mālē. ḡ ꝛc. ¶ 2ᵒ pncipalr argr̄. qcūqꝫ pōt ꝓbare sub̄as separatas eē: pt ꝓbare nūeꝝ sub̄aꝝ separataꝝ: ꝛ eaꝝ ordinē: sꝫ metaphysic' nō pōt hō. ḡ ꝛc. maior pꝫ. ꝛ mior ꝓbaṝ: qꝛ nulla via vtiṝ Ar. 12. metaphy. ꝛ 8. physi. ꝛ alibi ad ꝓbādū nūeꝝ itelligētiaꝝ: nisi via mot'. ḡ circūscripto motu non pōt hr̄i nūer' ꝛ ordo itelligētiaꝝ: sꝫ metaphysic' abstrahit a motu. ḡ ꝛc. ¶ 3ᵒ ꝛ vltio argr̄. mediū p qḋ metaphysicus ꝓbat ꝯnē datā: aut ē puꝝ nālē: aut puꝝ meᶜᵘᵐ. si pᵒᵒ hr̄ itentū. si 2ᵒ mō. ḡ tale meᵐ est abstractuꝫ a mā. ꝛ ꝯsilr a motu. Ex h̄ argr̄ sic. Mediū p qḋ demr̄aṝ aliq̄ cōclusio dꝫ eē noti' ista ꝯne. ḡ tale mediū erit noti'. ꝯn̄s est falsuꝫ: quia tunc abstracta essent nobis notiora ꝛ euidentiora: qḋ non conceditur.

Ad oppositū tn̄ ē Auicᵃ ꝛ Alexāder afrodiseᵘ: Alber. Sco. ꝛ ꝯplures alij.

In ista qōne pᵒ ponunṝ q̄dā distictiōes. 2ᵒ dtermīnabiṝ qō. 3ᵒ soluenṝ rōnes in pnᵒ qōnis.

Circa pᵐ notādū est ꝙ poᵃ actiua ē duplex (vt ēt dixi alias) q̄dā est poᵃ productiua simplr abstracta a rōne mutatiōis ꝛ mot': q̄dā est poᵃ actiua trāsmutatiua q̄ est pnᵐ ꝓductiuū p motū ꝛ trāsmutationē. de pma poᵃ ꝓductiua simplr facit mentionē Ar. in pnᵒ 8ᵉ meta. vbi vult ꝙ poᵃ actiua simplr dr̄ in plurib' q̄ꝫ aliq̄ eoꝝ q̄ dicunṝ fm motū. vbi hꝫ Cōmen. ꝯmen. p. ꝙ poᵃ ꝛ act' dicunṝ in plurib' q̄ꝫ in reb' trāsmutabilib'. De ista poᵃ ꝓductiua facit mentionē Cōmē. in 7ᵒ metaphy. ꝯmen. 31ᵒ circa finē. vbi vult ꝙ illḋ qḋ mouit Ar. ad ponēdū agēs separatū a mā fuit factio ṽtutū imāliū: qꝛ illḋ qḋ non est mixtū cū mā necesse ē fieri ab eo qḋ nō est mixtū cū mā. De ista poᵃ ꝓductiua sine trāsmutatione facit mentionē Auicᵃ. 9. metaphy. vbi vult ꝙ itelligētia supior causat itelligētiā iferiorē p simplicē emanationē ꝛ ꝓductioneꝫ. Cū q̄ ꝯcordat Ar. 12. metaphy. tex. ꝯmēti. 36. vbi vult ꝙ pᵃ itelligētia mouet scdaꝫ ad actū appetēdi ꝛ itelligēdi. ꝛ p ꝯn̄s causat talē actū: g cū fm ipꝫ Ar. sit sub̄a 2ᵉ itelligētie: cāt sub̄aꝫ ei': ꝛ h̄ p simplicē ꝓductioneꝫ: qꝛ ibi non subijciṝ aliqḋ subꝫ. ꝛ ex ꝯn̄ti ibi nō est trāsmutatio. Hāc eādē sniam hꝫ Cōmē. in ꝯmē. ipsi' tex. ꝓallegati. ꝛ i ꝯmē. 44. vbi ꝯ Auic. iuehiṝ: q dicebat duo. pᵐ erat ꝙ itelligētia ꝓducit itelligentiā. 2ᵐ ꝙ vna tn̄ vnā ꝓducit: ꝛ ꝙ vna actio tn̄ ꝯseqṝ vnū agēs in ipsis itelligētijs: Cōmen. ꝯdicit Auic. in 2ᵒ dicto: ꝛ nō in pᵒ. imo ꝯuenit cū eo i pmo: dicens ꝙ ibi nō est ꝓuent': actio: ꝛ ꝯsecutio: vt vna ꝯsequatur vnū agens: sꝫ tn̄ est illic cā ꝛ causatū: queādmodū intellectū ē cā itelligētis. Et ita ꝯcedit ꝙ sic intellectū (h̄ est obꝫ itelligibile) est cā itelligētis inq̄ꝫtū itelligēs est: p hoc qḋ in eo causat actū itelligēdi: sic itelligētia supior cāt itelligētiā iferiorē: sꝫ tale obm cāns actū itelligendi in itellectu est cā effectiua: qꝛ obm itelligibile respcū intellectionis nullā aliā hꝫ cālitatē: nisi efficiētis: vt ēt declarat Cōmē. in. 36. ꝯmē. 12. metaphy. in exemplo de balneo: qḋ fꝫ ipꝫ mouet (sicut efficiēs) in mēte. ꝛ exṝ mouet vt finis. ex quo seqtur fm ipꝫ: ꝙ itelligētia effectiue cāt aliā itelligētiā. ꝛ h̄ sine q̄cūqꝫ motu: aut mutatiōe. qꝛ ibi nullū subm trāsit de ꝓuatiōe forᵉ ad ipsaꝫ formā. que est ipsa itellectio: q̄ ē fm ipm ꝛ Ar. eadē cū sub̄a itelligētie. ¶ 2ᵃ distictio pncipalis ē ista: ꝙ q̄tuor cāe pn̄t ꝯsiderari duob' modis: vno mō metaphice. alio mō nālr. pᵒᵒ ꝯsideranṝ q̄tuor gnā cāꝝ: vt dāt eē circūscribēdo motū ꝛ mutationē. vt exēpli grā. efficiēs ꝯsideraṝ a meᶜᵒ inq̄ꝫtuꝫ est ꝓducēs: ꝛ nō trāsmutās. rō. n. ꝓductōis ꝛ trāsmutatiōis i efficiēte sūt diuerse: ꝛ respiciūt diuersa. vt alias dcm̄ ē: qꝛ trāsmutaᵒ est act' mutabilis inq̄ꝫtū mutabile est: ꝛ ita respicit subm mutatū. Productio āt est act' ꝓducti: ꝛ ita respicit ipm ꝓductū. mō termin' ꝓduct': siue formalis: siue totalis distiguiṝ realr a subō mutato. ḡ ēt iste due rationes: q̄ꝝ vna est ꝓductio: ꝛ alia trāsmutatio: sūt simplr diuerse: ꝛ ēt ad seiuicē separanṝ: vt diffuꝫ ē in pᵒ notabili. Vn̄ rō ꝓducētis: seu dātis eē ē poꝛ ꝛ cōioꝛ rōne trāsmutantis: vt declarabiṝ iferi': ꝛ qꝛ rōnes cōes ꝛ vl̄es maxie abstrahētes a motu ꝛ a mutatōe hn̄t ꝯsiderari a metaᶜᵒ. Iō efficiēs iq̄ꝫtū ꝓducēs maxie ꝯsiderabiṝ a metaᶜᵒ. Silr finis seu cā finalis pōt ꝯsiderari vno mō vt attigiṝ p opationē ꝛ motū. alioᵒ vt est ad qḋ fꝫ eē res fꝫ suā eēntiā ordinaṝ: ita ꝙ lꝫ res nō possit attigere finē suum: nisi mediāte opatōe ꝛ motu: tn̄ poꝛ ē rō ipsi' finis inq̄ꝫtū ē ad qḋ res fꝫ eē ordiaṝ: q̄ꝫ sit illḋ ad qḋ ordiaṝ fm opationeꝫ ꝛ motū: qꝛ sicut eē rei est pus motu ordie nāe: ꝛ opatione ipsi': ita ēt ordo rei fm eē: pcedit ordie nāe ordinē rei fꝫ opationē ꝛ motū. Et vt sic finis in isto poꝛi hꝫ ꝯsiderari a metaphyco. Silr mā ꝛ forma ꝯsideranṝ ab eodē artifice: inq̄ꝫtū sunt pnᵃ entis ꝛ qditatis: mā p q̄ꝫto est pᵒ qditatis rei specifice fꝫ Sco. ꝛ fm. S. Tho. Vel p q̄ꝫto fm Cōmē. est deferēs qditatē: sꝫ mā ꝛ forᵃ: vt dāt eē p motū sunt de ꝯsideratiōe phie nālis. ¶ Sꝫ ꝯ h̄ vltimū dcm̄ instaṝ: qꝛ Cōmen. in pᵒ phyc. ꝯmen. p. vult ꝙ metaphyc' cōsideret tn̄ de trib' causis. s. de motore: h̄ est efficiēte: forma ꝛ fine. Nālis āt cōsiderat de oīb' q̄tuoꝛ causis. ḡ fm ipꝫ metaphysic' nō ꝯsiderat de mā. ¶ Ad h̄ rn̄detur ꝙ tres cāe tn̄ appropanṝ metaphyco: ꝛ ab eo appropāte cōsideranṝ: q̄ sūt iste nūc dicte. s. efficiēs: fōma: ꝛ finis: ꝛ mā nō appropaṝ metaᶜᵒ. Rō ē: qꝛ metaphyc' oīno abstrahit a motu: ꝛ a trāsmutatiōe: mō iste tres cāe nō ita ꝯcernūt motū ꝛ mutationē: sicut mā: qꝛ mot' ē act' ꝛ ꝑfectio materie: ꝛ diffiniṝ p ipsaꝫ: q̄ ē pᵐ pnᵐ potentiale ꝛ mobile. ꝛ mā nō sic appropaṝ metaᶜᵒ: ꝙ āt mā sit de ꝯsideratione metaphyci: appꝫ ꝯ mēte Cōmē. i 2ᵒ phy. ꝯm. 21. vbi vult ꝙ ꝯsideraᵒ ꝯ mā i ordie ad formā sit ꝯsideraᵒ nālis: sꝫ inq̄ꝫtū ē vnū entiū: ꝛ vt ē pᵒ subtiua entl: ē ꝯsideraᵒ pᵒ phy. ꝛ ita vt ē pnᵐ eēntie: vel vt ē pᵒ subtiua entl: abstrahēs a motu ꝛ mutatiōe: ꝯsideraṝ a pᵒ phō. qꝛ sic ens qḋ pᵒ ꝯsiderat abstrahit a motu: ita ꝛ quodlibꝫ ens inq̄ꝫtū cadit sub consideratione metaphysici.

His positis ꝯ 2ᵒ ponūṝ due ꝯnes p determiatiōe qōnis. ¶ pᵃ ꝯ ē ista. Metaᶜᵘˢ pt ꝓbare sub̄as sepatas esse. Et argr̄ sic. illa demr̄aᵒ ē metaᶜᵃ reᵘ alicui' ꝯnis: p quā dmr̄aṝ ipa ꝯ. p aliqḋ mediū abstractū a motu ꝛ a mutatiōe: qḋ ē certi' ꝛ euidēti' ꝯne illata: sed sub̄as sepatas eē pt demr̄ari p tale mediū. ḡ ꝛc. maior vr̄ nō: ꝛ mior ꝓbaṝ: qꝛ p rōnē effectibilis inq̄ꝫtū effectibile

est p rōnē depēdētis inq̄tū depēdēs ē pōt demrāri pdi/
cta ɔclō:ſʒ effectibile inq̄tū effectibile nō icludit motū
ꝛ mutatiōeʒ eēntialr ꝛ p ſe:ſʒ solū accītalr:ꝛ p accñs: q̄ꝛ
ſi ſic. Oē effectibile eēt trāſmutabile:cui⁹ oppo^m oñſuʒ ē
i p^o notabili.ğ tale mediū: qđ ſumit̄ ex effectibili: ē puꝝ
metaphẏſicū:ꝛ nō nāle. Silr tale mediū ē euidēti⁹ intelle
ctui q̄ſ ſit ɔclō illata:q̄ꝛ euidēti⁹ ē apud itellcm̄ q̄ aliq̄d
ſit effectibile ſm pductiōeʒ:q̄ſ q̄ ſuba ſepata ſit.ğ ꝛc. Et
qđ dcm̄ ē de effectibili dicat̄ ēt de depēdēte: q̄ꝛ depēdē/
tia pſcindit a motu:ꝛ a mutatiōe. ❡ Sed ad h̄ rñdet̄ q̄
mediū metaphẏſicū h̄ ſumptū nō hʒ euidētiā niſi ab aliq̄
nāli ſenſibili cū abſtrahat̄ ab ipo. ❡ Contra h̄ argr̄. Lʒ
itellcūs depēdeat a ſenſibili nāli q̄ ad notitiā ſimpliceʒ
terminoꝝ:nō tñ q̄ ad notitiā ɔplexā pncipioꝝ ꝛ ɔclonū
deducēdaꝝ ex pncipijs. Quo ad pn^a. Probat̄:q̄ꝛ pn^a co/
gnoſcim⁹ ex lumie nāli itellcūs hita notitia ſimplici ter
minoꝝ dicente Ar. p^o poſte. Principia cog̃ſcim⁹ inq̄tū
termios cog̃ſcim⁹. Ita q̄ dato qđ itellcūs nō pcipiat ex
ſenſu extrema pncipij eē cōiūcta in re:adhuc tñ itellcūs
euidēter cognoſcit v̄itatē pncipij:ꝛ vt ſic nō depēdet ab
aliq̄ notitia ɔplexa ſenſitiua i re. ſic dato: q̄ nūq̄ſ ſenſus
pcipet extrema vnita in re iſti⁹ pncipij. Oē totuʒ ē mai⁹
ſua pte:adhuc facta ɔpōne termioꝝ in itellcū iſti⁹ pnci/
pij:itellcūs firmiter aſſentiret:q̄ oē totū ē mai⁹ ſua pte.
Hoc idē pʒ de ɔclonib⁹:q̄ꝛ notitia ɔclonū nō dependet
niſi ex notitia pncipioꝝ ꝛ deductiōe ipaꝝ ɔclonū ex pn
cipijs. Pricipia āt ſūt ex ſe nota vel ſaltē pñt eē euidēter
nō. Et deductio ipaꝝ ɔclonū ex pncipijs ē de ſe euidēs:
dicēte Ar. p^o poꝝ. Sylogiſm⁹ pfect⁹ nulli⁹ idiget vt ap/
pareat euidēter neccī⁹.ğ no^a taliū ɔclonū loq̄ndo de no^a
ɔplexa nō depēdet ab aliq̄ notitia ɔplexa accepta a ſen/
ſibilib⁹ ꝛ nālib⁹. ❡ Itē ɔfirmat̄ hoc:q̄ꝛ paſſiones entis
ſūt p ſe note de ente ſm m̄ltos:ſiue ſint paſſiōes ſimpli/
ces ſiue diſiūcte. Tū q̄ꝛ tales paſſiōes hñt ɔcept⁹ ſimplr
ſimplices:ꝛ ita nō hñt mediū p qđ demrant̄ de ente: qđ
ſit diffō eaꝝ ꝛ ſilr ens. Tū ēt:q̄ꝛ dato qđ aliq̄ paſſio eēt
poſterior alia: nō v̄r p quā paſſionē porēʒ poſſit oñdi de
ente:nec facile ē videre iſtū ordinē paſſionū ad ipʒ ens.
Tū ēt: q̄ꝛ dato q̄ pcipet̄ iſte ordo quemadmodū ponit.
Anto. A. ꝛ demrāret̄ paſſio poſterior p porē:pmiſſe:p q̄s
demrāret̄ ɔclō:nō eēnt multū euidētiores ɔclone. Ex q̄
īfert̄: q̄ cū cā vel cātū:effectiuū vel effectibile:depēdēs
vel idependēs ſint paſſiōes diſiūcte ipſi⁹ entis:ſunt p ſe
note de ente. q̄ruʒ euidentiā ꝛ notitiā q̄tū ad iherentiā
formalē iſtaꝝ paſſionū ad ens nō accipit itellcūs ex ſen
ſibilib⁹ nālib⁹:ſʒ ex ſolo lumie nāli itellcūs hitis termi/
nis in itellcū:q̄b⁹ ɔpoſitī ad ſeiuicē:ſtatiʒ ē euidēs ipſi i/
tellectui ex ſuo lumie pdicatū in eo ſubto. ꝛ pp h̄ dixit
Ar. 6. ethic. q̄ hitus q̄ itellcūs aſſentit pncipijs p ſe notī
appellat̄ itellcūs. Ex h̄ argr̄. p ſe notū eſt apud itellcm̄ p
habitū metaphẏſicalē q̄ aliqđ ens ē effectibile:ꝛ ex ɔñti.
q̄ aliqđ ens ē effectiuū. Tūc ex h̄ pn^a meta^{ca} a q̄ i ſua co
gnitōe ꝛ euidētia nō depēdet metaphẏſic⁹ a nāli:argr̄ ſic.
Tale effectiuū:aut ē effectuū a ſe:aut ab alio. ſi a ſe. ğ eſt
p^m pn^m ꝛ p^m ens:ſi ab alio:q̄ro de illo: ꝛ cū nō ſit pceſſus
in ifinitū:i ordie eēntiali effectiuoꝝ:deueniēdū ē ad ali/
qđ vnū qđ ē effectiuū ſimplr ieffectibile: qđ nō ē effecti/
uū v̄tute alteri⁹. Iſta rō tota pcedit ex pncipijs ꝛ ex ter/
minis metaphẏſicalib⁹. ❡ Itē ꝛ z^o pncipalr argr̄. pſuppo
nēdo tria. pmū ē q̄ lʒ ſit idē p^m ens:ꝛ p^m pn^m: ꝛ pmū mo/
uēs:ſi tñ pbādo vnū:pbam⁹ reliquū. Et h̄:q̄ꝛ lʒ iſta ſint
idē ſm rem:diſtiguunt̄ tñ ſm ɔceptū formalē:q̄ꝛ ſtat q̄
aliqđ vnū ſit p^m pn^m ꝛ p^m ens: qđ tñ nō eſt p^m mouēs ad
hūc ſenſū:q̄ cāet realr p^m motū i celo. Multi.n. ɔcedūt
pmā itelligētiā eſſe p^m pn^m finale: ꝛ p^m ens:ꝛ tñ nō eē p^m
mouēs. Aſſumptū pbat̄. vʒ. q̄ illa q̄ ſūt idē i re p^m ens: ꝛ
pmū mouēs pbādo vnū nō pbam⁹ reliquū. Idē.n.ē hō:
aīal rōnale:ꝛ riſibile:ꝛ tñ ſi pbamus riſibile de aliq̄.ſ.de
hoīe:nō pbam⁹ aīal rōnale d̄ illo. ❡ Preſupponit̄ z^o pn
cipalr q̄ rō dātis eē:eſt por ordie nāe:q̄ſ ſit rō mouēdi:lʒ
rō mouētis ſit por ordie origis q̄ ad nos:q̄ſ ſit rō dātī eē.
h̄ pſuppo^m pbat̄. Tuʒ q̄ꝛ rō dātis eē ē cōior ꝛ v̄lior q̄ſ rō
mouētis:q̄ꝛ oē mouēs ē dās eē aliq̄ mō:ꝛ nō eɔ̄. Et illud
eſt pus aliq̄ ordie nāe a q̄ nō ɔuertit̄ ſubſiſtēdi ɔña:ex li
bro pdicamtoꝝ. ꝛ ex. 5. metaph. ca. de pori. tex. cōmē. 16.
Tū ēt q̄ꝛ rō dātī eē reſpicit p^m effectū:q ē eē ex ſnia Ar.
4° meta^{ce}. ꝛ. 6. in pn^o:ꝛ auctor de cāis hoc ɔfirmat dicēs.
Prima reꝝ creataꝝ ē eē.ğ cāitas q̄ reſpicit ipʒ eē ē cāli
tas p^a ſimplr:ꝛ nō cāitas q̄ reſpicit motū. Ex q̄ ifert̄ p/
poſitū:q̄ rō dātis eē ē por rōne mouētis. ❡ 3° pſuppoīt̄
q̄ q̄cq̄d demrāt nālis:demrāt p motū:aut p pn^a mot⁹ in/
q̄tū ſūt pn^a potētialia ꝛ mobilia. h̄ appʒ diſcurrendo p
oēs libros phie nālis. ❡ His ſtātib⁹ argr̄ ſic. Nālis nō
pōt pbare p media nālia p^m pn^m ꝛ pmū ens eē.ğ ſi hʒ p/
bari ab aliq̄ artifice. pbabit̄ a metaphẏſico:ɔñtia eſt eui
dēs. ꝛ añs pbat̄. Illud nō pbat nālis qđ nō icludit̄ eēn/
tialiter i motu:aut i pncipijs ei⁹ inq̄tuʒ mobilia ſūt:aut
ordie eēntiali nō ſeq̄t̄ ad iſta:ſʒ eē p^m ens nō icludit̄ eēn/
tialr i motu:neq̄ʒ i pncipijs mot⁹:nec ordie eēntiali: ſeq/
tur ad motū ei⁹ ad pn^a mot⁹:q̄ꝛ in ɔña eſſentiali nō ſeq̄t̄:
h̄ ē p^m mouēs.ğ eſt pmū pn^m:aut p^m ens.ğ cū nālis nihil
pbet:niſi coaccepto motu:ſeq̄t̄ pxpoſitū. ❡ Et ɔfirmat̄
h̄:q̄ꝛ ille ɔcept⁹ nō cāt aliū ɔceptū in itellcū quē nō ɔti/
net v̄tualr vel eēntialr. Sʒ ita ē q̄ ɔcept⁹ phẏſic⁹ de deo
nō ɔtinet v̄tualr:neq̄ʒ eēntialr cōceptū metaph^m. de eo/
dē.ğ ꝛc. Maior ē nō:q̄ꝛ qđ nō ɔtinet aliud i entitate:aut
in cog̃ſcibilitate nō pōt facere illud actu cognitū i itel/
lectu. ɔtinere in entitate ē ɔtinere eēntialr. ɔtinere i co/
gnoſcibilitate eſt ɔtinere v̄tualr:ſʒ qđ neutro mō ſic ɔti
net nō pōt ducere itellcm̄ i cognitiōeʒ alteri⁹. mior pb^r:
q̄ꝛ eē p^m mouēs nō ɔtinet eēntialr eē p^m ens:q̄ꝛ eē p^m ens
nō ſeq̄t̄ ad p^m mouēs i ɔña eēntiali. vt dcm̄ ē: neq̄ʒ ēt ſic
ɔtinet v̄tualr:q̄ꝛ ɔtinēs v̄tualr aliud ē pfecti⁹ ɔtēto: vel
ſaltē nō ipfecti⁹:q̄ꝛ ɔtinētia v̄tualis vel ē equoca vl' vni/
uoca ſi ē ɔtinētia cāe equoce: cā equoca totalis in ſuo or
dine ē pfectior ſuo effectu:q̄ꝛ oēm pfectiōeʒ quā hʒ effe/
ctus hʒ aſua cā.ğ ois pfectio i effectu v̄tualr repit̄ in cā.
Et iſtā pxpōnē q̄ cā equoca total' in ſuo ordie ſit pſtātior
effectu pſuppono p nūc:cuius pbatio h̄r ſupi⁹ in. q. vtꝝ
ſuba pōt fūdare relōnē po^e actiue. arti^o p^a in pn^o. ꝛ in 4°
ſnia ꝝ. di. 12. q. 3. a Doct. ſubt. Ex h̄ ifert̄ pxpo^m:q̄ cū ɔce/
pt⁹ pmi mouētis ſit ipfectior q̄ſ ɔcept⁹ pmi entis:ɔcept⁹
pmi mouentis:nō ɔtinet v̄tualr ɔceptū p^i entis:q̄ āt tal'
ɔcept⁹ ſit ipfectior. pb^r. Tū q̄ꝛ ɔcept⁹ p^i ētis ē abſolut⁹:ꝛ
ɔcept⁹ pmi mouētis ē reſpectiu⁹:ꝛ ɔcept⁹ abſolut⁹ ē pfe/
ctior reſpectiuo. Tū q̄ꝛ ɔcept⁹ pmi ētis ɔpetit deo ex ſe.
ꝛ p nāʒ ppriā. Cōcept⁹ pmi mouētī ɔpetit ex alio:ꝛ extri
ſece ipſi dō.ğ ꝛc. ❡ Sʒ ɔ iſtā rōnē iſtat̄:q̄ꝛ fātaſma pdu
cit ſpēʒ itelligibilē i itellcū poſ̄:ꝛ tñ ſpēs itelligibil' ē p/
fectior fant^{te}. nō obſtāte q̄ ipʒ fātaſma ſit cā equoca re/
ſpectu ſpēi itelligibil'. Silr obʒ ſenſibile ex^r:ē ipfecti⁹ ſpē
ſēſibili recepta i lēſu:q̄ꝛ obʒ ex^r ē māli⁹:ꝛ ſpēs ſenſibil' eſt
imālior.ğ pxpō aſſūpta ē fl̄a. ❡ Rñr q̄ pxpō de obto co/
gnoſcibili ſic hʒ itelligi. nllʒ ipfecti⁹ eēntialr ꝛ obiue pt
ducere itellcm̄ i notitiā pfectioris. fātaſma āt lʒ ſit ipfe
cti⁹ q̄tū ad eē reſpcū ſpēi itelligibil' nō tñ ē ipfecti⁹ obti/
ue:imo pfecti⁹. Q̄ꝛ fātaſma repñtat ipʒ ſinglare:ſpēs in/
telligibil' nāʒ abſtractā a ſinglari. mō ſinglare iq̄tū ſin/
gulare ē pfecti⁹ obʒ i re ꝛ i effectu q̄ſ ſit ipſa nā. ❡ Ad h̄
facit qđ dič Ar. i pdica^{to} ſube volēs q̄ p^a ſuba q̄ ē ſingu

laris:est maxie subã. ꝯ pñs maxie ens: ꝯ ita cuꝫ fantasma: q̃ʒtū ad illud qḋ reprñtaꝛ ꝑ ipm: dicatꝛ eē ꝑfecti⁹: poterit cāre spēm itelligibilē: sꝫ ad ꝓpositū ꝯcept⁹ p̄mi mouētis: neqꝫ eēntialr: neqꝫ obiue ē ꝑfectioꝛ q̃ꝫ ꝯcept⁹ p̄mi entis. q̃ iste ꝯcept⁹ nō ducet i cognitiōeꝫ alteri⁹. Ad h̄ ēt de fan⁹ pōt dici breuiter ꝙ cū fan⁹ ꝯcurrit itellcūs agēs ad cāndā spēm itelligibilē. ꝯ iō fātasma nō ē cā totalis. sicꝫ assumit i ꝓposito. ¶ Ad illud de spē sensibili: cū ipa spēs sensibilis sit silitudo deriuata ab obto: ꝯ vlteri⁹ diminuta dficit aliq̃ mō a ꝑfectiōe obti. obꝫ. n. hꝫ eē reali⁹ tale vel tale i seipo: q̃ꝫ in spē sensibili. Un̄ color hꝫ veri⁹ eē coloris: ꝯ realr⁹ ꝯ ēt actuali⁹: q̃ꝫ spēs coloris q̄ nō ē color: nisi reprñtatiue. Et ita lꝫ dareꝛ ꝙ q̃ʒtū ad esse imāle ipa spēs sensibil eēt ꝑfectioꝛ: nō tñ obiue: ꝯ q̃ʒtū ad tale eē: respcū cui⁹ ē fora imitatiua: ꝯ ymago reprñtatiua ipsi⁹. Et vlteri⁹ spēs sensibilis ē mālis ꝯ extēsa i organo: ꝯ si dicatꝛ itētiōalis: q꜡ ꝑ ipsaꝫ po^a sensitiua tēditꝛ in obm vt in terminū: nō tñ ē itentiōal vt distiguitꝛ ꝯtra māle. vñ q꜡ spēs ꝑficiūt subta nō in se: sꝫ in ordie ad obta. iō dñr intentiōales. ¶ Ex h̄ ad ꝓpositū. (quū ꝯcept⁹ p̄mi entis: nec q̃ʒtū ad esse: nec q̃ʒtū ad rōnē obtiuā sit iꝑfectioꝛ ꝯceptu p̄mi mouētis: nec q̃ʒtū ad eē: nec q̃ʒtū ad obꝫ adeq̃tur ꝯceptui p̄mi entis.) Seqꝛ ꝙ ex h̄ nō possit illud cogsci. Et ꝑ h̄ hꝫ euidētiā z^a rō adducta. ¶ Iteꝫ 3° p̄ncipalr arꝛ. Illa scia nō ꝓbat p̄^m p̄n^m eē qḋ ē ds: q̄ nō dat euidētiā p̄missis: ex qb⁹ hec ꝯclo iferꝛ: sꝫ scia nālis nō dat euidentiā p̄ncipijs demrātiuis ꝯ p̄missis ex qb⁹ hec ꝯclo iferꝛ. metaph. sic. g̃ ꝛc. maioꝛ vꝛ nō. ꝯ minoꝛ ꝓbaꝛ: q꜡ cognitio metaph. de deo excedit cognitōeꝫ ph̄i nālis de eodē: tā extēsiue ꝑꝑ mltitudinē ꝓꝑetatū ꝯ passionū cognitarū d deo: q꜡ plꝛs ꝓꝑetates de ipo cōsiderat me^ca q̃ꝫ nālis extēsiue: q̃ꝫ ēt intēsiue ꝑꝑ ꝑfectiorē cog̃neꝫ ꝯ altiorē modū cogscēdi quē hꝫ metaph. ēt loq̄ndo de cog̃ne q꜡. Nā i tali cog̃ne ē dare latitudinē ꝯ excessum s̄m magis ꝯ min⁹. Un̄ ad altiorē cog̃nē loq̄ndo d cog̃ne: q꜡. attingit meta. q̃ꝫ nālis: q꜡ ꝑfecti⁹ ē cogscere deū inq̃ʒtū p̄^m ens q̃ꝫ inq̃ʒtū est p̄^m mouēs. Ex q̄ appꝫ vitas ꝯclonis: q꜡ si ꝑfectioꝛ cognitio hētur de deo a metaph. nō g̃ certitudo ꝯ euidētia isti⁹ ꝯclonis. Primū ens est. hꝛ a nāli. ¶ Et ꝯfirmaꝛ h̄: q꜡ lꝫ meta. depēdeat a nāli q̄ ad notitiā incōplexā habēdā de termis suoꝝ p̄ncipioꝝ ac etiā ꝯclonū: nō tñ depēdet q̄ ad notitiā ꝯplexā d istis. ¶ Itē 4° p̄ncipalr argꝛ. si eēt veꝝ ꝙ metaph. nō posset ꝓbare p̄^m ens eē: q꜡ me^m ꝑ qḋ ꝓbareꝛ est abstractū a sensibilib⁹: ꝯ nālib⁹ ex q̄ abstractiōe ab ipsis hꝫ tale mediū euidētiā: seq̄reꝛ ꝙ nulla demrātio posset fieri in meta^ca ꝯ mathe^ca q̄ nō eēt nālis. Cōseq̄ns est falsum. igiꝛ ꝯ añs: ꝯ ꝯña argꝛ: q꜡ ꝑ te tota rō ꝑꝑ quā mediū ordinatū ad istaꝫ ꝓbādā. p̄^m ens est nāle: q꜡ abstrahit a nālib⁹: sꝫ qōlꝫ mediū in q̃cūqꝫ demrātōe abstrahit a nālib⁹: aut est abstractū. g̃ ꝛc. ¶ Itē vltimo argꝛ. Illa scia q̄ ꝓbat p̄^m ens eē dat euidentiā oīb⁹ ꝯclonibus in scia meta^ca. vel p̄missis ad oēs tales ꝯclones. Sꝫ scia nālis nō dat euidētiā oīb⁹ ꝯclonib⁹ metaph. neqꝫ p̄missis ad oēs tales ꝯclones: meta^ca vo sic. g̃ ꝛc. ꝯña ē nō. cū minori. maioꝛ aūt ꝓbaꝛ: q꜡ eēntialioꝛ ē ordo ꝯ depēdētia scie ad p̄n^a subti: ꝯ ad ipm subm q̃ꝫ ad alia: ꝯ g̃ si scia nō hꝫ euidētiā ab altera scia q̄ ad alias ꝯclones: nec quo ad istā ꝯclonē: in q̄ demraꝛ p̄n^m sui subti. ¶ Confirmaꝛ h̄. Tū q꜡ deꝛ ꝙ scia hēat euidētiā ꝯ certitudineꝫ q̄ ad p̄n^a sui subti ab alia scia (cuꝫ tota certitudo scie sit ex certitudie subti: ꝯ p̄ncipioꝝ ipsi⁹) seqꝛ ꝙ oīs ꝯclo in tali scia hn̄te certitudinē ab alia: certificabiꝛ ꝑ illā aliā scientiā. Tū ēt q꜡ ꝯclones in scia v̄tualr ꝯtinenꝛ in subto p̄ illi⁹ scie: cui⁹ est obꝫ p̄mū. g̃ oīs certitudo obti erit certitudo illaꝝ ꝯclonū deducēdaꝝ ex p̄ricipijs in obto v̄tualr

ꝯtētis. ¶ Et ꝯfirmaꝛ z°: q꜡ si vna scia depēdet ab alia q̄ ad illa a qb⁹ eēntiali⁹ depēdet: vel respcū quoꝝ est ordo scie eēntialioꝛ: multo magis q̄ ad alia. Et ꝑꝑ hoc hꝫ euidētiā rō Auic. ꝯ Auerroym: ꝙ. vꝫ. ph̄ica esset simplr p̄oꝛ metaph. ꝓpterea: q꜡ ab ipsa ph̄ica metaph. accipet oēm euidētiā polem hēri de p̄ncipijs subti ipsi⁹. Mō ex hoc pōt sic argui. Illa scia ē simplr p̄oꝛ alia: q̄ accipit ab alia oēꝫ euidētiā ꝯ certitudinē possibilē hēri de p̄ncipijs sui subti. (ꝯ nōnter dꝛ oēm euidētiā possibilē hꝛi: q꜡ vt ē de mēte Auerro. z. ph̄icoꝝ. ꝯmē. zz. In eadē scia in q̄ ē aliqḋ subꝫ: pñt demrari p̄n^a illi⁹ subti: ēt demrātiōe signi ꝯ a posteriori: sꝫ demrātiōe ꝑꝑ qd nō pñt ipa demrari. Ex q̄ seqꝛ: ꝙ eadē scia in q̄ est tale subm: nō hꝫ oēm certitudinē ꝯ euidētiā possibilē hēri de p̄ncipijs ipsi⁹ subti. Sꝫ vbi hꝛet talē euidētiā nō possꝫ euadere qn eadē scia eēt simplr p̄oꝛ seipā. Mō assumpta ista maiore: q̄ declarata est: accipio istā minoreꝫ:) sꝫ metaph. hꝫ a ph̄ica oēm euidētiā ꝯ certitudinē poleꝫ haberi de p̄ncipijs sui subti. g̃ simplr est p̄oꝛ ph̄ica metaph. mioꝛ ꝓbaꝛ: q꜡ ds ꝯ itelligētie sunt p̄n^a entis inq̃ʒtū ens est: ex. 4. ꝯ. 6. metaph. dicente Ar. in p̄n^a. 6. Principia ꝯ cāe q̃runꝛ entiū inq̃ʒtuꝫ entia sūt. vbi cōiter ꝑ p̄n^a entiū exponiꝛ ds ꝯ itelligētie. Et 4^a metaph. ondit Ar. metaph. cōsiderare p̄mas cās: q꜡ ꝯsiderat effectū p̄marū cārū. mō de deo: ꝯ de itelligētijs q̄ ad suuꝫ esse nō pōt hꝛi rō declātiua nisi in ph̄ia nāli. g̃ seqꝛ ꝓpositūꝫ: ꝙ ph̄ia nālis est simplr p̄oꝛ. ¶ z^a ꝯclo est. ꝙ metaph. nō pōt ꝓbare subas sepatas eē a p̄ori. hec pꝫ. Tū q꜡ sūt cāe subi p̄mi metaphy. vt pꝫ ex dictis. Tū q꜡ sūt p̄^e ꝑtes subtiue. Oꝛ cāe subti nō demrenꝛ a p̄ori: pꝫ ꝑ Auerro. z. ph̄yco. cōmē. zz. vt allegatū est: ꝯ. iz. metaph. cōmē. 5. Oꝛ p̄^e ꝑtes subtiue sic nō demrenꝛ: pꝫ ꝑ ipꝫ. z. de aīa. ꝯmē. z7. ꝯ. 6. metaph. cōmē. i. Rō p̄mi ē: q꜡ nihil est p̄ri⁹ istis in scia. Rō scdi ē: q꜡ q̄cq̄d ē euidēs de subto p̄: est euidēs ēt de p̄mis ꝑtib⁹ ei⁹. g̃ sic nō fit demrātio a p̄ori de subto: ita nō fit de ꝑtib⁹ subtiuis. ¶ Sꝫ ꝯ Auerro. istaꝛ: q꜡ hꝫ ipe locis p̄allegatis. vꝫ. z° ph̄ycoꝝ. ꝯmē. zz. ꝯ iz° metaph. ꝯmē. 5. ꝙ cāe subti p̄mi pñt demrari a posteriori. g̃ ds ꝯ itelli^e poterūt demrari in metaphyca: itē dicit ꝙ subꝫ nō pōt demrari eē a p̄ori: q̃re ex cāis subti cognitis cognitiōe q꜡. nō poterit demrari eē a p̄ori de subiecto. ¶ Itē ꝯ Auic. ꝙ ꝯdicat sibi: q꜡ negat artificē posse ꝓbare p̄nci^a sui subti esse siue a p̄ori siue a posteriori: ꝯ tñ ꝯcedit hāc sciam metaph. ꝓbare p̄mas cās esse. p̄° sue metaph. ca. p̄. q̄ sūt cāe sui subti qḋ ē ens. ¶ Ad hec rñr. Et ad p̄mū ꝙ cāe subi ꝓbanꝛ vbi nō sūt p̄^e ꝑtes subtiue subti p̄mi adeq̃ti: itelligētie aūt sūt h̄ respcū entis: ꝯ sic ēt subm p̄mū p̄mitate ꝑfectionis in scia nō vbi p̄^a sit ꝑs subtiua subti adeq̃ti. vñ i scia de aīa nō ꝓbaꝛ aīaꝫ itellectiuā eē: sꝫ solū ꝙ est p̄n^m itellectiōis in hoīe: p̄suppōsito ꝙ sit si ꝓbaꝛ esse ꝓbaꝛ ꝑ habitū cōem toti scientie nāli. ¶ Ad z^m dꝛ ꝙ eē ē ostēsibile d subto ꝑ rōnē formalē subiecti seu ꝑ p̄n^a ei⁹: nō tñ demrābile. ens. n. qḋ iportaꝛ ꝑ eē nō solū est p̄mū qḋ iest vnicuiqꝫ: sꝫ etiā est ꝑ se notū s̄ꝫ se de illo: q꜡ ꝑ nihil certi⁹ ꝯ euidēti⁹ de re iest ipsi rei s̄ꝫ se: ꝯ q̄ ad nām q̄cq̄d sit de ordie ꝯ cognitōe q̄ ad nos. si igꝛ eē demrēꝛ de subto ꝑ rōnē ei⁹: aut p̄n^a sua non demrābiꝛ ꝑ illō qḋ sit cā iherētie eē ad ipm subꝫ: ex q̄ imediatissime iest ei: ꝯ ista demrātio nō erit ꝓꝑe demrātio: sꝫ q̄dā ostēsio ēt a posteriori respcū p̄di^ti ostēsi. Demrātio ꝓꝑe est ꝑ p̄ora ꝯ notiora q̄ ad nāꝫ si sit ꝑꝑ qd qḋ nō est in ꝓposito: vel alr pōt dici ꝙ si eē demraꝛ de subto ꝑ p̄n^a sua nō demōstrabiꝛ nisi ꝑ p̄n^a nota notitia q꜡. in scia cui⁹ ē subꝫ. g̃ si demrābiꝛ eē h̄ erit tñ a posteriori ꝯ in ꝓcessu: q꜡ nūq̃ꝫ erit ꝓcessus ꝑꝑ qd: nisi resoluanꝛ ipa p̄n^a in p̄n^a sua p̄ora: qḋ nō pōt fieri in eadeꝫ scia in q̄ ē tale subm de q̄ demō-

strat esse: sꝫ prima rñsio magis est ad mentez auctoris. Ad Auicẽ. dr ꝙ intelli ꝓbant esse in metaca nõ ex eo ꝙ sint cãe subti: sꝫ qꝛ ꝑncipaliores ꝑtes subtiue subei ꝑmi: ⁊ tũc negãdũ eẽt ꝑm Auicẽnã ꝙ gcqd est euidẽs seu notũ de subto sit notũ de ꝑmis ꝑtib9 subtiuis. stat.n. ꝙ aliqd in scia sit noti9 q̃ ad nos q̃ꝫ esse de ꝑtib9 subtiuis: lꝫ ꝓ de subto sit notissimũ q̃ ad nos ⁊ ꝑsuppom toti scie.

Modo quãtũ ad 3m articu. Ad argm ꝑncipalia rñr. Et ꝓ ad ꝑmũ dĩo ꝙ mediũ ꝑ qd demrãt ꝑmũ ꝑnm eẽ: est imãle abstractũ a mã: iq̃ꝫm est subz trãsmutatõis ⁊ mot9 ⁊ put ipa est ꝑnm potẽtiale ⁊ mobile: sꝫ tale mediũ nõ ẽ imãle abstrahẽs a mã: vt ẽ ꝑnm eẽntie ⁊ gditatis rei: vel saltẽ vt ẽ deferẽs gditatẽ: ⁊ aliq̃ mõ necio ꝯcurrẽs ad ipsaz gditez ⁊ eẽntiã: ⁊ ꝯcedit ꝙ tale imãle ẽ effect9 ipsi9 dei ꝓducẽtis iq̃ꝫtũ ꝓducẽs ẽ: ⁊ nõ iq̃ꝫtũ trãsmutãs: ⁊ silr dei finiẽtl: iq̃ꝫtũ finis ẽ cã rei ꝑꝫ eẽntiã: ⁊ nõ ꝑꝫ oꝑõnẽ ⁊ motũ. vt dcm ẽ i corpe qõnis. ¶ Et si tu dicas: ꝙ illud mediũ nõ cogscit: nisi ꝑ habitũ pħycũ ⁊ nãlẽ. ¶ Cõcedit: ꝙ ad cognitiõez isti9 deuenit ex cognitõe nãli. Sꝫ dr ꝙ habito isto medio ⁊ cognito pħyce ⁊ nãlr itellcũs abstrahẽdo ꝯsiderat ipꝫ mediũ ꝑ aliũ hitũ ab hitu nãli: qꝛ ꝑ hitũ metapħ. q̃ cognito per ipꝫ demrãt ipam ꝯnẽ: mere metapħ. Uñ ab ipo medio abstracto ab oi motu ⁊ mutatõe ⁊ ab oi mã sensibili icipit ꝯsideratio meca ⁊ demrãtio ꝑmi pħi. ex his cõcedit: ꝙ pħica ẽ ꝑor metapħ. ordie origis: ⁊ via doctrie: sꝫ ordine nãe metapħ. ẽ simplr ꝑor. Et h ẽt ꝯcedit Cõmẽ. 6. metaphy. ꝯmẽ. 3. vbi hꝫ ꝙ metapħycã discim9 post pħicaz: lꝫ metaca sit ꝑor nã: ⁊ ita nõ plus ꝯcludit istãtia: nisi ꝙ ordie origis pħyca ꝓcedit metapħ. ⁊ ꝑsuppõit ab ipa: q̃ ad notitiã simplicẽ terminoꝝ hñdã: tam de ꝑncipijs q̃ꝫ ẽt de ꝯnibus: nõ tñ q̃ ad notitiã ꝯplexã ipoꝝ. ¶ Ad 2m argu. Rñr: dĩo qd ex ordie mobiliũ: nõ tñ iq̃ꝫtũ sũt mobilia: sꝫ ẽt ꝑꝫ eẽ: ꝯrit cogsci itelligẽtie ⁊ nũer9 ipsaꝝ. vñ celi nõ tñ depẽdẽt ab itelligẽtijs ꝑꝫ motũ: veꝝ ẽt ꝑm eẽ: qꝛ itelligentia dat ipsi celo figurã ⁊ q̃ꝫtitatẽ ⁊ cetera accñtia q̃ reqrũt ad motũ circularẽ. ⁊ h vr eẽ de mẽte Auer. in de suba orbis. Ubi vult ꝙ corp9 celeste nõ idiget ṽtute mouẽte i loco tñ: sꝫ ṽtute largiẽte ipsi celo i se: ⁊ i sui suba ꝑmanẽtiã eternã. ⁊ mlta alia dicit ibi q̃ vidr facere ad istã ꝯnẽ. Ex q̃ nos ꝯcludim9 ꝙ ex mobilib9 iq̃ꝫtũ hñt ordinẽ eẽntialẽ ꝑꝫ eẽ possum9 cognoscere meçe ipas itelligẽtias: ita ꝙ lꝫ ꝑus pħyce ⁊ nãlr ex mobilib9 cogscam9 ipas intelligẽtias iq̃ꝫtũ sũt mouẽtes ordie origis: tñ ex mobilib9 q̃ꝫtũ ad eẽntiã ipoꝝ ⁊ ordinẽ eẽntialẽ ꝑ ꝯseqñ eẽntias eoꝝ: possum9 metace abstrahẽdo ꝑ itellcm a motu ⁊ mobilitate cognoscere ipas itelligẽtias: inq̃ꝫtũ sunt cãe istorũ mobiliũ ꝑm esse. ¶ Ad vltimũ. Rñdet: ꝙ illud mediũ est metaphysi. ⁊ est abstractũ ꝑm cõsiderationez. Et cũ tu dicis ꝙ abstracta nõ sunt nobis cognita perfecte. Respõdet ꝙ si hoc est veruꝫ: hoc hꝫ intelligi de abstractis ꝑm esse ⁊ ꝑm consideratiõnẽ. sicut sunt deus ⁊ intelligentie: sed loquẽdo de abstractis tñ ꝑm consideratio‑nem: hoc est falsum. Alioquin cõmunissima ⁊ vniuersalissima nõ eẽnt nobis ꝑmo ⁊ perfecte cognita ordine nature ⁊ in cognitiõe distincta: qd est falsuꝫ: ⁊ cõtra Auicẽ. ꝑmo metaphy. caplo. 5. vbi vult ꝙ ens ⁊ res ꝑma impressiõe imprimunt in aia: nec possunt mãifestari ex alijs notioribus ⁊ certiorib9 se. Ex quo concludit: qd nihil est nobis notius ⁊ certi9 cognitiõe distincta ipso ente communissime sumpto. quare ⁊c̃.

¶ Sensibilis vero substantia mutabilis. si autem mutatio est ex oppositis ⁊ medijs ⁊c̃.

Textu cõmen. VI. Questio. III.

Utrũ media ꝯrioꝝ sint cõposita ex ꝯrijs. Arguit ꝙ sic. ꝑmo auctẽ Ar. 10. metapħ. tex. ꝯm. 23. ⁊ i de sensu ⁊ sen. c. d colore: vbi hꝫ ꝙ medij colores sũt ex extremis. Et h idẽ sentit de saporib9 ⁊ odorib9 medijs. Hoc ꝯfirmat Cõmen. ꝑ pħic. cõmẽ. 56. ⁊ 47. ⁊ 5. pħyco. ꝯmẽ. 52. ⁊ alibi frequenter. ¶ Prob' ẽt rõne. Illud qd ꝑticipat aliq̃ ꝑm magis ⁊ min9 ẽ ꝯpositũ ex illis: sꝫ media iter ꝯria ꝑticipãt ipa ꝯria ꝑm magis ⁊ min9. g̃ ⁊c̃. Maior vr nõ: ⁊ mior ꝓbat. fuscũ. n. vr magis albũ q̃ꝫ rubeuz. q̃re ⁊c̃.

Ad oppositũ vr eẽ auctor sex ꝑncipioꝝ q dicit ꝙ for9 est ꝯpõni ꝯtingẽs simplici ⁊ inuariabili essentia ꝯsistens: sꝫ media ꝯrioꝝ sũt forme. ¶ vt pꝫ. q̃re ⁊c̃.

In ista qõne ꝑ9 recitabit opio quã nõ teneo. 2o ponet opio Doc. subti. 3o rñdebit ad argua in ꝑn9.

Est vna opinio que tenet partem affirmatiuam. q. ꝓ qua adducunt aliq̃ rõnes: q̃rũ ꝑ9 est ista. Agẽs nãle qd agit in subm hñs formã ꝯriã nõ subito itroducit totã formã intensiue: sꝫ in tpe ⁊ ꝑtẽ post ꝑtẽ. tũc sic: ista successio aut ẽ ex icõpossibili ꝑtiũ for': aut ex insufficiẽtia agentis: aut ex subto nõ potente recipe totã formã: aut postremo ꝑ ꝑ q̃litates ⁊ dispõnes ꝯrias. Nõ ꝑ mõ qꝛ ꝑtes for' sũt eiusdẽ rõnis ⁊ sũt portiones eiusdẽ for'nate ꝯstituere vnã for'am totalẽ. Neq3 2o: qꝛ si agẽs ẽ iꝑfectũ amoueat iꝑfectio ⁊ q̃rat vt ꝑus. Nõ ẽt 3o: qꝛ sic iste ꝑtes for' sũt eiusdẽ rõnis iter se: ita ⁊ i ordine ad subz ⁊ susceptiuũ: ⁊ ẽt in fine oẽs ꝑtes for' sũt sil in eodẽ subto. igit ista successio ẽ ꝑ dispõnes ꝯrias i subiecto repugnãtes for' itroducẽde: ⁊ sic sil sunt ꝯria i formis remissis. ¶ 2o sic. Oẽ illud qd stat cũ motu ad aliq̃ꝫ formã stat sil cũ eẽ remisso illi9 for'. ista pꝫ: qꝛ in motu q fit ꝑm aliq̃ꝫ formã for' itroducẽda ꝑꝫ quã fit mot9 hꝫ eẽ iꝑfectũ qd semp ꝑficit. nã talis mot9 nõ ẽ nisi for' fluẽs ⁊ icõpleta. vt dr. 3. pħyco. Sꝫ for' ꝯria ex q̃ subm mutat stat cũ motu: qꝛ tal' est cã successiõis i motu ꝑm Cõmen. 4. pħyc. ꝯmẽ. 71. qꝛ successio nõ põt eẽ nisi rõne for' ꝯrie i mobili exñtis. igr ⁊c̃. ¶ 3o sic. Certũ ẽ ꝙ i mixto manẽt q̃litates eltoꝝ remisse. alr non magis disponeret mã ad formã mixti q̃ꝫ ad for'm elti. igit cũ q̃lꝫ ꝑs mixti sit mixta ⁊ q̃litates eltoꝝ sint ꝯrie. seqt ꝙ i eadẽ ꝑte mãe sint q̃litates remisse ꝯrie. ¶ 4o sic. Sint aliq̃ agẽtia ꝯria q̃ sint apta agere mutuo ad seiuicẽ in dispõne debita ad agendũ ⁊ patiẽdũ: ⁊ iter ista sit mediũ qd sit aer: ⁊ ista agẽtia sint calidũ ⁊ fridũ sub talib9 gradib9 ꝙ alteꝝ possit agere i reliquũ ꝑ tale mem h totũ ẽ poẽe. tũc cũ agẽs nõ possit agere i distãs: nisi agẽdo in mem vt hꝫ videri ex 2o de aia. tex. cõmẽ. 74. ⁊ vtrũq3 istoꝝ agat in reliquũ: seqt ꝙ vtrũq3 aget i mem: ⁊ cũ actiões sint ꝯrie. igit for' ꝯrie ꝑmanẽtes erũt i eodẽ subto: sꝫ nõ erũt ibi ꝑm eẽ itẽsuz. g̃ ꝑm eẽ remissũ. ¶ 5o sic. Si ꝯria nõ ꝯñt nãlr eidẽ sil ieẽ: seqt ꝙ qñ aliqd subm trãsmutat cõtinue de vna for' in aliã formã ꝯriã for' corrũpẽda hꝫ vltimũ istãs sui eẽ vl de for' gnãnda daret ꝑm iductũ ꝑ motuꝫ. ꝯñs vtrũq3 est fsm. ex. 6. pħyco. tex. ꝯmẽ. 47. ⁊ 8. pħyc. tex. ꝯmẽ. 69. igr illud ex q̃ seqt. ꝯña pꝫ. nã totũ tꝑs in q̃ subz ẽ sub forma corrũpẽda: ⁊ totũ i q̃ est sub for' gnãnda totũ h ⁊ totũ illud totalr se excludũt si ꝯria nõ ponũt sil: ⁊ vlteri9 nllũz tꝑs mediũ ẽ iter ista: alr subz ꝑ aliqd tꝑs careret vtraq3 for'. Ex h argr. Si aliqd fridũ alteret ad calitatẽ: mot9 remissiõis frigoris erit vsq3 ad aliqd istãs datũ citra qd nihil erit iductũ de calitate. g̃ in illo istãti erit vltimũ eẽ friditatis: vel si nõ: saltẽ dabit ꝑm iductũ de calitate: ⁊ ita ꝑm i motu calefactõis. ¶ Uel alr formet rõ. istãs co‑

pulãs vtrũq; ipsa: vl' se tenebit ex pte for' q̃ corrũpit: vl' ex pte for' q̃ acgrit. si p̃° frig' hẽbit vlti͡m sui eẽ. si z^{us} dabit p̃ mutatio i calefa^{ne}. ¶ 6°. Agẽs nãle nihil corrũpit nisi cãndo aliqd icõpole corrũpẽdo: ⁊ ita ẽt nõ remittit aliq̃ formã: nisi cãndo aliqd icõpole illi sm̃ aliquẽ gradũ ⁊ sm̃ q̃ illud cãt in maiori gradu vl' minori corrũpit gradũ ipsi' pexitis. q̃re ⁊c̃. ¶ Ulti° argr̃. Oẽ qd̃ mouet̃ hz aliqd vtriusq; extremi. igit̃ cũ mot' sit a ȝrio in ȝriũ hz aliqd vtriusq; ȝrij: q̃ ꝓpõ Ar. i. 6. tex. ꝯmẽ. 32. nõ eẽt vera nisi ȝria scilicet ꝯpaterent in eodẽ sub gradib' remissis. ¶ Sz nõ obstãtib' istis rõnib' teneo ptẽ negatiuã. q. p q̃ pte p̃ argr̃ auc̃tate Ar. 4. metaph. tex. ꝯmẽ. 27. vbi hz q̃ si ȝria eẽnt sil': tũc ȝdictoria eẽnt sil'. vñ dic̃ sic. Qñ aũt ipole ẽ ȝdictõez sil' eẽ verã de eodẽ: palã q̃ nec ȝria sil' ineẽ eidẽ ꝯtigit. Et imediate subdit ꝓbatõez: q: vt dicit vnũ ȝriũ ẽ puatio alteri': qd̃ nõ est itelligẽdũ q̃ vnũ ȝrioꝝ sit puatio alteri' eẽntialr̃: q: qd̃lz ȝrioꝝ ẽ formaliter aliqd positiuũ: sz itelligit illatiue seu ꝯsecutiue. nã ad positionẽ vni' seq̃t negatio alteri'. Et h̃ q: eẽntia vni' ẽ icõpossibil' eẽntie alteri'. seq̃t. n. in h̃ subto ẽ albedo. g̃ in h̃ nõ ẽ nigredo ⁊ eȝ. ⁊ p põnẽ tuã ponẽdo ȝria sil' seq̃t. in h̃ subto est albedo ⁊ ẽt nigredo. g̃ ista duo vificabunt̃ de eodẽ sil'. vz. q̃ in eo sit nigredo ⁊ nõ sit nigredo: nec vadet fugere ad denoiatiões: dd̃o q̃ h' subm nõ denoiat̃ nigrũ: nisi nigredo sit vltra dimidiũ toti' latitu^{nis}: aut i eẽ itẽso re^{us} albedis. nã vn' grad' albedis ẽ eẽntialr̃ albedo: ⁊ i ipa saluat̃ ꝯplete rõ specifica albedis: q: simplex i q̃cũq; ẽ h̃z se totũ ẽ albedo ẽ for^a simplex: sz p Ar. eẽntia vni' ȝrij icludit p̃uatõez alteri'. g̃ si in aliq̃ subto sit albedo necẽio seq̃t in ipo eẽ puationẽ nigredis. Cõfirmat̃: q: si euaderet̃ tale subz nõ denoiari q̃tũ ad esse: q̃ denolatio hz fieri p ꝯcreta denoiatiua: nõ tñ euadit̃ de denoiatõe q̃tũ ad ineẽ: de q̃ denoiatõe hr̃ z° thopi. c. z°. g̃ lz daret̃ q̃ tale subm nõ eẽt nigrũ: nõ tñ sm̃ istã põnez ds ꝯcedi q̃ in eo nõ sit nigredo: q: tũc positio cõcederet q̃ nigredo ineẽt taii subto: ⁊ nõ ineẽt: qd̃ est ȝdictio. ¶ P. ad p̃n^{le}. Diuersitas diuersificãs aliqd̃ gen' in spẽs ẽ ȝrietas. hoc ꝓbat̃ auc̃tate Ar. i. io. metaph. tex. ꝯmẽ. 24. ingrit. n. ibi q̃ sũt ille dr̃ie q̃ faciũt specificã ȝrietatẽ: ⁊ determinãdo se dicit q̃ dr̃ie spe^{ce} sũt tales: alie ãt sũt dr̃ie mãles ⁊ accñtales nõ ptinẽtes ad spẽz: sz ad idiuidua. Et ꝓbat̃ ẽt h̃ assũptũ rõne: q: dr̃ie p se diuidẽtes gen' i spẽs sũt oppo^{te}: aliogn possẽt ꝯueĩre vni ⁊ eidẽ: qd̃ ẽ fl'z: q: diuersificãt ipz gen': ⁊ faciũt ipz diuersũ i diuersis: ista oppõ nõ põt eẽ nisi ȝrietas: q: nõ ẽ oppõ ȝdictoria: q: spẽs cõstituit̃ p dr̃ias: ⁊ nõ ꝯstituit̃ in eẽ p simplicẽ negatõez: sicut ẽ negatio ȝdictõis: neq; p eandẽ rõnẽ est oppõ p̃uatiua q: p̃uatio formalr̃ est pura negatio: dr̃ia spe^{ca} nõ ẽ formaliter negatio: neq; ẽ oppõ rela^{ua}: q: tal' oppõ ẽ accñtal. g̃ a sufficiẽti diuisiõe tal' oppõ iter dr̃ias specificas ẽ oppõ ȝrietatl. ¶ Ex h̃ ad ꝓpo^{m}. vbicũq; repit̃ dr̃ia spe^{ca} ȝrioꝝ ibi repit̃ oppõ ⁊ repugnãtia ȝrietatis: sz i formis accñtalib' sub gradib' remissis repit̃ eẽntialr̃ talis dr̃ia spe^{ca}. g̃ ibi ẽ oppõ ȝrietatis. igit̃ sic̃ in gradib' itẽsis nõ se ꝯpatiũt̃ adiuicẽ: ita neq; i remissis. ꝓbat̃ ista vltia ꝯña: q: nã ȝrioꝝ ẽ q̃ mutuo se expellãt ⁊ vicissiz ifint. Cõfirmat̃: q: vbi ẽ eq̃lis rõ repugnãtie ibi ẽ eadẽ icõpossibilitas. sic ẽ i ꝓposito: ꝯsertiz h̃ hz efficaciã ȝ põnẽ. s. Tho. q̃ vult q̃ in introductõe gradus for^e tota eẽntia for^e introducat̃: ⁊ p ꝯñs ibi est tota rõ repugnãtie ȝrietatis. ¶ 3° p̃ncipalr̃ argr̃. Impole est duas spẽs q̃ sunt eẽntialr̃ act' ꝯstituere vnã p se spẽm eque simplicẽ cũ ꝯstituẽtib'. pz ista: q: vnitas p se i ꝯceptib': ac ẽt i reb' est ex p se actu ⁊ p se po^a. igit̃ si qd̃lz ꝯstituẽs ẽ eẽntialr̃ eq̃ i actu nõ faciẽt vnũ p se ⁊ maxie qd̃ sit eq̃ simplex cũ ꝯstituentib'. nã vt̃

iplicatio ȝdictiõis q̃ aliqd sit ꝯstitutũ ex ptib' formis: ⁊ tñ sit simplex. pz ista maior assũpta: sed due for^e ȝrie: ẽt sub gradib' remissis sũt eẽntialr̃ act': q: sunt for^e: ⁊ for^a ⁊ act' formal' ꝯuertunt̃: sunt ẽt act' vltimi specifici: q̃rũ nã determiat̃ p vltimas dr̃ias specificas: ⁊ oĩs dr̃ia vlterior p̃ter specificã spẽi spãlissime est mãlis: ⁊ p accñs ex io°. metaph. tex. ꝯmẽ. allega. igit̃ tales for^e ȝrie nõ pñt facere vnũ p se: sic̃ ẽ mediũ iter ȝria: tale ẽt me^m ꝯstitutuz est for^a eq̃ simplex: sic̃ extrema: q: oĩs for^a accñtal' ẽ simplici ⁊ iuariabili eẽntia ꝯsistẽs. Et ꝓbat̃ ẽt rõne: q: for^a accñtal' solũ ꝯponit̃ ex gñe ⁊ dr̃ia: ⁊ nõ ex diuersis reb'. Cõfirmat̃ tota ista rõ. nã si albedo ⁊ nigredo ꝯponũt rubeũ: aut fuscũ: seq̃t q̃ totũ ꝯpositũ qd̃ ẽ vnũ p se resultãs ex istis eẽt pfecti' suis ptib': ⁊ ita fuscũ erit pfecti' albedine. ꝯña ꝓbat̃: cũ totũ ꝯpositũ vnũ p se sit aliqd distinctũ a suis ptib' ẽt sil' suprl. vt vult Cõmẽ. 7. metaph. tex. ꝯmẽ. vltimi: tale icludit oẽz pfectiõez suaꝝ ptiũ: ⁊ vltra h̃ addit actualitatẽ ⁊ pfectõez toti': quaz ipm totũ sup addit ptib'. igit̃ ⁊c̃. ¶ Rñr q̃ totuz p se vnũ ẽ pfectius suis ptib' sm̃ entitatẽ ⁊ eẽntiã: nõ tñ sm̃ v̾tutẽ ⁊ actualitatẽ. nã lz mixtũ sit pfectius in enti^{te} q̃ eltũ ignis: ignis tñ est actuali' ⁊ actiui'. sic est d̾ me° re^{u} extremoꝝ. est. n. pfectius in entitate: sz nõ in actuali^{te} ⁊ v̾tute. ¶ Sz ȝ. q: v̾t' ⁊ actualitas iseq̃t entitatẽ rei ⁊ ꝓportionat̃ ei: q: eẽntia ⁊ q̃ditas vniuscuiusq; est act' ei'. p Ar. q qd̃ qd erat eẽ vbiq; appellat actũ ⁊ formã. igit̃ qd̃ est pfectius i eẽntia ⁊ entitate: est ẽt pfectius in actualitate ⁊ v̾tute. Et ad istãtiã de igne dd̃m: q̃ lz ignis sit actiui' mixto quãtuz ad actõez corruptiuã: tñ nihil ꝓhibet mixtũ hr̃e aliquã actionẽ pfectiuã q̃ est ei' pfectio intrinseca nobiliorẽ q̃ sit actio ignis. ¶ 4°. p̃ncipalr̃ argr̃. Si q̃li^{tes} ȝrie non se ꝯpatiunt̃ in gradib' itẽsis: seq̃t q̃ nec ẽt i remissis. ꝯñtia ꝓbat̃: q: repugnãtia sm̃ gradus intẽsos i formis: aut est formal': aut v̾tualis: formalis attẽdit̃ penes formã specificã v̾tualis penes v̾tutẽ ⁊ excessuz alic' vni' sup alterũ: si formalis: cuz ista sit a for^a spe^{ca}: seq̃t q̃ ista repugnãtia erit sm̃ totã spẽm: ⁊ qd̃libz idiuiduũ ei': vt de se pz. si vo sit v̾tualis: q̃ rõne gradus itẽsus for^e secũ ꝯpatit̃ gradus remissuz: vbi ẽ ꝓpor° repugnãtie ex pte itẽsi supra remissuz maioris ieq̃litatis: multo magis gradus itẽsus secũ ꝯpacit̃ aliũ itẽsuz ȝriũ: vbi gradus q ẽ corrũpẽdus magis resistit q̃ vbi est remissus: ⁊ hoc maxie hz v̾itatez in esse pmãsiuo: q̃cqd sit in via ad corrupiõez.

Teneo igit̃ ꝯnẽ istaꝝ rõnũ. p q̃ ẽ nõn^m q̃ extremis in medio nõ ꝯueniũt: nisi v̾tualiter: queadmodũ dr̃ d̾ eltis ꝯcurrẽtib' ad gñõnẽ mixti: ⁊ ad eẽ ipsi': in q̃ nõ ẽ ꝯueniẽtia formalis: sz solũ v̾tual': tñ q: for^a elti manet in mixto: sic̃ ipfectũ i pfecto: sic̃ vegetatiuũ ẽ in sensitiuo: ⁊ trigonũ i tetragono: ex z°. d̾ aia. tex. ꝯmẽ. 3i. Tũ ẽt q: lz in mixto nõ sint q̃li^{tes} eltoꝝ: sunt tñ q̃li^{tes} sil'es q̃litatib' ipsoꝝ: qb' mixtũ cãt sil'es effect': sic̃ elta. vz. mixtuz hũectat desiccat ifridat ⁊ calefacit: ⁊ alas opõnes ꝯsil'es opõnib' eltarib'. Tũ q: in mixto est vna for^a subalis cõtinẽs in v̾tute sua actiua formas eltoꝝ nõ sm̃ subam vt ptes suas: sz sm̃ v̾tutẽ. Tum postremo: q: mixtũ hz po^{am} q̃dã nõ solũ subtiuã: sz ẽt formalẽ seu ꝓximã: p quã ẽ ꝓxime resolui^{le} in elta. Et h̃ vr̃ eẽ itẽtio phi. p° de gñõne. tex. ꝯmẽ. 84. cũ dicit: q̃ elta manẽt i mixto in po^a ⁊ v̾tute ex his ad ꝓpo^{m}: dico q̃ colores medij non sũt ꝯpositi ex extremis q̃cũq; ꝯpõne actuali: sz solũ virtuali q̃ ꝯpõ nihil aliud est nisi nãlis ꝯueniẽtia medij cũ extremis magis q̃ sit vni' extremi cũ reliq̃. Ex qb' seq̃tur q̃ media iter ȝria. vt exẽpli grã. colores medij nõ dicunt̃ medij per pticipatõez extremoꝝ: nec ẽt q: sint medis p abnegationẽ extremoꝝ: sic̃ v̾t' moralis ẽ me^m iter

duo vitia: sꝫ dr̃r medij 4ᵒ.pᵒ.ꝑp nāle ꝯuenientiā medij ad extremū: ac ēt ꝑ approximationē quā nō hꝫ vnuꝫ extremū cuꝫ reliquo. 2ᵒ. qꝛ alterans remouēdo extremū nō inducit statiꝫ aliud: sed trāsmutat alterabile per formas medias prius ꝙ̃ perueniat ad extrema. 3ᵒ. ꝓpter respectum ad sensum quē imutat. nā colores medij nec ꝑfecte ꝯgregāt visum: nec ꝑfecte disgregāt. 4ᵒ. qꝛ teste Arꝫ. in de sensu ⁊ sensa. ab eisdē cāis gnāntˀ ꝗ̃uis diuersimode se hn̄tibꝰ: a qbꝰ gnāntˀ extrema. ¶ Aduertēdū vltimo ꝙ sicut est ꝯpō essentialis ex mā ⁊ forᵃ: ⁊ ꝯpō ꝗ̃tiᵘᵃ q̃ ē ex ꝑtibꝰ īegralibꝰ: ac postremo ꝯpō ſm gradus ꝑfectiōales: ita ꝑ oppoᵐ est simplicitas: ⁊ simplicitate opposita p̄mis duobꝰ modis forma intēsibilis est simplex: sꝫ nō simplicitate 3ᵃ: qꝛ i tali forᵃ sūt diuersi gradus ꝑfectiōis: ⁊ v̄tutis q̃ ꝯpō nō repugnat simplicitati ⁊ cētie forˀ.

Quibus p̄missis r̄ndēduꝫ est ad rōnes opposite opionis q̃ ꝯ̄ dicta nullo mō ꝯcludunt. ¶ Ad p̄mā cū dr̃. agēs nāle qd̄ agit ꝓ mā arguⁿ ⁊ alioꝝ sequētiuꝫ p̄mittiˀ ꝙ successio in acq̄sitiōe forˀ ꝑ motū nō ē ex īcompositate ꝑtiū forˀ: neq̄ ex īsufficiētia agētis: lꝫ posset dici ꝙ ex limitatōe sua hoc ꝓuēit: qꝛ est agēs finitū ⁊ limitatū: ⁊ oē tale agit cū resistētia: ⁊ ꝑ ꝯn̄s successiue: sꝫ h̄ dimittaˀ: dico aūt ꝙ successio ē ex diuisibilitate forˀ in ꝑtes graduales: q̃ sūt portiōes ipsiꝰ eiusdē rōnis. naꝫ albedo. exēpli grā. est forᵃ homogenea eiusdē rōnis in toto ⁊ in ꝑtibꝰ: ⁊ ex q̃ est homogenea est diuisibilis in īfinitū: ex q̃ est diuisibilis in īfinitū ē acq̄sibilis ꝑ motū ⁊ successiue: ⁊ ex q̃ est acq̄sibilis ꝑ motū ē forᵃ hn̄s ꝗ̃dā cōtinuitatē. p̄mū ꝓbaˀ: q̄cq̄d ē demr̄abile de toto in homogeneis ē demr̄abile de ꝑtibꝰ eiꝰ: cū totū ⁊ ꝑtes in istis sint eiusdē rōnis: sꝫ diuisibilitas in partes eiusdē rōnis est demr̄abile de toto homogeneo. ḡ h̄ demōstrabiˀ de ꝑtibꝰ. 2ᵐ ꝑꝫ: qꝛ qd̄ est diuiˢᵉ in partes pōt ꝑtibilr̄ ⁊ successiue acq̄ri. Ultimū ꝓbaˀ: qꝛ nisi forᵃ habeat cōtinuitatē in ꝑtibꝰ nō acq̄reˀ: nisi ꝑ mutatiōes instātaneas: ⁊ ista ꝯtinuitas ē v̄tualis ⁊ itēsiua. Successio ēt in motu pōt eē ex ꝑte mobilis. Ex eo ꝙ vna ꝑs eiꝰ est ꝓpingoꝛ mouēti: ⁊ ex ꝯn̄ti nata p̄us ꝑfici ab ipo ꝙ̃ alia: ⁊ h̄ accipiēdo ꝑtē an̄ ꝑtē i īfinitū: lꝫ ēt possit dari ꝑs q̃ tota sil̄ possit ꝑfici ab agēte ꝓpter ꝑfectōēꝫ eiꝰ. vt vr̃ velle Arꝫ. 8. phyco. tex. ꝯmēt. 23. vt ēt exponit Cōmē. Successio pōt ēt eē ex ꝑte dispōnū repugnātiū forˀ īroducēde: iste tn̄ dispōnes sunt forᵉ ꝯ̄ria abijciēda: ꝓ cuiꝰ abiectōe īducitˀ ab agēte forᵃ media: ad cuiꝰ inductōēꝫ abicitˀ aliq̄s gradus extremi ꝯ̄rij. exēpli grā. Cū calidū īcipit alterare fridū nō ē itelligēdū ꝙ īroducaˀ gradus caliˀtatis ꝑ se distīctꝰ a gradu friditatis: sꝫ īroducitˀ forᵃ media q̃ ꝗ̃uis sit eq̃ simplex sicut extreme: tn̄ hꝫ aliq̄d de vtroq̄ extremo: qꝛ ꝑticipat rōnēꝫ vtriusq̄ v̄tualr̄ eo mō q̃ dcm̄ est. Et ex h̄ appꝫ q̄ūo mobile dū mouetˀ ꝑticipat d̄ vtroq̄ extremo in forᵃ media. Et q̄ūo friditas expellitˀ: qꝛ introducitˀ aliq̄d sibi incōpoīe. s. forᵃ media q̃ ꝯꝑata ad extremū tꝫ locū alteriꝰ: nec ēt ex h̄ seq̄ˀ vltimū eē i friditate si fiat cōtinua deꝑditio ꝑ formas medias appropinquādo ad extremū īroducēdū. s. de tepido ad intēsiꝰ tepidū: q̃ tepiditas i eē itēso totalr̄ excludit friditatē: ⁊ in eo istāti q̃ hꝫ eē in aliq̃ certo gradu in illo istāti friditas hꝫ p̄ᵐ nō eē: in q̃ istāti calitas hꝫ vltimū nō eē p̄cedēs eē: ⁊ sic nō daˀ p̄ᵐ in calefactōe friditatis. ¶ Sꝫ ꝯ̄ h̄ istaˀ: qꝛ in ꝯ̄rijs imediatis: si ꝯ̄riū corrumpēdū remittiˀ vsq̄ ad aliq̄d istās: ⁊ nihil alteriꝰ ꝯ̄rij īroducitˀ vsq̄ ad illud instās: ꝯ̄riū corrūpēdū hēret vltimū sui eē: vl̄ dareˀ pᵃ mutatio ꝯ̄rij inducēdi. vtrūq̄ ꝯn̄s est ꝯ̄ Arꝫ. 8. phyc. vt allegatū ē. s̄. Et ꝯn̄am ꝓbat Scotꝰ. 2ᵒ. sniaꝝ. di. 2. q. 9. si. n. sit solus motꝰ remissiōis egritudis vsq̄ ad aliq̄d instans: ⁊ tūc p̄ᵒ īducaˀ aliq̄d sanitatis: vel egritudo remouēda haberet vltimū sui in eē: qd̄ negat phs vel si nō: sanitas saltem imediate seq̄ns egritudinē hēret p̄mū sui esse: ⁊ tūc esset p̄ma mutatio motus sanationis. qd̄ est ita inconueniēs: sicut de p̄ma remissiōe motus egritudis. Inconueniēs ēt vr̃ ꝙ agēs remittat egritudinē: nisi cāndo aliq̄d incōpossibile sibi ingꝫ ipse. ¶ Ad hoc r̄nder Scotus in postp̄dicamētis. q. 39. ꝙ ipoīe est accipe vltimū instans forme p̄cedētis q̃ hꝫ eē ꝑmanēs in subto qd̄ transmutaˀ in quo termio illa forma p̄cedēs corrūpēda hēbat eē: sꝫ vltimus terminꝰ forme p̄cedentis est p̄mus terminꝰ forme subsequētis: in quo termio est forma subsequēs ⁊ nō p̄cedēs. Et ad illud qd̄ inferˀ ꝙ dareˀ p̄ma mutatio forme subseq̄ntis: negaˀ ꝙ deˀ p̄ma mutatio initiās motū ad formā subsequētē: ḡ motus integraˀ ex motu deꝑditiuo forme p̄cedētis ⁊ acq̄sitiuo forme sequētis. motus iste est vnꝰ ex vnitate termini ad quē p̄ncipalis ex vnitate mobilis ⁊ tp̄is: neq̄ est veꝝ ꝙ deˀ p̄ma sanatio: qꝛ nō tm̄ motus ad sanitatē est ex introductōe sanitatis: sꝫ etiā ex deꝑditiōe egritudis. ¶ Ad intentionē doctoris vbi allegaˀ exponēdus est. alr̄ sibi ꝯ̄diceret. ¶ Ad illud ꝙ ꝯ̄riū expellitˀ ꝑ incōpossibile diceˀ inferiꝰ. Hec dicta sint ꝓ solutiōe p̄mi argumenti ⁊ mā alioꝝ que sequnˀ.

¶ Ad 2ᵐ ꝯcediˀ maioꝛ. ⁊ ad minorem diciˀ: ꝙ lꝫ forma ꝯ̄ria stet cū motu: imo ipa sit motus mālīter sumptus loquēdo de forma ꝯ̄ria que acq̄riˀ in fine motus: ⁊ vlteriꝰ stet cū ꝯtrario ſm q̄d qd̄ est mediū inter ꝯ̄ria simplr̄. vt Cōmen. vult. 5. phycoꝝ. cōmen. 19. ⁊ 12. metaph̄. ꝯmē. 6. non tn̄ stat cū forma ꝯ̄ria simplr̄. Et cū dr̃ ꝙ forma q̃ est alteꝝ extremū ꝯ̄rioꝝ est cā successiōis in motu ꝯcediˀ: sed nō est p̄cisa causa ⁊ totalis hꝰ successiōis: sed etiā diuisibilitas forme q̃ acq̄riˀ: ⁊ alia vt p̄missum est. ¶ Ad 3ᵐ negaˀ: ꝙ q̄litates elemētoꝝ maneant in mixto. vt dictū est: sꝫ ꝯsimiles gnāntˀ. Et ad ꝓbationē ꝙ mā nō magis disponereˀ ad vnā formā mixti ꝙ̃ ad formā elementi: negaˀ ꝯn̄tia. nā ad formā mixti disponiˀ mā per alterationē elemētoꝝ nō tm̄ alteratoꝝ: sed etiaꝫ corruptoꝝ in instāti quo gnātur mixtū. Uñ ſm diuersaꝫ mixtionē elemētoꝝ ꝯcurrētiū in gnātiōe mixti mā magis disponiˀ ad gnātionē vnius ſm sp̄ēm ꝙ̃ alteriꝰ: vt. vꝫ. ex ipsis corruptis ſm subās ⁊ q̄litates suas agens nāle de materia educat formā ꝯuenientē mixtiōi elemētoꝝ p̄us alteratoꝝ: elta aūt nō simul ꝯcurrūt ad gnātionē elemēti: sꝫ vnū pōt cōuertere aliud in sui nām. ¶ Ad 4ᵐ admisso casu: dico ꝙ agētia ꝯ̄ria agūt in mediū ſm diuersas partes medij ꝓpter diuersaꝫ approximatōēꝫ agētiū ad partes medij: q̃ nō pn̄t esse eq̃ approximata cuilꝫ ꝑti medij: illa p̄us ꝑficiˀ ab agēte q̃ est ei ꝓpingoꝛ: ⁊ tūc ꝑtes alterate ad ꝯ̄ria: aut sunt eq̃ in actu ꝑ formas ꝯ̄rias: aut non: si sic: cū vnū ꝯ̄riū sit actiuiꝰ reliquo: illa ꝑs q̃ erit in actu ſm illud ꝯ̄riū actiuiꝰ: ceteris paribꝰ alterabit aliā ꝑtem ad q̄litatē ꝯsimilē sibi: ⁊ aget in ipaꝫ corrūpēdo formaꝫ ꝯ̄riā ꝑ formas medias. vt dcm̄ ē. s̄. vbi v̄o ꝯ̄ria eēnt eq̃lis v̄tutis in agēdo ⁊ resistēdo: qd̄ nō daˀ: si cetera essent paria: puta agētia extrinseca: eēnt eq̃ efficaciter agētia: neutra ꝑs alteraret aliā: aut agēs extrinsecū nō trāsmutaret illā corrumpēdo oppositā q̄litatē in ipa. ¶ Ad 5ᵐ ꝑꝫ r̄nsio ex dictis: ꝙ in actōibꝰ ꝯ̄rij in alteꝝ ꝯ̄riū nō daˀ vltimū corrūpēdi: qꝛ agens ꝯ̄riū agit ꝑ formas medias. vt dcm̄ est. Et cū dr̃ ꝙ tp̄s mensurās eē corrūpēdi excludit totū tp̄s forme ꝯ̄rie inducēde: trāseat. Et cū tu dicis ꝙ in illo instāti medio qd̄ ꝯtinuat vnū tp̄s cuꝫ alio erit vltimū esse ꝯ̄rij corrūpēdi. negaˀ hoc: imo anq̄ꝫ sit introductus aliq̄s graduꝫ caliditatis ꝑ introductionē forme medie in eē intēso: puta tepidi: erit deꝑdita tota latitu-

do frigiditatis. Exēpli grā. Cum introducet̄ tepiditas vt octo friditas bēbit p̄mū nō esse ei⁹: ⁊ in illo instanti erit vltimū nō eē caliditatis p̄cedēs eē ipsi⁹: ⁊ imediate post hoc introducet̄ aliq̄s gradus caloris ⁊ remittet̄ tepiditas: in istāti ḡ medio vtriusq̄ tp̄is illud qd̄ alterat̄ ē sub neutro ꝯrioꝝ: sꝫ est sub for᷑ media in eē itēso in q̄ forma corrūpēda bꝫ p̄mū nō eē: ⁊ si arguat̄ de ꝯrijs imediatis. dcm̄ est supra. ¶ Ad 6ᵐ etiā rn̄suꝫ est: ꝙ agens nāle corrūpit formā extremā ꝯriā p aliquid incōposse ei: qꝛ teste Cōmēta. vt allegatū est. s. mediū ꝯriat̄ aliquo mō extremo nō repugnātia incōpossibilitatis: sꝫ solū q̄. ad eē pfectū ipsi⁹ acgrēdū. ¶ Ad vltᵐ ꝯcedit̄ maior. ⁊ ad minorē dr̄ ꝙ subm̄ alterabile qn̄ est sub for᷑ media bꝫ aliqd vtriusq̄ extremi ꝓ q̄to mediū bꝫ ꝯueniētiā nālē cum ip̄is magis q̄ vnū extremū cū altero. Et si istet̄ de ꝯrijs imediatis ꝙ ꝓpō Ar̄. nō pōt v̄ificari. Rn̄det̄ ꝙ alterabile dū est sub ꝯrio qd̄ corrūpit̄ in eē remisso dispōit̄ ad alteꝝ ꝯriū. Et ex eo ꝙ sic disponit̄ dr̄ hr̄e aliqd ð termino ad quē: ⁊ silr̄ ois dispō iducta q̄ sit via ad corruptōez for᷑ abiciēde: sicut ē gradus for᷑ q remittit̄ est icōpossē ⁊ repugnās forme ⁊ eēntie ei⁹ q̄ ad eē pfectuꝫ ipsi⁹. eēntia ſm̄ eē pfectū dep̄dit̄ p gradū remissuꝫ ab alterāte cātū. Uel meli⁹ dōꝫ est ꝙ corruptio forme fit p icōpossē: sꝫ nō remissio: ⁊ h̄ ē veꝝ. vt pꝫ. Uel 3ᵒ pōt dici ꝙ icōpossē vel est itrinsecū vel extrisecū. ad corruptionē for᷑ nō reg̃rit̄ incōpossibile intrisecū: sꝫ extrinsecū: qd̄ est ꝯriū agēs ad expulsionē forme: q̄re arguᵐ nihil ꝯcludit.

Ad argumēta in p̄n° ad Ar̄. pꝫ qd dc̄m sit ex dictis in cor᷑. q. ¶ Ad Cōmen. dr̄ ꝙ est opionis opposite. ⁊ iō auc̄tates sue nō cōuincūt. ¶ Ad rōnē rn̄det̄ ꝙ participatio illa nō est ſm̄ eē: sꝫ solū ſm̄ ꝯueniētiā nālē ⁊ ꝯtinentiā v̄tualē ſm̄ quā mediū magis ꝯuenit cū extremis q̄ extrema iter se.

¶ Est igitur aliquid tertiū preter contraria materia ⁊c̄. Tex. cōmē. VI. Q̄ō. IIII.

Utruz metaph̄ic⁹ ꝯsideret de duab⁹ cāis q̄ sūt mā ⁊ efficiēs. vr̄ ꝙ nō p Cōmē. in. iz. meᶜᶜ. cōmē. 6. vbi hꝫ ꝙ nālis ꝯsiderat duo gnā cāruꝫ. vꝫ. mām ⁊ efficiens: p̄mus ph̄s alia duo. s. formā ⁊ finē tm̄. ¶ Itē ꝙ metaph̄icus nō ꝯsideret mām appꝫ p eūdē Cōmen. ꝯmē. p̄. ph̄yco. p̄°: vbi vult ꝙ ph̄ic⁹ ꝯsiderat de q̄tuor cāis: metaph̄icus tm̄ de trib⁹. s. motore for᷑ ⁊ fine. ¶ Itē ꝙ mā nō sit de ꝯsideratōe metaph̄ici argr̄. nā mā nō est scibilis: nisi p analogiā ad formā. for᷑ est p̄nᵐ opōnis ⁊ mot⁹. talis ꝯsideratio i ordine ad formā est tm̄ nālis. ḡ ⁊c̄. Confirmat̄ p illud qd̄ ponit Cōmē. z°. ph̄yc. ꝯmē. zi. vbi hꝫ h̄ qd̄ p̄missuꝫ ē. vꝫ. ꝙ ꝯsideratio de mā. vt ē subm̄ for᷑ ē nālis: ⁊ lꝫ dicat ibidē ꝙ si ꝯsideret̄ vt vnū entiū: ista ꝯsideratio ē p̄mi ph̄i. h̄ nō ꝯcludit nisi ꝙ mā ꝯsiderat̄ a metaph̄ico icq̄ᵐ ē ens: ⁊ est vna po subtiua entis: sꝫ sic ꝯsiderare mām nō ē ꝯsiderare ipaꝫ. vt est p̄nᵐ ⁊ cā: de q̄ q̄rit̄ in p̄nti. igit̄ ⁊c̄. ¶ Itē si mā ⁊ efficiens ꝯsiderant̄ a metaᶜᵒ: aut ꝯsiderant a p̄ori: aut a posteriori. nō p̄ᵒᵒ. vt testat̄ Cōmē. p̄° ph̄yc. ꝯm̄. vlti°. q̄tū ad māꝫ: sꝫ q̄tū ad efficiēs ondit ipse. ꝯmē. 5. ⁊. 6. iz. metaph̄. ꝙ nulla alia via pōt demr̄are māꝫ ⁊ efficiēs eē nisi via mot⁹: ois alia iutilis est ⁊ vana. sꝫ via motus est tm̄ nālis. igit̄.

Ad oppositū est ip̄emet Cōmē. ꝯmē. 5. p̄alleg°. iz. metaph̄. vbi dicit: ꝙ cōicāt iste due sciētie. vꝫ. nālis ⁊ metaᶜᵒ i ꝯsideratōe de p̄ncipijs subē sensibilis: q̄uis alr̄ ⁊ alr̄ ꝯsiderēt hōꝝ p̄nciᵃ: qꝛ nālis ꝯsiderat ea vt sunt p̄ncipia subē sensibilis in eo ꝙ sensibilis: sꝫ metaph̄ic⁹ i eo ꝙ suba: h⁹ opionis est Auicē. p̄°. metaph̄. c. z. Alexāder afrodise⁹. vt recitat Cōmē. iz. metaph̄. ꝯmē. 5. Albert⁹ mag. in p̄n° sue metaph̄. c. 3. Scot⁹. s. Thomas ⁊ alij.

Pro determiatiōe isti⁹. q. Primo ponunt̄ q̄dā notāda. Scd̄o ponet̄ ꝯclo determiatiua. q. 3° rn̄debit̄ ad arguᵗᵃ.

Circa primū est p̄muꝫ nōndū ꝙ q̄uis q̄nq̄ ad trāsmutatiōēꝫ nālē 4ᵒʳ cāe ꝯcurrāt: due tn̄ p̄ncipali⁹ cōcernūt motū ⁊ p̄nᵐ mot⁹. vꝫ. mā ⁊ efficiēs q̄ forma ⁊ finis. p̄ma ps declarat̄: ⁊ p̄mo quo ad mām: qꝛ illud maxīe ꝯcernit motuꝫ qd̄ ponit̄ in diffōne motus: mā est hōꝝ. ḡ ⁊c̄. Maior est mātfesta: ⁊ minor declarat̄. nā diffiniat̄ mot⁹. dr̄ ꝙ est act⁹ entis in po° ſm̄ ꝙ in po°. mā aūt est ens in pura po° subtiua ⁊ passiua. igit̄ mā icludit̄ in diffōne motus. Et p̄terea nō declarat̄ nā trāsmutatōis ⁊ mot⁹: nisi p māꝫ. vt pꝫ p̄mo ph̄yco. p̄mo de gn̄ōne. ⁊. iz. metaph̄. nā dr̄ ibi ꝙ nō est trāsmutatio ⁊ mot⁹: nisi sit subꝫ deferēs trāsmutationē. ingt. n. Cōmē. p̄° ph̄yc. ꝯmē. 7i. ꝙ si trāsmutatio eēt sine mā alteꝝ istorū accideret: aut ꝙ trāsmutatū eēt silr̄ trāsmutatiōe: aut ꝙ trāsmutatio eēt i nihilo tāq̄ i subito. Quo ad efficiēs. ꝓbat̄ ipm ꝯcernere motū: qꝛ vbicūq̄ logr̄ Ar̄. ð efficiēte semp appellat ipm p̄nᵐ vn̄ motus: ex eo ꝙ efficientia actio passio: vt ꝯsiderāt̄ a nāli nō st̄ sine motu: a qb⁹ p̄nt abstrahi alie rōnes nō ꝯcernētes motū: sicut sūt ꝓductiuū ⁊ opatiuū: de qb⁹ ꝯsiderat metaᶜᵘˢ. ¶ Ex h̄ nōndo seqt̄ h̄ cor᷑ᵐ: ꝙ q̄uis he due cāe ptineāt ad nālē ⁊ appropient̄ ei: magis tn̄ ei approp̄at̄ mā q̄ efficiēs. ꝓbat̄: qꝛ illa cā q̄ tm̄ iuēit̄ i nālib⁹ trāsmutabilib⁹ ē magl ph̄yᶜᵃ ⁊ nālis q̄ illa q̄ aliqn̄ iuēit̄ ex illa: mā ē hōꝝ ⁊ nō efficiēs: qꝛ nusq̄ ē mā sine trāsmutatōe: efficiēs āt iuēit̄ vbi nlla ē trāsmutatio: qꝛ i itelligētijs iuēit̄ efficiēs sine motu. pficiūt. n. seiuicē p modū itelligētl ⁊ itellecti: ex 3° de aīa. ꝯmē. i4. ⁊. iz. metaᶜᶜ. ꝯm̄. 36. ⁊. 44. itellcūs āt ē cā itellntl i istl effectiua sine motu. Due āt cāe q̄ st̄ for᷑ ⁊ finis approp̄ant̄ metaᶜᵒ. Tuꝫ qꝛ i istis p̄or ē rō dātl eē q̄ sit rō mouētl. vt dcm̄ ē alī. Tū qꝛ he due cāe rep̄iūt̄ i imobilib⁹ ⁊ abstractis. ¶ z° nōndū p̄ncipalr̄: ꝙ 4ᵒʳ cāe ꝯsideᵗᵉ a metaᶜᵒ abstrahūt a seip̄is vt ꝯsiderāt̄ a nāli. nā vt ꝯsiderāt̄ a meᶜᵒ abstrahūt a motu: ⁊ ab hīs q̄ ꝯcernūt motū: ⁊ p̄cise ꝯsiderant̄ icq̄ᵐ dāt eē vl̄ extriᶜᶜ vt efficiēs ⁊ finis: vl̄ itrinᶜᶜ vt mā ⁊ for᷑. sūt. n. ista vt ꝯsiderāt̄ a metaᶜᵒ p̄n° eēntie ꝯpoⁿᵗ ptinētia ad eē ⁊ ad qditatē rei. Et hāc ꝯnē teneo nō tm̄ ð mēte Albti Sco. ⁊ alioꝝ: sꝫ ēt de mēte Auer. ꝙ. n. ſꝫ ipꝫ efficiēs for᷑ ⁊ finis ꝯsiderent̄ a metaᶜᵒ: pꝫ p ipꝫ. vt allegᵐ est p̄ ph̄yco. ꝯmē. p̄. ꝙ mā ꝯsiderat̄ a metaᶜᵒ. pꝫ p ipm. z° ph̄yc. ꝯmē. zi. Sꝫ forte tu dices: metaᶜᵘˢ nō ꝯsiderat māꝫ ⁊ efficiēs: nisi a posteⁿ ⁊ ꝯsideratōe qꝛ: sꝫ a p̄ori ꝯsiderāt̄ a nāli. Cōtra. qꝛ i. iz. ꝯmē. 5. ⁊. 6. ⁊ p̄ ph̄yco. ꝯmē. vlti°. ⁊ z°. ph̄yco. ꝯmē. zz. ista p̄n° nō demr̄ant̄ eē: nisi demr̄atōe signi. igit̄ a nāli nō magis ꝯsiderant̄ seu pfectiori mō q̄ a metaᶜᵒ. ¶ 3°. nōnᵐ: ꝙ ꝯsideratio ð cāis subē sensibil̄ siue gnābil̄ ⁊ corruptibilis siue eterne pōt eē duob⁹ modis. vno°. q̄ᵐ ad eē: alio°. q̄tū ad rōnē p̄ncipiādi: ⁊ q̄tū ad qd est. Silr̄ p̄n° subē sēsibil̄ p̄nt ꝯsiderari. vno° icq̄ᵐ p̄n° subē sēsibil̄. alio° i eo ꝙ suba simplr̄. Et h̄ colligūt̄ ex cōmē. 5. iz. metaᶜᶜ. vbi Cōmē. hꝫ h̄ v̄ba. p⁹ h̄ incepit Ar̄. declare p̄n° eterne subē: ⁊ posuit ēt h̄ ꝙ declatū ē i nālib⁹ ⁊ ꝯsiderauit ð eis ꝯsideratiōe ꝓpa huic scie. v̄bi grā. ꝙ ē suba ⁊ p°ᵃ ⁊ for᷑: ⁊ ꝙ ē p̄nᵐ ⁊ finis. Et postmoᵐ iferi⁹ subdit: nāl declat ea eē ſꝫ ꝙ sūt p̄n° subē mobil̄. ph̄s aūt ꝯsiderat ð eis ſꝫ ꝙ sūt p̄n° subē i eo ꝙ suba est: nō subē mobil̄. Ex q̄ ꝯᵒ eliciūt̄ duo: q̄rū p̄mū ē ꝙ ad ph̄ycū spectat ꝓbare eē p̄n° vtriusq̄ subē: ⁊ ꝙ metaᶜᵘˢ accipit ea ⁊ p̄supp̄oīt tāq̄ ꝓbata in scia nāli: ꝙ. n. mā ⁊ for᷑ sint: ⁊ ꝙ sint subē copis

mobilis: ꝛ vlteri⁹ ꝙ sube abstracte sint ꝓbat phẏcus ꝛ me^{us}: q̄tum ad hoc accipit a nāli. 2^m qḋ ponit ↄ^{ium} est ꝙ cū dr̄ ꝙ ad meta^{cū} spectat igrere ꝛ ↄsiderare p̄n^a sube sēsibil' siue corruptibil' siue eterne: veꝝ ē ī rōne p̄ncipiādi ꝛ q̄tū ad qd ē: nō āt ī rōne eēndi ꝛ q̄z^m ad q2 ē. nō. n. ꝓbat meta^{cus} mām ꝛ formā eē: neqꝫ subas sepatas a mā eē: sȝ h̄ accipit a phẏ^{co}. ꝓbat āt h̄ oīa eē p̄n^a: lȝ nō eodē mō q̄ phẏcus. nā phẏ^{cus} ꝓbat ea eē p̄n^a sube sensibilis inq̄z^m mobilis: metaphẏ^{cus} vo ꝓbat ea eē p̄n^a sube sensibilis ī eo ꝙ suba: ꝛ ī h̄ rephēdit Cōmē. Alexā^m q̄ dixit: ꝙ phẏ^{cus} igrit p̄n^a sube sēsibil' corrup^{lis} ēt vtroqꝫ mō tā ī rōne eēndi q̄z in rōne p̄ncipiādi. ꝛ ↄñr ꝙ meta^{cus} ingrit p̄n^a sube sēsibil' eterne ēt vtroqꝫ mō. p^m approbat ↄ^{ie}. 2^m negat. ¶ Sed ↄ̄. Cōmē. 6. meta. ↄmē. p^o. hȝ ꝙ eiusdē scie ē cōsiderare de aliq̄ si ē ꝛ qd est. igit̄ si meta^{cus} ↄsiderat de p̄ncipiis sube icorrupti^{lis} qd sūt: ēt ↄsiderat si sūt: vl' p oppo^m si phẏs nālis ↄsiderat de istis si sūt: hȝ ēt ↄsiderare qd sūt. Rñr ꝙ eiusdē scie ē ↄsiderare de aliq̄ si ē a p̄ori: ꝛ p cāz: ꝛ qd ē. si .n. aliq̄ scia ↄsiderat de aliq̄ si est p̄p̄ qd siue p cāz: eadē ↄsiderat ō illo qd ē: aliq̄ tñ ↄsiderat de aliq̄ si ē p effect⁹ q̄ nō ↄsiderat qd est: sic phẏa nālis re^a subaꝝ sepataꝝ. vt dcm̄ est. ¶ Sȝ q̄uis 2^m dcm̄ ime^{te} supra positū iprobet Cōmē. Auicē. tñ Sco. ꝛ alii sentiūt cū Alex^o: quā disputationē determiauim⁹ ī q̄dā. q. ordiaria. de hac mā sufficit tetigisse itētiōez ↄmēti quā h̄ āno nō ꝓ v̄itate: sȝ p reuerētia scolariū seq̄mur.

Quantum ad 2^m arti. ↄ̄ determiatiua. q. ē ꝙ meta^{cus} ↄsiderat de mā ꝛ efficiēte ↄsideratōe p̄pa: ꝛ nō tm̄ ↄsideratiōe p̄tinēte ad nāle. Ista ↄclo p3 ex dict̄l: ꝛ ex illa p̄te ↄ^{ti}. 6. p allega. vbi dic̄ Cōmē. Ar. incepit has duas cās. ꝛ p̄: nālē ꝛ declauit eā p illas ꝓpōnes easdē q̄b⁹ fuit vsus in scia nāli. ꝛ iō vr̄ ꝙ h̄ ↄsidera^o: nō ē ꝓpa huic scie: sȝ ē p̄s scie nālis: sȝ q2 vicie sūt hē ↄsideratōes: ꝛ nec̄e ē vti vna eaꝝ ī altera q̄si p̄n^o: fecit rememoratiōez ō h̄ qḋ declatū est ī scia nāli: sȝ tñ h̄ magis gnālr p̄scrutat̄ q̄z ī nālib⁹. Ex q̄ ↄ^{ne} ego elicio ꝙ: q2 mā ꝛ efficiēs sūt de ↄsideratiōe p̄n^{li} phẏ nāl: for^a āt ꝛ finis de p̄n^{li} ↄsideratōe metaphẏsici: Ar. p^o determiauit ī h̄ lib^o: ō ↄside^{ne} mãe ꝛ efficiēt̄l. vt ex his facili⁹ determiaret ō for^a ꝛ fine: ꝛ determinādo de mā ꝛ efficiēte p̄us declauit mām eē p illas easdē ꝓpōnes q̄b⁹ vsus ē ī nālib⁹ demr̄ando ip̄az eē: nō ꝙ ↄsideratio ō mā h̄ i. iz. meta. sit oīo nāl: cū ī rei v̄itate vterqꝫ artifex. s. nālis ꝛ meta^{cus} hēat ꝓpriā ↄsideratōez ō mā ꝛ for^a: sȝ q2 iste ↄsideratōes sūt mltū ꝓpiq̄: necīū ē vt ↄsideratio phẏca itroducat̄ ī meta^{ca} p modū p̄ncipii: sic si q̄s ī geome^a ꝓbaret ꝙ oē ↄtinuū ē diuisi^{le} ī ifini^m: vt facili⁹ ꝓbaret istā ↄ̄nē. sup datā rectā lineā ↄtingit triāgulū eq̄lateꝝ collocare. p^o ꝓbatio ñ eēt ꝓpa geome^e: sȝ phẏc nālis: itroduceret̄ tñ tal' demr̄atio vt eēt p̄n^m demr̄andi ↄ̄nē dictā: ita fec̄ Ar. nā vt facili⁹ ꝓbaret ꝙ mā ꝛ for^a sūt p̄n^a sube: iq̄z^m suba ē: p̄mi sit ↄsideratōez ō mā ꝛ for^a: sȝ ꝙ declatū ē ī nālib⁹ p mo^m p̄ncipii: ꝛ nō p modū p̄pe ↄsideratōis. Ex q̄ ↄcludit̄ ꝙ tā nāl' q̄z meta^{cus} ↄsiderat ō mā ꝛ for^a: sȝ ñ eodē mō: q2 meta^{cus} gnāli⁹ ↄsiderat q̄z nāl ꝛ vli⁹. Cōsiderat. n. phẏc⁹ ō mā ꝛ for^a: inq̄z^m sūt p̄n^a sube: ī eo ꝙ sēsibil' vl' mobil': meta^{cus} āt ñ ↄsiderat aliq̄ istoꝝ modoꝝ: sȝ ↄsiderat māz ꝛ fōmā iq̄z^m sūt p̄n^a sube ī eo ꝙ suba. vt. ā. dcm̄ ē. Cōstat āt ꝙ cōcept⁹ sube ī eo ꝙ suba: ē ↄcept⁹ cōior q̄z ↄcept⁹ sube mobil'. Cōsiderat g̊ meta^{cus} vtrꝫ mā ꝛ for^a sint p̄n^a sube vt suba ē. Et si sic vtrꝫ sint p̄n^a alioꝝ p̄ditoꝝ: aut nō: ꝛ si sic: vtrꝫ sint p̄n^a vlia: aut p̄ticlaria: sȝ certū ē ꝙ iste ↄside^{ones} sūt meta^{ce} nō nāles ꝛ vliores q̄z phẏce. ¶ Sȝ ↄ̄. q2 Cōmē. p̄fato ↄ^{to} circa finē dic̄: ꝙ s̄mo Alexā. v̄ificabit̄ cū dic̄: ꝙ ↄsidera^o nāl' ē ō subiis: q̄ sūt ī motu s̄ȝ ꝙ accipit p̄n^a istoꝝ a p̄ phẏo: si itelligat̄ ꝙ ista p̄n^a sint cā formal' ꝛ final' ac mālis ꝛ mouēs. Et ifteri⁹ addit: ista āt p̄n^a sūt nālis tm̄: cū fuerit itellecta ex istī h̄ duo tm̄ p̄n^a: cā. s. māl' p^a ꝛ p^m mouēs. ¶ Itē istat̄ p arg^m qḋ adduc̄ Cōm. ↄ̄ h̄ ꝙ asserit ꝙ p̄n^a vtriusqꝫ scie. s. nālis ꝛ meta^{ce}. sūt alia ꝛ disticta. arguit sic. si p̄n^a scie nāl' sūt alia a p̄ncipiis meta. vt tu dicis. g̊ iste scie sūt distincte ꝛ ñ sūt vicie: neqꝫ cōicāt ī ↄsideratōe de mā ꝛ for^a q̄ sūt p̄n^a sube sensibil'. ꝛ iō mā ꝛ for^a nō ↄsiderāt̄ h̄ ꝓpa ↄsideratiōe p̄tinēte ad metaphẏsicā: cui⁹ oppo^m dcm̄ ē. ¶ Ad h̄ rñr ꝛ ad p^m ꝙ Cōm. ñ plus vult: nisi ꝙ cā mālis ꝛ mouēs sūt de p̄n^{li} cōsideratōe phẏci: nō āt for^a ꝛ finis: sȝ ista duo scd̄ario ꝛ ex ↄ̄nti p̄tinēt ad ip̄m: ad metaphẏsicū vo for^a ꝛ finis p̄ncipalr spectāt: scd̄ario mā ꝛ efficiēs: ↄsiderat nālis māz ꝛ efficiēs abso^{te} demr̄ando p̄mā māz eē ꝛ p^m motorē eē: formā āt ꝛ finē ñ cōsiderat abso^{te}: q2 ñ pōt ꝓbare sic euidēter ꝛ ime^{te} ex me^e nāli aliqḋ p̄n^m eē p̄mā formā ꝛ silr finē vlti^m. ↄsiderat. n. p^o ꝛ p se for^{am} vt ē p̄fectio mãe trāsmu^{te} ꝛ finē vt ē termin⁹ mot⁹ agēt̄l. Uel alr nāl ꝓbat māz ꝛ formā eē. ꝛ silr subas sepatas eē: ac ēt efficiēs ꝛ finē: q2 sūt: sȝ ista qd sint: demr̄at meta^{cus}: meta^{cus} demr̄at qd est p^a for^a: sȝ ñ pōt ōmr̄are: q2 ē. Meta^{cus} igr̄ accipit a nāli aliquē eē p^m motorē simp^r imo^{lem}: ꝛ ↄcludit illū eē p^{mam} formā ꝛ vlti^m finē. p̄mā for^az ꝓ q̄to ē act⁹ simplicissim⁹ ꝛ actualissim⁹ imitabil' a q̄cūqꝫ s̄ȝ determiatū gradū p̄fectiōalē: ꝛ q̄si exēplar oiu3 ꝓducibiliū: q vt sic: est ēt efficiēs. ꝓ q̄to ponit vnūqḋqꝫ ī suo eē: aut in gradu sue p̄fectiōis: finis vltim⁹ ꝓ q̄to ē sūmū bonū ꝛ appeti^{le}: penes cui⁹ accessū vl' recessū cūcta mēsurāt̄ ī eē. ¶ Uel ēt metaphẏsic⁹ oñdit p^m p̄n^m eē vlti^m finē 2^r. vno^o vt ē illḋ p̄p̄ qḋ amatū ꝛ deside^{rat} vnūqḋqꝫ fit ī actu s̄m suā opōnē. alio^o vt ē p̄fectissimū ens ī q̄ q̄lȝ nā itellcūal' hȝ p̄fecte q̄etari: ista āt ñ pōt ōmr̄are phẏsic⁹: sȝ tm̄ meta^{cus}: p̄suppo^{to} tñ aliq̄ p̄n^o nāli: lȝ remote. ꝛ iō for^a ꝛ finis sūt p̄n^a appropata metaphẏsico: efficiēs vo ꝛ mā sūt appropata nāli q̄ si ↄsiderāt̄ a meta^{co} ēt ꝓpa ↄsideratōe p̄tinēte ad meta^{cū} ꝙ ip̄s vti aliq̄ p̄n^o nāli vt tādē dueīat ad ꝓpriā cōsidera^{ne} meta^{cos} hn̄dā de ip̄sis. ¶ Aduertēdū tñ: ꝙ lȝ ī p^a for^a q̄ ē ōs cōcurrat rō efficiēt̄l. Cōmē. tñ nō ↄcedit ꝙ meta^{cus} demr̄et p̄mū p̄n^m eē p̄mū efficiēs: sic ↄcedit ip̄z demr̄are eē p̄mā fora3: eo ꝙ s̄ȝ ip̄z efficiētia actio ꝓuēt⁹ ꝛ hē ↄcernūt motū ꝛ mutatōez. vt oñdit ip̄e. iz. meta. 44. ↄ^{to}. vbi rephēdit Auicē. q̄ ponebat ista ī itelligētiis: ↄcedit. n. ibi cāz ꝛ cātū p modū itelligētis ꝛ itellecti: ꝛ tñ negat ibi ꝓuentū actōez ꝛ ↄsecutōez p̄p̄ rōnē dictā. Intellcm̄ tñ ē cā itelligētis l gnē cāe efficiēt̄l: q2 s̄ȝ ip̄z ob3 ī mēte mouet vt efficiēs. vt dic̄ ī eodē. iz. ↄ^{to}. 36. ī exēplo de balneo: qḋ ī itellectu mouet effectie: vt ex^a mouet vt finis. ¶ Sȝ ↄ̄ h̄ instat̄. nā si phẏsic⁹ ime^{te} ꝛ ex me^e nāli ꝓbat subaz sepatā a mā eē: vr̄ ꝓbare subaz sepatā eē p̄mā formā. ¶ Rñr negādo ↄñam: q2 lȝ ista duo ↄcurrāt ī eodē suba sepata ꝛ p^a for^a: q2 tñ distiguūt̄ rōne: ñ seq̄t̄ ꝙ ꝓbādo vnū ꝓbet̄ alteꝝ. ¶ Ad 2^m rñr: ꝙ p̄n^a vtriusqꝫ sūt alia: ñ qdē s̄ȝ eē: q2 sūt idē subiecto. vt dic̄ Cōm. sȝ p̄cise dr̄nt ī mō ↄsiderādi: nō est āt icōueniēs diuersas scias ↄsiderare eādē rē modis diuersis: sic q̄titas ↄsiderat̄ a nāli ꝛ a meta^{co}: sȝ diuersis ↄsideratōib⁹: aut modis ↄsiderādi. ꝛ p h̄ p3 ad q̄ōnē.

Ad argu^{ta} p̄n^{lia}. ad p^m p3 ex dictis. ¶ Ad 2^m dr̄ ꝙ ↄ^{tor} ꝓ tāto dic̄ meta^{cum} ↄsiderare p̄mū motorē: q2 tal' min⁹ appropat̄ nāli q̄z mā: q2 p̄m⁹ motor reducit̄ ī p̄mā formā. vt dcm̄ est: loq̄t̄. n. de his ī auc̄tate adducta: q̄ p aliq̄s appropatōez p̄nt dici p̄tīere ad metaphẏsicā: qn̄ aūt in istis ↄ^{tor} excludit mouēs a ↄsideratiōe meta^{ca}: loq̄t̄ de mouēte s̄ȝ ei⁹ absolutā appropatōez ꝛ nō ↄpatiue ad aliḋ p̄n^m. ¶ Ad 3^m rñr: ꝙ lȝ for^a sit rō cog̊scēdi māz via origis ꝛ q̄ ad nos: tñ s̄ȝ se: cū ab ip̄a depēdeat for^a ñ ē veꝝ. ē. n. vnū p̄n^m ō se cog̊sci^{le}. Uel dōz ē ꝙ q̄uis

forma notificet mãm q̃ ad ↄſideratiões hũdã a nãli: nõ tñ q̃ ad ↄſideratões metaphicã q̃ eſt p abſtractões a ſenſibilib⁹. Et ad illa: ꝙ forã ẽ pͥn^m opõnis ꝛ mot⁹: dr ꝙ eſt etiã pͥn^m eẽntie rei ꝛ qditatꝫ: ꝛ vt ſic ptinet ad metaphicũ: ꝛ p hoc ad ↄfirmationẽ dr ꝙ nõ solũ cõſideratr vt ps ſubtilia entis: ſꝫ ẽt vt eſt pͥn^m ↄpoſiti q̃ ad eſſe ꝛ qditatẽ. vt dcm̃ eſt in corpore. q. ⸿ Ad vltimũ rñdeṙ ꝙ ↄcludit mãꝫ ꝛ efficiẽs eẽ: nõ poſſe demr̃ari niſi a nãli. Et hoc cõcediṙ ſm Cõmẽ. ſed in rõne pͥncipij: ꝛ ꝙ ſini pͥn^a ſubſtantie ſenſibilis hoc poteſt pbare metaphicus: ꝛ cõcedo ꝙ iſta pͥncipia eſſe nõ poſſunt pbari niſi via motus ꝛ a poſteriori: ſed in rõne pͥncipiãdi pñt pbari meta^{cs} ſaltem a poſteriori: ꝛ ꝙ aliquid poſſit pbari in rõne pͥncipij: ꝛ nõ quo ad eſſe pꝫ ex 2°. de anima. vbi pbaṙ animã eſſe pͥncipiũ vegetandi ſentiendi ꝛc. Ex hoc medio: qꝛ eſt quo viuimus ſentim⁹ mouemur ꝛ itelligimus. Et tamẽ nõ pbaṙ aiam eſſe: qꝛ eſt ſubiectũ pͥmũ ꝛ adequatũ libri de aia: tale nõ pbaṙ eſſe: ſꝫ pͥſupponiṙ toti ſcie ſm Auerro. ꝛ Auicẽnã: qcqd dicat Scot⁹ ꝛ Albert⁹. Uel dr iſta pͥncipia ſubẽ ſenſibilis nõ pñt pbari quãtũ ad qꝛ eſt: niſi a nãli ꝛ via motus: ſꝫ q̃tũ ad qd eſt pñt pbari a metaphico: cui⁹ eſt ↄſiderare qditates oĩum entiũ ꝛ pͥſertim qditates abſtractas ſm eẽ a motu ꝛ a mã: iſta tñ qd ſunt cõſiderat a poſteriori: ꝛ ſi dicaṙ q̃ ↄſideranṙ qditatiue ↄſideranṙ a pͥori iſta ſunt hõ. vt tu ↄcedis. g̃ ꝛc. Rñdeṙ cõcedẽdo maiorẽ ſi ſit ↄſideratio pure qditatiua p ſimplr̃ pͥora: ſꝫ iſtã ↄſideratõeꝫ nõ hẽmus nos: ſꝫ qditates tales cognoſcimus per quaſdã deſcriptiões ſumptas ſaltẽ originaliter ex effectibus a quibus abſtrahendo venamur huiuſmodi deſcriptiones.

⸿ Omnia. n. materia ſunt ꝛ eius que maxime ſunt ſubſtãtie vltime. Hec habet trãſlatio noua: ſed antiqua cõmentatoris ſic habꝫ. Et hec ſubſtantia eſt illud: quod eſt maius valde.

Textu cõmen. XV. Queſtio. V.

QUeritur vtꝝ cõpoſitũ ſubale per ſe vnũ ſit pfecti⁹ forma. Et argiṙ ꝙ nõ auctate Cõmẽ. 2°. phycoꝝ. cõmẽ. 4. vbi hꝫ: forma eſt dignior hñs h nomẽ ſuba q̃ꝫ ↄpoſitũ: qꝛ p illã eſt cõpoſitũ in actu: ꝛ cã eſt dignior cãto: hoc idẽ vult Cõmẽ. 7. metaph. cõmẽ. 7. vbi dicit: ꝛ intẽdebat ꝙ qm̃ forma ſit pͥor cõpoſito ex mã ꝛ forma ꝛ cõpoſitũ eſt ſuba: ſeqꝛ ꝙ forma ſit magis ſuba q̃ꝫ cõpoſituꝫ. Pro hac pte arguiṙ etiã rõne: qꝛ illud qḋ eſt eẽntialr actus: eſt pfectius eo qḋ tantũ eſt actus pticipatiue forma eſt eſſentialiter actus. g̃ ꝛc. ↄñtia nõ cũ minori. Maior pbaṙ: qꝛ actus eſt pfectio ſimplr̃ cũ reperiaṙ formalr̃ in pfectiſſimo ente ſimpliciter: ꝛ act⁹ q̃tuꝫ eſt ex ſe põt eẽ formalr̃ infinitus. igiṙ ꝛc.

Ad oppoſituꝫ tamen videṙ eſſe hic Ariſto.

In iſta queſtione pͥmo videndũ eſt de ordine pͥoritatis forme ad materiã ꝛ cõpoſitũ. Secũdo de perfectiõe.

Circa primuꝫ ordo accipiṙ multiplr̃: ad ppoſitũ tñ duobus modis accipiṙ. vno mõ ſm originẽ. alio mõ ſm pfectionẽ: ꝛ iſti duo ordines in creaturis ſunt oppoſiti: qꝛ q̃ ſunt pͥora via origīnis: ſunt poſteriora ſm perfectionẽ. Et hoc eſt ex limitatione ſeu impfectiõe nature: qꝛ nã limitata ſemper pcedit de imperfecto ad perfectũ: in nã illimitata ꝛ ſimplr̃ perfecta eſt totũ oppoſitũ. nã que ſunt pͥora via originis ibi: ſunt pͥora etiã via perfectõis: ꝙ ordo iſtoꝝ duoꝝ ſit oppoſitus in creaturis pꝫ p illud Ariſto. 9. metaph. textu cõmẽ. 15. vbi diciṙ. pͥora generatiõe ſunt poſteriora ſꝫ ſubaꝫ ꝛ pfectionẽ. ⸿ Aduertendũ tñ ꝙ pͥus origine eſt poſteri⁹ perfectõe in creaturis: vbi ſic ordinata cõparãtur ad idẽ ꝛ nõ ad diuerſa: ꝛ vbi iſta ſe habẽt in eodẽ genere. pͥmũ declaraṙ. nã actus eſt ſimplr̃ pͥor po^a: ex 9°. metaph. tex. ↄmẽ. 13. vbi de actu pbaṙ 3^r pͥoritas reſpcũ potentie. ſ. diffinitiõe gnãtiõe ꝛ perfectiõe: ꝛ inter alias pbatiões hec vna. ſ. pbãs pͥoritatẽ tẽporis ſeu generationis. oẽ qḋ eſt potẽtia ens: fit ab actu ente. vt de ſe pꝫ. ſed illud a quo fit potẽtia ens: eſt diſtictũ ſuppoſitaliter ab ente qḋ fit: ſꝫ vbi in eadẽ nã limitata cõcurrat potẽtia ꝛ actus ſemp potentia pͥcedit actũ. 2^m pbaṙ. ſ. ꝙ iſta debeãt cõparari ad idẽ gen⁹: qꝛ in mã cũ aliquid generaṙ formã ſubſtãtialẽ cõſequiṙ aliqua forma accidẽtalis: qꝛ aliqua qualitas. Et tñ iſta qualitas nõ eſt perfectior forma ſubſtãtiali.

His premiſſis ponunṙ ↄclõnes. pͥma eſt iſta forma eſt ſimplr̃ pͥor mã: iſta ↄclõ pꝫ: qꝛ act⁹ eſt ſimpliciter pͥor potẽtia. vt hic imediate pͥmiſſuꝫ eſt. forma eſt act⁹. mã eſt ens in potẽtia. g̃ ꝛc. ⸿ Itẽ forma eſt cã per quaꝫ mã eſt in actu. vt. s. allegatũ eſt. Et hoc etiã vult Cõmẽ. 2°. phycoꝝ. cõmen. 30. ſed cã eſt pͥor cãto. igiṙ ꝛc. ⸿ Sꝫ cõtra hãc ↄclõnẽ iniſtaṙ: qꝛ Cõmẽta. ibidẽ dicit: ꝙ materia eſt cauſa forme ſm ꝙ forma nõ põt inueniri niſi per mãm. igiṙ materia erit pͥor forma. ⸿ Itẽ ordo originis in corruptibilib⁹ videṙ ſimplr̃ pͥor ordie perfectõis. materia precedit origine formã. igiṙ mã eſt pͥor. Cõfirmaṙ: qꝛ ſaltẽ ſm aliquos theologos mã eſt ſeparabilis a forma ꝛ nõ eȝ: ſꝫ pͥus nõ eſt impoſſe ſeparari a poſteriori: ſꝫ bñ ecõuerſo. igiṙ ꝛc. ⸿ Ad iſta rñdeṙ ꝛ ad pͥmũ ꝙ materia ꝛ forma ſunt ſibiinuicẽ cauſe q̃tũ ad cauſalitatẽ eis competentẽ: nõ quãtuꝫ ad eſſe. Et hoc vult Cõmenta. 3°. phyſicoꝝ. cõmen. 65. vbi dicit: materia inueniṙ per formã ſm ꝙ forma eſt pfectio eius: forma aũt inueniṙ per materiã ſm hoc ꝙ mã eſt ſubiectũ eius. Et 2°. phyſicoꝝ. cõmen. allegato: poſtq̃ꝫ dixit ꝙ mã eſt cauſa forme ſubdit: forma aũt eſt cauſa mãe ſm ꝙ materia non põt eſſe in actu demõſtrato niſi per illã. Hoc idẽ confirmaṙ per illud qḋ habet etiã Cõmẽta. pͥmo phyſicoꝝ. cõmen. 70. vbi hꝫ hec verba. ſubiectuꝫ ſuſtẽtat formã ſm ꝙ forma nõ põt eſſe ſine ſubiecto: forma aũt ſuſtentat ſubiectum ſm ꝙ eſt cõplementũ eius: ꝛ ſm ꝙ ſubiectuꝫ nõ põt denudari a forma. Ex his ſequiṙ ꝙ cũ cauſalitas forme ſit pͥor cauſalitate materie: qꝛ materia nõ ſuſtentat formã: niſi forma informet ipaꝫ: ſequiṙ formã eſſe ſimplr̃ pͥorẽ materia. Ad hoc facit ratio adducta de mẽte Ariſ. in 9°. metaph. qꝛ nihil qḋ eſt in potẽtia fit in actu niſi p actũ: aut hñs formã ꝛ actuꝫ. igiṙ forma nõ eſt in materia niſi per formã. igiṙ forma pͥcedit materiã. ⸿ Sed cõtra. qꝛ ſi cõpareṙ pͥuatio ꝛ forma ſibi oppoſita ad mãm pͥus nã ieſt pͥuatio mãe q̃ꝫ forma. g̃ mã pͥus eſt pͥuata q̃ꝫ formata. Rñdeṙ ꝙ pͥuatiue oppoſita q̃ hñt ordinẽ nãe ſi cõparãtur ad tertiũ: qḋ denoiaṙ eẽ pͥus nã nõ ſic eſt pͥus q̃tũ ad ineſſe: ſꝫ ſolũ q̃tũ ad aptitudinẽ: qꝛ. vꝫ. tale pͥus natũ eſt ineſſe q̃tũ ex nã ſubiecti: niſi oppoſitũ ei⁹ iducaṙ p agẽs extrinſecũ: ſic eſt de forma reſpectu pͥuationis: qꝛ pͥuatio ineẽt mãe niſi agẽs extriſecũ iduceret formã. In hñtib⁹ ordinẽ nature poſitiue qḋ eſt pͥus nã q̃tũ ad aptitudinẽ eſt etiã pͥus q̃tũ ad ineſſe. ⸿ Sed ↄ. qcqd ſit de ordine iter pͥuationeꝫ ꝛ formã in cõi. ſaltẽ loquẽdo de forma ſignata ꝛ in particulari ꝛ pͥuatiõe ſibi oppoſita. pͥuatio natura ꝛ tẽpore precedit formã quantũ ad ineſſe: ꝛ ita materia ſub pͥuatione precedit formã. Reſpõdeṙ ꝙ forma ꝛ materia ſi cõparenṙ ad idẽ numero materia pcedit

formã. si vo ad idẽ specie forma est simpliciter pőr: ꝛ sic
intelligit ꝯclusio ꝓposita ꝙ forma p̄cedit materiã quã-
tum ad esse: ꝛ etiã q̄tũ ad cãlitatez que debet̃ forme re-
spectu cãlitatis materie: vbi ista respiciũt idez in specie.
Si vo respiciunt idẽ numero: forma est prior solũ q̄tum
ad causalitatẽ: semp itelligendo de prioritate nãe: nõ tẽ-
poris: qꝛ in quocũq; istanti tẽporis forma iformat mãm
materia substãtificat formã. ¶ Ad illud qð adducit̃ cõ-
tra ꝯclusionẽ de ordine originis dr̃ ꝙ argumentũ p̄cise
ꝯcludit de materia ꝛ forma relata ad idẽ nũero. ꝛ h̃ con-
ceditur. ¶ Ad aliud de separabilitate materie a forma.
hoc non ꝯcederet phs: nõ q̄dẽ ꝓpter hoc ꝙ esse materie
sit esse forme: aut totalr̃ causatũ a forma: sicut aliq̄ igno-
rantes nãm materie temerarie affirmãt: sed tñ h̃ est ꝓ-
pter ꝯnexionẽ causaꝝ simplr̃ necessariã: fm phm: qꝛ im-
possibile est cãm primã causare sine causis scðis. Cũ igi-
tur forma sit causa materie: ꝑ quãto est in actu formali:
lꝫ nõ in actu essentie: pro tanto deus nõ põt causare ma-
teriaz sine forma: qꝛ forma ẽ causa scða respectu cãe for-
malis materie: Sꝫ si teneremus viã theologoꝝ: p̄sertim
Doctoris subtilis: sicut nõ implicat ꝯtradictionẽ: deũ fa-
cere materiã sine forma: ita neq; formã sine mã: quia nõ
plus depẽdet forma subalis a mã: q̄ȝ accidẽs a subiecto.
Si igitur põt facere accñs sine subo: vt in sacramẽto al-
taris: ita in ꝓposito. ¶ Sed ꝯtra: qꝛ tunc iste forme eẽnt
spũales. ꝛ si sic. essent itellectuales. ¶ Rñdetur negãdo
ꝯñam: qꝛ sicut quãtitas est eiusdẽ nature si sit separata a
suba: sicut si esset in suba: ita in ꝓposito: naȝ iste forme si
essent sine mã: essent eiusdẽ nature: que lꝫ non eẽnt extẽ-
se in materia: eẽnt tñ extensibiles per materiaȝ: qð repu
gnat forme pure itellectuali: Uel põt dici ꝙ quãuis for-
ma sit magis ens: ꝛ substãtia q̄ȝ mã: non tñ est minꝰ de-
pendẽs: imo magis: ꝓpter quã depẽdentiã nõ repugnat
materie separari a forma: sed bene ecõuerso. ꝛ hec dicta
sint sequẽdo Doctorẽ subtilẽ. in 2º. distin. 12ª. q. 2. ¶ Se-
cũda ꝯclusio. forma est prior ꝯposito. ista pꝫ: qꝛ forma est
pőr mã: vt dictũ est. ꝛ mã est prior ꝯposito: sicut p̄ncipiũ
est prius p̄ncipiato: ꝛ q̄cquid est prius priore: est p̄us po-
steriore. igit̃ ꝛc̃. ¶ Tertia ꝯclusio. ꝯpositũ est magis ens
ꝛ substãtia q̄ȝ forma. ꝓbat̃. illud qð icludit omnez perfe-
ctionẽ alterius: ꝛ vltra hoc aliaȝ supaddit est ꝑfectius il-
lo. ꝯpositũ est hmõ respectu forme. igitur ꝛc̃. minor patꝫ: qꝛ
ꝯpositũ addit ad formã perfectionez materie. ¶ Dices
mã est impfecta: itẽ est ens in potẽtia. Cõtra. materia hꝫ
gradũ perfectionalẽ determinatũ in entibꝰ. per quez di-
stat a sũmo ente: ꝛ mẽsuratur ab ipso. ¶ Itẽ mã est sub-
stantia: cũ sit principiũ itrinsecũ compositi substãtialis:
ꝛ ex nõ substantijs nõ fit substãtia. ¶ Iteȝ mã est perfe-
ctior quolibꝫ accñte: ꝛ causa ipsiꝰ. ex p̄mo phy. tex. ꝯmẽ.
80. materia cũ forma ẽ cã eoꝝ q̄ sunt. inq̄t Ar. Rursuȝ:
sicut q̄ðlibꝫ accidẽs in suo genere hꝫ suã perfectionẽ de-
terminatã: ita mã. ¶ P. materia habꝫ ꝓpriã eẽntiã: cuȝ
sit extra suã cãm ꝛ intellectũ. eẽntia et actus essentialis
ꝯuertuntur. ¶ Itẽ bonũ dr̃ equalr̃ enti. p̄mo ethicoꝝ.
ergo mã cuȝ sit distinctũ ens a forma habebit ꝓpriã bo-
nitatez. ¶ Contra illud qð dicitur ꝙ materia est ens in
potẽtia: arguit̃: qꝛ materia nõ est ens in potentia obiecti
ua: cũ tale sit puꝝ nihil. quemadmodũ est nũc antichri-
stus: sed mã est ens in potẽtia subiectiua: ꝛ tale est essen-
tialiter ens: vt dicit Cõmen. ꝯmento. 8. 12ᵢ metaphy. est
eni tale ens p̄mũ receptaculũ ꝛ fundamentũ omniuȝ for
maruȝ: vt dicit Aristo. 2º. de gnãtione. tex. ꝯmen. 4. vbi
Arist. vocat materiã pandoxes. i. receptaculuȝ. Probat̃
etiã rõne: ꝙ materia sit per se ꝛ essentialr̃ ens: qꝛ q̄ðcũq;
recedit ab vno extremo ꝯtradictionis imediate. ꝛ statiȝ

est sub reliquo: sed materia est extra nihil: qð est ꝯtradi-
ctoriuȝ entis. igitur continetur per se sub ente: aut salteȝ
est realr̃ ens. ¶ Confirmatur: qꝛ qð per se ꝛ directe con-
tinetur sub diuidente alicuius vniꝰ cõmunis diuisi: con
tinetur sub diuiso: sed materia continetur sub potentia:
que diuidit ens: quia ens diuiditur per potentiã etiam
subiectiuã ꝛ actum formalẽ aliquo modo: lꝫ ista nõ sint
prima diuidẽtia: sed potentia obiectiua ꝛ actus existen-
tie. igitur ꝛc̃. ¶ Preterea arguit̃ ad principale. illud qð
ordinatur ad aliud tãq̄ȝ ad finẽ est ignobilius illo ad qð
ordinatur. esse forme ordinatur ad esse cõpositi: sicut ad
finẽ. ergo ꝛc̃. maior est manifesta: quia finis est nobilior
his que sunt ad finem. Unde Cõmen. 5. metaphy. ꝯmen.
3º. complementũ largitas ꝛ bonũ non inuenitur in rebꝰ:
nisi propter finem. minor etiã patet: quia forma non in-
ducitur ab agẽte in materia: nisi propter esse compositi.
¶ Et preterea. qð fit per accidens est ꝓpter illud quod
fit per se: quia omne per accidens habꝫ reduci ad illud
qð est per se: sicut ad prius ꝛ perfectius. ex scðo phy. tex.
cõmenti. 66. forma fit per accñs: compositũ fit per se. igi-
tur ꝛc̃. ¶ Iterũ confirmatur: quia Cõmen. 7. metaphy-
sice. tex. cõmenti. 35. Ordo totius ad partes est ordo for-
me ad materiam: ꝛ ordo partis ad totuȝ: ꝛ ordo materie
ad formaȝ: sed quicquid habꝫ rationeȝ forme est actua-
lius ꝛ perfectius eo qð habꝫ rationem materie. igitur to
tum est actualius ꝛ perfectius forma. ¶ Item 3º. physi-
corum. totum ꝛ perfectuȝ conuertuntur. igitur qð habꝫ
rationem partis est imperfectum. consequentia patꝫ: qꝛ
totuȝ ꝛ pars sunt correlatiua. igitur si vnuȝ est perfectũ.
reliquum est imperfectuȝ: cuȝ presertim sint relationes
disquiparantie: ꝛ sint superpositionis et suppositionis.
¶ Item 7º. metaphy. tex. cõmenti. 8. esse hoc aliq̄d sub-
sistens: ꝛ esse separabile ab alijs maxime competit sub-
stantie: sed ista competunt composito. non forme: nã for-
ma non est subsistens: cum sit in alio tãq̄ȝ in subiecto: ne-
q; etiaȝ est separabilis a materia ꝛ ab alijs: sed ista com-
petunt composito: vt de se patet. igitur ꝛc̃. ¶ Sed cõtra
istam conclusionem instatur: quia Aristote. septimo me-
taphysice. textu cõmenti septimi. concludendo dicit ex
itentiõe. quare si species est prior materia: ꝛ magis ens:
ꝛ ipso qð ex vtrisq; est: prior erit propter eandem ratio-
neȝ. In ista auctoritate ponit formam esse priorem com
posito: eo modo quo est prior materia: sed ponit formam
non tñ priorem prioritate simpliciter ꝛ ordine originis
vt dictuȝ est supra: sed etiam ordine perfectionis. igitur
forma consimili prioritate precedet ipsum compositũ.
¶ Ad hoc respondetur ꝙ auctoritas nõ cogit: quia Ari-
stoteles premittit ꝙ forma est prior: ꝛ magis ens mate-
ria: ꝛ sic tangit duo comparando formam ad materiam.
scꝫ prioritatem ꝛ maioritatem in entitate et substantia.
Cum vero comparat formam ad compositũ: comparat
secundum prioritatem: non secundum maioritatem. Et
hoc insinuat cum dicit. prior erit propter eandem ratio-
nem: naȝ qua ratione forma est prior materia: quia sicut
principium principiato: cum sit aliquo modo principiũ
materie: ita forma eadeȝ ratione est prior composito: si-
cut principium principiato: sed quantum ad perfectio-
nem substãtie ꝛ entitatis hic nulla fit cõparatio. ¶ Sꝫ
contra: quia in forma respectu materie cõcurrit duplex
prioritas. s. nature seu originis et perfectionis: et vtraq;
prioritate forma precedit materiam. igitur cuȝ consimi
li p̄oritate precedat compositum: quia dicit ꝙ prior erit
forma ipso composito propter eandem rationem. sequi-
tur ꝓpositum vt prius. ¶ Rñdetur ꝙ in forma ꝯcurrit
duplex prioritas: vt tu dicis: sꝫ prioritatẽ nãe Ar. distin

guit ɔ prioritatẽ pfectiõis: ⁊ ẜ prioritatẽ nãe ɔparat for mã ad vtrũqȝ tã ad mãȝ q̃ȝ ad ɔpoᵐ: ſȝ nõ ẜm prioritateȝ pfectiõis: nã ſi ſic ɔparaſſȝ: ſic expſſit in ɔpatiõe forᵉ ad mãȝ vtrãqȝ ṗoritatẽ: ita ẽt feciſſȝ i ɔpatõe forᵉ ad ɔpoᵐ: qḋ nõ fec̃. Ul' dõȝ ẽ ẜȝ Doc. i q̊libe. q. 9. φ cũ forᵃ ſit ṗnᵖ ṗncipale ɔpoſiti. iy ṗus. ⁊ magis nõ itelligiẽ ẜȝ pfectõeȝ: ſȝ ẜm ṗncipalitatem ⁊ idepẽdentiã: quia entitas ṗncipy principalioris: qḋ eſt forma eſt indepẽdens reᵘ pricipiati qḋ eſt ɔpoſituȝ: ⁊ reᵘ pricipy minᵒ ṗncipalis: qḋ eſt mã. ṗncipiatũ. n. depẽdet a ṗnᵒ: ⁊ ṗcipue pricipaliori: ⁊ nõ eȝ. Aduertenduȝ tñ vt dicit Doctor nr̃: forma in ɔpoſito hȝ duplex eẽ. vnũ eſt eſſe ṗpriũ qḋ nõ tñ eſt eſſe eẽntie: verũ etiã eſt eẽ exñtie qḋ ɔpetit forme: vt diſtiguiẽ eẽntia liter a cõpoſito. Aliud eſt eſſe cõmunicatũ ſibi a compoſito. per primũ eẽ forma hȝ eẽ p ſe. p zᵐ hȝ eẽ p accñs: qr ad eſſe totiᵒ ptes ſũt: et exiſtũt p accñs. quo ad ṗᵐ eẽ: forma eſt prior ɔpoſito: ⁊ eſt prinᵐ eiᵒ. quo ad zᵐ: forma ẽ poſterior ɔpoſito. ⁊ eſſentia ɔpoſiti eſt prinᵐ eſſendi vnicuiqȝ parti. ⁊ reᵘ talis eẽ ɔpoſiti forma fit p accñs: qr forma ẜm ṗpriũ eſſe ordinaẽ ad eẽ ɔpoſiti vt ad finẽ. ⁊ ẜȝ ħ dixit Ar. 7. meta. tex. ɔm. 59. φ gditas hȝ rõnẽ cãc: qr ẽ rõ eẽndi oĩbᵒ ptibᵒ ſuis itriſecis ⁊ eſſentialibus. ℂ Sȝ ɔ ħ argr̃: qr ẜȝ ħ vr̃ φ forma genereẽ p ſe: nã exq̊ forma hȝ ṗpriũ eẽ. q̊ eſt ens p ſe: vt diſtiguiẽ ab eẽ ɔpoſiti: ⁊ vnũqḋqȝ eo mõ fit quo hȝ eſſe: ſeqẽ φ fõma fit p ſe. ℂ Ad ħ rñdeẽ φ eſſe p ſe vno mõ accipiẽ ṗ eo qḋ hȝ vltimã actualitateȝ: ſic φ nõ eſt p ſe ordiabile ad aliqueȝ actũ ſimplr vltra illũ quẽ hȝ. alio mõ ṗ eẽ quo aliqd ṗ recedit a non eſſe. ṗ ãt recediẽ a nõ eſſe p illud q̊ aliqd eſt ex̃ itellȝ ⁊ potentiã ſue cãc. ſi loq̃mur de ṗ eſſe: certũ ẽ φ forma nõ eſt ens p ſe: nec fit p ſe: qr eẽ forᵉ p ſe ordinaẽ ad eſſe ɔpoſiti: qḋ eẽ eſt actᵒ vltimᵒ forme participatiue: vt dcm̃ eſt. Si vo loq̃mur de zᵒ. eẽ: qḋ eſt ṗpriũ forᵉ: cũ tale eſſe ſit ex ṗpria nã in alio: tãqȝ in ſubo. iſtḋ eẽ neqȝ eſt eẽ p ſe: neqȝ fit p ſe: vt diſtiguiẽ ɔ eſſe in alio. Sȝ quõ. g̊ forma eſt ens p ſe q̃tũ ad ṗpriũ eẽ. ℂ Rñ. forma dr̃ eſſe p ſe. ħ eſt eſſentialr. ⁊ p nãȝ itriſecã: qr non p aliud. ⁊ ſic p ſe pſeitate primi modi: ſȝ cũ ħ ſtat φ in alio ſit ens: ⁊ ſic fiat: ⁊ ſic nõ fit p ſe pſeitate tertỹ modi. ħ eſt ſolitarie. hec dicta ſint ad queſtionẽ.

Ad argumẽta principalia rñdeẽ. Ad primuȝ φ auc̃tas Cõmen. non cogit: qr ipſe eſt opionis oppoſite ad qõnẽ. Ad rõneȝ q̊ vtiẽ in ɔfirmãdo opioneȝ ſuã dr̃. vnoᵒ: φ ſi rõ ſua valeret: nulla cã eſſet eq̃ pfecta eſſentialr cuȝ cãto i entitate aut i ſuba: qr vnũqḋqȝ cãtũ eſt illḋ qḋ ẽ in entitate ⁊ ſuba: ⁊ ſua cã: qḋ ſi ɔcediẽ: nulla erit cã vniuoca cũ cãto: qr iſta ſũt eiuſdeȝ ſpẽi: ⁊ ita eq̃ pfcã. Alr ṗt dici φ rõ ſua ſoluȝ ɔcludit in cauſis efficiẽtibᵒ ⁊ vniuocis. iuxta illud Ar. zᵒ. meta. tex. ɔm. 4. Unũqḋqȝ maxie ipȝ alioȝ eſt: p qḋ alỹs ieſt vniuoca: ſȝ i cauſis formalibᵒ nõ tenet: qr ſi ſic. ſeq̃reẽ φ effcũs formal ṗdicareẽ de cã formali. ⁊ tũc iſta ɔña eſſet bona. albedo eſt cã q̃re lignũ eſt albũ. igr̃ albedo eſt magis alba. 3ᵒᵒ dr̃ φ rõ Cõmen. tenet in cauſis totalibᵒ: ſȝ forma nõ eſt totalis cã: q̃re ɔpoſituȝ eſt in actu actualitate eſſentie: qr eẽntia ɔpoſiti nõ ſoluȝ eſt p formã: ſȝ ẽt p mãȝ: qr teneo mãȝ ptinere ad gditatẽ ⁊ eſſentiã rei. ℂ Ad rõneȝ vltimã: φ forma eſt eẽntialr actᵒ: ɔcediẽ φ eſt actᵒ formalis: ⁊ vt ſic nullo mõ mã eſt actᵒ de ſe: qr repugnat mãe oĩno iformare: cũ ſit ſubȝ ſubſiſtens omni forᵉ: ac etiã vltimũ: cum ħ tñ ſtat φ mã ſit actᵒ eẽntialis: vt dcm̃ eſt ſupra. ℂ Et ṗterea. qḋ ẽ eẽntialiter actᵒ eſt pfectiᵒ eo qḋ ẽ actᵒ pticipatiue: ſi cetera ſint paria: vt qḋ eſt actᵒ pticipatiue: non icludat p ſe illud qḋ eſt actᵒ eſſentialr: ſȝ oporteret φ vnũ diſtingueret cõtra aliud: qḋ nõ eſt in ṗpoſito. q̃re ⁊c̃.

ℂ Silr aſit ⁊ in artibᵒ. medicinalis. n. ars rõ ſanitatis eſt. Tex. ɔmẽti. XVIII. Qõ. VI.

Q Uerit vtrum in mã rerum nãlium aliqd forᵉ pexiſtat in mã ante ſui ṗductiõeȝ coagẽs ad ɔpoſiti gnõnẽ. ℂ Et arẽ φ ſic: auc̃te Cõmẽ. 8. meta. ɔm. 15ᵒ. vbi hȝ. Ex actu ⁊ põ nõ fit vnũ: niſi p agẽs extrahẽs ad actũ: qḋ nõ largiẽ ei mltitudinẽ: ſȝ pfectiõeȝ. Ex ħ argr̃ ſic. Agẽs qḋ ṗducit aliqd ẜȝ totũ ſuũ eẽ. in ṗducẽdo nõ tñ largiẽ pfectionẽ: ſȝ mltitudinẽ i entibᵒ: Sȝ agẽs exhenȝ formã nãlem de põ mãe nõ largiẽ mltitudinẽ: ſȝ pfectiõeȝ tñ. igitur ⁊c̃. ℂ Itẽ illḋ qḋ ẽ i actu nõ eſt aliḋ ab eo qḋ ẽ i põ: ſȝ illḋ qḋ fuit i põ ẽ i actu: ⁊ nõ ſũt duo diuerſa: vt igr Cõm. ibi. Sȝ ſi forma nõ ṗexiſteret i mã: forma in põ ⁊ forma in actu eẽnt aliq̊ duo diuerſa: qr diſtinguerenẽ ſicut ens ⁊ nihil: quũ forma in potẽtia ſit nihil: ſi nihil eiᵒ ṗexiſtat in mã realr. igr̃ ⁊c̃.

Ad oppoſitũ ẽ phs. 7. meta. tex. ɔm. 29. vbi hȝ: φ ſic domᵒ fit tñ ab ex̃. ſic vtiqȝ ⁊ ignis: ſȝ fõma domᵒ nihil hȝ reale ṗexñs in mã. igr̃ neqȝ forma ſubalis ignis.

In iſta qõne due ſũt opiones oĩno oppoſite. q̊rȝ vna tenet ptẽ affirmatiuã. Altera negatiuã.

Pro prima opione ſũt mlte auc̃tes ⁊ rõnes. ṗᵃ auc̃tas eſt Ar. zᵒ. phy. tex. ɔm. 3. vbi diffinit nãȝ p ħ qḋ eſt ṗnᵐ mouẽdi ⁊ gẽſcẽdi eiᵒ i q ẽ ⁊c̃. ⁊ ibi vult φ ṗnᵐ nãle eſt i rebᵒ nãlibᵒ: ſȝ tale nõ ṗt eẽ ṗnᵐ paſſiuũ: ſȝ actiuũ: qr diẽ φ tale ṗnᵐ nõ ẽ illḋ i q̊ ẽ aliqd. ſ. motᵒ: ſȝ ṗnᵐ qḋ eſt i alio: p ħ inuẽs iſtḋ ṗnᵐ nõ eẽ paſſiuũ: Tũc ſic. Iſtḋ ṗnᵐ qḋ nõ ẽ in q̊ aliqd recipiẽ: ſȝ ipȝ recipiẽ in alio: aut ẽ forma corrũpẽda i gnõne nãli: aut gnãnda. nõ ṗmũ: qr quũ iſtḋ ṗnᵐ coagat gnãnti ad formã gnãndã eſſet ṗnᵐ ſue ṗpẽ corruptiõis. igr̃ dãdũ eſt zᵐ. ſ. φ iſtḋ ṗncipiũ eſt forã gnãnda. ⁊ ſi ſic. ſeqẽ φ hẽ forã ẜm aliqd ſui ṗeſt i mã. ℂ Cõfirmaẽ iſta rõ. Nã q̊ ẽ ṗnᵐ motᵒ ⁊ gen̄ ⁊c̃. ṗncipaliᵒ dr̃ õ forma q̃ȝ õ mã. ex zᵒ. phy. tex. ɔm. 12. ſȝ quũ forma ſit actᵒ hȝ rõnẽ ṗncipy actiui. mã quũ ſit in põ receptiua oppoſita actui: hȝ rõnẽ ṗncipy paſſiui. igr̃ nã hic diffinita magẽ accipiẽ ṗ ṗnᵒ actiuo q̃ȝ paſſiuo. g̊ ſi in oĩbᵒ nãlibᵒ ſit nã ṗ ṗnᵒ paſſiuo i oĩbᵒ nãlibᵒ erit nã: vt eſt ṗnᵐ actiuũ. ⁊ tũc ſeqẽ idẽ qḋ priᵒ. ℂ Cõfirmaẽ zᵒ. ħ idem. zᵒ. phy. tex. ɔmẽ. 3. ponit Ar. drĩaȝ iter nãlia ⁊ artificialia: p ħ φ nãlia hñt in ſe ṗnᵐ ſui motᵒ: nõ ãt artificialia: aut igr̃ iſtḋ ṗnᵐ ẽ actiuũ aut paſſiuũ. nõ zᵒᵐ: qr eq̃ hñt artificialia hñt in ſe ṗnᵐ paſſiuũ ſue factiõis: ſicẽ ⁊ nãlia: aliogn impoſſibile eẽt ea fieri. g̊ tale ṗnᵐ eſt actiuũ. ⁊ tũc idem qḋ ṗus. ℂ Itẽ zᵒ phy. tex. ɔm. 78. Si domᵒ eẽt eoȝ q̊ nã ſũt ſic fieret a nã: ſicẽ nũc fit ab arte. Et i eodẽ. tex. ɔm. 86. Si ars nauifactiua eẽt i lignis: ſilr faceret nauẽ. ℂ Ex ħ arẽ. ſi domᵒ fieret a nã: ſicẽ fit ab arte: eodẽ mõ fieret. ⁊ a ɔſilẽ ṗnᵒ: ſȝ ab arte fit vt a ṗnᵒ actiuo. g̊ ⁊c̃. Silr ex zᵃ auc̃te. Si ars nauifactiua eſſet i lignis: ſilr faceret nauiȝ: ſicẽ nũc nã in nãlibᵒ opaẽ: ſȝ ars ẽ ṗnᵐ actiuũ. g̊ ⁊c̃. ℂ Itẽ ibidẽ tex. ɔm. 84. Diẽ Ar. φ a nã ſũt q̊cũqȝ a q̊dã ṗnᵒ i ſeipſis mota accedũt ad aliquẽ finẽ. ṗnᵐ ãt a q̊ aliqd moueẽ ẽ actiuũ: ſicẽ ṗnᵐ in q̊ ſonat ṗnᵐ paſſiuũ. g̊ ⁊c̃. ℂ Iteȝ 6ᵒ. meta. tex. ɔm. 1. Ar. ṗbãs phyſicã nõ eſſe praticaȝ arguit ħ ex obiectẽ: volẽs φ ṗnᵐ factibiliũ ẽ i faciẽte: vt ars ⁊ itellẽ ⁊ hẽ nãliũ i moto. ⁊ ħ habȝ itelligi de ṗnᵒ actiuo. aliogn drĩa iter artificialia ⁊ nãlia nlla eẽt: ⁊ rõ Ar. ad ħ adducta peccaret p eguocatiõeȝ ṗncipy: qr alr ſumereẽ reᵘ artificialiũ. ⁊ alr reſpectu nãliũ. ℂ Itẽ zᵒ. phy. tex. ɔmen. 66. Ar. reducit caſum ⁊ fortunã ad naturã ⁊ itellectum: ſed certuȝ eſt φ caſus ⁊ fortuna ſunt cauſe efficientes: ſȝ per accidens. igiẽ nã per ſe eſt cã efficiens rei naturalis.

¶ Cōfirmat̄ p illud 3°ethi. violētū est: cui⁹ pn̄ᵐ ē extra: nō ɔferēte vi3 passo. H āt eēt i gnōne nāli si passū nō conferret vi3 agēti extrīseco. ergo gnātio nālis eēt violēta. ¶ Itē Ar.7.meta.tex.ɔm.29. dicit q̄ a nā fiūt in q̄rū/cūq3 mā est ps aliq̄ forme: q̄ sic mouet mām. sic mouet̄ ab extrīseco. ¶ Rōnes ēt adducunt̄ ad hāc pōnē: Tum q2 dato opposito.q. seq̄ret̄ q̄ forma nālis crearet̄: q2 p/duceret̄ de nihilo sui: ⁊ q̄ ēt ānihilaret̄: q2 qn̄ corrūpere/tur vteret̄ in nihil: Tū q2 gnō for̄ nālis eēt violēta. ɔña p3 ex dictis: maxīe ex 3°ethi. vt allegatū est. ¶ Modus ponēdi formas q̄ ad ꝑexītiā eaꝝ in mā ꝑter pōnē vetu/stissimā phoꝝ: vt Anaxagore: Empedocl: Democriti: et alioꝝ. vari⁹ est gdē ⁊ diuersus: quē ꝑstringēdo sic ponit̄ ꝑ duo notabilia p̄mittēda. ¶ pᵐ est. in mā ē duplex pō. s. passiua ⁊ actiua. Passiua pō est s̄m quā mā est apta nata recipe oēs formas: q̄ mā nō est gd: nec q̄le: nec q̄tū aliqd in actu: nec aligd alioꝝ p̄dicamētoꝝ: s3 est qōlib3 istoꝝ in pō subīctiua ⁊ receptiua: vt dr̄.7.meta.tex.ɔm.8. Alia ē pō in mā formalis: s3 quā est habilis ⁊ facilitata ad recipiē/dū formas: ⁊ ista aut est vna re⁹ oīum formaꝝ reducibi/liū ꝺ pō māe subīctiua: aut plures vna. Si ponit̄ vna: vna erit ichoatio gnālis re⁹ oīu3 formaꝝ: vt vr̄ velle Aui. in p̄ trac⁹ sue sufficiētie.ca°2°. etiā Linconiēsis i libello suo de luce. ponēs formā corporeitatis coeternā māe: q̄ est i/choatiuū qōdā re⁹ oīu3 formaꝝ gnābiliu3 ⁊ corruptibi/liū: ⁊ dicūt H eē de mente Ar.p̄ phyc.tex.ɔm.50. vbi h3. Op3 pn̄⁹ semꝑ manere. igr̄ forma manet semꝑ in mā s3 aligd sui: saltē in rōne gn̄is: qd est for⁹ corporeitatis. H ēt vr̄ velle Cōmē.p̄ meta.ɔm.17. Mā igr recipit p̄ formas vles. ⁊ sic deiceps vsq3 ad idiuiduales. Ista for⁹ corporei/tatis est q̄si habit⁹ in mā hn̄s ortū a creāte mā3: g dat eē māe: ⁊ disponit ipsa3 ad eē specificū forme: ⁊ vocat̄ habi/tus: Tū ex eē qd h3 p̄mānsiuū in mā ad modū habit⁹: Tū q2 p̄parat: disponit ⁊ iclinat illd in q̄ est ad forma3 gnān/dā. ⁊ in isto habitu ichoant̄ oēs for̄ q̄ hn̄t eē potētiale in illa: q̄ forme in isto eē potētiali nō hn̄t eē distictū ad se/inuicē: q2 act⁹ est g separat ⁊ distiguit. ex.7.meta. ɔmen. 49. eē āt actuale istaꝝ formaꝝ ē a gnānte. ¶ 2°notādū: ponēdo vnū ichoatiuū formaꝝ: q̄ sic se h3 gen⁹ ad dr̄ias ⁊ ad spēs: ita ista forma cōis ad alias formas in eē ɔple/to. gen⁹. n. ɔtinet dr̄ias mō ɔfuso: s3 ɔtinet spēs mō distin/cto ꝑ dr̄ias ɔ̄hētes. sic ēt forme q̄ hn̄t eē idistictū ⁊ ɔfusū in for⁹ cōi: deducunt̄ ad eē distictū ꝑ q̄litates ⁊ diuersas dispōnes ad formas distictas: ⁊ s3 H ista forma corporei/tatis nō distiguit̄ realr̄ s3 eēntiā a formis specificis: que forme sunt vnū in suba māe: q2 sūt vnū in mā a q̄ capiūt vnitatē. ēt q2 sunt ibi potētialr̄: q2 pō dicit idistictione3: quū opponat̄ actui: cui⁹ est distinguere. Ex q̄ seq̄ q̄ iste forme nō solū sunt idistincte in forma cōi: q̄ est corporei/tatis: s3 ēt iter se: put s3 eēntiā sūt in mā: q̄uis forte pos/set dici istud ichoatiuū cōe esse alid ⁊ aliud in re⁹ ad di/uersas formas in actū deducēdas a gnānte. Alio° ponit̄ ichoatio forme ponēdo vniuscuiusq3 forme p̄priā ichoa/tionē in mā: q̄ ē ipsamet forma gnānda s3 eē eēntie: que forma in eē eēntie ē pō māe: nō q̄cūq3: s3 formal̄. vn̄ sicut for⁹ in actu ɔpleto ē act⁹ māe. sic in pō est pō māe. Ex H dicit ista opio: q̄ quū gnat̄ aligd ɔpoᵐ gnātur tāq3 termi/nus total: s3 forma s3 eē exn̄tie est termin⁹ formal: ita q̄ nō gnātur forma s3 essentiā: s3 s3 exn̄tiā. ¶ Et si q̄ratur an forma sit termin⁹ total si generet̄ s3 exn̄tiā. ¶ Rn̄r: q̄ nō p̄t eē termin⁹ total qn̄ gnat̄: vt i H: q2 termin⁹ total ē ille g p se fit: ⁊ gnātur p̄seitate tertij modi: ita q̄ est soli/tarie ⁊ in se acceptu3. i. p se subsistēs. ¶ Pro ista opione sunt multe auc̄tes ⁊ rōnes. p̄ q2 Ar. dicit 2°phy.tex.ɔm. 15. q̄ p̄uatio est spēs ⁊ nā: s3 H nō vr̄ vex: nisi q2 forma im/

ꝑfecta est p̄uatio re⁹ suīpsi⁹ in eē ꝑfecto. p̄ua° aūt p̄cedit gnōnē ɔpositi: ⁊ forma in eē ꝑfecto. g̊ forma in aliq̄ eē sic p̄cedit. ¶ P̄. Cōmē. p̄ phy. ɔm.79. h3 hec v̄ba. Si mā in sua nā eēt fōmata: nō reciperet oēs formas: nisi ens gnāre/tur ex ente: queadmodū si in sua nā esset p̄uatio simplr̄: tūc oīno nihil gnāret̄ ex ea. Ex his vult Cōmē. q̄ p̄uatio iportat aligd: ⁊ nō puꝝ nō eē: s3 eē tale nō est nisi for⁹ ge/nerāda in eē impꝑfecto. igr̄ ⁊c̄. ¶ Itē Cōm. p̄ phy. ɔm.81. Mā s3 q̄ accidit ei p̄ua° est inata appetere se assimilari p̄ pn̄° s3 q̄ p̄t: ⁊ H est appetere receptiōe3 forme. Et itelli/gere H ꝑ appetitū illd qd mā h3 de motu ad recipiēdu3 formā: Hec Cōm. Tūc sic. illd qd h3 mā de motu nō est nisi forma fluēs ⁊ ipꝑfecta: q2 talis ē mot⁹ māl̄r sūpt⁹. igr̄ forma ipꝑfecta p̄cedit gnōne3 ɔpositi. ⁊ H ponit̄ ichoatio ei⁹. ¶ Itē p̄ phy. ɔm.62. Queadmodū gnātio albi s3 q̄ est mot⁹ indiget subo ⁊ opposito suo: ita ⁊ trāsmutatio in suba. ⁊ i eodē ɔm. ingt. In spmate. n. qd fit hō nō cessant ptes spmatis recedere: ⁊ ptes hoīs fieri donec for⁹ hūa/na ꝑficiat̄. ⁊ H si forma hūana fit ptibil. igr̄ s3 ip3 forma subalis ptibilr̄ acgrit̄ ⁊ ꝑficit̄ in motu: qd nō vr̄ posse po/ni. s. ptibilitas ista nisi penes eēntia3 ⁊ esse for̄ q̄ acgrit̄. ¶ P̄. p̄ua° s3 oēs: vt distiguit̄ a negatiōe ex̄ gen⁹ forma/liter icludit aligd positiuū. qd positiuū nō pōt eē mā: q2 Ar. p̄ phy. rep̄hēdit Pla. g nō distixit iter p̄uationem ⁊ mā3: vt dic̄ Cōm. ibi. ɔm.66. ⁊ pho. tex. ɔm.79. ⁊ Cōmen. ibidē. Igr̄ tale positiuu3 qd icludit p̄uatio nō ē mā: neq3 ɔpositū: vt de se p3: neq3 forma cōrūpēda q̄ est in termio a q̊ ipsi⁹ mot⁹: q2 talis forma qn̄q3 nō manet: manēte p̄ua/tiōe. maxīe si fiat trāsit⁹ ab illa ad fōmā vltimā gnāndā ꝑ formas itermedias: sicut si fiat transit⁹ a spmate ꝑ for/mā sāguis ⁊ carnis ad formā hoīs: aut eq. certū est: q̄ cū forma sanguis aut carnis: manet adhuc p̄uatio fōme ho/minis: ⁊ nō manet for⁹ spmatia. igr̄ p̄uatio nō ꝑ se impor/tat formā in termio a q̊ mot⁹ q̄ est forma corrūpēda. igit̄ positiuū qd iportat ē forma gnānda in termio ad quem. ¶ Itē Ar. p̄ phy. tex. ɔm.43. nō ex q̄lib3 fit qōlib3: sed ex determiato fit determiatū. g̊ q̄ fiūt nālr̄ fiūt ex pn̄° de/termiato: s3 illd determiatū nō p̄t eē mā: quū sit i pō ɔ̄di/ctiōis. igr̄ o3 q̄ sit aligd forme qd ē in mā an̄ gnōnē ei⁹. ¶ Cōfirmat̄. q2 si for⁹ gnābil nō p̄esset i mā s3 eē fōma/le formabile: nō poss3 assignari rō q̄re ex semie nuc̄ ma/gis gnāret̄ nux q3 oliua. igr̄ op3 dicere q̄ forma nucis ha/beat in illo semie aliqd eē an̄ sui gnōnē. ¶ P̄. for⁹ an̄ sui gnōnē est aligd. ⁊ nō ē mā: vt māifestū ē. g̊ for⁹ an̄ sui ge/neratōe3 h3 aliqd eē distictū a mā: p⁹ pars an̄tē p̄bat̄ du/plr̄: tū q2 eadē for⁹ an̄ gnōnē ē i pō. ⁊ postea i actu: s3 nō p̄t eē ydētitas iter aliq̄: nisi vtrūq3 sit ens. g̊ for⁹ an̄ sui gnō/nē ē aligd. 2°eadē ps an̄tē p̄bat̄. q2 illd qd nō ē magl ali/gd q3 chimera nō p̄t p̄duci. igr̄ si for⁹ an̄ sui gnōnē eēt oī/no nihil ipa nō poss3 p̄duci. ¶ Et ɔfirmat̄: q2 p̄ phyc. vt supra allegatū ē. tex. ɔm.79. Ar. rep̄hēdit Pla. g ɔcessit aligd fieri ex nō ente simplr̄: s3 nisi for⁹ subal haberet ali/qd eē: ⁊ eēt aligd an̄ sui gnōnē: ipsa fieret ex nō ente sim/plr̄. fieret. n. ex nihilo sui: qd negat pho. ¶ Itē nll3 agēs finitū p̄t supra distātiā ifinitā: eo q̄ nihil p̄t supra mat⁹ se: s3 iter ens ⁊ nihil ē distātia ifinita: quū sint ɔ̄dictoria: ⁊ in nll'o ɔueniūt. g̊ si for⁹ nālis p̄t p̄duci ꝑ agēs nāle nō ē simplr̄ nihil an̄q3 p̄ducat̄: ⁊ tn̄ nō h3 eē nisi in mā. ¶ S3 ɔ̄ istā op. istat̄. p̄ ɔ̄ ɔ̄nē isti⁹ opionis i se. Dein ɔ̄ modos po/nēdi. p̄ sic. si fōa aliq̄ sit coeterna māe in q̄cūq3 eē acci/piat̄ illa forma vt ē coeterna: seq̄t̄ q̄ frustra ponit̄ mā in q̄cūq3 trāsmutatiōe esse subm̄ ei⁹: cōsequēs est falsum: ex p̄mo phy. ⁊ p̄mo de gnātione. igitur ⁊c̄. cōseqūētia p̄/batur. nō enim ponitur mā esse necessario subiectum in trāsmutatiōe subali: nisi vt aligd sit deferens trāsmuta/

tionē: vt dič Cōmen. cōm. 71. p phy. z cōm. 63. z ēt vt aliqd maneat idē sub vtroq termīo trāsmutatōis. cx. 12. meta. tex. cōm. 6. sȝ for ᵃ sȝ eē essentie ē ignābilis: z manet eadē in tota trāsmutatōe: seqr ꝙ qcqd ponat aliō deferēs trāsmutatiōez supflueret. ¶ Et cōfir: nā trāsmuta. subalis: quū sit act subti mutabil: aut erit act māe: vt distiguit ab eētia for: aut essen for: aut vtriusq sil. Si pᵐ: cui vt subti trāsmuta. est act. eiusq vt subti est id qd est termin trāsmutatiōis. igr termin q̄liscūq iduct p trāsmutatiōez imediate pficiet essentiā māe nō forme. qd est ꝯ opinātes. Si zᵐ. g gnō subalis erit p z p se act forme vt subti: qd est ꝯ Ar. p phy. z p ō gene. ¶ Et seqr vlteri ꝙ gnō subal eēt mot: quū subz ei esset ens in actu fomali: cōns est falsū ꝯ Ar. 5. phy. tex. cōm. 7. z 8. Si vo dei 3ᵐ: sequir idē qd pus: ꝙ mā nō subycier trāsmutatiōi subali rōne sui: sȝ rōne forme subal: qr sic p ipsam aliq mō hret eē: z etiā p ipsaȝ subsisteret motui z trāsmutatiōi. ¶ Sȝ ad hāc rōnē forte rndet ꝙ termin iduct p gnōnē pficit māȝ tāq subȝ: sȝ formā seu essentiā forme pexñtē pficit formalr. ¶ Cōtra. z: qd est eēntialr act nō est pō pfectibilis p aliū actū eiusdē rōnis cū ipso. termin iduct ē hmōi. cuȝ essentia forme: qr nō distinguir: nisi sic pfcm ab ipfecto. z: qr eē eēntie forme pcedēs in mā est act pfectior q eē exñtie: qd iducir a gnānte. Et h vltimū pbar: Tū qr esse eēntie rei subalis ptinet directe ad gen sube. esse exñtie: qd p gnōnē acqrir: non: gen āt sube est nobilissim gen. g qd directe ptinet ad ipȝ est pfectio nobilior: nō ptinēte: sic ē eē exñtie. Tū qr nobilissima pfectio vniuscuiusq cōpetit ei p suū ppriū gen. z suā ppriā driaȝ q ptinet ad eēntiā z qditatez rei. Tū 3: qr plus excedit hō in pō asinū in pō i pfectione: q hō in actu hoiez in pō. hō āt in pō excedit asinū in pō p eēntiā. z hō in actu hoiem in pō p exñtiaȝ. g eē existere nō est pfecti eēntia z qditate rei. Ex q ifert ppom ꝙ essentia rei nō erit pō pfectibil p exñtiā: eo mō q ponūt isti in gnōne subali. ¶ Preterea. z. pncipalr argr. In oi trāsmutatiōe: z maxime in gnōne subali est assignare terminū formalez gnōnis: aut g talis termin est for subalis gnānda sȝ eēntiā: aut sȝ exñtiā: Si pᵐ: qd nālr pducir: seu capit esse sȝ aliqd sui nō pexst in mā sȝ illō eē in q pducir. igr forma nō pexst in mā sm essentiā: siue i gne: siue i spē. z p cōns si sic pducar pducir de nihilo sui. Si dei ꝙ forma sȝ exñtiā termiet gnōnē: Tūc ar. Exñtia ista forme q est rō termināndi: aut ē suba aut accñs: nō suba: qr forma subal est simplex: nō cōposita ex plib ptib subalib: maxie ꝙ vna sit in pō ad aliā: sic hic ponerer: qr eēntia forme eēt in pō ad exñtiā sȝ istaȝ pōnē. Si vo exñtia sit accñs: z eēt termin fomal gnōnis quū mot z muta denoier a termio formali ipsi gnātio subalis eēt accñtal: z esset gnō sȝ qd: z nō simplr. ¶ Sȝ ad h forte dr ꝙ nō pcise eēntia forme: neq pcise exñtia est termin: sȝ for vl essentia forme sub exñtia. ¶ Sȝ ꝯ: qr si essentia sub exñtia termiat gnōnē: aut sub rōne eēntie: aut sub rōne exñtie. Si pᵐ. g eēntia pducir z hr itentū ꝙ nō pexst in mā. Si zᵐ. g accñs termiat gnōnē. ¶ P. essentia forme sub exñtia: aut dic pcise eēntiaȝ: aut pcise exñtiā: aut vtrūq. nō p. vel zᵐ p te. g dar 3ᵐ. ¶ Sȝ ꝯ z. Tū qr fōma sub exñtia dic vnū p accñs: quū sit aggregatū ex suba z accñte: vt ꝯcedit rñsio. igr. nō poterit p se terminare gnōnē. z: qr eēntia forme: vt sub exñtia iportat respcm ad exñtiā. g sub rōne respectiua eēt termin gnōnis: qd ē absurdissimū. ¶ Et pterea exñtia: aut forma vt est sub exñtia nō pōt esse termin isto: qr nihil pōt eē termin alicui actiōis: nisi in agēte sit pnm formale agendi. exñtia nō est hmōi: Sȝ nā z eēntia forme sm oēs: z ē d mente Ar. z. phy. cōm. 3. Nā ē pnm mouēdi z qescēdi zc. z h pȝ rōne: qr pnm formale agēdi est illō q agens assilat sibi passuȝ. hmōi ē nā: nō qcūq rō idiuidual: sic est exñtia: q potius est rō distiguēdi q assilandi. ¶ 3. pncipalr ar. ponit ista opio ꝙ eēntia forme est in mā añ gnōnē sub eē icompleto z ipfecto: z deducir ad eē pfcm a gnānte. ¶ Cōtra. si sic. seqr ꝙ for subal suscipet magl z min. pbar. naȝ p te forma añ sui gnōnē hȝ eē icōpletū: z post gnōnez hȝ eē cōpletū. g est pfectior q pus. cōns est ꝯ oēz phiaȝ: qr h dato: forma subal esset diuisibilis z partibilr acqsibilis: z ita p motū suū ēt gnāri eēt itendi z remitti. Ista oia iprobat Ar. in pdicamētis ꝙ suba nō suscipit magis zc. z ꝙ in suba nō est mot. 5. phy. cōm. 10. ¶ Itē ꝙ spēs subaruȝ sunt sic spēs nūeroȝ octauo meta. cōmen. 10. qȝ rō cōsistit in idiuisibili. ¶ Itē ꝙ gnō forme subal mēsurar istanti. pbar rōne. z ꝙ in formis subalib nō sint gradus sm qs suscipiāt magl z min. maxie in formis pfecti qcqd sit d formis elemētalib. sic qcūq forme suscipiūt magl z minus: cū itendunr aut remittunr necio in eis deuenir ad mediū essentialr ordiatū inter extrema: qd necio aliqd pus pmutar q in extremū. a q extremo quū recedit nece est deueniri ad illō mediū. Et quū recedir ab eo medio nece est deueniri ad alteȝ extremoȝ: sed forme subales nō sūt hmōi: qr si forma sanguis ponar tale mediuȝ iter formā semis z carnis: nō est nece ꝙ mā exñs sub for semis: quū recedit a for semis trāseat ad formā sanguis: naȝ lȝ mā nō possit trāsire ad formaȝ carnis si sit sub forma seminis: nisi pus pueniat ad formaȝ sanguis: tñ exuta for semis: nō est nece eā adire formā sāguis: sȝ corrupto semine pōt idui forma aque: z postmodū forma lapidis aut ligni. igr quū p recessuȝ ab vno extremoȝ in formis substātialib nō necio puenir ad mediū: qd sit eēntialr ordinatū iter formas: z ēt p recessuȝ ab illo qd ponir mediuȝ nō sit nece māȝ trāsmutari ad alteȝ extremoȝ: sic i exēplo a for sanguis ad formaȝ carnis: aut semis: sȝ imediate poterit trāsmutari ad formā aq: z cōir ad aliā formaȝ mixti: Relinqr: formas subales nō hre gradus sȝ qs suscipiāt magl z min. ¶ P. h idē cōfirmar. Quecūq for suscipit magl z min acqrir p motū z successionē. z silr dperdir: sȝ for subalis depdir in istāti: qr si aial subito corrūpir: subito amittit aiaȝ sȝ quēlibȝ gradum ipsi: ita ꝙ nō pus sȝ eē sensitiuū q sȝ eē vegetatiuuȝ: sȝ subito. ita cito sic corrūpir aial: corrūpir ei aia q̄tū ad qōlȝ sui eē: z si aia q vtualr ē mltiplex in potētys z vtutib ei idiuisibilr corrūpir mlto magl alie forme subales erūt idiuisibiles. ¶ Cōfir z. for q in sua eēntia hȝ gradus denoiat subȝ i q est sȝ magl z min: sic albedo denoiat subȝ suum magl vel min albū: sȝ forma subal nō est hmōi. nā qlibȝ hō cuilibȝ hoi est eqlr hō: z sic de alys. ¶ Ad hāc rōnez dr ꝙ pfectū z ipfectū put dicūt diuersuȝ modū eēndi i forma. s. i actu: z i pō nō faciūt magl z min in forma. forma eni q hȝ gradus sȝ qs suscipit magl z min habȝ illos sȝ vtrūq modū eēndi. s. tā in pō q i actu. oēs. n. gradus qs hȝ calor in actu phabuit in pō: sic nihil fit in actu: nisi pfuerit in pō. Ex q seqr ꝙ pfcm z ipfcm sȝ eādē rōnē potentie: aut actus faciūt magis z minus in forma: sicut albedo vt q̄tuor est pfectior in pō q albedo vt duo: q est ēt in pō. ¶ Sȝ ꝯ. forma q cōtinet pfectū z ipfectū in eadem ratione potētie aut actus: suscipit magis z minus. forma subalis est hmōi sm te. g zc. minor pbar: naȝ sicut eē essentie z existentie cōueniūt for in actu: ita ēt in po. Sȝ esse exñtie sȝ opinātē est pfecti eē eēntie: ēt accipiēdo vtrūq in po. igr. ¶ Cōfirmar ista rō. z redit in idez. Ois illa for suscipit magis z min: q oēs gradus qs hȝ i actu cōtinet in po. for subal est hmōi. g. pbar: qr gradus pductus a gnānte cōtinebar potētialr i for. alioqn fuissȝ ipolr pdu

ri. ¶ P. grad⁹ gcūq₃ actual. for° itensibil' accūtalis: quūs est deduct⁹ ad actū non educit nisi de po° opposita actui ad quē₃ deducit: talis nō ē nisi potētia obtiua. de q̄ agēs ex̄bit actū. de tali pō ex̄bit agens gradū quēcūq₃ forme subalis: si q̄s h₃ gradus. igit talis gradus gcūq₃ sit p̄fuit: in pō: siue sit eē: siue essentia. ¶ P. ad p̄n^le 4° argr. for° q̄ p̄est in mā an gnōnē: aut vnit māe: seu ē in ipsa s̄m quēlibet gradū: g nat⁹ est sibi competere: dato q̄ hēat gradus s̄m te: aut nō. Si p̄ mō: qd vr dō₃: q₂ essentia ei⁹ est idiuisibil. igr a gnāte nō deducit ad esse p̄fectū: ꝛ p̄ ɔ̄ns h₃ nihil ipsi⁹ capit eē. Si vo. dr 2^m: seq̄r q̄ ille gradus q pducit in ipsa for^a: pducit de nihilo sui: q₂ q̄ntūcūq₃ modicū istō: dūmō sit aliqd positiuū: siue sit entitas: siue modus entitatis semp̄ hēbit eē d nihilo sui p̄supposito. ¶ Et cōfirmat. ꝛ redit in idē: q₂ illō qd acqrit p̄ gnōnē₃: aut ē aliqd p̄ter totū illō qd p̄fuit i mā: aut nihil. ꝛ h̄ siue ptineat ad essentiā for^e: siue ɔpositi. Si 2^m. g̊ nulla erit gnō. Si p̄ mō. g̊ illō erit de nihilo sui ex ista positiōe: ꝛ ita creabit. ¶ P. 5° in eētialr ordiat ꝛ eiusdē rōnis agens ɔtinens v̄tualr gradū p̄fectiorē ꝛ supiorē₃ ɔtinet v̄tualr quēlib₃ gradū iferiorē: l₃ nō eɔ: s₃ gradus actualitatis eiusdē for^e sunt eiusdē₃ rōnis: ꝛ sūt essentialr ordiati s₃ istā opionē: q₂ vn⁹ ē in pō ad alte₃. g̊ agens ɔtinēs v̄tualr posteriorē ɔtinet v̄tualr quēlib₃ p̄ore₃: s₃ agens nāle ɔtinet v̄tualr posteriore₃. g̊ ꝛ quēlib₃ p̄ore₃. poterit g̊ pducere p̄^m gradū: sic ꝛ vltimū. frustra g̊ ponit gradus iproduct⁹. ¶ Cōtra modū ponendi ista₃ opionū ar. ꝛ p̄ ɔ̄ p̄^m: g ponit vnū icboatiuū gnīs re^a forma₃ spāliū. argr sic. For^a spālis: q̄ icboat in gnī: aut est aliqd p̄ter formā gnīs: aut nihil. nō 2^m: q₂ spēs supra gen⁹ addit dr̄ia₃ eētiale₃: q̄ dic distinctā entitate₃ a nā: seu eētia gnīs: q₂ teste Ar. 7. meta^ce. ɔm. 43. gen⁹ ē qdā pote re^a spē₃: ꝛ se h₃ vt mā re^a ipa₃. Et p̄terea nulla eēt gnō re^a taliu₃ forma₃ in spē: si nihil addūt supra formā gnīs. si sic. for^a specifica q̄ntū ad illud qd addit supra gen⁹ non est icboata in forma generica: ꝛ quā gnēt q̄ntū ad id qd addit gnātur de nihilo sui. ¶ P. sic gen⁹ h₃ p̄priā vnitate₃ distinctā ab vni^te spēi: vt vult Ar. 5. meta. tex. ɔm. 12. ita for^a gnīs h₃ vnitatem distictā ab vnitate for^e specifice. S₃ vnūqdq₃ qd est vnū p suam vnitatē est idistictū a se: ꝛ distictū a qlib₃ alio. igr forma spe^ca iportat aliquā distōnē supra formā genericā. ꝛ si sic. seq̄r q̄ in for^a corporeitatis for^e specifice hēt aliqd esse distictū. Cui⁹ opp^m dicit opio. ¶ P. si in forma generica icboant forme specifice: aut tales for^e ɔtinent ibi s̄m aliqd sibi p̄priū: aut nihil. Si 2^m. igr nullū hēt icboatiuu₃ q̄ntū ad illō esse p̄priu₃: qd sibi ɔuenit. Si p̄ mō. igr for^e ɔ̄rie ꝛ repugnātes erunt in essentia for^e generica. ꝛ pbat ɔ̄ña: q₂ for^e specifice ɔtinent ibi q̄ntū ad eētiā p̄pria₃ ꝛ gditate₃ ea₃ in spē: s₃ repugnātia ꝛ ɔ̄rietas forma₃ ē ex dr̄ntijs specificis ipsa₃ q̄ ptinent ad ea₃ gditate₃ ꝛ eētiā specificā: qd pbat: q₂ si fōma specifica hois repugnat forme specifice asini: h̄ est: q₂ rōnalitas hois repugnat irrōnalitati asini. igr tales for^e nō ɔtinent in forma generica s̄m essentiā: nec val₃ dicere q̄ ibi ɔfuse ꝛ indistincte ɔtinent: q₂ si ibi sūt s₃ p̄priā essentiā sūt ibi s̄m qdlibet qd ptinet ad essentiā: ꝛ ita s₃ p̄pas dr̄ias essentiales: ꝛ p ɔ̄ns s₃ p̄pas vnitates: ad q̄s sequunt distōnes earu₃. ¶ Et p̄terea. si dat vna for^a q̄ sit icboatio oīu₃ formarū gnābiliū erit cōis oīb⁹ gnābilib⁹ nō solū elemtatis: s₃ ēt celestis. ꝛ si sic. oportebit dare gntū corp⁹ ex̄ itell₃: ꝛ in re: ex q̄ celta et mixta fiūt: qd iprobatu₃ est p̄ phy. ꝛ p meta. Ex h̄ apparet ēt iprobatio scdi modi ponēdi re^a cuiusq₃ forme p̄priā icboatōē₃ i mā ex repugnātia ꝛ ɔ̄rietate for^a₃: ēt q₂ non euadit creatio: nisi auferat oīno oīs gnō nālis: q₂ o₃ semp dicere q̄ aliqd nouū: q̄ntūcūq₃ modicū pducitur: ꝛ illō nullo⁹ p̄fuit. ¶ S₃ spālr ar ɔ̄ istu₃ modū: nā si vnaq̄q₃ forma pducibil' hēat p̄priā formā in mā. igr qlibet for^a iduidual' hēbit p̄priā icboatiōem: q₂ q̄lib₃ talis est p se pducibil' nō for^a specifica vl generica: s₃ tales forme ididuales sūt ifinite. g̊ erūt ifinite for^e icboate in mā s̄m eētiā: qd est ipole. ¶ P. fōma q̄ s₃ eētiā p̄est i mā: aut est corruptibilis s₃ tale: aut nō. si sic. g̊ gnābile ꝛ corruptibile nō ɔuertunt: qd est ɔ̄ Ar. p̄ celi. tex. ɔmti. 126. Si nō. g̊ ide₃ nūero poterit nālr redire postq̄ erit corruptū. pbat ɔ̄ña. De illō qd ē in potētia māe. agēs pōt educere ad actū: s₃ p te cū corrūpit ɔpositū forma manet in mā in entitate potētiali: q₂ sicut agens istā entitatē po^ls nō eduxit: ita nō corrūpit: s₃ solū actualē. si g̊ eadē numero remanet for^a i pō. idē ɔpositū nūero reparabit. ¶ S₃ ad h̄ forte diceret q̄ s̄m Ar. nō reparat ide₃ nūero: nisi sit idē mot⁹ geniti ꝛ repati. ¶ Cōtra. quicqd sit de dicto phi: tn̄ certū est q̄ entitas vna nūero ɔpositi est ex vni^te for^e. vn̄ si p̄ decē mot⁹ distictos iducat vna forma nūero in mā ɔpositū est vnū nūero. ꝛ rō est: q₂ sic̄ entitas ɔpositi depēdet a causis itrinsecis: ita ꝛ vnitas. potissima aūt cā₃ itriseca₃ est for^a re^a cōpositi. ¶ P. ex ista pōne seq̄r q̄ oīs vna for^a eēt due for^e: ꝛ forma eēt ɔposita ex distinctis reb⁹. vtrūq₃ ɔ̄ns est falsū. g̊ ꝛc̄. Probat p̄ q̄ntū ad p̄^m ɔ̄ns. Ille sunt due res: q̄₃ vna manet: altera corrupta: vl nō manente p p̄^m p̄n^m: s₃ entitas isti⁹ for^e in pō manet: nō manente actu que₃ habuit: ꝛ eɔ. g̊ actualitas ꝛ potentialitas for^e sunt due res: ꝛ vltra: quū iste due res ɔpetāt forme eide₃ nūero. ista forma qn̄ eēt in actu ɔponeret cum actu: ꝛ qn̄ eēt in pō ɔponeret cū potentia tāq₃ cū reb⁹ realiter diuersis. ¶ Preterea. i diuersis materijs nūero distictis: sūt etiā diuerse icboatiōes re^a eiusdē for^e. g̊ in mā aque ꝛ terre sic erūt icboatiōes disticte re^a for^e asini. aut. g̊ ābe deducunt ad actū p̄fectū si ābe ɔcurrūt ad gnōnē asini: vt si daret q̄ elta ɔueniūt ad gnōne₃ mixti: aut nulla: aut vna sic: ꝛ alia nō: non 2^m aut 3^m. p₃. g̊ dabit p̄^m. g̊ sic sūt due icboatiōes for^e asinine: ita erūt due for^e ibi genite: q₂ sic̄ vna iclinatio h₃ p̄fici p vnū terminū: ita due p̄ficient duob⁹. ¶ Et ɔfirmat: q₂ nūerata mā nece est nūerari ea q̄ sūt i ea: q₂ ipole est aliqd vnū ꝛ idē nūero sil' iueniri in plurib⁹ nūero dr̄ntib⁹: mā aūt q̄ actualr est sub diuersis formis distiguit nūero. igr ꝛ icboatio exn̄s i ipsa. ¶ Preterea. ɔ̄ illō qd dicūt icboati^m for^e coagere ad generatione₃ ei⁹. cuicūq₃ ɔpetit eē p̄n^m formale agendi alicui supposito nō pōt eē p se agēs: q₂ agere p se p̄supponit eē p se. for^a subal est h'. loq̄ndo de illa q̄ est i mā: ꝛ est p alteri⁹: aut g̊ icboatiuu₃ for^e erit rō agēdi: supposito in q̄ est: aut extriseco agēti: nō 2^m: q₂ nihil formalr agit nisi p formā: q̄ sit in ipso: vt p₃ 2° de aīa. tex. ɔm. 24. vbi Ar. declarat diffōnē aīe p eē p̄n^m itrinsecū: q̄ viuim⁹: sentim⁹ ꝛc̄. Neq₃ ēt est dādū p̄^m: q₂ tunc suppositū: in cui⁹ mā est tale icboatiuū ageret ad cōrupiōe₃ sui: igr nullo^r erit rō agēdi. ¶ Preterea tale icboatiuū si ageret: ageret i sub₃ p̄priū ōducēdo ip₃ ad actū p̄fcm̄ illi⁹ for^e: cui⁹ eēt icboatiuu₃: s₃ nlla for^a agit i sub₃ p̄priū maxia actiōe subali: aut ēt vniuoca: q₂ tūc: aut gnāret se: ꝛ ōduceret ad eē simplr: aut 2^e forme substantiales: vel accidentales eiusdem rationis inducte p motū eēnt in eodē subiecto. vtrūq₃ consequēs est ipole euidēter. ɔ̄ña q̄ntū ad vtrūq₃ ɔ̄ns pbat: nā si forma in eē icompleto agit ad gnātionē sui in eē cōpleto. ista gnātio esset ad eē simplr forme. ꝛ ex ɔ̄nti esset vniuoca: quia p̄ncipiū formale ꝛ termin⁹ formalis eēnt eiusdē rōnis. Ex quo seq̄tur q̄ quū agēs actiōe vniuoca p̄ehabeat formā eiusdē rōnis cū forma quā pducit: op₃ dicere: vel q̄ vna ꝛ eadē forma pducit se ad esse simplr: qd est ipossibile. ꝛ ɔ̄ Ar. 2° de aīa. ɔmen. 47. vel falte₃ q̄

due forme eiusdē rōnis subales vel accñtales sunt in eo=
dē supposito: qd̄ est iprobatū.5.meta.cap.de eodē ꝛ diuer
so. ¶ Contra illud.ꝙ actio eēt violēta nisi poneretur in
mā actiuū itrinsecū coagēs agenti extrinseco.sic arguiť.
icboatiuū itrinsecū agens: aut est sufficiēs actiuū ad ge=
neratione forme vel ꝯpositi: vel non.si sic: quū sit agens
nāle nāliter ꝛ necessario agit in passum sibi ꝓportiōatū
ꝛ approximatū: cūq; babeat mām in q̄ est ꝓ passo suffi=
ciēter approximato ēt ꝓportiōato tale icboatiuū semꝑ
aget in ꝓducēdo formā: respcū cui⁹ est icboatiuū. ꝛ ita si
vnaqueq; forma bꝫ in mā ꝓpriā incboationē oēs forme
sil educerenť de mā: vel saltē illa cui⁹ icboatiuū esset for
tius: qd̄ videť falsuꝫ: qꝛ ipfecti⁹ nō videť posse ꝑ se: ꝛ suffi
ciēter ꝓducere: qd̄ est pfecti⁹. forma aūt gnānda que est
in actu est pfectior seipsa vt in po^a. igiť vt in potētia non
deduceret se ad actū. Si vō icboatiuū itrinsecū sit isuffi=
ciens actiuū: agens gnāns extrinsecū ꝑus aget q̄ꝫ itrinse=
cum: qꝛ bꝫ agens est mouēs motū. ꝛ extrisecū est p̄ncipa=
liter agens: aliogn itrinsecū semꝑ egisset: nisi moueať ab
extrinseco: ꝛ ita mā nūq̄ꝫ esset sub esse ꝑcto alicuius for=
me. igiť agēs extrinsecū in illo ꝑori quo agit: quū nulluꝫ
bēat p̄n^m itrinsecū sibi coagēs aget in māꝫ actiōe violen
ta: ꝛ ita nō euadūt inālitatē actiōis: quā conāť euitare.

¶ Dimissa igiť ista opione tāq̄ꝫ supuacanea. quia nō sunt
multiplicāda entia sine necītate. Et quū ex sola potētia
subiectiua māe possit saluari nālitas gnātiōis: ꝛ euitari
creatio forme: Est ponenda opinio penit⁹ huic opposita:
quā isequit Doctor subtilis. Pro qua ponēde sunt q̄daꝫ
distinctiōes. ¶ Quaꝝ p^a est. coꝝ que gnānť: q̄dā gnānť
vniuoce: q̄dā equoce. Illa gnānt vniuoce: quoꝝ p̄n^m for
male ꝛ termin⁹ formalis sunt eiusdē rōnis: vel ꝓm aliq̄s:
quoꝝ gnāns ꝛ genitū sunt eiusdē spēi. Equiuoce āt quo=
rū p̄ncipiū ꝛ termin⁹ formalis sunt alterius rōnis: vel ge
nerās ꝛ genitū sunt alterius speciei. Ex^m primi. bō boieꝫ
gnāt vniuoce. Ex^m scđi. sol gnāt vermē ex putrefactio=
ne. ¶ 2ª distō. coꝝ q̄ gnānť vniuoce q̄dā gnānť imedia=
te: vt ignis ignē: q̄dā mediate: vt asin⁹ asinū: ꝛ bō boiem
mediante semine. ¶ Ex bis ponunť aliq̄ ꝯnes. Pria est
ista. nulla forma nālis añ sui gnōnē est totalr ab itra: sic
dixit Anaxagoras: ꝛ alij philosophi q dicti sūt epicurei.
quoꝝ opio erat ꝙ qd̄libꝫ eēt in q̄libꝫ: sicut Ar. p̄ phy. re=
citat: nā ꝓꝫ istos nibil fit aut gnātur simplr: imo si ex aq̄
appareat fieri aer. ille aer nō fit aut gnātur in rei vitate:
sꝫ ꝑus erat in aq̄: ꝛ nō apparebat ꝓpter mixtionē ei⁹ cum
ꝑtib⁹ aque: sꝫ agētia nālia nibil faciūt suis actionib⁹: nisi
expellere accñtia ꝛ dispōnes occultātes formas latētes
in mā: sicut splēdor lapidis ꝑciosi occultat⁹ ꝑ lutū: aliq̄ñ
ꝑ tersionē ꝛ luti remotiōem manifestať. ¶ Cōtra istaꝫ
opionē iuebiť Ar. p̄ physicoꝝ. vbi ꝓbať. qd̄libet nō esse
i quolibꝫ: imo absurdū est dicere. qd̄libꝫ eē in eo: ex quo
gnātur. ꝛ ista opio est ꝯ sensuꝫ: nā videm⁹ ex paruo ligno
gnāri ignē multo maiorē. absurduꝫ aūt eēt dicere ꝙ ille
ignis ibi ꝑfuisset actu. ꝛ nō apparuissꝫ nobis. Opinionis
isti⁹ falsitas ośdiť ab Aris. p̄ phyc. ꝑ gneq; ꝯnes q̄s ponit
ibi. Quare ei⁹ ipugnatio bic omittiť. Impugnatio hui⁹
opi. icipit. tex. ꝯmen. 35. ¶ 2^a ꝯ est. forme nāles nō sūt to
talr ab ex^a. s. a datore formaꝝ: vt tenuit plato ꝛ alij stoici:
q̄ꝝ ipse p̄nceps fuit. dixerūt. n. isti. agētia nālia soluꝫ dis=
ponere mām ad susceptionē alteri⁹: ꝛ alteri⁹ forme: q̄ dis
posita forme itroducunť a datore formarū mediāte sua
luce. ¶ Et ꝓ ista opione vt dicit Cōmen. 7. metaphy. cō
mento. 31. plato iducit q̄tuor rōnes valde difficiles. q̄rū
p̄ma est. Oē qd̄ educiť de po^a ad actuꝫ: opꝫ ꝙ educať ab
aliq̄ existēte in actu: qꝛ nihil agit vt est in po^a: sꝫ soluꝫ vt
in actu. vt ēt est de mēte Ar. 3. phyc. ꝯmen. 17. Sꝫ plāte

ꝛ aīalia q̄ fiūt equoce ex nō semie. educunť de potētia ad
actū. q̄ educūtur ꝑ aliq̄d qd̄ est in actu. cōstat aūt ꝙ agēs
in actu nō apparet nisi forma abstracta. i. sepata a mā: qꝛ
solū talis absoluiť ab oi potentialitate. forma aūt cōiun=
cta māe q̄diu est in mā est potentialis. ¶ Et p̄terea nul
lū vniuocū forme est iductiuū talis forme: qꝛ tunc talis
gnātio nō eēt equoca. q̄ q̄cūq; gnānť equiuoce gnānť ab
agēte sepato. ¶ 2^a iter ceteras fortissima ē. Quelibꝫ for
ma subalis tā elemēti q̄ꝫ mixti: tā aīati q̄ꝫ iaīati q̄ dr̄ esse
aīa nō est ꝯplo q̄litatū p̄maꝝ: neq; ēt scđaꝝ: sꝫ est quedā
forma addita illis ꝯplonib⁹. Queriť q̄ vtrū talis forma
suꝑaddita genereť a se: aut ab agēte extrisecō: non a se: qꝛ
tunc talis gnātio eēt a nō generāte. ex quo nibil generat
se: sꝫ seipm saluat. 2° de aīa. tex. ꝯmen. 47. q̄ talis forma
gnābiť a gnānte extriseco. ꝛ si sic. neče est illud eē idiui=
duū eiusdē gnīs ꝓximi vel spēi cū genito: aut erit forma
separata. cōstat aūt ꝙ in gnōne aīe ex semie idiuiduū ge=
nerās ꝛ genitū nō sunt eiusdē spēi vel gnīs ꝓximi. q̄ opꝫ
dare formā separatā q̄ sit agēs in tali gnōne. Ultimū as=
sumptū forte ꝓbať sic: qꝛ neq; semē: neq; aliq̄ virt⁹ exñs
in semie poterit dici eiusdē spēi vel gnīs ꝓximi cū aīa q̄
gnātur. Hec ampli⁹ declarabūť iferi⁹. ¶ 3^a rō. in trāsmu
tatiōe elemētoꝝ ex seinuicē nō fit actio ꝓm formas sub=
stātiales ipsoꝝ: sꝫ solū ꝓm q̄litates. qꝛ actio ꝛ passio ē ꝓm
rōne ꝯrietatis: vt ꝓbať p̄ de gnōne. constat aūt ꝙ forme
subales nō sunt ꝯrie: ꝛ ex ꝯñti nō sunt ex se actiue: aut pas
siue: vt dicit bic Cōmen. igiť quūꝫ elemēta educūtur de
po^a ad actū. neče est vt educātur ꝑ aliq̄d existēs in actu
ꝯtinēte virtualr ꝑfectionē forme elemētaris. tale nō vi=
detur eē nisi forma sepata: vñ qñ ex duob⁹ elemētis ge=
nerať tertiū. ambo elemēta corrūpunť cū formis substā
tialib⁹. quū aūt q̄litates non generēt subam: gnāns indu
cens formā subalē in mā erit suba sepata. i. nō ꝯiūcta ma
terie: vt ꝓbatū est. q̄ ꝛc̄. ¶ 4^a rō ē experimētalis. videm⁹
eni a motu gnāri ignē in actu ex eo ꝙ est ignis in poten=
tia: ꝛ nō possum⁹ dicere ꝙ mot⁹ facit ignē: seu formā sub=
stantialē ignis: ex quo mot⁹ ē accñs. q̄ opꝫ ponere formā
sepatā gnāntē formā ignis qñ gnātur ignis in motu cō=
fricatiōis aut collisiōis duoꝝ corpoꝝ in seinuiceꝫ. Silr
qñ gnātur ex reflexiōe radioꝝ solariū i speclo ꝯcauo: ra
di⁹ nō ꝓducit ignē: sꝫ agēs sepatū. ¶ Ex bis ꝯcludit pla=
to ꝯnē suā supra positā. Cui vt dīť Cōmen. ꝯm. ꝑallegato
obedit seu ꝯsentit Auic. ponēs oēs formas eē ab itelligē
tia agēte: q̄ erat ꝓm ipꝫ decia itelligētia applicata orbi lu
ne. ꝛ bꝫ h̄ vba Cōmen. Auic^a obedit istis ꝓpōnib⁹. credi
dit oēs formas eē ab itelligētia agēte: quā vocat datorē
formaꝝ: ꝛ existiať ꝙ ēt Themisti⁹ dicat h̄. In enīb⁹ vō
que gnānť ex semie manifestuꝫ ē de eo: ꝛ iā dixit h̄ apte
in trac^a libri sue abbreuiatiōis. In oīb⁹ vō formis appꝫ
h̄. ex h̄ qd̄ dixit in. 6. sue abbreuiatiōis de aīa. ꝙ aīa non
ē illō in q̄ sūt oēs for^e tm̄. s. itelligibile ꝛ sensibile: sꝫ est il
lud qd̄ ponit oēs formas in materijs: ꝛ creat eas: ꝛ ē ma=
nifestū ꝙ ipse itēdit ꝑ bāc aīaꝫ formā sepatā. Hec Cōm.
¶ Opio q̄ tā Auic^e: q̄ꝫ Themistij fuit: ꝙ oēs for^e subales
reꝝ gnābiliū ꝛ corruptibi^m sūt a for^a sepata a mā: lꝫ illā
formā sepatā nō ꝯsilr noiarēt. Nā Auic. noiauit illā itel
ligētiā agētē ꝛ datorē formaꝝ. Themisti⁹ vō vocauit eā
aīaꝫ celi. i q̄ dixit eē nō solū itētiōalr ꝛ obtiue oēs formas
tā sensibiles q̄ꝫ itelligibiles: sꝫ ēt potētialr ꝛ effectiue vo
luit eē oēꝫ formā subalē gnābileꝫ ꝛ corruptibileꝫ. Dixit
eni aīam celi creare in mā oēꝫ formā q̄ gnātur ꝛ corrūpi
tur. In tractatu eni de spmate exp̄sse asserit oēs formas
eorum que generantur ex semine creari ab anima celi.
In sexta vō parte libri de aīa. boc generalr concessit de
oīb⁹ generabiliū ꝛ corruptibiliū. bos aūt libros vocauit

libros abbreuiatiõis.qꝛ abbreuiãdo dicta antiquoꝝ in sũma collegit meliora:ꝛ ꝓncipaliora. Huiꝰ opinionis vr̃ ẽt fuisse Alpharabiꝰ in suo libꝛo de duabꝰ philosophys: vt inuit Cõmẽ. in h eodẽ ꝯmẽto: ita ꝙ oẽs voluerũt subꝫ ꝛ mãm fieri ab agente particulari ꝯiũcto mãe. formaꝫ vo ab agẽte vlĩ separato. ¶ Sed ꝯ hãc opinionẽ arguit Cõmentator in h ꝯmẽto. iferẽs ex hac opione q̃tuoꝛ icõueniẽtia. Quoꝝ ꝑᵐ est ꝙ gnãtio nõ fit ab agente mãli: ꝛ cõsequentiã ꝓbat. nã ſm istos. gnãtio forme nõ est nisi ab agẽte sepato. igr̃ ꝛ gnãtio simplr̃ erit ab hͦ agẽte: ꝙ ꝯñs illatũ sit icõueniẽs sic deducit̃. Eiusdẽ agẽtis est finis: ꝛ id qͦ est ad finẽ. idẽ medicꝰ eni iducit sanitatẽ ꝛ caloreꝫ in corpore aĩalis ꝑ medicinã calidã. Et idem edificatoꝛ disponit lateres ꝛ ligna: ꝛ iducit formã domꝰ. ꝯstat autẽ ꝙ gnãtio forme est finis alteratiõis. vt oñditur ꝑmo de gnõne. in ꝑn.ͦ tex. ꝯmẽti.i. vbi oñdit̃ ꝙ si gnãtio est iposſibilis: ꝛ alteratio est ipossibilis: ꝛ h nõ nisi qꝛ gnãtio est finis alteratiõis. ergo eiusdẽ agentis est alterare mãm ꝛ gnãre formam: sed alteratio mãe per istos est ab agente mãli: ꝛ ſm veritatẽ ita est. g̃ etiã gnãtio forme est ab eodem agẽte particulari: sꝫ̃e mãli. ¶ zᵐ icõueniẽs qͦ deducit Cõmẽ. est ꝙ generãs nõ est formãs: ꝙ istud sequatur pꝫ: qꝛ illud est formans qͦ iducit formã: sꝫ generans non iducit formã: eo ꝙ ignis generans ignem nõ iducit formã ignis ſm istam opinionem: sed iducẽs formã est agẽs separatũ: qͦ ẽ datoꝛ formaꝝ. aut aĩa celi. ergo generãs nõ est formãs: ꝙ aũt istud sit icõueniẽs argr̃: qꝛ sicut in artificialibꝰ: ita in nãlibꝰ: sꝫ in artificialibꝰ generãs ẽ formãs: qꝛ generãs domũ format domũ: ꝛ gnãns statuaꝫ format statuã. g̃ ẽt in nãlibꝰ generãs hoĩeꝫ format hominẽ: ꝛ generãs equũ est formãs equũ. ¶ 3ᵐ incõueniẽs: ꝙ subm ꝛ sua forma sunt duo in actu. ꝙ istud sit icõueniẽs est manifestũ: qꝛ ex subo ꝛ forma fit vnũ in actu. s. vnꝰ homo: aut vnꝰ equus. igr̃ subm ꝛ forma sunt vnuꝫ in actu: ꝛ duo in potẽtia. pꝫ ꝯña: qꝛ vnũ in actu ꝛ multa in actu opponunt̃: vt hꝫ videri. 5ͦ metaphy. cap. de vno. vnũ eni in actu põt eẽ multa in potẽtia: vt. 6. physi. tex. ꝯmẽti. 3. ꝛ ꝙ istud sequat̃ ꝓbat̃: qꝛ a diuersis agẽtibꝰ in actu non ꝯcurrẽtibꝰ ad eundẽ effcm̃ fiũt diuersi effcũs in actu: sꝫ agẽs mãle ꝛ imãle sunt diuersa agẽtia in actu: ꝛ non cõcurrentia ad eundẽ effcm̃: qꝛ agens mãle facit subꝫ ſm istã opinionẽ: ꝛ agẽs imãle facit formã. g̃ subm ꝛ forma sũt duo in actu. ¶ 4ᵐ icõueniẽs est ꝙ vnũ in actu ſm ꝙ est vnũ in actu depẽdet a duobꝰ agẽtibꝰ nõ subordiatis. ꝙ istud sit icõueniẽs pꝫ: nã effectꝰ vnꝰ: vt vnꝰ in actu nõ habꝫ nisi vnũ agẽs: qꝛ si hꝫ plura agẽtia: opꝫ illa eẽ subordinata. iuxta illud phi. zͦ phy. ꝯmẽ. 26. Sol ꝛ hõ generãt hominẽꝫ ex mã: ꝛ ꝙ istud sequat̃ manifestũ est: qꝛ tã homo q̃ȝ equꝰ g est vnus effectꝰ in actu ſm ꝙ hͦ depẽdet ab agente mãli gnãnte subm. ꝛ ab agẽte imãli gnãnte formã. Et ꝙ ista agẽtia nõ sint subordinata pꝫ ſm istos: qꝛ si essent subordinata ambo attingerẽt eũdẽ effcm̃ nũero. ꝛ qcqd eẽt terminꝰ actiõis vniꝰ: eẽt etiã terminꝰ alteriꝰ: qͦ est ꝯ opinãtes. ¶ Aduertendũ tñ ꝓ ampliori notitia istaruꝫ opionũ ꝯuenientiũ in ꝯne ꝙ Plato ꝛ Auic. in aliqbꝰ discordãt: nã plato ꝓter ydeas q̃s dixit eẽ cãs specialiũ speciexꝝ daret̃ vnũ agẽs ꝑmum icorporeũ a quo create sunt oẽs ydee vna cũ toto vniuerso: quã opionẽ secuti sũt oẽs Xp̃iani: iudei: ꝛ sarraceni: De quoruꝫ secta fuit Auer. hi oẽs tenẽt dari vnũ creatorem: a quo oĩa celestia ꝛ terrestria ꝓcessere: siue visibilia: siue inuisibilia. aliogn mundus fuisset eternꝰ: nisi eẽt vnũ ꝑmũ a quo creata sũt oĩa Discõueniẽs g̃ fuit Plato ab Auicẽⁿ in põne vniꝰ primi creatoris oĩum. in alio aũt ꝯueniũt ꝙ agẽs mãle ẽ illud qͦ imediate disponit mãm ꝛ subm. agẽs aũt separatũ imediate itroducit formã. ¶ Cõtra Platonẽ quantũ ad creationẽ nõ arguit Cõmẽtatoꝛ in sepe dicto ꝯmẽto: sꝫ soluꝫ ꝯ illud in quo ꝯuenit cũ Auicẽna. ꝛ hoc duplr̃. Et primo sic. nõ est ꝓcessus de extremo ad extremũ: nisi ꝑ mediũ: sꝫ intrãsmutabile icorporeũ: ꝛ trãsmutabile corporeum sunt duo extrema: q̃ꝝ mediũ est itransmutabile corporeũ. g̃ nullũ itrãsmutabile icorporeũ imediate poterit trãsmutare mãꝫ: sꝫ necio trãsmutat mãm: mediante corpore itrãsmutabili: qͦ est corpꝰ celeste. sicut g̃ motꝰ hoꝝ iferioꝝ reducit̃ ad motorẽ imobilẽ mediãte motu celi: ita trãsmutatio mãe reducit̃ in agẽs imateriale mediante agẽte nãli: qͦ est celuꝫ. ¶ Scd̃a rõ est ista. Generãs ꝛ genitũ iuicẽ assimilant̃. igr̃ ipoẽe est ꝙ forma separata a mã simplr̃ imediate ꝓducat formã imixtã mãe. ꝛ ex cõsequẽti itelligẽtie nõ possunt imediate trãsmutare mãꝫ Et hec que adducta sunt contra Platonẽ ꝛ Auicen. sufficiãt ad impugnationẽ alioruꝫ. vꝫ. Themisty ꝛ Alpharabij: Ex quo ꝯueniũt in ꝯclõne: lꝫ discordẽt in mõ ponendi dictã ꝯclõnẽ. ¶ Sꝫ restat soluere argumẽta platonis. ¶ Ad ꝑᵐ. quũ argr̃. Oẽ qͦ reducit̃ de potẽtia ad actũ ꝛc. Rñdet Cõmen. in ꝑallegato ꝯmẽto: dicẽs: ꝙ quũ ꝯsiderata fuerit demõratio Arꝫ. in h loco suꝑ hoc: ꝙ forme materiales sunt generãtes formas mãles apparebit ꝙ semina sunt illa que dãt formas reꝝ generataꝝ a seminibꝰ ꝑ formas q̃s dederũt semĩa generantia: ita ꝙ nulla forma aĩalis: ac ẽt plãte est a forma separata. s. ab ydea: sꝫ fit ab ipso semine per virtutẽ formatiuaꝫ existẽtem in ipso ifusam semini ab eo a quo decisuꝫ ẽ semẽ: ꝛ hec virtꝰ formatiua non generat̃ a celo: neqꝫ ab aliq̃ itelligentia: sꝫ generatur a decidente semen: siue sit hõ: siue bos: siue qͦcũqꝫ aliud. In alys aũt que gnãntur equoce: ꝛ per putrefactionẽ corpora celestia: vt dicit Cõmẽ. sunt illa que dant corporibꝰ putrefactis aliqd loco semis ꝛ virtutuꝫ q̃ sunt in seminibꝰ. sicut ergo semina ꝛ coꝝ virtutes formatiue sunt effectiue a plantis ꝛ aĩalibus: ita mã putrefacta que disponit̃ ad formã aĩalis: ꝛ virtꝰ existẽs in ea est effectiue a corporibꝰ celestibus: nã in spiritibus iclusis in corpore putrescibili virtute celi: qͦ est alterãs ꝑmũ iprimit̃ q̃dã virtus formatiua que est virtualr̃ effectiua: seu potẽtialiter tale aĩal generãdũ. ꝛ ſm aliã ꝛ aliã virtutẽ generat̃ aliud ꝛ aliud aĩal. ¶ Ad zᵐ rñdetur: ꝯcedẽdo assumptũ. vꝫ. ꝙ quelibꝫ forma subalis in quocũqꝫ ente. ꝛ maxime aĩa est forma addita cõplexioni: vt dicit hic Cõmen. qꝛ dicit ꝙ aĩe non fiũt a ꝯplõne: nisi ſm opionẽ dicẽtiũ aĩam eẽ ꝯplexionẽ. Et ꝯceditur ꝙ talis forᵃ gnãtur ab aliquo idiuiduo eiusdẽ generis vel spẽi cũ genito. Et quũ dr̃ ꝙ in gnãtione aĩe ex semine idiuiduũ generãs ꝛ genitũ nõ sũt formalr̃ eiusdẽ spẽi vl̃ gnĩs ꝛc. Rñr̃ ꝙ lꝫ idiuiduũ gnãns ꝛ genitũ nõ sint formalr̃ eiusdẽ gnĩs ꝓximi vl̃ spẽi: sunt tñ v̈tualr̃ ꝛ ꝑ v̈tutẽ actiuã q̃ ꝯtinet effectiue ipꝫ aĩal generãdũ: q̃re semen per virtutẽ formatiuã existẽꝫ in ipso ẽ idẽ i spẽ v̈tualr̃: lꝫ nõ formalr̃ ipsi genito. ¶ Ad 3ᵐ rñr̃: ꝙ illud qͦ mouet mãm necio est corpꝰ habẽs q̃litatẽ actiuã: aut potentiã: que agit ꝑ corpus hñs q̃litateꝫ actiuã. vñ non tm̃ est actio ꝛ passio ꝑ q̃litates ꝑmas: sꝫ ẽt ꝑ formas subales elemẽtoꝝ agentiũ per q̃litates tãq̃ȝ ꝑ istrumẽta ſm ipm Auerr. Et quũ dr̃. elemẽta nõ esse contraria ſm formas subales ipsoꝝ: sed tm̃ ſm q̃litates. istͦ negat̃: quia h est ꝯtra Arist. z. de gnãtione. ꝯmento. 48. ꝛ ꝯtra eũdẽ Cõmẽta. ꝑmo physi. ꝯmẽ. 5z. verũ est ꝙ non sunt ꝯtraria: capiẽdo ꝯtrietatẽ stricte: eo mõ quo capit Arist. io. metaphy. ꝯmen. iz. i4. ꝛ. zz. ꝛ in ꝑdicamentis: sunt tñ ꝯtraria ꝓut ꝯtrarietas sufficit ad trãsmutationẽ. qualitates igitur elemẽtoꝝ virtute eltoꝝ itroducũt ipsas formas subales i mã: vl̃ ꝑt dici ad mẽtẽ Sco. ꝙ scd̃ã alteratiõe ꝑ

qualitates disponētes ad formā substātialē ignis in materia de qua dʒ gnāri ignis. ꝛ hoc ab igne generāte de tali mā sume disposita ꝛ calefacta fōma subalis ignis educit formā ignis de potētia in actū. ¶ Et cū dr̄. ignis non agit inq̄ʒtū ignis: Rn̄dent ꝙ illud qd̓ debeť alicui potentie pmo. ſm ꝙ primo distinguiť ꝯpartē: debeť illi rōne oium suaꝝ partiū. Si igr̄ agere debeť primo ꝯposito ex mā ꝛ forma. igiť debeť illi rōne oiuʒ partium. ꝛ ita rōne māe: ꝯñs est falsuʒ: qꝛ ꝯpetit solū rōne forme. forme eni est agere: māe vo pati. 2° de gnōne. ꝛ h̓ est: qꝛ forma habʒ ꝯrietatē. ergo ignis inq̄ʒtū ignis nō agit: sic ꝙ agere debeat pmo igni. ¶ Alr̄ rn̄det Sco. Ignis nō agit inq̄ʒtū ignis actiōe in sensuʒ: qꝛ sensus non est subē ignis. ideo subdit. Agit inq̄ʒtū calidus: sed ꝙ agat in mā nāli alia actiōe nō icouenit. ¶ Uel 3° mō dici pōt ꝙ ignis inq̄ʒtuʒ ignis nō agit imediate: qꝛ actionē talē opʒ pcedere actionē p q̄litates: ꝛ illa pcedēte: seqť postmodū actio ignis p formā suā subalē. ¶ Sʒ arguebať: qꝛ qñ ex duob᷑ elemētis generať 3m: ambo de necitate corrūpunť ꝛc̄. ¶ Rn̄r ꝙ nō opʒ generās ꝛ genitū in facto esse sint simul: sʒ sufficit ꝙ sint simul in fieri: ꝛ dū gnābile fit. vij. 7. phyc. Mouēs ꝛ motum sunt simul: nō tn̄ oʒ ꝙ mouēs ꝛ motū sit simul in fine mot᷑. sic in pposito. ¶ Ad 4m rn̄det Cōmen. ꝙ quia subm forme nō hʒ eē nisi per formā. Jō actio agētis non pēdet ab ipso: nisi qꝛ pēdet de forma. Et post subdit. Illd qd̓ generat subm forme: est illud qd̓ generat formā: ꝛ nō generat subʒ: nisi qꝛ generat formā. Hec Cōmen. ¶ Ex h̓ ad ppositū. mot᷑ generat ignē ꝛ formā ignis: nō tanq̄ʒ agēs pncipale: sʒ tāq̄ʒ istrumētale: corpoꝝ seinuiceʒ pcutientiū: que accipiūtur in gnōne ignis: tāq̄ʒ agēs pncipale. Silr̄ dū generať ignis a radijs reflexis: pncipale agēs est sol: ꝛ radi᷑ reflex᷑: seu mot᷑ radij reflexus est agēs instrumētale. Ex quo ꝯcludiť ꝙ oē qd̓ fit: fit a suo silī: vel virtualr̄ vel formalr̄. He respōsiōes dantur ad argumēta Platonis: sequēdo pncipia ꝛ dicta Cōmen. que q̄ʒtuʒ satisfaciāt obiectis: posterius videndū erit.

¶ Tertia ꝯ pncipalis ponēda p determinatiōe qōnis est ista. forma subalis ante sui gnōnē nō hʒ aliqd̓ esse actuale in mā: siue ꝯpletū: siue icompletuʒ. Ista ꝯ pʒ ex impugnatiōe opionis Alber. ꝛ Linconiēsis: que prima posita fuit ad qōnē in pn°. Tū qꝛ talis forma in tali eē: aut esset pducta: aut nō. si nō. ergo esset icreata: qd̓ est falsuʒ. Si esset pducta. vel igr̄ ex aliquo sui: vel ex nihilo. Si ex nihilo. igitur forma ſm eē tale: eēt creata. Si ex aliquo sui: tunc eēt pcessus in ifinitū: Tū qꝛ si forma habeat tale esse in mā ante gnōnē: seq̄reť ꝙ semp erit aliqd̓ ꝯposituʒ ex mā cū forma subm gnōnis: ꝛ per ꝯñs nō erit ens in pura potentia: nec erit trāsmutatio hui᷑ toti᷑ in totū nullo sensibili remanēte eodē: qd̓ est ꝯ Ar. p° de gnōne. tex. ꝯmē. 23. hec aliqualr̄ discussa fūt supi᷑. Et iō hec sufficiant.

¶ Quarta ꝯ. forma subalis ante sui gnōnē nō hʒ in materia aliqd̓ pncipiū actiuū qd̓ sit pductiuū ꝛ effectiuū eētie ꝛ substātie eius. ¶ Pro declaratōe istius cōclusiōis est aduertēdū: ꝙ pnm actiuū formalr̄. pōt itelligi duob᷑ modis. vno mō: ꝙ per eius actionē attingat essentiā forme subalis: tāq̄ʒ terminū formalē sue actiōis. alio mō ꝙ sit actiuū: iducēdo aliquā formā: que sit dispō ad formā substantialē generādā. Primo mō negať res nāles habere tale pnm itrinsecū sue gnōnis subalis: sed scd̓o mō concediť maxime in his que generāť ex semie. ¶ Et vt melius itelligať hec positio videndū est. qd sit semen. Et 2° ad qd poniť: in qb᷑ sit semē: aut rō semialis. ¶ Quantū ad pmū dr̄ ꝙ semen est suba corporalis gnābilis ꝛ corruptibilis mediās iter generās ꝛ genitū non pncipaliter itenta a nā: sed vt sit via ad aliqd̓ ꝯpositū generādū simile generāti. Ratio aūt seminalis pōt dici aliq̄ q̄litas cōsequēs formā seminis disponēs actiue: aut passiue: vt ex ipso aliqd generet a nā pncipalr̄ itentuʒ dr̄ semē eē suba corporalis que corrūpiť. Nā in gnōne pfectoꝝ nā hʒ talem determinatū pcessuʒ: vt pcedat ab iperfecto ad pfectū: vt forma que est pōr in gnōne nāli semp sit ipfectior hoc est qd̓ dicit Ar. 9. metaphy. tex. ꝯmēti. 15. Priora generatiōe sunt posteriora pfectione. i. sunt posteriora ſm subam ꝛ pfectionē. Et sic in gnōne ex semie nā iducit vltimā formā pfectā: mediātib᷑ alijs formis ipfectis: ꝛ nō manētib᷑ in termino. In semine eni sūt q̄tuor. pm est ꝙ semē est suba corporalis: q̄ pōt generari ꝛ corrūpi. 2m ē ꝙ forma seminis nō est vltima: quā itendit ipʒ generās: sed est pma vel media in pgressu gnōnis nālis. alioquin ea habita cessaret gnātio. 3m est ꝙ forma hui᷑ subē que est semē nō manet: sʒ corrūpiť: qꝛ iperfecta est: ꝛ nō est itenta a gnānte: vel a nā: vt sit in termino: sʒ vt sit via in gnōne vltime for. 4m qd̓ est in semine est q̄daʒ q̄litas ꝯñs formā iperfectā semis: que ꝯcurrit ad agēduʒ dispositiue: vel ad patiendū. Et de hac rōne semiali logť Cōmētator 7°. metaphy. ꝯmēto. 31. ꝛ 12. metaphy. ꝯmen. 18. vbi appellat istas virtutes formatiuas existētes in seminibus virtutes diuinas. ꝛ h̓ etiā ex snīa Galieni ꝛ Ar. ¶ Ex hoc ꝯcludiť. in qb᷑ sit semē vel rō semialis: nā soluʒ in illis formis reperiť: que sūt vie ad alias formas: ꝛ nō manent in termino: nec itendūtur finalr̄ a nā: sed corrūpuntur. ꝛ h̓ in pgressu nāli. Ex qb᷑ seqť ꝙ forma corporeitatis que disponit ad aiam: ꝛ manet cū ipsa nō est semē: neq̄ʒ rō seminalis. ¶ Cētum ad 2m. ad qd poniť semē: Rn̄detur ꝙ semē nō poniť vt sit pnm actiuū attingēs vltimā formā substātialē gnāndā. pbať. ponēdo istaʒ ppōnem. Nullū iperfecti᷑ pōt esse pnm pductiuū totale entis pfectioris sic. ois entitas pducta vt pducta ē accepta a causatiōe vel cālitate ipsi᷑ pducētis. sʒ ipossibile est ab ente iperfectiori eē cālitatē: ꝛ cāſioneʒ entis pfectioris. ergo ꝛc̄. maior pʒ. minor pbať: nam si a minori ente pduciť maius ꝛ pfectius tolliť ois ordo nobilitatis ꝛ pfectionis in agētib᷑. Nobili᷑. n. agēs est qd̓ pducit nobiliorē effectū. Si vo ipfecti᷑ posset pducere pfecti᷑ nūq̄ʒ ex nobilitate pducti possem᷑ arguere nobilitatē in pducēte: qd̓ Aris. negat. Scd̓o pbatur hoc ideʒ sic. qcqd est in pducto est in pducēte formalr̄: aut virtualr̄: sʒ ꝯtinēs aliud formaliter vel virtualr̄ q̄ʒtū ad oēʒ suā entitatē nō est ipfecti᷑ ꝯtēto: pducēs totale in suo ordie respcū ꝯtēti est hᵒ. ergo ꝛc̄. maior pbať: qꝛ si plus entitatis sit in pducto q̄ʒ in pducente. quero de ista entitate qua excedit pductū ipm pducēs a quo sit effectiue. nō a pducēte: qꝛ iaʒ sua entitas equať per aliud qd̓ est in pducto. ergo ista entitas data: aut erit a seipsa: aut a nullo: quoꝝ vtrūq̄ʒ est absurdū. minor pʒ: qꝛ si pducēs ꝯtinet formalr̄ qcqd est in pducto. certū est ꝙ equať sibi. si virtualr̄. ergo pducens erit pfecti᷑: qꝛ ꝯtinētia ista virtualis erit ꝯtinētia cause eq̄uoce: ꝛ pbatū est: ꝙ talis causa pducēs effcm̄ ꝯtinet virtualr̄ totaʒ entitatē ꝛ pfectionē effect᷑. igitur talis cā eq̄uoca nō potest eē iperfectior effectu. quum non possit esse equalis pfectionis cū effectu: qꝛ eq̄uoca erit pfectior: qd̓ est ppositū. ¶ 2° pbať hoc idē: Cā vniuoca nō pōt eē ipfectior suo termino. ergo nec eq̄uoca. ꝯñs pʒ: qꝛ vbi vniuocatio. ibi vnitas spēi. ꝛ p ꝯñs pfectio eadē ſm spēm: ꝯña pbať: qꝛ cālitas que ꝯpetit nobilissimis ētib᷑ ꝛ vniuersalissimis nō est iperfecta: neq̄ʒ ipfectior termino suo: sic nec vniuoca. Eq̄uoca est hᵒ: qꝛ talis ꝯpetit deo ꝛ itelligētijs. similiter corporib᷑ celestib᷑ q̄ sunt nobilissima corpora. igiť istis oib᷑ nō ꝯpetit minor pfectio in cāndo q̄ʒ agētibus vniuocis. ¶ 3° ad idē sic. qd̓ ꝯpetit agēti eq̄uoco partialr̄

ꝯcurrēti cū alio agēte ad ꝓductōez vni⁹ termini:multo plus ꝯpetit totali agēti equoco respcū sui termini:sꝫ certū est ꝙ cā equoca ꝯcurrēs cū cā vniuoca est pfectior cā vniuoca secū ꝯcurrēte ad ꝓductōez eiusdē termini. igitur cā equoca totalis ꝯcurrēs ad cāndū eūdē effectū sine vniuoca erit pfectior ꝙ̄ cā equoca ptialr ꝯcurrēs ad cātionē eius. Maior videt̄ nō:qꝛ qn̄ cōcurrūt ad idē cā vniuoca ⁊ equoca:vniuoca addit aliqd pfectōis ad cālitatē equocā:qꝛ talis equoca ē aliq̄lr ipfecta.ǧ vbi cōcurrit se sola ad cāndū eūdē effcm̄ cā ista totalis cōtinebit duplicē pfectōez. vnā q̄ debet̄ sibi:vt ē equoca excedēs vniuocā secū ꝯcurrentē:⁊ aliā q̄ debet̄ vniuoce coagēti. Minor ꝓbat̄. Ar.1z.metapħ.ponit totū ordinē accn̄talē depēdere ab aliq̄ spē eēntialr supiore i cāndo:qꝛ difformitas vniformis dꝫ reduci ad cām vniformē.ǧ oib⁹ gnābilib⁹⁊ corruptibilib⁹ opꝫ eē aliq̄ꝫ cām supiorē q̄ sit cā vniformitatis in cōtinuatiōe gnōnis. ¶ 4⁹ pncipalr argr̄. Nulla forma dat pfectius esse effectiue ꝙ̄ si daret seipaꝫ illi entitatiue:aut formalr:sꝫ si forma cāe equoce daret se alicui entitatiue nō daret pfecti⁹ eē seipsa:neqꝫ ꝯstitueret ipm in eē pfectiori ꝙ̄ eēt ꝓpriū eē. ǧ si dat eē effectiue:nō dabit pfecti⁹ eē sua ꝓpa entitate. maior ꝓbat̄:qꝛ n̄ possꝫ dare agēs aliqd pfecti⁹ alicui ꝙ̄ dādo suā entitatē. Cū tota cālitas agētl sit sua entitas ⁊ tota cātio sit a sua entitate totali. ¶ Confirmat̄ tota rō:qꝛ modus dādi eē formalr ⁊ entitatiue in forma est pfectior ꝙ̄ modus dādi eē effectiue:qꝛ pm⁹ est dare eē eēntialr ⁊ itrinsece. scđs est extrīsece:⁊ q̄si accn̄talr. si igit̄ forma dās eē pfectiori mō q pōt sibi cōpetere nō dat pfecti⁹ eē seipsa:multo min⁹ si dat eē mō ipfectiori ex qbus oib⁹ stat ipsa ꝓpō pmissa. vꝫ. nullū impfecti⁹ pōt esse pn̄m totale ꝓducēdi pfecti⁹. ¶ Sꝫ ꝯ istā ꝯnē istat̄. illud qđ pōt eē pn̄m corruptiuū in aliq̄ genere respcū pfectioris pōt esse pn̄m gnātiuū pfectioris in eodē genere:sꝫ in genere subarum ipfecti⁹ pōt corrūpe pfectius:qꝛ aqua corrūpit ignem:⁊ tn̄ aq̄ est ipfectior igne. ǧ ipfecti⁹ in tali genere:poterit etiā gnāre. Maior videt̄ nota:minor ꝯcedit̄ a Doctore subti.in 4.°dis.1z.q.3.ꝙ ipfectū in eodē genere corrūpit pfectū:⁊ pꝫ ēt expimētalr de aq̄ corrūpēte ignēꝫ. ¶ Ad hoc r̄ndet̄ negādo istā ꝯnāꝫ. Impfectū pōt corrumpere pfectū in eodē genere.ǧ pōt gnāre:tū qꝛ facilior est mutatio corruptiua ꝙ̄ gnātiua:qꝛ facili⁹ est destruere ꝙ̄ cōstruere. vt hr̄ pmo poꝝ.⁊.7.thopicoꝝ. Tū qꝛ iter pfectū ⁊ ipfectū eiusdē gn̄is pōt eē formalis repugnātia ⁊ ꝯrietas respcū eiusdē susceptiui:⁊ penes talē repugnātiā possunt forme hēre ad seiuicē trāsmutatōez:⁊ ex hoc sequitur ꝙ pn̄t sibiinuicē succedere in eodē susceptiuo. Tūꝫ qꝛ satis videt̄ ꝙ in eodē gn̄e forma pfectior possit relinquere impfectiorē:⁊ eꝯ:qn̄ vtruꝫ pōt succedere alteri in eodē gn̄e. Tū qꝛ impfecti⁹ in eodē gn̄e pōt esse actiuius ꝙ̄ pfectū saltē actiōe transmutatiua ⁊ corruptiua:lꝫ nō actiōe pfectiua que sit respcū alicui⁹ pfectiōis pficiētis subm. Exēplū. ignis est pfecti⁹ actiuū ꝙ̄ mixtū fm̄ actionē pmo mō sumptā:sꝫ mixtū fm̄ actiōez secūdo modo. ¶ Sed ꝯ. cōparādo actiuū ad actiuū qđ est simplr̄ pfectius fm̄ entitatē ⁊ eēntiā est simplr̄ pfecti⁹ fm̄ v̄tutez. igit̄ si corrūpēdū sit pfecti⁹ fm̄ entitatē:erit ēt pfectius fm̄ virtutē in resistēdo corrūpēti. ¶ R̄ndet̄ ꝙ argum̄. tāgit difficultatē de reactiōe ⁊ aliā quā alias disputaui:que. vꝫ. actio sit facilior vel difficilior:an gnātio vel corruptio:ꝓ nūc tn̄ dōm est:ꝙ nihil ꝓhibet agēs ipfectius eēntialr eē pfectius accn̄talr aliquo corrūpendo vel penes vtriusqꝫ ꝯrij applicatōez diuersaꝫ ad totū passuꝫ in qđ agit:aut ad ptē eius in quā pmo agit:⁊ tūc erit ꝓportio maioris inequalitatis:vel toti⁹ ad totū penes qualitates actiuas aut passiuas:vel totius ad ptē ꝓpter maiorez ꝯtrarietatē toti⁹ ad partē resistentez ꝙ̄ sit toti⁹ passi ad eandē partē vt determinat̄ in mā de reactiōe:⁊ dixi penes q̄litates actiuas aut passiuas:qꝛ tales pn̄t eē intēsioris virtutis in agēdo:aut resistendo in impfecto ꝙ̄ in perfecto:qꝛ nō incōuenit ipm corrūpēdū nō obstāte ꝙ sit pfecti⁹ fm̄ subaꝫ hēre q̄litates min⁹ actiuas:aut resistitiuas ꝓpter quas indisponit̄ subm forme corrumpende vt ipa forma postmodū nō possit resistere corrūpenti.nā lꝫ in disposito subto ꝑ q̄litates ꝯrias forma corrūpenda sit resistētia ipsi⁹ forme subalis ad agēs corrumpens:ipa tn̄ ex indispōne subti reddit̄ impotens ad resistēdū:quū ei⁹ esse depēdeat a subto in esse ⁊ in ꝯseruari. ¶ Sꝫ adhuc instat̄ ꝯ fundamentū pncipale ꝯclōnis ponende:ꝯ hoc. vꝫ. ꝙ causa equoca totalis alicui⁹ effect⁹in aliquo ordine sit pstātior effectu:qꝛ qcqd sit de aliꝭ:instantia videt̄ in ꝓmptu de spē sensibili q̄ ꝓducit̄ totaliter ab obiecto sensibili extra fm̄ doctorē subti. ⁊ tn̄ species hꝭ est perfectior obiecto sensibili:qꝛ hoc ē māle:species aūt hꝫ esse immāle aliquo mō:⁊ imāle excedit materiale fm̄ pfectionē. ꝯsilr fantasma in sensu ꝓducit speciez itelligibilē:⁊ tn̄ fantasma ē impfectius. ¶ Respōdetur. ꝙ spēs sensibilis deficit a pfectiōe obiecti:cui⁹ est spēs:qꝛ est deriuata ⁊ diminuta similitudo ei⁹:qꝛ lꝫ ipm repsentet:nō tn̄ est tale realr in actu quale est obꝫ:nō.n. spēs albedis est realr ⁊ actualr albedo:sicut albedo est in se verior albedo:⁊ hꝫ verius ⁊ realius esse albedis ꝙ̄ hēat spēs ipsa:⁊ ita deficit a realitate ⁊ veritate illi⁹ qđ repn̄tat. vn̄ lꝫ cōcedat̄ ꝙ sit albedo obtiue ⁊ repn̄tatiue:nō tn̄ ꝙ sit albedo realr:⁊ sic cōcessit Ar. visuꝫ esse colorē in po° nō i actu. z. de aīa. ¶ Ad illud qđ addit̄ ꝙ spēs sensibilis est imālis. Negat̄ qꝛ est spēs extensa in orgāo ⁊ medio:⁊ in istis subtis recipit̄ extēse:ꝙ aūt tales spēs dicant̄ intētiōales hoc est:qꝛ sunt itentiōes:ꝑ q̄s po^c tendūt in obta:vt itentiōales appellent̄:put intētionale distinguit̄ ꝯ absolutuꝫ. nō ꝯ māle. nā hꝭ intētiōale iportat tēdētiā in alteꝝ vt in terminū. spēs.n. repn̄tatiua alicuius obti in hoc distinguit̄ a formis accn̄talib⁹:quaꝝ sūt spēs:qꝛ ille perficiunt subm in se:nō in ordine ad aliud:iste aūt spēs ꝙ̄uis sint in subto semp:tn̄ pncipali⁹ inq̄tū sunt tales importāt habitudinē ad eaꝝ obta tāq̄ ad terminos. ¶ Alij aūt moderni se expedientes de ista difficultate dicūt spēm sensibilez cāri nō tn̄ ab obto ex:sꝫ ēt a sensu agēte:⁊ ita obm nō est causa totalis. ¶ Sed hec r̄nsio est ꝯ Doctorē in pmo sn̄iaꝝ. di.3.q.7.⁊ ꝯ Augu. fm̄ ꝙ doctor exponit ibi auctoritatē Augusti. ii.° de trinita. caplo secūdo. respondēdo ad argumenta opionū. ¶ Ad illud de fanta^{te} r̄ndet̄ ꝙ cū fanta^{te} cōcurrit inte⁹ agens ad cāndā spēm. Et pterea lꝫ fanta^{ma} eēntialr sit imperfecti⁹ spē itelli^{li}:nō tn̄ obtiue ⁊ repn̄tatiue:qꝛ obꝫ qđ representat̄ ꝑ fantasma qđ est sin^{re} est pfectius obto repn̄tato ꝑ spēm itelligibilē qđ est vle. Et vlteri⁹ fantasma obiectiue continet essentialr spēm intelligibilē:qꝛ obiectuꝫ relucēs in fantasmate ꝯtinet eēntialiter obm relucens in spē. ¶ Sꝫ ista z^a r̄nsio psupponit spēm itelli^{lem} p°. repn̄tare vle:sed si poneret̄ repn̄tare pmo sin^{re}. tūc instantia de fanta^{te} haberet efficaciā. ⁊ ideo teneat̄ pma r̄nsio. Ex his appet ꝓpō pmissa supius. s. nullū impfectius potest esse pn̄m ꝓductiuū pfectioris:que nō est negāda propter aliq̄s pticulares istātias. Ex hoc ifero ꝯclōnē pncipaliter intentā sic. Nullū simplr̄ impfecti⁹ fm̄ spēm vel genus pōt eē totale pn̄m actiuū in suo ordine respcū pfectioris:sꝫ semē est ipfecti⁹ simplr̄ forma viuēte. igit̄ ⁊c. Maior est ꝓbata:minor est Aug. 1z. de tri. ca. 17. Omne viuēs pstāti⁹ nō viuēte:viuētia inqt nō viuētib⁹ pferēt

da iudicam⁹. Ad hoc rñdet ꝙ semē nō agit ṽtute ꝓpa: ſ3
ṽtute decidētis semē: ⁊ ipfecti⁹ pōt eē pñm ꝓductiuū ꝑfe
ctioris: ĩ ṽtute alicui⁹ ꝑfecti. ¶ Cōtra. cāe accñtalr ordi
nate nō necīo sil' ꝯcurrūt ad effectū. Decidēs semē ⁊ ip3
sūt accñtalr ordinata. igit̃ nō op3 sil' ꝯcurrere ad effectū
cāndū: ⁊ ita vnū. s. semē nō agit in ṽtute decidētis. Ma
ior p3: minor ꝓbat̃: q2 deciso semie nulla est actualis cā
tio decidētis ad effcm̄: q2 ꝯtinuat̃ gñātio siue decidens
sit: siue nō sit: cāe aūt eēntialr ordinate necīo siml' ꝯcur
runt. ¶ Cōfirmat̃: q2 in ṽtute nō entis nihil agit eo mō
quo est nō ens: ſ3 decidēs semē: qñq3 nō est qñ viuēs aut
aial gñātur: sicut sortes gñātur pr̃e suo exñte mortuo. si
militer dato ꝙ sit h3 rōnē nō entis respcū fetus gñāndi.
ꝓbat̃: q2 nō est pñs ipsi corpori ex quo gñātur. ḡ quū sit
absens h3 rōnē nō entis: gñāns aūt siml' est cū genito: q2
mouēs est sil' pñtialr cū moto. 7. phy co. textu ꝯmē. 10.
igit̃ decidēs semē respcū gñātionis est nō ens. ¶ P̃. Ni
hil formalr agit nisi ꝑ formā q̄ sit formalr in ipso. vt est
de mēte Ar. 2°. de aīa. q2 actiōes ⁊ opōnes agētis si sunt
elicitiue ab agēte: op3 ꝙ in ipo sit pñm formale elicitiuū
istarum actionū. nihil. n. agit ꝑ se ꝑ formā q̄ sit in alio. igit̃ si
semē agit ad terminū subalē viuētia: necīo ṽtus ꝑ quā3
agit est formalr in ipo vndecūq3 effluxerit: aut igit̃ erit
suba: aut accñs. si accñs igit̃ per talē ṽtutē non pōt attin
gere formā viuā: q2 neq3 semē: neq3 aliqd accñs existēs
in semie est eque ꝑfectū cū forma viuente si suba est illa
ṽtus: quēadmodū multi dicūt de ṽtute formatiua semi
nis ⁊ spū gignitiuo. ¶ Cōtra. q2 talis spūs nō est viuēs.
igit̃ sequit̃ idē qd ꝑus. ¶ Rñdet̃ ꝙ spūs gignitiuus est
viuens in po^a: ſ3 nō in actu: ⁊ hoc est qd vult Cōmēta. 12.
metaph. ꝯmē. 18. vbi h3. ṽtutes q̄ sunt in semib⁹ q̄ faciūt
aiata nō sunt aiata in actu: ſ3 in po^a. ¶ Sz ꝯ. si tales vir
tutes sunt in po^a aiata: aut in po^a passiua: aut actiua. si p°.
mō hoc est falsum: q2 tales ṽtutes formatiue nō pñt re
cipe vitā: hoc etiā nihil est ad ꝓpositū: q2 dicere ꝙ tales
ṽtutes pñt recipe aiam ⁊ vitā est ex̄ ꝓpositu3: q2 de hoc
nō disputam⁹ vtrum possint trāsmutare passiue ad formā
viuentē: ſ3 q̄rimus de pñº actiuo a quo effectiue trāsmu
tant̃: ⁊ vtrum ipe generēt aīa3: ⁊ tūc dicere ꝙ iste virtutes
sunt in po^a actiua aiata: tu petis pñcim: q2 hoc ipugnam⁹.
nā idē est ac si diceret̃. iste ṽtutes pñt ꝓducere aiam: q2
hñt po^am actiuā respcū ei⁹: ⁊ sic assignat̃ idem ꝑ idē. si vo
det̃ ꝙ iste ṽtutes sint in po^a actiua aiate: q2 pñt efficere
aiam hoc improbatū est. ¶ Sed aliter rñdet̃ dicēdo ꝙ
argu^ta supi⁹ adducta ꝯcluderēt. si anima simplr gñāret̃.
¶ Pro quo nōndū s̄m istos: ꝙ s̄m Cōmēta. 7. metaph.
ꝯmē. 31. ⁊. 12. metaph. ꝯmen. 18. Duplex est agēs. vnu3 ꝓ
ducēs ⁊ faciēs: aliud mouēs ⁊ exhibēs. Primū est sicut il
le q facit figurā. Scdm est agens qd mouet mām ad for
mā s̄m Cōmen. dicūt isti: gñāns nō est agēs ꝓducens ⁊
faciēs: ſ3 mouēs ⁊ exhibēs. Ingt. n. Cōmenta. illo ꝯmē. 18.
12°. metaph. gñāns aiam nō est dicere ꝙ ponit animā in
mā: sed exhibit illud qd est aīa in po^a ad esse aiam in actu.
Ex his vr̃ ꝙ agēs ꝓducēs ⁊ faciēs semꝑ est nobilius vl'
eque nobile cū ꝓducto: ſ3 agēs exhibens nō op3. vnde. 7.
meta^ce. ꝯmē. pallega. vult ꝙ corp⁹ ꝑ aliq3 q̄litatē actiuā
exhibit formā gñāndā de po^a māe. ¶ Cōtra hoc arguitur.
Quocūq3 mō agēs causet terminū op3 ꝙ p̄habeat ipsu3
in sua ṽtute actiua. ꝓbat̃: q2 cātiōe ⁊ cālitate agētis tot⁹
termin⁹ accipit eē. Et oēm entitatē ⁊ ꝑfectione3 quā h3
termin⁹ h3 ab agēte. igit̃ talis entitas ⁊ ꝑfectio ē in vir
tute: aut in forma agētis ꝑ quā agit: ſ3 ṽtus aut for^a acti
ua agētis ꝓportiōat̃ et equat̃ entitati sue. igit̃ agēs non
est ipfecti⁹ termino quē ꝓducit: ſ3 ipoẽ est min⁹ ens s̄m
gen⁹: aut etiā spēm: p̄habere maius ens s̄m gen⁹: aut spe

ciē. ḡ nō est dr̃ia in agēte q̄ntū ad ꝑfectionē sue actōis: si
ue sit exhibēs siue ꝓducēs. p̄supponere. n. mām de qua sit
eductio forme vel in quā sit impressio forme ꝓducte nō
tollit gn oporteat formā p̄haberi in ṽtute agētis: ꝑ quā3
educit̃ de nō esse ad esse. ¶ Ad ꝯm^m adductū posset dici.
vno° ꝙ nō dicit Cōmē. ꝙ corp⁹ habēs q̄litatē actiuā per
ipsa3 q̄litatē: sicut ꝑ pñm actiuū gñet: ſ3 ꝑ formā suā sub
stātialē gñāt: per q̄litatē disponit. vñ qñ Cōmē. dicit: ꝙ
corp⁹ hñs q̄litatē actiuā: aut po^as gñāt: ꝑ po^as itelligit for
mā subalē. alio mō pōt dici ad ꝯm^m dicēdo Cōmēta. fuis
se opposite opionis quā tenemus. iō de ꝯmēto nō est cu
rādū. ¶ P̃. ad pñcipale arguit̃: ꝙ semē nō ꝯcurrat acti
ue ad formā gñāndā q̄ est aīa. nā s̄m medicos p̄sertim
cōciliatorē. dr̃ia. 48. virtus existēs in semie corrūpit̃: q̄
est ṽtus formatiua: quū embrionē plasmauerit. nā cōsu
mato ope suo vana esset ei⁹ ꝑmanentia. est. n. semē de ꝓ
ximo ꝯuertibile in illud qd d3 gñāri: ⁊ ita magis h3 rō
nē passiui q3 actiui. ¶ Ex hoc argr̃. Nullus effectus est
sine ꝑ se cā efficiēte: ſ3 in eo istāti quo corp⁹ vltimate or
ganicatū aiat̃ seu viuificat̃ nō est semē: neq3 ṽtus ei⁹ for
matiua s̄m istos. ḡ ⁊c. ¶ Ad hoc rñdet̃. ꝙ cā in actu re
qrit effcm̄ in actu in fieri: ſ3 nō in facto esse: spma. n. si ge
nerat hoie3 nō est sil' cū hoie genito: ſ3 ē sil' cū hoie dū est
in gñāri. ¶ Sz ꝯ. eo mō quo agēs ꝑ motū est in actu: eo
mō effect⁹ est in actu. ⁊ ex̄: q2 cā in actu ⁊ effect⁹ in actu
quo ad effectus sibi ꝓpor^les in fieri vel in facto esse siml'
sunt ⁊ nō sunt ex 5°. metaph. tex. ꝯmē. 3. ⁊ 2°. phyco. textu
ꝯmē. 17. Sic. v3. ꝙ sicut effect⁹ in fieri reqrit causam in
actu respcū fieri a qua eēntialr dependet: ita effectus in
actu in facto eē in eo istāti quo accipit esse ꝯpletū ⁊ ꝑfe
ctū p̄supponit cām in actu dantē tale eē: aliogn tale esse
ꝯpletū eēt a nullo: ſ3 in eo istāti q̄ iducit̃ aīa i corpore vl
timate orgāicato ⁊ dispo^to aial: aut viuens capit eē ꝯple
tū. igit̃ o3 ibi assignare aliq3 cā3 ꝓducētē aia3: ſ3 ho agēs
nō ē semē: neq3 aliq̄ ṽtus ei⁹ vt deductū ē. ḡ ⁊c. ¶ Et cō
firmat̃. nā quū rei ꝑmanētis sit dare pmū esse geniti ex
8°. phy. tex. ꝯmē. 69. Simus i illo istāti q̄ ꝯpositū subale
p°. est: aut p̄ mō ē a se: aut ab alio: aut a nullo. nō p°. mō: q2
nihil gñāt se: q̄ntū ad eē simplr ⁊ subale. sic eēt i ꝓposito:
neq3 pōt dici ꝙ sit a nullo: q2 tūc suū eē esset indepēdēs
simplr: qd vr̃ absurdū. ḡ dādū ē ꝙ ipm ꝯpositū accipiēs
eē ꝯpletū sit ab alio a se: ⁊ ita ab aliq̄ cā que est in actu re
spectu effect⁹ i tali eē. ¶ Sz ꝯ h qd dr̃ ṽtutē for^tis corrū
pi seu nō eē qñ iducit̃ aīa i mā. nā in eodē istāti tpis est
iductio vlti^e for^e disponētis ad aia3: ⁊ iduc° aīe: ⁊ sic vlti
ma orgāica° ⁊ aiatio: ſ3 orgāicatio ē a ṽtute forma^tis. ḡ in
isto istāti in q̄ ē aiatio ⁊ iductio aīe ē ṽtus for^tia. ¶ Ad h
dr̃ ꝙ l3 orgāica° ⁊ aiatio sint in eodē istāti tpis: sūt tñ in
distictis istātib⁹ nāe: ita ꝙ ꝑus nā ē inducta vlti^a for^a di
sponēs anq3 iducat̃ aīa vel educat̃ de po^a subti: ⁊ in eo i
stāti nāe q̄ est aiatio: cū ṽtus for^tis nullā hēat opōnē sup
fluit. ⁊ ꝑ ꝯñs in tali mēsura quo ē istās nō est talis ṽtus:
saltē i tali istāti ē termiata ⁊ ꝯpleta ois ei⁹ cālitas ⁊ opa
tio. ḡ in istāti q̄ corp⁹ aiat̃ nullā h3 cālitatē: ſ3 ipoẽ est in
tali istāti aiatōe3 eē sine cālitate sue cāe. ḡ aiatio nō ē a
ṽtute for^tia. ¶ Et ꝯfirmat̃: q2 cā ⁊ cātū i actu sūt sil' nā ⁊
nāli itelli^u: q2 nō solū se ꝯcomitant̃ in q̄cūq3 istāti nāe ſ3
eē: ſ3 et ꝓ q̄cūq3 instāti vnū itelligit̃ ⁊ reliquū. Aliq dice
rent ad h ꝙ ṽtus semis manet in tota alteratōe p̄ceden
te iductionē vltie for^e disponētis: ⁊ i istāti iductiōis isti⁹
for^e desinit eē: ⁊ h3 p̄m nō eē. Et h vr̃ dr̃e Scot⁹ in. 5. me
taph. ⁊. 7. ſ3 tūc isurgūt maiores difficultates ⁊ tn ꝯside
ra. oporteret. n. ponere gñōnē for^e disponētis ꝑ modū se
q̄lle: aut gñōnē for^e ab agēte sepato. ¶ Sed p̄ter ista vi
dēdū ē ad qd ponit̃ semē: ⁊ qd sit termin⁹ actiōis eius.

❡ Rñdeť q̄ semē agit ad alterationē p̄uiā seu p̄ceden
tez terminū gn̄ōnis. ❡ Aduertēdū tñ q̄ nō agit vt suffi
ciēs actiuū. nā virtus actiua vniformis nō pōt agere in
passo vniformi effcm̄ difformez: s; v̄tus actiua semis est
vniformis: q2 semē ē homogeneū. igiť v̄tus actiua semi/
nis nō pōt cāre tantā difformitatē: q̄nta appet in p̄tibus
orgāicis aīalis: nec p̄ ɔn̄s pōt alterare ad tātā difformi/
tatē. Maior hui⁹ rōnis p;. q2 difformitas in effectu vel
accidit ex difformitate agētis vel passi. vñ v̄tus q̄ facit
tātā difformitatez orgāoꝝ ī corpe aīal' ē actio difformis
īfluētie celi siue caloris celestis q̄ q̄ntū ad h̄ ē ɔsona v̄tu
ti diuīe: ꝛ ad istā actōez difformē aliq̄ mō ɔcurrit semen
vt cōcausa. Et hoc vr̄ velle Cōmē. ɔmēto p̄allegato vbi
dicit: q̄ v̄tutes formatiue in semib⁹ hn̄t p̄pas mēsuras
ex q̄ntitate motuū celestiū ꝛ dispōnib⁹ stellarū in p̄ping
tate ꝛ remotiōe ipaꝝ. ❡ S; ad istā rōnē p̄missaz medi/
ci rñderēt semē nō eē vniforme v̄tualiter ex eo q̄ deci/
diť a diuersis p̄tib⁹ corpis aīalis a qb⁹ retinet v̄tutē effe
ctiuā illaꝝ p̄tiū: etiā nō est vniforme: q2 semen viri agit
in semē mulieris qḋ ē alteri⁹ rōnis a semie agēte. Quic/
qd sit de hoc saltē certū est q̄ īfluētia celestis coagit se/
mini ad alteratōez vltimate disponētē ad formā aīalis
ꝛ p̄ncipali⁹ ɔcurrit q̄ semē: ꝛ qḋ dcm̄ est de semine ītelli
giť de rōne semiali: q2 rō seminalis nihil aliud est q̄ for
ma subalis semis: vel aliq̄ q̄litas actiua ɔn̄s formā suba
lē semis. ❡ S; īsurgit difficultas adhuc a quo cāťur ef/
fectiue forma aīalis vel cuiuscūq; viuentis. ❡ Rñdeo
q̄ tales forme in mā disposita nō inducunť nisi a deo: q2
tales forme nō a semie vt p̄batū ē: nec a decidēte semē:
q2 deciso semie pōt statī corrūpi: nec celū quū nō sit aīa/
tū: nec ītelligētia quū ista nō agat: nisi mediāte corpore
celesti ꝛ motu ipsi⁹. vt vult ph̄us: ꝛ Cōmē. p̄certi;. 7. me/
taphysi. ɔmē. 28. ad nihil igiť tāq̄ ad terminuz attingit
ītelligētia: ad qḋ nō attingat mot⁹ aut corpus celeste: q2
ista duo. s. ītelligētia ꝛ orbis nō agūt ex equo vt duo atti
gētia īme^te eūdē effectū eo mō q̄ v̄tus actiua in semie vi
ri coagit v̄tuti actiue in semie femelle ad alteratiōez p̄/
uiā forme aīalis ītroducēde: ꝛ eo mō quo obm ītellig^le ꝛ
ītellc̄s ɔcurrūt actiue ad actū ītelligēdi: q̄rū vnū in agen
do nihil recipit ab alio: l; ordie cēntiali sic agāt q̄ vnū
p̄ncipali⁹ agit q̄ reliquū: s; ītelligētia agit in hec īferio/
ra mediāte motu vt habitū est in ɔ^to p̄allegato q̄ motus
est ab ipa. ❡ Est ēt articulus dānat⁹ Parisi⁹ q̄ ītelligē
tie educant formas de mā. relinqť igiť q̄ solus aliq̄a sit
cā effectiua istaꝝ fōmaꝝ. ❡ S; oriť dubiū: q2 vr̄ q̄ iste
forme creenť quum producanť de nihilo. ❡ Rñdeť q̄
creatio est p̄ductio de nihilo vt ly nihil excludit tā cām
mālē ꝛ subtiuā q̄ formalē oppositā vel dispatāz: qḋ p̄bať.
nā si qd fit de aliq̄ tāq̄ de subto nō ē creatio s̄m oēs. silr
si qd fit de aliq̄ tāq̄ de positiuo termio a q̄ siue sit oppo/
sitū: sicut si albū fieret ex nigro: siue fieret ex dispato: si/
cut albū ex dulci non esset creatio. Ex oīno nihilo in re
qcq̄d sit de his q̄ sunt in deo est creatio maxime theolo/
gica: de q̄ est s̄mo in p̄nti: ꝛ addo q̄ li ō nihilo. importat
ordinē tp̄is: aut nāe positiue: itaq; nō esse: aut nihil p̄ce/
dit eē tp̄e: aut ēt nā positiue: qḋ dico p̄pter ītelligētias q̄
p̄ducunť a deo de nō eē ad eē tātūmō ordine nāe p̄uati
ue nō positiue s̄m ph̄m. ꝛ iō nō terminanť creatōe theo/
logica: s; hn̄ physica. vt est de mēte doctoris. in 2°. dis. p̄^a
q. 2. Assumptū aūt de or^ne nāe po^ue p̄bať. si de⁹ ab eter/
no creasset mundū: nō eē mūdi p̄cessisset eē tātūmō or^ne
nāe positiue. nō tp̄is. ꝛ q̄ nō tp̄is appet. nā āte talē crea/
tionē nō fuisset tp̄s nisi imaginatū: nō reale: s; q̄ ordine
nāe positiue p̄cessisset. p̄bať: q2 mundus s̄m theologos
est tot⁹ nā possibilis vt distinguiť ɔ nām nec̄iā. q̄ sibi nō
repugnat hēre potentiā añ actuz ordine tp̄is: ꝛ p̄ ɔn̄s in
suo ɔceptu formali nō īcludiť. vt sit. q̄ pōt p̄duci de non
eē ad eē ordine nāe positiue: qḋ nō est de intelligētijs ꝛ
toto mūdo s̄m Ar. quū hēant nām simplr̄ nec̄iā. Appli/
cando ista ad p̄positū forma p̄duciť de aliquo tāq̄ ex
subto: ꝛ ēt tāq̄ ex termio a quo. igiť nō creať. ❡ Sed ɔ.
saltē entitas forme vt distinguiť a mā: quūz nō p̄existat
educeť de puro nihilo sui ad aliqḋ esse. nā p̄duciť de ni/
hilo sui tāq̄ ex termio a quo: ꝛ ēt ex nihilo tāq̄ ex subie/
cto qḋ sit p̄s ipsius. igiť creať. Ad hoc rñdeť: q̄ l; forma
p̄duciť de nihilo sui subtiue ꝛ termīatiue tñ p̄duciť de
aliq̄ tāq̄ ex termino a quo: ꝛ ēt tāq̄ ex subto p̄suppositō:
q2 vtrūq; p̄supponiť in sua p̄ductiōe. iō ei⁹ p̄ductio non
est creatio: q2 creatio nullū illoꝝ p̄supponit. Et addo q̄
forma p̄pa nō p̄duciť neq; gn̄atur: s; ɔpositū: s; tñ fit ꝛ
gn̄āť vt in h̄: ꝛ ita p̄ accn̄s. vt p;. 7. metaph̄. tex. ɔmē. 27.
ꝛ sicut nō gn̄ātur ita non pōt dici creari loquēdo de for/
ma q̄ in eē depēdet a mā: ꝛ silr in fieri. ❡ Sed ɔ. q2 p̄us
forma est aliquid in se āteq̄ insit subto in quo sit. in isto
p̄ori nō p̄supponit subm. q̄ creať. Rñdeť q̄ p̄or est for^a
s̄m eēntiā ꝛ q̄ditatez añq̄ insit: q2 inesse p̄supponit esse:
nō tñ for^a est p̄or in existēdo ꝛ q̄ntū ad esse existētie ipso
subto: imo eɔ subm est p̄us quū ipa for^a in fieri depēdat
a subto ꝛ terminet actiōez agentis vt in hoc. vñ p̄oritas
nāe forme ad sub; est tñ p̄oritas q̄ntū ad ɔceptū forma/
lē ꝛ q̄ditatiuū: q2. v;. forma pōt concipi cōceptu formali
suo sine subto ꝛ si diffiniť forma p̄ subm diffiniť tñ per
additamētū. vt p; 2°. de aīa. ❡ S; adhuc īstať ɔ hoc q̄
iste forme sint imediate a deo: q2 ista positio vr̄ ɔuenire
cū opīone Plato. ꝛ Auicē. q̄ntū ad hoc q̄ iste for^e creāť
ab agēte supiori: quā īpugnat Auerro. 7. metaph̄. cōmē.
p̄allega. Et nūc oz rñdere ad rōnes Auerroys adductas
supi⁹. ❡ Rñdeo. ad hoc dr̄ q̄ ista opīo nr̄a dissentit ab
opīone Plato. in hoc q̄ nō ponit istas formas viuentes
eē silr creatas a deo ꝛ corporibus īfusas: quēadmodū po/
suit plato: s; successiue p̄duci factis dispōnib⁹ in corpo/
rib⁹ nālib⁹ gn̄ābilib⁹ ꝛ corruptibilibus. Dissentit ēt ab
opīone Auic. in hoc q̄ ista opīo non ponit istas forās p̄/
duci ab aliq̄ ītelligētia citra deū: sed ab ipo deo p̄uia di/
spōne facta ī corpore nāli. ❡ S; q2 vr̄ rōnes Auerro.
militare ɔ hāc pōnē. iō discurrēdo p̄ ipas vt videať q̄m
ɔcludant sic rñdeť: ꝛ p̄mo ad p̄mā que accipit mediū ex
fine: ꝛ ex his q̄ sunt ad finē: quū dr̄ q̄ ex opīone seq̄reť q̄
gn̄ātio nō sit ab agēte māli ꝛc. rñdetur negādo ɔn̄tiam.
nā forme nāles nō viuētes sunt ab agēte māli dispositi
ue ꝛ ēt effectiue: q2 sunt termini actōis nālis agētis mā/
lis: ꝛ īducunť ab ipo: s; q̄ntū ad aīas: dico q̄ l; nō īducan
tur a talib⁹ agentib⁹: sunt tñ ab ipsis ꝛ p̄nt dici gn̄āri ab
ipsis: q2 inducēs formā ad quā īmediate ꝛ nec̄ario seq̄ť
ordine nāe tñ: ꝛ nō tp̄is alia forma gn̄āt illā formā: sed
agēs māle est hō respcū aīe. q̄ ꝛc. vñ īducta forma corpo
reitatis ꝛ vltimata orgāīcatiōe in mā de⁹ nec̄io nec̄ita/
te īmutabilitatis: vel ēt ineuitabilitatis s̄m ph̄m p̄du/
cit aīam: p̄ accn̄s tñ ea p̄ductōe q̄ p̄ducit aīatū ɔpositū.
❡ S; ɔ. q2 sic p̄ducere nō est nisi p̄ducere dispositiue
aīaz: q2 aīa nō est termin⁹ actōis ei⁹ qḋ īducit formā cor
poreitatis. Dico q̄ sic agere est agere plusq̄ dispositiue.
nā actio agētis mālis s̄m ph̄m īponit nec̄itatez agēti. p̄/
mo qḋ est de⁹ ꝛ s̄m theologos de⁹ nec̄io nec̄itate īmuta/
bilitatis ex legib⁹ p̄fixis a sapīa sua ꝛ s̄m īfluxū gn̄ālez
agit īducēdo formā in mā. igiť sicut si ponereť for^a gn̄ā/
ri p̄ modū seq̄le ɔcedereť ɔpositū gn̄āri ab agēte māli:
multo magis vr̄ hoc posse cōcedi in p̄posito. Ulterius
quūz gn̄ō sit terminus alteratōis ex p̄mo ph̄yco. ꝛ p̄mo
de gn̄ōne eius est gn̄āre: cui⁹ ē alterare vltimate māz: ꝛ

quū agēs mãle alteret mãz: isto mō nō agens imãle: se-
quit̄ ppositū. Addo ēt ꝙ agens disponēs mãm in tpe p
introductiōe forme q̄z diu forma eius iducta p̄cedit vlti-
mã formã ordine tpis tale agens tm̄ agit dispositiue: qꝛ
nō necitat ad illã formã vltimã: in pposito aūt non est
sic: qꝛ vltima orgãiçatio necitat corpꝰ ꝛ agēs ad aiatiōez
in eodē istãti tpis quo iducit̄ hꝫ organiçatio ꝛ sic gnãt:
¶ Sꝫ arguebat̄ ꝙ eiusdē agētis est finis: ꝛ id qđ est ad
finē ꝛc. ¶ Rñdet̄ ꝙ verum est vbi agēs hꝫ in v̄tute sua
actiua vtrūqꝫ: sꝫ vbi pp pfectiōez finis agēs nō continet
ipꝫ nō opꝫ. Et ad hoc faciūt exēpla adducta de calore ꝛ
sanitate ꝛ de edificatore: ꝛ quū infert̄ ꝙ gnãtio est finis
alteratiōis ↄcedit̄: sꝫ tm̄ est finis extrinsecꝰ nō itrinsecꝰ.
¶ Ad 2m icōueniēs qđ deducit Cōmen. ꝙ gnãns nō eēt
formãs: pꝫ p idē ꝙ generans in inaiatis est formãs sim-
pliciter: in aiatis ēt eo mō quo dcm̄ est: subm format̄ for-
ma vltima disponēte: ꝛ ēt forma vltima ad quã dispōit
ex necitate nãe fm phm ꝛ theologū ex cōi influxu ꝛ ge-
nerali ab agēte nãli. ¶ Ad 3m incōueniēs ꝙ subm ꝛ sua
forª eēnt duo in actu ꝛc. Respōdet̄ negãdo ↄñaz. Et ad
pbationē: qꝛ agētia que nō ↄcurrūt ad eūdē effcm̄ eānt
duo in actu. Dicit̄ ꝙ vex est vbi ista agētia nō sunt eēn
tialr̄ ordinata iter se ꝛ respcū effectuū: qꝛ vnꝰ nō ordina
tur ad aliū: sꝫ nō est sic in pposito. nã agēs nãle subordi-
nat̄ pmo agēti in tota actiōe p̄cedēte iductionē forme: ꝛ
subꝫ ꝛ forª faciūt vnū p se in actu. vt de se pꝫ: argumētuz
tm̄ militat ↄ̄ Platonē q ponebat ideã sepataz a sensibili
bus iducere talē formã subalē in mã: idea aūt ꝛ agēs pti
culare mãle nō pnt esse eēntialr̄ ordinata: qꝛ fm Plato.
sunt eiusdē spēi iter q̄ nō est ordo eēntialis: sicut nec in-
ter idiuidua eiusdē spēi ex 3° metaph. tex. ↄmē. xi. ꝛ in h
Ar. cōmēdat Platonē. ¶ Sꝫ adhuc istat̄: qꝛ vbi agens
aliud ꝛ actio alia fm Cōmē. 5. phyco. ↄmē. 38. sed idea ꝛ
qđcūqꝫ agēs sepatū si ponat̄ cū agēte mãli erūt agentia
diuersa. igit̄ ꝛ actiōes. ꝛ p ↄñs termini erūt diuersi. igit̄
effectꝰ erūt duo in actu vt pus. ¶ Rñdet̄ ꝙ termini for
males vtriusqꝫ actiōis erūt diuersi: eēntialr̄ tm̄ ordiati.
vt dcm̄ est: sed terminꝰ totalis ꝛ pmus gnōnis erit vnꝰ. s.
ipm ↄpositū qđ ↄstat ex termio formali vtriusqꝫ actōis.
¶ Et si dicas. idē terminꝰ nō pōt terminare duas actio
nes: sicut sunt iste. ¶ Rñdet̄ negãdo hoc hn̄ vex est ꝙ
duas actiōes dispatas ꝛ nō subordinatas nō pōt idē ter
minꝰ p se terminare: sed si actiōes sint subordinate: hoc
assumptū est falsuz. nã p tãto est vex ꝙ idē terminꝰ pri
mus vniꝰ pōt eē terminꝰ alterius: qꝛ agēs mãle inducit
formã vltiᵉ disponētē ad formã alterã i eodē gñe suba-
li: ꝛ q̄libet istaꝝ facit vnū p se cū alia ꝛ est pnm eēndi ipi
ↄposito in eē subali simplr̄: ac ēt ambe ordinant̄ ad vnū
esse qđ est totiꝰ compositi qđ p se pmo terminat vtrãqꝫ
actionē: qđ dici nō poterat fm platonem. vt de se pꝫ. Ex
his appet ad formã argumēti quū dr̄ vnū in actu ꝛ mul-
ta in actu opponunt̄: vex est si sint in actu vltimo cōple
to: ꝛ vnū nō ordiat̄ ad aliud: sic nō ē in pposito. Et ad il-
lud ꝙ a diuersis agētibꝰ ñ ↄcurrētibꝰ ad eūdē effcm̄ sūt
diuersi effectꝰ: pꝫ ꝙ ista agētia ↄcurrūt ad vnū ꝛ eūdez
effcm̄ q est pmus terminꝰ ꝛ totalis vtriusqꝫ. vt dcm̄ est.
¶ Sꝫ 3̄. agēs mãle nō pōt pducere aiam. igit̄ neqꝫ ↄpo
situ aiatū. ↄñtia pbat̄: qꝛ p te tale agens excedit̄ a perfe
ctiōe aie. g̊ cū ↄpositū aiatū sit pfectꝰ aia: seqt̄ ppositū.
Rñdet̄ ꝙ effectus pfectior aliq̄ cã nō pōt eē ab hꝫ cau-
sa. sic a pnº totali ꝛ imeᵗᵉ: sꝫ vbi cã pfecta ↄcurrit cū alia
ipfecta sic ꝙ eq̄ imediate ↄcurrit ad cãtionē effectꝰ cuz
impfecta: talis effectus pfectior pōt cãri ab ipfecta: pser
tiꝫ vbi i effcū pfectiori ↄcurrūt duo termini foꝛales eēn
tialr̄ ordinati q sūt termini actiōis vtriusqꝫ agētis: ꝛ sūt
pnciª eēndi ipsi effectui vt est in pposito. ¶ Sꝫ 3̄. qꝛ pa
riformiter possꝫ dici ꝙ v̄tꝰ forªª existēs in semie siľ ↄcur-
rit cū itelliª ꝛ celo ad cãtionē aie. ¶ Rñr ꝙ itelliª ꝛ ce-
lū nō ↄcurrūt cū v̄tute foꝛatiua imediate ad cãtionē aie:
sicut hs ad ↄpoᵐ aiaᵐ: neqꝫ in ipa aia est aliqđ cãtuz tãq̄
terminꝰ imediatus actiōis celi ꝛ itellie. sicut ē in ↄposi-
to actiōis diuie ꝛ actiōis nãlis. Et lꝫ deꝰ respcū cuiuscū-
qꝫ actiōis agētis nãlis: ad cuiꝰ terminū formalē effecti-
ue ↄcurrit. sit cã vlis: respcū tm̄ illius termini ad quē nō
attingit actio nãlis sicuti est aia est agens ptᵉᵉ ꝛ spãle.
¶ Uel pōt breuiter dici ad istãtiã ꝙ effectꝰ pfectior nō
pōt cãri a cã impfecta fm illã rōnem que excedit v̄tutē
eiꝰ cãtiuã: ꝛ ita lꝫ aial sit imediate a v̄tute formatiua exi
stēte in semie: nō tm̄ sub ea rōne sub qua v̄tus: aut sensiti
uuz: sꝫ sub aliq̄ rōne pori. s. sub ratōe corpis: eo ꝙ rō cãn-
di ipm aial nō est aia: sed forma corporeitatis: ꝛ sic anial
sub rōne corpis ñ excedit v̄tutē foꝛatiuaz. ¶ Sꝫ adhuc
instat̄: qꝛ a filii dicã ꝙ aia est a virtute formatiua fꝫ vnū
esse qđ est eē subale: ꝛ nō fꝫ esse viuēs aut sensitiuū. Re
spōdet̄ ꝙ qñ in aliquo ↄcurrūt 2ᵉ rōnes formales realr̄
diᵗᵉ pōt illđ cãri ab vna cã fm vnã illarū ꝛ nō fm aliaz.
ꝛ si vna illarū necitet ad aliam illud poterit eē a duabꝰ
cãis fm aliam ꝛ aliaz rōnē. sicut est in pposito de anialē
icludēte formã corpeitatis ꝛ aiam q̄ sunt 2ᵉ forme realr̄
diᵗᵉ: sꝫ vbi rōnes formales in eodē sunt idē fm rē nō po-
test illud cãri realr̄ fm vnã rē nō ab vna cã: gn etiã cãet̄
fm aliã sic se hnt in aia eē subale ꝛ esse viuēs. ¶ Ad 4m
rñdet̄ negãdo illud icōueniēs seq ex ista pōne doctoris:
hn̄ seqt̄ ex opione platōis: ppterea qꝛ idea ꝛ agēs mãle
fm ipm sunt eiusdez rōnis: qꝛ ponit̄ idea vt sit gnō vni-
uoca q̄ psupponit vnitatē spēi iter gnãns ꝛ genitū: iter q̄
nō pōt esse ordo eēntialis. vt dcm̄ est. ¶ Et ad illud qđ
ifert̄ ꝙ si agens separatū ꝛ mãle eēnt ordinata eēntialr̄
ambo attingerēt eūdē effcm̄. ↄcedit̄ de effectu totali q
est terminꝰ pmus seu adeq̄tus: sꝫ nō de effectu q est ter-
minꝰ formalis. hoc nō opꝫ. Etiã dr̄ ad hoc ꝙ hs ↄcurrit
ad pductionez cuiuscūqꝫ termini pducti ab agēte nãli
p cōem influxū gnãlem: spãli v̄o ↄcurrit cū pducit aiaz.
¶ Sꝫ alia duo argumēta adducebant̄. ¶ Primū erat
nō est pcessus de extremo ad extremū nisi p mediū ꝛc.
¶ Ad hoc rñdet̄ dicēdo: ꝙ lꝫ agēs nō pcedat de extre-
mo ad extremū sine medio in aliquo sensu: nō tm̄ simpli
citer: ita ꝙ actiōe eiusdē rōnis agat in mediuz q̄ agit in
extremū. sol. n. gnãt minerã in viscerībꝰ terre ꝛ nō gnãt
in medio: neqꝫ in supficie terre ꝛ maxime hoc est veruz
qñ mediū nō est eiusdē rōnis cū extremo. ꝙ si daret̄ idē
agēs eadem actiōe eiusdē rationis ageret in mediū ꝛ in
extremuz. silr̄ si agēs agat p duas v̄tutes actiuas alteriꝰ
rōnis p vnã v̄tutē pōt agere in extremū ꝛ nō in mediuz:
sicut sol illuminat mediū ꝛ gnãt v̄mē in vētre terre per
aliã ꝛ aliã v̄tutē. ¶ Ex hoc ad ppositū dr̄ qđ agēs sepa-
tū actiōe vniꝰ rōnis agit in corpꝰ celeste cãndo motuz p
quē alterat̄ mã ꝛ disponit̄ corpꝰ aialis mediante calore
celesti: ꝛ luce ꝛ ifluētia vt de ipo educat̄ forª: q̄ facta di-
spositiōe ab ipo agēte sepato qđ est deus educit̄ forª de
mã sic disposita. ¶ Et ad formã argūᵗⁱ. Agens imãle nō
pōt imeᵗᵉ agere in mãz: nisi mediãte aliq̄ corpe in trans-
mutabili ↄcedit̄ h ꝛ est sic in pposito: sꝫ nō oꝫ ꝙ agat in
mediū eodē actiōe q̄ agit in extremū. s. in mãz corpora-
lē. Et ↄcedo ꝙ a tali agēte nihil pōt pueníre imeᵗᵉ nouū
nisi positis cãis medꝫs actiuis aut passiuis fꝫ Ar. sicut
est i pposito. ¶ Et si dicas facta dispōne i mã agēs im-
mãle nō pōt sine medio in rōne cãe efficiētis aliqđ atti-
gere in mã. s. pducēdo in ipsa aliq̄ formã ad quã nō cō-
currat aliud agens: negat̄ hoc: qꝛ solū illud hꝫ ↄcurrere

qȯ bȝ in v̇tute sua actiua formaȝ ꝓducēdā qȯ ē agēs pͥᵐ. vt ꝓbatū est.s̄. ❡ Sȝ ꝯ̄. mouēs est sil' cū moto. ex. 7. phyficoꝝ. tex. ꝯmē. 10. R̄ndeṫ ꝙ sufficit ꝙ sit sil' sm v̇tuteȝ nō sm esse. ꝯ̄. qꝛ dr̄ Ar. ꝙ si imouētibꝰ ꝛ motis eēt ꝓcessus in ifinitū ex oībus istis posset fieri vna magnitudo ꝯtinua ifinita: hoc aūt nō seq̄reṫ vbi mouens ꝛ motū sil' essent tm̄mō sm v̇tutē. R̄ndeṫ ꝙ vnūqḋq; motū sil' est cū moto: loq̄ndo de mouēte ꝓximo: ꝛ de silitate: nō q̄deȝ locali: ſȝ de silitate q̄ est ꝑ idistātiā ad motū: aut sm esse: aut sm v̇tuteȝ sic est agēs imāle respcū corꝑis sil' hoc est idistās: q̄uis agēs corporeū siml' sit localr̄ cū eo qȯ imediate moueṫ ab ipso: ꝛ ex h̄ seq̄ṫ ad ꝓpoᵐ phi ꝙ si essent ifinita mouētia cōporalia cū ista sint siml' cū ꝓxime moto ꝑ ꝯtactū mathemaᶜᵘᵐ ex oībꝰ istis fieret vnū ꝯtinuuȝ ifinitū. ❡ Alia rō fuit adducta. gn̄āns ꝛ genitū iuicē assimilāṫ ꝛc̄. ❡ R̄ndeṫ ꝯcedēdo hoc assumptū vel assimilatōe foŕali i gn̄ōne vniuoca simplr̄ vl' assimilatōe v̇tuali in gn̄ōne equoca in q̄ ꝯcediṫ ꝯueniētia ꝛ silitudo virtualis forme iter gn̄āns ꝛ genitū: vbi agēs hȝ formā quā ꝓducit virtualr̄ tm̄ in se ꝛ nō foŕalr̄. Et ꝙ in oī gn̄ōne sit talis ꝯueniētia pȝ ex. 7. metaph. tex. ꝯmē. 30. ꝛ in. 12. metaphy. tex. ꝯmē. 13. vbi ꝑꝑ talē ꝯueniētiā Ar. ꝯcedit oia fieri ab vniuoco aliq̄ mō. In ꝓposito seq̄ndo pōnē istaȝ. iter ꝓducēs sepatū ꝛ ꝓductū. s. aīam est ꝯueniētia ꝛ silitudo v̇tualis: ſȝ iter agēs māle ꝛ ꝓductū qȯ est terminꝰ totalis est silitudo formalis. ❡ Sed ꝯ̄. qꝛ oīs talis gn̄ātio eēt equoca q̄ eēt alicuiꝰ forᵉ viuētis. ❡ R̄ndeo negādo ꝯn̄am: qꝛ dato ꝙ forma viuēs sit ab agente sepato ꝛ sic aiatio corꝑis organici: tn̄ totū aiatū nō solū est a tali agēte sepato: ſȝ ēt ab agente māli qȯ est eiusdē rōnis cū ꝓducto: mō in gn̄ōne vniuoca sufficit ad vniuocationē ꝙ ꝓducēs ꝛ ꝓductū sint eiusdeȝ rōnis: q̄cq̄d sit de p̄ncipͦ formali ꝛ termio formali ipsiꝰ. Quāuis ēt possit dici ꝙ terminꝰ foŕalis subalis q̄ necītat ad aīam sit ab ipso generāte māli ex quo saluaṫ sufficiēter vniuocatio que nō saluaṫ si agēs est p̄cise alterās ꝛ nihil gn̄āns gn̄ōne subali. ❡ Sȝ adhuc instaṫ: qꝛ a sili posset dici ꝙ creatio forme. s. aīe intellᵉ eēt ꝓductio vniuoca. ❡ Ad hoc r̄ndeṫ negādo ꝙ idē sit dōm de creatiōe ꝛ ꝓductione de q̄ est mētio in ꝓposito: qꝛ creatio p̄us terminaṫ ad ordinē nature in exn̄do: ita ꝙ aīa vt exn̄s p̄us nā: ꝓduciṫ ēt in esse eēntie ꝛ exn̄tie q̄ȝ isit māe: ꝛ q̄ȝ ꝓducaṫ ꝯpositūȝ: aliogn nō crearet: qꝛ creatio in instāti q̄ aliq̄d creaṫ nihil oīno p̄supponit. vt dcm̄ est. s̄. Sȝ in ꝓposito nō p̄us nā q̄ȝ ꝯtuȝ ad exn̄tiā ꝓduciṫ forᵃ mālis q̄ȝ ꝯpositū: qȯ ꝓbaṫ: qꝛ forma ꝓduciṫ vt in h̄ in p̄ͦ instāti sui eē. vt dcm̄ est. s̄. sed formā eē in mā̄ est ꝯpositū hēre eē. ḡ nō p̄us ꝓduciṫ q̄ȝ ꝯpositū: imo eadē ꝓductiōe q̄ ꝓduciṫ ꝯpositū ꝓduciṫ forᵃ: ꝛ hec est snīa Ar. 7. metaph. tex. ꝯmē. 27. vt. s̄. allegͣᵘ ē. vn̄ si forᵃ p̄cedit ꝯpositū ordine nāe: hoc est solūmō sm q̄ditatē ꝛ ꝯceptū formalē q̄ habeṫ ꝯplete an̄q̄ȝ ꝯpositūȝ ꝯcipiaṫ sm suā q̄ditatē ꝛ nō alio mō. s. sm exn̄tiā. s. realē ex̄ itellcm̄ q̄cq̄d sit de exn̄tia in itellcū obtiue: q̄ vt sic posset ēt p̄cedere oēm depēdētiā forme ad subm̄: qꝛ forma pōt p̄us ꝯcipi vt exn̄s q̄ȝ inexn̄s: sed in re sil' est exn̄s ꝛ inexn̄s. Stat ḡ ꝯclo p̄ncipalr̄ intēta ꝙ forma viuens imediate est a deo: ꝛ p̄sertiȝ aīa sensitiua: ꝛ hoc ꝓductōe q̄ nō est creatio. ❡ Sȝ ꝯ̄. qꝛ dcm̄ est. s̄. ꝙ terminꝰ p̄mus totalis q̄ est ip̄m ꝯpositū. s. aīal fit ꝛ est terminꝰ vtriusq; agētis. s. mālis ꝛ imālis. igiṫ cōpositū eadē ꝓductiōe ꝓduciṫ quo ꝓduciṫ aīa: seq̄ṫ ꝙ agēs māle ꝓducit animā. ❡ Ad hoc r̄nsuȝ ē supra imediate. nā eadē ꝓductōe passiua ꝓduciṫ compositū ab vtroq; agēte: ſȝ nō eadē ꝓductiōe actiua. Et vlteriꝰ si eadē paᵘᵃ: nō tn̄ fit ꝯpositū sm eādē rōnē. vt dcm̄ est. vn̄ in eodē istāti tp̄is ꝯcurrūt oia

ista. s. inductio forme corporeitatis forma viuēs. s. aīa ꝛ gn̄ō totiꝰ aīalis: ꝛ qꝛ istas formas esse in mā̄ est cōpositū h̄re eē: ꝛ ip̄m fieri ꝛ gn̄āri. iō ip̄m eē ꝯpositi fit ab vtroq; agēte: ſȝ sub alia ꝛ alia rōne formali: nec sequiṫ. agēs materiale ꝯcurrit ad idē eē totale ꝯpositi: siue: qȯ ideȝ ē: ad eādē ꝓductionē ꝯpositi q̄ ꝓduciṫ aīa. ḡ ꝯcurrit ad ꝓductionē aīe. negaṫ ꝯn̄tia: sed opȝ addere ad eādē ꝓductionē: ꝛ ꝙ ꝓductio ad idē termineṫ sub eadē rōne formali: que sit formalis rō terminādi actionē eius ꝛ agentis ꝓducentis aīam: qȯ nō est in ꝓposito. ❡ Sȝ ꝯ̄. ꝙ nō sit eadē ꝓductio passiua cōpositi respcū vtriusq; agētis: quia duabꝰ ꝓductiōibꝰ actiuis corn̄dēt due ꝓductiōes passiue: cū isti reᵘᵐ sint mutui: ꝛ idē respcūs actiuus nō possit hēre habitudinē ad plures passiuos: neq; eꝯ respcūs actiui multiplicanṫ in istis agētibꝰ. q̄ꝛ vnū ē māle ꝛ alterū immāle. R̄ndeṫ ꝙ si actio sit in passo si passuȝ est vnū actio est vna. ꝛ tūc nō pōt saluari dcm̄ Cōmenta. in 5. phycoꝝ. si agēs aliud ꝛ actio alia. si aūt actio sit in agēte formalr̄: ꝛ actio sit respcūs agētis ad passuȝ: ꝛ passio respectus passi ad agens: actiōes sunt p̄les: ꝛ passio est vna: qꝛ passum est vnū: ꝛ tūc negāda est illa ꝓpō. actiōes sunt p̄les. ḡ passiōes. ❡ Sed ꝯ̄. qꝛ tūc idē ꝓductū ꝛ genitum refereṫ ad plura agētia ꝑ se p̄mo. R̄ndeṫ vno mō ꝙ idē ꝓductū qȯ est ꝯpositū nō refereṫ ad diuersa agētia sm idē: hoc est rōne eiusdē termini formalis. vt dcm̄ est supra. Et hoc nō incōuenit. Uel dicendū est ꝙ forte nō est iconueniens super idē abᵐᵘ qȯ est compositū qȯ fit fundari distinctos respectꝰ ꝓductionis passiue ad diuersa agētia. sicut suꝑ idē albū possunt fundari distincte similitudines ad diuersa alba: nec tn̄ h̄ns plures ꝓductōes passiuas est plura ꝓducta: sicut nec h̄ns p̄les similitudines est p̄la silia: neq; h̄ns plures scias est p̄les sciētes: qꝛ cōcretū denominatiuū significās formā nō plurificaṫ: nisi rō suppositi plurificeṫ: qȯ nō ē i in ꝓposito. ❡ Quita ꝯclo. nūc ponēda est ista. In mā̄ reꝝ nālium est p̄ncipiū passiuū penes qȯ accipiṫ nālitas motus ꝛ mutationis nālis. Ista hȝ duas partes. p̄ma est. omne corpꝰ nāle hȝ p̄nᵐ passiuū sui motꝰ ꝛ mutatiōis. 2ᵃ est. Ab isto p̄ncipͦ passiuo attendiṫ nālitas in motu. Prima ps est manifesta: omne mobile recipit motū quo moueṫ: ſȝ qȯ recipit aliud est p̄nciᵐ passiuū vel hȝ in se p̄nciᵐ passiuū eius qȯ recipit. ḡ ꝛc̄. ❡ Scḋa pars ꝯclonis probaṫ: nālis mutatio est sm quā passum mutaṫ: sicut est aptuȝ natū mutari a quocūq; agēte. vn̄. 8. phyco. phus assignās cām: q̄re elemēta nāliter moueṅṫ ad sua loca. s. leuia sursuȝ: ꝛ grauia deorsum. dicit ꝙ cā huiꝰ est: qꝛ sic sunt apta nata moueri: sed nūq̄ȝ ens nāle est sic aptum natū moueri ꝓpter p̄ncipiū actiuū inexistēs sibi: sed tm̄ ꝓpter p̄ncipiū passiuū quo sic nāliter iclinaṫ. ḡ ista nālitas est ex parte p̄ncipij passiui nāliter inclinati. ❡ P. 2ᵃ. nā vt est p̄ncipiū motus ꝛ mutatiōis nālis est p̄ncipiū itrinsecū: qꝛ est p̄ncipiū motus ꝛ q̄etis eiꝰ in quo est: ſȝ nā rōne p̄ncipij passiui est p̄ncipiū intrinsecū: qꝛ est p̄ncipiū motus ꝛ q̄etis eiꝰ in quo est: ꝛ nō rōne p̄ncipij actiui. ḡ ista nālitas accipiēda est ex parte p̄ncipij passiui ꝛ nō actiui. Minor ꝓbaṫ ex 2ͦ. phyco. tex. ꝯmē. 3. vbi diciṫ ꝙ accidit infirmo q̄ moueṫ ad sanitatē ꝙ sit medicus vel hēat artē que est p̄ncipiū actiuū sanitatis: qꝛ tūc sanareṫ inquantū medicus: qȯ est falsuȝ. accidit. n. infirmo q̄ sanaṫ esse medicū. ❡ Tertio hoc idē ꝓbaṫ ex diffinitiōe nāe: qꝛ nā est p̄ncipiū motus ꝛ q̄etis eiꝰ in quo est p̄mo ꝛ ꝑ se. loco vbi supra: ſȝ impossibile est ꝙ p̄ncipiū motus actiuū sit in moto p̄mo ꝛ ꝑ se: qꝛ ꝙ mouēs ꝛ motū in eodē cōcurrāt: hoc accidit: qȯ pȝ: qꝛ possunt separari. nā motꝰ est in aliquo mobili vbi nō est p̄ncipiū actiuū. vt declarabiṫ inferiꝰ.

igit̃ nã vt est ꝑncipiũ motus nãlis ⁊c̃. nõ dr̃ de ꝑnº acti/uo sed passiuo. ⸿ Aduertẽdũ tñ ꝙ motus dr̃ tripl'r. vno mõ nãlis: alio mõ violẽtus. 3º neutralis. ꝑmo modo qñ mobile nãlr̃ ĩclinat̃ in formã quã recipit. 2º mõ qñ con tranãliter inclinat̃. 3º mõ qñ nec nãliter ĩclinat̃ ad for/mã quã recipit: nec ad ꝯriã: sed est indifferẽs ad vtrãq;. ⸿ 6ª ꝯclo. q̃uis ens nãle hẽat in se ꝑnm ĩtrinsecũ actiuũ sue gnãtõis actiue: nõ tñ hꝫ ꝑncipiũ actiuũ ĩtrinsecũ sue gnãtiõis passiue. ꝑma ps pꝫ: q2 nihil gnãt nisi ꝑ potẽtiã actiuã ⁊ gnãtiuã existẽtẽ in ipo: q2 si agẽs agit actione q̃ est formal'r in ipo vt nunc suppono: multo magis agit ꝑ formã q̃ est ꝑncipiũ formale agẽdi q̃ est in ipso formali/ter. 2ª ꝓbat̃. Tũ q2 nihil gnãt se. 2º de aĩa. ꝯmẽ. 97. ⁊ ꝑº de trini. cap. ꝑmo. Tũ q2 si hoc esset maxime hoc accide ret in his q̃ gnãnt̃ ex semine ⁊ semẽ hẽret istã vtutẽ acti uã in gnãtione aĩalis: sed hoc nõ est: q2 semẽ corrũpit̃ in istãti quo gnãtur forma subalis aĩalis. igr̃ ⁊c̃. ⸿ 7ª ꝯclu sio. q̃uis corpora simplicia nõ hẽant in se ꝑncipiuꝫ acti/uũ sue corruptiõis: mixta tñ hñt hꝰ ꝑnm actiuũ. ꝑma ps pꝫ: q2 corpora simplicia sũt eiusdẽ rõnis in oĩbꝰ suis par/tibꝰ. iõ vna ps nõ põt agere in aliã ptẽ ipsaꝫ corrũpẽdo. scđa ps pꝫ: q2 corpora mixta sunt cõposita ex ꝯrijs: ⁊ vnũ ꝯtrariũ agit ĩ reliquũ: qm̃ actio est ex ꝯtrarietate. ⸿ 8ª ꝯclo. omne ens nãle hꝫ in se ꝑncipiũ intrinsecũ actiuuꝫ motus localis nãlis: nõ tñ neutralis aut violenti. 2ª pꝫ: q2 ꝓpter hoc motus est neutralis vel violẽtus: q2 hꝫ ꝑn/cipiũ actiuũ extrinsecũ. ꝑmũ ꝓbat̃: q2 corpora simplicia ꝫm ꝙ hꝰ hñt in seipsis ꝑncipiũ actiuũ talis motus. ꝗ ẽt mixta: sed oĩa entia nãlia sunt: aut simplicia: aut mixta. ꝗ oĩa nãlia habẽt hꝰ ꝑncipiũ. ꝑmũ assumptũ ꝓbat̃. ꝑmo auctoritate Cõmentatoris. 2º phycoꝝ. tex. ꝯmẽ. ꝑmi. di/centis. nõ ĩuenit̃ corpus simplex qđ alteret̃ ex se: aut ge/neret̃ ex se: sicut inuenit̃ corpus simplex qđ trãsferẽ de loco ex se. ⸿ Iteꝫ idẽ ꝯmen. 3º inqt ꝯ Auicẽ. Et hoc non est sicut existimauit Auicen. qm̃ nõ dubitat̃ ꝙ ista mo/ueant̃ ex se ⁊ nõ ex motore extrinseco. s. q̃ttuor elemẽta: sꝫ de hoc varie loquit̃ in diuersis locis: de hac mã aliq̃/liter visum est in. q. de intellcũ: sufficit nunc tetigisse qđ tenemus. ⸿ Nona ꝯclo. Omnia q̃ ꝓprie augmẽtant̃ ha bent in seipsis ꝫ ꝙ hꝰ ꝑncipiũ actiuũ sue augmẽtatio/nis. pꝫ ista ꝯclo: q2 aĩa vegetatiua ⁊ calor nãlis sunt ꝑnci pia actiua alteratiõis que ꝑexigit̃ ad augmẽtationẽ ꝓ/prie dictã. ⸿ Ex hac ꝯclone sequit̃ hoc correlariũ. Cor/pora simplicia nõ hñt in se ꝑncipiũ actiuũ augmẽtatio/nis: eo ꝙ ipsa derelicta proprijs naturis sunt vniformia in oĩbus suis ptibꝰ. ⁊ per ꝯñs nõ possunt se alterare: nisi per accñs: ⁊ sic nõ possunt hẽre ꝑncipiũ augmẽtationis actiuũ. vñ aer ꝯdẽsatus vltra ꝓpriã dispõnẽ in loco sibi ꝯueniẽti ꝫm nãm quũ sit in minori loco q̃ꝫ sibi ꝯueniat nãliter mouet se localiter ad locũ sue nãe ꝯgruentem. s. maiorẽ ⁊ in mouẽdo se ꝑ se ad maiorẽ locũ rarefacit se ꝑ accidẽs. ⸿ Decima ꝯclo. Omnia corpora mixta saltem etherogenea habẽt in se ꝑncipiũ sue alteratiõis actiuũ. nã aĩalia ⁊ plãte nõ sunt eiusdem dispõnis in oĩbus suis partibꝰ. iõ vna põt mouere aliã: ⁊ sic de oĩbꝰ alijs corpo/ribus mixtis que nõ habent vniformitatẽ in partibus. ⸿ Sed ꝯ istã ꝯclonẽ: ⁊ qđ dicit̃ ĩ probatõe precedẽtis ꝯclonis instat̃ ꝓbãdo ꝙ vniformia in partibꝰ per se pos sint se alterare. nã aqua calefacta derelicta ꝓprie natu/re reducit se nãliter ad frigiditatẽ. ꝗ corpꝰ simplex vni/forme per se põt alterare seipm. ⸿ Et si dicas alterat̃ a cõtinẽte: nihil. n. alterat aliquid nisi sit cõtrariũ. Idẽ nõ cõtrariat̃ sibiipsi. ꝗ ⁊c̃. ⸿ Cõtra. aqua redit ad maioreꝫ frigiditatẽ q̃ꝫ sit frigiditas ꝯtinẽtis: sed minus frigidũ nõ causat magis frigidũ. ꝗ nõ frigefit a ꝯtinẽte. ⸿ Con/firmatur. si aqua frigefieret a cõtinente tandem fieret equalis frigiditatis. ⁊ per ꝯsequens nõ fieret actio vlte/rius: eo ꝙ simile nõ agit in suũ simile. ⸿ Ad hec respon det̃. ꝙ minus frigidũ põt causare magis frigidũ in sub/iecto habẽte maiorẽ aptitudinẽ vel inclinationẽ ad fri/giditatẽ: sicut paruus ignis põt causare maiorẽ igneꝫ in subiecto magis susceptiuo vl' magis disposito ad formã ignis. ⸿ Ad confirmationẽ dicit̃ ꝙ quũ aer ⁊ aqua de/uenerunt ad equalẽ frigiditatẽ adhuc aer vlteriꝰ frige/faciet aquã: simile aũt nõ agit in suum simile. si sit simi/le tam in forma q̃ꝫ in aptitudine ad formã: qđ non est in ꝓposito. ⸿ Sed quãuis quãtum ad euacuationẽ argu/mentoꝝ ⁊ ad ꝓbabilitatẽ cõclusionis ꝑmisse imediate sic posset responderi: tamẽ cõformiter dicẽdo ad docto/rem subtilẽ possumus dicere: ꝙ etiaꝫ corpora simplicia possunt per se alterare se: ⁊ vt sic habẽt ꝑncipiũ intrinse/cum actiuũ sue ꝓprie alteratiõis que est ꝫm qualitateꝫ conuenientẽ sue proprie nature: quãuis nõ alterat se ad qualitatẽ discõuenientẽ: sed hoc sit solum ab extrinseco agẽte. Et quãdo dicit̃. alteratio fit a ꝯtrario: ⁊ simile nõ agit in simile ⁊ hꝰ. R̃ndet̃ ꝙ aq̃ calefacta hꝫ ꝯrietateꝫ ⁊ repugnantiã ad formã suã substãtialẽ ⁊ inclinationeꝫ eius. ⁊ ideo põt agere in seipaꝫ ⁊ simile similitudine for mali nõ agit in simile: sed bene vbi est tantũ simile simi litudine virtuali. sicut est in actiõe equoca: de qbꝰ alias diffuse tractauimus: ⁊ ꝓpter hoc diximus ꝙ in actione vniuoca idẽ nõ agit in se ad ꝓpositũ si aqua calefacta ꝓ/ducit in se frigiditatẽ ista ꝓductio est equoca: q2 non ꝓ/ducit frigiditatẽ in se ꝑ aliq̃ꝫ qualitatẽ eiusdẽ rõnis cuꝫ frigiditate ꝓducta: sed solũ ꝓducit ipsaꝫ per formã suã substãtialẽ: que ꝯtinet ipsaꝫ frigiditatẽ virtual'r.

Ex his ꝯclusionibꝰ premissis patet deter/minatio questionis. vi delicet ante generationeꝫ forme substãtialis nihil for/me esse in mã qđ sit sibi coeuum ⁊ incohatiuuꝫ forme: ⁊ ex ꝯsequẽti nihil esse in materia: nisi potẽtia pure passi/ua ipsius q̃ dicit̃ subiũa trãsmutabilis ad formã. ⸿ Sꝫ huic determinatiõi est annexa vna maxima difficultas. ⸿ Utrũ ista potẽtia passiua mãe sit distincta ẽentialiter a ꝑuatione: pro qua difficultate soluẽda ponũtur alique ꝓpositiões. quarũ prime est ista. ⸿ Negatio dr̃ equoce de ꝑuatione ⁊ cõtradictione. ꝓbat̃: negatio que dicit̃ de ꝑuatiõe est negatio in genere: sed que dicit̃ de contradi ctione est negatio extra genus. ꝑma semper presupponit aliqđ positiuũ de quo dicit̃. secunda nullũ presupponit. ꝑma nõ dicit̃ de nõ ente simpliciter: sꝫ de eo qđ est ens. secũda dicit̃ tam de ente q̃ꝫ de nõ ente. Exemplũ primi. cecitas importat negationẽ visus: ⁊ negat tam actum q̃ꝫ potentiã naturalẽ ad actũ vidẽdi: nõ tamẽ negat aptitu dinem. cecitas. n. nõ dicit̃ de nõ ente. nõ eniꝫ cõcedit̃ ꝙ chimera sit ceca: ita ꝙ negatio importata per cecitatem solum verificat̃ de ente. Exemplũ secũdi: nõ videns nõ lapis dicit̃ tam de chimera q̃ꝫ etiã de ligno: per negatio/neꝫ in genere intelligo negationẽ vt in aliquo positiuo: per negationẽ extra genus que nullũ genus entis ꝑsup/ponit ad hoc vt vere dicat̃ de aliquo. ⸿ Secũda ꝓposi/tio. Negatio que includit̃ in ꝑuatione est realis ⁊ habet esse in subiecto de quo dicit̃ circũscripto omni opere in/tellectus: sed negatio extra genus habet esse per opꝰ in/tellectꝰ tm̃. ꝑma pars pꝫ: q2 illa negatio est realis que est remotio forme realis que inest vel infuit: vel inerit: vel est apta nata inesse: ⁊ per oppositum illa que non est re/motio forme inexistẽtis: vel que infuerit: vel que nõ in/erit: nec sit nata inesse: non est realis: negatio importata per ꝑuationẽ est remotio forme: quãtuꝫ ad istas condi/

tiones ⁊ nõ negatio extra genus. igit̃ prima negatio erit realis. scđa nõ. Maior pꝫ. vbicũqꝫ affirmatio remouet̃ ab aliquo subiecto extra aiam. s. circũscripto omni opere intellectus. negatio competit ei ex natura rei ⁊ realiter: qꝛ ista negatio nõ est nisi illa remotio. ⁊ per oppositũ vbi illa remotio nõ est realis: illa negatio nõ est realis. Minor ꝓbat̃: quia potẽtia naturalis ad videndum remouetur realiter a sorte si sit cecus: qꝛ sortes circũscripto omni actu intellectus est cecus: ⁊ nõ vidẽs actu: neqꝫ potẽtia: ⁊ per oppositũ affirmatiões istarũ negationũ nõ homo: nõ lapis: nõ de⁹: nõ remouent̃ a deo preter animaꝫ: vel etiã ab homine: quia remotio ꝓsupponit inesse vel infuisse: vel saltẽ potestatẽ vel aptitudinẽ ad inesse. ¶ P. nihil remouet̃ realiter ab aliquo subiecto nisi per aliquid positiuuꝫ vel negatiuũ extra animã sibi icompossibile: sed lumẽ remouet̃ ab aere extra animã ⁊ non per aliquid positiuũ extra animaꝫ sibi incompossibile: quia lumẽ nõ habet aliquã formã contrariã. ergo remouet̃ per aliqđ ꝓuatiuũ. ¶ P. ad idẽ arguit̃. omnis mutatio realis habet extrema realia: sꝫ generatio ⁊ corruptio sunt mutationes reales. igit̃ termini earum sunt reales. Maior pꝫ: quia mutatio nõ est nisi respectus ⁊ habitudo inter terminos: a quib⁹ mutatio essentialiter dependet. igit̃ si mutatio est realis ⁊ termini sunt reales. priuatio est terminus vtriusqꝫ mutatiõis: qđ probat̃. nã Aris. 5° physicoꝝ. textu cõmen. 5. Generatio inquit est a non subiecto in subiectũ: corruptio ecõtra: ⁊ subdit. dico aũt subiectũ ens affirmatiõe monstratum ⁊c. ¶ Confirmatur auctoritate Aristo. secũdo de anima. textu ꝯmẽ. 101. dicẽtis visum per accidẽs apprehẽdere tenebrã que est priuatio lucis. ¶ Item secũdo de anima. Quies est per se sensibilis: quies aũt est ꝓuatio motus saltẽ in termio a quo: hoc aũt sibi nõ cõpeteret nisi ꝓuatio esset ens reale: aut ex natura rei. ¶ Itẽ confirmat̃ per illud qđ dicit Cõmenta. ꝓmo physicoꝝ. cõmen. 81. ꝓuatio est causa appetitus materie ad formã: ⁊ ibidẽ. ꝓuatio est annexa materie. simile habet in ꝓmo physicoꝝ. textu cõmen. 66. ⁊ 67. ꝙ ꝓuatio est ꝓncipiũ: ꝓncipiũ ⁊ causa entis realis est ens reale. vt pꝫ. igit̃ priuatio est ens reale. ¶ Cõtra istũ moduꝫ dicendi arguit̃ ꝓbando ꝙ negatio extra genus que est extremũ cõtradictiõis sit ens reale: cuius oppositum dictũ est: ⁊ arguit̃ sic. Homo est nõ lapis circũscripto opere intellectus. ergo negatio extra genus competit ei ex natura rei. cõsequentia est euidẽs: ⁊ antecedẽs ꝓbat̃: quia circũscripto omni opere intellectus: homo aut est lapis: aut nõ lapis: sed nõ est lapis. ergo nõ lapis. ¶ Item arguit̃. Nulla affirmatio remouet̃ formaliter ab aliquo extra animã existẽte nisi per negationem formaliter oppositã: ⁊ extra intellectum sibi inexistentem: sed homo extra animã formaliter remouetur a lapide. ergo per negationẽ realeꝫ sibi formaliter inexistentem. Maior pꝫ: quia vnum oppositũ nõ remouetur nisi per aliud oppositũ sibi incompossibile. ¶ Item manente inferiori manet superi⁹: sed negatio est superior ad priuationeꝫ: quia omnis priuatio est negatio ⁊ nõ econtra. ergo si nõ manet negatio extra animã non manet priuatio. ¶ P. Quanta est incompossibilitas inter terminos ad quos trãsmutatiõis: tãta est inter terminos a quib⁹: sed impossibile est terminos ad quos generatiõis ignis ⁊ generatiõis aque esse simul in eadẽ materia. ergo ⁊ priuatiões istaruꝫ formarũ erunt incompossibiles in eadẽ materia preter animã. nam si vna inest eadeꝫ ratione ⁊ alia. Maior pꝫ: quia eodeꝫ modo distinguunt̃ ⁊ mensurantur termini a quib⁹. s. priuatiões ⁊ habitus quib⁹ opponunt̃. Nam si habitus ⁊ forme distinguũtur specie ⁊ priuatiões distinguunt̃ specie. ⁊ si numero: numero. Vñ sicut visus ⁊ auditus distinguunt̃ specie positiue sic surditas ⁊ cecitas ꝓuatiue. ¶ Ad hec respondet̃: ⁊ ad ꝓmũ ꝙ circũscripto omni opere intellect⁹ homo neqꝫ formaliter est lapis: neqꝫ nõ lapis: eo ꝙ formalis cõpositio huius affirmatiõis lapis cũ homine vel diuisio ꝯsistit precise in opõne intellect⁹. est hñ homo fundamẽtaliter nõ lapis: qꝛ est res cui nõ cõpetit esse lapideꝫ: ⁊ quãuis iter cõtradictoria nõ sit dare mediũ absolute sumpta: tamẽ cum istis additiõibus formaliter: aut extra animam bene dat̃ mediuꝫ. ¶ Ad aliud respondet̃: ꝙ aliquid dicit̃ remoueri ab aliquo realiter duobus modis. vno modo ꝓprie ⁊ formaliter: quia. s. infuit vel est aptũ natuꝫ iesse: sed nõ inest: ⁊ sic nihil põt ab aliquo formaliter remoueri: nisi per negationẽ sibi formaliter inexistentem extra intellectũ. ¶ Alio mõ aliquid dicit̃ remoueri iproprie ab aliquo: nõ ꝙ ei infuerit: aut aptum natũ sit inesse: sed tñ quia sibi nõ inest: ⁊ si sic non remouet̃ ab illo per negationẽ sibi formaliter inexistẽtẽ extra animã: sed precise ꝓpter affirmationẽ sibi incompossibilẽ. ideo homo nõ est lapis: quia homo est homo. naꝫ quia ista affirmatio homo inest homini extra animã que est incõpossibilis lapidi ꝓ tãto homo nõ est lapis: ⁊ nõ quia aliqua negatio: sicut ista nõ lapis insit homini extra animam formaliter. Vñ est non lapis: quia est homo ⁊ nõ eꝯ. ¶ Ad aliud dicit̃ ꝙ enti in anima ⁊ enti extra animã nihil est cõmune vniuocũ: ⁊ ideo negatio non est qđ cõmune ad ꝓuationẽ ⁊ negationẽ extra genus nisi ꝓm vocem: priuatio aũt ꝓprie habet esse extra animã: nõ aũt negatio extra genus. ¶ Ad vltimuꝫ dicit̃ ꝙ nulle ꝓuationes sunt opposite in eodẽ nisi sint ꝓuatiões formarũ oppositarũ que sint imediate circa idẽ de necessitate sequẽtes. sicut sunt ꝓuatiões cõtrarioꝝ imediatoꝝ vt sanitatis ⁊ egritudinis: ⁊ quia nulle forme sunt sic imediate circa materiaꝫ ꝙ necessario se cõsequant̃. ideo nulle ꝓuatões sunt opposite i materia. Sꝫ respectu agẽtis naturalis alique possunt esse imediate: quia agẽs naturale non põt amouere vnũ oppositoꝝ a materia nisi ponẽdo reliquum. s. nõ corrũpit frigiditatẽ in aqua nisi introducat caliditatem: ⁊ lꝫ ita sit: nõ tamẽ ꝓmo intendit corruptionẽ frigiditatis: sed solũ per se intẽdit inductionẽ caliditatis: sꝫ quia hoc nõ põt nisi corrũpat frigiditateꝫ. ideo per accidens intẽdit corruptionem eius: ⁊ quãuis alique forme sint opposite imediate in ordine ad agẽs naturale ⁊ necessario cõsequant̃ susceptiuũ earum: circa qđ agit: sic ꝙ si vna inest: susceptiuũ eius caret alia: nõ tamẽ iste ordo est ex materia que quãtum est ex se immediate est susceptiua cuiuscũqꝫ forme. agens vero naturale nõ agit nisi in materiã quãtam: ⁊ nõ potest attingere ad nudã essentiaꝫ materie. vt ponit Doctor subtilis in secũdo. distin. 12ª. q. secũda: lꝫ in eodẽ secũdo. distin. 3ª. q. quarta. dicat aliter sequẽdo opinionẽ Egidij: de quo alias. ¶ Tertia ꝓpositio. priuatio includit duo in signato vnum principaliter tanqꝫ formale signatum qđ est negatio. aliud secundario. ⁊ ex cõsequẽti ⁊ cõnotatiue. s. subiectuꝫ aptuꝫ natum habere formã oppositã ꝓuationi quãtum ad suũ formale significatũ nihil positiuũ includit: quia cuilibꝫ entitati positiue que potest recipi in aliquo subiecto est priuatio opposita: quuꝫ priuatio nõ sit nisi carentia entis positiui: sed priuationi nõ est priuatio opposita: quia sic esset ꝓcessus in infinitum. igit̃ ⁊c. ¶ Secundo. quia omnis entitas positiua nouiter acquisita est terminus alicuius actiõis positiue: sed ꝓuatio nõ est terminus alicuius mutatiõis positiue: sed solius corruptiõis que nõ est mutatio positiua. ergo ⁊c. Si vero priuatio capiatur

quãtum ad illud qđ secundario. ⁊ ex cõsequenti importat: ṗuatio est ens positiuũ: ⁊ si queratᷣ per qđ distinguitᷣ ṗuatio a negatione simplr extra genus. videtᷣ ꝙ debeat distingui per illud qđ est sibi intrinsecũ: quia vnumqđꝗ formaliter distinguitᷣ per illud qđ est de essentia sui: priuatio nihil includit de eẽntia nisi negationẽ puraȝ. igitᷣ ṗuatio distinguitᷣ formaliter a negatiõe per negationẽ simplicẽ. ¶ Ad hoc respõdetᷣ: ꝙ vl opȝ dicere ꝙ ṗuatio nõ distinguitᷣ per intrinseca a negatiõe: sed solum penes connotata: ⁊ tũc opȝ negare illã vniuersalẽ. videlȝ nihil distiguitᷣ formalr ⁊c. que vera est ĩ positiuis nõ in ṗuatiuis: vel dicendum est ꝙ ṗuatio vt cecitas ⁊ alij termini ṗuatiui tam in cõcreto ꝗ̃ in abstracto distinguuntᷣ negatiue: hoc est sunt nõ idem cuicũꝗ a quo distinguuntur: quia distinctio positiua est passio entis: ⁊ iste sumitᷣ penes aliquã entitatẽ positiuã intrinsecam. Non idẽtitas sumitᷣ vel potest sumi penes ṗuatiuuȝ ens: aut negationem. ⁊ tũc dico ꝙ ista negatio ṗuatiua est nõ eadẽ negationi extra genus seipsa formaliter: quia hec est alteriꝰ rationis ab illa: quũ negatio in cõmuni dicatᷣ equiuoce de istis duabus. vt dcm̃ est: ⁊ ꝯcedo ꝙ ṗuatio distinguitur formaliter vel nõ est eadem formaliter negatiõi extra genus per negationẽ alterius rationis ab ipsa a qua distinguitᷣ. ¶ Et si queratᷣ. vnde est ista alteritas rationis. ¶ Respõdeo ꝙ ista nõ potest assignari per intrinseca: nisi quia hec negatio est hec negatio: ⁊ illa est illa: ⁊ natura vniꝰ est alia a natura alterius. vnde forte ista negatiua ꝓpositio ẽ imediata. hec negatio ṗuatiua non est negatio extra genus. si vero alteritas rõnis istarũ negationum debeat assignari per extrinseca facile assignabitur. videlȝ. qꝛ negatio priuatiua est negatio vt in aliquo positiuo: negatio extra genus nõ: quũ possit dici de simpliciter nõ ente. ¶ Sed adhuc instatᷣ ꝓbando ꝙ priuatio intrinsece ⁊ formaliter importat aliqđ positiuuȝ sic. Illud de quo vere põt dici istud verbum est 2ᵐ adiacẽs est vere aliqđ positiuũ: sed de ṗuatione potest vere dici hoc verbũ est 2ᵐ adiacẽs. igitᷣ ⁊c. Minor ꝓbatᷣ: qꝛ ista ꝯcedit. cecitas est. tenebre sunt. ¶ Ad hoc respõdetᷣ. ꝙ ad hoc ꝙ hoc verbũ est predicetᷣ de aliquo vere nõ opȝ ꝙ illud importet aliquã entitatẽ positiuam: sed sufficit ꝙ dicat aliquod ṗuatiuũ. ¶ Sed cõtra. quia in ista ꝓpositiõe. cecitas est. subiectũ ꝓ nullo supponit: quũ ṗuatio de signato suo formali nõ importet nisi negationem forme. ¶ Respõdetᷣ cõformiter. ꝙ nõ opȝ in tali ꝓpositiõe vbi predicatᷣ esse secundũ adiacẽs subiectũ semper supponere ꝓ aliquo positiuo sufficit ꝙ supponat pro aliquo ṗuatiuo. ¶ Uel potest dici ꝙ termini ṗuatiui sunt termini cõnotatiui tam in cõcreto ꝗ̃ in abstracto. ideo supponũt ꝓ illis cõnotatis: ⁊ non tm̃ pro significatis formalibus. vnde ista abstracta ⁊ cõcreta eodẽ modo se habent ad ꝯnotata ⁊ signata formalia: ⁊ vt sic sunt sinonoma. ideo quãdo dicitᷣ. cecitas est. ly cecitas. supponit ꝓ oculis cõnotãdo ipos nõ habere visuȝ eodẽ modo. sicut cecus. Et si dicas ꝙ hoc est cõtra Arist. in postṗdicamẽtis: vbi dicit: ꝙ ṗuatio nõ est ṗuari. Respõdetᷣ ꝙ Arist. nõ vult negare istã ꝓpositionẽ cecus est cecitas: sȝ vult dicere ꝙ cecitas aliud importat de signato principali ⁊ de cõnotato. Ex his apparet determinatio difficultatis quomodo priuatio distinguitᷣ realiter a potẽtia passiua: quia quã tam materia ꝗ̃ potẽtia eius sit aliqđ positiuũ reale: ⁊ ṗuatio nullũ tale formaliter includat. sequitᷣ ꝙ distinguitᷣ formaliter tam a materia ꝗ̃ a potẽtia eius: ⁊ tũc vltra. quũ ṗuatio desinet esse in materia: manẽte ipa mã ⁊ potẽtia eius passiua fundamẽtali distinguitᷣ realr ab ipsa vel saltem nõ est eadẽ realiter illi. Ex his pȝ determinatio questionis principalis.

Ad argumenta alteriꝰ opionis opposite. Respõdetᷣ ⁊ ṗmo ad auctoritatẽ Arist. 2º physico. de diffinitiõe nature. Ubi dicitᷣ nã est ṗncipiũ nãle qđ est in alio nõ ṗncipiũ in quo passiuũ ⁊c. ¶ Respõdetᷣ ꝙ nã in ista diffinitiõe accipitᷣ ꝓ ṗncipio passiuo: ⁊ quũ dicitᷣ ꝙ nã sm̃ Aristo. nõ est ṗncipium in quo: sed qđ est in alio ⁊c. Respondetᷣ ꝙ: sicut ṗncipium actiuũ nõ est qđ: sed quo agẽs agit: ita passiuum nõ est ṗncipiũ in quo: sed quo aliqđ est in aliquo: ⁊ ita nã est ṗncipiũ eius qđ est in alio. s. motus: ⁊ sic accipit Aristo. ṗncipiũ naturale in diffinitiõe nãe: ⁊ tale ṗncipiũ passiuũ est in rebꝰ nãlibus: naturaliter ordinatuȝ ad motum. Et ex hoc nõ sequitᷣ ꝙ tale ṗncipiuȝ sit aliquid forme generãde. ¶ Ad cõfirmationẽ quũ dicitᷣ ꝙ natura ṗncipalius dicitᷣ de forma ꝗ̃ de materia cõceditᷣ. Et quũ drᷣ ꝙ forma est ṗncipiũ actiuũ. Respõdetᷣ ꝙ nõ semper est ṗncipiũ actiuũ: sed etiã passiuũ. nam per quãcũꝗ formã res est in actu per eãdẽ recipit passionẽ ꝯsequentẽ formaȝ ⁊ alios motus nãles per quos ꝑficitᷣ illud: cuiꝰ est forma. sicut graue ꝑ suã formã determinatᷣ ad locuȝ deorsum ⁊ ꝑficitᷣ ꝑ ipm: ⁊ vt sic graue iclinatᷣ ad motũ deorsuȝ sibi nãlẽ a forma sua. ¶ Ad 2ᵃᵐ ꝯfirmatiõeȝ de dr̃ia iter nãlia ⁊ artificialia. Rñdetᷣ. nãlia differũt ab artificialibꝰ penes ṗncipiũ passiuũ: nãlia eniȝ habẽt ṗncipiũ passiuũ nãliter iclinatũ ad formã nãlem. artificialia nõ: sed mã eoꝝ vel est in potentia neutra respcũ forme artificialis: sic ꝙ neꝗ in ipsaȝ nãliter inclinatᷣ: neꝗ ꝯtranãliter inclinatᷣ. s. nãliter appetẽdo oppositũ ipsius: vel forma artificialis recipitᷣ in mã ꝯtra nãlẽ eius iclinationẽ: sicut oẽs forme iducte ꝑ diuisionẽ cõtinui ⁊ ordinẽ partiũ in toto cõposito artificiali: sicut in edificijs ⁊ erectiõibus vbi lapides ponuntᷣ sursuȝ ꝯtra eoꝝ nãlẽ iclinatiõeȝ. Et quũ additᷣ: ꝙ artificialia hñt in se ṗncipiũ passiuuȝ: hoc est veꝝ: sȝ tale ṗncipiũ non hȝ aptitudinẽ nãlem ad formã. potẽtia. n. passiua est sine aptitudine nãli: sicut aptitudo nãlis sine potẽtia passiua nãli. Exemplũ ṗmi. graue est in poᵃ passiua ad esse sursuȝ: ⁊ tñ nõ hȝ aptitudinẽ nãlẽ ad eẽ sursuȝ: qꝛ nõ iclinatᷣ nãliter ad eẽ sursum quũ nõ ꝑficiatᷣ ꝑ vbi sursum: sȝ ꝑ vbi deorsum. Exẽpluȝ scdi. Cecus hȝ aptitudinẽ nãlem ad actũ videndi: ⁊ tñ nõ hȝ potentiã passiuã nãlem ad hꝫ actũ: nec incõuenit aliqđ eẽ nãliter inclinatũ ad aliquẽ actũ: qui tñ nõ est possibilis recipi in apto nato subto. vñ aptitudo põt esse ex ꝑte subtiꝗ̃uis nõ sit ex parte actus: ⁊ si esset ex ꝑte vtriusꝗ eẽt ibi potẽtia nãlis: qđ est falsuȝ: qꝛ a potẽtia ad habitũ ĩpossibilis est regressus. aptitudo nãlis ĩdicatᷣ vbi aliqđ sm̃ se iclinatᷣ ad formã vel vbi forma nõ repugnat ei ex nã sua. ¶ Ad aliã auctoritatẽ. si domus eẽt eoꝝ que nã sunt ⁊c. Rñdetᷣ ꝙ intẽtio Aristo. ibi est ꝙ sicut ars agit ꝑ determiata media ordiata ad finẽ vsꝗ ad vltimũ ṗncipaliter itẽtũ: ita nã. similis. n. est ꝓcessus vtriusꝗ quo ad hoc ⁊ nõ aliter: ⁊ ita si domus fieret a nã eũdẽ ordinẽ seruaret quẽ retinet vbi fit ab arte. ¶ Ad aliã auctoritateȝ. s. si ars nauifactiua esset in lignis. Respõdetᷣ: ibi nõ plus vult Aristo. nisi ꝙ nõ est verũ naturã nõ agere propter finem: quia nõ deliberat quasi deliberatio sit causa precisa quare agẽs agit ꝓpter finẽ: vt dicebãt antiqui: ⁊ ex cõsequẽti nõ deliberare sit causa ꝓpter quã agens nõ agit ꝑꝑ finem. vt sicut affirmatio est cã affirmatiõis: ita negatio negatõis: sed vbi ars nauifactiua eẽt in lignis ꝗ̃ ars nõ deliberaret: sȝ mere nãlr ageret adhuc ageret ꝑꝑ finẽ: sic ẽt facit nã: ꝙ aũt nã ẽt ꝙ nõ deliberet: agat ꝑꝑ finẽ appȝ: qꝛ frustratᷣ: ⁊ qñꝗ errat ĩ sua opõne. ¶ Ad aliã auctẽ. pȝ. a nã sunt ꝗ̃cũꝗ a ꝗ̃doȝ ṗnciꝰ ⁊c. Ad hoc rñdetᷣ

vno mō q nālia hñt in se pncipiū effectiuū aliquoꝝ mo
tuū:non tñ oium:vt dcm est in determinatiōe qōnis. qꝛ
nō respcu gnōnis subalis:ꝛ cuiuscūqꝫ actiōis vniuoce.ar
tificialia nō.ꝛ p hoc differūt artificialia a nālib⁹. forma
enī nālis cōiter est pncipiū actiuū:ꝗuis nō sit de necessi
tate nālitatis mot⁹ sic esse actiuū. forma artificialis nec
actiuū nec passiuū pncipiū est:sꝫ forma nālis semp est al
teꝝ istoꝝ. ⁋ Ad auctem.6.meta.de distinctiōe sciētie
practice a speculatiua. Rńdeť ſꝫ Cōmenta. ibidē q pra
ctica distingui꜋ a speculatiua p hoc qō ē circa obiecta: q̄
rum pncipiū est in nobis:que sunt ars ꝛ itellect⁹: ꝛ ita eo
rum pncipiū est in agēte cognoscēte:sꝫ speculatiua versa
tur circa oba:quoꝝ pn^m nō est in nobis. Et hec distinctio
ſm ipm est penes pncipiū actiuū obiectoꝝ vtriusqꝫ sciē
tie. ⁋ Sꝫ ꝯ:qꝛ Ar.dicit q physica que est speculatiua ē
circa subaꝫ in q̄ est pncipiū mot⁹ ꝛ stat⁹.inuēs q specula
tiua est circa obiecta:quoꝝ pncipiū ē in ipsis. ꝛ tūc si di
stinguat practicā a speculatiua penes pncipia obiectorū
oꝫ accipe pncipia vniformiter.aliogn argumētū p qō p
baꝛ distictio scie practice a phyca nihil ꝯcluderet: sꝫ cer
tū est q pncipiū artificialiū acceptū in ponēdo dr̄iaꝫ eo
rum:a nālib⁹ est pncipiū actiuū:qꝛ volūtas:ars:ꝛ intelle
ctus:vt dicit Cōmen.ꝗ pncipiū in nālib⁹ sic ēt accipi꜋ p
principio actiuo.ꝛ sic in nālib⁹ est pn^m actiuū sui motus:
aut mutatiōis nālis.ꝛ ita stabit ppositū. ⁋ Ad ħ rńdeť
q omne nāle hꝫ principiū actiuū alicui⁹ mot⁹ nālis:non
tñ sue gnātiōis passiue nālis:qꝛ nihil generat se: vt dcm
est.artificiale nulli⁹. Et ex ħ nō seqꝛ q i mā sit aliqd in
choatiuū forme:que dꝫ gnāri:qꝛ in ipsa est tñ principiū
actiuū actionis equoce. ⁋ Sꝫ ꝯ:qꝛ ex ista rńsiōe sequi꜋
q physica scia nō distigui꜋ a practica: nisi penes obiecta
nālia ꝯsiderata quo ad illos mot⁹:ꝛ nō quo ad oēs mot⁹
eis nāles.ꝛ ita dr̄ia scie nāl a scia practica penes obta nō
erit vlis. Jō alr dr̄ q est vlis penes obiecta:qꝛ aliqō na
turale hꝫ in se principiū actiuū ōis mot⁹ q sibi competit.
⁋ Cōtra:qꝛ seqtur idē q prius:q physica nō distingui꜋
a practica nisi quo ad ista nālia. ꝛ ita Ar.nō distinguit a
practica nisi physicā de aliquo nāli. Jdeo alr dr̄ q oē pn
cipiū artificialiū p se ordinatū ad esse coꝝ inqꝫtū artifi
cialia sunt est in agēte cognoscente:sꝫ non oē principium
physicū p se ordinatū ad eē rei nālis inqꝫtū naturalis ē
est in agēte:sꝫ aliqō est in passo:qꝛ actio nālis dpēdet vt
nālis pncipalr a pncipio passiuo existēte in re mota. ꝛ ħ
facit sufficiētē dr̄iaꝫ iter artē ꝛ nām:qꝛ penes nihil qō ē
in passo accipi꜋ ars:sed tñ penes itellm ꝛ voluntatē:que
ꝯstituūt artē:que sunt in faciēte:que ars q̄si semp facit ꝯ
iclinationē passi:vt dcm est supra. Sꝫ si ens nāle hꝫ prin
cipiū actiuū aliqō sui mot⁹ nālis:cū hoc necessario sił re
quiri꜋ principiū passiuū:qō iclina꜋ in actionē naturalis
agentis. ⁋ Ad aliud de casu ꝛ fortuna q reducuntur ad
nām ꝛ itellm ꝛc. Rńdeť q nā accipi꜋ vno mō vt est pn
cipiū actiuū determinatū ad vnū oppositoꝝ:ꝛ ad vnum
determinatū modū producendi:que nā isto mō sumpta
distingui꜋ contra ppositū:qō est idifferens ad opposita.
Alio mō accipi꜋ p principio nāli a quo sumitur natura
litas mot⁹.ꝛ nā isto mō: seu nāle distinguitur ꝯ violētū.
ꝛ sic alicubi pōt esse nā sumpta pmo mō:vbi nō est nā 2⁹
mō. Exēplū. si ignis agat in aquā calefaciēdo ipsam con
tra nāꝫ suā:ignis in ista actiōe est nā p mō: ꝛ nō scdo mō:
qꝛ actio ignis non est ſm iclinationē passi:imo ꝯtra eius
iclinationē.ꝛ sic violēta. Casus ꝛ fortuna vt sunt cāe agē
tes reducūtur ad nām primo mō ꝛ ppositū: ita q ad na
turā sic acceptā reduci꜋ casus:q reperi꜋ solū in nālibus:
Et fortuna que est in voluntarijs seu liberis reduci꜋ ad
ppositū:sed hoc nō repugnat positiōi nostre:modo nō se
quiť. Nā est principiū actiuū naturale.ergo qcqd est nā
est principiū actiuū:ꝛ oē principiū naturale ē actiuū. sic
videť pcedere rō istoꝝ. ⁋ Ad aliud de 3⁰.ethicorum ꝛc.
dico q hoc qō dici꜋ nō conferenti vim passo:ly conferen
te vim.determinat ly passo.ꝛ nō principiū extra. ꝛ si con
struatur cū passo hoc qō est cōferre vim pōt itelligi duo
bus modis. vno mō q passuꝫ ꝯferat vim actiue:ꝛ coagat
agēti extrinseco.ꝛ hoc est falsum:vt dcm est. alio mō icli
natiue:vt sit sensus.passum nō prebet iclinationē ꝛ tēdē
tiam in formā:que iducitur ab agente extrinseco. Et iste
sensus est verus:si ly nō conferēte vim.nō tñ accipiatur
negatiue:sed etiā priuatiue:ꝛ cōtrarie: quia passum nō so
lum nō habꝫ iclinatiōem ad formā:accipiendo nō habe
re pure negatiue.sed ꝯtra formā inductā naturalr iclina
tur.per oppositum.si ignis generet ignē de aqua:quāuis
nō sit in materia agēs itrinsecū qō coagat agenti extrin
seco.s.ipsi igni:qꝛ tamē materia ignis affecta q̄litatibus
disponētibus per alteratiōem iclinatur nāliter in formā
ignis.ideo ista actio nō est violēta:sed physica ꝛ natura
lis. ⁋ Ad auctoritatē in.7.metaphy.tex.ꝯmen.29.rńde
tur q Ar.nō itelligit p partē forme:partē formalē:sꝫ tñ
virtualē pro quāto in materia pcedit aliqua forma: que
ꝯtinet virtualr effectiue:vel saltē dispositiue ipsam for
mā generandā:ꝛ dici꜋ forma ista precedens esse pars:qꝛ
forte secū ꝯcurrit alia causa partialis secū coagens ad ge
neratiōem forme:sicut quādo calor efficit sanitatē: cum
quo ꝯcurrit dissolutio humoꝝ:ꝛ multa alia. ⁋ Ad duas
rationes que hic formabātur. vꝫ. q productio forme na
turalis esset creatio:ꝛ q esset violēta. Quantū ad pmum
patet rńsio ex dictis in determinatiōe principali.q. ꝯne
4⁰. Sc̄m ad scdm patet ex hoc qō imediate premissuꝫ
est:exponēdo sententiā Arist.in 3⁰. ethicoꝝ.de violento.
⁋ Ad alias auctoritates que addebātur exponendo mo
duꝫ positionis istoꝝ:qui ponit ichoatiōes formaꝝ.ꝛ pri
mo ad illā que sumitur ex pmo physi.vbi dici꜋. Opꝫ pn
cipia semper manere ꝛc. ⁋ Ad hanc auctoritatē dantur
multe expositiōes: vna est q in omni trāsmutatiōe sub
stātiali opꝫ esse principia.s.materiā:formā ꝛ priuatōem.
semp enī priuatio in qualibꝫ trāsmutatione est termin⁹
a quo:ꝛ forma est termin⁹ ad quē.ꝛ mā subꝫ. ⁋ Alia ex
positio huius auctoritatis est q principia opꝫ semp ma
nere q̄diu manet illud cui⁹ sunt per se pncipia: ꝛ iō ma
teria ꝛ forma que sunt principia q̄tū ad eē semp manēt
pro quolibꝫ tēpore:in quo veꝝ est dicere q principiatū
est.priuatio vō que est per se principiuꝫ trāsmutationis
semp manet p quolibꝫ tempore:pro quo veꝝ est dicere
q transmutatio est:ꝛ sic eo mō quo aliqd est pn^m. eo mō
manet. ⁋ Sꝫ est alia expō magis ad mētē Ar. ꝛ Cōmē.
dicēdo q māle pncipiū semp manet:cū sit icorruptibile
pma aūt pricipia ꝯria semp manēt: nō qꝛ semp existant:
sꝫ qꝛ semp sunt termini cuiuscūqꝫ trāsmutatiōis. vn⁹ enī
termin⁹ est puatio.ꝛ ali⁹ est forma.nō sic autē de ꝯrijs po
sterioꝛib⁹. ꝛ ħ est qō subdit Ar. vbi hꝫ q alia ꝯria nō sūt
pn^a.nō qdē abso^{te}: ꝛ q̄cūqꝫ mō.qꝛ quū iter ꝯria posterio
ra possit esse trāsmuta^o:seqꝛ q ipsa pnt eē pn^a. Sꝫ itelli
gēdū est q ꝯria posterioꝛa nō pnt eē pn^a prima. ꝛ hoc est
veꝝ:naꝫ lꝫ albū ꝛ nigꝝ possint eē termini alicui⁹ trāsmu
tatiōis. ꝛ ita pn^a:nō tñ cuiuslibꝫ. ⁋ Pōt ēt dici ad auctē
in se. q ipsa ē ad oppo^m isti⁹ pōnis:q̄ ponit oēs formas i
choari in for^a corpeitatꝉ ppetua in mā:qꝛ si sic. nūqꝫ pua
tio opposita isti for^e corpeitatis inerit māe:q̄ est pn^m:aut
dꝫ eē in q̄cūqꝫ trāsmutatōe si poni꜋ ista for^a corpeitatꝉ eē
alteꝝ pn^m pmū:nec valet dicere q puatio ꝯcomita꜋ istā
formā:qꝛ ista deficit a suo eē purissimo ꝛ ꝯpleto: ꝛ qꝛ tē
dit i nihil:nā for^a ꝛ puatio vt sunt pn^a sunt ꝯria ꝛ oīno op

posita:ꝛ vnū excludit reliquū:ꝫ ista ipuritas manet cuꝫ
forma corporeitatis.ḡ sibi nō opponit̃.aliogn opposita
essent sil̃.❡ 𝔓.ꝑuatio opposita negat gcgd ponit positi
uū oppositū:ꝫ ꝑuatio ꝯcomitās formā corporeitatis nō
negat ꝛ ꝑuat formā corporeitatis.igr̃ expō ista stare non
pōt.❡ Ad aliā auctem.de ꝑmo meta.rn̄det̃ ꝙ mā ꝑma
ꝑus recipit formas vl̃es ꝙ̄ ꝑticulares:qꝛ ꝑus recipit for
mas imꝑfectas ꝙ̄ ꝑfectas.Rō āt forme imꝑfecte in plu
ribꝰ repit̃ ꝙ̄ ꝑfecte:sicut rō corporis ꝙ̄ viuētis:ꝛ ꝑus vi
uētis ꝙ̄ aīalis:ꝛ dato ꝙ sit vna forma recepta in mā ꝯpo
siti subalis.illa ꝑus ꝑficit mām sub rōne corporis ꝙ̄ sub
ratione viuētis:ꝛ sic deīceps.nō tn̄ aliq̄ rō istaꝝ forma
rum est coeua mãe.Auctas est etiā ꝯ opinātē:qꝛ si mate
ria recipit oēs formas:vt dicit Cōmē.quū oē recipiēs sit
in potētia ad illud qd̄ recipit:aut ista pō est sil̃ cum actu
aut ante actū:nō ꝑmo mō.ḡ scđo mō.ꝛ quū ħ nō sit ordi
ne nãe ꝑcise:erit ordīe tꝑis:qd̄ declarat̃:qꝛ q̄cūq; sunt or
dinata ꝺm nām:ꝛ sunt opposita ꝛ icōpossibilia illud qd̄ ē
prius ꝺm nām est ēt prius duratiōe ꝛ tpe.aliogn duo op
posita simul cēnt:esse in pō ꝛ in actu ꝺm aliquā formam
sunt duo opposita.ḡ in eadē mensura tꝑis nō pōt mā sil̃
esse in pō ꝛ in actu forme:recipiēs recipit formā inq̄tuꝫ
est in pō.igr̃ ꝛc̃.Hec rō maxie ꝯcludit de ordīatis ꝺꝫ nāꝫ
ordīe nãe positiue:sicut esꝫ forte in proposito.❡ Ad au
ctoritates ꝛ rōnes alteriꝰ modi ponēdi respcū cuiuscūq;
forme ꝓpriā icboationē.Rn̄det̃.ꝛ ꝑmo ad ꝑmā.de scđo
phy.vbi dr̃ ꝙ ꝑuatio est spēs ꝛ nā.Rn̄det̃ ꝙ priuatio q̄
dāmō dr̃ nā vel forma:qꝛ semꝑ ꝯiūgit̃ cū forma ꝛ cū pri
uatiōe vniꝰ forme sꝑ ꝯiūgit̃ alia forma.Ul̃ pōt dici ꝙ pri
uatio in suo itellectu icludit formā:nā in nō facere vide
tur facere:vt dicit Aꝝ.ꝑ elēchoꝝ.vel ēt qꝛ est q̄dāmodo
forma mãe:nā ꝑuatio denoīat mām ad modū forme.vn̄
sicut mā dr̃ formata:ita dr̃ ꝑuata.❡ Uel meliꝰ ad inten
tionē Cōmen.nā dr̃ de priuatiōe existe in mā ꝑma:itelli
gendo ꝑuatiōem formā subalē imꝑfectiorē.ꝛ sic forᵃ ter
re pōt dici priuatio respcū forme ignis.talis.n.nō est pri
uatio simplr̃:vt dicit Cōmē.imo est vt forma mãe.vnde
ꝺm ipm.nā dr̃ de forma duobꝰ modis.vno:dr̃ de formis
qbꝰ non ꝯiungit̃ priuatio:sicut de albedīe.albedo eni est
forma cū q̄ non cōiungit̃ priuatio oino.Alio:dr̃ nā ꝺ for
mis diminutis:cū qbꝰ ꝯiungit̃ ꝑuatio:cuiusmodi ē nigre
do.nigredo.n.est forma cū q̄ ꝯiungit̃ priuatio albedinis
Et si arguat̃ ꝙ sic nigredini ꝯiungit̃ priuatio albedīs:sic
albedini ꝑuatio nigredinis.Rn̄det̃ ꝙ non est sil̃e:qꝛ ni
gredini sic ꝯiūgit̃ priuatio albedinis:ꝙ in ipsa:nec ē al
bedo formalr̃:nec virtualr̃:ꝫ sic nō ꝯiūgit̃ albedini ꝑua
tio nigredinis:nā in albedie virtualr̃ est nigredo eo mō
quo minꝰ ꝑfectū est virtualr̃ in magis ꝑfecto.❡ Uel vl
timo mō pōt dici ad itentionē Cōmen.ꝙ priuatio magꝭ
ꝯiungit̃ cū forma iꝑfectiori:qꝛ cū imꝑfectiori ꝯiungitur
priuatio maioris ꝑfectiōis:ꝙ̄ cū ꝯrio talis forme:ꝫ non
est sic de forma ꝑfectiori.❡ Ex bis nō seq̄t̃ formā gene
nerādā ꝑcedere in mā ꝺm eē imꝑfectū etiā ꝙ eiꝰ ꝑuatio
ꝑcedat in mā:vt pꝫ ex dictis.❡ Ad aliā auctēꝫ Cōmen.
ꝑmo phy.ꝯīh.79.rn̄det̃:ꝙ sicut si in mā esset aliq̄ forma
ꝯnaturlis mãe:vt multi ponūt gn̄atio eēt ex ente simpli
citer:qꝛ ex ente in actu:ita si mā esset pura priuatio vt po
suit plato.gn̄atio eēt ex nibilo:qꝛ ex pura ꝑuatiōe:ꝫ nos
nō ponimꝰ mām eē purā priuatiōem:ꝫ esse ens positiuū
realr̃ distictū a priuatiōe:vel saltē nō idē realr̃.Et quum
dr̃ Cōmen.velle priuatiōem nō iportare paꝝ nō eē.Re
spōdet̃.veꝝ est q̄tū ad suū mãle sigr̄atū ꝛ ꝯnotatū:ꝫ q̄n
tum ad formale sigr̄atū iportat soluꝫ negatiōem.❡ Ad
aliud ꝯmētū.81.in ꝑmo phy.Ex ħ ꝯmēto babet̃ ꝙ vnū
qdq; imꝑfectū appetit similari ꝑfecto q̄tū pōt:ꝛ quū ꝑ

fectissimū ens in nā sit primū pricipiū qd̄ est deꝰ.ꝛ deus
sit ens actualissimū:vnūqdq; suo mō appetit eē in actu.
Ex quo seq̄t̃ ꝙ quū mā sub priuatōe forme sit ens in pu
ra potētia ꝑmo diuersa ab actu formali:quē non bꝫ ex se:
ꝫ pōt recipe ꝑ actionē agētis nālis.iō mā vt stat sub pri
uatione forme nāliter appetit ipsam.priuatio tn̄ q̄ acci
dit mãe nō est mā:neq; est eiꝰ appetitꝰ.quē pono eē eun
dē essentialr̃ cū mā:ꝛ ita priuatio nibil positiuū dicit for
malr̃:ꝫ bn̄ ꝯnotatiue.❡ Et ad illud qd̄ ifert̃:ꝙ mā ba
bet de motu:ꝛ motꝰ est forma imꝑfecta ꝛc̃.Rn̄det̃:ꝙ in
mā an̄ gn̄ōneꝫ forme forma nō est in mā:neq; sub gradu
iperfecto:neq; ꝑfecto:ꝫ postmodū duꝫ fit ꝛ gn̄atur si sit
diuisibilis ꝺm gradus:vt tenet Cōmen.de formis elemē
taribꝰ prius itroducit̃ ꝺm gradū imꝑfectū ꝙ̄ perfectum.
❡ Sꝫ ꝯ.qꝛ Cōmen.loq̄t̃ de forma vl̃iter accepta:ꝛ nō so
lum de forᵃ elemētari.❡ Dōm igit̃ ꝙ qn̄ forma est i fie
ri ꝑ trāsmutationē mãe que alterat̃ ad dispōnes ꝯueniē
tes illi forme.hꝰ forma pōt dici eē aliq̄ mō in mā sub eē
imꝑfecto:qꝛ bꝫ ibi esse dispositiue ꝛ in fieri:nō tn̄ ꝺm eē:
aut essentiā eiꝰ:ita ꝙ nulla realitas forme est in mā in to
ta alteratiōe ꝑcedēte gn̄ōnē forme in q̄ postmodū fōma
itroducit̃ tā ꝺꝫ eē ꝙ̄ ꝺꝫ essentiā:ꝛ ita tota gn̄atur seu idu
cit̃ ab agēte nāli.❡ Sꝫ adbuc istat̃:qꝛ motꝰ mālīter su
ptus ꝑ est forma fluens:est etiā in ꝑdicamēto subē.Rn̄
deo ꝙ vel vna tm̄ forma subalis simplex iducit̃ ab agē
te nāli:vel plures.si vna tm̄:q̄uis ista sit simplex ꝺm rē:
tn̄ virtualr̃ est plures:sicut exēpli grā.forma elemēti est
vna simplex forma.ꝯtinet tn̄ in ꝟtute gradū entitatiuꝫ
subē:ꝛ gradū corporeitatis.ꝛ priꝰ ordīe nãe iformat ma
teriā ꝺm gradū subē ꝙ̄ corporis:lꝫ in eodē istāti tempo
ris forma adueniat ꝺm vtrūq; gradū:ꝛ tunc forᵃ sub gra
du priori est motꝰ mālīter sūptꝰ respcū suiipsiꝰ sub gradu
posteriori ꝛ ꝑfecto:ꝛ qꝛ prior gradus ordiat̃ ad posterio
rē:ꝓ tāto sub isto gradu forma appellat̃ fluēs:nō qdē ꝙ
mā nō maneat sub illo gradu forme:ꝫ soluꝫ sub illo gra
du ꝑcise mā nō q̄escit:ꝫ tēdit ad vlteriorē ꝑfectionem:ꝛ
tūc forma fluēs non dicit̃ ꝑ desitionē sui:ꝫ per tēdentiā
ad vlteriorē ꝑfectionē.ꝛ ħ quo ad gn̄ōnē forme q̄ nō ge
nerat̃ ꝑ formas itermedias:sicut in aīalibꝰ q̄ gn̄antur ex
semine:ꝙ si sit sermo de istis:tunc mā est sub multis for
mis fluētibꝰ per desitionē sui anteq̄ deueniat ad formā
vltimate itentā ab agēte:ꝛ q̄tū ad istas:quelibꝫ gn̄atur
aut corrūpit̃ totalr̃ ꝺm esse.ꝛ ꝺm essentiā.❡ Ad auctori
tatē Cōmen.ꝯmēto.63.in eodē ꝑmo phy.rn̄det̃ ꝙ Cōm̄.
non plus vult ibi:nisi ꝙ sicut in gn̄atione accidētiū que
est motꝰ ꝯcurrit subm̄:et aliqd̄ oppositū ei qd̄ gn̄atur:qd̄
oppositū desinit esse cū forma vltimate itenta fit ꝛ gene
ratur:ita est in gn̄atione subali vbi ꝯcurrit subꝫ deferēs
trāsmutationeꝫ:qd̄ prius est sub forma opposita an̄q̄ sit
sub forma gn̄anda.que primo itendit̃ ab agēte:ꝛ in boc
exēplificat in gn̄atione aīaliū ex spermate:qꝛ eni forma
spermatis nō est itenta a nā ꝓpter se:sed ꝓpter alterū in
hꝰ gn̄atione vt sit via ad formā aīalis:vt dcm̄ est in cor
pore q̄ōnis.ꝓpterea sperma corrūpit̃ ꝛ alie forme q̄ sunt
opposite forme aīalis.quousq; deuentū fuerit ad formā
vltimā itroducēdā:neq; ex boc babet̃ ꝙ forma itrodu
cēda sit partibilis ꝺm esse ꝛ essentiā:ꝛ vt sic generet̃:sed
solū est partibilis rōne accidentiuꝫ ꝓprioꝝ:que successi
ue acquiruntur:ꝛ opposite deperdūtur.Et sic ꝺm Cōmē
tatorē:forma subalis perficit̃.ꝛ diuisibilr̃ acq̄rit̃ rōne ac
cidentiū nō ꝑ se.❡ Sꝫ ꝯ.qꝛ dicit.si forma būana sit par
tibilis:sed ista additio nō fuissꝫ ponēda:si intelligeretur
esse partibilis rōne accn̄tiū.❡ Rꝫ:ꝙ Cōmen.dixit ħ:qꝛ
aliq̄ forᵃ subalis ꝺꝫ ipꝫ ē disibil̃:ꝛ disibilr̃ acq̄rit̃:qꝛ forᵉ
iꝑfecte vt forᵉ elemētares:ꝛ i istis veꝝ est qd̄ dicit:q.s.

s3 ip3 itroducūt i mā ꝑ ptē post ptē: ꝛ qꝛ diuisibilitas gnōnis formaꝝ subaliū pt cē: vel ex pte for̄: vel ex pte accn̄tiū. Exēplificādo de forā aialis voluit dclarare diuisibilitatē gnōnis forē ex his q̄ sūt ꝑ se: ꝛ nō ex his q̄ sūt ꝑ accidēs. si forā est ptibilis est ꝑ se diuisibilr acq̄sibil. si idiuisibilis: solū ꝑ accñs. ℂ Ad aliō de ꝓuatiōe: quuz dr̄. ꝓua° icludit formalr aliqd positiuū. ℂ R̄nr ꝑ ea q̄ dcā sunt imediate post solonē. q. ꝓncipalē. vñ negaṫ: ꝙ ꝓua° vt ꝓuatio ē: ipōtet forālr aliqd positiuū: s3 solū ꝯnotatiue: ꝛ tale ē sub3: seu mā i gnōne subali. ℂ S3 ꝯ dicebaṫ: qꝛ Ar̄. reꝓhēdit Pla. ꝙ n̄ distixit iter mā3 ꝛ ꝓuatōe3: volēs ꝙ mā ꝛ ꝓua° cēnt vnū. ℂ R̄nr ꝙ Ar̄. recte reꝓhēdit Pla. q̄tū ad h: ꝙ posuit ꝓuatiōe3 cē i suba māe ꝛ ꝙ oīno cēnt vnū s3 diffōnē: mā ꝛ ꝓua°: ꝛ h ē falsu3 ēt s3 nos. ponim°. n. ꝓuatiōe3 nō iportare mā3 i suo itellu fōmali: s3 solū ꝯnotādo ꝛ iportādo scdario. ꝛ ex ꝯñti: ꝛ q̄si ꝑ accñs: qd est ꝯ itētionē Pla. vt app3 i ꝓallegat ꝯñt. ꝛ ꝙ posuerit plato ꝓuatione i suba ꝛ essen° māe p3 ex Cōmen. ꝯm. 79. p¹ phy. Ponim° ēt nō idētitate3 realē nō solū forāle3 iter mā3 ꝛ ꝓuatiōe3. Plato āt ponebat ista cē oīno idisticta. ℂ Ad aliō ꝙ nō qdlib3 fit ex q̄lib3: s3 determiatū ex determiato. r̄ndeṫ ꝙ ꝓ tāto veꝝ est: qꝛ nulla for° gnātur nisi ꝓuijs dispōnib° exn̄tib° in mā: q̄ dtermināt mā3 magl ad vnā formā q̄3 ad alia3. Et h est qd dic̄ Cōmē. 12. meta. ꝯm. 18. ꝙ i mā ꝓcedūt ꝓportiōes ꝛ babilitates q̄dā. ex qb° dterminata for° gnaṫ. Et ꝑ h p3 ad ꝯfirmatiōe3. ℂ Ad aliō: quū dr̄. For° an̄ sui gnōnē h3 aliqd esse distictū a mā ꝛc. R̄° vno°: ꝙ forā an̄ sui gnōnē ē ens: ꝛ nō puꝝ nihil: maxie s3 illos q tenēt ens vni°ce dici de ente i actu: ꝛ d ente i pō obtiua: qꝛ act° ꝛ pō: quū sint modi entl nō variāt rōnē ei° formalē. Et ꝯcediṫ ꝙ ens in pō obtiua ē ens simplr: vt cē dicit 3m adiacēs in ꝓpōne. ℂ Et si dicaṫ. s3 qd: h nō est ex ꝯpatiōe ei° ad cōe dcm̄ de vtroq3. s. tā de ente in actu q̄3 ēt de ente in potentia: s3 ꝓcise vt ens in pō cōparaṫ ad ens in actu: ꝛ nō vt ambo ꝯparanṫ ad 3m. ꝛ s̄m h facilis est r̄nsio. ℂ S3 ꝯ: qꝛ ex h videreṫ ꝯcedēdu3 formā ante sui gnōne3 hr̄e aliqd esse eēntie. ꝛ h ꝯcederet Frācisc° de Mayronis. ꝛ Hēric° de gādauo. Jō alio mō pōt dici: negata vniuocatōe entis ad ens in actu ꝛ in potentia. Tūc ꝯcediṫ ꝙ tale ens in potentia est ens s̄m qd: vt ambo cōparanṫ ad ens in cōi: nō tn̄ est puꝝ nihil: ꝛ ens in potētia obiectiua isto mō distinguiṫ a nihilo simplr: ꝛ figmētis: penes h. v3. ꝙ sibi nō repugnat esse existere: q̄uis sit nō ens: vt nō ens opponiṫ enti simplr in actu: s3 vt ens accipiṫ ꝓ ente s̄m qd. sic ens in pō nō est non ens: s3 ens isto° acceptū. nō tn̄ ex h ꝯcediṫ ꝙ forma in potentia hēat aliqd veꝝ cē essentie: aut exn̄tie. de esse exn̄tie pat3: qꝛ h est termin° actiōis agētis: de esse eēntie idē: qꝛ est ide3 realr cū esse exn̄tie. ꝛ nō separaṫ ab ipo in re. Cōcediṫ tn̄ ꝙ forma ante sui gnōnē h3 esse essentie in pō. ꝛ silr esse exn̄tie nec icōuenit esse exn̄tie cē in potentia: ꝛ determiari per ipsa3 potentiā: vt dicit Scot° in 2° snīaꝝ. dis. 3. q. vltima. vbi ꝯcedit actū ꝛ potētiā cognosci abstractiue: ꝛ act° existentie ꝛ potentie nō sunt opposita: nisi ista accipiātur in suis realitatib°. ꝛ in re q̄cq̄d dicat Frācisc° de h. ℂ Uel alr pōt dici: sequēdo dicta Cōmen. 9. meta. ꝯmen. 7. q negat ens in potētia esse ens simplr: dr̄ ꝙ adhuc ex ista positione nō seq̄ṫ formā ante sui gnōnē esse nihil: s3 mediū iter ens ꝛ nihil. Nō. n. est ens simplr: vt dicit ibi Cōmē. de ente in potētia: neq3 nihil: vt nihil opponiṫ ꝯdictorie enti: qꝛ tale nihil negat qdcūq3 ens: nō solū quo ad ens in se: s3 ēt quo ad modos entis: ꝛ cū ꝯcedaṫ ꝙ forma an̄ sui gnōnē sit ens i potentia: ens ꝛ modi ei° nō negātur a tali forma: ꝛ sic iter ens simplr: qd est ens ꝑfectū ꝛ puꝝ nihil: daṫ mediū qd est forma in potentia: ꝙ deṫ tale medium apparet ꝑ illud qd dicit Ar̄. 2°. meta. tex. ꝯm. 7. vbi h3 iter esse ꝛ nō cē est mediū ipsa gnātio: ꝛ illō qd fit: ꝛ esse ꝛ nō esse: vt sunt termini gnōnis nō sunt ꝯdictoꝝ: vt ondītur in 4° meta. ℂ Per h r̄ndeṫ ad ꝯfirmatiōem: quum dr̄ ꝙ forma fieret ex nihilo simplr: negaṫ ꝙ h seq̄tur s3 positionē nr̄am: s3 bn̄ ex pōne Platonis: qꝛ ponebat plato ꝓuatiōe3 esse de eēntia māe. ꝛ ex ꝯñti mā3 esse puꝝ nihil: qꝛ ꝓuatio q̄tū ad suu3 formale signatū est purum nihil. Ex quo seq̄ṫ s̄m ip3 gnōnē esse ex nihilo initiatiue ꝛ subtiue: qꝛ tā termin° a quo: q̄3 mā que poniṫ subm gnātionis est nō ens s̄m ipm: s3 s̄m positionē quā tenemus: gnātio nō est ex nō ente simplr subtiue: qꝛ ponim° mām esse ens realr positiuū ꝛ ꝓuatiōem q̄tū ad cōnotatū esse aliqd positiuū: vt dcm̄ est. ℂ Et cū addiṫ in argumēto ꝙ forma fieret ex nihilo sui: ꝯceditur vt nihil i opponiṫ esse eēntie ꝛ exn̄tie forme: qd est ei° veꝝ ꝛ reale eē: s3 non vt opponiṫ eē in pō: qd est ei° esse s3 qd. ꝛ isto mō for° vt est in pō nō est puꝝ nihil: vt dcm̄ est: imo ē ens: l3 nō simplr ens: s3 vt iy ens. determiaṫ per iy potētiā: aut ꝑ iy s3 qd. ℂ Et si arguas. nō est simplr ens. g̊ est simplr nō ens. ex 2°. ꝑhiermenias. Negaṫ ꝯña in termis ꝯpositis. Jn simplicib° ꝯcediṫ. sic est in ꝓposito. vñ ista ꝯña est bona. nō est ens. g̊ est nō ens cū ꝯstātia subti: sed cū iy simplr: ꝓut determiāt iy ens a parte ꝓdicati nō val3. ℂ Ad vltimū ꝓ ista opione r̄ndeṫ ꝙ duplex est distātia ifinita: q̄dā est positiua: que nihil aliud est: nisi excessus ifinite ꝑfectionis in aliq̄ vno sup alteꝝ extremū a quo dr̄ distare: ꝛ talis distātia est iter deū ꝛ creaturā. Alia est distātia negatiua q̄ est ꝑ negatiōem cōueniētie extremoꝝ: aut saltem ꝑ ꝓuatiōe3 ꝑfectionis in vno extremoꝝ: q̄ poniṫ in alio. pma negatiua est iter ꝯdictoria. scda iter ꝓuatiue opposita extrema ꝯdictionis: nullū hn̄t mediū: neq3 s3 formā: neq3 s̄m subm. vt dr̄ pmo posterioꝝ. ꝛ 4°. meta. tex. ꝯmē. 27. Extrema ꝓuationis: siue ꝓuatiue opposita: l3 non habeāt mediū s̄m formā: qꝛ sunt ꝯdictoria circa sub3 aptū natū: tn̄ bn̄ hn̄t mediu3 s̄m sub3: circa qd neutꝝ h3 fieri: vt lapis respectu cecitatis: ꝛ visus. ℂ Ex h ad ꝓpositum dico ꝙ distātia positiua iter deu3 ꝛ creaturā est ifinita: ꝛ sup istā nullū agēs finitū pōt: sicut nullum tale agēs pōt creare. Si loq̄mur de distātia negatiua. ista nō est ifinita: qꝛ ista distātia nō est nisi excessus extremi positiui supra aliō negatiuū: aut ꝓuatiuū: qñ. n. excedēs est imediatu3 excesso: q̄titas excessus erit s̄m q̄titatē excedentis. quū āt ꝯdictoria ꝛ ꝓuatiue opposita sint imediata: ꝛ extremū positiuū ꝯdictiōis nō ponat ꝑfectiōem ifinitā super aliud: nisi illō sit ens icreatū. igitur distātia sola que erit iter ens icreatum ꝛ non ens erit ifinita: ꝛ nulla alia. ℂ Et si dicas negatiōem: seu nihil qd est extremu3 contradictionis hr̄e ifinitatē in se: qꝛ negat entia infinita: ꝛ ipm deū. ℂ Cōtra. qꝛ nihil non distat ab ente: nisi in deficiēdo. non plus aute3 deficit nihil ab ente: q̄3 ens illud ponat: s3 ens causabile sup qd pōt agens nāle ꝛ finitū nō ponit ens ifinitū. ergo neq3 nihil qd opponiṫ ei erit ifinitum. ℂ Ex his r̄ndeṫ ad forma3 argumēti: ꝙ loq̄ndo de distātia iter ꝯtradictoria nullū agēs finitū pōt supra talē distātiā in q̄ nullū est mediū simplr ꝛ oīno. Si loquamur de distātia ꝓuatiue oppositoꝝ: quū ista hēat mediū s̄m subm sup istā pōt agēs nāle ꝛ creatū: cui° actio semꝑ ꝓsupponit subm circa qd agit. Negaṫ vlteri° ꝙ aliq̄ istarū sit ifinita: ꝛ si alicubi repiṫ ꝙ distātia ꝯdictoꝝ sit ifinita: hoc h3 itelligi ifinita. i. ideterminata: qꝛ ꝯdictio saluaṫ: imo seq̄ṫ ad quācūq3 ꝑuā ꝛ maximā distātiā: ꝛ in oī ente re° alteri° pt fūdari ꝯdictio. Hec dcā sint ad q.

Ad argumenta

ꝓncipalia. Ad p^m: qd sumiṫ a Cōmen. 8. meta. v3. ex actu ꝛ

pō nō sit vnū ꝛc. ℂ Rñdeť ꝙ auctes Cōmen. nō sunt ꝯ ꝓpo^m nr̄z. logť .n. de actu exn̄tie: ꝛ de pō obtiua sibi cor rñdēte: q̄ pō obtiua est re^a poss̄is: qḋ p̄t eē termin^a po^e actiue: qḋ ē in pō tali est ideꝫ cū eo qḋ ē actu tale: sic soꝛ. ī pō ē idē cuꝫ sorte in actu: q̄tuis soꝛ. actu exn̄s sit ꝑfecti^a ens se ipso: vt est ī pō. ꝛ sic agēs deducēs sortē de pō ad actū existētie nō largiť m̄ltitudinē: sꝫ ꝑfectionē. Et ad formā argumēti: quū dř. agēs qḋ ꝓducit aliqd ꝫ totū suuꝫ eē ꝛc. negať maioꝛ: si ꝓducat ex̄bēdo de pō obtiua ad actū: sꝫ si ꝓducat ḋ pō subtiua. sic agēs largiť m̄ltitudinē: ꝛ sic maioꝛ est v̄a: sꝫ Cōme. p̄^o itelligit. ℂ Per ħ appꝫ ad scḋam auctē ꝙ illḋ qḋ est ī actu: nō ē aliḋ ab eo qḋ ē ī pō obtiua: qꝛ quū act^a exn̄tie ꝛ pō obtiua sint modi entis: nō variāt rōnē illi^a cui adueniūt: ꝛ ita nō variāt nꝫ gen^a: neqꝫ spēꝫ: neqꝫ īdiuiduū. ℂ Et ħ dicta sint ad totā .q.

ℂ Dubitabit aūt vtiqꝫ aliqs vtꝝ altera aut eadem sint p̄ricipia ꝛ elemēta substātiaꝝ. Textu cōmenti. XIX.

Questio. VII.

Queritur vtꝝ suba possit īmediate fūdare relationē po^e actiue. Et est sensus: Utꝝ suba possit eē immediatū p̄n^m actiuū re^a alicui^a effcūs. ℂ Et ař p̄ ꝙ nō: qꝛ suba nō acq̄rit sūmā ei^a ꝑfectionē ꝛ vltimā: nisi mediāte ꝑfectōe minoꝛi: sꝫ sūma ꝑfectio sube est ei^a opatio: dicēte Aꝝ. p̄ ꝛ. 10. ethi. ꝙ act^a ꝛ opatōes sūt fines vltimi potētiaꝝ: ꝛ ꝑfectiōes agētiū. mioꝛ āt ꝑfectio q̄ꝫ sit suba ꝑfecta ꝑ suā ꝓpriā opationē est aliqḋ accñs. ḡ suba nō p̄t ꝑfici sua ꝓp̄a opatiōe: nisi mediāte aliq̄ accñte. ℂ 2°. ař sic. Aꝝ. ī p̄dicamētꝭ ponit nālē potentiā ī p̄dicamēto q̄litatis in 2^a spē. ḡ oīs nālis pō ē q̄litas. ḡ nō suba. ℂ Iteꝫ 3°. pō ꝛ act^a sūt eiusdē gn̄is. ex. 9. meta. sꝫ oīs opatio ꝛ actus 2^a in istis īferioꝛib^a est accñs. ḡ pō ipsi^a act^a ꝛ opatōis erit accidēs. ℂ Ultio ař. Aꝝ. ī de sensu ꝛ sensato. Ignis nō agit ī q̄tū ignis: sꝫ inq̄tū calidus. ergo caliditas est sibi p̄cise ratio agendi: ꝛ nō substantia.

Ad oppositū tn̄ arguo sic. Sicē pō passiua se hꝫ ad subaꝫ: ita pō actiua: cū pō actiua dicať eē ꝑfectioꝛ passiua: ꝛ magꝭ de itentiōe nāe: sꝫ pō passiua p̄ ꝛ simplr̄ ē ad subaꝫ īmediate: ꝛ fūdať īmediate in suba. s. ī mā p̄^a. ḡ pō actiua poterit imediate fūdari in suba. ꝛ ꝑ ꝯn̄s suba poterit īmediate agere ꝛ ꝓducere.

In ista qōne p̄ ponet ꝯclo rn̄siua. 2°. rñdebitur ad argumēta in p̄ncipio.

Quantū ad p̄mā ꝑtē teneť ꝑs affirmatiua qōnis: q̄ ꝓbať p̄ a posterioꝛi. 2°. ꝑ ꝑ qd: Et 3°. auctē. ℂ Q̄tū ad p̄^m p̄ ař sic. Effect^a ꝑ se nō p̄t eē nobilioꝛ sua ꝑ se cā efficiēte. sꝫ suba est nobilioꝛ q̄libꝫ accñte. ḡ nō poterit eē ab aliq̄ accñte. ḡ erit īmediate a suba. maioꝛ ꝑ^a: qꝛ effectus vł est vniuoc^a: vł equoc^a. Si ē vniuoc^a. est eq̄ ꝑfect^a cuꝫ sua cā. Si equoc^a: nō pōt dari ꝙ sit eq̄ ꝑfect^a cū cā: qꝛ nō eēt equoc^a: sꝫ vniuoc^a: ꝛ eiusdē rōnis cū cā. ḡ talis effectus ē iꝑfectioꝛ. ꝓbať (itelligēdo īpaꝫ ꝓpōnē de cā totali equoca ī suo ordīe: ꝛ ī rōne cāe ꝓxīe: ꝙ nō possit eē iꝑfectioꝛ effcū: ꝛ breuiter de q̄cūqꝫ gn̄atiua: ꝙ nō possit sic eē iꝑfectioꝛ effcū: dūmō sit cā totalꝭ ī suo ordīe:) tū qꝛ oēꝫ ꝑfectiōeꝫ quā hꝫ effcūs hꝫ a sua cā. ḡ oīs ꝑfectio effcūs virtualr̄ ꝯtineť in cā: sꝫ nō p̄t dari ꝙ cā sit eq̄ ꝑfcā cū effcū si sit equoca: vt ḋ se pꝫ. ḡ erit maioꝛꝭ ꝑfectiōis q̄ꝫ sit effect^a: Tū ēt qꝛ si effcūs excedit suā cāꝫ: q̄ꝫ tūc̄qꝫ sit simplex in re: p̄t tn̄ diuidi ī duo ꝑ itellꝫ: in q̄ꝝ vno adeq̄tur sue cāe: ꝛ ī altero excedit. sit illḋ ī q̄ adeq̄ť sue cāe. A. illḋ ī q̄ excedit sit B. Isto stāte ař sic. Cā ꝑ se nō p̄t vltra effcūm sibi adeq̄tū: qꝛ deꝫ opp^a. ḡ tal' effcūs nō adeq̄ret ṽtutē cāe. Ex q̄

cā possꝫ vltra talē effcūm: ꝛ ita effcūs eēt adeq̄t^a: ꝛ nō adeq̄t^a: qḋ iplicat ꝯdictōeꝫ. Pꝫ igť ista maioꝛ. sꝫ effcūs ꝫ A. ē adeq̄t^a sue cāe. ḡ p̄cise tal' effcūs ꝫ A. poterit eē a sua cā sꝫ effcūs tal' ꝫ B. excedit. ḡ tal' effcūs ꝫ B. nō poterit eē a sua cā: ꝛ ita ꝫ B. vł erit a se: vł a nllo. q̄ꝝ vtrūqꝫ ē ipole. ℂ Cōfirmať eadē maioꝛ ꝓpō. Foꝛ^a dās eē foꝛale vbi dat foꝛalr̄ eē nō dat ꝑfecti^a eē q̄ꝫ sit ꝓpriū eē foꝛale. ḡ vbi dat eē iꝑfectioꝛi mō q̄ꝫ sit dare eē foꝛalr̄: nō dabit ꝑfecti^a esse q̄ꝫ sit ꝓpriū eē. Ista ꝯn̄a pꝫ. qꝛ si cā se hn̄s mō ꝑfecto ī cādo: nō cāt aliqd ꝑfecti^a ēt nō cābit ꝑfecti^a: vbi idē causet mō iꝑfectioꝛi. Sꝫ dare eē foꝛalr̄ ē ꝑfecti^a dare eē: q̄ꝫ dare eē effectiue: ꝛ ī gn̄e cāe efficiētꝭ: qꝛ p^m dare eē: ē dare eē intrīsece: ꝛ ī rōne foꝛ^e cōicātꝭ suā ꝑfectōeꝫ alicui cui talꝭ foꝛ^a nata ē dare eē. Dare eē effciue ē dare eē extrinsece. ḡ vbi foꝛ^a dās eē foꝛalr̄: nō dat ꝑfecti^a esse suo ꝓpo eē. ita ēt nec vbi dat eē effciue. ℂ Et cōfirmať: q̄tū ad B: ꝙ dare esse foꝛalr̄ sit ꝑfecti^a dare eē: q̄ꝫ dare eē effciue (ꝛ ħ ꝫ theologos) qꝛ ipi ponūt: ꝙ nā diuina cōicata trib^a suppositis dat eis eē foꝛale diuinū. Extrīsece āt ꝛ re^a creaturaꝝ nā diuina dat eē effciue. Nō certū ē ꝙ nā diuina ꝑfectiōi mō dat eē suis suppositꝭ: q̄ꝫ alicui creature. ḡ seqť ꝓpo^m: ꝙ dare esse foꝛalr̄ sit ꝑfecti^a dare eē: q̄ꝫ dare eē effciue. ℂ Ex his inferť ꝓpo^m: ꝙ efficiēs ꝓducēs aliquē effcꝫ nō cābit aliqḋ eē ꝑfecti^a q̄ꝫ sit ꝓpriū eē. ꝛ ita accñs nullo^a poterit gn̄āre subaꝫ. ℂ Ad ħ rn̄r: ꝙ accñs ṽtute ꝓp̄a nō p̄t gn̄āre sbaꝫ: sꝫ bn̄ ṽtute alteri^a: ꝛ ita nllꝫ iꝑfecti^a p̄t ṽtute ꝓp̄a ī aliqd ꝑfecti^a: sꝫ bn̄ ṽtute alteri^a. ℂ Sꝫ ꝯ ař: qꝛ q̄ro ḋ illo ī c^a ṽtute agit: aut .n. est cā efficiēs termi gn̄ōnis: aut nō. Si tu dicas ꝙ sic: ꝛ illḋ tale est suba. ꝛ ꝑ fōmā suā subaleꝫ ē ꝑ se gn̄āns. igť pō actiua re^a gn̄ōnis īme^{te} fūdabiť ī sba. ℂ Q2 si tu dicas: ꝙ agit ꝑ ipꝫ accñs: ꝛ nō ꝑ fōmā ꝓpam. ℂ ꝯ ħ 4^r. Qḋ .n. agit ꝑ fōmā alteri^a q̄ ē accñs ī ipo: ꝑ accñs agit. ḡ sba solū ꝑ accñs gn̄āret: ꝛ ita ꝑ se gn̄āns aut efficiēs excedereť a ꝓpo effcū. qḋ ē iprobatū. ℂ Itē 2°. ꝯ ħ ař ex fūdamētꝭ san. Tho. hꝫ .n. ꝙ istřꝫ nō agit: nisi qꝛ motū a p̄ncipalioꝛi agēte: sꝫ accñs ē cā istřal re^a sube. ḡ nō agit accñs nisi ꝑ q̄tō moueť a suba. ḡ suba ꝑ se erit mouēs efficiēs. ℂ Itē 3°. ꝯ idē ař. Incōueniēs ē aliqd eē illḋ: ī c^a ṽtute alteꝝ agit ī aliq̄ gn̄e cāe: nisi sit p̄ncipali^a agēs ꝛ īdepēdēti^a ī eodē gn̄e cāe: sꝫ suba ē illḋ: ī c^a ṽtute accñs agit ī gn̄e cāe efficiētꝭ. ḡ ꝛ suba īmediate agit ī gn̄e cāe efficiētis. ℂ P. 4°. ꝯ idē. Accñs agere ī ṽtute sube: aut īportat aliqd absolutū: aut respecti^m. Si absolutū: aut ē suba: aut accñs. Si suba. ḡ suba agit. Et p̄terea ħ ē ꝓm: qꝛ accñs nō agit tāq̄ꝫ ꝑ rōnē foꝛalē agēdi: nisi talꝭ rō foꝛalꝭ sit in ipso foꝛalr̄: sꝫ nihil ē foꝛalr̄ ī accñte nisi accñs. ḡ p̄cise aget inq̄tū accñs. Si āt dēs 2^m mbꝝ. vꝫ. ꝙ illḋ absolutū īportatū ꝑ agere ī ṽtute alteri^a sit accñs: seqť idē qḋ p̄us. Si āt dicas ꝙ illḋ īportatū sit respectiuū: nō ē n isi oꝛdo accñtis ad subaꝫ in agēdo. Sꝫ qḋ hꝫ talē oꝛdinē ad alteꝝ in agēdo nō excludit qn illḋ alteꝝ agat. ḡ adhuc hēbiť ꝙ sba aget: sic appꝫ ī cāis eēntialr̄ oꝛdiatꝭ: q̄ꝝ vna alteri suboꝛdiať ī agēdo. ℂ 2°. declarať eadē ꝓpō a p̄oꝛi: ꝛ ꝑ ꝑ qd. Et ař sic. Oē agēs agit ꝫ ꝙ ē ī actu: ita ꝙ illḋ qḋ ē ꝑfecti^a ī actu: ꝑfecti^a agit (Hec ꝓpō colligiť ḋ mēte Aꝝ. 9. meta. ꝛ 3°. phy. tex. cōm. 17. Probať ēt rōe. si .n. rō agēdi ē act^a. ḡ vbi ꝑfectioꝛ act^a: ibi ꝑfectioꝛ rō agendi. Probať ēt alio^a: qꝛ rō act^a vł ē ꝑfectiōis simplr̄: vel seqť ad ꝑfectiōeꝫ simplr̄. sed qḋ est ꝑfectiōis simplr̄ magꝭ seqť illḋ qḋ est ꝑfecti^a ꝛ maxīe: qḋ est maxīe ꝑfectū. Ergo cū act^a sit ꝑfectio simplr̄: qꝛ repiť in deo: cū sūmitate ꝛ eminentia. vbi erit ꝑfectioꝛ act^a: illud ꝑfecti^a aget. ℂ Cōfirmať ħ: qꝛ itelli^a q̄ sꝫ ꝑfectiōes ī actu dn̄r ꝑfecti^a ꝛ p̄ncipali^a agere. pꝫ ḡ ista maioꝛ.) Sꝫ ita est ꝙ forma subalis est ꝑfectioꝛ act^a q̄ꝫ foꝛ^a accñtalis. ḡ ꝑfectius poterit agere q̄ꝫ foꝛ^a accñtalis: ita poterit sibi ime

diate ꝯpetere actio: ⁊ ꝑõ actiua. ¶ Ad h rñdet̃ dicendo: ꝙ accñtia ordĩe quodã isũt ipsi sube: ⁊ qꝺ ẽ pfecti⁹: imediati⁹ iest: ⁊ illꝺ qꝺ ẽ ĩpfecti⁹ remoti⁹ inest. Actio aũt ẽ ens diminutũ. ergo remoti⁹ iest ipi sube: q̃ȝ q̃litas aut q̃ñtitas. Unñ nõ põt aliqd eẽ ꝓximũ actiõi: nisi sit ĩpfectũ: qꝛ qꝺ ẽ ꝓximũ iperfectiori est iperfecti⁹. ergo si suba eẽt ens ꝓximum actiõi. eẽt ens ĩpfectũ. ¶ Et ꝯfirmat̃ ista rõ. Qꝛ certũ ẽ ꝙ ꝓpõ vna p̃assũpta ẽ falsa: q̃ erat maior: qꝛ certũ est ꝙ q̃ñtitas ẽ pfectior q̃litate: ⁊ tñ q̃ñtitas nõ est for⁹ actiua: sȝ q̃litas. ¶ Cõtra h multiplr arḡ supponẽdo: ꝙ lȝ p̃dicamẽta sint ordiata ordĩe p̃dicam̃tali: nõ tñ hñt talẽ ordinẽ i esse: qꝛ talia p̃dicamẽta sic se hñt: ꝙ res vni⁹ p̃dicamenti põt imediate ꝯseq eẽ alteri⁹ p̃dicam̃ti: ⁊ illꝺ qꝺ ẽ ĩpfecti⁹ põt imediate ꝯseq illꝺ qꝺ ẽ pfecti⁹. Sic relõ ⁊ actio imediate pñt ꝯseq subaȝ: ⁊ rẽ de p̃dicam̃to sube. Nã certũ ẽ ꝙ sup subaȝ p̃t imediate fũdari relõ idẽtitatl vl̃ silitudinis eẽntial. Tũ qꝛ duo idiuidua eiusdẽ spẽi i p̃dicam̃to sube: circũscripto ad imagiationẽ oi alio p̃dicam̃to a relatiõe ⁊ a suba sũt idẽ in spẽ. ergo talis idẽtitas fũdat̃ i istis idiuiduis: vt sũt idiuidua sube. Tũ qꝛ (quũ hẽant eãdeȝ d̃rias essentialẽ) dñr eẽ silia silitudie eẽntiali q̃ fundat̃ tñq̃ȝ i fũdam̃to ꝓxio i d̃ria specifica ipsoꝝ. ergo ꝓpo⁼. ¶ 2⁰ ꝯ idẽ: qꝛ si tal ẽ ordo accñtiũ q̃ñtũ ad iesse: ⁊ ad ꝯsecutionẽ sui subti: q̃lis est ordo ipsoꝝ p̃dicam̃toꝝ (quũ relatio ordiet̃ añ actionẽ) nõ possȝ q̃litas agere: aut esse imediatũ receptiuũ actiõis sine relatiõe: ⁊ ita q̃litas nõ possȝ imediate agere: sȝ mediãte relatõe: qꝺ vr̃ eẽ ꝯ Ar. 5. phy. tex. cõm. 10. vbi vult: ꝙ relõ nõ possit ꝑ se termiare motũ. ergo m̃lto magl negabit̃ ab ipso: ꝙ possit ꝑ se p̃ncipiare motũ. ¶ 3⁰ arḡ sic. Ar. 4. phy. trac⁹ de loco. vult: ꝙ accidit locato inq̃ñtũ locatũ ẽ: ꝙ hẽat q̃li^{tes} nãles: vt pȝ i exẽ. suo de cubo: qꝛ si cubũ eẽt sepatũ ab oib⁹ q̃litatib⁹ nãlib⁹: ⁊ eẽt i aq̃: adhuc hr̃et vbi. ergo vbi põt ꝯpetere imediate ipsi q̃ñto: sub rõne q̃ñti: secludẽdo ꝑ itellm̃ ẽt oẽȝ q̃litatẽ nãlẽ: ⁊ tñ certũ est: ꝙ ordĩe p̃dicamẽtali q̃litas mediat inter vbi ⁊ q̃ñtitatẽ. ¶ Et i ꝯfirmatiõe: quũ tu dicis: ꝙ q̃ñtitas ẽ pfectior qualitate. Cõtra arḡ sic. Illꝺ nõ est pfecti⁹ qꝺ ꝯseq̃t̃ ꝯpositũ rõne materie eo qꝺ cõsequitur cõpositũ ratione forme: qꝛ sicut forma est pfectior mã: ita oẽ ꝯsequens formã inq̃ñtũ talis ẽ pfecti⁹ ꝯñte mãȝ: vt mã ẽ: sȝ ita est ꝙ q̃litas seq̃ ꝯpositũ rõne for^e. q̃ñtitas aũt ꝯseq̃t̃ ipȝ rõe mãe. ergo ⁊c̃. ¶ Iteȝ 4⁰ arḡ sic. Illꝺ qꝺ debet̃ substãtijs nobilioribus: ⁊ eis attribuit̃ est pfecti⁹ eo qꝺ non attribuit̃ talib⁹ substantijs: sȝ ita est ꝙ qualitates pfectiores attribuuntur substãtijs nobiliorib⁹: sicut apparet de celo: ⁊ d̃ istis iferiorib⁹. Q̃ñtitas aũt pfectior nõ attribuit̃ sube pfectiori: qꝛ q̃ñtitas maior nõ ꝯpetit sẽꝑ corꝑib⁹ nobiliorib⁹. Elemẽta. n. sũt ĩpfectissima corꝑa re⁼ mixtoꝝ: ⁊ tñ hñt maioreȝ q̃ñtitatẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ 5⁰ ⁊ vltio arḡ sic. Illꝺ qꝺ est rõ sube attigẽdi suũ vltimũ finẽ: ẽ pfecti⁹ eo qꝺ nõ est rõ attigẽdi ꝯsileȝ finẽ: sȝ q̃litates sũt rõnes tales re⁼ substãtie (qꝛ suba pfecta: sicuti ẽ hõ ꝑ ea q̃ sũt q̃litates attigit vltimũ finẽ. Nã certũ est ꝙ itelligere ⁊ velle sũt q̃litates i hoie: ⁊ ꝑ itelligere ⁊ velle hõ attigit subas sepatas: deũ ⁊ itelligẽtias: i qb⁹ ꝯsistit sua vltia pfectio) ergo ꝓpositũ. ¶ Et cõfirmat̃: qꝛ illꝺ est maioris pfectõis qꝺ ꝯuenit cũ pfectione simplr i deo: q̃ȝ illꝺ qꝺ nõ sic ꝯuenit. Sȝ q̃litates i nobis ꝯueniũt cũ pfectiõib⁹ simplr i deo. Probat̃: qꝛ sapiẽtia i nob itelligere ⁊ velle sũt q̃litates: ⁊ magis ꝯueniũt siue vniuoce: siue analogice: cũ his q̃ sũt i deo. s. sapia diuina itelligere ⁊ velle i deo: q̃ȝ q̃ñtitates. ergo q̃litates sũt pfectiores q̃ñtitatib⁹. ¶ Ad illꝺ qꝺ tu dicis: ꝙ q̃ñtitas nõ est p̃n^m actiuũ imediatũ. Cõtra: lȝ nõ sit p̃ncipiũ actiuuȝ actiõe trãsmutatiua ⁊ cõrruptiua. est tñ p̃n^m actiuũ actõe itẽtiõali i sensũ: sic ꝙ mouet ipȝ sensũ: ⁊ ẽt itellm̃: qꝛ de se p̃t cãre actũ itelligẽdi. ergo vt sic q̃ñtitas est p̃n^m actiuuȝ: qꝺ nullo⁰ ꝯpetit relatiõi sȝ se. ¶ Sȝ arḡ ꝯ rõnẽ p̃ncipalem. Per te ista est v̾a. Oẽ ens pfecti⁹ i actu p̃t eẽ p̃n^m pfecti⁹ actiuũ. Sub ista ꝓpõne assumo istã mĩorẽ. Sȝ mixtũ est ens pfecti⁹ i actu q̃ȝ elemẽtũ. s. ignis. ergo mixtũ erit pfecti⁹ actiuũ: qꝺ cõiter negat̃. ¶ Rñ⁰. ꝯcessa illa maiore: dico ad mĩorẽ: ꝙ mixtũ est pfecti⁹ actiuũ: ⁊ hȝ aliq̃ȝ opatiõem pfectiorẽ q̃ȝ ignis: aut aliqꝺ aliꝺ elem̃tũ: re⁼ cui⁹ ẽ p̃^m pfecti⁹ actiuum: qꝛ qꝺ põt in pfectiorẽ opationẽ est p̃n^m pfecti⁹ actiuũ. Dr tñ ꝙ eltũ. s. ignis ẽ pfecti⁹ actiuũ sȝ actionẽ trãsmutatiuã ⁊ cõrruptiuã: sȝ q̃ñtũ ad actiõeȝ pfectiuã: q̃ est re⁰ alicui⁹ pfectiõis pficiẽtl subm. mixtũ est pfecti⁹ actiuum: q̃ȝ elementum.

¶ Probat̃ 3⁰ p̃ncipalr ꝯ p̃ncipal: auc̃te Aris. 7. meta. tex. cõm. 32. vbi hȝ Ar. ꝙ ꝓpriuȝ sube ex his accipe ẽ: ꝙ nec̃e est aliq̃ȝ aliã subaȝ p̃existere: q̃ facit actu anial: si sit actu aial. Sȝ si sit q̃ñtũ: aut q̃le: nõ ẽ nec̃e p̃existere q̃ñtũ aut q̃le: nisi potestate. Ex q̃ auc̃te habet̃: ꝙ si sit in actu quantũ: aut q̃le. nõ est necesse p̃existere quantũ aut quale. Ex h argr̃ sic. Impole ẽ ꝙ aliqd capiat eẽ: postq̃ȝ nõ fuit: nisi a cã ꝑ se efficiẽte: q̃ nec̃io p̃exigit̃ ad h: ꝙ tal effcũs capiat eẽ. Sȝ q̃ñtũ aut q̃le ad h ꝙ sit: nõ nec̃io p̃exigit q̃ñtum aut q̃le: imo tali nõ exñte poterit cãri q̃ñtũ aut q̃le. ergo causabitur a suba. ¶ Et ꝯfirmat̃: qꝛ si ñ ẽ nec̃iũ p̃existere ad gñõnẽ q̃ñti ⁊ q̃lis: q̃ñtũ aut q̃le. m̃lto mĩ⁹ erit nec̃iuȝ p̃existere ad gñõnẽ sube: qꝛ si d̃ q̃ magl. ergo d̃ q̃ mĩ⁹: mĩ⁹. n. vr̃ ꝙ suba depẽdeat a q̃ñto: ⁊ a q̃li: q̃ȝ ipȝ q̃ñtũ ⁊ q̃le. Sȝ ipm q̃ñtũ: aut q̃le nõ sic depẽdet eẽntialr a q̃ñto ⁊ q̃li: ꝙ nec̃io p̃exigat ipm. ergo m̃lto mĩ⁹ suba: ⁊ ita suba poterit gñãri a suba: nõ p̃exñte q̃ñtitate: aut q̃li^{te}. ¶ Ad hãc auc̃teȝ Ar. rñr ꝙ suba gñat̃ a suba tãq̃ȝ a p̃n⁰ remoto: sȝ nõ q̃ñtũ ⁊ q̃le gñat̃ a q̃ñto ⁊ q̃li tãq̃ȝ a p̃n⁰ remoto: sed ꝓpinq̃. ¶ Cõtra. Ar. itẽdit ibi ꝓbare. quõ suba est cã oĩuȝ accñtiũ: qꝛ p̃mĩsit ibi: ꝙ accñtia nõ sũt entia: nisi qꝛ entis: sȝ si ad gñõneȝ q̃ñti ⁊ q̃lis nec̃io p̃exigit̃ q̃ñtũ ⁊c̃. tãq̃ȝ p̃n^m ꝓpiquũ. ergo non ꝓbaret itẽtũ: sȝ magl oppo^{m}. ¶ P̃ arḡ: ꝙ accñs nõ attigit terminũ subalẽ: qꝛ accñs non corrũpit subaȝ. ergo nõ gñãt. ꝯña pȝ: ⁊ añs ꝓbat̃: qꝛ nihil corrũpit nisi habeat maiorẽ ꝓportionẽ supra corrũpẽdũ: sȝ h non hȝ accñs: qꝛ resistit suba corrũpẽda cũ q̃litate sibi ꝯueniẽte: mõ qꝺ ẽ pfecti⁹ in entitate ẽ pfecti⁹ i v̾tute: suba est h⁰. igr̃ ⁊c̃. ¶ Et ꝯfir̃: qꝛ qꝺ nõ p̃t corrũpe q̃litatẽ ꝯñtẽ formã subalẽ nõ p̃t corrũpere subaȝ: sȝ accñs ꝯ^{r}iũ nõ p̃t corrũpe talẽ q̃litatẽ. qꝛ suba hȝ v̾tutẽ ꝯseruatiuã illi⁹ q̃litatl. igr̃ resistit agẽti cõrrũpẽti: mõ ꝯparãdo actiuũ ad actiuũ simplr pfecti⁹ sȝ entitatẽ est simplr pfecti⁹ sȝ v̾tutẽ. igr̃ ⁊c̃. ¶ P̃. alterãs nõ iducit gradũ icõpoleȝ alterabili. ⁊ ꝓbat̃ h ex rõne terminoꝝ: qꝛ nõ p̃t mouẽs iducere gradũ icõpoleȝ suo mobili. cui⁹ ꝓba⁰ est: qꝛ mobile manet i toto motu. ergo sub oi gradu ꝑ motũ iducto: sȝ nihil manet sub aliq̃ sibi icõpossibili. ¶ Hoc ẽt ꝓbat̃ ꝑ aliã rõnẽ a p̃ori. p̃us nãlr nõ p̃t corrũpi ꝑ aliqꝺ posteri⁹ nãlr. q̃cq̃d est iductũ ab alterãte vt alterãs ẽ: est posteri⁹ nãlr for^a subali rei alterabil. ergo ꝑ nihil tale iductũ ab alterãte corrũpit̃ suba alterabilis.

Quantum ad 3^m p̃ncipale. Ad arg^a p̃ncipalia rñr: p̃mittẽdo ꝙ duplr̃ ẽ actio. est. n. actio ꝓductiua: ⁊ est actio acta. Actio ꝓductiua ẽ d̃ gñe actionis. Actio acta est de gñe q̃litatl: aut q̃ñtitatl: aut alioꝝ p̃dicam̃toꝝ. Actio ꝓductiua q̃nq̃ȝ est ad terminũ itrisecũ agẽtl: q̃ ẽ pfectio ipsi⁹ agẽtl: q̃nq̃ȝ ad terminũ extrisecũ: q̃ nõ ẽ pfectio agẽtl: sȝ facti ⁊ ꝓducti. ¶ Tũc rñdet̃ dũo. si loq̃mur de ipsa actiõe ꝓductiua. illa nõ ẽ pfectior suba. qꝛ talis actio est respcũs: ⁊ for^a respectiua non est pfectio sube: ⁊ loquendo de ipsa actiõe: nõ oȝ ꝙ suba aliquo alio pficiat̃ añq̃ȝ sibi ꝯpetat talis actio. Sȝ loq̃ndo de actio-

ne acta q̄ est terminꝰ itrisecꝰ: ⁊ ꝑfectio ipsiꝰ sube. pōt concedi maior: ⁊ ad minorē dr̄: ꝙ sūma ꝑfectio sube ē opatio: q̄ est terminꝰ ipsiꝰ actiōis ꝓueniētis a poᵃ actiua: ⁊ ↄcedit ꝙ ad ꝑfectissimā istā opatiōez nō deuenit ipsa suba: nisi ꝑus ordie nāe: vl̄ tp̄is recipiat aliquā ꝑfectiōem minorē: ⁊ ex h̄ nihil mali seq̄r. ¶ Possz ēt dici: ꝙ cāz suba sit ꝑfectior oī actiōe acta ⁊ oī factiōe: nō oz ꝙ ꝑus ꝑficiatur alio q̄ hēat actionē vel factionē: ⁊ ita lz suba q̄lis: vt est vnū aggregatū ex suba ⁊ q̄litate sit gd ꝑfectiꝰ saltē s̄z qd: q̄ suba in se: tñ suba q̄lis vt icludit ꝑfectionē formalē ⁊ ꝓpriā sube distictā ↄ ꝑfectionē q̄litatis: nō est perfectior itrisece q̄tū ad ꝓpriā ꝑfectōez: q̄ suba q̄lis: vt q̄lis est: ⁊ ita in recipiēdo ipsaz q̄litatē: vel i ꝓducēdo ipsā: nō oz ꝙ ꝑficiat ꝑfectiōe alteriꝰ gnis a se: cū nullū tale possit eē ꝑfectio eiꝰ itriseca ⁊ subalis. ¶ Ad 2ᵐ rn̄r: ꝙ si auc̄tas ↄcluderet. nulla sp̄ēs de 3ᵃ sp̄ē q̄litatis eēt imediatū p̄nᵐ ꝓductiuū: qd̄ ē euidēter falsuz: ⁊ ↄ Ar. i p̄dicamētl. ⁊ in 2°. de aīa. de obiectl sensuū. ↄn̄a ē euidēs: qꝛ ꝑ te oīs nālis pō ē i 2ᵃ sp̄ē q̄litatl. Dōz est igr̄: ꝙ nālis pō: vel accipit ꝑ eo qd̄ sigr̄at: vl̄ ꝑ eo qd̄ denoīat. p̄ᵐᵒ nālis pō nō ē aliḋ q̄ respcūs potētialitatis de p̄dicamēto relatiōis: vel alteriꝰ p̄dicamēti respectiui. 2ᵒ accipit̄ ꝑ fūdamēto istiꝰ respcūs: ⁊ pō isto° dcā p̄t repiri in plībꝰ p̄dicamētl: ⁊ maxie absolutis. Pōt ēt accipi nālis pō 3ᵒ: pro facilitate vl̄ agilitate vtēdi pō 2ᵒ dicta: ⁊ ista agilitas seu facilitas i vtēdo pō 2ᵒ: ē q̄litas de gn̄e q̄litatl: ⁊ ē in 2ᵃ sp̄ē. ⁊ ad h̄ fac̄ exēpluz Ar. in p̄dicamēto q̄litatl: q exēplificat de pugillatore ⁊ cursore: q̄ ad illā potētiā nālē: q̄re argᵐ nō est ↄtra ꝓpoᵐ. ¶ Ad 3ᵐ rn̄det̄ ꝙ duplex ē pō. vna est pō subtiua. altera est pō obtiua. Potētia subtiua ē p̄nᵐ passiuū receptiuūz alicuiꝰ forᵉ. Potētia obtiua ē pō s̄z quā aliqḋ vnū p̄t ꝓduci in eē. Poᵉ subtiue opponit̄ actꝰ formal. poᵉ obtiue opponitur actꝰ exñtie. Si loq̄mur de pō subtiua: ⁊ actu sibi corrn̄dēte: negat̄ ꝙ pō ⁊ actꝰ sint eiusdē gn̄is: qꝛ data veritate istiꝰ: seq̄ret̄ ꝙ oīs pō subtiua eēt ḋ gn̄e actiōis. Nā certū ē: ꝙ actio q̄ recipit̄ in agēte: aut in passo: est de gn̄e actiōis. g̊ oē illḋ in q̄ recipet̄ actio: eēt de gn̄e actiōis ꝑ illā auc̄tē. S̄z loq̄ndo de pō obtiua ⁊ actu sibi corrn̄dēte: verū ē ꝙ pō ⁊ actꝰ sūt eiusdē gn̄is: eiusdē sp̄ēi: ⁊ eiusdē idiuidui: qꝛ idē nūero qd̄ p̄fuit in pō est postmodū in actu: ⁊ ita eq̄uocat̄ de pō. Mō pō actiua nō ē pō obtiua: s̄z reducit̄ ad potētiā subtiuā. ꝓpter h̄: qꝛ vl̄ i ipsa recipit̄ actio: vl̄ ꝑ ipsaz actio recipit̄ i subo: ⁊ ita (quū nō sit pō obiectiua) argᵐ nihil ↄcludit. ¶ Ad vltimū rn̄det̄: ꝙ Ar. ibi loquit̄ de actiōe itentiōali in sensuz: ⁊ qꝛ sensus nō se ꝓfundat vsq̄ ad subaz rei. iō ignis actiōe in sensuz nō agit in q̄tū ignis: s̄z in q̄tū calidus. ꝓpterea qꝛ dcm̄ est: ꝙ suba nō est de se sensibil̄: s̄z bn̄ accn̄s ↄn̄s subam ⁊c̄.

¶ Ampliꝰ. si itellectꝰ sit sua suba sine itelligētia qd itelligit. Tex. ↄmē. LI. Q̄ō. VIII.

Queritur vtꝝ itell̄s diuinꝰ itelligat aliud ab eēntia sua. ¶ Et ar̄ ꝙ nō. Nā data v̄itate istiꝰ: seq̄ret̄ ꝙ intellectꝰ diuinꝰ ꝑficeret̄ ꝑ aliḋ ab eēnᵃ sua. ↄn̄s ē falsuz. g̊ ⁊ an̄s. ↄn̄a p̄z: qm̄ itell̄s ꝑ itelligere dignificat̄ ⁊ ꝑficit̄: vt h̄z Ar. 12. meta. tex. ↄm̄. 51. ¶ Itē 2°. ar̄: qꝛ si sic. seq̄ret̄ ꝙ itell̄s diuinꝰ itelligeret ↄposita: ⁊ ꝑtes eiꝰ: ⁊ cū ꝑtes sint p̄ores toto ordie nāe: itell̄s diuinꝰ ꝑus itelligeret partes q̄ totū. ⁊ ꝑ ↄn̄s in tali itellc̄ū eēt ordo successiōis. Et vlteriꝰ seq̄t̄: ꝙ itell̄s itelligeret discursiue: cū ex cognitione ꝑtiū q̄ ꝑus ordie nāe cog̊scerent̄ deueniret i cognitionē totiꝰ. ¶ 3° ar̄ sic. qm̄ dato ꝙ itell̄s diuinꝰ itelligat aliḋ a se: seq̄t̄ ꝙ itellectio sua sit reᵘ īfinitoꝝ sil̄. ↄn̄a ꝓbat̄: qꝛ itelligibilia sūt īfinita saltē successiue. q̄ p̄nt itelligi ab itellectu nr̄o: s̄z q̄cūq̄ sūt successiue itelligibilia ab itellu nr̄o: sil̄ actu itelligūt̄ ab itellu diuio: cū itelligant̄ vnico actu. g̊ itelligibilia īfinita sūt sil̄ actu itellecta ab itellcū diuio. ¶ Et ↄfirmat̄: qꝛ si itell̄s diuinꝰ itelligit oīa itelligibilia alia a se: aut itelligit illa sub rōne cōi: aut sub rōne ꝓp̄a. nō sub rōne cōi: qꝛ itellectio sua eēt ↄfusa. Si sub rōne ꝓp̄a: aut h̄ erit successiue: aut sil̄. si successiue. g̊ itellectꝰ diuinꝰ itellecto vno erit i pō ad itelligēduz alteꝝ. si sil̄. g̊ sil̄ itelligit īfinita. Quo dato seq̄t̄ ꝙ īfinita multitudo erit ꝑtrāsita sil̄ ab aliq̊ itellu: qd̄ sapit heresim i ph̄ia.

Ad oppositū tn̄ argr̄. Si itell̄s diuꝰ nō itelligit alia a se. Ista ipossitas itelligendi: aut ē ex defectu itell̄s (qꝛ. s. itelligibile est adeo ꝑfcm̄ ꝙ itell̄s ex sua v̄tute nō possit illḋ itelligere: sic dr̄ 2°. meta. ꝙ itell̄s nr̄ se h̄z ad manifestissima in nā: sicut oculus noctue ad lucē solis.) S̄z h̄ nō p̄t dici de itellu diuio: cū sit ꝑfectissimꝰ ⁊ īfinitꝰ: aut ista ipossitas est ex defectu rei cognite (sic vt res sit minie entitatl: ⁊ ex ↄn̄ti minie cog̊scibilitatis) s̄z h̄ ēt nō p̄t dici de itellu diuio: qꝛ defcūs i cognoscibili arguit maiorē nobilitatē ⁊ ꝑfectionē i cog̊scēte: qꝛ vbi est talis defcūs i cog̊scibili. si pō est itēsior s̄z ꝓportionē: p̄t illḋ cog̊scere. vn̄ Ar. in lib°. ḋ sensu ⁊ sensato vult ꝙ si visibile dimiueret̄ i īfinitū: oz visū ꝑ dz ip̄z visibile ꝑcipe augeri in īfinitū. ꝑuitas g̊ cog̊scibilis req̄rit maiorē v̄tutē poᵉ cognitiue: s̄z nulla pō cognitiua p̄t eē itēsior ⁊ ꝑfectior q̄ pō itellectiua dei. igr̄ defcūs cog̊scibilis nō ipedit: q̄n ꝑfecte cog̊scat̄ ab itellu diuio q̄tū est cognoscibile: ⁊ nō solū qd̄libz a deo ē cog̊scibile h̄n̄s eē i itellectu eiꝰ obtiue: s̄z qd̄libz distincte ⁊ sub ꝓp̄a rōne cognoscit̄ ab ip̄o: qꝛ cognitio ↄfusa ē iꝑfecta: nihil āt iperfectōis ē i deo. q̄re ⁊c̄. ¶ 2° ar̄ sic. q̄cūq̄ pō cog̊scit aliquā rōnē formalez de se: p̄t itelligere illā l q̄cūq̄ ꝑ se icludit̄: s̄z itell̄s diuinꝰ cog̊scit rōnē formalē entl. igr̄ ⁊c̄. maior v̄r nō: qꝛ cog̊scēs distīcte aliquā rōnē. cog̊scit qd̄libz cui iest formalr̄ illa rō: vt eadē sibi: qꝛ nō stat aliq̄ duo eē idē realiter: ⁊ qd̄libz cog̊scat̄ distīcte: q̄n cognito vno cog̊scat̄ ⁊ reliquuz. mior ēt p̄z: qꝛ itell̄s diuinꝰ cog̊scit se eē formalr̄ ens formalr̄ subaz ⁊ sp̄m: ⁊ q̄cūq̄ i eo icludūt̄ q̄ditatiue. ¶ Ad idē 3°. ar̄ sic. si ꝑ h̄ ꝙ itell̄s diuinꝰ itelligit creaturā: diceret̄ iꝑfectꝰ: m̄lto magl ex h̄ ꝙ ꝓducit creaturas. qꝛ sic̄ ꝓducere creaturas nō ē aliḋ: nisi eiꝰ ꝓductionē terminari ad creaturas. Ita itelligere creaturas nō ē aliḋ: nisi eiꝰ itellectionez termiari ad ipsas: s̄z maior iꝑfectio v̄r ꝓductōez termiari ad creaturas: q̄ itellectionē: qꝛ ꝓductio nec̄io req̄rit terminū i actu: nō āt itellectio: qꝛ siue res existat: siue nō: semꝑ pōt itelligi. igr̄ ⁊c̄. ¶ Cōfirᵉ. si iꝑfectiōis eēt in pō supiori attigere vilia obta: multo magis eēt iꝑfectior itellus q̄ sensus: qꝛ sensus nō cog̊scit nisi q̄litates: itell̄s cog̊scit m̄lto viliora q̄litatibꝰ. ¶ Ad idē 4°: qn̄ aliqḋ obm̄ h̄z veriꝰ eē i aliq̊ repn̄tatiuo q̄ i seipso. veriꝰ cog̊scit̄ i illo q̄ in seipso: s̄z res create veriꝰ h̄nt eē i eēntia diuia q̄ i seipsis. g̊ veriꝰ cog̊scūt̄ i eēntia repn̄tāte q̄ i seipsis. s̄z eēntia diuia ē repn̄tās itellectui diuino. g̊ itell̄s oīa repn̄tata itelligit ⁊ cog̊scit in re: ⁊ ituet̄. g̊ ⁊c̄. ¶ Ad idē 5°: qn̄ aliqd ↄtinet̄ eminēter in aliq̊ ipossibile est vt cognoscat̄ ꝑfecte ↄtinēs vt ↄtinens: nisi cognoscat̄ ↄtētū: s̄z deꝰ ↄtinet eminēter oīa alia a se: ⁊ cognoscit se ꝑfecte vt ↄtinēs. ergo ⁊c̄. ¶ Et ↄfirmat̄: qꝛ qn̄ aliq̊ itell̄s cognoscit ꝑfecte aliqd cognoscit oē illḋ qd̄ in eo ↄtinet̄ (p̄z ex rōne ꝑfecte cognitiōis: qꝛ cognitio ꝑfecta ē de aliquo: qn̄ nihil eiꝰ latet itellectū) s̄z itellectꝰ diuinꝰ cognoscit essentiā suā ꝑfectissime in q̄ oīa eminēter ↄtinētur: igit̄ ⁊c̄. ¶ Itē 6°. oīs itellectus cognoscens cām: vt cā est cognoscit effectū illiꝰ cause. Intell̄s diuinꝰ est h̄ṁ respcū

sui.igit̃ ꝛc̃. Maior est nota: quã cognitio cãe vt cã est ↄsistat in q̃dã habitudĩe cãlitatis termĩate ad effcm̃: sꝫ impossibile est cognoscere habitudinẽ: nisi termin⁹ aliquo mõ cognoscat̃: qꝛ relatio in eẽ ꝛ in cognosci ↄ̃pẽdet a termino. minor declarat̃: qꝛ de⁹ cognoscit se sub omni rõne q̃ est in eo formalr̃: sꝫ de⁹ lꝫ cãtionẽ nõ hẽat actualẽ: tñ hꝫ in se vim cãtiuã. Oĩs aũt vis cãtiua est nec̃ia vt vis causatiua ĩportat aptitudinẽ ad cãndum respectu creature. g̊ ꝛc̃. Silr̃ pꝫ minor: qꝛ de⁹ cognoscit se eẽ cãꝫ finalẽ oĩuꝫ: cãlitas aũt cause finalis est formalr̃ in deo. g̊ de⁹ ipsam cognoscit: sꝫ nõ ẽ cã finalis sui. g̊ respcũ alioꝝ a se. ❡ Et ↄfirmat̃ h̃: qꝛ ĩtellect⁹ cognoscẽs aliquã nãm pfecte ꝛ distincte. cognoscit q̄cq̄d est idẽ realr̃ illi nãe. ꝛ h̃ est verũ de omni ĩtelletu: vbi illud qd̃ est sic idẽ est absolutũ vel respectiuũ termĩatũ ad limitatũ: sꝫ eẽ cãtiuum creature est q̃dã aptitudo nãlis ipsi⁹ dei eadẽ realr̃ cũ eẽntia sua. g̊ cognoscẽs eẽntiã cognoscet istã aptitudinẽ nãlẽ: sꝫ nõ põt cognosci talis aptitudo nãlis nisi cognoscat̃ termin⁹ ad quẽ ipsa terminat̃. g̊ ꝛc̃. ❡ Itẽꝫ 7⁰ argr̃. q̄cũqꝫ aliq̄d est demr̃abile de aliq̃ cognoscẽs subꝫ distĩcte: cognoscit illud qd̃ est sic demr̃abile: sed ita est q̄ est demr̃abile de deo: q̄ est melior omni creatura: g̊ cognoscit eẽntiã diuinã eẽ meliorẽ oĩ creatura: sꝫ h̃ nõ est possibile: nisi cognoscẽdo creaturas. g̊ nec̃io cognoscit ipsaꝫ. Nã habitudo q̃ est in ↄparatiuo nõ cognoscit̃ sine termĩo. ❡ Cõfirmat̃: quia ĩpossibile est ↄplonẽꝫ ex terminis cognoscere: nisi termini cognoscant̃: sꝫ istã ↄplonẽ de⁹ cognoscit. vꝫ. De⁹ est melior omni creatura. g̊ cognoscit terminos: ꝛ p̄ ↄñs creaturã q̃ est alter terminoꝝ. ❡ Cõfirmat̃ iteruꝫ: qꝛ de oĩb⁹ ↄ̃dictorijs alteꝝ de deo verificat̃. De⁹. n. vel est ex tp̃e: vel nõ. Silr̃. de⁹ est corpus: vel nõ. Alteꝝ. n. dcm̃ de deo ipse cognoscit: sꝫ ĩpossibile est: q̄ de⁹ cognoscat se nõ eẽ ex tp̃e: nisi cognoscat tp̃s. Silr̃ ĩpoĩe est cognoscere se nõ eẽ corp⁹: vl̃ ĩcorporeũ: nisi cog̃scat ipꝫ corp⁹. g̊ relinq̄t̃ q̄ de⁹ ĩtelligit alia a se. ❡ Ultĩo. oẽ agens p̄ cognitiõeꝫ cognoscit effcm̃ quẽ p̄ducit: sꝫ de⁹ est agẽs p̄ cognitionẽ: ꝛ cãt motũ in celo. igr̃ cognoscit motũ: ꝛ ipꝫ celuꝫ qd̃ mouet. ❡ R̃ndet̃ q̄ cognoscit motũ ꝛ celũ sub rõne cõi: nõ p̄ticulari. ❡ Cõtra. certũ est q̄ de⁹ si cog̃scit celũ sub aliqua rõne: nõ cognoscit ipꝫ sub rõne sibi ĩcõpossibili ꝛ repugnãte: sꝫ ita est q̄ rõ cõis ꝛ vl̃is repugnat p̄mo mobili qd̃ mouet: qꝛ tale vt vult ip̃e. iz. meta. tex. ↄmẽ. 49. ẽ simpliciter ĩplurificabile. g̊ nõ cognoscit ip̃m sub rõne cõi ꝛ vl̃i: qꝛ tũc cog̃sceret ip̃m falso: ꝛ sub rõne repugnãte: ꝛ cõtradicẽte rei ↄceptibili. sicut si aliq̄s ĩtellect⁹ ĩtelligeret hoĩeꝫ sub rõne irrõnalis. q̃re ꝛc̃.

In ista qõne p̊ponet̃ duplex distĩctio de obto. 2⁰ loco ponẽtur ↄ̃nes r̃nsiue ad qõnẽ. 3⁰ ꝛ vltimo soluent̃ rõnes in p̄n⁰ p̄ via Ar̃.

Quantum ad p̊mũ arti^m p̊ma distinctio est talis. Obm̃ ẽ duplex. qd̃dã ẽ motiuũ: qd̃dã terminatiuũ. Obꝫ motiuũ est illud qd̃ mouet vel ĩprimit aliquã formã in po^a. Obm̃ terminatiuuꝫ ẽ illud circa qd̃ terminat̃ actio ꝛ op̄atio potẽtie. Ex q̊ seq̄t̃ q̄ qd̃dã obm̃ ad potentiã hꝫ rõnẽ mouentis ad motũ: qd̃dã hꝫ rõnem terminãtis ad termĩatũ: qd̃ nihil aliud est: nisi potentiã hr̃e relationẽ tẽdentie ꝛ attingẽtie: in ip̃m obm̃: vt in terminũ. De rõne obti inq̃ñtũ obm̃ est: nõ est mouere potentiã. neqꝫ agere in ipsaꝫ: qꝛ multa sunt oba q̃ nullã actionẽ habẽt in potentiã: sicut pꝫ de po^a augmẽtatiua ꝛ nutritiua: q̃ sunt potẽtie mere actiue: ꝛ nullo mõ passiue ab obiectis. Silr̃ aliq̄d põt mouere potẽtiã: qd̃ nõ est obm̃ circa qd̃ versat̃ act⁹: ꝛ op̄atio po^e: Sicut si de⁹ ĩfũderet sp̃ẽꝫ lapidis in ĩtellectu sort]: de⁹ moueret potẽtiã ĩtellectiuã sor. nõ tñ eẽt obm̃ ipsi⁹ ĩtellectiõis: sꝫ lapis rep̄sentat⁹ per talẽ sp̃ẽꝫ ĩfusam. ❡ 2ª distĩctio est ista. obm̃ termĩatiuuꝫ est duplex. qd̃dã. n. p̄ se p̊mo terminat: qd̃dã v̊o scd̃ario ꝛ per se nõ p̊mo. Obm̃ p̊mo terminãs est illud qd̃ s̃ꝫ rõnẽ suã p̄priã termĩat actũ potẽtie. obm̃ terminãs neqꝫ p̄ se: neqꝫ p̊ est qd̃ terminat p̄ rõnẽ alteri⁹. Exẽ^m põt poni aliquo mõ sil̃e: qꝛ sensibile p̄priũ p̊mo ꝛ p̄ se termĩat actuꝫ visus. Cõe aũt sensibile vt q̃ñtitas nõ sic termĩat: tñ non est oĩno sil̃e: qꝛ sensibile cõe est p̄ se sensibile: lꝫ nõ p̊mo. Uñ nõ est ita secundario sensibile q̄n termĩet p̄ se: ꝛ non solum virtute alterius.

Quantum ad 2^m p̊ncipale. His positis pono tres ↄ̃nes: q̃ꝝ p̊ma est ista. Act⁹ ĩtelligendi depẽdet realr̃ ab obo motiuo: ꝛ mẽsurat̃ ab ipso. Ista cõclusio p̄bat̃: qꝛ effect⁹ depẽdet realr̃ a sua cã: sꝫ actus ĩtelligẽdi est effect⁹ obti motiui. qꝛ ab eo causat̃ ꝛ ĩprimitur: in potẽtia cui⁹ est actus. g̊ depẽdet ab eo realr̃: ꝛ mẽsurat̃. Ex hac ↄ̃ne seq̄t̃ vnũ correlariuꝫ. vꝫ. q̄ act⁹ ĩtelligẽdi diuin⁹ nõ respicit aliq̄d ex̃ eẽntiã diuinã. tãqꝫ obꝫ motiuũ: cũ ipsa ĩtellectio diuia nõ depẽdeat: neqꝫ mẽsuret̃ ab aliquo ex̃ se. ❡ 2ª ↄ̃ ẽ ista. Act⁹ ĩtelligẽdi coexigit nec̃io ad sui eẽ obꝫ p̄ se p̊mo termĩatiuũ. Qꝛ nihil põt poni in esse in rõne termĩati: nisi p̄supponat̃ termin⁹. Si. n. aliq̄d terminatur ad aliq̄d p̄ se p̊mo nõ põt esse sine ipso terminãte. Ex ista maiore sic p̄bata. accipio istã minoreꝫ. Sꝫ oĩs act⁹ ĩtelligendi termĩat̃ ad aliqd̃ obm̃ p̄ se p̊mo: ꝛ ad ip̃m hꝫ respcm̃ tẽdẽtie ꝛ attingẽtie: vt in terminũ. igr̃ nullus act⁹ ĩtelligẽdi poterit eẽ: nisi p̄supposito termĩo p̄ se p̊mo terminãte. ❡ Ex q̃ ↄ̃ne seq̄t̃ h̃ correlariũ: q̄ actus ĩtelligẽdi diuin⁹ ad nihil p̄ se p̊ terminat̃: nisi ad diuinã essentiã. ❡ 3ª ↄ̃. Act⁹ ĩtelligẽdi q̄ termĩat̃ ad obꝫ v̊tute alteri⁹: nõ depẽdet eẽntialr̃ ab ipso: neqꝫ coexigit ip̃m ad suũ eẽ. ĩmo obm̃ tale p̄supponit actũ: ꝛ mẽsurat̃ ab ipso. Probatur ista ↄ̃ sic. Qñ aliqd̃ obm̃ nõ est actu obm̃ po^e: nisi p̄ h̃ q̄ potẽtia p̄ducit ipꝫ in eẽ obtiuo v̊tute obti p̊mi. qd̃ primo respicitur a tali potẽtia: act⁹ illi⁹ potẽtie nõ depẽdet ab illo obto: sꝫ magis eꝫ. Sꝫ ita ẽ: q̄ q̃libꝫ creatura que est obm̃ scd̃ariũ. ĩtell̃s diuini est h̃. g̊ ꝛc̃. maior p̄bat̃: qꝛ vnũq̊dqꝫ p̄ductũ ꝛ cãtum in suo eẽ depẽdet a sua cã. g̊ si act⁹ alicuius potẽtie est rõ p̄ducẽdi aliquã q̄ditatẽ in eẽ obiectiuo: aut ĩtelligibili: ꝛ solũ est tale p̄ actuꝫ po^e: depẽdet tale obm̃ eẽntialr̃ ab actu po^e. mior p̄bat̃: qꝛ vnaq̃qꝫ q̄ditas creata p̄ducit̃ in eẽ ĩtelligibili p̄ actũ ĩtellect⁹ diuini. ĩõ lapis est ĩtelligibilis: qꝛ ĩtell̃s diuin⁹ ipꝫ ĩtelligit. Nã qꝛ vnũq̊dqꝫ ens v̊tualr̃ ꝛ eminẽter cõtinet̃ in eẽntia diuina: sic̃ in cã ex sola p̄sentia eẽntie diuine ad ĩtellꝫ diuinũ tẽdentẽ in ipsaꝫ eẽntiã: ꝛ cognoscẽtẽ ipsam: vt obm̃ ĩfinitũ: ĩtellect⁹ diuinus est sufficiẽter in actu p̊: habita ĩtellectiõe eẽntie dĩne. vt obti p̊mi ad p̄ducẽduꝫ qd̃libꝫ ens creatũ in eẽ ĩtelligibili: ꝛ ita seq̄tur q̄ quodlibꝫ ens creatum depẽdet in suo eẽ obiectiuo ab actu intelligẽdi diuino: ꝛ mẽsuratur ab ipso.

His habitis q̃ñtũ ad vltimum arti^m r̃ndet̃ ad rõnes Ar̃. ꝛ Cõmẽ. in p̄n⁰ qõnis. Et primo ad p̊mã: dicẽdo q̄ ĩtellectio dignificat̃ ab obto motiuo: vl̃ p̊ termĩatiuo. nõ ãt ab eo qd̃ termĩat v̊tute alteri⁹. Ista ãt obta ĩferiora terminãt rõne obti p̊marij. s. eẽntie diuie: vt dcm̃ ẽ. q̃re ꝛc̃. ❡ Sꝫ ↄ̃: qꝛ Ar̃. dic̃ ĩ tex. q̄ meli⁹ ẽ aliq̃ nõ ĩtelligere q̃ꝫ ĩtelligere: ꝛ exẽplificat de visibilibus: sic̃ meli⁹ ẽ aliq̃ non videre: q̃ꝫ videre. Ex isto arguo sic. sic se hꝫ visus ad visibilia: ita se hꝫ ĩtell̃s ad ĩtelligibilia: sꝫ ita ẽ q̄ maioris p̄fectiõis ẽ aliq̃ nõ videre q̃ꝫ videre. igr̃ ꝛc̃. ❡ Ad h̃ r̃n^r q̄ p̄põ Ar̃. sic hꝫ ĩtelligi: q̄ meli⁹ ẽ aliq̃ nõ ĩtelligere motiue: vl̃ termĩatiue p̊mo: q̃ꝫ ĩtelligere aliquo istoꝝ modoꝝ. Sꝫ scd̃ario ꝛ ex ↄñti intelligere nõ est veꝝ. rõ p̊mi est: qꝛ qd̃ ĩtelligit̃ motiue vel termia-

tiue p̄mo: itellectio ex necessitate dependet ab illo: ⁊ ita i-
tellectio ordie nãe est posterior illo itelligibili: qꝛ cã ꝑ se
est p̄or causato. ⁊ p̄n^m principiato. ⁊ hoc est qd dicit Sco. in
p̄ma ꝓpōne theorematū. Intelligibile nã p̄cedit intelle
ctionē si mouet ⁊ cāt itellectionē: ⁊ ita si itellectus diui-
nus ita itelligeret ista iferiora: itellectio dina dependeret
ab istis iferioribꝰ essentialr. ⁊ esset posterior ipsis: ⁊ vlte
rius mēsuraret ab eis. Et cū itellectio dina sit eadē cū
suba dei: seq̄ret idē de ipsa: qd ifertur de itellectiōe diui
na: Silr meliꝰ est nō itelligere terminatiue p̄ aliqd q̄ il-
lud itelligere: qꝛ tale terminās ē sit cū itellectiōe: ⁊ quo-
dāmō coexactū ad illā: qd repugnat deo: ⁊ cuilibꝫ qd est
formalr in deo: sꝫ qd terminat actū itelligendi: vt in alio
(hoc est virtute alteriꝰ) nō est aliqd p̄us actu itelligendi:
neqꝫ coexactū ab ipso. ⁊ hoc si nullo mō ꝑ se terminat: sꝫ
solū per accñs: qꝛ aliud terminat. Et ad hoc facit exēplū
Ar. de visibilibꝰ: qꝛ cū visio sit ꝑfectio videntis: qdcūqꝫ
mouet ip̄m visuꝫ: aut ꝑ se p̄mo terminat: ꝑficit potētiā vi-
siuā. ¶ Ad scdam rōnē Ar. cū dicitur. ꝙ itellectꝰ diuinꝰ
itelligeret ꝯposita ⁊c. ¶ Rñdet premittēdo duo dicta.
Primū ꝙ ad discursuꝫ non reqrit ordo ⁊ successio tēpo-
ris: ꝙ vnū. vꝫ. p̄us tēpore itelligatur: ⁊ aliud posteriꝰ: ⁊ ra
tio est ista. Qꝛ fm Sco. in angel ⁊ in beatis in patria pōt
esse discursus: ⁊ tñ ibi nō est ordo tēporis: neqꝫ successio:
qꝛ in eodē instāti tēporis pñt sillogiçare. Scdꝫ dctm est:
ꝙ ordo nãe: ⁊ successio nature reqrit ad discursuꝫ: ꝙ ali-
qd. vꝫ. p̄us nã itelligat: q̄ reliquū: ꝓcessus tñ ab vno ad
reliquū nō ꝯcludit actū discursiuuꝫ. Ut exēpli grã. Esto
ꝙ itelligā p̄us hoiem: ⁊ postea risibilitatē. ex hoc non ꝯclu
ditur discursus: sꝫ reqrit: ꝙ non tñ sit ordo nãe iter ipsa
itellecta: vt intellecta sunt: sꝫ ꝙ ex notitia vniꝰ deueniat
in notitiā alteriꝰ. Reqrunt ergo duo ad discursuꝫ. vꝫ. ꝙ
vnū post alteꝝ itelligat ordine nãe: ⁊ ꝙ ex notitia vniꝰ
deueniat in notitiā alteriꝰ. ⁊ iō p̄misse in sillogismo p̄us
itelligunt q̄ ꝯclo: ⁊ ex notitia p̄missarū deuenit in noti-
tiā ꝯnis. ¶ Ad arg^m g̊ cū dicis. Si deꝰ intelligeret extra
se ꝯposita: seq̄ret ⁊c. Nego ꝯñam. Et qñ ꝓbat ꝙ p̄us in
isto casu itelligit vnū q̄ aliud. ꝯcedo: qꝛ itelligit ea eo or
dine q̊ nata sunt itelligi ab intellectu ꝙ oīa itelligit: sicut
ipsa sunt itelligibilia: qlis ē itellectꝰ diuinꝰ. Uñ modus
itelligēdi itell's diuini est oppositꝰ mō itelligēdi itellectꝰ
nr̄i. Intell'us nr̄ ꝓcedit via originis a posterioribꝰ ad p̄o
ra: itellectꝰ diuinꝰ eꝯ. Intell's nr̄ prius itelligit ꝯposita q̄
simplicia: itell's diuinꝰ eꝯ. Rō p̄mi est: qꝛ itell's nr̄ in itel
ligēdo depēdet a sensu: itellectꝰ diuinꝰ cū sit ꝑfectus: seq-
tur ordinē itelligibiliū sꝫ eē: ⁊ ita p̄us itelligit cās q̄ cau
sata: simplicia q̄ ꝯposita: ⁊ hoc loquēdo de prioritate nãe.
¶ Et cū tu ifers postmodū. g̊ discurrit. Negat ꝯña: qꝛ ex
notitia partiū nō deuenit in notitiā ꝯpositi: sꝫ ex sola pre
sentia eētie diuine ad suū itell'm. itell's diuinꝰ p̄us itelli
git partes q̄ totuꝫ: ita ꝙ est ordo in itellectiōe diuina: ꝙ
vnū itelligit post aliud: ⁊ nō ex alio: seu ex notitia alteriꝰ
virtute essentie diuie mouētis. Uñ aliꝰ est ordo: ꝙ B. in-
telligat post A. aliꝰ est ordo ꝙ b. intelligat per A. Imagi
nor eni tria istātia nãe. in quoꝝ p̄mo est eētia diuia pre
sens itellectui diuino: que mouet ip̄m itellectū diuinuꝫ
ad itellectionē sui. in 2° istāti nãe eētia diuia sic p̄sens
sub rōne actu intelligibilis rep̄sentat oēs q̇ditates crea-
tas: qꝛ oēs ꝯtinētur in ipsa virtualr ⁊ eminēter: ⁊ ipsa: vt
sic: mouet itellectū diuinū ad notitiā q̇ditatū creatura-
rum: ita ꝙ ex sola p̄sentia eētie: itellectꝰ diuinꝰ itelligit
q̇ditates creatas: non ꝙ ex notitia eētie deueniat in no
titiā illaꝝ. Nō. n. est ordo essentie diuie in p̄ori istāti ad
q̇ditates cognitas in 2° istanti. vt cogniti sub rōne q̊ co-
gnitū est ad alteꝝ obiectū vt cognitū: sꝫ tñ ē ordo obie-

cti vt rep̄sentatiui ad aliqd vt rep̄resentatū. Ita ꝙ dato
ꝙ eētia diuia (ꝑ ipossibile) nō itelligeret in p̄ori istan
ti fm ꝓpriā rōnē: possꝫ tñ rep̄sentare in scdo istāti q̇dita
tes creatas: ⁊ eaꝝ itellectionem cāre in itellectu diuino.
¶ Et si dicat. Intelligēdo ꝑtes: itellectꝰ est in potentia
ad itellectionē totiꝰ: ⁊ ita itellectꝰ erit potētialis ⁊ perfe
ctibilis. ¶ Rñdet: ꝙ aliq̄ est potētia distās ab actu. ali
qua est cōiuncta cū actu. p̄ma est physica ⁊ realis: ⁊ talis
ponit ipfectionē in re potētiali. sꝫ scda non ponit aliquā
impfectionē. Uñ in itellectu diuio est potentia hoc mō: ꝙ
hoc ordine nãe p̄supponit ad cognitionē alteriꝰ: sꝫ nō ꝙ i-
tellectꝰ diuinꝰ itelligat hoc: ⁊ nō illud: qꝛ vnico actu intel-
ligit tā eētiā: q̄ oēs q̇ditates creatas. Est. n. tñ ordo na
ture ⁊ p̄suppositiōis. sꝫ nō potētialitatis: sic ꝙ hñdo vnū
nō habeatur aliud. Dico g̊: ꝙ quotiēscūqꝫ aliqd ē in potē-
tia q̊ est distās ab actu: tale est iperfectum: sꝫ nō capiēdo
potētiā alio°. ¶ Ad vltimū. cū arguebat sic: aut itelligit
sub rōne cōi: aut sub rōne ꝓpa: dico ꝙ vnico actu ⁊ simul
itelligit ifinita: ⁊ qlibꝫ sub rōne ꝓpa terminatiue ⁊ vtua
liter: nō p̄ ⁊ ꝑ se. sꝫ scdario. ¶ Et cū iferi: ꝙ ifinita multi
tudo erit ꝯphēsa ab itellectu diuino. Cōcedo ꝯñs ⁊ cōse-
quentiā. ¶ Et si dicat: ꝙ illud qd est ꝯphēsuꝫ ab aliquo
itellectu finit ⁊ terminat scia eius: ⁊ ita sequeret: ꝙ ifini-
tū itellectiōe diuina finiret. ¶ Rñdet: ꝙ totā illā mul
titudinē termiari dupl'r pōt itelligi. vno° fm se. alio mō
ꝑ actū ꝯphensiuū ipsiꝰ dei. Si itelligas p̄ mō: nego istam
ꝯñaꝫ. Deꝰ itelligit scia ꝯphēsiua totā multitudinē. g̊ ista
multitudo ē finita in se. si aūt itelligis 2° mō. vꝫ. in ordie
ad actū ꝯphēsiuū diuinū: sic ꝙ ex illū nihil sit istiꝰ mul-
titudinis: ꝯcedo. Nā sicut dr̄ 3° phy. ꝙ totuꝫ est illud ex-
tra qd nihil est. Ita dico ꝙ tota multitudo est ꝯphensa:
ita ꝙ extra illū actū nihil est istiꝰ multitudinis. Mō si
arguas. est finita in actu ꝯphēsiue. g̊ est finita. Nego cō-
sequētiā: qꝛ arguis a sꝫ qd ad simpl'r. ¶ Et sic pꝫ solō ad
rōnes Ar. ⁊ Cōmē. ¶ Sꝫ tñ vlteriꝰ ad itentionē Aris.
adducit alia rō sic. Si deꝰ itelligit aliqd extra se. g̊ oꝫ il-
lū itelligere ifinita numero. ⁊ sic itelligit aliquā spēꝫ nu-
meri distātē ab vnitate in ifinitū: qꝛ numerꝰ causat ꝑ ad-
ditionē vnitatis. Tūc seq̄ret: ꝙ possꝫ itelligere aliquaꝫ
spēꝫ in ifinitū ꝑfectiorē alia spē data: puta in nūeris: sꝫ ta
lis spēs est ens ꝑfectissimū simpl'r: ⁊ qlibet tale est deꝰ.
g̊ ⁊c. ¶ Ad hoc rñdet p̄mittēdo vnā regulā: ꝙ nūq̄ ad sū-
mū in iferiori: seqt sūmū in supiori: nisi illd iferiꝰ sit ꝑfe
ctissimū ꝯtentuꝫ sub supiori. Ex^m. si a. sit sūmꝰ ⁊ ꝑfectissi
mus asinꝰ: nō valꝫ ista ꝯña. A. est ꝑfectissimꝰ asinꝰ. g̊ est
ꝑfectissimuꝫ aial: sed bñ valet. A. est ꝑfectissimꝰ hō. g̊ est
ꝑfectissimū aial (si ꝑ A. itelligat hō) qꝛ hō est spēs ꝑfe-
ctissima ꝯtēta sub aiali. ¶ Ad ꝓpositū. Ens est quoddā
cōe ad oia entia: ⁊ nūq̄ aliqd est ꝑfectissimū ens: nisi sit
ꝑfectissimū ꝯtentū sub ente: qle nō est q̄titas. Naꝫ suba
est ꝑfectior q̄titate. iō nō valet. est ꝑfectissima spēs nūe-
ri. g̊ ꝑfectissimū ens. ¶ Sꝫ alr 2° rñdet negādo: ꝙ si da-
ret aliq̄ multitudo distās in ifinituꝫ ab vnitate: ꝙ talis
multitudo eēt nūerꝰ ifinitꝰ. Uñ ꝯcedo: ꝙ est mltitudo i-
finita: nō tñ nūerꝰ ifinitꝰ: qꝛ 3° phys. ois nūerꝰ est mēsu-
rabilis vno: sꝫ nūerꝰ ifinitꝰ nō est sic mensurabilis: qꝛ oē
mēsurabile est finitū. g̊ numerus ifinitꝰ eēt finitꝰ: ⁊ vlte-
rius seq̄ret ꝙ eēt nūerus: ⁊ nō nūerꝰ. ¶ Uel 3° ad hoc rñ-
det ꝙ talis mltitudo data eēt numerꝰ. ¶ Et cū tu iferes:
ꝙ eēt mēsurabilis: ꝯcedo. Et cū ifert: ꝙ qlibꝫ tale est fi
nitū. Rñ ꝙ illud qd mēsurat vno finities supto: ē fini-
tū: sꝫ si mēsurat vno ifinities supto: tale mēsuratū nō est
finitū: qꝛ vnū ifinities suptū pōt reddere nūeꝝ ifinituꝫ.
De hoc latiꝰ dicet in. q. de futuris ꝯtingētibꝰ Nati. arti° 4.
rñdēdo ad q̄rtā rōnē phi. q̄re ibi ⁊c.

¶ Eximy theologie ꝓfeſſoris. M. Antony Trōbete patauini ordinis minoꝝ: in preclaro Patauino ſtudio metaphiſicā publice legētis: ad Auguſtinū barbadico illuſtriſſimum Venetiaꝝ ducem queſtio de diuina preſcia futuroꝝ contingentium ſequitur.

Queritur vtruꝫ deus precognoſcat futura cōtingētia. Et arguit ꝙ nō. Si deus ſcit me lecturꝝ cras: ꝗ iſtud futurum neceſſario eueniet: ɔñs eſt falſuꝫ: qꝛ ſicut de iſto: ita de quolibet alio futuro ɔtingēti: ⁊ ſic oīa ex neceſſitate euenirēt. quo dato: ſeqtur ꝙ nō oporteret negociari: aut ɔſiliari circa agēda a nobis. ɔña ꝓbat. Illō neceſſario euenit: cui⁹ oppoſituꝫ eſt īpoſſibile aduenire. Sed oppoſituꝫ huius futuri ɔtingentis eſt hō. Qō ꝓbatur: qꝛ vel eſt poſſibile aduenire: vel nō. ſi nō: habeo ꝓpoſitū. ſi ſic: ponat in eſſe. ⁊ tūc deus decipiet in ſua cognitione quū deus cognoſceret ab eterno oppoſituꝫ.

Ad oppoſituꝫ eſt hieronimus ſuꝑ hieremiaꝫ. Futuroꝝ ſcia ſoli deo ɔpetit: ſꝫ ſi deus poſſet falli circa iſta: nō eſſet ſcia ipſorum: qꝛ ſcia eſt cognitio certa: ⁊ euidens. ex primo poſteriorum. ⁊. 7. metaphiſice. tex. ɔmē. 53.

Quoniaꝫ inqſitio de diuina preſcia futuroꝝ ꝓſuppont notitiā quō futuruꝫ ɔtingēs ſe hꝫ ad eſſe: qꝛ ſicut ſe hꝫ ad eē: ſic ad cognoſci ex. 2. metaph. tex. cō. 4. ideo ꝓ determinatione qōnis ꝗtuor ꝑncipalr faciemus. ¶ Primo vidēdū eſt quō capit a pꝫis cōtingens. ¶ Secūdo an futurū ɔtingēs ſit ad alterā parteꝫ ɔdictionis determinatū. ¶ Tertio an ɔtingētia hēant aliquā cām ſui eſſe. ¶ Quarto de ꝗſito videbit.

Quantuꝫ ad p^m articuluꝫ ſunt tres diſtinctiones. ¶ Pria diſtictio eſt iſta. Cōtingēs vno mō accipit vt diſtinguit ɔ neceſſariū. Alio mō vt diſtinguitur ɔ ens vt in pluriƀ⁹. Primo mō eſt illud in cuius nā eſt poſſibilitas ad deficiēdū. vt eſt de mēte Auer. 2°. phyſicoꝝ. cōmē. 48. ɔ Auic. ⁊ tale ɔtingēs eſt illud qō ē poſſibile eſſe vel nō eſſe: de quo loqtur Ariſt. 9. meta. tex. cōmē. 17. vbi hꝫ hoc. Eſt aūt potētia nihil ſempiternuꝫ: oīs nāqꝫ potētia ɔdictiōis eſt: poſſibile omne ɔtingit nō actu eſſe. Ex qƀ⁹ verbis ɔcludit Ariſt. ꝙ oīs potētia paſſiua eſt ɔdictiōis: ⁊ ita (quū poſſibile qō diſtinguit ɔ neceſſariū ſit in potētia paſſiua ad eſſe poſt nō eſſe: qꝛ ē terminus potētie actiue que agit per motū) ſeqt ꝙ tale cōtingens hꝫ poſſibilitatē ad deficiēduꝫ: ⁊ ita nullo mō eſt neceſſariū. Et ex hō hꝫ euidētiā ſnia Auic. ponētis dr̄iaꝫ inter ɔtingēs vt in pluriƀ⁹ ⁊ neceſſariū. Naꝫ ɔtingēs vt in pluriƀ⁹ ſm ipm hꝫ ipedimētū. neceſſariū vero nulluꝫ hꝫ ipedimentū. Unde ṗ ſue phyſice. ca. 13. dicit ꝙ hec eſt differētia iter ſemꝑ ⁊ ſepe. qꝛ ei qō eſt ſemꝑ: nō aduerſat ɔtrariuꝫ ipediens. ſꝫ bene ei qō eſt ſepe. nā ſi ab eo qō eſt ſeꝑ remoueant ɔtria ipediētia: tale ɔtingēs erit neccīum. Neqꝫ hō ſnia Auic. ɔdicit ſnie Auer. qꝛ lꝫ Auic. ponat poſſibilitatē ad deficiēduꝫ extrinſecaꝫ. ſ. ex parte ipediētis extrinſeci: nō tñ negauit itrinſecaꝫ: ſꝫ vnā ꝓſuppoſuit videlicet itrinſecā: alterā explicuit. Quare rō Auer. quam adducit in ꝓallegato cōmēto ɔ Auic. nulla eſt. Alio mō capit ɔtingēs vt diſtinguit ɔ ens vt in pluriƀ⁹. ⁊ tale eſt ens ɔtingēs equaliter: aut in minori parte qō eſt ens caſuale ⁊ fortuitū. ⁊ hoc ſequēdo viā Auic. tenētis dari caſum tā in poſſibilibus eq̄liter ꝗ in minori pte. Nec rōnes Auer. aut Themiſty militant ɔ hāc viam vt poſtea declarabit. ¶ Scōa diſtinctio. ɔtingēs equalr qōdam eſt ex parte effect⁹ tm̄. Quoddā ex pte cauſe agentis. Ex parte effect⁹ illud eſt ɔtingēs equalr qō ab aliq̄ potētia actiua ſic ꝓuenit: ꝙ de nā ſua nō natū eſt ab hō potētia actiua magis ꝓuenire ꝗ nō ꝓuenire: ſꝫ idifferēter ſe hꝫ ad vtrūlibet. Sed ɔtingēs ex pte cāe agētis: eſt agēs qō ex nā ſua deducto ipedimēto eſt idifferēs ad agēdum ⁊ nō agēdū. ¶ Tertia diſtictio. ꝙ duplex eſt ɔtingentia. Quedā per ſe. Quedā per accidēs. Cōtingētia per ſe eſt ſm quā aliquid eſt poſſibile aliter ſe hr̄e nō ex ipedimēto alicui⁹ cauſe: ſꝫ ſolū ex plenitudine ꝑfectionis ⁊ potentie potētis ponere in eſſe ipm effectū vel oppoſitū ipſi⁹. Et hec ɔtingētia attribuit volūtati. Propter quā ei attribuit dñiuꝫ ⁊ ꝑncipatum. pħs. 7. poli. c. 5. dicēs. Anime potētia qua eligim⁹ ꝑncipās eſt: ⁊ qō liberꝝ ab hac potentia exiſtit: ab oībus eſt iuincibile. Et. 10. ethi. Felicitas ē opatio optia: ⁊ optimi: ſiue intellect⁹: ſiue alic⁹ alteri⁹ qō ſm nām vr ꝑncipari ⁊ dñari. Et. 8°. meta. tex. cō. 10. diſtiguit potētias rōnales ab irrōnaliƀ⁹. volēs ꝙ rōnalis valet ad oppoſita. irrōnalis eſt tātūmodo vnius oppoſitorū. Et vlteri⁹ vult ꝙ potētie rōnales ſicut ſūt ſcie ⁊ artes (quū equalr reſpiciāt oppoſita ⁊ nō magis ſint vnius ꝗ alterius) ſi ſint determinate vni⁹: hoc eſt ex appetitu ⁊ ꝓhereſi determināte. Et ɔmētator ꝓſequit ibi ꝙ appetitus determinās eſt volūtas: que lꝫ (vt inqt ipſe) ſit ab intellectu. ſ. vt oſtēdēte ⁊ ɔſiliante: itellect⁹ tñ ⁊ oīe potētie rōnales ſūt a volūtate ipante ⁊ regulāte alias potētias per modū impery: lꝫ ipſa regulet ab itellectu ꝑ moduꝫ ɔſily. Neqꝫ ſic regulari arguit maiorē dignitatē in intellectu. Certū eſt. n. ꝙ Juriſcōſultus regulat regem ꝑ modū ɔſily. Iſte tñ iuriſcōſultus nō eſt dignior rege. qꝛ rex ipm iuriſcōſultū ⁊ alios regulat ꝑ modū impery: qō regulare arguit ꝑncipalitatē ⁊ nobilitatē. ¶ Or ſi tu diceres ꝙ itellect⁹ ⁊ ſcia nō cōnumerant iter potētias rōnales. ¶ Hoc eſt ɔ tex. ꝓallegatū: ⁊ ēt ɔ tex. ɔmen. 3. vbi enumerat arteꝫ medicatiuā iter potentias rōnales: que potētia inqt ipe eſt ifirmitatis ⁊ ſanitatis. Cōtingētia ꝑ accidēs eſt illa ſꝫ quā aliqd eſt poſſibile aliter ſe hr̄e ex impedimēto alicui⁹ cauſe ſiue efficiētis ſiue materialis ſiue finalis. Et hec ɔtingētia eſt qꝛ cauſe non pñt agere vel pati. vñ effectus eſt ɔtingēs ſeu ɔtingēter euenit ex ordine ad cauſas accidētales comitātes cauſas per ſe ⁊ impediētes ipſas. Et iſta cōtingētia eſt ipſoꝝ nāliuꝫ generabiliū ⁊ corruptibiliū. Huiuſmodi. n. effectus cauſarū nāliuꝫ ꝗtuꝫ eſt ex cauſis per ſe ipſoꝝ: neceſſario ꝓueniunt. ꝙ aūt ɔtingēter eueniāt: hoc eſt ex cauſis per accidens ɔcomitātiƀ⁹ cauſas ꝑ ſe ⁊ ipſas ipediētes. Cauſe. n. nāles per ſe diſpoſite remoto ipedimēto nō pñt non agere. quare neccīo agūt. Et hoc eſt qō dicit Ariſt. 9. metaph. tex. cōmē. allegati. Neceſſe eſt inqt qñ vt pñt actiuum ⁊ paſſiuū appropinquāt: hoc qdem facere: illud vero pati.

Ex his que dicta ſunt ſeqtur ꝙ ɔtingētia effect⁹ cauſaꝝ nāliū hꝫ ꝗtuor ɔditiones. ¶ Prima cōditio eſt ꝙ eſt ɔtingētia per accidēs. nō per ſe. Eſt. n. hō ɔtingētia ex pte idiſpoſitiōis māe aut alterius cauſe accidētalis aut ꝑ accñs. nō aūt ex ordine effectuuꝫ ad cauſas per ſe. ¶ Scōa cōditio eſt ꝙ talis ɔtingētia eſt contingētia ſm qd. nō ſimplr: qꝛ eſt in ordine ad aliquā vnā cām vt impedibilē per aliā. nō eſt aūt in ordine ad totū ordinē cauſaꝝ ɔuertētiū ad effectū. ¶ Tertia ɔditio ē ꝙ eſt ɔtingētia ꝓuatiua. nō poſitiua. Prouenit. n. ɔtigētia hō ex ꝓuatione ſeu ex defectu alicuius diſpōnis cauſaꝝ. Cauſe. n. vltima diſpōne priuate: nō agūt. ¶ Quarta cōditio eſt ꝙ eſt cōtingētia extrinſeca nō intrinſeca: quoniam nō eſt ex aliquo impedimento intrinſeco: ſed ex aliquo extrinſeco accidente. Licet etiam poſſet dici ꝙ eſſet intrinſeca ex parte poſſibilitatis effectuum ad deficiendum vt dictum eſt.

Per oppositū possumus dicere in pma con
tingētia supius posita q̄tuor
esse ꝯditiões. ¶ Prima est ꝙ est ꝯtingētia ꝑ se nō ex ali
quo accidēti ꝯcomitāte sicut p̄cedēs. ¶ Scda est ꝙ est
ꝯtingētia simplr: qm̄ nō ē in ordine ad vnā cām vt ipedi
taȝ per aliā: sed est in ꝯparatiōe ad totū ordinē cāꝝ regu
taꝝ. ¶ Tertia est ꝙ est ꝯtingentia positiua nō ꝓuatiua:
qm̄ nō est ex ꝓuatiōe alicui⁹ debite dispōnis: sȝ ex plen
tudine ꝑfectōis ipsi⁹ cāe. ¶ 4ᵃ est ꝙ ē ꝯtingētia itrīseca
nō extrīseca: qm̄ nō ex aliquo ipedimēto extrīseco: sȝ ex
ꝑfecto dn̄io cāe respectu sui effect⁹ ꝯtingētis: ꝛ ista est ꝑ
fecta ꝯtingētia. Qꝛ aūt dec̄ ista ꝯtingētia ꝑ se distincta a
ꝯtingētia ꝑ accn̄s pȝ de mēte Aris. z. phy. q distīxit agēs
ꝑ se in agēs ſm nāȝ ꝛ in agēs a ꝓposito q̄ duo agētia hn̄t
oppositos modos agēdi: qm̄ vnū agit nec̄io. s. nāle: aliud
ꝯtingēter. s. agēs a ꝓposito: ꝛ vtrūqȝ est agēs per se.

Contra istas distictiōes arguit̄. Et p̄ ꝯ hoc ꝙ in cō
tingētib⁹ equalr̄ reperit̄ casus arguit̄ sic: a
ꝯtingēti eq̄liter nō ꝓuenit aliq̄ actio: sed effect⁹ casualis
ꝓuenit a sua cā q̄cūqȝ sit: igit̄ ꝛc̄. maior ꝓbat̄. Nā si cā a
q̄ ꝓuenit effect⁹ nō determinat̄ ad alteꝝ oppositoꝝ: neu
tra actio est dignior vt sit. Sic arguit ꝯmē. z. phy. cōmē
to p̄allegato. Et. 9. meta. tex. ꝯmē. 10. hȝ ꝙ si potētia rōna
lis que est ad opposita nō determinaret̄ ad alteꝝ (cum
ipsa nō magis sit vni⁹ oppositi q̄ȝ alteri⁹) sil' q̄tum est ex
se exiret in vtrūqȝ. ¶ Et h̄ ꝯcludit ꝓpositū ꝙ effect⁹ cō
tingēs casualis nō ꝓuenit nisi a cōtingēti in minori pte
sic. Actio nō iuenit̄ ex ꝯtingēti equalr̄ nisi ex aliq̄ cā ex
trinseca ꝯiuncta cū eo: ꝛ illa cā extrinseca nō est cā vt in
plurib⁹ illi⁹ causatiōis: qꝛ tūc nō ageret a casu. neqȝ est cā
ꝯtingēs equalr̄: qꝛ a cā ꝯtingēte equalr̄ (manēte equali
tate) nulla ꝓuenit actio. igit̄ q̄cūqȝ ꝓueniūt a casu: ꝓue
niunt ab illo in minori pte. ¶ Cōfirmat̄. nā cā totalis a
qua ꝓducit̄ effect⁹ casualis aut ꝓducit semꝑ illū effectū
aut frequēter: aut nec semꝑ nec frequēter. nō est dādum
p̄ᵐ aut scdȝ: qꝛ qd̄ fit ab aliq̄ semꝑ aut frequēter: nō fit ab
eo casualr̄. igr̄ cā ꝓducēs casualē effectū aut ē eq̄lr̄ idiffe
rēs ad ꝓducēdū ꝛ nō ꝓducēdū illū effectū: aut ē nata ꝓ
ducere illū effcȝ raro ꝛ i paucioꝛib⁹. n̄ ē dādū p̄ᵐ: qꝛ si cā
sit idn̄s ad ꝓducēdū: si ex se sic sit idn̄a oȝ ꝙ dtermie
tur aliūde q̄ȝ ex se ad h̄ ꝙ sit alteri⁹: ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō fuit cā to
talis. Relinqt̄ igit̄ ꝙ cā totalis a qua ꝓuenit effect⁹ ca
sualis ꝓducat ipm in minori pte: qd̄ erat ꝓbādū. ¶ P̄.
si ꝯtingētia equalr̄ essent a casu cū motus ꝛ quies sīut cō
tingētia equalr̄ respectu potētie motiue: sequeret̄ ꝙ am
bulare aut moueri eēt a potētia motiua a casu: qd̄ nō cō
cedit̄. ¶ Scdo p̄ncipalr̄ arguit̄ ꝙ casus ꝛ ꝯtingētia nō
sit in ꝯtingētib⁹ in minori parte sic. Si de quo magis vr̄
inesse ꝛ nō inest: ergo nec de quo minus. z. thop. c. 17. sed
magis vr̄ ꝙ aliquid natuȝ sit ꝓuenire a sua cā: que respe
ctu ipsius equaliter se hȝ ad ipm ꝛ ad oppositū q̄ȝ illud
qd̄ natuȝ est euenire in minori parte ꝛ in paucioribus: ꝛ
tn̄ tale ꝯtingēs equalr̄ nō pōt ꝓuenire a sua cā stāte eq̄
litate vt argutuȝ est. ergo ꝛc̄. ¶ Et cōfirmat̄ qꝛ si in his
que fiūt raro repit̄ ꝯtingēs ꝛ casuale: seqt̄ ꝙ quāto effe
ctus rari⁹ ꝯtinget: posita ēt cā a qua ꝓuenit: tāto magis
erit casualis. ¶ Tertio p̄ncipalr̄ arguit̄ ꝯ secūdā distin
ctionē ꝛ presertim ꝯ illud qd̄ dictū est: ꝙ ꝯtingēs equali
ter ex pte effect⁹ est qn̄ effectus est idifferēs ad esse: ꝛ ad
nō esse vt ꝓducit̄ a sua cā. Contra. effect⁹ q producit̄ aut
producit̄ a cā nāli aut libera. pȝ si causa est naturalis na
turaliter producit ꝛ necessario suū effectuȝ: ꝛ talis cā est
ex se determiata ad vnū oppositoꝝ. ex. z. phy. ꝛ. 9. meta.
ergo effectus in cōparatōe ad suā cām tn̄ natus est esse.
igit̄ ꝛc̄. Si vero cā est libera: cōtra cā p̄ma nec̄io agēte: ꝛ
quelibet alia necessario agit: sed ſm viā phoꝝ causa pri
ma necessario agit. ergo ꝛc̄. ꝛ ita sequitur ideȝ qd̄ prius.
¶ Quarto arguit̄ cōtra tertiā distinctionē probādo ꝙ
effectus casualis ꝓueniēs ab aliqua cā ipedita: ꝓuenit a
causa vt in plurib⁹ ꝛ a cā ꝑ se: ꝛ ita cōtingētia ei⁹ ꝑ Arist.
6. meta. t. cō. 5. dicit ꝙ ens ꝑ accn̄s casualr̄ est ens in pau
cioꝛib⁹ ꝓueniēs a causa vt in plurib⁹. ex hoc arguit̄. Cau
sa ipediēs cām nāleȝ ꝛ agēteȝ vt in plurib⁹: ita per se or
dinat̄ ad effectū casualē ꝓducēdū: sicut cā a qua effect⁹
natus est ꝓuenire vt in pluribus: sed ꝯtingentia que est
a cā per se: ꝛ essentialr̄ ordinata nō videt̄ ꝯtingētia ꝑ ac
cidēs. igit̄ ꝛc̄. ¶ Et ꝯfirmat̄. nā sol ita per se in rōne cāe
ordinat̄ ad gn̄andū aīal nō ex semie ꝯcurrēte calore pu
tredinali aut aliquo alio: sicut ꝓpagās ordinat̄ ad gene
nerādū illud ex semine. igit̄ ꝛc̄. ¶ Itē ꝯ illud ꝙ ꝯtingē
tia volūtatis est ꝯtingētia ꝑ se. Qd̄ est ꝑ se ꝛ itrinsece ta
le nō pōt per aliqd̄ sibi adueniēs fieri nō tale. ista pȝ. qꝛ
qd̄ est itrinsece tale ꝛ ꝑ nām suā: est necessario tale. Sed
a volūtate ꝑ aliqd sibi adueniēs tollit̄ ei⁹ libertas ꝛ cō
tingētia. g̊ ꝛc̄. minor ꝓbat̄. qcq̄d iducit difficultatē in vo
luntate (quū in maiori gradu iduceret maiorē difficul
tatē) poterit tn̄ intēdi ꝙ iducet impossibilitatē. Sȝ ali
quis habitus aggnātus in volūtate iducit difficultateȝ
in ea resiliēdi ab actu: ꝛ in maiori gradu facit maiorem
difficultatē. igit̄ poterit esse in tali gradu ꝙ iducet ipos
sibilitatē resiliēdi ab actu: quū conatus volūtatis sit fi
nitus. maior ꝓsylli pōt ꝓbari exēplo ꝛ rōne. p̄mo in pon
derib⁹ si quid ipediat virtutē ambulādi: tn̄ poterit iten
di qd̄ simplr̄ ipediet. ¶ Scdo rōne sic. si. n. in voluntate
est habitus inclināas ad vnū actū (sicut exēpli grā intē
perātia) ex aliq̄ pte volūtas resistit. Et quū conatus vo
luntatis resistēs sit finitus ꝛ finite virtutis in resistēdo:
necessario volūtas vincet̄ ab habitu vltra suā virtuteȝ
intēso. minor ꝓsylli ꝓbat̄ q̄druplr̄. ¶ Primo qꝛ intēpe
ratus ante habitū abstinet sine difficultate: ꝛ acqsito ha
bitu cū difficultate: ꝛ tn̄ possȝ intēdi ꝙ eēt sibi ipossibi
le abstinere. ¶ P̄. scdo si volūtas velit ꝯ habitū aut cuȝ
conatu finito: ꝛ tūc tn̄ possȝ intēdi habit⁹ ꝙ vinceret eū.
aut cū conatu ifinito: ꝛ h̄ nō. ¶ P̄. 3ᵒ ꝑ phȝ. 3. ethi. c. 8. si
cut in ptāte ꝓyciētis lapidē est ꝓycere ipm: sȝ nō est in
eius ptāte reuocare postq̄ȝ ꝓiect⁹ est. ita in potestate nr̄a
sunt opationes nr̄e an̄ habitū: sȝ nō post habitū. ergo ꝛc̄.
¶ P̄. 4ᵒ ꝛ vltimo ꝓbat̄ eadē minor. 7ᵒ ethicoꝝ. ꝯsuetu
do est altera nā ꝛ hoc hȝ cōmē. p̄mo phy. cōmen. 71. igit̄
habitus ꝯsuetudinalis est altera nā: sed cuȝ due nature
trahūt ad opposita que erit potētior magis vincet cona
tum alterius. igit̄ tn̄ poterit habit⁹ intēdi ꝙ vincet oēȝ
resistentiam voluntatis seu conatus ipsius.

Respondetur ad ista: ꝛ primo ad p̄ᵐ dicēdo ꝙ
effectus casualis non reperit̄ in
cōtingētib⁹ eq̄lr̄ vt ꝯtingētia eq̄lis se tenet ex pte poten
tie actiue aut agētis. ꝛ h̄ ꝯcludit rō. Sȝ cū h̄ stat ꝙ pos
sit reperiri in ꝯtingētib⁹ equalr̄ ex parte effect⁹. ¶ Pro
quo notādū est ꝙ agēs est duplex. quoddā cuȝ rōne. qd̄
daȝ sine rōne. hec distinctio pȝ. 9. meta. ꝛ. z. phy. Si loq̄
mur de agēte sine rōne sic dico ꝙ cōtingēs equalr̄ repi
ri in potētys actiuis pōt intelligi duplr̄: vt pretulimus.
vno mō ꝙ ipm agēs sit ꝯtingēs equalr̄: ita ꝙ ipm appro
ximatū passo nō ipeditū sit eq̄lr̄ idn̄s ad agēdū ꝛ n̄ agē
dū: ꝛ sic ꝯtingēs equalr̄ nō repit̄ in potētys actiuis sine
rōne: qꝛ agēs nāle hȝ oppositū modū agēdi cum agēte li
bero. (vt pȝ. zᵒ phy. vbi distinguit̄ agēs a ꝓposito ꝯ agēs
ſm nām ꝑ ꝑ oppositū modum p̄ncipiādi. Et hec eadem
snīa habet̄ expressius. 9. meta. tex. ꝯmē. 3. ꝛ. 10.) Agēs na
turale est ex se respectu ynius oppositi tn̄: ita ꝙ est ex se

determinatū ad vnū. Agēs libeꝝ (qḋ distiguit̄ ꝯ nāle) ẽquí ex se ē oppositoꝝ vt supi⁹ pmissuз ē. Alio mō ꝯtigēs eq̄lr pōt itelligi ex pte effect⁹. sic ꝙ effect⁹ pueniēs a pō sit talis ꝙ de nā sua nō magis nat⁹ sit puenire q̄ȝ nō puenire. ꝛ isto mō ē ꝯtigēs ad vtrūlibet in causis nālib⁹. alr nō. Et ita ꝯtigēs ad vtrūlibз ē effect⁹ casualis. aut pōt eē. Nūq̄ȝ tñ ꝯcedit̄ ꝙ sit casus. Et sic pt saluari op. Aui. quā īpugnat Auer. vñ effect⁹ q nō euenit sp vl' freq̄nter (q̄cū ꝙ alio mō eueniat a sua cā nō itēdēte p seipз effectū neꝙ ad ipз p se ordiata) sp erit casualis ꝛ cā appellabit̄ casus vl' fortuna. Vñ raro euenire simplr ꝛ absolute sūptū nō facit effectū eē casualē: qꝛ si sic: fractio capitis re⁹ lapidis dscēdētis nō eēt casualis: qꝛ nō raro: sз frequēter euenit talis effect⁹: ꝛ p opp^m eclypsis solis eēt casualis: qꝛ raro euenit. B aūt ē falsū: qꝛ talis effect⁹ puenit a cā p se itēdēte ipз. Ex q̄ ꝯcludit̄ ꝙ cū effect⁹ ꝯpat̄ ad aliq̄ȝ cāз effectiuā ex q̄ nō ē nat⁹ euenire p se nec sp: nec frequēter: nec ab illa cā itēdit̄: ē effect⁹ p accñs siue sit res ꝯtingens ad vtrūlibз siue raro. Et sic itellexit Auic. Et ad B facit qḋ dic̄ Doc. subti. in p̊ sen. di. z. q. 4. ꝙ nō dr̄ aliqd fieri raro vl' vt in plib⁹: qꝛ ipз i se ꝯtigat freq̄nter vl' raro: qꝛ freq̄nti⁹ lapis dscēdēs frāgit caput q̄ȝ luna eclypset̄: sз dr̄ia ista dз itelligi p ꝯpationē alic⁹ ad suā cāз: vt dicat̄ ille effcūs eueniēs in maiori pte q bз cāз determiatā ad suū euētū q̄ vt in plib⁹ pducit illū effectū. Raro dr̄ euenire qñ nō bз certā cāз dterminatā ad suū euētū: sз tñ puenit ex aliq̄ cā ordiata ad aliū effectū: ipedita tñ ab illo effectu ad quē ordiat̄: ex tali ipeditiōe puenit illḋ raro. Accipit̄ ēt raro vl' vt i plib⁹ put distīgit iter opposita ꝯdictorie nō put iter dispata distīgit. Effcūs. n. q ē casualis ꝯpat⁹ ad suā cāз a q̄ puenit: euenit vt in plib⁹ ab illa cā q̄ȝ nō eueniat: ꝛ ꝯcedit̄ ꝙ nō raro put fit tñ distīctio iter ꝯdictoria. hec aūt distīctio fit qñ effect⁹ equoc⁹ ꝯpat̄ ad cāз equocā sub distīctiōe ad ꝯdictoria. Exēpli grā. aial genitū p putrefactionē ꝯpatū ad cāз equocā: puta ad solem. aut gnāt̄ a tali cā vt in plib⁹ aut nō. ꝯcedit̄ ꝙ vt in plib⁹. Ita. n. p se ē sol cā ordiata ad gnāndū nō ex seie sic ppagia ē cā ordiata ad gnāndū illḋ ex seie. Sз iste dterminatiōes vt i plib⁹ aut raro: accipiūt̄ sub distīctiōe ad dispata: qñ. s. effect⁹ casualis ꝯpat̄ ad cāз equocā vl' vniuocā sub distīctiōe cū ista dterminatiōe vt i plib⁹ aut raro. sic dicēdo aial genitū equoce aut gnāt̄ a cā equoca vt i plib⁹ aut raro. silr ḋ cā vniuoca. Et tūc rñ' ꝙ raro ꝛ ñ vt i plib⁹ gnāt̄ equoce: sз solū vni^ce. ¶ Ex qb⁹ pз ꝙ eē raro simp' ꝛ absolute ñ fac̄ rē eē casualē: ꝛ sic ē expo^ta itētio Aui. ¶ Aliꝗ āt attēdētes ad supficiē vboꝝ dixerūt ꝙ raro vl' freq̄n' euēire nō fac̄ aliqd euēire vt i plib⁹ vl' vt i paucioꝛib⁹. Nā raro euēit eclypsis: ꝛ tñ vt i plib⁹. ꝛ B qꝛ iꝗ vt i plib⁹ ꝯnotat cāз determinatā talis effect⁹. Silr freq̄nter euenit ꝙ lapis descēdēs frāgit caput: ꝛ tñ ꝯcedit̄ ꝙ talis effect⁹ ē effect⁹ pueniēs vt in paucioꝛib⁹. Et dr̄ia istoꝝ termioꝝ ē: qꝛ freq̄nter ꝛ raro determināt effectū acceptū in se ꝛ absolute. Sз isti termini vt in plib⁹ ꝛ paucioꝛib⁹ determināt eūdē effectū in ꝯpatiōe ad cām determiatā q̄ posita nata ē sp pducere talē effcūз nisi ipediat̄. Hucusq̄ dcēз sit de agēte sine rōne. ¶ Sз si loq̄mur ḋ agēte cū rōe. sic effect⁹ casualis aut fortuit⁹ repit̄ in ꝯtigētib⁹ eq̄lr ex pte po^e actiue: qꝛ tale agēs. quū sit libeꝝ ē idr̄ns ad vtrūlibз oppositoꝝ nō solū ex pte oboꝝ: sз ēt ex pte actuū: ꝛ si sic: nō solū oppositoꝝ ꝯrie (sic ē velle ꝛ nolle vl' amare ꝛ odire: q act⁹ sūt ābo positiui ꝯrꝗ re⁹ eiusdē ad q̄s act⁹ agēs libeꝝ ē in po^a) sз ēt ē oppositoꝝ ꝯdictorie: qꝛ hō p volūtatē pōt velle ꝛ nō velle aliqḋ vnū ꝛ idē obm.

His pmissis ad arg^ta for^a rñdet̄ ꝛ ad singlas pbatōes. ¶ Ad p̊^m rñr ad maiorē cōcedēdo ipsas in nālib⁹ ꝛ negādo in liberis: qꝛ nālr agēs sp ē dterminatū ad vnū oppositoꝝ. Et q̄ȝtū ad B: ar^m ꝯcludit ꝙ in ꝯtingētib⁹ eq̄lr ex pte po^e actiue nō repit̄ casus in nālib⁹. ¶ Et si dicas ꝙ neq̄ ēt i liberl. Negat̄. Et cū dicis ꝙ po^a ꝯtigēs eq̄lr oз ꝙ determiet̄. Cōcedit̄: sз ipm determinās ē ipsa volūtas: q̄ determinat alias potētias rōnales: vt bз Ap. ꝛ ꝯmēta. 9. meta. tex. cō. 10. ¶ Et si dicas. volūtas dtermiat alias potētias ad alteꝝ oppositorū (quū ipsa sit idr̄ns ad vtrūlibз) p qd ipa dtermiabit̄ ad alteꝝ? ¶ Rñdet̄ ꝙ seipsaз determiat. bз. n. ex plenitudie sue pfectiōis ꝛ libertatis q̄ sibi ꝯpetit p̊ ꝛ eēntialr: ꝙ possit seipsaз determiare ad actū circa qḋcūq̄ obm: q̄ determiatio nō ē p̊ oꝛ nā q̄ȝ sit ipa pō actus vt ē de mēte Doc. i p̊. di. 39. ¶ Ex his rñr ad ꝯfirmationē ꝯcedēdo ꝙ effcūs casualia nō sp ꝛ ne^cio pducit̄ a tali cā totali: qꝛ nūq̄ȝ pduceret̄ pterq̄ ab ipsa aut a ꝯsili. pducit̄ tñ ab ipsa in maiori pte ꝛ freq̄nter. vt iste determinatiōes frequēter aut in maiori pte distīgūt iter ꝯdictoria: nō tñ inter dispata: vt dcm̄ ē supi⁹. Et cū dicis. qḋ euenit sp aut i maiori pte: nālr euenit ꝛ nō a casu. vt dic̄ Ap. z. phy. Rñdetur ꝙ Ap. itelligit illḋ euenire nālr qḋ euenit sp vel frequēter in ꝯpatiōe ad aliq̄ȝ cāз p se ordinatā ꝛ itēdētē effectū cātū a q̄ effect⁹ nat⁹ ē freq̄nter euenire p se ꝛ nō ex aliq̄ cā accñtalr ꝯiūcta. Et p opp^m. Illḋ fit a casu qḋ euenit raro ꝛ vt in paucioꝛib⁹. sic ꝙ euenit pter itētionē cāe aliud itēdētis. Sз si effect⁹ ꝯpet̄ ad aliq̄ȝ cāз nō p se ordinatā ad effcm̄: q̄ tñ cū multis ꝯcurrētib⁹ nata sit pducere effcm̄ vt in plib⁹: non min⁹ effcūs erit casualis: ꝛ qḋ euenit sic vt in pluri b⁹ nō nālr euenit. Silr qḋ fit raro ꝛ vt in paucioꝛib⁹ fit a casu vt ista distīgūt iter dispata: ñ iter ꝯdictoria: ꝯpādo effectū ad cāз a q̄ puenit. Et cū dr̄ ꝙ Ap. pōit casū i his q̄ sūt ex sp ꝛ freq̄n' veꝝ ē accipiēdo sp ꝛ freq̄n' vt distīgūt iter dispata ꝛ nō iter ꝯdictoria: vt expo^m ē. Et ad totū pcessū q fit i ista ꝯfirmatiōe pз ex dictel. ¶ Ad aliḋ ḋ motu ꝛ gete rñ' ꝙ mot⁹ aut ges vl' ꝯpāt̄ ad po^a motiuā solū: vl' ꝯpāt̄ ad po^a motiuā dterminatā p appetitū ꝛ volūtatē. Si p̊ mō: sic ges aut mot⁹ ē effect⁹ p accñs potētie motiue: ꝛ est effect⁹ ꝯtingens ad vtrūlibз. Si z° mō sic ē effect⁹ p se pueniēs i maiori pte. ¶ Et si dicas. in aialib⁹ brutis qcqd est p̊n^m mouēs ē nālr agēs: igit̄ si po^a motiua est indr̄ns ad mouēdū ꝛ nō mouendū: seqt̄ ꝙ in potētꝗs actiuis nālr est ꝯtigēs eq̄lr ꝛ ad vtrūlibз. ¶ Rñdet̄ ꝙ po^a motiua nō est sola cā sufficiēs re^a mot⁹: sз po^a motiua cū appetitu vt est de mente Ap. 3. de aīa. ca. ḋ mouēte. mō in potētꝗs actiuis nālib⁹ ꝛ sufficiētib⁹ nō repit̄ ꝯtingēs eq̄lr. ¶ Ad z^m p̊ncipale rñr ꝯcedēdo maioreз: ꝛ ad minoreз dr̄ ꝙ veꝝ est ꝙ illud ad qḋ se bз agēs eq̄lr: ē digni⁹ euenire q̄ȝ illud qḋ natū est euenire in minori pte re^a alteri⁹: nisi cā ꝯtigens eq̄lr ipediat̄. Sз vbi ipedit̄: qḋ ē magis dignū puenire: fit minus dignū. vñ qḋ est min⁹ dignū puenire nō pueniet a cā nisi illa ipediat̄ a pducendo magis dignū. Nā q̄ȝtū est ex parte talis cāe: nūq̄ȝ pduceret̄ effect⁹ min⁹ dign⁹ euenire: sз pp ipedimentū: possē est ꝙ illud qḋ est min⁹ dignū p̊us: fiat postea magis dignū vt pueniat. Nec seqt̄ pp B: ꝙ nihil pueniat nālr ab agente in paucioꝛib⁹: qꝛ lз oē agēs exñs in po^a pfecta sit natuз agere vt in pluri b⁹ q̄ȝtū est ex parte sui: qꝛ tñ in nā talis agentis est ptās vt ipediat̄: iḋ nālr aliqd puenit ab agente in paucioꝛib⁹: nō tñ ita nālr sicut ab agente in pluri b⁹. ¶ Ad 3^m p̊ncipale rñr ꝯcedendo ꝙ effect⁹ casualis vel fortuit⁹ pōt puenire tā a cā nāli q̄ȝ libera. Et quū dr̄ ꝙ cā nālis nālr ꝛ ne^cio agit. Dicit̄ ꝙ duplex est necessitas. Vna simplr absoluta. Alia ꝯditiōata Necessitas in actiōe agentis nālis est ꝯditiōata nō absoluta. Nā psupposito ꝙ agēs nāle sit ꝛ nō impediat̄: de

necessitate agit:sed qz pōt nō esse:aut si sit:pōt ipediri:iō ɔtigēter simplr ꝑducit. ¶ Ad aliā ꝓbationē ꝙ si effect⁹ casualis ē a cā libera:cā pᵃ nec̃io agēte:ꝛ ipsa volūtas necessario agit. ¶ Rñr ɔcedēdo h̄ assūptum si cā pᵃ nec̃io agit:ql3 alia nec̃io agit:ꝛ ita stāte h̄ ꝑsupposito nō pt saluari ɔtingētia q̄ ꝓuenit ex libertate agētis:vt tale agēs distiguit̃ ɔ nāle:q̄uis ɔtingētia q̄ ꝓuenit ex ipedimēto passi:aut ēt agētis:possit sufficiēter saluari stante ista hypotesi. Ponit.n.Ar.cām pmā nec̃io ꝛ nālr cāre motū in celo. Et rō sua ē qz q̄ōcūq3 ꝑmanēs ꝛ sempiternu3 ad q̄ōcūq3 ꝑmanēs ꝛ sempiternū sp ꝛ nec̃io h3 eādē hītudinē qz habitudo nō pōt īter aliq̄ variari:nisi ex variatiōe alteri⁹ extremi. Extrema autē sempiterna sūt īuariabilia. igit̃ ꝛ hītudo īter ipsa:s3 pᵃ itelligētia mouēs:ē q̄dā suba sempiterna. ꝛ silr pᵐ mobile.g̊ sempiternu3 h̄:h3 eādem habitudinē ad illud sicut mouēs ad motū. ¶ Et si q̄rat̃ vn̄ g̊ ꝓueniet ɔtingētia ꝛ nouitas in reb⁹: ¶ Rñdet̃ s3 Ari.pᵃ difformitas ē in ptib⁹ alic⁹ sempiterni vniformis s3 totū. Qz.n.mot⁹ ille est vniformis ex vniformi habitudine mobilis ad mouēs:iō h3 ptē nouā difformē:ꝛ ex hac difformitate ptium pōt vlteri⁹ seq̄ alia difformitas: vl̃ varietas in substātijs genitis isto modo:ꝛ sic a causis vniformib⁹.s.itelligētia ꝛ celo:ꝛ se vniformiter adiuicē hñtib⁹ causat̃ ꝑ aliq̄d vniforme ɔstās ex ptib⁹ difformibus vt mot⁹:ꝛ mediāte illo alia difformitas simpliciter.

¶ Rñdeo igit̃ ad formā argumēti negāda ē ista ꝓpositio ꝙ cā pᵃ agat ex nec̃itate nāe. Sequēdo tn̄ pnᵃ sua.v3. ꝙ mūdus fuerit ab eterno ꝛ celū sempiternum:hec ɔclo seq̄t̃ ꝙ de⁹ nec̃io se h3 ad celū in rōne mouētis:cui⁹ rō est qz pnᵐ nec̃iū ꝛ oīo ꝑfectū ad nihil imediate ɔtingēter se h3. h̄ ꝓbat̃ s3 ip3. Qz nulla nouitas seu ɔtingētia pōt saluari in ꝑncipiato imediate a tali pn̄o. Nō.n.qz illud pnᵐ aliter se h3 quū sit simplr nec̃iū. Nec qz illo vniformiter se hñte:aliq̄d aliud reqrit̃ vl̃ ipedit:qz nō ē pnᵐ iꝑfectu3: ꝛ ꝑ ɔñs nec ipedibile:nec isufficiēs:siue aliud requirēs. Et ita si ista ꝓpō eēt sufficiēter ꝓbata:nihil poss3 eē imediate ꝛ cōtingēter a pn̄o nec̃io ꝛ sufficiēte. Et ita de nouo nō poss3 imediate creare q̄ōcūq3 creabile:s3 solū illō posset de nouo ꝑducere q̄ō dependet ab aliq̄ cā media siue ess3 actiua:siue passiua:qz nouitas ꝛ ɔtingentia effect⁹ reducerēt̃ ad cā3 mediā. q̄ō nō poss3 eē:si talis effect⁹ esset imediate a deo ꝑ ꝑuatiōnē cuiuscūq3 medij. ¶ S3 s3 theologos a pn̄o simplr nec̃io ꝛ ꝑfecte libere ꝛ ꝑ voluntatē agēte pōt ꝑduci effect⁹ nou⁹ ꝛ ɔtingēs nouitate ꝛ ɔtingentia solū tenēte se ex pte effect⁹ vt d̄clarat Sco.pᵒ sen. di.8.q.vlti.ꝛ in.2.di.1.q.2. ¶ Ex his rñr ad illud de voluntate ꝙ (qz volūtas nr̄a ē po^a intrinsece ꝛ foralr libera cui⁹ modus agēdi ē agere libere ꝛ ɔtingenter) l3 pᵃ cā se hr̄et ad volūtatē talē creatā nec̃io:nunq̄3 tn̄ voluntas se habebit nec̃io ad ꝓpriu3 velle re^a obi volibilis:ꝛ h̄ qz modus agēdi nec̃io nec̃itate nāli repugnat pn̄o itrīseco ꝛ formalr libero. Et h̄ ē q̄ō ingt Aug. De⁹ res quas ɔdidit:sic admistrat vt eas ꝓprios mot⁹ agere sinat. 7.d̄ ciui.dei.ca. 3. Et ad formā argumēti cū tu dicis. Volūtas eo mō mouet q̊ mouet̃ a pᵒ. Rñdeo si volūtas mouet ad actū volēdi ꝑ aliquē īfluxū receptū in ipsa a pᵃ cā in recipiēdo illū influxū mere nālr se h3:qz in ptāte patiētis nō ē nō pati. s3 tunc nō mouet eo mō q̊ mouet̃. Vn̄ volūtas creata pt ɔsiderari duob⁹ modis. Uno mō inq̄3ᵐ passiua ꝛ receptiua. Alio mō inq̄3ᵐ actiua ꝛ opatiua.pᵒ mō mere nālr se h3 ꝛ nec̃io.2ᵒ mō libere ꝛ ɔtingēter. S3 si volūtas moueat ad actū nō ꝑ aliquē influxu3 receptū a pᵒ (vt existimo eē de mente doc.subti.in 4ᵒ snia.di.1.q.1.in fili de cā pᵃ ꝛ 2ᵃ ꝛ in.2.sen.ꝛ alibi frequēter) tūc dicēdū ē ꝙ ɔcursus cāe pme ꝛ scōe in cāndo nō est nisi determinat⁹ ordo cā3 ꝙ vna cā ꝑncipali⁹ ɔcurrit q̄3 reliq̄. ꝛ tūc volūtas d̄r moueri ad actu3 volēdi a suꝑiori ꝑ q̄3to volūtas creata min⁹ ꝑncipalr ɔcurrit ꝛ h3 causalitatē isufficiētē. De⁹ aūt ɔcurrit ꝑncipalr ꝑficiēs ꝛ ɔplēs causalitatē volūtatis create re^a act⁹ volēdi. Et si sic dicat̃:tūc dōm ē ꝙ sic in mixtiōibus syllogisticis ex vna ꝓpōne de nec̃io ꝛ altera ɔtingēte nō seq̄t̃ nisi ɔclo ɔtingēs (qz effect⁹ seq̄t̃ sp debiliorē ptē ꝛ ɔditiōnē cāe iꝑfectioris vt p3 i oib⁹) sic in ꝓposito cū cā pᵃ nālr ꝛ nec̃io ɔcurrat ad actū volēdi:voluntas āt libe ꝛ ɔtigēter:qz tal̃ mod⁹ agēdi sibi ɔpetit:effēs ꝓuēiēs ab istis erit ɔtigēs ꝛ ɔtingēter. ¶ Et ɔfirmat̃ h̄. Qz certu3 ē ꝙ ista duo pn̄ᵃ ɔcurrūt in dinis ad ꝑducēdum spiritū scm̄.v3.eēntia dina ꝛ volūtas dina:ꝛ eēntia ꝑncipali⁹ cōcurrit q̄3 volūtas:ꝛ tn̄ nō obstāte ꝙ eēntia nālr cōcurrat: ꝛ volūtas libe ꝑductu3 q̄ō ē spūs.s.libe ꝑducit̃ ꝛ nō nālr Sic dōm erit in ꝓposito. Vl̃ diceret̃ ad mēte3 phi ꝙ de⁹ nō ɔcurrit effectiue in cātiōe alic⁹ effect⁹:s3 solu3 in rōne finis. S3 pᵃ rñsio ē melior. ¶ Ad 4ᵐ rñr ꝙ effect⁹ ꝑ accidēs est a causa:vt in plurib⁹:nō q̄de3 respectu effectus per accidens:sed respectu effectus q̄ est per se:ita ꝙ ly vt in plurib⁹:dic̃ hītudinē ad effectū ad quē eēntialr ordinat̃. S3 nō incōuenit vnā ꝛ eāde3 cā3 esse vt in plib⁹ re^a vni⁹:ꝛ vt in paucioribus⁹ re^a alteri⁹. Et cu3 d̄r ꝙ totalis cā ꝑducēs effcm̄ casuale3:ita ꝑ se ordinat̃ ad illu3 effcm̄ sicē ql3 alia cā ꝑ se. Cōcedit̃ h̄:s3 tn̄ in cā totali ɔcurrit aliq̄ ptialis ꝑter cui⁹ intētionē effect⁹ casual̃ euenit q̄ re^a eiusde3 effect⁹ ē ꝑ accñs. ¶ Et ꝑ h̄ p3 ad ɔfirmatione3:qz l3 sol sit ꝑ se cā ordinata ad gnāndu3 aīal ex corpe putrefacto i rōne cāe vlis.tn̄ si tal̃ effect⁹ referat̃ ad cā3 ꝑticlarē.s.ad calore3 putredinale3:ē effect⁹ ꝑ accñs:nā calor q̄ est in putrefacto:nō intēdit nālr gnōne3 talis aīalis:quēadmodu3 intendit v̄t⁹ q̄ est in spmate:vn̄ nō icōuenit effcm̄ esse ꝑ se re^a vni⁹ cāe:ꝛ ꝑ accñs re^a alteri⁹. Si referat̃ effcs ad cā3 vle3 (q̄ ē v̄t⁹ celi regitiua oīu3 q̄ fiūt h̄ iferi⁹ nālr) nō euenit a casu:s3 est ꝑ se intent⁹:qz d̄ intentiōe vlis cāe est vt oēs for̃ q̄ st̃ in po^a māe:d̄ducant̃ ad actu3. Si vō effect⁹ equoc⁹ referat̃ ad cā3 ꝑticlare3.s.ad calorē putredinale3:est effect⁹ casualis:ꝛ ꝑ accñs vt dcm̄ est. ¶ Ad 5ᵐ ꝛ vlti.rñr pᵒ ꝑmittēdo ꝙ volūtas h3 ꝑ obo totū ens s3 oē3 abitū enti q̄ō ꝓbat̃. Tū qz ꝑ Aug.10.d̄ tri.c.7.ptes ymaginis st̃ eq̄les.s.itell̃s volūtas ꝛ mēoria:sic ꝙ q̄cq̄d itell̃s pōt itelligere:volūtas pōt velle:ꝛ mēoria recordari. Tū qz q̄ōi3 ens aut ē finis:aut ens q̄ō ē ad fine3:ꝛ volūtas ē vtriusq3. Tū ēt qz volūtatē nō effugiūt ipōlia.ex.3.ethi. vbi vult phs ꝙ l3 volūtas sit aut possit eē ipōliu3:nō tn̄ electio:ex q̊ seq̄t̃ ꝙ cu3 po^a potēs ipōlia ꝛ in ipōlia possit plusq̄3 in totu3 ens:ꝛ volūtas sit h̄:seq̄t̃ ꝓpoᵐ. Na3 ens ꝛ totū ens ɔtinet̃ sub possibili:qz ipōle ē nō ens. ¶ 2ᵒ pmitti t̃ ꝙ qū volūtas ꝛ habit⁹ ɔcurrūt ad eliciēdū actu3: ꝑncipalior cā ē po^a:scōaria hit⁹:ꝓbat̃. Qz illa cā ē ꝑncipalior q̄ vtit̃ alia ꝛ nō e3. Tū qz ē vlior. Tum qz est liba in actiōe liba:alia autē nālis. Sic ē voluntas re^a habit⁹. g̊ ꝛc̃. Et mior ꝓbat̃. Qz volūtas vtit̃ hitu ꝛ nō e3 dicēte Auer.3.d̄ aīa.ɔmē.18. Hec.n.est diffō habit⁹.s.vt hñs habitu3 itelligat ꝑ ip3 illō q̄ō ē sibi ꝓpriū ex se:ꝛ qū voluerit absq3 h̄ ꝙ idigeat aliq̄ extrīseco. Ex q̊ snia accipitur hec diffinitio habit⁹:ꝙ est illud q̊ hñs vtit̃ cu3 voluerit. Silr volūtas ē vlior:qz nullus hitus respicit totu3 obm̄ adeq̄tū volūtatis:qz nullus habit⁹ est q̄ respiciat totum ens:ꝛ q̄ōlib3 ɔtentū sub ente. Voluntas aūt sic. Habit⁹ etiā iclinat ꝑ modū nāe cu3 sit q̄litas q̄dā.igr̃ ꝛc̃.

Ex istis pmissis cōcludo ꝓpositū ꝑ rōnes. ¶ Pria. potētia ɔtinēs totū ens ꝑ obo ꝛ q̄ōlib3 contentū sub ente:ex maiori ꝛ maiori gradu in obo vl̃ in habitu nō argr̃ intēsio conat⁹ ipsi⁹ habit⁹ suꝑ conatum potē-

tie in īfinitū. volūtas ēst hꝫ. ğ q̄tuis crescat obm vel hit⁹ in voluntate: nō arguēt excrescētiā īfinitā habit⁹ sup conatū ipsius voluntatis. minor pꝫ ex dictis: ꝛ maior ꝓbaṫ exēplo. Si po^a mea motiua eēt re^a oīa pōderis mouēdi in īfinitū: crescēte pōdere i īfi^m: nō imobilitareṫ po^a mea motiua: q꞉ ꝑ id qđ ē: pt īfinitū pōd⁹ mouere: ꝛ qđlꝫ pōd⁹ appo^m alteri pōderi hꝫ rōnē mobilis ab ista po^a. ¶ Probaṫ ēt eadē maior rōne. Ex q̄. n. po^a ꝑ id qđ ē: pōt in totū ens: ꝛ in qđlꝫ ipsi⁹: qcq̄d facit crescere obꝫ vł hitū: ꝛ q̄tūcūq꞉ itēdaṫ: adhuc ē sub po^a. Et ita nō seqṫ ꝙ aliq̄ itēsio in hitu volūtatis vīcat facultatē po^e aut imobilitet ipaꝫ. ¶ Scđa rō. Cā ꝑtialis nec̄io coaccipiēs aliā ꝑtialē finitā in sua opōne: si crescat in īfinitū: nō tollit id qđ ꝯpetit alteri cāe ꝑtiali coaccepte: sꝫ hitus in opādo nec̄io coaccipit conatū po^e finitū in opādo. ğ nō tollit a conatu id qđ sibi ꝯpetit ex se. maior pꝫ exēplo si duo traherent nauim. si po^a vni⁹ supponaṫ alteri nec̄io in trahēdo non eꝯ. posito ꝙ potētia isti⁹ q̄ alteri suppoiṫ nec̄io crescat in īfinitū: nō tollet motū alteri⁹ nec modū trahēdi. Rō ē q꞉ posteri⁹ ꝓsupponēs ꝑus nō tollit ei⁹ opōnē nec modū operādi. Sꝫ oīs habit⁹ ꝓsupponit nec̄io conatū volūtatis finitū in sua opōne. nō eꝯ. si ğ hitus itēdaṫ in īfinitū: nihil tollit a conatu po^e. ¶ Cōfirmaṫ. q꞉ oīs īfinitas ꝯtēta in aliq̄ finitate ex sui multiplicatiōe nō reddit ꝯtinēs infinitū: nec ipꝫ supat: q꞉ nō ꝯtinereṫ in ei⁹ finitate. Exē^m. īfinita pūcta ꝯtineṫ in linea finita: quotquot puncta in linea nūerenṫ: nō cresceret linea neq꞉ excedeṫ ab eis: q꞉ īfra lineā finitā oīa sunt signabilia. mō īfra finitū conatū potentie ꝯtineṫ oīs hitus ei⁹: pꝫ. q꞉ nō possꝫ exire in actū sine conatu po^e: sꝫ eꝯ. igiṫ q̄tūcūq꞉ intēdaṫ: nō excedet potentiā nec moduꝫ ei⁹ opādi q̄ est libere agere: ꝛ ita semꝑ erit libera in opādo. ¶ Tertia rō. Habit⁹ circa obm po^e vel ꝯtentuꝫ sub eo: seqṫ po^{as} in opādo: nō ecōuerso. Sed oīs hitus volūtatis est circa obm volūtatis: vel circa aliqđ ꝯtētuꝫ sub eo. igiṫ. mior pꝫ ex dictis: ꝛ maior ꝓbaṫ: q꞉ circa obm potētie habit⁹ nō pōt sine potētia. oīs. n. actus circa obꝫ adeq̄tuꝫ magis in po^{am} reduciṫ q̄ꝫ in hituꝫ.

Ex his appet rn̄sio ad rōnē gnēā ꝑncipalē. Nā mior assūpta est falsa. ¶ Ad cui⁹ ꝓbationē sił r dicimus ꝙ maior ꝓsilli est falsa: qꝛ illa oīa iducētia difficultatē sunt sub finito conatu po^e: ꝛ iducūt actū finitū: sicut dicim⁹ de po^a motiua q̄ si possꝫ. in pōdera in īfinitū ꝑ id qđ est finitū: crescēte pōdere: non vinceret po^a. Et ita hitus q̄tūcūq꞉ itēsius (q꞉ est de aliq̄ obo ꝯtento sub aspectu potētie: ꝛ ꝯtineṫ sub finito conatu ipsius: cuꝫ reqrat ipaꝫ vt exeat in actū: nō ecōuerso: cū ēt nō iducat actū īfinitū: sicut nec obm īfinitū iducit in volūtate creata actū īfinitū. oīs aūt act⁹ finit⁹: est sub po^a: q꞉ pōt in aliū actuꝫ. Et postremo cū oīs hitus se habeat: vt cā scđaria ad potentiā vt ꝑncipalē) sꝑ erit sub finito conatu po^e sicut īfinitas pūctoꝝ īfra linee finitatē. Per h pꝫ ad ꝑmā ꝓbationē mioris ꝓsylli que pari mō negaṫ. ¶ Ad scđaꝫ ꝓbationē dicte mioris ꝓsylli rn̄deṫ ꝙ volūtas pōt resilire ꝯ habitū ꝑ suā libertatē: ꝛ cū conatu finito. Nec hit⁹ possꝫ tn̄ crescere ꝙ vinceret illū conatū: ēt si fieret īfinit⁹. q꞉ eius īfinitas ꝯtinereṫ sub finitate conat⁹ po^e. ¶ Ad 3^{am}. Nō vult Arist. ꝙ hn̄s hituꝫ nec̄io feraṫ in actū: sicut lapis ꝓiect⁹ nō pōt reuocari. cū ipse ponat ꝙ quoscūq꞉ habit⁹ possum⁹ in nobis corrūpe maxīe morales: ꝑ oppositos act⁹. Sꝫ exēplū Ari. est ꝑꝑ difficultatem: q꞉ volūtas seqṫ habitū ꝛ iclinationē hitus. nisi cuꝫ maximo conatu se retraheret. qđ nō ē ipole. ¶ Ad q̄rtā ꝛ vltimā ꝓbationē dr̄ ꝙ ꝯsuetudo est altera nā nō simplr: q꞉ absolute nō mutat nāꝫ: sꝫ tn̄ iclinat ꝛ ꝓcedit in actū ꝑ modū nāe. est tn̄ ꝯsuetudo sub conatu po^e si po^a nitaṫ resistere. Vn̄ i q̄cūq꞉ gradu itēdaṫ ꝯsuetudo: suberit tn̄ sꝑ iperio volūtatis. Et appetit⁹ seu iclinatio hit⁹ ꝯsuetudialis erit sub conatu po^e. Ex his appet determiatio ꝑmi articuli.

Circa scđm articulū vbi vidēdū ē de determiatiōe ꝯtigētis. Nōndū est ꝙ duplex est idetermiatio opposita duplici determinatiōi. q̄dā ē de iesse: q̄dā de possibili. ꝛ ista duplex idetermiatio repitur: tā ex ꝑte cāe q̄ꝫ ex ꝑte effect⁹. Indetermiatio ō iesse ex ꝑte cāe ē q̄ cā ē idetermiata ad agere ꝛ nō agere: sꝫ indetermiatio de poli ē q̄ cā ē idetermiata ad posse agere ꝛ posse nō agere. ꝛ dr̄ ꝑ^a de iesse: q꞉ respicit extrema de iesse, 2^a vo de poli q꞉ respicit extrema de poli. Ista ēt duplex idetermiatio repiṫ silr ex ꝑte ipi⁹ effect⁹ ꝯtigētꝭ. vn̄ ex ꝑte effcūs illa dr̄ de iesse q̄ effect⁹ ē idetermiat⁹ ad ꝓduci ꝛ nō ꝓduci: sꝫ dr̄ de poli q̄ effect⁹ ē idetermiat⁹ ad posse ꝓduci ꝛ nō ꝓduci. vn̄ illa de iesse ē posterior illa de possibili sicut agere est posteri⁹ ad posse agere.

His premissis ponūṫ due ꝯclōnes q̄ꝝ ꝑ^a ē ista. Effect⁹ ꝯtingēs q̄cūq꞉ ꝯtingētia añq̄ꝫ ponaṫ i esse ē determiat⁹ ad alterā ꝑtē ꝯdictōis determinatōe de iesse. ita ꝙ ista ē vā. antixp̄s erit: q꞉ sua opposita ē falsa. Ista ꝯclō ꝓbaṫ sic. Illud qđ nō ē determiate veꝝ vł fłꝫ: nō ē ab aliquo itellectu determiate cog̃scibile: sꝫ qđlibꝫ futuꝝ ꝯtingēs est determinate cog̃scibile a deo. ğ ꝛc̄. maior pꝫ. q꞉ cognitio seqṫ rē. si ğ ē dtermiate cog̃scibilis ğ erit iesse determiate. mior pꝫ ꝑ Aug. super Gen. dicēte. De⁹ nō nouit alr facta q̄ꝫ fiēda: sꝫ certū ē ꝙ cognoscit fcā determiate sic fuerūt. ğ ꝛ fiēda. ¶ Et ꝯfirmaṫ. q꞉ nisi de⁹ oīa futura ꝯtigētia dtermiate cog̃sceret: sꝫ tn̄ idetermiate ꝛ sub disiūctiōe: seq̄reṫ ꝙ eq̄ certā noticiā hō hr̄et de futuris ꝯtigētib⁹: sic de⁹. De quocūq꞉. n. sciṫ ab hoīe sub disiūctiōe. s. ꝙ erit vł nō erit. ¶ 2^a. illud qđ hō agit ꝑ electionē: ꝑus determinat q̄ꝫ ponat in esse. ꝛ h ondiṫ. 9. meta. cōmē. 10. vt supi⁹ allegatū fuit. Ingt. n. de potētys rōnabilib⁹. Necesse ē vt in istis sit aliqđ ꝑn^m pri⁹ potētys mouētib⁹ qđ sit cā in h ꝙ agūt alteꝝ ꝯrioꝝ q̄nq꞉ ꝛ alteꝝ q̄nq꞉: ꝛ vłr nec̄e est vt aliqđ sit qđ faciat magis agere alteꝝ ꝯriū q̄ꝫ alteꝝ. ꝛ h est veꝝ ꝑn^m. ꝛ postmoduꝫ subdit. Et hoc ꝑn^m qđ facit magis agere alteꝝ ꝯrionū est appetit⁹ ꝛ volūtas: ex quo concludit ꝙ po^a rōnalis pri⁹ determiaṫ ad alteꝝ oppositoꝝ a volūtate añq̄ꝫ agat alteꝝ oppositoꝝ. Ista maiore sic declarata: assumiṫ minor. Illud qđ agit hō ꝑ electionē est ꝯtingēs: qꝛ electio est act⁹ elicit⁹ volūtatis: ꝛ qcq̄d ē a volūtate ꝯtigēter est: cū volūtas sit ꝑn^m ꝯtingēter opandi. igiṫ ꝛc̄. ¶ Scđa cōclusio. Quāuis futuꝝ ꝯtingēs sit determiatū determiatiōe de iesse ab aliq̄ cā extrīseca vt declarabiṫ inferi⁹: ex se tn̄ formalr ꝛ itrīsece nō ē determiatū ad alterā ꝑteꝫ ꝯdictiōis. Ista ꝯclō ꝓbaṫ sic. Qđ ex sua rōne formali nō plus respicit eē q̄ꝫ nō esse: nō est determiatū ad alterā ꝑteꝫ ꝯdictiōis ex se: futuꝝ ꝯtingēs ē hꝫ. ğ ꝛc̄. maior pꝫ. minor ꝓbaṫ: q꞉ eo futuꝝ ꝯtingēs est tale q̄ten⁹ ꝑ idr̄iaꝫ pōt esse ꝛ nō esse. ¶ 2^a. si futuꝝ ꝯtingēs eēt ꝑtis determiate aut hoc eēt in īstāti ꝑterito: ꝛ h nō: q꞉ qđ ꝑteriṫ: ē nec̄iuꝫ aut in ꝑn̄ti instāti: ꝛ hoc nō: q꞉ tūc nō essꝫ futuꝝ in ꝯtigētia. aut hoc esset in futuro instāti: ꝛ hoc nō: q꞉ ꝓ tunc pōt esse ꝛ nō esse. ¶ Ex his duab⁹ ꝯclusiōib⁹ seqṫ hoc correlariū: ꝙ lꝫ futuꝝ ꝯtingēs sit determinatū determinatione de inesse ad alterā parteꝫ ꝯdictiōis: nō est tn̄ determinatū determinatiōe de possibili. Istud correlariū pꝫ ex dictis: q̄tū ad vtrāq꞉ ꝑtē. ¶ Probaṫ ēt. q꞉ iste due idetermiatiōes. s. de iesse ꝛ de possibili sūt subordinate fꝫ prius ꝛ posteri⁹: q꞉ q̄lis est ordo iter extrema: talis est inter habitudines q̄ sunt ipse idetermiatōes. Sꝫ extrema istaꝝ idetermiationū sūt posse agere: ꝛ posse nō agere:

agere ꝛ nõ agere q̃ sũt subordinata ƺ pri⁹ ꝛ posteri⁹. pri⁹ .n. est posse agere vl' posse ñ agere: q̃ꝫ agere ꝛ ñ agere. igiẽ ipse idetermiatões sic erũt distĩcte ꝛ subordiate. igĩ stat effcꝫ ꝯtigẽtẽ eẽ dtermiatũ dtermiatõe d ieẽ. saltẽ extrĩse ce ꝛ idetermiatũ idetermiaͦ͠ d poti. ¶ Et ꝯfirmaẽ h. qꝛ qñcũqꝫ aliq̃ due idetermiatões sẽ distĩcte ꝛ vna ẽ poꝛ alt era: ñ ẽ ꝯdictio: q̃ pͦ sepeẽ a zͦ. nã pͦ pt eẽ: vl' saltẽ sibi ñ repugnat eẽ sine posteriori. testãte Ari .5. meta. c. d poꝛi. vbi iducit modũ poꝛitatis ƺ subaꝫ ꝛ nãm dicẽs: q̃ poꝛa ƺ subaꝫ ꝛ nãꝫ sũt q̃cũqꝫ ꝯtigũt eẽ sine alys: ꝛ alia nõ sine ipsis. Sꝫ idetermiatio d poti ẽ poꝛ idetermiatiõe de ieẽ vt oñ suꝫ ẽ. igĩ ñ ẽ ꝯdictio q̃ aligd sit idetermiatũ ad posse agere ꝛ posse nõ agere: ꝛ tñ sit dtermiatũ ad agere. Nã qñ volũtas vult: ꝛ hꝫ in se actualẽ volitionẽ: tũc in eo instãti in q̃ hꝫ actuale velle: ẽ determiata ad velle ꝛ ad agere: ꝛ ita determiata determiatiõe de ieẽ: ƺ in eo istãti est idetermiata idetermiatiõe de poti: qꝛ in eo istãti q̃ vult a. põt nõ velle. a. Qd declaraẽ. nã ponaẽ q̃ volũtas creata tñ hẽat eẽ in vno istãti: ꝛ i illo hẽat actuale velle: tũc nõ neẽio hrẽt actualẽ volitionẽ. qd ꝓbaẽ. Si in illo istãti hrẽt eã neẽio (cũ nõ sit eã nisi i illo istãti qñ cãret eã) g̃ simplr volũtas qñ cãret eã: neẽio cãret. nõ .n. mõ ẽ ꝯtigẽs eã: qꝛ pexistebat añ illõ istãs in q̃ cãt. ꝛ tũc vt pexñs potuit cãre vl' nõ cãre: qꝛ sic h ens: qñ est: ẽ neẽiuꝫ vl' ꝯtigẽs: ita eã qñ cãt: tũc cãt neẽio vl' ꝯtingẽter. Ex q̃ igĩ i h istãti cãt h velle: ꝛ nõ neẽio: iõ ꝯtingenter. Vñ ẽ po⁹ hui⁹ cãe ad oppositũ ei⁹ qd cãt. Et ista poͦ est poꝛis nãlr vt actus pmi ad opposita q̃ sũt posteriora nãlr vt actus scdos act⁹ .n. pm⁹ ꝯsiderat⁹ in p istãti in q̃ ẽ poꝛ nãlr actu zͦ: ita ponit illũ i esse vt effcm suũ ꝯtingẽtẽ q̃ vt poꝛ nãlr possꝫ eq̃ ponere aliud oppositũ i esse: ita q̃ eã ꝯtigẽter cãns nõ solũ qñ causat ẽ in poͦ ad opposita successiue veruꝫ ẽt ad opposita ꝓ eodẽ istãti: ꝛ ista poͦ est realis: quã ẽt ꝯcomitaẽ poͦ logyca: q̃ ẽ nõ repugnãtia termioꝝ. Volũtati .n. vt est actus pm⁹ etiã qñ ꝓducit h velle: nõ repugnat oppositũ velle. tũ qꝛ eã ꝯtingẽs ẽ re⁹ sui effect⁹. ꝛ iõ nõ repugnat sibi oppoͫ͠ in rõne effect⁹. tũ qꝛ vt subm ẽ ꝯtingẽter se hꝫ ad istũ actũ vt iformat: qꝛ subo nõ repugnat oppoͫ͠ sui accñtis ꝑ accñs. ¶ Ex his ꝯcluditur q̃ ista ꝓpõ. Volens. a. põt nõ velle. a. ẽ ꝯcedẽda in sensu diuiso neganda aũt in sensu ꝯposito. In sensu diuiso denotaẽ q̃ ꝓ q̃cũqꝫ istãti iest velle. a. volũtati: põt sibi iesse nõ velle. a. ꝛ tunc nõ seqẽ q̃ possit sil' velle. a. ꝛ nõ velle. a. In sensu ꝯposito significaẽ q̃ h ꝓpõ ẽ polis volũtas volẽs. a. nõ vult. a. vñ in sensu ꝯposito ẽ vna cathegorica: cui⁹ subm ẽ hoc totuꝫ. volũtas volẽs. a. ꝛ pdicatũ nõ volẽs. a. ꝛ tũc attribuiẽ h pdicatũ possibilr (h est cũ mõ politatis) subo cui oio h pdicatũ repugnat: ꝛ ꝑ ꝯñs ipossibilr sibi ꝯuenit qd notatur possibilr ꝯuenire. In sensu diuisiõis sũt due cathegorice enũciãtes de volũtate duo pdicata i vna ꝓpõne de iesse enũciaẽ de volũtate h pdicatũ: velle. a. q̃ cathegorica itelligiẽ ꝑ ꝯpõnẽ iplicitaꝫ. In alia aũt cathegorica de possibili enũciaẽ possibilr nõ velle. a. ꝛ istaꝝ ꝓpõnũ vna nõ repugnat alteri ꝓ eodẽ istãti. Nã volũtati isti i eodẽ instãti ꝯuenit velle. a. cũ possibilitate ad oppoͫ͠ ꝓ eodeꝫ instãti. ¶ Sꝫ ꝯ pdicta argẽ oñdẽdo q̃ in volũtate ꝛ vlr in nulla re sit ꝯtigẽtia. Prio sic. oẽ qd ẽ: qñ est neẽe ẽ eẽ. sed nũq̃ꝫ aligd est nisi qñ est. igĩ semꝑ neẽe ẽ eẽ. g̃ in reb⁹ nihil ẽ ꝯtigẽter. ¶ Cõfirmaẽ. illõ qd ẽ neẽio vl' ꝯtigẽter est: qꝛ illõ qd nullo mõ ẽ: nõ ẽ neẽio: nec cõtigẽter. Ois .n. modificatio psuppõit suũ modificabile: cũ modificatio sit alic⁹ modificatiua. Cõtigẽtia aũt est q̃dã modificatio alicui⁹ effectus. igiẽ res anteq̃ꝫ sit nõ est ꝯtingẽter. g̃ duꝫ est: hꝫ eẽ tale. vꝫ. neẽio vel ꝯtingẽter: ƺ dũ ẽ: neẽio ẽ. igitur ꝛc. ¶ P. zͦ. oẽ futuꝝ de necessitate ẽ futuꝝ: cũ idẽ de scipo pdiceẽ cũ mõ neẽitatis: ƺ oẽ qd ẽ d neẽitate futuꝝ neẽio eueniet. igĩ ꝛc. ¶ P. zͦ. ꝯ illõ qd dĩ q̃ volũtati i eodẽ istãti ꝯuenit velle. a. cũ politate ad oppͫ͠ arĩ sic. Si ꝓ aliq̃ istãti sit poͦ ad aligd cui⁹ oppͫ͠ inẽ: aut ista ẽ poͦ cũ actu: aut añ actũ. nõ cũ actu. pꝫ: nec añ actũ: qꝛ tũc eẽt ad actũ ꝓ alio istãti q̃ꝫ ꝓ q̃ iest ista poͦ. ¶ Ad pͫ rñr q̃ ista ꝓpõ. oẽ qd ẽ ꝛc. ẽ distiguẽda. s. q̃ pt eẽ vl' cathegorica vl' hypothetica tpal'. sic ẽt ista. aial currere si hõ currit ẽ neẽiũ Hec .n. pt accipi vt ꝯditiõalis ẽ. ꝛ tũc ly neẽe: aut diẽ necessitatẽ ꝯñe: aut neẽitatẽ ꝯñtl. Si pͦͦ va ẽ. zͦͦ ẽ fla. pͦͦ est sensuꝫ q̃ si hõ currit: neẽio seqẽ q̃ aial currit. vl' sensus ẽ: q̃ ista ꝯña ẽ neẽia hõ currit. g̃ aial currit. Sꝫ si ly neẽe dicat neẽitatẽ ꝯñtl. tc̃ ẽ sensus. si hõ currit: h ꝯñs est neẽiũ aial currit. iste sensus ẽ falsus. qꝛ sꝫ h ꝯñs ẽ ꝯtigẽs. s. aial currit. vñ stat aliq̃ꝫ ꝯñaꝫ eẽ neẽiã: cui⁹ añs ꝛ ꝯñs sẽ ipolia g̃ mlto forti⁹ aũs ꝛ ꝯñs pñt eẽ ꝯtigẽtia: ꝯña existẽte neẽia. Si ãt hec ꝓpõ ẽ cathegorica: tũc sensus ẽ: h totũ. vꝫ. currere: si hõ currit: pdicaẽ d aiali cũ mõ neẽitatl. ꝛ cathegorica tũc ẽ va. vñ h pdicatũ currere nõ simplr sũptũ: ƺ cũ hac dtermiatiõe si hõ currit: neẽio iest subo. nã lꝫ nõ iisit currere absolute ꝛ simp' neẽio aiali: tñ iest neẽio vt dtermiaẽ ꝑ ly si hõ currit: ꝛ iõ qñ pdicatũ sic dtermiaẽ: neẽio iest subo: ꝛ significat vt ẽ cathegorica: q̃ aiali neẽio iest currere si hõ currit ꝛ ista ẽ va d neẽio: ñ tñ seqẽ. g̃ aial currere ẽ neẽiũ: qꝛ añ. a ƺ gd ad simp'. ¶ Applicando h ad ꝓpoͫ͠. ista ꝓpõ. oẽ qd ẽ ꝛc. pt eẽ ypothetica tpal' sic. oẽ qd ẽ: qñ ẽ: neẽio ẽ. Si sic accipiaẽ tũc aut ly neẽio diẽ neẽitatẽ ꝯñe aut ꝯñtl. pͦͦ ẽ va: qꝛ ẽ sẽsus oẽ qd ẽ: qñ ẽ: neẽio seqẽ ipꝫ eẽ: ꝛ i isto sensu ẽ va. Si zͦͦ accipiaẽ ly neẽio. sic ẽ fla: qꝛ ẽ sẽsus. oẽ qd ẽ: qñ ẽ: ẽ neẽio. Nã certũ ẽ q̃ ꝯtigẽs ẽ aliqd qd ẽ: ꝛ tñ nõ neẽio ẽ: ƺ in q̃cũqꝫ istãti ẽ: ꝯtigẽter ẽ. Si vͦo ista ꝓpõ accipiaẽ vt ẽ vna catheͣ͠: tũc ẽ va: qñ ista determiatio qñ ẽ: dtermiat pdicatũ. alr ñ. Vñ h pdicatũ eẽ dtermiatũ ꝑ ly qñ ẽ: dĩ de subo cũ mõ neẽitatl. ꝛ tũc ẽ sensus. oẽ qd ẽ: qñ ẽ neẽe ẽ eẽ: ita q̃ h totũ. qñ ẽ neẽe ẽ eẽ: dĩ neẽio d eo qd ẽ. ꝛ tal' neẽitaꝫ ẽ neẽitaꝫ ƺ gd. Ex q̃ postmodũ ñ seqĩ. g̃ oẽ qd ẽ: ẽ neẽe eẽ: ƺ ẽ falsa ƺ gd: ꝛ simplr: qꝛ iste termin⁹ eẽ. simplr sũpt⁹: pdicaẽ de subo cũ mõ neẽitatis: ꝛ ꝓpõ isto mõ est fla. nullus igĩ sensus ver⁹ h⁹ ꝓpõnis denotat q̃ aligd esse in istãti in q̃ est: sit simplr neẽiũ: ƺ tñ q̃ sit neẽiuꝫ ƺ gd. s. qñ est: ꝛ vt esse: dtermiaẽ ꝑ ly qñ est: ꝛ cũ h stat q̃ in illo istãti in q̃ ẽ. sit simplr ꝯtigens: ꝛ ꝑ ꝯñs q̃ in illo istãti possꝫ oppͫ͠ illi⁹ iesse. ¶ Alr rñdẽt aliꝗ dicendo q̃ ista ꝓpõ. oẽ qd ẽ ꝛc. vl' est ꝯposita vl' diuisa. si ꝯposita: sic ẽ va: si diuisa: sic ẽ fla. Vñ oẽ qd ẽ qñ est in sensu ꝯposito: necessario ẽ. In sensu diuiso: ꝯtigẽter ẽ. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã est sciendũ q̃ accñs ꝛ q̃cũqꝫ act⁹ accñtalis alr ꝯpaẽ ad subm cui accidit: alr ad aggregatũ ex subo ꝛ accñte. exẽpli grã. iste act⁹ g est currere: alr ꝯpaẽ ad hominꝫ absolute: alr ad aggregatuꝫ ex subo ꝛ accñte. s. ad hoiꝫ currẽteꝫ. accñs ꝯpaẽ ad subꝫ absolute tãq̃ꝫ ad illõ cui ꝯtingẽter inest nõ neẽio: ƺ ꝯpaẽ ad aggregatũ tanq̃ꝫ ad illud cui necessario inest. ipolẽ est .n. hoiꝫ currere sine cursu ꝛ hoiꝫ eẽ albũ sine albedine. Ad ꝓpoͫ͠ dĩ q̃ qñ ista ꝓpõ. oẽ qd est ꝛc. est ꝯposita: tũc ꝯpatur act⁹ extrĩe ad aggregatũ ex subo ꝛ actu. ꝛ sic neẽio talis act⁹ inest subo. ꝛ vt sic ꝓpõ est neẽia: qñ aũt est diuisa: tũc act⁹ extrĩe ꝯpaẽ ad subꝫ pcise eo mõ q̃ est diuisuꝫ ab actu: ꝛ vt sic dcm ẽ: q̃ inest sibi ꝯtingẽter. ꝛ ꝑ h pꝫ ad ꝯfirmationem. ¶ Ad scdꝫ. Rñdeẽ q̃ oẽ futurũ necessario erit vel necessitate ꝯñe: vel neẽitate ꝯñtis: ꝓpositio pmo mõ est va: qꝛ posito q̃. a. sit futuꝝ: seqẽ necessario q̃. a. erit. ita q̃ h ꝯñs. a. erit necessario seqẽ ad hoc añs positum qd est. a. est futurũ. scdo mõ capiendo necessario: ꝓpositio est falsa. qꝛ dato q̃ hoc ꝯñs necessario sequatur ex ante posito: semper

tñ in se erit ɔtingēs ⁊ ɔtingēter eueniet. ¶ Ad 3ᵐ rñr ꝙ est poᵃ ante actū ordine nāe: nō durationis ⁊ tpis: qꝛ illud qꝺ ꝑcedit nālr istū actū vt ꝑcedit actū: nālr possꝫ eē cuꝫ opposito istius actᵒ: ⁊ tūc negandū est ꝙ oīs poᵃ est cum actu: vel ante actū: itelligēdo añ ꝑ ꝑoritate durationis. vā aūt est itelligēdo añ. ꝑ ꝑoritate nāe.

Quantuꝫ ad 3ᵐ articulum ponunᷣ qnqꝫ ɔclōnes. ¶ Pᵃ ē ista. futuꝝ ɔtingēs ad hᷓ ꝙ sit determiate ꝑtis ɔdictōis oꝫ ꝙ hēat aliquā cāꝫ aliā a se. Probaᷣ sic: oē illꝺ qꝺ ex sua rōne formali ē idn̄s ad eē ⁊ nō eē: neccē est vt hēat aliquā cāꝫ determinātē ipm ad eē vel ad nō eē. futuꝝ ɔtingēs ē hꝫ. igr ⁊c. maior ꝑbatur qꝛ exq̄ ē idetermīnatū ad eē ⁊ nō eē: si seipso determinareᷣ ad alteꝝ (cum equalr se hꝫ ad vtrūlibꝫ) sil' exiret in vtrūqꝫ. ꝑ rōnē Ari. ⁊ ɔmē. 9. meta. in fili de potentijs rōnalibᵒ. mioꝛ pꝫ. ¶ Scꝺa ɔclusio ē ista. Intelligere futurū ɔtingēs sub idetermiatōe oīo: ē nihil itelligere. Probaᷣ. Ari. ⁊ ɔmē. 4. meta. t. c. 10. Qui nō itelligit aliqꝺ eē vnū: nihil itelligit: sꝫ qꝺ ɔplectiᷣ vtrāqꝫ ꝑteꝫ ɔdictiōis: nō est vnū neqꝫ itelligiᷣ eē vnū. futuꝝ ɔtingēs sub indeterminatiōe ad vtrāqꝫ ꝑtē ɔdictiōis est hꝫ. ergo futuꝝ cōtingēs oīo idetermīnatū itelligit: nihil itelligit. ¶ Hoc idē ɔfirmat doc. sub. in quolꝫ. q. 3. vbi hꝫ: ꝙ illud qꝺ iplicat ɔdictionē est verissime nihil ⁊ solū illud: qꝛ illud excludit oē eē ex intellꝫ ⁊ in intellu. qꝺ. n. ē sic includēs ɔdictionē: sicut nō pōt eē ex aiaꝫ: ita nō pōt eē aliqꝺ itelligibile vel ens aliqꝺ in aia: qꝛ nūqꝫ ɔdictoriū cū ɔdictorio ɔstituit vnū intelligibile: nec sicut obm cū obo: neqꝫ sicut modus cū obo. Ista tñ ꝑpō ꝙ implicās ɔdictionē nō est intelligibile hꝫ sane itelligi: qꝛ si dicaᷣ ꝙ ɔdictoria nō sil' appꝑhēdunᷣ ab intellu q̄cūqꝫ appꝑhēsiōe ⁊ intellectiōe simplici: hᷓ est fl'z ꝫ eūdē doc. in. 2. di. 1. q. 3. qꝛ certū est ꝙ intells appꝑhēdit repugnātiā ⁊ ɔdictionem iter duo ɔdictoria. Sꝫ repugnātia ⁊ ɔdictio est rl'o q̄ nō pōt appꝑhēdi ab itellu nisi apprehēdanᷣ extrema a qbᵒ iesse ⁊ in cognosci depēdet ipsa rl'o. eo mō quo arguit Ariſ. 2ᵒ de aia. de sensu cōi. tex. c. 145. vbi arguit ꝙ (qꝛ est aliqs sensus percipiens dr̄iam inter sonū ⁊ colorem) aliquis sensus ꝑcipit sonū ⁊ colorē. Ita in ꝑposito. Dicēdum est igr ꝙ iplicās ɔdictionē nō intelligiᷣ certitudinalr: ⁊ cū assensu seu tāqꝫ vnū obm: vt dicit doc. sub. ibidē: ⁊ vt sic nō est vnū intelligibile: lꝫ forte posset intelligi idetermīnate ⁊ sine assensu: ⁊ vt repugnās in se. ꝑmo mō intelligitur ꝑpō. 2ᵒ mō non. ¶ Uel pōt dici ꝙ si ɔdictoria itelligantur: nō inquātum cōtradictoria: qꝛ vt sic vnuꝫ excludit reliquū in quocūqꝫ eē siue in intellu siue extra intellectū: sꝫ bn̄ pn̄t intelligi sub rōne oppōnis ⁊ repugnātie: ⁊ breuiter sub aliq̄ rōne itētionali que est respcūs rōnis ⁊ cōis vtriqꝫ extremo ɔdictiōis. Sꝫ itelligere ɔdictoria isto mō nō est itelligere ipsa: vt ɔdictoria sil' ⁊ fūdamentalr. ꝑᵒ rn̄o ḋioꝛ. 2ᵒ ē realioꝛ. ¶ 3ᵃ ɔclo determiatio futuri ɔtingētis ad ꝑtē vnā sue ɔtigētie ꝑ cāꝫ ɔtigēter determinātē nō tollit ab ipso futuro ɔtigētiā ⁊ idetermiationē q̄ ɔpetit sibi ex se foᷓalr. Ista ɔ̇ ꝑbaᷣ. Illa cā nō tollit ab aliq̄ rōnē foᷓalē sibi ɔpetētē: q̄ nō dat sibi ɔditioneꝫ repugnātē: sꝫ cā libe determinās nō dat ɔditionē repugnātē foᷓali rōni futuri ɔtingētis. igr nō tollit eiᵒ rōneꝫ foᷓalē. maioꝛ pꝫ: ⁊ mioꝛ ꝑbaᷣ. qꝛ ɔditio repugnās futuro ɔtigēti ē ita determiari ad vnā ꝑteꝫ ꝙ nō remaneat indetermiatū ad aliā: sꝫ hᷓ nō fac cā libere determinās: qꝛ exq̄ fcā determiatiōe ꝑt in opᵐ determiationis: nullo mō tolliᷣ idetermiatio ad ɔtingētiā nec foᷓalis idetermīnatio ɔtigētis. Exēᵐ si determiauero me lectuꝝ cras: ꝑ volūtatē meā libere determinātēꝫ (q̄quis hᷓ. vꝫ. me legere: sit determiate ꝑtis ɔdictōis. tñ qꝛ ista determiatio est in ꝑtāte determinātꝭ volūtatꝭ) nō tolliᷣ ɔtigētia a futura lectiōe: sꝫ remanet idetermiatio sibi foᷓalr debita: qꝛ possū velle legere ⁊ nō legere. ¶ 4ᵃ ɔ̇. Cā pᵃ ⁊ ꝑncipalis determinās futuꝝ ɔtingēs ad esse est diua volūtas. Ista ɔclo ꝑbaᷣ: qꝛ illa cā ē ꝑ determinās futurū ɔtigēs ad eē in q̄ ē pᵃ efficiētia ⁊ pᵃ radix ɔtingētie in rebᵒ. Diuina volūtas est hꝫ. ergo ⁊c. maioꝛ pꝫ: qꝛ efficiētis est determiare effcm̄ ad eē ⁊ ab efficiēte ꝑ ɔtigēter agēte cōtigēs ꝑ determiaᷣ ad eē. minoꝛ ꝑbaᷣ. Tū qꝛ ꝫ Ariſ. 3. de aia. tex. c. 50. appetiᷣᵒ ē ꝑnᵐ motᵒ ⁊ opōnis in alalibᵒ determinās poᵃˢ ad motū vl' gētē reᵒ q̄ꝝ ipsa poᵃ motiua se hꝫ indr̄iter ad vtrūqꝫ oppositoꝝ. ⁊ hᷓ ideꝫ vult in. 9. meta. de potētijs rōnalibᵒ. vt ā. dcm̄ ē. Si igr appetiᷣᵒ ē determinare ɔtingēs ad vtrūlibꝫ ad eē: multo magis ꝑmᵒ appetitᵒ simplr idepēdēs cuiusmodi ē volūtas diua. Tū ēt qꝛ pᵃ ɔtigētia libtatis est in ipsa volūtate diua saltē reᵘ eoꝝ q̄ sunt ad ex ꝫ Theologos. Qꝺ pꝫ ēt rōne: qꝛ voluntate diua neccio cānte (cū ipsa sit pᵃ oīuꝫ cā ⁊ ꝑfectissima) q̄lꝫ alia neccio cāret. Agēs. n. qꝺ nō agit nisi motū ab alio: eo mō mouet: q̄ moueᷣ ab illo. ergo si neccio moueretur: neccio moueret. Si hec ꝑbatio valeat: iꝑbare oporteret rnōneꝫ datā ad ipsaꝫ supiᵒ. Sꝫ qcqꝺ sit. si idr̄ia ad vtrūlibꝫ ⁊ determiatio ad alteꝝ oppositoꝝ repiᷣ in aliq̄ poᵃ diuina: rōnabile est ipsaꝫ repiri in volūtate potiᵒ q̄ꝫ in itellu. qcqꝺ. n. in deo ꝑcedit actū volūtatis diue: illꝺ mere nālr ⁊ neccio se hꝫ in eēntia ⁊ i itellu diuo. nā quū ꝫ Ari. scia ⁊ itells sint ɔrioꝝ. ⁊ vtriusqꝫ reᵘ neccio se hēant: si exirēt in actū sine aliq̄ determināte: sil' exirent in opposita. ꝙ aūt magis agāt vnū oppositoꝝ q̄ꝫ reliquū: hᷓ est: qꝛ determinaᷣ a ꝑheresi vl' appetitu. Sꝫ cū ex his q̄ sᷣ in nobis cognoscamᵒ ea q̄ sūt in deo: dicimᵒ volūtateꝫ diuinā determinare intellꝫ diuuꝫ: ⁊ ea q̄ sunt in ipso: ad alteꝝ oppositoꝝ in creaturis. ¶ Sed hic insurgit vna difficultas. si voluntas diua est pᵃ radix ɔtigētie in creaturis ⁊ determinat intellꝫ ad alteꝝ oppositoꝝ: vn̄ ē ꝙ ad itra nō agit ɔtigēter. sꝫ neccio. ¶ Itē si volūtas determiat itellectuꝫ ad alteꝝ oppositoꝝ: ꝑ qꝺ determiaᷣ volūtas ad alteꝝ vt magis agat vnū q̄ꝫ reliquū. ¶ Ad pᵐ rn̄dent aliq ꝙ voluntas cū ex se ⁊ foᷓalr sit ꝑnᵐ liberū: volūtas etiā diuia q̄ꝫtū est ex se: libere ⁊ ɔtingēter agit ad intra. Qꝛ ille modus q dat neccitateꝫ essentie diue in essendo: tollit a q̄lꝫ poᵃ libertateꝫ in operādo. cū aūt determinari ad vnum oppositoꝝ sic ꝙ sit ipoſē alr se hr̄e det essentie diue necessitateꝫ in essendo. igiᷣ tollit a volūtate libertatem in oꝑādo. maioꝛ vr̄ nota: qꝛ oēs ɔcedūt ꝙ esse essentie diuine nō est libeꝝ: sꝫ neccīuꝫ: qꝛ est necesse esse. Si igiᷣ talis modus cōpetit poᵃ in oꝑādo: nō erit libera. minoꝛ ꝑbaᷣ ꝑ ꝑhm. 5. meta. ca. de neccio: q cū dixissꝫ: ꝙ necessariū ē illud qꝺ ipossibile est alr se hr̄e: ɔcludit in fine. ꝙ si est aliqꝺ sempiternū ⁊ imobile: erit necessariū isto mō. ¶ Cōfirmaᷣ. Nā iꝺ deᵒ est neccē esse: qꝛ sic se determinat ad eē ꝙ nullo mō pōt nō esse. igr si volūtas ita oꝑareᷣ: ꝙ nullo mō possꝫ nō oꝑari: nō eēt libera in operādo sicut diua essentia nō est libera in essendo. ¶ P. poᵃ rōnales ideo distiguunᷣ a nālibᵒ: qꝛ valent ad opposita. ex. 9. meta. vt superiᵒ allegatū est. tūc sic. poᵃ ista determiata circa vnā oppositoꝝ ꝙ nō pōt in reliquū nō ē poᵃ rōnalis nec liba: sꝫ nālis. Sꝫ volūtas ꝑ te: ita determiaᷣ ad vnū oppᵐ ꝙ nō pōt in reliquū. ergo nō erit poᵃ rōnalis nec liba. ¶ Cōfirmaᷣ: qꝛ illꝺ qꝺ de se determiaᷣ ad vnū oppᵐ nō ē dn̄ans determinatiuū reᵘ alicuiᵒ indr̄ntie respiciētis indr̄nter opposita. exq̄. n. respiceret tm̄ vnā oppoᵐ nō possꝫ dominari ad iducēdū alteꝝ oppoᵐ: qꝛ tūc nō respiceret totaꝫ indr̄iaꝫ: sꝫ volūtas determinat indr̄iaꝫ poᵃ rōnalis ad opposita (vt ꝑbaᷣ ex sepe dicto tex. 9. meta. ab Ari. ⁊ ɔmē.

tatore qui postq̃ cū pħo ostēdit ꝙ potētia rōnalis valet ad opposita: dicit ꝙ q̃uis poᵃ rōnalis sit ad opposita silʳ in poᵃ: nō est tñ silʳ in actu reᵘ oppositorū: sȝ determinaṫ ab appetitu vel ꝑheresi.) Ex qbᵘ isti ꝯcludūt ꝙ volūtas etiā diuina q̃tū est ex parte sui nō libere ꝛ necessario agit circa obm q̃lecūq; sit: sed solū libere: ꝙ aūt necīo agat: ħ est ex parte obiecti vel nāe circa quā agit que forte determinat sibi talē moduȝ necītatis: ita ꝙ necessitas est ex parte obi nō ex parte poᵉ. ¶ Sed qcqd sit de ista opinioe: videtur posse dici ad mētē doc. subti. ꝙ duplex est libertas: q̃daȝ simplr: quedā ꝯdictiōis. libertas simplr fȝ quā pn cipiū liber sic agit ꝙ ei repugnat determinari ad actuȝ ꝑ aliqd ṗus. sed si determinaṫ hoc est ex se: ꝛ ex plenitudine sue ꝑfectiōis. ꝛ per oppᵐ ṗnᵐ nāle sic agit ꝙ determinaṫ ad actū ꝑ aliqd prius vel si ei repugnat determinari per pri⁹: ħ ē: q: tale ṗnᵐ est simplr ṗᵐ: sic ꝙ nō hȝ ṗus: ita ꝙ nō repugnat ei inq̃tū nāle est: sed inq̃tuȝ ṗᵐ. qȯ nō ē de libero: q: dato ꝙ sit ṗnᵐ posteri⁹. adhuc repugnat: determinari ꝑ pri⁹. Ista declaranṫ in exēplis. Ignis. n. est ṗnᵐ ꝛ cā nālis: ꝛ silr celū: sed ignis determinaṫ ad actuȝ caliditatis vel ad calefacere a dāte sibi esse: sic ꝙ statim ꝙ a cāte hȝ esse: statim determinaṫ ad calefacere: sicut graue determinaṫ ad descēsuȝ a dāte sibi grauitatē. silr celū determiaṫ ad rotūditatē a causante nāȝ ipsi⁹. ꝛ ista determinatio per prius ꝯpetit oī ṗn° nāli vbi nō sit ṗnᵐ simplr ṗᵐ. quēadmodū est intellect⁹ diuin⁹: aut nā ꝯina: qbus repugnat ista determinatio per pri⁹ rōne ṗmitatis nō rōne nālitatis. Exēplū de volūtate. volūtas in quocū q; est ṗnᵐ posteri⁹. q: ṗsupponit itellectū in essendo ꝛ in operādo. volūtas aūt est idifferēs ad agēdū. ꝛ nō agēdū aut si determiaṫ ad agere: hoc est ex se ꝛ ex ꝓpa ꝑfectione. ita ꝙ si volūtas velit aliqd necessario nō determiaṫ ad illud velle a causante volūtatē (posito ꝙ hec volūtas esset causata) sȝ tñ a causante hr̄et ṗnᵐ determinatū sui ad hoc velle. ¶ Ex quo ꝯcludiṫ ꝙ necessitas nālis ē maior necessitas determiatiōis ad actū q̃ȝ necessitas libertatis. ṗᵃ necessitas excludit idetermiationē ex parte ṗncipij ꝛ ex parte cātis ṗnᵐ. Et ꝑ oppᵐ ponit duplicē determinationē ex parte vtriusq;. Scḋa necītas tñ excludit determinationē ex parte cātis. sȝ nō ex parte ṗncipij qȯ seipȝ determinat ex sui ꝑfectiōe: ita ꝙ si volūtas ē ꝑfecta nō pōt nō agere circa debituȝ obm. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ seqṫ ꝙ libertas simplr stat cū necessitate. Sȝ alia libertas q̄ est ꝯdictiōis est libertas ꝯtingētie fȝ quā aliqȯ ṗnᵐ est indr̄ns ad agēdū ꝛ nō agēdū sicut est volūtas creata: ꝛ hec libertas nō stat cū necītate: sȝ solū ṗᵃ est in voluntate dīna reᵘ eoꝝ q̄ sunt ad itra. scḋa est in eadē volūtate respectu eorum que sunt ad extra.

Per hoc pōt responderi. ad rōnes alteri⁹ opinionis dicēdo ꝙ ꝯcludūt ꝙ necītū ꝛ libeꝝ libertate arbitrij: nō stāt sil: sȝ non ꝯcludunt de libero libertate simplr: vt pȝ discurrēti ꝑ singulas rōnes. ¶ Ex his apparet solo ṗme difficultatis dicēdo ꝙ volūtas diuina respiciēs obm ṗmariū sūme nēciuȝ ꝛ ꝑfectū: nullaȝ pōt hr̄e ꝯtingētiā in se aut i actu suo. Neq; ex parte sui: cuȝ sit ṗnᵐ sūme ꝑfectū: ꝛ nēciuȝ: q̃uis etiā sit liberuȝ. Neq; ex parte obiecti ꝑ idē. Sȝ in volūtate dina respiciēte obm scḋariū. s. creaturā pōt eē cōtingētia: q: opaṫ seu agit circa obm simplr ꝯtigēs: ita ꝙ q̃uis volūtas ex parte sui: aut act⁹: determiaret sibi modū necītatis: tñ q: ꝯtigētia ꝯpetit obo q̄ repugnat necessitati: act⁹ dine volūtatī ē ꝯtigēs circa creaturā. Un̄ aliqs act⁹ volūtatis pōt dici ꝯtingēs triplr. qdā ex parte sui ꝛ nō obi: ꝛ est act⁹ volūtatis nr̄e tendēs in deū: in quo tota ꝯtingētia est ex parte poᵉ vel actus ipsi⁹. Quidā ꝯtingēs ex parte obiecti: ꝛ non ex parte poᵉ: aut act⁹. sicut actus volūtatis dine circa creaturā vbi nulla ꝯtingētia ꝯpetit ex parte poᵉ: ꝛ iste act⁹ appellaṫ ꝯtingens obiue. Aliqs postremo act⁹ ē ꝯtigēs ex parte vtriusq; sicut qn̄ volūtas creata diligit creaturā. ¶ Ex qb⁹ appet solo difficultatis q̄ ṗ mota ē: ꝙ cū sit idē velle quo de⁹ opaṫ circa cēntiā: ꝛ creaturā: ꝛ ipsuȝ velle reᵘ cēntie ē nēciuȝ: vn̄ est ꝙ nō ē nēciuȝ reᵘ creature: ꝓȝ rn̄o: q: lȝ tale velle sit nēciuȝ foꝛalr ꝛ itrisece: nō tñ obiue ꝛ terminatiue. nā sic ꝯcediṫ ꝙ velle diuinū ē ꝯtingēs: ꝛ icipit eē obiue: ꝛ ꝑ respectū rōnis quē hȝ ad creaturaȝ. ¶ Ad aliā difficultatē rn̄r ꝙ volūtas seipsa determinat se ad actuȝ: ita ꝙ nō ꝑ aliud in rōne act⁹ ṗmi aut scḋi: neq; ē ymaginandū ꝙ volūtas ṗus nā seipaȝ determinet: q̃ȝ velit: sȝ ṗma ei⁹ determiatio est in pōne act⁹ volēdi. sic ꝙ in q̃cūq; instāti vult obȝ: ꝑ eodē istāti se determiat. ¶ 5ᵃ ꝯ ꝛ vltima isti⁹ articuli ē ista. In q̃cūq; istāti volūtas dina determinauit futurū ꝯtingēs ad alterā ptē ꝯdictiōis: sic libere determiauit ꝙ potuit determiare oppᵐ. ita ꝛ in q̃cūq; istāti p̄nti pōt determiare oppᵐ illi⁹ qȯ determiauit. Exēpli grā. ab eterno determiauit de⁹ petꝝ saluari: ꝛ potuit determinare ipȝ dānari: sicut vtrūq; oppositoꝝ eo istāti q̄ determiauit fuit in ptāte sua: ita ꝛ mō: ista ꝯ sic itellecta ꝓbaṫ. Agēs in mēsura simplicissima: ꝛ nō successiua eodē mō se hȝ ad suā determinationē. eternitas ē talis mēsura: q: ibi nulla ē successio. igiṫ sic ꝯcipim⁹ mō ꝙ de⁹ ab eterno ita determiauit futurū ꝯtingens ad alterā ptē ꝙ potuit determiare oppᵐ: sic ꝛ mō. cū sit eodē mō in eadē mēsura simplicissima ꝛ iuariabili carente q̃cūq; successiōe. maioꝛ hui⁹ rōnis vr̄ nota: q: ex opposito ṗdicati isertur oppᵐ subi. da. n. ꝙ agēs nō eodeȝ mō se hēat in mēsura q̄ opaṫ. q̄ alio ꝛ alio mō. q̄ sua opatio eēt variabilis. igiṫ ꝛ mēsura: cū mēsura ꝛ mēsuratū sint vnigenea ꝛ eiusdeȝ rōnis: vt vult ꝯmēta. 4. phy. tig. cōmē. mioꝛ aūt ꝓbaṫ ꝑ illud Boetij. 5. de ꝯsol. ꝓsa. 6. vbi ait. Eternitas ē intermiabilis vite in se tota silʳ ꝛ ꝑfecta possessio. Et Ricard⁹ 2⁰. de tri. 9. ca. Carere ingt initio ꝛ fine: ꝛ oī mutabilitate dat eternū eē. Probaṫ ēt rōne: q: q̃cūq; opatio dei siue ad itra siue ad ex̄ ē simplex ꝛ iduisibilis. igiṫ ꝛ mēsura q̄ sibi ꝓpoꝛtionaṫ. igiṫ ꝛc̄. ¶ Declaraṫ ēt ꝓpoᵐ. Si. n. per ipoēe itelligerem⁹ deū adhuc nō determinasse volūtatē suā ad alterā ptē ꝯdictiōis: sȝ q̄si deliberare vtꝝ vellet istū ṗdestinare: vl nō. itellis nr̄ hn̄ cape possȝ: ꝙ ꝯtigēter ipȝ ṗdestinaret vl nō ṗdestinaret. sic pȝ in actu volūtati nr̄e: sȝ q: sꝑ imagiamur actū volūtatis dine q̄si ṗteritū: iō nō ꝯcipim⁹ libertatē in volūtate illa ad actū: q̄si iā sit posit⁹ absolute ab illa volūtate. Sȝ ista imaginatio ē falsa. illud. n. nūc eternitatis in quo ē iste act⁹ semꝑ p̄ns est. Un̄ itelligēdū ē de volūtate dina sine volitiōe ei⁹: vt est isti⁹ obi sic si ꝑ ipoēe nūc icipet de⁹ hr̄e velle in istāti isto: ꝛ ita libere pōt de⁹ in nūc eternitatis velle qȯ vult: sic si ad nihil eēt volūtas sua determiata. vn̄ ṗdestinatio cuiuscūq; nō trāsit in ṗteritū: lȝ ipsa coexstiterit ṗteritis q̄ trāsierūt: nō tñ ipsa ṗterijt: si alia ṗterierunt q̄ coexstiterunt sibi. ¶ Et si dicas vba ṗteriti tpis dicunṫ de deo ꝛ verificanṫ. igiṫ ē aliqd in deo qȯ ṗterijt. ¶ Rn̄r ꝙ verba diuersoꝝ tēpoꝝ dicta de deo ꝓut verissime cōpetunt deo: nō significāt ptes tpis mēsurātis actū aliquē i ipo: sȝ ꝯsignificāt nūc eternitatis q̄si mēsurās actū dinū: inquātū est coexn̄s plurib⁹ ptib⁹ tpis: ꝛ iō idē est deū ṗdestinare ꝛ ṗdestinasse ꝛ ṗdestinatuꝝ eē: ꝛ ita ꝯtingēs vnū sicut aliud. q: nihil est nisi nūc eternitatis mēsurās actū dine ṗdestinationis q nec est p̄ns nec ṗterit⁹: nec futur⁹: sȝ coexn̄s oib⁹ illis. ¶ Sȝ ꝯ istā ꝯclonē instaṫ. tu dixisti ꝙ eternitas ꝛ instās ipsi⁹ est mēsura sine successione. Cōtra. in quocūq; mēsura est ꝯtingēs: ibi ē potius successiue

vtraqꝫ pte ꝯdictiōis. Sꝫ in istāti eternitatis determinatur futuꝝ ꝯtingēs a diua volūtate. igr̄ in istāti eternitatis est posito successio. qd̄ negatū est. ¶ Pꝫ. ꝙ ista positio ponat mutationē in diuina volūtate: arguit̄ sic. Act⁹ diuine volūtatis determinās ꝯtingēs pōt cadere īdifferēter sup̄ vtrūqꝫ oppositū. igit̄ (si se determiat ad vnuꝫ sic ꝙ nō ad aliud) fit nec̄io mutatio in tali actu. ¶ Ad ista rn̄r ꝛ p̄mo ad p̄ᵐ dicēdo ꝙ istās eternitatis: lꝫ in se sit simplex ꝛ īdiuisibile: hñs esse ꝑmanēs ꝛ siltaneū: ꝯpatit̄ tn̄ secū vtrāqꝫ ptē ꝯdictiōis. Nā sicut ꝯtinet in se aut secū ꝯpatit̄ totū tp̄is fluxū: ita ēt ꝯdictoria q̄ sunt in diuersis ptib⁹ tp̄is. Nō tn̄ ymaginādū ē ꝙ ex ista ꝯtinētia: vl̄ potius coassistētia ad successiuū: sequat̄ aliq̄ diuisio vl̄ successio in istanti eternitatis: aut in ipsa eternitate: q: successiuū est oīo extrīsecū ab eternitate. ¶ Et si tu arguas ꝯdictoria nō posse eē vꝫ in istāti eternitatis: qd̄ ē īdiuisibile. ḡ vl̄ erūt sil' vꝫ vl̄ dabit̄ successio in eternitate: qd̄ ē ꝑpositū. ¶ Ad h̄ dr̄ ꝙ ꝯdictoria dici nō ꝑnt eē sil' vꝫ vbi ꝯpant̄ ad aliqd īdiuisibile limitatū: qd̄ sit mēsura ipsoꝝ: sꝫ non est sic in ꝑposito. istās. n. eternitatis ē simplr̄ illimitatū ꝛ imēsuꝝ: quēadmodū eēntia diua re⁹ cui⁹ ē mēsura. Nō que sunt in eadē mēsura indiuisibili illimitata nō sunt sil. ¶ Ex h̄ pꝫ ad scd̄aꝫ ptē ꝯñtis cū infert̄ ꝙ dabit̄ successio i eternitate. Negat̄ ꝯña sꝫ tn̄ seqt̄ ꝙ dabit̄ successio vel in eternitate vel in aliquo cui assistit eternitas. ¶ Ad scd̄aꝫ istātiā factā rn̄r negādo ꝯñaꝫ. mutatio. n. ē trāsit⁹ de opposito in opp̄ᵐ: vt ly de. iportat ordinē nāe vl̄ tp̄is. qd̄ nō est in volūtate diua determināte vel in eius actu. ¶ Et si dicas. p̄us nā volūtas diuina ē nō determinans q̄ꝫ itelligat̄ determinans: igit̄ h̄ mutatio. Rn̄r ad hoc. ꝙ si ordo nāe oppositi ad oppositū sufficit ad mutationē (qd̄ negat Scot⁹ in. 4. sen. di. 43. q. 5. arti. 3.) ordo nāe p̄uatiu⁹ nō sufficit: sꝫ positiu⁹. Utꝝ aūt talis ordo p̄uatiue sūpt⁹ possit ꝯpetere volūtati diue aut alicui exñti in deo. Teneo ꝙ nō. Quis aūt sit talis ordo p̄uatiu⁹ vel positiu⁹: dclarat Doc. sub. in. 2. sen. di. 1. q. 2. ꝛ in. 3. disti. 3. q. 1. ꝛ alibi frequēter. ¶ Sꝫ insurgit vna alia difficultas ex dictis. Dictū est ꝙ de⁹ in istāti eternitatis libere ꝛ cōtingēter determiat futuꝝ ꝯtigēs ad alterā ptē ꝯdictionis. s. petrū saluari. ꝛ ꝯcedit̄ ꝙ imutabilr̄ determiat hoc futuꝝ. igit̄ vr̄ ꝙ nec̄io determinet ꝛ nec̄io velit h̄ futurū ꝯtingēs: ꝛ ita nec̄io ꝛ ꝯtigēter determinat. qd̄ ē iplicatio ꝯdictionis. ¶ Ad h̄ rn̄r ꝙ duplex est necessitas vna imutabilitatis que excludit opp̄ᵐ posse succedere ei qd̄ inest alicui. Alia est necessitas ieuitabilitatis siue determinatiōis q̄ nō solū excludit oppo̅ posse succedere alteri opposito: sꝫ oīo excludit ipm̄ posse in eē: quēadmodū dicim⁹ ꝙ ignis sic est nec̄io calidus. aut determinat sibi gradū caliditatis: ꝙ nō pōt sibi determinare gradū frigiditatis. Loquēdo de sola p̄ᵃ necessitate: de⁹ nec̄io vult qcqd vult: q: non pōt succedere opp̄ᵐ ei⁹ qd̄ inest. neqꝫ ex pte act⁹. neqꝫ ex pte obi: q: h̄ nō possꝫ eē sine aliqua mutatione in deo: cū obm̄ esse volitū nō ponat aliqd ex̄ ipsꝫ deū. ꝛ nō pōt de nō volito fieri volituꝫ vel eꝯ: qn sit mutatio in aliquo. nō. n. est trāsit⁹ de ꝯdictorio in ꝯdictoriū nullo aliter se hñte: q: tūc nō essꝫ rō q̄re illud ꝯdictoriū magis essꝫ mōveꝝ q̄ꝫ pri⁹: ꝛ q̄re illud falsum. Sꝫ de scd̄a necessitate possꝫ dici ꝙ lꝫ volūtas diuina nec̄io habeat actū cōplacētie respectu cuiuscūqꝫ itelligibilis (in q̄ꝫtuꝫ in illo ostdit̄ q̄dā ꝑticipatio bonitatis ꝓpe) tn̄ nō necessario vult qd̄cūqꝫ creatū volitiōe efficaci siue determiatiua illius ad exñdū. Immo sic vult cōtigēter creaturā fore. sicut cōtingēter eam creat: q: si nec̄io hac 2ᵃ necessitate vellet eā fore: necessario ēt (nec̄itate ieuitabilitatis) eā crearet. saltē ꝑ nūc ꝑ qn̄ vult eā fore. qd̄ n̄ tenem⁹

Cōtingēter igr̄ de⁹ determiat futurū ꝯtigēs ꝯtigētia opposita necessitati ieuitabilitatis: sed nō imutabilitatis. hec fꝫ Sco. in quolꝫ. q. 16. Sꝫ forte possꝫ alr̄ dici ꝙ in istāti eternitatis ꝯtingēter determinat futuꝝ ꝯtingens exclusa vtraqꝫ necessitate nō soluꝫ ineuitabilitatis: sed etiaꝫ imutabilitatis: ꝛ hoc fm̄ Docto. subti. in quolibet. 7. q. ¶ Et hoc de tertio articulo.

Quantum ad 4ᵐ arti. Dicēdū ē ꝙ alr̄ iste articulus determinādus est fꝫ viam ph̄oꝝ. Aliter fm̄ viam Theolo.

Quantuꝫ ad p̄ᵐ ē aduertēdū ꝙ ph̄i ex duob⁹ fundamētis negarēt dei p̄sciam futuroꝝ. ¶ Primū ē. q: cū p̄scia dei nō stat vꝫ ꝯtigētia futuroꝝ. Si enim deus presciret futura ac ipsa determinaret ad esse: frustra essent ꝯsilia: leges: pene: premia. laudatiōes: ac vituperationes: que oīa deducit ph̄us. 3°. ethicorum. ¶ Secūduꝫ fundamētum est. q: deus: aut nihil intellit̄ extra se. aut si aliquid intelligit soluꝫ intelligit in vl̄i vt exponit Cōmen. 12. metaph. cōmē. 37. ꝛ in de somno ꝛ vigilia inquit cōmē. Declaratum est in p̄ma ph̄ia ꝙ iste intelligentie abstracte intelligunt nāꝫ vl̄em ꝛ nō dant nisi simile eius qd̄ habēt. impossibile est qd̄ dēt intētiones indiuidualeꝫ oīno cum nō habeant nāꝫ cōprehendēdi intētionē particulareꝫ: ꝛ ille forme idiuiduales nō indiuiduātur nisi per māꝫ ꝛc̄. ¶ Quinqꝫ rationes ad istaꝫ cōclusioneꝫ adducunt̄. Prima. si deus intelligeret singularia ꝯtigētia: aut itelligeret ipsa in vl̄i: aut in particulari. nō in vl̄i: q: ista cognitio est cōfusa: que nō cōuenit deo. si in particulari (cū ista sint ifinita) tūc daretur infinitū in actu: qd̄ negat ph̄s. 3. phy. ꝛ etiā deus itelligeret infinita. vtrūqꝫ ꝯñs est falsum. de p̄mo pꝫ. de scd̄o vo ꝓbatur: q: qd̄ scitur: sciētis sciētia cōprehēditur: qd̄ aūt sic cōprehēditur finitur: igit̄ ifinitū essꝫ finitū. qd̄ est cōtradictio. ¶ Secūda ratio si deus intelligit singularia aut h̄ erit per receptionē ab ipsis: ꝛ hoc nō: q: vilesceret intellect⁹ diuin⁹. Aut hoc essꝫ ꝑ motionē eēntie. ꝛ hoc ēt nō pōt eē. q: (cū ipsa sit indiuiduū cōtinēs totā ꝑfectionē sue quiditatis eminēter subsistēs: excedēs in ifinitū quodcūqꝫ aliud idiuiduū cuiuscūqꝫ alteri⁹ sp̄ei) nō poterit repn̄tare (vt silitudo) singulare creatum. ¶ Tertia rō. si deus itelligit oīa singularia: itelligit oēs partes cōtinui: quo dato: sequit̄ ꝙ cōtinuū erit actu diuisuꝫ ꝯpleta diuisione: sic ꝙ nō erit vlterius diuisibile. ꝯñs ē fl̄m. igit̄ añs. ꝯña ꝓbatur. signet̄ aliqd̄ cōtinuū. tunc arguit̄. aut itelligit oēs partes ꝓportionales ipsi⁹. si sic. igr̄ p̄ter ptes q̄s ds̄ itelligit nō sūt alie ptes in quas: aut nō possꝫ fieri diuisio ꝯtinui. ꝛ sic diuidēdo cōtinuū in tales ptes tādē terminabit̄ ipsa diuisio. Si vo dicas ꝙ ds̄ nō itelligit oēs ptes ꝓportionales: igit̄ nō intelligit oīa singularia. ¶ Quarta ꝛ penultima rō. qm̄ seqt̄ ex ista positiōe ꝙ nō dabit̄ ꝓcessus in ifinitū in numeris. ꝯñs ē falsum. ꝛ ꝓbatur ꝯñtia. signetur numerus distans in infinitū a binario: quē ds̄ itelligit. iste nūerus cōtinet ifinitas vnitates. ꝛ ex ꝯñti ē ifinitus: sꝫ nūero ifinito non datur maior. ḡ iste ē maxim⁹: sꝫ vbi dat̄ maximū: ibi nō ē ꝓcessus in ifinitū. igit̄ ꝛc̄. ¶ Ultimo arguit̄. Si ds̄ intelligit ex̄ se. ḡ intelligit oīa puncta q̄ sunt in linea. aut ergo inter primuꝫ punctuꝫ quē deus videt. ꝛ quēlibꝫ alium cognitum a deo ē dare medium. aut nō. si sic: ꝛ in illo medio ē punctus: idē punctus mediabit inter primuꝫ punctum ꝛ seipsum. vt ds̄ se patꝫ. si non est medium. ḡ punctus erit imediatus puncto. quod est improbatum. 6°. physicorū. ¶ Sꝫ his nō obstātibus teneo cōclusionē istaꝫ tāq̄ꝫ certam ꝛ indubitabilē. ꝙ ds̄ oīa intelligit fm̄ oēm moduꝫ sue intelligibilitatis. ꝛ ratiōes ꝓ ista ꝯclusiōe adducte

sūt in.q.8.12.met.de itelligere dīno.q̄re. Et iō p nūc tm̄
sufficiat rn̄dere ad obta ꝯ ꝯnez. ¶ Et p̄ rn̄r ad p̄m funda
mētū phoꝝ ꝙ pscia dei de futuro ꝯtingenti nō tollit ab
ipso ꝯtingētiā: qꝛ scia ista est ex determinatiōe dīne vo
lūtatis. vt dicet: q̄ ē libera ⁊ ꝯtingēs. qḋ aūt ē ꝯtingēs ex
suppōne alic⁹ simplr ꝯtigētis: ē simplr ꝯtigēs. sic qḋ ē ne
cessariū ex suppōne simplr nec̄ij: ē nec̄iuz simplr. De⁹ ēt
cogscit futuꝝ ꝯtigēs nō solū ex determiatiōe ꝯtigēti vo
lūtatis dīne: ſꝫ cogscit futuꝝ ꝯtigēs sic euenire: qḋ pt nō
euenire: qꝛ cogscit ipꝫ inq̄m ꝯtigēs ē. Cōtigēs aūt vt ꝯtī
gēs: ē illḋ qḋ pt alr se hr̄e. Ex q̄ seqͥ ꝙ (cū cognitio dīna
nō sit alr de obo: q̄ꝫ obꝫ sit aptū natū ſꝫ suā entitatē) in
telligi ipsa de ꝯtigēti nō pt eē nec̄ia ex ꝯditiōe obi. ⁊ ita
neqꝫ ex pte volūtatis dīne: neqꝫ ex pte scie dei in se neqꝫ
ex pte obi cogniti (sub q̄ rōne cogscit) tollit ꝯtigētia a
reb⁹. Phs aūt q pōit p̄mā cāꝫ nec̄io se hr̄e circa res crea
tas: si ponat psciaꝫ ipsi⁹ re⁹ ꝯtigētiū: ꝯn̄r hꝫ ponere ex p
scia dei ⁊ ex ei⁹ volūtate oīa euenire de nec̄itate: ſꝫ qꝛ dis
cordam⁹ ab ipso i p̄n⁹: discordam⁹ ēt i ꝯne. ¶ Ad 2m coꝝ
fūdamētū. Rn̄r ꝙ si dicat phs deū nihil itelligere ex̄ se
h̄ hꝫ itelligi motiue ⁊ termiatiue ab ipsis reb⁹. sic ꝙ ipe
res moueāt itellectū dīnuꝫ: ⁊ p se terminēt itellectionē
diuinā vt dc̄m ē i.q. pal. de itelligere dīno. ¶ Et p h̄ rn̄r
ad p̄m mēbꝝ p̄e rōnis phoꝝ ꝙ cognitio i vlī ē ꝯfusa: verū
ē vbi itellectio sit p motionē ipsaꝝ reꝝ: aut eaꝝ p se ter
miationē. Sꝫ ſꝫ theologos de⁹ itelligit vnūqḋqꝫ distīcte
⁊ in ptic̄lari p eēn̄ ppam. ¶ Et ad iprobationē 2i mbri
dc̄e rōnis ꝙ ds itelligeret ifi^m: ꝯcedit ꝯn̄s ⁊ ꝯn̄a. Et vlte
ri⁹ ꝙ ifinita itellibilia sūt actu i itellectu dīno. Nec rōes
ꝯ vtrūqꝫ ꝯn̄s ꝯcludūt. Nō rōnes iprobātes infi^m in actu
⁊ psertīꝫ in mltitudie: q̄s nō iduxi supi⁹: ſꝫ hꝫ Ar.3.phy.
qꝛ nō sūt demōstratiue. vt ipsemet fatet. tex.c.40. Jngt
.n. rōnabilr gdē igr̄ his speculātib⁹ ex hꝭ videbit ⁊c. quē
modū loquēdi hꝫ qn̄ fac tm̄ pbabiles rōnes. ¶ Et pser
tim rō de nuō ifinito nō ꝯcludit: q̄ assumit ꝙ oīs nūer⁹ ē
nūerabilis: q̄ rō eq̄ hn̄ ꝯcludit ꝙ ifinitas i po⁹ nō ē polis
in nūeris sic. Oīs nūer⁹ in po⁹ ē nūerabilis in po⁹. oē nu
merabile i po⁹ ē ptrāsibile in po⁹. ⁊ oē ptrāsibile in po⁹ ē
finitū in po⁹. igit oīs nūer⁹ infinit⁹ in po⁹ est finit⁹ in po⁹.
¶ Dōm ē igr̄ ꝙ in rōne Ari. ſꝫ quā pbat nō dari nūerū
ifinitū in actu. vꝫ. in ista. oīs nūer⁹ ē nūerabilis: oē nume
rabile ē ptrāsibile. igr̄ ⁊c. Altera pmissaꝝ ē neganda. vꝫ.
minor: qꝛ nūer⁹ ifinit⁹ (ſꝫ modū sue ifinitatis in re) ē ꝙ
accipiēdo de ipo ptē post ptē: nūqꝫ sit tot⁹ actu accept⁹: ⁊
ita repugnat ifinitati nūeri ꝙ sit ptrāsibilis. ¶ Et si di
cas ꝙ ifinitas actualis in nuō: oīno repugnat nuō. Tū
p̄. qꝛ. 5. meta. c. de q̄ṫitate. ⁊ ē tex. c. 18. multitudo si sit fi
nita: nūer⁹ ē. igr̄ oīs nūerus ē mltitudo finita. Tū 2° qꝛ
10. meta. tex. c. 2. pluralitas ⁊ mltitudo mēsurat vno: sed
nulla multitudo ifinita pōt mensurari aliq̄ finito. ex. 6°
phy. t. c. 19. igr̄ nō ē dare mltitudinē infinitā. Tū 3° nu
mer⁹ cāt ex diuiōe ꝯtinui. 3. phy. t. c. 68. Sꝫ ꝯtinuū nō pt
eē actu diuisuꝫ in ifinita: qꝛ illa aut eēnt idiuisibilia aut
diuisibilia. nō p̄ mō: qꝛ tūc ꝯpōeret ex idiuisibilib⁹. Si 2°
mō: tūc pt vlteri⁹ diuidi: ⁊ tūc nō ē diuisū actu ifi^m: sic ar
guit Ar. 6. phy. t. c. 3. ¶ Rn̄r ad ista ⁊ p̄ ad p̄m dr̄: ꝙ i ista
rōne ꝯmittit falla ꝯn̄tis: qꝛ seqͥ mltitudo ē finita. g nu
merus. sic arguit Ari. ſꝫ ōstruēdo an̄s nō valꝫ. ¶ Ad 2m
dr̄ ꝙ nūer⁹ ifinit⁹ nō pōt mēsurari vno aut q̄cūqꝫ alio fi
nito finities sūpto: ſꝫ hn̄ si ifinities sumatur. vnde nuō
ifinito nō repugnat vno ifinities sūpto mēsurari. ¶ Ad
3m dr̄ ꝙ nūer⁹ alr cāt q̄ꝫ ex diuiōe ꝯtinui. cāt. n. ex distin
ctiōe eēntiaꝝ quā cāt ꝯdictio. vn̄ sic aliḋ ē vnū: qḋ est sy
nonomū enti (h̄ ē ꝯuertit cū ente. p ꝯmē. 10. meta. ꝯmē.
5. 2. 8.) ⁊ aliḋ ē vnū de gn̄e q̄ṫitatis. p̄m vnuꝫ ē p̄n^m nūeri

trāscēdētis. 2m ē p̄n^m nūeri de gn̄e q̄ṫitatis. Et 5°. meta.
tex. c. 12. distīguit vnū nuō ab vno qḋ ē p̄n^m nuōꝝ: voiēs
ꝙ vnū nuō repit in mā. Unum qḋ ē p̄n^m nuōꝝ sine mā.
Jnnuēs p h̄ ꝙ nūer⁹ alr cāt q̄ꝫ ex diuisiōe mǣ seu conti
nui: cui⁹ p̄n^m ē vnū qḋ ē sinonomū enti. Ex qb⁹ oīb⁹ cōclu
dim⁹ ꝙ ex rōnib⁹ Ari. nō ꝯuicimur negare mltitudinez
ifinitā in actu in itellectu dīno. ¶ Nec ēt rō ꝯ scḋꝫ ꝯn̄s
p̄me rōnis p̄ncipalis ꝯcludit. cū dr̄ a phis ꝙ oē scitū: sciē
tis scia finit. ¶ Dōꝫ ē ꝙ finit q̄ṫū ad actū sciēdi nō fm
se vt dc̄ꝫ fuit. in. q. de itelligere dīno. Scḋꝫ h̄ dixit Aug.
12. de ci. dei. c. 18. pfecto oīa ifinitas q̄dā ieffabili mō do
finita ē: qꝛ scia ei⁹ ipsi icōphēsibilis nō ē: q̄re ifinitas nu
meroꝝ scie dei q̄ ꝯphēdit eē nō pt ifinita ⁊c. Ex q̄ ꝯclu
dit ꝙ gcq̄d scia dei ꝯphēdit siue finitū siue ifinitum re⁹
scie dei finit: nō tm̄ in se. ¶ Et si arguas. tale vnūqḋqꝫ est
q̄le est in itellectu v̓e cogscētis: aliogn cogscēs deciperet.
igr̄ si re⁹ ꝯphēsiōis dīne oīa sūt finita (q̄ scia seu ꝯphēsio
vissima ē) igr̄ oīa ifinita sūt finita in se. ¶ Rn̄r ꝙ illud
qḋ ē realr ⁊ simplr finitū: ē in se finitū: ſꝫ nō qḋ ē finituꝫ
in actu ꝯphēsiōis: aut ſꝫ quādā pportionē ad actū ꝯphē
siuū ipi⁹. Nā nūeri ifiniti: ꝯcedut eē finiti re⁹ scie dei: nō
in se ⁊ simplr: ſꝫ ſꝫ quādā pportionē ad sciaꝫ ꝯphēdēteꝫ
ipsos. Nec icōuenit i vno actu ꝯphēsiuo ifinito ꝯcludi ⁊
ꝯtineri ifinita: qn̄ gdē iter duo pūcta finita in linea assi
gnata ꝯtinent ifinita pūcta. Silr iter q̄cūqꝫ duo istātia
sꝫ ifinita itermedia. Jnter q̄scūqꝫ duas lineas: sꝫ ifinite
linee. iter q̄scūqꝫ duas supficies sūt ifinite supficies me
die. Sic in pposito. ¶ Ad for^m rōnis dr̄ ꝯcedēdo an̄s. ⁊
negādo ꝯn̄aꝫ. Nā p tāto ifi^m ꝯcedit esse finitū in scia di:
qꝛ hꝫ talē pportionē ad ipaꝫ ꝙ eā nō excedit. ⁊ h̄ mō pt
dici hr̄e modū finiti: qꝛ ifra ābitū talis scie finit ⁊ termi
nat. realr tm̄ ſꝫ ꝙ ꝯcipit a deo: aut i se ꝯsideratū est ifi^m.
¶ Sꝫ adhuc isurgit vna difficl̄tas: qꝛ ifi^m ſꝫ ꝙ ifi^m: ē ico
gnitū. ex p̄ phy. t. c. 35. Et. 2. met. t. c. 11. Vn̄ cō. ibi. Jmpole
ē. n. nos itelligere lineā ifinitā: nisi qn̄ acipim⁹ eā finitā.
igit si ifinitas repugnat cogscibilitati: a nullo itellc̄u erit
cogscibilis. ⁊ ita nō ab itellc̄u dīno. ¶ Jsta difficl̄tas req
reret plixā ōterminatiōnē quō ifi^m possit cogsci. p nūc tm̄
breuiter dicēduꝫ ē ꝙ ifi^m accipit duob⁹ modis. Pⁱo ſm
modū sue entitatis. vt. s. ps accipit post ptē: eo mō q̄ ifi^m
hꝫ eē in reb⁹: ⁊ sic a nullo itellectu nec creato nec icreato
pōt cogsci: qꝛ dū itellc̄s gcūqꝫ itelligeret ptē post ptē: nū
q̄ꝫ oīa itelligeret. ⁊ sic n̄ itelligeret vt ifi^m: ſꝫ fi^m. 2° pt ac
cipi ifi^m vt oēs ptes q̄ sūt in po⁹ in ifinito sil accipiant vt
qḋdā totū sil i actu: ⁊ sic pt cogsci ab itellc̄u ifi^to ꝯphēdēte
oēs tales ptes. cuiusmodi ē itellc̄s diuin⁹. Et saluat dc̄m
phi q̄ ad itellc̄ꝫ nr̄ꝫ: q itelligit discurrēdo ab vno in aliḋ.
et vnū post aliḋ. Et sic veꝝ ē illḋ scḋi meta. ꝙ si cāe eēnt
ifinite: nihil itelligeret a nob: qꝛ oporteret eas oēs cog
sci: Hoc aūt nō possꝫ itellc̄s nr̄ sigillatiꝫ discurēdo ab vno
in aliḋ: ⁊ post vnū itelligēdo aliḋ. ¶ Sꝫ ꝯ istā rnōnē ista
tur duplr. p̄: qꝛ rō ifiniti cōsistit i actu pmixto po⁹ vt vult
Ari. 3. phy. tex. c. 58. Vn̄ se hꝫ sic dies ⁊ agon vt igt Ari. ⁊
Cōmē. igt. nō oꝫ itelligere de eēntia ifiniti actū demon
stratū: vt hoīeꝫ aut domū: ſꝫ actū ꝯpo⁹ cuꝫ po⁹. igr̄ sistas
diuꝫ priū ifiniti: repugnat ētitati ifiniti. Sꝫ ꝙ repugnat
entitati alic⁹: repugnat ei⁹ cogscibilitati. qꝛ vnūqḋqꝫ sic
se hꝫ ad eē: sic ad cogsci. 2. meta. t. c. 4. igr̄ a nullo itellc̄u
poterit itelligi q̄ṫū ad oēs ptes sil. ¶ Jtē 2° ifi^m ſꝫ ꝙ ac
cipit ps post ptē i ipo: ē fi^m: qꝛ qḋ ē actu acceptū sp ē fini
tū. igr̄ si ifi^m accipit ſꝫ ppriū modū ifini^tis: nō accipit vt
ps post ptē. igr̄ sic cogscere ifi^m: nō est cognitio ei⁹ ſꝫ mo
dū sue infinitatis. ¶ Ad p̄m rn̄r ꝙ gcq̄d repugnat entita
ti simplr alicui⁹: repugnat ei⁹ cogscibilitati: n̄ tm̄ oꝫ ꝙ gc
quid repugnat entitati ſꝫ aliquē modū eēndi: repugnet

cognoscibilitati. Exēm. albedini ⁊ nigredini repugnat eē sil' in subo eodē (lȝ nō repugnet eis eē in eodē subo absolute) tñ nō repugnat eis sil' cogsci. vñ qcqd repugnat entitati eaꝝ absolute ⁊ simpl'r: repugnat cogscibilitati eaꝝ. nō tñ qcqd repugnat ētitati eaꝝ ꝟȝ istū modū silitatis: repugnat cogscibilitati eaꝝ ꝟȝ istū modū. Sic in ꝓposito. nūeri ifiniti sᵗ in poᵃ ita ꝙ nō repugnat ētitati alicᵘ nūeri esse simpl'r: qꝛ q̃cūqȝ nuō dato pt dari aliᵘ ⁊ aliᵘ in ifiᵐ. nulli g̃ nuō ifinitoꝝ repugnat eē simpl'r (⁊ tñ sil' eē repugnat eis.) ꝓñt tñ sil' itelligi ab itellu ifiᵗᵒ ɔꝓhēdēte totā multitudinē ifinitoꝝ nuōꝝ. ¶ Per h rñr ad forᵐ ꝑᵉ rōis negādo maiorē ꝙ qcqd repugnat entitati ꝟȝ aliquē modū: repugnat eiᵘ cogscibilitati. Et mioꝛ ɔcedit. ¶ Sȝ si arguas. qcqd repugnat entitati: repugnat cogscibilitati: ifinitas repugnat ētitati. g̃ ⁊c. ¶ Maioꝛ ⁊ mioꝛ ɔcedūt Sȝ negat argu. qꝛ ɔmittit fallaciā figure dictiōis. nā ly qcqd i maiōe dic eēnᵗᵃ. ly ifiᵗᵃˢ. dic modū. Et ita ɔmutat rē i modū. ¶ Pro dclatiōe tñ mioris ē aduertēdū ꝙ cū dr ifiᵐ repugnat ētitati. si accipiat ifiᵐ ꝟȝ ētitates iportatas p ptes ifiniti: sic fl̃a ē. Nulla. n. eaꝝ: nec aliq̃ entitas ipsiᵘ ifiniti: repugnat ifinitati. Si aūt accipiat ifiᵐ ꝟȝ modū ifiniti. g ē silitas illaꝝ entitatū (qꝛ alr nō ē ꝓpe ifiᵐ: sȝ finitū) tūc nō seqt ɔclo: sȝ ē figura dictiōis ɔmutādo rē in modū. ¶ Ad zᵐ rñr ꝙ modᵘ cogscēdi ifiᵐ ab itellu finito ⁊ potētiali ē in accipiēdo ptē post ptē: qꝛ iste modᵘ cogscēdi ɔpetit tali intellectui ex nā sua: ita ꝙ q̃ntūcūqȝ actu acceptū sit fiᵐ: tñ restat aliō ⁊ aliō accipiēdū i ifiᵐ: ⁊ ita cogscit ifiᵐ sincathegoᶜᵉ n̄ cathegoᶜᵉ. ꝙ totū ifiᵐ ⁊ qōlibȝ ipsiᵘ sit actu acceptū ⁊ ptrāsitū. Et cū tu dicis ꝙ modus ifinitatis nō ē i accipiēdo ptē post ptē. negat h. imo eē ifiniti (siue i ɔtīuis siue discretl) ē i fieri ⁊ i successiōe vt supiᵘ allegᵐ ē ex. 3. phy. ¶ Sȝ adhuc istat ɔ rñonē ad pᵐ sic. Sic ipoľe ē ꝙ aliqd sit sub mō sibi repugnāte: ita ipoľe ē ꝙ sub illo mō itelligat eē itellu dō. sic i exēᵒ dato. sic silitas eēndi repugnat albedini ⁊ nigredini reᵘ eiusdē subi: ita eis repugnat sic itelligi. g̃ stat maioꝛ. ꝙ qcqd repugnat ētitati ꝟȝ aliquē modū eēndi: repugnat cogscibilitati ꝟȝ eūdē modū eēndi. ⁊ tūc accipiat ista mioꝛ. infiᵐ ꝟȝ oēs ptes sil' acceptas repugnat entitati. g̃ infiᵐ ꝟȝ oēs ptes sil' acceptas repugnat cogscibilitati: sȝ ds n̄ cogscit nisi qō ē cogscibile. g̃ ds nō cogscit ifiᵐ ꝟm oēs suas ptes sil'. Sȝ ꝟȝ rñonē. ifiᵐ nō accipit ꝟȝ ꝓpriū modū ifiniti nisi accipiat ꝟȝ silitatē ptiū. g̃ ds n̄ cogscit ifiᵐ ꝟȝ ꝙ ifiᵐ. aut ifinita ꝟȝ ꝙ ifinita. ¶ Rñ' ꝙ qñ dr. qcqd repugnat entitati ⁊c. vl' modᵘ accipit p mō eēndi. ⁊ tūc ɔcedit ꝙ qcqd repugnat ētitati ꝟȝ aliquē modū eēndi illō ēt repugnat cogscibilitati ꝟȝ eūdē modū. sic arguebat i exēplo de albedie ⁊ nigredie: qꝛ repugnat cogscibilitati vtriusqȝ ꝙ itelligāt sil' eē i eodē sbo. Sȝ si modᵘ accipiat. vt ē modᵘ cogscēdi aut cognitiōis: sic negat ista. qcqd repugnat alicui ētitati ꝟȝ aliquē modū eēndi: repugnat cogscibilitati rei ꝟȝ modū itelligēdi: qꝛ aliqs modᵘ repugnat rei q tñ nō repugnat eiᵘ cognitiōi. sicut silitas repugnat albedini ⁊ nigredini in eē: q̃ tñ nō repugnat eaꝝ cognitiōi. cū possint sil' itelligi silitate se tenēte ex pte cognis. Ad ꝓpoᵐ applicādo repugnat ifiᵗᵒ hr̃e oēs suas ptes sil'. ⁊ tñ ista silitas nō repugnat cognitiōi: sic ꝙ sil' silitate cognitōis itelligūtur ab itellu dino: q̃ silitas ē modᵘ cognitiōis nō cogscibiliū. vñ sic ds actu nouit ifiᵗᵃ i poᵃ: siue sint i poᵃ actiua di: siue sint i poᵃ actiua ⁊ passiua creature: ita ꝙ ifinita i poᵃ sūt actu cognita a dō: sic dōȝ ꝙ ds sil' nouit ifiᵗᵃ: ita ꝙ sit silitas cognis ifiᵗᵒʳ: n̄ tñ ds nouit ifinita sil': ita ꝙ sit cogᵗ silitatis ifinitoꝝ: qꝛ si sic slȝ itelligeret. nā lȝ ifinita sint a dō sil' cognita: nō tñ ifinita ꝟȝ silitatē suā i eēndo cogscūt a deo. ¶ Pōt ēt alr dici ꝙ secᵘ ē aliqd itelligere itelligētia simplici: secᵘ itelligētia ɔpositiua: aut diśiua. pᵒ mō ds itelligit ifiᵐ in q̃ itellu nō ē silitas. zᵒ mō nō. ¶ Sȝ adhuc istat. qꝛ saltē itells dinᵘ sil' itelligit ifinita vl' ifinitos nūeros. igr ds sil' poterit itelligere vnū ifiᵐ: qꝛ ex illis ifinitl nuō itellectis: pōt itelligi fieri vnū ifiᵐ. Sic arguit phs 7. phy. t. c. 4. 5. ⁊ 6. de ifinitl. si eēnt in re ex. si igr itelligit sil' ifinita. igr sil' itelligit ifiᵐ. q̃ dato seqt ꝙ ds ifiᵐ posset ꝓducere: qꝛ qō sil' itelligit: ē factibile ab eo: qꝛ si sil' itelligit ifiᵐ: rō cogscēdi ipsiᵘ hȝ vnā ydeā: ⁊ p ɔñs possȝ ꝓduci vt vnū. ¶ Rñdeo ꝙ cogscit ifinita sil'. ⁊ ifiᵐ sil'. sȝ n̄ seqt cogscit ifiᵐ vno actu ⁊ sil'. igr ifiᵐ ē sil' factibile ab eo. Uñ hec ē fl̃a. oē cogscibile a deo vnico actu: ⁊ sil' ē sil' factibile ab eo. pȝ. n. h eē fl̃m de tpe. sil'. n. cogscit tps ⁊ oēs ptes tpis: nec tñ pōt sil' totū tps ꝓducere. Et iō nec oē cognitū a dō vnica ydea: pt sil' ꝓduci a dō. qꝛ vt dcm̄ ē: successiuū (quēadmoᵐ ē motᵘ ⁊ tps) vnā ydeā hr̃t in deo: ⁊ tñ repugnat eis ex nā coꝝ ꝙ sint ꝟȝ se tota sil'. Hoc idē pȝ i noh. qō. n. vno actu ɔcipimᵘ nō possumᵘ sil' i effectu ꝓducere. ¶ Ad rōnē scdaȝ pꝛoꝝ ꝑncipalē rñr ꝙ ds intelligit singularia p motionē eēntie. ⁊ ad iprobatōēz rñr ꝙ (qꝛ eēntia dina ɔtinet v̄tualr ⁊ eminēter vnūqōqȝ ens) pōt ipȝ repn̄tare itellectui suo. Neqȝ obstat ꝙ sit repn̄tatiuum: excedēs singulare itelligibile. qꝛ si aliqō limitatū pt eē rō cogscēdi distīcta reᵘ vniᵘ obi: mlto magl illimitatū ad illō ⁊ ad aliō. Sȝ si eēntia eēt limitata reᵘ alicᵘ vniᵘ determinati cogscibilis: ipa eēt determiate rō cogscēdi illud. igr (si ipa sit illimitata reᵘ pluriū cogscibiliū) pōt eē ex se rō cogscēdi qōcūqȝ illoꝝ. Illimitatio. n. non aufert ab aliquo aliq̄ ꝑfectiōēz. Sȝ stāte ꝑfectiōe q̄ erat ad aliqd q̄si pōit ꝑfectōēz silēz ad aliō. ⁊ ɔcedit ꝙ tale illimitatū eq̄ ꝑfecte ⁊ eq̄ distīcte repn̄tat qōcūqȝ cogscibile ac si repn̄taret p ꝓpriū ⁊ formale repn̄tatiuū ipsiᵘ. ¶ Et cū tu dicis ꝙ nō ē eēnᵃ ꝓpa silitudo hᵘ obi aut illiᵘ. ¶ Rñr ꝙ nō ē ꝓpa. sic ꝙ ita sit hᵘ qō nō alteriᵘ: sȝ bn̄ ē ꝓpa. qꝛ ꝑfecte ⁊ distīcte repn̄tās ipȝ sub ꝓpa rōne. ¶ Sȝ istat ɔ rñsionē: qꝛ Auer. loco ꝑalleg. ᵒ d sō. ⁊ vigi. arguit ꝙ itelligentie abstracte nō itelligūt idiuidua. qꝛ si sic. eēnt mālēs ⁊ agerēt p ɔtactū. g̃ ꝟȝ ipȝ nulla itelligētia pt itelligere idiuiduū ⁊ singlare. ¶ Ad h rñ' ꝙ ɔñā ɔmē. initit huic ꝓpōni. Oē agēs ⁊ patiēs i q̄cūqȝ gn̄e ētiū ē eiusdē rōnis. ⁊ pp h ꝟȝ ipȝ l. 3. d aia. i ɔmē. 18. itētiōēs ymagiate nō pn̄t mouet itellȝ poleȝ sine aliq̃ qō ē itells i actu: qō trāsfert eas d ordie i ordinē: h ē d ordie māłis ⁊ extēsi ad ordinē spūalis ⁊ inextēsi: q̃ vtᵘ sic trāsferēs est itellectus agēs. g fac poᵃ itellecta: actu itellecta: ⁊ ita cū singlare sēsibile sit māle ⁊ extēsū: nō poterit mouere itelligētiā abstractā: q̃ ē oīo imāłis ⁊ iextēsa: ⁊ ita seqt (stāte ista yposesi) ꝙ cū agēs ⁊ patiēs sint ꝓportiōata in q̄cūqȝ gn̄e ētiū: q̄ntū ad eē māle vl' imāle: itelligētia abstracta n̄ pt itelligere singulare sensibile recipiēdo imediate spēȝ ab ipso vl' p eiᵘ motōēz. Sȝ cū h stat ꝙ possit itelligere singlare sēsibile p eēnᵗᵃ ꝓpriā: q̃ v̄tualr ⁊ eminēter ɔtinet ipȝ singlare. vt dōȝ ē. Et ita sc̄dm hāc rñsionē negāda eēt ɔñā ɔmē. qꝛ negāda ē ꝓpō cui initit. n. n. oȝ ꝙ agēs ⁊ patiēs obȝ ⁊ poᵃ sint eiusdē rōis: sȝ suffic ꝙ sint ꝓportōata. q̃ rlo ꝓportōis magl reqrit dissilitudinē q̄ȝ silitudinē ꝓportiōabiliū. sic als dōȝ ē. vñ h rlo sp est iter diuersas nās ⁊ alteriᵘ rōnis. queādᵐ ē iter totū ⁊ ptes: iter māȝ ⁊ forᵃᵐ: iter actū ⁊ pōȝ. ¶ Or si tu arguas. Inter pōȝ cogscētē ⁊ ipȝ cognitū reqrit maioꝛ silitudo q̄ȝ sit ꝓportio: qꝛ ōis cogᵒ fit p assilatiōnē cogscētis ad cogᵐ. ex pᵒ de aia. t. c. 33. z. d aia. ⁊ alibi frequēter. ¶ Ad h rñr ꝙ ista assilatio poᵗ cogscētl ad cognitū nō ē ꝟȝ eē nāe aut ꝟȝ modū eēndi nāle vtriusqȝ: sȝ ē p solā receptōēz spēi ⁊ silitudis a re sicuti ē spēs itelligibilis aut actus itelligēdi: ⁊ ita p spēm aut silitudinez aliq̄

receptā ab obiecto:pote̅tia assimilat̃ obo ꝛ nō ƒꝫ modū essendi nālez. ꝛ h̄ est qḋ hꝫ Ari. in. 3. de aīa. ꝙ nō oꝫ itellectuꝫ ee̅ terrā realr̄ ad h̄ ꝙ terrā cognoscat:sed sufficit:ꝙ sit tale itētionalr̄:q̄le ē illud qḋ cognoscit ꝛ itelligit. vn̄ tex. c. 38. lapis nō est in aīa:ſꝫ spēs lapidis. Dec mō ē ad hoc ꝙ itelligētiis abstracta nō est mālis:si māle itelligat ¶ Sꝫ ꝯ rn̄onē istat̃:q2 si ꝯme̅ hꝫ p fūdamēto sue ꝯn̄e: ꝙ agēs ꝛ patiēs sūt ꝓportiōata (hoc ē eiusdē rōnis in q̄cūqꝫ gn̄e entiū q̄ntū ad ee̅ māle ꝛ imāle) seq̄t̃ ꝙ singulare sensibile nō poterit mouere itellectū nr̄ꝫ. ꝯn̄s ē fl̄ꝫ ƒꝫ Ari. 3. de aīa. tex. c. 10. igr̄ ꝛc̄. ꝛ ꝯn̄a pꝫ. q2 itellect' nr̄ ē imālis ꝛ singulare ē sensibile ꝛ māle. ¶ Ad h̄ rn̄r. ꝙ aliḋ est loq̄ de itellectu nr̄o cui' itelligere ḋpēdet a corpe aut ab aliq̄ exn̄te in corpe (cū itellect' polis recipiat ab ymaginatiōe itētionē itellectā. ex. 3.° de aīa.) aliud ē loq̄ de itelligētia abstracta cui' itelligere nullo mō ḋpēdet ab aliq̄ exn̄te in corpe. Sꝫ ē simp̄r abstractū a corpe tāq̄ꝫ ab obo ꝛ tāq̄ꝫ a subo. itells̄ igr̄ nr̄ poterit itelligere singulare p reflexionē ad fantasmata a qb' mouet̃ itells̄ polis recipiēdo spēꝫ itelligibilē. Sꝫ directe ꝛ p se nō pōt moueri itellect' a singulari sensibili neqꝫ a spē imediata cāta ab ipo sicut ē fantasma cū sit spēs extēsa ꝛ mālis. Sꝫ h̄ dici nō pōt de itelligētia abstracta:cū ƒꝫ ee̅ ꝛ ƒꝫ ei' opōnē ꝓpriā (que ē itelligere) nullo modo depēdeat a mā ꝛ a corpe. ¶ Sꝫ adhuc instat̃ q2 si itelligētia itelligit singulare p ee̅ntiā ꝓpriā (que eminēter ꝯtinet ipꝫ singulare) oꝫ ꝙ ee̅ntia ei' moueat talē itellectū vt ē aliq̄ mō silitudo ei' ꝛ forma imitatiua ipsi'. Sꝫ ita ē ꝙ ee̅ntia itelligētie nō pōt esse silitudo ipsi' singularis cū sit imālis. ḡ non poterit ee̅ rō cognoscēdi re' eiusdē. ¶ Ad h̄ rn̄r. ꝙ aliud est formale repn̄tatiuū alicui':ꝛ aliḋ est v̄tuale repn̄tatiuū illi'. Exēplū. ponam' ꝙ vl̄e ꝛ p̄ticulare itelligant̃ p eandē spēꝫ. sic ꝙ vl̄e itelligat̃ p spēꝫ min' vl̄is. Spēs min' vl̄is est formale repn̄tatiuū min' vl̄is:ꝛ repn̄tatiuū v̄tuale respectu magis vl̄is:ꝛ ita qḋ est formale repn̄tatiuꝫ vni' est respectu alteri' virtuale. sic ee̅ntia itelligētie virtualiter ꝛ eminēter ꝯtinēs singulare sensibile poterit ee̅ v̄tuale repn̄tatiuū:ꝛ ita ymago v̄tualr̄ repn̄tans singulare sensibile ex ꝯtinētia v̄tuali singularis in essentia itelligētie:q2 ꝯtinēs aliq̄d in entitate:ꝯtinet ēt in cognoscibilitate. ¶ Et si ꝓteruiēdo dicas ꝙ ee̅ntia isti' singularis sensibilis nō pōt repn̄tari p ee̅ntiā oīo imālē. ¶ Negat̃ h̄:q2 iter rōnē cog̃scēdi ꝛ obꝫ cognitū nō req̄rit̃ silitudo:ſꝫ ꝓportio. sicut nec iter po'ᵃᵐ ꝛ obm̄ cognitū. vt dictū est. ¶ Ad 3ᵃᵐ rōnē p̄ncipalēꝫ ꝓ via phoꝝ cū dr̄:si ds̄ itelligit singlaria:itelligit oēs p̄tes ꝯtinui ꝛc̄. Rn̄detur ꝯcedēdo ꝯn̄aꝫ. Et cū isert̃. ꝙ ꝯtinuū erit actu diuisuꝫ cōpleta diuisiōe:negat̃ ꝯn̄a. ¶ Pro q̄ ē nōndū ꝙ ds̄ itelligit diuisionē ꝯtinui eo mō q̄ pole ē ipsaꝫ fieri aut ee̅. ſꝫ cōtinuū sic ē pole diuidi ꝙ vna diuisiōe exn̄te in actu ne̅c̄io stat po'ᵃ ad aliā. ꝛ cū reductiōe po'ᵉ nō tm̄ ad fcm̄ esse:ſꝫ ēt ad fieri stat alia po'ᵃ nō reducta ad actuꝫ: neqꝫ ƒꝫ fieri. neqꝫ ƒꝫ fcm̄ esse. ¶ Et h̄ pōt ꝯfirmari p illud Auer. 3. phy. cōmē. 69. vbi assignat rōnēꝫ. vn̄ est ꝙ q̄ntā magnitudo ē in po'ᵃ:tātā ꝯtingit esse in actu. nō sic in numeris. rō est ƒm ipm̄:q2 oēs po'ᵉ que sunt ad p̄tes magnitudinis: sunt po'ᵉ eiusdeꝫ potētialitatis ꝛ eiusdē rōnis. nō sic in nūeris. sic etiā in ꝓposito. po'ᵉ q̄ sūt ad diuisioneꝫ:nō sūt vni' potentialitatis totalis quēadmodū sūt po'ᵉ ad augmētū. ꝛ rō. q2 po'ᵃ que est ad diuisioneꝫ:ē po'ᵃ ad māꝫ:po'ᵃ ad augmētū:est ad for'ᵃᵐ ƒꝫ Auer. loco p̄allegato ꝯmen. 67. mā aūt est terminata ꝛ nō termināns. for'ᵃ p oppo'ᵐ terminat: ꝛ nō terminat̃ ab aliq̄:ꝛ iō (ƒꝫ ipꝫ) ifinitas accidit rei ex mā ꝛ finitas ex for'ᵃ. ꝛ iō po'ᵉ q̄ sūt ad augmentū magnitudis (cuꝫ sint po'ᵉ ad formā vnā) sūt po'ᵉ p̄tiales vni' potētialitatis totalis:ꝛ p opp'ᵐ (cū po'ᵉ q̄ sunt ad diminutionem seu diuisioneꝫ magnitudis sint po'ᵉ ad māꝫ ex p̄te cuius nō est stat' ꝛ termin' (tales po'ᵉ nō sūt vni' potentialitatis totalis:ꝛ iō nō pn̄t sil̄ oēs reduci ad actū:ſꝫ cū po'ᵃ reducta ad actū fieri vl̄ facti esse:stat alia po'ᵃ nō reducta ad actū fieri vl̄ facti esse. de' igr̄ itelligēs tales potētias ad diuisioneꝫ:sic itelligit:ꝙ itellecta vna diuisiōe in actu: itelligit po'ᵃᵐ ad alterā. ꝛ itelligit q̄ālꝫ diuisioneꝫ scoꝛsū terminari p ꝯtinuū. ¶ Et si dicas. de' sil̄ itelligit oēs diuisiones ꝯtinui. igr̄ ꝯtinuū sil̄ erit actu diuisū ƒꝫ oēs p̄tes in intellectu diuino. ¶ Rn̄r ꝙ diuisiōes sil̄ actu itelligi ab itellectu diuino pōt esse dupl̄r vl̄ silitate se tenente ex p̄te actus ꝯp̄hendētis oēs actuales diuisiōes:vl̄ 2° mō silitate se tenente ex p̄te p̄tiū diuisaꝝ. p̄ mō de' sil̄ intelligit oēs diuisiōes ꝯtinui. q2 nulla est diuisio q̄ nō cadat sub actu itelligendi diuino. 2° mō ds̄ nō sil̄ intelligit tales diuisiōes:q2 talis itellectio iplicat ꝯdictioneꝫ:q2 essꝫ itelligere diuisionē ꝯtinui sub mō sibi oīo repugnāte. ꝛ talis intells̄ essꝫ falsus. Et h̄ est qḋ dr̄ a nō nullis ꝙ ista ꝓpō. de' sil̄ itelligit oēs diuisiōes ꝯtinui:est distinguēda ꝓut ly oēs. pōt teneri p̄titiue ꝛ diuisiue. vl̄ 2° mō collectiue. p̄ mō ē v̄a. 2° mō f̄l̄a. p̄ mō est sensus ꝙ q̄cūqꝫ diuisiōe ꝯtinui assignata:illa intelligit̃ a ḋo. 2° mō ē sensus. ꝙ oēs diuisiōes ꝯtinui sūt vise a deo ꝛ intellecte sic ꝙ ipsis signatis:nō sūt plures signabiles:ꝛ iste sensus est falsus:q2 q̄ālꝫ diuisioneꝫ intellectā a deo ꝯcomitāt̃ po'ᵉ infinite ad infinitas diuisiōes potētiales:ꝛ si pn̄t q̄tcūqꝫ signari:gn̄ plures sint signabiles cū sint infinite:quelibꝫ tn̄ est visa a deo. vnde nō potest aliqua assignari:quin sit visa a deo. ¶ Ad penultimam phoꝝ rōnem respondetur vno modo cōcedēdo ꝙ deus videt ifinitos nūōs dicēte Aug'. 12. ḋ ci. ḋi. c. 18. Absit vt dubitem' ꝙ ei. s. ḋo sit ignot' aliq̄s nūer'. ds̄. n. oēs nūōs nouit q̄s infinitos ee̅ certū ē. ꝛ negat̃ ꝙ detur aliq̄s nūer' infinit' dicēte Aug. vbi p̄'. infinitoꝝ nūōꝝ nō est nūer'. ¶ Et ad ꝓbatiōeꝫ ꝙ det̃ nūer' ifinit'. Cū dr̄. si ds̄ videt infinitas spēs nūōꝝ. ḡ videt aliq̄ꝫ spēꝫ nūeri in infinitū distātēꝫ ab vnitate. ¶ Rn̄r ꝙ nūeꝝ aliquem esse infi'ᵐ aut distare in infi'ᵐ ab vnitate iplicat ꝯdictiōeꝫ. q2 p Arꝫ. 3.° phy. ois nūer' ē nūerat'. oē nūeratū ē fi'ᵐ. ḡ ꝛc̄. ¶ Itē nihil est mensurabile p aliqḋ:qḋ aliq̄tiens sūptū ei' q̄ntitateꝫ nō attigit. nūer' aūt est multitudo mēsurata p vnitateꝫ ſꝫ vnitas q̄tiēscūqꝫ sūpta nō attigit nūeꝝ infinitū. (si daret̃) igr̄ vnitas nō mensuraret taleꝫ nūeꝝ:ꝛ p ꝯn̄s nō essꝫ nūer'. ¶ Sꝫ hec rō paꝝ ꝯuincit aduersariū vt superius dcm̄ est. ¶ Quicq̄d sit de ista rōne. sc̄d̄o rn̄sionē ꝯcedit̃ ꝙ de' videt multitudineꝫ ifinitā nūōꝝ. nō tn̄ videt numeꝝ ifinituꝫ. neqꝫ ois multitudo est numer':ſꝫ soluꝫ finita:ſꝫ bn̄ eꝯ. ois nūerus est multitudo. Diffinit̃. n. numer' p multitudineꝫ tāq̄ꝫ p gen':ꝛ ita est dare multitudineꝫ maioreꝫ quocūqꝫ nūō assignato vl̄ assignabili. q2 tota multitudo nūeroꝝ (cū sit ifinita) excedit q̄ēlꝫ numeꝝ datuꝫ. quū q̄lꝫ talis sit finit'. ¶ Aliter pōt dici negādo istā ꝯn̄aꝫ. vꝫ. de' videt infinitos nūōs. ḡ in nūeris nō erit ꝓcessus in ifi'ᵐ. Et ad ꝓbatiōeꝫ ꝯcedit̃ ꝙ de' videt nūeꝝ in ifi'ᵐ distāteꝫ ab vnitate seu h̄nteꝫ ifinitas vnitates:ꝛ ꝯcedit̃ ꝙ iste est maxim' nūer' q̄ maior dari nō pōt. Et cū dr̄. ḡ nō erit ꝓcessus in infi'ᵐ in nūeris. Rn̄det̃ ꝙ ifinitū capit̃ dupl̄r. s. cathegorematice ꝛ sincathegorematice. cathegorematice idē ē qḋ ꝯstās ex p̄tib' ifinitis nō h̄n̄s terminū ꝛ fineꝫ. Ul̄ pōt ḋscribi quēadmodū ḋscribit doc. sub. in q̄lꝫ. q. 5. ꝙ est illḋ cui nihil entitatis deest in nā in q̄ est infi'ᵐ. eo mō quo est possibile oēꝫ entitateꝫ talis nāe cōtineri in aliquo vno:qḋ addit̃: q2 forte nō est pole tale ifini'ᵐ ꝯtinere p idētitateꝫ seu forālr̄ oēꝫ entitateꝫ nāe ꝛ essentie in q̄ est ifi'ᵐ:ſꝫ sufficit ꝙ ꝯtineas

dēm illā nāꝫ virtualr ⁊ eminenter. ⁊ isto mō si daret nu-
merus ifinit⁹ hñs in se ifinitas vnitates: cōtineret quēlꝫ
aliū nūeꝝ finitū in se realr ⁊ ꝑ idētitatē: aut saltē v̄tualr
⁊ eminēter: ⁊ ita ꝯtieret oēꝫ nūeꝝ q̄ꝝ pōsē ē ꝯtineri in
aliq̄ vno. vl' pt dscribi ifinitū tale ꝑ excessū ad q̄dcūq3 ali
ud finitū ī nā in q̄ ē ifinim sic. ifinim ē qd excedit q̄dcūq3
finitū nō ſꝫ aliq̄ dterminatā ꝓportionē: ſꝫ vltra oēꝫ dter
minatā ꝓportionē vl' dterminabilē: ⁊ ita nūer⁹ ifinit⁹ in se
vl' itellu dino (si daret) excedit quēcūq3 aliū nūeꝝ fini
tū vltra oēꝫ ꝓportionē dterminatā assignabilē. Sꝫ ifinim
capit 2° sincathegorematice: ⁊ ē illō qd n̄ sic ē aliq̄m gn
mal⁹ illo dari possꝫ. ⁊ isto mō ponim⁹ ifinitatē i nūeri suc
cessiue. nā cū nūer⁹ cāet ex dīsiōe ꝯtinui. ex. 3. phy. ⁊ cōti
nuū dīdi possit i ifinitas ptes successiue: seqt nūeꝝ posse
mltiplicari in ifim successiue. Capiēdo ifim sincathegore
matice. Applicādo h̄ ad ꝓpom si assignet nūer⁹ ifinit⁹ ca
thegorematice i itellu dino iste nūer⁹ erit maxim⁹ ⁊ ma
ior isto dari n̄ pt: ⁊ ꝯcedo h̄ statū. sic ꝙ ad maiorē nūerū
ꝓcedi n̄ pt. Sꝫ si signet nūer⁹ ifinit⁹ sincathegorematice
in se vl' i itellu dino: sic i tali nūō ifinito sincathegorema
tice signato: nō dat stat⁹ sicē nec dat i dīsiōe ꝯtinui. ¶ Et
si arguas ꝙ tūc det stat⁹ accipiendo nūōs ifinitos sinca
thegorematice: q2 si ds videt istos nūōs: videt aliquē nu
meꝝ i ifinim distātē a p° spē nūeri. g̊ talis ꝯtinet ifinitas
vnitates: ⁊ ex ꝯñti ē ifinit⁹ catece. ¶ Rñr ꝙ distātia ista
ifinita: vl' accipit cathegoce vl' sincathece si p°: ꝯcedit ꝯña
si 2°: negat. q̄cūq3. n. nūer⁹ distat i ifim cathegorece hꝫ ifi
nitas vnitates: ſꝫ si sincathegorece: n̄ ē veꝝ. ¶ Ad vltim
cū dr iter pm pūctū q ē i linea ⁊ quēlꝫ aliū ⁊c. ¶ Rñr ab
aliqb⁹. ꝙ ista distributiua oē ⁊ q̄dlꝫ: pñt teneri collectiue
vl' distiue. Si p°: nō ē mediū iter pm pūctū a dō cognitū: ⁊
quēlꝫ aliū exñtē i linea. Si 2°: ꝯcedit. Et ista rñō pt ꝯfir
mari ꝑ illō Ar. 6. phy. t. c. 54. añ oē moueri p̄cedit muta
tū eē: ⁊ eꝯ ly oē nō pt teneri nisi distiue: q2 si teneret colle
ctiue: ista eēt fl'a: añ oē mutatū eē p̄cedit moueri: q2 cū mo
ueri n̄ sit sine mutato eē: añ oē mutatū eē collectiue sūptū
p̄cederet mutatū eē. Silr ꝯcedit a phō. ꝙ añ oē tp̄s fuit
tp̄s q̄ ꝓpō nō pōt eē v̄a nisi capiēdo ly oē distiue ⁊ ꝑ h̄ fa
cilis ē rñō ad argm. ¶ Alr pt dici ꝙ modus iste arguēdi
nō tꝫ: qd pt dclari i mltis exēplis. Nā arguo d nūeri quē
admodū ar d pūcti. Quero veꝝ iter pm nūeꝝ: ⁊ quēlꝫ aliū
nūeꝝ cognitū a dō possit eē nūer⁹ maior. si sic: g̊ dabit nu
mer⁹ maior p̄ nūō ⁊ q̄cūq3 alio a deo cognito. ⁊ ꝑ ꝯñs iste
nūer⁹ maiō n̄ ē cognit⁹ a dō qd ē flꝫ. si n̄: g̊ nūeri n̄ crescūt
i ifim. Est ēt alia istātia. q̄ro. n. veꝝ p° pte ꝯtinui ⁊ oi alia
pte ꝯtiui a dō cognita: sit ps mior i ipō: aut n̄. Si sic g̊ da
bit ps mior p̄ter pas ptē ꝯtiui: ⁊ oēꝫ aliā a dō cognitā: ⁊ ꝑ
ꝯñs ista ps nō ē a dō cognita. Si n̄ dat mior ps i ꝯtiuo: g̊
ꝯtinuū n̄ dīdit i ifim. ¶ Ad oia q̄ hñt ꝯsilēꝫ modū arguē
di dat vnica rñō. ꝑ q̄ p̄mittit ꝙ iste ꝓpōnes nō sūt eedē
s. iter pm pūctū i linea ⁊ quēcūq3 aliū a deo visuꝫ: ē pūct⁹
medius ⁊ dicere ꝙ est aliquis punctus medius iter pri
muꝫ pūctuꝫ in linea ⁊ quēcūq3 alium a deo visum. Naꝫ
pa ē v̄a vt pt iduci ꝑ oia singularia: q2 iter pm pūctū ⁊ hūc
aliū a dō cognitū ē pūct⁹ medi⁹: ⁊ sic d singul' i ifim: g̊ ista
ē fl'a. iter pm pūctū linee ⁊ quēlꝫ aliū pūctū a dō cognitū
nō ē pūct⁹ medi⁹. Ex ista. n. seqt: ꝙ p̄m⁹ punct⁹: ⁊ qlꝫ ali⁹
a dō cognit⁹ st imediati: qd ē ꝯ phꝫ. 2° tn̄ ꝓpō ē fl'a: hec. vꝫ.
aliqs ē pūct⁹ medius iter pm pūctū ⁊ quēlꝫ aliū cognitū a
dō: q2 ꝓpō pticl'aris ⁊ idefinita ē fl'a: c⁹ q̄lꝫ singlaris ē fl'a. Sꝫ
q̄lꝫ singlaris p̄dcē pticl'aris ⁊ idefinite ē fl'a: vt pꝫ imēti. nō
. n. ē dare aliquē pūctū singl'arē q sit medi⁹ iter pm pūctū
⁊ quēlꝫ aliū visū a dō. ¶ Itē si ē aliqs pūct⁹ medius iter
pūctū pm ⁊ quēlꝫ aliū visū a dō: ⁊ iste pūct⁹ medi⁹ (q̄cūq3
det) ē ali⁹ pūct⁹ a p̄ pūcto. g̊ ē aliqs pūct⁹ medi⁹ iter pm pū
ctū ⁊ seipꝫ. qd ē ipōsē: q2 sic eēt mem ⁊ extremū rem eiusdē.
Q2 igr ex vō n̄ seqt flꝫ: iō n̄ seqt. iter pm pūctū linee ⁊ quē
cūq3 aliū pūctū a dō visū ē pūct⁹ medi⁹. g̊ ē aliqs pūctus
medi⁹ iter pm pūctū linee ⁊ quēcūq3 aliū pūctū a dō visū:
ſꝫ h̄ ē fallacia ꝯñtl. ⁊ figure dictiōis: q2 i pa ꝓpōne: pūct⁹
medi⁹ i p̄dicato stat ꝯfuse tm̄: eo ꝙ seqt sigm vl'e affirma
tiuū mediate. In 2a pūct⁹ medi⁹ stat dterminate i subō: q2
sine oi sig° vl'i p̄cedēte. Arg' g̊ affirmatiue a supiori ad suū
iferi⁹ sine sig° vl'i. ⁊ ꝑ ꝯñs ē fallacia ꝯñtl. Cōmutat ēt q̄le
qd i h̄ aliqd. siue termin⁹ supponēs ꝯfuse i terminū sup
ponētē dterminate. ¶ Per h̄ rñr ad form argu. cū ar. iter
pm pūctū ⁊c. pꝫ ꝙ n̄ seqt sicē nō seqt. ds oi nūō viso videt
maiorē. g̊ de⁹ videt nūeꝝ maiorē oi nūero viso. añs ē ve
rū: q2 q̄lꝫ ei⁹ singl'aris ē v̄a: ⁊ ꝯñs ē flm: q2 ex ipō seqt ꝙ ē
polis aliqs nūer⁹ maior oi nūō viso a dō. ⁊ sic seq̄ret ꝙ ali
qs nūer⁹ n̄ videret a dō. ¶ Eodē mō rñr cū ar. iter pm pū
ctū ⁊ quēlꝫ aliū visū a dō ē linea media aut n̄. ¶ Rñr cō
cedēdo ptē affirmatiuā q̄ v̄a ē. Et cū ar. si sic cū in illa li
nea media possint assignari pūcta: illa pūcta media non
erūt visa a dō. Dōꝫ ē ꝙ n̄ seqt. ꝑꝑ cāꝫ p̄dcāꝫ: q2 i maiore
linea media stat ꝯfuse: ⁊ i miore fit dscēsus ad lineā dter
miatā siue dterminate supponētē: sicē n̄ seqt. Oi pte ꝯtiui
cognita a dō ē ps mior i po. ⁊ i illa pte miori sūt miores
ptes i po: g̊ st ptes miores i ꝯtinuo oi pte cognita a deo.
p̄misse sūt v̄e ⁊ ꝯclō ē fl'a. q̄re n̄ tꝫ mod⁹ arguēdi ꝑꝑ cāꝫ
p̄dcāꝫ. ¶ Et ad ꝓbatōēꝫ cū capis (ꝑ positū) linea cadit
iter pm pūctū ⁊ quēcūq3 aliū eiusdē linee visū a dō. ¶ Di
co ꝙ n̄ ē h̄ pom ⁊ ꝯcessū: ſꝫ ꝯcessū ē ponē: lineā i p̄dicato. s.
ꝙ iter pm pūctū ⁊ quēlꝫ aliū visū a dō ē linea mea ex q̄ n̄ se
qt alia vt pꝫ ex p̄cedētib⁹. ¶ Sꝫ ar ꝯ p̄dcāꝫ rñōnē. Cōces
sū ē. ꝙ hec ē fl'a. aliqs ē pūct⁹ medi⁹ iter pm pūctū ⁊ quēlꝫ
aliū a dō visū. sua igr ꝯdictōia ē v̄a: h̄. s. nihil siue null⁹ pū
ct⁹ ē medi⁹ iter pm pūcm linee ⁊ quēlꝫ aliū visū a dō. Tc ar
sic. In q̄cūq3 q̄ꝫto nullū ē mediū iter aliq̄: illa st imedia
ta: ſꝫ ꝑ te i linea nullū ē mem iter pm pūctū ⁊c. igr p̄m⁹ pun
ct⁹ i linea ⁊ qlꝫ ali⁹ a dō visus: st imediata. maior pꝫ ex op
posito. si. n. aliq̄ sūt mediata: ⁊ tn̄ sūt i eodē q̄ꝫto. g̊ ē mem
iter illa. g̊ ꝑ oppom. si nullū ē mem: illa st imediata. mior
ē data ⁊ ꝯcessa. g̊ ⁊c. ¶ Ad h̄ rñr ꝙ hec ē v̄a. null⁹ ē pūct⁹
medi⁹ iter pm pūctū ⁊ quēlꝫ pūctū linee visū a dō. Tū q2
nec p̄m⁹ pūct⁹ ē medi⁹ iter pm pūctū ⁊ quēlꝫ aliū eiusdē li
nee visū a dō. nec ali⁹ pūct⁹ a p̄ pūcto ē medi⁹ iter pm pun
ctū linee ⁊ quēlꝫ aliū eiusdē linee. g̊ null⁹ punct⁹ ē medi⁹
sic. Tū q2 q̄lꝫ singl'arl isti⁹ vl'is ē v̄a: vt pꝫ iducēti: q2 nō h̄.
hic pūct⁹ h⁹ linee ē sic medi⁹. neq3 h̄ pūct⁹ alio signato. et
sic d singul'. Tū q2 ei⁹ ꝯdictoria ē fl'a vt p⁹ ꝓbatū ē: hec. s.
aliqs pūct⁹ ē medi⁹ iter pm pūctuꝫ ⁊c. Concedo g̊ ꝙ null⁹
punctus est medi⁹ iter pm pūctū: ⁊ quēlibꝫ aliū eiusdeꝫ li
nee. ¶ Ad form arm dico ꝙ mod⁹ arguēdi n̄ valꝫ: ſꝫ ē fall'a
ꝯñtis cui⁹ rō ē: q2 si ista for⁹ valeret: teneret v̄tute isti⁹ me
dij: q̄cqd seqt ad ꝯñs: seqt ⁊ ad añs: iō cū seq̄t: si nullū ē
mem iter aliq̄ pūcta alic⁹ linee: illa sūt imediata: vr̄ ꝙ seq̄
tur: nullū est mediū iter pm pūctum ⁊ quēlꝫ aliū pūctum
eiusdē linee. g̊ p̄m⁹ pūct⁹ ⁊ qlꝫ ali⁹ sūt imediati. Sꝫ h̄ fal
lit: q2 ista. nullū ē mem iter aliq̄ pūcta alic⁹ linee: nō ē ꝯñs
ad istā: nullū ē mediū iter pm pūctū ⁊ quēlꝫ aliuꝫ eiusdē
linee: q2 nō seqt. n̄ nihil ē mediū iter pm pūctū ⁊ quēlibꝫ
aliū eiusdē linee. igit nullū est mediuꝫ iter aliq̄ puncta
eiusdē linee: añs ē veꝝ: ⁊ ꝯñs flꝫ: ſꝫ eꝯ tꝫ ꝯñtia: q2 in illa.
nulluꝫ est mediū iter aliq̄ pūcta alicui⁹ linee negant pū
cta vl'r. nō sic aūt in ista. nullū est mediū iter p̄muꝫ pun
ctū linee: ⁊ quēlibet aliuꝫ: q2 negatio precedens signum
vl'e affirmatiuū nō negat vl'r terminū: cui illō signū vl'e
affirmatiuū addit. de qb⁹ modis arguēdi pꝫ in simili. si
sic arguit. si nihil pōt eē minus ptib⁹ ꝯtinui ille ptes sūt

minime:sȝ nihil pōt esse min⁹ vna pte cõtinui ⁊ q̄lȝ alia pte eiusdē ꝯtinui:ḡ vna ps ꝯtinui:⁊ q̄libȝ alia ps sūt minime:hic est fallo defect⁹ ꝑ pri⁹:q2 hec.s.nihil est min⁹ ptibus ꝯtinui:nō est ꝯn̄s ad istā.nihil est min⁹ vna pte continui ⁊ q̄libȝ alia pte ꝯtinui:qḋ tñ oporteret ad h ꝙ for⁹ arguēdi valeret.hic tñ est bonus modus arguēdi.iter q̄cunq̄ pūcta in linea nullū est mediū:illa sūt īmediata:sȝ īter p̄ᵐ pūctū linee ⁊ quēlibet aliū:nullū est medium.ḡ ⁊c.Sed minor est falsa vt supra ꝓbatū est.

Dimissa opi.ꝓboꝝ q̄stū ad istū articulū ponit̄ cõclusio catholica theologoꝝ q̄ ē.De⁹ īfallibiliter nouit qḋlibȝ futurū ⁊ ꝯtingēs ex determinatiōe diuine volūtatis.¶ Hec ꝯclo ꝓbat̄ sic.Aliqḋ est futuꝝ ꝯtingens:vel ḡ a se vel ab alio.nō a se:q2 nihil ꝓducit se ipm ad eē.ex p̄mo de trini.Aug.⁊ 2° de aia.tex.ꝯmē.47.igit̄ ab alio:⁊ cū nō sit ꝓcessus in īfinitū:est deuenire ad vnū p̄mū qḋ est cā futuri ꝯtingētis:tale est de⁹.Sȝ quū in deo ꝑ oēs sint due rōnes cāndi:videlicet itellect⁹.⁊ volūtas.cābit ḡ futurū ꝯtingēs aut ꝑ itellectū aut ꝑ volūtatē.nō ꝑ itellectū:q2 itellect⁹ vt p̄cedit volūtatē est p̄nᵐ agēdi mere nālr ⁊ nec̄io vt ꝯsū ē superi⁹ ēt de mēte Ari.igit̄ volūtas diuina erit p̄nᵐ futuri ꝯtingētis ꝑm ꝙ tale est.Sȝ cū itellect⁹ diuinus natus sit itelligere q̄cq̄d est a volūtate diuina.aut determinat ipsa volūtas ad eē:seq̄t̄ ꝙ itellect⁹ diuin⁹ ītelliget futurū ꝯtingēs ⁊ certificabit̄ de ipso ꝑm modū q̄ post dicet̄.¶ P̄.ōis cognitio respectu alicuius determinati effect⁹ vel est a cā ad effectuȝ vel ab effectu ad cām:cognitio futuri ꝯtingētis diuina nō est ab effectu:q2 vt sic vilesceret itellect⁹ diuin⁹ ḡ est a cā.vel ḡ erit a cā q̄ est ipsemet de⁹:vel ab alia:nō ab alia:q2 ꝑ rōnē p̄orē vilesceret itellect⁹ diuin⁹.ḡ talem effectū de⁹ cognoscit ꝑ se inq̄ztū est cāns h⁹ effectū:sȝ nō inq̄ztū est cāns nec̄io.Aliogn ōis effect⁹ eueniret nec̄io.igit̄ cognoscit tale ꝯtingēs per h ꝙ est ꝯtingenter cāns:sed de⁹ nō ꝯtingēter cāt ꝑ itellectū añ oēȝ actū volūtatis diuine.igit̄ cāt ꝑ volūtatē q̄ est p̄nᵐ p̄mū simplr ꝯtingēter operādi.Et ita ꝑ h ꝙ itellect⁹ diuin⁹ ītuet̄ diuinā voluntatē determinātē futuꝝ ꝯtingēs ad esse aut ei⁹ determinationē īfallibilem:itellect⁹ diuin⁹ nouit īfallibiliter talē effectū futuꝝ.Est ḡ modus cognoscēdi futuꝝ ꝯtingens hoc mō.Intellect⁹ diuin⁹ ītelligit futuꝝ ꝯtīgēs ex determinatiōe diuine volūtatis determinantis tale futurū ad alterā ptē ꝯdictiōis:qḋ p̄us erat neutrū:q2 īdifferēs:⁊ q2 determinatio diuine volūtatis est īmutabilis ⁊ nullo mō īpedibilis:iō ītellect⁹ diuin⁹ ītelligēs talē determinationē:⁊ h vl ex ītuitiōe ipsi⁹ determinatiōis in se:vel ex h ꝙ ista determinatio repn̄tat̄ in eēntia ꝯcurrēte volūtate determinātē:nouit itellect⁹ diuin⁹ tale cōtingēs īfallibilr futuꝝ:qḋ p̄us erat in itellectu dīno neutrū ⁊ īdeterminatum respectu vtriusq̄ ptis ꝯdictionis.¶ Uñ ymagināda sunt.4.istātia nāc.in p̄ istāti in eēntia dīna p̄ntant̄ itellectui dīno termini simplices quoꝝ vnio est ꝯtingēs.sic ꝙ eēntia diuina est itellectui dīno rō itelligēdi simplicia.In scd̄o istāti itellect⁹ diuin⁹ ītelligēs terminos simplices ꝯponit ipsos ad īuicē:⁊ tūc cōplexio ē neutra in itellectu sic ꝙ neutra ps ꝯdictiōis in tali istāti est determinate vā.s.iudas dānabit̄ vel nō dānabit̄.In 3° istāti volūtas dīna eligit alterā ptē.s.istā.iudas dānabit̄.⁊ tūc ꝯplo ꝯtīgēs fit determiate vā.Hac āt ꝯplexiōe existe determiate vā ex acceptiōe diuine volūtatis.in 4.° istāti eēntia diuia repn̄tat istā ꝯplonē determinate verā itellectui dīno:⁊ tūc itellect⁹ istā ꝯplonē intelligit eē verā:ita ꝙ sic̄ eēntia repn̄tat ꝯplones nec̄ias itellectui dīno:⁊ ē sibi rō itelligēdi ipsas:ita ēt sibi repn̄tat ꝯplones ꝯtingētes:⁊ ē itellectui dīno respectu ipsarū rō itelligēdi.Differēter tñ q2 reᵘ nec̄iaꝝ ē rō itelligēdi añ oēȝ actū volūtatis dīne ipsa dīna volūtate nō ꝯcurrēte ad vitatē ipaꝝ seu ad eaꝝ itellectionē.sȝ reᵘ ꝯtigētiuȝ sic ē rō itelligēdi:ꝙ tales ꝯplones nō p̄cise cognoscūt̄ vt repn̄tate in dīna eēntia:imo vt determinate a dīna volitiōe:⁊ sic eēntia dīna nō ē rō itelligēdi sine volūtate.

Contra istā ꝯnē istat̄ triplr.p̄ sic.qñcūq̄ aliq̄d determiat̄ ꝯtigēter:sic ꝙ poīe ē ipȝ nūq̄ fuisse determiatū:ꝑ talē determiationē nō pōt hrī euidētia certa ⁊ īfallibilis de ipo.Sȝ volūtas dīna ita determiat ꝙ poīe ē ipaȝ nūq̄ fuisse determiatā.igr̄ ⁊c.¶ P̄.2.° vel dīna volūtas ē determiata reᵘ oīuȝ vl nō:si nō hr̄ ꝓpositū ꝙ ꝑ h⁹ determiationē nō cog̃scerent̄ oīa cōtigētia.si sic seq̄t̄ ꝙ ē determiata reᵘ act⁹ volūtatis create:sȝ h vr̄ falsū.ḡ ⁊ an̄s.falsitas ꝯn̄tis ꝓbat̄.nā q̄ro aut determinationē volūtatis dīne seq̄t̄ nec̄io determiatio volūtatis create aut nō.si nō.ḡ ꝑ visionē talis determiatiōis nō cognoscit̄ īfallibilr tale futuꝝ ꝯtigēs.si sic.ḡ sic nō ē ī ptāte volūtatis talis determiatio dīna sic nō ē in ptāte ei⁹ determiari ad actū ꝓp̄uȝ ꝑ volūtatē dīnā:⁊ sic ita nālr agit talis volūtas sic̄ q̄cūq̄ alia cā nālis:q2 sic̄ posita determinatiōe dīne volūtatis nō ē oppositū ī ptāte agētis nālis:ita ī ꝓposito.¶ P̄.3° q̄ztūcūq̄ volūtas nr̄a sit determiata ad alterā pteȝ ꝯdictiōis:⁊ itellect⁹ nr̄ clare videat determiationē:nō seq̄t̄ ꝙ īfallibilr talē ptē futurā cog̃scat ex eo ꝙ volūtas nr̄a p̄t oppositū velle.igr̄ visio talis determiatiōis nihil fac̄ ad h ꝙ aliq̄d īfallibilr cog̃scat̄.cū eniȝ volūtas dīna nō nec̄io:sȝ ꝯtigēter determinet.seq̄t̄ ꝙ itellect⁹ diuin⁹ ꝑ h ꝙ respicit talē determinationē in eēntia sua nō īfallibilr cognoscat tale futuꝝ.

Ad hec r̄ndet̄.⁊ p̄ ad p̄ᵐ dicēdo ꝙ istḋ argᵐ hȝ solui a q̄cūq̄ catholico.nā oēs ponūt ꝙ de⁹ cog̃scit futura ꝯtigētia.vl ḡ ꝯtigēter vl nec̄io:nō nec̄io.h.n.tāq̄ icōueniēs oēs nitunt̄ euitare.Si ꝯtigēter tūc argr̄ ꝓbādo ꝙ nō īfallibilr cog̃scit.nā qñcūq̄ aliq̄d sic scitur qḋ p̄t nūq̄ fuisse illḋ scitū:ñ īfallibilr scit̄:sȝ qḋcūq̄ futurū sic scit̄ ꝙ pōt nūq̄ fuisse scitū.ḡ nūq̄ futuꝝ īfallibilr scit̄.ꝯn̄a pȝ.⁊ ꝯclo ē falsa.ḡ aliq̄ p̄missaꝝ:nō minor vt pȝ ꝑ oēs,ḡ maior cui īnitit̄ tota vis rōnis.nā vbi pō nr̄a ponit determinationē dīne volūtatis:argᵐ a sili pōit sciam itellect⁹.Dico igr̄ ꝙ illa ꝓpō ē falsa q̄ assumit̄ ꝓ maiori.¶ Pro q̄ aduertēdū ē ꝙ lȝ determiatio volūtatꝭ dīne ad alterā ptē ꝯdictōis possit ñ fieri ⁊ eē:⁊ sic ꝯnr ds possȝ ñ scire tale vl tale futuꝝ.Ex h tñ nō seq̄t̄ ꝙ tal̄ notitia de futuro determiato nō sit īfallibilis.⁊ rō est q2 nō dr̄ īfallibilis ꝓ eo qḋ nō p̄t alr eē q̄n sic sciat.Sȝ ꝑ h ꝙ ē ipoīe talē determiationē eē:⁊ itellectū dīnū nō scire talē determinationē:sic̄ ipoīe ē aliqḋ futuꝝ eē ⁊ dīnū itellectū nō cog̃scere illḋ.¶ Sȝ istat̄ q2 eq̄ hrī cog̃scerem⁹ certitudinalr effect⁹ futuros q̄ sūt a volūtate nr̄a sic̄ de⁹ nouit futura ꝯtigētia ab ipso ꝓueniētia.¶ R̄ndet̄ ꝙ dīn⁹ itellus cog̃scit ꝙ q̄cq̄d determiat dīna volūtas īfallibilr determinat.naȝ lȝ volūtati dīne ī eo istāti q̄ determiat ꝯtigēs ad alteꝝ oppositoꝝ (ꝯsiderādo ipam vt ē p̄or nālr actu determiatiōis q̄ nō solū ipa volitiōe p̄or ē nālr) sȝ ēt iq̄ᵐ ē volēs:possit ī eē alteꝝ oppositū:īfallibilr tñ determiat futuꝝ ꝯtigēs:q2 ē simplr īobliq̄bil:cū sit p̄ᵃ regl̄a reᵘ oīuȝ ꝯtigētiū.¶ Ex h ꝯcludit̄ ꝙ cū itell̄s dīn⁹ illḋ īfallibilr cog̃scat qḋ volūtas dīna īfallibilr determiat:cū volūtas dīna īfallibilr determiet futuꝝ ꝯtigēs ad eē:relinquit̄ ꝙ intellect⁹ diuin⁹ īfallibilr cog̃scit ipm.¶ Ex duob⁹ igit̄ ꝓuenit īfallibilitas scie dei.p̄rio ex h ꝙ q̄cq̄d diuina volūtas determiat itell̄s dīn⁹ determiate app̄hēdit.scd̄o q2 scit itell̄s diuin⁹ volūtatē dīnā eē imutabilē:⁊ nō īpedibileȝ.p̄ᵐ ꝯcurrit in volūtate nr̄a:scd̄ȝ nō.¶ Ex hoc ifert̄

ꝙ lȝ futurū ꝯtingēs determīatū a diuina volūtate ꝗ̄tū est ex pte sui simplr̄ ꝛ absolute possit eē ꝛ nō eē. ꝛ ex ꝯñti sciri aut nō sciri ab itellectu diuino: tñ stāte determinatōe diuina tale futuꝝ nō pōt nō esse: ꝛ ex ꝯñti ēt nō pōt non sciri: ita ꝙ vt dictū est superi⁹ ista ꝓpō. futurū cōtingens determinatū a volūtate diuina pōt nō eē: est vera in sensu diuiso: in sensu ꝯpōnis est falsa: ꝛ tūc necessitas futuri ꝯtingētis ad eē est necessitas ex suppōne sue ꝯñe. nō aūt simplr̄ aut ꝯñtis. vñ oīs ꝯditiōalis va est nec̃is nec̃itate ꝯñe: lȝ tam añs ꝗ̄ ꝯñs sint simplr̄ ꝯtingētia: sicut in ista. si tu curris tu moueris: ita in ista: si de⁹ determinat antixp̄m fore: antixp̄s nec̃io erit nec̃itate ꝯñe: ꝛ tñ vtrūqȝ tā añs ꝗ̄ ꝯñs sunt ꝯtingētia. ❡ Ad 2ᵐ cum dr̄ volūtas diuina aut est determīata respectu oiuȝ aut nō: rñdetur ꝙ sic. Et cū dr̄. vl̄ talē determinationē seq̄r nec̃io determinatio volūtatis create vl̄ nō. Dico ꝙ ly nec̃io. pōt eē determinatio ꝯñe. vel ꝯñtis. si p̊ mō veꝝ est ꝙ determinationē volūtatis diuine nec̃io seq̄r determinatio volūtatis create. nā ista ꝯña est nec̃ia. de⁹ vult volūtatē creatā ꝓducere. b. p. a. istāti. ḡ volūtas creata in. a. instāti ꝓducet. b. Et cum dr̄ ꝙ ageret mere nālr̄. h̄ negat̄: q2 ista determinatio diuine volūtatis nō est nec̃ia. nec nālis. ꝛ iō nec determinatio volūtatis create. qd̄. n. agit ex suppōne alicui⁹ p̊ncipij simplr̄ liberi ꝯtingēter agētis ē simplr̄ liberū ꝛ ꝯtingēter agēs. Uñ si p ipossibile volūtas diuina nō ageret ꝛ volūtas creata ageret: libere ꝛ ꝯtingēter ageret. ḡ sicut in casu volūtas creata eēt libera: sic nunc vbi ei cooperat̄ volūtas diuina erit libera ꝛ ꝯtingēter agēs. vñ h̄ argumētū militat ꝯ oēs doctores catholicos. nā arguit̄ de scia ifallibili respectu nr̄e volūtatis: quēadmodū argutū est de determiatiōe diuine volūtatis. nā q̄ro aut talē sciaȝ ifallibilē respectu nr̄e volūtatis seq̄r nec̃io determinatio volūtatis nr̄e vel nō. si sic: seq̄r idē incōueniens qd̄ p̊us. si nō: seq̄r ꝙ talis notitia nō est euidens ꝛ ifallibilis notitia de futuro: ꝛ ita ista rō paꝝ concludit. ❡ Ad 3ᵐ rñdetur ꝙ silitudo nō est bona: q2 ex determinatione volūtatis nr̄e ad a fore vel nō fore: non seq̄r ita esse causalr̄. Sȝ ad determinationē diuine volūtatis bñ seq̄r. a. eē ꝓ istāti ꝓ quo determinat ipsa volūtas. cū diuina determinatio sit rō cātiua ad eē. ꝛ iō de⁹ vidēs suā determinationē q̄ est imutabilis ꝯtitudinalr̄ videt futurū ꝯtigēs. Sȝ volūtas nr̄a cū nō sit efficax ad ponēdū volitū in eē. nō oȝ ꝙ eo ipso ꝙ itellect⁹ determinationē nr̄e volūtatis itelligit ꝙ statiȝ ifallibilr̄ cognoscat taleȝ determiationē. ❡ Sȝ adhuc istat̄. illud qd̄ nō cadit sub diuina acceptatiōe nō hȝ ꝙ sit cog̊scibile p diuinā determiatione: q2 determiatio diuina n̄ vr̄ nisi q̄dā acceptatio rei ꝓducibilis: sȝ pctm̄ volūtatis create nō cadit sub diuina acceptatiōe. igit̄ ꝛc̄. ꝯña ē nota cū maiori ꝛ mior ꝓbat̄. tuȝ q2 sȝ oēs de⁹ nō pt eē cā pcti dicēte Aug. auctore deo hō nō fit deterior: tū ēt q2 de⁹ odit pctm̄: igr̄ nō pōt ipȝ velle ꝛ acceptare. ❡ Ad h̄ rñdet̄ ꝙ volūtas diuina nō hȝ actuȝ volēdi respectu pcti: q2 pctm̄ velle nō pōt: sȝ bñ hȝ actuȝ ꝑmissiōis respectu ipsi⁹ q̄ ꝑmissio nō ē aliq̄s act⁹ positiu⁹ volūtatis diuine: sed solū negatiuus. s. nō velle ꝓhibere actū pcti: ꝛ h̄ sȝ doc. in p̊ sen. di. 47. q. vnica. ꝛ tūc de⁹ hȝ certitudinē de pctō futuro: q2 scit se coopatuꝝ volūtati create ad substratū pcti si volūtas creata opabit̄ ad ipȝ. ꝛ h̄ si fuerit pctm̄ ꝯmissiōis. vl̄ de⁹ scit se nō coopaturus ad tale substratū si fuerit pctm̄ omissionis. ꝛ cōcedit̄ ꝙ de⁹ opat̄ ad substratuȝ. vl̄ mãle pcti: sȝ n̄ ad formale qd̄ ē carētia rectitudīs debite: q̄ solū attribuit̄ volūtati create. de h̄ in 2° sen. di. 37. ❡ Uñ ꝓ declaratiōe hui⁹ ponat̄ regula ꝙ qñ aliq̄s effect⁹ ē a plib⁹ causis gn̄e diuersis vl̄ eiusdē generis causantib⁹: sñ vt cā ꝑticularis ꝛ vl̄is vl̄ ēt cāntib⁹ vt cāe ꝑtiales sn oīb⁹ istis pt ꝯtigere ꝙ positiuū illi⁹ effect⁹ est ab oīb⁹ illis causis: sȝ aliq̄ ꝑuatio vl̄ deformitas poterit iesse ex rōne vni⁹ cāe tm̄ ꝛ nō aliarū. Ꝓbat̄ h̄ exēplo. Ad ꝓducēdū hoiem ꝯcurrit sol ꝛ hō. ex 2° phy. tex. c. 26. ponam⁹ ꝙ defect⁹ seis faciat mōstrū: certū est ꝙ nō iducet̄ ista deformitas a sole: sed a defectu seis tm̄: tñ totū ē ab vtraqȝ cā. Silr̄ i cāto a q̄tuor causis aliq̄ deformitas iest ex pte efficiētis q̄ nō iest ex pte mãe vel eꝯ: ꝛ tñ positiuum ꝓducit̄ ab oīb⁹ causis. Silr̄ si pr̄ ꝛ mr̄ sint cāe ꝑtiales fet⁹ ꝗuis positiuuȝ sit ab vtroqȝ: tñ aliq̄ deformitas poterit ineē ex pte seis pr̄is ꝛ nō mr̄is vel eꝯ. Hoc ēt pȝ rōne: q2 cāe cāntes distinctis rōnib⁹ sic se hñt ꝙ vna ꝑfecte cānte poterit alia nō ꝑfecte cāre: sȝ iꝑfecte: ꝛ tūc licȝ effect⁹ positiu⁹ sit ab eis: tñ aliq̄ defect⁹ in h̄ erit ex cā iꝑfecte cānte q n̄ ierit ex cā ꝑfecte cānte. ❡ Applicādo hāc regulā ad ꝓpositū entitas positiua pcti ē a voluntate diuina ꝛ creata: ꝛ deformitas rectitudīs vl̄ carētia iusticie q̄ deberet ineē ipsi actui: q̄ est rō formalis pcti: ē a volūtate creata ꝛ iputabilis ei: nō autēȝ diuine.

Sed tamē istat̄ sex media ꝯ rñsionē: ꝓbando. vȝ. ꝙ talis act⁹ nō sit volūtati create imputabilis. Et p̊ q2 si volūtas diuina determiauit tale positiuū futurū (qd̄ ē ab vtraqȝ volūtate) nō poterit voluntas creata nō elicere ꝛ cāre tale positiuum. ꝛ tale nō erit ꝯtingēter: qd̄ aliq̄lr supi⁹ tactū ē. ❡ Ꝓ. 2°. si volūtas diuina sit ꝯcurrit ad actū positiuuȝ pcti: aut ꝯcurret in rōne cāe p̊oris cāntis: aut i rōne posterioris cāe: aut vtraqȝ voluntas sil' ex eq̄ ꝯcurreret ad tale positiuū. pȝ ista p sufficiētē diuisionē cā p: q̄ ordie q̄dā eēntiali cānt. Nō ē dādū 3ᵐ q2 volūtas diuina ē p̊⁹ cā ꝛ idepēdēs. volūtas creata secūdaria ꝛ depēdēs. ḡ ista duo n̄ ex eq̄ ꝯcurrūt. Tū ēt q2 cā p̊ᵃ p̊⁹ nā agit ad effectū ꝗ̄ cā scdaria. nā dr̄ oppositūȝ: cā 2ᵃ nō erit mouēs mota. Nō ēt ē dāduȝ 2ᵐ. q2 tūc volūtas creata in aliquo p̊ori ageret ad talē actū positiuū: in quo nō ageret volūtas diuina. ꝛ tūc ipsa determiaret̄ p volūtatē creatā: qd̄ ē absurdū. Neqȝ ē dādū p̊ᵐ: q2 volūtas diuina in aliq̄ p̊ori nā ageret ad actū pcti: ꝗ̄ volūtas creata: ꝛ in illo p̊ori nāe: aut de⁹ ageret ad rectitudinē act⁹. aut nō si agit i scdo signo nāe volūtas creata nō poterit nō agere ad rectitudinē. Et ita nō poterit peccare. Si vō volūtas diuina i illo p̊ori n̄ agit ad rectitudinē. ḡ de⁹ erit cā peccati. ꝛ volūtas creata nō poterit agere ad talē rectitudinē: q2 de⁹ nō agit. ❡ Ꝓ. 3°. cāns aliqd̄ subm ad qd̄ necessario seq̄r aliq̄ ꝑuatio: cāt nec̃io illā ꝑuationeȝ: sȝ deformitas in actu pcti est ꝑuatio ꝯñs ad positiuuȝ substratuȝ. ḡ de⁹ cāndo actū pcti: cāret deformitatē ei⁹. ❡ Itē 4°. act⁹ q est malus ex genere. s. ex obiecto: nō pt separi a sua deformitate: q2 ꝯbit ipam: ex eo ꝙ ē p se cā ipsi⁹. igr̄ (si de⁹ sit p se cā illi⁹ act⁹) eēt cā deformitatis. ꝗcqd. n. est cā cāe (. s. act⁹) est cā cāti. s. deformitatis ꝯñtis. ❡ Confirmat̄ q2 agēs ꝗ̄tū dat de forma: tm̄ dat de ꝯñtib⁹ ad formā. ex scia ꝯmēiatoris. ꝯmē. 32. 8° phy. (ꝛ h̄ ē veꝝ in ꝑuatiuis ꝛ positiuis) igit̄ de⁹ cāns actū: cābit deformitatē q̄ ē ꝑuatio ꝯñs. ❡ Itē 5°. de⁹ nō tm̄ ꝓhibet deformitatē in actu sȝ ēt actū substratū: vt ibi: nō ꝯcupisces ꝛc̄. ❡ Itē 6° ꝛ vltimo. si de⁹ ꝯcurrit ad actū pcti aut cāt totū actū illū aut ptē. nō totū: q2 tūc tot⁹ ille act⁹ bis causaret̄ ꝛ a duab⁹ causis. s. a deo: ꝛ a volūtate creata: quū illi actui nō repugnet esse totaliter ꝛ imediate a deo. Si detur scdm: tūc ꝗcqd in actu causabit̄ a volūtate creata (quātūcūqȝ modicuȝ sit) nō causabit̄ a deo: ꝛ ita seq̄r ꝓpositum.

Ad hec respondetur p̊mittendo sex suppositiones. ❡ Quaꝝ prima est ꝙ vl̄itas ꝛ particularitas in causando semꝑ attēdunt̄ in ordie ad idē gen⁹ cāe (sicut loq̄r phs 2° phy. ꝙ sol ꝛ hō generāt hominē. vnde

distinguēs q̄tuor gnā̄ causarū: nō distiguit vnuz gen⁹ cāe ↄ aliud penes rōnes vlis ⁊ pticularis in cāndo: sꝫ sꝑ idē gen⁹ cāe sic distinguit. Agēs vle est illud qd̄ p gnālē īflu xuz agit: ⁊ agēs pticulare qd̄ agit per pticularē īfluxum. Et differūt tripl'r. Primo q2 vle agēs pōt in plures effectus: q̄ꝫ particulare nō solū nūero: sꝫ spē distictos. Scd̄o q2 penes actionē cause vlis p̄cise: nūq̄ꝫ effectus specificatur: nisi sil' ↄcurrat actio agētis pticularis. Nā sol nunq̄ꝫ pduceret hoieꝫ: nisi ↄcurrēte actione hois. Tertia dria q2 ista agētia sunt spē distincta: aliter deficerēt ↄditiōes p̄dicte: nec vnū alteri subordinaret. ¶ Scd̄a suppositio p̄mittēda est q agēs vle ⁊ pticulare sic se hn̄t ad effectū q (q̄uis vle habeat esse p̄us nāt q̄ꝫ pticulare: ⁊ hoc vl' q2 est pfectius in esse: vel q2 in aliquo p̄ori suū eē hꝫ: q2 non est ↄdictio vle esse sine particulari) tamen nullo mō cā vl'is causat p̄us: q̄ꝫ pticularis: imo simul in eodē instanti nāe causant. Est g̃ p̄oritas iter cām vniuersalē: ⁊ particularē f̄z se acceptas. nō tn̄ respectu tertij. s. effect⁹. ¶ Hoc pbat̃ tripl'r. Prio q2 nō maiori silitate cōcurrunt cāe diuersoꝝ geneꝝ respectu tertij: q̄ꝫ cāe eiusdē generl': sꝫ cāe diuersoꝝ geneꝝ sic ↄcurrūt q q̄uis habeāt p̄oritatē nature in esse: non tn̄ in causando. igit̃ ⁊c. Maior pbat̃. q2 minor ↄnexio ⁊ ↄcursus: vel nō maior: est iter genera diuersa in causando: q̄ꝫ iter ea que sūt vnū genere. Minor pbat̃. q2 mā ⁊ forma (que genere differūt in causando) q̄uis in essendo hn̄t ordinez p̄oritatis ⁊ posterioritatis nāe: nō tn̄ in causando. ↄdictio est. n. māz dare esse māle effectui in quocūq̄ꝫ signo nāe: nisi in eodē eēt ipsa forma q2 ↄpositū in nullo signo causat̃: nisi ↄcurrant ambe sue ptes ēentiales. Scd̄o. si in aliq̄ p̄ori nāe causa vlis causaret: ⁊ nō pticularis: quero qd p̄cise īducit̃ in illo priori nāe. aut aliqd. aut nihil. si secūdo mō. nulla est causatio: si aliqd qd̄ pductū est in p̄mo signo a cā vli: nō pōt pduci in secūdo a causa pticulari. g̃ istud nō pducet̃ a cā pticulari in 2° signo nāe: q2 habuit esse in p̄. 3° sic. effect⁹ g nō pōt pduci nisi in specifico eē: in q̄cūq̄ꝫ signo causat̃: non pōt pduci nisi ↄcurrat causa dans specificū esse. ista pꝫ: q2 sine cā dāte esse nō īducit̃ effect⁹: sꝫ cā pticularis dat specificū esse: f̄m oēs. igit̃ ⁊c. ¶ Tertia suppositio p̄mittenda est: p ordo cāꝝ ēentialr ordinataꝝ in genere cāe efficiētis nō pōt attēdi p hoc q vna cā causet aliā (ita q causa sup̄ior nihil faciat in effectu cāe iferioris: nisi solū q causat cāꝫ iferiorē.) Sꝫ dico q nisi cā sup̄ior ↄcurrat effectiue in genere cāe sup̄ioris efficiētis ad cānduz effectū sil' cū cā iferiori: tollit̃ ordo cāꝝ ēentialiū ab vniuerso. ¶ Probat̃ hec suppositio p̄ auctib⁹ Arist. 2°. phys. vt allegatū est. Sol ⁊ hō generāt hoieꝫ. Quero q̄n sol concurrit ad hois gnātionē: aut p̄cise vt cāns hoiem generātē. aut vt ↄcausans hoi gnānti ad pducēdū hoieꝫ genitū. Si 2° mō: habeo ppositūz. Si p̄ mō. Cōtra. q2 sol non creat hoieꝫ gnāntē: q2 iste fuit ab alio hoie totalr (p positū.) g̃ respectu ipsi⁹ sol nullā habuit causalitatē. igit̃ neq̄ꝫ respectu hois geniti pōt poni cā. ¶ Itē. 12. meta. ⁊ 8°. phy. ponit Aris. q itelligētia mouet celū. aut g̃ p istū motuꝫ (p quē. f̄m ph̄m mediāte celo itelligētie agūt in hec iferiora) causat aliqd coagēdo causis pticularibus: aut nō. si p̄ mō: habet̃ ppositū. si 2° mō: igit̃ nihil aget ad eē specificū effectuū pticulariū: q2 istud eē nō pōt cāri sine causis pticularib⁹. ¶ Cōfirmat̃ h̄ ex auctore de causis. cā p̄⁹ plus ifluit in effectū q̄ꝫ cā scd̄a. h̄ nō pōt intelligi: q2 cā p̄⁹ pducat scd̄aꝫ: ⁊ nō effectum ei⁹: q2 nō plus ifluerent: ita. n. cā scd̄a totalr pduceret effectū suū: sicut ipsa totaliter pduceret̃ a cā p̄ma. ¶ Probat̃ scd̄o hec suppositio premissa ēt q̄druplici rōne. Tū p̄mo q2 f̄m Aristo. itelligentia ⁊ sol: potētia cognitiua ⁊ obiectū sunt cāe ēentialiter ordinate: ⁊ tn̄ itelligētia nō pducit soleꝫ: neq̄ꝫ potētia obm. Tū scd̄o q2 cā p̄⁹ nō existe: posset cā 2ª cāre effectū suū quē hr̄et totalr in sua ptāte. Hoc ↄn̄s est falsuꝫ q2 ex h̄ tolleret̃ ois ordo ēentialis: q2 nō ē talis ordo vbi vnū possꝫ eē aut cāre sine reliquo. aut ēt ipso nō existēte. Tuꝫ 3°. q2 sequeret̃ q in entib⁹ eiusdē spēi: daret̃ ordo ēentialis: qd̄ negat Aris. 3. meta. ↄmēdādo Platonē tex. cō. 11. Et ↄn̄a est euidēs: q2 vnuꝫ pōt eē sine reliquo. ac ēt cāre. Tū q̄rto q2 toleret̃ ois cōnexio cāꝝ inter se ⁊ ad vnū p̄muꝫ efficiēs. ↄn̄s est falsum: q2. 12. meta. tex. cō. 52. Unitas vniuersi est in ordine ptiū ad se inicē. ⁊ ad p̄ᵐ: sicut vnitas exercitus. igit̃ nō est dicēdū incōnexā eē vniuersi subām quo ad aliquā entitatē siue cālitatem. Cōsequētia p̄ncipalis pꝫ. q2 efficiētia pticularis nullam ↄnexionē hn̄t cū efficiētib⁹ vlib⁹. nec q̄tum ad eē nec quantum ad cālitateꝫ. nō quo ad eē. q2 hō pticularis generās nō est a sole sicut a totali cā: sꝫ est ab alio hoie (nec q̄ ad cālitatem ex hypotesi) ⁊ tn̄ subordinat̃ soli ēentialr ad pducēdū aliū hoieꝫ. igr̄ hoc est q2 ↄcurrūt ad eundē effectum. ¶ 4ª p̄mittēda supp°. ē q a q̄cūq̄ꝫ cā effectiua duo pcedūt. vnū qd̄ est actio seu pductio: ⁊ originatio qd̄ est ipm cāre. Alteꝝ est termin⁹ pduct⁹: siue ista pductione causat⁹. Quo stāte dr̄ q cū cā vlis ⁊ pticularis sil' cōcurrunt ad eundē effectū: nō est itelligēduꝫ de effectu qui ē agere seu cāre: sꝫ de effectu g est ipm pductū: siue cātuꝫ. De aūt istaꝝ distictaꝝ cāꝝ sint districte actiōes ⁊ nō termini: pōt pbari p illud ↄmē. 5. phy. cōmen. 38. Si forma alia: ⁊ actio alia. vnde nō est eadē causatio q̄ potentia cognitiua causat: cuꝫ illa q̄ obm causat: lꝫ sit vn⁹ act⁹ cātus. ¶ Quīta p̄ambula supp°. ē q volūtas dr̄ libere opari penes ipm agere seu cāre actū: qd̄ pbat̃. q2 respectu illi⁹ voluntas libere se hꝫ: quo remoto tollit̃ ei⁹ libertas in opādo: remoto aūt agere a volūtate tollit̃ libertas ei⁹ in opādo f̄m actū volitiōis. Nā volūtas si est po⁹ libera: ē p̄cise inq̄ꝫtū actiua ⁊ pductiua act⁹ volēdi ⁊ nō vt passiua aut receptiua: q2 in ptāte patiētis nō est nō pati. Unī si deus cāret totalr actū volēdi in me: nō eēt mihi actus volūtarius. ¶ Ex h̄ iferunt̃ tria correlaria. p̄ᵐ quoꝝ ē q in volūtate ē duplex act⁹ malus: sed vn⁹ est tn̄ iputabilis. Primus est ipsa pductio q̄ volūtas pducit malū velle qd̄ ē q̄litas. Scd̄a act⁹ malus est ipm maluꝫ velle. Et p̄m⁹ iputabilis est volūtati. Et scd̄s ē pp p̄ᵐ soluꝫ. qd̄ pbat̃. q2 remoto p̄ actu quo volūtas elicit ipꝫ velle nūq̄ꝫ sibi iputabit̃. Nā si de⁹ impmeret mihi (totalr recipiēti) actum odij circa pximuꝫ: nō eēt mihi iputabilis: q2 nō hr̄et rōneꝫ volūtarij. nec eēt in ptāte mea. ⁊ tale non est iputabile. ex 3°. ethi. ¶ Seqt̃ 2ᵐ correlariū qd̄ est. Act⁹ in volantate g de se nō est iputabilis: sꝫ solū pp cātioneꝫ q̄ libere elicit̃ ab eo cui ē nat⁹ iputari: iste inq̄ꝫ act⁹ q̄ꝫtūcūq̄ꝫ cāet̃ ab alia cā causante alia causatione: distincta a causatione volūtatis create: nō iputabit̃ ei. Exēplū. mala volitio ideo iputabit̃ volūtati: q2 volūtas libere elicit ipsam: ⁊ vt malū sibi: sed licet idē act⁹ fit ab obiecto: nō iputabit̃ obiecto: q2 nō causat causatione qua iste act⁹ debeat sibi imputari. ¶ Ex hoc infert̃ tertiū correlariū q act⁹ malus quātūcūq̄ꝫ sit a deo causaliter: non est deo iputabilis q2 nō elicitus cū causatiōe: qua actus iste imputat̃. imo idebite faceret: si nō cōcausaret istuꝫ actū: q2 ex generali mundi cōstitutiōe est q cause p̄marie coagāt causis secundarijs agētib⁹. Aliter hec cessatio aut suspēsio causalitatis esset miraculosa. ⁊ ideo sicut obiecto nō imputabitur actus: q2 nō causat causatione faciēte imputabilitateꝫ: nec etiā ipsi habitui: si cōcurreret ad agēdū: ita ēt nec ipsi deo: q2 agit per generalē influxuꝫ: quo coagit oībus agētibus particularib⁹. Et hoc qd̄ dr̄: itelligitur de

positiuo: q2 istud h3 ꝑ se cā3 efficiētē. Nō de ꝓuatiuo cuiꝰ nō est ꝑ se cā efficiēs. ¶ Sexta ⁊ vltima ꝓmittenda suppositio est ꝙ volūtas nō est totalis cā sue opōnis excludēdo deū. Nā actus volitiōis cātus in volūtate est a volūtate ⁊ obiecto. sicut a cāis ꝑticularibꝰ: s3 a deo sicut a cā vlī coagēte tā potētie q̄3 obiecto. vñ est vnus actus cātus in volūtate creata ad quē terminanᷣ tres distincte cātiões. ¶ Probāt aūt Doc. hāc ꝓmissa3 suppositione3 quadrupliciter. Primo q2 alr deus nō esset oīpotēs nisi violētando volūtatē creatā: q2 ponaᷣ ꝙ deus velit ꝙ sit mea volitio. tūc quero: aut volūtas mea pōt illam volitionē nolle: aut nō. si sic (cū sit eius totalis cā ex posito) faciet ipa3 nō eē: ⁊ sic deꝰ nō poterit ipsa3 facere. Si non pōt illā volitione3 nolle. ḡ nō est eius cā totalis. ⁊ sic ipe dicitᷣ: ⁊ violētabitᷣ ipsa voluntas ne exeat in actū qui pōt sibi cōpetere. Et iterum (si volūtas est totalis cā sue volitiōis ⁊ ipsa est libera ⁊ indeterminata ad vtrāq3 partē cōtradictiōis ipsiꝰ volitiōis. s. ꝓducēdū ipsa3 ⁊ nō ꝓducendū) nō poterit deus ipsa3 volūtate3 determinare ad alterā partē: nisi violentādo ipsa3. ¶ Et si dicas. ꝙ hoc idē sequitᷣ ponēdo deū coagere volūtati ad volitiōe3: q2 ponitᷣ ꝙ volitio sit in ꝑtāte voluntatis. ḡ vel deus nō poterit ponere eā in eē si volūtas creata nolit ipa3: vl' si ponat: violētabit voluntatem. ¶ Rñdetᷣ ꝙ nō est simile. Nā aduersarius ponit volūtatē esse cām totalē ⁊ deū nihil agere. ⁊ iō nō pōt impedire qn exeat in actū: nisi violentādo vel tollēdo libertatē ipsius volūtatis. Sed ego pono volūtatē esse cām secūdariā que nō pōt agere: nisi coagēte sibi cā ꝓmaria. Idcirco si deus subtraheret suu3 influxū gn̄alem ipa nō cāret: nō tñ ex hoc volūtas creata violētaretᷣ: q2 etiā nūc subtracto obiecto voluntas nō pōt agere: ⁊ tñ nō est violētatio ꝙ volūtas nō possit agere sine obiecto. Et multo plus sine influxu cāe prime cui subordinatᷣ. ¶ Secūdo ꝓbatᷣ ꝓmissa sup. ꝙ deꝰ coagat volūtati. Q2 alr nō esset prescius futuroꝝ ꝓuenientiū a voluntate creata: q2 nō ponitᷣ sic ꝓscius: nisi q2 nouit determinationē sue volūtatis circa futura ꝯtingentia. Si aūt volūtas eēt totalis cā sui actus: hñs ipm in sua libertate posset ꝯtra determiationē diuine volūtatis. ¶ S3 ꝯtra hoc: q2 tu ponis volūtatē eē ꝓmo liberā in eliciēdo ipsa3 actionē: l3 non respectu actus q est q̄litas. s. volitionis. cū ḡ dicis volūtatē esse totalē cām illius actiōis per quā ꝓmo ⁊ eētialiter libere se h3: poterit ꝑ istā in ꝯtrariū diuine determinatiōis. ¶ Rñdetᷣ. voluntas nō pōt habere actionē qn ꝑ istā aiqd ꝓducatᷣ. s. ipsum velle vel nolle: q2 voluntas nūq̄3 opatᷣ ſm ipm velle vel nolle: nisi ipm sit ꝓductū in ipa: sed cū velle aut nolle non possit cāri: nisi ꝯcurrēte causatiōe diuine volūtatis: deus sciēs suā determinationē respectu actus ꝓducēdi. scit certitudinaliter volūtatē creatā sibi debere coagere: q2 scit determinate se nūq̄3 ꝓducere volitionē ad quā nō ꝯcurrat voluntas creata vt causa. Et ita deus nō scit determinate actionē volūtatis create: q̄ est cāre ꝑ hoc: q2 cōcurrat ad eādē cātionē effectiue: sed q2 deus scit se concurrere ad actū ipm ꝓductū sequentē ipsam actione3. Modo si tu ponis ꝙ sicut ad actionē: ita ⁊ ad terminu3 ipm ꝓductum ꝑ actionem: volūtas creata est totalis causa: sequitur ꝙ ipa poterit facere ꝯtra determinationē diuine voluntatis. ¶ Tertio ꝓncipalr ꝓbatᷣ ꝙ deꝰ ꝯcurrat ad volitionē in nobis: q2 sicut terminatᷣ ad deū totus ordo cāru3 finaliū: sic pariformiter d3 terminari totꝰ ordo cāruū efficiētiū. Tū q2 efficientia ⁊ indepēdentia nullā ponit imꝑfectionē ex parte efficiētis: q2 sic efficiētia nō ꝯpeteret nobilissimis cāis q̄les sunt itelligētie. Tū ēt: q2 cuiꝰ nō est ꝑ se efficiēs: eiꝰ nō est per se finis. vt in 2ᵒ dis. ꝓmi

sen. Doc. subtī. declarat. igitᷣ nisi deꝰ eēt ꝑ se cā efficiens oīum: nō eēt ēt finis. Ad nihil. n. creatū rōnabile est tātā ꝓmitatē oīmode efficiētie subsistere ⁊ terminari. ¶ 4ᵒ ⁊ vltimo ꝓbatᷣ idē ꝓpositū ꝙ deus ꝯcurrat ad volitōe3 nr̄am sic. Deus ꝯcurrit ad cātionē effectuū nālium3. ḡ ad effectus volūtarios: ꝯn̄a ꝓbatᷣ duplr. Primo q2 minus videtᷣ ꝙ cātū a cāis necarijs: subordinetᷣ agēti nō necario: sicut deo: q̄3 cātu3 voluntarie. Scdo q2 in deū reducēdus est vterq3 ordo: q ifra nām nō pōt in vno ⁊ eode3 ꝯcurrere: ad hoc ꝙ sit oīmoda ꝯnexio in vniuerso. ordo .n. agentiū a ꝓposito ⁊ necīo in nihil vnū in nā videtur posse reduci. Añs ꝓncipale p3: q2 nisi ꝯcurreret actio dei in calefactiōe ignis: ignis ita necīo ageret ꝑtīte passo: sicut deꝰ (ſm ph3.) necīo ꝓducit itelligētiā secundā. nō .n. eiꝰ actio respcū itelligētie esset indepēdētior q̄3 esset actio ignis: ⁊ ita actio ignis eēt necessaria.

His premissis rñdetᷣ ad obiecta. ¶ Et ad ꝓmū negatᷣ ꝯsequētia. nā l3 voluntas creata stāte determinatiōe dīne volūtatis nō possit non elicere actū suū (⁊ sic necīo necītate ꝯn̄tie) nō tñ necītate ꝯn̄tis: s3 libere ⁊ ꝯtingēter simplr elicit. Et hoc q2 volūtas diuina nūq̄3 determinauit debere coagere: nisi qñ volūtas nr̄a vult actū suū libere ⁊ ꝯtingēter elicere. Iō nō est imaginādum. ꝙ volūtas velit: eo ꝙ ab alio determinetᷣ ad volēdū: sed ipa libere se determinat ad volendū. ⁊ deꝰ semꝑ coagit sibi ꝑ gn̄alē influxū. ¶ Et si dicas. Actio dīna q̄ deus agit ad actū volēdi volūtatis nr̄e: nō est in potestate volūtatis. Et sine ista actiōe nō pōt actꝰ volēdi ꝓduci. igitᷣ volūtas nr̄a nō poterit libere elicere ipm velle. ¶ Ad hoc rñdetᷣ ꝙ nō obstāte: ꝙ actio diuia respectu volitōis nō sit in ꝑtāte nr̄a: q2 tñ deus regulariter pepigit coagere cāe scde in tota nā. iō volūtas nr̄a h3 in sua ꝑtāte actū volēdi. vñ si argumētū tuū esset bonū: sequeretᷣ ꝙ hō nō posset hoiem gn̄āre: q2 ad ipm requiritur creatio q̄ nō est in ꝑtāte hoīs. iō sicut deꝰ pepigit cu3 nā ꝙ orgāiçato corpore: regulariter creet aīa3 ⁊ īfundat corpori: ita reglariter omni cāe 2ᵉ coagit. ¶ Ad 2ᵐ p3 ex dictis in 2ᵃ suppōne ꝓmissa. nā l3 volūtas dīna sit por in eē volūtate creata: nō tñ ꝓus nā cāt. vñ nec deꝰ determinat volūtatē ad volēdū: nec volūtas deū: s3 ambo ꝯcurrūt simul deꝰ ꝑ gn̄alē influxū: ⁊ volūtas vt cā particularis. Et quū dᷣ ꝙ voluntas creata est mouēs mota: ⁊ vlr q̄lib3 cā scda. Rñdetᷣ ꝙ ꝓ tāto cā scda est mouēs mota: q2 est depēdēter agēs: ⁊ alteri subordinata: nō tñ ꝙ recipiat aliquā motionē a cā supiore: aut aliquā forma3 per quā agat: ⁊ dato ꝙ reciperet aliqd a cā supiori: ex hoc non seq̄retᷣ: ꝙ cā vlis ꝓus nā ageret ad effcm: nisi disponēdo cām ꝑticularē. ¶ Pōt ēt dici ꝙ 2ᵃ cā est mouens mota: q2 in oī actiōe phȳca agēs phȳcū. in agēdo patitᷣ ex quo agit cū aliquali resistētia. ¶ Ad 3ᵐ rñdetᷣ negando istā. Omne cāns subm: causat ꝓuationē ꝯn̄te3: qñ plures cāe se cōcurrūt ad eundē effcm. Nā talis ꝓuatio pōt ꝓuenire ex deformitate vnius solius cāe vt declaratū est superius: ⁊ ita in ꝓposito ex defectu volūtatis create ꝓuenit ista ꝓuatio: nō ex defectu dei: qui (quantū est de se) coagit volūtati ad omne positiuū: ad qđ ipa vult agere. vñ ageret ad decorē seu rectitudinē actus: si ipsa se disponeret: aut vellet. Nā volūtas creata posset dare rectitudinē actui quā tenetᷣ dare: ⁊ tñ nō dat: voluntas diuina (l3 nō teneatᷣ: tñ q̄Ꝝtū ē ex se) daret: si volūtas creata coopāretᷣ. vlr. n. deꝰ qcqd dat añcedēter: daret ꝯn̄ter (q̄Ꝝtū est ex se) nisi eēt ipedimētū. Dādo aūt volūtatē: dedit añcedēter opa recta q̄ sunt in ꝑtāte volūtatis. ⁊ iō q̄Ꝝtū est ex ꝑte sui: dedit rectitudinē omni actui volūtatis: ⁊ volūtati ex ꝯn̄ti daret: si ipa volūtas quēcūq3 actū elicitū recte

ageret ex pte sui. Est igiť defectus in effectu duaꝝ cāꝝ nō ꝓpter defectū cāe supioris sꝫ iferioris: nō qꝛ cā superior causet rectitudinē in effectu ꝛ iferior obligtatē: sed qꝛ cā supior q̄ztū ex se: cāret si cā iferior ꝯm suā cālitatēꝫ cāret. ꝛ iō rectitudinē nō cāri est ꝓpter hoc: qꝛ cā secūda (q̄ztū ad se ptinet) nō causat. ¶ Sꝫ adhuc instať sic: aut deus vult dare rectitudinē actui: aut nō. si sic: igiť voluntas creata nō poterit deficere: ꝛ ita peccare. si nō: seqť ꝙ volūtas creata nō poterit dare talem rectitudinēꝫ actui suo: ꝛ ita necēio deficeret: ꝛ nō libere. quo dato: sequiť ꝙ nō demereref neqꝫ peccaret. ¶ Ad hoc rñdeť ꝑ q̄tuor notanda. Primū: ꝙ lꝫ in deo sit vnus actus simplex voluntatis: in ipsa tñ possumus imaginari duplicē actū. s. velle añs: ꝛ velle ꝯñs: velle añs est velle simplex: velle ꝯñs est velle efficax: qđ alio noīe appellať velle bñplaciti. Si loquamur de pmo velle: istud respicit media sufficiētia ad aliqd opādū vel agēdū. secundū est velle determinatiuū rei ad eē: ꝛ respicit rei exñtiā. ¶ Scđm notandū. ꝙ sicut in nobis velle ꝛ nolle sunt duo actus positiui: q̄ iportāt idē qđ amare ꝛ odire: iter quos est mediū. s. nō velle: sic possumus imaginari in deo. vñ velle ꝛ nolle sunt actus oppositi ꝯrij: sꝫ velle ꝛ nō velle: sunt oppositi ꝯdictorij: iter quos nō est mediū. ¶ Tertiū notandū. ꝙ nō velle pōt sumi duobus modis. Uno mō negatiue. Alio mō positiue ꝛ ꝯrie. pmo modo tñ dicit negationēꝫ actus volēdi. scđo mō vltra hoc ponit aliqd repugnans. Exemplū in alijs. Nō ratiōale alio modo competit animali in cōmuni. alio modo irrationali quod est differentia bruti. pmo mō tñ accipiť negatiue. secundo mō positiue ꝛ ꝯrie. sic ꝙ nō tñ negat rōnalitatē: sꝫ ēt ponit repugnās. sic in ꝓposito. ¶ Quartū nōndū. ꝙ voluntas que hꝫ tñ nō velle negatiue: nō excludit qn in eodē instāti: ꝛ ꝑ eodē instāti possit hēre velle respcū eiusdē obiecti. saltēꝫ in sensu diuiso. vt aliqualiter tactū est supi⁹. Exēplū esto ꝙ sortes nō cogitet de aliquo diligibili: aut ipm penit⁹ ignoret. tūc hēbit nō velle tñ negatiue respcū ipsi⁹: nō tñ sibi repugnabit in eodē instāti hr̄e actū volēdi respectu ipsi⁹ diligibilis. si fuerit actu cognitū ꝛ apphēsuꝫ ab ipo. ¶ Ex qbus rñdeť ad argumentū ꝛ ad formaꝫ: ꝙ in pctō cōmissionis: de⁹ vult dare rectitudinēꝫ illi actui volūtate añcedēte: qꝛ vult volūtatē creatā hēre sufficiētia media ad hoc vt possit dare talē rectitudinē. vt dcm̄ est supra. ¶ Sꝫ difficultas est de voluntate bñplaciti ꝛ ꝯñte. Et de ista dico ꝙ de⁹ nō vult dare rectitudinē illi actui substrato. vt nō velle tñ accipiť negatiue: sed non ꝯrie: qꝛ sic importaret idē qđ nolle. Et cū inferť ꝙ volūtas creata necessario deficeret: negať ꝯñtia. hñ. n. sequereť. si nollet de⁹ dare rectitudinē: aut nō vellet talē rectitudinē positiue ꝛ ꝯrie qđ non est in ꝓposito: qꝛ respcū rectitudinis volūtas dina tñmō suspēdit ipm velle: ꝛ q̄si remanet indifferēs ad velle ꝛ ad nolle. Eo mō quo dr a docto. subti. dis. 41. pmi sen. ꝙ de⁹ in pmo signo ꝛ secūdo circa Judā hꝫ nō velle gl'iam ꝛ gr̄am. Ex hoc tñ nō seqť ꝙ neget illi simplr gl'iaꝫ ꝛ gr̄aꝫ. sic in ꝓposito. vñ cū ista nō volitiōe q̄ itelligiť q̄si pcedere in volūtate dina: stat ꝙ de⁹ hēat: aut saltē sibi nō repugnat velle respcū rectitudinis q̄ actui inēē deberet. Uñ si arguať: de⁹ non vult istā rectitudinē. g̊ voluntas nō poterit dare istā rectitudinē. Negať argumētū: qꝛ actus in deo qui excludit istā potentiam a creatura: nō est non velle: seu negatio simplex actus volēdi: sꝫ nō velle ꝯrie: aut ipꝫ nolle. ¶ Sed adhuc instať: qꝛ si (cū hoc ꝙ de⁹ nō vult dare rectitudinē actui) possit volūtas dare rectitudinē. g̊ itellcūs diuin⁹ nō certitudinalr sciret volūtatē defecturā. ¶ Respondeť. deus non volēdo istā rectitudinē (vt dcm̄ est) hꝫ vnū actū reflexū volitiōis quo vult se nō velle istam rectitudinē: ꝛ hoc est velle sinere ꝛ pmittere volūtatem deficere ꝛ peccare: ꝛ ita ꝑ hoc ꝙ intellcūs dinus ꝓuidet volūtatē diuinā velle sinere ꝛ volūtarie pmittere: ac ēt nō ꝓhibere certificať itellcūs hāc volūtatē peccaturaꝫ. Ita ꝙ velle sinere volūtatē peccare: nō terminať ad aliqd circa creaturā: sꝫ tñ ad actū negatiuū volitiōis dine: ꝛ ita nō tollit creature libtatē: neqꝫ i ipa ponit ncc̄itatē aliq̄ꝫ ad peccādū. Qđ dcm̄ est de deformitate in actu: dicatur idē de peccato omissionis. ¶ Ad 4m pncipale cuꝫ dicitur. actus qui est malus ex genere ꝛc̄. Respondetur ꝙ in actu peccati accipiť triplex deformitas: seu malitia pma est in actu malo ex genere quaꝫ trahit ex indebito obiecto vt accipe alienum: vel quia actus transit in obiectum indebito modo vt odire ꝓximum. Secūda deformitas est in actu malo ex circūstantijs moralibus: sicut dare elemosynā nō debito fine: nec cui opꝫ: nec quādo opꝫ. Tertia deformitas est in actu ex carentia actus meritorij qui est formalis ratio acceptationis diuine ex aliqua bonitate intrinseca actus. Ex hoc respōdeť ꝙ dato ꝙ malitia ex genere nō possit nō inesse actui transeūti sup indebitū obiectū: ista tamē deformitas nō pertinet ex omni causa concurrēte ad positiuū peccati: sed ex altera tantū. s. ipsa voluntate creata que libere determinat se ad agere circa indebitū obiectum: ꝛ ex hoc actus est sibi culpabilis. vñ si deus per se causaret eum sine voluntate: nō eēt culpabilis volūtati. ¶ Ad confirmationem respondeť. ꝙ agēs dat formā ꝛ ꝯñtia ipoꝝ: nō tamē omne agēs: sꝫ solū aliquod partiale concurrēs: sicut dicimus ꝙ ꝓles trahit pulchritudinē a matre: ꝛ nō a patre vel ecōtrario. In proposito ab agēte qđ est voluntas nostra: contrahiť ista deformitas: non a deo. ¶ Ad 5m dico ꝙ deus nō ꝓhibꝫ actuꝫ peccati ꝑ positiuo illo qđ includit peccatū: sꝫ actum cū deformitate annexuꝫ: sicut non occides. sic. n. est actus culpabilis: ꝛ sic prohibeť. ¶ Ad vltimū respondeť. ꝙ totuꝫ positiuū in peccato est a deo ꝛ voluntate creata: nec sequiť ꝙ idē bis ꝓducať: quia simul ꝛ in eodē instāti concurrit vtraqꝫ causa vt pmissuꝫ est superius. ¶ Et si dicas ꝙ ideꝫ ꝯm idem depēderet a pluribus causis. ¶ Respondeť ꝙ idē ꝯm idē potest depēdere a plurib⁹ causis etiā eiusdē generis. si modo sint alterius ordinis ꝛ rationis: sꝫ a pluribus causis eiusdem generis ꝛ ordinis: hñ est inconueniens vt alibi declaratur. Et hec sint ad questionem.

Ad argumentū in pncipio respondeť negando istam cōsequētiam. Deus scit me lecturꝝ cras. ergo istud futurꝝ necessario eueniet: sic ꝙ ꝯsequēs erit necessariū esse: quia diuina sciētia nō imponit necessitatē rebus: sꝫ dico ꝙ cōsequēs contingēter eueniet. Concedo tamē ꝙ necessario eueniet necessitate ꝯsequētie: nō cōsequētis. vt est dcm̄ in corpore questionis. Et cuꝫ dicis si ꝯtingēter euenit: poterit euenire. ꝯcedo. Et cum dicis ponať in eē. Respondeo ꝙ non dꝫ admitti: quia repugnat posito: huic videlꝫ antecedenti ꝙ deus sciat me lecturum cras. Unde lꝫ possibili inesse posito absolute nulluꝫ sequatur inconueniēs: ꝛ (vt sic) sit admittēduꝫ: nō tamē quādo repugnat posito. Et hec de ista questione dicta sufficiant. ¶ Finis.

¶ Laus Dipotentissimo Enti: ꝛ quicqd est meli⁹ laude.

¶ Questio magistri Antonij Trombete super articulos impositos dño Gabrieli sacerdoti.

Erum libellus intitulat⁹: Ricordo edit⁹ a presbytero Gabriele Biñdo sit heretic⁹: aut suspectus de heresi: vt eius auctor. ¶ Et arguit̃ q̃ sic: Et p̃. Quicũq3 falsam de fide inenit opinionem: vel inẽtã seqtur est heretic⁹. Auctor libri talẽ opinionẽ inenit: ⁊ medicus icarceratus seqtur eam. Igit̃ ambo: nisi eos peniteat censent̃ heretici. maior habetur. 24. q. i. Hec est fides pater beatissime. Et. q. 3. De hereticis. ⁊ alibi pluries. minor q̃tũ ad p̃mã partem: de auctore p3. Nãq3 in. 19. articulo sui libri dat ↄsilia ↄtra consilia Jesu xp̃i ⁊ matris ecclesie. ⁊ si ↄsilia nõ sint de necessitate salutis: tñ hereticũ est ↄsulere ↄtra ↄsilia: q: h est ipugnare sp̃m scm̃. Et fuit error Uigilantij ⁊ sequentiũ: qui dãnantes ↄsilia dicebant se eẽ legis doctores: nõ itelligẽtes: neq3 que loquunt̃: neq3 de qbus affirmant: vt refert sanct⁹ Thomas in 3° ↄ Gẽtiles. Iste discipulus Uigilantij h3 in articulo dicto hec v̄ba formalia. Conseglio che neli di nõ festini lassi studiosamẽte la audition de la messa: Et infert correlarie. E similmẽte ogni perdonãça: oratione vocale: pater nr̃i: e qualũche altra opera: quantũche sancta. ¶ Et si dicat̃ faciẽdo excusatiõem eius in peccato: ⁊ secũ peccando. Iste oino pretẽdit ad charitatẽ s̃m quã suadet hoibus operari: ↄsolãdo miseros: preben do proximo patrociniũ: ⁊ alia bõ faciẽdo. ¶ Cõtra. Iste prefert in eodẽ articulo opera nõ meritoria etiã idifferẽtia ⁊ minima auditioni missa: orationi: idulgẽtijs ⁊ ceteris. Ingt eñ: nele cose etiã non meritorie vbi ly nõ distribuit ad oia opera particularia idifferẽtia ⁊ minima: hoc est que nõ sunt merita: neq3 peccata. Et ita p ista verba loq curiose ⁊ sine vtilitate de bello nauali: vl' nouitatib⁹ preferẽ operib⁹ de ↄsilio xp̃i: que iste per sua verba destruit: imo vt inquã dat studiose consilia ↄ cõsilia. Et si xp̃s nos orare doceat Math. 6. hic docet nos nõ orare Et si ecclesia inspirata a spiritu scõ faciat nos participes de thesauro Xp̃i: sanctor: ⁊ iuitet nos ad idulgentias: Iste idulgẽtijs oibus etiã plenarijs prefert opera idifferentia: ⁊ q̃ de plenarijs ẽt loquat̃ per ista v̄ba patz. Quel che dico dela messa: dico de ogni idulgentia. ly de omni: distribuit ad plenarias: ⁊ q̃ non habẽt plenitudinẽ. quare auctor hereticus. minor q̃ntũ ad partẽ scdam de incarcerato q̃ fuerit heretic⁹ patz: q: inuentã opinionem falsam sequit̃. Et intantũ q̃ p̃pter istũ medicũ iuit discipula sua ad mulieres nobiles: ⁊ ad monasteria: vt primo in morẽ serpentis peccatum induceret in sexu fragili. postea in sexu virili mediate. Et legebat ⁊ legi faciebat librum istũ mulieribus mirifice cõmendans opus: vt rem singularẽ ⁊ p̃ciosam intitulatã: Ricordo: quasi nõ fuerit nobis sufficiẽter tradita scriptura de nostra salute nisi p nouã huius heretici traditiões: hec oia in p̃cessu sine aliquo eius martyrio patẽt. Neq3 per ignorantiam excusatur cũ profiteatur se doctorẽ artium ⁊ medicie. q̃re ⁊c̃.

¶ Scdo sic. Quicũq3 male sentit de ecclesie sacramẽtis est hereticus: vt habet̃ extra de hereticis. cap. Ad abolẽdam. Auctor huius libri male sentit de sacramẽto p̃nie. igitur ⁊c̃. minor p̃batur: q: dicit hec v̄ba formaliter. Lo homo poterse saluare sença cõpunctiõe: deuotiõe: lachryme: feruore ⁊c̃. Sed cũ homo post lapsum non possit saluari sine penitẽtia. igit̃ nõ potest saluari sine attritione: siue cõpunctione que est pars penitentie s̃m oẽm theologor̃ scholã: q̃ non possint saluari sine penitẽtia p3 per Xp̃m dicentẽ Luc. 13°: Nisi penitentiã egeritis oẽs simul peribitis. Ad quã requirũtur lachryme ↄtra istũ hereticũ: vt notat Magister sen. in 4° dist. 14. Est aũt penitentia mala p̃terita plangere. Et intitulat̃ Ambro. Itẽ Gregorius: Penitere ẽ ante acta peccata deflere. Et ingt Magister. Penitẽtia est virtus mẽtis: ⁊ causa salutis ⁊ iustificationis: ⁊ loqtur de parte penitẽtie que est in aia. propterea Scot⁹ in eadẽ distin. dicit penitẽtiã esse penetentionẽ. ⁊ penitere penam in se tenere: que est displicentia: seu detestatio peccator̃ continuata vsq3 ad aliquod instans acceptationis diuine voluntatis: s̃m q̃ acceptauerit ipsam pro sufficiẽte merito de congruo: ⁊ ita relinquitur q̃ est hereticum. ⁊ male sentire de penitẽtia: dicere q̃ sine cõpũctione ⁊ lachrymis possit homo saluari: imo dicit iste q̃ sine deuotione: ⁊ ita indeuotus consequenter saluabitur: quod falsum est.

¶ Tertio sic. Quicũq3 agit contra dignitatẽ ecclesie: ⁊ eã a domino datã auferre conatur est heretic⁹. Iste auctor est talis. igitur ⁊c̃. maior p3. 22. distin. cap. Omnes. circa mediũ capituli. minor p̃batur: quia aufert dignitatem pontificis: Cardinaliũ: patriarcarum: episcopor: ⁊ oium sacerdotum: dicẽs vniuersalr in 4° eius articulo: Tutti li spirituali hodierni sono de hauer suspecti: como messi de antichristo. Etiã loquitur contra determinationẽ ecclesie: De penitẽtia. distin. 6. Quere sacerdotẽ scientem: ⁊ iste dicit: de minor litteratura. Contra etiã textum Augustini. de penitẽ. distin. 6. Caueat spiritualis iudex vt sicut non cõmisit crimen nequitie: ita nec careat munere scientie. oportet eni q̃ sciat cognoscere quicquid debeat indicare. Judiciaria nãq3 potestas h expostulat: vt que deb3 iudicare discernat. diligens igitur inquisitor: subtilis q3 inuestigator sapienter ⁊ quasi astute iterroget a peccatore q̃d forsitan ignorat: vl' verecũdia velit occultare. Et propter hoc multi i theologi voluerunt q̃ vnus penitens posset duobus vel quatuor simul sua peccata detegere in foro penitẽtie: ⁊ hoc solum vt in causa anime magis sciẽtifice posset fieri iudicium: vtputa a duobus theologis ⁊ a duobus iurisperitis simul soluẽtes argumenta in contrarium. Ego nõ teneo sic: q: sacerdos representat Christũ. Christus autẽ vnus est: sed sufficit q̃ ad minus pretẽdebant tales theologi sciẽtiam excellẽtẽ confessoris: quã iste non consulit: s3 potius damnat. dicit ⁊ q̃ confessor non sit vite sancte: S3 quomodo quis in ceno pannum lauabit. ⁊ quo mõ quis in sordibus existẽs: alior3 sordes mũdabit. Jõ Ysaie p̃mo. Mundamini qui offertis vasa domini. Ad hoc sunt text⁹: quos gratia breuitatis omitto. Augu. de penitẽtia. dist. 6. cap. p̃mo. circa mediũ. Et 3° q. 7° cap. Qui sine peccato est vestrũ p̃mus in illã ⁊c̃. ⁊ cap. sequẽti. ⁊ ponũtur dicta Ambrosij sup. Beati imaculati. ⁊ cap. sequẽti. in grauibus. Et p̃ma q. p̃ ca° Necesse. Necesse est vt mũda sit manus que diluere sordes curat. ne tacta quoq3 deterius inquinet. Et 23° q. 4. cap. Nabuchodonosor. ⁊ 22. q. 5. Si Paulus. Et ponunt̃ verba Gregorij in registro. Et p̃ma q. p̃ma ca. Fertur. circa finem. Sed quid plura: Cõfessor representat Christũ optimum pastorem animarum nostrarum. igitur Cõfessor deb3 queri vt sit optimus.

¶ Quarto sic. Qui vult determiate loqui de occultis iudicijs que dependent a mera diuina voluntate est hereticus. Iste auctor sic facit. igitur. maior patz per Augustinum ↄ Pelagiũ. Inscrutabilia ⁊ incõprehẽsibilia nullus iterroget. Ego qd lego. credo ⁊ veneror: nõ aũt discutio. Est. n. in mera p̃tãte figuli facere vnũ vas in ↄtumelias. Aliud i honorẽ. Et ista icõprehẽsibilia det nemo nouit: nisi cui voluerit fili⁹ reuelare. Minor p̃bat̃: q: formalr dicit. Dio ha hozidi variamente chi in substantia: e chi in

segno abandonado permesso o lassata o fato tutto il mōdo cadere: sicbe e adimpito el dicto del psalmo. Non est q faciat bonū nō est vsq; ad vnū. Et ita p istuz pter xpm totus iste hodiernus mūdus periret: qđ tñ nō cōstat de reuelatiōe facta sibi per spiritū sanctū: neq; per bullaz sup hoc descendentē de celo. Neq; obstat auctas que hz intelligi de peccato originali ɔtracto de cōmuni lege preterq; a xpo. ⁊ eius matre per gratiam.

¶ Quito sic. sentiēs assertiue aliter q̄ sacri theologi precipiant errat: vel est de errore suspect⁹: iste auctor est talis. igit̄ ⁊c. Maior pz. minor pbat̄: q2 iste dicit formalr in vno cor⁹. 19. arti. a vespi ⁊ altri diui officij ɔsegli andar li laici per fuga de male compagnie ⁊ altri vani exercitij: ⁊ altra periculosa conuersatione el di de le feste: ⁊ nō per dilecto de la orecchia: imo p dilecto de la orecchia. Ut audientes conformēt suam intētionez ministris p populo orantibus ⁊ laudātibus deū: ⁊ sunt verba sancti Tho. in 4.° disti. 15. articu. pmo. Et subdit. tenētur seculares diebus festiuis pter hanc cām diuis officijs interesse. vbi ly tenētur. est verbū obligatōis. Et hāc candē sniaz pus ānotauerat Alexāder de Ales Doc. irrefragabilis in 4.ª parte sūme. Et iste auctor pcipit aliter vt apparet: ⁊ assignat pro causa nō causam: q̄re suspectus ⁊c.

¶ Sexto sic. Dicere deū peccare est hereticū. Iste virtualiter: lz nō formalr ex verbis suis dicit hoc. igit̄ ⁊c. Maior pz. Nāq; hētur deutronomij. 32. De⁹ fidelis ⁊ absq; vlla iniqtate. Et per hoc computat̄ error iudeoz dicentium in thalmut: q deus quādoq; peccat; quādoq; a peccato purgat̄: ⁊ luciferianoz dicentiuz deū peccasse in luciferi deiectōe. Minor pbat̄: quia iste formalr dicit in 2.° articu°. Lequal gratie nāle o spūale a loro da dio date in pmio ⁊ in laqueo: in laqueo ⁊ pmio ⁊ replicat idez. articu. 21. Et nō guardio ad alchūe gratiete desgratiate quale dio li ɔcede in laço ⁊ pmio: in pmio ⁊ laço. Si de⁹ concedit gratiā in laqueū cōcedit grām ad peccandū: ⁊ qui est causa peccati peccat. Igit̄ p talē auctorē peccaret ds: qđ est hereticū iudaicū: ⁊ luciferianū. sic. n. sūme calidum nō pmittit aliqd frigiditatis: ita in sūmo bono qđ est deus nō pmittit̄ aliquid mali in sua essentia: neq; in sua volūtate. Etiā gr̄a niuna he desgratiata: neq; gratia gratū faciēs: q2 f3 doctores: talis nō pōt abuti: q2 sic gratia nō eēt gr̄a sed verteret̄ in culpā: neq; gr̄a gratis data: q2 in se est bona. similr ⁊ in alijs. Data est. n. fm aplm loquētē de ea vnicuiq; māifestatio spūs ad vtilitatē aliorū: ⁊ ita apparet q impiū est dicere che dio concede gratie disgratiate ⁊ gr̄e in laqueuz. Et si dicat̄: sicut de scientia: qua hō q̄nq; male vtit̄. Ex hoc nō hz inferri che dio ɔceda desgratiate gr̄e: ⁊ gr̄e in laqo. Et si hec rō nō ostendit heresi3 ostēdit saltē suspitionē de heresi.

¶ Septimo sic argr̄. Sentire expsse ɔ doctores ecclesie est hereticū. Iste auctor sentit ɔ totū libz Augu. de meditatione qui liber est approbatus: nec p ipm reprobat⁹ in suo libro retractationū. g̃ hereticus. Minor pbat̄: q2 in 6.° arti. docet fugere pdicatores sic diabolos: qñ psuadent de meditatiōe ⁊ cōtemplatione. Neq; persuaderet pdicator nisi fm modū August. q2 omnis modus meditandi ponit̄ ab eo in libro dicto meditationū p diuersas ořones ad prēm per se: ad filiū per se: ad spm scm per se: ad totaz trinitatē simul. Docet ēt hoiez offerre xpo deo patri p remissiōe peccatoz. Docet ɔtēplari mādata: quibus veluti scalis ad pñaz tendimus. Docet meditari q pctm est offensiuū dei: impedimētuz gratie ⁊ glorie. Inductiuū finalis supplicij ⁊ miserie: quā cōtēplationē docet ēt Scotus in 4.° dist. 14. Et tñ has meditatiōes predicatoz iste docet fugere. Etiā destruit totā vitam contemplatiuā: ⁊ reprobat quā tamē Xps laudauit in Maria dicēs. optimā partē elegit: q̄ non auferet̄ ab ea. Quare ex hoc appz hūc auctorē formalr eē inimicū xpi.

¶ Octauo arguit̄. Qui male sentit de Christo: ei⁹ passione: ⁊ eius miserijs est hereticus. Iste est hmōi. igit̄. Maior pz. ex eo. n. q male senserūt de xpo Machari⁹: Theodorus: Modestin⁹: Apolinaris: Ualentinus: Manichei: Fotiniani ⁊ alij: dānant̄. mior pbat̄. Est. n. male sentire de passiōe xpi ⁊ mysterijs misse dicere formalr. sença altra venenata meditatiōe deli mysterij dela messa e passione de Christo consigliata dal spirito de la rapina. in 18.° articu. Et dicit iste ēt in 3° articu. Quāto aspecta ala deuotiōe ⁊ specialissimamēte quanto concerne la corrupta ⁊ idolatra hogi di facta meditatiōe de la passion de xpo: que verba sunt heretica ⁊ scādolosa: pche di sopra: dedit cōsiliū suū: postea a suo consilio particulariter excludit meditationē passionis xpi: quā appellat venenatam: corruptā: ⁊ idolatrā que vba nullo mō sunt toleranda. Quibus si posset dari aliqs sensus bonus in apparentia: attamē semp scandaliçat pusillos. Et maxime appellat venenataz meditationē mysterioz misse p tanto: q2 dicit: alia necessaria dimittēdo ⁊ misse vacando idoluz faciunt: sentēdo. vt ingt. in. 19. articu. hauerli tanto affecto ch nō la lasseria volētieri p seruir a vna ppria necessita. Ex hoc secludit frequētiā misse tanq̄ idoluz: ⁊ sic p istū hereticū sacrificiū corporis ⁊ sanguinis xpi idolum est: qđ impiū ⁊ crudele. Quare expedit ei: vt cū suo lib.° suspēdat̄ mola asinaria: ⁊ demergat̄ in pfundū ignis.

Pro determinatiōe

hui⁹ q̄siti pmittunt̄ quedā distinctiōes. Scđo loco ex his elicient̄ ɔclusiones responsiue ad qōnē. 3° rñdebit̄ ad argumēta in oppositum.

Prima distictio est q aliud ē aliqd eē temerariuz in fide: aliud erroneū: aliud hereticū. Temerariū est qđ asserit̄ tanq̄ certuz: qđ neq; auctoritate: neq; rōne efficaciter pbari pōt. vt q mundus est finiēdus post cētū ānos: qđ ēt posset eē verū: si sic disposuiss3 diuina puidētia. Erroneū vo est: qđ est difforme rōni: ⁊ alienū a rectitudine veritatis. ⁊ tale est simplr falsū in fide: q2 omne difforme ratiōi est falsum. sicut qđ est ɔforme est verū: ⁊ ita erroneū supra temerariū addit falsitatez. Hereticū vo erroneū est in fide ptinaciter defensuz q addit duo ad erroneū. pmum q falsitas sit notoria: ⁊ qđ illi ptinaciter adhereat̄: ⁊ hoc vt aliquis dicat̄ ppe hereticus. Primū videt̄ posse probari p illud qđ hētur in caplo. Accusatus. §. sane. lib. 6. quā sniaz approbat: dominus archiepis Florētinus. in 2ª sūme. titu. de infidelitate. caplo. 5. Ex quo infertur q crimē heresis ⁊ falsitas eius dz eē notoria ⁊ manifesta circa aliqđ determinatū in fide. Ex hoc sequit̄ hoc corre^m q cū qs aliquid asserit vl cōmittit qđ absq; errore circa fidē affirmari pōt: aut ēt cōmitti adhuc nō est vt hereticus iudicandus. Exemplū ē de illo q adorat demonē ⁊ baptiçat imaginē: nō tñ credēdo q demon hēat aliqd diuinitatis in se: sed solū vt demoni ɔplaceat: ⁊ ab ipo aliqđ cōmodū ɔsequat̄: ⁊ silr nō credēdo: q imagies suscipiāt effect⁹ sacrales: s3 ex pacto aliq̄ q hz cū demōe: iste sic faciēs nō ē heretic⁹ cēsendus ex nā rei. 2ª ɔditio q̄ ē ptinax adhesio pz: q2 B ē vltimū ⁊ formale ɔplectiuū heresis. Nā vt hētur in decretis. 24. q. 3. ca.° Dixit apls. Qui sniam suā: q̄uis falsaz ac puersaz in fide: nulla ptinaci aniositate defendūt neq̄q̄ iter hereticos sunt ɔputādi: ⁊. 24. q. 3. cap°. Inter sisma. hētur. Inter sisma ⁊ heresiz hoc interest: q2 sisma ab ecclesia recedit: heresis puersū dogma ōfēdit. Huic ɔcordat Bonauē. 13. di. 4. in dubitatiōib⁹ circa lrām: vbi hz

hereticus ꝓprie est:qui diuine legis cōtemptu aut igno/
rantia:pertinax ꝓpriy erroris inuētor:aut alieni sectator
veritati catholice mauult aduersari q̄ȝ subyci. Hāc ean/
dē sniam hȝ glo^a. p^a ad corinth. xi. sup illud. Audio inter
vos eē scissuras. glo. inqt. Qui in ecclia dei morbidū ali/
quid prauumqȝ sapiūt: ꝛ resistūt ptinaciter: prauaqȝ sua
dogmata emēdare nolunt:sȝ defensare ꝑsistunt:heretici
sūt. Hoc ēt dicit Alexāder de Ales. in 2^a. sum. q. 81. arti^o.
2°. ⸿ 2°. p̄ncipalr ꝑmittit̃ ꝙ hereticus multiplr dr̃ vt hȝ
videri. 24. q. 3. in glo. sup caplo. Illi q peregrinos: ex q/
bus modis tm̄ tres accipio. Primo^o. aliqs dr̃ hereticus.
Metapho^ce ꝛ similitudinarie: quō dr̃ heretic^9 simonia/
cus. vt p^a. q. i. caplo simoniacus:q non dr̃ hereticus: nisi
ꝑ q̄ȝdā similitudinē: qꝛ videt̃ ꝙ emat sacra existimādo
sacra ꝛ dona grē pecunia posse possideri: quāuis talis si/
moniacus nō hēat hꝫ existimationē: aut ꝓbabilr possit
nō hēre:ꝛ talis dr̃ hereticus ꝑsumptiōe iuris:sȝ nō ex nā
rei. 2°. heretic^9 dr̃ q dubi^9 est in fide:qꝛ talis dr̃ infidelis.
vt habet̃ ex̃ de hereticis. cap^o. ad abolēdā:q̄ȝuis Doctor
subti. dicat in 3°. sniarū. dist. 24. q. vnica. fides nō exclu/
dit oēm dubitationē:sȝ dubitationē vincētem ꝛ trahen
tem in oppositū credibilis. Tertio mō dr̃ ꝓprie hereti/
cus ēt ex nā rei: quicūqȝ falsam opionē in fide ꝛ notoriā
inuenit ꝛ inuentā ptinaciter sequit̃. Et isto 3°. mō intelligū
tur oēs diffinitiones q̄ dant̃ a theologis ꝛ canonistis. vt
ꝓbatū ē supra. ⸿ Ex hoc seqt̃ hoc corre^m. vȝ. siqs erret
circa fidē ꝛ ignoret se errare nō est ꝓprie heretic^9. ꝓba/
tur. heresis est ab electione qua qs eligit volūtarie erro/
rem circa aliqđ determinatū in fide:aut in sacra scriptu
ra ptinaciter defendere. igit̃ si intellectus nō cognoscit
se sentire cōtra aliqđ determinatuȝ in fide voluntas nō
ptinaciter eliget defendere hꝫ errorē ꝯtra fidē. Sȝ vbi
nulla est ptinacia defendēdi errorē suū quē nō soluȝ nō
cognoscit eē errorē ꝯ fidem. sed ēt ignorat illū eē errorē in
se:ibi nulla est heresis. igit̃ ꝛc. Probat̃ hoc ēt sic. sicut fi/
des est habitus in intellcū gnātus ex actib^9 credēdi qui
sunt cōcomitanter a volūtate imperāte hꝫ actus: dicēte
August. sup Johannē. omel. 26. Cetera pōt hō nolēs:sed
credere nō nisi volēs:ita actus infidelitatis qui sunt he
reses:sunt ēt a volūtate impatiue:qꝛ oppositoꝝ eadē est
ratio ꝛ disciplina. Igit̃ sicut intellcūs catholici ex deter
minatiōe volūtatis elicit actus cōformes veritati fidei
catholice:ita ꝑ oppositū hereticus ex determinatiōe vo
luntatis elicit actus difformes eidē veritati catholice:
sȝ volūtas nō pōt impare istos actus difformes: nisi itel
lectus intelligat hos actus hēre aliquā difformitatē ad
aliqđ determinatū in fide. igit̃ si nō intelligit intellcūs
istos actus hēre talē difformitatē ad illud qđ determia
tur in fide: voluntas nō determinate ꝛ ptinaciter eliget
defendere tales actus difformes: ꝛ sub ea rōne sub qua
sunt difformes ad veritates fidei seu ad ea q̄ determinā
tur in fide. ⸿ Ex qbus oībus ꝯcludēdū est duo p̄ncipa/
lia reqri ad heresiȝ:quoꝝ vnum est error in itellectu cir
ca fidē:ꝛ reliquū est error in volūtate:ꝙ. vȝ. volūtas pti
naci ꝛ obstinata quadā firma adhesiōe adhereat opioni
erronee ꝛ sequat̃ ipsaȝ. Ex quo infert̃: ꝙ vnus error sine
alio nō facit heresim. hoc ꝯñs ꝓbat̃ sic. Qñcūqȝ duo ne

Inqt. n. siqs sentiat de xp̄o. qđ fotinus opinatus est ꝛ ba/
ptiçet̃ in ecclia. ꝛ hāc credat esse fidē catholicaȝ:nō dico
eū eē hereticū:nisi māifesta doctrina fidei catholice re/
sistere maluerit: ꝛ illud qđ tenebat elegerit. ⸿ Ex his
oībus seqt̃ aliud corre^m ꝙ siqs parat^9 sit se corrigere de
quocūqȝ errore dicto vel facto: ꝛ in sua opione se remit/
tit: vel ad iudiciū sancte Romāe ecclie: vel ad iudiciuȝ
dei:q cuiuscūqȝ erroris ꝛ falsitatis est cognitor: heretic^9
minime censendus est. hoc pȝ ꝑ illud qđ hētur. 24. q. 3.
ca^o. dicit aplo. Et ad hoc forte dr̃: ꝙ ēt sine ipa remissiōe
seu ꝓtestatōe dānat̃ aliqs ab ecclia ꝓ heretico:qꝛ ecclia
nō hȝ iudicare de secretis ꝛ occultis:sȝ de manifestis: qꝛ
de occultis tm̄mō iudicat de^9: ꝛ ex ꝯñti de itentiōe cor/
dis. vt dr̃. 33. dis. caplo. erubescāt. igit̃ vbi est euidētia fa/
cti qđ sit erroneū in fide: sicut est adorare demonem ꝛc̈.
ab ecclia iudicabit̃ hereticus q hꝫ cōmittit. ⸿ Et cōfir
mat̃ ꝑ illud qđ dr̃ de hereticis. caplo qcūqȝ. ꝛ caplo accu
satus. lib. 6. vbi hētur ꝙ adorans hereticuȝ est heretic^9.
⸿ Itē impole est ꝙ agēs aliqđ erroneū in fide nō male
sentiat de fide:qꝛ impole est eē malitiā in volūtate agē/
tis: nisi sit error in intellcū: qꝛ oīs malus est ignorās seu
errans. 3°. ethicoꝝ. Si igit̃ aliqs opat̃ maluȝ in fide: aut
ptinēs ad fidē etiā male sentit de fide. ⸿ Ad hoc rñde/
tur:ꝙ de istis male opatis que vidētur eē cōtra fidē du/
plex est iudiciū. s. dei ꝛ ecclie. Judiciū dei est ſm interio
ra hoīuȝ:qꝛ eius est iteriora cognoscere: aliud iudicium
est ex his que apparēt ex euidētia facti: quicūqȝ iudicat̃
iudicio dei heretic^9 vere est heretic^9 ex nā rei:q v̓o iudi/
cat̃ iudicio ecclie dr̃ hereticus ex ꝑsumptiōe facti ꝛ con
iecturalr: ꝛ sic ꝑsumptiōe iuris: qꝛ opat̃ tale factum ꝑ qđ
apparet ipm male sentire de fide:sȝ tn̄ iste nō est semp: ꝛ
ex nā rei hereticus: ꝛ ad discernēdum hoc magis ptinet
ad theologuȝ q̄ȝ ad canonistas: dicet theologus ꝙ qcqd
sit de iuris ꝑsumptione: iste sic opans nō pōt: aut dȝ dici
vere ex̃ nā rei ꝛ determiate hereticus: ꝛ rō apud ipȝ est.
Quia qñ aliquis effectus depēdet a duabus causis nūq̄ȝ
ex natura rei ex illo effectu pōt iudicari p̄cise altera cau
sa. Cum igit̃ opans erroneū in fide. vȝ. adorans demonē
possit hoc facere: vel qꝛ credat in demone eē aliqd diui/
nitatis q̄ sit causa adoratiōis: vel vt facilius aliqd obti/
neat ab ipo nullā credēs eē diuinitatē in eo. igit̃ ex hoc
iferre alteram cām. vȝ. ꝙ hoc faciat: qꝛ credat demoneȝ
fore adorandū est fallacia ꝯñtis: ꝛ ꝯñtia nulla. vñ ingrē
duȝ est vtꝝ ex errore fidei hoc fecerit: qđ vtiqȝ facile est
videre. nā sicut habit^9 fidei cognoscit̃ ꝑ actū fidei q est
credere ꝛ cōfiteri ea que sunt fidei: ꝛ habitus castitatis
ꝑ caste viuere: ita cū heresis sit habitus infidelitatis: qꝛ
est spēs eius pōt cognosci ꝑ actus sibi corrñdētes: ꝛ tunc
ecclia pōt iudicare aliquē eē hereticū igrēdo de vita: de
moribus ꝛ de actib^9 eius credēdi: aut discredēdi. ⸿ Ex
his rñdet̃ ad instantias suprapositas: ꝛ ad p̄mā pȝ ex di/
ctis. ⸿ Ad confirmationē ēt pȝ: ꝙ adorans hereticū est
hereticus ꝑsumptiōe iuris: sȝ non ex nā rei ꝛ ſm rem: dr̃
ēt hereticus talis adorans similitudinarie: qꝛ hꝫ agit ac
si male sentiret ō fide. ⸿ Ad aliud dico ꝙ presupponit
vnū falsum ꝙ qs nō possit opari aliqđ erroneuȝ in fide
seu pctm̄ absqȝ hoc ꝙ male sentiat ꝛ puersitatē fidei ha/

bellus in se quocūq3 mō cēseaȓ heretic⁹.ꝓbaȓ. Ille non
est hereticus quoquo modo:cui⁹ opa aut scripta nō atte
statur de dubietate fidei:aut irratiōabilitate ꝯ ꝯtēta in
scriptura sacra:aut determinatōes ecclīe: ſ3 auctoꝛ isti⁹
libelli est hᵭ:atq3 etiā libellus ipse.igiȓ ꝛc. Maioꝛ p3:q2
sentire aliqd indignum de ꝓximo suo sine sufficiēti cau
sa est offēdere charitatē ꝛ ꝓximo iniuriari:ꝛ ꝓpterea.ex̄.
de scrutinio faciēdo.caplo vnico.illū quē infirmitas hu
mana indignū non nouit dignum debemus existimare.
Minoꝛ aūt p3. ꝑ ex vita ipsi⁹ auctoris:qui vt ferȓ sacer/
dos est spiritualiter viuit semot⁹ a mundanis ꝛ ab omni
ambitiōe dignitatis:cuius gr̄a.vt dicit August.de vtili/
tate credēdi.heretici adinueniūt nouas ꝛ falsas opinio/
nes in fide.nā inquit ipse. Hereticus est qui alicui⁹ tēpo
ralis cōmodi ꝛ maxime vane glīe principatusq3 sui gra/
tia falsas ac nouas opiniones vel gignit vel sequiȓ: que
snīa habeȓ in decretis.24.q.3.caplo heretic⁹. 2ᵒ. q2 hic
auctoꝛ dānat hypocrisim.i.simulatā sanctitatē hypocri/
tarū ꝛ superstitiosa3 quēadmodū erat illa fratris hiero/
nymi:cōtra quē in hoc libello inuehiȓ:que hypocrisis est
spēs heresis. iuxta illud Pauli. In nouissimis dieb⁹ re/
cedent quida3 a fide attendentes spiritib⁹ erroris ꝛ do/
ctrinis demonioꝝ loquētiū in hypocrisi mendaciū.fin/
gunt.n.heretici magnā austeritatē vite ꝛ mortificatōe3
ꝛ detestationē vitioꝝ.vt vidētes deuotione afficiantur
ad eū:ꝛ sic disseminare valeant errores. ℂ Cōfirmatur
ista ratio:q2 impugnās hereticū nō debet vti ꝯtra ipsu3
doctrina heretica:q2 in demōstratione: aut ratiōe osten
siua vtereȓ falsis ad ꝯclōnē falsam:quā ipse intenderet:
qᵭ nō est ꝓbabile. ℂ Secūda pars ꝯclonis ꝑmisse que
est.ꝙ libellus nō est heretic⁹.p3:q2 nō ꝯtinet aliquid qᵭ
sit difforme a rectitudine fidei ꝛ pncipijs eius:imo qᵭli
bet ꝯtentū in ipo est maxime consonū rōni ꝛ veritati ca
tholice fidei.vt p3 ex r̄isionibus que fiēt ad argumēta.
ℂ Scđa ꝯclo pncipalis est.dato ꝙ libellus ꝯtineret ali
quid qᵭ minus ꝓbatū videreȓ in fide:nisi illud sit dāna
tum ab ecclesia:aut notoriū cōtra fidē:nō est censendus
hereticus. hec ꝓbaȓ.nā heresis ab electiōe erronea di/
ciȓ. vbi nulla est electio erronea volūtatis sequētis er/
rorem:ibi nulla est heresis ꝓprie:ſ3 ex snīa que nō est no
toria ꝯtra fidē:neq3 est ꝯtra determinationē ecclīe nul/
la est electio erronea:q2 neq3 ex precepto dei:nec ex ꝑce/
pto ecclīe. igiȓ cū sit hᵭ in tali libello. sequiȓ ꝙ libellus
nō est hereticus. ℂ Ultima ꝯclo. dato ꝙ auctoꝛ dixiss3
in libello aliqᵭ erroneū i fide: ꝓtestās se nolle dissētire
a veritate fidei:accusans ignorātiā suā: ꝛ remittēs se ad
sapiētiū iudiciū:nullā ꝯtrahit heresi3.hoc p3 ex dictis:ꝛ
ꝑserti3.ex caplo.dixit aplus.24.q.3.

Quib⁹ ꝑmissis r̄ideȓ ad argumēta ꝛ ad ꝑmū
cōcessa maiore. negaȓ minoꝛ
nō dicit libellus.che studiosamēte se lasse la messa i çor/
ni nō festiui:ſ3 siqs gerat curam familie: aut alicui⁹ rei/
publice ꝑus agat ea ad que siue ex charitate:siue ex iusti
tia legali teneȓ ꝙ̄ audiat missa3 ad quā nō teneȓ:eo ma/
xime ꝙ siqs deesset sibiipsi ac ꝓximis quo ad nec̄ia que
sunt ad sustentationē vite: ꝛ etiā quātū ad ea que min⁹
faciunt ad hoc peccaret dūmō ille ad ea teneaȓ ex chari
tate:que etiā si nō eēnt meritoria ex natura ꝓpria: ſ3 in/
differētia ad meritū ꝛ demeritū:quēadmodu3 est datio
elemosyne paupi:datore existēte in pctō mortali ad hᵭ.
iure nāe ac ēt diuino magis hō teneȓ ꝛ iustitie:quā glōq3
d3 ꝓximo suo:magis satisfacit ꝙ̄ ex auditione misse. De
actibus indifferētibus ad bonitatē moralē ꝛ gratuitam
ꝛ malitiam eius oppositam videaȓ Scotus ꝛ Landul/
fus.2ᵒ. snīaꝝ.dist.40.ꝙ aūt sic intelligat quēadmodum
dictū est preferēdo opera iustitie legalis simul ꝛ miseri/
cordie in ꝓximū auditioni misse:quādo iure nature his
magis tenemur:apparet ꝑ illud qᵭ dixit.nō se facia ido/
lo de la messa.i.nō habeat aliquā existimationē supersti
tiosam de auditione misse que existimatio superstitiosa
esset cu3 quis tāti faceret eius auditionē vt deesset alijs
operibus secularibus in se ꝛ in ꝓximū:cū xp̄s in euange
lio ꝑferat misericordiā faciēdā ꝓximo cultui latrie qui
debeȓ deo. Matth.15.vbi reprehēdit superstitiosam ac
perniciosa3 doctrinā pharisaeoꝝ:qui docebant vt dereli
cto p̄re in miseria ꝛ necessitate munera offerrēt ad alta/
re cū dicebant. Mun⁹ quodcūq3 est ex me tibi ꝓderit:ꝛ
saluatoꝛ ad hec ait.honora patrē tuū ꝛ matrē tuā ꝛc. S3
addit ꝙ ly non meritorie.distribuit pro omnibus operi
bus indifferētibus.negaȓ hoc:si ly non.determinaret ly
cosse.qᵭ nō est in ꝓpoᵗᵒ. ℂ Et ad illud qᵭ dicit de indul/
gētijs. R̄ndeo ꝙ melius est vnicuiq3 accipere indulgē/
tiam ꝛ orare ꝙ̄ alia operari.si cetera sunt paria. S3 vbi
ex aliqua circūstātia aliquid iustius ꝛ rectius est agēdū
ꝙ̄ accipere indulgentia3 magis ex cōmuni iustitia ꝛ ra/
tionabilitate tenemur ad illud ꝙ̄ ad indulgentia3. Nec
obstat qᵭ dȓ.8.canticoꝝ. Ordinauit in me charitatē: q2
iste ordo d3 seruari ceteris parib⁹ si sit equalis equitas
ꝛ rectitudo iustitie:qᵭ nō esset in ꝓposito siquis omitte
ret charitatē proximi:aut aliquid aliud cōgruenti⁹ agē/
dum. ℂ Ad 2ᵐ respondeȓ similr̄ negando minorem. nō
eni3 dȓ in libello ꝙ quis possit saluari si sit adultus sine
cōtritione simplr̄. S3 bene sine cōtritione que sit doloꝛ
in parte sensitiua ꝗ est per signa sensibilia.s.ꝑ effusione3
lachrymarū:per suspiria ꝛ hᵭ: q2 ista nō sunt frequenter
in potestate hominis:ꝛ deus nō exigit a nobis qᵭ est no/
bis impossibile. ℂ Uel dicendū est ꝙ quecūq3 cōtritio
precedēs confessionē nō necessario requiriȓ ad deletio/
nem peccati:sed sufficit attritio aliqualis cū intentione
faciēdi qᵭ precipit ecclesia. si modo nō ponaȓ obex vir/
tute sacramēti cōfessionis:cui assistit virtus diuina:de/
letur pctm̄. videaȓ Scotus in 4ᵒ. snīarū.dist.14.q.4.ꝛ
eodē.dist.17.q.ꝑma:neq3 est verū qᵭ inferȓ ꝙ tūc dimit
tereȓ pctm̄ sine pnīa: imo dimittereȓ cu3 maxima pnīa:
quia confessio est maxima pars ꝛ potissima pnīa. Unde
Scotus.in.17.di.4.q.ꝑma. h3. ꝙ hoc sacramētu3 cōfes/
siōis est maxime penale. est.n.ꝯfusio adducēs gratia3 ꝛ
glīa3.vt dȓ ecclesiastici.caplo.4. ℂ Ad 3ᵐ r̄ndeȓ.similr̄
negatur minoꝛ.nō.n. iter spūales de qb⁹ loquiȓ ꝯnume/
ratur pontifex maximus:aut ꝑlati maiores ecclesie: loq
tur eni de hypocritis qui simulāt vite sanctitate3 cū ve/
stibus hispidis ꝛ grossis.vt decipiant sub nomine sancti
tatis de qbus inqt ille poeta in metamorphoseos. Mul
ti nomie diuoꝝ thalamos iniere pudicos. Et de his pre
cipue loqtur. vt denūciet persecutionē quā nūc patitur
ecclesia ab hypocritis:qua3 ꝑdixit Daniel.caplo.7.ꝗ ꝓ/
phetauit de 4ᵒʳ ꝑsecutōib⁹ q̄s passura erat ecclīa xp̄i ꝑfi
gurādo in q̄tuoꝛ bestijs quas vidit: quaru3 ꝑma est lee/
na que signat persecutōe3 tyrānoꝝ ꝛ impatoꝝ:quā ꝑtu/
lit ꝑmitiua ecclesia:qui vt leena deseuierūt per varios
cruciatus in christianos ꝛ ecclesiā christi. secūda bestia
quā vidit erat similis vrso. ꝛ hec significabat ꝑsecutio/
ne3 hereticoꝝ:qui varijs ꝛ falsis doctrinis fideles vexa
uerunt:ꝛ multos perdiderūt erroribus suis.3ᵃ erat simi
lis pardo:qui habet colorē varium: ꝛ signat persecutio/
ne3 que nūc est hypocritaꝝ:qui sub vario colore sancti/
tatis multos decipiunt:ꝛ ad vitia inducunt:ac deniq3 in
interitu3:ꝛ hanc sequeȓ persecutio antixp̄i que signatur
ꝑ q̄rtā feram:ꝗ ꝑcipue cū hypocritis pugnabit ꝯ veros fi
deles. Et q2 hᵭ auctoꝛ libelli itēdebat dānare hypocrisi3

fratris Hieronymi.ex qua hypocrisi ecclesia patiebat. qui supra aurū se ostēdebat:ꝙ hipo interpretatur supra. ⁊ crisim aur̄:q̄si desuper aur̄. Ideo auctor isti⁹ libelli iuebitur contra spūales hypocritas:⁊ nō ꝯtra veros catholicos:cū ꝑtertim hipocrisis videat̄ ꝯplementū heresis.vn de sup illud Isaie.9.Disperdet dñs ab israel caput ⁊ caudaꝫ.Glosa.Ois heretic⁹ hypocrita est. ⁊ Bernardus sup canticā.Nō sufficit hereticos eē:nisi cuꝫ hypocrite sint. ¶ Et ꝯfirmat̄ rōne:q2 heretic⁹ nitit̄ paliare pctm̄ suum: sic hypocrita ⁊c.¶ Et ad illud qd̄ dr̄.sacerdotē ꝯfessorē debere mediocri litteratura eē instructū.R dicit:q2 nō oꝫ ꝯfessorē esse tante doctrine quāte debꝫ eē qui p̄dicat publice:⁊ populū instruit:vt est de mēte Doctoris subtilis in 3°.snīaꝝ.dis.24.q.vnica.Henrici de gādauo:⁊ aliorū. Et in hoc libello rep̄hendit̄ iprudentia aliquoꝝ confessoꝝ:q iterrogādo ꝯfitentes sunt nimiuꝫ exq̄siti ⁊ scrupulosi:docētes suis iterrogatiōib⁹ penitentes vitia que ipi ignorāt:de qbus dr̄.38.dis.cap.Quis.ꝙ melius est ea in sacerdote:⁊ alio quocūq ignorare q̄ scire.¶ Ad q̄rtum rn̄det̄ ꝙ hō cōiecturalr̄ pōt arguere ab effectib⁹ visibilibus ad occulta iuisibilia dei.⁊ iudicare.iuxta illō Pauli ad Roma.cap.p̄.Inuisibilia dei per ea que facta sunt itellecta ꝯspiciunt̄:nō ꝙ certitudinalr̄ cognoscat̄ voluntas diuina:sed cōiecturalr̄.Et ex his que in sacra scriptura ꝓmittit in p̄miū ⁊ penā.¶ Et ad illud:ꝙ tot⁹ mūdus periret:rn̄det Joānes in sua canonica.cū dicit.Tot⁹ mūdus posit⁹ est in maligno.⁊ psalm⁹ vt allegatū est.Nō est qui faciat bonū:nō est vsq ad vnum. Et hec hn̄t itelligi nō tm̄ de peccato originali:ſꝫ etiā actuali.vt est de mēte Augustini in lib.de nā ⁊ gratia.¶ Iste oēs auctoritates hn̄t solui in ꝓposito.⁊ qcq̄d dicetur pro istis:dicet̄ ad expositiōem libelli. ¶ Ad qntū rn̄detur ꝙ capit auctoreꝫ libelli in verbis.itendit auctor:ꝙ qs non oꝫ accedere ad diuina. vt cantibus ⁊ sonis aures delectet. sed vt iterna meditatiōe ꝯtempletur sacra mysteria. nam vt habetur 92.dist.cap.In sancta. Dū blāda vox querit̄ in sacro ministerio ꝯgrua vita negligit̄ ⁊ cantor:minister deuꝫ moribus stimulat:cū populū vocib⁹ delectat.Et ꝙ hec itendat is auctor apparet:q2 hunc libellū edidit cōtra florentinos qui vtunt̄ istis cantilenis in sacris.¶ Ad sextum negat̄.ꝙ libellus asserat deuꝫ peccare:aut posse peccare formalr̄ aut virtualr̄.Et ad ꝓbationeꝫ:ꝙ si deus dat alicui grām in laqueū:dat illā ad peccandum:Dico ꝙ dare grām in laqueū pōt intelligi duob⁹ modis. vno modo ex parte dātis.alio mō ex parte vtentis. Primo mō non datur grā a deo alicui in laqueū:q2 non dat deus grām gratis datā ad malū operādū:ſꝫ vt ea vtatur ad bonum: aut possit vti:cōstituēdo tm̄ ipm̄ in libertate arbitrij:vt sit liber ad vtrūq.s.malū ⁊ bonū.⁊ hoc ꝓpter meritū suū cōsequendū ex libertate ad vtrūq.aliogn hō non mereretur:q2 necessitaret̄ ad alterū. Et h est qd̄ sapiētie Ecclesiastici dr̄.Deus ab initio cōstituit hoiem:⁊ posuit euꝫ in manu ꝯsilij sui ⁊c.Si scd̄o mō intelligat̄ dari grā quo ad vsum.sic deus denoiatur dare grāꝫ in habitudine: ⁊ relatione ad effectū malū eo mō quo denoiatur ex aliq̄ relatione in creatura ex tēpore talis:vel talis:p̄cipue ex dnominatiōe extrinseca.Ad hoc facit qd̄ dicit Propheta ctum:alij ad iteritū:alij valuerit ad salutē: nisi q2 bonus odor Christi alijs est odor vite in vitā. alijs ē odor mortis in mortē ⁊c.Et Hieronym⁹. Heretici comedūt panē polutū:que snīa habet̄ dist.50.cap.Sacerdotes. que oīa itelligunt̄:nō ex parte rei in se: ſꝫ ex parte vtētis. ¶ Ad septimū.de meditatiōe dr̄ ꝙ nō est ad ꝓpositū:q2 libellus nō loqtur de meditatiōe q̄tuꝫ ad subam meditationis:eo mō quo loqtur Augu.⁊ q̄tuꝫ ad hoc ipse tradidit oēs modos adorationis ex parte adorati: ⁊ ēt adorantis q̄tū ad subaꝫ adoratiōis.Sꝫ loqtur liber de qbusdā superstitiosis allicimēti que exurgūt ex spiritu inanis glorie:aut rapine.vt ꝯuocata multitudine populi pecunias p̄dicatores extorqueāt:aut populū ad aliqd sibi ꝯmodū alliciāt:cū talib⁹ fictis meditatiōib⁹ pretēdūt isti hypocrite sanctitatē maximā:⁊ multas habere diuinas reuelatiōes:vt fidē ⁊ auctoritatē apud populos acqrāt:⁊ iste meditatiōes sunt venenate:q2 ex mala ⁊ venenata itentione ꝓficiscūtur.¶ Ad vltimū pꝫ ex dictis.Opera eni moralia ⁊ gratuita seu meritoria sortiuntur suā bonitatem a fine:ꝓpter quē itendūtur: cū circunstātia finis sit prima circūstātia iter oēs circūstātias morales: ⁊ nullū bonū opus pōt eē bonū bonitate meritoria:nisi sit moraliter bonum.

¶ Articuli extracti ex libello p̄sbyteri Gabrielis Biundi:quoꝝ aliq putātur scandalosi:⁊ aurib⁹ pusilloꝝ offendentes:aliq vō erronei atq heretici credunt̄. Arti. I.

PEr quale occulto desiderio:gola:⁊ appetito desordiato:essa natura in grande multitudine de subiecti se acosta:o uero al viuere Clericale ⁊ ecclesiastico: o uero al viuer religioso:o uero neli acti perfecti extriseci:ouero itriseci:de charita: o uer deuotiōe.Se acosta dico al suo dio molto vanamēte nō tirata dalui:ne electa:ne chiamata:ne iuitata se nō in genere cū la multitudine reproba da la paucita de li electi separata:e nō cū quella chiamata. Articulus. II.

¶ Le qual gratie o naturale:ouer supranaturale a loro da dio datte in premio ⁊ lacio: i lacio ⁊ p̄mio:a loro sono materia ⁊ occasione de somniare de hauere:⁊ quello che hāno hauerlo in magiore grado asai. Arti. III.

¶ Nōdimeno per quāto al presente me occorre: li trouo asai bene expressi in cinq ydoli piu celebri e notabili.de quali el p̄mo e la statua de Nabuchodonosor.El scd̄o de Bel.el 3° Baal.el 4° moloch.el q̄nto e lo idolo del Zelo posto da Ezechiele.de quali tri p̄mi sono generali e particulari:particulari e generali:tutti tri perho variamente spectāti:p̄ncipalmēte a lo acto extrinseco.El q̄rto e 5° come sono p̄ncipalmēte demonstratiui del acto vniuersale:cosi sono manifestatiui de quelle particularmente quāto aspecta ala deuotione:⁊ specialissimamēte quāto cōcerne ala corropta ⁊ idolatra hoḡi di facta meditatione dala passion de Christo.quali tutti insieme e ciascaduno per se constituiscono la nephanda abhominatione casone de la desolatione de ogni virtude e gratia de la natura humana. Arti. IIII.

¶ E per tāto de meritare per la sua dispositiōe e sufficientia q̄llo che lui nō merita:⁊ successiuamēte de esser obli

¶ El qual effecto molto piu chiaramente e totalmẽte ha loco in ogni tẽporale ouer spiritual dignita: ꝑlatione administratione: ⁊ cura: o uero gouerno de altri quando sono apertamẽte: o uero occultamente desiderati: non che cercati o procurati sotto q̃lũche ꝑfectissimo apparẽte: ⁊ laudatissimo fine. etiã de la salute de tutta la hũana natura: e d̃ la corte celestiale e gloria diuia. Ex B. Arti. VI

¶ Et ceco facto da la propria centrale luminosa e chiara malitia: quale e la sagitta de la ꝑfecta nequitia che procede da larcho semꝑ teso da la spasmata volũta de esser simile a dio ne la sua substãtia ⁊ acti bona e bella: forte e grãde: sauia e ꝯmunicabile: e como cosa diuina vola nel di de la ꝯsumata ⁊ excecãte notitia. Arti. VII.

¶ Po perho essere in specie da esso medemo dio acceptato quello che e stato refutato ⁊ reprobato in genere; ⁊ similmẽte refutato in specie. ⁊ reprobato quello che e acceptato: electo: ⁊ chiamato in genere: acto: persona: o stato per molti modi a la humana presumptrice cecita incogniti. Articulus. VIII.

¶ Dio ha hoçidi variamẽte chi ĩ substãtia: ⁊ chi in segni abãdonãdo: facto: permesso: ⁊ lasciato tutto el mõdo cadere. siche singularmẽte ⁊ ꝓpriamente: como per nui dicto se adempie quello che se dice nel psalmo. Non e chi facia bene: nõ e perfina ad vno. Arti. IX.

¶ Perche la diuina iustitia ⁊ electrice bonta: come li sui electi nel tempo: ⁊ nela eternita per segni manifesti bene intesi da chi e chiamato: gratificãdo a se quelli. Chiama prima non solo in genere: ma in specie a li stati a loro conformi ⁊ opportuni. Poi li iustifica in essi nela identita del spirito deli fũdatori datali gratia de piena cognitione e perfecta volunta dele cose: secundo il diuino da loro ĩ tutto: o parte cognosciuto de se beneplacito: obseruabile: ⁊ obseruãde in quelli. Arti. X.

¶ E pertanto dapoi la perdonança de peccati per gr̃a sença merito sperata; sobriamẽte desiderata: ⁊ desiderando domãdera ⁊ sperara quelle gratie che serãno necessarie al proprio stato. per adempimẽto in se del diuino beneplacito in quello. Arti. XI.

¶ Misura adũcha ogniuno bene il suo stato: ⁊ cõsideri il fine de quello: ⁊ li meçi per quali ha a ꝑuenire ad esso: ⁊ inteso quello se forci di caminare quãto po instãtemẽte per li meçi intesi piu dritti ⁊ ꝓportionati ad esso. Et fine dixi: nõ temporale: ma ĩtẽtionale: el quale depẽde da la ĩtentione ⁊ mente ⁊ spirito de li fũdatori de quello: se e vero ⁊ substãtiale: ⁊ nõ chimerico stato: quali sono sempre quelli che hãno hauuto initio da homini: quantũq3 acostumati: nõ perho euidẽtemẽte da spirito sancto guidati: per che tali nõ se possono chiamare stati: ma ruine. Articulus. XII.

¶ Per tãto auiso ch̃ lo vero acostamẽto a dio preso in ꝓprio significato strettamẽte per altro acto ch̃ de sperare in lui: o uero ꝑ fede verso lui caminare in affecto de charitade: cioe per altro acto proprio dela creatura: per quale ella da se mossa: non tirata verso dio camina volendo a lui peruenire: ⁊ a suo de lei modo con lui vnirse: e acto de ꝓsumptiõe ⁊ rapina: ⁊ de lo angelo apostata. Et perho e securo hogidi di non passar la certeça dela diuina vocatione. Articulus. XIII.

¶ Le ꝑsone ali quali e concessa gratia de poserse guardare dal peccato mortale: Laudo che se cõfessano tre ouer quatro volte ĩfra lanno al piu: Laltre persone laudaria che se confessassino da poi le caduto nel peccato mortale piu ꝓsto che possesseno: per che seria optimo remedio a ꝯseruarli sẽça pctõ mortale. Arti. XIIII:

¶ Confessori siano electi piu presto grossi che scrupulosi: cioe piu presto de minor litteratura ⁊ sufficientia che de magiore: doue e segno de scrupuli. Et questo dico quãdo li scrupuli sono nela via del spirito: che altramẽte nõ sono da me extimati scrupulosi ⁊ digni da esser schiuati; ꝑche li scrupulosi quali temo: ⁊ hanno natura de venenare altrui: como sono in se venenosi: siano cercati adũcha de mediocre vita: nõ de molto sancta: de mediocre diligentia nelo examinare la via del spirito: nõ de suttile inuestigatione de altre parte che de le circũstãtie di peccati: per che tutti li spirituali hodierni sono da hauer suspecti: como messi de Antichristo. Arti. XV.

¶ Li peccati di dio quali cõfessano li spirituali de lucifero sono de questa natura per exemplo. Quãdo lhomo se accusa de non hauer deuotione: contritione: compũctione: lachryme: feruori: ⁊ altre cose de questa natura: le q̃le non sono in posança de alchuna creatura: ma solo el creatore le po dare: ⁊ da a chi vole: ⁊ como a lui pare: ⁊ etiam de ordinaria iustitia non e obligato a darle ad alchuna persona. per che sença tutte queste cose se po lhomo saluare. Arti. XVI.

¶ Ma como sente el predicatore persuaderli ala meditatione: contemplatione: o via de gusti ⁊ sentimenti supernaturali: fuga da quello como dal diauolo o da lucifero de quali colui e ministro. Arti. XVII.

¶ Chi non se sente tracto dal desiderio: e fuse in loco nel q̃le e vsança a suoi simili cõmunicarsi piu volte cõ molto timore vada ala cõmunione nele feste piu principale per fino al numero de tre o quatro volte: ma si nõ e stretto da tale vsança: ⁊ vedi non sequir scandalo alchuno de suo cessare dala cõmunione cessi piu presto che sequir tale exemplo. Arti. XVIII.

¶ La messa sia audita da ciaschuno cũ grande attẽtione ⁊ quella deuotione che sera concessa nel chiedere perdono di peccati passati; ⁊ gratia de vera emẽdatione di q̃lli cũ altre simile petitione: quale serãno da dio spirate pertinẽte a questa natura: cioe ouer ala perdonãça de peccati ouero ala ĩpetratione dela virtu necessaria a la obseruatione deli peccati. nel ꝓprio stato: ⁊ secundo la ꝓpria vocatiõe: o uero la speciale misericordia e salute: ⁊ vita eterna sença altra venenata meditatione de li mysterij dela messa o passione de Christo: consigliati dal spirito de rapina: ⁊ sença altri segni extrinseci de deuotiõe ⁊ particulare reuerentia inusitati vniuersalmẽte da le ꝯmune costumate persone. Arti. XIX.

¶ Li di nõ festiui chi po oda la messa: simelmẽte chi nõ po: nõ se ne curi niente: ma attenda a la obediẽtia del spirito de dio nel ordine de la charita ⁊ obseruatione de li diuini p̃cepti: nõ se facẽdo idolo: ne de la auditione de la messa: ne de altro acto spirituale o virtuoso apparẽtemẽte: imo si hauesse ogni commodita e liberta de audir la messa: ⁊ sentisse hauerli tanta affectione che non la lassaria volẽtiera per seruire ad vna propria necessita: o del ꝓximo: ⁊ piu presto laseria venir alchun scandalo: etiaz minimo ne la ꝓpria famiglia: o no laseria de consolare o adiutare el proximo: etiã nele cose minime. Conseglio a tal persona che ne li di non festiui lassi studiosamente la auditione de la messa: ⁊ attẽda a qualche opera de charita: o de subuẽtione: o de consolatione del ꝓximo adaptãdosi ale altrui voglie nele cose etiã non meritorie de sua natura: pur ch̃ nõ siano de peccado. Cor^m.

¶ Quel che dico dela messa: dico de degiuni: perdonãçe: oratione vocali: cioe pr̃ nr̃i: o officio sença obligatiõe dicti. ⁊ di qualũche altra opera: quãtunche sancta e meritoria apparẽte. Et si fusse pertinente a la subuẽtione del ꝓximo: sia lasciati neli casi nõ necessarij: cioe ĩportãti ne

scãdalo:ne dãno notabile del proximo da chi se sente ha uere posto affectione a tale opera ⁊ acto virtuoso o meri torio apparente:⁊ restringasi la psona solo ala vera neces sita:nela quale nõ bisogna hauere respecto.se nõ ala obe diẽtia deli diuini pcepti e bisogno del pximo. Cor^m.

¶ A vesperi ⁊altri officij diuini ↄseglio andare laici per fuga de male cõpagnie:o altri vani exercitij: o periculo se conuersatione el di dele feste:non per dilecto dela or chia:che oltra el pagamẽto in tal dilecto receuuto porta cõ seco molto dãno nõ cognosciuto. A chi e datto spẽder vtilmẽte tale tempo in casa sua in bone e laudabile ope ratione:o uero in subuẽtiõe tẽporale o spirituale de pro ximi:nõ laudo molto hogidi tali andamẽti: ⁊ de questo ⁊ de molte altre cose. a questo aricordo le rasone nõ po no:per chẽ hãno altre radice: ⁊ nõ cadeno in questo loco.

Articulus. XX.

¶ La oratione vocale non necessaria per obligatiõe sem pre deue dare luogo in quelle psone che a dio nõ a se me desime seruono:como fãno le psumptuose de gran facti: ⁊ golose de meriti:quale sono vere figliole de lucifero.

Articulus. XXI.

¶ Et nõ guardano ad alchũe gratiette disgratiate:quale dio li cõcede in laccio ⁊ premio:in premio ⁊ laccio:retri butione ⁊ materia ⁊ occasione de ruina: ⁊ ruina eterna. per che se auederano poi finalmẽte che serãno stati non vcelli cioe spirituali:ma serpẽti ⁊ diauoli. Arti. XXII.

¶ Lasciati molti in vere necessita:⁊ non adiutati robara donãdo al diauolo:quello chẽ era de Jesu xpo.molto piu si murera muri superflui o curiosi:o picture:o fara calici o pianeti oltra la necessita: o altra cosa vana ⁊ superflua per comparatione de la vera necessita de poueri sotto q̃ lunche colore di pieta. Arti. XXIII.

¶ Fugano le femine le conuersatione e frequentia de cõ fessione:⁊ altri colloquij cuz patri spirituali non necessa rij ala confessione nel tempo dela cõfessione:⁊ molto piu neli altri tempi:per che altramẽte facendo li anũcio che caderãno nil laccio de occulto o manifesto inamoramẽ to:etiã si fuseno decrepite e frigide naturalmẽte:in que sto tempo che el diauolo e segnore de la campagna: cioe de la carne neli piu:⁊ nel resto del senso ⁊ parte sensitiue: ⁊ dela rasone inferiore dela humana natura. ⁊ perho nõ e chi resister li possa in queste parte:⁊ perho e da fugirlo e star nele roche cõ molta guardia ⁊ circũspectiõe. Cor^m.

¶ Li maschi lassino anchora loro le conuersatione de ho mini spirituali de ogni sorte:guardãdosi da peccati: e da le vie iductiue a quello:e nõ farãno pocho. E tagliano a le sue dõne le vie dela spiritualita in loro apparẽte redu cẽdole e retegnẽdole a li acti virtuosi e laudabili de na tura del suo stato:⁊ a q̃llo solo ↄuenieti ⁊c. FINIS

FRATER PHILIPPVS Albricius Mant. Ser uorum ordi.obseruãtie:ad Reuerendũ in Xpo patrem Magr̃m Antoniũ Trombettã.

Mole grauis frugũ liber expectatus ab omni
  Exierat:domino verbera nulla petens:
Ast opus aeternos pr̃ hoc quo currat in ãnos
  Sparsa prius gressus ordine ferre iubes.
En modo compta simul:sũmisq; p aera sacro
  Afflatu: ⁊ scotico personat aere tuba:
Quae ratione facit contraria castra reuoluẽs
  Quẽ sequtur:cunctis iam superesse ducem:
Esse quid est rerũ patet hic:atq; vbere largo
  Luxuriant sophiae dogmata sancta dei.
Grãde sophis preciũ:tibi:nr̃o ⁊ nomina saeclo
  Parturis: at quot erũt spicula marsq; tibi?
Cõdita nã rabido tibi gens inimica sequetur
  Dente:tamen palmã nõ mala marte dabũt.
Cũ tua percutiet:tibi tũc dabit hostis honores
  Inuidus:armato quid nocet vmbra duci?

IACOBVS PHILIPPVS Ex pellib^9 nigris Tro ianus in laudem magr̃i Antonij Trõbettae Patauini.

Pythagoras:si vera refert:animaeq; resumũt
  Functa sepulchrali corpora nostra face.
Meonio fabiũ grauis Ennius ore morantẽ:
  Et canit aemilia fortia gesta manu:
Et male successũ populo cãnensibus armis:
  Et Curios fratres:Hãnibalisq; fugam.
Ecquis Trombettã: librat dũ singula: Scoti
  Joãnis sacro nõ putet ore loqui?
Hoc duce nũc sãctas super℞ cognoscim^9 arces:
  Et pia naturae nũc adaperta via est.
Ergo nõ poterit quãuis cariosa vetustas
  Antoni aegregiũ perdere fratris opus.

¶ Expliciunt questiones Eximij sacre theologie Doctoris Magri Antonij Trōbette ordi. Minoꝝ. Uenetijs sumptu ac expēsis heredū Nobilis Uiri Dñi Octauiani Scoti Ciuis Modoetiensis. Per Presbyterum Bonetū de Locatellis Bergomēsem diligētissime impressē. Anno salutifere icarnationis dominice. Secundo supra Millesimū qngētesimūq. 3°. nonas februarias.

Registrum

A
Antonij trõbette
Questiones
Cõtra hoc
formalitates

B
vniuersali argũ
ad metaphysicũ
minorẽ sub isto
intellectõnẽ

C
habita p sensũ
tũ: & limitatũ
pbat̃ ꝯña.
Mathema. &

D
tionez. Nã lz
Scdo &
eẽ a talib⁹
abstractã: absqꝫ
hil ꝯcludit.
gradus itrisec⁹
prima: que est
accidente per
habz imediatũ
niones

E
nerationis.
presuppositũ
mõ imitare
tio itell'is polis

F
& oino alteri⁹
ctio materie sic
sitũ. Item
Qd distiguũt

G
tudine iberẽtie
do est similis
vel analogice.
plo. Naz alio

H
in spẽ ex
vniuersali aũt
per aliã & aliã
re nãz in aliquo

I
ergo primũ
mus: ꝙ asinus
forma
quãuis talis

K
ꝙ in aliquo tpe
ꝫ subm &
corꝑ: ꝙ medic⁹
est eẽ ab. magis

L
est p rõnẽ
strat̃ esse: sz
duo vitia: ſz
mobilis: &

M
ꝯcurrẽti cũ alio
Rñdet ꝙ
qd hz in ꝟtute
tiones & nõ

N
Eximij
determinatũ ad
tie in ifinitũ.
tñ in se erit

O
positiuo: qꝛ
Questio
hereticus ppꝛie
FINIS

